

قرآن کریم

و
آذربایجان تورکجه سیکله ترجمه سی

طبعی نظامی:

ایران اسلامیه ییتیم اوقاف ریغیرلشیریک تشکیلاتی طرفیندن ایداره اولان.

قرآن کیمین بوتون طریقه مرجع مرکزین

تحقیقات شبعی

القرآن الكريم

مع

الترجمة التفسيرية والآداب النبوية

ترجمة: رسول عسايلزاده ووزال

بإشراف: مركز ترجمة القرآن المجيد بالغات لاجنبية

التابع لمنظمة الأوقاف والشؤون الخيرية

الجمهورية الإسلامية في إيران

قرآن کریم

آذربایجان تورکجه سوله ترجمه سی
مترجم: رسول عسکریل اوده و زلال

علی نظارتچی:

ایران اسلام جمهوریتی نین اوقاف و خیریه لیشیری تیشلاتی طرفیندن اداره اولونان

قرآن کریم بوتون ملیره ترجمه مرکزی نین

تحقیقات شعبه سی

سُبْحَانَكَ يَا قَائِمُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لِلْحَمْدِ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ١
الرَّحِيمِ ٢ مَا لِكَ يَوْمَ الدِّينِ ٣
إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ٤
اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ٥
صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ
الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ٦

وَالْيَا شَهِيدُ

فاتحه سوره سی

[۱]

- ۱ رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله
- ۲ حمد، تمامیه عالمترین ربّی اَللّٰها
مخصوصدور.
- ۳ [او] رحمان و مهربان دیر.
- ۴ جزا (قیامت) گونونون صاحبی دیر.
- ۵ [پروردگار!] بیز تکجه سنه عبادت
اندیریک و تکجه سندن کؤمکلیک
دیهله بیریک.
- ۶ بیزی دوغرو یولا هدایت انله!
- ۷ نعمت وئردیگین کیمسه لرین یولونا
کی، اونلار غضبه دوچار اولماییبیلار و
آزغین [دا] دئییللر.

مَنّه ده نازل اولموش
و (۷) آیه دیر

سُورَةُ الْبَقَرَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ فِيهِ هَذِهِ
الْكِتَابَ لِيُذَكِّرَ الَّذِينَ يُولُونَ
الْصَّلَاةَ وَيُمْسُونَ بِالْغَيْبِ وَيَقِيمُونَ
الْوَعْدَ وَالَّذِينَ يُولُونَ بِمَا أَنْزَلَ إِلَهُكَ
وَمَا أَنْزَلَ مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ
أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

وَالَّذِينَ يُولُونَ بِمَا أَنْزَلَ إِلَهُكَ

بقره سوره سی

[۲]

رحمان و مهربان آلهین آدی ابله

- ۱ الم (الف، لام، میم).
- ۲ بو [کتاب، حق اولدوغوندا] هنج بیر شک -
شبهه اولمایان و تقوالیلاری (پرهیزکارلاری)
هدایت اندن [بیر] کتابدیر.
- ۳ [تقوالیلار] او کسلردیرلر کی، غیبه اینانیر، ناماز
قیلیر و اونلارا وئر دیگیمیز روزیلردن انفاق
اندیرلر.
- ۴ هم ده او کسلردیرلر کی، سنه و سندن قایاق
[پیغمبرلره] نازل اولونانا ایمان کتیریر و آخرته
ده [کامل] اینانیرلار.
- ۵ اونلار ربّلری طرفیندن هدایت
اولونموشلاردیر و سعادته چاتانلار دا الله
اونلاردیر.

مدینه ده نازل اولموش
و (۲۸۶) آیه دیر

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ خَتَمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ وَعَلَى أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَيَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿١١﴾ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِن لَّا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِن لَّا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ وَإِذَا لقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِؤْنَ ﴿١٤﴾ اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٥﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَىٰ فَمَا رَبِحَت تِّجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٦﴾

- ۶ دوغرودان دا کافرلری ایستر [ایلاهی عذابدان] قورخوداسان، ایستر سه ده قورخوتمایاسان، اونلارا بیردیر، فرق اتمز، اینانمایاجاقلار.
- ۷ آله اونلارین اووه کلرینه و قولاقلا ریتموهور وورویدور، گوزلرینده ایسه پرده واردیر و اونلار اوچون بؤیوک عذاب واردیر.
- ۸ انسانلاردان بعضیلری ایمان گتیرمه دیکلری حالدا : «بیز آلله و آخرت گرونه ایمان گتیرمیشیک»، - دئییرلر.
- ۹ اونلار [ظن اندیرلرکی،] آلله و مؤمنلری آلدادیرلار. اصلینده ایسه اؤزلرینی آلدادیرلار و بونو باشا دوشمورلر.
- ۱۰ اووه کلرینده بیر مرض (خسته لیک) واردیر. آله اونلارین مرضلرینی داها دا آرتیردی. یالان سؤیله دیکلرینه گۆره ده اونلار اوچون آغیریلی بیر عذاب واردیر.
- ۱۱ اونلارا : «بیر اوزونده فساد تۆره تمه بین!» - دئییلنده : «بیز آنجاق اصلاح الله مک ایسته بیریک»، - دئییرلر.
- ۱۲ آیین اولون! حقیقتاً، فساد تۆره دنلر اونلارین اؤزلریدیر و لاکین آنلامیرلار.
- ۱۳ اونلارا : «[آیری] انسانلارین ایمان گتیردیکلری کیمی ایمان گتیرین!» - دئییلدیگی زمان : «بیز ده آخماقلارین ایمان گتیردیکلری کیمی ایمان گتیرملی ییکمی؟» - دئییرلر. بیلین کی، آخماق اونلارین اؤزلریدیر، لاکین [بونو] بیلمیرلر.
- ۱۴ و ایمان گتیرنلرله اوز-اوزه گلنده : «بیز ایمان گتیرمیشیک»، - دئییرلر. آما اؤز شیطانلاری ایله خلوت اتدیکده : «بیز سیزینله ییک، بیز آنجاق [مؤمنلری] ساریمیشیق»، - دئییرلر.
- ۱۵ آله اونلارا استهزا اتدر و اونلاری اؤز عصیانلاریندا (آزغینلیقلاریندا) حیرتده قالدیقلا ری (چابالایان) حالدا ساخلار.
- ۱۶ اونلار، هدایتی و ثریب ضلالتی آلان شخصلردیرلر. اونلارین آل-وثری فایدا وثرمه دی و هدایت تاپمادیلار.

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْفَدَ نَارًا فَلَمَّا اَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ
 بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يَبْصِرُونَ ﴿٧٠﴾ ثُمَّ يَكْفُرُ عَنْهُمْ
 فهُمْ لَا يرجِعُونَ ﴿٧١﴾ اَوْ كَصَيْبٍ مِنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ
 وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ اصْصَابَهُمْ فِي اَازَانِهِمْ مِنَ الصَّوَاعِقِ
 حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٧٢﴾ يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ
 ابْصَارَهُمْ كُلَّمَا اَضَاءَ لَهُمْ مَشَوْا فِيهِ وَاِذَا اظْلَمَ عَلَيْهِمْ
 قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَاَبْصَارِهِمْ اِنَّ اللَّهَ
 عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧٣﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ
 الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٧٤﴾ الَّذِي
 جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَاَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
 مَاءً فَاَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلّٰهِ
 اَنْدَادًا وَاَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَاِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلٰى
 عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّمْلِهُ وَاذْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٧٦﴾ فَاِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاْتَقُوا
 النَّارَ الَّتِي وُقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ اُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٧٧﴾

- ۱۷ اونلارین (منافقلرین) حالی [قارانیق گنجده ده] اود آلیشدران کیمسه نین حالینا بنزه ر کی، اود، اونون اطرافینی ایشیقلا ندیردیغی زمان، آله، اونلارین ایشیغینی سؤندورر و گؤزلری گؤرمه یین شکیلده قارانیقلاردا بوراخار.
- ۱۸ کاردیرلار، لالیدیرلار، کوردورلار. دنمک، اونلار [دوغرو یولا] قایتمازلار.
- ۱۹ ویا ظلمات ایچینده گؤیدن دوشن گورولسولو و ایلدیریملی گورشادا [دوشموش کیمسه لره] بنزه رلر کی، شیمشکلرین اؤلدورمه قورخوسوندان، بارماقلا ری قولاقلارینا قویارلار. حالبوکی آلهین کافرله احاطه سی وار.
- ۲۰ ایلدیریمین چاخیشی آز قالیر کی، اونلارین گؤزلری نین ایشیغینی آکسین. ایلدیریم اونلارا ایشیق وئردیگی زمان پتیریلر، قارانیقا چولغالایاندا ایسه دایانیرلار. اگر آله ایسته سیدی، اونلارین قولاقلارینی و گؤزلرینی آلاردی. آله، حقیقتاً، هر ایشه قادردیر.
- ۲۱ ای انسانلار! سیزی و سیزدن اولکی انسانلاری یارادان ربّینیزه عبادت ائدین کی، بلکه تقوالی (گناهان اؤزونو ساخلایان) اولاسینیز.
- ۲۲ یتری سیزین اوچون دؤشک، گؤیو ایسه اوستلوك یارادان، گؤیدن سو اتندیرن و او سو ایله سیزه روزی اولراق [مختلف] مئویه لردن پتیشدیرن ربّینیزه. [بونلارین هامیسینی] بیلدیگینیز حالدا آلهها شریکله قوشمایین!
- ۲۳ و اگر بنده میزه ("محمدّه") گؤنده ردیگیمیزده (قرآندا) شککینیز واردیرسا، سیز ده اونا بنزه ر بیر سوره گتیرین و اگر دوز دئییرسینیزسه، آلهه دان غیری اؤز شاهیدلرینیزی چاغیرین!
- ۲۴ مادم کی، بئله بیر ایشی باجارمیرسینیز، باجارادا کی، ییلمزسینیز، کافرلر اوچون حاضر لانیئش، آلیشینی انسانلار و [بوت اتدیگینیز] داشلار اولان اوددان قورخون!

وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ
ثَمَرَةٍ رِزْقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأُتُوا بِهِ
مُتَشَابِهًا وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٢٥﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَا
بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَيَعْلَمُونَ
أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ
مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ
كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ ﴿٢٦﴾ الَّذِينَ يَنْقُضُونَ
عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ
اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ
﴿٢٧﴾ كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ
ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٨﴾ هُوَ الَّذِي
خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ
فَسَوَّيْنَهَا سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

۲۵ ایمان گتیرن و صالح عمللر ائدن کیمسه لره بشارت (مژده) وئرکی، حقیقتاً، اونلار اوچون [آغاجلاری نین] اکتیندان آرخلار آخان باغلار واردیر. او باغلارین میوه لریندن روزی وریلدیکلری زمان: «بو، داهای بوندان اوک بیزه وریلمیش اولان روزیدیر»، — دئییه جکلر. هم ده اونلارا بیر — بیرینه بئزه ین [نعمتلر] گتیریلر و اورادا اونلار اوچون [هرجهشدن] پاک — پاکیزه اولان زوجه لر وار. اونلار اورادا ابدی قالاقلار.

۲۶ البته، آله آغاجاقانادی (میغ میغانی) یا اوندان داهای کیچیکینی [یا بویوگونو] مثل چکمکدن چکیمیز. ایمان گتیرنلر اونون آله طرفیندن اولدوغونو بیلیرلر؛ کافرلر ایسه: «آله بر مثلی چکمکدن و بونولا [گوریا] بیر چوخلارینی آزدیریب بیر چوخلارینی ایسه هدایت اتمکدن نه مقصدی وار؟» — دئیرلر. حالبوکی، اونولا فاسقلردن غیرسینی ضلالته سالماز.

۲۷ [فاسقلر] او کیمسه لردیر کی، آلهلا عهد — پیمان باغلادیقدان سونرا ایلقلارارینی (عهدلرینی) پوزور و آلهلین، بیرلشدیریلمه سینی (قوشدورولماسینی) امر ائتدیگی ششیلری قیریرلار و یئر اوزونده فساد توره دیرلر؛ اونلار، حقیقتاً، زیانکار دیرلار.

۲۸ آلهلی نجه انکار ائدیرسینیز؟ [بیر حالدا کی] اولو (جانسیز) اولدوغونوز ایکن سیزی دیرلئتدی، یتنه سیزی اولدوره جک و سونرا یتنه ده دیریلده جکدیر و نهایت اونا ساری قایتاریلاجاقتیز.

۲۹ او، یئر اوزونده نه وارسا، هامیسینی سیزین اوچون یارادان و بیرده گویون [خلفقینه] باشلایب گویو یتدی قات حالیندا [یارادیب] نظاما سالاندیر و او هر شئی بیلندیر.

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَكِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٠﴾ وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَكِ فَقَالَ لَا يُؤْنِسُ بِيَاسْمَاءٍ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢١﴾ قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٢٢﴾ قَالَ يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ الْغَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٢٣﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَكِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ ابْنِ الشَّيْطَانِ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٢٤﴾ وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥﴾ فَزَلَمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَى حِينٍ ﴿٢٦﴾ فَتَلَوْا آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٢٧﴾

۳۰ سنین ربین ملکله: «من یر اوزونده خلیفه یاراداجام»، — دئین وقتده ملکله
: «بیز سنه ستایش اتدیگیمیز و سنین تقدیسینه مشغول اولدوغوموز حالدا ،
آیا یشر اوزونده فساد توره ده چک و قان تۆکه چک بیر کسی یاراتماق
ایسته یرسنمی؟» — سؤیله دیلر . [آله] بویوردو : «حقیقتاً، منیم ییلدیگیمی
سیز ییلمیرسنیز» .

۳۱ و [آله] آدمه بوتون آدلاری اؤیرتدی، سونرا اونلاری ملکله گؤستره رک
دئدی : «اگر دوز دئییرسنیزسه بونلارین آدلارینی منه دئیین!»

۳۲ دئدیلر : «پروردگار! پاکسان سن، سنین بیزه اؤیرتدیکلریندن غیری هنج
شئی ییلمیریک . حقیقتاً، سن هر نه یی بیلن و حکمت صاحبی سن» .

۳۳ آله بویوردو : «یا آدم! بونلارین آدلارینی اونلارا بیلدییر!» و [آدم] اونلارا
بونلارین آدلارینی بیلدیردیکده، [آله] بویوردو : «سیزه دئمه دیم کی،
دوغرودان دا من گؤیلرین و یشرین غیبینی، سیزین آشکار اتدیگینیز و یا
گیزلی ساخلادیغینیز شیلری بیلیرم!»

۳۴ و ملکله : «آدمه سجده ائدین!» — دئدیگیمیز زمان ابلیسدن (شیطاندان)
ساوایی، هامیسی سجده ائتدیلر . او، امتناع ائتدی، لوغالاندی و
کافرلردن اولدو .

۳۵ و سونرا دئدی کی : «یا آدم! سن اؤز زوجه ن ایله بو جئنده ساکن اول،
ایسته دیگینیز کیمی اونون [نعمتلریندن] بول — بول پییین، تکجه بو آغاچا
پاخین دوشمه یین! یوخسا ظلمکارلاردان اولارسینیز» .

۳۶ شیطان اونلاری آزدیردی و اولدوقلاری مقامدان چیخارتدی . بیز ایسه : «بیر—
بیرینیزه دوشمن اولاراق بورادان آشاغی دوشون! یرده سیزین اوچون معین
وقته قدهر سیفیناجاق و یاشایش واسیطه لری واردیر»، — دئدی .

۳۷ سونرا آدم ربیندن بعضی کلمه لر اؤیرتدی و [تۆبه ائتدی] . آله دا تۆبه سینی
قبول ائتدی . دوغرودان دا او، تۆبه لری قبول ائدن و مهرباندیر .

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ تَّبِعَ
 هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
 وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٩﴾
 يَا بَنِي إِسْرَءِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي
 أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ ﴿٢٠﴾ وَأَمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا
 لِمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرِيهٖ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا
 قَلِيلًا وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ ﴿٢١﴾ وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا
 الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾ وَاقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
 وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٢٣﴾ أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ
 وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾
 وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ
 ﴿٢٥﴾ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُوا رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٢٦﴾
 يَا بَنِي إِسْرَءِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ
 عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٧﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا
 وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٢٨﴾

- ۳۸ دئدیک : اجمله لیکله بورادان ائنین! منیم طرفیمدن سیزه بیر یول گؤسترن گلدیگی زمان منیم یول گؤستره نیمه تابع اولانلارا هنج بیر قورخو یوخدور و اونلار غمگین اولمازلار.
- ۳۹ کافر اولان و آیه لریمیزی انکار ائدن کیمسه لر ایسه جهنم اهل دیلر. اونلار اورادا ابدی قالاقلار.
- ۴۰ ای اسرائیل اوولادی! سیزه بخش ائتدیگیم نعمتلریمی یاد ائدین و عهدیمه وفا ائدین کی، من ده عهدینیزه وفا ائدیم و مندن (عهدیمی سیندیرماقدان) حذر ائدین!
- ۴۱ سیزین یانیزدا اولانی (توراتی) تصدیق ائدن نازل ائتدیگیمه (قرآنا) ایمان گئیرین! و اونو ایلک انکار ائدن، سیز اولمایین! منیم آیه لریمه آجاجیق شش آلمایین (آیه لریمی اوجوز ساتمایین) و قورخون مندن!
- ۴۲ و حق باطیله قانمایین! حقیقتی بیلدیگنیز حالدا، گیزلتمه یین!
- ۴۳ و ناماز قیلین، زکات وئرین و رکوع ائدیلرله (ناماز قیلانلارلا) بیرلیکده رکوع ائدین!
- ۴۴ کتابی (توراتی) اوخودوغونوز حالدا نیه جماعتی یاخشیلیغا امر ائدیر، اؤزونوزو ایسه اونودورسونوز؟ [هنج] دوشونمورسونوزمو؟
- ۴۵ صبردن (اوروجدان) و نامازدان کؤمک لیک آکین! دوغرودان دا بو ایش تواضعکارلاردان ساوایی، آیریلارینا چوخ آغیر گلر.
- ۴۶ تواضعکارلار او کیمسه لر دیلر کی، اؤز ریکرینه قووشاقلارینی و اونا ساری قایداقلارینی [یفین] بیلیرلر.
- ۴۷ ای اسرائیل اوولادی! سیزه وئردیگیم نعمتلریمی و سیزی عالملر [ده کپلر] دن اوستون توتدوغومو یاد ائدین!
- ۴۸ هنج کیمسه آیرسی نین دردینه ده یمه به چک، هنج کیمسه دن شفاعت قبول اولونمایاجاق، بدل (عوض) آکینمایاجاق و [نهایت] اؤزلرینه ده کؤمک لیک ائدیلمه به چک بیر گوندن (حساب گونوندن) قورخون!

وَإِذْ أَخَذْنَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ بِأَيْدِيهِمْ
أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكَ لَكُمْ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ
عَظِيمٌ ﴿١٩﴾ وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمْ الْخَافِجَيْنَاكُمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ
فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٢٠﴾ وَإِذْ وَعَدْنَا مُوسَىٰ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً
ثُمَّ أَخَذْنَا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿٢١﴾ ثُمَّ عَفَوْنَا
عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٢٢﴾ وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَىَ
الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٢٣﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ
لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ
فَتُوبُوا إِلَىٰ بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ
لَكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ
﴿٢٤﴾ وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ نَرَىٰ
جَهَنَّمَ فَاخِذْ بِكَ مِنَ الصَّاعِقَةِ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ بَعَثْنَاكَ
مِنْ بَعْدِ مَوْتِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٢٦﴾ وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ
الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَٰثِي كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ
مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُوا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٢٧﴾

- ۴۹ فرعون اهلی نین الیندن سیزی قورتاردیغیمیز وقتی خاطرلایین کی، [اونلار] سیزه یامان شکنجه لر وئریدیلر، (قان اوددوروردولار). اوغلانلارینیزین باشینی کسیردیلر و قادینلارینیزی [کنیز اشمک اوچون] دیری ساخلاییدیلار. و بوندا رینیز طرفیندن بؤیوک امتحان وار ایدی.
- ۵۰ [و خاطرلایین کی] ییز سیزه گۆره [سیزین گلمه گینیزله] دریانی یاریب سیزه نجات وئردیک و سیز باخدیغینیز حالدا (باخا-باخا) فرعونون آداملارینی غرق ائتدیک، (سودا بوغدوق).
- ۵۱ [و خاطرلایین کی،] بیز موسی ایله قیرخ گشجه وعده لشدیکدن سونرا اۆزونوزه ظالم اولدوغونوز حالدا بوزووی [تانری] قبول ائتدینیز.
- ۵۲ اوندان سونرا شکر الله سینیز دئی سیزی باغیشلادیق.
- ۵۳ [و خاطرلایین کی،] سیزین هدایت اولمائیز اوچون موسایه کتاب و فرقان (حقى باطلدن آیرد ائدن حؤکملر) وئردیک.
- ۵۴ [و خاطرلایین کی،] موسی اۆز قۇمونه : «ای منیم قۇموم! سیز بوزووا پرسنش اشمکله، حقیقتاً، اۆزونوزه ظلم ائتدینیز. ایندی یارادانینیزین درگاهینا تۆبه ائدین و اۆزونوز آزمیشلارینیزی اۆلدورون!» (بیر-بیرینیزی قیرین!) بو، یارادانیزین یانیندا سیزین اوچون خشییرلی دیر، — دئدی. [بئله ائتدیکده] آلله تۆبه نیزی قبول ائتدی. چونکی او، تۆبه لری قبول ائدن و مهرباندير.
- ۵۵ و موسایه : «آللهی آشکارجا (گۆزوموزله) گۆرمه یینجه، سنه اصلا ایمان گتیرمه جه ییک، — دئدیگینیزی [خاطرلایین کی،] نتیجه ده اۆزونوز باخا-باخا سیزی ایلدیریم ووردو.
- ۵۶ داها سونرا سیزی اۆلندن سونرا دیریلندیک کی، بلکه شکر الله سینیز.
- ۵۷ سیزه بولودو کۆلگه نه چک ائتدیک و سیزین اوچون من (دادلی یشمیش) و سلوی (بیلدیرچین کبابی) گۆنده ریب [دئدیک] : «سیزه روزی ائتدیگیمیز پاک شیلردن یشیین!». اونلار بیزه ظلم ائتمه دیلر (ضرر وورمادیلار)، عکسینه اۆزلرینه ظلم ائتدیلر.

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا
وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرْ لَكُمْ خَطَايَاكُمْ
وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٥﴾ فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي
قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا
كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٢٦﴾ وَإِذِ اسْتَسْقَى مُوسَى لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ
بِعَصَاكَ الْحَجْرَ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ
كُلُّ نَاسٍ مَشْرَبَهُمْ كُلُوا وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا
فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٢٧﴾ وَإِذْ قُلْنَا يَا مُوسَى إِنِّي اصْخِرْتُكَ
عَلَى طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُثْنِي الْأَرْضُ
مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلَهَا
قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ أَدْنَى بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ
إِضْطَبُوا مِصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ مَا سَأَلْتُمْ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ
الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ
بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ
النَّبِيَّ بَغْيًا حَقًّا ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٢٨﴾

۵۸ [و هابله خاطر لایین کی،] سیزه دلدیک : «بو شهره داخل اولون [و اونون نعمتلیریندن] ایسته دیگینیز قدهر بول-بول یثین! و بو قایدان سجده ائندن حالدا (نواضعکار لایقلا) و "حطه" (ایلاهی بیزیم گناهلاریمیزی باغیشلا!) دیرهك داخل اولون کی، بیز ده گناهلاریمیزی باغیشلا یاق». بیز گوزل عمل صاحبلیرین [ثوابینی] آرتیراجاغیق.

۵۹ [اؤزلرینه] ظلم ائدنلر، اونلارا دییلمیش سؤزو ده ییشدیردیلر. بیز ده ظلم ائندن شخصلره اتدیقلری فسقلره (عصیان و خطالارینا) گؤره گؤیدن عذاب ائندیردیک.

۶۰ و موسی اؤز قۇمو اوچون سو ایسته دیگی زمان دلدیک : «چلیگینله داشا وورا!» [چلیگی داشا ووران کیمی] اون ایکی بولاق فیشقیرماغا باشلادی- ائله کی، هر بیر دسته اؤز سوراتینی تانییدی. [و دلدیک] : «آللهین [وئر دیگی] روزیسیندن یثین، ایچین و یئر اوزونده [حدی آشیب] فساد توره دن اولمایین!»

۶۱ و سیز موسایه : «پا موسی! بیز بیر نوع یشمکه اصلا دؤزمه یه چه پیک! اؤز رییندن ایسته کی، بیزیم اوچون توریاغین بیتیردیگی تره وز، خیار، ساریمساق، مرجیمک و سوغان کیمی شیلردن یثیر سین!» - دلدیگینیز وقتده [موسی] : «سیز خثیرلی اولان شیلری بوجور آجاق شیلرله عوض اتمک ایسته ییر سینیزمی؟ اونداه شهره گئدین! [اورادا] ایسته دیگینیزی تاپارسینیز»، - دئمیشدی. اونلارا ذلیللیک و الی بوشلوق [دامغاسی] وورولدو و آللهین غضبینه دوچار [اولمالی] اولدولار. بو، اونلارین آللهین آیه لرینی انکار ائتدیقلرینه و پیغمبرلری ناحق پشره اؤلدوردوکلرینه گؤره ایدی. بو، اونلارین عصیان ائتدیقلری و حدی آشدیقلا رینا گؤره ایدی.

إِنَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصَارَى وَالصَّابِئِينَ
 مِنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلُوا صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ
 عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٧﴾ وَإِذْ
 أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ
 بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٨﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِنْ
 بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ
 الْخَاسِرِينَ ﴿٦٩﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ
 فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿٧٠﴾ فَعَلْنَا مَا نَكَالَ لِمَا
 بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةٌ لِلَّذِينَ يَلْتَمِزُونَ ﴿٧١﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَى
 لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا
 هُزُوًا قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٧٢﴾ قَالُوا
 ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ
 وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌ بَيْنَ ذَلِكَ فافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ ﴿٧٣﴾ قَالُوا
 ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْثُهَا قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ
 صَفْرَاءٌ فَاقْعَ لَوْثُهَا تَسْرُ النَّاسَ إِذْ يَرُونَ

- ۶۲ حقیقتاً، مؤمنلر، یهودیلر، نصرانیلر و صابشی لردن آلله‌ها و آخرت گونه
ایمان گتیرنلرین و صالح عمل ائدنلرین اجرلری ریلری نین یانیندادیر و
اونلار اوچون قورخو یوخدور و غمگین ده اولمالار.
- ۶۳ و او وقتی [خاطرلایین] کی، سیزدن عهد-پیمان آلدیق و "طور" داغینی
باشینیزین اوستونه قالدیردق و [دندیک کی]: «سیزه گؤندردیگیمیزی
محکم (جدی) توتون، ایچینده کیلری یادینیزدا ساخلایین (اونو تمایین)!
بلکه، تقوالی (پرهیزکار) اولاسینیز».
- ۶۴ سونرا سیز اوندان (پیمانندان) دؤندونوز. اگر آلله‌ین سیزه لطف-رحمتی
اولماسایدی؛ زیانکارلاردان اولاردینیز.
- ۶۵ اصلینده، سیزین ایچینیزدن بعضی لری نین شنبه حقیقته [آلله‌ین وئردیگی
أمره] قارشى چیخانلاری یاخشى تانییرسینیز؛ ییز ده اونلارا: «قوولموش
میمونلار اولون!» - دندیک.
- ۶۶ هم ده، بونو او عصرده پاشایانلار و سونرادان گلنلر اوچون عبرت و
پرهیزکارلار اوچون نصیحت [وسیله سی] ائتدیک.
- ۶۷ موسی اؤز قومونه: «آلله سیزه بیر اینک کسمه نیزی امر ائدیر»، - دئینده
اونلار دندیلر کی: «بیزی ساریبسانمی؟» موسی دا دئدی: «جاهل‌لردن
اولماقدان آلله‌ها پناه آپاریرام».
- ۶۸ دندیلر: «بیزدن اؤترو ربینى چاغیر ییزه آیدینلاشدیرسین کی، او (اینک) نه
جور اولمالیدیر؟» دئدی: «آلله، او اینه گین نه چوخ قوجا، نه ده چوخ جوان
دئیل، اورتا یاشلی اولان [بیر اینک-دویه] اولدوغونو بویورور». سیزه امر
اولونان شئی یشینه یشیرین!
- ۶۹ اونلار دندیلر: «بیزدن اؤترو اؤز ربینى چاغیر کی، اونون رنگینی ده بیزه
آیدینلاشدیرسین». او دئدی: «آلله دئیر کی: «او دوم-ساری رنگلی،
گؤرنلره خوشا گلن بیر اینکدیر».

قَالُوا اذْعُ لَنَا رَبِّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ اِنَّ الْبَقَرَ شَابهَ عَلَيْنَا
 وَاِنَّا اِنْ شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَتْ اِنَّهُ يَقُولُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ
 لَا ذَلُولَ تُشِيرُ الْاَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسْكَةً لَاشْيَءٍ فِيهَا قَالُوا النَّ
 حِثْ بِالْحَقِّ قَدْ بَجَحُوا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾ وَاذْقَلْتُمْ نَفْسًا
 فَاذْرَوْهُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجُ مَا كُنْتُمْ تَكْمُلُونَ ﴿٧٢﴾ فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا
 كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْمَوْتَى وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾
 ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْإِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ
 قَسْوَةً وَإِنْ مِنَ الْجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنْ مِنْهَا لَمَا
 يَشْقَى فَيُصْرَجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِنْ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةٍ
 اللَّهُ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾ أَفَطَمِعُونَ
 أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ
 كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ يَحْرِفُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقِلُوا وَهُمْ
 يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَا
 بِبَعْضِهِمْ إِلَى بَعْضٍ قَالُوا أَتُحَدِّثُونَهُمْ بِمَا فَتَحَ
 اللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُخَاجِبَكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾

۷۰ دندیلر: «ییزدن اؤترو اؤز ریتینی چاغیر بیزه آیدینلاشدیرسین کی، او نه جور

اولمالیدیر؟ (اصل ماهیتینی بیلدیرسین). اونا گۆره کی، بیزجه اینک اینه یه بنزد ده. و اگر آله ایسته سه، بیز، مطلق هدایت اولاجاغیق».

۷۱ دندی: «آله بویورور کی: «او، یشر سورمگه [هتج کسه] رام اولمایان، اکین

سووارمایان، عیسیز اولان و هتج بیر لکه سی اولمایان بیر اینکدیر». اونلار

دندیلر: «ایندی حقیقی سؤزو گتیردین». اینه یی [تاییب] کسدیلر. آما آز قالمیشدی کی، بو ایشی گۆرمه سینلر.

۷۲ او وقتی [یاد ائدین] کی، بیر نفری اؤلدوردونوز و سونرا اونون [قاتلی]

باره سینده مباحثه ائدیردینیز. و آله گیزلین ساخلا دیغینیز شئی آشکارا چیخاران دیر.

۷۳ سونرا دندیک: «اونون (کسیلمیش اینه یین) بیر پارچاسینی [و یا عضونو]

اؤلدورولموش شخصه وورون!» کی، دیریلسین. آله اؤلورلری بو جور دیریلدر و سیزه اؤز آیت لرینی (معجزه لرینی) گۆسترر کی، بلکه عقله گله سینیز.

۷۴ اوندان سونرا سیزین اورکلرینیز داش کیمی و حتی داشدان دا برک اولدو.

حقیقتاً، بعضی داشلاردان آرخلار آخیر. حقیقتاً، بعضی لری یاریلیر و ایچیندن سو فیشقیریر و بعضی سی ده آله یین قورخوسوندان پارچالانیب تۆکولور. آله سیزین ائتدیکلرینیزدن هتج ده خبر سیز دئییلر.

۷۵ ایندی سیز اونلارین سیزه گۆره ایمان گتیره جکلرینی اومورسونوزمو؟

حالبوکی، اونلاردان بعضیلری آله یین کلامینی ائشیدیب باشا دوشدوکن سونرا، اونا ییله-ییله تحریف ائدیردیلر.

۷۶ و [بونلار] ایمان گتیرن کیمسه لرله اوز-اوزه گلنده: «ایمان گتیرمیشیک»،

—دئییرلر. بیر-بیرلری ایله خلوت ائتدیکده: «آله یین [توراتدا حضرت

پیغمبرین حقیقته] سیزه بیلدیردیگی شئی اونلارا مۆیله ییر سینیز کی،

ریتنیزین بانیندا سیزین علییه نیزه اونلاری دلیل گتیر سینلر؟ هتج باشا دوشمورسونوزمو؟ —دئییرلر.

أَوْ لَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٦﴾ وَمِنْهُمْ
 أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ لَا أَمَانِي وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ
 ﴿٧٧﴾ قَوْلِ الَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ
 هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا قَوْلِ لَهُمْ
 بِمَا كَتَبْتَ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ بِمَا يَكْسِبُونَ
 ﴿٧٨﴾ وَقَالُوا لَنَنصُرَنَّ النَّارَ إِلَّا آيَاتُ مَا مَعْدُودَةٌ قُلْ
 أَخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلَفَ اللَّهُ عَهْدَهُ
 أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧٩﴾ بَلَى مَنْ كَسَبَ
 سَيِّئَةً وَآخَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ
 هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٠﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨١﴾ وَإِذَا أَخَذْنَا
 مِنْهَا بَنِي إِسْرَءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ
 إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَقُولُوا
 لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
 ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٨٢﴾

- ۷۷ مگر اونلار بیلیرلر کی، حقیقتاً، آلهه اونلارین گیزلشدیکلرینی ده، آشکارا چیخاردیقلارینی دا بیلیر؟
- ۷۸ اونلارین بعضیلری ده عوام و بی سوادلار دیر، کتابی خام خیاللار و [بوش آرزولاردان و یا دیللرینی لوغلاماقدان] غیری بیر شئی بیلمز لر. اونلار آنجاق گمانا دوشور لر.
- ۷۹ اؤز اللری ایله کتابی یازیب سونرا اونو اوجوز بیر قیمته ساتماقدان اؤترو: «بو، آلهه طرفیندن دیر»، — دئین کیمسه لرین وای حالینا! اؤز اللری ایله یازدیقلارینا گؤره وای اولسون اونلارین حالینا! و وای اولسون اونلارین حالینا کی، بو یوللا کسب اندیر لر.
- ۸۰ و دندیلر: «جهنم اودو بیر نجه گوندن آرتیق بیزه توخونما یا جاقدیر». [یا محمد!] دئ: «سیز آلهه دان بیر عهد — پیمان آکیسینیز می؟ [کی،] آلهه هنج وقت اؤز عهدیندن دؤنمز]، — دئییه خاطر جمع اولاسینیز. یوخسا بیلمه دیگینیز شئی آلهه نسبت و ثریر سینیز؟»
- ۸۱ بلی، گناه الدن و گناهلاری ایله احاطه اولونان کیمسه [لر،] — اونلار جهنم اهلی دیر لر و اورادا ابدی اولراق قالا جاقلار.
- ۸۲ و ایمان گتیرنلر و صالح عمللر ائدنلر ایسه جنت اهلی دیر لر و اورادا ابدی اولراق قالا جاقلار.
- ۸۳ و اسرائیل اؤولادیندان: «آلهه دان غیری سینیه عبادت ائتمه یین، آنا — آنالارینیز، یاخین قوهوملارینیز، یتیملره و یوخسوللارا احسان ائدین و انسانلارلا خوش دانیشین، ناماز قیلین و زکات و ثرین!» — دئییه عهد — پیمان آلدیق. سونرا آز بیر دسته نیزدن ساوای [هامینیز] دؤندونوز؛ چونکی سیز [حاقدان] اوز دؤندرن سینیز.

وَإِذَا أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَاسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تَخْرُجُونَ
 أَنْفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ
 ﴿٨٦﴾ ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقُولُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ
 فَرِيقًا مِنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْإِثْمِ
 وَالْعُدْوَانِ وَإِنْ يَأْتُوكُمْ أُسَارَى تُفَادُوهُمْ وَهُمْ
 مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ
 وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ
 إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يُرَدُّونَ إِلَى أَشَدِّ
 الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٧﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ
 اشْتَرَوْا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا يَخَفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ
 وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٨٨﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَيَّنَا مِنْ
 بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ
 الْقُدُسِ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ
 فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٩﴾ وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ
 بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَأْ يُؤْمِنُونَ ﴿٩٠﴾

۸۴ و بیر زمان سیزنله : «بیر-بیرینیزین قانینی تۆکمیه سینیز، بیر-بیرینیزی اؤز یوردونوزدان چیخارماپاسینیز»، -دئییه عهد-یمان باغلادیق، سونرا سیز ده [بونلار] اقرار اتدینیز و شاهید اولدونوز.

۸۵ سیز ایسه ائله آدمالارسینیز کی، پشه ده بیر-بیرینیزی اؤلدورورسونوز و اؤزونوزدن اولان بیر دسته نی اؤز یوردلاریندان چیخاریرسینیز. اونلارین علییهینه [بو جور] گناه و دوشمنچیلیکله کؤمکله شیرسینیز. حالبوکی، اونلاری چیخارماق سیزه حرام ائدلمیشدیر. و اونلار اسیر اولوب یانیزا گلنده فدییه وئریپ [اونلاری] آزاد ائدیرسینیز. سیز کتابین بیر حیصّه سینّه ایمان گتیریب او بیرر حیصّه سینى انکار ائدیرسنیزمی؟ سیزلردن بو جور ایشی گۆره نین جزاسی دنیا حیاتیندا روسوی اولماق، قیامت گونونده ایسه لاپ آغیر عذابا دوچار اولماقدیر. آله گۆردوگونوز ایشلرین هئچ بیریندن هئچ ده خبرسیز دئییلدیر.

۸۶ اونلار آخرتی وئریپ دنیا حیاتینی آلانلاردیرلار. بونا گۆره ده اونلارین نه عذابى یونگوللشدیرله چک و نه ده کی، اونلارا کؤمک لیک اولونا جاققدیر.

۸۷ بیز، ائله جه موسایه او کتابى (توراتى) وئردیک و اوندان سونرا دا بیر-بیری نین دالینجا پیغمبرلر گۆنده ردیک. مریمین اوغلو عیسییه آچیق-آهیدین دلیللر (معجزه لر) وئردیک و اونو روح القدس ایله قوتلندیردیک. مگر ائله دئییلدیر کی، همیشه سیزین خوشونوزا گلمه یین بیر امری گتیرن پیغمبره تکبرلوك گۆسترده ییز؟ دئمک، اونلارین بیر قسمینی تکذیب اتدینیز، بیر قسمینی ایسه اؤلدورورسونوز.

۸۸ و دئدیلر : «بیزیم اورکلریمیز باغلیدیر (نین سؤزونو باشا دوشموروك)». بوخ، بئله دئیل، آله، اونلارا کفرلرینه گۆره لعنت ائله ییدیر. اونلاردان چوخ آزی ایمان گتیریر.

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا
 مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ
 مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿١٠﴾
 أَشْتَرُوا بِهَ أَنْفُسِهِمْ أَنْ يَكْفُرُوا بِمَا آتَزَلَ
 اللَّهُ بَعِيكَا أَنْ يُنْزَلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ
 عِبَادِهِ فَبِأَوْ يُغَضِبَ عَلَى غَضِبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿١١﴾
 وَإِذْ قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا بِمَا آتَزَلَ اللَّهُ قَالُوا نُوْمِنُ بِمَا آتَزَلَ
 عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ
 قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِنْ قَبْلُ إِنْ كُنْتُمْ
 مُؤْمِنِينَ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَى بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ
 اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٣﴾ وَإِذْ
 أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمْ الطُّورَ خُذُوا
 مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاسْمَعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا
 وَأَشْرَبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ يَسْمَا
 يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيْمَانُكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٤﴾

- ۸۹ اونلارا (یهودیلره) آله طرفندن اللرینده اولانی (توراتی) تصدیق ائدن بیر کتاب (قرآن) و اوزلری اوکدن [او کتاب ایله] کافرلره غلبه چالماق آرزوسوندا اولدوقلاری حالدا، تانیدیلاری [او کتاب، یا او پیغمبر] گلدیگی زمان اونا کافر اولدولار. دئمک، آلهین لعتی کافرله دیر.
- ۹۰ اونلار، آلهین لطف—مرحمی ایله اوز بنده لریندن ایسته دیگینه [کتاب] نازل ائتمه سینته پاخیللیق ائدرک، آلهین [محمده] نازل ائتدیگینی انکار ائتمکله، اوزلرینی نجه ده پس بیر شی مقابلینده ساتمیش اولدولار و بنله لیکله غضب اوستوندن غضب آلدیلار، کافرلر اوچون ذلیل ائدیجی بیر عذاب واردیر.
- ۹۱ و اونلارا: «آلهین نازل ائتدیگینه ایمان گتیرین!» — دئیلنده: «بیزه (اوز پیغمبریمیزه) گونده ريله نه اینانیریق»، — دئیرلر. و اوندان آپریسینی انکار ائدیرلر. حالبوکی، او (قرآن) حقدیر و اونلارین الینده اولانی (توراتی) تصدیق ائندیر. [ای پیغمبر!] اونلارا دئ: «اگر سیز ایمان گتیرن شخصلر سینیزمه، بس بوندان اول آلهین پیغمبرلرینی نه اوچون اولدوروردونوز؟»
- ۹۲ موسی سیزه آچیق—آیدین دلیللر گتیرمیشدی، سونرا سیز دالینجا (اونون غیاییندا) بوزووی اوزونوزه [تانی اولاراق] شچدینیز و سیز ظلمکارلاردان اولدونوز.
- ۹۳ و خاطرلایین کی، سیزدن محکم عهد—ایمان آلدیق و طور [داغینی] باشینیزین اوستونه قوزادیق و [دلدیک]: «سیزه وئردیگیمیزدن محکم یاپیشین و [اونون گؤستریشلرینه] درست قولاق آسین!» اونلار دلدیلر کی: «اقتیدیک»، و [اورکلرینده ایسه دلدیلر]: «بو حؤکملره» عصیان ائله دیک. اونلارین اورکلرینده کفرلری اوزوندن بوزوون محبتی یر سالدی. دئ: «اگر ایمان گتیرمیش شخصلر سینیزمه ایمانیز سیزی نجه ده پس شیلره امر ائدیر (یؤلدیر)!»

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً
 مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمْنُوا الْوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ
 ٩١ وَلَنْ يَمُنُّوه أَبَدًا بِمَا قَدَّمْتْ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
 بِالظَّالِمِينَ ٩٢ وَلَيَجِدُنَهُمْ آخَرَصَ النَّاسِ عَلَى حِينُوَةٍ وَمِنْ
 الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوْمَ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا
 هُوَ بِمُزَخَّرٍ مِنْ الْعَذَابِ أَنْ يُعَمَّرَ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا
 يَعْمَلُونَ ٩٣ قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِيْجَبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَى
 قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى
 وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ٩٤ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ
 وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ
 لِلْكَافِرِينَ ٩٥ وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا
 إِلَّا الْفَاسِقُونَ ٩٦ أَوَكُلَّمَا عَاهَدُوا عَهْدًا نَبَذَهُ فَرِيقٌ مِنْهُمْ
 بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ٩٧ وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ
 لِمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
 كِتَابَ اللَّهِ وَرَأَوْا ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ٩٨

- ۹۴ [یا پیغمبر!] دئی: «اگر آله یانیندا آخرت اتوی (جنت) آیری انسانلارا دئییل، تکجه سیزه مخصوصدورسا، اگر دوغرو دئییرسینیزسه، اولوم ایسته یین [و اونو آرزو ائدین!] چونکی جنتی اوزونه مخصوص ییلن کس، اونا چاتماغا نله سر.
- ۹۵ البتّه، اونلار [اوزلریندن قاباق، آخرت اتویه] گؤندردیکلری [پس] عمللره گؤره اولومو اصلا ایسته مزلر. آله ظلمکارلارین حالینا واقف دیر.
- ۹۶ سن اونلاری قطعاً بوتون انسانلاردان، [حتّی] مشرک اولان شخصلردن ده آرتیق یاشاماغا داها حریص اولان گؤره جکسن. اونلارین هر بیرى مین ایل بویو یاشاماغی آرزو ائدر. حالبوکی بو اوزون عمر ائتمک ده اونو عذابدان اوزاق ائتمز. و آله، البتّه، اونلارین ائتدیکلرینی گؤرندیر.
- ۹۷ [یا محمد!] دئی: «جبرائیل ایله دوشمن اولان شخص [بیلسین کی،] حقیقتاً، او، آلههین اذنّی ایله اونو (قرآنی) سنن قلیبه نازل ائدییدیر. بیر حالدا کی، [او،] اوندان اولکیلری (سماوی کتابلاری) تصدیق ائدن، مؤمنلری هدايت ائدن و اونلارا بشارت وئرندیر».
- ۹۸ و هر کیم آلهها، اونون ملکلیرینه، پیغمبرلرینه، جبرائیل و میکائیله دوشمندیرسه. [بیلسین کی،] آله دا کافرله دوشمندیر.
- ۹۹ دوغرودان ییز سنه آچیق—آیدین معجزه لر گؤندردیک؛ فاسقلردن (کافرلردن) ساوایی اونلاری هنج کس انکار ائتمز.
- ۱۰۰ مگر اونلار (یهودیالر) هر دفعه عهد باغلا دیقلاری زمان اونلارین بیر دسته سی اونو پوزمادیمی؟ عکسینه، اونلارین چوخو ایمان گتیرمیر.
- ۱۰۱ اونلارا آله طرفیندن اونلارین یانیندا اولانی (توراتی) تصدیق ائدن بیر پیغمبر گلدیگی زمان، کتاب وئریلنلردن (اهل کتابدان) بیر دسته سی، سانکی اونلار [اوکتابدان هنج بیر شئی] بیلیمیرلر کیمی آلههین کتابیندان اوز چنویردیلر.

وَاتَّبِعُوا مَا تَنَزَّلُوا الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مَلِكٍ سُلَيْمٍ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمٌ
وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا
أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ وَمَا يُعَلِّمَانِ
مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ
فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ
وَمَا هُمْ بِضَآئِرٍ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا يَأْذِنُ اللَّهُ وَيَتَعَلَّمُونَ
مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ
مَالَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ
أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا
وَاتَّقَوْا لَشَوْبَةً مِنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّوْكَانُوا يَعْلَمُونَ
﴿١٤﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انظُرْنَا
وَاستمعُوا وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٥﴾ مَا يَوْذُلُ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْ آمَالِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ
عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَاللَّهُ يَخْتَصِرُ
بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿١٦﴾

۱۰۲ [یهودیلر] سلیمانین سلطنتینه دایر شیطانلارین اوخودوقلارینا اویدولار. سلیمان [شحر بازلیغا باشلامادی و] کافر اولمادی، لاکین او شیطانلار شحری خلقه اؤیره تمکله کافر اولدولار، حالبوکی بایبلده هاروت و ماروت [آدلی] ایکی ملکه نازل اولانلاری، او ایکی ملک : «حقیقتاً، ییز امتحان واسیطه سی ییک، [گؤزله شحره گیریشمکله] کافر اولما» — دتمه میشدن هئج کسه اؤیره تمیردیلر. آما اونلار او ایکی ملکدن بیر شنیلر اؤیره نیردیلر کی، اونونلارله — آرواد آراسینا آپریلیق سالسینلار. لاکین اونلار آللهین اذن اولمادان هئج کسه ضرر یشتیریدی و فایدا یشتیرمیدی. قطعاً اؤیره نیردیلر کی، اونلارلا ضرر یشتیریدی و فایدا یشتیرمیدی. قطعاً بیلیمیشدیلر کی، بو کیمی شنیلری ساتین آلانلار آخرتده بیر پای آپارما یاچاقلار. و نه قدر پس بیر ششین مقابلینده اؤزلرینی ساتمیش اولدولار، فقط بیلیمیش اولسایدیلار!

۱۰۳ و اگر اونلار ایمان گتیریب پرهیزکار اولسایدیلار، شبهه سیزکی، آلله طرفیندن آلدیققلاری ثواب داها یاخشی اولاردی. فقط بیلیمیش اولسایدیلار! ۱۰۴ ای ایمان گتیرنلر! [پیغمبره] «راعنا»^(۱) دتمه یین «انظرنا» دئین و قولاق آسین. کافرلر اوچون آغریلی عذاب واردیر.

۱۰۵ نه اهل کتابدان اولان کافرلر، نه ده مشرکلر، سیزه پروردگارینیز طرفیندن بیر خشیرین گؤنده ریلمه سین اوسته مزلر. حالبوکی، آلله اؤز رحمتینی ایسته دیگی شخصه مخصوص ائدر. آلله بؤیوک فضل — کرم صاحبی دیر.

۱- عرب دیلینده «راعنا»، «بیزی قورو»، «بیزه گؤزون اولسون»، «بیزی گؤزله»، «بیزه حورمت گؤستر» معنالاریندا ایشلندیگی حالدا، عبری دیلینده یوخاریداکی معنالارلا یاناشی، «بیزه چوبانلیق ائت» و باشقا معنالاردا دا ایشلنمیشدیر. یهودیلر بو سؤزو پیغمبره قارش ییر استهزا واسیطه سی کیمی استفاده ائدیردیلر.

مَا نَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلَهَا أَلَمْ
 نَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٦﴾ أَلَمْ نَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ
 لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٧﴾ أَمْ تَرِيدُونَ أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا
 سُئِلَ مُوسَى مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَتَّبِعِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ
 سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٨﴾ وَكَثِيرٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُّوكُمْ
 مِنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كَمَا رَأَوْا حَسَدًا مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ
 مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ
 بِأَمْرِهِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٩﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
 وَآتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ
 يَجْعِدْهُ عِنْدَ اللَّهِ إِنْ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٠﴾ وَقَالُوا
 لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ نَصَارَى تِلْكَ
 أَمَانِيُّهُمْ قُلْ مَا تَوْابِعُكُمْ أَنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢١﴾
 بَلَى مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ
 عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٢﴾

- ۱۰۶ بیز هر هانسی بیر آیه نی نسخ اتمک یا اونوتدورساق، اوندان یاخشسی سینی یا اونا بتزه رینی گتیره ریک. مگر آللهین، حقیقتاً، هر ایشه قادر اولدوغونو بیلمیرسنمی؟
- ۱۰۷ مگر بیلمیرسن کی، حقیقتاً، گؤیلرین و یشرین حؤکمرانلیغنی آللهها مخصوصدور و سیزین آللهدان غیری بیر ولی و نه ده بیر کؤمکچییز یوخدور؟
- ۱۰۸ یوخسا بوندان اوک موسی دان طلب ائیلدیگی کیمی سیز ده اؤز پیغمبرینیزدن [عقله باتمایانی] طلب اتمک ایسته بیر سینیز؟ هر کیم ایمانی کفرله ده یشسه، حقیقتاً، دوز یولدان آرمیش اولور.
- ۱۰۹ اهل کتابدان چوخو، حقیقت اؤزلرینه بللی اولاندان سونرا، طبیعتلریندکی حسد اوزوندن ایمان گتیرمیش اولدوغونوزدان سونرا سیزی کفره طرف سؤوق اتمک آرزوسوندا ایکیلر. آللهین امری گلنه قده و اونلاری عفو ائدین و باغیشلاین! حقیقتاً، آلله هر بیر شئییه قادردیر.
- ۱۱۰ و ناماز قیلین، زکات وئرین! قاباقجادران اؤزونوز اوچون گؤنردیگینیز هر خئیر عملی آلله یانیندا تاپاجاق سینیز. حقیقتاً، آلله، الله دیگینیز بوتون عمللری گؤرندیر.
- ۱۱۱ و [یهودیله و خاچ پرستلر] دئیلر: «جنته یهودی و نصارادان ساوایی هئچ کیم داخل اولمایاجاق». بو، آنجاق اونلارین خولیلاریدیر. [یا محمد!] دی: «اگر دوغرو دئیر سینیز، دلیلینیزی گتیرین!»
- ۱۱۲ یلی، اؤزونو آللهها تامامیه تسلیم ائدن و گؤزه ل عمل صاحبی اولان شخصین اجری ربی نین یانیندا دیر. اونلارا هئچ بیر قورخو یوخدور و اونلار غمگین اولمازلار.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصَارَى عَلَى شَيْءٍ وَقَالَتِ النَّصَارَى لَيْسَتِ
 الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ أَلْكِتَابَ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ
 مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَمَا كَانُوا
 فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٢﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ
 أَنْ يُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا أُولَٰئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ
 يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ
 عَظِيمٌ ﴿١١٣﴾ وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُولَّوْا فَثَمَّ وَجْهُ
 اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ
 وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ لَّهُ
 قَانُونٌ ﴿١١٥﴾ بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا
 فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿١١٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ
 لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللَّهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةٌ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ
 مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَابَهَتْ قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا
 الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١١٧﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ
 بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَا تُسْئَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ﴿١١٨﴾

۱۱۳ یهودیلر دلدیلر: «نصرانیلر هنج بیر [معتبر] شئیہ دایانمیرلار». نصرانیلر ایسه دلدیلر کی: «یهودییلر هنج بیر [معتبر] شئیہ استاد اتمیرلر». بیر حالدا کی، [هر ایکی دسته] سماوی کتاب اوخویورلار. نادانلار دا اونلار کیمی [بیر سوز] دانیشدیلار. اگله قیامت گونونده اونلارین آراسیندا اولان بو اختلاف باره سینده حوکم وئره جکدیر.

۱۱۴ اگلهین مسجدرینده اگله آدی نین [اورادا] چکیلمه سینه مانع اولانلاردان و اونلارین خراب ائدیلمه سینه چالیشانلاردان داها ظالم کیم اولاییلر؟ اونلار اورایا (مسجدره) آنجاق قورخا-قورخا گیره بیلر. اونلار اوچون بو دنیا دا روسوایچیلیق و آخرتده ده بؤیوک عذاب وار.

۱۱۵ شرق ده، غرب ده اگلهیندیر. هر هانسی طرفه اوز توتسانیز، [اصلینده] اگلهها طرف اوز توتوسونوز. حقیقتاً، اگلهین رحمتی گئیشدیر و او بیلندیر.

۱۱۶ و [نصرانیلر] دلدیلر: «اگله اوزو اوچون اولاد گؤتورویدور». او (اگله) ایسه پاکدیر. بلی، گؤیلرده ویشرده هر نه وارسا، هامیسی اونون ملکیتینده و [هامیسی اونون] اطاعتینده دیر.

۱۱۷ گؤیلری و یشری یارادان اودور. بیر ایشی گورمک ایسته دیگی زمان اونا (او ایشه) آنجاق: "اول" - دئیر؛ او دا [دو حال] اولار.

۱۱۸ نادانلار دلدیلر: «اگله بیزیمله دانیشسایدی؛ یا بیزه بیر آیت (معجزه) گؤنדרسه یدی [نه اولاردی کی؟] بونلاردان قاباکیلار دا اونلارین سؤیله دیکلری کیمی سؤیله دیلر. اونلارین قلیلری (دوشونجه لری) [نه ده] بیر-بیرینه بتزه بیر. بیز یقین اهلینه آیه لریمیزی آیدینلاشدیرمیشیق.

۱۱۹ حقیقتاً، بیز سنی حق اولاراق بشارت (مژده) وئرن و خبردارلیق ائدن گؤنلردیک. سن ایسه جهنم اهلی باره سینده [پیغمبرلیگی] اونلارا چاتدیردیقدان سونرا [سوروشولما یا جاقسان].

وَلَنْ تَرْضَى عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَى حَتَّى تَبِيعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ
 إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ الْهُدَى وَلَئِنْ ابْتِغَا عَنْهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ
 مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٣٠﴾ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ
 الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ فَأُولَئِكَ
 هُمُ الْمُخَاسِرُونَ ﴿١٣١﴾ يَا بَنِي إِسْرَءِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ
 وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٣٢﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ
 شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ
 ﴿١٣٣﴾ وَإِذِ ابْتَلَى إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ
 لِلنَّاسِ إِمَامًا قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي قَالَ لَا يَنْتَهِ عَهْدِي الظَّالِمِينَ
 ﴿١٣٤﴾ وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَشَابَهَ لِلنَّاسِ وَأَمَّا وَاتَّخِذُوا
 مِنْ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى وَعَهِدْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنَّ
 طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ
 ﴿١٣٥﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ
 الثَّمَرَاتِ مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ
 فَأَمَّتْهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّوا إِلَى عَذَابِ النَّارِ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٣٦﴾

- ۱۲۰ نه یهودیلر، نه ده نصرانیلر، سن اونلارین دینینه تابع اولمایینجا سندن اصلا راضی اولمایاجاقلار. اونلارا دئ: «تکجه آللهین هدیتی هدایتدیر، (آنجاق آللهین هدایتی دوغرو یولدور)». [ایندی ایسه] سن گلن بو علمدن سونرا اونلارین هوا-هوسلرینه (نفسانی ایسته کلرینه) اویسان، سنین اوچون آللهین مقابلینده نه بیر دوست، نه ده بیر کؤمکچی اصلا تاپیلماز.
- ۱۲۱ کتاب وئردیگیمیز کیمسه لر، اونو دوزگونجه اوغویارلار. اونا ایمان گتیرنلر ده اللهجه اونلار اولار. اونو انکار ائدنلر ایسه، خسارنا اوغرایاجاق اولانلار دیرلار.
- ۱۲۲ ای اسرائیل اولادی! سیزه وئردیگیم نعمتلریمی و سیزی عالملر [ده کیلر] دن اوستون توتدوغومو. یاد ائدین!
- ۱۲۳ هئج کیمسه آیریمی نین دودینه ده یه یه چک، هئج کیمسه دن بدل (عوض) قبول اولونمایاجاق و هئج بیر شفاعت اونا فایدا وئرمیه چک و [نهایت] اؤزلرینه ده کؤمک لیک ائدیلیمه چک بیر گوندن (حساب گونوندن) قورخون!
- ۱۲۴ هم ده ابراهیمی ربی بیر نئجه سؤز ایله امتحان چکدی و او، تامامیه بو امتحانلارین عهده سیندن گلدیکده. آله اونا بویوردو: «من سنی انسانلارا امام ائتدیم». ابراهیم دئدی (سوروشدو): «منیم نسلیمدن نئجه؟» آله بویوردو: «منیم عهدیم ایسه ظلمکارلارا شامل اولماز».
- ۱۲۵ [واو زمانی خاطرلایین کی،] کعبه اتوینی انسانلار اوچون پیغیناجاق و امن-آمانلیق یئری ائتدیک [و دئدیک]: «سیز ایسه ابراهیمین مقامیندان (دوردوغو یئردن) اؤزونوزه نامازگاه توتون!» ابراهیمه و اسماعیله: «منیم اتویمی (کعبه نی) طواف ائده نلر، اعتکاف ائده نلر، رکوع و سجده ائدنلر اوچون تمیزله یین!» - دئییه امر ائتدیک.
- ۱۲۶ ابراهیم دئدی: «پروردگارا بورانی امن-آمانلیق شهری ائت و بورانین اهالی سیندن آلله و آخرت گونونه اینانانلارینا جور به جور محصوللاردان روزی وئرا» - دئدیکده آله بویوردو: «من کافر اولانا دا بیر آز باریناجاق وئره رم، لاکین سونرا اونو جهنم عذابینا طرف سؤوق ائدرم. و اونون قاییداجاق یئری نه یامان بیر یتردیر!»

وَاذِذْهُمْ أَزْهَاجَ الْقَوَاعِدِ مِنَ الْبَيْتِ وَاسْمِعِلْهُمْ رَبَّنَا نَقْبَلْ مِنْهَا
 إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٧٧﴾ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ وَمِنْ
 ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا
 إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٧٨﴾ رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ
 يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ
 إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٧٩﴾ وَمَنْ يَرْغَبُ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا
 مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدْ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ
 لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٨٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ اسْلِمْتُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨١﴾
 وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَا بَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى
 لَكُمْ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٨٢﴾ أَمْ
 كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتَ إِذْ قَالَ
 لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهاتَكَ
 وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهاً وَاحِداً
 وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٨٣﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ
 وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُنْشَأُونَ عَنْهَا كَانُوا يَمْلِكُونَ ﴿١٨٤﴾

۱۲۷ و [یادینا سال کی،] ابراهیم ایله اسماعیل بیرلیکده بیئتین (کعبه نین) بونؤوره سینى اوجالتدیقلاری زمان: «پروردگارا! ییزدن قبول انت! دوغرو دان دا سن اثیدن و ییلسن»، — دئیردیلر.

۱۲۸ «پروردگارا! بیزی سنین امرینه اطاعت ائدن [بندهلردن] انت، ییزیم نسلیمیزدن [ده] سنین اطاعتینده اولان بیر امت قرار وئر، حج عبادتیمیزین طرزینی ییزه گؤستر و ییزه مرحمت انت! حقیقتاً، توبه لری قبول ائدن (مرحمت ائدن) و مهربان سنسن.

۱۲۹ پروردگارا! اونلارا سنین آیه لرینی اوخویان اونلارا کتابی و حکمتی اؤیره دن و تمیزله یین بیر پیغمبر گؤنلر. حقیقتاً، عزّت و حکمت صاحبی اولان آنجاق سنسن!

۱۳۰ آنحاق اولان کیمسه دن سووای ابراهیمین دینیدن کیم اوز چئویره ر؟ حقیقتاً، بیز اونو دنیا دا [پیغمبرلیگه] شجهدیک و حقیقتاً، او، آخرتده صالحلردندیر.

۱۳۱ ربی ابراهیمه: «تسلیم اول!» — دئدیگی زمان، ابراهیم: «عالمترین ربینه تسلیم اولدوم»، — دئدی.

۱۳۲ ابراهیم و یعقوب بونو اؤز اوغلانلارینا وصیت ائتمیش و [هر بیرى اؤز اوغلانلارینا دئدی کی]: «ای اوغلانلاریم! حقیقتاً، آلله بو دینی سیزین اوچون شچیدیر، و سیز، آنجاق مسلمان اولاراق دنیادان گئتمه لی سینیز».

۱۳۳ یعقوبون اولومو یتیشن زمان، سیز اونون یانیندا ایدینیزمی؟ او، «مندن سونرا نه یه عبادت ائده جکسینیز؟» — دئییه اوغللاریندان سوروشدوغو زمان، اونلار دئدیلر: «سنین آلله یینا و آنالارین — ابراهیم، اسماعیل و اسحاقین آلله یی اولان تک آلله یه عبادت ائده جه ییک و بیز اونا تسلیم اولانلاریق».

۱۳۴ اونلار گلیب — گشتمیش بیر امت دیر، اونلارین الهه ائتدیکلری (قازاندیقلاری عمللر) اؤزلربنه، سیزین ده الهه ائتدیکلرینیز اؤزونوزه عایدیر. اونلارین ائتدیکلری عمللر باره سینده سیزدن سوروشولماز.

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِثْلَ آبَائِهِمْ
 خَفِيفًا وَمَا كَانَ مِنْ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٧٦﴾ قُلُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ
 إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ
 وَمَا يُوقِي مُوسَى وَعِيسَى وَمَا يُوقِي النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ
 لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٧٧﴾ فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ
 مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدْ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ
 فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٧٨﴾ صِبْغَةَ اللَّهِ
 وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ ﴿١٧٩﴾
 قُلْ اتَّخَذْتُمْ عِزَّنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلَنَا
 أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ﴿١٨٠﴾
 أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ
 كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى قُلْ إِنَّمَا أَعْلِمُ أَمْرَ اللَّهِ
 وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ
 بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٨١﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ
 وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨٢﴾

- ۱۳۵ [یهودیلا و نصرانیلا مسلمانلارا] ددیلا: «هدایت [یولونو] تاماق اوچون یهودی یا نصرانی اولون!» [یا محمد!] دئ: «لاپ دوغرو اولان ابراهیمین دیننه [تابع اولون]! او، مشرکلردن دئییلدی».
- ۱۳۶ دئین کی: «بیز آلله، بیزه نازل اولانا (قرآنا)، ابراهیم، اسماعیل، اسحاق، یعقوب و اسباطه (اونون اوولادینا) نازل اولونانا، موسایه، عیسایه و آیری پیغمبرلره ریکری طرفیندن وئرلنلره ایمان گتیرمیشیک، بونلاردان هئج بیرینین آراسیندا فرق قویموروق، بیز آلله تسلیم اولانلاردانین».
- ۱۳۷ اگر اولنار دا سیزین ایمان گتیردیگینیز کیمی ایمان گتیرسه لر، شبهه سیز کی، هدایت یولونو تاپارلار، اوز دؤنדרسه لر ایسه حقیقتاً، کین بسله میش اولارلار. آلله، [اونلارین قارشی سیندا] سنه کفایت ائدر. او، حقیقتاً، ائشیدن و بیلندیر.
- ۱۳۸ [بودور] آللهین بوياخی؛ آللهدان داها گؤزه ل بوياخی اولان کیم واردیر؟ بیز ایسه تکجه اونا عبادت ائدیریک.
- ۱۳۹ [یا محمد!] کتاب اهلینه دئ: «سیز، آلله باره سینده بیزیمله مباحثه یه گیریشیر سینیزمی؟ حالبوکی او، بیزیم ده ریی میزدیر، سیزین ده ریی میزدیر. بیزیم عمللریمیز بیزه، سیزین عمللرینیز ایسه سیزه عایدیر. اونا صادق اولان (صداقله پرستش ائدن) بیزیک».
- ۱۴۰ «بوخسا سیز ابراهیم، اسماعیل، اسحاق، یعقوب و اسباطین (اونلارین اوولادلاری نین) یهودی و یا نصرانی اولدوقلارینی سؤیله ییر سینیز؟» [یا محمد!] دئ: «سیز یاخشیی بیلیر سینیز، بوخسا آلله [یاخشیی بیلیر]؟ آلله طرفیندن گلن شهادتی اوز یانیندا گیزله دن شخصدن داها ظالم کیم اولاییلر؟ آلله سیزین گؤردوگونوز عمللردن غافل دئییلدیر».
- ۱۴۱ اونلار گلیب-گتتمیش بیر امت دیر. اونلارین آله اتدیکلری (قازاندیقلاری عمللر) اوزلرینه، سیزین ده آله اتدیکلرینیز اوزونوزه عایدیر. اونلارین اتدیکلری عمللر باره سینده سیزدن سوروشولماز.

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلِيَهُمْ عَنِ قِبَلِهِمُ الْحَقُّ
 كَانُوا عَلَيْهَا قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ
 إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١١٢﴾ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا
 لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ
 شَهِيدًا وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ
 يَتَّبِعُ الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ وَإِنْكَ كَانَتْ لَكِبْرَةٌ إِلَّا
 عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ عَمَّا تَتَّبِعُونَ إِنَّ
 اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرُؤُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١١٣﴾ قَدْ زُرِيَ نَقْلُ وَجْهِكَ
 فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ
 الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ
 وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا
 اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١١٤﴾ وَلَئِنْ آتَيْتَ الَّذِينَ
 الْكِتَابَ بِكُلِّ آيَةٍ مَا تَتَّبِعُوا قِبْلَتَكَ وَمَا أَنتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ
 وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ وَلَئِنْ أَتَيْتَ أَهْوَاءَهُمْ
 مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١١٥﴾

۱۴۲ انسانلاردان بیر دسته آخماقلار دبه جکدر کی: «مسلمانلاری» قاباقکی

قبله لریندن دؤندن نه دیر؟ دئ: «شرق ده، غرب ده آکلهیندیر. او ایسته دیگی شخصی دوغرو یولا هدايت اندر».

۱۴۳ بشله لیکله سیزی اورتا بیر امت اتدیک کی، انسانلارا شاهید اولاسینیز و

پیغمبر ده سیزه شاهید اولسون. بوندان اوک اوز توتدوغون قبله نی، محض پیغمبره تابع اولانلارلا پیغمبردن اوز چئویرنلری بیر-بیریندن آیرد ائتمک اوچون تعیین ائتمیشدیک. [بو ایش ایسه] آکلهین هدايت اتدیگی کیمسه لردن آیرسینا آغیر گله جکدیر. آکله سیزین ایمانیزی (اولکی قبله به قیلدیفینیز نامازلاری) ضایع^(۱) ائدن دئیلدیر. او، شبهه سیز کی، انسانلارا

چوخ شفقتلی و مهرباندیر.

۱۴۴ بیز، سنین گوی اوزونه اوزونو دولاندیردیغینی البتّه گؤروروک، ایندی ایسه

سنی راضی اولاجاغین بیر قبله به طرف دؤنده ریریک. اؤز اوزونو مسجدالحراما طرف دؤندر! [ای مسلمانلارا] سیز ده هارادا اولسانیز اوزونوزو اورایا دؤندرین! و کتاب و قریمیش کیمسه لر (ائتلر) بونون حق اولراق اؤز ربّری طرفیندن گلیمیش اولدوغونو چوخ یاخشی بیلیرلر. آکله، اونلارین عمللریندن غافل دئیلدیر.

۱۴۵ کتاب و قریمیشلره هر جور آیت (معجزه) کتیرسن ده اوز توتدوغون قبله به

تابع اولمازلار. سن ده کی، اونلارین قبله سینه تابع اولان دئیلسن، اونلار دا بیر-بیرلری نین قبله لرینه تابع اولمازلار. [ایندی ایسه] منه گلن بو علمدن سونرا اونلارین هوا-هوسلرینه اویسان، اوندا شبهه سیز کی، سن ده ظلمکارلاردان اولارسان!

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقًا
 مِنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٣٦﴾ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ
 مِنَ الْمُنْكَرِينَ ﴿١٣٧﴾ وَلِكُلِّ وُجْهَةٍ هُومٌ مَوْلَاهَا فَاستَبِقُوا
 الْحِزْبَاتِ إِنَّ مَا تَكُونُوا يَاتٍ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا إِنْ اللَّهُ
 عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٣٨﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ
 شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ وَمَا اللَّهُ
 بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٣٩﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ
 شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ
 شَطْرَهُ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا
 مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي وَلَا تَتَّبِعْ فِتْنَةً عَلَيْهِمْ
 وَأَمَلَكُهُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٤٠﴾ كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِنْكُمْ
 يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ
 وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مِمَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿١٤١﴾ فَاذْكُرُونِي
 أَنْ أَكْرُمَكُمْ وَأَشْكُرْ لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٤٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
 آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٤٣﴾

- ۱۴۶ کتاب وئردیگیمیز کیسه لر اوز اولادلارینی تانیقلاری کیمی [پیغمبری]
تانییرلار و اوللاردان بیر دسته ده حقّی بیله-بیله گیزله دیرلر.
- ۱۴۷ بو حق، رینندیر کی، اصلا شبهه ائدنلردن اولمایاسان!
- ۱۴۸ هر کسین اوز توتدوغو بیر قبله سی واردیر. یاخشی ایشلر گؤرمکده
بیر-بیرینیزی قاقلاماغا تله سین! هارادا اولورسونوزسا، [اولون]، آله
سیزی بیر یرته پیغاچاقدیر. حقیقتاً، آله هر ایشه قادردیر.
- ۱۴۹ هر هارادان چیخاندا اوزونو مسجدالحراما طرف دؤندر! شبهه سیز کی، بو
سنین ربّی نین طرفیندن گلن حقدیر. آله عمللرینیزدن غافل دییلدیر.
- ۱۵۰ هر هارادان چیخاندا اوزونو مسجدالحراما طرف دؤندر! سیز ده هارادا
اولسانیز، اوزونوزو اونا طرف دؤندرین کی، اوزلرینه ظلم ائدنلردن غیری
شخصلر سیزین علییهینیزه بیر ایراد توتما سینلار. او ظلمکارلاردان
قورخما یین! آنجاق مندن قورخون کی، من سیزه وئردیگیم نعمتیمی
تماملا ییم، بلکه ده سیز حق یولو تاپا سینیز.
- ۱۵۱ هابثله، اوز ایچینیزدن آیه لریمیزی سیزه اوخویان، سیزی تزکیه ائدن
(نفسلرینیزی تمیزله یین)، کتابی و حکمتی سیزه اؤیره دن و بیلمه دیگینیز
شیلری ییلدیرن بیر پیغمبر گؤنلردیک.
- ۱۵۲ بئله لیکله، منی یاد ائدین کی، من ده سیزی یاد ائدیم. منه شکر ائدین و کفره
دوشمه یین!
- ۱۵۳ ای ایمان گئیرنلر! صبر اتمک و ناماز قیلماقلا [آلهدان] کؤمک آکین! حقیقتاً،
آله صبر ائدنلرله دیر.

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمُوتَ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ
لَا تَشْعُرُونَ ﴿١٠٤﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصِرِ
مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ﴿١٠٥﴾ الَّذِينَ
إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿١٠٦﴾
أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ
﴿١٠٧﴾ إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلَا
جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرٌ فَإِنَّ اللَّهَ
شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنْ
الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَى مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي
الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ ﴿١٠٩﴾
إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنَّاهُ أُولَئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ
وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١١٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ
كُفَّارًا أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ
﴿١١١﴾ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يَنْظُرُونَ
﴿١١٢﴾ وَاللَّهُ يَكُفِّرُ عَنْكُمْ إِنْ هُوَ إِلَّا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿١١٣﴾

- ۱۵۴ اَللّٰهُ يُولٰٓئِذَا اُولَدُوْهُ لَمْ يُولٰٓئِهُ [شہید اولانلار] "اُولولر" دشمه یین؛ عکسینہ اولنلار دیریدرلر؛ لاکین سیز بونو درک ائتمیرسینیز.
- ۱۵۵ اَلْبَتَّہٗ کٰی، یِز سِزِی یِز آز قورخویلا، یِز آز آجلیقلا، یِز آز دا جان ایگیسی، مال، و محصول قیتلیغی ایله امتحان ائدیریک. صبر ائدنلره مژده وئرا
- ۱۵۶ اولنلار او کیمسه لردیر کی، باشلارینا بیر مصیبت گلدیگی زمان: "یِز اَللّٰہا عاہدیک و اَلْبَتَّہٗ اونا طرف قاییداجاغیق"، —دیرلر.
- ۱۵۷ رِبٰیْرٰی طرفیندن گلن مغفرت و رحمت اولنلارا عاہدیر و ہدایته چاتمیشلاردا اولنلارین اوزودور.
- ۱۵۸ حَقِیْقَتًا، صفا و مروہ اَللّٰہِیْن عَلٰمَتلریندندير. دشمک [اَللّٰہِیْن] بشتی نین (کعبہ نین) حجّٰتی و یا عمرہ سینی یشرینہ یشیرمک مقصدینده اولان شخص اوچون هر ایکیسینی (صفا و مروہ نی) طواف ائتمہ گینده ہئچ بیر گناہ (مانع چیلیک) یوخدور. هر کیم کؤنوللو اولاراق [واجب عملدن علاوہ] بیر یاخشى عمل الله سہ [ییلسین کی]، اَللّٰہ، حَقِیْقَتًا، یاخشى مکافاتلاندیران و ییلندیر.
- ۱۵۹ گؤندردیگیمیز آچیق—آیدین دلیللری و ہدایت [یولونو] کتابدا انسانلارا آچیقلا دییمیزدان سونرا گیزلہ دنلرہ، ہم اَللّٰہ و ہم بوتون لعنت الله ییلنلر لعنت ائدرلر.
- ۱۶۰ آنجاق توبہ ائدنلر، [اوزونو] اصلاح ائدنلر و [حقیقتی] آچیقلا یانلار آیری؛ اولنلاری باغیشلایارام. من توبہ لری قبول ائدن و مہربانام.
- ۱۶۱ اَللّٰہِیْن، ملکترین و بوتون انسانلارین لعنتی کافرلرہ و کافر حالیندا اولنلرہ گل سین.
- ۱۶۲ اولنلار یو لعنت ایچینده دائمی قالانلاردیر، نہ اولنلارین علابلاری یونگوللشدیریلہ چک و نہ ده کی، اولنلارا مہلت وئریلر.
- ۱۶۳ سیزین تاترینیز واحد اَللّٰہدیر. اوندان باشقا بیر تاتری یوخدور؛ او، رحمان و مہرباندیر.

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
 وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلْنَا
 اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَخْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
 وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيَّاحِ وَالسَّحَابِ
 الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٦٦﴾
 وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ
 اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا
 إِذْ يَرُونَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ
 شَدِيدُ الْعَذَابِ ﴿١٦٧﴾ إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا
 وَرَأَوْا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ ﴿١٦٨﴾ وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا
 لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّأُوا مِنَّا كَذَلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ
 أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ ﴿١٦٩﴾ يَا أَيُّهَا
 النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ
 الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٧٠﴾ إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ
 وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٧١﴾

- ۱۶۴ حقیقتاً، گویلرین و یتیرین یارادیلماسیندا، گنجه و گوندوزون بیر-ییرینی تعقیب اتمه سینده، انسانلارا منفعت یتیرمک مقصدیله دریادا اوزن گمی لر ده، اولموش یتیر اوزونو آلکھین گویدن یاغیش یاغدیریب تزه دن دیریلتمه سینده، جور به جور حیوانلاری اونون هر طرفینه یایماسیندا، یتلرین دولاندیریلماسیندا و گویله یتیر آراسیندا [آلکھین امرینه] تابع اولان بولودلاردا عقل و دوشونجه صاحبی اولان انسانلار اوچون دلیللر (علامتلر) واردیر.
- ۱۶۵ انسانلارین ایچریسینده آلکھا شریک قوشانلار، شریکلری ده آلکھی دوست توندوقلاری کیمی دوست توتانلار دا واردیر. حالبوکی، ایمان گتیرنلرین آلکھا محبتلری داها درین دیر. اگر اوزلرینه ظلم ائدنلرین وقتینده گوره جکلری عذابدان خبرلری اولسایدی، اونلار، بوتون قوه-قدرتین اصلینده آلکھا مخصوص اولدوغونو و اونون عذابی نین شدتلی اولماسینی بیلردیلر.
- ۱۶۶ او زمان تابع اولونموشلار تابع اولانلاردان اوزاقلاشاجاق، عذابی گوره چک و آرالارینداکی رابطه قیریلاجاقدیر.
- ۱۶۷ او زمان تابع اولانلار : «اگر دنیایا قاییدا بیلسه بدیک، اونلار بیزدن اوزاقلاشدیقلاری کیمی، بیز ده اونلاردان اوزاقلاشاردیق»، -دیلرلر. آلله بو جور اونلارا عمللری نین حسرتدن عبارت اولدوغونو گؤسترر و اونلار [جهنم] اودوندان چیخان دیللر.
- ۱۶۸ ای انسانلار! یتیر اوزونده کی شتیلردن حلال و تمیز اولانلارینی یتیین، شیطانین ایزلرینه اویماین! حقیقتاً، او، سیزه آچیق - آشکار دوشمندیر.
- ۱۶۹ او، سیزه آنجاق پیس و خلاف ایشلر گؤرمه گینیزی و آلکھا قارشسی بیلمه دیگینیز شتیلری سؤیلمه گینیزی امر ائدر.

وَإِذْ قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلَنْتَبِعُ مَا
 أَفِينَا عَلَيْهِ أَبَاءَنَا أَوْ لَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا
 يَهْتَدُونَ ﴿١٧٠﴾ وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا
 يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً صُمُّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٧١﴾
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا
 لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٧٢﴾ إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ الْمَيْتَةَ
 وَالذَّمَّ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهْلِيَ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ
 بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
 ﴿١٧٣﴾ إِذَا الَّذِينَ يَنْكُتُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ لِكْتَابٍ
 وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي
 بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَا
 يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٤﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا
 الضَّلَالَةَ بِالْهُدَى وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ فَمَا أَصْبَرَهُمْ
 عَلَى النَّارِ ﴿١٧٥﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُ نَزَلَ الْكِتَابُ
 بِالْحَقِّ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿١٧٦﴾

- ۱۷۰ اونلارا : «آللهین گونده رديكلرينه تابع اولون!» — دئيلديگي زمان : «بیز آنالاریمیزین گئتديكلری یولو ایزلیه جه ییک»، — دئیرلر. بس آنالاری بیر ششی آنلاماییب دوغرو یولدا دئیلدیلسه نئجه؟ [اوندا پشه ده آنالاری نین یولونو ایزلیه چکلرمی؟]
- ۱۷۱ کافرلری [دعوت ائدن کیمسه]، چیغیر- باغیردان غیری بیر ششی ائشیمه ینی (حیوانی) هایلیان کیمسه یه (چوبانا) بتزر. اونلار کار، لال و کوردورلار، بونا گۆره ده درك اتمزلر.
- ۱۷۲ ای ایمان گتیرنلر! سیزه وئردیگیمیز روزیلرین تمیزبندن پشین و اگر آللهها عبادت ائدیرسینیزسه، اونا شکر ائدین!
- ۱۷۳ آلله سیزه میته نی (اولموش حیوانی)، قانی، دونوز اتینی [و کسپلدیگی زمان] آللهدان آیریمی نین آدی ایله کسپلنلری یشمه یی مطلق حرام ائدییدیر. لاکین مجبوری حالدا (ناچار قالاندا) حریص اولماماق و حددن آشماماق شرطی ایله [بونلاری یشمه گین] گناهی یوخدور. آلله، حقیقتاً، باغیشلايان و مهرباندير.
- ۱۷۴ آللهین گۆندردیگی کتابدان بیر ششی گیزله دن و اونونلا آزاچیق بیر ششی آنلار (اونو اوجوز قیمته ساتانلار)، اونلار قارینلارینی اوددان باشقا بیر ششیله دولدورمازلار، قیامت گونونده آلله اونلاری دانیشدیرمایاجاق، اونلاری تمیزلیگه چيخارمایاجاق. اونلار اوچون آغریلی عذاب واردیر.
- ۱۷۵ اونلار هدایتی ساتیب ضلالتی (آزغینلیغی) آلان و باغیشلانماق عوخیینه عذابى آلان شخصلرديرلر. مگر اونلار اودا نه قدر دؤزمه لی اولاجاقلار؟
- ۱۷۶ بو، اونا گۆره دیر کی، آلله، کتابی حق اولاراق گۆندرییدیر. او کتاب باره سینده اختلاف ائدنلر ایسه، شبهه سیز کی، [حقیقتدن] اوزاق بیر نفاق ایچینده دیرلر.

لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ
وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ
وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّنَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ
الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا
وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ
صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ
عَلَيْكُمْ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ الْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْأَنْثَىٰ
بِالْأُنْثَىٰ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتِّبَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءٌ إِلَيْهِ
بِإِحْسَانٍ ذَلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رِّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ
ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٨﴾ وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَوةٌ يَا أُولِي
الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧٩﴾ كُتِبَ عَلَيْكُمُ إِذَا ضَرَأْتُمْ
أَحَدَكُمْ الْمَوْتَ أَنْ تَرَكُوا خِثْلًا ثَوِيًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا وَالْأَقْرَبِينَ
بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿١٨٠﴾ فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَأَمَّا
إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨١﴾

۱۷۷ یاخشى لبق نكجه، اوزونوزو گون چيخانا و گون باتانا چتورمه نيز دىيلدير؛

هم ده ياخشى عمل ائدن شخص اصلينده اكلها، آخرت گونونه، ملكلره، كتابار پيغمبرلره اينانيب، اموالينى، اوزونه چوخ ايستكلى اولماسينا باخمايaraq ياخينلارينا [و يا پيغمبرين ياخينلارينا]، پشتيملره، يوخسوللارا، يولدا قالميشلارا، دهنچى لره و قوللارين آزاد اولونماسينا صرف ائدن، ناماز قيلان، زكات وئرن، عهد باغلاديقدا عهدلرينه صادق قالان، دارليقدا، سيختيتيدا و دؤيوش زمانى صبر ائدن شخصدن عبارتدير. دوغرولار اونلارديرلار، تقوالى لار (پرهيزكارلار) دا اونلاردير.

۱۷۸ اى ايمان گيپرلر! اولدورولنلر حقينده سيزه قصاص يازيلدى. آزاد شخصى

آزاد شخصين، قولو قولون، قادينى قادين عوئينده [اولدوره بيلرسينيز]. [اولدورولن شخصين دين] قارداشى (ورثه سى) طرفيندن اونا (قاتله) معين بير شى باغيشتانديقدا، [اولدوروله نين ورثه سى طرفيندن اولونموش باغيشتين مقابلينده] ياخشى رفتار اتسين و احسانا [رعايت ائدرک] اونون ديهه سين (قانى نين قيمتينى) اوده سين. بو [حزكم] ريئينيز طرفيندن [جزانيزى] يونگوللشديرمك و بير رحمتدير. بوندان سونرا تجاوزكارلىق ائدن شخص اوچون آغريلى عذاب واردير.

۱۷۹ اى عقل صاحبرى! بو قصاصدا سيزين اوچون بير حيات واردير. اولاييلسين كى، تقوالى اولاسينيز.

۱۸۰ سيزين اوچون قارار اكينيدير (يازيليدير) كى، هر بيرينيز، اولوم وقتى چاتاندا قويوب گنده جه يئينيز مالدان، والدينلرينيزه، ياخين قوهوملارينيزا عدالتله [يه نيلميش صورتده] وصيت ائده سينيز، [بو ايش] تقوالى لار اوچون بير بورجدور.

۱۸۱ هر كيم اونو (وصيتى) اتشيديكدن سونرا ده ييشديره، گناهى، آنجاق اونو ده ييشديره نلرين بويونادير. حقيقتاً، اكله هر شى اتشيدن و بيلندير.

فَمَنْ خَافَ مِنْ مُوسِرٍ جَنَفًا أَوْ أَشْمًا فَاصْلَحْ بَيْنَهُمْ
فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٧٧﴾ يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧٨﴾ أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ كَانَ
مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ
يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ
وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٧٩﴾
شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِلنَّاسِ
وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمْ
الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ
مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ
بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِيُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِيُكَبِّرُوا
اللَّهَ عَلَى مَا هَدَىٰكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٠﴾ وَإِذَا
سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ
فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِلَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨١﴾

۱۸۲ آمما، هر كس وصیت الله نین سهروه دوشمه سیندن و یا گناها باتماسیندان قورخدوقدا [وارنلرین] آرالاریندا صلح اتسه، اونون اوچون هنج بیر گناه یوخدور. آله، باغیشلایان و مهرباندیر.

۱۸۳ ای ایمان گنرلر! سیزین اوچون اوروج یازیلیدیر (قرارا آیینیدیر). تشجه کی، سیزدن اولکی لره یازیلیمیشدی. اولایلسین کی، تقوالی اولاسینیز.

۱۸۴ [اوروج توتماق] سایى معین ائدلمیش گونلر دیر. [آمما] سیزدن هر کیم ناخوش اولسا، یاخود سفرده اولسا، [توتمادیغی گونلرین] سایى قدر آیری گونلرده [اوروج توتمالیدیر، اوروج توتماغا] طاقتی اولمایانلار دا یوخسولو دیوراجاق قدر فدیه (کفاره) وئرملیدیر. هر کس اوز مثیلی ایله خثیر ایش گوره رسه، بو، اونا داها یاخشی اولار. اگر بیلسه نیز، اوروج توتماق سیزین خثیرتیزه دیر!

۱۸۵ رمضان آیی انسانلارا دوغرو پولو گؤسترن، دوغرو ایله اگرینی بیر-بیریندن آیریب آچیقلایان و [دلیل هم ده هدایت کتایی اولان] "قرآن" نازل اولان آیدیر. سیزدن بو آیی گؤرنلر، بو آیی [تامامله] اوروج توتمالیدیرلار. ناخوش اولان و سفرده اولانلار توتمادیغی گونلرین سایى قدر آیری گونلرده توتسونلار. آله سیزین اوچون آسانلیغی ایسته ییر، سیزه چتینلیگی ایسته میر. آله [رمضان آیی نین و یا فوته گئدن گونلرین] سایینی تاماملانیزی ایسته ییر. سیزی آله دوز یولا یؤنلتمه سینه گوره اونا تعظیم ائدین! بلکه ده شکر ائده سینیز.

۱۸۶ بنده لریمن منی سندن سوروشان زمان [سؤیله کی،] من اونلارا یاغینام. دعا ائدیپ منی چاغیرانین دعاسینی قبول ائدرم، اونلار دا گرگ منیم چاغیریشیمی قبول ائدیپ منه ایمان گتیرسینلر، بونولا دا اولایلسین کی، [دوغرو] یولا اوغراسینلار.

أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ مِنْ لِبَاسٍ
 لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَمَنْ عِلِمَ اللَّهُ أَنْتُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ
 أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ قَالَتِ
 بَايَرُوهُنَّ وَابْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا
 حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمْ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ
 مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتِمُوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ
 وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ
 فَلَا تَقْرُبُوهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ
 يَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتَذَلُّوا
 بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ
 وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٨﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْهَلَّةِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ
 لِلنَّاسِ وَالْحُجَّ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا
 وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ اتَّقَى وَاتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا وَأَقْوُوا اللَّهَ
 لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٨٩﴾ وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٩٠﴾

۱۸۷ اوروجلوق گنجہ لرینده عورتلرینیزه یاخینلاشماق سیزه حلال اندیلیدیر .
 [چونکی] اونلار سیزین اؤرتویونوزدور و سیز ده اونلارین اؤرتویوسونوز .
 آلله سیزین اؤز نفسلرینیزه خیانت انده جه گینیزی بیلیردی، بوناگوره ده
 اونوسیزدن کتچدی و سیزی باغیشلادی؛ آرتیق اونلارلا تماس یارادین! و
 آللهین سیزه مقرر اتدیگینی (قرارا آلدیغینی) اونلاردان طلب اندین! صبح
 آچیلیب، صبحون آغ ساهی [گنجہ نین] قارا سایندان سنجیله نه قده ریشین و
 ایچین؛ سونرا گنجہ یه قده ر اوروجونوزو تاممالین! مسجدرده اعتکاف
 (عبادت) حالیندا اولدوغونوز زمان آروادلارینیزلا تماس تاپمایین! بونلار
 آللهین حدودودور، اونا یاخین گشتمه یین (توخونمایین)! آلله، اؤز آیه لرینی
 انسانلارا بوجور آیدینلاشدیرار، بلکه تقوالی اولالار .

۱۸۸ آرانیزدا بیر—بیرینیزین ماللارینیزدان بیر قسمینی حقسیز یشره یشمک اوچون،
 گناه پولو ایلله [رشوت کیمی] حاکیملره وئرمه یین! بیر حالدا کی، اؤزونوز
 [دوزونو یاخش] بیلیرسینیز .

۱۸۹ [یا محمد!] هلاللارین (بیر گنجہ لیک آی لارین) باره سینده سندن
 سوروشاندا، دئ: «اونلار انسانلارا و حجّ [عمللری] اوچون وقت
 اولچولریدی». یاخش ایش ائولره دام—دیواردان گیرمه گینیز دئییلدیر؛
 یاخش ایش اودور کی، انسان تقوالی (پیس ایشلردن چکین) اولسون .
 ائولره ایسه قاپیلاریندان گیرین و آللهدان قورخون! اولا بیلسین کی، نجات
 تاپاسینیز .

۱۹۰ سیزینله ووروشانلارلا، سیز ده آلله پولوندا ووروشون، لاکین حددی
 آشمایین! حقیقتاً، آلله حددی آشانلاری دوست توتماز .

وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُمْ مِنْ حَيْثُ أَخْرَجَكُمُ وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا تَقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يَقَاتِلُوكُمْ فِيهِ فَإِنْ قَاتَلُوكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿١٨٧﴾ فَإِنْ أَنْتَهُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٨٨﴾ وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ فَإِنْ أَنْتَهُوا فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٨٩﴾ الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَاتُ قِصَاصٌ فَمَنْ عَتَدَى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا عَتَدَى عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩٠﴾ وَأَنفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٩١﴾ وَاتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا تَخْلِقُوا رُءُوسَكُمْ حَتَّى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ بِهِ أَذًى مِنْ رَأْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِنْ صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فِصْيَامَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشْرَةٌ كَامِلَةٌ ذَلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلَهُ حَاضِرِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٩٢﴾

- ۱۹۱ اونلاری هارادا ناپسانیز، اولدورون! سیزی چیخارتدیقلاری یثردن سیز ده اونلاری چیخاردین! [اونا گۆره کی،] فتنه (شرک) قتلدن داها پیس دیر. [بونونلا بئله] مسجدالحرام یانیندا اونلارلا دؤیوشمه یین کی، اونلار دا اورادا سیزینله دؤیوشمه سینلر. آما اونلار دؤیوشه باشلاسالار، سیز ده دؤیوشون (اونلاری اولدورون)! کافرلرین جزاسی بئله دیر.
- ۱۹۲ اگر اونلار [ووروشدان-شرکدن] واز کتچسه لر، شبهه سیز کی، آله باغیشلایان و مهرباندير.
- ۱۹۳ اونلارلا او قدهر دؤیوشون کی، هنج بیر فتنه لیک (شرک) قالما سین و دین آتجاج آلهها مخصوص ائدیل سین. اگر [اؤز یوللاریندان] واز کتچسه لر [اونلارلا ایشینیز اولماسین، چونکی] ظلمکارلاردان سووای آیریسینا دو شمنچی لیک ائدیلمز.
- ۱۹۴ بو حرام آی او حرام آیین عوضینده دیر و بوتون حرمتلر عوضلی و قارشیلیق لیدیر. دئمک، هر کیم سیزه تجاوز اتسه، سیز ده اونون تجاوز اتدیگی کیمی اوندان عوض آچین! آلهدان قورخون و بیلین کی، آله، تقوالیلارلادیر.
- ۱۹۵ آله یولوندا انفاق ائدین (خرجه یین)! اؤزونوزو، اؤز الینیزله تهلکه یه سالما یین! یاخشلیق ائدین کی، آله، دوغرو دان دا یاخشلیق ائدنلری دوست توتار.
- ۱۹۶ آلهدان اؤترو حج و عمره عمللرینی تمامیه یثرینه یثیرین! و اگر [بللی بیر سببه گۆره] سیزه مانعچیلیک وارسا، میسر اولان بیر قوریانلیق گۆنلرین! قوریانلیق اؤز یثرینه (قوریانگاها) چاتما یانا کیمی باشینیزی قیرخمایین (احرامدان چیخمایین)! و سیزدن هر کیم مریض اولسا یا باشیندان اذیته دوشن بیر شخص اولسا [چاره سیزلیکدن احرامدا باشینی قیرخمالی اولسا، باشینی قیرخماق اوچون] فدییه (کفارّه) اولاراق اوروج توتمالی یا صدقه وئرملی، یاخود قوریانلیق وئرملیدیر. [تهلکه دن] امین اولدوغونوز زمان، عمره ایله حج تمتع اعمالینی یثرینه یثیرنلر، میسر اولان قوریانلیغینی [کسمه لی دیرلر]. قوریانلیق تاها بیلمه یین شخص ایسه بونون عوضینده حج گونلری وقتینده اوچ گون، قاییداندان سونرا ایسه یثددی گون اوروج [توتمالیدیر] کی، بو اوست-اوسته اون گون تمامدیر. بو، (حج تمتع و عمره تمتع) عائله سی مسجدالحرامدا (مکه و مکه نین اطرافیندا ساکن) اولما یانلار اوچوندور. آلهدان قورخون! بیلین کی، آله یین جزاسی آغیردیر.

الْحَجَّ أَشْهَرُ مَعْلُومَاتٍ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِِنَّ الْحَجَّ
 فَلَا رَفْثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَاتَفَعَلُوا
 مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ اللَّهُ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ
 التَّقْوَى وَاتَّقُونِ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ ﴿١٢٧﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ
 جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ فَإِذَا أَفَضْتُمْ
 مِنْ عَرَفَاتٍ فَاذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ
 وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدَيْكُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمَنِ
 الضَّالِّينَ ﴿١٢٨﴾ ثُمَّ أَفِضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ
 وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢٩﴾ فَإِذَا
 قَضَيْتُمْ مَنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ
 آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا فَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ
 رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ
 خَلَاقٍ ﴿١٣٠﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً
 وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٣١﴾ أُولَئِكَ
 لَهُمْ نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٣٢﴾

- ۱۹۷ حجّین [وقتى] بللى آيلاردیر. بو آيلاردا [احرام ایله] حجّی بوینونا گتیرن شخص [بیلسین کی،] حجّ اتناسیندا پالان [دانیشمامالی، آروادلارلا] یاخینلیق و مجادله اتمه ملی دیر. اگله گوردوگونوز هر بیر خنیر ایشی بیلیر. [خنیر عمللرله] آذوقه گوتورون (تدارك گورون) ان یاخشی آذوقه تقوادیر. مندن قورخون، ای عقل صاحبلى!
- ۱۹۸ ربینیزین فضل-کرمینی (روزینیزی) دیله مه گینیزده هنج بیر گناه یوخدور. عرفاتدان کؤچدوگونوز (جماعتله دؤندوگونوز) زمان مشعرالحرامدا آللهی یاد ائدین! و اونو یاد ائدین نجه کی، بوندان اول آزمشلاردان ایدینیز و او، سیزی دوعرو یولا هدايت ائتدی.
- ۱۹۹ سونرا خلقلین کؤچدوگو یشردن [یا کؤچدوگو زمان] سیز ده کؤچون! اگلهدان باغیشلاماق دیله یین! شبهه سیز کی، اگله باغیشلايان و مهرباندير.
- ۲۰۰ حجّ مراسیمینی تماملايیب قورتاراندا آتالارینیزی یادا سالدیفینیز کیمی، حتّی اوندان داها قوتلی شکیلده آللهی یاد ائدین! انسانلاردان ائله سی وار کی، دئییر: «پروردگارا! بیزه [نصیبیمیزی] دنیادا وئر!» آخرتده ایسه [بشله شخصلرین] هنج بیر پایى یوخدور.
- ۲۰۱ و اونلاردان بعضی لری ده دئییر: «پروردگارا! بیزه بو دنیادا دا، آخرتده ده حسنه (یاخشی لیتی) وئر و بیزی اودون عذابیندان ساخلا (قورو)!».
- ۲۰۲ اونلار قازانديقلاری عمللردن بیر پای آپاراجاقلار، اگله سرعتله حق-حساب گورندیر.

وَاذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ تَجَلَّاهُ فِي يَوْمَيْنِ
 فَلَا إِشْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِشْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ انْتَفَى
 وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٠٢﴾ وَمِنَ النَّاسِ
 مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ اللَّهُ عَلَى مَا فِي قَلْبِهِ
 وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ ﴿٢٠٣﴾ وَإِذَا تَوَلَّى سَعَى فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ
 فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ
 ﴿٢٠٤﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِشْمِ
 فَخَسِبَ جَهَنَّمُ وَلَيْسَ الْمُهَادُّ ﴿٢٠٥﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُشْرِي
 نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَؤُوفٌ بِالْعِبَادِ
 ﴿٢٠٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَآفَّةً
 وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ
 مُبِينٌ ﴿٢٠٧﴾ فَإِذَا زُلْزِلْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَ نَكْمُ
 الْبَتِّنَاتِ فَاغْلُظُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٠٨﴾ هَلْ
 يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلُلٍ مِنَ الْفُجَاءِ
 وَالْمَلَائِكَةُ وَفُضِيَ الْأَمْرُ إِلَى اللَّهِ تَرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٢٠٩﴾

- ۲۰۳ سایلی گونلرده اَللّٰہی یاد ائدین! هر کس تقوالی اولماق شرطی ایله نله سبب ایکی گونده (اعمالی پشیرنه پشیرسه) اونا هنج بیر گناه یوخدور. الله چه ده یویانانا [اوج گونده عمللری پشیرنه پشیرنه] هنج بیر گناه یوخدور. اَللّٰہدان فورخون و بیلین کی، اونون یانینا ییغیلیشاجاقسینیز.
- ۲۰۴ انسانلاردان الله سی واردیر کی، دنیا حیاتی حقینده کی سوزلری سنی تعجیلندیرر، او، قلیینده اولانا دا اَللّٰہی شاهد گؤسترر (اَللّٰہا آند ایچر)، حالبوکی او، دوشمنلرین ان غذاآیدیر.
- ۲۰۵ اوز چویرنده ایسه پش اوزونده فتنه-فساد توره تمه په چالیشار، اکین لری و نسل لری محو ائدر. حالبوکی، اَللّٰہ فتنه-فسادی دوست توتماز.
- ۲۰۶ اونا: «اَللّٰہدان فورخ!»-دئیلن زمان، غرور اونو گناه سؤوق ائتدیریر. بئله سینہ جهنّم کفایتدیر. اورا ایسه نجه ده یامان پس بیر یاتاقدیر.
- ۲۰۷ انسانلاردان الله سی ده وار کی، اَللّٰہین راضیلیغینی قازانماق یولوندا اوز جانینی ساتار (وترر). اَللّٰہ دا اوز (بو) بنده لرینه شفقتلیدیر.
- ۲۰۸ ای ایمان گتیرنلر! هامی لیقجا اسلاما [و یا باریشیفا] داخل اولون، شیطانین ایزلرینه اویمایین! حقیقتاً، او، سیزه آشکار دوشمندیر.
- ۲۰۹ اگر بو قده ر آیدین دلیللر گلندن سونرا، پته ده زویسه نیز، بیلین کی، حقیقتاً، اَللّٰہ، عزّت و حکمت صاحبی دیر.
- ۲۱۰ یوخسا اونلار گؤزله بیرلر کی، اَللّٰہ [ین امری] آغ بولرد کؤلگه لیکلری ایچینده ملکلره (عذاب ملکلری ایله) گلکین و ایشی تمام الله سین؟ بوتون ایشلر ایسه اَللّٰہا قایتاریلاجاقدیر.

سَلِّ بِحِ اسْرَائِيلَ كَرِ اَتَيْنَاهُمْ مِنْ اِيَةٍ بَيِّنَةٍ وَمَنْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ
 اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٢١﴾ ذُرِّيَّةَ
 الَّذِيْنَ كَفَرُوا بِحَيْوَةِ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُوْنَ مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ
 اتَّقَوْا فُوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ مَنْ يَّشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ
 ﴿٢٢٢﴾ كَانَ لِلّٰهِ اُمَّةٌ وَاحِدَةٌ فَبَعَثَ اللّٰهُ النَّبِيْنَ مُبَشِّرِيْنَ
 وَمُنْذِرِيْنَ وَاَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيُحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِيمَا
 اخْتَلَفُوْا فِيْهِ وَمَا اخْتَلَفَ فِيْهِ اِلَّا الَّذِيْنَ اُوْتُوْهُ مِنْ بَعْدِ
 مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ فَهَدٰى اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوا لِمَا
 اخْتَلَفُوْا فِيْهِ مِنَ الْحَقِّ بِاِذْنِ اللّٰهِ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَاءُ الصِّرَاطَ
 مُسْتَقِيْمًا ﴿٢٢٣﴾ اَمْرٌ حَسْبُكُمْ اَنْ تَدْخُلُوْا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَبْلُغْكُمْ مَّثَلُ
 الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسْتَهْمُ الْبَاسَاءِ وَالضَّرَآءِ وَزُلْزِلُوْا
 حَتّٰى يَقُوْلَ الرَّسُوْلُ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهُ مَتٰى نَضُرُّ اللّٰهَ اِلَّا اَنْ نَضُرَّ
 اللّٰهَ قَرِيْبٌ ﴿٢٢٤﴾ يَسْأَلُوْنَكَ مَاذَا يُنْفِقُوْنَ قُلْ مَا اَنْفَقْتُ
 مِنْ خَيْرٍ فَلِلّٰهِ الدِّيْنُ وَالْاَقْرَبِيْنَ وَالْيَتَامٰى وَالْمَسٰكِيْنِ
 وَابْنِ السَّبِيْلِ وَمَا تَفْعَلُوْا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهِ عَلِيْمٌ ﴿٢٢٥﴾

۲۱۱ اسرائیل اولادیندان سوروش : «بیز اونلارا نه قده و آچیق - آیدین دلیللر گوندردیک؟» آللهین نعمتی گلندن سونرا کیمسه اونو ده ییشدیرسه، بیلسین کی، آللهین جزاسی آغیردیر.

۲۱۲ کافرلر اوچون دنیا حیاتی زیتله نییدیر و اونلار ایمان گتیرن شخصلره مسخره ائدیپلر، حالبوکی، تقوالیلار قیامت گونو اونلاردان اوستون دورلر. آلله، ایسته دیگی شخصه سابسیز - حسابسیز روزی وئیر.

۲۱۳ بوتون انسانلار [اولکده] بیر امت (دسته) ایدیلر، آلله [اونلارا] بشارت وئرن و خبردارلیق ائدن پیغمبرلر گوندردی و اونلارلا بیرلیکده، انسانلار آراسیندا اختلاف ائتدیکلری خصوصلاردا حؤکم ائتمک اوچون حق اولان کتابی دا نازل ائتدی، حالبوکی اوزلرینه آچیق - آیدین دلیللر گلدیکدن سونرا آرالارینداکی کین و حسد اوزوندن اختلافدا اولانلار، کتاب وئرلمیشلردن غیرلری دئییلدی. نه وار کی، آلله ایمان گتیرن شخصلری، اوستونده اختلاف ائتدیکلری شئیده، اوز اذن ايله (علمی ايله) حقه طرف هدايت ائتدی. آلله، ایسته دیگی شخصی دوغرو یولا هدايت ائدر.

۲۱۴ یوخسا [ای مسلمانلارا] سیزدن اوک گلیب - گئندن انسانلارین باشینا گلنلر سیزین باشینیزا گلمه میش بهشته داخل اولاجاغینیزی گمان ائدیرسینیز؟ [روزی] دارلیغی و سیخینتی اونلاری بوروموشدو و ائله سارسیلیمشیدیلار کی، حتی پیغمبر و اونونلا بیرلیکده اولان مؤمنلر : «آللهین کؤمگی نه زمان گله جکدیر؟» - دئییردیله. آگاه اولون؛ حقیقتاً، آللهین کؤمکلیگی یاخیندیر.

۲۱۵ [ای پیغمبر!] مندن نه اتفاق ائده جکلری باره سینده سوروشانلارا، دئ : «مالینیزدان اتفاق ائده جه گینیز هر بیر خیرات آتا - آنا یا، [یوخسول] قوهوملارا، یتیملره، یوخسوللارا و پولدا قالامیشلارا مخصوصدور». گوردوگونوز هر خیر ایشی، شبهه سیز کی، آلله ییلندیر.

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهُ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا
 وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ وَاللَّهُ
 يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١١٣﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ
 قِتَالٍ فِيهِ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدٌّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
 وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدَ الْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ
 اللَّهِ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ
 حَتَّى يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ إِذَا نَسْتَأْذِنُوا وَمَنْ يُرِدِدْ
 مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فِيمَتٍ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُولَئِكَ جَبَلَتْ
 أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ
 هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١٤﴾ إِنْ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا
 وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ
 وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٥﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ
 قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ
 مِنْ نَفْعِهِمَا وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْغَفْوُ
 كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿١١٦﴾

۲۱۶ سیزین خوشونوز گلمه دیگی حالدا سیزه جهاد یازیلیدیر (واجب اولویدور).

سیزین خوشلامادیغینیز بیر چوخ شیلر وار کی، سیزین اوچون خشییرلی دیر. الله جه ده خوشلامادیغینیز بیر چوخ شیلر وار کی، سیزین اوچون شردیر. الله بیلیر، سیز ایسه بیلیرسینیز.

۲۱۷ حرام آیدا دؤیوشمک حقیقته سندن سوآل الله نلره دئ: «او آیدا دؤیوشمک

بؤیوک گناهیدیر. لاکین الله یولونو باغلاماق، اونا کافر اولماق، مسجدالحراما [داخل اولماغا] مانع اولماق و اوراداکیلاری اورادان چیخارماق، الله پانیندا داها بؤیوک گناهیدیر. قتله (شوک) دؤیوشدن داها بتردیر». اونلارین گوجلری چاتسا سیزی دینلرینیزدن دؤندره نه کیمی سیزینله دؤیوشده اولارلار. سیزدن هر کیم دینیندن دؤنسه و کفر حالیندا اولسه، دنیا و آخرت عمللری هسجه گشدر. اونلار جهنم اهللی دیرلر و اونلار اورادا همیشه لیک قالانلاردیرلار.

۲۱۸ ایمان گتیرنلر و هجرت اندیب الله یولوندا جهاد اندنلر — اونلار اللهین

رحمتینه اومیدوار دیرلار. الله باغیشلايان و مهربان دیر.

۲۱۹ سندن شراب (ایچکی) و قمار باره سینده سوآل اندیرلر. اونلارا دئ:

«اونلاردا هم بؤیوک گناه، هم ده [بیر آز مادی] منفعتلر واردیر، لاکین اونلارین گناهی فایدالاریندان چوخدور». هم ده سندن خبر آلیرلار: «نه یی انفاق اتسینلر؟» دئ: «[اوز احتیاجینیزدان] آرتیغینی». الله اوز آه لرینی سیزه بوجور آچیقلايار. اولا بیلسین کی، فکرلرینیزی ایشلده سینیز.

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْيَتَامَى قُلْ إِصْلَاحٌ لَّهُمْ خَيْرٌ
 وَإِنْ تُخَالِطُوهُمْ فَلِخَوَانِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ الْمُنْفِئِينَ مِنَ الْخُلُوعِ
 وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَغْنَيْنَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَكِيمٌ ﴿٢٢٠﴾ وَلَا
 تَتَّبِعُوا الْاِشْرَاقَاتِ حَتَّى يُؤْمِنُ وَلَآئِمَةٌ مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ
 وَلَوْ أَحْبَبْتُمْكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّى يُؤْمِنُوا وَلَعَبْدٌ
 مُؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكٍ وَلَوْ أَحْبَبْتُمْكُمْ أُولَئِكَ يَدْعُونَ إِلَى
 النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ
 آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٢١﴾ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْهَيْضِ
 قُلْ هُوَ أَذًى فَأَعِزِّلُوا النِّسَاءَ فِي الْهَيْضِ وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ
 حَتَّى يَطْهُرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ
 اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٢﴾ نِسَاءُكُمْ
 حَرْثٌ لَكُمْ فَأَتُوا حَرْثَكُمْ أَنْتُمْ وَمَا لَكُمْ أَنْتُمْ وَقَدْ مَوَّالَ أَنْفُسِكُمْ
 وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُلَاقُوهُ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٢٣﴾ وَلَا
 تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا
 وَتُخْلُوا بَيْنَ النَّاسِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٤﴾

۲۲۰ دنیا و آخرت [ایشلرینده دوشونمک اوزوندن] سندن یتیمترین حقیقده سوال اندیرلر. اونلارا دئ: «اونلارین ایشلرینی سھمانا سالماق خشییرلیدیر. اگر

اونلارلا قانییشقلی اولسانیزسا (بیر یاشایرسینیزسا)، اونلار دا سیزین قارداشلارینیزدیرلار». آلهه فاسدی صالحدن تانییر، (آلهه فاسدی ده صالحی ده تانییر). اگر آلهه ایسته سہیدی؛ سیزی مشقته سالاردی. حقیقتاً، آلهه عزت و حکمت صاحبی دیر.

۲۲۱ آلهه شریک قوشان قادینلار ایمان گتیرمه یینجه اونلارلا ائولنمه یین! البتہ، آلهه ایمان گتیرمیش بیر کتیز [کۆزه للیگینه] حیران قالدیفینیز مشرک بیر قادیندان داها یاخشی دیر. هابئله مشرک کیشیلر آلهه ایمان گتیرمه یینجه، مؤمنه قادینلاری اونلارلا وئرمه یین! البتہ، آلهه ایمان گتیرن بیر قول [جمالینا] حیران قالدیفینیز مشرک بیر کیشیدن داها یاخشیدیر. اونلار (مشرکلر) سیزی جهنمه طرف چاغیریرلار؛ آلهه ایسه سیزی اؤز اذنی ایله بهشته و باغیشلانماغا طرف چاغیریر و آپه لرینی انسانلارا آیدینلاشدیریر کی، بلکه دویوق دوشه لر، (عبرت آلالار).

۲۲۲ سندن حیض باره سینده سوروشورلار، اونلارا دئ: «حیض اذیتلی بیر حالدیر. حیض حالیندا اولان خانیملاردان کناردا اولون و تمیزلنمه یینجه قدر اونلارلا یاخینلیق ائتمه یین! تمیزلندیکن سونرا، آلهه یین سیزه امر ائتدیگی کیمی اونلارلا یاخینلاشین!» آلهه، حقیقتاً، توبه ائندلری و پاکلانانلاری دوست توتار.

۲۲۳ آروادلارینیز سیزین [اؤولاد اکدیگینیز] اکینه جکلرینیز [کیمی] آدیرلر. بئله ایسه، ایسته دیگینیز وقت اکینه جه گینیزه یاغین گلین! اؤزونوزه قاباقجادان [یاخشی عمل] گؤندرین! آلهه دان قورخون و بیلین کی، اونونلا قارشلاشا جاقسینیز. مؤمنلره [بونو] مژده وئر!

۲۲۴ آلهه یی آندلارینیزین [اساسی اتمکله] اونو، یاخینلیق ائتمه مگینیزه، گناھدان چکینمه مگینیزه و جماعتین آراسیندا باریشیق یاراتما ساغینیزا بلگه قرار وئرمه یین! آلهه ائشیدن و بیلندیر.

لَا يُوَازِئُكُمْ اللَّهُ بِاللَّغَوِيِّ إِيمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٢٥﴾ لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ فَإِنْ فَاءُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٢٦﴾ وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٧﴾ وَالْمُطَلَّقاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكُنَّ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِ مِهْنٍ إِنْ كُنَّ يُؤْمِنُ بِآيَاتِ اللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبَعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَلَمْ يُشْرِكْ بِالَّذِي عَلَيْهِنَ بِالْمَعْرُوفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٨﴾ الطَّلَاقُ مَرَّتَانٍ فَإِنْ مَسَاكُ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌ بِإِحْسَانٍ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَأْخُذُوا بِمَا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يَخَافَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٢٩﴾ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا يَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدُ حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا إِنْ طَلَّقَا أَنْ يَفِيَا مَا حُدُودَ اللَّهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٣٠﴾

۲۲۵ اَللّٰہ سیزی دیل اوجو آندلارینیز اوجون استنطاق اتمز؛ لاکین قلبدن (قصدن)

ایچدیگینیز آندلارا گوره سیزی استنطاق اندر. اَللّٰہ باغیشلایان و حلیمدیر.

۲۲۶ عورتلرینه یاخینلاشما یا جاغا دایر آند ایچن شخصلر اوجون دورد آی گوزلمه

مدتی واردیر. اگر [آندلارینی سیندیریب، کفارہ و تریب] رجوع اتمه لر، اَللّٰہ دا باغیشلایان و مهرباندیر.

۲۲۷ و اگر بوشاماق ایسته سه لر، البتّه کی، اَللّٰہ ائشیدن و ییلندیر.

۲۲۸ بوشانمیش آروادلار، اوج دفعه [حیض گوروب] تمیزلنمه یینجه

گوزلمه لیدیرلر. اگر او آروادلار اَللّٰها و آخرت گونونه ایناسالار، اَللّٰهین

اونلارین بطنلرینده یاراتدیغینی گیزلتمه لری اونلارا روا دییلدیر. و اونلارین

ارلری اصلاح اتمک ایسته سه لر بو مدت عرضینده اونلاری قایتارماغا

لا یقیدیرلر. کیشی لرین اونلارین بوینوندا حقلری اولدوقلاری کیمی،

اونلارین دا کیشی لرین بوینوندا معین حقلری واردیر؛ آنجاق کیشیلرین

اونلارا بیر درجه اوستونلوکلری وار. اَللّٰہ عزّت و حکمت صاحبیدیر.

۲۲۹ طلاق [رجعی] ایکی دفعه دیر. اوندان سونرا یا [آروادی] یاخشی ساخلاماق و

یا خوشلوقلا بوراخماق لازیمدیر. آروادلارا و فردیگینیزدن بیر شئی طلب

اتمه گینیز سیزه روا دییلدیر. بو، یالنیز هر ایکسی نین اَللّٰہ حدودونو یشینه

یتتیرمه مکلریندن قورخدوقلاری زمان ممکن دور. دنمک، اگر اونلارین

(ار-آروادین) اَللّٰهین حدودونو یشینه یتتیرمه جگیندن قورخار سینیز سا،

آروادین آرینه بیر شئی وئرمه سینده هنج بیری اوجون گناه یوخدور. بودور

اَللّٰهین حدودو (حؤکملری)؛ اوندان چیخمایین! اَللّٰهین حدودوندان چیخانلار

ظلمکارلار دیرلر.

۲۳۰ اگر اونو [اوجونجو دفعه] بوشاسا، اوندان سونرا او آرواد، آیری بیر کیشی

ایله اتولنمه یینجه [و اونونلا یاخینلیق اتمه یینجه] اونا حلال اولماز. اگر

[ایکینجی اری] اونو بوشاسا، اَللّٰهین حدودونو یشینه یتتیر جکلرینی ییلدیکلری

تقدیرده [تازا بیر عقد ایله] بیر-بیرینه قایتمالاریندا هنج بیر گناه یوخدور.

بونلار، آنلایان بیر قوم اوجون اَللّٰهین آچیقلا دیغی حؤکملر دیر.

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَّغْنِ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ
 أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّلْعِتْدَةِ وَأُوْمَنَ بِفِعْلِ
 ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ
 اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ
 بِعِظِ كُمْرِيَّةٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٢٢﴾
 وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَّغْنِ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَقْضَوْهُنَّ أَنْ يَكُنَّ
 أَرْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَاضَوْا بَيْنَهُمَا بِالْمَعْرِوفِ ذَلِكَ يُوعِظُ بِهِ
 كَانِ مِنْكُمْ يَوْمَئِذٍ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ أَوْكَى لَكُمْ وَأَظْهَرُ
 وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٢٣﴾ وَالْوَالِدَاتُ يُرْضَعْنَ أَوْلَادَهُنَّ
 حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُنْفِقَ الرِّضَاعَةَ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ
 وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرِوفِ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا لَا تُضَارُّ وَالِدَةُ
 بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَلَدِهِ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ فَإِنْ أَرَادَا
 فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا وَإِنْ أَرَدْتُمْ
 أَنْ تَسْرِعُوا أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُمْ مَا آتَيْتُمْ
 بِالْمَعْرِوفِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٢٤﴾

۲۳۱ آروادلارینیزی بوشادیقدا و عدّه مدّتلری باشا چاتدیقدا، اونلاری یا خوشلوقلا ساخلایین ویا خوشلوقلا بوراخین! اذیت اتمک، ضرر وثرمک و حقارینه تجاوز اتمک اوچون اونلاری ساخلاماین! هر کس بو ایشی گؤرسه، اصلینده اوزونه ظلم اتمیش اولور. آللهین آیه لرینی لاغا قوباماین! آللهین سیزه وثردیگی نعمتی، اؤیود-نصیحت آلماغینیز اوچون سیزه گؤندردیگی کتابی و حکمتی یادینیزا سالین! قورخون آللهدان! و بیلین کی، حقیقتاً، آلله هر بیر شئی بیلندیر.

۲۳۲ آروادلاری بوشادیقدا و عدّه مدّتلری باشا چاتدیقدا یاخشلیقلار آارلاریندا راضیلاشدیققلاری تقدیرده، اونلارین [اولکی] ارلری ایله اولنمکلرینه مانع اولمایین! بو اؤیودلرله آنجاق سیزدن آلله و آخرت گونونه ایمان گتیرن شخصه نصیحت وثریلیر. بو سیزین اوچون چوخ برکتلی و پاک - پاکیزه دیر. آلله بیلیر، سیز ایسه بیلیرمینیز.

۲۳۳ آنالار، اؤز اوشاقلارینا ایکی ایل تمام سود وثرسینلر. [بو حؤکم] سود وثرمکی تکمیللشدیرمک ایستهین شخص اوچوندور. اونلارین (آنالارین) لایقینجه یشمکی و گیشیمی اوشاق صاحبی نین (آناسی نین) عهده سینه دیر. هنج کس گوجوندن آرتیق وظیفه لنمز. هنج آنا و هنج آنا اوشاغینا گؤره ضرر چکمه سین. [آنالارین نفقه سی وارثین عهده سینه اولدوغو زماندا] وارث اوچون ده حؤکم بشله دیر. اگر [آنا و آنا] هر ایکسی نین راضیلاشما و مصلحت لشمه سی ایله [اوشاخی ایکی ایلدن تتر سوددن] آیرماق ایسته سه لر، اونلارا هنج بیر گناه یوخدور. اگر اؤز اوشاقلارینیزی [سود آناسینا] امیشدیرمک ایسته ییرمینیزسه، سیزه هنج بیر گناه یوخدور؛ بو شرطله کی، عهده نیزه آلدیغینیز شئی (زحمت حقینی) معین اولموش قایدا ایله اؤده یه سینیز. قورخون آللهدان! و بیلین کی، حقیقتاً، آلله سیزین اتدیکلرینیزی گؤرندیر.

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ
أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٣٦﴾
وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُم بِهِ مِنْ خُطْبَةِ النِّسَاءِ
أَوْ أَكَنَنْتُمْ فِي أَنْفُسِكُمْ عِلْمُ اللَّهِ أَتَمُّ سَتَذْكُرُونَهُنَّ
وَلَكِنْ لَا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا
وَلَا تَعْرِضُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّى يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ وَاعْلَمُوا
أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَاخْذَرُوا وَاعْلَمُوا
أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٣٧﴾ لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمْ
النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمْسُوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً وَمَتَّعُوهُنَّ
عَلَى الْمَوْسِعِ قَدَرُهُ وَعَلَى الْمُقْتَرِ قَدَرُهُ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ
حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٣٨﴾ وَإِنْ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَمْسُوهُنَّ
وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يُغْفُونَ
أَوْ يُغْفُوا إِلَيْهِ بِعِدَةِ النِّكَاحِ وَأَنْ تَقْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى
وَلَا تَنْسُوا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٩﴾

۲۳۴ و سیزدن اولموشلرین قویوب گشتدیگی قادینلار دورد آی اون گون گوزلمه لیدیرلر؛ هرگاه اوز عدّه لرینی باشا چاندیرسالار، داهای اونلارین اوز باره لرینده الله دیکلری [شریعته موافق] یاخشی ایشلرده هنج بیر گناه یوخدور. آله گوردوگونوز ایشلردن خبرداردیر.

۲۳۵ [وفات عدّه سینده اولان] عورتلره کنایه ایله اتلچی لیک الله مه یینیزده، یا [ایسته یینیزی] اوره یینیزده گیزلتمکده بیر گناه یوخدور. آله سیزین اونلاری خاطرلایا باغینیزی بیلیر؛ لاکین، اونلارلا گیزلینده وعدّه لشمه یین! آنجاق اونلارا شریعته موافق اولان بیر سؤز دئیّه بیلر سینیز. مقرر اولموش وقتی چاتما یینجا اونلارلا نکاح اتمک فکرینده اولمایین! و ییلین کی، حقیقتا، آله سیزین قلمی نیزده اولانی بیلیر. بشله دیرسه، اوندان (آله داند) حکمران دین و ییلین کی، آله باغیشلا یان و حلیمدیر.

۲۳۶ اگر یاخینلیق اتمه ییب کبین معین اتمه دیکینیز آروادلارینیزی بوشاماغینیزین گناهی یوخدور. اونلاری لایقینجه - وارلیلار وارلاری قدهر، یوخسوللار ایسه گوجلری چاتدیقی قدهر، فایدالاندیرین! بو ایش یاخشی لیق ائلنلره بیر بورجدور.

۲۳۷ و اونلاری یاخینلیق اتمزدن اوک و کبین حق لرینی تعیین ائتدیکینیز حالدا بوشاسانیز، تعیین ائتدیکینیزین یاریسینی [اونلارا و فرملی سینیز]. آنجاق اونلار اؤزلری، یا خود نکاح مقاوله سی الینده اولان [صلاحیتلی شخص - ولی] نکاح حقینی باغیشلا یا بیلرلر. [ای کیشیلر!] سیزین باغیشلاماغینیز [اونلارین آلیب سیزه باغیشلا دیغینی قبول اتمه مه گینیز] تقوایا داهای یاخیندیر. بیر-بیرینیزه یاخشی لیق اتمه یی اونو تمان! شبهه سیز کی، آله سیزین الله دیکلرینیزی گؤرندیر.

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَى وَقُومُوا
لِلَّهِ قَانِتِينَ ﴿٢٣٨﴾ فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَاتًا فَإِذَا
أَمْسَأْتُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ
﴿٢٣٩﴾ وَالَّذِينَ يَتُوقُونَ مِنْكُمْ وَيَذُرُونَ أَزْوَاجًا وَصِيَّةً
لِأَزْوَاجِهِمْ مَتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْنَ
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ مِنْ مَعْرُوفٍ
وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَكِيمٌ ﴿٢٤٠﴾ وَلِطَلْفَاتٍ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ
حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿٢٤١﴾ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٢﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ
دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ
اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى
النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٣﴾ وَقَالُوا فِي سَبِيلِ
اللَّهِ وَاعْمَلُوا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٤﴾ مَن ذَا الَّذِي يَفْرِضُ
اللَّهُ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفُهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً
وَاللَّهُ يَقْضِي وَيَضْطُّ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٤٥﴾

- ۲۳۸ . نمازلاری، [خصوصی ایلہ] اورتا نامازی گۈزەنلەیین! و [قنوت، یاخود خشیث حالیندا] دوعا ائدرکن، آللە اوچون آباغا قالخین!
- ۲۳۹ اگر قورخسانیز؛ پیادا و یا مرکب اوستده ناماز قیلین! آرخاین اولدوقدا ایسه قاباقجالار بیلمه دیگینیزی اؤیرتدیگی کیمی آللە ذکر ائدین (ناماز قیلین!)
- ۲۴۰ سیزدن اؤلوب آروادلارینی قویوب گشدن شخصلر اؤز آروادلاری اوچون وصیت ائتسینلر کی، [ورثەلر] اونلارا بیر ایل مدّتینده باخسینلار و [اونلاری ارلری ائولریندن] چیخارتماسینلار. اؤزلری چیخیب گتتدیکلری تقدیرده اؤز بارەلرینده شریعتە موافق شکیلده گۆردوکلری ایشلر اوزوندن سیز گناهکار دئییل سینیز. آللە عزّت و حکمت صاحبی دیر.
- ۲۴۱ بوشانیلمیش آروادلاری خوش گۆرولن بیر شکیلده فایدا لاندیرماق تقوالیلار اوچون بیر وظیفه دیر.
- ۲۴۲ آللە، سیزه اؤز آیه لرینی بو جور آیدینلاشدیرار کی، بلکه، آنلایاسینیز..
- ۲۴۳ مینلرجه آدامین، اؤلوم قورخوسوندان اؤز یوردلاریندان چیخیب گتتدیکلرینی گۆرمه دینمی؟ آللە اونلارا :«اؤلون!» — دئدی و سونرا اونلاری دیریلندی. حقیقتاً، آللە انسانلار اوچون مرحمت صاحبی دیر. ولکین انسانلارین چوخو شکر ائتمزلر.
- ۲۴۴ آللە یولوندا دؤیوشون و بیلین کی، آللە، ائشیدن و گۆرندير.
- ۲۴۵ آللە یولوندا قرض الحسنه (یاخشى بوج) وئرن کیمدير کی، آللە دا اونون عوضینی قات—قات آرتیق وئرسین؟ آللە سیخیتیا سالار و سیخیتینی آچار (بوخسول ائدر، وارلی ائدر). سیز اونون یاتینا قایتاریلاجاسینیز.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلِكِ مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى إِذْ قَالُوا
 لِنَبِيِّ لَهُمْ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 قَالَ مَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ أَلَّا
 تُقَاتِلُوا قَالُوا وَمَا لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا وَأَبْنَاءِنَا قُلْنَا كُتِبَ
 عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ وَاللَّهُ
 عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿١٦١﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ
 قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أَنَّى يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ
 عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِنَ
 الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ ابْطَحَ فِيكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي
 الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ
 وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١٦٢﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ
 مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ
 وَبَقِيَّةٌ مِمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَى وَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ
 إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٦٣﴾

۲۴۶ موسادان سونرا بنی اسرائیلدن بیر دسته اعیان-اشرافین باشینا گلنلری گۆرمه دینمی؟ او زمان کی، اونلار اۆز پیغمبرلریندن بیرینه دئدیله: «بیزه بیر حؤکمدار گؤندر کی، آلله پولوندا دؤیوشک». او دا اونلارا دئدی: «سیزه دؤیوش امری گلنده، دؤیوشمه مه نیز نتجه؟» اونلار دئدیله: «نییه گرک آلله پولوندا دؤیوشمه یک؟ بیر حالدا کی، یوردوموزدان و اولادلاریمیزین [یانیندان] چیخاریلیمیشیق؟! سونرا ایسه اونلارا دؤیوشمک امری گلدیگده آز بیر قسمیندن سووای هامیسی اوز چتویردیله. آلله ظلمکارلارین حالیندان آگاه دیر.

۲۴۷ پیغمبرلری اونلارا دئدی: «حقیقتاً، آلله سیزین اوچون طالتو پادشاه گؤندردي». دئدیله: «او، بیزه نتجه پادشاه اولاییلر، بیر حالدا کی، بیز شاهلیغا اونندان داها حاقلی ییق، هم ده هنج اونا بول مال-دؤلت وئريلمه ییبدیر؟! [پیغمبرلری] دئدی: «حقیقتاً، آلله اونو سیزدن اوستون سنچیب، علمده و جسمده اونا اوستونلوك وئریبدیر. آلله اۆز ملکونو (پادشاهلیغینی) ایسته دیگینه وئرر. آللهین رحمتی گئنیشدیر و هر شئی بیلندیر».

۲۴۸ پیغمبرلری اونلارا دئدی: «حقیقتاً، اونون پادشاهلیغی نین علامتی موسایا وئریلن صندوقون سیزه [ده] وئريلمه سیدیر، اونون ایچینده [سیزین اوچون] ریییز طرفیندن بیر راحتلیق، همچنین موسی و هارون نسلیندن باقی قالان شئیلر واردیر، اونو ملکولر حمل انده جکلر. ایمان گتیرمیش اولسانیز، سیزین اوچون اوندا قلمی بیر دلیل واردیر».

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ
بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ
فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنْ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ
إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا
مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ
قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُوا اللَّهِ كَمْ مِنْ
فِتْنَةٍ قَلِيلَةٌ غَلَبَتْ فِئَةٌ كَثِيرَةٌ بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ
مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٢١٨﴾ وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا
رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبَّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا
عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢١٩﴾ فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ
اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُدُ جَالُوتَ وَآتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ
وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ
النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَٰكِنِ
اللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٢٠﴾ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ
نَسْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٢١﴾

- ۲۴۹ طالوت قوشونو ایله [یوردوندان] آیریلدیغی زمان دندی: «آلله سیزی بیر چای واسیطه سیله امتحان ائده جک؛ هر کیم اونون سویوندان ایچسه، او، مندن (منیم دینیمدن) دئییلدیر و هر کیم اوندان داماसा، یاخود بیر اوووجدان آرتیق گۆتورمه سه، قطعاً او، مندن دیر». لاکین اونلارین آز بیر قسمیندن سوواى هامیسی اوندان ایچدیلر. او (طالوت) و اونونلا بیرلیکده اولان مؤمنلر، اورادان (چایدان) کئچدیکده سونرا [اونون ایمانی ضعیف یولداسلاری] : «بو گون ییزیم جالوت و اونون قوشونو ایله دؤیوشمگه طاقیمیز یوخدور»، -دئدیلر. آلله این رحمتیه قطعاً قووشاقلارینا اینانان شخصلر ایسه دئدیلر: «بیر چوخ وقت اولوب کی، آز بیر دسته، آلله این اذن ایله چوخ بیر دسته یه غالب گل سین. دوغرو دان دا، آلله صبر ائده نرله دیر».
- ۲۵۰ اونلار جالوت و اونون قوشونو ایله اوز-اوزه گلنده دئدیلر: «پروردگارا! بیزه بوللو صبر وئر و قیدملریمیزی ثابت ائت و بو کافر قومه [غالب گل مک اوچون] بیزه کؤمک اول!»
- ۲۵۱ نهایت، آلله این اذن ایله اونلاری مغلوب ائتدیلر و داوود جالوتو اؤلدوردو. آلله اونا پادشاهلیغی و حکمتی وئردی ایسته دیگینی ده اونا اؤیره تدی. اگر آلله انسانلارین بعضی سینی بعضی سی ایله دفع ائتمه سیدی؛ یئر اوزو فسادا چکیلردی. لاکین آلله بوتون عالم له مرحمت صاحبی دیر.
- ۲۵۲ بو [نلار] آلله این آیه لریدیر کی، حق اولاراق سنه اوخویوروق و حقیقتاً، سن پیغمبر لردن سن.

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ
 وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ
 وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتُلَ الَّذِينَ مِنْ
 بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنْ اخْتَلَفُوا فَمِنْهُمْ
 مَنْ آمَنَ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتُلُوا وَلَكِنَّ اللَّهَ
 يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا مَا رَزَقْنَاكُمْ
 مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا يَنْفَعُ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفَاعَةٌ
 وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٥٤﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ
 لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ
 ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا
 خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ
 الْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾ لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ
 فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ
 بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾

۲۵۳ [یا محمد!] بو پیغمبر لرین بعضی سینی بعضی سینه اوستون ائتدیک .

بونلاردان ائله شخص واردیر کی، آله اونونلا دانیشدی و بعضی سی نین درجه سینی اوجالتدی . مریم اوغلر عیسایه ده آچیق - آیدین دلیلر (معجزه لر) وئردیک و اونو روح القدس ایله قوتلندیردیک . اگر آله ایسته سیدی ؛ بو پیغمبرلردن سونرا گلنلر (گلن انسانلار)، اؤزلرینه گوندیریلن آچیق - آیدین دلیللردن سونرا بیر - بیرلرینی قیرمازدیلار ؛ لاکین اختلافنا دوشدولر . اونلاردان بیر قسمی ایمان گتیردی و بیر قسمی ده کافر اولدو . اگر آله ایسته سیدی بیر - بیرلرینی اؤلدورمزدیلر . لاکین آله اؤز ایسته دیگینی ائدر .

۲۵۴ ای ایمان گتیرنلر! آیش - وئرش، دوستلوق و شفاعتین ممکن اولمایاجاغی بیر گون گلمه میشدن سیزه وئردیگیمیز روزیدن انفاق ائدین! کافرلر اؤزلرینه ظلم ائدنلر دیر .

۲۵۵ آله [بیر آله دیر کی،] اوندان باشقا بیر تانری یوخدور؛ دیریدیر و اؤز ذاتی ایله قائم دیر . او، نه پنک وورار، نه ده یوخلایار . گؤیلرده کیلر و یترده کیلر هامیسی اونوندور . آلهلرین افنی اولمادان اونون پائیندا کیم شفاعت ائده بیلر؟ اونلارین اؤنلرینده و آرخالاریندا اولان هر بیر شئی (کشمیشی و گله جکلرینی) بیلیر . اونلار، آلهلرین علمیندن آلهلرین اؤز ایسته دیگیندن آرتیق مقدار قاوراپا (دوک ائده) بیلمزلر . اونون کورسوسو (علم و قدرتی) گؤیلری و یثری اؤز احاطه سینه آلبیدیر؛ اونلاری (یثری و گؤیلری) محافظه اتمک اونا چتین دئیلدیر . او، چوخ اوجا و چوخ بؤیوکدور .

۲۵۶ دینده زور یوخدور . آرتیق حق یول باطیلدن سنجیلیدیر، هر کیم طاغوتو انکار ائدیب آلهلها ایمان گتیرسه، او، قیریلماسی ممکن اولمایان لاپ محکم بیر ایه آل آتمیش اولور . آله ائشیدن و ییلندیر .

طاغوت
سفا
سفا
سفا
سفا

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
 وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ
 النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
 خَالِدُونَ ﴿٢٥٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ أَنْ آتَاهُ
 اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ قَالَ
 أَنَا أُنْحِي وَأُمِيتُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي بِالشَّمْسِ مِنَ
 الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ
 وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥٨﴾ أَوَكَالَّذِي مَرَّ عَلَى
 قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّى يُحْيِي هَذِهِ
 اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ
 قَالَ كَمْ لَبِثْتُ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَلْ
 لَبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانْظُرْ إِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ
 وَانْظُرْ إِلَى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ آيَةً لِّلنَّاسِ وَانْظُرْ
 إِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهُمَا خُفَا
 فَكَتَبَتْنَاهُ قَالِ اعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٩﴾

۲۵۷ آلله، مؤمنلرین ولی سیدیر (دوستو و صاحب اختیاری دیر). اونلاری قارانیقلاردان ایشیقلیغا چیخاریر. کافرلرین ولی لری (دوستلاری) ایسه طاغوتدور کی، اونلاری ایشیقلیقدان قارانیقلارا چکیرلر. اونلار جهنم اهلیدیرلر و اورادا دائمی اولاراق قالاجقلار.

۲۵۸ آللهین وئردیگی پادشاهلیق اوزوندن، ابراهیم ایله ربی باره سینده مجادله ائدن شخصی (نمرود) گۆرمه دینمی؟ ابراهیم اونا: «منیم ربیم دیریلدیر، هم ده اولدورور»، — دندیکی زمان، او، دئدی: «من [ده] دیریلدیرم و اولدورورم». ابراهیم: «حقیقتاً، آلله گونشی مشرقدن چیخاردیر؛ سن ده اونو مغربدن چیخارت!» — دندیکده، کافر اولان شخص حیرتده [دونوب] قالدی. آلله، ظلمکار قۇمو هدايت ائتمز.

۲۵۹ و یا دام — دیواری اوچوب — باتمیش بیر کئندن کئچن شخصین [احوالاتینی گورمورسن می؟] او: «گۆره سن آلله بو کئند [ین اهلینی] اولوموندن سونرا نئجه دیریلده جک؟» — دندیکده، آلله اونو یوز ایل اولو ساخلادی، سونرا دیریلندی. [آلله] بویوردو: «نه قدهر دایانمیسان (اولوم حالیندا قالمیسان)؟» دئدی: «بیر گون و یا بیر گونون بیر حیصه سی قدهر دایانمیشام». [آلله] بویوردو: «بوخ، بلکه یوز ایل دایانمیسان؛ بیر باخ طعامینا و ایچدیگین ایچمه لی یه (سویونا)؛ هله ده [اییی — قوخوسو] ده ییشلمه ییدیر و بیر ده اوز اولاغینا باخ! [گۆر نئجه چورویوبدور!] بئله لیکله سنی انسانلار اوچون [معاد باره سینده] بیر نشانه ائتدیک. سوموکلره باخ! [گۆر] اونلاری نئجه قووشدوراجاغیق، سونرا دا اونلاری ات ایله اؤرتجه ییک». اونا بونلار آیدین اولماق همن: «بیلیرم کی، آلله هر شئی قادر دیر»، — دئدی.

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ ارْنِي كَيْفَ تُنْجِي النُّوفَى قَالَ أَوْكُمُ
تُؤْمِنُ قَالَ بَلَى وَلَكِنْ لِيَطْمَئِنَّ قُلُوبِي قَالَ خُذْ أَرْبَعَةً
مِنَ الظِّيرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَى كُلِّ جَبَلٍ
مِنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٦٠﴾ مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِائَةُ حَبَّةٍ وَاللَّهُ
يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١٦١﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ
أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَتًّا وَلَا
أَذَى لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٦٢﴾
قَوْلٌ مَعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِنْ صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا أَذَى وَاللَّهُ
غَنِيٌّ حَلِيمٌ ﴿١٦٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ
وَالْأَذَى كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِثَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَشَلُّهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ
فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ عَلَى
شَيْءٍ مِمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿١٦٤﴾

- ۲۶۰ [او وقتی یادینا سال کی،] ابراهیم دئدی: «پروردگارا! اولولرین نجه دیریلندیگینی منه گؤستر!» آله، بویوردو: «یوخسا ایمان گتیرمه ییسن؟» دئدی: «بلی [البته کی،] اینانمیشام. لاکین اوره بیم راحت اولسون دئییه [سوروشدوم].» بویوردو: «دؤرد قرش توت و اونلاری اؤز یانیندا دوغرا، داها سونرا هر داغین باشینا اونلاردان بیر پارچا قوی! سونرا اونلاری چاغیر! سرعتله سنین یانینا گله جکلر.» بیل کی، آله عزت و حکمت صاحبی دیر.
- ۲۶۱ ماللارینی آله یولوندا اتفاق ائدنلر [ین صدقه لری] یئددی سونبول وئرن بیر توخوما بئزه رلر کی، سونبوللرین هر بیرینده یوز توم (دن) واردیر. آله، ایسته دیگی شخص اوچون اونو قات-قات آرتیرار. آله کین رحمتی گئیشدیر و هر شئی ییلندیر.
- ۲۶۲ ماللارینی آله یولوندا اتفاق ائدن و اتفاق ائندن سونرا منت قویمایب اذیت وئرمه ین شخصلرین ثوابلاری ریلری یانیندا دیر. اونلارا بیر قورخو یوخدور، اونلار غمگین ده اولمازلار.
- ۲۶۳ خوش بیر سؤز [دئمک] و باغیشلاماق ایسه دالینجا اذیت وئرلن صدقه دن داها یاخشی دیر. آله غنی (احتیاجسیز) و حلیمدیر.
- ۲۶۴ ای ایمان گتیرنلر! مالینی انسانلارا گؤستمک اوچون (ریاکارلیقلا) صرف ائدن، آلهها و آخرت گونونه ایمان گتیرمه ین شخص کیمی، صدقه لرینیزی منت قویماق و اذیت وئرمله باطل ائتمه یین! بو کیمی لرین منلی اوستونده [بیر مقدار] تورپاق اولان بیر داشا بنزر کی، گور یاغیش اونا دوشن کیمی [تورپاغی آپارار و] سال داش [چیلپاق] قالار. اونلار (ریاکارلار) دا ائندیکلری ایشدن هنج بیر شئی قازانمازلار. آله کافر اولان قومو هدایت ائتمز.

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ
 اللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ رَیْبُورٍ أَصَابَهَا
 وَابِلٌ فَاتَتْ أَكْطُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِنْ كَذِبُهَا وَابِلٌ فَطَلَّ
 وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢١٧﴾ أَوَدَّ أَحَدُكُمْ أَنْ تَكُونَ لَهُ
 جَنَّةٌ مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا
 مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَاءُ
 فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ
 اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
 آمَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ
 مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَيَمَسُّوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ
 بِأَخِدِيهِ إِلَّا أَنْ تُقِمُّوا فِيهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفِيرٌ
 حَكِيمٌ ﴿٢١٩﴾ الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمْ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ
 وَاللَّهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً مِنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ
 ﴿٢٢٠﴾ يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ
 أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٢٢١﴾

۲۶۵ ماللارینی آللهین راغبیلغینی قازانماق و نفسلرینی آرخابین ائتمک اوچون انفاق ائدنلر [ین صدقه لری]، اوجا تپه نین اوستونده اولان بیر باغا بنزه رلر کی، اورا گورر یاغیش دوشنده یشیشلرینی ایکی قات آرتیرار. گور یاغیش دوشمه بنله، [بیر آز] چيله مه ده [کفایت ائدر]. حقیقتاً، آلله نه ائتدیگینی زی گورندیر.

۲۶۶ سیزدن بیرینیز ایسترمی کی، ایچینده خورما، اوزوم و جور به جور مئیوه آغاجلاری اولان و آلتیندان آرخلار آخان بیر باغی اولوب اوشاقلاری کیچیک ایکن اونا قوجالیق اوز وئرسین و بیردن بیره اودلو بیر قاسیرغا اونا دوشسون و [باغ] یانسین؟ آلله اوز آیه لرینی سیزین اوچون بو جور آیدینلاشدیریر، بلکه دوشونه سینیز.

۲۶۷ ای ایمان گتیرنلر! قازاندیغینیز پاک ششیلردن و سیزه پئردن (تورپاقدان) یشیشدیردیگیمیز ششیلردن انفاق ائدین! انفاق ائتمک اوچون پیس و یارامازی نین دالینجا گئتمه یین! بیر حالدا کی، اونی [اگر اوزونوزه وئرسه یدیلر] گوز پوممادان، آلمازدینیز. و بیلین کی، آلله احتیاجسیزدیر و حقیقتاً، حمد و ثنایه لایق دیر.

۲۶۸ شیطان سیزی یوغسوللوقلا قورخودار و سیزی پیس ایشلره وادار ائدر؛ آلله ایسه سیزه اوز طرفیندن باغیشلاتماق و فضل—مرحمت وعده سی وئیریر. آللهین رحمتی گئنیشدیر و هر شئی بیلندیر.

۲۶۹ آلله ایسته دیگی شخصه حکمت وئیر و حکمت وئرلن آداما ایسه [دئمک اولار کی،] چوخلو خئیر وئرلیبدیر؛ عقل صاحب لریندن سووای بونو درک ائدن اولماز.

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذِيرٍ فَاتَّ
 اللَّهُ يَعْلَمُهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٧٧﴾ اِنْ تُبَدُّوا
 الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ وَإِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ
 فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِنْ سَيِّئَاتِكُمْ
 وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٧٨﴾ لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَكِنَّ
 اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ
 فَلَا تُنْفِسْكُمْ وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ
 اللَّهِ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ
 لَا تُظْلَمُونَ ﴿٧٩﴾ لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أُحْصِرُوا فِي سَبِيلِ
 اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ
 الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ
 لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِحْفَافًا وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ
 اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٨٠﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمُ بِالْإِثْلِ
 وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ
 رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٨١﴾

۲۷۰ اتفاق اتدیگینیز هر نفقه نی و یا نذر اتدیگینیز هر نذری آله، قطعاً، بیلیر.

ظلمکارلار اوچون هیچ بیر کومکچی یوخدور.

۲۷۱ صدقه لری آشکار جاسینا وئرسه نیز، او، نجه ده گوزل ایشدیر و لاکین

گیزلینده اولراق اونو یوخسوللارا وئرسه نیزسه، سیزین اوچون داهای

خثیر لیدیر. و سیزین گناهلارینیزین بیر قسمینی سیلر. آله، سیزین

اتدیکلرینیزدن خبرداردیر.

۲۷۲ اونلاری هدایت اتمک سنین عهده نه دئییلدیر. لاکین آله ایسته دیگی هر بیر

شخصی [اوزو] هدایت ائدر. اتفاق اتدیگینیز هر بیر مالین خیری اوزونوزه

عایدیر. آما اونو آلهین راضیلیغینی قازانماقدان غیری بیر قصده اتفاق

اتمه مک شرطیله، اتفاق اتدیگینیز هر مالین [عوضی] تمامیه سیزه

وئرله چکدیر. سیزه اصلاً ظلم ائدیلمز.

۲۷۳ [اتفاق] آله یولوندا [جهاددا اشتراك] اتمه سیبی ایله دولانا بیلمه ییب

سیخینتیبیا دوشن [و یا شاییش خرجینی تأمین اتمک اوچون] سفره

چیخا بیلمه یین یوخسوللار اوچوندور. [اونلارین] عفتلی اولدوقلاری

اوزوندن [اونلاری] تانیما یانلار، بو کیمی شخصلری وارلی حساب ائدیملر.

[یا محمدا] سن ایسه اونلاری اوزلریندن تانیپیرسان. اونلار اصرارلا

جماعتدن بیر شئی ایسته مزلر. [اونلارا] اتفاق اتدیگینیز هر شئی آله

عالمدیر.

۲۷۴ ماللارینی گنجه و گوندوز، گیزلی و آشکار اتفاق ائدنلر اوچون ریلری یانیندا

آجرلری واردیر. اونلار اوچون هیچ بیر قورخو یوخدور، غمگین ده

اولمازلار.

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُونَ
 يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا
 الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَهُ
 مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرٌ إِلَى اللَّهِ
 وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧٥﴾ يَخْوَفُ اللَّهُ
 الرِّبَا وَيُرِي الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٢٧٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ
 آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ
 أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن
 كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ
 وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُؤُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلُمُونَ
 وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾ وَإِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَى
 مَيْسَرَةٍ وَأَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
 تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ
 ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

۲۷۵ ربا یشیه ن شخصلر قیبرلریندن آنجاق شیطان توخونموش مخبط آدم کیسی قالخالار. بو اونا گۆره دیر کی، اونلار دندیلر: «آکیش — وئریش ده ربا کیمیدیر». حالبوکی، آله آکیش — وئریشی حلال، ربانی ایسه حرام اندیدیر. دئمک هر کیم، ربی طرفیندن گلن نصیحتی قبول اتمکله [رباخورلوقدان] آل گۆتورسه؛ کتچمیشده [یعنی ربا حرام اولمامیشدان اول] آلدیغی اؤزونون دور و ایشی آلهها عایدیدیر. یوخ، هر کیم [رباخورلوغا] فاییتسا، دئمک اونلار جهنم اهلیدیرلر. اونلار دائمی اولاراق اورادا قالا جاقلار.

۲۷۶ آله ربانی (ربانین برکتینی) محو اندر و صدقه لری (صدقه لرین برکتینی) آرتیرار، آله کفره و گناها قاپیلانلاری دوست توتماز.

۲۷۷ ایمان گتیرن، صالح عمللر ائدن، ناماز قیلان و زکات وئرلرین اجرلری رب لری یاتیندادیر؛ اونلار اوچون هئج بیر قورخو یوخدور، غمگین ده اولمازلار.

۲۷۸ ای ایمان گتیرنلر! قورخون آلهدان! اگر دوغرودان مؤمن سینیزسه، رب اداان قالان گلیردن واز کتچین!

۲۷۹ بئله ائتمه سه نیز، بیلین کی، آلههین و اونون رسولونون علیهینه محاربه یه گیرمیش اولورسونوز. توبه ائتمه نیز مالی نیزین اصلی (سرمایه) اؤزونوزوندور. بئله لیکله نه سیز ظلم ائدیر سینیز، نه ده سیزه ظلم اولونور.

۲۸۰ بورجلونون آلی دارا دوشدو کده وضعیتی یاخشلاشانا قدهر اونا مهلت وئرین! [دوغرودان دا بورجونو وئره بیلیمیرسه]، بیلیمک ایسته — ییر سینیزسه؛ [بیلین کی]، اونا [بورجو] باغیشلامانیز سیزین اوچون داهای خشییر لیدیر.

۲۸۱ آلهها طرف قاییدا جانییز بیر گوندن قورخون! هر کسه [کسب ائتدیگی] عملین عوضی تمام وئرله جک و اونلارا ظلم اولونما یاجاقدیر.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدِينٍ إِلَى آجَلٍ مُّسَمًّى
فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكُنْ بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْبَ
كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ
الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَخْشَ مِنْهُ شَيْئًا
فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَفِهُمُ
أَنْ يُمْلِ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ
مِنْ رِّجَالِكُمْ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّنْ
رَضَوْنَ مِنَ الشَّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا
الْأُخْرَى وَلَا يَأْبَ الشَّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا وَلَا تَسْمَعُوا أَنْ
تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَى آجَلٍ ذَلِكَ كُمْ أَقْطَعُ عِنْدَ
اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَى إِنْ لَمْ تَكُونَا بَوَّاءَ إِلَّا أَنْ تَكُونَ
بِجَارَةٍ حَاضِرَةٍ يُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا
تَكْتُبُوهَا وَأَشْهِدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا يُضَارَ كُتِبَ
وَلَا شَهِدَ وَإِنْ تَفَعَّلُوا فَإِنَّهُ مُسَوِّفٌ بِكُمْ وَاتَّقُوا
اللَّهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٨﴾

ای ایمان گتیرن شخصلر! معین مدته بیر—بیرینیزه بورج وئریب، بورج
آلدیقدا اونو یازین! بونو آرانیزدا بیر کاتب، عدالتله یازسین و کاتب آللهین
اونو اؤیره تدیگی [خاطرنه] یازماقدان بویون قاچیرماسین. کاتب یازسین و
بورجلو اولان شخص ده املاء ائدیپ یازدیرسین، ربی اولان آللهدان
فورخسون و اوندان بیر شئی اسکیلتمه سین. بورجلو سفته (کم عاغیل) و یا
ضعیف (اوشاق و یا قوجا) اولسا و یا دا املاء ائتمه یه قادر اولماسا، اوندان
اونون ولسی عدالتله املاء ائتسین. کیشیلرینیزدن ایکی نفر ده شاهد توتون!
اگر ایکی کیشی تاپیلماسا، راضی اولاجاغینیز شاهدلردن بیر کیشی ایله ایکی
آروادی شاهد توتون کی، اگر اونلاردان (او آروادلاردان) بیرری اونوتسا، او
بیرسی [آرواد] اونون یادینا سالسین. شاهدلر چاغیریلدیقلاری زمان بویون
قاچیرماسینلار. [بورج] ایستر آز اولسون ایسترسه چوخ، اونون اوده نیله جک
وقتینی بشله، یازماغا اریشمه یین! سیزین بو [یازماغینیز] آلله پانیندا داها
عدالتلی، شاهدلیک اوچون داها محکم، شک—شبهه یه دوشمه مه نیزه داها
پاخیندیر. لاکین اؤز آرانیزدا آلدن آله دولاندیردیغینیز نقد تجارتی
یازمامانیزدا، سیزین اوچون گناه یوغدور. [هر حالدا] آکیش—وئریش
ائدیگینیز زمان شاهد توتون! هنج بیر کاتبه و شاهده ضرر ده یمه ملیدیر.
ضرر یشترسه نیز، آللهین اطاعتیندن چیخمیش اولارسییز. قورخون
آللهدان! آلله سیزه تعلیم ائدیر و آلله هر بیر شئی بیلندیر.

وَأِنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهَانَ مَنِبُوحَةٍ فَإِنْ
 مِنْ بَعْضِكُمْ بَعْضًا فليُؤَدِّ الَّذِي أُؤْتِنَ أَمَانَتَهُ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ
 رَبَّهُ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ إِمْرٌ قَلْبُهُ
 وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨٧﴾ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
 وَإِنْ تُبَدُّوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخَفَوْهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ
 اللَّهُ فَيَغْفِرْ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ
 عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٨﴾ آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ
 رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ
 وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا
 سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٩﴾ لَا يُكَلِّفُ
 اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ
 رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا
 وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا
 وَلَا تُحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَارْحَمْنَا
 أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٩٠﴾

۲۸۳ سفرده اولوب، کاتب تاپا بیلمه سه نیز؛ گیروو ساخلاماق کفایتدیر.

بیر-بیرینیزه اعتبارینیز وارسا، اعتبار اولونموش شخص امانتی اونا قایتارسین و اونون ریی اولان آللهدان قورخسون. شاهیدلیگی گیزلتمه یین! اونو گیزله دن شخصین قلبی حقیقتاً، گناهکار دیر. آلله افتدیگیبیز عمللری بیلندیر.

۲۸۴ گویلرده کیلر و یشرده کیلر آللهها مخصوصدور. اورده کلرینیزده اولانی ایستر آشکارا چیخاراسینیز ایسترسه گیزله ده سینیز؛ آلله، سیزی اونونلا حسابا چکه جکدیر. سونرا ایسه آلله ایسته دیگینی باغیشلاپار و ایسته دیگینه ده عذاب ائدر. آلله هر ایشه قادردیر.

۲۸۵ پیغمبر ریی طرفیندن اونا نازل ائدیلمه اینانیب، مؤمنلرین [ده] هامیسی آللهها، اونون ملکدرینه، کتابلارینا و پیغمبرلرینه ایمان گتیردیلر و [دلدیلر]: «بیز اونون پیغمبرلری [نین هئج بیر] آراسیندا فرق قویموروق». هم ده دلدیلر : «ائشیتدیک و اطاعت ائتدیک، پروردگارا منین باغیشینی [ایسته بیریک]! قایداجاق سنه طرفدیر».

۲۸۶ آلله، هئج کیمی گوجوندن آرتیق وظیفه لندبرمز، هر کسین قازانیدیغی [یاخشلی عملین] منفعنی و آله گتیردیگی [پیس عملین] ضرری اوزونه عایددیر. «پروردگارا! [بیر حؤکمو] اونونتموشوقسا؛ یا سهوه دوشموشوکسه، بیزی مواخذه ائتمه! پروردگارا! بیزدن اوکیلری یوکلہ دیگین کیمی، بیزی آغیر [تکلیفلرله] یوکلہ! پروردگارا! گوجوموز چاتمایان شئی بیزه داشتما! بیزی عفو ائت! بیزی باغیشلا، بیزه رحم ائت! سنسن بیزیم مؤولامیز؛ کافرله غلبه ائتمک اوچون بیزه کؤمک اول!»

سُورَةُ النِّعَمِ مَكِّيَّةٌ مِنْ ثَلَاثِينَ آيَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 اللَّهُ ① لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ② نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ
 مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ ③ مِنْ قَبْلِ هُدَى النَّاسِ
 وَأَنزَلَ الْفُرْقَانَ ④ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ
 شَدِيدٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ⑤ إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي
 الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ⑥ هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ
 يَشَاءُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ⑦ هُوَ الَّذِي أَنزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ
 مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ
 زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ
 تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ
 رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ⑧ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْ قُلُوبَنَا بَعْدَ
 إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ⑨
 رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْفِئُ الْمِعَادَ ⑩

آل عمران سوره سی [۳]

بو سوره قرآن - کریمین اوچونجو سوره سیدیر.

مدینه ده نازل اولموش و (۲۰۰) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهین آدی ایله

- ۱ الم (الف، لام، میم).
- ۲ آله - او بیر آلهدیر کی، [اوندان غیره هنج بیر تائری یوخدور. دیری و اوز ذات مقدسی ایله] قائمیدر.
- ۳ [یا محمد! آله] سندن قاباقکی [آسمانی کتاب] لاری تصدیق ائدن بو کتابی حق اولراق سنه نازل ائتدی. تورانی و انجیلی ده،
- ۴ اوندان قاباق انسانلاری هدایت اتمک اوچون نازل ائتدی. و [حق باطلدن آیرد ائدن] فرقانی (قرآنی) دا نازل ائتدی. حقیقتاً، آلهین آیه لرینی انکار ائدن شخصلر اوچون شدتلی عذاب واردیر. آله عزتلی دیر و انتقام صاحبدیر.
- ۵ حقیقتاً، نه یرده و نه ده گزیده هنج بیر شئی آلهها گزلین دییلدیر.
- ۶ آنالارین بطنینده ایسته دیگی کیمی سیزه صورت ورن اودور. او عزت و حکمت صاحیبندن غیره هنج بیر تائری یوخدور.
- ۷ سنه بو کتابی (قرآنی) نازل ائدن اودور. اونون بیر قسمی کتابین اصل - اساسی اولان «محکم» (آیدین و حؤکمو بللی) آیه لر دیر، او بیرری قسمی ایسه «متشابه» (معنا باخیمیندن اوخشارلیقی اولان و حؤکمو دقیق بللی اولمایان آیه لر) دیر. قیلرینده آپریلیک اولان شخصلر قتنه کارلیق اتمک و ایسته دیکلری کیمی تأویل (تفسیر) اتمک اوچون اونون «متشابه» آیه لرینه تابع اولارلار. حالبرکی اونلارین [حقیقی] تأویلینی (تفسیرینی) آلههدان [و علملری درین اولانلاردان] باشقا هنج کس بیلمز. و علملری درین اولانلار دیرلر: «بیز اونا اینانمیشیق؛ اونلارین (محکمت و متشابهاتین) هامیسی ربیمیزین طرفیندندیر». بونو عقل صاحیبندن باشقاسی دوشونمز.
- ۸ [دیرلر:]: «پروردگارا! بیزی هدایت ائتدیکدن سونرا قیلریمیزی دؤندرمه! بیزه اوز رحمتیندن پای وئرا سن، دوغرودان چوخ پای وئرسن».
- ۹ «پروردگارا! اولاجاغینا شبهه اولمایان بیر گونده، حقیقتاً، انسانلاری [بیر یره] بیغان سنسن». آله وعده سینه خلاف چیخماز.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ
 اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ ﴿١٠﴾ كَذَابِ الْ
 فِرْعَوْنُ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَآخَذَهُمُ
 اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١١﴾ قُلْ لِلَّذِينَ
 كَفَرُوا سَعْيَبُونَ وَتُحْشَرُونَ إِلَى جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٢﴾
 قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْفِتَاءِ فَمَثَلُوا فِي سَبِيلِ
 اللَّهِ وَآخَرَى كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلَهُمْ رَأَى الْعَيْنِ
 وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصَرِهِ مَن يَشَاءُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي
 الْأَبْصَارِ ﴿١٣﴾ زَيْنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ
 وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ
 وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْخَرْبِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَاَبِ ﴿١٤﴾ قُلْ أُوْنَبِّئُكُمْ بِمَجْزِي
 ذَلِكَ لِمَن لِّلَّذِينَ اسْتَفَا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ
 تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ
 وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿١٥﴾

- ۱۰ کافرلرین نه ماللاری، نه ده اولادلاری اونلاری آللهین عذابیندان اصلا قورتارا بیلمز. اونلار جهنم اودونون آیشینی دیرلار.
- ۱۱ فرعون اهلی و اونلاردان قاباقکیلرین دبلری کیمی، اونلار بیزیم آیه لریمیزی تکذیب ائتدیلر. آلهه دا اونلاری گناهلارینا گوره یاخالادی. آللهین عذابی شدتلی دیر.
- ۱۲ کافرلره دئ: «تشرلیکله مغلوب اولوب و جهنمه طرف محصور اولاجاقسینیز». [اورا] نجه ده پیس بیر یاتاقدیر.
- ۱۳ قطعاً، ایکی دسته نین اوز— اوزه دورماسی سیزین اوچون بیر آیت (عبرت درسی) ایدی. بیر دسته آلهه پولوندا ووروشانلار، او بیری دسته ایسه کافرلر ایدی کی، اوز گوزلری قاباغیندا مؤمنلری ایکی قات آرتیق گوروردولر. آلهه اوز کؤمکلگی ايله ایسته دیگینی گوجلندیرر. شبهه سیز کی، بوندا (بو ماجرا دا) عقل صاحبلری اوچون بیر عبرت [درسی] واردیر.
- ۱۴ قادینلار، اولاد، قیزیل و گوموشدن توپلانمیش ماللار، نشانلی [نجیب] آتار، مال—قارا و اکین یئر [لری کیمی انسانین] نفساً شئودگی [شیلر] انسانلار اوچون بزه نیلیدیر؛ [لاکین] بونلار دنیا حیاتی نین ماتهیدیر. داها گوزهل قایداچاق یئر ایسه آلهه یانیندادیر.
- ۱۵ [یا محمد! دئ: «سیزه بونلاردان داها یاخشی سینی خبر وئریم می؟ تقوالی (پرهیزکار) اولانلار اوچون ریلری یانیندا آلتیندان آرخلار آخان جنتلر (باغلار) واردیر کی، اورادا ابدی قالاچقلار. و اونلار اوچون پاک—پاکیزه زوجه لر و آللهین رخاسی واردیر». آلهه، بنده لرین [احوالینی] بیلندیر.

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا أَمَتَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَفِيْنَا
 عَذَابَ النَّارِ ﴿١٦﴾ الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْعَابِتِينَ وَالْمُتَّقِينَ
 وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ ﴿١٧﴾ شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
 وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
 الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ اللَّهِ لَإِسلامٌ
 وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ
 الْعِلْمُ بَيْنَكُمْ بَيْنَهُمْ وَمِنْ بُحْبُوحَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ
 سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٩﴾ فَإِنْ حَاجُّوكَ فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ
 وَمَنِ اتَّبَعْتُ وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْأُمِّيِّينَ
 ءَاسَلْتُكُمْ فَإِنْ أَتَيْتُمْ فَقَدْ أَخْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا
 عَلَيْكُمُ الْبَلَاغُ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ
 يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيَّاتِ بِغَيْرِ حَقٍّ
 وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ فَبَشِّرْهُمْ
 بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢١﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ حَقِطَ أَعْمَالُهُمْ
 فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَأْوَاهُمْ مِنْ نَارٍ ﴿٢٢﴾

- ۱۶ او نلار (تقوالیلار) : «پروردگارا! دوغرودان بیز ایمان گتیردیک؛ بیزیم گناهلاریمیزی باغیشلا و بیزی اودون عذابیدان قورو!» — دئینلر دیرلر.
- ۱۷ [اونلار]، صبر ائدنلر، صداقتلی اولانلار، آللهین اطاعتینده اولانلار، اتفاق ائدنلر و سحر چاغلاریندا باغیشلانماق ایسته ینلر دیرلر.
- ۱۸ [آلله] عدالتله [خلفین امورانی نین تدبیرینه] قائم اولان حالدا شهادت و ثریر کی، حقیقتاً، اوندان غیر ی بیر تاتری یوخدور. ملکلر، علم صاحبلی ده [بونا شهادت و ثریرلر]. اوندان غیر ی بیر تاتری یوخدور. عزت و حکمت صاحبی دیر.
- ۱۹ دین، آلله یانیندا الیه اسلامدان عبارتدیر. کتاب و ثریلمیش شخصلر آنجاق [اسلامین حق اولماسینا دایر] اونلارا علم حاصل اولدوقدان سونرا، آرالاریندا اولان یاخیللیق اوزوندن، اختلافلا باشلادیلار. آللهین آیه لرینی انکار ائدن شخص [بیلسین کی] آلله چوخ سرعتله حق — حساب چکندیر.
- ۲۰ اگر اونلار سیننله مباحثه یه گیریشسه لر، دئی : «من و منه تابع اولانلار اوزوموزو آلله نسلیم ائتمیشیک». کتاب و ثریلمیش شخصلره و کتابلاری اولمابانلارا (مشرکلره) دئی : «سیز ده اوزونوزو تسلیم ائدیر سینیزمی؟» اگر مسلمان اولسالار، شبهه سیز کی، هدایت اولموشلار، یوخ اگر اوز دؤندرسه لر، سنه واجب اولان آنجاق تبلیغ (حؤکمو چاتدیرماق) دیر. شبهه سیز کی، آلله، بنده لرین [احوالینی] بیلندیر.
- ۲۱ آللهین آیه لرینی انکار ائدنلره، پیغمبرلری حق سیز یشره اؤلدورنلره و انسانلاردان عدالتله امر ائدنلری اؤلدورنلره آغریلی عذابی خبر وئرا
- ۲۲ اونلار او کسلر دیر کی، دنیا و آخرتده عمللری هنج اولوبدور، اونلار اوچون هنج بیر کؤمک ائدن اولماز.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ
 إِلَى كِتَابِ اللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِنْهُمْ وَهُمْ
 مُّعْرِضُونَ ﴿١٦﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَنَنْتَسِنَا أَلَا أَتَى مَا
 مَعَدُّوهُمْ وَأَنَّهُمْ فِي دِينِهِمْ مَّا كَانُوا يَعْتَرُونَ ﴿١٧﴾ فَكَيْفَ
 إِذَا جُمِعْنَا لَهُمْ يَوْمًا رَبٌّ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ
 وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٨﴾ قُلِ اللَّهُ مَالِكُ الْمُلْكِ يُؤْتِي الْمُلْكَ
 مَن تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّن تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَاءُ وَتُذِلُّ
 مَن تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخِزْيُفَانُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٩﴾ تُولِجُ اللَّيْلَ
 فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ
 الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَن تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٠﴾ لَا يَسْتَحْذِرُ
 الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ
 فَلَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُ سَائِرَ ذُنُوبِهِ إِلَّا أَن تَقُوا مِنْهُ تُقْبَلُ
 وَيَحْذَرُكُمُ اللَّهُ تَقْوَاهُ وَاللَّهُ الْمَصِيدُ ﴿٢١﴾ قُلِ إِن تَخَفُوا مَا فِي
 صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْذَرُوهُ يَعْلَمُ اللَّهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
 وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٢﴾

- ٥٢

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَاعَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُحْضَرًا وَمَاعَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ
تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ
وَاللَّهُ رَؤُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٠﴾ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي
يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ
رَحِيمٌ ﴿٢١﴾ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
الْكَافِرِينَ ﴿٢٢﴾ إِذْ قَالَ اللَّهُ أَصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ
وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٣﴾ ذُرِّيَّتَهُ بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ
وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤﴾ إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ
لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٥﴾
فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَىٰ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا
وَضَعْتُ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثَىٰ وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ
وَذُرِّيَّتَهُمَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٢٦﴾ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ
حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا
زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَ هَارِزَاقًا قَالَ يَا مَرْيَمُ أَنَّىٰ لَكَ هَٰذَا قَالَتْ
هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾

- ۳۰ او گونده، هر کس الله دیگی خیر عملی و الله دیگی پس عملی حاضر گۆره
چکدیر، آرزو الله چک کی، کاش اونونلا پیس ایشلری آراسیندا چوخ اوزاق
مسافه اولاییدی. آله سیزی اوز عذابیندان بر حذر ائدیر. آله بنده لره
شفقتلیدیر
- ۳۱ [یا محمد!] دئ: «اگر آلهی دوست توتسانیز منه تابع اولون کی، آله دا
سیزی دوست توتسون و گناهلارینیزی باغیشلا سین، آله باغیشلایان و
مهربان دیر».
- ۳۲ [یا محمد!] دئ: «آلهها و پیغمبره اطاعت ائدین! اگر اوز دؤنדרسه نیز، شبهه
سیز کی، آله دا کافر لری دوست توتماز».
- ۳۳ حقیقتاً، آله، "آدم" — ی، "نوح" — و، ابراهیم و عمران اوولادلارینی
عالم لره [اوستون] سنجیدیر.
- ۳۴ اونلارین بعضیسی او بیر یسیندن تۆره میش بیر نسل دیر. آله ائشیدن و
بیلندیر.
- ۳۵ عمرانین آروادی نین: «پروردگارا! بطنیمده کینی [یالنیز سنه خدمتکار اولوب
دنیا دان] آزاد اولماق اوچون سنه نذر ائتدیم، متدن قبول ائت! البتّه سنسن
ائشیدن و بیلن»، — دئدیگینی اوز یادینا سال!
- ۳۶ اونو دوغدوغو زمان دئدی: «پروردگارا! من بونو قیز دوغدوم». — آله ایسه
اونون نه دوغدوغونا داها عالم ایدی. — «اوغلان ایسه قیز کیمی دئیل دیر؛ من
اونو "مریم" آدلاندیردیم؛ اونو و نسلینی قوولوموش شیطانین [شریندن] سنه
تاپشیریرام».
- ۳۷ ربی ده اونو (مریمی) یاخشيجا قبول ائلدی و اونو گۆزه ل بیر یتگی کیمی
بۆیوتدو و اونون حمایه سیننی زکریّا یا تاپشیردی. زکریّا هر دفعه مریمین
یانینا [گتتمک اوچون] محرابا داخل اولاندا، اونون یانیندا بیر روزی
گۆره ردی. [زکریّا] دئیردی: «یا مریم! بو سنین اوچون هارادان گلیر؟»
[مریم] دئیردی: «آله طرفیندن دیر». حقیقتاً، آله ایسته دیگی شخصه
سایس — حسابسیز روزی و ثمر.

هَذَاكَ دَعَا زَكْرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً
طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٨﴾ فَسَادَتْهُ الْمَلِكَةُ وَهُوَ
قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيحْيَى مُصَدِّقًا
بِكَلِمَةٍ مِنْ اللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِنَ
الصَّالِحِينَ ﴿٣٩﴾ قَالَ رَبِّ آتِنِي يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَقَدْ بَلَغَنِيَ الْكِبَرُ
وَأَمْرَآتِي عَاقِرٌ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿٤٠﴾ قَالَ
رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آتَيْنَكَ الْأَنْكُمِ النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ
إِلَّا زَمْزَمًا وَآذْكُرْ رَبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحْ بِالنَّعِشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ﴿٤١﴾
وَإِذْ قَالَتِ الْمَلِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ
وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ﴿٤٢﴾ يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي
لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَآزْكِي مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ
نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَقُولُونَ أَفَلَا مَهْمُ آيُهُمْ
يَكْفُلُ مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٤﴾ إِذْ قَالَتِ
الْمَلِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ
عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٥﴾

- ۳۸ اورادا [ایدی کی،] زکریّا ریّنه دوعا ائدیپ دئدی: «پروردگارا! منه اؤز طرفیندن پاک بیر اؤولاد مرحمت ائت! حقیقتاً، سن دوعالاری ائشیدنسن».
- ۳۹ زکریّا محرابدا آیاق اوستونده دوروب دوعا ائله دیگی [یاخود ناماز قیلدیغی] حالدا، ملککلر اونو چاغیریب دئدیله: «آلله، اؤز طرفیندن گلن کلمه نی (عیسانی) تصدیق ائدن، بزرگوار، نفسینه حاکم اولان و صالحلر (پیغمبرلر) جرگه سیندن بیر پیغمبر اولان یحیانی [ین دنیا یا گلمه سینی] سته بشارت وئریر».
- ۴۰ دئدی: «پروردگارا! منیم نهنجه اوغلوم اولایلر؟ بیر حالدا کی، قوجالیق چاغیم یتیشیب و عیالیم دوغماقدان دوشوبدور [ویا دوغمازدیر]». [ملک] دئدی: «آلله دیر [لاکین] آلله ایسته دیگینی ائدر».
- ۴۱ دئدی: «پروردگارا! منیم اوچون بیر نشانه گؤستر!» بویوردو: «منین نشانن اوج گون عرضینده خلقله تکجه اشاره ایله دانیشماقدیر. ریّنی چوخ یاد ائت! آخشاملار و سحرلر [اونو] تسبیح ائت!»
- ۴۲ [یا محمد!] یاد ائت کی، بیر زمان ملککلر دئدیله: «یا مریم! حقیقتاً، آلله سنی سنجمیش، پاک-پاکیزه اتمیش و سنی [اؤز زمانیندا] عالملرین خانیملاریندان اوستون توتوبدور».
- ۴۳ «یا مریم! اؤز ربّی نین اطاعتینده اول! و رکوع ائدنلرله سجده ائله و رکوع ائت!»
- ۴۴ بو، غیب خبرلریندن دیر کی، سنه وحی ائدیریک. یوخسا اونلار: «مریمی کیم حمایه سینه گؤتوره جک؟» — دئییه (قرعه اوچون) قلملرینی [سویا] آتدیقلاری و بیر-بیرلری ایله نزاع ائتدیکلری زمان سن اونلارین یانیندا دئییلدین کی.
- ۴۵ یاد ائت کی، بیر زمان ملککلر دئدیله: «یا مریم! حقیقتاً، آلله اؤز طرفیندن بیر کلمه ایله سته مژده وئریر! اونون آدی مسیح، عیسی بن مریم دیر کی، دنیا دا و آخرتده شانی اوجا و [آلله درگاهیندا] مقربلردندیر».

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٧﴾ قَالَتْ
 رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمَسِّنِي بَشَرًا قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ
 يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ
 ﴿١٨﴾ وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ
 ﴿١٩﴾ وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ
 رَبِّكُمْ أَنِّي أَخْلَقُ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيهِ
 فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ
 وَأُحْيِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَأْكُلُونَ
 وَمَا تَدْخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّكُمْ إِن
 كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ
 وَلِأَحْلَلْ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ بِآيَةٍ
 مِنْ رَبِّكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا ﴿٢١﴾ إِنَّا
 نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ أَمَّا بِاللَّهِ وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٢٢﴾

۴۶ «ۋ، بىشىكىدە [اعجازكارلىقلا]، ياشا دولاندا [ايسە وحى ايله] انسانلارلا دانىشار و صالحلردن دەر».

۴۷ [مریم] دئدى: «پروردگار! منە بىر بىرالى توخونمايدىنى حالدا نىجە اوشاغىم اولايىلەر؟! [آللە] بويوردو: «ائله دەر، [لاكىن] آلله، ايسە دىگىنى يارادار. بىر شىين اولماسىنى قارار اكدىقدا، اونا تىجە "اول" – دەر، اۋ دا اولار».

۴۸ اونا كىتابى (يازماغى)، حكمتى، تورانى و انجىلى اۋىرە دەر.

۴۹ و اونو اسرائيل اۋولادىنا يىغمەر [گۈندە رىجكدەر كى، اونلار دئسىن]: «من، حقيقتا، رېنىز طرفىندىن سىزە آيت (معجزه) گىر مىشم. من، سىزە پالچىقدان قوش صورتىندە بىر شى شى دوزلدە رم، سوترا اونا پوفله رم، اۋ دا آللهين اذنى ايله [حقيقى بىر] قوش اولار. هم دە آللهين اذنى ايله [آنادان گلمە] كورلارى و جوزام ناخوشلۇغونا توتولانلارى ساغالدارام و آللهين اذنى ايله اۋلۇلرى دىرىلدرم و پىندىكلرىنىزى و اۋلرىنىزە يىغىپ ساخلادىقلارنىزى سىزە خبر وئەرەم، حقيقتا، بوندا سىزىن اۋچون مطلق بىر آيت (عبرت) واردەر؛ اگر مؤمن اولسانىز».

۵۰ [و دئسىن كى،]: «مىندن اول گۈندىرلىمىش اولان تورانى تصدىق ائدن حالدا و سىزە حرام اولموش بعضى شىللىرى حلال ائتمك اۋچون [گلمىشم] و رېنىز طرفىندىن سىزىن اۋچون آيت (معجزه) گىر مىشم. ايندى آللهدان قورخون و منە اطاعت ائدىن!»

۵۱ و حقيقتا آلله هم مىنم رېمىدەر، هم دە سىزىن رېنىزدەر. اونا عبادت ائدىن كى، دوغرو يول بودور».

۵۲ عيسى اونلارلىن كفرونو حس ائدندە ايسە دئدى: «آللە يولوندا مىنم كۆمكىچىم كىمدەر؟! حۋارىلر دئدىلەر: «بىزىك آللهين كۆمكىچىلرى؛ بىز آلله ايمان گىر مىشىك؛ سن دە بىزىم مىلمان اولماغىمىز! شاھىد اول!»

رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أُنزِلَكَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْبُنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ
٥٢ وَمَكْرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ ٥٣ إِذْ قَالَ
اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنِي مَرْيَمَ اقْنُتِي لِمَنِ قَوْلِي وَارْفَعِي يَدَيْكَ مِنَ الَّذِينَ
كَفَرُوا وَجَاعِلِ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى يَوْمِ
الْقِيَمَةِ ثُمَّ إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ فَأَخَذَكُمْ مِنْكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ
فِيهِ تَخْلِفُونَ ٥٤ فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا
شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَالَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ٥٥
وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ
وَاللَّهُ لَا يَحِبُّ الظَّالِمِينَ ٥٦ ذَلِكَ نَشَلُّهُ عَلَيْكَ مِنَ
الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ ٥٧ إِنْ مَثَلْ عِيسَىٰ عِنْدَ
اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ
٥٨ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ٥٩ فَمَنْ
حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ
أَبْنَاءَنَا وَابْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنفُسَنَا وَأَنفُسَكُمْ
ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلُ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ ٦٠

- ۵۳ «پروردگارا! نازل اتدیگینه ایمان گتیردیک و [سنین] پیغمبرینه تابع اولدوق،
بیزی شاهیدلرله بیر یشده یاز!».
- ۵۴ [دوشمنلر] حیلله ایشله دیلر و آلهه دا تدبیر تۆکدو . آلهه ایسه داها یاخشى تدبیر
تۆکندیر .
- ۵۵ او زمان آلهه بویوردو : «یا عیسی! حقیقتاً، من سنی آلیب اؤز یانیما
اوجالدارام؛ سنی کافرلردن [آیریب] پاک ائدرم، و سنه تابع اولانلاری
قیامت گونونه قدهر کافرله اوستون قرار وئره رم . نهایت، قاییداجاغینیز منه
طرف اولاجاق اوندا اختلافدا اولدوغونوز خصوصلاردا، آرانیزدا من حؤکم
وئره جگم».
- ۵۶ «کافرله ایسه اونلارا دنیادا و آخرتده آغیر عذاب وئره جگم . اونلارین هنج
بیر کؤمکچیسی اولما یا جاقدیر».
- ۵۷ ایمان گتیرن و صالح عمل ائدن شخصلره گلدیکده ایسنه، آلهه اونلارین
اجرلرینی کامل وئره جکدیر . آلهه ظلم ائدنلری دوست توتماز .
- ۵۸ [یا محمد!] بونلار آیه لردن و حکمتلی ذکردن (قرآندان) دیر کی، سنه
اوخووروق .
- ۵۹ اصلینده، آلهه یانیندا عیسائین مثلی آدمین مثلی کیمیدیر . [آلهه] اونو تورپاقدان
یارادتدی، سونرا اونا "اول" - دئدی، او دا اولدو .
- ۶۰ [عیسائین باره سینده دئدیگیمیز] حقدیر، [چونکی] سنین ربی نین
طرفیندندیر . [اصلاً] شبهه ائدنلردن اولما!
- ۶۱ سنه علم گلندن سونرا، اونون بارسینده سنله مباحثه ائدن شخصه دئ کی
: «گلین [بیز ده] اوغلانلاریمیزی، [سبز ده] اوغلانلاریمیزی، [بیز ده]
خانملاریمیزی، [سبز ده] خانملاریمیزی، [بیز ده] اؤزوموزو، [سبز ده]
اؤزونوزو چاغیراق، سونرا مباھله (بیر-بیریمیزه قارقیش) ائده ک و آلههین
لعت ائتمه سینى یالانچیلارا ایسته یک».

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ
 لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٧﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ
 ﴿٦٨﴾ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَمَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا
 وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا
 يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا
 فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٩﴾ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَحْجُونَ
 فِي إِزْهَامِهِ وَمَا أُنْزِلَتْ التَّوْرَةُ وَالْإِنْجِيلُ إِلَّا مِنْ بَعْدِهِ أَفَلَا
 تَعْقِلُونَ ﴿٧٠﴾ مَا أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ حَاجِّجُنَّ فِيمَا لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ قُلْ
 تَحْجُونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ
 لَا تَعْقِلُونَ ﴿٧١﴾ مَا كَانَ إِزْهَامُهُمْ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ
 كَانَ خِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٧٢﴾ إِنْ أَوَّلَى النَّاسُ
 بِإِزْهَامِهِ لِلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّحْيُ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاللَّهُ
 وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٣﴾ وَدَّتْ طَائِفَةٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يُضِلُّوكُمْ
 وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٧٤﴾ يَا أَهْلَ
 الْكِتَابِ لِمَ تَتَكَبَّرُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧٥﴾

- ۶۲ شېھ سىز كى، [مىسىھ بارە سىندە] بونلار، قطعاً، دوغرو خىبرلردىر. آللهدان غىرى بىر تائىرى يۈخدور. حەقىقەت، آلله، مطلق عزت و حكمت صاحىبى دىر.
- ۶۳ اگر اونلار اوز دۇندرسەلر شېھ پوخ كى، آلله فاسدلىرىن حالىنى بىلىدىر.
- ۶۴ [يا محمد! دى:] اى كتاب اهلى! سىزىنلە بىزىم آرامىزدا مشترك اولان بىر سۈزە طرف گىلىن! [كى]؛ آللهدان باشقاسىنا عبادت اتتمەك، اونا شرىك قوشمايق؛ آللهين يثرىنە، بىر-بىرىمىزى ربّ اولاراق قبول اتتمەك. اگر اوز دۇندرسەلر؛ [اونلار] دىيىن: «ايندى شاھىد اولون كى، بىز حەقىقەت، مسلمانيق».
- ۶۵ اى كتاب اهلى! ابراهيمىن بارە سىندە نە اۋچون مناقشە اندىرسىنىز؟ حالىوكى، تورات و انجيل آنجاك اوندان سونرا نازل اولويدور، نىبە دوشونمورسونوز؟
- ۶۶ تۇتاق كى، سىزلر بىلدىگىنىز شىلر حەقىقەتە مناقشە اتتىنىز؛ پس نە اۋچون بىلمە دىگىنىز شىلر حەقىقەتە مناقشە اندىرسىنىز؟ آلله بىلىر، سىز ايسە بىلىمىرسىنىز.
- ۶۷ ابراهيم نە يھودى و نە دە نصرانى ايدى، او آنجاك حەنىف (باطىلدىن اوز دۇندىرەپ حەق اپانامىش) بىر مسلمان ايدى، مشركلردن دە دىيىلدى.
- ۶۸ شېھ سىز كى، انسانلار [آراسىندا] ابراهيمىن يولونو گىلدنلر، بو پىغمىر (حضرت محمد) ھەم دە ايمان گىتىرنلر ابراهيمە داھا ياخشىدېرلار. آلله، آنجاك مۇمنلرىن ۇلى سىدىر.
- ۶۹ اھل - كىتابدان بىر دستە سى سىزى [حق يۇلدان] آزدىرماق آرزۇسوندايرلار، حالىوكى اۋزىرىندىن آيرىلارنى آزدىر! بىلمىزلر، [بونو ايسە] قانمىرلار.
- ۷۰ اى كتاب اهلى! نە اۋچون آللهين آيەلرىنى انكار اندىرسىنىز؟ حالىوكى اۋزونوز [اونلار] دوغرو لۇغۇنا شەھادت وئىرسىنىز!

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِالْحَقِّ الْبَاطِلِ وَتَكْمُنُونَ بِالْحَقِّ وَانْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٧٦﴾ وَقَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ آمَنُوا بِالَّذِي أُنْزِلَ
عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَجَهَ الشَّهَارِ وَأَكْفُرُوا آخِرَهُ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ
﴿٧٧﴾ وَلَا تُؤْمِنُوا إِلَّا لِمَنْ تَبِعَ دِينَكُمْ قُلْ إِنْ أَلْهَدَىٰ هُدَىٰ اللَّهِ
أَنْ يُؤْتَىٰ أَحَدٌ مِثْلَ مَا أُوتِيْتُمْ أَوْ يُحَاجُّوكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ
قُلْ إِنْ أَلْفُ ضَلَّ بِإِذْنِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ
وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٧٨﴾ يُخَصِّصُ رَحْمَتَهُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ
ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٧٩﴾ وَمِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ إِنْ تَأْمَنَهُ
يَقْطِرُ يَوَدُّهُ إِلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ إِنْ تَأْمَنَهُ بَدِينَارٍ لَا يُؤَدِّهِ
إِلَيْكَ إِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَائِمًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَنْ نَسْكَفَكَ فِي
الْأَمْتِ سَيْلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾ بَلَى
مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقِ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٨١﴾ إِنْ
الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا
أَوْ لَيْسَ لَكَ لَخْلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يَكْتُمُهُمُ اللَّهُ
وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٨٢﴾

- ۷۱ ای کتاب اهلی! نه اوچون بیلدیگینیز حالدا حقله باطلی قاتیرسینیز و حقّی گیزله دیرسینیز؟
- ۷۲ اهل-کتابدان بیر دسته [اوز آرالاریندا] دئدیلمر: «ایمان گتیرنلره نازل اندیلیمیش [قرآن] گونون باشلانیشیندا ایمان گتیرین، [گونون] فور تاراجا قیندا ایسه اونو انکار ائدین! بلکه اونلار [اسلامدان] دؤنسولر».
- ۷۳ و: «سیزین دینیزه تابع اولانلاردان آپریمینا اینانمایین!» [ای محمد! دئی: «البته اصل هدایت؛ آللهین هدایتی دیر، [بونندان سونرا] سیزه وئریله نین (کتابین) مثلی بیر آپریمینا دا وئریلمه سینه، و یا ربّینیز یانیندا سیزه قارشی حجت گتیره بیلیمکلیینه اینانمایین». دئی: «اوستونلوك آللهین الینده دیر؛ اونو ایسته دیگی شخصی وئر، آللهین رحمتی گئتیش و هر شیئی بیلندیر».
- ۷۴ [آلله] ایسته دیگی شخصی اوز رحمتینه مخصوص ائدر. آلله بؤیوک کرم صاحبی دیر.
- ۷۵ اهل کتابدان ائله سی وار کی، اگر اونا چوخلو مال امانت وئرسن؛ اونو [عینا] سنه قایتارار و اونلاردان ائله سی ده وار کی، اونا بیر دینار بله امانت وئرسن؛ باشی اوستونده دوروب ایسته مه یینجه اونو سنه قایتارماز. بو اونا گؤره دیر کی، اونلار [اوز تصوّرلری ایله]، «امّی لره [یعنی آسمانی کتابی اولمایانلارین مالیینی قایتارما ماغیمیزا] گؤره بیزه ایراد توتولما یا جاق»، -دئیرلر و [اونلار] بیلدیکلری حالدا آلله یا لان باغلا ییرلار.
- ۷۶ ائله دئییملر، هر کس اوز عهدینه وفا ائدیپ پرهیزکار اولسا، شبهه سیز کی، آلله تقوالیلاری (پرهیزکارلاری) دوست توتار.
- ۷۷ آلله باغلا دیقلاری عهدلری و آندلاری اوجوز بیر قیمته ساتان شخصلر [و یا آلله باغلا دیقلاری عهدلری و آندلارین مقابلینده آزا جیق بیر شئی آلان شخصلر] اوچون، آخرتده هنج بیر پای یوخدور. آلله قیامت گونونده اونلاری دیندیرمز، اونلارا باخماز و اونلاری پاك ائتمز. اونلار اوچون آغریلی عذاب واردیر.

وَأَن مِّنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلُونِ السِّتَّةُمْ بِالْكِتَابِ لِتَحْسَبُوهُ
مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ هُم مِّنْ عِندِ اللَّهِ
وَمَا هُمْ مِنْ عِندِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ
يَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾ مَا كَانَ لِلْبَشَرِ أَن يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ
وَالنَّبُوءَةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِّي مِن دُونِ اللَّهِ
وَلَكِن كُونُوا رَبَّانِيَ يُبَيِّنَ بِمَا كُنتُمْ تَعْلَمُونَ الْكِتَابُ وَمَا كُنتُمْ
تَدْرُسُونَ ﴿٣٦﴾ وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَن تَتَّخِذُوا الْمَلَائِكَةَ
وَالنَّبِيِّينَ أَرْبَابًا أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ
﴿٣٧﴾ وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ
كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا
مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَضْتُمْ وَل أَخَذْتُكُمْ
عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ اصْرَفْنِي أَقْرَضْتُمَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَإِنَّا
مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٣٨﴾ فَمَن تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ
هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٣٩﴾ أَفَغَيْرِ دِينِ اللَّهِ يَبْتَغُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ
مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طُوعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٤٠﴾

- ۷۸ اونلاردان بیر زومره ده واردیر کی، سؤیله دیکلرینی کتابدان حساب ائده سینیز دئییه، دیلیرینی کتاب [اوخوماغا] اوخشادیب ایرلر، حالبوکی اونلارین بو اوخودوقلاری کتابدان دئییلدیر. آکله طرفیندن اولمادیغی حالدا: «بو، آکله طرفیندن دیر»، — دئییلر. اونلار بیله — بیله آکله یالان باغایرلار.
- ۷۹ هتج بیر بشره یتیشمز کی، آکله اونا کتاب، حکمت و پیغمبرلیک وئرندن سونرا، انسانلارا: «آلهی بوراخین، منه بنده اولون!» — دئین. عکینه او: «کتابی اؤیره تدیگینیزه و درس اوخودوغونوزا گؤره ربانی [دین عالمی] اولون!» — دئمه لیدیر.
- ۸۰ [هابیشله] او، سیزه ملکلی و پیغمبرلی اؤزونوزه رب قبول ائتمه گی امر ائتمز. او سیزی مسلمان اولاندان سونرا کافر اولماغا وادار ائدرمی؟
- ۸۱ او وقتی یاد ائدین کی، آکله پیغمبرلردن: «سیزه وئر دیگیم کتاب و حکمتدن سونرا، سیزین آیینیزده اولان کتابی تصدیق ائدن بیر پیغمبر گلنده اونا حؤکم ایمان گتیرین و اونا مطلق کؤمک ائدین!» — دئییه محکم عهد آلدی، [سونرا] بو یوردو: «بونو تصدیق ائدیپ، بو باره ده عهدیمی قبول ائدینیزمی؟» اونلار دا: «بلی تصدیق ائتدیک»، — دئدیله. [سونرا آکله]: «شاهید اولون، من ده سیزینله برابر شاهیدلردنم»، — بو یوردو.
- ۸۲ بوندان سونرا اوز دؤندرن شخصلر فاسقدیرلر.
- ۸۳ اولاییلر کی، آکله دیندن آیری بیر دین ایسته سینلر؟ حالبوکی گؤیلرده و یشرده اولانلارین هامیسی ایستر — ایسته مز اونا تسلیم اولوبلار و اونا طرف قایدا جاقلار.

قُلْ أَمَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ عَلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ
 وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ
 مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ
 مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٨٥﴾ وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ
 دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٨٦﴾ كَيْفَ
 يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا أَنَّ
 الرُّسُلَ حَقٌّ وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٧﴾
 أُولَٰئِكَ جَزَاؤُهُمْ أَنَّا عَلَيْنَاهُمْ لَعْنَةَ اللَّهِ وَالْمَلَكَةِ وَالنَّاسِ
 أَجْمَعِينَ ﴿٨٨﴾ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ
 يُنظَرُونَ ﴿٨٩﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا
 فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٩٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ
 ثُمَّ أَزَادُوا كُفْرًا لَنْ تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ
 الضَّالُّونَ ﴿٩١﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَرَاءَ
 فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِمْ مِلْءُ الْأَرْضِ ذَهَبًا وَلَوْ أَمَدَىٰ بِهِ
 أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٩٢﴾

- ۸۴ [یا محمد! دئ: «بیز آلله! بیزه نازل اندیلنه، ابراهیمه، اسماعیله، اسحاقه، یعقوبه و اسباطه (اونون اؤولادینا) نازل اندیلنه، موسایه، عیسایه و [سایر] پیغمبرلره و بئری طرفیندن وئریلنلره ایمان گتیرمیشیک و اونلارین هنج بیرین آراسیندا فرق قویموروق و بیز اونا تسلیم اولانلاریق».
- ۸۵ هر کیم اسلامدان غیری بیر دین ایسته سه، اصلا اوندان قبول اولونماز. و او، آخرتده زیانکارلارداندیر.
- ۸۶ ایمان گتیریب، پیغمبرین حق اولدوغونا شهادت وئریب، اؤزلینه آچیق-آیدین دلیللر گلندن سونرا کافر اولان قومو آلله ننجه هدایت ائدر؟ آلله ظلمکار قومو هدایت ائتمز.
- ۸۷ اونلارین جزاسی حقیقتاً، آللهین، ملکترین و بتون انسانلارین لعنتینه گلمکدیر.
- ۸۸ اورادا [لعنت اولونموش وضعیته] ابدی اولراق قالا جاقلار، نه اونلارین عذابلاری یونگوللشدیرله چک و نه ده کی، اونلارا مهلت وئرلر.
- ۸۹ [اوندان] سونرا تۆبه ائدیپ، اؤزلینی اصلاح ائدنلر مستثنی دیر، حقیقتاً، آلله باغیشلايان و مهرباندیر.
- ۹۰ ایمان گتیرندن سونرا کافر اولوب، سونرا دا کفرلرینی آرتیران شخصلرین تۆبه لری اصلا قبول اولونماز و اونلار [دوغرو یولدان] آزانلاردیرلار.
- ۹۱ کافر اولوب، کافر اولان حالدا اؤنلرین هنج بیریندن، فدیة (عوض) اولراق دنیا دولوسو قیزیل وئرسه لر بئله؛ اصلا قبول اولونماز. اونلار اوچون آغریلی عذاب واردیر و اونلارا کۆمک ائدن ده اولماز.

لَنْ تَسْأَلُوا اللَّهَ تَعَالَى أَنْ يَرْجِعَ قُلُوبَكُمْ عَنْ مَا رَجَعْتُمْ عَنْهُ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ
اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿١٧﴾ كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حِلالًا لِبَنِي إِسْرَءِيلَ إِلَّا
مَا حَرَّمَ إِسْرَءِيلُ عَلَى نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنْزَلَ التَّوْرَةُ قُلْ فَاتَّقُوا
بِالتَّوْرَةِ فَاتَّقُوا مَا آتَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٨﴾ فَمَنْ أَفْرَى عَلَى اللَّهِ
الْكُذْبَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١٩﴾ قُلْ صَدَقَ اللَّهُ
فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٢٠﴾ إِنَّ
أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ ﴿٢١﴾
فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَلِلَّهِ
عَلَى النَّاسِ حُجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ
غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٢٢﴾ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ
وَاللَّهُ شَهِيدٌ عَلَى مَا تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ
لِمَ تَصُدُّونَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ تَبِعُونَهَا عِوَجًا
وَأَنْتُمْ شُهَدَاءُ ۚ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَطِيعُوا فَرِيضًا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا
الْكِتَابَ يَرْدِّكُمْ بِعَدَايْمَاكُمْ كَافِرِينَ ﴿٢٥﴾

- ۹۲ سۇردىگىنىز شىلردن انفاق ائتمە يىنجە، ياخشى ليغا اصلا چانمايا جاقسىنىز؛
 ھەر نە انفاق الدىرسە نىز، شېھە سىز كى، آللە اونا عالمىدىر.
- ۹۳ تورات گۇندىرىلمە مىشەن قىباق اسرايىلىن (يعقوبون) اۆز-اۆزۈنە ھىرام
 اتتىدىكى شىلردن سوۋاي بوتون طەاملار بىنى اسرايىلە ھىلال ايدى. [يا
 مۇھەممەد!] دى: «اگر دوغرو دانىشىرسىنىزسا، گىتىرىن توراتى و اوخويون
 اونو!».
- ۹۴ ھەر كىم بوندان سونرا آللە يالان باغلاسا، اونلار ظەلەككارلاردىرلار.
 [يا مۇھەممەد!] دى: «آللە دوغرو بويۇرىدور. اونا گۆرە دە ھىنىف (لاپ دوغرو)
 اولان ابراھىمىن دىننە تابع اولون! او مشركلردن دىيىلدى».
- ۹۵ دوغرودان دا انسانلار اوچون بنا اولونان ايلەك (اۋگىنچى) ائو مۇكە دە اولان
 ائودىر كى، بىرەك ائوى و بوتون عالمىر اوچون ھىدايت يىرىدىر.
- ۹۶ اورادا آچىق-آيدىن نىشانە لىر واردىر. ابراھىمىن مقامى [اورادادىر]، اورا يا
 داخلى اولان شەخس امن-آمانلىقدادىر. و آللە اوچون ھىجە گىتەك امكان تاپان
 (يول تاپان) انسانلارنى بويۇرىدور. و ھەر كىم اونا كافىر اولسا (ھىجى تىرك
 اتتە)، [بىلىسەن كى]، ھىقىقتا، آللە عالم اھلىنە [بىر كىمەسە] محتاج
 دىيىلدىر.
- ۹۷ دى: «اى كىتاب اھلى! نە اوچون آللەھىن آيە لىرنە كافىر اولورسونوز؟! بىر
 ھالدا كى، آللە اتتىدىگىنىز ھىملە شەھىد دىر».
- ۹۸ دى: «اى كىتاب اھلى! [اسلامىن ھىق اولدوغونو] گۆردويونوز ھالدا اونو
 ايرى ايستە مۇكلە (گۆستىرەكلە) نىيە ايمان گىتىرنلرى آللەھىن يولۇندان ساخلاماغا
 چالىشىرسىنىز؟ آللە سىزىن گۆردويونوز ايشلردن غافل دىيىلدىر».
- ۹۹ اى ايمان گىتىرنلر! كىتاب وئىرىلمىش انسانلارنى بەئزى لىرنە تابع اولسانىز،
 سىزى ايمان گىتىرنەن سونرا كافىرلىگە قايتارارلار.

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُنْلَىٰ عَلَيْكُمْ آيَاتُ اللَّهِ
 وَفِيكُمْ رَسُولُهُ وَمَنْ يَعْتَصِم بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
 (١١) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ
 مُسْلِمُونَ (١٢) وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا
 نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ
 فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ
 فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ
 (١٣) وَلَتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
 وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (١٤) وَلَا تَكُونُوا
 كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَٰئِكَ
 لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ (١٥) يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا
 الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ
 بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ (١٦) وَأَمَّا الَّذِينَ ابْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ فَفِي
 رَحْمَةِ اللَّهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (١٧) تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ
 نَسْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَالَمِينَ (١٨)

- ۱۰۱ آللهین آیه لری سیزه اوخوندوغو و اونون پیغمبری سیزلرین ایچینیزده اولدوغو حالدا نجه کافر اولورسونوز؟! هر کیم آلله سیغینسا، شبهه سیز کی، دوغرو یولا هدايت اولویدور.
- ۱۰۲ ای ایمان گثیرلر! آللهدان نجه قورخماق لازیمدیرسا، الله ده قورخون! [و سعی ائدین کی،] آنجا ق مسلمان اولدوغونوز حالدا اوله سینیز.
- ۱۰۳ هامیلیقجا آللهین ایینه آل آتین! (آللهین حؤکم لرینه عمل ائدین!) پارچالانمایین و آللهین سیزه اولان نعمتینی ده یادا سالین: [بیر زمان] سیز [بیر-بیرینیزه] دشمن ایدینیز کی، قیلرینیزی بیرلشدیردی و اونون نعمتی سایه سینده قارداش اولدونوز. سیز اوددان اولان بیر اوچورومدا ایدینیز کی، سیزی اورادان قورتاردی. آلله اؤز آیه لرینی سیزه بو جور آیدینلاشدیریر [کی،] بلکه هدايت تاپاسینیز.
- ۱۰۴ سیزدن یاغشی لیفا چاغیران، یاغشی ایشلره امر ائندن و پس ایشلردن چکیندیرن بیر جماعت اولمالیدیر. نجات تاپانلار اونلاردیر.
- ۱۰۵ آچین-آیدین دلیل لر گلندن سونرا بیر-بیریندن آیریلان و اختلاف توره دن شخصلر کیمی اولمایین! بؤیوک عذاب دا اونلار اوچوندور.
- ۱۰۶ [او گونده] بعضی اوزلر آغارار و بعضی اوزلر قارالار. اوزلری قارالمیش شخصلره ایسه [دئیلر:] «آیا ایمان گثیردیکدن سونرا کافر اولوبسونوز؟ ایندی ایسه کافر اولدوغونوزا گۆره دادین عذابی!»
- ۱۰۷ اوزلری آغارانلار ایسه آللهین رحمتی ایچینده دائمی قالا جاقلار.
- ۱۰۸ بونلار آللهین آیه لریدیر کی، سته حق اولاراق اوخووروق. آلله عالم لرین [اهلی نین هنج بیرینه] ظلم ایسته مز.

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ
 الْأُمُورُ ﴿١٠﴾ كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ
 بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْ آمَنَ
 أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ
 الْفَاسِقُونَ ﴿١١﴾ لَنْ يَضُرَّوكُمْ إِلَّا أَذًى وَإِنْ يُقَالُوا لَكُمْ
 يُؤْلَوْكُمْ أَلَا ذُنُوبُهُمْ لَا يَنْصُرُونَ ﴿١٢﴾ ضَرَبَتْ عَلَيْهِمُ
 الدِّيلَةُ أَنْ مَاتُوا فَتُفَوَّاهُ إِلَّا بِحَبْلٍ مِنْ اللَّهِ وَحَبْلِ
 مِنَ النَّاسِ وَبَاءَ وَبَغَضَ مِنَ اللَّهِ وَضَرَبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ
 ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ
 الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿١٣﴾
 لَيْسُوا سَوَاءً مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَائِمَةٌ يَتَشَلُّونَ آيَاتِ
 اللَّهِ أَنْتَاءَ اللَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ ﴿١٤﴾ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
 الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُونَ
 فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٥﴾ وَمَا يَفْعَلُوا
 مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿١٦﴾

- ۱۰۹ گۆیلر ده کیلر، و یترده کیلر هامیسی آلله ایشلر ایشلر آلله قایدیر.
- ۱۱۰ سیز، انسانلار اوچون یارادیلیمیش لاپ یاخشی امت سینیز، یاخشی ایشلره امر اندیر، پس ایشلردن چکیندیریر، آلله ایمان گتیریر سینیز. اگر کتاب اهلی ده ایمان گتیرسه ایدی، اۆزلری اوچون داهایا یاخشی اولاردی، [هر چند کی،] اونلاردان ایمان گتیرنلر ده وار، لاکین چوخلاری فاسقدیرلر.
- ۱۱۱ اونلار سیزی اینجیتمکدن سووای اصلا بیر زیان یتیره بیلمز، اگر سیزینله دؤیوشه لر، گتیری دؤنوب قاچارلار، سونرا اونلار کؤمک اندیلمز.
- ۱۱۲ هارادا اولور سالار اولسونلار، اونلار، ذلت [دامغاسی] و ورولوبدور. آلله ایینه و انسانلارین ایینه [باغلانماق] مستثنی دیر. اونلار آلله غصینه دوچار اولوبلار و اونلار ذلیل لیک دامغاسی و ورولوبدور. بو اونا گۆره دیر کی، اونلار آلله غصینه آیه لرینی انکار اندیردیلر و پیغمبرلری حق سیز یشره اولدوروردولر. بو دا اونلارین عصیانیندان و حدی آسمالاریندان ایره لی گلیردی.
- ۱۱۳ [آما هامیسی] بیر دئییلر، کتاب اهلیندن ثابت قدم بیر جماعت وار کی، اونلار گنجه وقتی سجده اندرک آلله غصینه آیه لرینی اوخویورلار.
- ۱۱۴ آلله و قیامت گونونه اینانیرلار، یاخشی ایشلره امر اندیر، پس ایشلردن چکیندیریر و خیر ایشلر گۆرمگه تله سیرلر. اونلار صالحلردندیرلر.
- ۱۱۵ اونلارین گۆردوکلیری خیر ایشلردن هنج بیر انکار اندیلمز (اجر سیز قالماز). آلله تقوالاری تانییر.

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَا اَوْلَادُهُمْ مِنْ
 اللّٰهِ شَيْئًا وَاُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيْهَا خَالِدُوْنَ ﴿١١٦﴾ مَثَلُ
 مَا يُنْفِقُوْنَ فِيْ هٰذِهِ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيْحٍ فِيْهَا صِرٌّ عَصْفٌ
 اَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوْا اَنْفُسَهُمْ فَاَهْلَكَتْهُُمْ وَمَا ظَلَمُوْهُمُ
 اللّٰهُ وَلٰكِنْ اَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿١١٧﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا
 بَطٰنَةً مِنْ دُوْنِكُمْ لَا يَالُوْنَكُمْ جَلًا وَّ دُوًّا مَعِيْنًا قَدْ
 بَدَتْ بِالْغُضَاءِ مِنْ اَفْوَاهِهِمْ ؕ وَمَا تُخْفِيْ صُدُوْرُهُمْ كَبُرُ قَدْ
 بَيَّنَّا لَكُمْ اٰيٰتِ اِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿١١٨﴾ هَآ اَنْتُمْ اَوْلٰٓءُ
 تُخٰنُوْنَهُمْ وَلَا يُخٰنُوْنَكُمْ وَتُؤْمِنُوْنَ بِالْكِتٰبِ كُلِّهٖ وَاِذَا
 لَقَوْكُمْ قَالُوْا اٰمَنَّا وَاِذَا خَلَوْا عَصَوْا عَلٰیكُمْ ؕ اَلَا تَاْمَلُ مِنَ
 الْغٰیْظِ قُلُوبُ مَوْتُوْا بِغِيْظِكُمْ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ بِذٰتِ الصُّدُوْرِ
 ﴿١١٩﴾ اِنْ تَسْكُمُ حَسَنَةً تَّسُوْهُمُ وَاِنْ تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ
 يَفْرَحُوْا بِهَا وَاِنْ تُصِبْهُمُ غَلِيْظَةٌ كَيٰدُكُمْ شَيْئًا اَنْ
 اللّٰهُ بِمَا يَفْعَلُوْنَ مُحِيطٌ ﴿١٢٠﴾ وَاِذْ غَدَوْتَ مِنْ اَمٰلِكَ نُبُوٓىُّ
 الْمُؤْمِنِيْنَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿١٢١﴾

۱۱۶ دوغاندا دا کافرلرین نه ماللاری نه ده اولادلاری، اونلاری آللهین عذابیندان اصلا قورتارا بیلمز . اونلار جهنم اهلیدیرلر و اورادا ابدی قالاقلار .

۱۱۷ اونلارین بو دنیا حیاتینا صرف اتدیکلری نین مثلی سویق بیر کرله یین مثلی دیر کی، اؤزلرینه ظلم ائتمیش بیر قومون اکینینه آسر و اونو محو ائدر . آلله اونلارا ظلم ائتمه ییدیر، اؤزلری اؤزلرینه ظلم ائدیرلر .

۱۱۸ ای ایمان گئیرنلر! اؤزونوزدن آیریسینی اؤزونوزه سیرداش (هم سر) توتماين! اونلار سیزین باره نيزده فتنه - فساد سالماقدان [الریندن گله نی] اسیر گمزلر . سیزین زحمت و اذیته دوشمه گینیزی آرزو ائدرلر . اونلارین دوشمنچیلیگی آغیزلاریندان (دانیشیقلا ریندان) بللیدیر . اورکلرینده گیزلندیکلری ایسه داهایتردیر . حقیقتاً، سیزه آیه لری آیدینلاشدیردیق؛ اگر آنلاسانیز .

۱۱۹ بئله دیر! سیز الله آدامسینیز کی، اونلاری دوست توتورسونوز، بیر حالدا کی، اونلار سیزی دوست توتمورلار . سیز کتابین هامی سینا اینانیرسینیز . اونلار سیزینله گوروشدوکلری زمان : «ایمان گتیرمیشیک»، — دئییرلر؛ خلوتده اولاندا ایسه ، سیزین آجیفینیزدان بارماقلارینی دیشله ییرلر . [یا محمد! اونلارا] دئ : «بو آجیفینیزدان اولون!» آلله، حقیقتاً، سینه لرده (اورکلرده) اولانلارا عالیمدیر .

۱۲۰ سیزه بیر حسنه (منفعت) یتیشنده ، [بو،] اونلاری اوزونتویه سالیر، بیر پسلیک (ضرر) توخوناندا ایسه اونا سئویرلر . اگر صبر ائدیب و اؤزونوزو ساخلاسانیز؛ اونلارین حیله سی سیزه هئج بیر ضرر یتیرمز . شبهه سیز کی، آلله اونلارین اتدیکلرینی احاطه ائلندیر (بیلندیر) .

۱۲۱ [یا محمد! یادینا سال] بیر زمان، سن دؤیوشدن اؤترو مؤمنلری یئرلرینده یثره یثر ائتمک اوچون سحر وقتی اهلیندن (عائلندن) آیریلدین . آلله حقیقتاً، انشیدن و بیلندیر .

اِذْ هَمَّتْ طَائِفَتَانِ مِنْكُمْ اَنْ تَفْشَلَا وَاللّٰهُ وَلِيَهُمَا وَعَلَى
 اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٣٦﴾ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ بِبَدْرٍ وَاَنْتُمْ
 اِذْ لَهَوْ فَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُشْكُرُونَ ﴿١٣٧﴾ اِذْ تَقُولُ لِلَّذِي
 لِلْمُؤْمِنِينَ اَنْ يَكْفِيَكُمْ اَنْ يَمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ اَلْفٍ
 مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُنْزَلِيْنَ ﴿١٣٨﴾ بَلٰى اِنْ تَصْبِرُوْا وَتَتَّقُوا وَيَاۤءُوْكُمْ مِنْ قُوْرِهِمْ
 هٰذَا يَمِدُّكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ اَلْفٍ مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُسَوِّمِيْنَ ﴿١٣٩﴾ وَمَا جَعَلَ
 اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى لَكُمْ وَلِنُظْمِنَ قُلُوْبَكُمْ بِهٖ وَمَا النَّصْرُ
 اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ الْغَزِيْرِ الْحَكِيْمِ ﴿١٤٠﴾ لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِّنَ الَّذِيْنَ
 كَفَرُوْا اَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنْقَلِبُوْا خَآئِبِيْنَ ﴿١٤١﴾ لَيْسَ لَكَ مِنَ
 الْاَمْرِ شَيْْءٌ اَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ اَوْ يَعَذِّبَهُمْ فَاِنَّهُمْ ظَالِمُوْنَ ﴿١٤٢﴾
 وَلِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ
 مَنْ يَشَآءُ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٤٣﴾ يَاۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
 لَا تَاْكُلُوْا الرِّبَا اَضْعَافًا مُّضَاعَفَةً وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ
 تُفْلِحُوْنَ ﴿١٤٤﴾ وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِيْ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِيْنَ ﴿١٤٥﴾
 وَاطِيعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿١٤٦﴾

۱۲۲ [او دۇيوشده] سيزدن ايكي دسته سست لشمگه باشلايدىلار (قايتىماق فكريه دوشدولر). حالبوكى اونلاردين حمايتچىسى آلله دير. مۇمنلر گرك آلله توكل اتسينلر.

۱۲۳ سيز "بدر" ده آز و ضعیف اولدوغونوز حالدا، حقيقتا، آلله سيزه كۆمك اتتى، آللهدان قورخون كى، شكر الله سيني.

۱۲۴ او زمان سن مۇمنلره دئيردين: «رېئىزين اتئيدىدىكى اوج مين ملكين امدادينىزا چاتماسى سيزه كفایت دئيلمى؟»

۱۲۵ يلى، اگر صبر اتديپ تقوالى اولسانىز و اونلار بيرده سيزين اوستونوزه گلسلر، اوندا رېئىز سيزه بئش مين نشان قويان ملك ايله كۆمك اتدر.

۱۲۶ آلله، بونو، سيزه محض بشارت و قىليرىنيزين آرخايين اولماسى اوچون اتتى. ظفر، آنجاق عزت و حكمت صاحبي اولان آلله طرفيندندير.

۱۲۷ او، [بونونلا] كافر اولانلارين بير دسته سيني محو ائتمك و يا اونلارى [داغيتماقلا] ذليل الله مك ايسته ير كى، اوميدلرينى ايئيرپ قايتسينلار.

۱۲۸ بو ايشده منه دخلى اولان بير شى يوخدور. يا [آلله] اونلارى باغيشلايار و يا عذابا دوچار اتدر. اونا گۆره كى، ظلمكارديرلار.

۱۲۹ گۆلرده اولانلار و يترده كيلر آلله مخصوصدور. ايسته ديگىنى باغيشلايار و ايسته ديگىنه ده، عذاب وقرر. آلله باغيشلايان و مهرباندير.

۱۳۰ اى ايمان گيتيرنلر! ربانى قات-قات آرتيرپ يشمه يين! و آللهدان قورخون! بلكه نجات تاپاسينيز.

۱۳۱ و كافرلر اوچون حاغيرلانميش اوددان قورخون!

۱۳۲ آللهين و پيغمبرين اطاعتينده اولون! بلكه سيزه رحم اتدلسين.

وَسَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ
 وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلنَّاتِقِينَ ﴿١٢٦﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ
 وَالْكَاظِمِينَ الْفَيْضَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ
 ﴿١٢٧﴾ وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا
 اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ سَأَلَ
 اللَّهُ وَلَمْ يَصِرْوا عَلَى مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٢٨﴾ أُولَئِكَ
 جَزَاؤُهُمْ مَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَجَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
 الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿١٢٩﴾ قَدْ
 خَلَقْتُمْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا
 كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿١٣٠﴾ هَٰذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ
 وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِلنَّاتِقِينَ ﴿١٣١﴾ وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا
 وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾ إِنْ يَمْسَسْكُمْ
 قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِثْلُهُ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ
 نَضَّا كُرْسِيَّ الْأَرْضِ لِلَّذِينَ آمَنُوا
 وَتُخَذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءُ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿١٣٣﴾

اول، مصاد
 دوم، صدقه

۱۳۳ رَیْزِیْنِ مَغْفِرَتِیْنَه، تَقْوَالِیْلَار اَوْچُون حَاضِر لَانْمِیْش و گَنْشِیْش لِیْگِی گُیْلِر و یِش اوزو قَدِر اولان بَهْشْتَه تَلْسِیْن.

۱۳۴ تَقْوَالِیْلَار [هَمْ] بُوللوقدا و [هَمْ دَه] قِیْلِیْقدا اِتْفَاق ائْدن، آجِیْقلَارِیْنِ اودان و اِنْسَانلَارِیْنِ [قَهْصُورلَارِیْنِ] عَفْو ائْدن کِیْمَسَه لِرْدِیْرلِر. اَلْکَه یَاخْشِی لِیْق ائْدنلِرِی دُوسْت تَوْتَار.

۱۳۵ او تَقْوَالِیْلَارِیْس یِش ایش گُورْدوکْلِرِی و یَا اُوزلَرِیْنَه ظَلَم اِئْتِدِیْکْلِرِی زَمَان، اَلْکَه یَا دَا سَالِیْب گَنْهَلَارِی نِیْن بَاغِیْشَلَانْمَاسِیْنِ اِیْسْتِرلِر. آخِی، گَنْهَلَارِی اَلْکَهْدَان سَوَا ی کِیْم بَاغِیْشَلَهَار؟ هَمْ دَه اونلار گُورْدوکْلِرِی اِیْشِیْن [اِیْس اُولدوغُونو] بِلْدِیْکَدَه یِش دَاها اونا دِیْرَه نَمَزلِر.

۱۳۶ اونلَارِیْنِ اِجْرلِرِی (مِکَافَاتلَارِی) رِیْلِرِی طَرْفِیْنْدن بَاغِیْشَلَانْمَاق و اَلْکِیْنْدَان آرَخَلار آخَان چِئْتِلِرْدِیْر. اورادا اِیْدِی قَالَانْدِیْرلَار. عَمَل ائْدنلَرِیْنِ اِجْرِی نِئْجَه دَه گُوزَه لِدِیْر.

۱۳۷ سِیْزْدن اوْک اولان بَعْضِی عَادَتلِر کِئْچِیْب گِئْتِدِی. بونا گُورَه یِش اوزُونْدَه دُولَانِیْب [حَقْی] تَکْذِیْب ائْدنلَرِیْنِ عَاقِبَتلِرِی نِیْن نِئْجَه اُولدوغُونو گُورُون!

۱۳۸ بو [قُرْآن] اِنْسَانلَار اَوْچُون اَچِیْق دِلِیْلِدِیْر، تَقْوَالِیْلَار اَوْچُون دَه یِش هِدَایْت و نَصِیْحَتْدِیْر.

۱۳۹ اِگِر مُؤْمِن سِیْیِز؟ سِئْت اُولْمَایْیْن! مَحْزُون اُولْمَایْیْن! سِیْز اوستُونسونوز.

۱۴۰ اِگِر سِیْزَه یَارَا دَه یِیْدِیْسَه، اَلْله او یِیْرِی قُومَه دَه او یَارَانِیْنِ مِثْلِی دَه یِیْبِدِیْر. یِیْز بو گُونلِرِی [مَغْلُوبِیْت و غَلْبَه گُونلَرِیْنِ] اِنْسَانلَار اَرَاْسِیْنْدَان [نُوبْتَلَه] دُولَانْدِیْرِیْرِیْق کِی، اَلْکَه اِیْمَان کِئِیْرِنلِرِی بِلْئِنْدِیْرْسِیْن و سِیْزْدن شَاهِیْدلِر سَنْجِیْسِیْن و اَلْکَه ظَلْمکارلَارِی دُوسْت تَوْتَمَاز.

وَلِيُخَيِّصَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيُخَيِّقَ الْكَافِرِينَ ﴿١١١﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ
أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ
وَيَعْلَمَ الصَّابِرِينَ ﴿١١٢﴾ وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمْتُونُ مِنَ الْمَوْتِ مِنْ
قَبْلِ أَنْ تَنْقُذَهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَا
مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ
أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ
فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيُجْزَى اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ﴿١١٤﴾ وَمَا
كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ كِتَابًا مُؤَجَّلًا وَمَنْ يُرِدْ
ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِهِ مِنْهَا
وَسَيُجْزَى الشَّاكِرِينَ ﴿١١٥﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ نَبِيِّ قَالَتْ مَعَهُ
رَبِّتُوكُمْ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ ﴿١١٦﴾ وَمَا
كَانَ قَوْلُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي
أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١١٧﴾ فَاتَّخَذَهُمُ اللَّهُ
ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْآخِرَةِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٨﴾

- ۱۴۱ و آلله [بئله ایشلرله] ایمان گئیرنلری خالص الدیر، کافرلری ایسه محو الدیر.
- ۱۴۲ یوخسا، آلله سیزین ایچینیزدن جهادا گئشنلری، صبر الدنلری آپیرد
اتممه میشدن، بهشته داخل اولاجاغینیزی گمان الدیر سیزین؟
- ۱۴۳ سیز اولومله قارشىلاشمادان اولک اولوم (شهید اولماق) آرزو لایبیردینیز،
نهایت، اونو باخیب گوزونوزله گوردونوز.
- ۱۴۴ "محمد" آنجاق بیر پیغمبردیر، اوندان اولک ده پیغمبرلر گلیب گئدیلمر، بلکه
او اولدو و یا اولدورولدو؛ سیز گئری دونه جکسینیزمی؟ [عقیده نيزدن ال
چکه جکسینیزمی؟] حالبوکی، گئری دؤنن شخص (عقیده سیندن دؤنن) آللهها
هئچ بیر ضرر یتیرمز. تنزلیکله آلله شکر الدنلرین اجرینی وئرچکدیر.
- ۱۴۵ آللههین اذن اولماينجا هئچ بیر نفس اوچون اولوم یوخدور. او، وقتى معين
اولموش بیر یازیدیر. بو دنیا منفعتینی ایسته ینه دنیا منفعتیدن، آخرت ثوابی
ایسته ینه ایسه آخرت ثوابیندان وئره ریک. تنزلیکله شکر الدنلرین اجرینی
وئره جه ییک.
- ۱۴۶ بیر چوخ پیغمبرلر اولوبلار کی، اونلارلا بیرلیکده چوخلو آلله پرستلر [دوشمنه
قارشى] دؤیوشدولر و آلله یولوندا اونلارلا یتیشن [مصیبت] اوزوندن مست
اولمادیلار، عاجیز قالمادیلار و [دوشمنه] تسلیم اولمادیلار. آلله صبر الدنلری
دوست توتار.
- ۱۴۷ اونلارین: پروردگارا! بیزیم گناهلاریمیزی و ایشلریمیزده حدی
آشدیغیمیزی بیزه باغیشلا! و بیزیم قلملریمیزی ثابت [و محکم] ائت و کافر
اولان قومه غالب گلمک اوچون بیزه کؤمک ائت! - دئمکدن غیرى بیر
سؤزلری یوخ ایدی.
- ۱۴۸ نهایت، آلله اونلارلا بو دنیا نعمتلرینی و لاپ گوزل اولان آخرت ثوابینی
وئردی. آلله یاخشى ليق الدنلری دوست توتار.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَطِبُّوا الَّذِينَ كَفَرُوا
يَرُدُّكُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ ^{اعملوا منكم (صاحبكم)} مَنقَلِبًا
خَاسِرِينَ ﴿١٤٩﴾ بَلِ اللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ خَيْرُ
النَّاصِرِينَ ﴿١٥٠﴾ سَنُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا
الرَّغْبَ بِمَا أَشْرَكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا
وَمَا وَهُمْ بِالنَّارِ وَيُبْسِثْ ^{يُضَيِّقْ} مَثْوَى الظَّالِمِينَ ﴿١٥١﴾
وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ إِذْ تَحُسُّونَهُمْ
بِأَذْنِهِ حَتَّى إِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَزَّعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ
مِنْ بَعْدِ مَا أَرَاكُمْ مَا تُحِبُّونَ مِنْكُمْ مَنْ يُرِيدُ الدُّنْيَا
وَمِنْكُمْ مَنْ يُرِيدُ الْآخِرَةَ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ
وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ
﴿١٥٢﴾ إِذْ تَضَعُونَ ^{تَضَعُونَ} أَرْسَالَكُمْ عَلَى أَحَدٍ وَالرَّسُولُ
يَدْعُوكُمْ فِي أَخْرَايَكُمْ فَأَتَابَكُمْ غَمًّا
بَغْمًا لِكَيْلَا تَحْزَنُوا عَلَى مَا فَاتَكُمْ
وَلَا مَا آصَابَكُمْ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾

- ۱۴۹ ای ایمان گئیرنلر! اگر کافر اولانلارین اطاعتینده اولسانیز، سیزی [عقیده نيزدن] گئری دؤندرلر و نهایت زیانکار اولارسیز.
- ۱۵۰ بلی! سیزین مؤلانیز آللهدیر. کؤمک ائدنلرین لاپ یاخشیی دا اودور.
- ۱۵۱ آللههین، حقیقته هنج بیر دلیل نازل ائتمه دیگی بیر شیشی آللهه شریک قوشدوقلاری اوچون کافرلرین قیلملرینه تئزلیکله رعب (قورخو) سالاریق. اونلارین یئری جهنمدیر. ظلمکارلارین قالاچاق پئرلری نجه ده پیسدير.
- ۱۵۲ [أحد دؤوشونده] سیز اونلاری آللههین اذننی ایله ازیب-داغیتدیغینیز زمان، آلله سیزه وئردیگی وعده سینی یئرینه یشتیردی؛ سونرا سست اولوب بیر-بیرینیزله [غنیمت و دؤوش] اوستونده نزاع ائله دینیز و ایسته دیگینیزی (غلبه لیگی) سیزه گؤستره ندن سونرا عصیان ائتدینیز. سیزدن بعضیلرینیز دنیانی و بعضیلرینیز ایه آخرتی ایسته پیردی. داهای سونرا آلله سیزی امتحان ائتمک اوچون اونلاری [تعقیب ائتمکدن فکرنیزی] ده ییشدی و [بونونلا بئله] البته او سیزی عفو ائتدی. آلله مؤمنلر اوچون مرحمتلیدیر.
- ۱۵۳ [یادینیزا سالین] بیر زمان کی، سیز [أحد وادیسیندن قاچدیغینیز] حالدا هنج کسه باخمیر دینیز و پیغمبر ده، سیزی آرغادان چاغیریردی. آلله بونا گؤره ده سیزه غمی هم اوستوندن وئرمکله [جزالاندیردی کی، بوندان سونرا] الینیزدن گئدن شیلره و سیزه یئتیشن مصیبتلره ناراحات اولمایاسینیز. شبهه سیز کی، آلله ائله دیگینیز عمللردن خبرداردیر.

ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نَافِئَةً يَافِئَةً طَائِفَةً مِنْكُمْ
 وَطَائِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنْفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ
 الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَلْ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ مِنْ شَيْءٍ قُلْ إِنْ أَلَمْرُ كُلُّهُ
 لِلَّهِ يُخَفِّفُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ مَا لَا يَبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ
 لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَا قُتِلَتْ هُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ
 لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ
 اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُخَيِّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ
 عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ١٥٦ إِنْ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ نَوْمًا
 أَلْتَقَى الْيَوْمَ الْجَمْعَانِ إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا
 وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ إِنْ أَلَا اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ١٥٧ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
 آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا
 فِي الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا غُرَى لَوْ كَانُوا عِنْدَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا
 لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُخَيِّبُ وَيُمِيتُ
 وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ١٥٨ وَلَئِنْ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 أَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ١٥٩

۱۵۴ اَکَلْهُ بِوْ غَمٍّ - غَصَّةٍ دَنْ سَوْنَرَا یُونْگُول یُوغُو ایلَه سِیزَه راحاتلیق گۆندردی. یُوغُو سِیزْدَنْ بَیْر دِستَه نِی بُوْرودو. او بَیْر دِستَه نِیْز اِیْسَه جانلاری نِیْن هایلارینا قَالِب، اَکَلْهُ حَقِیْنْدَه جَاهِلِیْت ظَنِّی کِیْمِی حَقَّ اَوْلَمایان بَیْر ظَنِّ اَنْدِیْرَدِیْلَر وَ : «بُو اِیْشِدَنْ بَیْزَه بَیْر شِئِی چِیخاجاقمى؟» - دَئِیْرَدِیْلَر. [یا مُحَمَّدًا] دِئِی : «الْبَتَّه ، بُوْتُون اِیْشِلَر اَللَّهْا مَخْصُوصْدُوْرَه. اَوْنَلار مَنَه آچِیْب سُوْیْلَمَه دِیْکَلَرِی شِئِیْلَرِی اُوْز اَوْر_کَلَرِیْنْدَه گِیْزَلَه دِیْب دَئِیْرَدِیْلَر : «اگر بُو اِیْشِدَنْ بَیْزَه بَیْر شِئِی چِیخاسایدی، بُوْرادا اُوْلدُوْرولمزدیک». دِئِی کِی : «اگر اَوْر_لَرِیْنِیْزْدَه اَوْلَسایدِیْنِیْز بَئْله، اُوْلوملری [لَوْح مَحْضُوظْدا] یازیلْمِیْش کِسلَر، مَطْلُق اُوْلدُوْرولوب دُوْشَه جِکَلَرِی یَشرَه گِئِردِیْلَر». بُو [اونا گۆْرَه دَیْر کِی،] اَکَلْهُ اَوْرَه کَلَرِیْنِیْزْدَه کِیْلَرِی اَمْتَحان اَتْتِسیْن وَ قَلْبَلَرِیْنِیْزْدَه کِیْنِی تَمِیْزَلَه یِیْب دُوْرالْتِسیْن. اَکَلْهُ اَوْرَه کَلَرْدَه اَوْنَلارا عَالِیْمْدِیْر.

۱۵۵ [اَحُدْه] اِیْکِی قُوْشُون اَوْز-اَوْزَه گَلْدِیْگِی گُوْنْدَه، اِیْچِیْنِیْزْدَنْ اَوْز دُوْنْدِرَه نَلَر دَه [اَوْلدو]. شِیْطان اَوْنَلاری بَعْضِی اِیْشِلَرِیْنَه گۆْرَه یوللارِیْنْدان آْزْدِیْرماق اِیْسَتَه دِی. [و بونا باخما یاراق] اَکَلْهُ اَوْنَلاری عَفْوَ اَتْتِدی. حَقِیْقْتًا، اَکَلْهُ باغِیْشَلایان وَ حَلِیْمْدِیْر.

۱۵۶ اِیْ اِیْمان گِئِیْرَنَلَرِی کَافِرْلَر کِیْمِی اَوْلَمایان کِی، [اَوْنَلار] سَفَرَه چِیخان وَ ساواشا گِئِئِدَنْ قارداشلاری باره سِیْنْدَه : «اگر اَوْنَلار بَیْزِیْم یانِیْمِیْزدا قالسایدیلار، اُوْلَمزدیلَر وَ هَم دَه اُوْلدُوْرولمزدیلَر»، - دَئِیْرَدِیْلَر. اَکَلْهُ، بُونو اَوْنَلارِیْن اَوْرَه کَلَرِیْنْدَه غَم وَ حَسْرَت قُوْیماق اُوچُون قَرار وُتْدِی. دَیْر_یْلَدَنْ دَه، اُوْلدُوْرَنْ دَه اَللَّهْدِیْر. اَکَلْهُ سِیْزِیْن گۆْرَدو کَلَرِیْنِیْز اِیْشِلَرِی گۆْرَدِیْر.

۱۵۷ اَکَلْهُ یولوندا اُوْلدُوْرولسَه نِیْز وَ یا اَوْلَسَه نِیْز، [آخِرْتَدَه] اَللَّهْیْن باغِیْش وَ رَحْمَتِی الْبَتَّه کِی، اَوْنَلارِیْن جَمْع اَتْدِیْکَلَرِی شِئِیْلَرْدَنْ داها خَئِیْر لَیْدِیْر.

وَلَيْنَ مُتَمِّدٍ أَوْ قَسِيٍّ لَّى إِلَهِ تَحْشُرُونَ ﴿١٠٥﴾ فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ
لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ
فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ
فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٠٦﴾ إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ
فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِنْ يَخْذَلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرْكُمُ مِنْ
بَعْدِهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٠٧﴾ وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ
يَعْلَلَ وَمَنْ يَفْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ثُمَّ تَوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ
مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٠٨﴾ أَفَمِنْ أَشْجَعِ رِضْوَانِ اللَّهِ
كَمَنْ بَاءَ بِسَخِطٍ مِنَ اللَّهِ وَمَا وَدَّ يَجْحَمُ وَيُلْسِ الْمَصِيرُ ﴿١٠٩﴾ هُمْ
دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ بِصِيرٍ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١١٠﴾ لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ
عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ يَتْلُوا
عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿١١١﴾ أَوَلَمَّْا أَصَابَتْكُمْ
مُصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُمْ مِثْلَهَا قُلْتُمْ أَنَّى هَذَا قُلْ هُوَ مِنْ
عِنْدِ أَنْفُسِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١١٢﴾

۱۵۸ و اگر [جهاد دا] اولسه نيز و يا اولدورولسه نيز، حۇكمأ آللهين حضورونا توپلاشاجاقسينيز .

۱۵۹ [يا محمد!] آللهين مرحمتى ايله اونلارلا يوشاق رفتار ائتدين . اگر سن آجيقلى و اورگى برك اولسايدىن ، سنین اطرافيندان داغیلیب گئدرديلر . اونلاری عفو ائت و اونلار اوچون [آللهدان] باغیشلانماق دیله ایشلرده اونلارلا مصلحتلش ! قطعی قرارا گلندن سونرا آللهها توکل ائت ! چونكى آلله، توکل ائدنلری دوست توتار .

۱۶۰ اگر آلله سیزه کؤمک ائسه ؛ سیزه غالب گلن اولماز ؛ بوخ اگر اؤز حمایه سینی گؤتورسه ؛ اوندان سونرا سیزه کؤمک ائدن کیم اولار ؟ مؤمنلر آنجاق آللهها توکل ائتمه لیدرلر .

۱۶۱ [امانتہ] خیانت ائتمک هنج بیر پیغمبره یاراشماز . [امانتہ] خیانت ائدن شخص ، قیامت گونو خیانت ائتدیگی شنیله گلر . سونرا هر کسه گؤزدویو ایشلرین عوضی ، تامایله ، وئرلر و اونلار حقیزلیک اولماز .

۱۶۲ آللهین راضیلى دالینجا گئدن شخص ، آللهین غضبینه دوجار اولموش شخص کیمی دیرمی ؟ اونون یثری جهنم دیر . قاییداجاق یثری ایسه نه یامان بیر یثردیر .

۱۶۳ بونلارین آلله یانیندا [اؤزلرینه مخصوص] درجه لری واردیر . آلله اونلارین ائتدیگی عمللری گؤرندیر .

۱۶۴ آلله مؤمنلره مرحمت ائتدی و اونلارین اؤز ایچریسیندن اونلار آللهین آیه لرینی اوخویان ، اونلاری پاك ائدن ، کتاب و حکمتی اؤیره دن پیغمبر گؤندردی . حالبوکی حقیقتاً ، بوندان اوک آچیق — آشکار خلالت ایچینده ایدیلر .

۱۶۵ [أحد دؤیوشونده] باشینیزا بیر مصیبت گلنده : «بو [مصیبت ییز حق اولاراق] نییه باشیمیزا گلدی ؟» — دئییرسینیز . حالبوکی بو مصیبتین ایکی قاتینی (برابرینی) سیز [بدر دؤیوشونده] دوشمنلرینیزین باشینا گتیرمیشدینیز . [یا محمد! اونلار] دئ : «بو اؤزونوزدندیر (اؤز قصورونوزدان دیر)» . آلله ، حقیقتاً ، هر بیر شیه قادردیر .

وَمَا أَصَابَكُمْ نَوْمًا لَّكَ الْجَمْعَانِ فَيَا ذِي اللَّهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ
 وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَقَالُوا قَالُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 أَوْ أَذْفَعُوا قَالُوا لَوْلَا نُفْعُ قِتَالَا لَا تَبْعُنَاكُمْ هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا
 يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي
 قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَغْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ١٧٧ الَّذِينَ قَالُوا الْإِخْوَانُ هُمْ
 وَقَعَدُوا لَوْ أَطَاعُونَا مَا قَتَلُوا قُلْ فَأْذِرُوا عَنْ أَنْفُسِكُمْ
 الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ١٧٨ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قَتَلُوا
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُزْكَوْنَ ١٧٩ فَوَحِينَ
 بِمَا أَنْيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ
 يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
 يَحْزَنُونَ ١٨٠ يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةِ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلِهِ وَإِنَّ اللَّهَ
 لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ ١٨١ الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ
 مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا أَجْرٌ عَظِيمٌ ١٨٢
 الَّذِينَ قَالُوا لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا الْكُفْرَ فَخَشَوْهُمْ
 فَمَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ١٨٣

۳۰۰ غرض

در حالی که از صد می گشتند

مردم سر

- ۱۶۶ [أُحْدُهُ] ایکی اوردو اوز—اوزه گلدیکی گون، باشینیزا گلن مصیبت آللهین اذنی ایله ایدی کی، [اونونلا سیزی امتحان اتسین] و مؤمنلری بللندیرسین.
- ۱۶۷ و هابشله منافق اولانلاری بللندیرسین. [ننجه کی،] اونلارا: «گلین، آله یولوندا دیوشون یا مدافعه ائدین!» — دئییلنده دئییردیلر: «جهاد ساییلان» بیر ساواشین اولاجاغینی بیلسک، سیزه تابع اولاریق. او گون اونلار ایماندان داها چوخ کفره یاخین ایدیلر. قبلرینده اولمایان بیر شئی آغیزلاری ایله سؤیله ییردیلر. آله گیزلندیکلرینی داها یاخشی بیلندیر.
- ۱۶۸ [یا محمد! ائولرینده] اوتوروب قارداشلاری باره سینده: «اگر بیزه اطاعت اتسه ایدیلر اولدورولمز دیلر»، دئییلر دئ: «اگر دوز دئییرسینیزسه، اولومو اوزونوزدن اوزاق ائدین گورک!»
- ۱۶۹ آله یولوندا اولدورولشلری اولو حساب اتمه! عکسینه اونلار دیریدیرلر و ربکری یانیندا اونلارا روزی وئرلیر.
- ۱۷۰ آللهین اوز فضل—کرمیندن اونلارا وئردیکی [نعمتدن] سئوینمکده دیرلر. و اونلارین آردینجا [گلیب] هله اونلارا قاتیلمامیش (شهادته نائل اولمامیش) [قارداش] لاری نین دا هنج بیر قورخوسو اولمایاجاغینا و اونلارین غم—غصه گورمیه چکلرینه گوره شادلیق ائدیرلر.
- ۱۷۱ اونلار آللهدان گله جک نعمت و مرحمت اوچون، هم ده آللهین مؤمنلرین اجرینی ضایع ائتمیه جگینه شادلیق ائدیرلر.
- ۱۷۲ [أُحْدُهُ] آغیر پارالاندیقدان سونرا آللهین و پیغمبرین دعوتینی قبول ائتمیش شخصلر، بیرده [اونلاردان] یاخشی لیق ائدن و تقوالی اونلار اوچون بؤیوک اجر واردیر.
- ۱۷۳ اونلارا بعضی کیمسه لر: «سیزه دوشمن اولانلار» سیزه قارشى اولاراق بیر آرایا ییغیشیلار، اونلاردان قورخون! — دئییلنده، بو [سؤز] اونلارین ایمانینی آرتیرمیش و: «آله بیزه یتیر، او چوخ گوزه ل وکیلدیر»، — دئییلر.

فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَفَضِيلٍ لَّمْ يَمَسَّ مِنْهُمْ شُؤٌّ
وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿٧٦﴾ إِنَّمَا ذَلِكُمُ
الشَّيْطَانُ يَخْوِفُ أَوْلِيَآءَهُ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ
﴿٧٧﴾ وَلَا يَخْزِيكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَنَبَضْرُوا اللَّهَ
شَيْئًا يُبْهِدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حِطًّا فِي الْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ﴿٧٨﴾ إِنَّا الَّذِينَ اشْتَرَوْنَا بِالْكَفْرِ بَالِغِينَ لَنَبَضْرُوا اللَّهَ
شَيْئًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٩﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا غُلِّقَ لَهُمُ
خَبَرُ لَا نَفْسِهِمْ إِنَّمَا غُلِّقَ لَهُمُ الْبَابُ زَادُوا إِثْمًا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ
﴿٨٠﴾ مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّى
يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى
الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِي مِنْ رُّسُلِهِ مَنْ يَشَاءُ فَاْمِنُوا بِاللَّهِ
وَرُسُلِهِ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٨١﴾ وَلَا
يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَتَّخِلُونَ بِمَا أَنِيتُهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا
لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا يَخْلَعُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَاللَّهُ
مِيرَاثُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٨٢﴾

- ۱۷۴ سونرا دا آللهین نعمتی سایه سینده و کارلی بیر تجارت ایله اؤزلرینه هئچ بیر اذیت توخونمادان گئری قایتیدیلار و آللهین راضیلیغینی تعقیب اتدیلر. آله، حقیقتاً، بؤیوک مرحمت صاحبی دیر.
- ۱۷۵ اصلینده بو شیطان دیر کی، دوستلارینی قورخودور [و یا بو، دوستلاری ایله سیزی قورخودان شیطان دیر]. اگر مؤمن اولسانیز، اوندان قورخمايین، مندن قورخون!
- ۱۷۶ کفره تله سنلر سنی کدرلندیرمه سینلر. اونلار آلله اصلا ضرر یشیره بیلملرلر. آله، آخرتده اونلارا هئچ بیر پای و ثرمیه جک. اونلار اوچون بؤیوک بیر عذاب واردیر.
- ۱۷۷ حقیقتاً، ایمانی و ثریب کفرو آلنلار، آلله اصلا ضرر یشیره بیلملرلر. و اونلار اوچون آغریلی بیر عذاب واردیر.
- ۱۷۸ البته، کافر اولان شخصلر گمان ائتمه سینلر کی، بیزیم اونلارا مهلت و ثرمه ییمیز اونلار اوچون خئیر لیدیر. بیز اونلارا مهلت و ثرمیشیک کی، گناهلارینی داها دا آرتیر سینلار، و اونلار اوچون ذلیل ائدیجی بیر عذاب واردیر.
- ۱۷۹ آله پیسی پاکدان آیرد ائتمه دن، مؤمنلری سیزین [ایندی] اولدوغونوز وضعیتده ساخلايان دئییلدیر. و آله، سیزه غیبی ده بیلدیرن دئییلدیر. آما آله اؤز پیغمبرلریندن ایسته دیگینی سئچر [و اونا علم-غیبی بیلدیرر]. او حالدا آلله و پیغمبرلرینه ایمان گئیرین! ایمان گئیریپ پرهیزکار اولسانیز؛ سیزین اوچون چوخ بؤیوک اجر واردیر.
- ۱۸۰ آللهین فضل-کرمیندن اونلار و ثردیگی نعمتلری [انفاق ائتمه ییب] خسیس لیک ائدنلر، هئچ ده بونو اؤزلری اوچون خئیرلی حساب ائتمه سینلر! عکسینه، بو، اونلار اوچون شر دیر. تنزلیکه خسیس لیک اتدیکلری او شی قیامت گونونده اؤز بویونلارینا دولاشدیرلاجاقدیر. گؤیلرین و یثرین وارث لیگی آللهین دیر. آله اتدیکلرینیز ایشلردن خبرداردیر.

لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ
 أَغْنِيَاءُ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقُلْنَاهُمُ الْإِنِّيَاءُ بِغَيْرِ
 حَقٍّ وَنَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿١٨١﴾ ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ
 أَيْدِيَكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿١٨٢﴾ الَّذِينَ
 قَالُوا إِنَّ اللَّهَ عَهِدَ إِلَيْنَا أَلاَّ نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّى يَأْتِيَنَا
 بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ السَّارُّ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ قَبْلِي
 بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالذِّى قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمَا إِن كُنْتُمْ
 صَادِقِينَ ﴿١٨٣﴾ فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ رَسُولٌ مِّنْ قَبْلِكَ
 جَاءُوا بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿١٨٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ
 ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّقُونَ أَجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَمَن
 زُجِرَ عَنِ السَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَمَا الْحَيَاةُ
 الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْفُرُورِ ﴿١٨٥﴾ لَسْبُلُونَّ فِي أَمْوَالِكُمْ
 وَأَنْفُسِكُمْ وَلَسَّمَعَنَّ مِنَ الَّذِينَ آوَتْوَا لِكِتَابِ
 مِن قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذًى كَثِيرًا وَإِنْ
 تَصَبَرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٨٦﴾

- ۱۸۱ : «آلله پوخسولدور، بیز ایسه وارلی ییق»، — دئیلرین سؤزلرینی البته آلله ائشیتدی. تنزلیکله اونلارین سؤیله دیکلرینی و پیغمبرلری ناحق پتیه اولدورمه لرینی پازاجاغیق و : «پاندیریحی عذابی دادین!» — دئیجه ییک.
- ۱۸۲ بو، سیزین اوز اللرینیزین ایشله ییب توره تدیکی [عمللرین نتیجه سی] — دیر، یوخسا آلله، بنده لره ظلم ائدن دئییلدیر.
- ۱۸۳ [ای محمد! سنه]: «آلله بیزدن سؤز آکیب کی، [گؤییدن بیر] اود [کلیب] پتیه جگی (پاندیراجاغی) بیر قوریان گتیرمه یینجه هنج بیر پیغمبره اینانما یاق»، — دئین شخصلره دئ: «مندن اولک ده پیغمبرلر سیزه آچیق — آیدین دلیللر و دئدیگنیز قوریانلار گتیردیلر؛ اگر دوز دئییر سیزه، بس نه اوچون اونلاری اولدوردونوز؟»
- ۱۸۴ [ای محمد!]: اگر سنی تکذیب ائسه لر، [غم یمه!] سندن اولک آچیق — آیدین دلیللر، صحیفه لر و نور ساچان (آیدینلاشدیریحی) کتاب گتیرمیش پیغمبرلر ده تکذیب اولونوبلار.
- ۱۸۵ هر کس اولومو داداجاقدیر. قیامت گونو اجرلرینیز، تمامیه، سیزه وئریله جکدیر. هر کیم اوددان اوزاقلاشدیریلیب بهشته داخل ائدیلسه؛ قطعاً مرادینا چاتمیش اولور. اصلینده دنیا حیاتی آلدادیجی مالدان غیر ییر شئی دئییلدیر.
- ۱۸۶ البته ماللارینیز و جانلارینیز باره سینده امتحانا چکیله جکسینیز؛ و ائله جه سیزدن قاباق اؤزلرینه کتاب وئریلنلردن و مشرک اولانلاردان دا بیر چوخ آجی [سؤزلر] ائشیده جکسینیز. اگر صبر ائدیپ پرهیزکار اولسانیز، البته بو، عزم ائدیلمه سی [عاقل شخصه] لازیم اولان ایشلردندیر.

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ
لِلنَّاسِ وَلَا تَكْمُوتَ ۖ فَسَبَّوهُ وَرَأَوْا ظُهُورَهُمْ
أَشْرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَبُغِضُوا فَمَيْسَرُونَ ﴿٧٧﴾ لَا تَحْسَبَنَّ
الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا أُتُوا وَيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا
فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿٧٨﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧٩﴾ إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَاجْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٨٠﴾ الَّذِينَ
يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَى جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ
فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا
سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٨١﴾ رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي
لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَرِّمْ
سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّاعَ الْإِبْرَارِ ﴿٨٢﴾ رَبَّنَا وَإِنَّا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى
رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿٨٣﴾

- ۱۸۷ [ای محمد!] آله، کتاب وثریلمیشلردن : «سیز اونو گیزلتمه ییب، انسانلار اوچون حوکماً آیدینلاشدیرمالیسینیز!» - دئییب عهد آلدینی زمانی [یاد ائت] اونلار بو عهده دال چتویردیلر و اونو اوجوز قیمته ساتدیلار [و یا اونونلا آزاراق بیر منفعت آلدیلار]. و نتیجه ده پیس آلیش-وثریش اتدیلر.
- ۱۸۸ اتدیکلری ایشلره گۆره ستوین و گۆرمه دیکلری ایشلره گۆره آقیشلانماغی (مدح اولونماغی) دوست توتان شخصلرین عذابدان قورتولاجاقلارینی گمان اتمه! اونلار اوچون آغریلی عذاب واردیر.
- ۱۸۹ گۆلرین و یشین حوکمرانلیغی آلهها مخصوصدور و آله هر شیه قادردیر.
- ۱۹۰ حقیقتاً، گۆلرین و یشین یارادیلماسیندا، گنجه-گوندوزون بیر-بیری نین دالینجا گلیب-گتتمه سینده عقل صاحبلی اوچون مطلق دلیللر واردیر.
- ۱۹۱ [عقل صاحبلی او شخصلردیرلر کی،] آباق اوسته اولاندا، اوتوراندا و هم ده بؤیرو اوسته اوزاناندا آلهها ذکر دئیرلر. یشین یارادیلماسی حقیقته دوشونرلر [و دئیرلر:] «پروردگارا! سن بونلاری بوش یشره پاراتمایيسان! سن پاك و مقدسسن! ییزی [جهنم] اودونون عذابیدان قوروا!»
- ۱۹۲ پروردگارا! سن جهنم اودونا آتدیغین شخصی البته کی، روسوای ائلیسین (ائلیرسن) و ظلمکارلارا هنج بیر کؤمک ائدن اولماز.
- ۱۹۳ [و دئیرلر:] «پروردگارا! حقیقتاً، بیز: «رَبِّينِزه ایمان گتیرین!» - دئییه ایمانا طرف چاغیران بیر منادی نین (پیغمبرین) چاغیریشینی ائشیتدیکده ایمان گتیردیک. پروردگارا، بیزیم گناهلاریمیزی باغیشلا! پیسلیک لریمیزی سیل و ییزی یاخشیلارین زومره سینده قرار وئرا!»
- ۱۹۴ [و دئیرلر:] «پروردگارا! اؤز پیغمبرلرین واسیطه سیله بیزه وعده وئردیکلرینی عطا ائت! و قیامت گونو بیزی روسوای اتمه! البته، سن اؤز وعده نه خلاف چیخمازسان».

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أَضِيعُ عَمَلٌ مِّنْكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ
 أَوْ أَنشَأْتُ مِّنْ بَعْضِكُمْ مِّنْ بَعْضٍ ۚ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ
 دِيَارِهِمْ وَأُيُوذُوا فِي سَبِيلِي ۖ وَقَاتِلُوا وَقُتِلُوا لَا تَهِنُوا عَنْهُمْ
 سَيَاتِرُهُمْ ۖ وَلَا دُخْلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
 تَوَّابًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ ۖ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿١٦٠﴾ لَا
 يَغْرِبُكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ ﴿١٦١﴾ مَتَاعٌ
 قَلِيلٌ ثُمَّ مَا لَهُمْ جَهَنَّمُ وَيُسْأَلُهُمْ أَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿١٦٢﴾ لَكِنَّ
 الَّذِينَ اسْتَقْوَا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
 فِيهَا يُزَلُّونَ لَا مَن عِنْدَ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ زَارُوا ۖ وَ
 أَن مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَن يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنزِلَ
 إِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ أُولَٰئِكَ هُمُ
 أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۖ إِذْ أَلَّ اللَّهُ سَبْعَ الْحِسَابِ ﴿١٦٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
 آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٦٤﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 سُورَةُ الْحَجَرَاتِ

۱۹۵ اونلارین رەببى ايسە دوعالارینی قبول ائديب [بويوردو]: «ايسر کيشى اولسون، ايسترسه آرواد، من هئچ بير عمل صاحىبى نين عملينى زاي ائتمەرم؛ سيز [هامينيز] بير—بيرينيزدن سينيز. هجرت ائدنلر، اوز يوردلاريندان چيخاريلانلار، منيم يولومدا اذيتە دوشنلر، دؤيوشنلر و [ساواشدا] اولدورولنلرين آللە طرفيندن بير ثواب اولراق گناهلارینی البتە کى، سيلرم و اونلارى آکتيندان آرخلار آخان بهشته داخل ائدرم». ثوابين داهى گۆزه لى آللە يانيندادير.

۱۹۶ کافرلين ديار—ديار گزيب دولانمالارى سنى هئچ دە آلداتماسين.

۱۹۷ [بو،] چوخ آز بير ساتاهدير، سونرا ايسە اونلارين مسكنى جهنم اولاجاق. اورا ايسە نجه ده پيس بير ياتاقدير.

۱۹۸ آما اوز ريلريندن قورخانلار اوچون آکتيندان آرخلار آخان باغلار واردير. اونلار اورادا آللەين قوناغى کيمى ابدى قالاجاقلار. آللە يانيندا اولان نعمتلر، ياخشى عمل صاحبلرى اوچون داهى خئيرليدير.

۱۹۹ البتە، اهل—کتابدان ائله لرى ده وارکى، آللها بويون ايه رىک، آللها، سيزه نازل اولانا واولرينه نازل اولانا ايمان گئيرير و آللەين آيه لرینی اوجوز قيمته ساتميرلار [و يا آللەين آيه لرى مقابلينده آزاراق متفعت آلميرلار]. اونلار اوچون ريلرى يانيندا اجرلر واردير. حقيقتاً، آللە، سرعتله حساب چکندير.

۲۰۰ اى ايمان گئيرنلر! صبرائدين؛ دؤزوملو اولون! [سرحدلرى قوروماقدا] محکم اولون و آللهدان قورخون! بلکه، نجات تاپامينيز.

نساء سۈرەسى [۴]

بو سۈرە قرآن—کريمين دۇردونجو سۈرە سیدير.

مدینه ده نازل اولموش و (۱۷۶) آیه دیر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا
 زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ
 بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ۝ وَأَتُوا الْيَتَامَىٰ أَمْوَالَهُمْ
 وَلَا تَتَّبِعُوا الْأَمْوَالَ إِلَى الْغِلْبَةِ بِالْغِلْبَةِ ۚ وَلَا تَكُلُوا أَمْوَالَهُم بِآمَالِكُمْ إِنَّهُ كَانَ
 حُوبًا كَبِيرًا ۝ وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْيَتَامَىٰ فَانكِسُوا مَا طَابَ
 لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مَشْيًى وَثَلَاثَ وَرُبَاعٌ ۚ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةٌ
 أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۚ ذَلِكَ أَدْنَىٰ ۖ أَلَّا تَقُولُوا ۝ وَأَتُوا النِّسَاءَ صَدُقَاتِهِنَّ
 نِحْلَةً ۚ فَإِنْ طِبْنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنَسًا مَرِيئًا ۝ وَلَا تَتَّبِعُوا
 الشَّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمْ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَامًا وَارْزُقُوهُمْ
 فِيهَا وَاسْكُومْهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ۝ وَابْتَلُوا الْيَتَامَىٰ
 حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُمْ مِنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوا
 إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَنْ يَكْبَرُوا ۚ وَمَنْ كَانَ
 غَنِيًّا فَلْيَسْتَعِيفْ ۚ وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا فَلْيُنْكِلْ بِالْمَعْرُوفِ ۚ فَإِذَا دَفَعْتُمْ
 إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهِدُوا عَلَيْهِمْ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا ۝

رحمان و مهربان اَللّٰهين آدى ايله

- ۱ ای انسانلارا سیزی تک بیر نفسدن (آمدن) یارادان، اوندان دا زوجه سینی (حوانی) یارادان و اونلاردان دا بیر چوخ کیشیلر و آروادلار توره دیب پایان او رینیزدن قورخون! قورخون او اَللهدان کی، بیر — بیرینیزدن هر احتیاجینیزی اونون آدیله ایستریسینیز و قوهوملاردان [صله رحمی کسمکدن] قورخون! شبهه سیز کی، اَلله سیزه نظارت ائلدنیر.
- ۲ یتیملرین ماللارینی اوزلرینه وئرین! اونلارین پاک [و یاخش] ماللارینی [اوزونوزون] ناپاک و نامرغوب [ماللارینیز] ايله ده بيشديرمه یین! اونلارین ماللارینی اوز ماللارینیزلا [قاتیشدیریب] یشمه یین! اونا گوره کی، بو بؤیوک بیر گناهدير.
- ۳ اگر یتیملرله [یتیم قیزلار و یا یتیمی اولان آروادلارلا] عدالتله رفتار ائده بيلمیه جگینیزدن قورخسانیز، اوندان سیزین اوچون پاک [اویغون] اولان ایکی، اوچ و یا دۆرده قدر آیری آروادلاردان نکاح ائدین. اگر [اونلارلا دا] عدالتله رفتار ائده جگینیزه امین دیلیسینیزسه، تکجه بیر نفر [آزاد] آرواد و یا صاحب اولدوغونوز کینیزله [اؤلنمه یه کفایت ائدین]! بو، حقسیزلیک ائتمه مگینیزه داها یاغیندیر.
- ۴ آروادلارین مهریه لرینی اوره ک خوشلوقو ايله وئرین! اگر اونلار اوزلری سیزه بیر شئی باغیشلاسالار، اونو حلال اولاراق نوش جانلیقلا یئین!
- ۵ اَللهین سیزه دولانیشیق اوچون بخش ائندیکی ماللارینیزی سفته لره وقرمه یین! اونلاری همین مالدان یتدیردین! گشیندیرین و شیرین دهلله دیندیرین!
- ۶ نکاح (رشد) چاغلارینا چاتانا کیمی یتیملری [عقل باغیمیندان] یوخلا یین! اونلارین عقله دولدوقلارینی گوردوکده ماللارینی اوزلرینه قایتارین! اونلارین بؤیومکلیریندن [قورخوب] او ماللاری اسراف ائدیب تلم — تله سرک یشمه یین! وارلی شخص [اجرت اَلماقدان چکینیب] عفتلی اولسون؛ یوخسول اولان [قییم] ايسه عنعنه یه اویغون [اوندان] یشین. ماللارینی اوزلرینه قایتاردیغینیز زمان، شاهید توتون! [هر چند] اَلله حساب چکمه یه کفایت ائدر.

لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَاءِ
 نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرُ
 نَصِيبًا مَفْرُوضًا ﴿٧﴾ وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
 وَالْمَسَاكِينُ فَارْزُقُوهُمْ مِنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا
 ﴿٨﴾ وَيُنْخَسِ الْأَثْمَارَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكَوْا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَافًا
 خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٩﴾ إِنَّ
 الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا
 وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾ يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمُ لِلذَّكَرِ
 مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِيَيْنِ فَإِنْ كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا
 مَا تَرَكَ وَإِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ
 وَاحِدٍ مِنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ فَإِنْ لَمْ
 يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ فَإِنْ كَانَ لَهُ
 إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ السُّدُسُ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دِينَ
 أَبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ
 نَفْعًا فَرِيضَةٌ مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١﴾

۷ آتا-آنالارین و [یاخین] قوھوملارین قویوب گئتدیگی مالدان، کیشیلر اوچون پای دوشر و [ھابىئله] آتا-آنالارین و [یاخین] قوھوملارین قویوب گئتدیگی مالدان قادینلاردا پای دوشر. او مال ایستر آز، ایسترسه ده چوخ اولسون، [ورثه یه چاتان] واجب پایلاردیر.

۸ [ارثین] بۆلۈنمەسى وقتده [وارث اولمايان] قوھوملار، یتیملر و یوخسوللار دا اورادا اولسالار، اونلاردا اونندان روزی وئیرین و اونلاری خوش دانیشدیرین!

۹ اۆزلىرىندن سونرا ضعیف اۆولادلار قویوب گئده سى اولدوقدا اونلارین [گلە جگیندن] قورخودا اولان شخصلر [یتیملرین ده اۆز اۆولادلاری کیمی] قایى سیندا قالسینلار، آللهدان قورخسونلار و دوز سۆز دانیشسینلار.

۱۰ حقیقتاً، یتیملرین ماللارینی ناحق یشره یتیلر قارىنلارینا اود دولدورموش اولورلار و تزلیکله قیزارمیش اودا واصل اولاجاقلار.

۱۱ آلله اۆولادلارینیز [ین ارثی] باره ده سیزه امر ائدییر کی: «هر بیر اوغولا ایکی قیزین پایى قدهر [پای دوشر]. اگر [اۆولادلار تاماميله] قیز اولوب و ایکی نفر دن آرتیق اولسا؛ میراثین اوچده ایکی حصه سى (ایکی ثلث) اونلارا یشتیشر. اگر اۆولاد تکجه بیر قیز اولسا، [میراثین] یاریسی اونون (قیزین) دیر. [اۆله نین] اگر اوشاخى وار دیرسا، آناسى و آناسى نین هر بیرینه میراثین اکتیدان ییری یشتیشر، یوخسا اگر اۆولادی اولماسا؛ ورثه سى آنجاق [اۆله نین] آتا — آناسى دیرسا، اوندا مالین (میراثین) اوچده بیر حصه سى آناسینا یشتیشر [قالانی ایسه آناسینا یشتیشر]. اگر [اۆله نین، آتا و آناسیندان علاوه] قارداشی دا اولسا؛ آناسینا مالین اکتیدان بیر حصه سى یشتیشر. [البته، بو بۆلگۈ] اونون (اۆله نین) ائتدیگی وصیتی [یشرینه یشتیریلیب] و بورجو [اۆده نیلندن] سونرادیر». سیز آتا-آنالارینیزدان و اۆولادلارینیزدان ھانکسی نین منفعت جھتیندن سیزه یاخین اولدوغونو بیلیرسینیز. [بو] آلله طرفیندن اولان بیر فریضه (واجب) دیر. حقیقتاً، آلله علم و حکمت صاحبی دیر.

وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ
فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمْ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ
وَصِيَّتِهِ يَوْصِينَ بِهَا أَوْ دِينَ وَلَهُنَّ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ
إِنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ
الثُّلُثُ مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّتِهِ يَوْصُونَ بِهَا أَوْ دِينَ
وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ يُورِثُ كِدَالَةً أَوْ امْرَأَةٌ وَلَهُ
أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا الشُّدُوسُ
فَإِنْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي
الثُّلُثِ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّتِهِ يَوْصَى بِهَا أَوْ دِينَ غَيْرِ
مُضَارٍّ وَصِيَّةً مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿١٢﴾
تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ
جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٣﴾
وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ
يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿١٤﴾

۱۲ «اگر [وفات ائتمىش] آروادلار يىنىزىن اوشاغى بوخدورسا، اونلار يىن ائتىكلرى وصىتى [يىرنى يىتىر يىلىپ] و يا بورجو [اۋدە نىلندن] سونرا، قويوب گىتىدىكلرى مالىن يارىسى و اگر اونلار يىن اوشاغى واردىرسا، ميرائىن دۇرددە يىرى سىزە يىتىشىر. اگر سىز يىن دە اوشاغىنىز اولماسا، ائتىدىگىنىز وصىت [يىرنى يىتىر يىلىدىكن] و يا بورجونوز [اۋدە نىلندن] سونرا، قويوب گىتىدىگىنىز مالىن دۇرددە يىرى و اگر اوشاغىنىز اولسا، ميرائىن سىكىزدن يىرى، اونلارا (آروادلار يىنزا) يىتىشىر. اگر ارث قويوب-گىتدن (وفات ائتمىش) كىشى يا قادىنىن اۋولادى و آتا-آناسى اولماسا، آنادان دوغما و آنادان اۋگىنى يىر قارداشى يا باجىسى اولسا، هرە سىنە ميرائىن اگىتيدان يىرى يىتىشىر، و اگر يىر نىرذن چوخ اولسا، هامىسى ميرائىن اوچدە يىر حصە سىنە شىرىكىدىر. [البته بو بۆلگۈ،] ورثە يە ضرر توخونمايدىنى حالدا ائدىلسن وصىتى [يىرنى يىتىر يىلمە سىندىن] و يا بورجو [اۋدە نىلمە سىندىن] سونرا دىر. بونلار اگله طرفىندىن دىر و حللى دىر.

۱۳ بونلار اگله يىن حدودودور و هر كىم اگله يىن و يىغىمىرىن اطاعتىندە اولسا، اگله اونو اگتىندىن آرخلار آخان جىتىلرە ابدى اولراق داخل ائدر. بو بۆيۈك سعادىدىر.

۱۴ هر كىم اگله و اونون يىغىمىرىنە عاصى اولسا و اگله يىن حدودونو پوزسا، اگله اونو ايچىتىندە ابدى قالاچاق جهننمە داخل ائدر و اونون اوچون ذليل ائدىجى يىر عذاب وار.

وَالَّتِي يَأْتِينَ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِسَائِكُمْ فَاُسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ
 اَرْبَعَةً مِنْكُمْ فَاِنْ شَهِدُوا فَاَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ حَتَّى
 يَتَوَقَّعَهُنَّ الْمَوْتُ اَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا ﴿١٥﴾ وَالَّذَاتِ
 يَأْتِيَانِهٖمَا مِنْكُمْ فَاذْهُمَا فَاِنْ تَابَا وَاَصْلَحَا
 فَاَعْرِضُوا عَنْهُمَا اِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا رَحِيمًا
 ﴿١٦﴾ اِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ
 بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ فَأُولَٰئِكَ يَتُوبُ
 اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧﴾ وَلَيْسَتْ
 التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتَّىٰ اِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ
 الْمَوْتُ قَالَ اِنِّي تُبْتُ اِلَى اللَّهِ وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ
 اُولَٰئِكَ اَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
 لَا يَحِلُّ لَكُمْ اَنْ تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرِهًا وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ
 لَتَذَهَبُوا بِبَعْضِ مَا اسْتَيْمُّوهُنَّ اِلَّا اَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ
 مُّبَيِّنَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَاِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى
 اَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ﴿١٩﴾

- ۱۵ قادینلارینیزدان زنا ائدنلره قارشى، اوز آرانیزدان (مسلمانلاردان) دۆرد شاهید توتون! اگر اونلار شهادت وئرسه لر، اونلاری اۆلته قدير و یا آله اونلار اوچون بیر یول آچانا قدير اولرینیزده حبس ائدین!
- ۱۶ ایچینیزدن بئله قبیح ایش گۆرنلرین هر ایکسینه اذیت وئرن، اگر تۆبه ائدیب دوزه لسه لر، اونلاردان واز کئچین (اینجیمه یین). حقیقتاً، آله تۆبه لری قبول ائدن و مهرباندير.
- ۱۷ آله یانیندا تۆبه، محض نادانلیق اوزوندن پس بیر ایش گۆروب و سونرا درحال پشیمان اولان شخصلر اوچوندور. آله بئله [شخص]—لرین تۆبه سینی قبول ائدر. آله، حقیقتاً، علم و حکمت صاحبی دیر.
- ۱۸ یوخسا گناه ایشلر گۆرمکلرینه دوام ائدرک اونلارین بیرینه اۆلوم یتیشن حالدا : «ایندیجه تۆبه ائتدیم»،—دئین و کفر حالیندا اۆلنلرین تۆبه سی قبول اولونماز. ییز اونلار اوچون آغریلی بیر عذاب حاضیرلامیشیق.
- ۱۹ ای ایمان گتیرنلر! آروادلارا زورلا وارث اولماغینیز سیزه حلال دئییلدیر. اونلار آچیق—آشکار پس بیر ایش گۆرمه یینجه اونلارین اۆزلرینه وئردیگینیز شیلرین بعضی سینی قایتاریب آلقاق مقصدی ایله اونلارا اذیت وئرمه یین! اونلارلا یاخشى رفتار ائدین! اونلاری خوشلامیرسینیزسا، [بیلین کی،] بیر چوخ خوشلامادیغینیر شیلر وار کی، آله اوندا چوخلو خئییر—برکت قرار وئریدیر.

وَأِنْ أَرَدْتُمْ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَكَانَ زَوْجٍ وَاتَّيْتُمْ
 إِخْدِيَهُنَّ قِطَارًا فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْئًا أَتَأْخُذُونَهُ
 بُهْتَانًا وَإِشْمَامِيقًا ۖ وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ
 أَفْضَى بَعْضُكُمْ إِلَى بَعْضٍ وَأَخَذَ مِنْكُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا
 ٧ وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا
 مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَمَقْتًا وَسَاءَ
 سَبِيلًا ۚ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ
 وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ
 وَبَنَاتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ الَّتِي أَرْضَعْنَكُمْ
 وَأَخَوَاتُكُمْ مِنَ الرِّضَاعَةِ وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ
 وَرَبَائِبُكُمُ الَّتِي فِي حُجُورِكُمْ مِنْ نِسَائِكُمُ
 الَّتِي دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَإِنْ لَمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمُ بِهِنَّ
 فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ
 مِنْ أَصْلَابِكُمْ وَأَنْ تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ إِلَّا
 مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ۚ

- ۲۰ بىر آروادىن يىرىنە آبرى بىر آرواد آلماق ايمستە سە نىز ، اونلاردان بىرىنە
(بىرىنچى سىنە) چوخلو مال وئرمىش اولسانىز دا اوندان ھىچ بىر شى قاپتارىب
آلمايىن! مگر بو مالى بھتان آتماق و آشكار بىر گناھا بانماقلا قاپتارىب
آلاجاقسىنىز مى؟
- ۲۱ سىز اونو نىجە گئى آلايلىرسىنىز؟ بىر حالدا كى ، وقتيله بىر-بىرىنىز لہ برابر
ياشايب سىنىز و اونلار سىزدن كىگىن تامينات آيىلار .
- ۲۲ آتالارىنىزىن نكاح اتدىكلرى قادينلارى نكاح اتمە يىن الاكىن كىچمىشە
(جاھلىت دۇروندە) اولان بو جور ايشلر مستھادىر . حقيقتاً ، بو ايش ، چوخ
پىس ، نىفرتلى و نىجە دە چىركىن بىر عادت ايدى .
- ۲۳ سىزە آتالارىنىز ، قىزلارىنىز ، باجىلارىنىز ، بى-بى لرىنىز ، خالالارىنىز ،
قارداشلى قىزلارى ، باجى قىزلارى ، سود آتالارىنىز ، سود باجىلارىنىز ،
آروادلارىنىزىن آتالارى و ياخىنلىق اتدىگىنىز قادينلارىنىزىن ھمايە نىز دە اولان
قىزلارى (اۆگى قىزلارىنىز) [ايە ائولنمك] حرام ائدېلىپ ، اونلارا ياخىنلىق
اتمە يىب سىنىز سە ، اونلار يىن [بوشاناندان و يا اولندن سونرا] قىزلارى ايە
ائولنمك گناھ دېيىلدېر . اۆز بىلىنىزدن گلن اوغوللارىنىزىن آروادلارى ايە
ائولنمك و ايكى باجىنى بىرلىكدە آلماق دا سىزە حرام ائدېلىپ ، آنجاق
كىچمىشە اولان بو جور ايشلر مستھادىر . حقيقتاً ، آگە باغىشلايان و
مهرباندىر .

وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ
كِتَابَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَأُحِلَّ لَكُمْ مَا وَرَاءَ ذَلِكَ أَنْ
تَبْتَغُوا بِأَمْوَالِكُمْ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ
بِهِ مِنْهُنَّ فَأَتُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ فَرِيضَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيهَا
تَرَايْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ أَنْ اللَّهُ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا
﴿١١﴾ وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا أَنْ يَنْكِحَ الْمُحْصَنَاتِ
الْمُؤْمِنَاتِ فَمِنْ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ قَبَايِكُمْ
الْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ
فَانكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ وَأَتُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ
بِالْمَعْرُوفِ مُحْصَنَاتٍ غَيْرَ مُسَافِحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ
أَخْدَانٍ فَإِذَا أَحْصَيْتُمْ فَإِنَّ أَيْنَ بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ
مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ
وَأَنْ تَضْمِرُوا خَيْرَ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ
﴿١٢﴾ يُرِيدُ اللَّهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٣﴾

۲۴

[محاربه اسپری کیمی] مالک اولدوغونوز آروادلاردان سووای، ارلی آروادلار دا سیزه [حرام ائدیلیب]. [بو] الهی فریضه دیر [کی،] آلله سیزین اوچون یازیدیر. بونلاردان (بو دئیلمیش قادینلاردان) آیریلارینی، عقتلی بیر شکیلده و زناکارلیغا یول وئرمه دن، ماللارینیزلا اونلارلا ائولنمک ایسته مگینیز حلال ائدیلیبدیر. متعه ائتدیگینیز (موقتى نکاح ائتدیگینیز) آروادلارین موزدلرینی (مهریه لرینی) بیر فریضه اولاراق اونلارا وئرین! مهریه معین ائدیلندن سونرا، بیر-بیرینیزین [مهریه نین و یا مدتی نین آزالدیریلماسی و یا چوخالدیریلماسی باره ده] راضیلاشماغینیزین گناهی یوخدور. حقیقتاً، آلله علم و حکمت صاحیبی دیر.

۲۵

سیزدن آزاد و مؤمن قادینلارلا ائولنمه په مادی امکاملاری چاتیشمایانلار، مالک اولدوقلاری مؤمن قیزلاردان (جاریه لردن) آکسین. آلله سیزین ایمانیزی دها یاخشى بیلیر، سیزلر بیر-بیرینیزدن سینیز، [هامینیز آدمدن سینیز]. ناموسونو قورویان، زناکارلیق ائتمه یین و گیزلینده دوستو اولمايان جاریه لرله صاحبلىرىندن اجازه آلیب ائوله نین و مهریه لرینی شریعتیه موافق شکیلده اؤده یین! اگر اونلار ائولندیکدن سونرا زنا ائله سه لر جزالاری آزاد قادینلارا وئرین جزائین یاریسی قده دیر. بو حؤکم، ایچینیزدن گناها باتماقدان قورخان شخصلر اوچوندور. صبر ائتمه گینیز ایسه سیزین اوچون دها یاخشیدیر. آلله باغیشلايان و مهرباندیر.

۲۶

آلله [حؤکملرینی] سیزه آچیقلاماق و سیزی سیزدن اولکیرلین [حق] یولونا هدايت ائتمک و توبه لرینیزی قبول ائتمک ایسته ییر. آلله علم و حکمت صاحیبی دیر.

وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ الَّذِينَ
 يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَنْ يُمْلَؤُوا مِثْلًا عَظِيمًا ﴿٢٧﴾ يُرِيدُ
 اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ وَخُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا ﴿٢٨﴾
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ
 بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ
 وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٢٩﴾ وَمَنْ يَفْعَلْ
 ذَلِكَ عُدُوًّا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيهِ نَارًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى
 اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾ إِنْ تَجْتَنِبُوا كِبَارَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ مُكَفِّرَ
 عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْ خِلَافَكُمْ مُدْخَلًا كَرِيمًا ﴿٣١﴾
 وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ لِلرِّجَالِ
 نَصِيبٌ مِمَّا اكْتَسَبُوا وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِمَّا اكْتَسَبْنَ وَسَأَلُوا
 اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٣٢﴾
 وَلِكُلِّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ
 وَالْأَقْرَبُونَ وَالَّذِينَ عَقَدَتْ أَيْمَانُكُمْ فَآتُوهُمْ
 نَصِيبَهُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ﴿٣٣﴾

- ۲۷ آله سیزین تۆبه لرینیزی قبول اتمک ایسته ییر . نفسانی ایستکلره تابع اولانلار ایسه ، سیزی بؤیوک آیریلیگه ایلمه یینیزی ایسته ییرلر .
- ۲۸ آله سیزین [اوستونوزده اولان] آغیرلیغی یونگوللشدیرمک ایسته ییر ، [چونکی] انسان ضعیف یارادیلیدیر .
- ۲۹ ای ایمان گتیرنلر ! ماللارینیزی آرانیزدا باطل یوللارلا یشمه یین ! آنجاق هر ایکی طرفین راهبیلیغی ایله اولان تجارت یولو ایله [اله گلن] مال مستنادیر . و [اؤزونوزو و یا] بیر-بیرینیزی اؤلدورمه یین ! شهبه سیز کی ، آله سیزه مهرباندير .
- ۳۰ هر کیم تجاوز و ظلم اتمکله بو جور ایشلری گؤرسه ، بیز اونو تترلیکله اودا آتاریق . بو ایسه آله اوچون چوخ آساندیر .
- ۳۱ اگر نهی اولوندوغونوز بؤیوک گناهلاردان چکینسه نیز بیز ده سیزین [آیری] پيس عمللرینیزی سیله ریک و سیزی شرفلی بیر مکانا داخل ائده ریک .
- ۳۲ آلههین بعضی نیزی بعضی نیزه اوستون ائتدیگی شئی (کیشیلرین و قادینلارین هر بیرینه مخصوص ائتدیگی اوستونلویو) آرزولامایین ! کیشیلرین اؤز قازاندىقلاریندان پایلاری ، قادینلارین دا اؤز قازاندىقلاریندان پایلاری واردیر . آلههین فضل-کرمیندن [مطلبینیزی] ایسته یین ! حقیقتاً ، آله هر بیر شئی ییلندیر .
- ۳۳ والدینلرین و یاخین قوهوملارین قویوب گتتدیکلری مالدان هر بیرى اوچون (قادین و کیشی اوچون) وارنلر تمیین ائتدیک . اؤز اللرینیزله عهد - پیمان باغلادیغینیز شخصلرین ده پایلارینی وئرین ! حقیقتاً ، آله هر بیر شئی شاهیددیر .

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ
 بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ
 فَالصَّالِحَاتُ قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ
 وَالَّتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ
 فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ فَإِنِ اطَّعْنَكُمْ
 فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا كَبِيرًا ﴿١٦﴾
 وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوا حَكَمًا مِنْ أَهْلِهِ وَحَكَمَيْنِ
 أَفْلَهُمَا إِنْ يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا إِنَّ اللَّهَ
 كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ﴿١٧﴾ وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ
 شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
 وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّابِغِ
 بِالْجُنُبِ وَأَنزِلِ السَّبِيلَ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنْ اللَّهُ
 لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴿١٨﴾ الَّذِينَ يَخْلُونَ
 وَبَيْنَهُمُ النَّاسُ بِالْخُلَّةِ وَيَكْمُؤُونَ مَا أَنِيتَهُمُ اللَّهُ
 مِنْ فَضْلِهِ وَأَعْتَزَلْنَا لِّلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٩﴾

۳۴

کیشیلر آروادلارین اختیار صاحبلری دیرلر. بو، آللهین اونلاردان بیرینی او
بیرسینه اوستون اتتمه سی و کیشیلرین اؤز ماللاریندان نفقه وئردیکلرینه
گؤره دیر. صالحه قادینلار [آلرینه] اطاعت اندیپ، آللهین اونلارا
قورودوغو شیه (حقوقا) گؤره اونلار دا [آلری نین] سرکرینی ساغلاپارلار.
اطاعت سیزلیکلریندن قورخدوغونوز قادینلار [اول] نصیحت اندین،
[سونرا] یاتاق یتربنیزده اونلاردان آیریلین [اونلارا آرخانیزی چئویرین! یولا
گلمه سه لر] اونلاری [یاواشجا مسواکلا] وورون! اگر سیزه اطاعت
ائله سه لر آیری بیر یول آختارماین! آلله حقیقتاً، چوخ اوجا و بؤوکدور.

۳۵

اگر ار-آرواد آراسیندا آیریلیق یارانماقدان قورخورسونوزسا، بیر نفر حاکم،
کیشی عائله سی طرفیندن و بیر حاکم ده آرواد عائله سی طرفیندن تعیین اندین!
اگر هر ایکی طرف اصلاح اتمک ایسترسه، آلله دا اونلاری موفق اندر. آلله،
حقیقتاً، هر شئی بیلن و خبرداردیر.

۳۶

آللها عبادت اندین، اونا هیچ شئی شریک قوشمایین! آنا-آناپا،
قوهوم-اقربایا، یتیملره، یوخسوللارا، قوهوم-قونشویا، یاد (اوزاق)
قونشویا، یار-یولداشا، یولدا قالمیشا و البیزین آلتیندا [قول، جاریه،
قوللوقچو، ایشچی و سایره] اولانلارا یاخشی لیق اندین! شبهه یوخدور کی،
آلله اؤزلرینی بیه نلری مال-دولتنیه غرأهلاتانلاری دوست تونماز.

۳۷

اونلار هم اؤزلری خسیسلیک اندیر، هم ده انسانلاری خسیس لیگه وادار
اندیرلر و آللهین فضل-کرمیندن اونلارا وئردیگی شئی گیزله دیرلر. ییز، او
کافرلر اوچون روسوای اندیجی عذاب حاضر لامیشیق.

وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا فَسَاءَ قَرِينًا
﴿٢٨﴾ وَمَا نَأْمُرُهُمْ لَوْ آمَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَانْفَقُوا
مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ وَكَانَ اللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا ﴿٢٩﴾ إِنْ اللَّهُ
لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَإِنْ تَكُ حَسَنَةً يُضَاعِفْهَا
وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٠﴾ فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ
كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيدًا ﴿٣١﴾ يَوْمَئِذٍ
يُودَى الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصُوا الرَّسُولَ لَوْ تُسَوَّى بِهِمُ الْأَرْضُ
وَلَا يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ حَدِيثًا ﴿٣٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا
الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَى حَتَّى تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا
عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّى تَغْتَسِلُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ
أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَسْتُمْ مِنَ النِّسَاءِ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً
فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ
كَانَ عَفْوًا غَفُورًا ﴿٣٣﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ
يَشْتَرُونَ الصَّلَاةَ وَيُرِيدُونَ أَنْ تَضِلُّوا السَّبِيلَ ﴿٣٤﴾

- ۳۸ اؤز ماللارینی جماعاتین اوزونه چکمک (ریاکارلیق) اوزوندن انفاق
اندنلری، اکلها و آخرت گونونه اینانماپانلاری [اکله دوست توتماز]. شیطانلا
دوستلوق اندنلرین دوستلوقو نئجه ده پسدير.
- ۳۹ اگر اکلها و آخرت گونونه اینانیب، اکلھین وئردیگی روزیدن انفاق
اتسه یدیئر، اونلارا نه اولاردی؟ اکله اونلارین هر ایشینی بیلندیر.
- ۴۰ شبهه سیز کی، اکله، بیر ذره قدر ظلم اتمز، اگر بیر ذره مقداری یاخشی
ایش گؤرولسه، [اکله] اونو ایکی قات آرتیرار و اؤز یانیندان بؤیوک اجر وئیر.
- ۴۱ هر امتدن بیر شاهید گیره جگیمیز و سنی ده اونلارا شاهید تعیین الله جگیمیز
زمان نه جور اولاجاقلار؟
- ۴۲ او گون، اکلها کافر اولانلار و پیغمبره عصیان اندنلر یئرله یکسان اولماغی
آرزولایاجاق و هنج بیر سوزو اکلهدان گیزلده بیلیمه جکلر.
- ۴۳ ای ایمان گیرنلر! کشفلی [و یا پوخولول] اولان حالدا نه دئدیگینیزی
بیلیمه گینیزه قدر، نامازا [و یا نامازگاها] یاخین اولمایین! او جنب
اولدوغونوز حالدا، غسل اتمه یینجه [نامازگاه یاخین اولمایین!] مسجدهدن
یول سالیب عبور ائدن [یاخود یول گئدن مسافرلر] مستنادیر. ناخوش یا
سفرده اولدوقدا، یا سیزدن بیرینیز آیاق یولوندان گلدیکده و یا قادینلارا
یاخین لیت ائتدیکده، سو تاپمادیغینیز تقدیرده، پاك بیر تورپاغا تیمم ائدین!
[اللرینیزی تورپاغا ووروب] اوزونوزه و اللرینیزه چکین! اکله، حقیقتاً،
عفو ائدن و باغیشلاپاندیر.
- ۴۴ مگر سن کتابدان بیر نصیب وئريلمیش اولانلاری گؤرمورسنمی کی، اونلار
ضلالتی ساتین اکلیدلار، سیزین ده یولدان آزمانیزی ایسته ییرلر.

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ وَكَفَى بِاللَّهِ وَلِيًّا وَكَفَى بِاللَّهِ
 نَصِيرًا ﴿٤٥﴾ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يَحْرِفُونَ إِلَكُمْ عَنْ مَوَاضِعِهِ
 وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاسْمِعْ غَيْرَ مُسْمِعٍ وَرَاعِنَا لِيَّا
 بِالسِّنْتِهِمْ وَطَعْنَا فِي الدِّينِ وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا
 وَاسْمِعْ وَانْظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَقْوَمَ وَلَكِنْ لَعَنَهُمُ
 اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٤٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ يُؤْتُوا
 الْكِتَابَ آمِنُوا بَمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ
 نَطْمِسَ وُجُوهًا فَنَرُدَّهَا عَلَى أَدْبَارِهَا أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا
 لَعَنَّا أَصْحَابَ السَّبْتِ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٤٧﴾ إِنْ اللَّهَ
 لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ
 بِاللَّهِ فَقَدِ افْتَرَى إِثْمًا عَظِيمًا ﴿٤٨﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَكُونُونَ أَنْفُسَهُمْ بِلِ
 اللَّهِ يُرْكِي مَنْ يَشَاءُ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٤٩﴾ أَنْظِرْ كَيْفَ يَفْتَرُونَ عَلَى
 اللَّهِ الْكَذِبَ وَكَفَى بِهِ إِثْمًا مُبِينًا ﴿٥٠﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُؤْتُوا
 نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجَنَّةِ وَالطَّاعُوتِ وَيَقُولُونَ
 لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَى مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا سَبِيلًا ﴿٥١﴾

۴۵ اَلله سیزین دوشمنلرینیزی داهایا یاخشی نانییر . اَلله [حقیقی] دوست اولاراق کفایتدیر و اَلله [حقیقی] کۆمکچی اولاراق کفایتدیر .

۴۶ یهودیلردن بیر قسمی کلمه لری اؤز یئرلریندن ده ییشدیریب تعریف اندیر و دیللرینی اهره ک دینه (اسلام) طعنه وورماق اوچون [عبری ایله عربینی قاتاراق] : «ایلدله» انشیتدیک و [اورکده] عاصی اولدوق ؛ انشیت ، انشیتمز اولاسان (کار اولاسان) و راعنا» —دئیرلر . اگر اونلار : « انشیتدیک و اطاعت اندتدیک ؛ انشیت و بیزه طرف باخ!» —دئسه یدیلر ، اونلار اوچون داهایا یاخشی و داهایا دوزگون اولاردی . لاکین اَلله اونلارا اؤز کفرلری اوچون لعنت اندیدیر . اونلارین آز بیر دسته سیندن ساواپی آیریلاری ایمان گتیرمزلر .

۴۷ ای اؤزلرینه کتاب وئرلمیش اولانلار! بیر سیرا اؤزلری تانینماز حالا سالیب آرخالارینا چتورمه ییمزدن و "اصحاب سبت" لعنت اندتدیکیمیز (جزا وئرديگیمیز) کیمی ، اونلارا دا لعنت اتمه ییمزدن اوک ، الینیزده اولانی تصدیق ائدن نازل اندتدیکیمیزه (قرآنا) ایمان گتیرین! اَللهین امری مطلق یئرینه یتته جکدیر .

۴۸ شبهه یوخدور کی ، اَلله ، اونا شریک قوشماغی باغیشلاماز ، بوندان غیری گناهلاری ایسه ، ایسته دیگی شخصه باغیشلار . هر کیم اَللهیا شریک قوشسا ، حقیقتاً ، چوخ بؤیوک بیر گناه باتمیش اولور .

۴۹ اؤزلرینی تمیز گۆسترک ایسته ین کیمسه لری گۆرمورسنمی ؟ خیر الله دئیل! اَلله ایسته دهگینی تمیزه چیخاردار و اونلارا [خورما چرده یینده کی نازک] تئل قده ر ظلم اولونماز .

۵۰ [اونلار] گۆر اَللهیا نجه یالان اویدورورلار! بو آچیق بیر گناه اولماق اوچون کفایتدیر .

۵۱ کتابدان اؤزلرینه بیر نصیب وئرلمیش اولانلاری گۆرمورسنمی! اونلار "جیت" و "طاغوتا" اینانیر و کافرلر بارده ده : «بونلار مؤمنلردن دین باخیمپندان داهایا دوغرو دورلار» ، —دئیرلر .

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ نَصِيرًا
 ﴿٥٢﴾ أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِنَ الْمُلْكِ فَإِذَا لَا يَأْتُونَ النَّاسَ نَقِيرًا
 ﴿٥٣﴾ أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَى مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ فَقَدْ
 آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا ﴿٥٤﴾
 فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ صَدَّ عَنْهُ وَكَفَى بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا ﴿٥٥﴾ إِنَّ
 الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصْلِيهِمْ نَارًا كُلَّمَا نَفِثَتْ جُلُودُهُمْ
 بَدَلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٥٦﴾
 وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
 تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ
 وَنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَلِيلًا ﴿٥٧﴾ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَوَدُّوا
 الْأَمَانَاتِ إِلَى أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا
 بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٥٨﴾
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ
 فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ
 تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٥٩﴾

- ۵۲ اونلار آللهین لعنت اتدیگی شخصلردیر. آللهین لعنت اتدیگی شخصه ایسه اصلا کۆمک ائدن تاپا بیلمزسن.
- ۵۳ یوخسا اونلارین [بئر اوزو] حۆکمرانلیقیندان بیر پایلاری واردیر؟ [اگر ائله اولسایدی] اونلار انسانلارا خورما چرده یی نین نثلی قدهر بیر شئی وئرمدیلر.
- ۵۴ یوخسا اونلار آللهین اؤز فضل—کرمیندن وئردیگی شئی گۆره انسانلارا حسد آپاریرلار؟ بیز، ابراهیم اؤولادینا دا کتاب و حکمت و قرمیشدیک و اونلارا بویوک حۆکمرانلیق بخش اتمیشدیک.
- ۵۵ اونلاردان بعضیسی اونا ایمان گتیردی و بعضیسی ده اوندان اوز دؤندردی. [اونلار اوچون] جهنمین قیزارمیش اودو کفایت ائدر.
- ۵۶ آیه لریمیزی انکار ائدنلری تترلیکله اودا واصل ائده جه ییک، اونلارین دریلری یانیب بیشدیکجه، عذاب داسینلار دئی، او دریلری آیری بیر دری ایله عوض ائده جه ییک. شبهه سیز کی، آلله عزت و حکمت صاحبی دیر.
- ۵۷ ایمان گتیرنلری و صالح عمل صاحبلرینی تترلیکله ابدی اولراق آلتیندان آرخلار آخان جنتلره داخل ائده جه ییک کی، اورادا ابدی اولراق اونلار اوچون پاک زوجه لر واردیر. هم ده اونلاری داتسی اولان کۆلگه لیکده یئرلشدیره جه ییک.
- ۵۸ آلله سیزه، امانتلری اؤز اهلینه قاپتارمانیزی و انسانلار آراسیندا حۆکم ائتدیگینیز زمان، عدالتله حۆکم ائتمه نیزی امر ائدر. حقیقتاً، آللهین [بئله جه] سیزه وئردیگی اؤیود (نصیحت) نجه ده گۆزه لدیر. شبهه سیز کی، آلله ائشیدن و گۆرندیر.
- ۵۹ ای ایمان گتیرنلر، آللهها اطاعت ائدین، پیغمبره و سیزلردن اولان امر صاحبلرینه ده اطاعت ائدین! اگر بیر شئی باره سینده مجادله اتسه نیز، آللهها و آخرت گونونه ایمان گتیریسینیزسه، اونو آللهها (قرآنا) و پیغمبره حواله ائدین! بو، داهای ختیرلی و نتیجه باخیمیندان داهای یاخشیدیر.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أُنْزِلَ
 إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا
 إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ
 الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا لَابِيعًا ﴿٦٥﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ
 تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ
 يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا ﴿٦٦﴾ فَكَيْفَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ
 بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ تَجَاوَزَ الْيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا
 إِحْسَانًا وَتَوْفِيقًا ﴿٦٧﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ
 فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ فِي أَنْفُسِهِمْ
 قَوْلًا بَلِيغًا ﴿٦٨﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ
 بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ
 جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ
 لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿٦٩﴾ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ
 حَتَّى يُمَكِّمُوكَ فِي مَا بَنَحَرَبَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا
 فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَكِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٧٠﴾

۶۰ سنه نازل ائدیلمن [قرآنا] و سندن اوک نازل ائدیلملره (تورات و انجیله) ایمان گتیردیکلرینی اذعا ائدنلری گؤرمورسنمی؟ [بونونلا بئله] اصلینده طاغوتو انکار ائتمگه امر اولوندوقلارینا رغماً آرالاریندا طاغوتون حوکم وئرمه سینی ایسته ییرلر. شیطان دا اونلاری (دوغرو یولدان) چوخ اوزاق اولان بیر ضالته سالماق ایسته ییر.

۶۱ اونلارا: «آللهین نازل ائدیگینه و پیغمبره طرف گلین!» — دئییلدیگی زمان، [یا محمد! سن] منافقلرین سندن اوز چئویریپ قاچدیقلارینی گؤره رسن.

۶۲ بس نئجه اولور کی، قاباقجادان [الریله] ائدیکلری عملظهرین [جزاسی اولاراق] باشلارینا بیر مصیبت گلدیگی زمان، سنین یانینا گلیپ: «بیزیم یاخشسی لیق ائتمک و باریشیق یاراتماقدان باشقا بیر مقصدیمیز یوخ ایدی» — دئییره ک آلهها آند اېچیرلر؟

۶۳ اونلار، او شخصلردیرلر کی، آلهه، اونلارین قیلیرینده کینی یاخشسی بیلیر. اونلاردان اوز چئویر! [لاکین] اونلارا نصیحت وئر و اونلارا اؤزلری باره سینده تأثیرلی سؤز دانیش!

۶۴ گؤنردیگیمیز هر بیر پیغمبری، آنجاق آللهین اذنی ایله اطاعت اولونماسی اوچون گؤنرددیک، حالبوکی اونلار اؤزلرینه ظلم ائدیقلرینده سنین یانینا گلیپ، آللهدان باغیشلانماق دیله سه یدیلر و پیغمبر [ده] اونلار اوچون مغفرت ایسته سه یدی، آللهی توبه لری قبول ائدن و مهربان تاپاردیلار.

۶۵ آما بئله دئییلدیر، سنین رَیینه آند اولسون کی، اونلار اؤز آرالاریندا باش وئرن اختلافلاردا سنی حاکم تعین ائتمه یینجه و وئردیگین حؤکملره گؤره دلگیر اولمادان سنه تام بویون ایمه یینجه، ایمان گتیرمیش اولمازلار.

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنِ اقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَخْرِجُوا مِنْ
 دِيَارِكُمْ مَا فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلٌ مِنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ
 بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ ثَبَاتًا ﴿٦٦﴾ وَإِنَّا لَا تَتَّبِعُهُمْ
 مِنْ لَدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٦٧﴾ وَلَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٦٨﴾
 وَمَنْ يَطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ
 عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ
 وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾ ذَلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ
 وَكَفَى بِاللَّهِ عَلِيمًا ﴿٧٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خذُوا حِذْرَكُمْ
 فَانْفِرُوا ثُبَاتٍ أَوْ تَنْفِرُوا جَمِيعًا ﴿٧١﴾ وَإِنْ مِنْكُمْ لَمَنْ
 لَيَبْغِضَنَّ فَإِنْ أَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَالُوا قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ
 عَلَيَّ إِذْ لَمْ أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا ﴿٧٢﴾ وَلَئِنْ أَصَابَكُمْ
 فَضْلٌ مِنَ اللَّهِ لَيَقُولُنَّ كَأَن لَّمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَا لَيْتَنِي
 كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧٣﴾ فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ وَمَنْ يُقَاتِلْ
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيَهُ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٧٤﴾

- ۶۶ اگر بیز اونلارا : « اؤزونوزو اؤلدورون و یا یوردلارینیزدان چیغنین! » یازیب
امر اتسه یدیک، آز بیر دسته دن سووای قالانی، بونو یئرینه یشیرمز دیلر. اگر
اونلارا وئرلمیش نصیحتلره عمل اتسه یدیلر، اونلار اوچون داها خئیرلی و
ثابت لیکلری اوچون داها تأثیرلی اولاردی.
- ۶۷ اوندا بیز ده اؤز طرفیمیزدن اونلارا بؤیوک اجر وئر دیک.
- ۶۸ و قطعاً اونلاری دوغرو یولا هدایت اندر دیک.
- ۶۹ اَللّٰه و پیغمبره اطاعت ائدنلر، اَللّٰهین نعمت وئر دیگی پیغمبرلر، صدیقلر،
شهیدلر و صالحلرله بیر لیکده اولاجاقلار. اونلار نجه ده گؤزه ل
یولداشلار دیرلار.
- ۷۰ بو فضل-کرم اَللّٰه طرفیندن دیر، هر شئی ییلن اَللّٰه کفایت اندر.
- ۷۱ ای ایمان گتیرنلر! یاراقلانین! [دوشمن قاباغیندا حاضیر اولون!]
دسته-دسته [آیری-آیری جهنلردن] و یا هامینیز بیر لیکده [بیر جهنندن
دوشمنه طرف] یورویون!
- ۷۲ آرانیزدا یقین کی، آخیر تریه نن بیر کیمسه اولاجاقدیر، [او،] سیزه بیر
مصبیت گلسه : « اَللّٰه منه مرحمت ائتدی کی، اونلارلا بیرگه
اولمادیم، »-دئیر.
- ۷۳ اگر اَللّٰه طرفیندن سیزه بیر نعمت یشیشسه، اوندا گویا سیزینله اونون
آراسیندا هنج بیر دوستلوق یوخموش کیمی : « کاش کی، من ده اونلارلا
بیر لیکده اولوب بؤیوک بیر غنیمت آله گتیره یدیم، »-سؤیلر.
- ۷۴ ائله ایسه، قوی دنیا حیاتی نی آخرت مقابلینده ساتانلار اَللّٰه یولوندا
دؤیوشسونلر. هر کیم اَللّٰه یولوندا دؤیوشدویو حالدا اؤلسه و یا غالب گلسه،
اونا تئز لیکله بؤیوک اجر وئرله جهننیک.

وَمَا لَكُمْ لَا تَقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ
وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ
الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا
(٧٥) الَّذِينَ آمَنُوا يَقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ
فِي سَبِيلِ الظَّالِمِينَ فَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ
كَانَ ضَعِيفًا (٧٦) أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ
وَأَقِمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ
مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا
رَبَّنَا لِمَ كُتِبَ عَلَيْنَا الْقِتَالُ لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا
قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى وَلَا تَظْلُمُونَ فَبَدَأَ (٧٧) أَيْنَمَا تَكُونُوا
يُذَرِكُمْ اللَّهُ الْمَوْتَ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي رُوحٍ مُشْتَدَّةٍ وَإِنْ تُصِيبَهُمْ
حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَإِنْ تُصِيبَهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا
هَذِهِ مِنْ عِنْدِكَ قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ فَإِنَّ هَؤُلَاءِ الْقَوْمَ لَا يَكَادُونَ
يَفْقَهُونَ حَدِيثًا (٧٨) مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ
مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكُنِيَ بِاللَّهِ شَهِيدًا (٧٩)

- ۷۵ [ای مسلمانلار! سیزە نە اولوب کی، آلهە یولوندا ھەم دە: «پروردگارا بیزی اھالیسی ظلمکار اولان بو شھەردن [کنارا] چیخارت، بیزە اۆز طرفیندن بیر ولی گۆندەر و بیزە اۆز طرفیندن بیر کۆمکچی یوللا!»، — دئین مستضعف کیشیلەر، قادینلار و اوشاقلارین [قورتلوشو] یولوندا دۆیوشمورسونوز؟
- ۷۶ مۆمنلەر آلهە یولوندا دۆیوشلرلەر، کافرلەر ایسە طاغوت یولوندا دۆیوشلرلەر. ایندى شیطانیڭ دوستلاری (آداملاری) ایله دۆیوشون، شېهە سیز کی، شیطانیڭ حیلە سی لاپ ضعیفدیر.
- ۷۷ او شخصلری گۆرمورسنمی کی، اونلار: «[دۆیوشدن] آل چکین، ناماز قیلین، زکات وئیرین!»، — دئییلدی؟ اونلار جهاد اتمک واجب اولدوقدا ایسە اونلارین آراسیندان، آلهەدان قورخدوقلاری مقدار، یا اوندان دا آرتیق مقداردا آداملاردان قورخان بیر دستە دئدی [لر]: «پروردگارا جهاد اتمگی نە اوچون بیزە واجب ائتدین، نە اوچون بیزە آز بیر مدت مهلت وئرمە دین؟»، [یا محمد! اونلار دئی: «دنیاڭین لذتی و فایداسی آزدیر، تقوالی شخص اوچون ایسە آخرت داھا خئییرلیدیر و سیزە [خورما چرەه ییئندە اولان نازک] تئل قەدەر بئله ظلم (حفسیزلیک) اولونما یا جاقدیر».
- ۷۸ ھارادا اولسانیز، حتّی اوجا و محکم قالالار ایچرسیندە اولسانیز بئله، اۆلوم سیزە حاقلایاجاق، اونلار بیر خئییر یتیشندە: «بو آلهەاندیر»، — دئییرلر، بیر پیسلیک (فلاکت) اوز وئەندە ایسە: «بو سئنددیر!»، — سۆیلە ییرلر. اونلار دئی: «ھامیسی آلهە طرفیندندیر». بو جماعاتا نە اولوب کی، ھنچ بیر سۆزۈ [دوزگون] آنلاماق ایستە میرلر؟
- ۷۹ [ای انسان! سئە گلن ھەر بیر یاخشیلیق آلهەاندیر، سئە اوز وئەن ھەر بیر پیسلیک (فلاکت) ایسە اۆزۈندندیر (عملیندندیر). [یا محمد! بیز سنی انسانلار پیغمبەر گۆندردیک. آلهەڭین بونا شاھید اولماسی کفایت ائدر.

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّى فَمَا أَرْسَلْنَاكَ
 عَلَيْهِمْ حَفِظًا ﴿٨٠﴾ وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَزُوا مِنْ
 عِنْدِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللَّهُ يَكْتُبُ
 مَا يُبَيِّتُونَ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ
 وَكِيلًا ﴿٨١﴾ أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنُ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ
 لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ﴿٨٢﴾ وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ
 أَوِ الْخَوْفِ أَذَاعُوا بِهِ وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَى أُولِي الْأَمْرِ مِنْهُمْ
 لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنبِطُونَهُ مِنْهُمْ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
 وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٣﴾ فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 لَا تَكُفُ الْأَنْفُسَ وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى اللَّهِ أَنْ يَكُفَّ
 بِأَسْرِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنَكُّبًا
 ﴿٨٤﴾ مَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِنْهَا
 وَمَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِنْهَا وَكَانَ اللَّهُ
 عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُقِيمًا ﴿٨٥﴾ وَإِذَا حُيِّتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ
 مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا ﴿٨٦﴾

۸۰ پیغمبره اطاعت ائدن شخص شبهه سیز کی، اَللّٰها اطاعت اتمیش اولور، هر کیم اوز دؤنדרسه، [ده دؤندرسین] بیز سنی اونلارا گؤزه تچی اولماغا گؤنדרمه میشیک.

۸۱ اونلار دئییرلر: «اطاعت اندیریک». لاکین سنین یانیندان چیغیب گئتدیکلری گونون آخشامی اونلاردان بیر دسته دلدیکلری نین عکسینه فکیرله شیرلر. اَللّٰه اونلارین گنجه فکیرلشدیکلرینی یازیر. اونلاردان اوز چشور و اَللّٰها توکل انت! اَللّٰهین وکیل اولماسی کفایت اندر.

۸۲ گؤره سن اونلار قرآن حقیقنده هنج بیر دوشونمورلر؟ اگر او، اَللّٰهئدان غیرسی طرفیندن اولسایدی، اوندان بیر چوخ ضدیتلر تاپاردیلار.

۸۳ اونلارا امن-آمانلیق و یا دا قورخونج بیر خبر گلدیگی زمان در حال اونو یاییرلار؛ حالبوکی اگر بونو [منافقلره یوخ] پیغمبره و اونلاردان اولان امر صاحبقرینه قایتارلسایدیلار (دئمیش اولسایدیلار)، همین خبری [اوز اختصاصلاری اوزره، دوز اولوب-اولمادیغینی تعیین ائتمگه قادر اولان] استنباط صاحبقری بیلردیلر. اگر اَللّٰهین سیزه فضل-کرم و رحمتی اولماسایدی، آز بیر دسته دن باشقا [هامی نیز] شیطانا اویاردینیز.

۸۴ اَللّٰه یولوندا دؤیوش! سن تکجه اؤزونه جوابدهسن. مؤمنلری ده تشویق انت! اولای بیلسین کی، اَللّٰه کافر اولانلارین شریندن ساخلاسن. اَللّٰه قدرت و جزا باخیمیندان داهای شدتلی دیر.

۸۵ یاخشای ایشه شفاعت (آراچیلیق) ائدن شخصه [اونون ثوابیندان]، پس ایشه شفاعت (آرا قارشیدیران و سخن چینلیک) ائدن شخصه ایسه [اونون گناهیندان] پای دوشر. البتّه، اَللّٰه هر شئیّه قادردیر.

۸۶ سیزه سلام و یریلدیگی زمان، اوندان داهای گؤزل شکیلده سلام آکین و یا [جوابینی] عینی ایله وئرین! شبهه سیز کی، اَللّٰه هر شئی حسابا آلاندیر.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَجَعْتَكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ
 وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا ﴿٨٧﴾ فَاَلْكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فِئَتَيْنِ
 وَاللَّهُ أَزْكَاهُمْ بِمَا كَسَبُوا أَشْرِيدُونَ أَنْ تَهْدُوا مَنْ أَضَلَّ
 اللَّهُ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿٨٨﴾ وَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ
 كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَاءً فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وَلِيَاءَ حَتَّى
 يَهَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوهُمْ وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ
 وَجَدْتُمُوهُمْ وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٨٩﴾
 إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِشْقَاقٌ
 أَوْ جَائِدٌ كُمْ حَصَرَتْ صُدُورُهُمْ أَنْ يَقَاتِلُوكُمْ أَوْ يَنْتَازِلُوا
 قَوْمَهُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقَاتِلُوكُمْ فَإِنْ
 اعْتَزَلُوكُمْ فَلَمْ يَقَاتِلُوكُمْ وَالْقَوَالِيكُمْ أَسْلَمَ فَمَا جَعَلَ
 اللَّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا ﴿٩٠﴾ سَجِدُوا لِأَخْرَيْنِ يُرِيدُونَ أَنْ يَأْمَنُوكُمْ
 وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ كُلًّا رَدُّوْا إِلَى الْفِتْنَةِ أُرْكِسُوا فِيهَا فَإِنْ لَمْ يَعِزُّوْكُمْ
 وَيُلْقُوا إِلَيْكُمْ السَّلَامَ وَيَكْفُرُوا أَيْدِيَهُمْ فُذِّقُوهُمْ وَأَقْتُلُوهُمْ
 حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأُولَئِكَ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿٩١﴾

۸۷ آللهدان غیری هنج بیر تاتری یوخدور . گله جگینه شبهه اولمایان قیامت گونو[نده] البته ، هامینیزی بیر پثره جمع الله جه ییک . آللهدان داها دوغرو دانیشان کیمدیر؟

۸۸ سیزه نه اولوب کی ، منافقار باره سینده ایکی دسته یه آیریلیر سینیز؟ حالبوکی آلله ، اونلاری ائتدیکلری عمللره گوره قاباقکی ذلتلرینه (کفرلرینه) قایتاریبدیر . یوخسا سیز آللهیین آزدیردیغی کیمسه نی دوغرو یولا گتیرمک ایسته ییر سینیز؟ آللهیین آزدیردیغی کیمسه اوچون هنج بیر یول تاپا بیلمز سینیز .

۸۹ اونلار اؤزلری کافر اولدوقلاری کیمی سیزین ده اؤزلرینه تای کافر اولماییزی ایسترلر . اونلار آلله یولوندا هجرت اتمه یینجه ، اونلاردان اؤزونوزه دوست توتمایین! اگر اوز چتور سه لر ، اونلاری هارادا تاپسانیز توتوب اولدورون! اونلاردان اؤزونوزه نه بیر دوست و نه بیر کؤمکچی توتمایین .

۹۰ آنجاق سیزینله آرالاریندا عهد-پیمان اولان بیر قومه سیغینانلار و یا سیزینله و یا اؤز قوملری ایله دؤیوشمکدن اوره کلری تنگه گلن ، (یورولوب بیزار اولان) شخصلر مستثنادیر . اگر آلله ایسته سه یدی ، اونلاری سیزین اوستونوزه قالدیرادی و اونلار دا سیزینله دؤیوشردیلر . اگر اونلار سیزدن آرالانیب و سیزینله دؤیوشمه ییب باریشیق تکلیم ائتسه لر ، آلله سیزین اوچون اونلارین علییهته [قالخماغا] بیر یول قویما ییدیر .

۹۱ تنزلیکه آیری بیر کسلره ده راست گله جک سینیز کی ، اونلار هم سیزدن و هم ده اؤز قوملریندن آرخایین اولماق ایسترلر . اونلار شرکه دؤندریلدیکده (چاغیریلدیکده) شرکه قایدیب [باشلاری اوسته گئدرلر] . اگر اونلار سیزدن آرالانیب گتتمه سه لر ، سیزینله باریشدا اولماسالار و سیزدن آل چکمه سه لر ، اوندا اونلاری هارادا تاپسانیز توتوب اولدورون! بیز اونلارین علییهته چیخماق اوچون سیزه آچیق-آیدین فرمان وئردیک .

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَاً وَمَنْ قَتَلَ
مُؤْمِنًا غَطَاً فَتَحْزِرُ رَقَبَتُهُ مُؤْمِنَةً وَدِيَّةٌ مُسَلَّمَةٌ إِلَى
أَهْلِهِ إِلَّا أَنْ يَصَّدَّقُوا فَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ
عَدُوٍّ لَكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْزِرُ رَقَبَتُهُ مُؤْمِنَةً وَإِنْ
كَانَ مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ فَدِيَّةٌ
مُسَلَّمَةٌ إِلَى أَهْلِهِ وَتَحْزِرُ رَقَبَتُهُ مُؤْمِنَةً فَمَنْ
لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِنْ
اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧﴾ وَمَنْ يَقْتُلْ
مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ
اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿١٨﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا
وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ أَلْقَى إِلَيْكُمُ السَّلَامَ لَسْتَ مُؤْمِنًا
تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ مَغَافِرٌ
كَثِيرَةٌ كَذَلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْكُمْ
فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٩﴾

۹۲ هنج بیر مؤمنه باشقا بیر مؤمنی اۆلدورمک — سهو و خطا اوزوندن اولان حال مستثنا اولماقلا — یاراشماز. هر کس بیر مؤمنی سهواً اۆلدورسه، بیر مؤمن قول آزاد اتمه لی و اۆلدورولموش شخصین عائله سینه دییه (قان بهاسینی) اۆده ملیدیر. اونلار باغیشلاسالار، مستثادیر. اگر [اۆلدورولموش] سیزین دوشمنلرینیز دندیرسه و اونون اۆزو (اۆلدوره نین اۆزو) مؤمندیرسه، [اۆلدورن کیمسه] مؤمن بیر قولو آزاد اتمه لیدیر، [دییه و فرمه سی لازم دئیل]. اگر [اۆلدورولموش شخص] سیزنله عهد — پیمان باغلامیش اولان بیر قومدن اولسا، اوندا اونون عائله سینه کامل بیر دیه و فرملی و مؤمن بیر قول دا آزاد اتمه لیدیر. هر کس [آزاد اتمگه] قول تاپا ییلمه سه، آلله طرفیندن تۆبه سی نین قبول اولونماسی اوچون بیر — بیرری نین دالینجا ایکی آی اوروچ توتمالیدیر. آلله علم و حکمت صاحبی دیر.

۹۳ هر کس بیر مؤمن شخصی قصداً اۆلدورسه، جزاسی ابدی قالاجاقی جهنم دیر. آلله اونا غضب و لعنت االدر و اونون اوچون بؤیوک عذاب حاضیر لاییدیر.

۹۴ ای ایمان گئیرنلر! آلله یولوندا سفره چیخدیغینیز زمان [مؤمنی و کافری شچمکده] دقتلی اولون! سیزه مسلمانلیغینی بیلدیرن شخصه، دنیا حیاتی نین ماتاهینا تاماهلانیب: «سن مؤمن دئیلسن»، — دئمه یین. اونا گۆره کی، چوخلو غنیتملر آلله پانیندادیر. سیز اۆزونوز بوندان اوک اونلار کیمی ایدینیز، لاکین آلله سیزه مرحمت ائتدی. الله ایسه، داما دقتلی اولون! شبهه سیز کی، آلله بوتون ائتدیکلرینیزدن خبر داردیر.

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُ وَذِي الْمِيقَاتِ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ
 اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ
 عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكَأَلَوْا عَدَاةَ اللَّهِ الْحَسَنَى وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ
 عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٧﴾ دَرَجَاتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ
 اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٨﴾ إِنْ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ الْمَلَائِكَةَ ظَالِمًا لِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا
 فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ
 اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ
 مَصِيرًا ﴿١٩﴾ إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ
 لَا يَسْتَطِيعُونَ جِلَّةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٢٠﴾ فَأُولَئِكَ عَسَى
 اللَّهُ أَنْ يَغْفِرَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٢١﴾ وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ
 اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَافِقًا كَثِيرًا وَسَعَةً وَمَنْ يُخْرِجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى
 اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ
 اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٢٢﴾ وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ
 جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنْ خِفْتُمْ أَنْ يَفْتِنَكُمْ
 الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُبِينًا ﴿٢٣﴾

- ۹۵ ضرر چکمه ییب ائولرینده اوتوران مؤمنلرله آله یولوندا ماللاری و جانلاری ایله جهاد ائدن شخصلر برابر اولمازلار. آله ماللاری و جانلاری ایله جهاد ائدیلری ائولرینده اوتورانلاردان درجه اعتباری ایله اوستون توتویدور. آله بونلارین هامیسینا ثواب وعده سی وئریدیر، و آله جهاد ائدیلری ائولرینده اوتورانلاردان داها بؤیوک اجر وئرمکله اوستون توتویدور.
- ۹۶ [بو بؤیوک اجر] اوندان [بیر فضل—کرم اولاراق] بیر سیرا درجه لر، باغیشلاما و رحمتدیر. آله چوخ باغیشلایان و مهرباندیر.
- ۹۷ ملکلر اوزلرینه ظلم ائدیلرین جانلارینی آلان زمان دئییه چکلر: «سیز نه [وضعیتده] ایدینیز؟» اولار دئییه چک: «بیز یئر اوزونده مستضعف (عاجز) کسلر ایدیک». [ملکلر] دئییه چکلر: «مگر آلهین یئری گئیش دییلدی کی، سیز ده هجرت ائده یدینیز؟» اولارین یئرلری جهنمدیر، نجه ده پس یتردیر.
- ۹۸ تکجه چاره سی اولمایان و بیر یول تاپمایان مستضعف (عاجز) کیشی، قادین و اوشاقلار مستنادیر.
- ۹۹ اولاییلر کی، آله اولار (عذاب اولونانلاری) عفو اتسین. آله عفو ائدن و باغیشلایاندیر.
- ۱۰۰ آله یولوندا هجرت ائدن شخص چوخلو سیغیناجاق و بوللوق تاپار. هر کیم آله و اونون پیغمبری یولوندا ائویندن چیخسا و بو حالدا اولسه، اونون اجری آلهین عهدینه دیر. آله باغیشلایان و مهرباندیر.
- ۱۰۱ سفره چیخدیغینیز زمان کافرلرین ضرر یئتیره چکلریندن قورخسانیز نامازینیزی قصر قیلماغینیزدا سیزه بیر چتینلیک (گناه) یوخدور. حقیقتاً، کافرلر سیزه آشکار دوشمندیلر.

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ
 مِنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا
 مِنْ وَرَائِكُمْ وَلِتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَى لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا
 مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ وَذَ الَّذِينَ
 كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ
 عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَاحِدَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ
 بِكُمْ أَدْيٍ مِنْ مَطِيرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ
 وَخُذُوا حِذْرَكُمْ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا
 ﴿١٧﴾ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَاذْكُرُوا اللَّهَ قِيَامًا
 وَقُعُودًا وَعَلَى جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
 إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا ﴿١٨﴾ وَلَا تَهِنُوا
 فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ إِنْ تَكُونُوا تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا
 تَأْلَمُونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا
 حَكِيمًا ﴿١٩﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِخَشَمِ
 نَبِيِّ النَّاسِ بِمَا آرَاكَ اللَّهُ وَلَا تَكُنْ لِلْخَاسِئِينَ خَصِيمًا ﴿٢٠﴾

- ۱۰۲ سن اونلارین ایچینده اولوب اونلارلا ناماز قیلدینین زمان، اونلاردان بیر دسته سیلاحلارینی دا اؤزلری ایله گؤتوروب سنله [نامازا] دورسونلار، بونلار سجده ائتدیکدن سونرا [نامازی تمام ائدیپ] سیزین آرخانیزا کتچسینلر، سونرا نامازی او بیرری ناماز قیلمايان دسته اؤز یاراقلارینی و سیلاحلارینی گؤتورمکله گلیب سنبله بیرلیکده ناماز قیلسینلار، [اونا گۆره کی،] کافرلر سیزه بیردن آخیشیب هجوم ائتسک اوچون سیزین سیلاحلارینیزدان و احتیاط واسیطه لرینیزدن غافل اولماغینیزی ایسترلر. یاغیشدان اذیت چکدیگینیز یا ناخوش اولدوغونوز زمان احتیاطلی اولماق شرطیله، سیلاحلارینیزی پیره قویماق سیزه گناه دئییلدیر. شبهه سیز کی، آلله کافرلر اوچون روسوای ائدیجی عذاب حاضیرلاپییدیر.
- ۱۰۳ نامازی [یوخاریدا دئییلدیگی کیمی] قیلاندان سونرا، آیاق اوسته اولاندا دا، اوتوراندا دا و اوزاناندا دا آللهی ذکر ائدین! آرخاین اولاندان سونرا نامازی [کامل] قیلین! ناماز مؤمنلر اوچون معین و قتلرده واجب ائدیلدیر.
- ۱۰۴ کافرلری تعقیب ائتمکده سوستلوك ائتمه یین! اگر سیز آغری چکیر سینیزسه، انله اونلار دا سیزین آغری چکدیگینیز کیمی آغری چکیرلر؛ حالبوکی سیز اونلارین اومسادیقلا رینی آللهدان اومورسونوز. آلله علم و حکمت صاحبی دیر.
- ۱۰۵ [یا محمد! حقیقتاً، بیز قرآنی سنه حق اولاراق گؤندر دیک کی، آللهین گؤستریشی ایله انسانلار آراسیندا حؤکم ائده سن. خائنلر اوچون مدافعه ائتمه!]

وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٥﴾ وَلَا تَجَادِلْ
عَنِ الَّذِينَ يَخْتَفُونَ أَنفُسَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ خَوَافًا
أَثِيمًا ﴿١٦﴾ يَخْتَفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَخْتَفُونَ مِنَ اللَّهِ
وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرْضَى مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ اللَّهُ
بِمَا يَعْمَلُونَ مُخِيطًا ﴿١٧﴾ هَآأَنْتُمْ هَؤُلَاءِ جَادَلْتُمْ عَنْهُمْ
فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَنْ يُجَادِلُ اللَّهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
أَمْ مَن يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكَيْلًا ﴿١٨﴾ وَمَن يَعْلَمْ سُوَّةَ أَوْ يَظْلِمُ نَفْسَهُ ثُمَّ
يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٩﴾ وَمَن يَكْسِبْ إِثْمًا
فَإِنَّمَا يَكْسِبْهُ عَلَى نَفْسِهِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٢٠﴾
وَمَن يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرًّا
فَقَدْ أَتَى بِهَتَاكًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ﴿٢١﴾ وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ
عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ لَهَمَّتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ أَنْ يُضِلُّوكَ
وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّونَا مِن
شَيْءٍ وَأَنزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ
مَا لَمْ تَكُن تَعْلَمُ وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ﴿٢٢﴾

- ۱۰۶ آللهدان باغیشلانماق دیله! حقیقتاً، آلله باغیشلایان و مهربانندیر.
- ۱۰۷ اوزلرینه خیانت ائدنلردن [اوترو] مجادله ائتمه! شبهه سیز کی، آلله خیانتکار و گناهکاری دوست توتماز.
- ۱۰۸ [پیس ایشلرینی] انسانلاردان [اوتانیب] گیزلدیرلر و [لاکین] آللهدان [اوتانماییب] گیزلتمیرلر بیر حالدا کی، گنجه لر آللهیین راضی اولمادیکی سوزلر داتیشانداندا آلله اونلارلا دیر، آلله اونلارین ائتدیکلرینی احاطه ائدن [و بیلندیر].
- ۱۰۹ توتاق کی، سیز دنیا حیاتیندا اونلارین طرفینی ساخلادینیز، پس قیامت گونو آللهیین قارشیسیندا اونلاری مدافعه ائدن کیم اولاجاق؟ و یا کیم اونلارا وکیل اولاجاقدیر.
- ۱۱۰ هر کیم پیس بیر ایش گورسه و یا اوزونه ظلم ائتسه؛ سونرا آللهدان مغفرت ایسته سه؛ آللهی چوخ باغیشلایان و مهربان تاپاجاقدیر (گوره جکدیر).
- ۱۱۱ هر کس بیر گناه ائله سه، مطلق اوز ضررینه ائتمیش اولور. آلله، حقیقتاً، علم و حکمت صاحبی دیر.
- ۱۱۲ هر کس بیر خطا و یا گناه ائدیپ اونو گناهسیز بیر آدمین بوینونا آتسا، البته، او بیر بهتانی و آچیق—آشکار بیر گناهی بوینونا چکمیش اولور.
- ۱۱۳ اگر آللهیین فضل—کرمی و رحمتی سنین حالینا شامل اولماسایدی، اونلاردان بیر دسته، سنی آزدیرماق عزمینده ایدیلر؛ حالبو کی، اوزلریندن غیریمسینی آزدیرا بیلمزلر و سنه هنج بیر ضرر وورا بیلمزلر. آلله، سنه کتاب (قرآن) و حکمت نازل ائتدی و سنین بیلمه دیگینی اویرتدی. آللهیین فضل—کرمی سنه [همیشه] بؤیوک اولیودور.

لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِنْ نَجْوَاهُمْ إِلَّا مِنْ أَمْرٍ بِصَدَقَةٍ
 أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ
 ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١١٦﴾ وَمَنْ
 يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ
 سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّى وَنُضْلِهِ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ
 مَصِيرًا ﴿١١٧﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ
 مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا
 بَعِيدًا ﴿١١٨﴾ إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا إِنَاثًا وَإِنْ يَدْعُونَ
 إِلَّا الشَّيْطَانَ مَرِيدًا ﴿١١٩﴾ لَعَنَهُ اللَّهُ وَقَالَ لَا اخِذَنَّ
 مِنْ عِبَادِي نَصِيبًا مَفْرُوضًا ﴿١٢٠﴾ وَلَا ضِلَّتْهُمْ
 وَلَا مَنِينَتْهُمْ وَلَا مَرْنَتْهُمْ فَلْيَبْكُوا كُنْ أَدَانًا لِنَعَامِ
 وَلَا مَرْنَتْهُمْ فَلْيَغْتَرَّنْ خَلْقَ اللَّهِ وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ
 وَلِيًّا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرًا مُبِينًا ﴿١٢١﴾ يَعِدُهُمْ
 وَيُمْنِيهِمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢٢﴾
 أُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمَ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا ﴿١٢٣﴾

۱۱۴ اونلارین پیچیلدا شمالاری نین چوخوندا خشییر یوخدور. صدقه وئرمگه، یاخشیلیق ائتمه گه و یا انسانلار آراسیندا صلح یاراتماغا امر ائدیلر مستثادیرلار. هر کیم آللهین راخیلیغی اوچون بو ایشی گؤرسه، تترلیکله اونا بؤیوک اجر وئره جه ییک.

۱۱۵ و هر کیم اوزونه دوغرو یول بللی اولاندان سونرا پیغمیره مخالفت ائدیپ، مؤمنلرین یولوندان غیری بیر یولا مثیل ائتمسه، اونو اوز توندوغو یولدا بوراخازیق و جهنمه واصل ائده ریک، [اورا] نجه ده پیس یتردیر.

۱۱۶ شبهه یوخدور کی، آلله، اونا شریک قوشماغی باغیشلاماز، بوندان غیری گناهلاری ایسه، ایسته دیگی شخصه باغیشلار. آللهها شرک قوشان شخص شبهه سیز کی، چوخ اوزاق (درین) بیر ضلالته دوشموش اولور.

۱۱۷ [مشرکالر]، آللهین یئرینه تکجه مؤنث (دیشی) بوتلره پرستش ائدیر و آنجاق عاصی شیطانی چاغیریرلار.

۱۱۸ آللهین لعتینه گلمیش او (شیطان) دئدی: «من ایسه سنین بنده لریندن معین بیر پای گؤتوره جگم»، «معین بیر قسمینی توتا جاغام».

۱۱۹ «اونلاری مطلق آزدیرا جاغام، بوش آرزولارا سالاجاغام و حیوانلاری نین قولاقلارینی [بوتلری اوچون] یارماغا (ائتمگه) وادار ائده جگم و آللهین یاراتدیقلاریندا ده ییشیک لیک وئرمگه امر ائده جگم!» آللهی قویوب شیطانی دوست توتان کیمسه، قطعاً، آچیق-آشکار زیانا اوغرامیش اولور.

۱۲۰ [بلی] شیطان اونلارا وعده وئریر، اونلاری بوش آرزولارا سالیر. لاکین شیطان آلداتماقدان سووای باشقا بیر وعده وئرمز.

۱۲۱ اونلارین یتری جهنمدیر و اورادان خلاص اولماغا بیر یتر تاپا بیلمز لر.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعْدَ اللَّهِ
حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ﴿١٣٢﴾ لَيْسَ بِأَمَانِيكُمْ
وَلَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزِيهِ
وَلَا يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٣٣﴾ وَمَنْ
يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ
يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا ﴿١٣٤﴾ وَمَنْ أَحْسَنُ
دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ
إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ﴿١٣٥﴾ وَلِلَّهِ
مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ
بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطًا ﴿١٣٦﴾ وَلَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللَّهُ
يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتَامَى النِّسَاءِ
الَّتِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ
وَالْمُسْتَضَعْفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ وَأَنْ تَقُومُوا لِلْيَتَامَى بِالْقِسْطِ
وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ﴿١٣٧﴾

- ۱۲۲ ایمان گتیریپ صالح عمللر ائدنلری ایسه تشرلیکله آلتیندان آرخلار آتخان جتترلره داخل ائده جه ییک . اونلار دائمی اولاراق اورادا قالاچاقلار . آلهلین وعده سی دوغرو دور ، آلهلهدان داها دوغرو دانیشان کیمدیر؟
- ۱۲۳ بو (جتته داخل اولماق) ، نه سیزین خیاللا رینیز لا و نه ده کتاب اهلی نین بوش خیاللاری ایله اولور . هر کیم پیس بیر ایش گۆرسه ، اونا گۆره جزالانیر و اۆزونه آلهلهدان باشقا بیر دوست و کۆمکچی تاپا بیلمز .
- ۱۲۴ مؤمن اولدوقلاری حالدا صالح عمللر ائدن کیشیلر و قادینلار جتته داخل اولارلار و اونلارا خورما چرده یی نین تتلی قده ر ظلم اولماز .
- ۱۲۵ یاخشلی لیق ائدن کیمسه اولاراق اۆزونه آلهلها تسلیم ائدن و ابراهیمین حنیف (دوغرو اولان) دینینه تابع اولان شخصدن ، دین اعتباری ایله داها گۆزه ل کیم اولاییلر؟ آلهل ابراهیمی اۆزونه دوست توتوبدور .
- ۱۲۶ گۆیلرده کیلر و یترده اولانلارین هامیسی آلهلها مخصوصدور . آلهل هر بیر شئی [علم و قدرتی ایله] احاطه ائدیر .
- ۱۲۷ سندن قادینلار باره سینده فتوا ایسترلر . [اونلارا] دئ : «اونلارین باره سینده سیزه آلهل ، فتوا وئریر . وئريلمه سی واجب اولانی اۆزلرینه وئرمه دیگینیز حاندا اتولنمک [ایسته دیگینیز ، و یا] ایستمه دیگینیز یتیم فیزلار و عاجز اوشاقلار باره سینده [هابشله] یتیملرله عدالتله رفتار اتملی اولدوغونوز باره ده قرآندا سیزه تلاوت اولونان آیه لر [بو فتوالارداندیر] . سیزین ائتدیگینیز بوتون خئیر ایشلری ، شبهه سیز کی ، آلهل بیلیر .

وَأِنْ أَمْرًا خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ
وَأُخْضِرَتِ الْأَنْفُسُ الشُّحَّ وَإِنْ تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ
كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٢٨﴾ وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا
بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمِيلِ
فَتَذَرُوهُمَا كَالْعَاقَلَةِ وَإِنْ تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ
كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٢٩﴾ وَإِنْ يَتَفَرَّقَا مِنْ أَمْرِ اللَّهِ
كُلًّا مِنْ سَعَتِهِ وَكَانَ اللَّهُ وَاسِعًا حَكِيمًا ﴿١٣٠﴾ وَلِلَّهِ
مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ يُؤْتُونَ الْكِتَابَ
مِنْ قَبْلِكَ وَإِيَّاكُمْ أَنْ تَتَّقُوا اللَّهَ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ
مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ﴿١٣١﴾ وَلِلَّهِ
مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٣٢﴾ إِنْ يَشَأْ
يُذْهِبْكُمْ أَيْهَا النَّاسُ وَيَأْتِ بِآخَرِينَ وَكَانَ اللَّهُ
عَلَى ذَلِكَ قَدِيرًا ﴿١٣٣﴾ مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ
ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿١٣٤﴾

- ۱۲۸ اگر بىر قادين اۆز اري نين پيس رفتاريندان و يا اوندان اوز چتۈيرمه سىندىن قورخسا، [قادين اۆز حقيقتىن كىچىككە] آزالارنىدا صلح يولو ايله دوزگون بىر صلح اتمەلرئىدە ھىچ بىر گناە يوخدور، صلح داھا ياخشىدۇر. اصلئىدە نفسلردە قىسقانچلىق ھېشە مۇجود دور. اگر گۆزەل رفتار ائدىب تقوالى اولسانىز [بو سىزىن اوچون داھا ياخشى دۇر]. شېھە يوخدور كى، آلكە سىزىن ائتىدىكلرىنىزدىن خىر داودۇر.
- ۱۲۹ ھر قەدەر جەھد ائتسە نىزدە آروادلارنى سىزىن آراسىندا اصلا عدالتلە رفتار ائدە بىلىزمىنىز. بارى [بىرىسە] تامامىلە مئىل گۈستىرې [او بىرىسە] آسىلى وضعىتدە بوراخمايىن! اگر اۆزۈنۈزۈ اصلاھ ائدىب تقوالى اولسانىز [آلكە سىزى باغىشلار]. حقيقتا، آلكە باغىشلار يان و مەرباندىر.
- ۱۳۰ اگر اولنار [ار-آرواد] بىر-بىرىدىن آيرىلسالار، آلكە اولنار بىر بىرىنى اۆز گىنىش [لطف و مەرحەمەت] ايله غنى ائدۇر. حقيقتا، آلكە گىنىش كرم و ھكىمت صاحى دۇر.
- ۱۳۱ گۆيلردە كىلر و يئردە اولانلار بىر ھامىسى آلكە مەخسۇس دور. بىز سىزدىن اوڭ كىتاب و ئىرىلنلرە دە، سىزە دە آلكەدان قورخماغىنىزى امر ائتىدىك. اگر [آلكە] كافىر اولسانىز بىلە [نە اولسون كى]، گۆيلردە كىلر بىر و يئردە اولانلار بىر ھامىسى آلكە مەخسۇس دور. آلكە احتىياج سىزدىر و ھىمد اولونماغا داھا لايىق دۇر.
- ۱۳۲ گۆيلردە كىلر بىر و يئردە اولانلار بىر ھامىسى آلكە مەخسۇس دور. آلكە بىر و كىل اولماسى كفايت ائدۇر.
- ۱۳۳ اى انسانلار! اگر او (آلكە) اىستە سە، سىزى يوخ ائدۇر و باشقالارنى گىتۇر، آلكە بونا قادردۇر.
- ۱۳۴ ھر كىم دىنيا ئوابىنى (مكافاتىنى) اىستە سە [بىلىسە كى]، ھىم دىنيان بىر و ھىم دە آخرتىن ئوابى آلكە بىر ياتىندۇر. آلكە حقيقتا، ائشىدىن و گۆرە ندىر.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ
وَلَوْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ إِن يَكُنْ غَنِيًا أَوْ فَقِيرًا
فَإِنَّ اللَّهَ أَوْلَىٰ بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا وَإِنْ تَلَوُّا
أَوْ تُمْرِضُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٣٥﴾ يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَى
رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ
وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا
﴿١٣٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ أَرَادُوا
كَفْرًا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيُفْرِطَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلًا ﴿١٣٧﴾
بَشِيرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣٨﴾ الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ
الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَيْبَتُقُونَ عِنْدَهُمْ
الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴿١٣٩﴾ وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ
أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا
مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ إِنَّكُمْ إِذَا مِثْلُهُمْ أَنَّ
اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ﴿١٤٠﴾

۱۳۵ ای ایمان گتیرنلر! همیشه عدالتله داورانین! سیزین اوزونوزون، آنا-آنانیزین، یاعین قوهوملارینیزین علییه اولسا بشله؛ [عدالتله داورانین]. و آله [راضیخی] اوچون شاهدلیک ائدین! هر چند [او ایکی طرفدن بیر]، دؤلتلی و یا کاسیب اولسون. هر حالدا آله اونلارین هر ایکسینه سیزدن داهایا یاخیندیر. نفسانی ایستکلره اویوب [حقدن] اوز چشورمه یین! اگر دیلینیزی ایسه نیز (حق تعریف ائسه نیز) و [شاهید اولماقدان و یا حوکم ورمکدن] بویون قاچیرسانیز، [بیلین کی]، آله ائدیگینیز عمللردن خبرداردیر.

۱۳۶ ای ایمان گتیرنلر! آله، پیغمبرنه، پیغمبرنه نازل ائدیگی کتابا و اوندان اوک نازل ائدیگی کتابلارا ایمان گتیرین! آله، اونون ملکلیته، کتابلارینا، پیغمبرلرینه و آخرت گونونه کافر اولان کیمسه، شبهه سیز کی، اوزاق (بؤوک) بیر ضلالتله دوشموش اولور.

۱۳۷ ایمان گتیریب، سونرا کافر اولان و بیر داهایا ایمان گتیریب یئنه کافر اولان، سونرا دا کفرلرینی آرتیران شخصلری، آله، اونلاری هنج وقت باغیشلاپان و دوغرو یولا هدايت ائدن دییلدیر.

۱۳۸ [یا محمد!] منافقلمه خبر وئر کی، اونلار اوچون آغریلی بیر عذاب واردیر.

۱۳۹ اونلار، مؤمنلری بوراخیب کافرلری دوست توتورلار؛ یوخسا عزت و شرفی اونلارین یاتیندا آختاریرلار؟ [بو خام خیال دیر]، شبهه سیز کی، عزت، تمامیه آلهین یاتیندادیر.

۱۴۰ البته [آله] کتابدا (قرآندا) سیزه نازل ائدیبدیر کی: «آلهین آیه لری نین انکار ائدیلمدیگینی و اونلارا استهزاء اولوندوغونو ائشیتدیگینیز زمان، اونلار آیری بیر صحبت گیرشمه یینجه، اونلارلا (مشکرلرله) بیر یرده اوتورمایین!» اونا گؤره کی، اوندان سیز ده اونلارین تاپی اولارمسینیز. آله منافقلمی و کافرلرین هامیسینی جهنمده بیر یره جمع ائده چکدیر.

الَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فِتْنَةٌ مِنْ اللَّهِ
 قَالُوا أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ وَإِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ
 قَالُوا أَلَمْ نَسْتَحِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعْكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فَاللَّهُ
 يَخْصِمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ
 عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ۝١١٠ إِنْ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ
 وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كَسَالَى يُرَآؤُنَ لِلْإِنْسَانِ
 وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ۝١١١ مَذْذَبَيْنَ بَيْنَ ذَلِكَ لَا إِلَى
 هَؤُلَاءِ وَلَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا
 ۝١١٢ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ
 دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَرْبِيدُونَ أَنْ تَجْعَلُوا اللَّهَ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا
 مُبِينًا ۝١١٣ إِنْ الْمُنَافِقِينَ فِي الذَّلِيلِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ
 تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ۝١١٤ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللَّهِ
 وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ وَسَوْفَ يُؤْتِي اللَّهُ
 الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ۝١١٥ مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ
 إِنْ شَكَرْتُمْ وَأَمِنْتُمْ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ۝١١٦

- ۱۴۱ اونلار (منافقلر) سىزە گۆز قويمارلار، اگر آللهدان سىزىن اوچون [دوشمنە قارشى] بىر غلبە لىك اوز وئرسە : «مگر بىز سىزىنلە دىيىلدېكمى؟» — دىيەرلر، كافىرلەر بىر شىئى نصىب اولاندا ايسە، اونلاردا دا : «مگر مۇمنلەرلە دۇيوشدە [اونلارنىن طرفىندە اولسايدىق] سىزە غالب گلە بىلمىزدېكمى، مگر مۇمنلەرلە مانع تۇرتمە دىكمى؟» — دىيەرلر. آلله قىامت گۈنو آراتىزدا حۇكم ائدە چىكىدەر. آلله، اصلا كافىرلەر مۇمنلرىن غلبىنە اولان بىر يول قرار وئرمىز.
- ۱۴۲ منافقلر آللهغا حىلە گىلمەك اىستە يىرلر، حالبوكى، آلله اونلارنىن حىلەلرىنى پوزاندىر. نامازدا دوراندا تىبل لىككە قالخارلار، انسانلار پالاندىن اوزلىرىنى گۆسترلر و آللهى دا چوخ آز ذىكر ائدولر.
- ۱۴۳ [ايمانلا كىفر] آراسىندا ايكى گۆيوللو اولاتلار، [و يا هر ايكى طرفدن قوولولاتلار] نە او طرفە و نە ده بو طرفە مئىل ائتمىزلر. آللهىن ضالانده بوراخدىنى شىخس اوچون اصلا بىر يول تاپا بىلمىزسن!
- ۱۴۴ اى ايمان گىتىرنلر! مۇمنلرى بوراخىب كافىرلرى دوست توتمايىن! بوخسا آلله اوچون اۆز غلبىنىزە آچىق — آشكار بىر دلىل قرار وئرمەك اىستە يىرسىنىزمى؟
- ۱۴۵ بلى! منافقلر جهنمىن لاپ آشاغى طبقە سىندە دىرلر. اونلار اوچون اصلا بىر كۆمكىچى تاپا بىلمىزسن.
- ۱۴۶ لاكىن تۆبە ائدولر، [عمللىرىنى] اصلاح ائدولر، آللهغا سىغىنانلار و دىنلىرىنى آلله اوچون خالص ائدولر مستىئادىرلار. اونلار [نهایت] مۇمنلرلە اولاجاقلار و تنزىلكە آلله مۇمنلرە بۆيوك اجر وئره چىكىدەر.
- ۱۴۷ اگر شىكر ائدىپ ايمان گىتىرسە نىز، سىزە عذاب وئرمەك آللهىن نە پىنە گر كىدەر. آلله شىكر ائدولرىن حقىنى وئرن و هر شىئى بىلىندىر.

لَا يُجِبُ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلِمَ وَكَانَ اللَّهُ
 سَمِيعًا عَلِيمًا ﴿١٤٨﴾ إِنْ تَبَدُّوا خَيْرًا أَوْ تَخَفُوهُ أَوْ تَعْفُوا عَنْ سُوءِ
 فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفْوًا قَدِيرًا ﴿١٤٩﴾ إِنْ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ
 وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُوا
 نُؤْمِنُ بَعْضُ وَنَكْفُرُ بَعْضٌ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ
 سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾ أُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ
 عَذَابًا مُهِينًا ﴿١٥١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا
 بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ أُولَئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أَجُورُهُمْ وَكَانَ اللَّهُ
 غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٥٢﴾ يَسْأَلُ أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ كِتَابًا
 مِنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَى أَكْبَرَ مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا إِنَّا إِلَهُك
 جَهْرَةً فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ
 مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا عَنْ ذَلِكَ وَأَتَيْنَا
 مُوسَى سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿١٥٣﴾ وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ
 بِمِيثَاقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمْ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا لَهُمْ
 لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿١٥٤﴾

- ۱۴۸ اَللّٰه، [پير شخصين او بيرى نين] پيس ليگى نين سسلنديرمه سىنى سئومز،
تکجه ظلم اولونموش شخصى مستنادير. اَللّٰه هر شئى انشيدن و بيلندير.
- ۱۴۹ ياخشى بير عملى آشکارا چيخارسانيز يا گيزلشه نيز و يا بير پيسليگى عفو
اتسه نيز، بيلين كى، اَللّٰه دا چوخ باغيشلایان و هر شئيه قادردير.
- ۱۵۰ اَللّٰه و اونون پيغمبرلرينه کافر اولانلار، اَللّٰه پيغمبرلريندن آپيرماق
مقصدى ايله: «بیز بعضى سينه ايناتيريق و بعضى سىنى انکار ائديرک»،
—دئيرلر و بونون (کفرله و ايمانين) آراسيندا اوزلري اوچون بير يول تاپماق
ايسته بيرلر.
- ۱۵۱ اونلار، حقيقتاً، کافرديرلر. بيز ايسه کافرلر اوچون روسواي ائديجى
عذاب حاضرلاميشيق.
- ۱۵۲ اَللّٰه و پيغمبرلرينه ايمان گشيرنلرين و اونلارين هئچ بيرىنى او بيريسيندن
آپيرمايانلارين اجرلرينى اَللّٰه تنزليکله وئره چکدير. اَللّٰه باغيشلایان و
مهرباندير.
- ۱۵۳ کتاب اهلى سنين اونلارا گويدن [بيردن] بير کتاب ائنديرمگىنى ايسته بيرلر،
حالبوکى اونلار بوندان داهيا بؤيوکونو موسادان ايسته ميش و دئمشديلر
:«اَللّٰه بيزه آشکار گؤستر». نتيجه ده ظلملرينه گؤره اونلارى ايلديریم
ووردو. سونرا، اونلارا آچيق—آيدين دليللر گلندن سونرا ايسه بوزووا
ستايش ائتديلر. و بيز بوندان دا کئچديک و موسايا آچيق—آيدين دليللر
وئردیک.
- ۱۵۴ عهدلري [نى خاطيرلاماق] اوچون، طور داغىنى اونلارين اوزه رينه
قالديرديق و اونلارا دئديک: «سجده ائده رگ قاپيدان داخل اولون!» و
اونلارا [هابئله]: «شئيه گونو حقيقتده تجاوز ائتمه يين!» —دئيه اونلاردان
محکم عهد—پيمان اَلديق.

فَمَا نَقِضُوهُمْ مِثْقَاهُمْ وَكَفَرْنَا بِهِمْ بآيَاتِ اللَّهِ وَقَتْلِهِمُ الْأَنْبِيَاءَ
بَغْيًا حَتَّى وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ
فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ١٥٥ وَكَفَرْنَا بِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَى مَرْثَمٍ مُنْتَانًا
عَظِيمًا ١٥٦ وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ
اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ
اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ
الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ١٥٧ بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ
اللَّهُ غَنِيًّا حَكِيمًا ١٥٨ وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ
مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ١٥٩ فِظْلِمٍ مِنَ الَّذِينَ
هَادُوا وَاحْرَمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتِ أُحْلَتْ لَهُمْ وَبِصَدِّ هُمْ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ كَثِيرًا ١٦٠ وَآخِذْهُمْ بِالْزُبُرِ وَقَدْ نَبَّأْنَاهُمْ وَكَلَّمْنَاهُمْ
أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ١٦١ لَكِنِ
الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا
أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالْمُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أُولَئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ١٦٢

۱۵۵ لاکین عهد-یمانلارینی پوزدوقلاری، آللهین آیه لهرنه کافر اولدوقلاری، پیغمبرلری ناحق یشره اولدوردوکلری و : «قلبلریمیز اؤرتولدور» ، —دئمکلری اوزوندن [آللهین لعتینه گلدیلر]، بلی، اؤز کفرلری اوزوندن اونلارین قلیلرینی آله مؤهورله ییبدیر. نتیجه ده آز بیر دسته دن ساوایی آپریلاری ایمان گتیرمز.

۱۵۶ [هم ده] کافر اولمالاری و مریمه بؤیوک بیر بهتان آتدیقلاری اوزوندن [آللهین لعتینه گلدیلر].

۱۵۷ و : «بیز آللهین پیغمبری اولان مریم اوغلو عیسی مسیحی اولدوردو»، —دئمکلری اوزوندن. حالبوکی اونلار اونو اولدورمه دیلر و اونو دارا چکمه دیلر لاکین اونلار بشله گلدی. حقیقتاً، اونون حقیقته اختلافدا اولانلار البته شک و شبهه ده دیلر؛ اونلارین بونا دایر بیر معلوماتلاری یوخدور؛ اونلار آنجاق ظنه تابع دیلر و اونو قطعاً اولدورمه ییلر.

۱۵۸ اصلینده، آله اونو اؤز طرفینه پوکسلندی (اوجالندی). و آله عزت و حکمت صاحبی دیر.

۱۵۹ شبهه یوخدور کی، کتاب اهلیندن ائله بیر کس اولماز کی، اولوموندن اوک اونا (عیسایا) مطلق ایمان گتیرمه سین، قیامت گونونده [عیسی دا] اونلارا شاهید اولاجاقدیر.

۱۶۰ نهایت، یهودیلر چوخ ظلم ائتدیکلری و بیر چوخلارینی آللهین یولوندان دؤندردیکلری اوچون اونلارا حلال اولموش پاک نعمتلری حرام ائتدی.

۱۶۱ [و هابئله نهی] اولوندوغو حالدا ربا آلدیقلاری و خلطین مالینی حقسیز یشره یتدیکلری اوچون [حلال نعمتلری اونلارا حرام ائتدی]. بیز اونلاردان کافر اولان کیمسه لر اوچون آغریلی عذاب حاضیرلامیشیق.

۱۶۲ لاکین اونلاردان علمده درین و محکم اولانلار، [اسلام امتیندن] منه نازل اولان [قرآنا]، و سندن اوک نازل اولانا ایمان گتیرن مؤمنلر [هابئله] ناماز قیلانلار، زکات وئرلر، آلهها و آخرت گونونه ایمان گتیرنلره [ایسه] تئزلیکله بؤیوک اجر وئرله جه ییک.

أَنَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ
 بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
 وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَى وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ
 وَآتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا ﴿١١٢﴾ وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ
 مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ
 مُوسَى تَكْلِيمًا ﴿١١٣﴾ رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ
 عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١١٤﴾
 لَكِنِ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ وَالْمَلَكُ يَشْهَدُونَ
 وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿١١٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
 قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١١٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ
 يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرْ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا ﴿١١٧﴾ إِلَّا
 طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ
 يَسِيرًا ﴿١١٨﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ
 مِنْ رَبِّكُمْ فَامْنُوا خَيْرًا لَكُمْ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ
 مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١٩﴾

۱۶۳ بیز نوحا و اونندان سونراکی پیغمبرلره وحی گؤندرديگیمیز کیمی سنه ده وحی گؤندرديک. ابراهيمه، اسماعيله، اسحاقه، يعقوبه، اسباطه، عيسايه، ايوبه، یونسه، هارونه و سليمانه [ده] وحی گؤندرديک و داوودا دا زیور وئردیک.

۱۶۴ بیز پیغمبرلر گؤندرديک، بعضیسی نین احوالاتینی بوندان اوک سنه دانیشدیق، بعضیسی نین احوالاتینی ایسه سنه دانیشمامیشیق، آله موسانی [واسیطه سیز] دانیشدیردی.

۱۶۵ بشارت وئرن و خبردارلیق ائدن پیغمبرلر [گؤندرديک کی]، بو پیغمبرلردن سونرا انسانلارا آله قارشى بیر بهانه یشری قالماسین، آله عزت و حکمت صاحبی دیر.

۱۶۶ لاکین آله سنه نازل ائتدیگی نین [حق اولدوغونا] شاهییدیر و اونر اوز علمی ایله نازل ائتیدییر. ملکله ده بونا شاهییدلیک ائدییرلر. آلهین شاهی اولماسی ایسه کفایت ائدر.

۱۶۷ شبهه سیز کی، کافر اولان و خلقی آلهین یولوندان دؤندرلر شخصلر چوخ اوزاق (درین) بیر ضلالته دوشوبلر.

۱۶۸ حقیقتاً، آله کافر اولان و ظلم ائدن شخصلری باغیشلاپان و اونلارا بیر یول گؤسترلر دییلدییر.

۱۶۹ آنجاق ایچینده ابدی قالاجاقلاری جهنم یولونو [گؤستره چک]. بو دا آله اوچون چوخ آساندیر.

۱۷۰ ای انسانلارا [گؤزله دیگینیز] پیغمبر، ریینیز طرفیندن حق گتیردی، [اونان] ایمان گتیرین! بو، سیزین اوچون یاخشى اولار و اگر کافر اولسانیز، [بیلیل کی]، [گؤیلرده کیلر و یشرده کیلر آلهیندیر. و آله، حقیقتاً، علم و حکمت صاحبی دیر.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى
 اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ
 اللَّهِ وَكَانَتْهُ الْقِيَمَةُ إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ فَآمِنُوا
 بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ إِنَّهُمْ خَيْرُ الْكُفِّينَ إِنَّمَا
 اللَّهُ إِلَهٌ وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
 وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٧١﴾ لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ
 أَنْ يَكُونَ عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ وَمَنْ
 يَسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمُ إِلَهُ جَمِيعًا ﴿١٧٢﴾
 فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ
 وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَنكَفُوا وَاسْتَكْبَرُوا
 فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧٣﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ
 بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا ﴿١٧٤﴾
 فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَأَعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي حِمَّةٍ
 مِنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٧٥﴾

۱۷۱ ای کتاب اهلی! اوز دینیزده غلواتتمه بین (حددی آسماین!) آلله فارشی

حق اولان سوزدن باشقاسینی سؤیلمه بین! حقیقتاً، مریم اوغلر
عیسی-مسیح، آللهین پیغمبری و اونون (آللهین) مریمه یئتیردیگی کلمه دیر و
اونون طرفیندن اولان بیر روحدور. آلله و اونون پیغمبرلرینه ایمان گتیرین!
[آلله باره سینده] اوچ [اوقنوم سوزونو] دئمه بین! [بئله سوزلردن] ال چکین!
بو سیزین اوچون یاخش اولار. حقیقتاً، آلله یگانه بیر تانری دیر. او اوغول
صاحبی اولماقدان کناردیر. گویلدده کیلر و یترده کیلر هامیسی اونوندور.
آللهین [جمیع مخلوقات] وکیل اولماسی کفایت ائدر.

۱۷۲ مسیح، آلله بنده اولماقدان بویون قاچیرماز. لاپ یاخین ملکدر ده ائله دیرلر
(بویون قاچیرمازلار). اصلینده هر کیم آلله عبادت اتمکدن امتناع ائدیب
لوغالانسا، [بیلیل کی،] آلله تنزلیکله اونلاری اوز حضورونا توپلاپاجاق.

۱۷۳ ایمان گتیریپ صالح عمللر ائدن کیمسه لر ایسه، اونلارین اجرلرینی [آلله]
تمامیله وئره جک، [اوسته لیک] اوز فضل-کرمیندن ده اونلارا
آرتیراجاقدیر. [آلله بنده لیک اتمکدن] بویون قاچیرانلارا و لووغالیق
ائدنلره آغریلی بیر عذاب ایله عذاب وئره جکدیر. اونلار اؤزلری اوچون
آللهدان باشقا نه بیر دوست و نه ده بیر کؤمکچی تاپمایاجاقلار.

۱۷۴ ای انسانلار! سیزه ربینیز طرفیندن بیر برهان (دلیل) گلنیدیر و بیز سیزه
آیدینلاشدیران بیر ایشیق (قرآن) گؤندرمیشیک.

۱۷۵ آلله ایمان گتیریپ اونا سیفیانلاری ایسه تنزلیکله اوز فضل-کرمینه داخل
ائدر و اونلاری اؤزونه طرف آپاران دوغرو یولا هدايت ائدر.

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ إِنْ أَمْرُو أَهْلَكَ
لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِيهَا إِنْ
يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ فَإِنْ كَانَتْ أَثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الشُّلْثَانِ وَإِنْ كَانَتْ
وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ وَلِأَخَوَاتٍ إِذَا كَانَ لَهُنَّ وَالِدٌ فَلَهُنَّ
النِّصْفُ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدُ وَالْأُخْتُ وَلِأَخٍ إِذَا كَانَ لَهُ أُخْتُ
فَلَهُ النِّصْفُ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدُ وَالْأُخْتُ وَلِأَخٍ إِذَا كَانَ لَهُ أُخْتُ
فَلَهُ النِّصْفُ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدُ وَالْأُخْتُ وَلِأَخٍ إِذَا كَانَ لَهُ أُخْتُ
فَلَهُ النِّصْفُ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدُ وَالْأُخْتُ (١٧)

سُورَةُ التَّائِيَةِ مَكِّيَّةٌ ٢٠ آيَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ أُحِلَّتْ لَكُمْ بَيْعَةُ الْأَنْفَامِ إِلَّا
مَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ غَيْرُ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَأَنْتُمْ حُرُمٌ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ①
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحْلُوا شَعَائِرَ اللَّهِ وَلَا أَشْهُارَ الْحَرَامِ وَلَا
الْهُدَى وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا آمِينَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ يَتَّبِعُونَ فَضْلًا مِنْ رَبِّهِمْ
وَرِضْوَانًا وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا وَلَا يَجْرِمُكُمْ شَنَاانُ قَوْمٍ أَنْ
صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِنْ تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَلَا
تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ②

۱۷۶

[یا محمد!] سندن فتوا ایسته بیرلر. [اونلارا] دئ: «آله کلاله (آناسی، آناسی و اوولادی اولمایان باجی، قارداش) باره سینده بئله فتوا وئریر: اوولادی [آنا-آناسی] اولمایان بیر کیشی وفات اتسه و اونون [آنا-آنادان] بیر و یا آنادان بیر [بیر باجیسی اولسا، قویوب گتدیگی مالین (میراثین) یاریسی باجییا یئتیشر. اگر اوولادی [و آنا-آناسی] اولمایان بیر باجی وفات اتسه، نکهجه [آنا-آنادان] بیر و یا آنادان بیر [قارداشی وارث اولسا او، مالین هامیسینی ارث آپارار. و اگر وفات اتسه نین او باجیلاری ایکی اولسا، میراثین اوچده ایکی حصه سی اونلارا یئتیشر. اگر وارثلر [آنا-آنادان] بیر و یا آنادان بیر [قارداش و باجیلاردان (قارداش و باجی بیرلیکده) حبارت اولسا، [مالین هامیسینی اوز آرالاریندا بؤلرلر] هر بیر کیشی نین پایی ایکی آروادین پایی قدهردیر». آله سیزه بونو آچیقلاپیر کی، ضالنه دوشمه سینیز، آله هر شیه عالمدر.

مائده سوره سی [۵]

بو سوره قرآن - کریمین بنشینجی سوره سیدیر.

مدینه ده نازل اولموش و (۱۲۰) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهین آدی ایله

۱ ای ایمان گتیرنلر! [اوز باغلادیغینیز] عقدلره صادق قالین (اونلاری یثینه یئتیرین)! احرامدا اولدوغونوز حالدا اووچولوغو حلال ییلمه مک شرطی ایله، سیزه [آدلاری] اوغوناجاق شیلردن باشقا حیوانلارین [اتی] حلال اددیلیدیر. شبهه یوغدور کی، آله ایسته دیگینی حوکم ائدر.

۲ ای ایمان گتیرنلر! آللهین [عبادتینه دلالت ائدن] علامتینه (مراسملرینه)، حرام آیا، آللهها هدیه ائدیلمن قوربانلیغا، بونونا نشان تاخیلمیش (اتلنیش) قوربانلیغا و ربی نین فضل - کرم و راغبیلیغینی قازانماق مقصدی ایله بیت الحراما اوز توتوب [زیارته] گلنلره حورمتسیرلیک ائتمه پین! احرامدان چیخدیغینیز زمان [ایسته سه نیز] اووچولوق ائدین! البته [بیر زمان] سیزی مسجدا الحراما داخل اولماغا قویمایان بیر قومه قارشى اولان آجیق - پنیز [سیزی اصلا تجاوززه چکمه سین. یاغشی لیق ائتمکده و پیس عمللردن چکینمکده کؤمکله شین! گناه ایش گؤرمگه و دوشمنچی لیک ائتمگه بیر - بیرینزه کؤمک ائتمه پین! قورغون آللهدان! حقیقتاً، آللهین عذابی شدتلیدیر.

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالْدَّمُ وَلَحْمُ الْخُزَيْرِ وَمَا أَهَلَ لغيرِ
 اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخِفَةُ وَالْمَوْقُودَةُ وَالْمُسْتَرْذِيَّةُ وَالْبَطِيخَةُ وَمَا
 أَكَلَ السَّبْعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْقِمُوا
 بِالْأَزْلَامِ ذَلِكُمْ فَسِقُ الْيَوْمِ يَشُكُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ
 فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ الْيَوْمَ أَكَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ
 عَلَيْكُمْ نَفْسِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي
 مَخْصَصَةٍ غَيْرِ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٠٠﴾
 يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُمُ
 مِنَ الْجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَ اللَّهُ فَكُلُوا
 مِمَّا أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَانْقُوا اللَّهَ إِنَّ
 اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٠١﴾ الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ
 أُوتُوا الْكِتَابَ حَلَلٌ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ حَلَلٌ لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ
 وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ
 أَجُورَهُنَّ مُحْصِينَ غَيْرِ مُسَافِحِينَ وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْكَافِرِ
 بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿١٠٢﴾

۳ مئته (اؤلموش حیوان)، قان، دونوز اتی، [باشی کسیدیلگی زمان] اکلهدان آیرسی نین آدی ایله باشی کسینلر، بوغولموش، وورولموش، [بیر یردن] دوشوب اؤلموش، [باشقا حیوانین بوینوزو ایله] وورولوب گیرمیش، وحشی حیوانلار طرفیندن یارالانیب پارچالانمیش — جانی چیخمامیش باشینی کسیدگییز حیوانلار مستنادیر —، [آتشکده لرده] دیکینه قویولموش داشلار (بوتلر) اوچون کسيلمیش حیوانلار و فال اوخلاری ایله پای بۆلمک، سیزه حرام اندیلیبدير. بوتلارین هامیسی فسق (اَلْهین اطاعتیندن چیخماق) — دیر. بو گون کافر اولانلار دینیزدن بوتون اومیدلرینی کسیلر، داها اونلاردان قورخماين، مندن قورخون! بو گون سیزه دینیزی کامل ائتدیم، سیزه اولان نعمتی تماملادیم، دین اولاراق سیزین اوچون اسلامی بیه نیب — سنجدیم. هر کس گناها مثیل ائتمک نیتینده اولماساق شرطی ایله آجلیق اوزوندن مجبوریت حالیندا اولورسا، [حرام شیلردن ضروری احتیاجینی رفع ائدن قدر یشه ییلر]. چونکی اَلله باغیشلايان و مهرباندير.

۴ سندن هانسی شیلرین اونلارا حلال اولدوغونو سوروشورلار. [یا محمد! اونلار] دئ: «بوتون پاك شیلر سیزه حلال اندیلیبدير. اَلْهین سیزه اؤیره تدیکی شیلرله تعلیم و فردیگییز حیوانلارین (تعلیم گورموش ایتلرین) سیزین اوچون توتوب ساخلادیقلارینی دا یشیین و [تعلیم و فردیگییز حیوانلاری اوو اوستونه گۆندرديگییز، سیلاح ایشلتدیگییز و کسیدگییز زمان] اَلْهین آدینی چکین (بسم الله دیین)! اکلهدان قورخون! شبهه سیز کی، اَلله سرعتله حساب چکندیر.

۵ بو گون بوتون پاك شیلر سیزه حلال اندیلیبدير. کتاب اهلی نین طعامی سیزه و سیزین طعامییز ایسه اونلارا حلالدير. مؤمنلردن، همچین سیزدن قاباق کتاب وقریلمیشلردن آزاد و عصمتلی قادینلار، مهریه لرینی و فردیگییز، ناموسلو اولوب زنا ائتمه دیکلری و گیزلینده اویناش توتادیقلاری تقدیرده [اؤلومک اوچون] سیزه حلالديرلار. هر کس ایمانی [و اسلام اساسلارینی] انکار ائتسه؛ عملی مطلق بوشا چیخار و او آخرتده زیانا اوغرایانلاردان اولار.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا
وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ
وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَرُوا
وَأِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ
مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا
صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ
مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَكِنْ يُرِيدُ
لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٦﴾ وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
وَمِثْقَاةَ الذِّكْرِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأَنَّ اللَّهَ
إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا
قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاةُ قَوْمٍ
عَلَى أَنْ تَقْدِلُوا إِعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى وَاتَّقُوا
اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٩﴾

- ۶ ای ایمان گتیرنلر! نماز قیلماغا قالخدیغینیز زمان اوزلرینیزی و اللرینیزی دیرسکلرینیزه قدهر (دیرسکلرینیزله بشله) یوون! باشینیزا و آباقلارینیزا دا ایکی توپوغا (آباغین اوستونده کی دیک پثره) قدهر مسح چکین! و اگر جَنَّب اولسانیز، [اوزونوزو] پاکلاین (غسل ائدین)! ناخوش اولدوغونوز، سَفرده اولدوغونوز، آباق یولوندا گلدیگینیز و یا قادینلارلا یاخینلیق ائتدیگینیز زمان، سو تاپمادیغینیز تقدیرده پاک تورپاغا تیمم ائدین! اوندان اوزونوزه و اللرینیزه مسح چکین! آله سیزی چتیلگه سالماق ایستمز، لاکین سیزی پاک ائتمک و سیزه نعمتی تاماملاق ایستر کی، بلکه شکر ائده سینیز.
- ۷ آلهین سیزه [وئردیگی] نعمتی و :«ائشیتدیک، اطاعت ائتدیک»، —دئدیگینیز زمان سیزینله باغلادیغی عهد—پیمانی یاد ائدین! قورخون آلهدان! شبهه یوخدور کی، آله اوره کلرین سرینه عالیمدیر.
- ۸ ای ایمان گتیرنلر! آله اوچون قیام ائدن اولون! عدالتله شاهیدلیک ائدن اولون! البته بیر قومه قارشى اولان آجیق [—ینیز] سیزی اصلا عدالتله رفتار ائتمه مگه چکمه سین. عدالتلی اولون! [اونا گوره کی،] بو تقوایا داهایا یاخیندیر. قورخون آلهدان! شبهه یوخدور کی، آله ائتدیکلرینیزدن خبرداردیر.
- ۹ آله، ایمان گتیریب و صالح عمللر ائدنلره باغیشلانماق و بؤیوک اجر وعده سی وئریدیر.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْحَرِّ
 ﴿١٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
 إِذْ هَمَّ قَوْمٌ أَنْ يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ
 أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْتَوَكَّلْ
 الْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ
 وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ
 لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَآمَنْتُمْ بِرُسُلِي
 وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لَأُكَفِّرَنَّ
 عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
 تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَمَنْ كَفَرَ بِذَلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ
 ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٢﴾ فِيمَا نَقُضُهُمْ مِيثَاقَهُمْ
 لَعْنَاهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ
 عَنْ مَوَاضِعِهِ وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ وَلَا تَزَالُ
 تَطَّلِعُ عَلَى خَآئِنَةٍ مِنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَاعْفُ
 عَنْهُمْ وَاصْفَحْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْحَسَنِينَ ﴿١٣﴾

- ۱۰ کافر اولانلار و آیه لریمیزی تکزىب ائدنلره جهنم اهلې دیرلر.
- ۱۱ ای ایمان گتیرنلر! آللهین سیزه [وئردیگی] نعمتینی یاد ائدین کی، سیزه بیر قوم ال آچماق نیتینده اولدوغو زمان [آلله] اونلارین اللرینی سیزدن کسدى. آللهدان قورخون! مؤمنلر تکجه آللهها توکل ائتمه لیدیرلر.
- ۱۲ آلله، اسرائیل اوولادیندان محکم عهد-پیمان ائدی. و ییز اونلاردان اون ایکی سرکرده گؤندردیک، آلله [اونلارا] دئدی: «من سیزینله یم؛ اگر ناماز قیلسانیز، زکات وئرسه نيز، پیغمبرلریمه ایمان گتیرسه نيز، اونلارا کۆمک ائتسه نيز و آللهها قرض الحسن (گۆزه ل بیر بورج) وئرسه نيز، قطعاً گناهلارینیزی سیلیب سیزی آلتیندان آرخلار آخان جئنلره داخل ائدرم. آما بوندان سونرا سیزدن هر کیم کافر اولسا، قطعاً دوز یولو ایتیرمیش اولور».
- ۱۳ نهایت، عهد-پیمانلارینی پوزدوقلاری اوچون اونلاری لعنتله دیک و اورکلرینی برکیتدیک. اونلار، سۆزلری اۆز یئرلریندن [ده ییشیب] تحریف ائدیرلر و اۆز لرینه خاطرلانیمش شیلرین چوخونو اونودورلار. اونلارین آز بیر قسمیدن سووای، اونلاردان همیشه عمله گلن خیانتکارلیقدان خبردار اولاجاقسان. بونونلا بئله اونلاری باغیشلا، [گناهلاریندان] کئچ! شیهه سیز کی، آلله یاخشى ليق ائدنلری دوست توتار.

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَى أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ
فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ
الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَسَوْفَ
نُنَبِّئُهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١٤﴾ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ
قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ
تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ
قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ﴿١٥﴾
يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ
وَيُخْرِجُهُم مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ
وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٦﴾ لَقَدْ كَفَرَ
الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قُلْ
فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ
الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ وَفِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾

- ۱۴ «بیز نصرانی بیک»، — دئینلردن ده محکم عهد — بیمان آلدیق. سونرا اؤزلرینه خاطرلانیمش شیلرین چوخونو اونوتدولار، بیز ده آرالارنا قیامت گونونه قدر داوام الله جک دوشمنچی لیک و کین سالدیق. آله تترلیکله نه اتدیکلری بارده اونلارا خبر وئره جکدیر.
- ۱۵ ای کتاب اهلی! بیزیم پیغمبریمیز سیزه طرف گلیبدیر؛ او، کتابدان گیزلتدیگینیز بیر چوخ شیلری سیزه آیدینلاشدیریر و بیر چوخوندان دا واز کتچیر. حقیقتاً، آله طرفیندن سیزین اوچون بیر ایشیق و آیدینلاشدیران بیر کتاب گلیبدیر.
- ۱۶ آله، اونون راغیلبینا تابع اولان شخصی اونون (کتابین) واسیطه سیله ساغلام یوللارا هدایت ائدر، اؤز اذنی ایله اونلاری قاراتلیقلاردان ایشیقلیغا چیخاردار و اونلاری دوغرو یولا هدایت ائدر.
- ۱۷ «آله، الله، مریم اوغلو مسیحدیر»، — دئین شخصلر شبیه سیز کی، کافر اولدولار. [یا محمد! اونلارا] دئ: «اگر آله مریم اوغلو مسیحی، اونون آناسینی و یتر اوزونده اولانلارین هامیسینی هلاک ائتمک ایسته سه، کیم آله قارشى سیندا بیر شئیہ صاحب [و یا مانع] اولا بیلر؟» گؤیلرین، یترین و اونلارین آراسیندا اولان هر بیر شئیین حؤکمرانلیغی (اختیاری) آلهلین الینده دیر. آله ایسته دیگینی یارادار، و آله هر ایشه قادردیر.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبَّاؤُهُ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِمَّنْ خَلَقَ يَفْرِقُنْ يَشَاءُ
وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
وَالِيهِ الْمَصِيرُ ﴿١٨﴾ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا
يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَى فِتْرَةٍ مِنَ الرَّسُولِ أَنْ تَقُولُوا مَا جَاءَنَا
مِنْ بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ وَاللَّهُ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٩﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ
اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ وَجَعَلَكُمْ
مُلُوكًا وَآتَاكُمْ مَا لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٠﴾ يَا قَوْمِ
ادْخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا
عَلَى أَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ ﴿٢١﴾ قَالُوا يَا مُوسَى إِن فِيهَا
قَوْمٌ مُجْتَابِينَ وَإِنَّا لَنَدْخُلُهَا حَتَّى يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا
فَإِنَّا دَاخِلُونَ ﴿٢٢﴾ قَالَ رَبُّكَ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنَّهُمُ اللَّهُ
عَلَيْهِمَا أَدْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَانكِسِرُوا
عَلَى الْأَنْفُسِ الَّتِي خَرَجْتُمْ مِنْهَا فَهُمْ لَا يَخِفُّونَ ﴿٢٣﴾

۱۸ یهودیلر و نصرانیلر: «بیز آللهین اوغول لاری و دوستلاری ییق»، — دئدیلر،
[یا محمد!] دئ: «بس اولندا، آلله نه اوچون گناهلارینیزا گؤره سیزه عذاب
وئیر؟ [یوخ] سیز ده اونون یاراتدیقلاریندان اولان بیر بشر سینیز». آلله
ایسته دیگینه باغیشلایار و ایسته دیگینه عذاب وئیر. گؤیلرین، یئرلرین و
اونلارین آراسیندا اولان هر بیر شئیین حؤکمرانلیغی (اختیاری) آللهها
عایددیر. و قایداچاق یئر اونون طرفینه دیر.

۱۹ ای کتاب اهلی! پیغمبرلیگین فترت دؤورونده (پیغمبرلیگین آراسی کسیدگی
دؤوروده) هر شئی آیدینلاشدیران بیزیم پیغمبریمیز سیزه طرف گلدی کی،
[قیامت گونونده]: «بیزه بیر بشارت (مژده) وئرن و نه ده بیر خبردارلیق ائدن
گلمه دی»، — دئمیه سینیز. آرتیق سیزه بشارت وئرن و خبردارلیق ائدن
گلیدیر. آلله هر شئی قئادر دیر.

۲۰ یادینا سال کی، بیر زمان موسی اؤز قۇمونه دئدی: «ای منیم قۇموم! آللهین
سیزه [وئردیگی] نعمتی یاد ائدین— [آلله] سیزین ایچینیزده پیغمبرلر قرار
وئردی، سیزلری پادشاهلار تعین ائتدی و عالملرده کیلرین هئچ بیرینه
وئرمه دیگینی سیزه وئردی».

۲۱ «ای منیم قۇموم! آللهین سیزین اوچون معین ائتدیگی مقدس یئر داخل
اولون! دالینیزا قایتمایین! یوخسا زیانکار اولار سینیز».

۲۲ دئدیلر: «یا موسی! اورادا زورلو قۇملر وار، اونلار اورادان چیخما یینجا، بیز
اورایا اصلا داخل اولمایاچاقیق. اگر اونلار اورادان چیخسالار بیز اورایا
داخل اولاریق».

۲۳ [آللهدان] قورخانلارین ایچیندن آللهین نعمت وئردیگی ایکی کیشی بئله
دئدیلر: «اونلارین اونستونه قاییدان (شهرین داروازا سیندان) داخل اولون
(یوگورون) کی، اورادان داخل اولدوغونوز زمان مطلق غالب گله چک سینیز.
اگر مؤمن سینیزسه، آللهها توکل ائدین!»

قَالُوا يَا مُوسَى إِنَّا لَنَنذِرُكَ لَهَا أَبَدًا مَا دُمُوا فِيهَا فَاذْهَبْ أَنْتَ
 وَرَبُّكَ فَقَاتِلَا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ ﴿٢٦﴾ قَالَ رَبِّ
 إِنِّي لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَأَخِي فَافْرِقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ
 الْفَاسِقِينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً
 يَتِيهُونَ فِي الْأَرْضِ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٨﴾ وَأَنْتَ
 عَلَيْهِمْ نَبَأُ ابْنِي آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقْبِلَ مِنْ أَحَدِهِمَا
 وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ
 مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٢٩﴾ لَئِنْ بَسَطْتَ إِلَى يَدِكَ لِتَقْتُلَنِي مَا
 أَنَا بِبَاسٍ بِيَدَيْكَ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ لَأَقْتُلَنَّكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ
 رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٠﴾ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ تَبْوَأَ بَايُتِي وَإِثْمَكَ فَتَكُونَ
 مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿٣١﴾ فَطَوَّعَتْ لَهُ
 نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٣٢﴾ فَبَعَثَ اللَّهُ
 غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُوَارِي سَوْأَةَ أَخِيهِ
 قَالَ يَا وَيْلَتَى أَعْمَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا الْغُرَابِ
 فَأُوَارِي سَوْأَةَ أَخِي فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ ﴿٣٣﴾

۲۴ دئیلر: «یا موسی! نه قدهر کی، اونلار اورادادیرلار، بیز اورایا داخل اولمایاجاق. سن و سنن ربین گندیب اونلارلا دؤیوشون؛ بیز [ده کی،] بورادا اوتورموشوق».

۲۵ [موسی] دئدی: «پروردگارا! من اؤزومدن و قارداشیمدان سوای آپریسینا اختیار صاحبی دئیلم. بیزله او فاسق قومون آراسینا آیریلیق سال!»

۲۶ [آلله موسایا] بویردو: «آرتیق اورا قیرخ ایل مدتیته اونلار حرام ائدیلدی، او یشرده (چولده) سرگردان اولاجاقلار. بو گناهکار قومه آجیما (اوره یین پانماسین!)»

۲۷ [یا محمد! اونلار آدمین ایکی اوغلونون احوالاتینی اولدوغو کیمی سؤیله! اونلار قوریان گتیردیکلری زمان اونلارین بیریندن قبول اولوندو و او بیریندن قبول اولونمادی. [هابیل] دئدی: «سنی مطلق اؤلدوره جگم». [هابیل] دئدی: «آلله تکجه تقوالیلاردان [قوریان] قبول ائدر».

۲۸ «سنی اؤلدورمگه الینی آچسان دا من سنی اؤلدورمگه ال آچان دئیلم. من حقیقتاً، عالملرین ربی اولان آللهدان قورخورام».

۲۹ «من ایسته بیرم کی، سن منیم گناهیم و اؤز گناهینلا قایداسان (هر ایکیمیزین گناهیمیزی بوینونا آلاسان) و جهنم اهلیندن اولاسان». ظلمکارلارین جزاسی بودور.

۳۰ اونون نفسی اونو اؤز قارداشینی اؤلدورمگه رغبتلندیردی. نهایت، اونو اؤلدوردو و زیانکارلاردان اولدو.

۳۱ سونرا آلله، قارداشی نین جسدینی نئجه یاسدیرماغی اونا گؤسترمک اوچون یشری دئشن بیر قارغا گؤندردی. [هابیل]: «وای حالیم! بو قارغا کیمی ده اولانمادیم کی، قارداشیمین جسدینی یاسدیریب گیزلده بیلم»، — دئیهرک نهایت، [اؤز ایشیندن] پشیمان اولدو.

مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا
 بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ
 جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا وَلَقَدْ
 جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ أَكْثَرَتِ مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ
 فِي الْأَرْضِ لِمُسْرِفُونَ ﴿٢٦﴾ إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ
 اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا
 أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ
 خِلَافٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي
 الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٢٧﴾ إِلَّا الَّذِينَ
 تَابُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَقْدِرُوا عَلَيْهِمْ فَأَعْلَوْا أَنَّهُ
 اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا
 اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ
 لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَ أَنَّ لَهُمْ
 مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَيَفْتَدُوا بِهِ مِنْ
 عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَا تُقْبَلُ مِنْهُمْ وَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٠﴾

- ۳۲ بوندان اۆترو بنى اسرائيله يازىپ [امر ائتدیک] کى، هر کس بير کیمسەنى اۆلدورمەين و يتر اوزونده فساد تۆرە تمەين بير شخسى اۆلدورسە، بوتون انسانلارى اۆلدورموش کیمی اولور و هر کس بير شخسى دیرلئسە (اۆلومدن قورتارسا)، بوتون انسانلارى دیرلئتمیش کیمی اولور. دوغرودان دا بیزیم پیغمبرلریمیز اونلارا آچیق—آیهین دلیللر گتیرمیشلر، بونونلا بئله یشنه ده اونلارین بير چوخو يتر اوزونده بطلق حدی آشانديرلار.
- ۳۳ آلهها و پیغمبرینه قارشى دؤیوشلرین و يتر اوزونده فتنە—فساد تۆرە تمگە سعى گۆسترئلرین جزاسى آنچاق اۆلدورولمک، دارا چکيلمک، يا ال—آياقلارى ترسینە (چارپازی) کسيلمک و يا ياشادىقلارى يتردن سورگون اولونماقدیر. بو، اونلارین دنيادا روسوايچیلیغى دیر و آخرتده ده اونلار اوچون بؤيوک عذاب واردیر.
- ۳۴ سیزین الینیز اونلارا چاتمیشدان تۆبه ائدن شخصلر ایسە مستثنادیر. بیلین کى، آلهه باغیشلايان و مهرباندير.
- ۳۵ ای ایمان گتیرنلر! آلهه دان قورغون! اونا ياخينلاشدیران واسیطه لر آختارین! اونون يولوندا جهاد ائدین کى، بلکه نجات تاپاسینیز.
- ۳۶ حقیقتاً، اگر يتر اوزونده کيللرین هامیسی و حتی بير اوقده ر اوسته ليک کافرلرین اختياریندا اولسا و قیامت گونونون عذابیندان [قورتولماق اوچون] اونو فدیه وئرسه لر یشنه اونلاردان قبول اولونماز و اونلار اوچون آغریلی بير عذاب واردیر.

يُرِيدُونَ أَن يُخْرِجُوا مِنَ السَّارِ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ
مِنْهَا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٢٧﴾ وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ
فَا قَطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَانِكَ لَا مِنَ اللَّهِ
وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٨﴾ فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَخْلَعَ فَنَانَ
اللَّهُ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٩﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ
اللَّهُ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ
وَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٠﴾ يَا أَيُّهَا
الرَّسُولُ لَا يَخْزُكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ
الَّذِينَ قَالُوا آمَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوبُهُمْ وَمِنَ
الَّذِينَ هَادُوا سَمَاعُونَ لِلْكَذِبِ سَمَاعُونَ لِقَوْمٍ
آخَرِينَ لَمْ يَأْتُوكَ يُخَرِّفُونَ الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ
يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ وَإِنْ لَمْ تُؤْتَوْهُ
فَاخْذُرُوا وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللَّهِ
شَيْئًا أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَن يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْ لَهُمْ فِي
الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣١﴾

- ۳۷ اونلار اوددان چىخماق ايستىرلر، لاکين، اورادان اصلا چىخا بىلمىزلر. اونلار اوچون قالارقى عذاب واردير.
- ۳۸ هر اوغرو كيشى و اوغرو قادىنىن گوردوكلرى ايشە گۆرە آللە طرفىندن مەين اولان جزا اولاراق اللرىنى كسين! آللە عزت و حكمت صاحى دىر.
- ۳۹ آمما ظلم ائندىن سونرا تۆبە ائىدىب صالح اولان شىخىن تۆبە سىنى آللە مطلق قبول ائدر. آللە، حقيقتا، باغىشلایان و مهرباندير.
- ۴۰ [ای انسان!] مگر بىلمىرسن كى گۆيلرىن و يىترىن حۆكمرانلىغى، حقيقتا، آللها مخصر صدور؟ [آللە] ايسته ديگىنه عذاب وئىرر و ايسته ديگىنى باغىشلايار. آللە هر شىئە قادردىر.
- ۴۱ ای پىغمبر! كفره دوشمگە تله سىنلر، [اىستىر] اوركدن ايمان گتىرمە يىب دىللىرىندە: «ايمان گتىرمىشك» — دىئىلر و [اىستىر سە سىن سۆزلرىنى] تكدىب ائتمگە [بىر بهانه تاپماق مقصدىلە سە] دىق قولاق آسان و اوزلرى سىن يانىتا گلە يىن باشقا بىر قۇم اوچون [جاسوسلوق ائتمك مقصدىلە سە] قولاق آسان يهودىلر سىنى غمگىن ائتمە سىن؛ اونلار سۆزلرى سونرادان تحريف ائىدىب دىئىرلر: «اگر سىزە بو (تحريف ائىدىلمىش حۆكم)، وئرىلسە قبول ائدىن! اگر وئرىلمسە، اولئدان حذر ائدىن!» آللە، هر كىمىن فتنە يە (آزغىنلىغا) دوشمە سىنى ارادە ائسە، اونون اوچون آللهدان هئج بىر شىئە (كۆمك) آلا بىلمىرسن. اونلار اوا شىخىلردىر كى، آللە اونلارنى اوركلرىنى تىزلىك ايستمە يىيدىر. دنيادا اولنلار اوچون روسوايچىلىق و آخرتدە بۆيوك عذاب واردير.

سَمَاعُونَ لِلْكَذِبِ أَكْأَلُونَ لِلسُّحْتِ فَإِنْ جَاءُوكَ
 فَاحْكُم بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ
 يَضُرُّوكَ شَيْئًا وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ إِنَّ
 اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿١٢٧﴾ وَكَيْفَ يُحْكِمُكَ مَوْلَاكَ وَعِنْدَهُمُ
 التَّوْرَةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا
 أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٨﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ
 يُحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا
 وَالرَّبَّاتِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ بِمَا اسْتُحْفِظُوا مِنْ كِتَابِ
 اللَّهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَاخْشَوْنَ
 اللَّهَ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ
 اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿١٢٩﴾ وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ
 فِيهَا أَنْ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفَ
 بِالْأَنْفِ وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ
 قِصَاصٌ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ وَمَنْ لَمْ
 يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١٣٠﴾

۴۲ اونلار، سنی تکذیب اتمگه قولاق آسانلار و بوللو حرام مال یینلردیرلر. اگر سنین یانینا گلسه لر، آرالاریندا حؤکم ات و یا اونلاردان اوز چئویر! اگر اونلاردان اوز چئویرسن سنه اصلاً ضرر یئتیره ییلمزلر و حؤکم اتسن ده آرالاریندا عدالت ایله حؤکم ات! آله حقیقتاً، عدالتلی اولانلاری دوست توتور.

۴۳ ایچینده آلههین حؤکملی اولان، تورات اونلارین یانیندا اولان سنی نجه حاکم تعین اندیر و اوندان سونرا دا اوز چئویرلر؟ شبهه سیز کی، اونلار مؤمن دئییلر.

۴۴ حقیقتاً، ایچینده هدایت و ایشیق اولان توراتی ییز نازل ائتدیک. اوزلرینی [آلهها] تسلیم اتمیش اولان پیغمبرلر او تورات ایله یهودیلر حقیقته حؤکم اندیردیلر. [هابثله] دین عالیملری و بیلیجی لر ده آلههین کتابیندان قورونوب ساخلانیلمیشلارلا [حؤکم اندیردیلر] و اونا شاهیید ایدیلر. [بئله اولان صورتده] انسانلاردان قورخمایین، مندن قورخون! و منیم آیه لریمی اوجوز قیمته ساتمایین! [و یا منیم آیه لریمین مقابلینده آراجیق شئی آلمایین!] آلههین نازل ائتدیگی ایله حؤکم اتمه ینلر کافر دیرلر.

۴۵ ییز اونلارا اوندان (توراتدا) یازدیق کی: «جانا جان، گوزه گوز، بورونا بورون، قولاغاق قولاق، دیشه دیش [مقابلدیر] و یارالار اوجون ده قصاص وار دیر. هر کس اوندان (قصاصدان) کتچسه، دئمک، اونون [گناهلاری] اوجون کفاره دیر». آلههین نازل ائتدیگی ایله حؤکم اتمه ینلر ظلمکار دیرلار.

وَقَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ
التَّوْرَةِ وَأَتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ
يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤١﴾ وَلَنَحْكُمَ
أَهْلَ الْإِنْجِيلِ بِمَا أُنزِلَ اللَّهُ فِيهِ وَمَنْ أَمَرَ بِمَحْكُمٍ بِمَا أُنزَلَ اللَّهُ
فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤٢﴾ وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ
بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيِّمًا عَلَيْهِ
فَأَحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أُنزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ
الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَا جَا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ
لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ لِّيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَيْنَاكُمْ
فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ
بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٤٣﴾ وَإِنِ أَحْكَمْتُمْ بَيْنَهُمْ بِمَا أُنزَلَ اللَّهُ
وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أُنزَلَ اللَّهُ
إِلَيْكَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فاعْلَم أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ
وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿٤٤﴾ أَفَكُمُ الْجَاهِلِيَّةِ
يَسْبِقُونَ وَمَنْ أَخْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا يَقُومُ يَوْمَئِذٍ ﴿٤٥﴾

۴۶ اونلارین دالینجا مریم اوغلر عیسائی اؤزوندن قاباقکی توراتی تصدیق ائدن حالدا گۆندردیک و اونا ایچینده هدايت و ایشیق اولان و اؤزوندن قاباقکی توراتی تصدیق ائدن اولاراق تقوالیلار اوچون هدايت و نصیحت [قائیناغی] اولان انجیلی وئردیک.

۴۷ انجیل اهلی ایسه آلههین اوندا نازل ائتدیگی [حۆکملر] ایله حۆکم ائتمه لیدرلر. آلههین نازل ائتدیگی ایله حۆکم ائتمه یئر، فاسقلردیرلر.

۴۸ و بیز بو کتابی (قرآنی) سنه حق اولاراق قاباقکی کتابلاری تصدیق ائدن و اونلارا شاهید و ناظر اولان بیر حالدا گۆندردیک. اونلارین آراسیندا آلههین سنه نازل ائتدیگی ایله حۆکم ائت! و سنه گلن حقدن [اوزاقلاشماقلا] اونلارین هوا—هوسلرینه تابع اولما! بیز سیزین هر بیرینیزه بیر شریعت و بیر یول تعیین ائتیشیک. اگر آلهه ایسته سیدی سیزی واحد بیر امت ائلدردی. لاکین [ایسته دی کی،] آلههین وئردیکلری ایله سیزی امتحان ائتسین. خشیر ایشلر گۆرمکده بیر—بیرینیزی قاباقلا یین! هامینیزین قاییداجاغی آلهها طرفدیر. [او زمان] اختلاف ائتدیگینیز مسئله لر بارسینده، سیزه خبر (معلومات) وئره چکدیر.

۴۹ و اونلارین (کتاب اهلی نین) آراسیندا آلههین نازل ائتدیگی ایله حۆکم ائت! اونلارین هوا—هوسلرینه تابع اولما! آلههین سنه نازل ائتدیکلری نین بیر قسمیندن سنی فتنه یه سالماقدان (پاییندیرماقدان) آییق اولوب اؤزونو اونلاردان گۆزله! اگر اونلار اوز چشورسه لر، بیل کی، آلهه اونلارین بیر سیرا گناهلارینا گۆره اونلاری جزالاندیرماق ایسته ییر. دوغرودان دا انسانلارین چوخو فاسقدیر.

۵۰ یوغسا اونلار یتنه جاهلیت [دؤورونون] حۆکمونو ایسته بیرلر؟ یقین اهلی اولانلار اوچون آلههدهن داها یاخشی حۆکم الله بیلن کیمدیر؟

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ
أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ ﴿٥١﴾ فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ
نَخْشَى أَنْ تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ فَعَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِنْ عِنْدِهِ
فَيُضْجِعُوا عَلَى مَا اسْتَرَوْا فِي أَنْفُسِهِمْ تَادِيْمِينَ ﴿٥٢﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ
آمَنُوا أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ أَنَّهُمْ لَمَعَكُمْ
حِطَّتْ أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُوا خَاسِرِينَ ﴿٥٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ
مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِيَ اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ عَلَى
الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ
لَوْمَةً لَا يَسِيءُ ذَلِكَ فَضْلَ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ
﴿٥٤﴾ إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُهَيِّمُونَ
الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ﴿٥٥﴾ وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنْ حَزَبَ اللَّهُ هُمْ لَعَالِيُونَ ﴿٥٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُوءًا وَلَعِبًا مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ
قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّكُمْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾

- ۵۱ ای ایمان گتیرنلر! بیر-بیرلری نین دوستو اولان یهودیلر و نصرانیلری [اؤزونوزه] دوست توتمایین! سیزدن هر کیم اونلاری دوست توتسا، حقیقتاً، اونون اؤزو اونلارداندیر. اَلله ظلمکار قومو هدايت اتمز.
- ۵۲ قبلرینده مرض (شک-شبهه) اولانلارین: «دؤورون یزیم علیهمیزه دؤور اتمه سیندن قورخوروق»، -دئییه [اونلارلا دوستلوق اتمه یه جان آتیب] تلمسه لرینی گؤرورسن. بلکه ده اَلله اؤز طرفیندن بیر ظفر و یا بیر ایش قاباغا گتیرر کی، اونلار اورکلرینده گیزلتدیکلریندن پشیمان اولسونلار.
- ۵۳ ایمان گتیرنلر ایسه دئیرلر: «سیزینله بیرلیکده اولدوقلارینا دایر اَلله محکم آند ایچنلر بونلاردیرمی؟» اونلارین بوتون عمللری هتجه چیخدی و زیانکارلاردان اولدولار.
- ۵۴ ای ایمان گتیرنلر! سیزدن هر کس اؤز دینیندن دؤنسه، [بیلسین کی،] اَلله تنزلیکله ائله بیر قوم گتیرر کی، اَلله اونلاری و اونلار دا اَلله دوست توتارلار. [اونلار] مؤمنلره قارشى حلیم و کافرله قارشى شدتلی دیرلر. اَلله یولوندا جهاد ائدر و هتج بیر ملامت ائده نین طعنه سیندن قورخمازلار. بو، اَلله نین فضل-کرمی دیر کی، اونو ایسته دیگینه وئره و اَلله نین رحمتی گتیش و هر شئی بیلندیر.
- ۵۵ سیزین اصیل ولی نیز اَلله، اونون پیغمبری و ایمان گتیرنلردیر: اوکسلر کی، ناماز قیلیر و رکوع حالیندا ایکن زکات وئریرلر.
- ۵۶ و هر کس اَلله، اونون پیغمبرینی و ایمان گتیرنلری اؤزونه ولی بیلسه، [بیلسین کی،] غالبدر، اونا گؤره کی، [حقیقتاً،] اَلله قوشونو غالب دیر.
- ۵۷ ای ایمان گتیرنلر! سیزدن اوک کتاب وئریلمیش اولانلاردان و کافرلردن سیزین دینینیزی مسخره ائدیپ اویون-اویونجاق حساب ائدنلری اؤزونوزه دوست توتمایین! ایمان گتیریسینیزسه، اَلله دان قورخون!

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوا هُزُوعًا وَلَعِبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَتَّقُونَ مِنَّا إِلَّا أَنْ أَمَرَ بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ مِن قَبْلُ وَأَنْ أَكْثَرُكُمْ فَاسِقُونَ ﴿٥٩﴾ قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِنْ ذَلِكَ مَثُوبَةً عِنْدَ اللَّهِ مَنْ لَعَنَهُ اللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمْ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتَ أُولَئِكَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضَلُّ عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٦٠﴾ وَإِذَا جَاءَ وَكُفُّوا قَالُوا آمَنَّا وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكَفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْمُونَ ﴿٦١﴾ وَرَبِّ كَثِيرٌ مِنْهُمْ يَسَارِعُونَ فِي الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَأَكْلِهِمُ الشَّعْثَ لَيْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٢﴾ لَوْلَا يَنْهَاهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَنْبِيَاءُ عَنْ قَوْلِهِمُ الْإِثْمَ وَأَكْلِهِمُ الشَّعْثَ لَيْسَ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿٦٣﴾ وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُوبَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلَعِنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُفْقِ كَيْفَ يَشَاءُ وَلِيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا وَآلَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْمُفْسِدِينَ ﴿٦٤﴾

- ۵۸ سیز [آذان ورمکله] نامازا چاغیردیغینیز زمان، اونلار اونو لاغا قویوب اویون—اویونجاق حساب ائدیrlر. بو، اونلارین آنلاماز بیر قوم اولدوqlاریندانیر.
- ۵۹ [یا محمد! دئ: «ای کتاب اهلی! بیزدن خوشونوز گلمه سی محض آلله، بیزه نازل ائدیله و بیزدن داها اول نازل ائدیله ایمان گتیردیگیمیزه گوره دئیلدیرمی؟ اصلینده سیزین چوخونوز فاسقلر سیتیز».
- ۶۰ دئ: «آله یانیندا جزا باخیمیندان بوندان داها پیسیندن، —آلهین لعنت ائتدیگی (رحمتیندن اوزاق ائتدیگی)، غضب ائتدیگی، میمون، دونوزا دؤندردیگی و طاغوت بنده لری قرار وئردیگی کسلردن سیزه خبر وئریم می؟ اونلار مۇق باخیمیندان داها پیس و دوز یولدان داها چوخ آزمایش اولان کیمسه لردير».
- ۶۱ سیزین یانیندا گلدیکلری زمان: «ایمان گتیرمیشیک»، —دئیرلر. حالبوکی اونلار کافر اولاراق [سیزین یانیندا] داخل اولموش و کافر اولاراق دا چیخیب گتمیشلر. آله، اونلارین گیزلندیکلرینی داها پاخش ییلیر.
- ۶۲ اونلاردان بیر چوخونو گناه ایش گۆرمگه، دشمن چیلیک اتمگه و حرام یشمگه —بیرینی قاپاقلاماغا نلسن گۆره رسن. اونلارین گۆردوگو ایشلر نجه ده پیسدير!
- ۶۳ نه اوچون اونلارین دین عالیملری و ییلجی لری (عابدلری) اونلاری گناه سۆزلردن و حرام مال یشمکدن چکیندیرمیرلر؟ اونلارین ائتدیکلری عمللر نجه ده پیسدير!
- ۶۴ یهودیلر دئدیله: «آلهین الی [زنجرله] باغلانییدیر». اونلارین اؤز الری باغلانین! و دلدیکلری بر سۆزه گۆره [قوی] آلهین لعنتینه گلینلر. یوخ، آلهین هر ایکی الی آچیقدير و ایسته دیگی کیمی لطف و احسان ائدر. سنین ریی نین طرفیندن سنه نازل ائدیلهن [آیه لر] اونلاردان بیر چوخونون آزعینلیغینی و کفر و مطلق آرتیرار. بیز اونلارین آراسیندا قیامت گونونه قدر دوام ائدن دشمن چیلیک و نفرت سالدیق. اونلار هر زمان دؤیوش آتشی آلرولاندیردیله، آله ایسه اونو سۆندوردو. اونلار پثر اوزونده فتنه—فساد نۆره تمگه سعی گۆستریرلر، آله ایسه فتنه. فساد نۆره دنلری دوست توتماز.

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا الْكَفَرَ نَاعِثُهُمْ سِيتَانُهُمْ
 وَلَا دَخَلْنَا لَهُمْ جَنَاتِ النَّعِيمِ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْبَةَ
 وَالْإِنجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ
 تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ مِنْهُمْ أُمَّةٌ مُقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ سَاءُ مَا
 يَعْمَلُونَ ﴿٦٦﴾ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ
 تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ
 اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦٧﴾ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ
 لَسْتُ عَلَى شَيْءٍ حَتَّى تُفِيمُوا التَّوْبَةَ وَالْإِنجِيلَ
 وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا
 مِنْهُمْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا فَلَا تَأْسَ
 عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا
 وَالصَّابِغُونَ وَالنَّصَارَى مِنْ أَمْنٍ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلُوا صَالِحًا
 فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٩﴾ لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ
 بَنِي إِسْرَءِيلَ وَارْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رَسُولًا قُلْنَا إِذَا جَاءَ هَذَا رَسُولٌ بِمَا
 لَا تَهْوَى أَنْفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ﴿٧٠﴾

۶۵ اگر کتاب اهلی ایمان گتیرسه لر و آلهدان قورخوب پیس عمللردن چکینسه لر، بیز، مطلق اونلارین گناهلارینی سیلر و اوزلرینی ده نعمت ایله دولو اولان جتترلره داخل ائده ریک.

۶۶ و اگر اونلار، تورات، انجیل و ربّی طرفیندن نازل اولانا عمل اتسه یدیلر، اونلار هم [باشلاری] اوستونده [گوی نعمت لریندن]، هم ده آباقلاری آلتیندا (بئر آلتیندا) اولانلاردان یتیردیلر. اونلارین ایچینده معتدل بیر جماعت ده واردير. لاکین اونلارین چوخونون گوردوکلری ایشلر نجه ده یسدير!

۶۷ ای پیغمبر! اوز ربّی نین طرفیندن سنه نازل اولوندوغونو تامایله [جماعته] چاندیر، چاندیرماسان آلههین رسالتینی (سنه وئرلمیش پیغمبرلیک وظیفه سینی) یتینه یتیرمیش اولمازسان. آلهه، سنی انسانلارین [شریندن] قورویاجاقدیر. آلهه، کافر قوملری [دوغرو یولا] هدایت ائتمز.

۶۸ [یا محمد!] دئ: «ای کتاب اهلی! نه قده ر کی، توراتا، انجیله و ربّینیز طرفیندن سیزه نازل ائدیلمیشلره [دوزگون] عمل ائتمه ییبسینیز، هئچ بیر شی اوزه رینده (دین تابع لیگینده) دخیل سینیز». سنین ربّی نین طرفیندن سنه نازل ائدیلم [آیه لر]، اونلاردان بیر چوخونون آزعینلیغینی و کفرونو مطلق آرتیراجاقدیر. بونا گوره ده کافر قومون حالینا آجیما!

۶۹ شبهه سیز کی، ایمان گتیرنلر، یهودیلر، صابیلر و نصرانیلر [مادام کی]، آلهها و آخرت گونونه ایمان گتیریپ صالح عمللر ائدیرلر، اونلار اوچون هئچ بیر قورخو یوخدور. اونلار غمگین ده اولمازلار.

۷۰ بیز بنی اسرائیلدن محکم عهد-یمان آلدیق و اونلارا پیغمبرلر گوندردیک، [آما] هر وقت بیر پیغمبر اونلارین خوشونا گلمه یین بیر شیلر گتیردیکده بیر دسته سینی تکذیب ائتدیلر و بیر دسته سینی ده اولدوردولر.

وَحَسِبُوا أَلَّا يَكُونَ فِتْنَةٌ فَعَمُوا وَصَمُوا ثُمَّ تَابَ اللَّهُ
عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا وَصَمُوا كَثِيرٌ مِنْهُمْ وَاللَّهُ
بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٧١﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ
هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَسِيحُ يَا بَنِي إِسْرَءِيلَ اعْبُدُوا اللَّهَ
رَبِّي وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ
عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٧٢﴾
لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَلَاثَةٌ وَمَنْ
إِلَهُ إِلَّا إِلَهُ وَاحِدٌ وَإِنْ لَمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ
الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٣﴾ أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى
اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧٤﴾
مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ
وَأَمَّهُ صِدْقَةٌ كَانَ يَأْكُلُ مِنَ الطَّعَامِ أَنْظُرْ كَيْفَ
نُبِّينُ لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ أَنْظِرْ أَتَى يُؤْفَكُونَ ﴿٧٥﴾
قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ
ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٧٦﴾

- ۷۱ و بئله حساب اتدیلم کی، هنج بیر جزالاندیرماق اولما یا جاقدیدر. اونا گوره کور و کار اولدولار. سونرا آلله اونلارین تۆبه سیننی قبول اتدی. سونرا اونلاردان بیر چوخو کور و کار اولدولار. آلله اونلارین گوردوکلری ایشلره عالیمدیدر.
- ۷۲ :«آلله مریم اوغلو مسیح دیر»، — دئینلر البته، کافر اولدولار. حالبوکی مسیحین اوزو: «ای اسرائیل اولادی! منیم ربیم و سیزین ربینیز اولان آلله عبادت اتدین! دوغرودان دا او، آلله شریک قوشانا جتنی حرام اتدیمیدیر و اونون (مشرکین) یثری جهنمدیر و ظلمکارلار اوچون هنج بیر کۆمک اندن یوخدور»، — دئیردی.
- ۷۳ :«آلله، اوچ [ایلاهین] اوچونجو سودور»، — دئینلر [ده] البته کافر اولدولار. حالبوکی، واحد آلله دان باشقا هنج بیر تانری یوخدور. اگر دندیکلریندن ال چکمه سەلر، شبهه سیز کی، اونلاردان کافر اولانلار آغریلی بیر عذاب توخوناجاقدیر.
- ۷۴ نه اوچون آلله تۆبه اتدیب، اوندان باغیشلانمالارینی ایسته میرلر؟ حالبوکی آلله باغیشلايان و مهربان دیر.
- ۷۵ مریم اوغلو مسیح یالنیز بیر پیغمبر ایدی و اوندان قاباق دا پیغمبرلر گلیب گتمیشدی. اونون آناسی چوخ دوزگون بیر قادین ایدی. هر ایکسی طعام یئیردی. باخ گؤرا بیز آیه لریمیزی اونلارا نئجه آیدینلاشدیردیق؟ سونرا دا اونلارین نئجه اوز چشورمه لرینی گؤرا!
- ۷۶ [یا محمد!] دئی: «آلله دان غیر ی بیر شئی عبادت اتدیر سینیزی کی، سیزه نه ضرر و نه ده فایدا و ترمگه اختیاری یوخدور؟ حالبوکی آلله اتشیدن و ییلتدیر».

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ
 وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَأَضَلُّوا
 كَثِيرًا وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٧٧﴾ لُعِنَ الَّذِينَ
 كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى
 ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٧٨﴾
 كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ
 مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧٩﴾ تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ
 كَفَرُوا لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ يَخِطُّ
 اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿٨٠﴾ وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ
 بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ مَا نَزَّلَ إِلَيْهِ مَا تَخَذُوا هُمْ أَولِيَاءُ
 وَلَكِنْ كَثِيرًا مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨١﴾ لَتَجِدَنَّ
 أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ
 أَشْرَكُوا وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً لِلَّذِينَ آمَنُوا
 الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَى ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ
 قَتَلُوا نَبِيَّهُمْ وَرَجَعُوا إِلَى الْكُفْرِ وَكَانُوا مِنَ الْكَافِرِينَ
 قَتِيلِينَ ﴿٨٢﴾ وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٨٣﴾

- ۷۷ [یا محمد! دئی: «ای کتاب اهل! دینینیزده حق سیز یشره غلو» (افراط) اتمه یین! بوندان قاباق یولونو آزمیش، بیر چوخلارینی دا آزدیرمیش و دوز یولدان چیخمیش بیر قۇمون هوا—موسلرینه اویماین!]
- ۷۸ بنی اسرائیلدن کافر اولانلارا هم داوودون، هم ده مریم اوغلو عیسائین دیلی ایله لعنت اوخوندو. بو، اونلارین عصیان اتمه لرینه و [اَلْهَیْنِ فرمائیندن] چیخمالارینا گۆره ایدی.
- ۷۹ و [بونا گۆره ایدی کی،] ائتدیکلری پیس عمللردن بیر—بیرلرینی چکیندیرمیدیلر. اونلارین گۆردوکلری ایش نتیجه ده پیس ایدی!
- ۸۰ اونلاردان بیر چوخونو گۆرورسن کی، کافرلرله دوستلوق ائدیرلر. اونلارین نفسلری اونلار اوچون قاباقجاندان ائله پیس عمللر گۆندردی کی، اَلْهَ اونلارا غضب ائتدی و اونلار عذابدا دائمی اولاراق قالاقلار.
- ۸۱ [حالبوکی] اونلار اَلْهَها، پیغمبره و اونا نازل اولانا ایمان گتیرسیدیلر، اونلاری (کافرلری) اۆزلرینه دوست توتمازدیلار. لاکین اونلارین چوخو فاسقلردیلر.
- ۸۲ شبهه سیزکی، ایمان گتیرنلره قارشى انسانلارین ایچیندن یهودیلری و مشرکلری داها چوخ عداوتلی گۆره رسن و [اونلاردان]: «بیز نصرانی ییک»، —دینلری مؤمنلره قارشى دوستلوق باخیمیندا داها یاخین گۆره رسن. بو، اونا گۆره دیر کی، اونلارین آراسیندا راهب و عالیم شخصلر واردیر و اونلار [حقه قارشى] تکبرلوك اتمیرلر.

وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَىٰ أَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ
مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُمْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ
﴿٨٧﴾ وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ
أَنْ يُدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ﴿٨٨﴾ فَاتَّابَهُمُ اللَّهُ
بِمَا قَالُوا وَاجْتَنَبَاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
وَذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٩﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٩٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا
تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَقْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ
لَا يُحِبُّ الْمُقْتَدِينَ ﴿٩١﴾ وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمْ اللَّهُ
حَلَالًا طَيِّبًا وَآتَقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٩٢﴾
لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِالْفُجُورِ إِيْمَانَكُمْ وَلَكِنْ يُوَاخِذُكُمْ بِمَا
عَقَدْتُمْ لَا إِيْمَانًا فَكَثَرَتِ رِثَةٌ إِطْعَامُ عَشْرَةِ مَسْكِينٍ مِنْ أَوْسَطِ
مَا تُطْعَمُونَ أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَخْرِيرُ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ
فِي سِيَامِ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ذَلِكَ كَفَّارَةُ إِيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَقْتُمْ وَأَخْفِظُوا
إِيْمَانَكُمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٩٣﴾

- ۸۳ [اونلار] پیغمبره نازل اولان [آیه لری] انشیدیکلری زمان حقّی تانیدیکلاری
اوچون اونلارین گوزلری نین یاشلا دولدوغونو گورورسن. اونلار دئیرلر
: «پروردگار! بیز ایمان گتیرمیشیک، بیزی شاهد اولانلارلا بیر یرده یازا»
- ۸۴ «بیز نه اوچون آلله و حقّ اولاراق بیزه گلنه ایمان گتیرمه یک؟ بیر حالدا کی،
ریمیزین بیزی صالحلرله بیرلیکده [جنته] داخل ائتمه سینی اوموروق».
- ۸۵ آلله دا دندیکلری بو سوزلره گوره اونلارا اکتیندان آرخلار آخان باغلار احسان
ائتدی. اورادا ابدی اولاراق قالاقلار. بو دا یاخشلیق ائدنلرین
اجریدیر.
- ۸۶ کافر اولوب آیه لریمیزی یالان حساب ائدن شخصلر جهنّم اهلیدیرلر.
- ۸۷ ای ایمان گتیرنلر! آلله یین سیزه حلال ائتدیگی پاک شئیرلی حرام سایماین و
حدّی آشماین! حقیقتاً، آلله حدّی آشانلاری دوست توتماز.
- ۸۸ آلله یین سیزه روزی ائتدیگی شئیرلین حلالینی و تمیزی یشین و ایمان
گتیردیگینیز آلله دان قورخون!
- ۸۹ آلله سیزی اراده سیز (سهو اولان) آندلارینیزا گوره مواخذّه ائتمز
(جزالاندیرماز)؛ لاکین [اراده اوزوندن] ایچدیگینیز آندلاری [پوزماغا]
گوره مواخذّه ائدر. [بشله بیر آندی پوزماغین] کفّاره سی؛ اوز عائله نیزه
وشردیگینیز طعامین اورتا مقداریندان اون نفر یوخسولا طعام وشرمک یا
اونلاری گتیردیرمک و یا بیر قول آزاد ائتمکدیر. [بونلارین هنج بیرینی]
ائده بیلمه یین شخص اوج گون اوروج توتمالیدیر. آند ایچدیگینیز زمان
آندلارینیزین کفّاره سی بودور. آندلارینیزی قورویون (صادق قالین)! آلله اوز
آیه لرینی سیزه بشله آیدینلاشدیریر کی، بلکه شکرونو یشینه یشیره سینیز.

۹۰. اى ايمان گىتىرنلر! حقيقتاً، شراب، قمار، بوتلر و قرعه (فال) اوخلارى موردادير و هم ده شيطان عمللىرىنىدندير. بونلاردان اوزاق اولون! بلكە نجات تاپاسىنىز.

۹۱. دوغرودان دا، شيطان شراب و قمارلا آرانىزدا عداوت، كىن—كدورت سالماقلا، سىزى آللهى پادا سالماقدان و ناماز قىلماقدان ساخلاماق ايستر. آرتىق بو [ايشلرنيزدن] ال چكە جكسىنىزىمى؟

۹۲. آللهين و اونون پىغمبرى نىن اطاعتينده اولون و [پىسلىكلردن] چكىنىن! اگر اوز دۇنلرسە نىز، بىلىن كى، پىغمبرىمىزىن بورجو نكجە [پىمى] آچىق—آيدىن چاتدىرماقدير.

۹۳. ايمان گىتيرىپ صالح عمللر ائىدلرە [قاباقجالار] يئىكلرەنە گۆرە بىر گناه يوغدور؛ اگر تقوالى اولوب، ايمان گىتيرىپ، صالح عمللر ائىسلر، يئە تقوالى اولوب ايمان گىتيرسە لر و دوام ائىلرە تقوالى اولوب ياخشى لىق ائىسلر؛ [پىسلىكلر كى،] آلله ياخشى ايش گۆرنلرى دوست توتار.

۹۴. اى ايمان گىتىرنلر! آلله، سىزى اللرىنىزىن و سونگولرىنىزىن (نيزە لرىنىزىن) چاتا يىلدىكى بىر شكارلا امتحان ائىلر كى، آلله گىزلىندە كىمىن اوندان قورخدوغونو بللىدىرسىن. بوندان سونرا هر كس حدى آشسا، اونون اوچون آغرىلى عذاب اولاجاقدير.

۹۵. اى ايمان گىتىرنلر! احرام حالىندا اولاركن شكارى اۆلدورمە يىن و سىزدن هر كىم اووۇ قىلدا اۆلدورسە، گۆردوگو ايشىن جزاسىنى دادماق اوچون سىزدن ايكى عدالتلى شخصين [تاي اولماسىنى] تصديق ائىدىكى حالدا اۆلدوردوگو حيوانا تاي بىر حيوانى قورىانلىق اولاراق كعبە يە (حرىمىنە) چاتدىرمايدير يا دا اونون كفاره سى (قورىانلىق عوضىنە ائىمىش نفر) پوخسولا طعام وئىمك و يا اونون برابرى اوووج توتماقدير. آلله، اولوب—كئىچىلر باغىشلايدير. هر كس بوندان سونرا يئە بىر ايش گۆرسە، آلله اوندان انتقام آلار. آلله عزت و انتقام صاحى دىر.

أَحَلَّ لَكُمْ صَيْدَ الْبَحْرِ وَطَعَامَهُ مَتَاعًا لَكُمْ وَلِلْغِيَارَةِ
 وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا وَاتَّقُوا اللَّهَ
 الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿١٦﴾ جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ
 قِيَامًا لِلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلَائِدَ ذَلِكَ
 لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ
 بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٧﴾ اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ
 غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٨﴾ مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ وَاللَّهُ
 يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿١٩﴾ قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ
 وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ
 يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْأَلُوا
 عَنْ أَشْيَاءَ إِنْ تُبْدَلَ لَكُمْ تَسْأَلُكُمْ وَإِنْ تَسْأَلُوا عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ الْقُرْآنُ
 تُبْدَلْ لَكُمْ عَنْهَا مِنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢١﴾ قَدْ
 سَأَلْنَا قَوْمَ مِنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ ﴿٢٢﴾ مَا جَعَلَ اللَّهُ
 مِنْ بَحِيرَةٍ وَلَا سَائِبَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ وَلَكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
 يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَكَذُومٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٢٣﴾

- ۹۶ سىزىن اوچون دىيا (سو) شىكارى و اونون طعامى حلال اندىلىيدىر كى، [احرام حالىندا] سىزە و سفردە اولانلار اوچون فايدالى اولسون. آممما نه قدر كى، احرام حالىنداسىنيز چۆل (قوراق) شىكارى سىزە حرام اندىلىيدىر. حضورونا جمع اولاجاغىنيز آللهدان قورخون!
- ۹۷ آلله شرفلى اولان كعبە اثوتى، حرام آيى، نشان وورولمىش و نشان وورولموش قوربانلىقلارى انسانلار (ايشلىرى نىن) سىمانا دوشمەسى اوچون بىر وسىلە قرار وئرىيدىر. بو، اونا گۆرە دىر كى، آللهين گۆيلردە و يئردە اولان هر شىئى بىلمەسىنى و آللهين، حقيقتاً، هر شىئە عالم اولماسىنى سىز دە بىلەسىنيز.
- ۹۸ بىلىن كى، آللهين عذابى آغىر دىر و حقيقتاً، آلله باغىشلان و مەرباندىر.
- ۹۹ پىغمبىرلىن اصل وظيفەسى آنجاق [آللهين امرىنى انسانلار] چاتدىرماقدىر. آلله اوزه (اشكارا) چىخارتىدىقلار يىنيزىن و گىزلىدىكلرىنيزىن ھامىسىنى بىلىر.
- ۱۰۰ [يا محمد!] دئ: «خېيلىگىن (موردارىن) چوخلوغو سنى تەجىلندىر سە بئلە، [ھىچ دە] تىزىلە خېيىت (حلاللا حرام) بىر اول بىلمە. اى عقل صاحبلرى! آللهدان قورخون! بلكە نجات تاپاسىنيز.
- ۱۰۱ اى ايمان گىتىرلر! [جوابى] سىزە بىللندىكدە ناراحات اولاجاغىنيز شىلر بارەسىندە سوروشمايىن! اگر قرآننى نازل اولاندا اونلار (حقىندە سوروشسانىز، اونلار سىزە آيدىن اولار. آلله اونلاردان (پىرسىز سؤاللاردان) كىچىدى. آلله باغىشلان و مەرباندىر.
- ۱۰۲ سىزدن اوڭ دە بىر قۇم [بئلە شىلرى] سوروشوب، سونرا اونا گۆرە دە كافر اولدولار.
- ۱۰۳ آلله، «بحىرە»، «(۱) سانبە»، «(۲) وصىلە»، «(۳) و» «حام» (۴) - يىن ھىچ بىرسىنى قرار [حرام] وئرمەيىدۇر. بونو كافرلر آلله يالان باغلايىرلار و اونلار (كثرتى درك ائتمىر.

۱-بحىرە-قولاغى يارىلاراق بوراخىلمىش دۈپە دىيىلر.

۲-سانبە-نذر اندرك بوراخىلمىش دۈپە دىيىلر.

۳-وصىلە-بوتلرە نذر اندىلمىش قويونون يئددىنجى بالاسىنا دىيىلر.

۴-حام-اون دوغار دۈپە نى مېنىگە دىيىلر.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى رَسُولِهِ
 قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ
 شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٠٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسُكُمْ
 لَا يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا
 فَبِمَنْ كُنْتُمْ تَفْعَلُونَ ﴿١١٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا شَهَادَةُ
 بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ
 مِنْكُمْ أَوْ آخَرَانِ مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنْتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ
 فَأَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةُ الْمَوْتِ تَحْسِنُوهَا مِنْ بَدْلِ الصَّلَاةِ فَيقْسِمَانِ
 بِاللَّهِ إِنْ رُبِّتُمْ لَا تَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ
 وَلَا تَكُنْتُمْ شُهَدَاءَ اللَّهِ إِنَّا إِذَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١١١﴾ فَإِنْ عَثَرَ عَلَىٰ
 أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّا إِثْمًا فَآخَرَانِ يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ
 الْأُولَيَانِ فَيَقْسِمَانِ بِاللَّهِ لَشَهَادَتُنَا أَحَقُّ مِنْ شَهَادَتِهِمَا وَمَا
 اعْتَدَيْنَا إِنَّا إِذَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١١٢﴾ ذَلِكَ أَذْنَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِالشَّهَادَةِ
 عَلَىٰ وَجْهِهَا أَوْ يَخَافُوا أَنْ تُرَدَّ أَيْمَانُ بَعْدَ آيْمَانِهِمْ وَاتَّقُوا
 اللَّهَ وَأَسْمِعُوا اللَّهَ لَا يَهْدِيَ الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿١١٣﴾

۱۰۴ و اونلارا : «آلهین نازل ائتدیگی [آیه لره طرف] و اونون [گوندردیگی] پیغمبرینه طرف گلین! — دئییلدیگی زمان دئیرلر : «آتالاریمیزین گتشدیگی (آتالاریمیزی اوزه رینده گوردویوموز) پول بیزه بسدیر». اگر آتالاری هنج بیر شئی بیلمه ییب هدایت اولونمایشلارسا، نئجه؟ [اونلار دا هدایت اولمامالیدی لارمی؟].

۱۰۵ ای ایمان گتیرنلر! اؤزونوزو [اصلاح اتمگی] اونوتمایین! سیز هدایت اولسانیز [حقدن] آزانلار سیزه هنج بیر ضرر یئتیره بیلملرلر. هامینیزین قایدا جاضی آلهلهدیر. اوندآ آله، ائتدیگینیز عملردن سیزه خبر وئره جکدیر.

۱۰۶ ای ایمان گتیرنلر! سیزلردن بیرینه اولوم چاتدیقدآ وصیت وقتی ایچینیزدن ایکی عدالتلی شخصی شاهد توتون! اگر سفرده اولسانیز، هر کسین باشینا گله سی اولان اولوم گلدیگی زمان، اؤزونوزدن [شاهد تاپیلما دیغی زمان اؤزونوزدن] اولمایان (مسلمان اولمایان) باشقا ایکی نفری اؤزونوزه [شاهد توتون!] و اگر [اونلارین دوغرولوغوندا] شبهه ائتسه نیز، نامازدان سونرا هر ایکیسینی ساخلا یین و اونلارین : «بیز بو آندی (حق) هنج بیر قیمته حتّی قوهوملاریمیزا دا ساتما ریق و ایلاهی شهادتی گیزلتمه ریک، یوخسا، مطلق گناهکارلاردان اولاریق»، — دئییه آلهلها آند وئیرن!

۱۰۷ اگر او ایکیسی نین گناه با تمالاری (خیانت ائتمه لری) بللنسه، اوندآ اونلارین یئرینه [اولویه] داها یاغین اولان آیری ایکی نفر شاهد اولارلار. اونلار : «بیزیم شاهد اولماغیمیز قطعاً اونلارین هر ایکیسی نین شاهد لیگیندن داها دوغرودور، بیز اصلاً تجاوز ائتمه ریک، یوخسا شبهه سیز کی، ظلمکارلاردان اولاریق»، — دئییه آلهلها آند ایچرلر.

۱۰۸ بو، شهادتی دوزگون شکیلده ادا ائتمه لری و یا آندلاریندان سونرا آندلارین ردّ ائتدیلمه سیندن (ردّ الیمیندن یعنی آندین مشیت صاحیبینه قایتاریلما سیندن) قورخسونلار دئییه [دوزگونلوگه] داها یاغیندیر. آلهلهدان قورخون و [بونلاری] ائشیدین! آله فاسق اولان قومو هدایت ائتمز.

يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا أُجِبْتُمْ قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا
إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ١٠٩ إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ
أَذْكُرْنِي عَلَىكَ وَעَلَى الدِّيكِ إِذْ يَتَذَكَّرُ رُوحُ الْقُدُسِ
تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَإِذْ عَلَّمْنَاكَ الْكِتَابَ
وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ
كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي فَتَنفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا
بِإِذْنِي وَتُبْرِئُ الْأَكْمَةَ وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِي وَإِذْ تُخْرِجُ
الْمَوْتَى بِإِذْنِي وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَنْكَ إِذْ جِئْتَهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا أَسْحَرُ
مُبِينٌ ١١٠ وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى الْحَوَارِيِّينَ أَنْ آمِنُوا بِي وَبِرَسُولِي
قَالُوا أَمَّا وَاشْهَدْ بِأَنَّنَا مُسْلِمُونَ ١١١ إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ
يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ يُنْزِلَ عَلَيْنَا
مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ قَالَ أَتَقُولُوا اللَّهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ
١١٢ قَالُوا نُرِيدُ أَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْعَمَ قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ
أَنْ قَدْ صَدَّقْنَا وَنَكُونَ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ ١١٣

۱۰۹ اَللّٰه، پیغمبرلری جمع اتندیگی گون بشله بویوراجاق : «سیزه نه جواب وئریلدی؟» اونلار ایسه : «بیزیم هنج بیر علممیز یوخدور. حقیقتاً، غیبلری بیلن آنجاق سنسن!» — دئیلر.

۱۱۰ [یا محمد! یاد ائت کی،] بیر زمان اَللّٰه بویوردو : «ای مریم اوغلو عیسی! سنه و آتانا اولان نعمتی خاطیرلا او زمان سنی مقدس روحلا قوتلندیردیم. سن بشیکده اولاندا دا اورتا پاشدا اولاندا دا [وحی واسیطه سیله] انسانلارلا دانیشیردین. او زمان سنه کتابی، حکمتی، توراتی و انجیلی اؤیره تدیم. اوندان سن منیم اذنیمله پالچیقداق قوشا بتزه و بیر شئی دوزلدیب سونرا اونو پوفله ییردین و او دا منیم اذنیمله [حقیقی] قوش اولوردو؛ سن منیم اذنیمله آنادان اولما کور و جوزام ناخوشلوغو توتانی ساغالدیردین؛ اولولری منیم اذنیمله [قییردن دیری] چیخاریردین. سن بنی اسرائیله آیدین دلیللر گتیردیگین زمان من (اونلارین بلاسینی) سندن دفع ائتدیم. اونلاردان کافر اولانلار ایسه : «هو، آچین—آیدین شحرردن باشقا بیر شئی دئییلدیر»، — دئیلر.

۱۱۱ یاد ائت کی، بیر زمان حواریله : «منه و پیغمبریمه ایمان گتیرین!» — دئییه وحی ائتدیم. اونلار ایسه : «بیز ایمان گتیردیک، شاهیله اول کی، بیز مسلمانیق»، — دئیلر.

۱۱۲ یاد ائت کی، بیر زمان حواریله دئیلر : «ای مریم اوغلو عیسی! سنین ربّین بیزه گؤیدن بیر سفره گونده رومی؟» [عیسی] دئدی : «اگر مؤمن سنیزسه، اَللهدان قورخون!»

۱۱۳ دئیلر : «بیز ایسته ییریک کی، [هم] اوندان یتیک و هم اورکلریمیز آرخابین اولسون، هم ده بیلک کی، بیزه دوز دئیپسن و اونا شاهیدلیک ائدنلردن اولاق».

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ
 تَكُونُ لَنَا عَيْدًا لِأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا وَآيَةً مِنْكَ وَارْزُقْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ
 الرَّازِقِينَ ﴿١١٤﴾ قَالَ اللَّهُ أَنِّي مُنْزِلُهَا عَلَيْكُمْ فَمَنْ يَكْفُرْ بَعْدَ ذَلِكَ مِنْكُمْ
 فَإِنَّهُ أُعَذِّبُهُ عَذَابًا لَا أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١١٥﴾ وَإِذْ قَالَ اللَّهُ
 يَا عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ أَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ هِلِينَ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ قَالِ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقِّ إِنْ
 كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتُهُ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي
 نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿١١٦﴾ مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي
 بِهِ أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مِمَّا دُمْتُ
 فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتُ أَنْتَ الرَّقِيبُ عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ
 ﴿١١٧﴾ إِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ وَإِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ
 الْحَكِيمُ ﴿١١٨﴾ قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ
 جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ
 اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١١٩﴾ لِلَّهِ
 مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٢٠﴾

- ۱۱۴ مريم اوغلو عيسى دئدى: «ايلاهي! پروردگار! گويدن بيزه بير سفره گوندر كي، ييزيم اوگيميزه و آخريميزه بير "بايرام" و سنين طرفيندن بير نشانه اولسون. بيزه روزى و ترا سن روزى و فرلرين داهاي ياخشيسي سان».
- ۱۱۵ آله بويوردو: «من اونو سيزه گوندره جگم، اما اوندان سونرا سيزدن كيم كفره دوشسه من كاتاتدا هئچ كيمسه يه وئرمه ديگيم عذابى اونا وئره جگم».
- ۱۱۶ و ياد انت كي، بير زمان آله بويورار: «اي مريم اوغلو عيسى! انسانلارا سن دئييسن كي: آلهدان باشقا منى و منيم انامى اوزونوزه ايكي تانرى قبول اندين؟» عيسى دئير: «منى تقدس انديرم، حقيم اولمايان بير شئى سؤلمك منه ياراشماز، اگر من اونو سؤيله ميش اولسايديم، سن اونو مطلق بيلردين، من منيم ايچريمده اولانى بيليرسن، من ايسه سنين ذاتيندا اولانى بيلميرم، شبهه سيز كي، غيبرى بيلن آنجاق سنسن».
- ۱۱۷ «من اونلارا سنين امر اتديگيندن باشقا بير شئى دئمه ميشم، آنجاق: «منيم و سيزين ريئيز اولان آلهها عبادت اندين!» — [دئميشم]. نه قدير كي، اونلارين آراسيندا ايديم، اونلارا شاهيد ايديم، سن جانيمي اكديقدان سونرا ايسه اونلارا نظارت ائدن اوزون اولدون. سن هر شئيه شاهيدسن».
- ۱۱۸ «اگر اونلارا عذاب وئرسن شبهه سيز كي، اونلار سنين بنده لرينديرلر، اگر اونلارى باغيشلاياسان، يئنه ده سن عزت و حكمت صاحبي سن».
- ۱۱۹ آله بويوردو: «بو، بير گوندور كي، دوغروچولارا دوغروچولوقلارى فايدا وئره». اونلار اوچون آلتيندان آرخلار آخان جئنلر واردير، اورادا دائمى قالاچاقلار، آله اونلاردان راضيدير و اونلار دا آلهدان راضى ديرلار. بو بؤيوك سعاددير (نائييتدير).
- ۱۲۰ گؤيلرين، يئرين و اونلاردا اولان هر شئين حوكمرانليغي آلهها مخصوصدور. آله هر شئيه قادردير.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سُورَةُ الْأَنْعَامِ مكية ٢٤٠ آيات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ
وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ
مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضَىٰ أَجَلًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى عِنْدَهُ ثُمَّ أَنْتُمْ تَمْتَرُونَ ﴿٢﴾
وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَنَجْوَاهُمْ مَا تُكْسِبُونَ
﴿٣﴾ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٤﴾
فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٥﴾ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا أَعْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَبْلِهِمْ مَكَامُهُمْ
فِي الْأَرْضِ مَا لَمْ يُمْكِنْ لَهُمْ لَوْ أَنَّا رَأَيْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مِذْرَآءً وَجَعَلْنَا
الْأَنْهَارَ تَنْجَرِي مِنْ تَحْتِهِمْ فَاهْلَاكُنَا لَهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَنشَأْنَا مِنْ
بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ﴿٦﴾ وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَاسٍ فَلْيَسَوْفَ
يَأْتِيهِمْ لَقَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا صِحْفٌ مُنْبِثٌ ﴿٧﴾ وَقَالُوا لَوْلَا
أَنْزَلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ وَلَوْ أَنزَلْنَا مَلَكَ لَفُضِّى الْأَمْرُ ثُمَّ لَا يَنْظُرُونَ ﴿٨﴾

انعام سوره سی [۶]

بو سوره قرآن - کریمین آلتینجی سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۱۶۵) آیه دیر.

رحمان و مهربان آلهین آدی ایله

- ۱ حمد، تمامیه گؤیلمی و یری یارادان، قارانیقلاری و ایشینی خلق ائدن آلله
مخصوصدور. بونونلا بئله کافر اولانلار بئنه ده ریلرینه تایی قوشورلار.
- ۲ سیزی پالچیقدا یارادان، سونرا دا بیر مدّت (اجل) معین ائدن اودور. معین
اندیلمیش (قطع) اجل ده اونون پانیندادیر. بونونلا بئله، سیزی [ای کافرلار]
بئنه ده شبهه ائدیر سینیز.
- ۳ گؤیلرده و یترده آلله اودور. گیزلین و آشکار عمللرینیزی بیلیر، [هابئله]
سیزین قازاندیقلا رینیزی دا بیلیر.
- ۴ اونلارا، ریلری نین آیه لریندن ائله بیر آیه گلمه ییسیدیر کی، اوندان اوز
چنورمه میش اولسونلار.
- ۵ اونلارا حق [اولان قرآن] گلدیگی زمان اونو تکذیب ائتدیلمر. اما لاخا
قودوقلاری [حقیقتین] خبرلری ایسه بو یاخیندا اونلارا چاتا جاقدیر.
- ۶ مگر اوزلریندن قایاق نئچه - نئچه نسل لری (امتلری) هلاک ائتدیگیمیزی
گورمه دیلمیزی؟ اونلار ایشر اوزونده سیزه وئرمه دیگیمیز امکاتلار
وئرمیشدیک. گؤیندن اونلارا آردی کسيلمه یین یاغیشلار گؤنلردیک و
[شهرلرین] آلتیندان آخان آرخلار قرار وئردیک. سونرا بیز اونلاری
گناهلارینا گوره هلاک ائتدیک و اونلاردان سونرا آیری بیر نسل وجودا
کتیردیک.
- ۷ [یا محمد!] اگر سته کاغید اوستونده یازیلی بیر کتاب نازل ائتسه یدیک و
اونلار الیری ایله ده اونو لمس ائتسه یدیلر بئله، بئنه ده کافر اولانلار: «بو
آنجاق آچیق - آیدین بیر شئردیر»، - دئیردیلمر.
- ۸ و دئدیلمر: «نه اوچون اونا (محمد)ه بیر ملک نازل اولما ییسیدیر؟» اگر ملک
گؤنلرسه یدیک، قطعاً ایش بیتیش اولاردی و سونرا مهلت وئرلمزدیلر.

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَكَّةَ لَجَعَلْنَاهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِمْ
مَا يَلْبَسُونَ ① وَلَقَدْ أَسْتَهْزِئُ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَأَوَّا الَّذِينَ
سَخَّرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ② قُلْ سِيرُوا فِي
الْأَرْضِ ثُمَّ أَنْظِرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ③ قُلْ لِمَنْ
مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ لِلَّهِ كَتَبَ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةُ
لِيَجْمَعَ كُومًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ الَّذِينَ خَسِرُوا
أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ④ وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُوَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ⑤ قُلْ أَعِزَّ اللَّهُ أَخِيذُ وَلِيًّا فَاطِرُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُهُ وَلَا يُطْعَمُ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ
أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ⑥
قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ⑦
مَنْ يُضَرْفُ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْنَاهُ وَذَلِكَ الْفَوْزُ
الْمُبِينُ ⑧ وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ
وَإِنْ يَمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ⑨ وَهُوَ
الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ⑩

- ۹ و اگر اونو بىر ملك اتسە يديك، يئنه اونو بىر كىشى [صورىتىندە] اندردىك و اونلارى دوشدوكلرى شېھە يە بىر داھا سالمىش اولاردىق.
- ۱۰ سندن قاباڭكى پىغمبرلر دە بىشلە لاغا قويولموشدولار. لاكىن لاغا قويانلارنى اۆزلىرى مسخرە يە قويدوقلارى شىئە توتولدولار.
- ۱۱ [يا محمد!] دئ: «يئر اوزونو دولانين و سونرا گۈرون كى، تكدىب اندىلنرين آخر—عاقىتى نىجە اولدو؟»
- ۱۲ دئ: «گۈيلردە و يترده اولانلار كىمىندىر؟» دئ كى: «آللەھىندىر». او، رحمت [اتىمكى] اۆزۈنە واجب اندىيدىر. آلله سىزى، اولاجاغىندا ھىچ بىر شېھە اولمايان قىامت گونۈنە البتە توپلاياجاقدىر. اۆزلىرىنە ضرر وورانلار ايسە، البتە، ايمان گتىرمزلىر.
- ۱۳ گىچە دە و گوندوزدە يئر آلان ھر شى اۈنۈندۈر، او اتشىدن و بىلىندىر.
- ۱۴ دئ: «گۈيلرىن و يىترىن يارادانى اولان، [ھامىيا] روزى وىرن و كىمسە دن روزى آلمايان آللەھدان غىرىسىنى اۆزۈم اوچون مولا (باشچى) سىچىم مى؟» دئ: «منە امر اندىلىيدىر كى، اسلاما اوز گتىرن ايلك شىخس اولوم و [منە] ھىچ وقت مشركلردن اولما!» —دەيە فرمان وىرلىيدىر.
- ۱۵ دئ: «اگر من رىسمە عاصى اولسام [بو حالدا] بۆيۈك گونۈن عذابىندان، حقيقتاً، قورخورام؟»
- ۱۶ او گون [اوستوندىن عذاب] گۈتۈرۈلن شىخس شېھە سىز كى، [آللە] اونا رحم اندىيدىر و بو آچىق—آشكار قورتولوشدور.
- ۱۷ اگر آلله سىنە بىر ضرر يىتتىرسە، اوندان غىرى ھىچ كس اونو دفع اندە بىلمز و اگر سىنە بىر خىتىر يىتتىرسە [بىل كى،] او، ھر شىئە قادردىر.
- ۱۸ و او اۆز بىندە لرینە حاكم—مطلقدىر، او حكمت صاحىبى دىر و [ھر شىيدن] خبرداردىر.

قُلْ أَتَى شَيْءٌ أَكْبَرُ شَهَادَةً قُلْ اللَّهُ شَهِيدٌ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَأُوحِيَ إِلَيَّ
 هَذَا الْقُرْآنُ لِأُنْذِرَكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ أَتَيْكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ اللَّهِ
 إِلَهَةً أُخْرَى قُلْ لَا أَشْهَدُ قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلَهٌُ وَاحِدٌ وَإِنِّي بِرَبِّي تَوَّابٌ
 ١٦ الَّذِينَ اتَّخَذُوا الْكِتَابَ يَعْزِمُونَ أَن يَحْمِلُوا بَيْنَ يَدَيْهِمْ الَّذِينَ
 خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ١٧ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ
 كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْعِلُ الظَّالِمُونَ ١٨ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ
 جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّا يَنْشُرُكُمْ أَزْوَاجَكُمْ الَّذِينَ كُنتُمْ
 تَزْعُمُونَ ١٩ ثُمَّ تَكُونُ فَتَنُفُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا وَاللَّهِ
 رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ٢٠ أَنْظِرْ كَيْفَ كَذَبُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ
 مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ٢١ وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ
 أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَإِنْ يَرَوْا كَلِمَةً لَا يُؤْمِنُوهَا
 بِهَا حَتَّى إِذَا جَاءُوكَ يُجَادِلُونَكَ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا
 أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ٢٢ وَهُمْ يَهْتَفُونَ عَنْهُ وَيَتَنَوَّنَ عَنْهُ وَإِنْ يُهْلِكُونَ
 إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ٢٣ وَلَوْ تَرَى إِذْ وَقَفُوا عَلَى النَّارِ فَقَالُوا
 يَا لَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نَتُكَذِّبُ بِآيَاتِ رَبِّنَا وَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ٢٤

- ۱۹ [یا محمد!] دئ: «شاهیدلیک باخیمیندان کیم داما بؤیوکدور؟» دئ: «آلله منیمله سیزین آرانیزدا شاهیددیر. بو قرآن منه وحی اولونوب کی، اونونلا سیزی و [گله جکده] الینه چاتان کیمسه لری خبردارلیق ائدیم». گوره سن سیز آلله پاناشی آیری تانریلارین اولدوغونا شاهیدلیک ائدیرسینیز؟ دئ: «من شاهیدلیک ائتمیرم». دئ: «حقیقتاً، او، یگانه بیر تانری دیر و من سیزین اونا شریک قوشدوقلارینیزدان اوزاغام».
- ۲۰ کتاب وئردیگیمیز کیمسه لر اونو (پیغمبری) اؤز اولادلارینی تانیدیقلاری کیمی تانییرلار. اؤزلرینه ضرر وورانلار ایسه، البته، ایمان گتیرمز لر.
- ۲۱ آلله افترا پاخان و اونون آیه لرینی تکذیب ائندن داما ظالم (کافر) شخص کیم اولاییلر؟ شبهه منیز کی، ظلمکارلار نجات تاپمازلار.
- ۲۲ اوگون اونلارین هامیسینی بیر یثره ییفاجاغیق، سونرا مشرکله دئیجه ییک : «گمان ائدیگینیز شریکلرینیز هارادادیر؟»
- ۲۳ اوندا اونلارین: «رئیمیز آلله آند اولسون کی، بیز مشرک دئییلدیک»، — دئمکدن باشقا هنج بیر عذرلری اولماز.
- ۲۴ گؤرا اؤزلرینه نجه یالان سؤیله پیرلر! و اؤز پانلاریندان اویوردوروقلاری شیلر ایسه اونلارین [گؤزلریندن] ایتیپ گتیدی.
- ۲۵ اونلاردان ائله سی ده وار کی، سنه قولاق آسیر، لاکین بیز اونلارین اورکلرینی بورونجگه بورمله دیک کی، اونو باشا دوشمه سینلر، قولقلاریندا ایسه آغیرلیق وار. اونلار هر هانسی بیر معجزه گؤرسه لر، یتنه ده اونا ایمان گتیرمز لر. عکسینه سنین یانینا گلدیکلری زمان سنینله مجادله ائدیرلر، کافر اولان شخصلر ایسه دئیرلر: «بو [کتاب] قدیمکی لرین افسانه لریندن باشقا بیر شی دئییلدیر».
- ۲۶ اونلار خلقی (جماعتی) اوندان چکیندیریر و [اؤزلری ده] اوندان اوزاقلاییرلار. [آما] اونلار، اؤزلریندن باشقاسینی هلاک ائتمیرلر و هنج ده قانمیرلار.
- ۲۷ اونلار [گتیریلیب] اود اوستونده ساخلاندیقلاری زمان، سن اونلارین : «کاش کی، قایتاریلایدیق و رئیمیزین آیه لرینی تکذیب ائتمه پیدیک و مؤمنلردن اولایدیق»، — دئمه لرینی گؤره یدین فقط!

بَلْ بَدَّلْنَاهُمْ مَا كَانُوا يَخْفَوْنَ مِنْ قَبْلُ وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ
وَأَنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٣٨﴾ وَقَالُوا إِن هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ
بِمَبْعُوثِينَ ﴿٣٩﴾ وَلَوْ تَرَى إِذْ وَقِفُوا عَلَى رَبِّهِمْ قَالَ أَيْنَ هَذَا بِالْحَقِّ
قَالُوا بَلَى وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٤٠﴾
قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِقَاءِ اللَّهِ حَتَّى إِذَا جَاءَهُمُ السَّاعَةُ
بَغْتَةً قَالُوا يَا حَسْرَتَنَا عَلَى مَا فَرَّطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ
أَوْزَارَهُمْ عَلَى ظُهُورِهِمْ أَلَا سَاءَ مَا يَزِيدُونَ ﴿٤١﴾ وَمَا الْحَيَاةُ
الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّ الَّذِينَ يَتَّقُونَ
أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٢﴾ قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزَنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ
لَا يَكْذِبُونَكَ وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ بَيَاتٍ اللَّهُ يَمْحَدُونَ ﴿٤٣﴾ وَلَقَدْ
كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ فَصَبْرٌ وَعَلَى مَا كَذَبُوا وَإِذْ وَاحَتَى
أَتَيْهِمْ نَصْرُنَا وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ وَلَقَدْ جَاءَكَ مِنْ نَبَائِ
الرُّسُلِينَ ﴿٤٤﴾ وَإِنْ كَانَ كِبَرُكَ عَلَيْكَ إِغْرَضْهُمْ فَإِنَّهُ اسْتَطَعَتْ
أَنْ تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيَهُمْ بِآيَةٍ
وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَى فَلَا تَكُونُ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٤٥﴾

- ۲۸ بىلە دىيىلىدۇ، [بو پىشمانلىق] قايىقچىلارنى كىچىكلىرى [كەڭرەك جىزاسى]
 اونلارغا ئاشكارا اولدۇر-غۇنداندۇر. اگر [بىر دە دىنبايا] قايىتارىلمىش
 اولسايدىلار، يىنە دە نەي اولۇندوقلارى شىلەرە طرف قايىداردىلار.
 اونلار، حەقىقەت، يالانچى دىرلار.
- ۲۹ اونلار دىدۇر: «دنيا حىياتىمىزدان غىرى حىياتىمىز بوخدور و بىز بىر داھا دىرلن
 دىيلىك».
- ۳۰ اونلارنى رىلرى نىن حىزوروندا ساخلاندىقلارى زمان گۇررسن كى، [اڭلە]
 بوپورار: «بو حق دىيلىمى؟» دىرلر: «بىمىزە آند اولسون بو حەقىر». اڭلە
 بوپورار: «اڭلە ايسە كافىر اولدوغۇنوزا گۇرە عىزى دادىن!»
- ۳۱ اڭلەلا گۇرۇشە چىكلىرىنى انكار ائدن كىلر، حەقىقەت، زىانا اوغرايدىلار. اوند،
 قىياست گۇرۇ غۇلتا گۇلدېكە اونلار اۋز وىزر-وباللارنى كورە كلرىندە
 داشىدىقلارى حالدا دىرلر: «اۋى اولسون بىزە كى، اوند سەلەنكارلىق
 ائتىك». بىر باخىن گۇرون كى، داشىدىقلارى يوك نەجە دە پىسىدۇر.
- ۳۲ دنيا حىياتى اوپون-اوپونچاقدان غىرى بىر شى دىيىلىدۇر و قەطئاً آخرت ائوى
 قەوالىلار اوچون خىيىرلىدۇر. آيا هەنچ بىر دوك ائتمىرسىزىمى؟
- ۳۳ حەقىقەت، بىز بىلىرىك كى، اونلارنى دىيىكلىرى سنى بىر غەمگىن ائدىر.
 اصلىندە اونلار سنى تەكذىپ ائتمىرلر؛ ظەللكارلار آتچاق اڭلەين آپەلرىنى
 انكار ائدىرلر.
- ۳۴ سندن قايىق دا پىغىمبىرلر تەكذىپ اولموشلار. لاكىن اونلار اولۇندوقلارى
 تەكذىپە و اولۇندوقلارى عىزىب-اىتە دۇزدۇر. نەھىت، بىزىم كۇمگىمىز
 اونلارغا يىتتى. اڭلەين سۆزلرىنى دە يىشىدىرە بىلن هەنچ بىر كس بوخدور.
 قەطئاً پىغىمبىرلەر عايد اولان خىرلر سەنە گىلىپ چاتىدىر.
- ۳۵ اگر اونلارنى [قۇرئان] اوز دۇندۇرەلرى سەنە غىرە گىلىرسە، اونلارغا بىر
 مەجىزە گىتىمەك اوچون يىردە بىر دىشېك و گۇدە بىر نردىوان تاپماق ايسە سەن
 [دورما ناپ!] اگر اڭلە ايسە سىدى، اونلارنى قەطئاً هەدەت يولۇندا جەم
 ائدىرى. هەنچ وقت چاهللردن اولما!

إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَى يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ
 يُرْجَعُونَ ﴿٢٦﴾ وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنْ
 اللَّهُ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُنْزِلَ آيَةً وَلَئِنْ كَرِهْتُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾
 وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ
 أَمْثَلُكُمْ مَا فَرَقْنَاهُ فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَى رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ
 ﴿٢٨﴾ وَالَّذِينَ كَذَبُوا بآيَاتِنَا صُومُوا بِكُمْ فِي الظُّلُمَاتِ مِنْ يَسَاءٍ
 اللَّهُ يُضِلُّهُ وَمَنْ يَشَأْ يُجْعَلْهُ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٩﴾ قُلْ
 أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ السَّاعَةُ أَغْرَى
 اللَّهُ تَدْعُونَ أَنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٠﴾ بَلْ إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ
 مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ
 أَرْسَلْنَا إِلَى أُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ فَآخَذْنَا هُمْ بِالْبَاسِ وَالْفِتْنَةِ
 لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ ﴿٣٢﴾ فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَكِنْ
 قَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾
 فَكَمَا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّى إِذَا
 فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ ﴿٣٤﴾

- ۳۶ [ستين دعوتينى] تکه جان-ديلدن اتشيدنلر قبول ائدرلر. اولولره گلدیکه ايسه، اونلاری دا آله دهريله جکدير. سونرا اونون طرفينه قايتاريلاجاقلار.
- ۳۷ و دئيلر: «نه اوچون اونا آله طرفيندن بير آيت (معجزه) نازل ائديلمه ييب؟» دئ: «حقيقتاً، آله آيت نازل ائتمگه قادردير، لاکين اونلارين چوخو ييلميرلر».
- ۳۸ يئر اوزونده گزن هر نه قدر حيوان و گۆيده ايکي قانادی ايله اوچان هر نه قدر قوش واردير، سيزلر کيمي دسته لر و گروهلارديرلار. بيز [بو] کتابدا هنج بير شئنى نظردين قاچيرماديق. سونرا اونلار اۆز ريلرى حضورونا توپلانيلاجاقلار.
- ۳۹ بيزهم آيه لريميزي تکزيب ائدنلر قارائليقلار ايچينده قالميش کارلار و لاللارديرلار. آله هر کيمي ايسترسه، ضالانده بوراخار و هر کيمي ايسترسه، دوغرو يول اوستونده ثابت ائدر.
- ۴۰ [يا محمد!] دئ: «اگر دوغرو دانيسانينيز، منه ديه ييلرسينيز كي، سيزه آلهين عذابى گلسه و يا قيامت وقتى گليب چاتسا، آلهدان غيريسينه مي يالواراجاقسينيز؟»
- ۴۱ يوخ! تکه اونا يالواراجاقسينيز. اگر او (آله) ايسته سه، يالوارديغينيز بلانى آرادان قالديرار، سيز ده اونا شريک قوشدوغونوز شيلرى اونودارسينيز.
- ۴۲ سندن قاباقكى امتلره ده [يخمبرلر] گۆندرديك و سونرا اونلاری قيتليق و سيخيتي ايله چولقالاديق كي، بلکه يالواريب ياخارسينلار.
- ۴۳ بس نه اوچون عذابيميز اونلارا يئتيشن زمان يالواريب ياخارميرلار؟ لاکين اورکلرى برکيبدير و شيطان، اتديکلرى عمللرى اونلار اوچون [گۆزه ل] جلوه لنديريدير.
- ۴۴ اونلارا خاطرلانيش شيلرى اونوتدوقلاری زمان بيز هر شئين (نعمتلرين) قايسيني اونلارين اوزونه آچديق. اونلار او وئريلميش نعمتلره ستويندیکلری زمان، غفلتاً ياخالاديق؛ اونداجا هر شيدن محروم اولدولار.

فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٦﴾ قُلْ
أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَابْصَارَكُمْ وَخَتَمَ عَلَى قُلُوبِكُمْ
مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِهِ أَنْ تَنْظُرُوا كَيْفَ تُصْرَفُ الْآيَاتُ ثُمَّ هُمْ
يَصْدِفُونَ ﴿٥٧﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَشِيقُمْ عَذَابُ اللَّهِ بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً
هَلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٨﴾ وَمَا تُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا
مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ فَمَنْ آمَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٥٩﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا تَأْسُفُ لَهُمْ
العَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٦٠﴾ قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ
عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ
إِنْ أَتَيْتُ إِلَّا مَا يُوْحَىٰ إِلَيَّ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ
أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٦١﴾ وَأَنْذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ
يُحْشَرُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَعَلَّهُمْ
يَتَّقُونَ ﴿٦٢﴾ وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ
يُرِيدُونَ وَجْهَهُ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ
عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٦٣﴾

- ۴۵ نھایت، او ظلمكار قومون كۆكۈ كسىلدى. حمد، تامامىلە عالملىرىن رەببى اَللّٰھىا
مخصوصىدور.
- ۴۶ دئ: «بىر دىيىن گۇروم! اكر اَللّٰھ سىزىن قولاقلارىنىزى و گۈزلىرىنىزى اَلسا،
قېلىرىنىزى مۇھور وورسا؛ اَللّٰھدان غىرى اونو سىزە تىزە دن وئرن ھانسى
تانىرىدى؟» باخ گۇرا بىز آيە لىرى [-مىزى] نىچە دۇندىرىپ دىيىرىك. سونرا
اونلار [يىنە دە] اوز دۇندىرىلر.
- ۴۷ [يا محمد!] دئ: «بىر دىيىن گۇروم! اكر اَللّٰھىن عذابى سىزە غفلتا و يا آشكارا
يىتىشسە، ظلمكار قومدن غىرىسى ھلاك ائىلىرىمى؟»
- ۴۸ بىز پىغمبىرلىرى آنجاك مۇدە وئرنلر و خىردارلىق ائىللر اولراق گۇندىرىك.
ايمان گىتىرىپ صالح عمللر ائىللرە ھىچ بىر قورخو يوخدور و اونلار غمگىن
اولمازلار.
- ۴۹ آيە لىرىمىزى تىكذىپ ائىللر ايسە، دىندىن چىخىدىقلارنا گۇرە عذاب اونلارا
توخوناجاقدىر.
- ۵۰ [يا محمد!] دئ: «مىن سىزە دىمىرىم كى، اَللّٰھىن خىزىنە لىرى مىنىم پانىمدادىر.
مىن [اَللّٰھىن اۋىرتىدىگىندىن غىرى] غىبى بىلىمىرىم. سىزە دىمىرىم كى مىن ملىكم.
مىن تىكجە مىنە گلن وھىيىن تايىع لىگىندەيم». دئ: «كۈر ايلە گۇرن بىر اولورمو؟
ھىچ دوشونمورسونوز؟»
- ۵۱ رىبلىرى طرفىندىن محشور اولاجاقلارىندىن قورخان شىخصلرى اونونلا (قرآنلا)
خىردار ائت! اوندان (اَللّٰھدان) باشقا اونلار اوچون ھىچ بىر ولى و
شفاعتچى يوخدور. بلىكە [بىر گون پىس عمللردىن] چىكىندىلر.
- ۵۲ رىبلىرى نىن راھىلىغىنى ايسە يەرك سحر-آخشام اونو چاغىران شىخصلرى
پانىندىن قوما! نە اونلار مىن حسابىندان بىر شى شىن سىنە ھەدە نە و نە دە سىنىن
حسابىندان بىر شى شى اونلار مىن ھەدە سىنە دىيىلدىر كى، اونلار مىن پانىندىن
قواسان و نىچە دە ظلمكارلاردان اولاسان.

وَكَذَلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لِّيَقُولُوا أَهَؤُلَاءِ مَنَّ اللَّهُ
 عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ ﴿٥٢﴾ وَإِذَا
 جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ
 عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنَّهُ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءًا إِيْجَاهًا أَوْ
 سِتْمًا تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّهُ غُفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٣﴾ وَكَذَلِكَ
 نَقْصِلُ الْآيَاتِ وَلِتَسْتَبِينَ سَبِيلَ الْمُجْرِمِينَ ﴿٥٤﴾ قُلْ إِنِّي
 نُهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 قُلْ لَا آتِيْعُ أَهْوَاءَكُمْ قَدْ ضَلَّكَ إِذَا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُهْتَدِينَ
 ﴿٥٥﴾ قُلْ إِنِّي عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَكَذَّبْتُمْ بِهِ مَا عِنْدِي مَا
 تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ إِنْ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ يَقْضُ الْحَقُّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ
 ﴿٥٦﴾ قُلْ لَوْ أَنَّ عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَقُضِيَ
 الْأَمْرُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ ﴿٥٧﴾ وَعِنْدَهُ
 مَفَاتِيحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا
 تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَنْسُكُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي ظُلُمَاتٍ
 الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَأْسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٥٨﴾

- ۵۳ و بئله لیکنله اونلارین بعضی لرینی بعضی لری ایله امتحانا چکدیک کی، اونلار : «بیزیم ایچیمیزدن آللهین منت قویدوغو کیسه لر بونلاردیرلارمی؟»، —دئسینلر. مگر آلله شکر ائدنلری داها یاخشى تانیان دئییلدیرمی؟
- ۵۴ بیزیم آیه لریمیزه ایمان گتیرنلر سنین یانینا گلدیکده دئی : «سلام اولسون سیزه! سیزین ربینیز رحمت [اتتمگی] اؤزونه واجب ائدییدر کی، سیزلردن هر کس نادانلیق اوزوندن پس بیر ایش گؤرسه و سونرا دا توبه ائدیپ عملینی دوزلنسه، [بیلسین کی] آلله، حقیقتاً، چوخ باغیشلايان و مهرباندير.»
- ۵۵ و بیز آیه لری [میزی] بئله آچیق —آیدین بیان ائدیریک کی، گناهکارلارین پولو بللنسن.
- ۵۶ [یا محمد!] دئی : «من، سیزین آللهدان غیرى چاغیردیلارینیزا پرستش ائتمکدن نهی اولونموشام!» دئی : «من سیزین هوا—هوسلرینیزه تابع اولمازام؛ یوخسا [تابع اولسام] یولدان آزارام و هدایت تاپمیشلاردان اولمازام.»
- ۵۷ دئی : «منیم اؤز ربیمدن آچیق—آیدین دلیلیم وار، سیز ایسه اونو تکذیب ائدیئیز. سیزین [کلمه سینه] قاریخدیغینیز [ایلاهی عذاب] منیم الیمده دئییلدیر. حوکم آنجاق او آللهیندیر کی، حقى او بیان ائدر و او [حقى باطلدن] آیرد ائدنلرین داها یاخشى سیدیر.»
- ۵۸ دئی : «اگر قاریخدیغینیز [عذاب] منیم الیمده اولسایدی، ایش منیمله سیزین آرانیزدا البته بیتمش اولاردی. آلله ظلمکارلارا یاخشى بلددیر.»
- ۵۹ غیبین آچارلاری آنجاق اونون یاتیندادیر و اوندان باشقا هئچ کس اونو بیلمیر. او قورودا و سودا نه وارسا، بیلیر. دوشن بیر یارپاق یوخدور کی، او، اونو بیلمه سین. یئر اوزونون قارائیلیقلاریندا ائله توخوم، ائله بیر یاش و قورو یوخدور کی، آچیق—آیدین کتابدا اولماسین.

وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُم بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىٰ أَجَلٌ مُّسَمًّى ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦٠﴾ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفِرُّونَ ﴿٦١﴾ ثُمَّ رُدُّوْا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ أَلَا لَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ الْعَرْشُ الْعَظِيمُ ﴿٦٢﴾ قُلْ مَنْ يُنَجِّيكُمْ مِنْ ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ تَدْعُونَهُ تَضَرُّعًا وَخُضْيَةً لِّئِنْ أَنْجَيْنَا مِنْ هَٰذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٣﴾ قُلْ اللَّهُ يُنَجِّيكُمْ مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ أَنْتُمْ مُشْرِكُونَ ﴿٦٤﴾ قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِنْ فَوْقِكُمْ أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيْعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ أُنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ ﴿٦٥﴾ وَكَذَّبَ بِهِ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ قُلْ لَسْتُ عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ﴿٦٦﴾ لِكُلِّ نَبِيٍّ مِثْلُ قَرْنٍ مِمَّنْ تَقْرَءُ عَنْهُمْ وَهُمْ يُفَكِّهُونَ ﴿٦٧﴾ وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرِىٰ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٦٨﴾

- ۶۰ گنجه زمانی [یوخودا ایکن] سیزین روحونوزو آلان اودور و گوندوز ده نه
 اتشدیگینیزی بیلیر. سونرا سیزی گوندوز اویادیر کی، نهایت معین
 اولونموش وقت گلیب چاتسین. سونرا قایداجاغینیز اونا طرف
 اولاجاقدیر. سونرا، سیزه اتشدیگینیز عمللردن خبر وئره جکدیر.
- ۶۱ و اؤز بنده لری اوستونده حاکم-مطلق اودور. او، سیزه گۆزه تچی لر
 گۆنده ریر. نهایت، بیرینزه اؤلوم گلیب چاتاندا گۆندردیکلریمیز (ملکالر)
 اونون جانینی آلارلار. اونلار اصلا قصورلوق اتمزلر.
- ۶۲ سونرا حقیقی اختیار صاحبی اولان آللهین طرفینه (حضورونا)
 قایتاریلاجاقلار. بیلین کی، حؤکم اونا مخصوصدور و او، حق-حساب
 گۆرنلرین لاپ سرعتلیسی دیر.
- ۶۳ [یا محمد!] دئ: «سیز اگر بیزی بوندان (خطردن) قورتارسانیز، البته شکر
 الدنلردن اولاجاغیق - دئییه گیزلینده [و آشکارا] یالواریب اونو چاغیردیغینیز
 زمان سیزلری قورو و دریا قارانیقلاریندان قورتاران کیمدیر؟!»
- ۶۴ دئ: «سیز بوندان و هر بیر غم-غصه دن قورتاران آللهدیر. یننه ده سیز اونا
 شریک قوشورسونوز.»
- ۶۵ دئ: «او، باشینیز اوستوندن و یا آیانلارینیز آلتیندان سیزه عذاب گۆندرمگه و
 یا سیزی [مختلف] دسته لر حالیندا [آراتیزی] قاریشدیرماغا و بعضی نیزین
 شدتینی (عذابینی) بعضی نیزه دادیزدیرماغا قادردیر». باخ گۆر
 آیه لری [-میزی] نجه دؤندریپ دئییریکی کی، بلکه باشا دوشسونلر.
- ۶۶ و سنین قۇمون اونو حق اولدوغو حالدا تکذیب اتدی. [یا محمد!] اونلارا
 دئ: «من سیزین وکیلینیز دئییلیم (گناهلارینیزا جاوابده دئییلیم).»
- ۶۷ «هر خبرین معین بیر وقتی واردیر و سیز تترلیکله بیله جکسینیز».
- ۶۸ بیزیم آیه لریمیز باره سینده بوش یشره دانیشان (استهزا اتدن) شخصلری
 گۆردوگون زمان، اونلار باشقا بیر سۆزله مشغول اولمایینجا اونلاردان اوز
 چئویر (اونلارلا اوتوروب-دورما) و اگر شیطان [بونو] سنین یادیندان
 چیخارتسا؛ یادینا دوشندن سونرا داما ظلمکار قۇمله [برابر] اوتورما!

وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَقُونَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَلَكِنْ
ذِكْرَى لَعَلَّهُمْ يَتَقُونَ ﴿٦٨﴾ وَذَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ
لِعِبَادٍ وَلَهُمْ وَغَرَّتُهُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَذَكِّرْ بِهِ أَنْ
تُسْأَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ وَإِنْ تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لَا يُؤْخَذُ مِنْهَا أُولَئِكَ
الَّذِينَ ابْتَلَوْا بِمَا كَسَبُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ
أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٦٩﴾ قُلْ أَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ
مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُزِّلْ عَلَى آعْقَابِنَا بَعْدَ هَدْيِنَا اللَّهُ
كَالَّذِي أَسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ فِي الْأَرْضِ حَيْرَانٌ لَهُ
أَصْحَابٌ يَدْعُوهُ إِلَى الْهُدَى أَنْتَ أَقْلٌ إِنْ هَدَى اللَّهُ
هُوَ الْهُدَى وَأَمَرْنَا النَّسِيمَ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٠﴾ وَأَنْ أَقْبِمُوا
الْقُلُوبَ وَأَتَقَوُّهُ وَهُوَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧١﴾ وَهُوَ الَّذِي
خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَيَوْمَ يَقُولُ كُنْ
فَيَكُونُ قَوْلُهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ
عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّكَاةُ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿٧٢﴾

- ۶۹ تقوالیلارین بویونوندا اونلارین (ظلمکارلارین) حسابیندان هنج بیر شئی یوخدور. لاکین خاطرلاماق [لازم]دیر کی، بلکه چکینسینلر.
- ۷۰ دینلرینی اویون-اویونجا گؤتورنلری و دنیا حیاتی مغرور اتدیگی شخصلری بوراخ! [جماعته] بونونلا (قرآنلا) خاطرلات کی، هنج کس گوردوگو ایشلره گوره اوزونو هلاکته سالماسین. بیر حالدا کی، اونون اوچون آلله‌دان غیری هنج بیر ولی و شفاعتچی یوخدور. او، هر هانسی بیر فدیہ و ترسه بنله، اوندان الینماز (قبول اولونماز). اونلار گوردوکلری ایشلره گوره هلاکته دوشنلردیرلر. کافر اولدوقلارینا گوره اونلار قاپنار سودان بیر ایچگی و آفریلی بیر عذاب واردیر.
- ۷۱ [یا محمد!] دئی: «بیز آلله‌ی قویوب بیزه بیر خئیری اولمایان و ضرر و تره بیلمه ین شئیہ یالواراقمی؟ و آلله بیزی هدایت ائندن سونرا شیطانلارین یولدان آزدیردیغی و یئر اوزوند حیران قالان شخصلر کیمی دالییا قاپتاریلاقمی؟ بیر حالدا کی، اونو «بیزه طرف گل!» - فدیہ هدایته چاغیران دوستلاری واردیر». دئی: «[اصل] هدایت آلله‌ین هدایتی دیر و بیزه عالمرین ربینه تسلیم اولماغا امر ائدیلیدیر».
- ۷۲ هابشله، [امر ائدیلیب کی:] «ناماز قیلین! اوندان قورخون و حضوروندا توپلاشاچاغینیز [کیسه ده] محض اودور».
- ۷۳ گؤیلری و یتری حق اولاراق یارادان اودور. اونون، "اول!" دئیہ جگی گون [اراده اتدیگی هر شئی] در حال اولار. اونون سؤزو حق‌دیر. "صور" - ون چالیناجغی گون حؤکم آنجاک اونوندور. غیبی و آشکاری ییلن اودور. او حکمت صاحبی و [هر شئیدن] آگاه‌دیر.

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ أَتَتَّخِذُ اصْنَامًا آلِهَةً
إِنِّي أَرِيكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ٥ وَكَذَلِكَ نُنْزِلُ
إِبْرَاهِيمَ فِي مَلَكُوتِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلِيَكُونَ مِنَ الْمُوقِنِينَ
٦ فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَى كَوْكَبًا قَالَ هَذَا رَبِّي
فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَا أُحِبُّ الْإِفْلِينَ ٧ فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ
بَازِغًا قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَيْسَ لَهُ يَهْدِيَنِي رَبِّي
لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّالِّينَ ٨ فَلَمَّا رَأَى الشَّمْسَ
بَازِغَةً قَالَ هَذَا رَبِّي هَذَا أَكْبَرُ فَلَمَّا أَفَلَتْ قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي
بَرئٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ ٩ إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ خَيفًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ١٠ وَحَاجَّةُ قَوْمُهُ
قَالَ اتَّحَاجُّونِي فِي اللَّهِ وَقَدْ هَدِينِ وَلَا آخَافُ مِمَّا تُشْرِكُونَ
بِهِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ رَبِّي شَيْئًا وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا أَفَلَا
تَتَذَكَّرُونَ ١١ وَكَيْفَ آخَافُ مَا أَشْرَكْتُمْ وَلَا اتَّخَفُونَ
أَنَّهُمْ أَشْرَكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا
فَأَتَى الْفَرِيقَيْنِ آخِذٌ بِالْأَمْنِ إِذْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ١٢

۷۴ و [يادينا سال] بىر زمان، ابراهيم آتاسى "آزره" دىدى كى: «سن بوتلىرى [اوزونه] تانرىلارنى سىنچىرسىن؟ من، حقيقتاً، سنى و سىنىن قۇمۇنىو آچىق-آيدىن ضالانده گۇرورۇم».

۷۵ و بىلە جە، ابراهيمە گۇپلىرىن و يىرىن ملكوتونو گۇستردىك كى، يقىن ائىنلردن اولسون.

۷۶ گىشجە [قارانلىقنى] اونو بورودوكده بىر اولدوز گۇردو. دىدى: «منىم رېىم بودورۇ». [اولدوز] باتدىقدا ايسە دىدى: «من باتانلارى دوست توتمارام».

۷۷ سونرا چىخماق حالىندا اولان آيى گۇردوكده دىدى: «منىم رېىم بودورۇ». آي باتدىقدا دىدى: «رېىم منى ھدايت ائىمە سە، قطعاً آزمىش قۇملردن اولارام».

۷۸ داھا سونرا چىخماق حالىندا اولان گونشى گۇردوكده دىدى: «منىم رېىم بودورۇ، بو داھا بۇيوكدورۇ». او دا باتدىقدا دىدى: «اى منىم قۇمۇم! من، سىزىن شرىك قوشدوقلارنىزدان اوزاغام».

۷۹ «من، حقيقتاً، حنىف (موحد-لاپ دوغرو) اولدوغۇم حالدا اوزومو گۇپلىرى و يىرى يارادان شىخسە طرف دۇندرمىش و من مشركلردن دىيىلم».

۸۰ اونون قۇمو اونونلا مباحثە پە گىرىشىدى. [ابراهيم] دىدى: «سىز آلگھىن بارە سىندە منىملە مباحثە ائىدىرسىنىزمى؟ بىر حالدا كى، او منى ھدايت ائىدىدىر. من رېىمىن ايسە دىگى ھر ھانىسى بىر شىدىن سوۋا؛ سىزىن اونا شرىك قوشدوقلارنىزدان قورخومرام. منىم رېىمىن علمى ھر شىئى احاطە ائىدىدىر. نىيە آيىلمىرسىنىز؟

۸۱ من سىزىن شرىك قوشدوقلارنىزدان نىشجە قورخوم؟ بىر حالدا كى، سىز، آلگھىن، بارە سىندە ھىچ بىر دلىل نازل ائىمە دىگى شىلىرى آلگھا شرىك قوشماغىنىزدان قورخومورسونوز. اگر بىلىرسىنىز سە، بو ايكى دستە دن ھانىسى امن-آمانلىغا داھا حقلىدىر!؟

الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمَنُ
 وَهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٨٦﴾ وَتِلْكَ جُمُوعًا أَتَيْنَا مَا يَرِيحُكَ عَلَى
 قَوْمِهِ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مِّنْ شَاءِ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٧﴾
 وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا هَدَيْنَا وَنُوحًا هَدَيْنَا
 مِن قَبْلُ وَمِن ذُرِّيَّتِهِ دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ
 وَمُوسَى وَهَارُونَ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٨﴾ وَزَكَرِيَّا
 وَيَحْيَى وَعِيسَى وَإِلْيَاسَ كُلٌّ مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٩﴾ وَإِسْمَاعِيلَ
 وَإِسْحَاقَ وَيُونُسَ وَلُوطًا كُلًّا أَفْضَلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٩٠﴾
 وَمِن آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ
 إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٩١﴾ ذَٰلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَن يَشَاءُ
 مِّنْ عِبَادِهِ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحِطَّ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٢﴾
 أُولَٰئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ
 فَإِنْ يَكْفُرْ بِهَا هَؤُلَاءِ فَقَدْ وَكَلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُوا بِهَا
 بِكَافِرِينَ ﴿٩٣﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهِدْيِهِمُ اقْتَدِهْ
 قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩٤﴾

- ۸۲ ایمان گتیریب ایمانلارینی ظلم (شرک) ایله قاتیشدیرمایان شخصلره [گلدیکده ایسه]، اونلار امن — آمانلیقدادیرلار و هدایت اولونموشلار دا اونلاردیر.
- ۸۳ بو بیزیم دلیللریمیزدیر کی، اؤز قۇمو مقابلینده اونو ابراهیمه وئردیک. بیز ایسته دیگیمیز شخصین درجه لرینی اوجالداریق. حقیقتاً، سنین ربّین حکمت و علم صاحبی دیر.
- ۸۴ و اونا اسحاق و یعقوب عطا اتدیک، هامیسینی دا هدایت اتدیک، و قاباقجا نوحو دا هدایت اتمیشدیک و [هابیله] اونون نسلیندن داوودو، سلیمانی، ایوبو، یوسفی و هارونو دا [هدایت اتمیشدیک]. یاغشی لبق ائدنلره بیز بئله اجر وئره ریک.
- ۸۵ و زکریانی، یحیانی، عیسانی و الیاسی دا [هدایت اتمیشدیک]، اونلارین هامیسی صالحلردندیر.
- ۸۶ و اسماعیلی، یسعی، یونس و لوطو دا [هدایت اتمیشدیک] و هامیسینی عالملردن اوستون اتدیک.
- ۸۷ و بیز اونلارین آتالاریندان، نسللریندن و قارداشلاریندان [بیر قسمینی ده اوستون اتدیک] و اونلاری سئچدیک و دوغرو یولا هدایت اتدیک.
- ۸۸ بو، آللهین هدایتی دیر کی، بنده لریندن ایسته دیگی شخصی اونونلا هدایت ائدر. اگر اونلار شرک قوشسایدیلار، قطعاً ائتدیکلری عمللری هنج اولاردی.
- ۸۹ اونلار او شخصلردیرلر کی، اؤزلرینه کتاب، حؤکم و پیغمبرلیک وئرمیشیک و اگر بونلار (مشرکالر) اونلارا کافر اولسالار، اونو (کتابی، حؤکمو و پیغمبرلیگی) دانمایان آیری بیر قۇمو اونلارا موکل اتمیش اولاریق.
- ۹۰ بونلار آللهین هدایت ائتدیگی شخصلردیر، اونلارین هدایتینه سن ده تابع اول! دئی کی: «من سیزدن بونون مقابلینده هنج بیر اجر (موزد) ایسته میرم. بو (قرآن)، عالملر اوچون موعظه دن غیری بیر شئی دئیلدیر».

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ عَلَى
بَشِيرٍ مِنْ شَيْءٍ قُلْ مَنْ أَنزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَى نُورًا وَهُدًى
لِلنَّاسِ يَجْعَلُونَهُ قَرَاطِيسَ يُبَدُّونَهَا وَيُخْفُونَ كَثِيرًا وَعَلَيْهِمْ
مَا لَمْ تَعْلَمُوا أَنْتُمْ وَلَا آبَاؤُكُمْ قُلْ اللَّهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي خَوْضِهِمْ
يَلْعَبُونَ ﴿١٦﴾ وَهَذَا كِتَابُ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ
يَدَيْهِ وَلِتُنْذِرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ حَوْلَهَا وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
يُؤْمِنُونَ بِهِ وَهُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿١٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ
مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ
وَمَنْ قَالَ سَأُنْزِلُ مِثْلَ مَا أَنَزَلَ اللَّهُ وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ
فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوا أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوا أَنْفُسَكُمْ
الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ
الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٨﴾ وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فَرَادَى
كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ
وَمَا نَرَى مَعَكُمْ شُفَعَاءَكُمُ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءُ
لَقَدْ قَطَعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَا كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿١٩﴾

۹۱ اونلار (يەھۇدىلەر) : «آلله بىشرە ھىچ بىر شى ئازل اتمە يىبىدەر» ، - دىمىكلە
 آللهين بۇيۇكلۇپونۇ گرە كىدىكى كىمى قىمت لىندىرمە دىلەر . دئ : «موسائىن
 انسانلار اوچون ايشىق و ھدايت اولاراق كىتىردىكى كىتابى كىم نازل ائىدىدەر؟
 سىز اونو پارچا كاغىدلار حالىنا سالىپ [بىر قىسمىنى] آشكار ائىدەر ، چوخونو
 ايسە گىزىلە دىرسىنىز . حالبوكى سىزىن اۋزونوز و آتالارىنىز بىلمە دىكى
 شىئىلرى [اونونلا] اۋىرنىش اولورسونوز» . دئ : «آلله» ، [گۇندىرىدەر
 اونو] . سونرا قۇي اونلار دوشدوكلىرى باتلاقلىرىندا چابالاسىنلار
 - [اونلارى دوشدوكلىرى باتلاقلىرىندا چابالادىقلارى حالدا بوراخ] .

۹۲ بو دا بىزىم گۇندىرەگىمىز مبارك و اۋزوندىن قاباقكى كىتابلارى تصدىق ائىدىن
 بىر كىتابدەر كى ، [اونونلا] ام القرى (مكە) [اهلىنە] و اونون اطرافىندا كىلار
 خىبردارلىق ائىدە سن (قورخوداسان) . آخرتە ايمان كىتىرلر اونا ايمان كىتىرلر .
 اونلار اۋز نامازلارنى گۈزلە يىرلر ، (نامازلارنىدا قىسورلوق ائىتمىلر) .

۹۳ آلله ائىترا باخان (بالان باغلایان) ، اۋزونه بىر وحى اولونمايدىنى حالدا : «منه
 وحى اولونوبدور» ، - دىلن و يا : «من ده تئزلىكلە آللهين نازل ائىدىكى [كىتاب]
 كىمى [بىر كىتاب] نازل ائىدە جگم» ، - سۆيلىمىن شىخىدن داھا ظالم شىخى
 كىم اول بىلەر؟ كاش سن ظلمكارلارى اولوم عذابى اىچىندە [چابالايان حالدا]
 ملكلرىن [جانلارنى كىماق اوچون] اللرىنى آچىپ : «چىخارىن جانلارنىزى!
 بو گون آلله باغلادىغىنىز ناحق سۆزلەر و اونون آيه لرینه لووغالىق ائىدىگىنىز
 گۈرە ذىللىك كىتىر بىر عذابلا جزالاندىرىلا جا قىسىنىز» ، - [دەندىدە]
 گۈرە يدىن .

۹۴ بىز سىزى اىلك دفعە پاراندىغىمىز كىمى [ايندى دە] تىك - تنھا بىزىم پانىمىز
 گىلىپ سىنىز و سىزە وئردەگىمىزى آرخانىزدا قويوبسونوز و سىزىنلە بىرگە اۋز
 اىچىنىزدە [آللهين شرىكلرى] گمان ائىدىگىنىز شفاعتچىلرىنىزى گۇرموروك ،
 دوغرودان دا آرانىزداكى [علاقە] قىرىلمىش و گمان ائىدىكلىرىنىز سىزىن
 [گۈزلىرىنىزدن] ايتىپ گىتىدى .

إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوْمِ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ
 الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ ذَلِكَ كُفُّمُ اللَّهِ فَإِنِّي تُؤْفَكُونَ ﴿١٦﴾ فَالِقُ الْإِصْبَاحِ
 وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ
 الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿١٧﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْغُيُومَ لِيَتَدَوَّاهَا
 فِي ظُلُمَاتٍ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ قَدْ فَصَّلْنَا آيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾
 وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَكُم مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ
 قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ﴿١٩﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
 مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُّخْرِجُ
 مِنْهُ حَبًّا مُّتَرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِن طَلْعِهَا قُوتٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ
 مِنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالزُّمَانُ مِثْمَثَةٌ وَغَيْرُ مِثْمَثَةٍ انظُرُوا
 إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ
 يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُوا لَهُ
 بَنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُصِفُونَ ﴿٢١﴾
 بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنَّى يَكُونُ لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ
 صَاحِبَةٌ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٢﴾

- ۹۵ كەلگە، شېھە سىز كى، توخومو و چىردەيى يارىب چىخاراندىر، دىرىنى اۆلۈدۈن چىخاردىر و دىرىدن اۆلۈ چىخاراندىر. بودور كەلگە. آخى اوندان نىشجە اوز دۇندە رىرسىنىز؟
- ۹۶ سحرى يارىب چىخاران [دا اودور] و گىجەنى ساكت لىك وقتى، گونشى و آيى دا حساب اۆلچوسو ائىدىدەر. بو، عزت و علم صاحىبى اولان كەلگەن تقدىرىدەر (اۆلچوسودور).
- ۹۷ قورولوگون و سويون قاراتلىقلارنىدا اۆز يولونوزو تاپماق اوچون اولدوزلارى دا يارادان اودور. حقيقتا، بىز آيە لىرمىزى آتلايان بىر قوم اوچون تامايىلە آچىقلامىشىق.
- ۹۸ او، سىزى تىك بىر نىفسدن يارادىدەر. سىزىن اوچون بىر قىر يىرى و بىر دە امانت يىرى [مقرر اولويدور]. شېھە سىز كى، بىز آيە لىرمىزى آتلايان بىر قوم اوچون تامايىلە آچىقلامىشىق.
- ۹۹ و گۆيدىن سو نازل ائىدە اودور. بىز اونولا هر جور گۆيە رتى چىخارتىدىق. او گۆيە رتىدە ياشىل لىق ميدانا گىتىردىك كى، بو ياشىل لىقدان بىر-بىرى نىن اوستونە كومالانىمىش دنە لىر (سونبوللىر)، خورما نومورچوغوندىن قوپارىلماسى آسان اولان سالخىملار، اوزوم باغلار، بىر-بىرىنە بىزەين و بىزەين زىتون و نار يىتىشىدىك. بار وئردىكلرى و بىر دە يىتىشىكلرى زمان مئىو سىنە بىر باخىن! حقيقتا، بوتون بونلاردا ايمان گىرىن شىخىلر اوچون بىر چوخ آيت لىر (دلىللىر) واردىر.
- ۱۰۰ جىنلرىن اۆزونو كەلگە ياراتىدىغى حالدا، اونلار كەلگە شىرىك قوشىدولار و اونون اوچون بىلمە ملىكىدن اونا اوغوللار و قىزلار اويدوردولار. كەلگە ايسە اونلارنى وصف ائىدىكلرىدىن پاكىدەر و داها اولودور.
- ۱۰۱ او، گۆيلرى و يىرى وار ائىدندىر. هارادان اونون اۆلادى اولايلىر، هالىبوكى، اونون صاحىبەسى (عورتى) يوخدور. او، هر شىئى يارادىدەر و او، هر شىئى بىلىندىر.

ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ
 وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٥﴾ لَا تَدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ
 وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿١٦﴾ قَدْ جَاءَكُمْ
 بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا وَمَا
 أَنَا عَلَيْكُمْ بِمُخِيطٍ ﴿١٧﴾ وَكَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ
 دَرَسَتْ وَلُبَّتْ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ أَشْيَاءَ مَا يُوحَى
 إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَاعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٩﴾
 وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا وَمَا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِظًا وَمَا
 أَنتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ﴿٢٠﴾ وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ
 دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ كَذَلِكَ زَيَّنَّا لِكُلِّ أُمَّةٍ
 عَمَلَهُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ مَرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢١﴾
 وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَتْهُمْ آيَةٌ لَيُؤْمِنُنَّ بِهَا
 قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْ أَنَّهَا إِذَا جَاءَتْ
 لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٢﴾ وَنَقَلَبُ أَمْعِدَتَهُمْ وَأَبْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوا
 بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٢٣﴾

- ۱۰۲ سیزین رینیز اولان آله بودور. اوندان غیرى هنج بیر تانری یوخدور. هر شئی یارادان اودور. یونا گوره ده اونا عبادت ائدین! و او هر شئی وکیلیدیر.
- ۱۰۳ گوزلر اونو گورمز، او ایسه گوزلری ادراک ائدر. او، لطیف دیر (گوزه گورونمز دیر) و هر شئیدن خبردار دیر.
- ۱۰۴ دوغرودان دا رینیز طرفیندن سیزه آیدین گوستریشلر گلیبیدیر. هر کیم گوزلو اولوب گورسه؛ اونون لهینه (منفعتینه) و هر کیم کور اولوب گورمسه؛ علیه دیر. من ایسه سیزه گوزه تچی دیلیم.
- ۱۰۵ بیز آیه لریمیزی بئله دؤندرپ دئییریک. [قوی اونلار دئسینلر کی:] «سن درس آکیسان (آیریمسندان اؤیره نیپسن)». بیز اونو (قرآنی) بیلن بیر قومه آیدینلاشدیرماق ایسته ییریک.
- ۱۰۶ ربی نین طرفیندن سنه وحی ائدیله تابع اول! اوندان غیرى هنج تانری یوخدور و مشرکلردن اوز دؤندر!
- ۱۰۷ اگر آله ایسته سیدی، هنج بیرى مشرک اولمازدی. بیز سنی اونلارا گوزه تچی قرار وئرمه میشیک و سن اونلارا وکیل دییلسن.
- ۱۰۸ آلهدان غیریسینی چاغیرانلارا سؤیوش وئرمه بین کی، [مبادا] اونلار دا آلهی بیلمه مزلیکدن و دوشمنلیک اوزوندن سؤیه لر. بئله جه، هر امتین عمللرینی [گوزلرینده] زینتلندیردیک. سونرا اونلارین قاییداجاقلاری آلهها طرف اولاجاقدیر و آله، اونلارا اتدیکلری عمللردن خبر وئره چکدیر.
- ۱۰۹ :«اگر اونلارا بیر معجزه گلسه، اونا قطعاً ایناناجاقلار»، — دئییه وار گوجلری ایله آلهها آند ایچدیله. دئی کی: «معجزه لر تکجه آلههین الینده دیر». سیز بیلمز سیز، حقیقتاً، اونلارا [معجزه] گلدیگی زمان بئله ایمان گتیرمز لر.
- ۱۱۰ بیز اونلارین اوره کلرینی و گوزلرینی [ایمان گتیرمه سینلر دئییه ترسینه] دؤندره ریک، [اونلار] ایلک دفعه ایمان گتیرمه دیکلری کیمی [ایمان گتیرمز لر]. و اونلاری اؤز عصیانلاریندا (آزغینلیقلاریندا) حیرتده قالدیقلاری (چابالایان) حالدا بوراخاریق.

وَلَوْ أَنَّا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَكِّكَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْقِي وَحَشَرْنَا
عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قَبْلًا مَا كَانُوا يَؤْمِنُونَا إِلَّا آتِ شَاءَ اللَّهُ
وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ يَجْهَلُونَ ﴿١١٠﴾ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا
شَيْطَانِيًّا لِلنَّاسِ وَالْجِنُّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ
غُرُورًا وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ
﴿١١١﴾ وَلِيَصْغِيَ إِلَيْهِ أَفْعَدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَتَّبِعُوهُ مَا هُمْ مُقْتِرُونَ ﴿١١٢﴾ أَفَعَيَّرَ اللَّهُ
أَيُّبَ بْنَ حَكَمٍ وَمَا هُوَ إِلَّا نَزْلٌ إِلَيْكُمْ الْكِتَابِ مُفَصَّلًا
وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِنْ رَبِّكَ
بِالْحَقِّ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١١٣﴾ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ
صِدْقًا وَعَدًا لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ
﴿١١٤﴾ وَإِنْ تُطِغْ أَكْثَرُ مَنْ فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿١١٥﴾ إِنْ رَبُّكَ
هُوَ أَعْلَمُ مَنْ يُضِلُّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُنْتَهِينَ ﴿١١٦﴾ فَكُلُوا
مِمَّا ذُكِّرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٧﴾

- ۱۱۱ و اگر بیز اونلارا ملک گؤندرسک، اگر اولولر اونلارلا دانیشسالار و هر شئی دسته-دسته اونلارین قاباقلارینا توپلاساقل، اگر آله ایسته مه سه، ینته ایمان گتیرمزلر. لاکین اونلارین چوخو بیلیمیرلر.
- ۱۱۲ بشله جه، ییز هر بیر پیغمبر اوچون انسان و جن شیطانلاریندان دوشمن قرار وئردیک. اونلارین بعضیلری بعضی سینه، آلدانماق اوچون آلدادیجی سؤزلر تلقلین ائدیرلر. اگر ربین ایسته سیدی اونلار بونو اتتمزدیلر. اونلاری اویدوردوقلاری یالانلارلا بوراخ!
- ۱۱۳ [قوی] آخرته اینانمایان شخصلرین اوره کلری اونلارلا منیل اتسین و اونونلا خوشلانسینلار و اله گتیره بیلدیکلری قدر [گناه] اله گتیرسینلر.
- ۱۱۴ آله سیزه کتابی بوتون تفصیلاتی ایله نازل ائتدیگی حالدا من نجه اوندان غیریسینی اؤزومه حاکم ایسته ییم؟ کتاب وئردیگیمیز شخصلر، اونون، حقیقتاً، سنین ربین طرفیندن حق اولاراق نازل ائدیلدیگینی بیلیرلر. سن [ایسه] شبهه یه دوشنلردن اولما!
- ۱۱۵ سنین ربی نین سؤزو دوغرو و عدالتلی شکیلده کمالا یئتدی و اونون سؤزلرینی ده ییشدیره بیلن بیر شخص یوخدور. او ائشیدن و بیلندیر.
- ۱۱۶ اگر سن یئر اوزونده اولانلارین چوخونا اطاعت اتسن، سنی آلههین یولوندان آزديرارلار. اونلار اؤز گمانلاریندان غیریسنه تابع اولمورلار و اونلار آنجاق یالان اویدورورلار.
- ۱۱۷ حقیقتاً، سنین ربین یولوندان آزان شخصه یاخشی بلددیر و او، هدایت اولونموشلاری دا داها یاخشی تانییر.
- ۱۱۸ اگر آلههین آیه لرینه ایمان گتیرن شخصلر سنینزه، [ذبح اولونارکن] آلههین آدی چکیلیمش [آتلردن] یشین.

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِّرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ
لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ وَإِنَّ كَثِيرًا
لَيُضِلُّونَ بِأَهْوَاءِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ
﴿١٣١﴾ وَذَرُوا ظَاهِرَ الْإِشْمِ وَبَاطِنَهُ إِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْإِشْمَ
سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا يَقْتَرِفُونَ ﴿١٣٢﴾ وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا نِذَرَكُمْ اسْمُ
اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَى
أَوْلِيَائِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ
﴿١٣٣﴾ أَوْ مَن كَانَ مِثْلًا فَآخَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ
فِي النَّاسِ كَمَن مَّشَلَهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا
كَذَلِكَ زَيْنٌ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٤﴾ وَكَذَلِكَ
جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكَابِرَ بِحُجْرَمِهَا لِنَنْكَرُوا فِيهَا
وَمَا يَنْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٣٥﴾ وَإِذَا
جَاءَ تَهُمَّ آيَةٌ قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ حَتَّى نُؤْتَىٰ مِثْلَ مَا أُوتِيَ رُسُلُ
اللَّهِ اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ
عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ ﴿١٣٦﴾

- ۱۱۹ سيزه نه اولوب كى، آللهين آدى چكىلميش شىلردن (حيوانلارين آتيدن) يىتميرسينيز؟ حالبوكى اضطرار حاليندا (مجبوريّت حاليندا) يىشمه لى اولدوغونوز شىلردن ساوايى سيزه حرام اتتىدىكلرينى تفصيلاتلا بيان اتتىددير. شېبه سيز كى، چوخلارى بيلمه دىكلرى اوزوندن اوز هوا-هوسلرى ايله [آيريلارنى] آزديررلار. بلى! ستن رين حدى آسانلارا ياخشى بلددير.
- ۱۲۰ آشكار و گيزلين گناهلارى ترك ائدين! گناهى اوزونه پشه ائدنلر تنزليكه اتتىكلرى عمله گۆره جزالاناجاقلار.
- ۱۲۱ [ذبح اولورنا ركن] آللهين آدى چكىلمه ميش شىلردن (حيوانلارين آتيدن) يىشمه يين! بو، شېبه سيز كى، آللهين اطاعتندن چيخماقدير. شيطانلار اوز دوستلارنى، سيزنله مجادله اتمك مقصدى ايله وسوسه (تلقين) ائديرلر. اگر اونلارا اطاعت اتسه نيز، شېبه سيز كى، سيز ده مشرك اولارمينيز.
- ۱۲۲ اولو ايكن ديريلتىگيميز انسانلار آراسيندا گزموك اوچون بير ايشيق وئردىگيميز شخص، قارائليقلار ايچينده قاليپ اورادان چيخا بيلمه ين شخص كيمى اولورمو؟ بىله جه، كافرلره اتتىدىكلرى عمللر زينتلى گۆستريلىددير.
- ۱۲۳ بىله ليكله، هر اولكه ده اورانين باش گناهكارلارنى، اورادا حيله كارلىق اتتىنلر ديه [اؤزباشلارينا] بوراخديق. حالبوكى بونلار تكجه اؤزلىرىن ائلداديرلار و يىته بونو درك اتتمزلىر.
- ۱۲۴ اونلار بير آيت (معجزه) گلدىكى زمان : «آللهين پيغمبرلرینه وئرىلدىكى نين مثلى بيزه وئرىلمه يىنجه اصلا ايمان گتيرميه جه ييك!» - دئيرلر. آلله رسالتينى هارادا قرار وئره جه يىنى اوزو داها ياخشى بيلير. گناهكارلار اتتىدىكلرى حيله كارلىغا گۆره آلله يانيندا ذلته و آغير عذابا دوچار اولاجاقلار.

فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ
يُرِدْ أَنْ يَضِلَّهُ يُمِغْصِلْ صَدْرَهُ ضَيْقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعْدُ فِي السَّمَاءِ
كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٧٦﴾ وَهَذَا صِرَاطُ
رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَذَكَّرُونَ ﴿١٧٧﴾
لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُمْ وَلِيُّهَا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧٨﴾
وَيَوْمَ يُخْشَرُهُمْ جَمِيعًا يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ قَدِ اسْتَكْبَرْتُمْ مِنَ الْإِنْسِ وَقَالَ
أُولِي الْأُولِيَا وَهُمْ مِنَ الْإِنْسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَّغْنَا آجَلَنَا
الَّذِي آتَيْتَ لَنَا قَالَ الْإِنْسُ ثَمُودُ يَكْفُرُ خَالِدِينَ فِيهَا
إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٧٩﴾ وَكَذَلِكَ نُؤَلِّي
بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٨٠﴾ يَا مَعْشَرَ
الْجِنِّ وَالْإِنْسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ
آيَاتِي وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا شَهِدْنَا
عَلَى أَنْفُسِنَا وَغَرَّبْنَاهُمْ نَفْسَهُ الدُّنْيَا وَشَهِدُوا عَلَى
أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ﴿١٨١﴾ ذَلِكَ أَنْ لَمْ يَكُنْ
رَبُّكَ مُهْلِكَ الْفُرَى يُظْلِمُ وَأَهْلُهَا غَافِلُونَ ﴿١٨٢﴾

۱۲۵ آله هدايت ائتمک ایسته دیگی شخصین سینه سینی اسلام اوچون آچار و آزدیرماق ایسته دیگی شخصین سینه سینی ایسه [قلبی] گویه (دارا) چکیلن آدمین [سیخیلماسی] کیمی تنگیشدیرر. آله ایمان گتیرمه نلرین اوستونه (باشلارینا) پیسلیک [لری] بئله توکر.

۱۲۶ و ریی نین دوغرو اولان پولو بودور. بیز آیه لری، دوشونوب آنلایان قوم اوچون تفصیلاتلا بیان ائتمیشیک.

۱۲۷ اونلار اوچون، ریکری یانیندا سلامتلیک انوی واردیر و آله گوردوکلری ایشلر اوچون اونلارین ولیسی (دوستو و ایه لی اولانی) دیر.

۱۲۸ اونلارین هامیسینی بیر یشره جمع ائتدیگی گون [بوپورار]: «ای جن طایفاسی! سیز انسانلاری چوخ-چوخ [آلداتدینیز]. اونلارین انسانلاردان هوادار اولانلاری دئیرلر: «پروردگارا! بیزیم بعضیلریمیز بعضیمیزدن فایدا لاندی و بیزیم اوچون معین ائتدیگین اجل گلیب چاتدی». [آله] بوپورار: «سیزین دوشه چکینیز یشر اوددور، آلهین آیری ایستکلری مستنا اولماقلا، سیز اورادا ابدی اولراق قالا جاقسینیز». بلی! سنین ربین حکمت و ییلیک صاحبی دیر.

۱۲۹ بئله لیکله، قازاندیقلاری گناهلارا گوره ظلمکارلارین بعضی سینی بعضی سینه دوچار ائده ریک.

۱۳۰ [دئیرلر]: «ای جن و انسان طایفاسی! مگر سیزین اوز ایچینیزدن آیه لریمی سیزه سؤیله یین و سیزین بو گونوزون گوروشو باره سینده سیزه خبردارلیق ائدن پیغمبرلر گلمه دیمی؟». [دئیرلر]: «بیز اوز علیهمیزه شامیدیک». دنیا حیاتی اونلاری آلداتدی و [نتیجه ده] اوز علیهلرینه شهادت وئردیلر. چونکی اونلار، حقیقتاً، کافر اییدیلر.

۱۳۱ بو، اونا گوره دیر کی، سنین ربین قریه لری، اهالیسی غافل اولان حالدا، ظلم ایله هلاک ائدن دئیلدیر.

وَلِكُلِّ دَرَجَاتٍ مِّمَّا عَمِلُوا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا
 يَعْمَلُونَ ﴿١٢٦﴾ وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ إِنْ يَشَاءَ
 يَذْهَبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنْ بَعْدِكُمْ مَا يَشَاءُ
 كَمَا أَنْشَأَكُمْ مِنْ ذُرِّيَةِ قَوْمٍ آخَرِينَ ﴿١٢٧﴾ إِنْ
 مَا تَعْدُونَ لِآيٍ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿١٢٨﴾ قُلْ يَا قَوْمِ
 اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَاتَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ
 مَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ
 ﴿١٢٩﴾ وَجَعَلُوا لِلَّهِ مِثْلَ دَارٍ مِنَ الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ نَصِيبًا
 فَقَالُوا هَذَا لِلَّهِ بِزَعْمِهِمْ وَهَذَا لِشُرَكَائِنَا
 فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ فَلَا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ وَمَا كَانَ
 لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَى شُرَكَائِهِمْ سَاءَ مَا
 يَحْكُمُونَ ﴿١٣٠﴾ وَكَذَلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيرٍ مِنَ
 الْمُشْرِكِينَ قُلُوبَهُمْ هُمْ يَسْتَرْكِبُونَ
 لِيُزِدُوهُمْ وَلِيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ وَلَوْ شَاءَ
 اللَّهُ مَا فَعَلُوهُ فَكَذَّبُوا مَا يَفْتَرُونَ ﴿١٣١﴾

- ۱۳۲ [اونلارين] هر بيرى اوچون اتديكلرى عملدن اۆترو درجه لر واردير . سنین رئين اونلارين اتديكلريندن خبر سيز دئييلدير .
- ۱۳۳ سنین رئين هر شئيدن مستغنى و رحمت صاحبي دير . اگر ايسته سه ، سيزى آبارار و سيزدن سونرا ايسته ديگىنى سيزين يثرينيزه گتيرر ؛ نئجه كى ، سيزى آبرى بير قومون نسليندن ياراتدى .
- ۱۳۴ سيزه وعد اولونموش شئى مطلق گله جكدير و سيز اونون قاباغىنى آلا بيلمز سىنيز .
- ۱۳۵ [يا محمد!] دئى : «اي منيم قوموم! الينيزدن گله نى الدىن! من ده [وظيفه مى] يثرينه يثتيره نم . ياخين گله جكده آخرت ائوى نين عاقبتى نين كيমে نصيب اولاجاغىنى بيله جكسينيز» . دوغرودان دا ظلمكارلار نجات تاپماياجاقلار .
- ۱۳۶ مشركلر آله اوچون اونون ياراتدىغى اكيندن و دورد آباقليلاردان پاى آيريب و اوز گمانلارينا گۆره : «بو آلهين [پاى] و بو دا بيزيم شريك قوشدوقلاريميز بوتلرين پاى دير» ، — ددئيلر و بوتلرينه مخصوص اولان آلهها چاتميردى ، آلهها مخصوص اولان ايسه بوتلرينه چاتاردى . اونلار نئجه ده پيس حؤكم انديرلر .
- ۱۳۷ بئله جه ، اونلارين بوتلرى ، مشركلرين چوخونا اوزلرينى محو ائتمك و دينلرينى قارشىدېريب پوزماق اوچون اولادىنى اولدورمگى گۆزل گۆستردى . اگر آله ايسته سيدى ، اونو ائتمزدئيلر . دمك اونلارى دا ، اويدوردوقلارى يالانلارى دا بوراخ گتسين!

وَقَالُوا هَذِهِ أَنْعَامٌ وَحَرْتُ حِجْرًا لَيَطْعَمُنَّهَا إِلَّا مَنْ
 نَشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا وَأَنْعَامٌ حُرِّمَتْ ظُهُورُهَا وَأَنْعَامٌ لَا
 يَذْكُرُونَ اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا افِتِرَاءٌ عَلَيْهِ سَيَجْزِيهِمْ بِمَا
 كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿١٣٧﴾ وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَامِ
 خَالِصَةٌ لَذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَى أَزْوَاجِنَا وَإِنْ يَكُنْ
 مِثْقَلُهُ فَهَيْمَةً فِيهِ شُرَكَاءُ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ
 إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٣٨﴾ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا
 أَوْلَادَهُمْ سَفَهًا بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ
 افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٣٩﴾
 وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ مَعْرُوشَاتٍ وَغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ
 وَالْخَلَّ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أُكْلُهُ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ
 مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا
 حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٤٠﴾
 وَمِنَ الْأَنْعَامِ مَحْمُولَةٌ وَفَرَّشًا كُلُوا مِنَّمَا رَزَقَكُمُ اللَّهُ
 وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٤١﴾

۱۳۸ یئنه مشرکلر اوز ظنلرینه گوره دندیلر: «یونلار قوروق اندیلیمیش (توخونولماز) دورد آياقلیلار و اکیلردير کی، اونلاری بیزیم ایسته دیگیمیز شخصدن غیری هنج کس یئنه بیلیمز. بیر سیرا دورد آياقلیلاردير کی، اونلارین ترکینه [مینک] حرام اندیلیبدير». بیر سیرا حیوانلار دا وار کی، [باشینی کسنده] آللهین آیمینی چکمزله. یونلار آلله ایترا یاخماق اوچون ایدی. آلله اونلاری یاخدیقلاری ایترا یا گوره تزلیکله جزالاندیراجاقدیر.

۱۳۹ و دندیلر: «بو دورد آياقلیلارین قارینلارینداکی [بالالار] تکجه بیزیم کیشیلریمیزه مخصوصدور، زوجه لریمیزه ایسه حرام اندیلیبدير». اگر او [بالا] اؤلر اولسا، هامی [آروادلی-کیشیلی] اوندا شریکدير. [آلله] تزلیکله اونلاری بو توصیفلرینه گوره جزالاندیراجاق. شبهه سیز کی، او حکمت و بیلک صاحبی دير.

۱۴۰ سفتهلیک اوزوندن، آنلامدان اوز اوولادلارینی اۆلدورنلر و آللهین اونلارا وئردیگی روزینی آلله ایترا یاخارق حرام اندنلر [گلدیکده ایسه] شبهه سیز کی، اونلار ضالته دوشموشلر و هدايت تاپمامیشلار.

۱۴۱ چارداخلی و چارداخسیز [و یا توریاغا سریلیمیش (بستان) و سریلیمه میش] باغ-باغاتی، دادلاری بیر-بیریندن فرقلی اولان خورما و اکیلری، بیر-بیرینه بتزه یین و بتزه مه یین زیتونو و ناری یارادان اودور. بار وئردیگی زمان مئوه سیندن یئیین و ییغین گونو [بوخسوللارین] حقینی اۆده یین! آما اسراف اتمه یین! آلله اسراف اندنلری دوست توتماز.

۱۴۲ یوک داشیماق و [یونلاریندان-گونلریندن] بساطلار سالماق اوچون [استفاده اولونان] حیوانلاری دا [یارادان اودور]. آللهین سیزه وئردیگی روزیدن یئیین و شیطانین ایزلرینه اویمایین! حقیقتاً، او (شیطان) سیزین آشکار دوشمنیزدير.

ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ مِنَ الضَّأْنِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعْزِ اثْنَيْنِ قُلْ
 الَّذِكْرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الْأُنثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ
 أَرْحَامُ الْأُنثَيَيْنِ نَبِيُّنِي يَعْلَمُ إِنَّكُمْ صَادِقِينَ
 ١٤٢ وَمِنَ الْإِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ قُلْ
 الَّذِكْرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الْأُنثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ
 أَرْحَامُ الْأُنثَيَيْنِ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ وَصَّيْكُمْ اللَّهُ
 بِهَذَا فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِيُضِلَّ
 النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ
 ١٤٣ قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعُمُهُ
 إِلَّا أَنْ يَكُونَ مِثْنَةً أَوْ دَمًا مَسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خَيْرٍ
 فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ فِسْقٌ أَمِلْ فَيُرَا اللَّهُ بِهِ فَمِنْ اضْطَرَّ
 غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ١٤٤ وَعَلَى الَّذِينَ
 هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفْرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا
 عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَا أَوِ الْحَوَايَا أَوْ
 مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِبَغْيِهِمْ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ١٤٥

۱۴۳ سککیز نای (قوشا) حیوانی آله یاراتدی. ایکی نای (بیرجوت) قویندان و ایکی نای کشچیدن. [یا محمد! اونلارا] دئ: «آله اونلارین» ایکی اثرکه یینی حرام اندیب، یوخسا ایکی دیشی سینی؟ یاخود ایکی دیشی نین (قویون و کشچی نین) قارینداکینی حرام اندیدیر؟ اگر دوز دئیرسینیزسه، علم اوزو ايله منه خبر وئرین گوروم!

۱۴۴ ایکی نای دوه دن و ایک نای قارامالدان. دئ: «آله اونلارین» ایکی اثرکه یینی حرام اندیدیرمی، یوخسا ایکی دیشی سینی؟ یاخود دا او ایکی دیشی نین قارینداکینی [حرام اندیدیر؟] یوخسا آله، سیزه امر اتدیگی زمان سیز اورادا حاضر ایدینیزی؟ هنج بیر علمی اولمادان انسانلاری ضلالته سالماق اوچون آله ایترا یاخان شخصدن داها ظلمکاری کیم اولاییلر؟ آله ظلم اتدن قومو الیه هدايت اتمز.

۱۴۵ [یا محمد! اونلارا] دئ: «منه وحی اولونانلارین آراسیندا حقیقتاً، مینه (اولموش حیوان)، تۆکولموش قان، دونوز اتی — کی، حقیقتاً، بو [ونلار] مورداردیر — و یا فسق اوزوندن [باشی کسیدگی زمان] آلهدان آیریمی نین آدیله باشی کسینلر استثناء اولماقلا، هر هانسی بیر یئین شخصین یتدیگی طعاملار ایچریسینده حرام اندیلیمیش بیر شی گورمورم. عصیان اتمه دن و حدی آشمادان [اونلاری یشک اوچون] مجبوریت حالیندا اولان شخص ایسه [بیلسین کی،] حقیقتاً، سنین ربین باغیشلايان و مهرباندير.

۱۴۶ و یهودیلره دیرناقلی حیوانلاری حرام اتدیک. مال — داوارین بئلرینه و یا باغیرساقلارینا یایشان، یاخود سوموکلرینه قاریشان پیس لر استثناء اولماقلا، اونلارین پیس لرینی ده اونلارا حرام اتدیک. بو، [آله جزا ایدی کی،] عصیان اتدیکلرینه گوره، اونلاری جزالاندیردین. حقیقتاً، بیز [وئردهگیمیز وعده وعیدلرده] دوغروچویوق.

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ رَبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُهُ
عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١١٧﴾ سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ
اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ كَذَّبَ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتَّى نَأْتِيَ بَأْسَنَا قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ عِلْمٍ
فَتُخْرِجُوهُنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِنَ الْفُلْنِ وَآزَانَتُمْ الْأَخْرَصُونَ ﴿١١٨﴾ قُلْ
فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ فَلَوْ شَاءَ لَهَدَيْكُمْ أَجْمَعِينَ
﴿١١٩﴾ قُلْ هَلْ مِنْ شُهَدَاءَ كُمُ الَّذِينَ يَشْهَدُونَ أَنَّ
اللَّهَ حَرَّمَ هَذَا فَإِنْ شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدُ مَعَهُمْ وَلَا تَتَّبِعِ
أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ وَهُمْ يَرْبِهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿١٢٠﴾ قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ
رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ
إِحْسَانًا وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ مِنْ أَمْلَاقٍ يُحْرَمُ
نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا
ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنٌ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ
اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ذَلِكَمْ وَصِيكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٢١﴾

- ۱۴۷ [ای پیغمبر!] اگر سنی تکذیب اتسه لر دئی: «سیزین ربینیز گئیش رحمت صاحبی دهر. [بونولا بئله] اونون عذابی گناهکار قومدن رد ائدلمز».
- ۱۴۸ شرک قوشان شخصلر تنزلیکله دئیجه کلر: «اگر آلله ایسته سیدی، نه ییز مشرک اولاردیق، نه ده آتالاریمیز. و هیچ شئی [اوز باشینا] حرام ائتمزدیک». اونلاردان قاباقلار دا بئله تکذیب ائتمیشدیلر کی، نهایت ییزیم عذابیمیزی داددیلار. [یا محمد!] دئی: «سیزین یانیزدا بیزیم قاباغیمیزا چبخارا بیله جگینیز [دلیل اولا بیلن] بیر علم واردیرمی؟ سیز تکجه ظنه تابع اولورسونوز و آنجاق پالان اویدورورسونوز».
- ۱۴۹ [یا محمد!] دئی: «توتارلی دلیل [گؤسترک] آلله مخصوصدور. اگر [آلله] ایسته سیدی سیزین هامینیزی مطلق هدایت ائدردی».
- ۱۵۰ [یا محمد!] دئی: «بونو آلله حرام بویورویدر»، — دئیجه شهادت وقرن شاهیدلرینیزی گئیرین! شاهیدلیک اتسه لر ده، اونلارلا بیرلیکده شهادت وقرمه! و آیه لریمیزی تکذیب ائدن و آخرته ایمان گئیرمه یین شخصلرین هوا—هوسلرینه تابع اولما! چونکی اونلار ریلرینه تاي قوشورلار.
- ۱۵۱ [یا محمد!] دئی: «گلین ربینیزین سیزه حرام ائتدیگی شئی لری اوخویوم، (دئییم): اونا شریک قوشما یین، آنا—آنالارینیزا یاخشلی لیق ائدین، بوخسوللوق اوزوندن اولادلارینیزی اولدورمه یین! بیز سیزه ده اونلاردا روزی وقرریک. گیزلینده و آشکاردا پیس ایشلره یاخین دوشمه یین! آلله یین حرام بویوردوغو نفسی (شخصی) حق سیز یتره اولدورمه یین! [آلله یین] سیزه امر ائتدیگی بونلاردیر کی، بلکه عقله گلیب دوشونه سینیز».

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِاتِّبَاعِ هِيَ أَحْسَنُ حَتَّى يَبْلُغَ
 أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ لَا تَكِلُفْ
 نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ
 ذَا قُرْبَىٰ وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا ذَٰلِكُمْ وَضَعَكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ
 تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٦﴾ وَأَنَّ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا
 السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ذَٰلِكُمْ وَضَعَكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ
 تَتَّقُونَ ﴿١٥٧﴾ ثُمَّ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِي أَحْسَنَ
 وَتَفْصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ
 يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٨﴾ وَهَٰذَا كِتَابُ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا
 لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٥٩﴾ أَن تَقُولُوا إِنَّمَا أُنْزِلَ الْكِتَابُ عَلَى
 طَائِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا وَإِنْ كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَفَافِلِينَ ﴿١٦٠﴾
 أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَّا أُنْزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَّا أَهْدَىٰ مِنْهُمْ فَقَدْ
 جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ فَمَنْ أَظْلَمُ
 مِمَّنْ كَذَبَ آيَاتِ اللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا سَاحِرِي الَّذِينَ
 يَصْدِفُونَ عَنْ آيَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ ﴿١٦١﴾

- ۱۵۲ «يَتَتَبِعُنَّ مَالِيْنَا حَدَّ بَلُوْغَا چاتمايانا كيمى اولدوقجا گۈزەل شكىلدىن غىرى بىر
صورتىدە ياغىن دۈشمەين! اۆلچۈدە و چكىدە دۈزلۈك گۈستىر! بىز ھىچ
كسە گرجوندىن آرتىق وظيفە لىندىرمەرىك. سۆز سۆيلەدىگىنىز زىمان
قۇھومونۇز اولسا بىشلە عدالتلى اولۇن! آللەھىدەنە وفالى اولۇن! [آللەھىن]
سىزە امر اتتىگى بونلاردىر كى، بلكە عبرت آلاسىنىز».
- ۱۵۳ «و بو، حقيقتا، نىم دۈغرو يولۇمدۇر. اونا تابع اولۇن! سىزى اونون [آللەھىن]
يولۇندىن داغيدان يوللار يۈنلەمەين! [آللەھىن] سىزە امر اتتىگى بونلاردىر،
بلكە تقوالى اولاسىنىز».
- ۱۵۴ سونرا [بىز ياخشى ايشلر گۈرەن شىخسە نەمىتى] تمام اتتىك مقصدىلە لاپ
گۈزەل اسلوبدا و ھر شىئى تفصيلاتىلا بيان ائدرك و بىر ھدايت و رحمت
اولارق موساپا كىتاب وئردىك، بلكە اونلار اۆز رېئلى ايلە گۈرۈشە چكىلرەنە
ايمان گىتىرىنىلر.
- ۱۵۵ و بو مبارك اولان كىتابدىر كى، بىز اونو گۈندىرمىشىك، اونون تابىلىگىندە
اولۇن! تقوالى اولۇن! بلكە سىزە رحم اتدىلىسىن.
- ۱۵۶ [بو كىتابى گۈندىردىك كى]: «كىتاب نكجە بىزدن اوڭ اولان ايكى طايىفا نازل
اتدىلىيدىر و بىز اونلارنىن اۆيرە نەلرىندىن خبر سىزىك»، — دىمىيە سىنىز.
- ۱۵۷ و يا دىمىيە سىنىز كى: «اگر بىزە دە كىتاب نازل اولسايدى، بىز اونلاردان داھا
چوخ ھدايت تاپان اولاردىق». ايندى رېئىنىز طرفىندىن سىزە آچىق بىر دىليل،
بىر ھدايت و بىر رحمت گىلىيدىر. [بوندىن سونرا،] آللەھىن آيەلرىنى انكار
ائدىن و اونلاردان اوز چشۈيرن شىخسەن داھا ظالمى كىم اولايلىر؟ تىزلىكلە
آيەلرىمىزدىن اوز چشۈيرنلىرى اوز چشۈيرمەلرىنە گۈرە پىس عذابلا
جزالاندىراجاغىنى.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ
 بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ
 نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ أَمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خِزْيًا قُلِ
 انْتَظِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ فَتَقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا
 شِيعًا لَسْتُ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا
 كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرٌ مِثَالًا وَمَنْ
 جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُخْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٣٧﴾ قُلْ إِنِّي هَدَيْتُ
 رَبِّي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ
 ﴿٣٨﴾ قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
 ﴿٣٩﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿٤٠﴾ قُلْ أَغْيَرَ
 اللَّهُ آبَنِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا
 عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم مَّرْجِعُكُمْ
 فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٤١﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْخَلَائِفَ
 فِي الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَبْلُوَكُمْ
 فِي مَا آتَيْتُكُمْ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٤٢﴾

- ۱۵۸ اونلار اؤزلرینه ملک‌لرین گلمه لرینی و یا سنین ربّی نین [عذابى نین] گلمه سینی، یاخود دا سنین ربّی نین بعضى آیه لری نین گلمه سینی گؤزله بیرلرمی؟ [آما] ربّی نین بعضى آیه لری گله جگی گون اوکجه دن ایمان گتیرمه میش و یا ایمانیندان بیر خشییر قازانامیش شخصه [سونراکی] ایمانی هنج فایدا وئرمز. [یا محمد!] دئ: «گؤزله یین! بیز ده اللهه گؤزله بیریک».
- ۱۵۹ دینلرینی پارچالاییب فرقه-فرقه اولانلارلا سنین هنج بیر علاقه ن یوخدور، اولنلارین ایشی تکجه آله‌ها قالیبدير. سونرا نه اتدیکلرینی اولنلارلا خبر وئره چکدير.
- ۱۶۰ هر کیم یاخشی ایش گتیرسه؛ اونون اوچون همین ایشین اون قات مثلی واردیر و هر کیم پیس ایش گتیرسه، او، تکجه اونون مثلی ایله جزالاناجاقدیر و اولنلارلا ظلم اتدیلمز.
- ۱۶۱ [یا محمد!] دئ: «حقیقتاً، ربّیم منی دوغرو یولا، دواملی اولان (آرادان گتیمه ین) دینه، ابراهیمین حق آیینیه هدايت اتدیبدیر، او مشرکلردن دئیلدی».
- ۱۶۲ دئ: «حقیقتاً، ناماز[لار]یم، عبادت‌لریم (قوربان‌لیغیم)، دیریلیگیم و اؤلولوگوم عالم‌لرین ربّی اولان آله اوچوندور».
- ۱۶۳ «اونون هنج بیر شریکی یوخدور. من ده بونا امر اولونموشام، من ایلك مسلمانام».
- ۱۶۴ دئ: «آله هر شئیین ربّی اولدوغو حالدا، من آله‌دان غیرى بیر ربّ ایسترمی؟! هر کسین قازاندیغی اؤزونه عایددير و هنج بیر گناهکار آیریمی نین گناهینی داشیماز. سونرا سیزین قاییداجاغیتیز ربّینیزه طرفدير. او زمان آله سیزه اختلاف اتدیگینیز شئی‌لرین باره سینده خبر وئره چکدير.
- ۱۶۵ سیزی یئر اوزونده خلیفه لر ائدن اودور. و درجه لر اعتباری ایله بعضی نیزى بعضی نیزدن اوستون اتدی کی، سیزی وئردیگی شئی‌لرده امتحانا چکسین. حقیقتاً، سنین ربّین تزلیکله جزا وئرندير و حقیقتاً، او چوخ باغیشلايان و مهرباندير.

سُورَةُ الْحَجَرَاتِ مِائَتًا وَارْبَعًا وَارْتِثَافًا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَصِّ ١ كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ لِيُنذِرَ الْكَافِرَ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِنْهُ لِيُنذِرَ بِهِ
وَذِكْرٌ لِلْمُؤْمِنِينَ ٢ اسْتَعِذُوا مَا أَنْزَلَ إِلَهُكُم مِّن رِّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِنْ
دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ٣ وَكَمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا
فَجَاءَهَا بَأْسُنَا بَيَاتًا أَوْ هُمْ قَائِلُونَ ٤ فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ
إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا إِلَّا أَنْ قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ٥ فَلَنَسْئَلَنَّ
الَّذِينَ أُزِيلَ إِلَهُهُمْ وَلَنَسْئَلَنَّهُ الْمُرْسَلِينَ ٦ فَلَنَقْصُصَ عَلَيْهِمْ
بِعِلْمٍ وَمَا كُنَّا غَائِبِينَ ٧ وَالْوَزْنَ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَنْ ثَقُلَتْ
مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُظْلَمُونَ ٨ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ
الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظْلِمُونَ ٩ وَلَقَدْ
مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ قَلِيلًا مَّا
تَشْكُرُونَ ١٠ وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ
اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ١١

اعراف سوره سی [۷]

قرآن - کریمین ینددینجی سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۲۰۶) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهین آدی ایله

- ۱ المص (الف، لام، میم، صاد).
- ۲ [یا محمد! بو قرآن کافرلری] قورخونماق و مؤمنلره اؤیود- نصیحت و نرملک اوچون سنه نازل ائدیلم بیر کتابدیر. اوندان اؤترو اوره ییسنده بیر سیغینتی اولماسین.
- ۳ [ای مسلمانلار!] رینیز طرفیندن سیزه نازل ائدیلمه تابع اولون! اوندان غیرى ولی لره (دوستلار و صاحب اختیارلار) تابع اولمایین! سیز نه قدر آز اؤیود- نصیحت آیر سینیز!
- ۴ بیز نچه- نچه اولکه لر ی هلاک ائتدیک. بیزیم عذابیمیز گنجه [یارسی] و یا گون اورتا چاغی یوغولادیقلاری زمان اونلار ا گلدی.
- ۵ بیزیم عذابیمیز اونلار ا چاتاندا اونلار [ین]: «بیز، حقیقتاً، ظالم ایدیک»، - دئمکدن باشقا هنج بیر سؤزلری یوخ ایدی.
- ۶ البته؛ پیغمبر اولراق گؤنلریلن کسلری سورغو- سواآ چکه جه ییک و البته، پیغمبرلردن ده سوروشاچاغیق.
- ۷ سونرا اونلار ا علم اوزوندن، [هر شئی اونلار ا] مطلق سؤیله جه ییک، [آخی] بیز غائب دئییدیک!
- ۸ او گون عمللرین چکیلمه سی (اؤلچولمه سی) حقدیر. چکیسی آغیر گنلر نجات تاپانلاردیر.
- ۹ چکیسی یونگول اولانلار ایسه آیه لریمیزه ظلم ائتدیکلرینه گؤره اؤزلرینه زیان یتیرنلردیرلر.
- ۱۰ البته، سیزی یتر اوزونده [لازمی شرایط حاضر لایب] یترلشدیردیک و اورادا سیزین اوچون دولاناچاق واسیطه لر ی یاراتدیق. سیز اولدوقجا آز شکر ائدیر سینیز.
- ۱۱ البته، سیزی یاراتدیق، سونرا سیزه صورت و نرملک، سونرا ملکله ره: «آدمه سجده ائدین!» - دئدیک. ابلیمدن غیرى [هامیسی] سجده ائتدی. او ایسه سجده ائدنلردن اولمادی.

قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ
وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ﴿١٦﴾ قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ
تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ ﴿١٧﴾ قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى
يَوْمٍ يُبْعَثُونَ ﴿١٨﴾ قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿١٩﴾ قَالَ فَمَا آغَوَيْتَنِي
لَأَفْعِدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٢٠﴾ ثُمَّ لَا يَتَذَكَّرُ مِنْهُمْ إِيذًا بِهِمْ
وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ
شَاكِرِينَ ﴿٢١﴾ قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْذُومًا مَدْحُورًا لَمَنْ تَبِعَكَ
مِنْهُمْ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ حَتَّى يَمُوتَ مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٢٢﴾ وَيَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ
وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ
فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٣﴾ فَوَسَّوهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ
عَنْهُمَا مِنْ سَوَائِهِمَا وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ
تَكُونَا مَلَكَينِ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ ﴿٢٤﴾ وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لِنَاصِحٍ
﴿٢٥﴾ فَدَلَاهُمَا بِغُرُورٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا
يَخِصْفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَنْ
تِلْكَ الشَّجَرَةِ وَأَقُلْ لَكُمَا أَنِ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٢٦﴾

- ۱۲ بويوردو: «من سته امر ائلنده سئين سجده ائتمگينه نه مانع اولدو؟» اېلىس دئدى: «من اوندان (آدمدن) داها ياخشىيام. منى اوددان يارادىيسان، اونو ايسه پالچىقدان يارادىيسان».
- ۱۳ [آللە] بويوردو: «اورادان آشاغى دوش! اورادا تكيړلوك ائتمك سته قالماييب. چيخ [بورادان]! حقيقتاً، سن آچاغين بيريسن».
- ۱۴ دئدى: «منه [انسانلارين] يئنى دن مبعوث اولدوقلارى گونه قدير مهلت وور!»
- ۱۵ [آللە] بويوردو: «سن مهلت وئرلنلردنسن».
- ۱۶ اېلىس دئدى: «من منى آزديردىغينا (رحمتيندن قورودوغونا) گوره من ده اونلارى [آزديرماق اوچون] ائله جه سئين دوغرو پولونون اوستونده اوتوراجاغام».
- ۱۷ «سونرا اونلارين قاباقلاريندان، آرخالاريندان، ساغلاريندان و سوللاريندان اونلارا يورويه جگم، سن ده اونلارين چوخونو شكر ائدن گورميه جكسن».
- ۱۸ بويوردو: «اورادان مذمت اولونموش و قورولموش حالدا چيخ! اونلاردان (بنى آدمدن) سته هر كيم اويسا، [اوندا بيلين كى،] جهننى سيزين هاميتيزلا مطلق دولدوراجاغام».
- ۱۹ [بويوردو]: «اي آدم! سن زوجه نله بيرليكه جئتده ساكن اول! هر ايكنيز اېسته ديگينيز يئشردن يئشين! آما بو آچاجا ياخين دوشمه يېن! يوخسا ظلمكارلاردان اولارسينيز».
- ۲۰ شيطان او ايكي سېنه وسوسه ائتدى كى، اونلاردان اورتولو قالميش عورت يئرلرينى اونلار اوچون آشكار ائتسين. شيطان دئدى: «ريئيز سيزه بو آچاجى يالنيز ملك اولماماغينيز و يا ابدى قالاتلاردان اولماماغينيز اوچون قاداغان ائلهدير».
- ۲۱ و او ايكي سېنه آند ايچدى كى: «من، دوغرودان سيزين خئيرخواهلارينيز دانام».
- ۲۲ بئله ليكه، [شيطان] اونلارى اكداتدى [و اوجا مرتبه لرېندن] آشاغى سالىدى. او ايكي سى آچاجين مئويه سيندن داددېقدا [اورتولو قالميش] عورت يئرلىرى گزوروندو. اونلار جنت پارياقلارى ايله اوزلرينى اورتىمگه باشلاديلار. وىلىرى اونلارا خطاب ائديپ دئدى: «مگر من سيزى بو آچاجدان منع قىلمامىشديم مى؟ مگر دئمه مىشديم كى، شيطان سيزين اوچون آشكار دوشمندير؟»

قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ
 مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٣٧﴾ قَالَا هِطُوا بِعَصُوكُمْ لِبَعْضِ عُدُوِّكُمْ
 فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرُّوْ مَتَاعٍ إِلَى حِينٍ ﴿٣٨﴾ قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا
 تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ ﴿٣٩﴾ يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ
 لِبَاسًا يُكَاوِرُ سَوَاتِكُمْ وَرِيشًا وَلِبَاسُ الْقَوِي ذَلِكَ خَيْرٌ ذَلِكَ مِنْ
 آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَكَّرُونَ ﴿٤٠﴾ يَا بَنِي آدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمْ الشَّيْطَانُ
 كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا
 سَوَاتِهِمَا إِنَّهُ يَرِيكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ
 إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾ وَإِذَا
 فَعَلُوا فَاحِشَةً قَالُوا وَجَدْنَا عَلَيْهَا آبَاءَنَا وَاللَّهُ أَمَرْنَا بِهَا قُلْ
 إِنَّ اللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ أَتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ
 ﴿٤٢﴾ قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ وَأَقِيمُوا وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ
 وَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ ﴿٤٣﴾ فَرِيقًا
 هَدَى وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُ إِنَّهُمْ اتَّخَذُوا الشَّيَاطِينَ
 أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنََّّهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٤٤﴾

- ۲۳ دىدىلەر: «پروردگارا! بىز اۆزۈمۈزە ظلم ائىدىك، اگر بىزى باغىشلاماسان و بىزە رحم ائتمەسن، شېھە سىز كى، زىانكارلاردان اولاجاغىق».
- ۲۴ بويوردو: «بىر-بىرىنىزە دوشمن اولاراق آشاغى دوشون! پىردە سىزىن اوچون مەين ۋقتە قەدەر سىغىنچاق و ياشايش واسىطە لرى واردىر».
- ۲۵ بويوردو: «اورادا ياشاپاجاقسىنىز و اورادا اۆلجك سىنىز و اورادان [يىتى دن] چىخارىلا جاقسىنىز».
- ۲۶ اى بنى آدم اۆولادى! بىز عورت پىرلرىنىزى اۆرتن بىر گشىم و سىزە زىنت اولان [بىر لباس] گۈندرمىشىك. لاکىن تقوا لباسى داها ياخشىدىر. بو، آلکھىن آيت لىنىندىر، بلكە دوشونە سىنىز.
- ۲۷ اى بنى آدم اۆولادى! شىطان آتا-آنازىن عورت پىرلرىنى بىر-بىرىنە گۈستىرمك اوچون اوستلىرىندىن لباسلارنى سويۇندۇروب جىتىدىن چىخارتىدىغى كىمى سىزى دە فتنە يە سالماستىن. حقيقتاً، او و اونون طايغاسى سىزىن اونلارى گۆرە بىلمە دىگىنىز پىرلردىن سىزلىرى گۆرۈرلر. بىز حقيقتاً، شىطانلارى ايمان گتىرمە نلرىن دوستو ائىدىك.
- ۲۸ و بىر پىس ايش گۆردۈكلرى زمان: «آتا-بابالارىمىزى بىلە گۆردۈك، بونو بىزە آلکە امر ائىدىدىر»، - دىيىرلر. [يا محمد! اونلار] دى: «آلکە پىس ايشە اصلا امر ائتمز. آلکە بىلمە دىگىنىز شىللىرى دىيىرىمىزىمى؟»
- ۲۹ [يا محمد!] دى: «مىنىم رېيم عدالته امر ائىدىدىر. هر عبادت پىرىندە اۆزلىرىنىزى [آلکە] چتۈيرىن و دىنى اونا خالص ائىدىك تىكجە اونو چاغىرىن! سىزى اولك ياراتىدىغى كىمى [سىز اونا طرف] قايدا جاقسىنىز».
- ۳۰ [آلکە انسانلارنى] بىر قىسمىنى ھدايت ائىتمىش و بىر قىسمىنى دە [ھدايتى قبول ائتمە يىپ] آزغىنلىغا دوشمەلى اولدۇقلارنا گۆرە اونلارى آزدېردى. چونكى اونلار آلکە قىويوب شىطانلارى اۆزلىرىنە دوست توتدۇلار. اونلار ظن ائىدىرلر كى، اۆزلىرى دوغرو يولدا دىرلار.

يَا بَنِي آدَمُ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا
تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿٢٦﴾ قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي
أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا
فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةٌ يَوْمَ الْقِيَمَةِ كَذَلِكَ تُفَصِّلُ الْآيَاتِ
لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا
وَمَا بَطَّنَ إِلَّا شِعْرَ الْبَغِيِّ بَغْيِ الْحَقِّ وَإِنْ تَشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ
يُنْزَلْ بِهِ سُلْطَانًا وَإِنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ
أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٢٩﴾
يَا بَنِي آدَمُ إِنَّا جَعَلْنَاكُمْ رُسُلًا مِنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي مِنْ
أَتَقَى وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٠﴾ وَالَّذِينَ كَذَبُوا
بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣١﴾
﴿٣٢﴾ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ
أُولَئِكَ يَنَالُهُمْ نَصِيبُهُمْ مِنَ الْكِتَابِ حَتَّى إِذَا جَاءَهُمْ رَسُولُنَا
يَتَوَقَّوْنَهُمْ قَالُوا إِنَّمَا كُنْتُمْ تَدْعُونَنَا إِلَى اللَّهِ قَالُوا اللَّهُ قَالَُوا
صَلُّوا عَنَّا وَشْهِدُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ﴿٣٧﴾

- ۳۱ ای آدم اوڻلادی! هر عبادت وقتی پالتارلارینیزین زینت ساییلانلارینی گئین! یئین، ایچین و لاکین اسراف اتتمه یین! چونکی آلله اسراف الدنلری دوست توتماز.
- ۳۲ [یا محمد!] دئ: «آلله یین اوز بنده لری اوچون یاراتدیغی زینتی و تمیز روزیلری کیم حرام اندیدیر؟» دئ کی: «بو [نعمتلر] دنیا دا ایمان گئیرنلر اوچوندور، قیامت گونو ایسه [پالنیز مؤمنلره] مخصوصدور». بیز آیتلری [میزی] بیلن قوم اوچون بئله ایضاح اندیریک.
- ۳۳ [یا محمد!] دئ: «منیم ربیم تکجه پیس ایشلری-ایستر آشکار اول، ایسترسه گیزلین -، گناهی، حق سیز اولاراق ظلم ائتمگی و [هابئله] حقیقده هنج بیر دلیل نازل اندیلمه دیگی بیر شئی آلله شریک قوشماغینیزی و آلله قارشی بیلمه دیگینیز شیلری دئمه گینیزی حرام بویوروبدور».
- ۳۴ هر بیر امت اوچون بیر اجل واردیر؛ اونلارین اجلی گلیب چاتدیقدا نه بیر ساعت دالی قالارلار و نه ده قاباغا کئچرلر.
- ۳۵ ای آدم اوڻلادی! اوز ایچینیزدن آیه لریمی سیزه سؤیله یین پیغمبرلر گلدیکده، هر کس تقوالی اولوب [اؤزونو] اصلاح اتسه، اوندانلارا هنج بیر قورخو یوخدور و اونلار غمگین ده اولمازلار.
- ۳۶ آیه لریمیزی تکذیب ائده رک تکبیرلرک اندیب اونلاردان [اوز چئویرنلر] جهنم اهلیدیرلر و اورادا دائمی قالانلار دا اونلاردیر.
- ۳۷ آلله افترا یاخاندان و یا اونون آیه لرینی تکذیب ائدن کیمسه دن داها ظالمی کیمدیر؟ اونلار اوچون کتابدا مقرر اولموش [خئیر-شردن] پایلاری اونلارا چاتاجاقدیر. نهایت بیزیم ائله چی لریمیز جانلارینی آلماق اوچون یانلارینا گلدیگی زمان [ائله چی لر اونلارا] دئیرلر: «آلله دان غیری چاغیردیقلارینیز هارادادیرلار؟» اونلار دئیرلر: «بیزیم [گؤزلریمیزدن] اینیب گشتدیلر». اونلار اوز علیهلرینه و کافر اولدوقلارینا شاهیدلیک ائدرلر.

قَالَ اذْخُلُوا فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ مِنَ الْجِنِّ
 وَالْإِنْسِ فِي النَّارِ كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعْنَتْ أُخْتَهَا حَتَّى إِذَا
 ادَّارَكُوا فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ أُخْرِيَهُمْ لَا يُؤْلِيهِمْ بَنَاهُؤُلَاءِ
 أَصْلُونَا فَاتَيْهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِنَ النَّارِ قَالَ لِكُلِّ ضِعْفٌ
 وَلَكِنْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾ وَقَالَتْ أُؤْلِيهِمْ لِأُخْرِيَهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ
 عَلَيْهَا مِنْ فَضْلٍ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٣٩﴾
 إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفْعَلُ لَهُمْ أَبْوَابُ
 السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ وَكَذَلِكَ
 نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ ﴿٤٠﴾ لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ
 وَكَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا
 خَالِدُونَ ﴿٤٢﴾ وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍ يُجْزَى مِنْ
 تَحْتِهِمْ أَنْهَارٌ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا
 لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا بِالْحَقِّ
 وَنُودُوا أَنْ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي رِشِمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

- ۳۸ [آلله] بویورار: «سیزدن قاباق گلیب گتتمیش جن و انس طایفالاری ایچینده، سیز ده اودا داخل اولون!» هر طایفا اودا داخل اولدوقجا اؤز یولداشینا لعنت ائدر. نهایت، هامیسی بیر آریا گلدیکده، سونداکیلار (تابعلر) اولکده کیلرین (رهبرلرین) باره سینده دئیرلر: «پرودگارا! بیزی بونلار آزدردی، بونلارین عذابینی ایکی قات آرتیر!» [آلله] بویورار: «هر بیر اوجون ایکی قات [عذاب] وار، فقط سیز بیلمزسینیز».
- ۳۹ اولکده کیلر (رهبرلر) ایسه سونداکیلارا (تابعلره) دئیرلر: «سیزین بیزه هنج بیر اوستونلوگونوز یوخدور. اؤز قازاندىقلارینیز گناها گوره عذابى دادین!»
- ۴۰ حقیقتاً، بیزیم آیه لریمیزی تکذیب ائدیپ، تکبر لوك ائدرک اونلاردان [اوز چئویرنلر] اوجون گؤیون قاپیلاری آچیلماز و دوه ایگنه گؤزوندن کتچمه یینجه اونلار دا جتته داخل اولای بیلمزلر. بیز گناهکارلارا بئله جزا وئره ریک.
- ۴۱ اونلار اوجون جهنمدن بشیک و اوستلرینده اؤرتوکلر وار. بیز ظلمکارلاری بئله جزالاندیراریق.
- ۴۲ ایمان گتیریب صالح عمللر ائدنلره [بیلسلر کی،] بیز هنج کسه گوجوندن آرتیق وظیفه لندیرمه ریک. اونلار جتته دیرلر، اورادا ابدی اولاراق قالا جاقلار.
- ۴۳ بیز اونلارین اورکسلرینده اولان هر هانسی کین—کدورتی چکیب—چیخارداریق. اونلارین [قالدیقلاری یئرلرین] آلتیندان چاپلار آخار. اونلار دئیرلر: «بیزی بورایا هدایت ائدن آلله! حمد اولسون! اگر آلله بیزی هدایت ائتمه سیدی، بیز اؤزوموز [اؤز باشینا] هدایت تاپا بیلمزدیک. حقیقتاً، ریمیزین پیغمبرلری حقى گتیردیلر». اونلارا خطاب گلر: «ائتدیگینیز عمللره گوره وارث اولدوغونوز جنتت بودور».

وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ أَن قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا
رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا نَعَمْ فَإِذْ نُودُوا
بَيْنَهُمْ أَن لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾ الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ ﴿٤٥﴾ وَبَيْنَهُمَا
حِجَابٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَاهُمْ
وَنَادُوا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَن سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَمْ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ
يَطْمَعُونَ ﴿٤٦﴾ وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا
رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾ وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ
رِجَالًا لَا يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمَاهُمْ قَالُوا مَا أَغْنَىٰ عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا
كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٨﴾ أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ
اللَّهُ بِرَحْمَةٍ أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ
﴿٤٩﴾ وَنَادَىٰ أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَن أَفِضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ
أَوْ يَمَارِزْكُمْ اللَّهُ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ مَعَا عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٥٠﴾
الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ هُتُوًا وَلِعِبَاءُ غَرَّتُهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَايَوْمَ نَنسِفُهُمْ
كَأَنسُو الْقَاءِ يَوْمَهِ هَذَا وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٥١﴾

۴۴ جنت اھلى جھنم اھلىنى سسلەيىپ دئيرلر : «حقيقتاً، بيز رېيميزىن سىزە
وئردىگى وعدەنىن دوغرو اولماسىنى گوردوك. سىز دە رېينىزىن سىزە
وئردىگى وعدەنىن دوغرو اولماسىنى گوردونوزمو؟» اونلار «بلى!» — دئيرلر.
اوندا اونلارنىن آراسىندان بىر جارچى : «آلگە ظلمكارلار! لعنت ائتسىن!»
— دئە جار چكر.

۴۵ [انسانلار] آلگە يولوندىن دۈندەرنلر و اونو (پولو) اېرى حالا سالماق
ايستەنلر؛ آخرتى دە انكار ائديرلر.

۴۶ اونلارنىن ايكيىنىن آراسىندا پرده وار. اعراف اوستوندى كيشيلر واردىر
كى، ھامىنى سىمالاريندان تانيسرلار و اوميدوار اولدوقلارى حالدا ھلە جنتتە
داخل اولمايان جنت اھلىنى : «سلام اولسون سىزە!» — دئە سسلەيرلر.

۴۷ گۈزلرى جھنم اھلىنە طرف دولاندىقدا دئيرلر : «پروردگار! بىزى ظالم
قۇملرلە بىر ائتمە!»

۴۸ اعراف اھلى سىمالاريندان تانيدىقلارى [بىر دستە] آداملارى سسلەيىپ
دئيرلر : «تويلايدىقلارنىز و تكيّر ساتىدىغىنىز سىزە بىر فايدا وئرمەدى».

۴۹ بونلار او شىخصلر دئيللرمى كى، سىز : «آلگھىن رحمتى بونلار! يتيشمز»،
— دئە آند ايچيردىنىز؟ [او زمان ندا گلر :] «جنتە داخل اولون! سىزىن ھىچ
بىر قورخونوز يوخدور و سىز غمگىن اولماياجاقسىنىز».

۵۰ جھنم اھلى جنت اھلىنى سسلەيىپ دئيرلر : «او سودان و يا آلگھىن سىزە
وئردىگى روزىدن بىزى دە فيض ياب ائدىن!» اونلار دئيرلر : «حقيقتاً، آلگە
بونلارى كافرلرە حرام بويورويدور».

۵۱ دېنلرىنى اويون — اويونجاغا دۈندرنلر و دنيا حياتى اۋزلىرىنى مغرور ائدنلر بو
گونون ملاقاتىنى اونوتدوقلارى و آيەلرئىمىزى انكار ائدىكلرى كىمى بىز دە بو
گون اونلارى اونودارىق.

وَلَقَدْ جِئْنَاكُمْ بِكِتَابٍ فَصَّلْنَاهُ عَلَىٰ عِلْمٍ هُدًى وَرَحْمَةً
لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٦﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ يَوْمَ يَأْتِي
تَأْوِيلَهُ يَقُولُ الَّذِينَ نَسُوهُ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا
بِالْحَقِّ فَهَلْ لَنَا مِنْ شُغْعَاءٍ فَيَسْخَعُوا لَنَا أَوْزَدُ فَنَعْمَلْ غَيْرَ
الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ قَدْ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
يَفْتَرُونَ ﴿٥٧﴾ إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ
حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِ إِلَهِ
الْحَقِّ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٨﴾ ادْعُوا رَبَّكُمْ
تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٥٩﴾ وَلَا تُقْسِدُوا فِي
الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ
قَرِيبٌ مِنَ الْحَسِينِينَ ﴿٦٠﴾ وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ بُشْرًا
بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ حَتَّىٰ إِذَا أَقْلَتَ سَحَابٌ بَاقِيًا لَا سُنْفَاءَ
لِبَلَدٍ مَيْتٍ فَأَنْزَلْنَا بِهِ الْمَاءَ فَأَخْرَجْنَا بِهِ مِنْ كُلِّ
الشَّعَارِثِ كَذَلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتَى لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٦١﴾

- ۵۲ حقیقتاً، بیز اونلارا علمله اطرافلی ایضاح اتدیگیمیز بیر کتاب گتیردیک. او، ایمان گتیرنلره بیر هدایت و رحمتدیر.
- ۵۳ آیا تکجه اونون عاقبتینی گۆزله بیرلر؟ اونون [خبر وئردیگی] عاقبت گلیب چاتاندا، اونو قاباقجا اونوتموش اولانلار دنیه جکلر: «دوغرودان دا بیزیم ربیمیزین پیغمبرلری حقی گتیردیلر. ایندی بیزیم اوچون شفاعتچیلر وارمی کی، بیزه شفاعت اتسینلر؟! یاخود [تزدن دنیا یا] قایتاریلا بیلریکمی کی، اتدیگیمیز عمللردن غیرى عمللر اندهك؟» دوغرودان دا اونلار اؤزلرینه زیان ووردولار و اویدوردوقلاری شی [گۆزلریندن] اییب گتندی.
- ۵۴ حقیقتاً، سیزین رببیز، گۆیلری و پثری آلتی گونده یارادان و سونرا عرشى استیلا سینا (استیلاسی آلتینا) آلان (تدبیر تۆکن، و یا عرشى یارادیب حۆکمو آلتینا آلان) آلهدیر. [او] گوندوزو سرعتله تعقیب ائدن گنجه ایله اؤرتور و [هابشله] اونون امری ایله رام اولان گونشی، آبی و اولدوزلاری [یاراتدی]. بیلین کی، یاراتماق دا، امر ائتمک (اداره ائتمک) ده اونا مخصوصدور. عالیملرین ربی اولان آله نه قدهر اوجادیر.
- ۵۵ رببیزه یالواراق هم ده گیزلیجه دوعا ائدین! آله حدی آسانلاری دوست تونماز.
- ۵۶ پثر اوزو اصلاح اولوندوقدان سونرا اورادا فساد تۆره تمهین! آلهی هم قورخو و هم ده اومید ایله چاغیرین! حقیقتاً، آلهین رحمتی یاخشى لیق ائدنلره چوخ یاخیندیر.
- ۵۷ یئللری اؤز رحمت [یاغیشی] آتین قاباغینجا مژده چی گۆندون اودور. بئله کی، یئللر آغیر بولودلاری دبرتدیگی زمان بیز اونلاری اؤلۆ اولکله لره طرف سورور و اوندان یاغیش نازل ائدیریک؛ و اونولا هر جور مئیوه یتیشدیریریک. بیز اؤلۆلری ده بئله چیخاریب دیریلده ریک. اولا بیلین کی، دوشونه سینیز.

وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرِجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَالَّذِي خَبُلَا
يَخْرِجُ إِلَّا نَكُودًا كَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ ﴿٥٨﴾
لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ
مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥٩﴾
قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرِيكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٦٠﴾ قَالَ يَا قَوْمِ
لَيْسَ بِي ضَلَالَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦١﴾
أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأَنْصَحُ لَكُمْ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ
مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾ أَوْعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَ كُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ
عَلَىٰ رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٦٣﴾
فَكَذَّبُوهُ فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي الْفُلِكِ وَآغْرَقْنَا الَّذِينَ
كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ ﴿٦٤﴾ وَإِلَىٰ عَادِ أَخَاهُمْ
هُودًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ
﴿٦٥﴾ قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرِيكَ فِي
سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٦٦﴾ قَالَ يَا قَوْمِ
لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٧﴾

- ۵۸ تميز تورپاغىن بېتگىسى رېي نين اذنى ايله چىخار، پيس [تورپاغىن بېتگىسى] ايسه سئىرهك و فايداسىز چىخار. بىز شكر ائىدىن قۇم اوچون آيه لر [يىمىزى] بو جور دۇندىرېپ دىيىرىك.
- ۵۹ دوغرودان دا بىز نوحو اۆز قۇمونه طرف گۇندىردىك. او دىدى: «اي منىم قۇموم! آلله عبادت ائىدىن! سىزىن اوندان غىرى بىر تانرىنىز يوخدور. من، حقيقتا، سىزه [اوز وئىرچك] بۇيوك گونون عذابىندان قورخورام».
- ۶۰ قۇمونون باشچىلارى اونا: «بىز سنى دوغروداندا آچىق-آشكار غىلالىده گۇروروك»، - دىدىلر.
- ۶۱ [نوح] دىدى: «اي منىم قۇموم! منده هئىچ بىر غىلالىت يوخدور. لاكىن من عالملىرىن رېي طرفىندىن [گلن] بىر پىغمبرم».
- ۶۲ «من سىزه رېيىمىن امرلىرىنى چاىدىريرام و سىزه نصيحت وئىرىم. من آللهدان [آللهين صفتلىرىندىن، عدالت و حكمتىندىن] بىر شىئىلر بىلىرىم كى، سىز بىلىمىرسىنيز!».
- ۶۳ پوخسا، سىزه خىبردارلىق ائىتمىك، آللهدان قورخونماق اوچون و رحم ائىلىمه گىنىز اومىدىله اۆز اېچىنىزدىن اولان بىر شىخسىن واسىطه سىله، رېيىنيز طرفىندىن سىزه بىر اۆيود-نصيحت [معجزه] گلمه سىنه تعجب ائىدىنيزمى؟
- ۶۴ اونو تىكلىپ ائىدىلر و بىز اونا و اونونلا بىرلىكده گمىده اولانلار نجات وئىدىك و بىزىم آيه لر يىمىزى تىكلىپ ائىدىلر ايسه غرق ائىدىك. اونا گۇره كى، اونلار، كور بىر قۇم ايدىلر.
- ۶۵ عاد قۇمونه ده قارداشلارى هودو [گۇندىردىك]. دىدى: «اي منىم قۇموم! آلله عبادت ائىدىن! سىزىن اوچون اوندان غىرى بىر تانرى يوخدور. هئىچ چىكىنمىرسىنيزمى؟»
- ۶۶ اونون قۇموندىن كافر اولان باشچىلارى: «بىز سنى سفته گۇروروك و حقيقتا، سنى يالانچى بىلىرىك»، - دىدى [لر].
- ۶۷ دىدى: «اي منىم قۇموم! منده هئىچ بىر سفتهلىك يوخدور، لاكىن من عالملىرىن رېي طرفىندىن [گلن] بىر پىغمبرم».

أَلَيْغَكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَآنَا لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ ﴿٦٠﴾ أَوْعَجِبْتُمْ أَنْ
 جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنذِرَكُمْ لَعَلَّكُمْ
 تَذَكَّرُونَ ﴿٦١﴾ وَادْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ
 وَزَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بَضِيطَةً ﴿٦٢﴾ فَادْكُرُوا آلَاءَ اللَّهِ
 لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٦٣﴾ قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ
 وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأْتِنَا بِمَاعِدُنَا إِنَّا
 كُنَّا مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٦٤﴾ قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ
 رِجْسٌ وَغَضَبٌ أَتُجَادِلُونَنِي فِي أَسْمَاءِ سَيِّمُوا هَؤُلَاءِ
 وَأَبَاؤُكُمْ مَا نَزَّلَ اللَّهُ بِهِمَا مِنْ سُلْطَانٍ فَانظُرُوا إِلَيَّ
 مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٦٥﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ
 مِنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا وَمَا كَانُوا
 مُؤْمِنِينَ ﴿٦٦﴾ وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ
 مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهِ غَيْرُهُ قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ
 هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ فَذُرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ
 وَلَا تَمْسُوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ آيِهِ ﴿٦٧﴾

- ۶۸ «من ربیعین امرلرینی سیزه چاتدیریرام و من سیزه امین بیر خثیرخواهام».
- ۶۹ «یوخسا، سیزه خبردارلیق ائتمک اوچون اوز ایچینیزدن اولان بیر شخص واسیطه سیله ربینیز طرفیندن سیزه بیر اویود- نصیحت [معجزه] کلمه سینه تعجب ائتدینیزمی؟ خاطرلایین کی، [آلله] سیزی نوح قۇموندن سونرا [اونلارین] جانشینلری ائدی و سیزی خلقت جهتیندن داهای قوتلی ائدی. آللهین نعمت لرینی یادینیزا سالین! بلکه نجات تاپاسینیز!».
- ۷۰ دندیلر: «سن، بیزه تک آلله عبادت ائتمه میز و آتا-بابالاریمیزین عبادت ائتدیکلریندن ال چکمه ییمیز اوچون گلدینمی؟ اگر دوغروچولاردان اولسان، بیزه وعده وئردیگینی (عذابی) گتیر گؤرک».
- ۷۱ دئدی: «آرتیق ربینیزدن سیزه بیر آجیق و غضب کلمه سی قطعی اولدو. سیزین و آتا-بابالارینیزین [بوتلره] وئردیگی آدلار باره سینده منیمله مجادله می ائدیر سینیز؟ حالبوکی آلله اونلارین حقینده هئج بیر دلیل نازل ائتمه ییدیر. ایندی گؤزله یین! من ده سیزینله برابر گؤزله ینلردم».
- ۷۲ بئله لیکله اونا (هودا) و اونونلا اولانلارا اوز رحمتیمیزله نجات وئردیک. آیه لریمیزی تکذیب ائدیپ، مؤمن اولمایانلارین ایسه کؤکونو کسدیک.
- ۷۳ نمود [قۇمونه ده] قارداشلاری صالحی [گؤندردیک]. دئدی: «ای منیم قۇموم! آلله عبادت ائدین! سیزین اوچون اوندان غیری بیر تاتری یوخدور. حقیقتاً، ربینیز طرفیندن سیزه آجیق-آبدین بیر دلیل گلدی. بو آللهین دیشی دوه سیدیر کی، سیزین اوچون بیر آیت (معجزه) دیر. اونو قویون آللهین یشرینده وتلا سین. اونا اذیت ائتمه یین (اونا توخونمایین)! یوخسا [چوخ] آغریلی بیر عذاب سیزی یاخالار».

وَاذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ عَادٍ
وَبَوَّأَكُمْ فِي الْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِنْ سُهُولِهَا
قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ الْجِبَالَ بُيُوتًا فَاذْكُرُوا الْآيَةَ
اللَّهِ وَلَا تَغْتَوُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٧٦﴾ قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ
اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ اسْتَضَعِفُوا لِمَنْ آمَنَ
مِنْهُمْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ صَالِحًا مُرْسَلٌ مِنْ رَبِّهِ قَالُوا إِنَّا بِمَا
أُرْسِلَ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٧٧﴾ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي
أَمْثَلَكُمْ كَافِرُونَ ﴿٧٨﴾ فَعَرَّوْا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ
رَبِّهِمْ وَقَالُوا يَا صَالِحُ ائْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ
الْمُرْسَلِينَ ﴿٧٩﴾ فَآخَذَهُمُ الرِّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ
جَاثِمِينَ ﴿٨٠﴾ فَنُفِثَ عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَاتِ
رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا تُحِثُّونَ النَّاصِحِينَ ﴿٨١﴾ وَلَوْ طَا
إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا
مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٨٢﴾ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الزَّجَالَ
شَهْوَةً مِنْ دُونِ الْنِسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿٨٣﴾

- ۷۴ او زمانى يادىنيزا سالين كى، [آله] سىزى عاد [قۇموندن] سونرا [اونلار] يىرىندە قرار وئردى و سىزه يىر اوزوندە يىر وئردى و اونون دوزنگاهلاريندا اوزونوز اوچون قىصرلر سالدېنىز و داغلار قازىب [قىش] اتولرى دوزلتدىنىز. آلهين نعمتلىرىنى ياد ائدين ويىر اوزوندە فساد تۇرتىمگ چالشمىن!
- ۷۵ اونون قۇموندن تىكرلوك ائدن باشچىلار، ايمان گىرىپ ضعيف ائدىلمىشلره دئدىلر: «سىز صالحين دوغرودان دا رېي طرفىندن گۇندىلمىش اولدوغونو بىلىرسىنيزمى؟ اونلار دئدىلر: «شېه سىز كى، بىز اونون تېلىغىنه مامور اولدوغو احكاما ايمان گىرمىشىك».
- ۷۶ تىكرلوك گۇسترنلر دئدىلر: «بىز سىزىن ايناندىغىنيزى انكار الله نىك».
- ۷۷ سونرا او دېشى دوه نى پىله دىلر و رېلى نىن سۇزوندن چىغىپ و دئدىلر: «يا صالح! سن اگر پىغمبرلردىن، بىزى قورخوتدوغون [عذابى] گىرا!
- ۷۸ نهايت اونلار بىر مارسىتى (ايلدىرىم و يا زلزله) بورودو و اوز اتولرىندە مئىت دوشوب قالدىلار.
- ۷۹ [صالح] اونلاردان اوز دۇندىرىپ دئدى: «اي منىم قۇموم! دوغرودان، من رېمىن رسالتىنى (امرىنى) سىزه چاتدىردىم و سىزىن مصلحتى نىزى اېستەدىم. سىز ايسه خىرخواهلارى دوست تۇتمورسونوز».
- ۸۰ و لوطو دا [گۇندىدىگىمىز زمانى] يادىنا سال كى، [او] قۇمونه دئدى: «آيا عالملىردە سىزدن قاباق هىچ بىر كسىن گۇرمەدىكى او پىس ايشى گۇرورسونوزمو؟!»
- ۸۱ سىز آروادلار بىر بوراخىب شەوت اوزوندن كىشىلره طرف گلىرسىنيز. بلى! سىز حدى آشان بىر قۇمسونوز.

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوهُمْ
مِنْ قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنْاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ﴿٨٥﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ
وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَأَمْطَرْنَا
عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَأَنْظَرُ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُجْرِمِينَ ﴿٨٧﴾ وَإِلَى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَا
قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ قَدْ جَاءَتْكُمْ
بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا
تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ
بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ذَلِكَ كُمْ خَيْرُكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾
وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ
عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِهِ وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا وَاذْكُرُوا
إِذْ كُنْتُمْ قَلِيلًا فَكَثَرَكُمْ وَأَنْظَرُوا كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٩﴾ وَإِنْ كَانَ طَائِفَةٌ مِنْكُمْ آمَنُوا
بِاللَّهِ أُرْسِلَتْ بِهِ وَطَائِفَةٌ لَمْ يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا
حَتَّى يُجِزَّكُمْ اللَّهُ بَيْنَنَا وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٩٠﴾

- ۸۲ قومونون جواپى : «اونلارى اۆلكە نيزدن انشىگە سالين ! چونكى اونلار پاكلىق
ايستە ين انسانلارديرلار» . — دئمكدن باشقا بير شنى دئيىلدى .
- ۸۳ بيز اونا و آروادىندان سوواي [بوتون] عائله سىنە نجات وىردىك ، چونكى
آروادى شەھرە قالمايى اولانلاردان ايدى .
- ۸۴ اونلار ين اوستونە دە [يامان بير] ياغىش ياغديرديق . باخ گۆر گناھكارلار ين
عاقىتى نىجە اولدو .
- ۸۵ مەدىن [اهلىنە دە] قارداشلارى شەيبى [گۆندردىك . او] دئدى : «اي منىم
قۇمۇم ! آللەھ عبادت ائدين ! سىز ين اوچون اوندان غىرى بير تانرى بوخدور .
حقيقتاً ، رەينىز طرفىندىن سىزە آچىق — آيدىن بير دىللىكلىدىر . چكىنى و
اۆلچونو دوز توتون ! خلقيق مالىندان اسكىلتمە يىن ، يتر اوزو اصلاح
اولوندوقدان سونرا اورادا فساد تۇرتمە يىن ! اگر مۇمن سىنيزسە ، بو ، سىز ين
اوچون خىيرلىدىر .
- ۸۶ آللەھ ايمان گىتىرنلرى قورخودوب آللەھ يولوندان دۇندىرمك و اونون يولونو
ايمك اوچون هر يول باشىندا اوتورمايىن ! آزلىقدا اولدوغونوز زمانى بير ياد
ائدين كى ، سىزى چوخالتدى . بير دە باخىن — گۆرون فساد تۇرە دىنلر ين
آخىر — عاقىتى نىجە اولدو .
- ۸۷ اگر سىز ين بير دستە نيز منىم گۆندەرىلمىش اولدوغوم شىئە ايمان گىتىرىپ ،
آيرى بير دستە نيز ايسە ايمان گىتىرمە يىيسە ، اوندا دۇزون ؛ بىز ين آرامىزدا آللەھ
حۇكم اتتىن . و او حاكىملر ين لاپ ياخشى سىدىر .

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَخُذْجَتَكَ يَا شُعَيْبُ وَالَّذِينَ
 آمَنُوا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَا أَوْلْتَعَوْدُنَ فِي مِلَّتِنَا قَالَ أَوَلَوْ كُنَّا
 كَارِهِينَ ﴿٨٨﴾ قَدْ افْتَرَيْنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِي مِلَّتِكُمْ
 بَعْدَ إِذْ بَخَّيْنَا اللَّهُ مِنْهَا وَمَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ فِيهَا إِلَّا
 أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى
 اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ
 الْفَاتِحِينَ ﴿٨٩﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لِيَنَّاتَّبِعُنَّ
 شُعَيْبًا إِنَّا كُنَّا إِذَا كُنَّا بِشَيْءٍ عَادِلِينَ ﴿٩٠﴾ فَآخَذَتْهُمْ رَجْفَةٌ فَأَصْبَحُوا
 فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ ﴿٩١﴾ الَّذِينَ كَذَبُوا شُعَيْبًا كَانُوا يَعْنُونَ
 فِيهَا الَّذِينَ كَذَبُوا شُعَيْبًا كَانُوا هُمُ الْخَاسِرِينَ ﴿٩٢﴾ فَقَوْلَى عَنْهُمْ
 وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رَسُولَاتِ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ فَكَيْفَ
 آسَى عَلَى قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿٩٣﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا
 أَخَذْنَا أَهْلَهَا بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَاءِ لَعَلَّهُمْ يَضَّرَعُونَ ﴿٩٤﴾ ثُمَّ
 بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتَّى عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ آيَاتُنَا
 الضَّرَاءَ وَالسَّرَاءَ فَأَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩٥﴾

- ۸۸ اونون قوموندن تکبرلوك ائدن باشچيلارى دئدى : «يا شعيب! يا سنى و سنىله بيرليکده ايمان گتيرنلرى اوز شهریمیزدن مطلق چيخارداجاغیق، يا دا سیزمطلق ییزیم دینییمیزه دؤنه جکسینیز». دئدى : «ایسته دیگیمیز حالدا دا بئله؟ (ییزی بو ایشه مجبور ائده جکسینیزی؟)»
- ۸۹ «آله ییزی سیزین آئینیزدن قورتاردیقدان سونرا، سیزین آئینیزه دؤنسک، اوندا آلهلها افترا یاغمیش اولاریق. رییمیز اولان آله ایسته مه یینجه، سیزین آئینیزه دؤنمک بیزه یاراماز. بیزیم رییمیز اوز علمی ایله هر شئی احاطه ائدیر. بیز، یالنیز آلهلها توکل اتمیشیک. پروردگارا! بیز ایله قوموموز آراسیندا حقله حوکم انت! آخی سن حوکم ائدنلرین داهایا غشیسی سان».
- ۹۰ اونون قوموندن کافر اولان باشچیلار دئدی : «اگر شعیبین تابع لیگینده اولسانیز، مطلق زیان گؤرنلردن اولار سینیز».
- ۹۱ نهایت، اونلاری بیر سارسیستی بورودو و اونلار اوز اتولرینده اوزلری اوسته دوشموش حالدا قالدیلار (هلاک اولدولار).
- ۹۲ شعیبی یالانچی آدلانديرانلار [آله محو اولموشدولار کی،] سانکی اورادا (شهرده) هنج یوخ ایمیشلر. شعیبی تکذیب ائدنلرین اوزلری زیانکارلاردان ایدیلر.
- ۹۳ دئمک، [شعیب] اونلاردان اوز دؤندردی و دئدی : «ای منیم قوموم! من سیزه رییمین رسالتینی چاتدیردیم و سیزین مصلحتینیزی ایسته دیم. بونونلا بئله کافر قوم اوچون نجه ناسفله نیم؟»
- ۹۴ بیز هانسی بیر مملکته پیغمبر گؤندرديکسه، اونون اهالیسینی سیخینتی و چتیلیکلره دوچار ائتدیک کی، بلکه یالواریب-یاخارالار.
- ۹۵ سونرا پیسلیگین (بلانین) یثرینی یاغشی لیقلا (نعمت ایله) ده ییشدیردیک. بئله لیکله آرتدیلار و دئدیلر : «آتا-بابالاریمیزا دا بئله یاغشی-یامان اوز وئریدیر». بیز ده اوزلری بیلمه دن، غفلتاً اونلاری یاخالادیق.

وَلَوْ أَنَّا أَهْلُ الْقُرَى آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ
 مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنْ كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُمْ بِمَا
 كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٢٠﴾ أَفَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَى أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا
 بَيَاتًا وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿١٢١﴾ وَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَى أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا
 نَهِيًا وَهُمْ يُلْعَبُونَ ﴿١٢٢﴾ أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ فَلَا يَأْمُرُكُمْ
 اللَّهُ إِلَّا الْقَوْمَ الْخَاسِرُونَ ﴿١٢٣﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ يَرْتُونَ الْأَرْضَ
 مِنْ بَعْدِ أَمْلِهَا أَنْ لَوْ شَاءَ أَصْبَأْهُمْ يَوْمَ يُنْفَخُ الْبُيُوتُ عَنْهِنَّ
 وَتُطْبَعُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٢٤﴾ تِلْكَ الْقُرَى نَقُصُّ عَلَيْكَ
 مِنْ أَنْبَاءِهَا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا
 كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ يَطْبَعُ
 اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الْكَافِرِينَ ﴿١٢٥﴾ وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ
 مِنْ عَهْدٍ وَإِنْ وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ ﴿١٢٦﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا
 مِنْ بَعْدِ هُمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَظَلَمُوا
 بِهَا فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٢٧﴾ وَقَالَ
 مُوسَى يَا فِرْعَوْنُ إِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢٨﴾

- ۹۶ حالبوکی اگر او اولکه لرین اهاالیسی ایمان گتیریب تقوالی اولسایدیلار، الیه کی، اونلارا گۆیدن و یثردن برکت [قابیلارینی] آچاردیق، لاکین اونلار تکذیب اتیدیلر، بیز ده اونلاری قازاندیقلاری گناهلارا گۆره یاخالادیق.
- ۹۷ مگر او اولکه لرین اهاالیسی عذابیمیزین اونلارا گنجه یاتارکن گلمیه جگینه امین (آرخاین) ایدیلر؟
- ۹۸ و یا او اولکه لرین اهاالیسی عذابیمیزین اونلارا گوندوز اویناییب اگلندیکلری حالدا گلمیه جگینه امین ایدیلر؟
- ۹۹ مگر اوزلرینی آللهین تدبیریندن (عذابیندان) آماندا بیلدیلر؟ بیر حالدا کی، زیانکارلاردان باشقا هئج کس آللهین تدبیریندن [اوزونو] آماندا بیلمز.
- ۱۰۰ مگر یتر اوزونون [قاباکی] ساکینلریندن سونرا اونا وارث اولانلارا آیدین اولمادی کی، اگر بیز ایسته سیدیک، اونلاری دا گناهلارینا گۆره مصیبتلره دوچار ائدردیک و قلبلرینی مؤهورله یردیک کی، داهای ائشیمه سینلر؟
- ۱۰۱ بو اولکه لر دیر کی، اونون خبرلریندن سنه سؤیله دیک. حقیقتاً، اونلارین پیغمبرلری اونلارا آچیق-آیدین دلیللر گتیردیلر. اونلار ایسه قاباقجادران تکذیب اتدیکلرینه ایمان گتیرن دئیلدیلر. آلله کافرلرین قلبینه بئله مؤهور وورار.
- ۱۰۲ اونلارین چوخونو عهدلرینه صادق گۆرمه دیک و اونلارین چوخونو مطلق فاسق گۆردوک.
- ۱۰۳ داهای سونرا اونلارین دالینجا موسانی اوز آیه لریمیزله فرعون و اونون [قۇمونون] باشچیلارینا گۆندردیک. اونلار اونا (آیه لریمیزه) کافر اولدولار. باغ گۆر فاسدلرین آخر-عاقبتی نئجه اولدو.
- ۱۰۴ و موسی دئدی: «ای فرعون! شبهه سیز کی، من عالمترین ربی طرفیندن بیر پیغمبرم».

حَقِيقٌ عَلَىٰ أَنْ لَا أَقُولَ عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ قَدْ جِئْتُكُمْ
بَبَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِيَ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٥٦﴾ قَالَ إِنْ كُنْتَ
جِئْتَ بِآيَةٍ فَأْتِ بِهَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٥٧﴾ فَأَلْقَى
عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُبِينٌ ﴿١٥٨﴾ وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ
بَنِيضٌ لِّلنَّاسِاطِرِ ﴿١٥٩﴾ قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَذَا
لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٦٠﴾ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ فَأَنَازَا
تَأْمُرُونَ ﴿١٦١﴾ قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ
﴿١٦٢﴾ يَا تَوَكُّ بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ ﴿١٦٣﴾ وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ
قَالُوا إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ﴿١٦٤﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنِّكُمْ
لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿١٦٥﴾ قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِنَّمَا أَنَا شُفْعَاؤُكُمْ وَإِنَّمَا أَن
نَكُونُ نَحْنُ الْمُتَلَقِّينَ ﴿١٦٦﴾ قَالَ أَتَقُولُوا الْقَوْلَ الْأَوَّلَوْنَ ﴿١٦٧﴾
أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرٍ عَظِيمٍ ﴿١٦٨﴾
وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ
مَا يَأْفِكُونَ ﴿١٦٩﴾ فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧٠﴾
فَغَلَبُوا هَٰؤُلَاءَ وَانْقَلَبُوا صَاحِرِينَ ﴿١٧١﴾ وَأَلْقَى السَّحَرَةُ سِهَابًا ﴿١٧٢﴾

- ۱۰۵ اَللّٰهَ حَقٌّ [سۆزۈ] دئمکدن باشقاسینی دئمە مگیم گره کدیر. من حقیقتاً، سیزه وینیز طرفیندن آچیق—آیدین دلیل گتیرمیشم. ایندی اسرائیل اولادینی منیمله بیرلیکده گؤندر.
- ۱۰۶ [فرعون] دئدی: «اگر معجزه گتیریسن؛ دوز دئیرمنسه اونو گؤستر!».
- ۱۰۷ موسی عصاسینی آتدی و او، درحال آشکار گؤرونن بیر اژدها اولدو.
- ۱۰۸ الینی [قولتوغوندان] چیخارتدی؛ او دا باخانلار آغ—آیاق گوروندو.
- ۱۰۹ فرعونون قومونون باشچیلاری دئدی: «شبهه سیز کی، بو چوخ بیلجی ساحر دیر!».
- ۱۱۰ «او، سیزی یوردونوزدان چیخارماق ایسته ییر. نه امر ائدیر سینیز؟»
- ۱۱۱ [فرعون] دئدی: «اونو و قارداشین ساخلا و شهرلره آدام بیخان جارجیلار گؤندر!»
- ۱۱۲ «کی، هر نه قده ر بیلجی ساحر وارسا، سنین یانینا توتوب—گتیر سینلر».
- ۱۱۳ ساحرلر فرعونون یانینا گلیپ دئدیلر: «بیز غالب گلکک، بیزیم اوچون بیر عوض (امک حقی) واردیرمی؟»
- ۱۱۴ دئدی: «بلی! شبهه سیز کی، سیز، ان یاخین آدمالاردان اولاجاق سینیز».
- ۱۱۵ [ساحرلر] دئدی: «یا موسی! یا سن [اوک] آت، یا دا [اوک] آتان بیز اولاق!»
- ۱۱۶ دئدی: «آتین!» اونلار آتدیقدا، آدمالارین گوزلرینی شحیرله ییب (باغلایب) اونلاری قورخوتدولار و بؤیوک بیر شحر گؤستردیلر.
- ۱۱۷ موسایا وحی ائتدی کی، «سن ده اؤز عصائی توللا!» [او] بیردن اونلارین اویلدوروب—دوزلندیکلرینی اوددو.
- ۱۱۸ حق اؤز یرینی تاپدی و اونلارین ائتدیکلری ایشلر باطل اولدو.
- ۱۱۹ اوراداجا مغلوب اولدولار و ذلیلانه دؤندولر.
- ۱۲۰ ساحرلر ایسه سجده په دوشدولر.

قَالُوا أَمَّا رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٣٦﴾ رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ﴿١٣٧﴾ قَالَ
 فِرْعَوْنُ اأَمْسُتُمْ بِهِ قَبْلَ أَنْ أَدْنِيَ لَكُمْ هَذَا الْمَكْرَ مَكْرُومُهُ
 فِي الْمَدِينَةِ لِيُخْرِجُوا مِنْهَا أَهْلَهَا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿١٣٨﴾ لَا قِطْعَنَ
 أَيْدِيكُمْ وَأَنْزِلْكُمْ مِنْ خِلَافِ شِمِّ لَأَصْلَبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٣٩﴾
 قَالُوا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿١٤٠﴾ وَمَا نَقِصُكُمْ شَيْئًا إِلَّا أَنْ
 أَمَّا آيَاتِ رَبِّنَا لَمَّا جَاءَ ثَنَّا رَبَّنَا أَفَرِحَ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَقْنَا
 مُسْلِمِينَ ﴿١٤١﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ مِنَ قَوْمِ فِرْعَوْنَ أَتَدْرُمُوسَى
 وَقَوْمَهُ لِيُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَيَذَرُكَ وَالْهَيْكَلُ قَالَ سَتَقْتُلُ
 أَبْنَاءَهُمْ وَلَسْتَخِي نِسَاءَهُمْ وَأَنَا فَوْقَهُمْ قَاهِرُونَ ﴿١٤٢﴾
 قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ
 لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلنَّافِلِينَ ﴿١٤٣﴾
 قَالُوا أَوْذَيْنَا مِنْ قَبْلُ أَنْ تَأْتِيَنَا وَمِنْ بَعْدِ مَا جِئْتَنَا قَالَ عَسَى
 رَبُّكُمْ أَنْ يَهْلِكَ عَذُوكُمْ وَيَسْتَخْلِفَ كُمْ فِي الْأَرْضِ
 فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٤٤﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ
 بِالسِّنِينَ وَنَقْصٍ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذَكَّرُونَ ﴿١٤٥﴾

- ۱۲۱ ددیلر : «عالمترین ربینه ایمان گتیردیک»؛
- ۱۲۲ «موسی و هارونون پروردگارینا».
- ۱۲۳ فرعون دئدی : «من سیزه اذن وئرمه میشدن اونا ایمان گتیردینیزی؟ شبهه سیز کی، بو شهرین اهالیسینی اؤز شهرلریندن چیخارتماق اوچون شهرده قوردوغونوز بیر حیلده دیر. یاخین گله جکده بیلر سینیز (سیزه گؤستره رم)».
- ۱۲۴ «اللہینیزی و آیاقلارینیزی حؤکمأ چارپاز (بیرینی سولدان و بیرینی ساغدان) کسدیرم و سونرا هامینیزی مطلق داردان آسدیررام».
- ۱۲۵ [ساحرلر] ددیلر : «شبهه سیز کی، بیز اؤز ربیمیزه طرف دؤنه نیک».
- ۱۲۶ «سنین بیزدن انتقام آلماغین تکجه ربیمیزین آیه لری بیزه گلدیکی زمان اونلارا ایمان گتیرمگیمیز اوزوندندیر. پروردگارا! بیزه صبر یاغدیر و بیزی مسلمان اولاراق اؤلدورا»
- ۱۲۷ فرعونون قۇمونون باشچیلاری ددیلر : «موسانی و قۇمونو بوراخیرسان کی، یشر اوزونده پوزغونلوق تۇره تسینلر، سنی و تاتیریلارینی ترك اتسینلر؟» دئدی : «تتزیلکله اوغوللارینی اؤلدوتدوروب [آروادلارینی و] قیزلارینی ایسه دیری ساخلایاچاغیق، بیز اونلارا حاکیمیک».
- ۱۲۸ موسی اؤز قۇمونه دئدی : «آللهدان کؤمک دیله یین و صبر اندین! یشر آللهیندیر. بنده لریندن، ایسته دیگینی اونون وارشی ائدر. [خوش] عاقبت ایسه نقوالی لار اوچوندور».
- ۱۲۹ ددیلر : «سن بیزه طرف گلمه میشدن اوک و گلندن سونرا دا بیز اذیت اولوندوق.» [موسی] دئدی : «اومید واردیر کی، سیزین ربینیز دوشمنیزی هلاک ائدیپ سیزی یشر اوزونده جانشینلری اتسین و گؤرسون کی، سیز نجه عمل ائدیر سینیز».
- ۱۳۰ حقیقتاً، بیز فرعونون خاندانینی قوراقلیغا و محصول قبتلیغینا دوچار ائتدیک کی، بلکه عبرت آکسینلار.

فَإِذَا جَاءَتْهُمْ الْحَسَنَةُ قَالُوا النَّاهِيَةُ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ
يَطَّيَّرُوا بِمُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ إِلَّا أَلَمَ أَطَّارُهُمْ عِنْدَ اللَّهِ
وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣١﴾ وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِيَنَا بِهِ
مِنْ آيَةٍ لِّنَسْخَرَنَ بِهَا فَأَنخُنْكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾ فَارْسَلْنَا
عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالدَّمَ
آيَاتٍ مُّفَصَّلَاتٍ فَاسْتَكَبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿١٣٣﴾
وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا يَا مُوسَىٰ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ
بِمَا عَاهَدَ عِنْدَكَ لِئَن كُشِفَتْ عَنَّا الرِّجْزُ لَنُؤْمِنَ لَكَ
وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿١٣٤﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الرِّجْزَ
إِلَىٰ أَجَلٍ هُمْ بِالْعُودِ إِذَا هُمْ يَنْكُتُونَ ﴿١٣٥﴾ فَانقَضْنَا مِنْهُمْ
فَاغْرَقْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ
﴿١٣٦﴾ وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضَعُونَ مَشَارِقَ
الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ
لِلْحُسْنَىٰ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ بِمَا صَبَرُوا وَدَمَرْنَا مَا كَانُوا
يَصْنَعُونَ فِرْعَوْنَ وَقَوْمَهُ وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ ﴿١٣٧﴾

- ۱۳۱ [آما] اونلارا ياخشى ليق (نعمت) گلدیگی زمان : «بو بیزیم حقییمیزدیر»،
— دئیردیلر و بیر پیسلیک اوز وئرنده اونو موسادان و یانینداکیلاردان
گوروردولر . آگاه اولون کی، اونلارین اوغورسوزلوغو آلله یانیندادیر .
لاکین اونلارین چوغو ییلمزلر .
- ۱۳۲ و دئیلر : «سن بیزی اووسونلاماق اوچون هر نه آیت گئیرسن ده، بیز سنه
ایمان گئیرنلر دئییلیک» .
- ۱۳۳ نهایت، اونلارا طوفان، چکیرنکه، گنه، قورباغا و قان کیمی آچیق — آیدین
آیت لر گوندردیک . اونلار تکبرلرک گؤستردیلر . اونلار گناهکار بیر قوم
ایدیلر .
- ۱۳۴ اونلاری شدتلی عذاب چولغالادیقدا دئیلر : «یا موسی ! سنین یانیندا اولان
عهده گوره بیزیم اوچون ربینى چاغیرا ! اگر بو شدتلی عذابى بیزدن
گؤتورسن، مطلق سنه ایمان گئیره جه بیک و اسرائیل اؤولادینى سنینله
بیرلیکده گؤنده ره جه بیک» .
- ۱۳۵ الله کی، — یتیشه جکلری معین و قته کیمی — عذابى اونلاردان گؤتوردوک،
یتنه عهدی پوزدولار .
- ۱۳۶ نهایت، اونلاردان انتقام آلدیق و اونلاری دریادا غرق ائتدیک . اونا گوره
کی، بیزیم آیه لریمیزی تکذیب ائتدیلر و اونلاردان غافل ایدیلر .
- ۱۳۷ و ییز دائما تضعیف اولونان (ضعیف ائدیلمیش) قومو یش اوزونون دائمی
خیر — برکت وئردیگیمیز شرق و غرب طرفلرینه وارث ائتدیک و صبر
ائدیکلرینه گوره ربی نین اسرائیل اؤولادینا وئردیگی یاخشى وعده لر تمایله
بشرینه یتدی . فرعونون و اونون قومونون قوروب اوجالتدیقلاری بنالاری
ایسه ویران ائتدیک .

وَجَاوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَآئِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَوْا عَلَى قَوْمٍ يَعْكُفُونَ
عَلَىٰ أَصْنَامِهِمْ قَالُوا يَا مُوسَىٰ اجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ
إِلَٰهَةٌ قَالِ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَبْهَلُونَ ﴿١٣٨﴾ إِنَّ هَؤُلَاءِ مَتَّبِعُوا مَا فِيهِ
وَبَاطِلٌ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٩﴾ قَالَ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغِيكُمْ
إِلَهًا وَهُوَ فَضْلُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٤٠﴾ وَإِذْ أَخْبَرْنَاكُمْ
مِّنَ الْفُجْعَةِ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يَقْتُلُونَ
أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذِكْرِكُمْ بَلَاءٌ
مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿١٤١﴾ وَوَاعِدْنَا مُوسَىٰ ثَلَاثِينَ لَيْلَةً
وَأَتَمْنَا هَآئِشْرَ فِتْنَةِ مِقَآئِيلَ رَبِّهِ أَرْبَعِينَ
لَيْلَةً وَقَالَ مُوسَىٰ لِأَخِيهِ هَارُونَ خُلْفَنِي فِي قَوْمِي وَأَصْلِحْ وَلَا
تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤٢﴾ وَلَمَّا جَاءَ مُوسَىٰ لِقَاتِنَا وَكَلَّمَ رَبَّهُ
قَالَ رَبِّ ارْنِي أَنْظُرَ إِلَيْكَ قَالِ لَنْ تَرِنِي وَلَكِنِ انْظُرْ إِلَى
الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرِنِي فَلَمَّا تَحَلَّىٰ رَبُّهُ
لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دُكًَّا وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعِقًا فَلَمَّا أَفَاقَ
قَالَ سُبْحَانَكَ ثُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنَّا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤٣﴾

۱۳۸ بیز اسرائیل اۋلادینی دریادان گنجیرتدیک، [اسرائیل اۋلادینا دریانی یاردیق. سونرا] اونلار اۋز بوتلرینه عبادت ائدن بیر قۇمە راست گلدیلر. [اسرائیل اۋلادی] دلدیلر: «یا موسی! بونلارین تانریلاری کیمی بیزه ده بیر تانری قرار وئر (دوزلت!)» موسی دئدی: «دوغرودان دا، سیز آنلاماز بیر قۇسونوز».

۱۳۹ شېهه سیز کی، بونلارین توتدوقلاری یول بریادلیق یولدور و اتدیکلری عملر ده باطلدیر.

۱۴۰ دئدی: «مگر من سیزه آللهدان غیری بیر تانری ایسته ییرممی؟ بیر حالدا کی، او سیزی پوتون عالمیره اوستون ائدییدیر».

۱۴۱ [و یادت] کی، سیزی فرعون اهلی نین الیندن قورتاردیق. اونلار سیزه آغیر شکجه وئیریدیلر، اوغللارینی اۋلدورتدوروب قادینلارینی ايسه دیری ساخلا ییردیلر. بوندا، سیزین اوچون ریییز طرفیندن بۋیوک بیر امتحان وار ایدی.

۱۴۲ موسی ایله اوتوز گنجه وعده لشدیک، سونرا اونو داها بیر اون گنجه ایله تمام ائتدیک. بئله لیکله، ربی نین معین ائتدیگی وقت قیرخ گنجه ده باشا چاتدی. قارداشی هارونا دئدی: «سن قۇموم ایچینده منیم خلیفه م اول! اصلاح ائت و فتنه - فساد تۋره دنلرین یولونو ایزلمه!»

۱۴۳ موسی بیزیم میقاتیمیزا (قرار قویدوغوموز یثره) گلیب چاتاندا ربی اونونلا دانیشدی. [موسی] دئدی: «پروردگارا! اۋزونو منه گۇستر کی، سنی گۇروم». بویوردو: «سن منی اصلا گۇره بیلمزسن، لاکین داغا باخ؛ اگر او یثرینده قالسا، سن ده منی گۇره بیلسن!» ربی داغا تجلی ائندنه اونو دارماداغین ائتدی و موسی غش ائدیپ دوشدو. آییلاندا سونرا دئدی: «سن پاك و مقدس سن، منه تۋبه ائتدیم و من مۇمنلرین بیرینجی سیم».

قَالَ يَا مُوسَى إِنِّي اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسَالَتِي وَبِكَلامِي
 فَخُذْ مَا آتَيْتُكَ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿١٦٧﴾ وَكَتَبْنَا لَهُ
 فِي الْأَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ
 فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا بِأَحْسَنِهَا سَأُرِيكُمْ
 دَارَ الْآفَاقِينَ ﴿١٦٨﴾ سَأَصْرِفُ عَنْ آيَاتِيَ الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ
 فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَإِنْ يَرَوْا كَلَامَ آيَةٍ لَا يُؤْمِنُوا بِهَا
 وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا وَإِنْ يَرَوْا
 سَبِيلَ الْغَيِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا
 بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿١٦٩﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
 وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ هَلْ يُخْرَجُونَ إِلَّا مَا كَانُوا
 يَعْمَلُونَ ﴿١٧٠﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَى مِنْ بَعْدِهِ مِنْ حُلِيِّهِمْ
 عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ أَلْزَمُوا أَنَّهُ لَا يَكْلَهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ
 سَبِيلًا اتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِمِينَ ﴿١٧١﴾ وَلَمَّا سَقَطَ فِي
 أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوا قَالُوا إِنَّ لِمَنْ يَرْحَمُنَا
 رَبُّنَا وَيَغْفِرَ لَنَا لَنَا كُفْرًا مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿١٧٢﴾

۱۴۴ بويوردو : «يا موسى! رسالتلر يملە و سنيئە دانىشماغىملا سنى انسانلاردان

اوستون قىلىپ سىچىدىم . سە وئىزدىگىمى آل و شىكر ائىنلردن اول!»

۱۴۵ بىز اونون اوچون لوخلردە هر بير شى بارە سىندە اۆيود— نصيحت و هر بير

شىئە تفصيلات (ايضاحات) يازدىق . ايندى ايسە اونو محكم توت و قومونە دە

بونلار يىن لاپ گۆزە لىنى توتماغا امر ات! تىزلىكلە سىزە فاسقلرين

[دوشە جە كلرى] يىزىنى گۆستىرە جە گم .

۱۴۶ يىر اوزوندە حق سىز يىرە تىكىر لوك ائىنلرى تىزلىكلە آيە لىرىمدن

يايىندىراجاغام، [بىللە كى،] اونلار هر نە قەدەر آيت (نشانه) گۆرسە لر، اونا

ايمان گىتىرمىز لر . اونلار دوغرو يولو گۆرسە لر، اونو اۆزلىرىنە يول توتمازلار،

آزغىنلىق يولونو گۆردو كىدە ايسە اونو [اۆزلىرىنە] يول سىچىر لر . بو، اونا

گۆرە دىر كى، اونلار بىزىم آيە لىرىمىزى يالان حساب ائىدىلر و اوندان غافل

اولدولار .

۱۴۷ بىزىم آيت لىرىمىزى و آخرت گۆرۈشۈنۈ يالان حساب ائىنلر [يىن]، عمللىرى

پوچا چىخدى (ھىچ اولدو) . اونلار، ائىدىكلرى عمللردن باشقا بير شى ايلە

جزالاندىرىلير لارمى؟

۱۴۸ موسائىن قۇمو اونون دالىنجا اۆز زىنت شىليرىندىن، بۆيورتوسو اولان بىر

بوزوو ھىكىلى دوزلىدىلر . مگر اونلار بوزوون اونلارلا دانىشمايدىغىنى و

اونلارلا بير يول گۆستىرمە دىگىنى گۆرمۈردولرمى؟ اونو [تائىرى] سىچىدىلر و

ظالم اولدولار .

۱۴۹ [پىشمانلىقدان] اللرىنى (بارماقلار يىنى) دىشلە يىپ و اۆزلىرى نىن، حقيقتا،

آزدىقلار يىنى گۆرۈندە دىدىلر : «اگر رىيمىز بىزە رحم ائىتمىسە و بىزى

باغىشلاماسا، سۆزۈمىز كى، زىيانكارلاردان اولاجاغىق» .

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِي
 مِنْ بَعْدِي أَجَعَلْتُمْ مَقَرَّكُمْ وَقَالُوا لَوْ آتَانَا لَوْاحٌ وَآخِذٌ بِرَأْسِ
 أَخِيهِ يَجُرُّهُ إِلَيْهِ قَالَ ابْنَ أُمَّ إِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضَعُّوْنِي وَكَادُوا
 يَقْتُلُونَنِي فَلَا تُشْمِتْ بِيَ الْأَعْدَاءَ وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ الْقَوْمِ
 الظَّالِمِينَ ﴿١٥٠﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِأَخِي وَأَدْخِلْنَا فِي
 رَحْمَتِكَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٥١﴾ إِنَّ الَّذِينَ أَخَذُوا مِنَ الْعِجْلِ
 سَيْنَاهُمْ غَضَبٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَذِلَّةٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَكَذَلِكَ
 نَجْزِي الْمُفْتَرِينَ ﴿١٥٢﴾ وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِنْ
 بَعْدِهَا وَآمَنُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٥٣﴾
 وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَى الْغَضَبُ أَخَذَ الْأَلْوَاحَ وَفِي سَخِّهَا
 هُدًى وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ ﴿١٥٤﴾ وَاخْتَارَ مُوسَى
 قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا مِمَّنْ ثَبَتْنَا فُلَانًا أَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ
 رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُمْ مِنْ قَبْلِ وَآيَاتِي أَتَمْلِكُهُمْ بِمَا فَعَلَ الشُّفَهَاءُ
 مِنَّا إِنْ هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَنْ تَشَاءُ وَتَهْدِي مَنْ تَشَاءُ
 أَنْتَ وَلِيُّنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ ﴿١٥٥﴾

- ۱۵۰ موسی آجیقلی و تأسفلو حالدا قۇمونون یانینا قایتدیقدا اونلارا دئدی: «مندن سونرا منه نئجه ده پیس خُلف اولدونوز! رَینیزین امرینده عجله ائتدینیزمی؟ و لوحلرینی یشره آتدی، قارداشی نین باشیندان یاپیشیب اؤزونه طرف چکدی. [هارون] دئدی: «ای آتام اوغلوا بو قۇم منی ضعیف گۇروب آز قالا منی اؤلدورموشدولر؛ [بیر ایش گۇرمه کی،] دوشمنلر منه شمانت ائتسینلر، منی ظالم قۇم ایله برابر توتما!»
- ۱۵۱ [موسی] دئدی: «پروردگار! منی ده، قارداشیمنی دا باغیشلا! بیزی اؤز رحمتینه داخل ائت! سن رحم ائدنلرین داها مرحمتلیسی سن.»
- ۱۵۲ شبهه سیز کی، بوزووو اؤزلرینه تانری ائدنلره، تنزلیکله ریلری طرفیندن بیر غضب و دنیا حیاتیندا دا بیر ذلت یتیشسه چکدیر. افترا یاخانلاری بیز بئله جزالاندیراریق.
- ۱۵۳ گناه ایشلر گۇردوکدن سونرا توبه ائلیب ایمان گتیرنلره گلدیکده ایسه [یلین کی،] حقیقتاً، سنین رَین اوندان سونرا باغیشلایان و مهرباندير.
- ۱۵۴ موسانین غضبی یاتانندان سونرا لوحلری گۇتوردو. اونلارین یازیسیندا ریلریندن قورخانلار اوچون بیر هدایت و رحمت وار ایدی.
- ۱۵۵ موسی بیزیم میقاتیمیز اوچون اؤز قۇموندن یشتمیش آدام سئچدی، اونلاری سارسینتی چولقالایاندا [موسی] دئدی: «پروردگار! اگر ایسته سیدین، بوندان قاباق اونلاری دا، منی ده هلاک ائدردین، سفنهریمیزین ائتدیکلرینه گۇره بیزی هلاک ائدجکسنمی؟ بو، سنین سیناغیندان غیری بیر شئی دئییلدیر، سن اونونلا ایسته دیگینی هلاک ائدیرسن، ایسته دیگینی ده هدایت ائدیرسن، سن بیزیم مولامیزسان، بیزی باغیشلا! بیزه رحم ائت! آخی سن باغیشلاپانلارین داها یاخشısı سان!»

وَكُتِبَ لَنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَفِي الْآخِرَةِ إِنَّا هُنَا
 إِلَيْكَ قَالِ عَذَابِي أَصِيبُ بِهِ مَنْ أَشَاءُ وَرَحْمَتِي
 وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ
 وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٦﴾
 الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا
 عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ
 عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ
 وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ
 فَإِذَا زَانُوا بِهِ وَعَذَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ
 الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٥٧﴾ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ
 إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ
 فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
 وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٨﴾ وَمِنْ
 قَوْمِ مُوسَى أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿١٥٩﴾

۱۵۶ «بیزه بو دنیا دا حسنه (یاخشى عمللر) یاز و آخرتده ده! بیز سنه طرف قاینیمیشیق». [آله] بویوردو: «ایسته دیگیمی عذابیم دوجار ائدرم و رحمتیم ایسه هر شئی بورویودور. تنزلیکله اونو تقوالی اولانلار، زکات وئرلره و بیزیم آیه لریمیزه ایمان گئیرلره یازاجام».

۱۵۷ اونلار ایسه [اونون آدی نین] اللرینده کی تورات و انجیلده یازیلیمیش اولدوغونو گوردوکلری اُمی پیغمبر اولان رسولا تابع اولانلاردیرلار. [او پیغمبر] اونلاری یاخشى ایشلره چاغیریر، پیس ایشلردن چکیندیریر و اونلار اوچون پاک شیلری حلال و ناپاک شیلری حرام ائدیر. اوستلرینده کی آغیرلیقلارینی و زنجیرلری او گؤتورور. اونا ایمان گئیرنلر، اونو اوجالدیپ حمایه ائدنلر، اونا یاردیم ائدنلر و اونونلا نازل اولان نودا تابع اولانلار [بیلستلر کی،] نجات تاپانلار دا آله اونلاردیر.

۱۵۸ [یا محمد! دئی: «ای انسانلار! من سیزین هامینیزا آللهین گؤندریلمیش پیغمبری یم. [او آله کی،] گؤیلرین و یئرین حؤکمرانلیغی اونا عایددیر، اوندان غیری هئچ بیر تانری یوخدور، او دیریلدیر و او اولدورور. آلله و اونون اُمی پیغمبرینه ایمان گئیرین! او پیغمبره کی، آلله و اونون سؤزلرینه ایمان گئیرییدیر. اونا تابع اولون کی، هدايت تاپاسینیز».

۱۵۹ موسائین قۇموندن حقّه هدايت ائدن و حقله حؤکم ائدن بیر دسته واردیر.

وَقَطَعْنَاهُمْ اِثْنَيْ عَشَرَ اَسْبَاطًا اُمَمًا وَاَوْحَيْنَا اِلَى
مُوسَى اِذَا اسْتَسْقِيَهُ قَوْمُهُ اَنْ اَضْرِبَ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ
فَانْجَبَتْ مِنْهُ اِثْنَا عَشَرَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ
مَشْرَبَهُمْ وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ وَاَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ
الْمَنَّ وَالسَّلْوَى كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ
وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٠﴾
وَاذْقِلْ لَهُمُ اَسْبَاطَهُمْ هَذِهِ الْقَرْيَةُ وَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ
شِئْتُمْ وَقُولُوا حِطَّةٌ وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا
نَحْمَدُ لَكُمْ خَاطِئَاتِكُمْ سَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿١١١﴾ قَدْ لَبَّ
الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ
فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْسًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا
يَظْلِمُونَ ﴿١١٢﴾ وَسَأَلَهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حَاضِرَةَ
الْحَجَرِ اِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ اِذْ تَاْتِيهِمْ جِثَاثُهُمْ
يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَعًا وَيَوْمَ لَا يَسْبِتُونَ لَا تَاْتِيهِمْ
كَذَلِكَ نَبْلُوهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿١١٣﴾

۱۶۰ بیز اونلاری اون ایکی قبیله یه آیردیق و قومو اوندان سو ایسته دیگی زمان موسایه وحی ائتدیگ کی : «عصانی داشا چال!» اوندان اون ایکی گوزه قایتاییب چیخدی . هر قبیله اوز سوواتینی (سو ایچه جگی یتری) تانییردی . اونلارا بولودو کؤلگه نه جک ائتدیگ و اونلار اوچون من و سلوی گوندرب [دندیک:] «سوزه روزی نصیب ائتدیگیمیز پاك شیلردن یشین!» . اونلار ییزه ظلم اتمه دیلر ، عکسینه اوزلرینه ظلم ائدیردیلر .

۱۶۱ [یادینا سال بیر زمان] اونلارا دئییلدی : «بو شهرده ساکن اولون! ایسته دیگینیز فده ر اوندان یشین! سجده ائدن حالدا قاپیدان داخل اولاراق «حیطه» (ایلاهی بیزیم گناهلاریمیزی باغیشلا) دئین! بیز ده سیزین گناهلارینیزی باغیشلاریق و تنزلیکله یاخشی لیق ائدنلرین [ئوابینی] آرتیراجاغیق» .

۱۶۲ لاکین اونلاردان ظلم ائدنلر ، اونلارا دئییلن سوزو ده یشیدیریب آیری شکله سالدیلار و ائتدیکلری ظلمه گوره بیز ده اونلارا گؤیدن شدتلی عذاب گؤندرдіک .

۱۶۳ اونلاردان دریا کناریندا یشرلشن شهر حقینده سوروش : او زمان اونلار شنبه گونونده حدی آشیردیلار . اوندا شنبه گونلرینده بالیقلار[ی] سویون اوزونه گلیردیلر و شنبه دن آیری گونلرده گلیمیردیلر . بیز اطاعتدن چیخدیقلاری شنبه اونلاری بئله امتحانا چکیریک .

وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْمًا اللَّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ
عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا مَعِذَةُ رَبِّكُمْ إِلَى رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١١١﴾
فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ أَنْجَيْنَا الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ
السُّوءِ وَآخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا بِعَذَابٍ بَئِيسٍ بِمَا كَانُوا
يَفْسُقُونَ ﴿١١٢﴾ فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا
قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿١١٣﴾ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ مَنْ يَسُومُهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ
لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَقَطَعْنَا مِنْهُمُ الْأَرْضَ أَمْكًا مِنْهُمْ
الصَّالِحُونَ وَمِنْهُمْ دُونَ ذَلِكَ وَبَلَوْنَاهُمْ بِالْحَسَنَاتِ
وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١١٥﴾ فَخَلَفَ مِنْ بَعدِهِمْ خَلْفٌ
وَرِثُوا الْكِتَابَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَذَا الْأَذَى وَيَقُولُونَ
سِغْفَرْنَا وَإِنْ يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِثْلُهُ يَأْخُذُوهُ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ
مِيثَاقُ الْكِتَابِ أَنْ لَا يَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ
وَالَّذِينَ لَا آخِرَةَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١١٦﴾ وَالَّذِينَ
يُمْسِكُونَ بِالْكِتَابِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ إِنَّا لَا نَضْمِعُ أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١١٧﴾

- ۱۶۴ اونلاردان بير دسته : «الکھين محو الله جگى و يا آغير عذابا دوچار الله جگى بير قومه نه اوچون اؤيود- نصيحت و ثرير سينيز؟» - دئديگى زمان دئديلر : «بو، ريسينيز يانيندا عذر و سيله سى اولماق اوچوندور، بلکه اونلار دا تقوالى اولالار».
- ۱۶۵ اونلار اؤزلرينه و ثريلن نصيحتى اونوتدوقلارى زمان ييز ده پيسليکدن چکيندير نلرى نجات و ثردیک، ظلم ائدنلرى ايسه اطاعتدن چيخديقلارى اوچون پيس بير عذابا دوچار ائتديک.
- ۱۶۶ منع اولوندوقلارى ششيدن بويون قاچيرتديقلارى زمان اونلارا دئديک : «قورولموش ميمونلار کيمي اولون!»
- ۱۶۷ [و ياد انت!] بير زمان ريس اعلان ائتدى : «اونلارين اوستونه قيامت گونونه قدر، اونلارا مطلق لاپ آجى عذاب و ثرن شخصلر گوندره چکدير» . شبهه سيز کى، سنين ريس تئزليکله عذاب و ثره ندير و سؤز سوز کى، باغيشلايان و مهربان دا اودور.
- ۱۶۸ اونلارى يتر اوزونده دسته لره آييرديق . اونلارين بير قسمى صالحلر و بير قسمى ده [صالح] اولمايانلاردير . اونلارى ياخشى-يامانلا سيناديک کى، بلکه [الکها طرف] دؤنسولر.
- ۱۶۹ اونلاردان سونرا يترلرينه کتابا وارث اولان خلقلر کتچديلر . اونلار بو دنياين [رشوه و ربا کيمي حرام] مالينى الکيب : «ييز باغيشلانا جاقين»، - دئيرلر . اونلارا بونون مثلى آيرى بير مال گلسه، اونو دا آلارلار . مگر اونلاردان کتابدا عهد آکينمايشدير کى، الکها دايير حقدن غيرى بير سؤز دئمه سينلر؟ حالبوکى او کتابداکينى اوخويوب اؤيره نيميشلر . آخرت اتوى تقواليلار اوچون داما خشير ليدير . هنج باشا دوشمورسونوزمو؟
- ۱۷۰ کتابدان ياپيشيب ناماز قيلانلار [ييلسينلر کى]، ييز عملى صالحلرين اجرينى زاي اتميه جه ييک .

وَإِذْ نَفَقْنَا الْجِبْلَ فَوْقَهُمْ كَانَتْ ظُلَّةٌ وَظَنُوا أَنَّهُ وَقَعَ بِهِمْ حُذُومًا
 أَوْ أَتَانَا كِبَرًا وَقَدْ أَفْكَرْنَا لِأَعْيُنِنَا ۖ وَإِذْ أَخَذَ
 رَبُّكَ مِن بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ
 بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ شَهِدْنَا أَن تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا
 غَافِلِينَ ۖ ۝١٧٣ أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ آبَاؤُنَا مِن قَبْلُ وَكُنَّا
 ذُرِّيَّةً مِّن بَعْدِهِمْ أَفَهِيَ كُنَّا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ ۝١٧٤
 وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۝١٧٥ وَاشْرُ
 عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِي آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا فَانْسَخْنَا مِنهَا فَاتَّبَعَهُ
 الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْغَاوِينَ ۝١٧٦ وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ
 بِهَا وَلَكِنَّهُ أَخْلَدَ إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَمَسَلَهُ
 كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِن تَحِلَّ عَلَيْهِ يَلْهَثَ أَوْ تَتْرَكهُ يَلْهَثُ
 ذَلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا فَاقْصِرْ
 الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ۝١٧٧ سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذِينَ
 كَذَبُوا بِآيَاتِنَا وَأَنْفُسُهُمْ كَانُوا بِآيَاتِنَا ۝١٧٨
 اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِىٰ وَمَنْ يُضِلِلْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ۝١٧٩

۱۷۱ [و یاد انت!] بیر زمان، داغی اونلارین اوستونه بیر کؤلگه لیک کیمی قالدیرمیشدیق و اونلار دا ائله بیلدیلر کی، داغ اوستلرینه دوشه جک. اونلارا [دئدی]: «سیزه وئردیگیمیز [احکامی] جدی (محکم) توتون و اوندا اونلاری یادینیزا سالین، بلکه تقوالی اولاسینیز».

۱۷۲ [یاد انت!] بیر زمان ربین آدم اؤولادیندان، اونلارین بشلریندن [گلجه جک] نسل لرینی چیخاردیب، اونلاری اؤزلرینه شاهید توتوب [دئدی]: «آیا من سیزین ربینیز دئییلیم؟» اونلار دئدیلر: «بله! بونا شاهیدیک». بو، قیامت گونونده: «بیزیم بوندان خبریمیز یوخدور»، — دئمه مگینیز اوچوندور.

۱۷۳ یاخود دئمه سینیز کی: «آتالاریمیز بوندان اولک مشرک ایدیلر و بیز ده اونلاردان سونرا گلن بیر نسلدیک. ایندی او باطل ایش گورنلر اوزوندن بیزی هلاک ائله چکسنمی؟»

۱۷۴ بیز، آیه لریمیزی بئله آچیقلا بیریق، بلکه [دوغرو یولا] دؤنسونلر.

۱۷۵ اونلار آیه لریمیزی وئردیگیمیز کیمسه نین خبرینی ده اوخو! بو شخص نهایت اؤزونو آیه لردن آییندی، شیطان اونو اؤزونه تابع ائله دی و بئله جه او آزعینلاردان اولدو.

۱۷۶ اگر ایسته سیدیک، اونو آیه لریمیزله اوجالداردیق. لاکین او، یتره (دنیا)یا) مشیل ائدیپ نفسی نین ایستکلرینه اویدو. اونون مئکلی کؤپک مئکلی کیمیدیر کی، اوستونه جوماندا دا دیلمینی چیخاردار جوممایاندا دا. بو بیزیم آیه لریمیزی تکذیب ائدنلرین باره سینده چکیلن مئلدیر. بو حکایه نی اونلار سؤیله! بلکه دوشونسونلر.

۱۷۷ آیه لریمیزی تکذیب ائدیپ اؤزلرینه ظلم ائدنلر باره سینده چکیلن مئل، مثل باخیمیندان نجه ده پیسدير.

۱۷۸ آله هر کیمی هدايت ائتسه، او، دوغرو يولدا اولاندیر و هر کیمی ده آزديرسا، [بیلسین کی،] اونلار زیانکارلاردیر.

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ
بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَٰئِكَ
كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿٧٦﴾ وَلِلَّهِ
الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ
سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٧٧﴾ وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةً يَهْدُونَ
بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿٧٨﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُم
مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٩﴾ وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿٨٠﴾ أَوَلَمْ
يَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِهِمْ مِنْ جَنَّةٍ إِن هُوَ الْاٰذِىۡرُ مُبِينٌ ﴿٨١﴾
أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ
مِنْ شَيْءٍ وَاَنۡ عَسٰٓى اَنۡ يَكُوۡنَ قَدًا قَرۡبًا جَلۡهَمُهُۥ فَيَاۡىِٕ حَدِيثٍۭ بَعۡدُهُ
يُؤْمِنُوۡنَ ﴿٨٢﴾ مَن يُضِلِلِ اللّٰهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَيَذَرُهُمْ فِي
طُغْيَانِهِمۡ يَعْمَهُوۡنَ ﴿٨٣﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسِيهَا
قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنۡدَ رَبِّي لَا يُجَلِّسُهَا لَوَقْتُهَا إِلَّا هُوَ ثَقُلَتِ فِي
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَا تَأْتِيكُمُ الْآفَئَةُ يَسْأَلُونَكَ كَأَنَّكَ خَافِيُ غُثَا
قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنۡدَ اللّٰهِ وَلٰكِنۡ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾

- ۱۷۹ شبهه سیز کی، بیز جئکردن و انسانلاردان بیر چوخونو جهنم اوچون یاراتدیق. اونلارین قلبلری واردیر، آما اونونلا آنلامازلار. گوزلری واردیر، لاکین اونونلا گورمزلر. قولقلاری واردیر، لاکین اونونلا ائشیتمزلر. اونلار حیوانلار کیمیدیرلر، بلکه ده، داهای چوخ ضلالتده دیرلر. غافلرده ائله محض اونلاردیرلار.
- ۱۸۰ گوزل آدلار آلله مخصوصدور، اونو، بو آدلارلا چاغیرین! اونون آدلاری حقیقته ابریلیگه دوشنلری ترک ائدین! اونلار، تئزلیکه، ائتدیکلری عمللرین جزاسینی چکه چکلر.
- ۱۸۱ یاراتدیقلاریمیز ایچرسینده بیر دسته واردیر کی، حق طرف هدایت ائدیر و حق ایله حوکم ائدیرلر.
- ۱۸۲ آیه لریمیزی تکذیب ائدنلری تئزلیکه بیلمه دیکلری بیر یتردن تدریجله یاخالا یاچاغیق.
- ۱۸۳ اونلارلا مهلت وقره رم؛ لاکین تورا سالماغیم دا سؤزسوز کی، چوخ آغیرداندیر.
- ۱۸۴ مگر دوشونمورلر کی، اونلارین صاحبینده (پیغمبرده) هئج بیر جنونلوق یوخدور؟ او، تکجه آچیق-آیدین خبردارلیق ائلدندیر.
- ۱۸۵ مگر اونلار گوزلرین و یترین ملکوتونا و آلله یین یاراتدیغی هر بیر شئی و اچلری نین یاغینلاشماسی احتمالینا دقت یتیریپ دوشونمورلر؟ بوندان سونرا بس هانسی سؤزه ایئناجاقلار؟
- ۱۸۶ آلله یین ضلالتده بوراخدیغی کیمسه اوچون، هئج بیر یول گؤسترن یوخدور؛ [آله] اونلاری عصیانلاری (آزغینلیقلاری) ایچینده حیرتده قالدیقلاری حالدا بوراخار.
- ۱۸۷ سندن قیامت وقتی نین نه زمان اولاجاغینی سوروشورلار. دئ: «اونون علمی تکجه ریمین یانیندادیر. وقتی اوندان باشقا هئج کس آشکار ائده بیلمز. [بو حادثه] گوزلرده و یترده چوخ آغیردیر. او، سیزلره غفلت گلر». سنین اوندان بیر خبرین وارمیش کیمی [پئنه] سندن سوروشورلار. دئ: «اونون علمی تکجه ریمین یانیندادیر؛ لاکین بونو انسانلارین چوخو بیلیرلر».

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ
 وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبَ لَاسْتَكْرَثْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسْنِيَ السُّوءُ
 إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٨﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ
 مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا فَلَمَّا
 تَغَشَّيَا حَمَلٌ خِفَافًا فَهَرَّتِ بِهِ فَلَمَّا أَثْقَلَتْ دَعَوَا اللَّهَ
 رَبَّهُمَا لَئِنْ آتَيْتَنَا صَالِحًا لَنُكَونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿١٨٩﴾ فَلَمَّا
 آتَاهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهُ شُرَكَاءَ فِيمَا آتَاهُمَا فَتَعَالَى اللَّهُ
 عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٩٠﴾ أَيْشُرِكُونَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ
 ﴿١٩١﴾ وَلَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَا أَنْفُسُهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿١٩٢﴾
 وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَتَّبِعُوكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ أَدَعَوْتُوهُمْ
 أَمْ أَنْتُمْ صَامِتُونَ ﴿١٩٣﴾ إِنْ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 عِبَادًا أَمْثَلُكُمْ فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
 صَادِقِينَ ﴿١٩٤﴾ أَلَمْ أَرْجُلْ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ يَبْطِشُونَ بِهَا
 أَمْ لَهُمْ آعِينٌ يَبْصُرُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا قُلْ
 اذْعُوا شُرَكَاءَ كُنتُمْ كِيدُونِ فَلَا تُنْظَرُونَ ﴿١٩٥﴾

۱۸۸ دئ: «من اؤزومه اکلهمین ایسته دیگیندن غیرى، نه بیر فایدا و نه ده بیر ضرر و ئرمگه اختیاریم یوخدور، اگر من غیب بیلن اولسايدیم، البته داهای چوخ خئیر ییغماق ایستردیم و منه اصلا یامانلیق توخونمازدی. من ایمان کتیرن قۇم اوچون آنجا ق خیردارلیق ائدن و مژده و ئرمه نم؟»

۱۸۹ سیزی تک بیر نفسدن یارادان و اونونلا ساکت و راحت اولماق اوچون اونون اؤزوندن جفتونو یارادان دا اودور. [آنا]، اونا (آنا یا) یاخینلاشدیقدا، [آنا] یونگول بیر یوکه بویلو اولدو. و [بیر نچه مدت] اونو داشیدی. [او یوک] آغیرلاشدیقدا اونلارین هر ایکسی اکلهمی، اؤز ریلرینی چاغیریب: «اگر بیزه صالح بیر اوشاق و ئرسن، سؤز سوز کی، شکر ائدنلردن اولاریق»، —دئدیلر.

۱۹۰ اونلارا صالح [بیر اوشاق] و ئردیکده اونلار [اکلهمین] و ئردیگنده اکلهم شریکلر قوشماغا باشلادیلار. لاکین اکلهم اونلارین شریک قوشدوقلاریندان چوخ اولودور.

۱۹۱ آبا اؤزلری یارادیلیمیش اولدوقلاری حالدا، هنج بیر شئی یاراتمایان شئیلری شریک قوشورلارمی؟!

۱۹۲ اونلار، نه بونلارا کؤمک ائده بیلیر و نه ده اؤزلرینه یاردیم ائده بیلیرلر.

۱۹۳ اونلاری دوغرو یولا چاغیرسانیز؛ سیزه تابع اولمازلار. اصلینده ایستر اونلاری چاغیراسینیز، ایسترسه ده سوساسینیز، سیزین اوچون بیردیر.

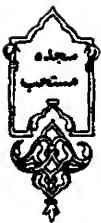
۱۹۴ اکلهمی قویوب چاغیردیقلارینیز کیمسه لر ده مطلق سیزین کیمی بیر بنده دیرلر. اگر دوز دئییرسینیزسه؛ اونلاری چاغیرین و اونلار دا سیزه جواب و ئرسینلر [گؤرک]؟!

۱۹۵ اونلارین یشرین آباقلاری، گیرلی الری، یا گؤرن گؤزلری، یاخود ائشیدن قولقلاری وارمی؟! [یا محمد!] دئ: «چاغیرین شریکلرینیزی! سونرا منیم بارمده حیله قورون و منه مهلت و ئرمه یین!»

اِنَّ وَلِيَ اللّٰهُ الَّذِى تَرَالِ الْكِتَابُ وَهُوَ تَوَلَّى الصّٰلِحِيْنَ
 ١٧١ وَالَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ نَصْرَكَ وَلَا اَنْفُسُهُمْ
 يَنْصُرُوْنَ ١٧٢ وَاِنْ تَدْعُوْهُمْ اِلَى الْهُدٰى لَا يَسْمَعُوْا وَاَتَرِيْهِمْ
 يَنْظُرُوْنَ اِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُوْنَ ١٧٣ خُذِ الْعَفْوَ وَاْمُرْ بِالْعُرْفِ
 وَاَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِيْنَ ١٧٤ وَاَمَّا يَنْزَعُكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ
 فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ اِنَّهٗ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ١٧٥ اِنَّ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا اِذَا
 مَسَّهُمْ طَآئِفٌ مِنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوْا فَاَنذَرْتَهُمْ
 مُبْصِرُوْنَ ١٧٦ وَاِخْوَانُهُمْ يَمُدُّوْنَهُمْ فِى الْقِيُسَةِ لَا
 يَقْصِرُوْنَ ١٧٧ وَاِذَا لَمْ تَأْتِيْهِمْ بَايَةٌ قَالُوْا لَوْلَا اُجِبْتُمْهَا
 قُلْ اِنَّمَا اَتَّبِعُ مَا يُوْحٰى اِلَى مِنْ رَبِّىْ هٰذَا بَصٰرَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ
 وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُوْنَ ١٧٨ وَاِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ
 فَاسْتَمِعُوْا لَهٗ وَاَنْصِتُوْا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ١٧٩ وَاذْكُرْ رَبَّكَ
 فِى نَفْسِكَ تَضَرَّعًا وَخِيفَةً وَدُؤًا جَهْرًا مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ
 وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِيْنَ ١٨٠ اِنَّ الَّذِيْنَ عِنْدَ رَبِّكَ
 لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ عِبَادَتِهٖ وَيَسْجُدُوْنَ لَهُ وَيَسْبُحُوْنَ

- ۱۹۶ منیم مولام شبهه سیز کی، کتابی نازل ائدن آلله‌دیر و او صالحلره اییه لی اولار.
- ۱۹۷ آلله‌دان غیری چاغیردیقلارینیز کیسه لر نه سیزه کؤمکلیک ائده بیلر و نه ده اؤزلرینه یاردیم ائده بیلرلر.
- ۱۹۸ و اگر سیز اونلاری هدایته طرف چاغیرسانیز؛ اثشتمزلر. سن اونلارین سنه باخدیقلارینی گؤرورسن، حالبوکی اونلار گؤرمورلر.
- ۱۹۹ عفو [یولونو] توت، یاخشی لیغا امر ائت و جاهللردن اوز دؤندرا
- ۲۰۰ و اگر سنه شیطانندان بیر وسوسه گلسه، آلله‌ها پناه گتیر! او، حقیقتاً، اثشیدن و بیلندیر.
- ۲۰۱ شبهه سیز کی، آلله‌دان قورخانلارا شیطانندان بیر وسوسه توخوندوغو زمان [آلله‌ی] یاد ائدیب در حال بصیرت تاپارلار.
- ۲۰۲ و قارداشلاری اونلاری آزعینلیغا چکیرلر، سونرا دا اونلاردان ال چکمز لر.
- ۲۰۳ اونلار بیر آیه گتیرمه دیگین زمان دئیرلر: «بیر آیه اویدوروب سنچمه لی دئییلدینمی؟» [یا محمد! اونلار! دئی: «من آنجاق رییمدن منه وحی اولونانا تابع اولارام. بو، ریینیز طرفیندن آیدین دلیلردیر و ایمان گتیرن قوم اوچون بیر هدایت و بیر رحمتدیر».
- ۲۰۴ قرآن اوخونان زمان اونا قولاق آسین و ساکت قالین! بلکه رحم اولوناسینیز.
- ۲۰۵ سحر-آخشام یالوارارق، قورخارق، سسینی اوجالتمادان قلیینده ریینی یاد ائت و غافلردن اولما!
- ۲۰۶ شبهه سیز کی، سنین ریی نین یانیندا اولانلار اونا عبادت اتمکده تکبرلوک گؤسترملر و اونو تسبیح ائدرلر و آنجاق اونا سجده ائدرلر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ فَأَتَقُوا
اللَّهَ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ۝ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ
وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رُبِّهِمْ تَوَكَّلُونَ ۝
الَّذِينَ يُعِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۝ أُولَٰئِكَ
هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ
كَرِيمٌ ۝ كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ لَكَارْهُونَ ۝ يَجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ
إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ۝ وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ
أَنَّهُمَا لَكُمْ وَتُؤَدُّونَ أَنَّا غَيْرُ ذَاتِ الشُّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ
اللَّهُ أَنْ يُخَيِّطَ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ ۝
لِيُخَيِّطَ الْحَقَّ وَيُطِلَّ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ۝

انفال سوره سی [۸]

بو سوره قرآن - کریمین سککیزینجی سوره سیدیر.
مدینه ده نازل اولموش و (۷۵) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ [یا محمد! سندن "انفال" حَقّینده سوآل اندیرلر. [اونلارا] دئ: «انفال آللهآ و پیغمبره مخصوصدور. آللهدان قورخون و آرانیزدا صلح یارادین! و اگر دوغرودان مؤمن سینیزسه، آللهآ و اونون پیغمبرینه اطاعت الدین!»
- ۲ مؤمنلر یالنیز او شخصلردیر کی، آللهین [آدی] ذکر اولاندا اوره کلری [قورخودان] تیتیره، آللهین آیه لری اونلارا اوخوندوقدا ایمانلاری آرتار و اؤز ریلرینه توکل اندرلر.
- ۳ اونلار ناماز قیلان و اؤزلرینه وئر دیگیمیز روزیدن [آهریلارینا دا] انفاق اقلنلردیرلر.
- ۴ دوغرو مؤمن اولانلار اونلاردیرلار، اونلار اوچون اؤز ریلری یانیندا درجه لر، باغیشلنما و گۆزه ل روزی وار.
- ۵ نجه کی، مؤمنلردن بیر دسته نین [بدر دؤیوشونه گئتمگی] اصلا خوشلامادیقلاری حالدا، ریین سنی حق ایله اؤز ائویندن چیخارتدی.
- ۶ حق آیدین اولدوقدان سونرا بئله، اونلار حق باره سینده سیننله مجادله اندیرلر. سانکی گۆزلری گۆره - گۆره اولومه طرف سوروتله نیرلر.
- ۷ [و یاد ات کی،] بیر زمان آلله ایکی دسته دن (قریشین تجارت کاروانی و سیلاحلی قوه لر دسته سیندن) بیر نین سیزه عاید اولماسینی وعده وئرمیشدی. سیز ایسه، سیلاحسیز دسته نین سیزه عاید اولماسینی آرزو اندیردینیز. آلله دا اؤز کلمه لری ایله حقّی (اسلامی) برقرار ائتمک و کافرلرین کۆکونو کسمک ایسته ییردی.
- ۸ کی، جنایتکارلارین خوشونا گلمسه ده، حقّی برقرار ائتسین و باطللی یوخ ائتسین.

اِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ اَنِي مُدْكُمُ
 بِالْفِئَةِ مِنَ الْمَلِكَةِ مُرْدِفِينَ ١ وَمَا جَعَلَ اللهُ الْاَبْشُرِي
 وَلِنُظْمِئْنَ بِهِ قُلُوبُكُمْ وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللهِ اِنَّ اللهَ
 عَزِيزٌ حَكِيمٌ ٢ اِذْ يُغَشِّيكُمُ النُّعَاسُ اَمْنَةً مِنْهُ وَيُنْزِلُ عَلَيْكُمْ
 مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لِيُطَهِّرَ كُفْرَكُمْ وَيُذْهِبَ عَنْكُمْ رِجْزَ الشَّيْطَانِ
 وَلِيَرْبِطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْاَقْدَامَ ٣ اِذْ يُوحِي رَبُّكَ
 اِلَى الْمَلِكَةِ اَنِي مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا سَا اُنْفِثُ فِي
 قُلُوبِ الَّذِيْنَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ الْاَغْنَاقِ
 وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ٤ ذَلِكَ بِاَنَّهُمْ شَاقُوا اللهَ
 وَرُسُلَهُ وَمَنْ يُّشَاقِقِ اللهَ وَرُسُلَهُ فَاَنَّ اللهَ شَدِيدُ
 الْعِقَابِ ٥ ذَلِكَ فَذُو قُوَّةٍ وَاَنَّ لِلْكَافِرِيْنَ عَذَابَ
 النَّارِ ٦ يَا أَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اِذَا لَقِيتُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوا
 زَحْفًا فَلَا تُولُوهُمْ الْاَدْبَارَ ٧ وَمَنْ يُؤْلِمِهِ يَوْمَئِذٍ
 دُبْرَهُ اِلَّا مُتَحَرِّفًا لِقِتَالٍ اَوْ مُتَحَيِّزًا اِلَى فِئَةٍ فَقَدْ
 بَاءَ بِغَضَبٍ مِنَ اللهِ وَمَا وِثِيهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ٨

- ۹ [یاد ائت کی،] بیر زمان سیز ریئینزدن کؤمک ایسته ییردینیز. اَلله : «من سیزی امدادینیزا بیر-بیری نین دالینجا گلن مین ملکله چاتارام»، -دئییه دوعانیزی قبول ائتدی.
- ۱۰ اَلله، بونو آنجاق بیر بشارت اتمک و اونونلا قیلرینیزی ساکینلشدیرمک اوچون اتمیشدی. غلبه یالنیز اَلله پانیندایر. اَلله، حقیقتاً، عزت و حکمت صاحبی دیر.
- ۱۱ [یاد ائت کی،] بیر زمان اؤز طرفیندن آرخاپین اولماق اوزره، اَلله سیزی یونگول بیر اویغویا دالدیدری و گویدن اوستونوزه یاغیش یاغدیدری کی، سیزی اونونلا پاک ائتسین، شیطانین وسوسه سین سیزدن سیلیب آپارسین، اورکلرینیزی محکملندیرسین و اونونلا سیزی ثابت قدم ائتسین.
- ۱۲ اوزمان سنین ریین ملکله بئله وحی ائلیدری : «من ده سیزینله یم، ایمان گئیرن شخصلری ثابتلشدیرین! تئزلیکله من کافرلرین اوره گینه رُعب (قورخو) سالاجام. اونلارین بویونلاری نین اوستونو (باشلارینی) وورون و بوتون بارماقلارینی کسین!»
- ۱۳ بو، اونا گؤره دیر کی، اونلار اَلله و اونون پیغمبرینه قارشی چیخمیشدیلار، کیم اَلله و اونون پیغمبرینه قارشی چیخسا، شبهه سیز کی، اَلله آخیر عذاب وئرن دیر.
- ۱۴ بودور [دنیا عذابی]، اونو دادین و [بیلین کی،] کافرلر اوچون بیر ده جهنم عذابی واردیر.
- ۱۵ ای ایمان گئیرنلر کافرله توپلو حالدا راست گلدیکده، اونلارا [قورخودان] آرخا چئورمه یین (دؤیوشدن قاچما یین)!
- ۱۶ [کارلی] دؤیوش اوچون یتر ده ییشدیرن و یا آیری بیر دسته یه (بولداشلارینا) قوشولماق ایسته یین شخص مستثنی اولماقلا، کیم بئله بیر گونده دوشمه آرخا چئورسه، سؤز سوز کی، اَلله یین غضبی ایله قایتیمیش اولار. اونون مسکنی جهنمدیر و قایداجاق یتری نه پامان بیر یتر دیر.

فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ
وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٧٠﴾ ذَلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوهِنٌ كَيْدَ الْكَافِرِينَ ﴿٧١﴾
إِنْ تَسْتَفْتِهِمْ فَقَدْ جَاءَكُمْ الْفَتْحُ وَإِنْ تَنْتَهُوا فَمَا وَخَيْرُ
لَكُمْ وَإِنْ تَعُودُوا نَعُدْ وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ فِئَتُكُمْ
شَيْئًا وَلَوْ كَثُرَتْ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٢﴾ يَا
أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنَّهُ وَاتُّمَّ
تَسْمَعُونَ ﴿٧٣﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ
﴿٧٤﴾ إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الضُّمَّةُ الَّذِينَ لَا
يَعْقِلُونَ ﴿٧٥﴾ وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ
وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٧٦﴾ يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ
لِمَا يَحْيِيكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ
إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٧﴾ وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا
مِنْكُمْ خَاصَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٧٨﴾

- ۱۷ اونلاری سیز اۆلدورمه دینیز؛ لاکین آلله اۆلدوردو. آتدیغین زمان، سن آتامدین، لاکین آلله آتدی. آلله بونونلا [ایسته دی کی،] مؤمنلری یاخشى بیر سیناقدان کتچیرتسین. آلله ائشیدن و بیلندیر.
- ۱۸ [ماجرا] بو ایدی. [بیلین کی،] آلله کافرلرین حيله سینی ضعیف ائلدندیر.
- ۱۹ [ای مشرکلا] اگر سیز غلبه ایسته ییر سینیزسه، ایندی آرتیق سیزه غلبه گلیبدیر [و اسلام غالب اولویدور] و اگر [دوشمنچی لیكدن] ال چکسه نیزسه، بو، داما خشیر نیزه دیر و اگر [دؤیوشه] قایستانیز؛ بیز ده قایداریق، بیر حالدا کی، دسته نیز نه قدر چوخ اولسا دا بئله، سیزدن بیر شئی دفع ائده بیلمز و آلله، حقیقتاً، مؤمنلره دیر.
- ۲۰ ای ایمان گتیرنلر! آلله و اونون پیغمبرینه اطاعت ائدین و اونون [سؤزونو] ائشیدیگیز حالدا اوندان اوز دؤندرمه یین!
- ۲۱ و ائشیتمه دیکلری حالدا: "ائشیدیک"، -دئین شخصلر کیمی اولمایین!
- ۲۲ آلله یانیندا، دوشونمه یین کارلار و لاللار یئر اوزونده گزه ن جانلی لارین لاپ پیسی دیرلر.
- ۲۳ اگر آلله، اونلاردا بیر خشیر اولدوغونو بیلسه ایدی، اونلارا ائشیتدیرردی. اگر اونلارا ائشیتدیرسیدی ده مطلق اوز دؤندریپ گئردیلر.
- ۲۴ ای ایمان گتیرنلر! [آلله و پیغمبر] سیزه حیات و ثرن شئییه سیزی دعوت ائتدیکه آلله یین و پیغمبرین دعوتینی قبول ائدین و بیلین کی، آلله انسانلا اونون قلبی آراسینا حایل اولار و حقیقتاً، هامینیز اونون یانینا جمع اولاجاق سینیز.
- ۲۵ تکجه سیزین ایچینیزدن ظلم ائدنلره توخونمایان [حتی سیزدن ظلم ائدنلره بیرلیکده باشقالارینا دا توخونان] بلادان قورخون! بیلین کی، حقیقتاً، آلله آغیر عذاب وئرن دیر.

وَاذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ
تَخَافُونَ أَنْ يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَآوَاكُمْ وَأَيَّدَكُمْ بِنَصْرِهِ
وَرَزَقَكُم مِّنَ الطِّيبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٢١﴾ يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَحُونُوا أَمَانَتَكُمْ
وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾ وَاعْلَمُوا أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ
فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ
وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٤﴾ وَادْعُوا
بِكُتُبِ اللَّهِ كَقُرْآنِ الْكِتَابِ أَوْ يَمْشُوا عَلَى الْأَرْضِ
وَيَمْكُرُوا اللَّهُ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا كَرِهُوا ﴿٢٥﴾ وَإِذْ أَنْتُمْ عَلَى
أَنْفُسِكُمْ أَلَا وُلِيَّيْنِ قَالُوا أَذْهَبْنَا لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ
﴿٢٦﴾ وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقُّ مِنْ
عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَابًا مِنَ السَّمَاءِ وَإِئْتِنَا بَعْدَ
الْبَيْتِ ﴿٢٧﴾ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا
كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٢٨﴾

- ۲۶ یادینیزا سالین کی، بیر زمان سیز یئر اوزونده آز و ضعیف اولونموشلار ایدینیز. قورخوردونوز کی، [آیری] آدمالار سیزی قاپیب قاچیرتسینلار. آله ایسه سیزه سیغیناجاق وئردی، اوز نصرتی ایله سیزی گوجلندیردی و تمیز شیلردن سیزه روزی وئردی کی، بلکه شکر اتده سینیز.
- ۲۷ ای ایمان گتیرنلر! آلهها و پیغمیره خیانت ائتمه یین و [هابشله] اوز امانتلرینیزده ده خیانت ائتمه یین! بیر حالدا کی، اوزونوز [بونو] بیلیر سینیز [کی، اتدیگینیز خیانتدیر و سیز خیانت ائتمه ملی سینیز].
- ۲۸ و بیلین کی، سیزین ماللارینیز و اولادینیز سیزین اوچون آنجاق بیر سیناقدیر. بؤیوک اجر ده، اصلینده، آلههین پانیندادیر.
- ۲۹ ای ایمان گتیرنلر! اگر آلههده قورخسانیز، او سیزه [حق ایله باطلی] آیرد ائدن بیر [قوه] وئردی، سیزین گناهلارینیزی اؤرتدی و سیزی باغیشلادی. آله، بؤیوک فضل [و مرحمت] صاحبی دیر.
- ۳۰ [یادینا سال] بیر زمان کافرلر سنی حبس ائتمک، اولدورمک و یا چیخارتماق اوچون سته قورغو قوروردولار. اونلار قورغو قوروردولار، آله دا تدبیر تۆکوردو. آله ایسه تدبیر تۆکنلرین لاپ یاخشی سیدیر.
- ۳۱ آیه لریمیز اونلارا اوخونان زمان دیرلر: «انشیتدیک! اگر ایسته سک، ییز ده ائله بونا تایی دئییلیریک. بو، قدیم افسانه لردن باشقا بیر شی دئییلیر».
- ۳۲ و [یادینا سال] بیر زمان: «ایلاهی! اگر بو، سنین طرفیندن اولان همان حقدیرسه، اوندا بیزه گؤیدن داش یاغدیدر و یا بیزه آغریلی عذاب یتتیر»، —دئدیله.
- ۳۳ حالبوکی، سن نه قده و کی، اونلارین ایچینده سن، آله، اونلارا عذاب وئرمک ایسته میر. باغیشلانمالارینی دیله دیکلری حالدا دا آله اونلارا عذاب وئره ن دئییلدیر.

وَمَا لَهُمْ آلَا يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَ هَٰؤُلَاءِ أُولِيَ سَاوَةِ الْآلَا
الْمُتَّقُونَ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٤﴾ وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ
عِنْدَ الْبَيْتِ الْأَمُكَاً وَتَضِيدُهُ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا
كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٢٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ
أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَسَيُنْفِقُونَ هَاهُنَا
تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً تُمْرِقُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
إِلَى جَهَنَّمَ يُخْشَرُونَ ﴿٢٦﴾ لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ
وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضُهُ عَلَى بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُ جَمِيعًا
فَيَجْعَلُهُ فِي جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ لِلَّذِينَ
كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ وَإِنْ يَعُودُوا
فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٨﴾ وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ
فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ فَإِنْ انْتَهَوْا فَإِنَّ
اللَّهِ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٩﴾ وَإِنْ تَوَلَّوْا فاعْلَمُوا أَنَّ
اللَّهَ مَوْلَاكُمْ نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٣٠﴾

- ۳۴ نه اوچون آله اونلارا عذاب وئرمه سین؟ بیر حالداکی، اونلار [مسجدالحرامین] باخانلاری (خادم‌لری) اولمادیقلاری حالدا مسجدالحراما مانع اولورلار؟! اونون باخانلاری تقوالی لاردان غیریمی دییلدیر. لاکین بونو اونلارین چوخو بیلیمیر.
- ۳۵ اونلارین بشتند کی (بیت الحرامداکی) نمازلاری فیشقیراق آتیب ال چالماقدان باشقا بیر شئی دییلدیر. ایندی ایسه کافر اولدوغونوزا گوره دادین عذاب!
- ۳۶ شبهه سیز کی، کافرلر اوز ماللارینی [جماعتی] آلههین پولوندان ساخلاماق اوچون صرف اندیرلر و داها دا اونو صرف الله جکله، لاکین او، اونلارا حسرت اولاجاق و سونرا [دنیا دا] مغلوب اولاجاقلار. [آخرتده ده] کافرلر جهنمه توپلانلاجاقلار.
- ۳۷ [بونلار اونا گوره دیر کی،] آله مورداری پاکدان آپیرد اتتسین، مورداری بیر-بیری نین اوستونه بیغیب هامیسنی بیر یشره توپلاییب جهنمه آتسین. بونلار زیانکارلاردیرلار.
- ۳۸ [یا محمد!] کافرلره دئ: «اگر اونلار ال گؤتورسه لر، کنجیمیشده کی گناهلاری باغیشلنار و اگر یشته قاییتسالار، شبهه سیز کی، قاباقکی [آنالارینیزین حقینده آلههین قویدوغو] قایداه-فراری کنجیمیشده گؤروبسونوز.
- ۳۹ و اونلارلا او قده ر دؤیوشون کی، بیر فتنه (شرک) قالماسین و دین، تامایله آلهها مخصوص اولسون. اگر ال گؤتورسه لر، حقیقتاً، آله اونلارین اتدیکلری عمللری گؤرندیر.
- ۴۰ و اگر اوز دؤندرسه لر، بیلین کی، آله سیزین مولانیزدیر. او، نه گؤزه ل مولا و نه گؤزه ل کؤمکچی دیر.

وَأَعْلَوْا إِنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ
وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ إِن كُنْتُمْ
أَمْنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ التَّلَاقِ
الْجُمُعَاتِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ١١ إِذَا شِئْتُمْ بِالْعُدْوَةِ
الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوَىٰ وَالرَّكْبُ أَسْفَلَ
مِنْكُمْ وَلَوْ تَوَاعَدْتُمْ لَا خِلَافَ لَكُمْ فِي الْمِعَادِ وَلَكِنْ
لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَنْ
بَيْتِنَا وَيُخَيَّرَ مَنْ خَيَّرَ عَنْ بَيْتِنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ١٢ إِذِ
يُرِيكُمُ اللَّهُ فِي مَنَايِكَ قَلِيلًا وَلَوْ أَرَايَكُمْ كَثِيرًا
لَفَشَلْتُمْ وَلَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأُمُورِ وَلَكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ إِنَّهُ عَلِيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ ١٣ وَإِذْ يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ الْفَتْحِ
فِي غَيْبِكُمْ قَلِيلًا وَيُقَلِّلُكُمْ فِي آغِيثِهِمْ
لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ١٤
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا
وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ١٥

۴۱ اگر سیز آلله و [حقله باطلین] آیرد اندیلدیگی و ایکی دسته نین بیر-بیرله اوز-اوزه گلدیگی گون بنده میزه نازل اتدیگیمیز آه لره ایمان گتیریسیزسه، بیلین کی، غنیمت اتدیگینیز (قازاندیغینیز) هر هانسی ششین بنشده بیرى آلله، پیغمبره، یاخین آدمالارینا، یتیملره، یوخسوللارا و یولدا قالیشلارا عایدیر. آلله هر شئه قادردیر.

۴۲ [یاد اندین] بیر زمان سیز وادی نین یاخین طرفینده و اونلار وادی نین اوزاق طرفینده اییدیلر، کاروان ایسه سیزدن آشاغیدا دورموشدو. اگر وعده لشیردینیزسه، وعده گاه باره سینده مطلق اختلاف اندردینیز، لاکین آلله، حوکماً اولاجاق ایشی یشینه یشیرمک اوچون ائله اتدی کی، هلاک اولمالی اولان شخص آچیق دلیلدن [سونرا] هلاک اولسون و ساغلام قالمالی اولان شخص ده آچیق-آشکار دلیلدن [سونرا] ساغلام قالسین. شبهه سیز کی، آلله ائشیدن و بیلندیر.

۴۳ او زمان آلله یوخوندا [و یا گوزونده] سنه اونلاری آز گؤستردی و اگر اونلاری سنه چوخ گؤسترسیدی، بوشالاردینیز (سوست اولاردینیز) و مطلق ایشده (جهاددا) بیر-بیرینیزله چکیشردینیز. لاکین آلله سیزی سلامت قورتاردی. او، حقیقتاً اورکلرده اولانلاری بیلندیر.

۴۴ اونلارلا اوز-اوزه گلدیگینیز زمان، آلله، حوکماً اولاجاق ایشی یشینه یشیرمک اوچون اونلاری سیزین گوزونوزده آز گؤستردی و سیزی ده اونلارین گوزونده آزالدیردی. بوتون ایشلر آلله عایدیر.

۴۵ ای ایمان گتیرنلر! [یاغی] بیر دسته ايله اوز-اوزه گلنده دایاناقلی اولون، آلله چوخ یاد اندین! بلکه نجات تاپاسینیز.

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ
رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٦﴾ وَلَا تَكُونُوا
كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَرِئَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ
عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿١٧﴾ وَإِذْ زَيْنَ
لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَنْعَمَ لَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمْ الْيَوْمَ مِنَ
النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَكُمْ فَلَمَّا تَرَأَتِ الْفِئَتَانِ نَكَصَ
عَلَى عَقْبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكُمْ إِنِّي أَرَى مَا لَا تَرَوْنَ
إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٨﴾ إِذْ يَقُولُ
الْمُكَافِرُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ غَرَّ هَؤُلَاءِ دِينُهُمْ وَمَنْ
يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ هَئِنِ زُجِرَ عَنْكُمْ ﴿١٩﴾ وَلَوْ تَرَى إِذِ
يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ
وَإِذْ يَأْرَهُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٢٠﴾ ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتِ
أَيْدِيَكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ﴿٢١﴾ كَذَابُ
الْفِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ
فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٢﴾

۴۶ اَللّٰه و اونون پيغمبرينه اطاعت ائدين و بير-بيرينيزله چكيشمه يين! يوخسا ضعيفله ييب گوجدن دوشرمينيز. صبر ائدين! شبيهه سيز كي، اَللّٰه صبر ائدنلرله دير.

۴۷ يوردلاريندان تكبرله، اوزلريني جماعته گؤستمك مقصدي ايله چيخانلار و انسانلاري اَللّٰه پولونندان ساخلايانلار كيمني اولماييين! اَللّٰه اونلارين اتديكلرينه احاطه سي وار.

۴۸ [يادينيز! سالين كي،] او زمان شيطان اونلارا اوز عمللريني يزه كلنديردى و دئدى: «بو گون انسانلاردان سيزه غالب گله جك بير كيমে يوخدور و من ده سيزين پناهينيزام». ايكي دسته اوز-اوزه گلدیگی زمان ايسه دابانلاري اوسته دؤنوب دئدى: «من سيزدن اوزاغام، من سيزين گورمه ديكلرينيزي گورورم، من اَللّٰه دان قورخورام و اَللّٰه آغير عذاب وئرندير».

۴۹ اوزمان منافقلر و قلبلرينده مرض اولانلار دئييرديلر كي: «بونلاري (مومنلري) اوز دينلري اَللّٰه داپ». لاکين اَللّٰه توکل ائدن [غالب اولار]. اَللّٰه، حقيقتاً، عزّت و حکمت صاحبي دير.

۵۰ [يا محمد!] کاش سن کافرلري ملکلر اونلارين اوزلرينه و يانلارينا ووراق: «يانديران عذابي دادين!» - [دئييب] جانلاريني آلاندا گوره يدين.

۵۱ بو، سيزين قاباقجادان اوز قازانديقلارينيزا (گوندرديگينيزه) گوره دير. [يوخسا،] اَللّٰه بنده لره ظلم ائدن دئييلدير.

۵۲ فرعون خانداني نين و اونلاردان اولکيلرين ديلري کيميدير [كي] اونلار اَللّٰه نين آيه لرينه کافر اولدولار؛ اَللّٰه دا اونلاري گناهلارينا گوره ياخالادي. شبيهه سيز كي، اَللّٰه چوخ قوتلي دير، آغير عذاب وئرندير.

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَى قَوْمٍ حَتَّى
 يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾ كَذَابُ الْ
 فِرْعَوْنَ ۖ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَبُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ
 بِذُنُوبِهِمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَكُلٌّ كَانُوا طَائِفِينَ ﴿٥٢﴾ إِنْ شَرَّ
 الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٣﴾ الَّذِينَ
 عَاهَدَتْ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مِرَّةٍ وَهُمْ
 لَا يَتَّقُونَ ﴿٥٤﴾ فَمَا تَشْفَعُنَّهُمْ فِي الْحَرْبِ فَشَرِّبْهُمْ مِنْ
 خَلْفِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٥٥﴾ وَإِنَّمَا تَخَافَنْ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةٍ
 فَاثْبِتْ إِلَيْهِمْ عَلَى سَوَاءٍ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِبِينَ ﴿٥٦﴾ وَلَا
 يَخْسِبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَبْقُوا ۖ إِنَّهُمْ لَا يُغْزَوْنَ ﴿٥٧﴾ وَأَعِدُوا
 لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ
 بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخَرِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا
 تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ ۚ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ
 اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٥٨﴾ وَإِنْ جَحَدُوا لِلْسَّلَامِ
 فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٥٩﴾

- ۵۳ بو، اونا گۆره دیر کی، حقیقتاً، آلله بیر قوم اوچون عطا اتدیگی نعمتی، اؤزلری اؤز وضعیترینی ده یشمه یینجه، اصلا ده یشن دیلیدیر. آلله انشیدن و ییلندیر.
- ۵۴ فرعون خاندانی نین و اونلاردان اولکیلرین دبلری کیمیدیر کی، ربلمی نین آیه لرینی تکذیب اتدیبلر و بیز ده اونلاری گناهلارینا گۆره هلاکه پتیردیک و فرعون خاندانینی غرق اتدیک. اونلارین هامیسی ظالم ایدی.
- ۵۵ شبهه سیز کی، یشر اوزونده کی جانلی لارین لاپ پیسی آلله یانیندا کافر اولانلاردیر. اونلار ایمان گتیرمزلر.
- ۵۶ اونلار عهد باغلادینین کیمسه لر دیر کی، سونرا هر دفعه اؤز عهدلرینی سیندیرارلار و اونلار چکینمزلر.
- ۵۷ اگر دؤیوشده اونلارا ال تاپسان؛ [اونلارین اوستونه ائله یوروش انتا کی،] آرخالارینجا گلنلری ده اونلارلا قووروب داغیداسان، بلکه عبرت آکسینلار.
- ۵۸ اگر بیر قومون سنه خیانت ائده جگیندن قورخورسان، اونداه عدالت یولو ایله [عهدلرینی] اوستلرینه (باشلارینا) آتا آلله خائنلری دوست توتماز.
- ۵۹ [جانلارینی بدر دؤیوشونده قورتاران] کافرلر الله گمان ائتمه سینلر کی، قاجیب قورتولموشلار. اونلار [بیزی] عاجز ائده یلمزلر.
- ۶۰ باجاردیغینیز قده و قوت (سیلاح) و بسله نمیش آتار تدارک ائدین! بونونلا هم آلله دوشمنینی، هم اؤز دوشمنیزی، هم ده بونلاردان غیری سیزین بيلمه دیگینیز و لاکین آلله یین بیلدیگی دیگر دوشمنلری قورخودورسونوز. آلله یولوندا هر نه انفاق ائده سینیز عوضی کامل اولاراق سیزه اؤده نر و سیزه هنج بیر حقسیزلیک ائدیلمز.
- ۶۱ اگر اونلار باریشا منیل گؤستره لر، سن ده اونا منیل گؤستر و آلله توکل انتا! او، حقیقتاً انشیدن و ییلندیر.

وَأَنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنْ حَسِبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي يَدُّكَ
بِنَصْرِهِ يَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾ وَالْفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا مَا أَلْفَتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٥٨﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٩﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ
يَكُنْ مِنْكُمْ عِشْرُونَ صَابِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتِينَ وَإِنْ يَكُنْ
مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
لَا يَفْقَهُونَ ﴿٦٠﴾ أَلَمْ تَخَفْ أَنَّ اللَّهَ عَنَّا وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ
ضَعْفًا فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتِينَ وَإِنْ يَكُنْ
مِنْكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٦١﴾
مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَكُونَ لَهُ أَسْرَى حَتَّى يُثْخِنَ فِي الْأَرْضِ
شَرِيدُونَ عَرَضَ الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ وَاللَّهُ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٢﴾ لَوْلَا كِتَابٌ مِنَ اللَّهِ سَبَقَ لَسَأَلْتُمْ
فِيمَا أَخَذْتُمْ عَذَابَ عَظِيمٍ ﴿٦٣﴾ فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ
حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٦٤﴾

- ۶۲ و اگر سنه حيله گلمک ایسته سه لر، [بیل کی] تکجه آله سنه کفایتدیر. سنی اوز نصرتی ایله و مؤمنلره محکمله دن آله.
- ۶۳ و اونلارین قلیلرینی بیرلشدیردی. اگر سن یتر اوزونده اولان شیلرین هامیسینی وئرسیدین؛ اونلارین قلیلرینی بیرلشدیره بیلمزدین. لاکین آله اونلاری بیرلشدیردی (آرالاریندا انسیت یاراتدی). دوغروان دا او، عزت و حکمت صاحبی دیر.
- ۶۴ یا پیغمبر! آله و سنه تابع اولان مؤمنلر سنه کفایتدیر.
- ۶۵ یا پیغمبر! مؤمنلری دؤیوشه تشویق انت! اگر سیزدن ایگیرمی نفر دؤزوملو کیشی اولسا، ایکی یوز نفره غالب گلر و اگر سیزدن یوز نفر اولسا، کافرلردن مین نفرینه غالب گلرلر. اونا گؤره کی، اونلار آنلاماز بیر قۇمدور.
- ۶۶ ایندی آله سیزین [وظیفه نیزی] یونگوللشدیردی. آله سیزده بیر ضعیف لیگین اولدوغونو بیلیردی. اگر سیزدن یوز نفر دؤزوملو [شخص] اولسا، ایکی یوز نفره غالب گلر و اگر سیزدن مین نفر اولسا، آلهین اذنی ایله ایکی مین نفره غالب گلر و آله صبر ائدنلره دیر.
- ۶۷ هنج بیر پیغمبره، یتر اوزونده حؤکمران اولماغا اسیرلر آلقاق یاراشماز. سیز دنیا مالینی ایسته ییرسینیز؛ آله ایسه آخرت ایسته ییر. آله عزت و حکمت صاحبی دیر.
- ۶۸ و اگر اوکجه دن آلهدان بیر یازی اولماسایدی، آلدیغینیز [فدیه]—یه گؤره سیزه بؤیوک عذاب توخوناردی.
- ۶۹ غنیمت آلدیغینیز شیلردن حلال و تمیز [بیر شکیلده] یشیین و آلهدان قورخون! آله، حقیقتاً، باغیشلايان و مهرباندير.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِمَنْ فِي أَيْدِيكُمْ مِنَ الْأَسْرَى إِنْ يَعْلَمِ
 اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِمَّا أَخَذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرَ لَكُمْ
 وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٧﴾ وَإِنْ يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا
 اللَّهَ مِنْ قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٨﴾ إِنْ الَّذِينَ
 آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ
 اللَّهِ وَالَّذِينَ أَوْفُوا وَنَصَرُوا أُولَئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ
 وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَا لَكُمْ مِنْ وَلَايَتِهِمْ مِنْ شَيْءٍ حَتَّى
 يُهَاجِرُوا وَإِنْ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمْ النَّصْرُ الْأَعْلَى
 قَوْمِ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِشْقَاقٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٥٩﴾ وَالَّذِينَ
 كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ
 وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ﴿٦٠﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ
 اللَّهِ وَالَّذِينَ أَوْفُوا وَنَصَرُوا أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ
 مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٦١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْ بَعْدُ وَهَاجَرُوا
 وَجَاهَدُوا مَعَكُمْ فَأُولَئِكَ مِنْكُمْ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ
 أَوْلَى بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٢﴾

- ۷۰ یا پیغمبر! الینده اولان اسیرلره دئ: «اگر آلله، قیلرلرینیزده بیر خئیر اولدوغونو بیلیرسه؛ سیزدن آیینان [فدییه]—دن داها خئیرلیسینی وئره و سیزی باغیشلا یار و آلله باغیشلا یان و مهربان دیر».
- ۷۱ اگر سنه خیانت ائتمک ایسته ییرلرسه، بوندان اوک آلله دا خیانت ائتمیشدیلر. آلله [سنه اونلاردان انتقام آلماق] امکان وئردی. آلله بیلیک و حکمت صاحبی دیر.
- ۷۲ ایمان گتیریب هجرت ائدیلر، آلله یولوندا ماللاری و جانلاری ایله جهاد ائدیلر، [مهاجرلره] سیغیناجاق وئریپ کؤمکلیک ائدیلر، بیر—بیرلری نین دوستلاریدیلر. ایمان گتیریب هجرت ائتمه یئرلر ایسه، هجرت ائتمه یینجه سیزین هنج بیر شئیده اونلارلا دوستلوقونوز یوخدور. [آما] اگر اونلار دین یولوندا سیزدن کؤمک ایسته سلر، سیزنله آرا لاریندا بیر عهد اولان قۇمون علیینه اولمایان تقدیرده، اونلار کؤمکلیک ائتمک سیزه واجب دیر. آلله نه ائدیگینیزی دقیق گۆرندیر.
- ۷۳ کافر اولانلار دا بیر—بیرلرینه دوست دورلار. اگر بونلاری ائتمه سینیز، یئر اوزونده فتنه (شرک) و بؤیوک بیر فساد اولار.
- ۷۴ ایمان گتیریب هجرت ائدیلر، آلله یولوندا جهاد ائدیلر و [مهاجرلره] سیغیناجاق وئریپ کؤمکلیک ائدیلر، حقیقی مؤمنلر دیرلر. اونلار اوچون باغیشلانما و گۆزه ل روزی وار.
- ۷۵ سونرادان ایمان گتیریب هجرت ائدیلر و سیزنله بیرلیکده دؤیوشنلر ده سیزنله دیرلر. آلله نین کتابیندا (قانونوندا) قوهوملارین بعضی لری بعضی لریندن اوستوندور. حقیقتاً، آلله هر شئی عالیم دیر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سُورَةُ التَّوْبَةِ وَهُوَ عَشْرٌ وَفِيهَا ثَمَانِيَةٌ وَارْبَعُونَ آيَةً

بَرَاءَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ
 ١ فَسِيحُوا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي
 اللَّهِ وَإِنَّا لِلَّهِ مُخِرُونَ الْكَافِرِينَ ٢ وَأَذَانٌ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ
 إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ أَنَّ اللَّهَ بَرِيءٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَرَسُولُهُ
 فَإِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي
 اللَّهِ وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ٣ إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ
 مِنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْئًا وَلَمْ يُظَاهِرُوا عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتِمُّوا
 إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ إِلَىٰ مُدَّتِهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ٤ فَإِذَا انسَلَخَ
 الْأَشْهُرُ الْحُرُمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوا مِنْهُمْ
 وَأَخْضِرُوا لَهُمْ وَأَقْعُدُوا لَهُمْ كُلٌّ مِرْصَدٌ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا
 الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلَوْا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
 ٥ وَإِنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلَامَ
 اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ٦

تۆبه سوره سی [۹]

بو سوره قرآن - کرىمىن دوققوزونجو سوره سىدير. مدينه ده نازل
اولموش و (۱۲۹) آيه دير. قرآندا باشلانیشیندا "بسم الله
الرحمن الرحيم" اولمايان يگانه سوره دير.

۱ بو، آلله و اونون پىغمبرىن، عهدلشدیگینیز مشرکلردن برى (اوزاق)
اولماسیدیر.

۲ يثر اوزونده دورد آی داما گزین و بیلین کی، سیز آلله عاچز انده بیلن
دئیلسینیز و حقیقتاً، آلله کافرلى روسواى اندندير.

۳ بو، آللهدان و اونون پىغمبریندن بؤيوك حج گونو انسانلارا بير بیلدیریشدیر
کی، حقیقتاً، آلله دا و اونون پىغمبرى ده مشرکلردن برى دير. اگر تۆبه
اتسه نيز، او سیزین اوچون خيیرلى دير، اگر اوز دؤندرسه نيز، بیلین کی،
سیز آلله عاچز انده بیلن دئیلسینیز. کافر اولان شخصلره آغریلى عذابلا
مؤده وئر.

۴ عهد باغلا دیغینیزدان سونرا سیزه قارشى عهدلرینده بير اسکیک لیک
اتمه میش و سیزین علییه نيزه هئچ کسه کؤمکلیک گؤسترمه میش مشرکلر
مستنادیرلار. اونلارلا مدتلىرى نین آخريته قدهر عهدلرینی تمام اندین!
شبهه سیز کی، آلله تقوالیلاری دوست توتار.

۵ حرام آیلاز اؤتدوکده مشرکلری هارادا تاپسانیز اؤلدورون! اونلاری یاخالایین
(اسیر آکین). حبس (محاصره) اندین، اونلارین کمینلرینه اوتورون! اگر
تۆبه ائتسه لر، ناماز قیلسالار و زکات وئرسه لر اوندا یوللارینی [آزاد]
بوراخین! شبهه سیز کی، آلله باغیشلايان و مهرباندير.

۶ اگر مشرکلردن بیرى سنه سیغینماق ایسته سه، اونا پناه وئر کی، آلله کلامینی
ائتیشین. سونرا اونو امین اولدوغو یثره چاتدیر. بو، اونا گؤره دير کی،
اونلار بیلیمه یین بیر قۇم دورلر.

كَيْفَ يَكُونُ لِلشَّرِكَينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ
 رَسُولِهِ إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا
 اسْتَقَامُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ
 الْمُتَّقِينَ ٥ كَيْفَ وَإِنْ يَظْهَرُ عَلَيْكُمْ لَا تَرْقُبُوا فِيكُمْ
 إِلَّا وَلَا ذِمَّةٌ يُرْضُونَكُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ وَتَأْبَى
 قُلُوبُهُمْ وَأَكْثَرُهُمْ فَاسِقُونَ ٦ اسْتَرُوا بآيَاتِ
 اللَّهِ تَمَنَّا قَلِيلًا فَوَصَدُوا عَنْ سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا
 يَعْمَلُونَ ٧ لَا تَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنٍ إِلَّا وَلَا ذِمَّةٌ وَأُولَئِكَ
 هُمُ الْمُعْتَدُونَ ٨ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا
 الزَّكَاةَ فَخِوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَتُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ
 ٩ وَإِنْ نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِي
 دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا أَيْمَةَ الْكُفْرَانِ هُمْ لَا أَيْمَانَ لَهُمْ لَعَنَهُمُ
 يَنْتَهُونَ ١٠ أَلَا تُقَاتِلُونَ قَوْمًا نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا
 بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُمْ بَدُّوْكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ اتَّخَذْتُمْهُمْ
 قَالَهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ١١

- ۷ مسجدالحرامین یانیندا (مکه نین کناریندا) عهدلشدیگینیز کیمسه لردن ساوایی، مشرکلر اوچون آله و اونون پیغمبری یانیندا نشجه بیر عهد اولای بیلر؟! اونلار نه قدر کی، [عهدلری نین] اوستونده دیرلر، سیز ده اونلار اوچون [سؤزونوزون] اوستونده اولون! حقیقتاً، آله تقوالیلاری دوست توتار.
- ۸ نشجه اولای بیلر کی، اگر اونلار سیزه غالب گلسه لر، نه [بیر آند ویا] قوهوملوق و نه بیر عهد گؤزه تله ییرلر. اونلار اورکلری ایسته مه دیگی حالدا، دیبله سیزی راضی سالماق ایسترلر. اونلارین اکثریتی فاسقلر دیر.
- ۹ آلههین آیه لرینی اوجوز قیمته ساتدیلار [و یا آلههین آیه لری ایله آزاچق بیر عوض آلدیلار و جماعتی] اونون یولوندان ساغلا دیلار (دؤندر دیلر). دوغرودان دا اونلارین گوردوکلری ایش نشجه ده پسدیر.
- ۱۰ اونلار بیر مؤمن حقینده نه [آند، نه] قوهوملوق و نه ده بیر عهد گؤزتله ییرلر. اصل تجاوزکارلار دا اونلار دیر.
- ۱۱ اگر تۆبه اتتسه لر، ناماز قیلسالار و زکات و ترسه لر، اوندا اونلار سیزین دین قارداشلارینیز دیر. بیز آیه لری، بیلن بیر قوم اوچون [بشله] تفصیلاتلا بیان ائده ریک.
- ۱۲ و اگر عهد باغلا دیقدان سونرا آندلارینی سیندیرسالار (پوزسالار) و دینینیزه طمن اتتسه لر، اوندا کفر باشچی لاری ایله دؤیوشون! اونا گؤره کی، [اصلینده] اونلارین آندلاری یوخدور. اولای بیلین کی، ال چکه لر.
- ۱۳ مگر سیز آندلارینی سیندیران، پیغمبری [اوز یوردوندان] چیخارتماق فکرینده اولان، هم ده سیزینله دؤیوشه بیرینجی دفعه باشلایان بیر قوم ایله دؤیوشمه چکسینیز؟ یوخسا اونلاردان قورخورسونوزمو؟ اگر مؤمن کیمسه لر سینیزسه، [بیلین کی،] قورخمالی اولدوغونوز محض آلههیدیر.

قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْرِجُهُمْ مِنْ صُرُوكُمْ
 عَلَيْهِمْ وَيُشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾ وَيُذْهِبْ غَيْظَ
 قُلُوبِهِمْ وَيَتُوبَ اللَّهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ
 ﴿١١﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا
 مِنْكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا
 الْمُؤْمِنِينَ وَبَلِيَّةً وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾ مَا كَانَ لِلشُّرِكِينَ
 أَنْ يَغْنَمُوا مَسَاجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ بِالْكُفْرِ أُولَئِكَ
 حَبَطَ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ فِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿١٣﴾ إِنَّمَا يُغْنَمُ مَسَاجِدُ
 اللَّهِ مِنْ أَمْنٍ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى
 الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ
 ﴿١٤﴾ أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ أَمَنَ
 بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ
 اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٥﴾ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا
 وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَكْثَرُ
 دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿١٦﴾

- ۱۴ اونلارلا دؤیوشون ! اَلله سیزین اللرینیزله اونلارلا عذاب وثره جک، اونلاری روسوای ائده جک، سیزی اونلارلا غالب ائده جک و مؤمنلر دسته سی نین اوره گینی توختاداجاق.
- ۱۵ و قلبلری نین آجیغینی آرادان آپاراجاق. اَلله ایسته دیگی شخصین تۆبه سینی قبول ائدر. اَلله علم و حکمت صاحبی دیر.
- ۱۶ یوخسا سیز ائله گمان ائدیر سینیز کی، اؤز باشینا بوراخیلماق سنینیز؟ اَلله ایچینیزدن جهاد ائدنلری، اَلله دان، اونون پیغمبریندن و مؤمنلردن غیر سینی سیرداش توتما یانلاری آیرد ائدیپ بیلدیر میه جکدیر؟ اَلله، گوردوکلرینیزدن خیر داردیر.
- ۱۷ مشرکلر اؤز کفرلرینه شاهیید اولدوقلاری بیر حالدا، اَلله نین مسجدرلرینی تعمیر ائتمک اونلارلا جایز دئییلدیر. اونلارین عمللری بوشا چیخیدیر و جهنمه دائمی قالانلار دا اونلاردیر.
- ۱۸ اَلله نین مسجدرلرینی تکجه اَلله ها و آخرت گونونه ایمان گتیرن، ناماز قیلان، زکات وثرن و اَلله دان غیر هنج کسدن قورخما یان کیمسه تعمیر ائده ییلر. آنجاق اونلارین هدایت تاپمیش اولدوقلارینا بیر اومید واردیر.
- ۱۹ مگر سیز حاجیلارلا سو وثرمکی و مسجد الحرامی تعمیر ائتمکی، اَلله ها و آخرت گونونه ایمان گتیریب اَلله یولوندا جهاد ائدنلرله بیر توتورسونوز؟ اونلار اَلله یانیندا بیر دئییلدیر. اَلله ظالم بیر قومو هدایت ائتمز.
- ۲۰ ایمان گتیریب هجرت ائدنلر و اَلله یولوندا ماللاری و جانلاری ایله جهاد ائدنلر اوچون اَلله یانیندا چوخ بؤیوک درجه لر واردیر و سعادتیه نائل اولانلار دا الله اونلاردیر.

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَاتٍ لَهُمْ فِيهَا
نَعِيمٌ مُّقِيمٌ ﴿٢١﴾ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ
عَظِيمٌ ﴿٢٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخْذُوا آبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ
أُولِيَاءَ إِنْ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ
مِنْكُمْ فَإِنَّكَ لَهُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ
وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَآزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ
وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا
وَمَسَاكِينُ تُرَضُّونَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ
وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرٍ وَاللَّهُ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٤﴾ لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ
كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أُنْجِيتَكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ
تَغْنَنَّ عَنْكُمْ شَيْئًا وَصَافَتْ عَلَيْكُمْ الْأَرْضُ بِأَرْجَحَتْ
تُمْ وَلَيْتُمْ مُدِيرِينَ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ
عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ جُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا
وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿٢٦﴾

- ۲۱ ریلری اونلارا اؤز طرفیندن بیر رحمت، راضیلیق و ایچریلرینده اونلار
اوچون قورتارماز نعمتلر اولان [جنت] باغلاری ایله بشارت (مژده) وئریر.
- ۲۲ اونلار اورادا ابدی قالاچاقلار. حقیقتاً، بؤیوک اجر آلله یانیندادیر.
- ۲۳ ای ایمان گتیرنلر! اگر آتالارینیز و قارداشلارینیز کافرلیگی ایماندان اوستون
توتسالار، اونلاری اؤزونوزه دوست توتمایین! سیزدن اونلاری دوست
توتانلار ظلمکارلاردیر.
- ۲۴ [یا محمد! اونلارا] دئی: «اگر آتالارینیز، اوغوللارینیز، قارداشلارینیز،
آروادلارینیز، قبیله نیز، قازاندیغینیز ماللار، کساد اولماسیندان
قورخدوغونوز تجارت، خوشلادیغینیز مسکنلر آللهدان، اونون پیغمبریندن
و آلله پولوندا جهاد ائتمکدن سیزه داها شویملی دیرسه، اوندا گؤزله یین
[کی،] آللهین امری یتیشسین. آلله فاسق قۇمو هدايت ائتمز.
- ۲۵ شبیه سیز کی، آلله سیزه بیر چوخ یشلرده کۆمک ائتدی [و حتی] "حنین"
[دؤیوشو] گرون [کۆمک ائتدی]. او زمان سیزین چوخلوغونوز سیزی واله
ائتدی، [آمما] سیزه بیر فایدهاسی اولمادی. دنیا، گئنیشلیگی ایله بئله سیزه
دار اولدو. سونرا آرخا چئویریب قاچدینیز.
- ۲۶ سونرا آلله اؤز پیغمبرینه و مؤمنلره اؤز سکنه تینی (آرخیلیق وسیله سینی)
نازل ائتدی. سیزین گۆره ییلمه دیگنینیز اوردونو گۆندردی و کافرلره عذاب
وئردی. بو کافرلرین جزاسی دیر.

ثُمَّ تَوْبُ إِلَى اللَّهِ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ
 غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ
 نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا
 وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْنَ لَهْفٍ فَسَوْفَ يَغْنِيْكُمْ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنْ
 شَاءَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٣٨﴾ قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا
 يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ
 مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ
 الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ
 وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿٣٩﴾ وَقَالَتِ الْيَهُودُ غُرِبَ ابْنُ اللَّهِ
 وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ذَلِكَ قَوْلُهُمْ
 بِأَفْوَاهِهِمْ يُضَاهِيُونَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ
 قَاتِلْهُمْ اللَّهُ أَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٤٠﴾ اخْذُوا أَجَارَهُمْ
 وَرُفْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحُ ابْنُ
 مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا
 لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤١﴾

- ۲۷ سونرا دا آلله بونون آردىنجا ايسته ديگى كيمسه نين تۆبه سىنى قبول ائدر. آلله چوخ باغيشلايان و مهرباندير.
- ۲۸ اى ايمان گتيرنلر! دوغرودان دا مشركلر نجسدېرلر (موردادېرلار). اۆزلىرى نين بو ايلېندن سونرا مسجدالحراما ياخىنلاشما مالېدېرلار. اگر يوخسوللوقدان (احتياجدان) قورخورسونوزسا، [بېلىن كى،] اگر آلله ايسته سه، تنزلىكله اۆز فضل [و مرحمتىندن] سىزى غنى (وارلى) ائدر. آلله، حقيقتاً، بېلىك و حكمت صاحىبى دير.
- ۲۹ اۆزلىرىنه كتاب وئرىلنلردن (كتاب اهلېندن) آللهآ و آخرت گونونه ايمان گتيرمه ين، آللهين و اونون پىغمبرى نين حرام اتىدىكلرىنى حرام سايمايان و حق اولان دىنى اۆزلىرىنه دين قبول ائتمه ين شىخصلرله، ذليل اولاراق اۆز اللرى ايله جزيه وئره نه قده ر دؤيوشون!
- ۳۰ و يهود[يلر] دئدىلر: «عزير، آللهين اوغلودور». نصرانى لر دئدىلر: «مسيح، آللهين اوغلودور». بو، اونلار ين اۆز آغىزلار يندا [گؤوشه دىكلرى] سۆزلر دير كى، اۆزلىرىندن قاباكتى كافرلر ين سۆزلىرىنه بنزه يير. آلله اونلارى اۆلدورسون! نىجه [حقدن] دؤنورلر؟
- ۳۱ اونلار، آللهى قويموب اۆز عالېملرىنى (هاھاملارىنى) و راھبلىرىنى و مرېم اوغلو مسيحي اۆزلىرىنه تانرى توتدولار. حالبوكى اونلار تك بير آللهآ عبادت ائتمكدن غيرى بير شىيه امر اولونمايىپلار. اوندان غيرى ھىچ بير تانرى يوخدور. او، اونلار ين شرك قوشدوقلارىندان اوزاق و پاكدير.

يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَسْبِغُوا
 اللَّهُ إِلَّا أَنْ يُسَمِّعَهُ نُورُهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٢٢﴾
 هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظَاهِرَهُ
 عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ يَا أَيُّهَا
 الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْأَخْبَارِ وَالرُّهْبَانِ
 لَيَأْكُلُونَ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ
 اللَّهِ وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا
 يَفْقَهُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ
 ﴿٢٤﴾ يَوْمَ يُخْمَلُ عَلَيْهِمَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَيُكْوَىٰ بِهَا جَاهُهُمَا
 وَجُنُوبُهُمَا وَظُهُورُهُمَا هَذَا مَا كُنْتُمْ لَا تَفْقَهُونَ
 فَذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْنِزُونَ ﴿٢٥﴾ إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ
 اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ فَلَا
 تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا
 يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿٢٦﴾

۳۲ اونلار آللهین ایشیغینی اؤز آغیزلاری ایله سؤندورمک ایسته ییرلر، آلله ایسه قویماز. کافرلرین خوشونا کلمسه ده بئله، [آلله] اؤز ایشیغینی کامل ائده جکدیر.

۳۳ مشرکلرین خوشونا کلمسه ده بئله، [حق اولان دینی] بوتون دینلره اوستون اتمک اوچون اؤز پیغمبرینی هدایتله و حق اولان دینله گوندون اودور.

۳۴ ای ایمان گتیرنلر! [یهودی] عالیمردن و راهبлерدن چوخو جماعتین ماللارینی حقسیزلیکله یشیرلر و [اونلاری] آللهین یولوندان ساغلاپیرلار. قیزیل-گوموش توپالیپ اونو آلله یولوندا صرف اتمه پئلره ایسه آغریلی بیر عذاب ایله بشارت وئر!

۳۵ او گون پیغدیقلاری [قیزیل-گوموشلر] جهنم اودوندا قیزدیریلیپ اونونلا آلتیلاری، بؤیورلری و کوره کلری داغلانیلاجاقدیر. [و دئیسه جکدیر] :«بو، سیزین اؤزونوز اوچون پیغدیقلارینیزدیر». ایندی اؤز پیغدیغینیزین [عذابینی] دادین!

۳۶ شبهه سیز کی، آلله پانیندا آیلارین سایى گؤیلری و یری یاراتدیغی گوندن بری آللهین کتابیندا اون ایکیدیر. اونلارین دؤردو حرام آیلاردیر. بو، ثابت [الهی] دیندیر. اونا گؤره، بو آیلارین باره سینده اؤزونوزه ظلم اتمه یین و مشرکلر هامی لیقلا سیزینله دؤیوشدوکلری کیمی، سیز ده هامی لیقلا اونلارلا دؤیوشون! بیلین کی، آلله دوغرودان دا تقوالیلارلادیر.

إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ
 كَفَرُوا يُحْلِلُونَ مَا كَانَ مَحْرُومًا وَيُحَرِّمُونَ مَا كَانَ
 حَرَامًا اللَّهُ فَيَحِلُّوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ زَيْنَ لَهُمْ سُوءُ
 أَعْمَالِهِمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٢٧﴾
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ أَنْفِرُوا
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَتَأْتَلِيهِ إِلَى الْأَرْضِ أَرْضَيْتُمْ
 بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ فَمَا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٢٨﴾ إِنْ تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ
 عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا
 تَضُرُّهُ شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾ إِنْ تَنْصَرُّوهُ
 فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذَا أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِي
 اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْفَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ
 لَا تَخْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ
 وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا
 السُّفْلَى وَكَلِمَةَ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٠﴾

۳۷ حقیقتاً، "نسیئ" (حرام آییلاری دال-قابق اتدیپ یئرینی ده ییشدیرمک) آنجاق کفر و ارتیرماقدیر، بونولا کافر اولانلار آزدیریلیرلار. اونلار آللهین حرام اتدیگی آییلارین سایینی اویدورماق و نتیجه ده آللهین حرام اتدیگی آییلاری [اؤزلرینه] حلال ائتمک اوچون اونو بیر ایل حلال ساییرلار و بیر ایل ایسه حرام ساییرلار. اونلارین پیس عمللری اؤزلرینه زیتلی گلیر. آلله ایسه کافر اولان قۇمو هدايت ائتمز.

۳۸ ای ایمان گتیرنلر! سیزه نه اولوب کی: «آلله پولوندا [دؤیوشه] چیخین!» — دئییلنده یشره یاپیشیب قالیر سینیز؟ یوخسا آخرت یئرینه دنیا حیاتی نی خوشلادینیز می؟ حالبوکی دنیا حیاتی نین مالی آخرته گۆره چوخ آذیر.

۳۹ اگر [دؤیوشه] چیخما یاسینیز، [آلله] سیزی آغریلی عذابلا عذاب وئور، آیری بیر قۇمو سیزین یشرینیزه گتیرر و اونا هئچ بیر ضرر یئتیره بیلمز سینیز. آلله ایسه هر بیر ایشه قادردیر.

۴۰ اگر اونا (حضرت محمد) کؤمک ائتمه سینیز، البتّه کی، آلله، اونا کؤمکلیک ائدیپدیر — اوندا کی، کافر لر اونو ایکی نفر دن بیر ی اولراق [یوردوندا] چیخارتدی لار و اوندا کی، هر ایکی سی ماغارادا ایدیلر، و اوندا کی، یولداشینا: «غم یمه! آلله حقیقتاً بیزیمله دیر»، — دئییردی؛ آلله اوندا اؤز سکینه تینی (تمکینلیگینی) اونا نازل ائتدی، اؤنو سیزین گۆره بیلمه دیگینیز اوردو ایله گوجلندیردی، کافر اولانلارین سؤزونو آچاق ائتدی و تکجه آللهین کلمه سیدیر کی، اوجادیر. آلله عزّت و حکمت صاحبی دیر.

انْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ لَوْ
 كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لَاتَّبَعُوكَ وَلَكِنْ بَعَدَتْ
 عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ وَسَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا مَخْرَجَنَا
 مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ
 ﴿٤٢﴾ عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَ أَذْنَتْ لَهُمْ حَتَّى يَبَيِّنَ لَكَ
 الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَاذِبِينَ ﴿٤٣﴾ لَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ
 يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ
 وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا
 يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ
 فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا
 لَهُ عُدَّةً وَلَكِنْ كَرِهَ اللَّهُ انبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ
 وَقِيلَ اقْعُدُوا مَعَ الْقَاعِدِينَ ﴿٤٦﴾ لَوْ خَرَجُوا فِئَكُم مَّا زَادُوكُمْ
 إِلَّا خَبَالًا وَلَا أَوْضَعُوا خِلَالَكُمْ يَبْغُونَكُمُ الْفِتْنَةَ
 وَفِيكُمْ سَمَّاعُونَ لَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾

- ۴۱ آغیرلی-یونگوللو دؤیوشه چیغین؛ ماللارینیزلا و جانلارینیزلا اَکَله یولوندا جهاد ائدین! اگر بیلسه نيز، بو سیزین اوچون داها خشییرلیدیر.
- ۴۲ اگر آسان اله گلن مال و اورتا [مساغه لی] سفر اولسایدی، اونلار سنین دالینجا گلردیلر، لاکین مشقتلی یول اونلارا اوزاق گلدی و تنزلیکله اَکَلها آند ایچه جکلر کی، اگر گوجوموز چاتسایدی، بیز ده سیزینله چیخاردیق. اونلار اؤزلرینی هلاک ائدیرلر. اَکَله ایسه اونلارین لاپ پالانچی اولدوقلارینی بیلیر.
- ۴۳ اَکَله سنی باغیشلا سین! دوغرو دانیشانلار سنه بللی اولمادان و پالانچیلاری تانیمادان نه اوچون اونلارا اذن وئردین؟
- ۴۴ اَکَلها و آخرت گونونه ایمان گتیرنلر [سنین چاغیریشیندان سونرا] ماللاری و جانلاری ایله جهاد ائتمگه سندن اذن ایستمزلر. اَکَله ایسه تقوالیلاری یاغشی تانییر.
- ۴۵ تکجه اَکَلها و آخرت گونونه ایمان گتیرمه یین و قلبلری شک-شبهه په دوشنلر سندن [جهاددان قالماغا] اذن ایسته یرلر. اونلار اؤز شبهه لرینده حیرتده قالارلار.
- ۴۶ و اگر اونلار [جهادا] چیخماق ایسته سیدیلر، اونا حاضرلیق گؤره ردیلر. و لاکین اَکَله، اونلارین یولا دوشمه لرینی خوشلامیردی و نتیجه ده اونلاری [جهاددان] ساخلادی و [اونلارا] دئیلدی: «اوتوراتلارلا اوتورون!»
- ۴۷ اگر سیزینله بیرگه چیخسایدیلار، سیزین ایچینیزده آنجاق پوزونتو آتیراردیلار و سرعتله سیزی فتنه په سالماق اوچون آرانیزا سوخولاردیلار. ایچینیزده اونلارا [جاسوسلوق ائتمک مقصدیله] قولاق آسانلار دا واردیر. اَکَله ایسه ظلمکارلارا یاغشی بلدیر.

لَقَدْ ابْتَغَوُا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَبُوا الْأُمُورَ
حَتَّى جَاءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَارِهُونَ ﴿٤٨﴾
وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ اضْزَنْ لِي وَلَا تَفْتِنِّي أَلَا فِي الْفِتْنَةِ
سَقَطُوا وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٤٩﴾ إِنْ
تُصِيبَكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِنْ تُصِيبَكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا
قَدْ أَخَذْنَا أَمْرَنَا مِنْ قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا وَهُمْ فَرِحُونَ ﴿٥٠﴾
قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى
اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَا إِلَّا
أَحَدًا مِائَتَيْنِ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَنْ يُصِيبَكُمْ
اللَّهُ يُعَذِّبُ مَنْ عِنْدَهُ أَوْ بَائِدَيْنِ فَتَرَبَّصُوا إِنَّا
مَعَكُمْ مُتَرَبِّصُونَ ﴿٥٢﴾ قُلْ أَنْفِقُوا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَنْ
يُتَقَبَّلَ مِنْكُمْ إِنَّكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٥٣﴾ وَمَا
مَنْعَهُمْ أَنْ تُقَبَّلَ مِنْهُمْ نَفَقَاتُهُمْ إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا
بِاللَّهِ وَبِرَسُولِهِ وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ
كُسَالَى وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَارِهُونَ ﴿٥٤﴾

۴۸ نىجه كى، اونلار بوندان اولك ده فتنه - فساد تۆره تمك ايسته ديلر و سنه ايشلرى ترس اتتىلر. نهايت، اونلارين خوشلامادىقلارى حالدا، حق گلىدى و آللهين امرى ظاهر اولدو.

۴۹ اونلاردان: «منه اذن وئر و منى فتنه يه (دؤيوشه) سالما!» ديه نى ده وار، بيلين كى، اونلار اوزلرى فتنه يه دوشموشلر. شىبهه سىز كى، جهنم كافرلىرى بورويه جكدير.

۵۰ اگر سنه بير ياخشى ليق نصيب اولسا، [بو] اونلارى پيسلدر و اگر سنه بير مصيبت يئتيشه: «بىز بوندان اولك تدبيريمىزى گۇرموشوك»، - دئيرلر و سئوينچك حالدا دؤنوب گئدرلر.

۵۱ [يا محمد! منافقلره] دئ: «آللهين بىزىم اوچون يازديغىندان (معين) اتديگىندن) غىرى بىزه هئىچ بير شى يئتيشمز. او بىزىم مولامىزدير و مۇمنلر آنجاق آلله توكل اتمه ليديرلر».

۵۲ دئ: «سىز بىزىم اوچون ايكي ياخشى ليقدان (شهادت و غلبه ليك) بيرى نين گلمه سيندن باشقا بير شى گۇزله يىرسينىزمى؟ بىز ايسه، آللهين اوز طرفيندن و يا بىزىم اليمىزله سىزه بير عذابىن يئتيشمه سىنى گۇزله ييريك. ايندى گۇزله يين! دوغروسو بىز ده سىزىنله بير ليكده گۇزله يه نيك».

۵۳ [اونلارا] دئ: «ايشتر كۇنوللو، ايشترسه ده كۇنولسوز اتفاق اتسه نيز اصلا سىزدن قبول اولونماياجاق. اونا گۆره كى، سىز، حقيقتاً، فاسق قۇمسونوز».

۵۴ اتفاق اتديكلرى نين اونلاردان قبول اتدىلمه سينه مانع اولان، آللهي و اونون پيغمبرىنى انكار اتمه لرى، نامازى ائله جه تنبل - تنبل يثرينه يئتيرمه لرى و كۇنولسوز جه اتفاق اتمه لر يندن باشقا بير شى دئيلىدى.

فَلَا تُجْنِكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ
 بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَرْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ
 ﴿٥٥﴾ وَيَخْلِفُونَ بِاللهِ إِنَّهُمْ لَمِنْكُمْ وَمَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَكِنَّهُمْ
 قَوْمٌ يَفْرَقُونَ ﴿٥٦﴾ لَوْ يَجِدُونَ مَلْجَأً أَوْ مَفَارِتَ أَوْ مُدْخَلَ
 لَوْلَا إِلَهَ وَهُمْ يَجْحَدُونَ ﴿٥٧﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَلْعَنُكَ فِي
 الصَّدَقَاتِ فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَمْ يُعْطُوا مِنْهَا
 إِذَا هُمْ يَسْتَخْطُونَ ﴿٥٨﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ
 وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ سَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ إِنَّا
 إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ ﴿٥٩﴾ إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ
 وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ
 وَالْفَارِسِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً
 مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٠﴾ وَمِنْهُمْ الَّذِينَ
 يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أَدْنَىٰ قُلُوبِ خَيْرٍ
 لَكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيُؤْمِنُ بِالْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةً لِلَّذِينَ آمَنُوا
 مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦١﴾

۵۵ اونلارین نه ماللاری و نه ده اؤولادلاری سنی تعجیلندیرمه سین . آلهه اونلاری دنیا حیاتیندا آنجاق او شکیلرله عذاب و شرمک و کافر اولدوقلاری حالدا جانلارینی آماق ایستر .

۵۶ اونلار سیزینله اولدوقلارینا دایر آلهه آند ایچیرلر ، حالبوکی ، سیزدن دئییلر . لاکین اونلار قورخاق بیر دسته دیرلر .

۵۷ اگر اونلار بیر سیغیناجاق ، یا ماغارالار و یا گیرمک اوچون بیر دئشیک تاپسایدیلر ؛ تله سرک اورایا تپلردیلر .

۵۸ و اونلاردان صدقه لر باره سینده سنه عیب توتانلار دا وار . اگر اونلارا اوندان بیر شئی وئرلسه ، راضی اولارلار ، اگر اونلارا اوندان بیر شئی وئرلمسه ، آجیشارلار .

۵۹ و اگر اونلار آلههین و پیغمبری نین اونلارا وئردیکلریندن راضی اولوب دئسه یکیلر کی : «آلهه کفایتدیر ، تشلیکله آلهه و پیغمبری اؤز کرمیندن بیزه [نعمت] وئره جکدیر و بیز ، حقیقتاً ، آلهه اورکدن باغلاننلاریق» ، [اونلار اوچون یاخشلی اولاردی] .

۶۰ صدقه لر آلهه طرفیندن معین ائدیلمیش بیر فریضه اولماقلا آنجاق یوخسوللارا ، مسکینلره ، اونو ییغیب پایلایانلارا ، [اسلاما] قلبلری جلب اولونمالیلارا ، [آزاد ائدیله جک] قوللارا ، بورجلولارا ، آلهه یولوندا و [بیر ده] یولدا قالانلارا مخصوصدور . آلهه علم و حکمت صاحبی دیر .

۶۱ اونلاردان ائله لر ده وار کی ، پیغمبری اینجیدیب دئییرلر : «او ، تشز ایناناندیر» . [یا محمد!] دئ : «[اونون] تشز اینانماغی سیزه خشییرلیدیر . او آلهه اینانیر ، مؤمنلره اینانیر و سیزدن ایمان گتیرنلر اوچون بیر رحمتدیر» . آلههین پیغمبرینی اینجیدنلر اوچون آغریلی بیر عذاب واردیر .

يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِيَرْضَوْكُمْ وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ
أَحَقُّ أَنْ يَرْضَوْهُ إِنْ كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٦٧﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ
مَنْ يُكَادِ اللَّهُ وَرَسُولُهُ فَاَرَبَّ لَهُ نَارُ جَهَنَّمَ خَالِدًا
فِيهَا ذَلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ ﴿٦٨﴾ يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ أَنْ
تَنْزَلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلِ
اسْتَهْزِؤْا إِنَّ اللَّهَ مُخْرِجٌ مَا تَحْذَرُونَ ﴿٦٩﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ
لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ يَا اللَّهُ وَآيَاتِهِ
وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِؤْنَ ﴿٧٠﴾ لَا تَقْتَدِرُوا قُلُوبُكُمْ
بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنْ نَعْفَ عَنْ طَائِفَةٍ مِنْكُمْ يُعَذِّبْ
طَائِفَةٌ بَأْتُهُمْ كَمَا كَانُوا يُخْرِجُونَ ﴿٧١﴾ الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ
بَعْضُهُمْ مِنْ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ
الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ
إِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٧٢﴾ وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ
وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا
هُمُ حَسْبُهُمْ وَلَعْنَةُ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُبِينٌ ﴿٧٣﴾

۶۲ اونلار سیزین اوچون اکلها آند ایچیرلر کی، سیزی راضی سالیسنلار،
حالبوکی، اگر اونلار مؤمندیرلرسه، اکلھین و اونون پیغمبری نین راضیلیغینی
قازانماق داها لایق دیر.

۶۳ مگر بیلیرلر کی، اکلها و اونون پیغمبرینه قارشى چيخان شخص اوچون
ایچینده دائمی قالان جهنم اودو واردیر؟ بو، بؤیوک روسوایچی لیق دیر.

۶۴ منافق‌لر، اونلارین اوره کلمینده اولاتى خبر وئرن بیر سوره نازل اولونماقدان
قورخورلار. [اونلارا] دئ: «سیز مسخره ائدین! شبهه سیز کی، اکلّه سیزین
قورخوب-چکیندیگینیز شئی اوزه چيخاران دیر».

۶۵ و اگر اونلاردان سوروشسان، قطعاً، دئییه جک‌لر کی: «بیز آنجا ق دانیشیب
ظارافاتلاشیپ اویناییردیک». [یا محمد!] دئ: «اکلها، آیه لرینه و اونون
پیغمبرینه مسخره ائدیردینیز می؟»

۶۶ عذر ایستمه یین! سیز ایمان گتیردیکن سونرا کافر اولدونوز. اگر سیزدن بیر
قسمینی باغیشلاساق دا دیگر بیر قسمینی گناهکار اولدوقلاری اوچون عذابا
دوچار ائده ریک.

۶۷ منافق کیشیلر و منافق آروادلار هامیسی بیردیرلر. اونلار پیس ایشلره امر
ائدیپ یاخشى ایشلردن چکیندیریرلر، اللرینی [خسیسلیکدن] قیسرلار.
اکلھی اونوتدولار و اکلّه دا اونلاری اونوتدو. حقیقتاً، منافق‌لر فاسقلرین
اؤزلریدیرلر.

۶۸ اکلّه منافق کیشیلره، منافق آروادلارا و کافرلره ابدی قالاچاقلاری جهنم اودو
وعدّه وئریدیر. او (اود) اونلارا کفایتدیر. اکلّه اونلارا لعنت اتدی و اونلار
اوچون قالارغی عذاب واردیر.

كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَكَثَرَ
 أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلَادُهُمْ فَاسْتَمْتَعُوا بِخَلَائِقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ
 بِخَلَائِقِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلَائِقِهِمْ
 وَخُضْتُمْ كَالَّذِي خَاضُوا أُولَئِكَ حِطَّةُ غَمَاهُمْ فِي
 الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٧١﴾ أَلَمْ يَأْتِهِمْ
 نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَقَوْمِ
 إِبْرَاهِيمَ وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكَاتِ أَتَتْهُمُ رُسُلُهُمْ
 بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ
 يَظْلِمُونَ ﴿٧٢﴾ وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ
 يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ
 وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ
 سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٧٣﴾ وَعَدَ اللَّهُ
 الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
 خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ
 وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٧٤﴾

- ۶۹ [ای منافقلا سیز] اۆزونوزدن اولکيلر کيىمى سىنيز ، اونلار سىزدن داها گوجلر ، مال و اولاد باخيمىندان داها چوخ ايديلر . اونلار اۆز قىستلىرىندىن (پايلارىندان) فايدالاندىلار و سىز ده اۆز قىستىنيزدن اولکيلرىن اۆز قىستلىرىندىن فايدالاندىقى کيىمى فايدالاندىنيز . سىز ده اونلارنى [باطله] جومدوقلارى کيىمى جومدونوز . اونلارنى عمللىرى دنيا و آخرتده بوشا چىخدى و اونلار زيانكارلارنى اۆزلىرىدیلر .
- ۷۰ مگر اونلار اۆزلىرىندىن اولكى نوح ، عاد ، شمود قۇمونون ، ابراهيم قۇمونون و مدين اصحابى (شعیب قۇمو) —نون و شهرلى آلت —اوست اولموشلارنى خبرلىر گليب چاتمايىدیرمی ؟ اونلارنى پيغمبرلىرى اونلار اچىق —آيدىن دليلىر گتيردىلر . آله اونلار ظلم اندن دئىلدى ، لاکين اونلار اۆزلىرى اۆزلىرىنه ظلم اندىردیلر .
- ۷۱ مؤمن کيشيلر و مؤمن آروادلار بير —بيرلىرىنه دوست دورلار . اونلار ياخشى ليغا امر اندير و پيس ايشلردن چکيندیرلر . ناماز قىلیرلار ؛ زکات وئیرلر ؛ آلهها و اونون پيغمبرينه اطاعت اندیرلر . آله ، تنزىکله اونلار رحم انده چکدير . آله حقيقتاً ، عزّت و حکمت صاحى دیر .
- ۷۲ آله مؤمن کيشيلره و مؤمن قادىنلار اکتىندان آرخلار آخان باغلار و عدن (هميشه ليک) جنتلرده گۆزه ل مسکنلر وعده وئريدیر . آلهين راضىليقى داها بۆيوکدور . بو ، بۆيوک سعادتيدير .

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ جَاهَدُوا الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَا أُوِيَهُمْ جَهَنَّمَ وَيُسْـَٔلُ الْمَصِيرُ ﴿٧٦﴾ يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهَمُّوا بِالْمَنَآئِلِ لَوْ أَنَّمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَيْءٍ فَذُرْنَاهُمْ لَآتَيْنَاهُمْ مِنْ فَضْلِهِ قُلْ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٧٧﴾ وَإِنْ يَتَوَلَّوْا يَكْذِبْهُمْ اللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٧٨﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللَّهُ لَنْ لَا يَنْتَهِبُوا مِنْ فَضْلِهِ لَنْصَدَقَنَّهُمْ وَلَنْ كُونََنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا أَتَاهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٨٠﴾ فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا قَالُوا قُلُوبُهُمْ إِلَى يَوْمِ يَكْفُونَهُ بِمَا أَخْلَفُوا اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿٨١﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سُرَّهُمْ وَيَجُوبُهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿٨٢﴾ الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٨٣﴾

- ۷۳ یا پیغمبر! کافرلرله و منافقلرله جهاد انت! اونلارا قارشى شدتلى اول!
اونلارین یشرى جهنمدیر. و نه یامان بیر قاییدیشدیر.
- ۷۴ اَللّٰهَآ آند ایچیرلر کی، [او سۆزو] دئمه ییبلر. حالبوکی، قطعاً کفر سۆزو
دئیبلر، مسلمان اولدوقدان سونرا کافر اولوبلار و موفق اولایلمه دیکلری
بیر ایشه گیریشبلر. اونلار، اَللّٰه و اونون پیغمبری اؤز فضل-کرمیندن
اونلاری آنجاق وارلی اتدیکدن سونرا انتقام آلماغا باشلادیلار. [بونونلا
بتله] اگر تۆبه اتسه لر، اونلار اوچون خئیرلیدیر و اگر اوز دؤندرسه لر، اَللّٰه
اونلارا دنیا و آخرتده آغریلی بیر عذاب ایله عذاب وئرر، یشر اوزونده ده نه
بیر دوستلاری و نه ده بیر کؤمکچی لری اولار.
- ۷۵ و اونلاردان بیر قسمی ده: «اَللّٰه بیزه اؤز فضل-کرمیندن [نعمت] وئرسه، بیز
ده، البته، صدقه وئرهریک و مطلق صالحلردن اولاریق»، —دئییه اَللّٰه سۆز
وئرّن کیمسه لردير.
- ۷۶ اَللّٰه ایسه اؤز فضل-کرمیندن اونلارا [نعمت] وئرديکده اونا خسیلیک
اتدیبلر. و دؤنوکلوک ائدرک اوز دؤندرن اولدولار.
- ۷۷ نتیجه ده اَللّٰه وئرديکلی وعدّه یه خلاف چیخدیقلارینا و یالان
دانیشدیقلارینا گؤره اَللّٰه دا اونلارین قلیینه اونا قووشاچاقلاری [قیامت]
گونونه قده ر نفاق سالدی.
- ۷۸ مگر ییلمه ییبلر کی، اَللّٰه اونلارین سیرلرینی ده ییبلر و گیزلین-گیزلین
دانیشیقلا رینی (پیچیلداشمالارینی) دا؟ و اَللّٰه حقیقتاً غیبلری داها یاخشی
بیلندیر؟
- ۷۹ اؤز مثیل لری ایله صدقه وئرّن مؤمنلره طعنه ائدنلری و گوج-بلا ایله اللرینه
دوشنی تصدق ائدنلری مسخره یه توتانلاری اَللّٰه اؤزو مسخره یه قویاچاقدیر.
اونلار اوچون آغریلی بیر عذاب واردير.

اسْتَغْفِرْ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً
 فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ
 لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٨٠﴾ فَرِحَ الْخَافُونَ بِمَقْعَدِهِمْ
 خِلَافَ رَسُولِ اللَّهِ وَكَرِهُوا أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ
 حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ ﴿٨١﴾ فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلَيَبْكُوا كَثِيرًا
 جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَإِنْ رَجَعَكَ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ مِنْهُمْ
 فَاسْتَأْذَنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ تَخْرُجُوا مَعِيَ أَبَدًا وَلَنْ تُقَاتِلُوا مَعِيَ
 عَدُوًّا إِنَّكُمْ رَضِيتُمْ بِالْقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا مَعَ الْخَالِفِينَ
 ﴿٨٣﴾ وَلَا تَصِلْ عَلَى أَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ
 كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨٤﴾ وَلَا
 تَجْنِبْ أَمْوَالَهُمْ وَأَوْلَادَهُمْ إِنَّمَا يَرِي اللَّهُ أَنْ يُعْذِيبَهُمْ بِهَا
 فِي الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٨٥﴾ وَإِذَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ
 أَنْ أَمِنُوا بِاللَّهِ وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَأْذَنُوا لَكُمْ أُولُوا
 الظُّلُمِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا نَكُنْ مَعَ الْقَاعِدِينَ ﴿٨٦﴾

- ۸۰ اونلارا ایستر باغیش دیله، ایسترسه دیلمه؛ اونلار اوچون [بیردیر. حتی،] یتیمیش دفعه باغیش دیله سن ده، آله اصلا اونلاری باغیشلامایا جاقدیر. بو، اونلارین آلهی و اونون پیغمبرینی انکار ائتدیکلرینه گۆره دیر. و آله فاسق اولان قومو هدایت الله مز.
- ۸۱ آلهین پیغمبری نین خلافینا اولاراق ائولرینده اوتوروب قالمالارینا سئویدیلر. آله یولوندا ماللاری و جانلاری ایله جهاد ائتمگی خوشلامادیلار و دندیلر: «بو ایستیده دؤیوشه چیخمایین!» [اونلارا] دئ: «اگر باشا دوشسه لر؛ جهنم اودو کی، داها ایستیدیر.»
- ۸۲ قازاندیقلاری [گناهلارین] جزاسی اولاراق [بوندان سونرا قوی] آز گولوب چوخ آغلا سینلار.
- ۸۳ اگر آله سنی اونلاردان بیر دسته سی نین یانینا قایتارسا و اونلار سندن [دؤیوشه چیخماق اوچون] اذن ایسته سلر؛ دئ: «سیز منیمله اصلا [دؤیوشه] چیخمایا جاق سینیز و منیمله بیرلیکده هئچ بیر دوشمن ایله دؤیوشمه جک سینیز. اونا گۆره کی، سیز اوکدن ده [ائوده] اوتورماغی خوشلادینیز. ایندی ده [گئریده] قالانلارلا اوتورون!»
- ۸۴ اونلاردان اولن بیر شخصین نامازینی ایدا قیلما! قبری نین باشیندا دورما! دوغرودان دا اونلار آلهی و اونون پیغمبرینی انکار ائتدیلر و فاسق اولدوقلاری حالدا اولدولر.
- ۸۵ اونلارین نه ماللاری و نه ده اولادلاری سنی تعجیلندیرمه سین. آله، بونونلا دنیا دا اونلارا عذاب و یرمک و کافر اولدوقلاری حالدا جانلاری نین چیخماسینی ایستر.
- ۸۶ «آله ایمان گتیرین و اونون پیغمبری ایله بیرلیکده جهاد ائدین!» — دئییه بیر سوره نازل اولوندوغو زمان اونلاردان وار — دؤلتلی لری سندن اذن ایسته ییب دئیرلر: «قوی بیز ده اوتورانلارلا بیرلیکده اولاق».

رَضُوا بِأَن يَكُونُوا مَعَ الْخَوَافِ وَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ
 لَا يَفْقَهُونَ ﴿٨٧﴾ لَكِنِ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ جَاهِدُوا
 بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَأُولَئِكَ لَهُمُ الْخِزْيَاتُ وَأُولَئِكَ هُمُ
 الْمُفْلِحُونَ ﴿٨٨﴾ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
 خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٨٩﴾ وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ
 الْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ
 سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٩٠﴾ لَيْسَ
 عَلَى الضَّعَفَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَى وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا
 يَجِدُونَ مَا يُنْفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُوا لِلَّهِ وَرَسُولِهِ
 مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ
 ﴿٩١﴾ وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا اتَّوَكَّلْتَ لَعَلَّاهُمْ قُلْتَ لَا أَجِدُ
 مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَأَعْيَيْنُهُمْ تَفِيضٌ مِنَ الدَّمْعِ
 حَزَنًا أَلَّا يَجِدُوا مَا يُنْفِقُونَ ﴿٩٢﴾ إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ
 يَسْتَأْذِنُونَكَ وَهُمْ أَغْنَاءُ رَضُوا بِأَن يَكُونُوا مَعَ
 الْخَوَافِ وَطَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩٣﴾

- ۸۷ آرخادا قالانلارلا بىرلىككە قالماغى خوشلادىلار. اونلار بىن قىلبىرىنە مۇھور وورولموشدور. اودور كى، باشا دوشمزلر.
- ۸۸ لاكىن پىغمبر و اونونلا بىرلىككە اولان مۇنلر ماللارى و جانلارى ايله جهاد اتدىلر. [بوتون] ياخشى لىقلار اونلار بىندىر. اونلار نجات تاپانلار دىرلار.
- ۸۹ آلله اونلار اوچون ابدى قالاجاقلارى، آلتىندان چاپلار آخان جىتلر حاضىرلايدىر. بو، همىن بۇيوك سعادىدىر.
- ۹۰ عذرخواه بدىلردن بعضىلرى اذن آلماغا گىلدى. آلله و اونون پىغمبرىنە يالان دىتىلر ده دالى اوتوردولار. تنزىلكه اونلار بىن كافر اولانلار بىن آغرىلى عذاب توخونا جاقدىر.
- ۹۱ آلله و اونون پىغمبرىنە خىيرخواه اولماق شرطى ايله عاجزلر، خستە لر و خرچلىك اوچون بىر شى تاپا بىلمەنلر دۇيوشه گىشمە مكده هنج بىر گناه بوخىدور. احسان ائدىنلر ده بىر مذمت بوخىدور و آلله باغىشلایان و مهرباندىر.
- ۹۲ ھابىشلە مېنىكىدن اۆترو سىنىن يانىنا گىلدىككە سىن اونلار : «سىز بىن مېنىمە يىنىز اوچون بىر حيوان تاپمىرام»، - دىدىككە و [آلله يولوندا] خرچلىك اوچون بىر شى تاپا بىلمە دىكلرى اوزوندىن، غمدىن گۆزلرىندىن پاش آخا - آخا دالى دۇنلر ده هنج بىر گناه بوخىدور.
- ۹۳ آتجاق وارلى اولدوقلارى حالدا آرخادا قالانلارلا بىرلىككە قالماغى خوشلايىپ [دۇيوشه گىشمە مك اوچون] سىندىن اذن ايستەنلر مذمتە لايىقدىرلر. [آلله] اونلار بىن قىلبىرىنە مۇھور ووردو و اونلار داھا آنلامازلار.

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا
لَنُؤْمِنَ بِكُمْ قَدْ نَبَأْنَا إِيَّاكُمْ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسَيَرَى اللَّهُ
عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ يُشْهَدُ وَنَا إِلَى عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١١﴾ سَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ
لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لَتُعْزِضُوا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ
إِنَّهُمْ رِجْسٌ وَمَا وَبِهِمْ جُنَاحٌ جَزَاءٌ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٢﴾
يَحْلِفُونَ لَكُمْ لَتَرْضُوا عَنْهُمْ فَإِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ
لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿١٣﴾ الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا
وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ
عَلَىٰ رَسُولِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٤﴾ وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يَخْذُ
مَا يُنْفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُ بِكُمْ الدَّوَارُ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ
السَّوْءِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٥﴾ وَمِنَ الْأَعْرَابِ
مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَخَذُ مَا يُنْفِقُ
قُرْبَاتٍ عِنْدَ اللَّهِ وَصَلَواتِ الرَّسُولِ إِلَّا أَنهَا قُوتُهُمْ
سَيَدْخِلُهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ إِنْ أَلَّاهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٦﴾

- ۹۴ [دؤیوشدن سونرا] اونلارا طرف قاییتدیغینیز زمان اونلار سیزدن عذر ایسته یرلر. اونلارا دئ: «عذر ایستمه یین! سیزه اصلا اینانمایاجاغیق. آلله بیزی سیزین خبرلردن خبردار اندیدیر و تزلیکله آلله و اونون پیغمبری سیزین عملینیزی گؤره جکلر. سونرا دا غیبی و آشکاری بیلن آلله طرف قایتاریلا جاقسینیز، او دا نه اتدیکلرینیزی سیزه خبر وئره جکدیر».
- ۹۵ اونلارا طرف قاییتدیغینیز زمان، اونلاردان واز کنجه سینیز دئی آلله آند ایچه جکلر. سیز ده اونلاردان اوز دؤندرین؛ اونا گؤره کی، اونلار موردادیرلار و قازاندیقلاری نین (گناهلاری نین) جزاسی اولراق یئرلری جهنمدیر.
- ۹۶ اونلاردان راضی اولماغینیز اوچون سیزه آند ایچیرلر. سیز اونلاردان راضی اولسانیز دا، آلله هنج زمان فاسق بیر قومدن راضی اولماز.
- ۹۷ بدوی عربلر کفر و نفاق اتمکده داها شدتلیدیرلر و آلله یین اوز پیغمبرینه نازل اتدیگی حدّ—حدودو پیلمه ملری داها طبیعی دیر. آلله ایسه علم و حکمت صاحبی دیر.
- ۹۸ و بدویلردن ائله لری وار کی، انفاق اتدیکلرینی اوزلری اوچون زیان ساییر و سیزین باشینیزا بلا—مصیبتلرین گلمه سینى گؤزله ییرلر. بلا—مصیبت اونلارین اوزلری اوچوندور. آلله انشیدن و بیلندیر.
- ۹۹ و بدویلردن بیر قسمی ده آلله و آخرت گونونه اینانیر و انفاق اتدیکلرینی آلله یاخینلیق و پیغمبرین دوغالارینا [یاخینلاشماق وسیله سی] بیلیرلر. بیلین کی، بر [انفاق] اونلار اوچون [آلله] یاخینلیقدیر. تزلیکله، آلله اونلاری اوز رحمتینه داخل ائده جکدیر. آلله، حقیقتاً، باغیشلايان و مهرباندیر.

وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ
اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ
جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ﴿١٠٣﴾ وَمَنْ حَوْلَكُمْ مِنْ الْأَعْرَابِ مُنَافِقُونَ
وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُّوا عَلَى النَّفَاقِ لَا يَعْلَمُهُمْ نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ
سَنُعَذِّبُهُمْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّونَ إِلَى عَذَابٍ عَظِيمٍ ﴿١٠٤﴾ وَآخَرُونَ
اعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا وَآخَرًا سَيِّئًا عَسَى اللَّهُ
أَنْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنْ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٠٥﴾ خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ
صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَاتَكَ
سَكَنٌ لَهُمْ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٦﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ اللَّهَ
هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٧﴾ وَقُلْ أَعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ
عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَسَتُرَدُّونَ إِلَى عِلْمِ الْغَيْبِ وَ
الشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٨﴾ وَآخَرُونَ مَرْجُونَ لَمْ يَحْزَنْ
إِمَّا يَعَذِّبُهُمْ وَإِمَّا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠٩﴾

۱۰۰ مهاجرلردن و انصاردان اولان ایلک قاباقچیلار و ياخشى عمللر اتمکله اونلار تابع اولانلار کلدیکده ايسه، آله اونلاردان راضى دیر و اونلار دا آلهلهدان راضى دیرلار. [و آله] اونلار اوچون آلتیدان آرخلار آخان باغلار حاضیرلايیبیدیر. اونلار اورادا ابدى قالاچاقلار. بو دا همین بؤيوک سعادندیر.

۱۰۱ اطرافینیزدا اولان بدویلردن ائله لری ده واردیر کی، منافقدیرلر. مدینه اهلیندن ده نفاقى (ایکی اوزلولوگو) اؤیرنمیش اولان [دا] واردیر. سن اونلاری تانیمرسان، بیز ايسه اونلاری تانییریق. تئزلیکله اونلار اایکی دفعه عذاب وئره جه ییک. سونرا دا لاپ بؤيوک عذابا قایتاریلاچاقلار.

۱۰۲ آیری بیر قسمى ده گناهلارینی اعتراف ائدیبلر و ياخشى بیر عملله او بیرى پیس عملی قارشیدیردیلار. آلهلین اونلارین تۆبه لرینی قبول ائتمه سینه بیر اومید واردیر. آله، حقیقتاً، باغیشلايان و مهرباندير.

۱۰۳ اونلارین ماللاریندان صدقه آل کی، بونونلا اونلاری تمیزلیمیش و پاک ائدیرسن. اونلارین حقیقته دوعا ائت! چونکی سنین دوعان اونلار اوچون آرخایینلیقدیر. آله ائشیدن و بیلندیر.

۱۰۴ مگر بیلمه ییبلر کی، حقیقتاً، آله بنده لریندن تۆبه قبول ائندیر. و صدقه لری آلان دا اودور و دوغرودان دا آله تۆبه لری قبول ائدن و مهرباندير.

۱۰۵ و [یا محمد!] دئ: «ایسته دیگینیزی» ائدین! تئزلیکله آله و اونون پیغمبری و مؤمنلر سیزین عملیتیزی گۆره جکدیر. و تئزلیکله غیبی و آشکاری بیله نین (آلهلین) طرفینه قایتاریلاچاقسینیز و او، سیزه نه ائندیکلرینیزی خبر وئره جکدیر».

۱۰۶ و آیری بیر قسمى ده آلهلین امرینه بوراخیلیلار، [ایشلری آلهها قالیب. آله] اونلار یا عذاب وئره و یا دا تۆبه لرینی قبول ائدر. آله علم و حکمت صاحبی دیر.

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ
 الْمُؤْمِنِينَ وَارْصَادًا لِمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ
 قَبْلُ وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَىٰ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ
 لَكَاذِبُونَ ﴿١٧﴾ لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا لِمَسْجِدٍ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَىٰ
 مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ
 يَتَطَهَّرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ ﴿١٨﴾ أَفَمَنْ أُسِّسَ بُنْيَانُهُ عَلَى
 تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمَنْ أُسِّسَ بُنْيَانُهُ عَلَى
 شَفَا جُرْفٍ هَارِفًا نَهَارِهِ فِي نَارٍ جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
 الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾ لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً فِي
 قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ
 ﴿٢٠﴾ إِنْ اللَّهُ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ
 بِأَنْ لَهُمْ الْجَنَّةُ يُفْتَكِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ
 وَيُقْتَلُونَ وَعَدًا عَلَيْهِ حَقٌّ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ
 وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبَشِرُوا
 بَبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٢١﴾

- ۱۰۷ ضرر وورماق، کافر اولماق، مؤمنلرین آراسینا تفرقه سالماق و اوکله اکلها و اونون پیغمبرینه قارشى محاربه ائدن کیمسه دن موغایات اولماق مقصدیله مسجد دوزلدنلرده واردیر کی: «بیز، بو مسجدی دوزلدیرکن» یاخشى لیقدان غیرى بیر شى ایسته مه دیک، — دئیهرک آند ایچه جکله. آله ایسه شهادت وئریر کی، اونلار مطلق یالانچی دیرلار.
- ۱۰۸ [یا محمد!] اصلا اورادا [نامازا] دورما! ایلک گوندن بیناسی تقوا اوستونده قورولموش مسجد، [نامازا] دورماغینا داها لایق دیر. اورادا پاکلانماغی ایسته ین کیشیلر واردیر و آله پاک اولنلاری دوست توتار.
- ۱۰۹ بیناسینی تقوا و [آله] رضاسی اوستونده قوران کیمسه یاخشیدیر، یوخسا بیناسینی اوچولماقدا اولان بیر اوچورومون کناریندا قوروب اونونلا بیرلیکده جهنم اودونا دیغیرلانان کیمسه؟ آله ظالم قومو هدایت ائتمز.
- ۱۱۰ الله جه اونلارین قوردوغو بینا قلیلری پارچا—پارچا اولانا قده ر قلیلرینده بیر شبهه اولراق قالاجاقدیر. و آله علم و حکمت صاحبی دیر.
- ۱۱۱ شبهه سیز کی، آله، مؤمنلرین جانلارینی و ماللارینی توراتدا، انجیلده و قرآندا حق اولراق وعده وئرلمیش جنت عوضینده ساتین اکییدیر. [اونلار] آله یولوندا دؤیوشورلر، اؤلدورورلر و اؤلدورولورلر. عهده اکلهدان داها چوخ وفا ائدن کیمسیدیر؟ اونونلا مسودالاشدیغینیز بو مسودایا (اکیش—وئریشه) گؤره ستونین! بو دا همین بؤیوک سعادت دیر.

التَّابُونَ الْعَابِدُونَ الْحَامِدُونَ السَّائِحُونَ الرَّاكِعُونَ
 السَّاجِدُونَ الْأَمْرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهُونَ عَنِ
 الْمُنْكَرِ وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ
 ﴿١١٢﴾ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا
 لِلشِّرْكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولَىٰ قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ
 أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١١٣﴾ وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ
 لِأَبِيهِ إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ
 لِلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَمَا كَانَ
 اللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدَيْهُمْ حَتَّىٰ بَيِّنَ لَهُمْ مَا يَتَّقُونَ إِنَّ
 اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾ إِنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ يُخَيِّ وَيُمِيتُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١١٦﴾ لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ
 وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ
 الْعُسْرَةِ مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ فَرِيقٍ مِنْهُمْ
 ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ بِهِمْ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١١٧﴾

- ۱۱۲ تۆبه ائندنلر، عبادت ائندنلر، حمد ائندنلر، اوروج توتانلار [و یا جهاد اوچون
سفریر اولانلار،] رکوع ائندنلر، سجده ائندنلر، یاخشى ایشلره امر ائندنلر،
پیس ایشلردن چکیندیرنلر و آلله پین حدودونو قورویانلار [حقیقی
مؤمنلر دیرلر]؛ و مؤمنلره بشارت وئر!
- ۱۱۳ مشرکلرین، جهنم اهلی اولدوقلاری بللی اولاندان سونرا، اونلارلا قوهوم
اولسالار بئله باغیش ایسته مک پیغمبره و مؤمنلره یاراماز.
- ۱۱۴ ابراهیمین آناسی اوچون باغیش ایسته سی، اونا وئردیگی وعده دن غیری بیر
شئی دئییلدیر. اونون (آزیرین)، آلله دوشمنی اولدوغو بللی اولدوقدا اوندان
اوزاقلادى. دوغرودان دا ابراهیم چوخ قلبی یومشاق، دؤزوملو ایدی.
- ۱۱۵ آلله بیر قۇمو هدايت اتدیکدن سونرا قورخوب-چکینمه لی اولدوقلاری
شینلری اؤزلرینه آچیقلامادان اونلاری ضلالته سالماز. حقیقتاً، آلله هر بیر
شئییه عالیمدیر.
- ۱۱۶ شبهه سیز کی، گؤیلرین و یئرین ملکو (حؤکمرانلیغی) آلله ا مخصوصدور.
دیریلدیر و اؤلدورور. و سیزین اوچون آلله دان غیری بیر مولا و کؤمکچی
یوخدور.
- ۱۱۷ حقیقتاً آلله پیغمبره مرحمت ائدیپ بیر قسمی نین اوره گی دؤنمک اوزره
اولدوقدان سونرا، چتین بیر ساعتده پیغمبرین تابع لیگینده اولان مهاجرلری
و انصاری باغیشلادی. شبهه سیز کی، او (آلله) اونلارا شفقتلی و
مهرباندیر.

وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خَلَفُوا حَتَّىٰ إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ
وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوْا أَن لَّا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ
تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٥﴾ يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ ﴿١٢٦﴾
مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ أَن
يَخْلَفُوا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْغَبُوا بِأَنْفُسِهِمْ عَنْ
نَفْسِهِ ذَٰلِكِ يَأْتَهُمْ لَا يَصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ
وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطَؤُونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ
الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوِّ نِيْلًا إِلَّا كَيْتَبَ
لَهُمْ بِعَمَلٍ صَالِحٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢٧﴾ وَلَا
يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا
إِلَّا كَيْتَبَ لَهُمْ بَعْدُهَا اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٨﴾
وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ
فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا
قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿١٢٩﴾

۱۱۸ [دۆیوشدن] گئری قالمیش او اوج آدامین دا [تۆبه سینی قبول اتدی]. بشله کی، دنی اگئیشلیگی ایله بشله اونلارا دار اولموش و اوره کلری سیخلمیشدی. هم ده ییلدیله کی، آلهدان (آلهین غضبیدن) اونون اوزونه سیغینماقدان باشقا بیر یئر یوخدور. سونرا دا آله: «اونلار [آلهها طرف] دؤنسولر»، - دئییه تۆبه لرینی قبول اتدی. حقیقتاً، آله تۆبه لری قبول اتدن و مهرباندیر.

۱۱۹ ای ایمان گئیرنلر! آلهدان قورخون و دوغروچولارلا اولون!
۱۲۰ مدینه اهلینه و اونلارین اطرافینداکی بدویلره (چول عربلرینه) آلهین پیغمبریندن دالی قالماق و اوز جانلارینی اونون جانیندان اوستون توتماق روا دئییلدیر. اونا گۆره کی، آله یولوندا اونلارا هنج بیر سوسوزلوق، یورغونلوق و آجلیق اوز وئرمز و کافرلری آجیققلانندیان بیر یئر آفاق باسمازالار و دوشمندن هنج بیر بلا گۆرمزلر کی، اونون عوضینده اونلار اوچون یاخشی بیر عمل یازلمیش اولماسین. حقیقتاً، آله یاخشی ایشلر گۆرنلرین اجرینی زای اتمز.

۱۲۱ ائله بیر کیچیک و بۆیوک مالی انفاق اتمیر و ائله بیر وادیدن کشچمیرلر کی، اونلارا (حسابلارینا) یازیلماستین و نتیجه ده آله اونلارا اتندیکلری عملدن داها یاخشی سینی اجر وئرسین.

۱۲۲ مؤمنلرین هامیسی بیردن [دۆیوشه] چیخمامالیدیر. هر بیر طائفه دن بیر دسته دین [عمللرینی] دریندن اؤیرنمک و قۇملرینی خبردارلیق اتمک و نتیجه ده اونلار [ایلاهی عذابدان] قورخسونلار دئییه دۆیوشه چیخمایا ییلمزلرمی؟

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنْ الْكُفَّارِ
وَلْجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١١٢﴾
وَإِذَا مَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ فَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ أَيُّكُمْ زَادَتْهُ هَذِهِ
إِيمَانًا فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَأَزَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ
﴿١١٣﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَى
رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿١١٤﴾ أَوَلَا يَرَوْنَ أَنَّهُمْ
يُقْتَلُونَ فِي كُلِّ عَامٍ مَرَّةٍ أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ
يَذْكُرُونَ ﴿١١٥﴾ وَإِذَا مَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ نَظَرَ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ
هَلْ يَرِيكُمْ مِنْ أَحَدٍ ثُمَّ انْصَرَفُوا صَرَفَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ بِأَنَّهُمْ
قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿١١٦﴾ لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ
عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ
رَحِيمٌ ﴿١١٧﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿١١٨﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سُورَةُ التَّوْبَةِ مَكِّيَّةٌ ١١٨ آيَاتٍ

- ۱۲۳ ای ایمان گتیرنلر! یاخینلیغینیزدا اولان کافرلرله دؤیوشون! قوی اونلار سیزده جسامت گؤرسونلر. بیلین کی، حقیقتاً، آلله تقوالیلارلادیر.
- ۱۲۴ بیر سوره نازل اندیلدیگی زمان اونلاردان (منافقلردن) بعضیلری دئیر: «بیر، سیزین هانسی نیزیمن ایمانینی آرتیردی؟» ایمان گتیرن شخصلره گلدیکده ایسه، اونلارین ایمانینی آرتیرار و اونلار [بیر-بیرلری نین واسطه سی ایله] مؤده لنیرلر.
- ۱۲۵ قلبلرینده مرض اولانلارا گلدیکده ایسه، اونلارین مورداریغی نین اوستونه بیر مورداریق دا آرتیردی و کافر اولان حالدا اؤلدولر.
- ۱۲۶ مگر گؤرمولر کی، اونلار هر ایلده بیر دفعه و یا ایکی دفعه امتحانا چکیلیرلر و یتته ده تۆیه اتمیرلر و عبرت ده اکمیرلار؟
- ۱۲۷ بیر سوره نازل اولونان زمان اونلارین بعضیسی بعضیسینه (بیر-بیرلرینه) باخیب [دئیسرلر]: «سیزی گؤرن بیر شخص وارمی؟» سونرا [گیزلینجه] دؤنوب گئدیرلر. آلله اونلارین قلبلرینی [حقدن] دؤندردی. اونا گؤره کی، دوغرودان دا اونلار آنلاماز بیر قومدورلر.
- ۱۲۸ شبهه سیز کی، سیزین اوچون اؤز ایچینیزدن بیر پیغمبر گلدی کی، سیزین مشقته دوشمه یینیز اونون اوچون آغیردیر. سیزین [هدایتینیز] اوچون چوخ حربصدیر و مؤمنلره شفقتلی و مهرباندير.
- ۱۲۹ [یا محمد!] اگر اوز دوندرسه لر؛ دئ: «منه آلله کفایتدیر. اوندان غیری هنج بیر تانری یوخدور. اونا توکل اتمیشم و او بؤیوک عرشین ربی دیر».

یونس سوره سی [۱۰]

بو سوره قرآن-کریمین اونونجو سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۱۰۹) آیه دیر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الرَّاتِلُكَ آيَاتِ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ❶ أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا
 أَنْ أَوْحَيْنَا إِلَى رَجُلٍ مِنْهُمْ أَنْ أَنْذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ
 آمَنُوا أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِדْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ قَالَ الْكَافِرُونَ
 إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ مُبِينٌ ❷ إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُدِيرُ الْأَمْرَ
 مَا مِنْ شَفِيعٍ إِلَّا مِنْ بَعْدِ إِذْنِهِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ أَفَلَا
 تَذَكَّرُونَ ❸ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا أَنْ يَتَبَدَّؤُا
 الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 بِالْقِسْطِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ
 بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ❹ هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسُ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ
 نُورًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ
 اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ
 ❺ إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ
 اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ❻

رحمان و مهربان اَللهین آدی ایله

- ۱ اگر (الف، لام، راه). بو [نلار] حکمتلی کتابین آیه لریدیر.
- ۲ آیا اؤز ایچریلریندن بیر کیشیه : «انسانلارا خبردارلیق وئر و ایمان گتیرنلره رُبَری یانیندا اوستون مقاملارین اولدوغونو بشارت وئر!» - دئییه وحی اتمه گیمیز جماعته تمجبلو گلدیمی؟ [کی،] کافرلر : «بو، آچیق-آشکار بیر شحر یازدیر»، - دئدیله.
- ۳ حقیقتاً، سیزین رَینیز او اَللهدیر کی، گؤیله و یتری آلتی گونده (آلتی مرحله ده) یاراتدی، سونرا دا عرشى استیلا سینا (استیلاسی آلتینا) آلدی. ایشین (یارادیلیشین) تدبیرینی تۆکور. اونون اذنی اولمادان هنج بیر شفاعت ائدن اولماز. بودور آله، سیزین رَینیز. اونا عبادت ائدین! آیا هنج [آییلیب] عبرت آلمیر سینیزمی؟
- ۴ هامینیزین قاییداجاغی اونا طرفدیر. [بو،] اَللهین حق وعده سی دیر. یارادیلیشی باشلاپ سونرا دا اونو ایمان گتیریب، صالح عمل ائدنلری عدالتله مکافاتلاندیرماق اوچون تکرار قایتاران اودور. کافرلر اوچون ائتدیکلری کفرلرینه گؤره قاینار بیر ایچه چک و آغریلی بیر عذاب واردیر.
- ۵ گونشی ایشیق سالان، آبی نورلو ائدن، ایللرین ساینی و [هم ده] حسابی بیلمه گینیز اوچون اونا (''آی'' - ا) منزللر معین ائدن، محض اودور. آله بونلاری آنجاق حق اولاراق یارادییدیر. آله آنلاپ-بیلن قوم اوچون آیه لری آچیق بیان ائدیر.
- ۶ حقیقتاً، گنجه ایله گوندوزون [اوزانیب-قیسالاراق] بیر-بیری نین دالینجا گلمه سینده و اَللهین گؤیلرده و یشرده یاراتدیقلاریندا، [اَللهدان] قورخان بیر قوم اوچون بیر چوخ [آیدین] دلیللر واردیر.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنَّنُوا
 بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ ﴿٧﴾ أُولَئِكَ مَاوِيَهُمُ
 النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ اللَّهُ بِإِيمَانِهِمْ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ
 الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٩﴾ دَعْوِيهِمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ
 وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ وَأُخْرَدُ عَنْوِيهِمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَنُنَزِّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً يَسْقِيهِمْ
 وَلَكِنْ كَذَلِكَ نَفْتِنُ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا فِي
 طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١﴾ وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا
 لِجَنبِهِ أَوْ قَاعِيًا أَوْ وَاقِيًا فَمَا كُنَّا كَشْفِئَانَهُ ضَرُّهُ
 مَرَّكَانَ لَمْ يَدْعُنَا إِلَى ضَرِّهِمْ كَذَلِكَ زَيْنٌ لِلْمُسْرِفِينَ
 مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ
 لَمَّا ظَلَمُوا وَجَاءَهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا يُوْمِنُونَ
 كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْجَارِمِينَ ﴿١٣﴾ ثُمَّ جَعَلْنَا كُمْ خَلَائِفَ
 فِي الْأَرْضِ مِنْ بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

- ۷ بیزه قووشماغا [اینانماییب] اومیدوار اولمایانلار و دنیا حیاتینا خوشلانیپ اونا بل باغلایانلار، هم ده آبه لریمیزدن غافل اولانلار،
- ۸ قازاندىقلارینا (گناهلارینا) گۆره قالا جاقلا ری پتر اوددور.
- ۹ ایمان گتیریپ صالح عمللر اتدنلرین ریلری، اونلاری ایمانلارینا گۆره آلتیندان آرخلار آخان بول نعمتلی جتنلره هدایت ائدر.
- ۱۰ اونلارین اورادا (جتنده) چاغیریشلاری : «سبحانک اللهیم (پروردگارا سن پاک و مقدسسن)» و اورادا آلفیشلامالاری : «سلام» و سون دوعالاری : «الحمد لله رب العالمین (حمد اولسون عالمرین ربی الله)» - دیر.
- ۱۱ و اگر الله انسانلارا، اونلارین خئیره تلسدیکلری کیمی، شر (بلا) پتیرمکه عجله اتسه یدی، اونلارین اجللری [ایندی چوعدان] قورتارمیشدی. اوندا بیزه قووشماغا اومیدوار اولمایانلاری عصیانلاری ایچیپنده حیرته قالدیقلا ری حالدا بوراخاریق.
- ۱۲ انسانا بیر چتینلیک توخوندوغو زمان، بؤیرو اوستده، اوتوردوغو پترده، هم ده آباق اوستده بیزی چاغیرار. لاکین اونو چتینلیکدن قورتاردیغیمیز زمان [سانکی] اونا توخونموش چتینلیکدن اؤترو بیزی هئج چاغیرمامیش کیمی چیخیپ گشدر. اسرافچیلار اوچون اتدیکلری عمللر بوجور بزه کلی گؤستریلییدیر.
- ۱۳ حقیقتاً، بیز سیزدن اولکی نسللری ظلم اتدیکلری زمان هلاکته پتیردیک. اونلارین پیغمبرلری اونلارا آچیق-آبدین دلیللر گتیردیه ده ایمان گتیرمک ایسته میردیلر. گناهکار قۇمو بله جزالاندیریق.
- ۱۴ سونرا، اونلارین دالینجا پتر اوزونده سیزی جانشین اتدیک کی، گؤرک سیز نجه عمل اتده جکسینیز.

وَإِذَا تَسَلَّى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا إِنَّتِ بِقُرْآنٍ غَيْرِ هَذَا أَوْ بَدِّلْهُ قُلْ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أُبَدِّلَهُ مِنْ تِلْقَاءِ نَفْسِي إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٧﴾ قُلْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَاتَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلَا أَدْرِيكُمْ بِهِ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِنْ قَبْلِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٨﴾ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ ﴿١٩﴾ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ اتَّبِعُوا اللَّهَ بَعَمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٠﴾ وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً فَاخْتَفَوْا وَلَوْ لَا كَلِمَةُ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقَضَيْتُ بَيْنَهُمْ فِي مَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٢١﴾ وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَانْظُرُوا إِلَيَّ مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٢٢﴾

- ۱۵ بیزیم آچیق—آیدین آیه لریمیز اونلارا اوخوندوغو زمان بیزه قووشماغا اومیدوار اولمایانلار دئییرلر: «بوندان آیری بیر قرآن گتیر و یا اونو ده ییشدیر!» اونلارا دئ: «من اونو اؤز یانیمدان ده ییشه بیلرم. منه وحی اولاندان غیری بیر شئیہ تابع دئیلم. اگر ریمه عاصی اولسام، بؤیوک گونون عذابیندان حقیقتاً، قورخورام».
- ۱۶ [یا محمد! دئ: «اگر آله ایسته سیدی، من اونو سیزه اوخومازدیم و [آله] اونو سیزه بیلدیرمزدی. [بیلیر سینیزکی،] من اوندان قاباق بیر عؤمر سیزین آرانیزدا قالیشام. آیا هنج پاشا دوشمورسونوزمو؟»
- ۱۷ آلهها بیر یالان افترا یاخان و اونون آیه لرینی تکذیب ائدن آدامدان داها ظالم کیم اولاییلر؟ حقیقتاً، گناهکارلار نجات تاپمازلار.
- ۱۸ اونلار آلههی قویوب اؤزلرینه نه بیر خئیر، نه ده بیر ضرر وئر بیلمه یین شیلره عبادت ائدیرلر و: «بونلار آلهه یانیندا بیزیم شفاعت ائدنلریمیزدیرلر»، —دئییرلر. [اونلارا دئ: «آیا آلهها، گؤیلرده و یشرده خبری اولمادیغی (اصلی اولمادیغی) بیر شئی خبر وئیر سینیز؟» [آلهه] اونلارین شرک قوشدوقلاریندان پاک و اوستوندور.
- ۱۹ انسانلار آنجاق بیر امت ایدیلر و سونرا آیریلدیلار. اگر سنین ربین طرفیندن بیر سؤز (وعده) قاباقجادان وئریلمه سیدی، اختلافدا اولدوقلاری شیلرده اونلارین آراسیندا حؤکم وئریلدی.
- ۲۰ و دئییرلر کی: «نه اوچون ربی طرفیندن اونا بیر معجزه نازل اولمور؟» دئ: «غیب آنجاق آلهها مخصوصدور. ائله ایسه گؤزله یین! دوغروسو، من ده سیزینله بیرلیکده گؤزله ینلردنم».

وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِنْ بَعْدِ ضَرَاءٍ مَسَتْهُمْ إِذَا لَمْ
 مَكَرْ فِي آيَاتِنَا قُلِ اللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُوبُونَ
 مَا تَمْكُرُونَ ﴿١٥﴾ هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ حَتَّى إِذَا كُنْتُمْ
 فِي الْفُلِكِ وَجَرْنَ بِهِمٍ يَرْبِجُ طَيْبَهُ وَفَرَحُوا بِهَا جَاءَتْهَا رَيْحٌ
 عَاصِفٌ وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُوا أَنَّهُمْ
 أُحِيطَ بِهِمْ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ لَئِنْ أَنْجَيْتَنَا مِنْ
 هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿١٦﴾ فَلَمَّا أَنْجَيْتَهُمْ إِذَا هُمْ يَتَفَعَّلُونَ فِي
 الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغَيْتُمْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ مَتَاعَ
 الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾
 إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ
 الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ حَتَّى إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ
 زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَيْهَا
 أَتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَن لَمْ تَغْنَمْ
 بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٨﴾ وَاللَّهُ
 يَدْعُو إِلَى دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٩﴾

- ۲۱ انسانلارا توخونموش چتینلیکدن سونرا بیر رحمت دادیزدیردیفیمیز زمان
آیه لریمیز باره سینده درحال قورغو (حیله) فورماغا [گیریشیرلر]. دئی: «آلله
تدبیر باخمیندان داها چشویکدیر». شبهه سیز کی، ییزیم گؤندردیکلریمیز
(ملکالر) سیزین قورودوغونوز قورغولاری یازیرلار.
- ۲۲ سیزی قورولوقدا و سودا (دریادا) دولانديران اودور. سیز گمیلرده
اولدوغونوز زمان، گمیلر اوراداکیلارلا بیرلیکده گؤزل (موافق) یشلین
واسیطه سیله حرکت ائتدیگی و اونونلا ستویندیکلری وقت [بیردن] فیرتینا
(تند یئل) قوپوب دالغالار هر طرفدن اونلارا شیغیيار (چیرپار) و اونلار
محاصره اولدوقلارینی بیلرلر، اوندا صدق—دلدن آلههین دینینه
باغلاندیقلاری بیر حالدا آلهه بشله چاغیرارلار: «اگر بیزی بوندان
قورتارسان، قطعاً، سته شکر ائندلردن اولایق».
- ۲۳ اونلاری قورتاردیفیم کیمی یشر اوزونده حق سیز یشره عصیانچی لیغا
باشلایارلار. ای انسانلار! سیزین عصیانینیز آنجاق اؤز علیهنیزه دیر. سیز
دنیا حیاتی نین منفعتینی [ایسته ییر سینیز]. سونرا سیزین قاییداجاغینیز بیزه
طرفدیر. بیز ده سیزین نه ائتدیکلرینیزی سیزه خبر وئره جه ییک.
- ۲۴ حقیقتاً، دنیا حیاتی نین مئلی گؤیبدن نازل ائتدیگیمیز سویا (یاغیشا) بنزه ر کی،
انسانلارین و حیوانلارین یشیه جگی اولان یشر بیتکیلری اونونلا قاریشیب
[پتیشیر]. نهایت، یشر اوزو گؤزه للیگینی آکیب بزه کلندیگی و ساکنلری ده
[اونلاری یشماغا] قادر اولدوقلارینی ظن ائتدیکلری وقت، بیر گشجه و یا
بیر گوندوزده اونا امریمیز گلر، سانکی دونندن هنج بیر شئی یوغموش کیمی
اونو کؤکوندن بیچیلیمیش [و یا قازیلیمیش] وضعیته چتیره ریک. بیز دوشونن
قوم اوچون آیه لریمیزی بو جور آچیق بیان ائدیریک.
- ۲۵ و آلهه [سیزی] امن—آمانلیق یوردونا (بهشته) چاغیریر. ایسته دیگی هر هانسی
بیر شخصی ایسه دوغرو یولا هدایت ائدیر.

لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ
 وَلَا ذِلَّةٌ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٧﴾
 وَكَسَبُوا الثَّيِّبَاتِ جَزَاءَ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا وَتَرَهَّقُوا
 ذِلَّةً مَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ
 قِطْعًا مِنَ اللَّيْلِ مُظْلِمًا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٨﴾
 وَيَوْمَ نَخْشِرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ أَنْتُمْ
 وَشُرَكَاءُكُمْ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ وَقَالَ شُرَكَاءُهُمْ مَا كُنْتُمْ آتَا
 نَا عِبَادُونَ ﴿٣٩﴾ فَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِنْ كُنَّا
 عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغَافِلِينَ ﴿٤٠﴾ هُنَالِكَ تَبْلُوا كُلُّ نَفْسٍ مَّا
 أَسْلَفَتْ وَرُدُّوْا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقُّ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ
 ﴿٤١﴾ قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمْ يَمْلِكُ السَّمْعُ وَالْأَبْصَارُ
 وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدِيرُ
 الْأُمُورَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٤٢﴾ فَذَلِكُمْ
 اللَّهُ رَبُّكُمْ الْحَقُّ فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ فَأَنَّى تُصِفُونَ ﴿٤٣﴾
 كَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٤﴾

- ۲۶ یاخشى ليق ائندلر اوچون یاخشى مزد و داهآ آرتیق [نعمت] واردیر. اونلارین اوزونه شرمندہ لیک توزو و ذلیل لیک قونماز. بونلار جنت اهلیدیرلر، اورادا ابدی قالاندیرلار.
- ۲۷ گناه قازانانلار ایسه، گناهلاری نین جزاسی اونون مثلی قہر دیر و اونلاری ذلیل لیک بورور. اونلار اوچون آللهدان (آللہ غضببندن) ساخلایا ییلن بیر کس یوخدور. سانکی اوزلری گشجه نین ظلمت پارچا [لاری] ایله اورتولوبدور. اونلار جهنم اهلیدیرلر، اورادا ابدی قالاندیرلار.
- ۲۸ و اوگون، اونلارین هامیسینی بیر یشره بیجا جاقیق و سونرا مشرکلره دئییه جه پیک: «سیر ده و آلله قوشدوغونوز شریکله رینیز (بوتلر) ده اوز پشیزده دورون!» سونرا آرالارینا آیریلیق سالاریق و اونلارین قوشدوقلاری شریکلر [اونلارا]: «سیر ییزه عبادت اتمیردینیز!» دئیرلر.
- ۲۹ «سیرینله بیزیم آرامیزدا آلله نین شاهید اولماسی کفایتدیر کی، حقیقتاً، بیز سیرین عبادتینیزدن خبر سیر ایدیک.»
- ۳۰ اوراداجا هر کس قاباقچادان گوندریگی ایشی یوخلایار و [هامی لیقلا] حقیقی مولاسی اولان آلله طرف قایتاریلارلار. ایدوردوقلاری شکیلر اونلارین [گوزلریندن] ایتمک گئلر.
- ۳۱ [یا محمد!] دئ: «سیر ده گوزیدن و یردن روزی و ثرن کیمدیر؟ و یا قولاتلار و گوزلره صاحب اولان کیمدیر؟ اولودن دیری چیخاردان (پارادان)، دیریدن اولو چیخاردان کیمدیر؟ ایشلرین تدبیری تۆکن کیمدیر؟ اوندان تیز دئییه جکلر: «آللہ». اوندان دئ کی: «بس نیه قورخمورسونوز؟»
- ۳۲ بودور آلله — سیرین حقیقی رینیز. حقدن [اوز دؤندریدیکده] ضالته [دوشمکدن] باشقا نه اولاییلر؟ بس هارایا دؤنورسونوز؟
- ۳۳ هابتله فاسقلرین ایمان گتیرمه جکلری باره سینده ده ستین ریی نین سوزو حق اولدو (دوغرولدو).

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَبْدُوُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ قُلِ اللَّهُ
يَبْدُوُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ فَإِنِّي تَوَفُّكُونَ ﴿١﴾ قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ
مَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ قُلِ اللَّهُ يَهْدِي لِلْحَقِّ أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى
الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ يُتَّبَعَ أَمْ لَا يَهْدِي إِلَّا أَنْ يَهْدِيَ فَمَا لَكُمْ
كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٢﴾ وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا إِنَّ الظَّنَّ
لَا يَنْفَعِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٣﴾ وَمَا كَانَ
هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَى مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي
بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤﴾ أَمْ يَقُولُونَ
افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٥﴾ بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ
تَأْوِيلُهُ كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الظَّالِمِينَ ﴿٦﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهِ وَرَبُّكَ
أَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٧﴾ وَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلٌ وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ
أَنْتُمْ بَرِيءُونَ مِمَّا أَعْمَلُ وَإِنَّا بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ
يَسْتَمْعُونَ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ ﴿٩﴾

۳۴ [یا محمد!] دئ: «آیا سیزین قوشدوقلارینیز شریک لردن بیر کس واردیر کی، یارادیلشی باشلا سین، سونرا اونو تزه دن قایتار سین؟» دئ: «آلله دیر کی، یارادیلشی باشلا ییب، سونرا اونو تزه دن قایتاریر. بس هارایا دؤنورسونوز؟»

۳۵ [یا محمد!] دئ: «سیزین قوشدوقلارینیز شریک لردن الله بیر کس واردیر کی، حق یولا هدايت اتت سین؟» دئ: «آلله دیر کی، حقه طرف هدايت ائدیر». بئله اولان حالدا حقه طرف هدايت ائدن کس تابع اولونماغا داها لایق دیر، یوخسا هدايت اولونما یینجا اؤزو هدايت تاپا بیلمه یین کس؟ سیزه نه اولور، نتیجه حؤکم ائدیر سینیز؟

۳۶ و اونلارین چوخو آنجا ق ظنه تابع اولور لار، ظن ایسه حقیقتدن هئج بیر شئی آندیرماز (یقینه چاتدیرماز). حقیقتاً، آلله اونلارین اتدیکلرینی بیلندیر.

۳۷ بو قرآن آلله دان غیری بیر کسین طرفیندن ترتیلنمیش اولای بیلمز. لاکین او، اؤزوندن اوککیلری تصدیق ائدن و کتابدا اولانی (احکام و معارفی) آیدینلاشدیراندیر. اوندا شک-شبهه یوخدور. عالملرین ربی طرفیندندیر. ۳۸ و یا دئییر لر کی: «اونو اؤزوندن ایدوروب». دئ: «اگر دوز دئییر سینیز سه، اونا بنتزه بیر سوره گتیرین و آلله دان غیری باجاردیغینیز آدامی، کؤمکه چاغیرین!»

۳۹ آما اونلار علم باخمیندان قاورایا بیلمه دیکلری و هله اصل حقیقی اؤزلرینه گلیب چاتمادیغی بیر شئی تکذیب ائتدیلر. اونلاردان اوککیلر ده بو جور [پیغمبرلرینی] تکذیب ائتدیلر. باخ گؤر! ظلمکارلارین آخر-عاقبتی نتیجه اولدو.

۴۰ اونلاردان الله سی وار کی، اونا ایمان گتیریر و اونلاردان الله سی ده وار کی، اونا ایمان گتیرمیر. سنین ربین فساد توره دنلره یاخشی بلددیر.

۴۱ و [یا محمد!] اگر سنی تکذیب اتسه لر، دئ: «منیم عملیم اؤزومه، سیزین عملی نیز ایسه اؤزونوزه عاید دیر. سیز منیم اتدیگیم عملدن اوزاق سینیز، من ده سیزین اتدیگینیز عملدن اوزاغام».

۴۲ و اونلاردان الله سی وار کی، ظاهرده سنه قولا ق آسیرلار. آیا سن عقلی کسمه یین (آتلاماز) کارلارامی ائشیتدیره جکسن؟

وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعُمْى وَلَوْ كَانُوا لَا يَبْصُرُونَ ﴿٤٣﴾ إِنْ أَلَّاهُ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٤﴾ وَيَوْمَ يُخْشَرُهُمْ كَأَن لَّمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿٤٥﴾ وَإِنَّمَا زَيْنَكْ بَعْضُ الَّذِي يَعِدُهُمْ وَأَتَوْفَقْنَاكَ فَآلِنَا مَرْجِعَهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٦﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٤٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٨﴾ قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ إِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٤٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ تَبْرَأُوا مِنْ بَيْنَانَا وَبَيْنَانَا مَاذَا يَسْتَعِجِلُ مِنْهُ الْجَاهِلُونَ ﴿٥٠﴾ أَتُمْ إِذَا مَا وَقَعَ امْتَحِنٌ أَكُنَّ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥١﴾ ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٥٢﴾ وَيَسْتَبْشِرُونَكَ أَحَقُّ هُوَ قَوْلِي وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥٣﴾

- ۴۳ و اونلاردان الله سی ده وار کی، سنه دوروب-باخیر، آیا سن بصیرتی اولمایان کورلاریمی هدایت الله جکسن؟
- ۴۴ آله انسانلارا اصلا ظلم ائتمز و لاکین انسانلار اؤزلری اؤزلرینه ظلم ائدیرلر.
- ۴۵ و اونلاری بیر ینره جمع ائدیگی گون، سانکی گوندوزون ساده جه بیر ساعت مقداریندان آرتیق [دنیا دا] قالمايیلار. بیر-بیرلرینی تانییارلار. آلهلها قووشاجاقلارینی تکذیب ائدنلر، سؤزسوز کی، زیانا اوغرا دیلار و یولو تاپمادیلار.
- ۴۶ اونلارا وعده و فردیگیمیزین بیر قسمینی ایستر سنه گؤستره ک، ایستر سه ده [سن گورمه میش] سنین اجلینی باشا چاتدیراق، [فرق ائتمز، هر حالدا] اونلارین قاییداجاقلاری بیزه طرفدیر. آله اونلارین نه ائتدیکیلرینه شاهیددیر.
- ۴۷ هر امتین بیر پیغمبری واردیر. اونلارین پیغمبرلری گلدیگی زمان آرالاریندا عدالتله حؤکم اولونور و اونلارا ظلم اولونماز.
- ۴۸ و دئییرلر کی: «اگر دوز دئییر سینیز، بس بو وعده نیز نه زمان اولاجاقدیر؟»
- ۴۹ دئ: «آله ایسته مه یینجه من اؤزومه نه بیر خئیر و نه ده بیر ضرر یئتیره بیلرم.
- هر امتین بیر اجلی واردیر. اونلارین اجلی گلیب چاتدیقدا، نه بیر ساعت دالی قالارلار و نه ده [بیر ساعت] قایاغا دوشرلر».
- ۵۰ [یا محمد! اونلارا] دئ: «بیر دئین گؤرک، اگر اونون عذابى سیزه گئجه و یا گوندوز گلسه [نه ائدر سینیز؟] گناهکارلار نه اوچون اونا قاریخیلار؟!»
- ۵۱ آیا او [عذاب] باش وئرندن سونرا اونا ایمان گتیره جک سینیز؟ حالبوکی اونون [گلمه سینا استهزا ایله] قاریخیلارینیز.
- ۵۲ سونرا ظلم ائدنلره دئییله جکدیر: «دادین ابدی عذابى! مگر قازاندىغینیز [گناهلار] دان غیرى بیر شئیله جزالاندىر یلیر سینیز؟!»
- ۵۳ و [یا محمد! سندن] «او حق دیر می؟» — دئییه سؤال ائدییرلر. دئ: «بلى! آند اولسون ریسمه کی، او، حقیقتاً، دوغرو دور و سیز اونو عاجز ائدن دئییل سینیز».

وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ وَأَسْرَفُوا
 التَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ وَهُمْ
 لَا يُظْلَمُونَ ﴿٥٨﴾ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْإِنَّ
 وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾ هُوَ يُخَيِّ وَيُمِيتُ
 وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٦٠﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَ تَكْمُلُ مَوْعِظَةٌ
 مِنْ رَبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٦١﴾ قُلْ
 بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٦٢﴾
 قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِنْ رِزْقٍ فَجَعَلْتُمْ
 مِنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ اللَّهُ أَذِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى اللَّهِ
 تَفْتَرُونَ ﴿٦٣﴾ وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ
 الْكِبْرَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنْ أَرَادَ اللَّهُ لَكُمْ فَضْلًا عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ
 أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦٤﴾ وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِنْ
 قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ
 فِيهِ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي
 السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٦٥﴾

- ۵۴ و اگر یشر اوزونده اولان هر شئی ظلم اتمیش بیر شخص اوچون اولسایدی اونو [اوزونو قوتارماق اوچون] فدیبه وشره ردی. اونلار عذاب گوردوکلری زمان پشیمانلیقلارینی گیزله درلر. اونلارین آراسیندا عدالتله حوکم اولونار و اونلار ظلم اولولماز.
- ۵۵ بیلین، گویلرده و یشرده نه وارسا، حقیقتاً، آلله عایدیدیر. آگاه اولون، آللهین وعده سی حقدیر و لاکین اونلارین چوخو بیلملر.
- ۵۶ دیریلدن ده، اولدورن ده اودور و اونا طرف قایتاریلاجاقسینیز.
- ۵۷ ای انسانلار! دوغرودان دا ریئینیز طرفیندن سیزه بیر اویود—نصیحت، سینهلرده (اورکلرده) اولان [دردلره] شفاء و مؤمنلر اوچون هدایت و رحمت گلیدیر.
- ۵۸ [یا محمد!] دئ: «آللهین فضل—کرمی و اونون رحمتی ایله». ایندی آنجاق اونونلا ستوینملی دیرلر. بو، اونلارین ییغدیقلاریندان داها خشییرلیدیر.
- ۵۹ [یا محمد!] اونلار ابله [دئ: «بیر دئیین گورک، آللهین سیزه روزی اولاراق نازل اتدیکلری نین [نه اوچون] بیر قسمینی حرام و [بیر قسمینی ده] حلال اتدینیز؟!» دئ: «آیا آلله اوزو سیزه اذن وشریب، یوخسا آلله افترا یاخیر سینیز؟»
- ۶۰ آلله یا لان باغلایانلارین قیامت گونو حقیقنده کی ظنلری نه دیر؟ آلله انسانلار، حقیقتاً، مرحمتلیدیر و لاکین اونلارین چوخو شکر اتمیرلر.
- ۶۱ [یا پیغمبر!] سن هنج بیر ایشده اولمازسان و اونون طرفیندن [نازل اولموش] قرآندان [بیر آیه] اوخومازسان و هنج بیر عمل ائتمز سینیز کی، سیز اونا گیریشدیکده، بیز شامیدینیز اولمایاق. یشرده و گویده ذره قدر هنج بیر شئی سنین ریئیندن گیزلین قالماز. اوندان داها کیچیک و داها بؤیوک هنج بیر شئی یوخدور کی، آچیق—آیدین کتابدا اولماسین.

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ
 ﴿١٧﴾ الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿١٨﴾ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي
 الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ
 ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٩﴾ وَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ
 إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٠﴾ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ
 مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ
 يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ شُرَكَاءَ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ
 وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٢١﴾ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ
 الْيَدَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنْ فِي
 ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُسْمِعُونَ ﴿٢٢﴾ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ
 وَلَدًا سُبْحَانَهُ هُوَ الْغَنِيُّ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
 الْأَرْضِ إِنْ عِنْدَكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ بِهَذَا أَتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ
 مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ إِنْ الَّذِينَ يُفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ
 الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿٢٤﴾ مَتَاعٌ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ
 ثُمَّ نُنْذِرُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٢٥﴾

- ۶۲ بیلین کی، آللهین دوستلاری اوچون هنج بیر قورخو یوخدور و اونلار غمگین اولمازلار.
- ۶۳ اونلار، ایمان گتیریب، تقوالی اولانلاردیر.
- ۶۴ دنیا حیاتییندا و آخرتده اونلار اوچون بشارت واردیر. آللهین سؤزلرینده ده یشیلمه یوخدور. بو، همین بؤیوک سعادتدیر.
- ۶۵ اونلارین سؤزلری سنی غمگین ائتمه سین. حقیقتاً، عزت، تمامیه، آللهها مخصوصدور. او ائشیدن [و] بیلندیر.
- ۶۶ بیلین کی، گؤیلرده و یشرده کیم واردیرسا، آللهیندیر. آللههان غیریسینی چاغیرانلار ایسه [اصلینده] قوشدوقلاری شریکله تابع اولمورلار؛ اونلار آنجاق ظنّه اوپورلار و آنجاق یالان اویدورورلار.
- ۶۷ گنجهنی سیزه دینجلمه گینیز اوچون و گوندوزو ایشیق قرار وئرن اودور. شبهه سیز کی، بوندا [سؤز] ائشیدن قوم اوچون نشانه لر واردیر.
- ۶۸ دئدیملر: «آلله اوزونه اولاد گؤتوروب». او پاکدیر و اؤ احتیاجسیزدیر. گؤیلرده کیلر و یشرده کیلر اونا مخصوصدور. سیزین بونا بیر دلیلینیز یوخدور. آیا آلله باره سینده بیلمه دیگینیز شئی دئییرسینیز؟
- ۶۹ دئ: «آللهها یالان اویدورانلار، شبهه سیز کی، نجات تاپمازلار».
- ۷۰ دنیادا [آزاجیق] دولانیقیقلاری [وارا]، سونرا اونلارین قاییداجاغی بیزه طرفدیر، سونرا دا کافر اولدوقلارینا گؤره اونلارا شدتلی عذاب دادیزدیر اجاغیق.

وَأْتِلْ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِن كَانَ كَبُرَ
 عَلَيْكُمْ مَقَامِي وَتَذِكْرِي بآيَاتِ اللَّهِ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ
 فَأَجْمِعُوا أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ
 عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ اقْضُوا إِلَيَّ وَلَا تَنْظِرُونِ ٧٦ فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ
 فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ إِن أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَأُمِرْتُ
 أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ٧٧ فَكَذَّبُوهُ فَجَعَلْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ
 فِي الْفُلِكِ وَجَعَلْنَاهُمْ خَلَائِفَ وَأَعْرَفْنَا الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا
 فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِينَ ٧٨ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ عِبَادِهِ رَسُولًا
 إِلَى قَوْمِهِمْ بِأَيُّهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهِ
 مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ نَطْبَعُ عَلَى قُلُوبِ الْمُعْتَدِينَ ٧٩ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ
 بَعْدِهِمُ مُوسَى وَهَارُونَ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ بِآيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا
 وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ ٨٠ فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا إِنَّ
 هَذَا السِّحْرُ مُبِينٌ ٨١ قَالَ مُوسَى أَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَكُمْ أَسِحْرٌ هَذَا
 وَلَا يُفْعِلُ السَّاحِرُونَ ٨٢ قَالُوا اجْعَلْنَا لِنَفْسِنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا
 وَنَكُونُ لَكُمْ أَعْدَاءً ٨٣ قَالَ مُوسَى وَمَنْ مَعِيَ لَنْفَعَنَكُمْ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ٨٤

- ۷۱ و اونلار نوحون خبرینی سؤیله! او، بیر زمان اؤز قۇمونه دئدی: «ای منیم قۇموم! اگر [آرانیزدا] منیم قالماغیم و آللهین آیه لری ایله اؤیود-نصیحت و فرمگیم سیزه آغیر گلیرسه؛ [بیلین!] من آللهآ توکئل ائتمیشم؛ سیز ایسه شریکله ریزله بیرلیکده ایشینیزی گۇرون کی، سونرا سیزین ایشینیز اؤرتولر قالیب [درد اولماسین]. سونرا دا ایسته دیگینیزی منه الدین، منه مهلت ده وئرمه یین!»
- ۷۲ «و اگر اوز دۇندرسه نیز، من سیزدن هنج بیر اجر (مزد) ایسته میرم. منیم اجریم آنجاق آللهین عهدده سینه دیر. و من تسلیم اهلی اولانلاردان اولماغا امر اولونموشام».
- ۷۳ نهایت، اونو تکذیب ائتدیلهر. سونرا اونو و اونونلا بیرلیکده گمیده اولانی قورتاردیق و اونلاری [قاباقکیلارا] جانشین ائتدیک. ییزیم آیه لریمیزی تکذیب ائدنلری ایسه [سودا] غرق ائتدیک. بیر گۇر خبردارلیق وئرلمیشلرین آخر-عاقبتی ننجه اولدو!
- ۷۴ سونرا اونون آردینجا قۇملرینه پیغمبرلر گۇندردیک کی، اونلار آچیق-آبدین دلیللر گتیردیلهر. اونلار ایسه قاباقجادان تکذیب ائتدیکلری شئی ایمان گتیرمک ایسته میردیلهر. بیز حدی آشانلارین اوره کلرینی بو جور مۇهورلریک.
- ۷۵ سونرا اونلارین آردینجا موسانی و هارونو اؤز آیه لریمیزله فرعونا و اونون احیان-اشرافلارینا طرف گۇندردیک. اونلار ایسه تکبرلوك ائتدیلهر و اونلار [ائلمجه ده] گناهکار بیر قوم ایدیلهر.
- ۷۶ اونلار بیزیم طرفیمیزدن حق گلدیکده، دئدیلهر: «سؤزسوز کی، بو آشکار بیر سحر دیر».
- ۷۷ موسی دئدی: «آیا سیزه حق گلدیکده [بئله] دئییر سینیزی؟! بو سحر دیرمی؟ حالبوکی سحر بازلار نجات تاپمازلار».
- ۷۸ دئدیلهر: «آیا آنالاریمیزی اوستونده گوردیوموز [دین]-دن اوزاقلادیرماق اوچون و یئر اوزونده کی آیا بؤیوکلوك سیز ایکیینیزه عاید اولماق اوچون گلیسن؟ بیز سیز ایکیینیزه ایمان گتیرن دئییلیک».

وَقَالَ فِرْعَوْنُ أَتُونِي بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ ﴿٧٦﴾ فَلَمَّا جَاءَ
 السَّحَرَةُ قَالَ لَهُمُ مُوسَى الْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ ﴿٧٧﴾ فَلَمَّا
 أَلْقَوْا قَالَ مُوسَى مَا جِئْتُمْ بِهِ السِّحْرُ إِنَّ اللَّهَ سَيُبْطِلُهُ إِنَّ
 اللَّهَ لَا يُضِلُّ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٨﴾ وَيُحَقِّقُ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ
 وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧٩﴾ هَذَا مِنْ لُغْوِ مِوسَى إِلَى ذُرِّيَّةٍ مِنْ قَوْمِهِ عَلَى
 خَوْفٍ مِنْ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِمْ أَنْ يَفْتِنَهُمْ وَإِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالِي فِي
 الْأَرْضِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٨٠﴾ وَقَالَ مُوسَى يَا قَوْمِ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ
 اللَّهَ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُسْلِمِينَ ﴿٨١﴾ فَقَالَ الْوَاعِلِيُّ
 اللَّهُ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٨٢﴾
 وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٨٣﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى
 وَأَخِيهِ أَنْ تَبَوَّآ الْقَوْمَ كَمَا بِمِصْرَ بُوْتَا وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ
 قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٤﴾ وَقَالَ مُوسَى رَبَّنَا
 إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَئَهُ زِينَةً وَزِينَةً وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا
 لِيُضِلُّوهُنَّ عَنْ سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلَى
 قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٨٥﴾

- ۷۹ فرعون دئدی: «بوتون بیلجی شحر باز لاری منیم یانیم گتیرین!»
- ۸۰ شحر باز لار گلدیکده موسی اونلارا دئدی: «آناجاغینیزی آتین!»
- ۸۱ اونلار [اللرینده کیلرینی یثره] آندیقددا، موسی دئدی: «سیزین گتیردیگینیز شحر دیر، آلله، البته، اونو تئزلیکله باطل ائده چک. دوغرودان دا آلله، فساد توره دنلرین عملینی دوزلتمز».
- ۸۲ «و گناهکارلارین خوشونا گلمه سه بشله، آلله، اؤز کلمه لری ایله حقّی ثابتلشدیرر».
- ۸۳ نهایت قومون بیر دسته [تزه عرصه یه گلن] جاوانلاریندان غیری موسایا ایمان گتیرن اولمادی. اونلار دا فرعون و اونون اعیانلاری نین شکنجه سیندن قورخا-قورخا [ایمان گتیردیله]. دوغرودان دا فرعون یثر اوزونده اوزونو اوستون (بؤیوک) توتان و اسرافکارلاردان ایدی.
- ۸۴ و موسی دئدی: «ای منیم قوموم! اگر آلله ایمان گتیریب، اونا تسلیم اولانلاردان سینیزسا، اوندا اونا توکل ائدین!»
- ۸۵ اونلار دا دندیلر: «آلله توکل ائتدیک. پروردگارا! بیزی ظالم قومون [الینده] سیناغا چکمه!»
- ۸۶ «ویزی اؤز رحمتین ایله کافر قومدن قورتار!»
- ۸۷ موسایا و قارداشینا وحی ائتدیک کی، [سیز ایکینیز] مصرده اؤز قومونوزه اولر تیکدیرین و اولرینیزی [اوزو] قبله [یه و یا نامازگاه] ائدین، ناماز قیلین! مؤمنلره بشارت وئر!
- ۸۸ موسی دئدی: «پروردگارا! سن فرعونا و اونون اعیانلارینا دنیا حیاتیندا زینت و مال-دولت وئریسن. پروردگارا، [بونونلا جماعتی] سنین یولوندان آزدیریلار، پروردگارا! اونلارین مال-دولتلیرینی یوخ ائت و اونلارین قلوبلرینی الله برکیت کی، داهایا آغریلی عذابی گورمه یینجه ایمان گتیرمه سینلر».

قَالَ قَدْ أُجِيبَتْ دَعْوَتُكُمْ مَا فَاسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَان سَبِيلَ
 الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠﴾ وَجَاوِزْنَا بِبَنِي إِسْرَءِيلَ الْبَحْرَ فَاتَّبَعَهُمْ
 فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ بَغْيًا وَعَدُوًّا حَتَّى إِذَا أَدْرَكَهُ الْفَرَقُ
 قَالَ آمَنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي آمَنْتُ بِهِ بَنُو إِسْرَءِيلَ وَإِنَّا
 مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١١﴾ أَلَمْ نَقْدَعْصِيَّتْ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ
 ﴿١٢﴾ فَالْيَوْمَ نُخَيِّدُكَ بِبَدَنِكَ لِيَكُونَ لِمَنْ خَلَقَكَ آيَةً وَإِنَّ
 كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ عَنْ آيَاتِنَا لَغَافِلُونَ ﴿١٣﴾ وَلَقَدْ بَوَّأْنَا
 بَنِي إِسْرَءِيلَ مَبْوَأَ صَدَقٍ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ فَمَا اخْتَلَفُوا
 حَتَّى جَاءَهُمُ الْعِلْمُ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا
 كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٤﴾ فَإِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِمَّا أَنْزَلْنَا
 إِلَيْكَ فَسْأَلِ الَّذِينَ يَقْرَأُونَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ لَقَدْ
 جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١٥﴾
 وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَتَكُونَنَّ مِنَ
 الْخَاسِرِينَ ﴿١٦﴾ إِنْ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾
 وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّى يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿١٨﴾

- ۸۹ بويوردۇ : «سېزىن ھەر ئىككىنچى دوعاسى قېلىپ اولدۇ . سېزى ئايت قىم اولۇن و بىلمە يىلرېن يولۇنۇ ئېزىلمە يىن!»
- ۹۰ اسرايىل اۋولادىنى دىيادان كىچىرتىدىك [و يا اسرايىل اۋولادىنا دىياني ياردىق]. فرعون و اونون قوشونلارى ظلم و دوشمن چىلىپك اوزوندن اونلارى تىقپ اتتىلر . بوغولماق [نوبى] اونا (فرعون) گلدېكدە دئدى : «اسرايىل اۋولادى نېن ايمان كىتىدىگىندىن غىرى بىر تانرى اولمادىغىنا ايمان كىتىدىم ، من دە تسليم اولانلاردانام» .
- ۹۱ ايندىمى ؟ خالبوكى بوندان اول عىيان قالدېرمىشىدىن و فساد تۈرە دىلردن ايدىن!
- ۹۲ بوگون ايسە سىن دالىنجا گىلرە بىر نىشانە (عبرت) اولماق اوچون سادەجە جىسمىنى [سودان ساحلە] چىخارىرىق . شېھە سىز كى ، انسانلارېن چوخو بىزىم آيە لىرىمىزدن چوخ غافل دىرلر .
- ۹۳ دوغروندان دا بىز اسرايىل اۋولادىنى دوزگون يىشردە يىشلىدىرىدىك و پاك شىلردن اونلارا روزى وىردىك . اونلارا علم (وحى خېرى) گىلمە يە كىمى اختلافا باشلامادىلار . يقىن كى ، سىن رېن قىامت گونو اختلافا اولدوقلارى شىلر حقىندە آرالارىندا حۇكم وىرە جىكدىر .
- ۹۴ و اگر سە نازل اتتىدىگىمىزدە شېھە اتتىرسىن سە ، سىندىن اول كىتاب اوخويانلاردان سوروش ! حق ، قطعاً ، سىن رېن طرفىندىن گىلىدىر . بىلە اولان حالدا [گۈزلە] شېھە اتتىلردىن اولمايىسان .
- ۹۵ آللھىن آيە لىرىنى تىكذېپ اتتىلردىن دە اولما ! بوخسا زيانا اوغرايانلاردان اولارسان .
- ۹۶ البتە ، حقلىرىندە سىن رېن سۈزو (عذاب حۇكمو) دوغرولان شىخصلر ايمان كىتىرمىزلر .
- ۹۷ اونلارا ھەر ھانىسى بىر آيە گىلسە بىلە ، آغرىلى عذابى گۈرمە يىنچە [ايمان كىتىرمىزلر] .

فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةً أَمِنَتْ فَفَضَعَهَا إِيْمَانُهَا إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ لَمَّا
 آمَنُوا كَشَفْنَا عَنْهُمْ غَدَابَ الْخَزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَنَمَتْنَا هُمْ إِلَى
 حِينٍ ﴿١٨﴾ وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَأَمَنَّ مِنَ فِي الْأَرْضِ كُلَّهُمْ جَمِيعًا
 أَفَأَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتَّى يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿١٩﴾ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ
 أَنْ تُوْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا
 يَعْقِلُونَ ﴿٢٠﴾ قُلْ أَنْظَرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
 وَمَا تُنْفِي الْأَيَّاتِ وَالتَّذْرُعِ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢١﴾ فَهَلْ
 يَنْتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ أَيَّامِ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ قُلْ
 فَانْظُرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ﴿٢٢﴾ ثُمَّ نَبِّئْ رُسُلَنَا
 وَالَّذِينَ آمَنُوا كَذَلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نَبِّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٣﴾ قُلْ
 يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْ دِينِي فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ
 تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي يَتَوَقَّعُكُمْ
 وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٤﴾ وَأَنْ أَقْرَ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا
 وَلَا تَكُونَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٢٥﴾ وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ
 وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٦﴾

- ۹۸ ایمان گتیردیکلرینه گۆره دنیا حیاتیندا روسوای اندیجی عذابى اوستلریندن
قالدیردیغیمیز و اۆزلرینه ده معین وقته کیمی گذران وئردیگیمیز یونسین
قۇموندن ساوایی نه اوچون هنج بیر شهر [ین اهالیسی، وقتی ایله] ایمان
گتیرمه دی کی، ایمانی نین اونا بیر فایداسی اولسون؟
- ۹۹ و اگر سنین ربّین ایسته سیدی، یئر اوزونده اولانلارین هامیسی، تمایله،
ایمان گتیرردی. آیا سن انسانلاری مؤمن اولماغا وادار ائده چکسن می؟
- ۱۰۰ حالبوکی، هنج کس آللهین اذنّی اولمادان ایمان گتیره بیلمز. و [آله] عذابى
دوشونوب آنلامایانلار اوچون قرار وئیر.
- ۱۰۱ [یا محمد! دئ: «باخین- گۆرون گۆیلرده و یشرده نه لر وار؟» و [لاکین] بو
آیه لر و خیردارلیقلار ایمان گتیرمه یین قوم اوچون فایدا وئرمز.
- ۱۰۲ اونلار، اۆزلریندن قاباق گلیب گئتمیشلرین گونلریندن (وضعیتلریندن)
غیریسینی گۆزله ییرلرمی؟ دئ: «ائله ایسه گۆزله یین! دوغروسو، من ده
سیزینله بیرلیکده گۆزله ینلردئم».
- ۱۰۳ سونرا پیغمبرلریمیزی و ایمان گتیرنلری قورتاردیق. چونکی مؤمنلری
قورتارماق بیزه واجبدیر.
- ۱۰۴ دئ: «ای جماعت! منیم دینیمدن شبهه ده سیزمه، [بیلین کی،] من سیزین،
آللهدان غیرى عبادت اتدیکلرینیزه عبادت ائتمرم. من آنجاق وقتینده سیزین
جانینیزی آلاچاق آللهها عبادت ائدرم. من مؤمنلردن اولماغا امر
اولونموشام».
- ۱۰۵ و: «حنیف (لاپ دوغرو) دینه اوز گتیر و اصلا مشرکلردن اولما! — [دئییه منه
امر اولونوب].
- ۱۰۶ هم ده آللهدان باشقا، سنه نه بیر خشییر و نه ده ضرر وئره بیلن [بیرینی]
چاغیرما و اگر بئله ائله سن، شبهه سیز کی، او زمان ظلمکالاردان
(مشرکلردن) اولارسان — [دئییلیب].

وَأَن يَمَسُّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإَن يُرِذَكَ خَيْرٌ فَلَا
رَادَ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٧﴾
قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا
يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ
﴿١٨﴾ وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتَّىٰ يَخُذَكَ اللَّهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿١٩﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سُورَةُ الْمُؤْمِنَاتِ مَائَةٌ وَخَمْسُونَ آيَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّكَاتِ ثَابِتِ أَحْكَمَاتِ آيَاتِهِ ثُمَّ فَصَّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَيْرٍ ﴿١﴾
الْأَقْبَدُ وَالْإِلَهَ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ﴿٢﴾ وَإِنِ اسْتَغْفِرُوا
رَبَّكُمْ ثُمَّ تَوَبُّوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِ
كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ وَإِن تَوَلَّوْا فَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ
كَبِيرٍ ﴿٣﴾ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤﴾
إِنَّهُمْ يَتَّبِعُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخَفُّوا مِنْهُ الْأَحْيَانُ يَسْتَغْشُونَ ثِيَابَهُمْ
يَعْلَمُ مَا يَسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٥﴾

- ۱۰۷ اگر آله سنه بیر ضرر یشیرسه، آلهین اوزوندن باشقا هئج کس سنی اوندان (ضرردن) قورنارا بیلمز. و اگر آله سنه بیر خشییر ایسته سه، اونون فضل-کرمینه هئج کس مانع اولا بیلمز. [آله] اونو ایسته دیگی بنده سینه نصیب اندر. او باغیشلاپان و مهرباندير.
- ۱۰۸ دئ: «ای انسانلارا [بو] حق سیزین ریئینیز طرفیندن گلیبدير. دئمک هر کیم هدایت تاپسا، اوزو اوچون هدایت تاپیبدير و هر کیم آرسا، اوز زیانینا اولاراق آزیبدير و من سیزه گوزه تچی دئیلم».
- ۱۰۹ سنه وحی اولونانا تابع اول و آله حؤکمونو وئره نه قدهر صبر ائت! او، حؤکم وئرلرین داها یاخشیی دیر.

هود سوره سی [۱۱]

بو سوره قرآن-کریمین اون بیرینجی سوره سیدیر.
مکه ده نازل اولموش و (۱۲۳) آیه دیر.

رحمان و مهربان آلهین آدی ایله

- ۱ الر (الف، لام، راه). بو، حکمت صاحبی و هر شیدن آگاه اولان [آله]
طرفیندن، آیه لری محکملمیش، سونرا آچیق-آیدین بیان اولونموش بیر کتابدیر.
- ۲ کی، آلهدان باشقاسینا عبادت اتمیه سینیز. حقیقتاً، من اونون طرفیندن سیزه خبردارلیق وئرن و بشارت وئره نم.
- ۳ و ریئیزدن باغیشلانماغینیزی دیله یه سینیز؛ سونرا اونا توبه ائدین کی، معین و قته قدهر گوزه ل [دنیا] نعمت لریندن فایدا لاندیر سین و هر بیر فضل-کرم صاحیبینه اوز حقیقی وئرسین و اگر اوز دؤندرسه نیز اوندا من سیزین باره نیزده بؤیوک گونون [اوز وئره چک] قطعی عذابیندان قورخورام.
- ۴ سیزین قاییداجاغینیز آلهها طرفدیر و او هر بیر شئییه قادردیر.
- ۵ بیلین، حقیقتاً، اونلار قلب لرینی دؤندری لر کی، اوندان [اوز سرکرینی] گیزلنسیلر. آگاه اولون کی، اونلار پالتارلارینا بوروندوکلری وقتده [آله]
اونلارین گیزلین ساخلادیقلاری و آشکار ائتدی کلرینی بیلیر. او، حقیقتاً، اورکلرین سرینی بیلندیر.

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا
وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٦﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ
لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَلَئِنْ قُلْتَ إِنَّكُمْ مَبْعُوثُونَ
مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ
مُبِينٌ ﴿٧﴾ وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِلَى أُمَّةٍ مَعْدُودَةٍ
لَيَقُولَنَّ مَا يَجِبُ سَاعَةَ الْيَوْمِ يَا بَنِي آدَمَ لَنْ يَمُوتَ عَنْكُمْ
وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٨﴾ وَلَئِنْ أَذَقْنَا
الْإِنْسَانَ مِتَارَ حِمَّةٍ ثُمَّ نَزَعْنَا مِنْهُ إِتْدَ لِيُؤْسَ كَفُورٍ
﴿٩﴾ وَلَئِنْ أَذَقْنَا نَعْمَاءَ بَعْدَ ضَرَاءٍ مَسَتْهُ لَيَقُولَنَّ
ذَهَبَ السَّيِّئَاتُ عَنِّي إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ ﴿١٠﴾ إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١١﴾
فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَضَائِقٌ بِهِ صَدْرُكَ
أَنْ يَقُولُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ كُتْرًا وَجَاءَ مَعَهُ
مَلَائِكَةُ السَّمَاوَاتِ نَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٢﴾

- ۶ یتر اوزونده الله بیر جانلی یوغدور کی، اونون روزیسی آللهین عهدده سینّه اولماسین و اونون اولدوغو یتری و قایداجاغی (اۆله جگی) یتری بیلمه سین! [بونلارین] هامیسی آچیق-آبدین اولان کتابدادیر.
- ۷ سیزین هانسی نیزیین عمل باخیمیندن یاخشی اولدوغونو سینماق اوچون گۆیلری و یتری آلتی گونده (آلتی مرحله ده) خلق ائدن اودور. [کائناتی یارادارکن] اونون عرشى سو اوستونده ایدی. و اگر دئسن کی: «سیز اولمکدن سونرا دیریله جکسینیز». قطعاً، کافرلر دئییه جکلر: «بو، آچیق-آشکار سئردن غیرى بیر شئی دئییلدیر».
- ۸ و اگر بیر نچه مدته قده ر اونلاردان عذابى گنجیکدیرسک، قطعاً، دئییه جکلر کی: «اونو توتوب-ساخلايان نه دیر؟» آگاه اولون کی، [عذابین] اونلارا گلدیگی گون، دای اونلاردان قایتاریلاسی دئییلدیر و مسخره یه قویدوقلاری شئی (عذاب) اونلارین اۆزلرینی چولقالا یا جاقدیر.
- ۹ و اگر اۆزوموزدن اتسانا بیر رحمت دادیزدیرساق، سونرا دا اونو اوندان آلساق، شبهه سیز کی، او مایوس و ناکور اولار.
- ۱۰ و اگر اونا توخونان بیر چتینلیکدن سونرا اونا بیر نعمتله ر دادیزدیرساق، قطعاً، دئیر کی: «آرتیق، فلاکتله ر مندن سو ووشدو». دوغرو دان دا او، شویتن و اؤیوندیر.
- ۱۱ لاکین صبر ائدنلر و صالح عمل ائدنلر مستثنادیرلار. اونلار اوچون باغیشلانما و بؤیوک اجر واردیر.
- ۱۲ و [یا محمد!] الله اولماسین کی، [مشرکلرین]: «نه اوچون اونا بیر خزینه نازل اولماییب و یا اونونلا بیر ملک گلمه پییدیر؟»-دئمهلری ایله سنه وحی اولونائین بعضی سینی ترک اتمیش اولاسان و اورگین سیخیلسین. سن آنجاق خبردارلیق وئرنسن و هر بیر شئییه وکیل (گۆز) اولان [آنجا] آللهدیر.

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَاتُوا بِعَشْرِ سُوَرٍ مِثْلِهِ مُفْتَرَيَاتٍ
وَادْعُوا مَنْ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٣﴾ قَالُوا
يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّمَا أُنْزِلَ بِعِلْمِ اللَّهِ وَأَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَهَلْ
أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٤﴾ مَنْ كَانَ يُرِيدِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوفِ
إِلَيْهِمْ أَغْمَلْهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُخْسُونَ ﴿١٥﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ
لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ وَحِطْ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبَاطِلُ
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ أَفَمَنْ كَانَ عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّهِ وَيَتْلُوهُ
شَاهِدٌ مِنْهُ وَمِنْ قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَى إِمَامًا وَرَحْمَةً أُولَئِكَ
يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ مِنَ الْأَحْزَابِ قَالَتِ
مَوْعِدُهُ فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ وَلَكِنَّ
أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى
اللَّهِ كَذِبًا أُولَئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَى رَبِّهِمْ وَيَقُولُ
الْأَشْهَادُ هَؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى رَبِّهِمْ أَلَا لَعْنَةُ
اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٨﴾ الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿١٩﴾

- ۱۳ یوخسا دئییرلر : «او، قرآنی [اؤزوندن] اویدور ویدور». دئ : «اگر دوز
دئییر سینیزه، اونون کیمی [سیز ده] اویدور و لموش اون سوره گتیرین
[گورک] و آللهین برابرنده هر کیمی چاغیرا بیلیر سینیزه، چاغیرین!»
- ۱۴ اگر سیزه جواب وئره بیلمه دیلرسه، اوندان بیلین کی، حقیقتاً او، آللهین علمی
ایله نازل اولمیدور و اوندان غیر ییر تانری یوخدور. بونونلا [آللهین
حکومنه] تسلیم اولان سینیزمی؟
- ۱۵ هر کیم دنیا حیاتی و اونون زینتی ایسترسه، بیز اونلارین عمللری
[حوضینی] اورادا وئره دیک و اونلار اورادا کم-کسیرلیک گؤرمزلر.
- ۱۶ اونلار او کیمسه لردیرلر کی، آخرتده اونلار اوچون اوددان غیر ییر شئی
یوخدور و اورادا گوردوکلری ایشلر پوچ اولوب و اتدیکلری عمللر بوشا
چیغیدیر.
- ۱۷ آبا اؤز ریندن آچیق-آیدین بیر دلیلی اولان و [اؤز اهلیندن] اونو ایزله یین بیر
شاهی دی اولان شخص [دلیلی و شاهی دی اولمایان دنیا اهلی کیمیدیرمی؟]
حالیوکی اوندان اوک ده موسانین کتایی رهبر و رحمت ایدی. بونلار اونا
ایمان گتیریرلر و [مختلف] دسته لردن (مشرکلردن) هر کیم اونا کافر اولسا
اونون وعده گاهی اوددور. بونا گوره ده او [خصوصدا] اصلاً شبهه ده اولما!
دوغرودان دا او، حقدیر [و] سنین ریی نین طرفیندن دیر و لاکین انسانلارین
چوغو اینانمیرلار.
- ۱۸ و آللهها افترا یاخاندان داها ظالمی کیمیدیر؟ اونلار اؤز ریلرینه عَرَضه
اولونازلار (گؤستریرلر). شاهیدلر دئییرلر : «ریلرینه یالان باغلایان شخصلر
بونلاردیرلار». خبردار اولون کی، آللهین لعنتی ظلمکارلار دیر.
- ۱۹ اونلار، آلله پولوندا مانعه اولانلار و اونون آیری اولماسینی ایسته ینلردیرلر.
اونلار هم ده آخرتی انکار ائدندیرلر.

أُولَئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُجِزِينَ فِي الْأَرْضِ مَا كَانَ لَهُمْ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ يُضَاعَفُ لَهُمُ الْعَذَابُ مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ
 السَّمْعَ وَمَا كَانُوا يُبْصِرُونَ ﴿٦٠﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا
 أَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٦١﴾ لَا جَرَمَ
 أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْآخِسُونَ ﴿٦٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ وَاجْتَنَبُوا إِلَىٰ رَيْبٍ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا
 خَالِدُونَ ﴿٦٣﴾ مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَعْمَىٰ وَالْأَصْمَىٰ وَالْبَصِيرِ
 وَالسَّمِيعِ هَلْ يَسْتَوِيانِ مَثَلًا أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا
 نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٦٥﴾ أَن لَّا تَعْبُدُوا إِلَّا
 اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ أَلِيمٍ ﴿٦٦﴾ فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ
 كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا نَزَّلَكَ إِلَّا بَشْرًا مِثْلَكُمَا وَلَكِنَّكَ أَنْتَ
 إِلَّا الَّذِينَ هُمْ أَرَادُوا بِادِّحَايَ الرَّائِي وَمَا نَزَّلُوا عَلَيْكَ
 مِنْ فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ كَاذِبِينَ ﴿٦٧﴾ قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ
 إِن كُنْتُمْ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَإِنِّي رَحْمَةٌ مِنْ عِنْدِهِ فَخَيَّمْتُ
 عَلَيْكُمْ أَنْزِلُكُمْ مَوَاطِنَ هَا وَهَنَا كَارِهُونَ ﴿٦٨﴾

- ۲۰ اونلار يئر اوزونده [آلهى] عاجزلنديره يىلمزلىر و آلهلهدان غيرى اونلار
اوچون بير سرور يوخدور. اونلار عذاب قات-قات آرتاجاقدير. اونلار
[حقى] انشيتمگه قاتلاشا يىلميرديلر و [حقى] گۆرموردولر.
- ۲۱ اونلار اؤز [وارلىق سرمايه] لرني باتيرديلر و اويدوردوقلارى دا اونلارين
[گۆزوندن] ايتيب گتدى.
- ۲۲ ضرورتا، هئچ شبيهه سيزكى، آخرتده [سرمايه لرني] داها چوخ باتيرانلار
اونلارديرلار.
- ۲۳ حقيقتا، ايمان گتيريب، صالح عمللر ائديب، رېلر نه تواضعكار اولانلار
جنت اهلى ديرلر، اونلار اورادا ابدى قالانديرلار.
- ۲۴ بو ايکى فرقه نين مثلى: كور ايله كارين، گۆره ن ايله انشيدنه نين [مثلى]
كىميدير. آيا مثله [اونلار] بيرديرلرمي؟ آيا هئچ عبرت اكميرسينيزمي؟
- ۲۵ دوغرودان دانوحو قۇمونه طرف گۆندردېك [اوددى:] «من سيزي
آچيق-آيدين بير خبردارلىق ائدئم».
- ۲۶ اكي، آلهلهدان غيريسينه عبادت ائتمه يه سينيز! من، حقيقتا، سيزه [اوز وئره
چك] آغريلى گونون عذابيندان قورخورام».
- ۲۷ اونون قۇموندن كافر اولان اعيانلار ددليلر: «بيز سنى اؤزوموزه بتزه ر بير
بشردن باشقا گۆرموروك و بيزيم [آراميزدا اولان] آچاق [آئلامايان] ساده
لوحلردن باشقا بير كيمسه نين سنه تابع اولدوغونو گۆرموزوك. سيزين ييزه
بير اوستونلوگونوزون اولماسيني دا گۆرموروك. عكسینه ييز سيزي يالانچي
بيليريك».
- ۲۸ ددى: «اي منيم قۇموم! بير دئيىن گۆرك، اگر منيم رېيم طرفيندن
آچيق-آيدين بير دليليم اولموش اولسا و او، اؤز طرفيندن منه بير رحمت
وئرميش اولسا و اودا سيزه گيزلن قالسا، اونو ايستمه ديگينيز
(خوشلاماديغينيز) حالدا سيزي اونا وادار ائده بيليريكمي؟»

وَيَا قَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَمَا أَنَا
بِطَارِدِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّهُمْ مُسْلِمُونَ وَلَكِنِّي أَرَى كُفْرًا قَوْمًا
يُتَّبِعُونَ ﴿٢١﴾ وَيَا قَوْمِ مَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ طَرَدْتُهُمْ أَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ
الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلَا أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِي
أَعْيُنُكُمْ لَنْ يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي أَنْفُسِهِمْ
إِنِّي إِذَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٣﴾ قَالُوا يَا نُوحُ قَدْ جَادَلْتَنَا فَكُنتَ
جِدَالِنَا فَاتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٤﴾
قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيكُمْ بِهِ اللَّهُ إِنْ شَاءَ وَمَا أَنَا بِمُخَيَّرٍ ﴿٢٥﴾
وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أَنْصَحَ لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ
أَنْ يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٦﴾ أَمْ يَقُولُونَ
افْتَرَاهُ قُلْ إِنْ أَسْأَلْتُهُمْ فَعَلَى إِجْرَامِي وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا يَنْجُرُمُونَ
﴿٢٧﴾ وَأُوحِيَ إِلَى نُوحٍ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ إِلَّا مَنْ قَدْ
آمَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٢٨﴾ وَاصْنَعِ الْفُلَكَ بِأَعْيُنِنَا
وَوَحِّسْنَا وَلَا تَحْطِئْ بِنَبِيِّي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ﴿٢٩﴾

۲۹ «وای منیم قوموم! من سیزدن بونا (دعوت) گۆره بیر مال ایسته میرم. منیم اجریم آنجاقل آللهین عهده سینه دیر. و ایمان گتیرنلری قووان دئیلم. حقیقتاً اونلار ربلمینه قوشانلاردیرلار، لاکین من سیزی جاهل لیک ائدن بیر قوم گۆرورم».

۳۰ «وای منیم قوموم! اگر من اونلاری قوسام، منه آللهین [عذاب] قارشیسیندا کیم کؤمک ائده جکدیر؟ آیا هنج دوشونمورسونوزمو؟»

۳۱ «و من سیزه دئمیرم کی، آللهین خزینه لری منیم یانیصدادیر. [من آللهین اؤیره تدبیکندن غیری] غیبی بیلیرم، دئمیرم کی، من ملکیم، سیزین خور باخدیغینیز کیمسه لر حقیقته، آللهین اونلارا بیر خثیر اصلا وئرمه جگینی ده دئمیرم. آلله اونلارین اورکله رینده کیلره یاخشی بلددیر. [بوندان غیری بیر شئی دئسم] اوندا قطعاً، ظالملاردان اولارام».

۳۲ دئدیلر: «یا نوح! حقیقتاً، بیزیمله مناقشه ائدین؛ و چوخ دا مناقشه ائدین، اگر دوغرو دانشانلاردانسان، بیزه وئردیگین [ایلاهی عذاب] وعده نی گتیر گورک!»

۳۳ دئدی: «اونو سیزه، اگر [آلله] ایسته سه، تکجه آلله گتیرر و سیز اونو اصلا عاجز ائده بیلن دئیلسینیز».

۳۴ «اگر آلله سیزی آز دیرماق ایسته ییرسه، من سیزه نصیحت وئرمک ایسته سم ده، منیم نصیحتیم سیزه فایدا وئرمز. او سیزین ریئسز دیر و اونا طرف قایتاریلا جاقسینیز».

۳۵ یوخسا دئییرلر کی: «اونو اویدور ویدور؟» دئی: «اگر من اونو اویدوروموش اولسام؛ اوندا منیم گناهیم اؤز بوینومادیر و من سیزین ائتدیکلرینیز گناهلاردان اوزاغام».

۳۶ و نوحا وحی اولوندو کی: «سنین قوموندن [ایندییه کیمی] ایمان گتیرن کیمسه لردن باشقا دای هنج کس ایمان گتیرمه جک. اونلارین گۆردوکلری ایشلره گۆره ناراحات اولما!»

۳۷ «و بیزیم نظارتیمیز آلتیندا و وحیمیزه اساساً گمینی دوزلت، ظلم ائدنلرین باره سینده ایسه منه مراجعت ائتمه! حقیقتاً اونلار بوغولمالیدیرلار».

وَيَضَعُ الْفُلَكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأَ مِنْ قَوْمِهِ سِخْرًا مِنْهُ
 قَالَ إِنْ تَسْخَرُونِي أَفَأَنَا تَسْخَرُونَكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ﴿٣٨﴾
 فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ
 مُقِيمٌ ﴿٣٩﴾ حَتَّى إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا
 مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
 وَمَنْ أَمِنٌ وَمَا أَمِنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٤٠﴾ وَقَالَ لَارْكَبُوا فِيهَا
 بِسْمِ اللَّهِ نَجْرِيهَا وَمُرسِيهَا إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٤١﴾ وَهِيَ
 تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَى نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ فِي
 الْمَعْزِلِ يَا بَنِيَّ اذْكَبْ مَعَنَا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِرِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ
 سَاوِي إِلَى جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ
 مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَهُ وَحَالٍ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ
 الْمُغْرَقِينَ ﴿٤٣﴾ وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكَ وَيَا سَّمَاءُ اقْلَعِي وَغِيضَ
 الْمَاءِ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْدًا
 لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾ وَنَادَى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي مِنْ
 أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ أَخْكُمُ الْحَاكِمِينَ ﴿٤٥﴾

- ۳۸ و [نوح] گمینی دوزلدیردی. قومونون اعیانلاری ایسه هر دفعه یانیندان اوتوب کتچدیکجه اونو مسخره یه قووردولار. [نوح] دئیردی: «اگر سیز ییزی مسخره یه قووردسونوزسا، [وقتینده] سیز ییزی مسخره یه قویدوغونوز کیمی ییز ده سیزی مسخره یه قویاریق».
- ۳۹ «تزلیکله روسوای ائدیجی عذابین کیمه گله جگینی و کیمه قالارغی عذابین ائندیريله جگینی بيله جکسینیز».
- ۴۰ نهایت، امریمیز گلدی و تندیر (سولار) قایناپیپ جوشدو. دئدیک: «اونا (گمیه) هر حیواندان ایکی قوشا [بیری و دیری دیشی حیوانی]، هابله علیهنه قاباقجadan حؤکم وئرلمیش شخص (نوحون اوغلو و آروادی) مستثا اولماقلا، قالان عائله عضولرینی و ایمان گتیرنلری میندیر!» اصلینده اونونلا بیرلیکده چوخ آز [آدام] ایمان گتیرمیشدی.
- ۴۱ و [نوح] دئدی: «اونا سوار اولون! اونون گشتمه سی ده، لنگر سالماسی (دایانماسی) دا آلکهن آدی ایله دیر. شبهه سیز کی، منیم ربیم باغیشلايان و مهرباندیر».
- ۴۲ و او [گمی] اونلاری داغلار بویلا دالخالارین آراسی ایله آپاریردی. نوح کتاردا دوران اوغلونو سسله دی: «اوغلوم! ییزیمله بیرلیکده مین و کافرلرله اولما!»
- ۴۳ دئدی: «تئزجه منی سودان قورویان بیر داغا سیغینارام». [نوح] دئدی: «بو گون [آلکهن] رحم ائتدیگی کیمسه لردن باشقاسینی آلکهن امریندن قورویان هنج بیر شئی یوخدور». و دالفا ایسه اونلارین آراسینا حائل اولدو و نهایت، او، بوغولانلاردان اولدو.
- ۴۴: «وای یئر! اود سویونو! وای گوی! توت [سویونو]! - دئییلدی. سو ایسه چکیلدی، ایش بیتدی و [گمی] "جودی" [داغینا] اوتوردو. و دئییلدی: «ظالم قوملر اوزاق اولسون [آلکهن رحمتیندن]».
- ۴۵ و نوح اوز ربینی سسله یرک دئدی: «پروردگارا! منیم اوغلوم عائلمدندیر، شبهه سیز کی، سنین وعده ن حقدیر و سن حاکملرین حاکمی سن!»

قَالَ يَا نُوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْأَلْنِ
 مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنِّي أَعِظُكَ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْخَاسِرِينَ
 ﴿٥٦﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ
 وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٥٧﴾ قِيلَ يَا نُوحُ
 اهْبِطْ بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلَى أُمَمٍ مِمَّنْ مَعَكَ وَأُمَمٌ
 سَنَحْمِلُهُمْ ثُمَّ يَمْسُهُمْ مِنَ الْعَذَابِ آلِيَهُ ﴿٥٨﴾ تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ
 الْغَيْبِ نُوهِيْنَا إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ
 هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٥٩﴾ وَإِلَى عَادِ أَخَاهُمْ هُودًا
 قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهِ غَيْرُهُ إِنْ أَنْتُمْ
 إِلَّا مُفْتَرُونَ ﴿٦٠﴾ يَا قَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ
 أَجَرْتَنِي إِلَّا عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾ وَيَا قَوْمِ
 اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ
 مِدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا
 مُجْرِمِينَ ﴿٦٢﴾ قَالُوا يَا هُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ بِتَارِكِي
 آلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٦٣﴾

- ۴۶ بويوردو: «يا نوح! اصلينده او سنین عائلندن دئييلدير. او صالح عمل صاحبی دئييلدير. ائله ايه بيلمه ديگين (علمين اولماديغي) بير شئی مندن ايستمه! من سته نصيحت ائديریم کی، جاهلردن اولماياسان!»
- ۴۷ دئدی: «پروردگارا! بيلمه ديگيم بير شئی سندن ايسته ديگيمه گۆره سته پناه آباريرام. اگر منی باغيشلاماسان و رحم ائتمه سن، زيانا اوغرايانلاردان اولارام.»
- ۴۸ دئييلدی: «يا نوح! سته و سنینله بيرليکده اولان امتلره (جماعته) ييزدن اولان سلامت و برکتلرله [گميدن] ائنين! امتلردن ائله سی [اولاجاقدير کی،] اونلاری [بير زمان] فايدالاندير اجاغیق. سونرا بيزيم طرفيميزدن اونلارا آغریلی عذاب چاتا جاقدير.»
- ۴۹ [يا محمد!] بو، غيبه عاید خبر لردندير کی، سته اونو وحی ائديریک. بوندان قاباق اونلاری نه سن و نه ده قومون بيلميردی. ائله دیرسه، صبر ائت! چونکی دوغرودان دا [خوش] عاقبت تقوالیلار اوچوندور.
- ۵۰ و عاد [قومونه] طرف قارداشلاری هودو [گۆندردیک]. دئدی: «ای منیم قوم! آلله عبادت ائدين! اوندان غیری سیزین اوچون بير تانری یوخدور. سیز آنجاق افتراچی سینیز.»
- ۵۱ «ای منیم قوم! من بونا گۆره سیزدن بير اجر ايسته ميرم. منیم اجریم تکجه منی يارادانین عهده سينه دیر. آیا هنج باشا دوشمورسونوزمو؟»
- ۵۲ «ای منیم قوم! ويينيزدن باغيشلانمانیزی ديله بين، سونرا اونا طرف قايدین، (اونا تۆبه ائدين کی، او دا) گۆيدن سیزه بول ياغمور (شيديرغی ياغيش) گۆندره ر و قوه تينيزه قوت آرتيرار. گناهکار اولراق اوز چنورمه بين!»
- ۵۳ دئديلر: «يا هود! بیزه آچیق—آيدین دليل گتيرمه دين. بیز ده سنین سۆزونله تانریلاریمیزی ترک ائدن دئييلیک و بیز سته ایمان گتيرن دئييلیک.»

اِنْ نَقُولُ اِلَّا اَعْتَرَيْكَ بِعَصْرِ الْجَنَّةِ بِسُوءٍ قَالَ اِنِّي اُشْهِدُ
 اللهَ وَاشْهَدُوا اَنِّي بَرِيٌّ مِّمَّا تَشْرِكُونَ ﴿٥٦﴾ مِنْ دُونِهِ
 فَكَيْدُوْنِي جَمْعًا ثُمَّ لَا تُنْظِرُوْنِ ﴿٥٧﴾ اِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى
 اللهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا مِنْ دَابَّةٍ اِلَّا هُوَاْ خِذْ بِمَا صَيَّتُهَا اِنْ رَبِّي عَلَى
 صِرَاطٍ مُسْتَقِيْمٍ ﴿٥٨﴾ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ اَنْفَغْتُكُمْ مَا اُرْسِلْتُ بِهِ
 اِيْكُمْ وَتُخَلِّفُ رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوْهُ شَيْئًا اِنْ رَبِّي عَلَى
 كُلِّ شَيْءٍ حَفِيْظٌ ﴿٥٩﴾ وَلَمَّا جَاءَ اَمْرُنَا بِجَنَّتِكَ هُوْدًا وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهُ
 بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَنَجَيْنَا هُم مِّنْ عَذَابٍ غَلِيْظٍ ﴿٦٠﴾ وَتِلْكَ اَعَادُ جَحْدًا
 بَيٰتٍ رَّحِمٍ وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوْا اَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٦١﴾ وَاتَّبَعُوْا
 فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ اِلَّا اَنْ عَادَا كَفَرُوْا رَبَّهُمْ اِلَّا
 بُعْدًا لِّعَادٍ قَوْمٍ هُوْدٍ ﴿٦٢﴾ وَاِلَى ثَمُوْدَ اٰخَا هُمْ صٰلِحًا قَالَ يٰقَوْمِ اٰغْبُدُوْا
 اللهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ هُوَاْ نَشَاكُمْ مِّنْ اَرْضٍ وَاسْتَغْمَرَكُمْ
 فِيْهَا فَاسْتَغْفِرُوْهُ ثُمَّ تَوَبُّوْا اِلَيْهِ اِنَّ رَبِّيْ قَرِيْبٌ مُّجِيْبٌ ﴿٦٣﴾ قَالُوْا
 يٰصٰلِحُ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هٰذَا اَتَنْهِيْنَا اَنْ نَّعْبُدَ
 مَا يَنْعَبُدُ اٰبَاؤُنَا وَاِنَّا لَفِيْ شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُوْنَا اِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿٦٤﴾

۵۴ «بوندان باشقا بیر شئی دلمیریکی کی، بیزیم بعضی تانریلاریمیزین سنه صدمه سی توخونویدور (سنین عقلینی آکیلار). [هود] دئدی: «من آللهی شاهید توتورام و سیز ده شاهید اولسون کی، من سیزین آللهها شریک قوشدوقلارینیزدان اوزاغام».

۵۵ «ایندی هامی لیقلا منه گۆره حيله قورون، سونرا منه مهلت و ثرمة یین!»

۵۶ «من دوغرودان دا منیم و سیزین ربینیز اولان آللهها توکل ائتمیشم. هئج بیر جانلی یوخدور کی، اونون اختیاری آللههین الینده اولماسین، حقیقتاً، منیم ربیم [ین هدایتی] دوغرو یول اوستونده دیر».

۵۷ «اگر اوز چتوره سیز، [بیلیل کی،] من سیزه یتیرملی اولدوغومو آرتیق سیزه چاتدیردیم و منیم ربیم سیزدن غیری بیر قۇمو یشینیزه گتیره جک. اونا هئج بیر ضرر یتیره بیلمزسینیز. حقیقتاً، منیم ربیم هر بیر شئی حفظ ائلدیر».

۵۸ و بیزیم امریمیز گلدیکده "هودو" و اونونلا بیرلیکده ایمان گتیرنلری اوز طرفیمیزدن بیر رحمت اولاراق قورتاردیق و اونلاری قانی عذابدان نجات و فردیک.

۵۹ و او دا، عاد قۇمو ایدی کی، ریکلری نین آیه لرینی انکار ائتدیلر و اونون پیغمبرلرینه عاصی اولدولار و هر هانسی بیر عنادکار قولدورون امرینه تابع اولدولار.

۶۰ و [بتله لیکله] بو دنیا دا و قیامت گونونده لعنته اوغرا دیلار. آگاه اولون کی، عاد [قۇمو] ریکلرینه کافر اولدولار. اوزاق اولسون هودون قۇمو اولان عاد [قۇمو آللههین رحمتیندن].

۶۱ و ثمود [قۇمونه] قارداشلاری صالحی [گۆندردیک]. او دئدی: «ای منیم قۇموم! آللهها عبادت ائدین! سیزین اوچون اوندان غیری بیر تانری یوخدور. او، سیزی یشردن (تورپاقدان) یاراتدی و سیزی اورادا آبادلیق اوچون یشرلشدیردی. اوندان باغیشلانمانیزی دیله یین! سونرا اونا توبه ائدین! حقیقتاً، منیم ربیم یاخیندیر و اجابت ائلدیر».

۶۲ دئدیلر: «یا صالح! سن بوندان قایاق بیزیم آرمیزدا اومیدیمیز ایدین. آیا سن بیزی اتالاریمیزین عبادت ائتدیکلری [بوتلره] عبادت ائتمکدن نهی ائدیرسنمی؟ و دوغروسو، سنین بیزلری دعوت ائتدیگین [توحیدین] باره سینده بیز شک-شبهه ایچینده ییک».

قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَأَتَّبِعُنِي مِنْ رَحْمَةِ
 فَنِّي نُصْرَتِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ فَمَا تَزِيدُونَنِي غَيْرَ تَخْسِيرٍ ﴿٦٥﴾
 وَيَا قَوْمِ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ
 وَلَا تَمْسُوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ قَرِيبٌ ﴿٦٦﴾ فَعَقَرُوهَا
 فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ذَلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوبٍ
 ﴿٦٧﴾ فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا صَالِحًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ
 بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَمِنْ خِزْيِ يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ
 ﴿٦٨﴾ وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ
 جَاثِمِينَ ﴿٦٩﴾ كَانُوا يَنْفَعُونَهَا إِلَّا أَنْ يُؤْمِرُوا كَفَرُوا رَبَّهُمْ
 الْأَبْعَدُ لَشُعْمُودٍ ﴿٧٠﴾ وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى
 قَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ فَمَا لَبِثَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ
 ﴿٧١﴾ فَلَمَّا رَأَىٰ أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ
 مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمِ
 لُوطٍ ﴿٧٢﴾ وَامْرَأَتُهُ قَائِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَلَبَسَ نَاقَهَا
 بِالسُّحُوفِ وَمِنْ وَرَاءِ السُّحُوفِ قُوبٌ ﴿٧٣﴾

- ۶۳ دئدی: «ای منیم قۇموم! منه دئین گۇروم! اگر ریمدن آچیق-آیدین بیر دليلة صاحب اولسام و منه اؤز طرفیندن بیر رحمت وئرسه، [دؤنوب] آلکها عاصی اولسام، آلکھین برابرینده منه کیم یاردیم ائدر؟ نتیجه ده سیز منه زیانندان باشقا آرتیرماها جاقسینیز!»
- ۶۴ «ای منیم قۇموم! بو، آلکھین دیشی دوه سیدیر کی، سیزین اوچون بیر معجزه دیر. اونو قویون آلکھین یئرینده اوتلا سین! اونا اذیت ائتمه یین (اونا توغونمایین)! یوخسا یاخین اولان بیر عذاب سیزی یاخالار».
- ۶۵ اونلار ایسه دوه نی پشله دیلر و [صالح] دئدی: «اوچجه گون یوردونوزدا یاشاین! بو یالان چیخمایان بیر وعده دیر».
- ۶۶ بیزیم امریمیز گلدی کده ایسه، صالحی و اونونلا بیر لیکده ایمان گئیرنلری اؤز طرفیمیزدن بیر رحمتله قورتاردیق و او گونون روسوایچیلیغیندان [نجات وئردیک]. حقیقتاً، سنین ربین قدرت و عزت صاحبیدیر.
- ۶۷ ظلم ائدنلری شدتلی بیر سس، (گورولتو) یاخالادی و نتیجه ده یوردلاریندا دیزلری اوسته [مثیبت] دوشوب قالدیلار.
- ۶۸ سانکی اورادا هنج اولما میشدی لار. بیلین کی، نمود [قۇمو] ریلرینه کافر اولدولار. اوزاق اولسون نمود [قۇمو آلکھین رحمتیندن].
- ۶۹ بیزیم گۇندرمیشلریمیز (ملکالر) ابراهیمه بشارت گتیردی لار: "سلام" — دئدی لار. او دا "سلام" — دئدی، سونرا یوماندیرمادان [گئدیپ اونلارا] قیزاردی لمیش بیر بوزوو [اتی] گتیردی.
- ۷۰ [یشمک اوچون] اونلارین اللری نین اونا (بوزووا) اوزانمادیغینی گۇردو کده اونلاری باشا دوشمه دی، اونلاردان قورخویا دوشدو. دئدی لار: «قورخما! بیز لوط قۇمونه گۇندریلمیشیک».
- ۷۱ اونون آردای دا آباق اوستده اییدی. او گولدو. سونرا اونا اسحاقی و اسحاقین آردینجا یعقوب [دوغا جاقینی] بشارت وئردیک.

قَالَتْ يَا وَيْلَتَى أَأَلِدُ وَأَنَاْ عَجُوزٌ وَهَذَا بَعْلِي شَيْخًا إِنَّ
 هَذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ ﴿٧٦﴾ قَالُوا أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ رَحِمَتُ
 اللَّهُ وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ ﴿٧٧﴾ فَلَمَّا ذَهَبَ
 عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَجَاءَتْهُ الْبُشْرَى يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٨﴾
 إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُنِيبٌ ﴿٧٩﴾ يَا إِبْرَاهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا إِنَّهُ
 قَدْ جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَإِنَّهُمْ آتِيهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٍ ﴿٨٠﴾ وَلَمَّا جَاءَتْ
 رُسُلُنَا لُوطًا سِئًا بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ
 ﴿٨١﴾ وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ
 قَالَ يَا قَوْمِ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا
 تُخْزُونِي فِي ضَيْفِي أَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ ﴿٨٢﴾ قَالُوا لَقَدْ
 عَلِمْتَ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ ﴿٨٣﴾
 قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ آوِي إِلَى رُكْنٍ شَدِيدٍ ﴿٨٤﴾ قَالُوا
 يَا لُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَصِلُوا إِلَيْكَ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ
 مِنَ اللَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا أَمْرَاتَكَ إِنَّهُ مُصِيبُهَا
 مَا أَصَابَهُمْ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ ﴿٨٥﴾

- ۷۲ ار، (آرود) دندی: «وای حالیم! من قوجا بیر قاری و بو اریم ده قوجا [بیر کیشی] اولدوغو حالدا دوغاجاغامی؟ دوغرودان دا بو چوخ تعجیلو بیر شیدیر».
- ۷۳ دندیلر: «آلهین ایشیندن تعجب اندیرسن؟» آلهین رحمشی و برکتلری سیز اهل-بیته (عائله یه) عایدیدیر. حقیقتاً، او، حمد اندیلیمه لی و بؤیوک کرامتیدیر.
- ۷۴ ابراهیمدن قورخو گشدیب اونا بشارت گلدیکده، لوط قۇمو باره سینده ییزیمله مجادله یه (مباحثه یه) گیریشدی.
- ۷۵ ابراهیم، دوغرودان دا، چوخ حلیم، یالواریب-یاخاران، آلهها اوز توتان بیر کیسه دیر.
- ۷۶ یا ابراهیم! بوندان (مجادله دن) ال چک! دوغرودان دا ربی نین امری گلیب چاتییدیر. اونلار اوچون ده قایتاریلماز عذاب گله جکدیر.
- ۷۷ بیزیم گؤنلدردیکلریمیز (اتلجی لر) لوطون یانینا گلدیکده، اونلارین [گلمه سیندن] پسلدی و اونلارین حقینده الی داردان قالدی و دندی: «بو، چوخ آغیر بیر گوندور».
- ۷۸ و اونون قۇمو تله سه-تله سه اونا طرف گلدیلر. اونلار قایاقچادان دا پیس-پیس ایشلر گؤروردولر. [لوط] دندی: «ای منیم قۇموم! بونلار منیم قیزلاریمدیر، اونلار سیزه داها پاکدیرلار. قورخون آلهدان! و قوناقلاریم باره سینده منی روسوای اتمه یین! سیزین آرانیزدا هنج عقلی باشیندا اولان بیر شخص یوخدورمو؟»
- ۷۹ دندیلر: «سن اؤزون یاخشیی بیلیرسن کی، سنین قیزلاریندا بیزیم حقیمیز (گؤزوموز) یوخدور و سن یاخشیی بیلیرسن کی، بیز نه ایسته ییریک؟»
- ۸۰ [لوط] دندی: «کاش کی، سیزه چاتان بیر گوجوم اولایدی و یا محکم بیر آرخایا سؤیکنه یدیم، (پناه آپارایدیم)».
- ۸۱ [قوناقلار] دندیلر: «یا لوط! بیز سنین ربی نین رسوللاری (اتلچیلری) بیک. اونلار اصلا سنه ال تاپا ییلمزلر. گنجه نین بیر وقتینده عائله لره بیرلیکده چیخ آرادان! آروادیندان باشقا سیزدن هنج بیرینیز بورادا قالما سین! چونکی اونلارین باشینا گلن [عذاب] اونون [دا] باشینا گله جکدیر. دوغرودان دا اونلارین وعده گاهی سحر چاغی دیر. مگر سحر یاخین دئییلدیرمی؟»

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا
 حِجَابًا مِنْ سِجِّيلٍ مَنْضُودٍ ﴿٨٧﴾ مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ وَمَا هِيَ
 مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ ﴿٨٨﴾ وَإِلَى مَدِينَتِنَا جَاهُكُمْ شُعَيْبًا قَالَتْ
 يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ وَلَا تَنْقُصُوا
 الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ إِنِّي أَرِيكُمْ بِخَيْرٍ وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ
 يَوْمٍ مُحِيطٍ ﴿٨٩﴾ وَيَا قَوْمِ أَوْفُوا بِالْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ
 وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ
 ﴿٩٠﴾ بَقِيَ اللَّهُ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ وَمَا
 أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيفٍ ﴿٩١﴾ قَالُوا يَا شُعَيْبُ أَصَلَوْتُكَ
 تَأْمُرُكَ أَنْ نَتْرَكَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَأَرْوَاحُهُمْ إِنَّمَا كُنَّا
 فِئْتَانَيْنِ نَدْعُوهُمَا فَأْتَدْرِئُنَا بِمَا نَعْبُدُهُمْ إِنَّ لَنَا مَنْ شِئْنَا
 وَإِنَّا لَنَدْعُوهُمْ إِنَّا لَنَدْعُوهُمْ إِنَّا لَنَدْعُوهُمْ إِنَّا لَنَدْعُوهُمْ
 يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَرَزَقَنِي
 مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا وَمَا أُرِيدُ أَنْ أُخَالِفَكُمْ إِلَىٰ مَا
 أَنْتُمْ عَنْهُ إِنْ أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ
 وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿٩٢﴾

- ۸۲ امریمیز گلدیکده ایسه [یوردلارینی] آلت — اوست ائله دیک و اوستلرینه [اوددا] بیشیب برکیمیش داشلار یاغدیردیق.
- ۸۳ ریی نین یانیندا نشانلانمیش [دیر بو داشلار]. و او ظلمکارلاردان اصلا اوزاق دئییلدیر.
- ۸۴ مدین [اهالیسینه] طرف قارداشلاری شعیی [کؤندردیک]. [شعیب] دئدی : «ای منیم قۇموم! آلله عبادت ائدین! اوندان غیری سیزین بیر تانرییز یوخلور. چکینی و اولچونو اسکیلتمه یین! دوغرودان دا سیزی خئیر (بوللوق) ایچینده گؤرورم و حقیقتاً، او گونون سیزی (هر طرفدن) چولقالایان عذابیندان قورخورام».
- ۸۵ «ای منیم قۇموم! چکیده و اولچوده دوز (عدالتلی) اولون! انسانلارا اشیالارینی کم — کسیر و قمره یین! یئر اوزونده آپریلیک — اوغرو لوقلا فساد تورتمه په قالمایین!»
- ۸۶ اگر مومن سینیزسه، آلله یین یاقی قویدوغو [حلال شیلر] سیزین اوچون دها خئیرلی دیر. من سیزه قوروقچو دئیلیم».
- ۸۷ دئیلر : «یا شعیب! آیا سنین نامازین سنه امر ائدیر کی، آنالاریمیزین عبادت اتدیکلری شیلری ترک ائدک و یا اوز ماللاریمیزدا ایسته دیگیمیزی ائله مکدن واز کتچک؟ دوغرودان دا سن چوخ حلیم و عاغیللی سان».
- ۸۸ دئدی : «ای منیم قۇموم! بیر دئیین گورک، اگر منیم ریییم طرفیندن آچیق — آیدین بیر دلیلم اولموش اولسا و او، اوز طرفیندن منه گوزل بیر روزی و قمره، [دها بوندان غیری نه ائله بیلرم]. من سیزی چکیندیردیگیم شیلرده اوزوم خلاف چیخماق ایسته مرم. من سیزی یالنیز باجاردیقیم قده ر اصلاح ائتمک ایسته یریم. منیم موققیتم آنجاق آلله یین کؤمگی ایله دیر. اونا توکل ائتمیشم و اونا طرف اوز ترموشام، (یونلمیشم)».

وَيَا قَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِي أَنْ يُصِيبَكُمْ مِثْلُ مَا أَصَابَ
قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَالِحٍ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ
مِنْكُمْ بِعِيدٍ ﴿١٨﴾ وَأَنْتُمْ تَسْتَكْفِرُونَ ﴿١٩﴾ ثُمَّ تَوَلَّوْا الْيَمِينَ ﴿٢٠﴾ إِنَّ رَبِّي
رَحِيمٌ وَدُودٌ ﴿٢١﴾ قَالُوا يَا شُعَيْبُ مَا نَفَقْتُمْ كَثِيرًا مِمَّا تَقُولُ
وَإِنَّا لَنَرِيكَ فِينَا ضَعِيفًا وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَ وَمَا أَنْتَ
عَلَيْنَا بِعَزِيزٍ ﴿٢٢﴾ قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَيْهِمْ مِّنْ لَّهِ
وَآتَاكُمْ بِهِمْ وَرَاءَ كُمُ ظَهْرِي فَأَنْتُمْ لَمَنِ تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾ مِحْطٌ
وَيَا قَوْمِ اغْمِضُوا عَلَى مَا كَانَتْ كُمْ إِلَى عَامِلٍ سَوْفَ تَعْلَمُونَ
مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَاذِبٌ وَارْتَقِبُوا إِنِّي
مَعَكُمْ بِقَرِيبٍ ﴿٢٤﴾ وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَالَّذِينَ
آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَأَخَذَتِ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْغَةَ
فَاضْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جَائِعِينَ ﴿٢٥﴾ كَانُوا لَمْ يَفْنَوْا فِيهَا
أَلَا بُعْدَ لِمَذِينَ كَمَا بَعِثْتُ شُعُودًا ﴿٢٦﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا
مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٢٧﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ
فَاتَّبَعُوا أَمْرَ فِرْعَوْنَ وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ ﴿٢٨﴾

- ۸۹ «ای منیم قوموم! منه قارشى اولان عداوتينيز، نوح قومونون و يا هود قومونون و يا صالح قومونون باشلارينا گلن [بلالارين] بتره رينى سيزين ده باشينيزا گتيريب چيخارماسين! و لوط قومو سيزدن [چوخ دا] اوزاق دييلدير».
- ۹۰ «اوز رييتيزدن باغيشلانماييزي ديله يين! سونرا اونا توبه الله يين! حقيقتا، منيم ربيم مهربان و محبتليدير».
- ۹۱ دلدیلر: «يا شعيب! بيز سنين دلدیکلری نين چوخونو باشا دوشموروك و بيز سنى اوز آرابيزدا، حقيقتا، ضعیف گوروروك و اگر سنين خاندانين (قبيله ن) اولماسايدى، سنى داشلاردیق، [بوخسا] سن بيزه هنج ده عزيز دييلسن».
- ۹۲ دلدی: «ای قوموم! مگر منیم خاندانیم سيزه آللهدان داها عزيزدير كي، اونا آرخا چثوريدنيز (اونو اونوتدونوز). سيزين اتديکليرينيزه منيم ربيم، حقيقتا، احاطه سی وار».
- ۹۳ «و ای منیم قوموم! باجاردیغينيزي ائدين! البته من ده انده جگم. روسواي ائديجي عذابين کيمه گله جگيني و کيمين يالانچي اولدوغونو تنزليکله ييله چکسينيز. الله ايسه گوزتله يين! دوغروسو، من ده سيزينله بيرليکده گوزتله ينم».
- ۹۴ بيزم امریميز گلديکده ايسه، شعيبی و اونونلا بيرليکده ايمان گتيرنلری اوز طرفيميزدن بير رحمتله قورتاردیق و ظلم ائدنلری شدتلی بير سس (گورولتو) ياخالادی و نتیجه ده يوردلاريندا ديزلری اوسته [منيت] دوشوب قالدیلار.
- ۹۵ سانکی اورادا هنج اولمايشديلار. ييلين کی! اوزاق اولسون مدين [اهلی، آللهين رحمتيندن]، تنجه کی، نمود [قومو] اوزاق اولدو.
- ۹۶ دوغرودان دا بيز موسانی آيه لريميزله و آچيق-آيدین دليله گوندرديک.
- ۹۷ فرعون و اونون اعيانلارينا طرف [گوندرديک]. لاکين فرعونون امرينه تابع اولدولار. فرعونون امری ايسه عقله باتان دييلدی.

يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ وَيُسَّ الزُّودُ
 الْمُرُودُ ﴿١٣﴾ وَأَتَّبِعُوا فِي هَذِهِ لَفَنَةً وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يُسَّ
 الزُّودِ الْمُرُودِ ﴿١٤﴾ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْقُرَى نَقُصُّهُ عَلَيْكَ
 مِنْهَا قَائِمٌ وَحَصِيدٌ ﴿١٥﴾ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ ظَلَمُوا
 أَنْفُسَهُمْ فَمَا أَغْنَتْ عَنْهُمْ آلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُونَ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ لَمَّا جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَمَا زَادُهُمْ غَيْرَ تَتِيبِ ﴿١٦﴾
 وَكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَى وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخْذَهُ
 أَلِيمٌ شَدِيدٌ ﴿١٧﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِمَنْ خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ ذَلِكَ
 يَوْمٌ مُجْمُوعٌ لَهُ النَّاسُ وَذَلِكَ يَوْمٌ مَشْهُودٌ ﴿١٨﴾ وَمَا نُوَخِّرُ
 إِلَّا لِأَجَلٍ مُعَدُّودٍ ﴿١٩﴾ يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلِّمُنَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ فَمِنْهُمْ
 شَقِيقٌ وَسَعِيدٌ ﴿٢٠﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فِي النَّارِ لَهُمْ فِيهَا
 زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ﴿٢١﴾ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ
 إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ إِنَّ رَبَّكَ فَقَالَ لِمَا يُرِيدُ ﴿٢٢﴾ وَأَمَّا
 الَّذِينَ سَعِدُوا فِي الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ
 وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ عَطَاءٌ غَيْرُ مَجْدُودٍ ﴿٢٣﴾

- ۹۸ قیامت گونونده قومونون قاباغیندا گئدیپ اونلاری اودون ایچینه قده ر آپارار. اونلارین دوشه چکلری یتر ایسه نجه ده یامان پیس بیر یتردیر.
- ۹۹ اونلار بو دنیا دا و قیامت گونونده دالارینجا لعنت قازانیلار. اونلار ا وئرلن [وئرگی] نجه ده یامان پیس بیر وئرگیدیر!
- ۱۰۰ بو، او شهرلرین خیبرلریندنیر کی، منه سؤیله دیک. اونلاردان بعضیسی [هله ده] دورور، بعضیسی ده یوخ اولوبدور.
- ۱۰۱ ییز اونلار ظلم اتمه دیک، لاکین اونلار اؤزلری اؤزلرینه ظلم ائتدیلر. سنین ربی نین امری گلدیکده اونلارین آللهدان غیري چاغیردیلاری، (عبادت ائتدیکلری) باشقا تاتیرلار اونلار ا هئچ بیر فایدا وئرمه دی و زیانلارینی آرتیرماقدان ساوایی بیر ایشه یارامادیلار.
- ۱۰۲ ربین، [اهلی] ظلمکار [اولان] شهرلری یاخالادیی زمان، بئله یاخالار. اونون یاخالاماسی، حقیقتاً، آغریلی و شدتلیدیر.
- ۱۰۳ شبهه سیز کی، بوندا آخرت عذابیندان قورخان کیمسه لر اوچون مطلق بیر عبرت واردیر. بو، انسانلارین بیر یتره جمع اولوناجاغی بیر گوندور و بو، [هامی نین اورادا] حاضر اولاجاغی بیر گوندور.
- ۱۰۴ و ییز بو گونو آنجاق معین بیر مدته قده ر تأخیره سالاریق.
- ۱۰۵ او گون گلدیگی [زمان] آلله نین اذن اولمادان هئچ کس دانیشا بیلمز. اونلارین بیر قسمی بدبخت و [بیر قسمی ده] خوشبختدیر.
- ۱۰۶ بدبخت اولانلار اود ایچریسینده دیرلر. اورادا اونلار اوچون سیزیلتی و خیریلتی واردیر.
- ۱۰۷ سنین ربی نین ایسته دیگیندن ساوایی، اونلار گؤیلر و یتر دوردوقجا اورادا ابدی قالاتدیرلار. شبهه سیز کی، سنین ربین ایسته دیگینی، حؤکماً ائله یندیر.
- ۱۰۸ خوشبخت اولانلار ایسه، سنین ربی نین ایسته دیگیندن ساوایی، گؤیلر و یتر دوردوقجا جئنده ابدی قالاتدیرلار. [بو،] کسلیب قورتارمايان بیر بخششدر.

فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هَؤُلَاءِ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا
 يَعْبُدُ آبَاؤُهُمْ مِنْ قَبْلُ وَآَنَالْمُوقِفُ هُمْ نَصِيبُهُمْ غَيْرَ مَنْقُوصٍ
 ﴿١٠٩﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
 سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ
 مُرِيبٍ ﴿١١٠﴾ وَإِنْ كُنَّا لَأَلِيقِينَ هُمْ رَبِّكَ أَعْمَالُهُمْ إِنَّهُمْ
 يَعْمَلُونَ خَيْرٌ ﴿١١١﴾ فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا
 تَطْغَوْا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٢﴾ وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا
 فَنَسْتَكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ
 لَا تُنصَرُونَ ﴿١١٣﴾ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي الشَّاهِدِ وَزُفَا
 مِنَ الْبَيْتِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ
 ذِكْرٌ لِلذَّاكِرِينَ ﴿١١٤﴾ وَاصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَضِيعُ أَجْرَ الْحَسَنِينَ
 ﴿١١٥﴾ فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُوا بَقِيَّةٍ
 يَنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّنْ نَجَّيْنَا مِنْهُمْ
 وَاتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أُتْرِفُوا فِيهِ وَكَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿١١٦﴾
 وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَى بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْطَلُونَ ﴿١١٧﴾

- ۱۰۹ الله ایسه اونلارین (مشرکلرین) عبادت اتدیکلری شتیلرین باره سینده شبهه ائتمه! اونلار آنجاق آنالاری نین بوندان قاباق عبادت اتدیکلری کیمی عبادت ائدیرلر. و بیز مطلق اونلارین پایینی اسکیتمه دن وئره نیک.
- ۱۱۰ و حقیقتاً، موسایه [تورات] کتابینی وئردیک. اونون باره سینده اختلاف دوشدو. و اگر ریین طرفیندن قاباقجادران وئریلمیش بیر سؤز اولماسایدی، آرالاریندا حؤکم وئریلردی. دوغرودان دا اونلار اونون باره سینده درین بیر شک-شبهه ایچینده دیرلر.
- ۱۱۱ و ریین اونلارین عمللری نین [نتیجه سینی] مطلق هامیسینا تمام-کمال وئره چکدیر. حقیقتاً، او اونلارین نه اتدیکلریندن خبرداردیر.
- ۱۱۲ سنه امر اتدیلدیگی کیمی محکم دور و سنینله بیرلیکده توبه ائدن [ده]. حدی آسمایین! حقیقتاً، او نه اتدیکلرینیزی گؤره ندیر.
- ۱۱۳ و ظلم ائدنلره سؤیکنمه یین (مثیل ائتمه یین)! یوخسا سیزه اود توخونار و سیزین اوچون آلله یین برابرینده هئج بیر دوست یوخدور (اولماز). سونرا سیزه کؤمک اولونماز.
- ۱۱۴ و نامازی گوندوزون ایکی طرفینده (سحر-آخشام) و گشجه نین یاخین ساعتلرینده قیل! دوغرودان دا حسنات (یاخشلی عمللر) پیس عمللری آرادان آپارار. بو، عبرت آلانلار اوچون بیر عبرتدیر.
- ۱۱۵ و صبر ائت! چونکی، حقیقتاً، آلله یاخشلی ایشلر گؤرنلرین اجرینی زای ائتمز.
- ۱۱۶ نه اوچون سیزدن قاباقکی نسل لردن عقلی باشیندا اولان شخصلر اولمادی کی، [انسانلاری] پیر اوزونده فساد [تؤرتمکدن] چکیندیر سینلر؟ اونلارین ایچیندن نجات وئردیگیمیز آز بیر قسمدن ساوایی، غیرلری [بو ایشی گورمه دیلر]. و ظلم ائدنلر دنیانین ناز-نعمتینه اویدولار و اونلار گناهکار ایدیلر.
- ۱۱۷ حالبوکی ریین، اهاالیسی صالح اولان شهرلری، ظلم اولاراق هلاک ائدن دئییلدیر.

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَا يَزَالُونَ مُخْلِفِينَ ﴿١٣٥﴾ إِلَّا
 مَن رَّحِمَ رَبُّكَ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ ذَكَرًا وَمَتَّ كَلِمَةً رَبُّكَ لَا مَلَأَ بِجَهَنَّمَ مِن
 الْبَحْتَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٣٦﴾ وَكَأَنَّهُ نَقْصٌ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ
 مَا نَبِّئْتُ بِهِ فُؤَادَكَ وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرٌ
 لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٧﴾ وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ اعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ أَنَا عَامِلُونَ
 * وَانظُرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ ﴿١٣٨﴾ وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ
 رُجْعُ الْأُمُورِ فَأَعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٣٩﴾

سورة يوسف
 سورة يوسف
 سورة يوسف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الرَّسُولُ آيَاتُ الْكِتَابِ الْبَيِّنِ ﴿١﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا
 لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢﴾ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا
 أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنُ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمَنِ الْغَافِلِينَ
 * إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ
 كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ ﴿٤﴾

- ۱۱۸ و اگر رَئین ایسته سیدی، انسانلاری تک بیر اَمت ائلدردی، حالبوکی، اونلار دائما اختلافدا دیرلار.
- ۱۱۹ رَئین رحیم ائدیگی شخصلر مستنادیر. و اونلاری بونون اوچون یارادیبدیر. رَئین نین: «البته، من جهنمی بوتون جنلر و انسانلارلا دولدوراجام»، — [ئدیگی] سوزو پثرینه یئتدی.
- ۱۲۰ و بیز پیغمبرلرین خبرلریندن سنه سؤیله دیگیمیز بوتون بونلارلا سنین قلبینی محکمئلندیریریک و بونلاردا سنه حق و مؤمنلر اوچون بیر اویود و عبرت گلیدیر.
- ۱۲۱ و ایمان گتیرمه یین شخصلره دئ: «باجاردیغینیزی الله یین! بیز ده الله په نیک».
- ۱۲۲ «و گوزله یین! بیز ده گوزله په نیک».
- ۱۲۳ و گوزلرین و پثرین غیبی آلله مخصوصدور و بوتون ایشلر، تامامیله، اونا قاییداجاقدیر. بونا گوره ده اونا عبادت ائت! اونا توکل ائت! سنین رَئین ائدیکلرینیزدن غافل دئییلدیر.

یوسف سوره سی [۱۲]

بو سوره قرآن — کریمین اون ایکینجی سوره سیدیر.
مکه ده نازل اولموش و (۱۱۱) آیه دیر.

رحمان و مهربان آلله یین آدی ایل

- ۱ الر (الف، لام، راه). بونلار آچیق — آیدین کتابین آیه لریدیر.
- ۲ بیز اونو عربجه بیر قرآن اولاراق گوندردیک کی، بلکه آنلا یاسینیز.
- ۳ بیز سنه وحی ائدیگیمیز بو قرآنلا حکایه لرین داها یاخش سینی سؤیله بیریک. و سن، البته کی، بوندان اوک خبر سیزلردن ایدین.
- ۴ [یاد ائت] بیر زمان، یوسف آناسینا دئدی: «آتا جان! من [بو خودا] اون بیر اولدوز، گونشی و آبی گوردوم. اونلاری منه سجده ائدن حالدا گوردوم».

قَالَ يَا بَنِيَّ لَا تَفْضُضُوا رِيَّكُمْ عَلَى إِخْوَتِكُمْ فَيَكِيدُوا لَكُمْ كَيْدًا
 إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٥﴾ وَكَذَلِكَ يَجْتَبِيكَ
 رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ آلِ
 يَعْقُوبَ كَمَا أَتَمَّهَا عَلَىٰ أَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلِ إِبْرَاهِيمَ وَاسْتَخَفَّ إِنَّ
 رَبَّكَ عَلَيْهِمْ حَكِيمٌ ﴿٦﴾ لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ
 آيَاتٌ لِلنَّاسِ الَّذِينَ ۖ إِذْ قَالُوا لِلْيُوسُفَ وَآخُوهُ أَحِبُّنَا إِلَىٰ آبِنَا مَنَا وَنَحْنُ
 عُصْبَةٌ إِنَّ آبَانَا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٧﴾ أَقْتُلُوا يُوسُفَ أَوْ طَرْحُوهُ
 أَرْضًا يَخِلُكُمُ وَجْهَ أَبِيكُمْ وَتَكُونُوا مِنْ بَعْدِهِ قَوْمًا
 صَالِحِينَ ﴿٨﴾ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَأَلْقُوهُ
 فِي غِيَابَتِ الْجُبِّ يَلْقَاهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ
 ﴿٩﴾ قَالُوا يَا أَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمِنُنَا عَلَىٰ يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُ
 لَنَاصِحُونَ ﴿١٠﴾ أَرْسَلَهُ مَعَا غَدَايَرْتَع وَيَلْعَبُ وَإِنَّا لَهُ
 لَحَافِظُونَ ﴿١١﴾ قَالَ إِنِّي لَخَشِيرُنِي أَنْ تَذْهَبُوا بِهِ وَكَأَخَافُ
 أَنْ يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ ﴿١٢﴾ قَالُوا
 لَئِنْ أَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّا إِذَا لَمَّا سِرُونَ ﴿١٣﴾

- ۵ [یعقوب] دئدی: «ای اوغولجوغوم! یوخونو قارداشلارینا سؤیلمه! یوخسا سنه بیر حیلله ایشله یرلر. حقیقتاً، شیطان انسانین آپتیق—آشکار دوشمنیدیر».
- ۶ «رَبِّیْن سنی بئله جه سنجه جک، یوخولارین یورومونو سنه اؤیره ده جک، سنه و یعقوب اوؤلادینا نعمتینی تاماملا یا جاق. نتجه کی، قاباقجالار آنالارین ابراهیم و اسحاقا تامملادی. حقیقتاً، سنین رَبِّیْن چوخ بیلندیر و حکمت صاحبدیر».
- ۷ دوغرودان دا یوسفده و قارداشلاری نین [احوالاتیندا] آراشدیرانلار اوچون عبرتله واردیر.
- ۸ او زمان کی، [قارداشلاری]: «شبهه سیز کی، —بیز گوجلو بیر دسته اولاراق— یوسف و اونون [دوغما] قارداشی [بنیامین] آتامیزین داها سئویملی سیدیر. بیزیم آتامیز سؤزسوز کی، آپتیق—آیدین بیر غسالتده (سهوده)—دیر»، —دئدیله.
- ۹ [بیری دئدی]: «یوسفی اؤلدورون و یا اونو بیر یره آتین کی، آنانیزین دفتی آنجاق سیزه یؤتلسین، اوندان سونرا ایسه [تؤیه ائدیپ] صالح بیر قۇم اولارمینیز».
- ۱۰ اونلارین دانیشانلاریندان بیری ایسه دئدی: «یوسفو اؤلدورمه یین! اگر هر حالدا بیر ایش گورن سینیزسه، اونو بیر قویونون تکینه سالین، بیر یولدان کئچن اونو چیخاریب آپارار».
- ۱۱ دئدیله: «آتاجان! بیز یوسفین خیرخواهلاری اولدوغوموز حالدا، سنه نه اولوب کی، بیزی یوسفه امین (اعتبارلی) بیلیمیرسن!»
- ۱۲ سحر اونو بیزیلمه گوندیر؛ [قوی] گزیب—دولانسین و اویناسین. بیز اونو مطلق قورویاریق».
- ۱۳ دئدی: «سیزین اونو آپارماغینیز حقیقتاً، منی غمگین ائدر و قورخورام کی، سیز اوندان غافل اولدوغونوز حالدا قورد اونو یئسین».
- ۱۴ دئدیله: «بیز گوجلو بیر دسته اولدوغوموز حالدا قورد اونو یئشه، اوندان دوغرودان دا بیز یاراماز کیمسه لریک».

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَاجْتَمَعُوا أَن يُجْعَلُوا فِي غِيَابَتِ الْجُبِّ وَأَوْحَيْنَا
إِلَيْهِ لَتُنَتِّتَنَّهُمْ يَا مَرْيَمُ هَذَا وَمِمَّا لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥﴾ وَجَاءُوا آبَاءَهُمْ
عِشَاءً يَبْكُونَ ﴿٦﴾ قَالُوا يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَقِيقُ وَتَرَكَنَا
يُوسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَأَكَلَهُ الذِّئْبُ وَمَا أَنتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ
كُنَّا صَادِقِينَ ﴿٧﴾ وَجَاءُوا عَلَى قَمِيصِهِ بِدَمٍ كَذِبٍ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ
لَكُمُ أَنفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى
مَا تَصِفُونَ ﴿٨﴾ وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى دَلْلَاهُ
قَالَ يَا بُشْرَى هَذَا غُلَامٌ وَأَسَرُّهُ بِضَاعَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَكُونُ
﴿٩﴾ وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخِيسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا
فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ
مِصْرَ لِمَرْأَتِهِ أَكْرِمِي مَثْوَاهُ عَسَى أَن يَنْفَعَنَا أَوْ
نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ
وَلِنُعَلِّمَهُ مِن تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَى أَمْرِهِ
وَلَكِنَّا كُنَّا نَعْتَرِ الْنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ
أَتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢﴾

- ۱۵ اونو آپاردیقدا هامی لیقلا اونو بیر قویونون نکیته سالماق قرارینا گلدیلر و اونا
[یوسفه] وحی اتدیک کی: «[بیر گون] سن اونلارین بو ایشلرینی — [سنی]
تایمادیقلاری بیر حالدا — اونلارا خبر وئره جکسن».
- ۱۶ و اونلار آخشام چاغی آنالاری نین یانینا آغلایارق گلدیلر.
- ۱۷ دئدیلر: «آناجان! بیز [قاچماق] مسابقه سینه گنشمیشدیک، یوسفی ایسه
اشیالاریمیزین یانیندا قویموشدوق، [بیر زمان گوردوک] قورد اونو یثیب.
بیز دوغروچو اولساق دا بئله، سن بیزه اینانماپاجاقسان».
- ۱۸ و اونلار اونون کۆینگینی پالانچی قانا بله دیلر. [یعقوب] دئدی: «[خیر]
سیزین اؤز نفسیز سیزی بو [پس] ایشه سوق اتدیریب. ایندی ایسه صبر
اتمک یاخشیدیر. و سیزین بو دئدیگیئیز سؤز [باره سینده] آنجاق آللهدان
کۆمک دپله نیر».
- ۱۹ بیر کاروان گلدی، سوچولارینی گۆندرديلر، سو قابینی (دولچانی قویوا)
ساللادی، دئدی: «مؤده! بو بیر اوغلاندير». اونو بیر تجارت امتعه سی
کیمی گیزلندیلر و آلله اونلارین نه اتدیکلرینه عالیم ایدی.
- ۲۰ و اونو آز بیر قیمته — بیر نئچه درهمه — ساتدیلار، چونکی اونا رغبت
گۆسترن دئییلدیلر.
- ۲۱ و اونو مصر اهلندن ساتین آلان شخص آروادینا دئدی: «بونو یاخشی ساخلا!
بلکه بیزیم اوچون فایدالی اولدو و یا اونو اوغوللوقا گۆتوردوک». بئله لیکله
یوسفی او یرده یئرلشدیردیک کی، اونا یوخو یورماغی اؤیره دک و آلله اؤز
ایشینده غالبدير، لاکین انسانلارین چوخو بیلمیرلر.
- ۲۲ و یتگین چاغینا چاتدیقدا اونا حکمت و علم وئردیک. یاخشی عمل
صاحبلرینه بئله جزا (اجر) وئره ریک.

وَرَأَوْتَهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِهِ وَغَلَّقَتِ الْأَبْوَابَ
وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ
مَثْوَايَ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ
وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَنَّ رَأْبُهَاكَ رَبِّهَ كَذَلِكَ لِنُصْرِفَ عَنْهُ
الشُّوْءَ وَالْفُحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ ﴿١٧﴾ وَاسْتَبَقَا
الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ مِنْ دُبُرٍ وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ
قَالَتْ مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَنْ يُسْجَنَ أَوْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨﴾ قَالَ هِيَ رَأْوَدُنِي عَنْ نَفْسِي وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ
أَهْلِهَا إِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكَاذِبِينَ
﴿١٩﴾ وَإِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنَ الصَّادِقِينَ
﴿٢٠﴾ فَلَمَّا رَأَى قَمِيصَهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ مِنْ كَيْدِكُنَّ
إِنْ كَيْدَكُنَّ عَظِيمٌ ﴿٢١﴾ يُوسُفُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا
وَاسْتَغْفِرِي لِذَنبِكِ إِنَّكِ كُنتِ مِنَ الْخَاطِئِينَ ﴿٢٢﴾ وَقَالَ
نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتَاهَا عَنْ نَفْسِهِ
قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا إِنَّا لَنَرِيهَا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢٣﴾

۲۳ ائوينده اولدوغو آرواد اوندان كام آلقاق اوچون گليب—گشتى، قابيلارى باغلادى و [يوسف] دئدى: «تتر اول! ايره لى گل!» [يوسف] دئدى: «آللهها پناه آپاريرام. او (ارين)، منيم آغامدير. منه ياخشى يتر وئريدير. حقيقتاً، ظلمكارلار نجات تاپمازلار».

۲۴ حقيقتاً، او آرواد اونا مثيل سالمىشدى و اگر ربي نين دليپنى گورمه سىدى، يوسف ده اونا مثيل ائلدردى. بئله [ائله ديك] كى، پسلىگى و فسق—فجورو اوندان دؤندردىك. دوغرودان دا او بيزيم خالص (صادق) بنده لريمىزدندير.

۲۵ و [قاچماق اوچون] قايبا سارى بير—بيريندن سبقت آلقاق ايسته ديلر، آرواد اونون كؤينگىنى آرخادان جىردى. آستانادا آروادىن صاحىينه (ارينه) راست گلديلر. آرواد دئدى: «سنىن عيالىنا پسلىك ائتمك ايستيه نين جزاسى زندانا سالىنماقدان و يا آغرىلى عذابدان غىرى نه اولاييلر؟»

۲۶ [يوسف] دئدى: «او مندن كام آلقاق اوچون گليب—گشتى». او آروادىن قوهوملاريندان بير شاهيد ايسه: «اگر اونون كؤينگى قاباق طرفدن جىريلمىشسا، آرواد دوز دئير و او يالانچىلارداندير»، —دئيه شهادت وئردى.

۲۷ «بوخ اگر كؤينگى آرخا طرفدن جىريلمىشسا، آرواد يالان دئير و او (يوسف) دوغروچولارداندير».

۲۸ [ارى] اونون كؤينگى نين آرخا طرفدن جىريلديغىنى گوردوكدە دئدى: «دوغرودان دا بو، سىز آروادلارين حيله سيندندير. حقيقتاً، سىز آروادلارين حيله سى ياماندير».

۲۹ «اى يوسف! بوندان واز كئچ (آچيب—آغارتما) سن ايسه [اى آرواد] اوز گناهينا گوره باغيشلانماق ديله حقيقتاً، سن گناهنا باتانلاردانسان».

۳۰ آروادلار شهرده دئدیلر: «عزيزين (عزيز—مصرين) آروادى اوز غلاميندان كام آلقاق ايسته ييب. اونون محبتى اونو بورويوب. بيز، حقيقتاً، اونو آچيق—آيدىن ضلالت (آزغىنلىق) ايچينده گؤروروك».

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِ مِنْ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَكًا وَأَتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ
مِنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ
أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ
﴿٢٦﴾ قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَّنِي فِيهِ وَلَقَدْ رَاوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ
فَاسْتَعْصَمَ وَلَئِنْ لَمْ يَفْعَلْ مَا أُمِّرُهُ لَيَسْجَنَنَّ وَلَيَكُونَا مِنَ
الصَّاغِرِينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ
وَأَلَّا تَصْرِفَ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ
﴿٢٨﴾ فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ﴿٢٩﴾ ثُمَّ بَدَأَ لَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا رَأَوُا الْآيَاتِ لَيَسْجُنُنَّهُ
حَتَّى حِينٍ ﴿٣٠﴾ وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانٍ قَالَ أَحَدُهُمَا
إِنِّي أَرِنِي أَخَصِرُ خَيْرًا وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرِنِي أَخِجَلُ فَوْقَ رَأْسِي
خُبْرًا نَأْكُلُ الطَّيْرَ مِنْهُ نَبْتُهَا بِأُوتِيَهُ إِنَّا نَزَلْنَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ
﴿٣١﴾ قَالَ لَا يَأْتِيكُم مَاعًا طَعَامٌ تَرْزُقَانِهِ إِلَّا نَبَاتٌ كَمَا يَأْتِيهِ
قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمُ ذَلِكَ كَمَا مَاعًا عَلَّمَنِي رَبِّي إِنِّي تَرَكْتُ
مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٢﴾

- ۳۱ اونلارين بو مكرلرينى (شماتلرينى) انشىدىكده اونلارا [آدام] گوندردى و اونلار اوچون مجلس [باليش و نارىنج] حاضىرلادى و هر بيرينه [مىويه كسمك اوچون] بير بىچاق و ثردى و [يوسف] دئدى: «آرودالارين قنشرينه چىخ!» آرودالار اونو گوردو كده اونو [حُسْنَه] چوخ بؤيوك گوردولر و [ييلمه دن] اللرينى كسديلر و دئديلر: «آمان آلله! بو بشر دئىلدير. بو، آنجاق كرامتلى بير ملكدير».
- ۳۲ [زليخا] دئدى: «منى قينادىغىنىز [اوغلان]—بودور، دوغرودان دا من اوندان كام آلكاق ايسته ديم، آما او اوزونو ساخلادى و اكر و ثردىگيم امرى يثرينه يتيرمسه، سؤزسوزكى، زندانا آتلاچاق و ذلته دوشنلردن اولاجاق».
- ۳۳ [يوسف] دئدى: «پروردگارا! زندان منه بونلارين چاغير ديقلارى ايشدن داها خوشدور و اكر اونلارين حيله سىنى مندن قايتارماسان من اونلارا مثيل ائدرم و بئله ليكله جاهللر [زومره سيندن] اولارام».
- ۳۴ ربي اونون [دوعاسىنى] قبول ائتدى و اونلارين حيله سىنى اوندان قايتاردى. حقيقتاً، او انشىدندير و يىلندير.
- ۳۵ نهايت، آيت لرى گۆره—گۆره اونو بير مدت زندانا سالماق قرارنا گلديلر.
- ۳۶ و اونونلا بيرليكه ايكي جاوان دا زندانا داخل اولدو. [بىر گون] اونلاردان بىرى دئدى: «من اوزومو [بوخودا] شراب اوچون اوزوم سيخاركن گۆردوم». او بىرىسى ايسه دئدى: «من [بوخودا] گۆردوم كى، باشيمين اوستونده چۆرك آپاريرام و قوشلار اوندان يشمير بونو بيزيم اوچون يورگيلان. بىز، حقيقتاً، سنى پاخشى آداملاردان گۆروروك».
- ۳۷ دئدى: «روزي اولراق و ثريلن هنج بير طعام سيزه گلمز كى، آنجاق من اونو سيزه گلمه سيندن اولك تاويلينى (يورومونو) خبر و ثرمىش اولارام. بو، منيم ربيمن منه اؤيره تدىكى علملردندير. من آلله ايمان گنيرمه ين و آخرت گونونو ده انكار ائدن قومون ديننى ترك ائتميشم».

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ
لَنَا أَنْ نُشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ذَلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا
وَعَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٨﴾
يَا صَاحِبِي السِّجْنِ أَرَأَيْتَ مُتَفَرِّقُونَ خَيْرًا مِنَ اللَّهِ الْوَاحِدِ
الْقَهَّارِ ﴿٢٩﴾ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءُ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ
وَأَبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهِمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا
تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ يَا صَاحِبِي السِّجْنِ أَمَّا أَحَدُكُمْ فَيسْتَفِي رَبَّهُ خَيْرًا وَأَمَّا
الْآخَرُ فَيُضْلَبُ فَتَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْ رَأْسِهِ قُضِيَ الْأَمْرُ الَّذِي
فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ ﴿٣١﴾ وَقَالَ الَّذِي ظَنَّ أَنَّه نَاجٍ مِنْهُمَا
إِذْ كُرِيَ عِنْدَ رَبِّكَ فَآنَسِيهِ الشَّيْطَانُ ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي
السِّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَى سَبْعَ
بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعَ
سُنْبُلَاتٍ خُضِرٍ وَأُخْرَى يَأْسَاطٌ يَأْكُلُهَا الْمَلِكُ أَفْتُونِي
فِي رُءْيَايَ إِنْ كُنْتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُونَ ﴿٣٣﴾

- ۳۸ «و آتالاریم ابراهیم ، اسحاق و یعقوبون دینینه تابع اولموشام . ییزه یاراشماز کی ، آلهلها بیر شئییی شریک قوشاق . بو ، آلهلھین بیزه و انسانلارا فضل-کرمیدیر و لاکین انسانلارین چوخو شکر اتمیرلر» .
- ۳۹ «ای منیم ایکی زندان یولداشیم! آبا آیری-آیری (داغینیق) تانریلار یاخشیدیر ، یوخسا هر شئیہ قادر و غالب اولان تک بیر آله؟»
- ۴۰ «سیزین ، آلهلی قویوب عبادت ائتدیکلرینیز شتیلر ، سیزین و آتالارینیزین آدلاندیردیقلاری بیر نئچه آدلاردان عبارتدیر و آله او باره ده هنج بیر دلیل گؤندرمه ییدیر . حؤکم آنجاق آلهلها مخصوصدور . امر ائدیدیر کی ، اوندان غیری هنج بیر کسه عبادت اتمه یین! دوغرو-درست دین بودور . و لاکین انسانلارین چوخو بیلیمیر» .
- ۴۱ «ای منیم ایکی زندان یولداشیم! سیزین بیرینیز اؤز آغاسینا (اربایینا) شراب ایچیرده جک و او بیرری ایسه آسیلاجاقدیر و قوشلار اونون باشیندان [بشینین] یثیه جکدیر . حقیقته سوروشدوغونوز مسئله [بتله] قطعی لشدی» .
- ۴۲ «[یوسف] او ایکی نفردن بیرینین نجات تاپاجاغینی بیلدیگی جاوانا دئدی : «اؤز آغانین پانیندا منی ده پادا سال!» شیطان ایسه اونا آغاسی نین یادینا [یوسفی] سالماغی اونوتدوردو . و نتیجه ده بیر نئچه ایل ده زنداندا قالدی .
- ۴۳ «و [مصر] پادشاهی دئدی : «من [یوخودا] یئددی کؤک اینک گؤردوم کی ، یئددی آریق اینک اونلاری یئییردی و [آیریجا] یئددی یاشیل سونبول و [یئددی] قورو [سونبول ده] گؤردوم . ای اعیانلارا! اگر یوخو پورا ییلیر سینیزسه ، منیم یوخوم باره سینده حؤکم وئرین!»

قَالُوا اضْعَاثُ أَخْلَامٍ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَخْلَامِ بِعَالَمِينَ ﴿٤٤﴾
 وَقَالَ الَّذِي نَجَّا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أُنْتَبِهُكُمْ تَأْوِيلِهِ
 فَأَرْسَلُونِ ﴿٤٥﴾ يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ
 يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعِ سُنبُلَاتٍ خُضِرٍ وَأُخْرَى يَاسَافٍ لَعَلِّي
 أَرْجِعُ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالَ تَزْعُمُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَابًّا
 فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُوهُ فِي سُنْبُلِهِ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تَأْكُلُونَ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ يَأْتِي
 مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا
 تَحْصِنُونَ ﴿٤٨﴾ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ
 يَعْرِضُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ أَتُؤْتِيهِ يَوْمَئِذٍ فَلَئِمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَى
 رَبِّكَ فَسْأَلْهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ الَّتِي قُطِّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ
 رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ﴿٥٠﴾ قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ إِذْ رَاوَدْتُنَّ يُوسُفَ
 عَنْ نَفْسِهِ فُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِنْ سُوءٍ قَالَتِ
 امْرَأَتُ الْعَزِيزِ إِنَّنِي خَصَصْتُ لِحَقِّ اتِّبَاعِ رَاوَدْتُهُ عَنْ
 نَفْسِهِ وَاتَّهَمْتُهُ لِمَنْ الصَّادِقِينَ ﴿٥١﴾ ذَلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ
 أَخْنُهِ بِالْغَيْبِ وَإِنَّا لِلَّهِ لَا يُهْدَى كَيْدًا لِحَاكِمِينَ ﴿٥٢﴾

- ۴۴ دئدیله: «قارما- قاریشیق یوخولاردیر و ییز بشله دولاشیق یوخولارین یورومونو بیلمه ریک».
- ۴۵ و [زنداندانکی ایکی جاواندان] قورناران و اوزون مدّت کشچدیکدن سونرا [یوسفی] خاطرلایان کیسه دئدی: «منی [زندانا] گؤنلرین [کی]، اونون یورومونو سیزه خبر وئریم».
- ۴۶ «ای یوسف! ای دوغرو دانیشان! یئددی کؤک اینه یی یئین یئددی آریق اینک و یئددی یاشیل سونبول و دیگر یئددی قورو سونبول حقیقته ییزه فتوا وئر کی، جماعته طرف قاییدیم، بلکه اونلار دا [یورومونو] بیلسینلر».
- ۴۷ دئدی: «یئددی ایمل همیشه کی، کیمی اکر سینیز. سونرا یئدیگینیز آز بیر مقدار دان ساوایی قالان بیچدیگینیزی سونبولده ساخلایین!»
- ۴۸ «سونرا بونون آردینجا یئددی آغیر [قیشلیق، قوراق ایملر] گلیر کی، قاپاقچادان ساخلادیغینیزی یئیرلر. آنجا آز بیر مقدار [توخوملوق اوچون] ساخلارسینیز».
- ۴۹ «سونرا بونون آردینجا بیر ایمل گلر کی، او ایله جماعتین دادینا یئشیلر و فراوانلیق اولار».
- ۵۰ پادشاه دئدی: «اونو منیم یانینا گتیرین!» ائلچی یوسفین یانینا گلدیکه [یوسف] دئدی: «اؤز آغانین یانینا قاییدیپ اوندان سوروش کی، اللرینی کسن او آروادلارین حالی نجه دیر؟ حقیقتاً، منیم رییملر اونلارین حیله لرینی بیلندیر».
- ۵۱ [پادشاه] دئدی: «یوسفدن کام ایسته دیکده مقصدینیز نه ایدی؟» آروادلار دئدیله: «پناه آلله! ییز اونون باره سینده پس بیر شئی بیلیریک». عزیزین آروادی دئدی: «ایندیجه حقیقت آیدینلاشدی. من [ایدیم] کی، اوندان کام آلماق ایسته دیم. شهبه سیز کی، او دوغرو دانیشانلارداندیر».
- ۵۲ [یوسف دئدی:] «هو، [آروادلارا حقیقتی اعتراف ائتدیرمگیم] اونا گؤره ایدی کی، [عزیز] منیم گیزلینده اونا خیانت ائتمه دیگیمی بیلسین. و حقیقتاً، آلله خانلرین حیله سین یی یرته چاتدیرماز».

وَمَا أَبْرَأُ نَفْسِي إِنْ النَّفْسُ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمْتُ إِنْ رَبِّي
 غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٢﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ أَسْتَخْلِصْهُ لِنَفْسِي
 فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ مِينٌ ﴿٥٣﴾ قَالَ اجْعَلْنِي
 عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلَيْهَا ﴿٥٤﴾ وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ
 فِي الْأَرْضِ يَتَّبِعُوا مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ
 نَشَاءُ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْحَسَنِينَ ﴿٥٥﴾ وَلَا جُرْأُولَ الْأُخْرَى خَيْرٌ
 لِلَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٥٦﴾ وَجَاءَ إِخْوَةُ يُوسُفَ
 فَدَخَلُوا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٥٧﴾ وَلَمَّا جَاهَهُمْ
 بِجَهَارِهِمْ قَالَ ائْتُونِي بِآخِ لَكُمْ مِنْ آبَائِكُمْ أَلا تَتَرَوْنَ أَنَّ
 يُوفَى الْكَيْلَ وَإِنَّا خِزْلُ الْمُزِيلِينَ ﴿٥٨﴾ فَإِنْ لَمْ تَأْتُونِي بِهِ فَلَا يَكِلُ
 لَكُمْ عِنْدِي وَلَا تَقْرَبُونِ ﴿٥٩﴾ قَالُوا سَرُدُّ عَنْهُ آبَاءُ وَإِنَّا
 لَفَاعِلُونَ ﴿٦٠﴾ وَقَالَ لِفَتْيَانِهِ اجْعَلُوا بِضَاعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ
 لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انْقَلَبُوا إِلَى أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ
 ﴿٦١﴾ فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَى أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مَنَعَ مِنَّا الْكَيْلُ
 فَأَرْسِلْ مَعَنَا آخَانَ نَكْتُلْ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿٦٢﴾

۵۳ «من اؤزومو تمیزه چیخاتمیرام، اونا گؤره کی، نفس—رئیمین رحم ائتدیگیندن ساوایی— دائما پیسلیگه امر ائدندیر. حقیقتاً، منیم ریم باغیشلایان و مهرباندير.»

۵۴ و پادشاه دئدی: «اونو منیم یانیمدا گتیرین کی، اونو اؤزومه مخصوص [مشاور] ائدیم». اونونلا دانیشدیقدادئدی: «سن بو گون بیزیم یانیمیزدا موقع صاحیبی و اعتبارلی سان.»

۵۵ [یوسف] دئدی: «منی بو یترین خزینه لرینه [باشچی] ائت! چونکی من دوغرودان دا قوروغان و ییلجی یم.»

۵۶ بئله لیکله، یوسفی او پترده یئرلشدیردیک. ایسته دیگی پترده قالا بیلیردی. بیز ایسته دیگیمیزه رحمتیمیزی نصیب ائده ریک و یاخشى ایشلر گؤرنلرین اجرلرینی زای ائتمه ریک.

۵۷ آخرت اجرى ایسه ایمان گتیرنلره و تقوانی اؤزونه پششه ائدنلره داهایاخشیدیر.

۵۸ و یوسفین قارداشلاری گلیب، یانینا داخل اولدولار. [او،] اونلاری تانیدی، اونلار ایسه اونو تانیما دیلار.

۵۹ و اونلارین [ارزاق] یوکلرینی چاتدیقدادئدی: «آتا دان بیر اولان قارداشینیزی منیم یانیمدا گتیرین! مگر گؤرمورسونوزمو کی، من اولچونو تمام—کمال توتورام و قوناق پرورلرین لاپ یاخشى یام؟»

۶۰ «اونو منیم یانیمدا گتیرمه نیز، منیم یانیمدا سیزه وئریله چک بیر شى یوخدور. و منه یاخین گلمه یین!»

۶۱ دئدیله: «اونون باره سینده آناسی ایله دانیشیب [راضی ائده ریک] و بونو ائده ریک.»

۶۲ و [یوسف] غلاملارینا دئدی: «اونلارین سرمایه لرینی یوکلری نین آراسینا قویون کی، عائله لرینه طرف دؤندوکده باشا دوشسونلر، بلکه اونلار قایتسینلار.»

۶۳ آتالاری نین یانینا قایتدیقدادئدیله: «آتا جان! بیزه اولچو ایله [ارزاق] وئریلمه سی قاداغان ائدیلدی. قارداشینیزی بیزیمله گؤندر کی، یوک توتاق و دوغرودان دا بیز اونو قورویاجاغیق.»

قَالَ هَلْ آمَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا آمَنَ تَكُمُ عَلَى أَخِيهِ
 مِنْ قَبْلُ فَالِلهُ خَيْرُ حَافِظًا وَهُوَ أَزْهَرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١١﴾ وَلَمَّا
 فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَاعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا يَا أَبَاكَ
 مَا نَبِغِي هَذِهِ بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ
 أَخَانَنَا وَنَزِدَادُ كَيْلَ بَعِيرٍ ذَلِكَ كَيْلُ يَسِيرٍ ﴿١٢﴾ قَالَ لَنْ
 أَرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّى تُؤْتُوا مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ لَتَأْتُنَّنِي بِهِ
 إِلَّا أَنْ يُحَاطَ بِكُمْ فَلَمَّا آتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَى مَا نَقُولُ
 وَكِيلٌ ﴿١٣﴾ وَقَالَ يَأْبَى لَاتَدْخُلُوا مِنْ بَابٍ وَاحِدٍ وَادْخُلُوا
 مِنْ أَبْوَابٍ مُتَفَرِّقَةٍ وَمَا أُغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِنْ
 أُنْكُمُ إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ
 ﴿١٤﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُمْ مَا كَانَ يُغْنِي
 عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةٌ فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضَاهَا
 وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ لِمَا عَلَّمْنَاهُ وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ
 ﴿١٥﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ أَوَى إِلَيْهِ أَخَاهُ قَالَ إِنِّي
 أَنَا أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

- ۶۴ [یعقوب] دئدی: «بوندان قاباق قارداشی نین باره سینده سیزی امین بیلدیگیم
کیمی بونون باره سینده ده سیزی امین بیلیم می؟ هر حالدا آله اونو داهای
یاختی قورویاندیر و او رحم ائدنلرین داهای رحملیسی دیر».
- ۶۵ یوکلرینی آچدیقلاری زمان سرمایه لری نین (تجارت ماللاری نین) اوزلرینه
قایتاریلدیغینی گوروب دئدی: «آتاجان! آرتیق نه ایسته بیریک؟ بو بیزیم
سرمایه میزدیر کی، اوزوموزه قایتاریلیدیر. بیز [اونونلا] عائله میزه بیر داهای
ارزاق گتیره ریک و قارداشی میزی قورویاریق و [اونون] گلمه سی ایله [بیر دوه
یوکوه دوه ارزاق آرتیراریق. بو [گتیردیگیمیز] ایسه آز بیر [ارزاق]
اولچو [سو] دور».
- ۶۶ دئدی: «باشینیزا بیر بلا گلمیه جگی تقدیرده اونو قایتاریب یانیمایا
گتیره جگینیزه دایر آلله نین آدینا منه محکم سؤز (عهد-پیمان) وئرمه یینجه،
اونو سیزینله اصلا گؤندرمیه جگم». اونلار عهد-پیمان باغلادیقدا
[یعقوب] دئدی: «آله، بو سؤزوموزه وکیلدیر».
- ۶۷ و دئدی: «ای منیم اوغوللاریم! [هامینیز] بیر قاپیدان [شهره] داخل
اولمایین، آیری-آیری قاپیلاردان داخل اولون! هر چند من بونونلا آلله نین
[قضا-قده ریندن] بیر شئی سیزدن ارزاق ائده بیلرم. حؤکم آنجاق آلله یه
مخصوص دور؛ اونا توکل ائدیم و توکل ائدنلر ده آنجاق اونا توکل
ائتسینلر».
- ۶۸ آنالاری نین تاپشیردیغی کیمی داخل اولدولارسا دا، [بو ایش] اونلاری
آلله نین [قضا-قده ریندن] بیر شئی دفع ائتمیدی، یالنینز یعقوبون
اوره گینده کی بیر مطلبی یئرینه یئتیرمیش اولدو. و شبهه سیز کی، او
[یعقوب] اؤیره تدیگیمیزه [گۆره] بوللو علم صاحبی ایدی و لاکین
انسانلارین چوخو بیلیرلر.
- ۶۹ یوسفین یانینا داخل اولدوقلاری زمان، او، قارداشی نی (بنیامینی) اؤز یانینا
آلدی [و] دئدی: «من سنین، حقیقتاً، قارداشی نام. اونلارین ائدیکلریندن
غمگین اولما!»

فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ السَّقَايَةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ
أَدْنَى مُوَدَّتِ زَيْتُهَا الْمِيرَانَ كُمْ لَسَارِقُونَ ﴿٧٦﴾ قَالُوا وَأَقْبَلُوا
عَلَيْهِمْ مَاذَا تَفْقِدُونَ ﴿٧٧﴾ قَالُوا نَفَقْدُ صُوعَ الْمَلِكِ وَلَئِنْ
جَاءَ بِهِ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ ﴿٧٨﴾ قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ
عَلِمْتُمْ مَا جِئْنَا بِالنَّفْسِ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَارِقِينَ ﴿٧٩﴾ قَالُوا
فَمَا جَزَاءُوهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿٨٠﴾ قَالُوا جَزَاءُوهُ مَنْ
وُجِدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاءُوهُ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ
﴿٨١﴾ فَبَدَأَ بِأَوْعِيَّتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرِجَهَا
مِنْ وِعَاءِ أَخِيهِ كَذَلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ مَا كَانَ
لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ نَرْفَعُ
دَرَجَاتٍ مَنْ نَشَاءُ وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلَيْهِ ﴿٨٢﴾ قَالُوا إِنْ
يَسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَهُ مِنْ قَبْلُ فَأَسْرَهَا يُوسُفُ فِي
نَفْسِهِ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ قَالَ أَنْتُمْ شَرُّ مَكَانٍ وَاللَّهُ أَعْلَمُ
بِمَا تَصِفُونَ ﴿٨٣﴾ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبَا شَيْخًا كَبِيرًا
فَخُذْ أَحَدًا مِمَّا مَكَانَهُ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْحَسْبِينَ ﴿٨٤﴾

- ۷۰ اونلارین یوکلرینی یوکلہ دیکدہ قارداشی نین یوکونون آراسینا بیر سو قابی قویدو. سونرا بیر جارچی : «ای کاروان اهلی! سیز دوغرودان اوغروسونوز»، - دئیہ هارای چکدی.
- ۷۱ اونلارا طرف دؤنرک : «نه ایتیریسینیز؟» - دئدیله.
- ۷۲ دئدیله : «پادشاهین پیالامینی ایتیرمیشیک، اونو [تاییب] گتیره نه بیر دوه یوکو [ارزاق] واردیر. و من (جارچی) بونا ضامینم».
- ۷۳ دئدیله : «آند اولسون آلله، سیز یاخشى بیلیرسینیز کی، بیز [بو] یشره فساد تۆره تمک اوچون گلمه میشیک، بیز اوغرو دا دئیلیک».
- ۷۴ دئدیله : «اگر یالانچی اولسانیز اونون (اوغرونون) جزاسی نه دیر؟»
- ۷۵ دئدیله : «اونون جزاسی یوکونده تاپیلان آدامین اؤزودور، بیز ظلمکارلاری بئله جزالاندیراریق».
- ۷۶ [یوسف، دوغما] قارداشی نین چووالیندان اول اونلارین چوواللارینی آختارماغا باشلادی. سونرا اونو (قابى) قارداشی نین چووالیندان چیخارتدی. بیز یوسفه بئله بیر فندی اؤیره تدیک. یوخسا آلله ایستمه یینجه پادشاهین دینینده قارداشینی توتوب ساخلاپا بیلیمزدی. ایسته دیگیمیز کیمسه نین درجه لرینی اوجالداریق و هر بیر علم صاحبی نین فوقونده بیر بیلجی واردیر.
- ۷۷ دئدیله : «اگر او اوغورلایدیرسا، بوندان قاباق اونون قارداشی [یوسف] ده اتله اوغورلوق ائتمیشدی». یوسف بو [سؤزو] اوره گینده ساخلادی و اونلارا آچمادی و دئدی : «سیز داها پیس بیر مؤقعدہ سینیز و آلله سیزین بو دندیکلرینیزی داها یاخشى بیلندیر».
- ۷۸ دئدیله : «ای عزیز! دوغرودان دا بونون چوخ قوجا بیر آتاسی واردیر. اونون یشینه بیزیم بیریمیزی توتوب ساخلا! بیز، حقیقتاً، سنی یاخشى لیق ائدنلردن گؤروروک».

قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ نَأْخُذَ الْإِمْنَ وَجَدْنَا مَتَاعَنَا عِنْدَهُ
 إِنَّا إِذًا لَظَالِمُونَ ﴿٨٥﴾ فَلَمَّا اسْتَيْسَسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجَاتٍ
 قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ آبَاءَكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ
 مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ وَمِنْ قَبْلُ مَا فَرَّطْتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَنْ أَبْرَحَ
 الْأَرْضَ حَتَّى يَأْذَنَ لِي أَبِي أَوْ يَحْكُمَ اللَّهُ لِي وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ
 ﴿٨٦﴾ ارْجِعُوا إِلَى آبَائِكُمْ فَقُولُوا يَا آبَاءَنَا إِنَّا بَنُوكَ سَرَقَ
 وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلَّمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ
 ﴿٨٧﴾ وَسَأَلَ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا
 فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٨٨﴾ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ
 أَنْ تَقُولُوا فَنُصْبِرْ جَمِيعًا عَلَى أَنْ يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا
 إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٨٩﴾ وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا أَسْفَى
 عَلَى يُوسُفَ وَأَبْيَضَتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ
 ﴿٩٠﴾ قَالُوا تَاللَّهِ تَفْتِرًا تَذْكُرُ يَوْسُفَ حَتَّى تَكُونَ حَرَضًا
 أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ ﴿٩١﴾ قَالَ إِنَّمَا أَشْكُوا بَثِّي
 وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩٢﴾

- ۷۹ «مالیمیزی یانیندا تاپدیغیمیز کیمسه دن غیری بیر کسی توتماقدان آلکها پناه آپاریرام. یوخسا بیز ظالم اولاریق»، - دئدی.
- ۸۰ اونلار اومیدلرینی اوندان کسیدیکده پیچیلداشماق اوچون کنار اچکیلدیلر. اونلارین بؤیوگو دئدی: «مگر آتانیزین آللهمین آدینا سیزدن عهد الدیغینی و بوندان قاباق [دا] یوسفین حقینده تقصیر ائتدیگینییزی بیلیمز سینی؟ آتام منه اذن و ثرمة یینجه و یا آلله منیم حقیمده حؤکم و ثرمة یینجه من بو یثردن گتتمرم. و او حؤکم و ثرملرین داها یاخشی سیدیر».
- ۸۱ [بؤیوکلری دئدی]: «آتانیزین یانینا قاییدیپ دئیین: آتا جان! اوغلون اوغورلوق ائتدی. بیز آنجاق ییلدیگیمیز شئی باره سینده شاهیدلیک ائدیریک و بیز غیبدن خبردار دئییلدیک».
- ۸۲ «و اولدوغوموز شهردن و او شهرده راست گلدیگیمیز کارواندان دا سوروش! بیز، حقیقتاً، دوغرو دانشانلادانیق».
- ۸۳ [یعقوب] دئدی: «خیر، سیزین اؤز نفسینیز بو ایشه سیزی سوق ائتدی. [منیم اوچون] صبر ائتمک یاخشیدیر. اومید ائدیرم کی، آلله اونلارین هامی سینی بیرلیکده منه یتیرسین. حقیقتاً، او، چوخ بیلندیر و حکمت صاحبی دیر».
- ۸۴ و اونلاردان اوز دؤندردی و دئدی: «یازیق یوسف! و آجیغینی اوداراق غصّه دن گؤزلرینه آغ گلدی.
- ۸۵ [اوغلانلار] دئدیلر: «آند اولسون آلکها! [اوجور کی،] دائما یوسفی یاد ائدیرسن مریض اولاجاقسان و یا هلاک اولوب اولنلردن اولاجاقسان».
- ۸۶ دئدی: «من غم- غصّه می آنجاق آلکها عرض ائدیرم و من آللهدان (آللهمین عنایتیندن) بیر شئی بیلیرم کی، سیز بیلمز سینی».

يَا بَنِيَّ اذْهَبُوا فَتَحْتَسُوا مِنْ يَوْسُفَ وَآخِيهِ وَلَا تَأْيِسُوا مِنْ رَوْحِ
 اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَأْيِسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ
 ﴿٨٧﴾ فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسْكَنًا
 وَاهَلْنَا الضَّرُّ وَجُنَا بِيضَاعَةٍ مُزْجِيَةٍ فَأَوْفِ
 لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ
 ﴿٨٨﴾ قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيَوْسُفَ وَآخِيهِ إِذْ
 أَنْتُمْ جَاهِلُونَ ﴿٨٩﴾ قَالُوا بَلَىٰ إِنَّكَ لَأَنْتَ يَوْسُفُ قَالَ أَنَا
 يُوسُفُ وَهَذَا أَخِي قَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا إِنَّهُ مِنْ
 يَتَّى وَيُصْدِرُ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْحَسَنِينَ ﴿٩٠﴾ قَالُوا
 تَاللَّهِ لَقَدْ آثَرَ اللَّهُ عَلَيْنَا وَإِنْ كُنَّا لَخَاطِئِينَ ﴿٩١﴾ قَالَ
 لَا تَتْرِبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَفِرُّ اللَّهُ لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ
 الرَّاحِمِينَ ﴿٩٢﴾ اذْهَبُوا بِقَمِيصِي هَذَا فَالْقُوهُ عَلَىٰ وَجْهِ
 أَبِي يَأْتِ بِصِيرًا وَأَتُونِي بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا
 فَصَلَتِ الْعِيرُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَ لَوْلَا أَنْ
 تُفَنِّدُونِ ﴿٩٤﴾ قَالُوا تَاللَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَالِكَ الْقَدِيرِ ﴿٩٥﴾

۸۷ «ای منیم اوغلانلاریم! گئدین یوسفدن و قارداشیندان احوال توتون، اکلہین رحمتیندن ناومید اولماین! اونا گۆره کی، کافر قومدن ساوای هیچ کس اکلہین رحمتیندن اومیدینی اوزمز».

۸۸ اونلار [یوسفین] یانینا داخل اولدوقدا دئدیلر: «ای عزیز! بیز و بیزیم عائله میز فلاکتہ (آجلیغا) اوغرامیش و ده یرسیز بیر سرمایه گتیرمیشیک، [بونا رغماً] بیزیم اوچون اولچونو تمام-کمال وئر و بیزه احسان الله! حقیقتاً، اکلہ احسان ائدنلره اجر وئر».

۸۹ دئدی: «آیا بیلدینیز کی، جاهل اولدوغونوز زمان یوسفه و قارداشینا نه لر ائتدینیز؟».

۹۰ دئدیلر: «آیا سن یوسفین اوزوسن می؟» دئدی: «من یوسفم و بو منیم قارداشیمدیر. دوغرودان دا اکلہ بیزه لطف ائتدی. کیم تقوالی اولوب صبر ائتسه [بیلین کی،] اکلہ یاخشلیق ائدنلرین اجرینی زای اتمز».

۹۱ دئدیلر: «آند اولسون اکلہ! حقیقتاً، اکلہ سنی بیزدن اوستون توتوبدور. بیز ایسه [سنین باره نده،] سؤزسوز کی، خطاکار ایدیک».

۹۲ [یوسف] دئدی: «بو گون سیزه هیچ بیر مذمت یوخدور. اکلہ سیزی باغیشلار و او ارحم الراحمیندیر».

۹۳ «منیم بو کۆنگیمی آپارین و اونو آنامین اوزونه سالین! او گۆرمگه باشلار و بوتون عائله نیزی یانیمدا گتیرین!»

۹۴ و کاروان پوللاندیقدا آتالاری دئدی: «اگر سیز منی قیناماسانیز [دئیردیم کی:] حقیقتاً، یوسفین عطربنی اکیرام».

۹۵ دئدیلر: «آند اولسون اکلہ!، سن حقیقتاً کهنه ضلالتینده قالماقداسان».

- ۹۶ موشتولوقچو گلیب او [کۆینگی] اونون اوزونه سالدی، درحال گۆزلری
آچیلدی. دئدی: «مگر سیزه دئمه دیم کی، من آللهین [مرحمتیندن] سیزین
ییلمه دیکلرینیزی بیلیرم».
- ۹۷ دلدیلر: «آناجان! بیزیم اوچون گناهلاریمیزین باغیشلانماسینی دیله؛ بیز
دوغرودان دا گناهکار اولموشدوق».
- ۹۸ دئدی: «تزلیکله من رَیمدن سیزین باغیشلانمانیزی دیله یه جگم. او، حقیقتاً
باغیشلایان و مهرباندير».
- ۹۹ یوسفین [یانینا] داخل اولدوقدا او، آتا-آناسینی یانینا آلیب دئدی: «انشاء
الله شهره (مصره) امن-آمانلیقلا داخل اولون».
- ۱۰۰ و آتا-آناسینی تخت اوستونه چیخارتدی. و اونلار [هامیسی] بونا (بو نعمته)
گۆره [آلله] سجده ائتدیلر. دئدی: «آنا جان! بو، منیم قاباقکی یوخومون
یورومودور. حقیقتاً، منیم رَیم اونو دوغرو لندو (حقیقته چئویردی). و
شیطان منیمله قارداشلاریمین آراسینی ووردوقدان سونرا، رَیم منی زنداندان
چیخارتماقلا و سیزی چولدن (کنعاندان) گتیرمکله، منه احسان ائتدی.
شبهه سیز کی، منیم رَیم، حقیقتاً اؤز ایسته دیگینه قارشى لطف صاحبی دیر.
او، دوغرو دان دا، علم و حکمت صاحبی دیر».
- ۱۰۱ «پروردگارا! سن منه حؤکمرانلیق وئردین و یوخولارین یورومونو اؤیره تدین.
ای گۆیلری و یشری یارادان! دنیا دا، آخرتده ده منیم مولام سنسن؛ منی
مسلمان اولاراق دنیادان آبار و عملی صالحله قووشدور».
- ۱۰۲ [یا محمد!] بو [ماجرا] غیب خبرلریندن دیر کی، سنه وحی ائدیریک و اونلار
قورغو قوراراق ال-بیر اولوب قرارلاشدیقدا، سن اونلارین یانیندا
دئییلدین.
- ۱۰۳ و سن نه قدر حریص اولسان دا انسانلارین چوغو ایمان گتیرن دئییلر.

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ
 (١٠) وَكَانَ مِنْ آيَةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا
 وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿١١﴾ وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ
 إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ ﴿١٢﴾ أَفَأَمِنُوا أَنْ تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ
 أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٣﴾ قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي
 أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ إِنَّا وَ مِنْ تَابِعَتْنِي وَسُبْحَانَ اللَّهِ
 وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٤﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا
 رِجَالًا نُوْحِي إِلَيْهِمْ مِنْ أَمْرِ الْقُرْآنِ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ
 فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَدَارُ
 الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٥﴾ حَتَّى إِذَا
 اسْتَيْسَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِّبُوا جَاءَهُمْ
 نَصْرُنَا فَنُجِّى مَنْ نَشَاءُ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ
 (١٦) لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي الْأَلْبَابِ مَا كَانَ
 حَدِيثًا يُفْتَرَى وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ
 كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾

- ۱۰۴ و سن بوندان اؤترو اونلاردان هنج بیر موزد ایسته میرسن . بو (قرآن) دا عالمدره کیلر اوچون موعظه (اؤیود-نصیحت) دن غیری بیر شی دییلدیر .
- ۱۰۵ گؤیلره و یندره [ایمان گتیرمک اوچون] بیر چوخ دلیللر واردیر کی ، اونون یانیندان اوزلرینی چنویه رڭ کتچیرلر (اونلارا دقت یتیرمیرلر) .
- ۱۰۶ و اونلارین چوخو [ظاهرده] آلله اایمان گتیرمه لرینه [رغمأ باطینده اونا] شریک قوشورلار .
- ۱۰۷ مگر آلله یین تمامیه بوروین عذابیندان ، [بیر بلاتین] گلمه سیندن و یا قیامتین اؤزلری ده بیلمه دن غفلتأ چاتماسیندان آماندادیرلار ؟
- ۱۰۸ دئ : «بو ، منیم یولومدور . من و منه تابع اولانلار بصیرتله آلله دعوت اندیریک . آلله پاک و مقدسدير و من مشرکلردن دئیلم» .
- ۱۰۹ سندن قاباق دا ، شهرلرین اهالیسیندن آنجاق وحی ائتدیگیمیز کیشیلری [پیغمبر] گؤندریشیک . نه اوچون ینر اوزونده گزیب دولانمیرلار کی ، اؤزلریندن قاباقکیلارین آخر-عاقبتی نین نجه اولدوغونو گؤرسونلر ؟ حقیقتأ ، آخرت اتوی تقوالیلار اوچون داها یاخشی دیر . آیا باشا دوشمورسونوزمو ؟
- ۱۱۰ نهایت ، پیغمبرلر مایوس اولدوقدا و [جماعاتین طرفیندن] تکذیب اولوندوقلارینی بیلدیکنده ، کؤمگیمیز اونلارا ینتدی و ایسته دیگیمیزه نجات وئریلدی . بیزیم عذابیمیز گناهکار قومدن دؤنده ریلمز .
- ۱۱۱ اونلارین حکایتلرینده عقل صاحبلری اوچون ، سؤزسوز کی ، عبرت واردیر [و بو قرآن] اویدورولموش بیر سؤز دئییلدیر . و لاکین اؤزوندن قاباقکی [کتابلارین] تصدیقی و هر بیر شئین [مفصل] آچیقلاماسیدیر ایمان گتیرن قوم اوچون ایسه هدايت و رحمتدیر .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْمُرْتَلِكُ آيَاتُ الْكِتَابِ وَالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ
 وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ١
 اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ
 بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ وَسَحَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ
 يَجْرِي لِأَجَلٍ مُسَمًّى يُدِيرُ الْأَمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بَلَاءٌ مِنْكُمْ تُوقِنُونَ
 ٢ وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رِوَاسٍ وَأَنْهَارًا وَمِنْ كُلِّ
 الْفُتَاتِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشَى اللَّيْلُ السَّهَارُ إِنَّ فِي ذَلِكَ
 لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ٣ وَفِي الْأَرْضِ قِطْعٌ مَجْاورَاتٍ وَجَنَاحُ
 مِنْ غَابٍ وَزَرْعٌ وَنَخِيلٌ صِنْوَانٌ وَغَيْرُ صِنْوَانٍ يُسْقَى بِمَاءٍ وَاحِدٍ
 وَنُفَضِّلُ بَعْضَهَا عَلَى بَعْضٍ فِي الْأَكْلِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ
 لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ٤ وَإِنْ تَجِبَ قُوتُهُمْ إِذَا كُنْتُمْ آبَا
 ءَ أَوْ أَبْنَاءَ أَوْ إِخْوَانًا أَوْ عَمَلَاءَ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ
 الْأَغْلَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ٥

رعد سوره سی [۱۳]

بو سوره قرآن - کریمین اۋن اوچونجو سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۲۳) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایل

- ۱ المر (الف، لام، میم، راء). بونلار کتایین آیه لریدیر و ربّین طرفیندن سته نازل اولان [قرآن] حقدیر و لاکین انسانلارین چوخو ایمان گتیرمز لر.
- ۲ گویلیرى، گۆره بيله جگینیز ستونو اولمايان حالدا اوجالدان، سونرا عرشى اۋز استیلاسینا (استیلاسی آلتینا) آلان، معین وقته قدەر دولانان گوشى و آیی اۋز امرى آلتینا آلان، هر ایشی اداره ائدن و اۋز آیه لرینی مفصل آچیقلايان، محض اَللّٰهیدیر. اومید ائدیلیلر کی، ربّینزه قووشاچاغینیزا ایناناسینیز.
- ۳ و یرى دۋشه ین، اورادا ثابت داغلار و چایلار قرار وئرن، هر بیر مشیوه لر دن ایکی جفت (جوت-جوت) یارادان، گنجه ایله گوندوزو [و گوندوزله گنجه نی] اۋرتن [ده] اودور. حقیقتاً، بونلاردا دوشونوب-آنلایان بیر قوم اوچون بیر چوخ نشانه لر واردیر.
- ۴ یشر اوزونده بیر-بیری نین یانیندا اولان قطعه لر (مختلف اقلیملى تورپاق ساحه لری)، بیر سو ایله سوواریلان اوزوم باغلاری، اکتیلر و بیر کۆکدن و یا غیری بیر کۆکدن عمله گلن خورما آغاجلاری واردیر. یشمک اوچون بعضیسینى بعضیسیندن اوستون توتوروق. شبهه سیز کی، بوندا دا آنلاپ-درک ائدن قوم اوچون بیر چوخ نشانه لر واردیر.
- ۵ اگر تعجیله نیرسنه، اونلارین (کافرلرین): «آیا ییز تورپاق اولاندان سونرا تزه دن یارادیلاچاغیقمی؟» - دئدیکلری سۆز کی [داها] تعجیلودور. اونلار ربّکرینه کافر اولانلاردیرلار، بویونلاریندا زنجیر اولانلار دا اونلاردیر و اونلار جهنّم اهلیدیر، اورادا دائمی قالانلارلار.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ
 مِنْ قَبْلِهِمُ الْمَثَلَاتُ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ عَلَى
 ظُلْمِهِمْ وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٦﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ
 كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرٌ وَلِكُلِّ
 قَوْمٍ هَادٍ ﴿٧﴾ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَى وَمَا تَغِيصُ
 الْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ ﴿٨﴾ عَالِمُ
 الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ ﴿٩﴾ سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَنْ
 أَسَرَ الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ
 بِالنَّهَارِ ﴿١٠﴾ لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ
 يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُفَكِّرُ مَا يَبْقُوهُمْ حَتَّى
 يَتَغَيَّرُوا بِأَنْفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا فَلَا مَرَدَ لَهُ
 وَمَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَالٍ ﴿١١﴾ هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ الْبَرْقَ خَوْفًا
 وَطَمَعًا وَيُنَشِّئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ ﴿١٢﴾ وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ
 وَالْمَلَكُ الْمَكَّةُ مِنْ خِيفَتِهِ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا
 مَنْ يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْحَالِ ﴿١٣﴾

- ۶ و سنی یاخشی لیقدان (رحمتدن) قاباق پیسلیگه (عذابا) قاریخدیرلار.
 حالبوکی اوزلریندن قاباق بو کیمی جزالار گلیب-کنجیبیدیر. دوغرودان دا
 ربین انسانلارا [اوزلرینه] ظلمکار اولدوقلاری حالدا مغفرت (مرحمت)
 صاحبی دیر و حقیقتاً، ریی نین جزاسی چوخ شدتلیدیر.
- ۷ کافرلر دئییرلر: «نه اوچون اونا اوز ریی طرفیندن بیر معجزه نازل اولمور؟»
 [ای پیغمبر!] سن آنجاق خبردارلیق وئرنسن و هر بیر قوم اوچون بیر
 هدایتچی واردیر.
- ۸ آلله، هر دیشی نین [بطنینده] نه داشیدینی و بطنلرین نه یی اسکیلدیب نه یی
 آرتیردینی بیلیر. اونون یانیندا هر شئین [معین] بیر اولجوسو واردیر.
- ۹ او غیبی ده، آشکاری دا بیلندیر. بؤیوکدور، اوجادیر.
- ۱۰ سیزین ایچینیزدن سوزونو گیزله دن، آشکار ائدن، گتجه نین قارائلیغیندا
 گیزلنن و گوندوز آشکارجا گزیب دولانانلار [آلله اوچون] عینی دیر،
 (بیردیر).
- ۱۱ اونو (انسانی) قاباقدان و آرخادان تعقیب ائدن ملکلر واردیر، آلله پین امری
 ایله اونو قورویورلار. اصلینده، بیر قوم اوز احوالینی ده ییشمه پینجه آلله
 اونلارین احوالینی (بوللوق، فیتلیق، صحت و یا خسته لیک کیمی
 وضعیترینی) ده ییشدیرمز. اگر آلله بیر قومه بیر پیسلیک اراده ائتسه اونو
 قایتاران بیر شئی یوخدور. و اوندان (آلله دان) غیری اونلارین هئچ بیر
 حمایه داری اولماز.
- ۱۲ سیزه، قورخو و امید مقصدی ایله ایلدیریمی گؤسترن و آغیر بولودلاری
 وچودا گتیرن ده اودور.
- ۱۳ گؤی گورولتوسو اونا حمد اتمک ایله و ملکلر ده اونون قورخوسوندان تسبیح
 ائدیرلر. او، ایلدیریملاری گؤنده ریر و اونلارلا ایسته دهگینی وورور، بیر
 حالدا کی اونلار آلله باره سینده مباحثه ائدیرلر. اونون جزاسی ایسه چوخ
 آغیردیر.

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ شَيْءٌ
إِلَّا كِبَاسٌ كَثِيرٌ إِلَى الْمَاءِ يُسْبِغُ فَاؤُهُ وَمَا هُوَ بِإِلَهِهِ وَمَا دُعَاءُ
الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۝ وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
طَوْعًا وَكَرْهًا وَظِلَالُهُم بِالْعُدْوَةِ وَالْأَصَالِ ۝ قُلْ مَنْ رَبُّ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ اللَّهُ قُلْ أَتَتَّخِذُكُمْ مِنْ دُونِهِ
أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي
الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ
شُرَكَاءَ خَلَقُوا الْخَلْقَ فَقَسَّابَةُ الْخَلْقِ عَلَيْهِمْ قُلْ اللَّهُ
خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۝ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَسَاءَلَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِيًا وَمِمَّا يُوقِدُونَ
عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلُ بَرَدٍ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ
الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُثَاءً وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ
فِي الْأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ ۝ الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلرَّحْمَنِ
الرَّحْمَنِ وَالَّذِينَ لَا يَسْتَجِيبُوا لَهُ لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ
لَافْتَدَوْا بِهِ أُولَئِكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ۝

۱۴ حق اولان دعوت اونا مخصوصدور و اوندان غیرسیسنی چاغیرانلارا،
[چاغیردیقلاری] هنج بیر جواب وئرمز. بونلار آغزینا [سو] چاتماق اوچون
ایکی اوووجونو سویا آچان کیمسه کیمیدیر، حالبوکی، اصلا سو اونا چاتان
دییلدیر. کافرلرین یالواریماسی دا بئله بوشا گئدر.

۱۵ گؤیلرده و یترده اولانلارین اؤزلری و کؤلگه لری ایستر-ایستمز
سحر-آخشام آلکها سجده اندرلر.

۱۶ [یا محمد! اونلار] دئ: «گؤیلرین و یترین رئی کیمیدیر؟» دئ: «آله دیر». دئ
: «بئله اولان حالدا] آیا اونو قویوب اؤزلرینه نه بیرخشیر، نه ده بیر ضرر
وئر بیلیمین شیلری اؤزونوز اوچون دوستلار توتورسونوزمو؟» دئ: «آیا
کورلا گۆره بیردیرمی؟ یاخود قارانیقلا ایشیق بیردیر؟» یوخسا آلکها بیر
سیرا شریکلر قوشدولار کی، اونون (آلهین) یاراتدیغی کیمی [گویا اونلار
دا] یاراتدیلار و سونرا دا [بو ایکی] یارانمیشلار [قاریشیپ] بیر-بیرینه
اوخشادیلار. دئ: «هر شئین یارادانی آنجاق آله دیر و اونک دیر، هر شئی
غالب دیر».

۱۷ [او] گۆیدن یاغیش گؤندردی. دره لر اؤز توتوملارینا گۆره اونونلا دولوب
داشتی و سئل اوستونه چیخان کۆپویو گؤتوروب آپاردی. بزه ک شیلری و یا
[آیری] بیر شئی دوزلتمک مقصدیله اودا قیزاردیپ - اریندیکلری شیلرین
اوستونده ده بونا بزه بیر کۆپوک واردیر. آله حق ایله باطلی [آییرد ائتمک
اوچون] بئله مثال چکیر. کۆپوک یوخ اولوب گئدر و لاکین انسانلار فایدا
وئرهن شئی یترده قالار. آله، مثللری بئله چکیر.

۱۸ ربکری نین دعوتینی قبول اندنلر اوچون یاخشلیق واردیر. اونون دعوتینی
قبول ائتمه ینلر ایسه یتر اوزونده اولان هر شئی و بیر اوقده ده اونلارین
اولسایدی، اونو فدییه اولاراق وئرهدیلر [کی، عذابدان قورتاریلسینلار،
آما قورتاریلمازدیلار] اونلار اوچون چوخ پیس بیر حساب-کتاب واردیر و
اونلارین یترلری جهنمدیر. [اورا ایسه] نتجه ده پیس بیر یاتاق دیر.

أَفَنَعِيمَ الْأَمَّا أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقَّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَى إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ
 أُولَئِكَ لَا بَأْسَ ۝ الَّذِينَ يُؤْفُونَ بَعْدَ اللَّهِ وَلَإِنَّ قُضُوفَ الشَّاقِ
 ۝ وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ
 سُوءَ الْحِسَابِ ۝ وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَأَقَامُوا
 الصَّلَاةَ وَآتَوْا زَكَاةً هُمْ سِرًا وَعَلَانِيَةً وَذَرَوْا رِزْقَ الْبَحْسَةِ
 السَّيِّئَةِ أُولَئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ ۝ جَنَّاتٌ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ
 صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَالْمَلِكُ كَعَهُ يَدْخُلُونَ
 عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ ۝ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ
 ۝ وَالَّذِينَ يَقْضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ
 اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ لَهُمُ الْعَذَابُ
 وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ۝ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ
 وَفَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا مَتَاعٌ
 ۝ وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ
 اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ أُنَابَ ۝ الَّذِينَ آمَنُوا
 وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ۝

- ۱۹ آیا ریندن سنه نازل ائدیلن [قرآنین] حق اولدوغونو بیلن کیمسه [حقّی گورمه ین] کورلا بیردیرمی؟ آنجاق عقل صاحبلری اؤیود- نصیحت قبول ائدرلر.
- ۲۰ اونلار، آلله‌ها و فردیکلری عهدده وفالی قالیر و عهد- پیمانلارینی سیندیرمیرلار.
- ۲۱ و اونلار، آلله‌ین بیرلشدیرلمه سینی امر ائتدیگی شئیلری (قوه‌ملارین صله رحم حقّینی) بیرلشدیره رلر و ربلریندن قورخارلار و حق- حسابین چتینلیگیندن واهمه ائدرلر.
- ۲۲ و اونلار ربلری نین راضی‌لیغینی قازانماق اوچون صبر ائدرلر، ناماز قیلارلار، اونلارا فردیگیمیز روزیدن گیزلینده و آشکاردا انفاق ائدرلر و پسلیگی یاخشلی لیکلا آرادان آپارارلار. گوزله آخر- عاقبت بونلار اوچوندور.
- ۲۳ اونلار و عملی صالح آتاه- بابالاری، آروادلاری و اوولادلاری عدن جتینه داخل اولار و ملکله ایشه هر قایدان اونلارا وارد اولارلار.
- ۲۴ [و اونلارا دئیرلر]: «صبر ائتدیگینیزه گوره سیزه سلام اولسون! دوغرودان دا، آخرت اقوی نین عاقبتی گوزله‌لدیر».
- ۲۵ و آلله ایلله عهد- پیمان باغلا دیقدان سونرا عهدلرینی پوزانلار، آلله‌ین بیرلشدیرلمه سینی امر ائتدیگی شئیلری قیرانلار و یش اوزونده فتنه- فساد توره دنلر اوچون لعنت وار و اونلارین پیس عاقبت لری اولاجاق.
- ۲۶ آلله ایسته دیگی کیمسه نین روزی سینی بول ائدر و [یا] تنگلشدیره ر. اونلار ایسه دنیا حیاتی ایلله سئوینیرلر و دنیا حیاتی آخرت مقابلینده آز بیر دادیملیقدان غیری بیر شئی دئییلدیر.
- ۲۷ کافرلر دئیرلر: «نه اوچون ربّی طرفیندن اونا بیر معجزه نازل ائدیلیمیر؟» [یا محمد! دئ: «اصلینده آلله ایسته دیگینی ضلالته بوراخار و اونا طرف قایدان شخصی اوز هدایتینه قوووشدوورار».
- ۲۸ اونلار ایمان گئیرن و قلبلری آلله‌ین ذکرّی ایلله آرام اولان کیمسه لر دیرلر. آگاه اولون! آلله‌ین ذکرّی ایلله قلبلر آرام تاپار.

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَى لَهُمْ وَحُسْنُ مَآبٍ ۝ كَذَلِكَ
 أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَا أُمَمٌ لَبِثُوا عَالَمِهِمُ الدِّينَ
 أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَنِ فُلُؤْمُورٍ رَبِّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
 عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابِ ۝ وَلَوَاتِ قُرْآنًا سِيرَتِ بِالْإِنْبَاءِ
 أَوْ قُطِعَتْ فِي الْأَرْضِ أَوْ كَلِمَةٍ مَوْتٍ بَلْ لِلَّهِ الْأَمْرُ جَمِيعًا أَفَلَمْ
 يَأْتِيسِ الَّذِينَ آمَنُوا أَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَهَدَى النَّاسَ جَمِيعًا وَلَا
 يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا تُصِيبُهُمْ بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا
 مِنْ دَارِهِمْ حَتَّى يَأْتِيَ وَعْدُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْوَعْدَ
 ۝ وَلَقَدْ اسْتَهْزَيْتَ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَأَمَلَيْتُ لِلَّذِينَ
 كَفَرُوا ثَمَّةً أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ۝ أَفَنْ هُوَ
 قَائِمٌ عَلَى كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ
 سَمُّوهُمْ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ آمِيطَافِرٍ مِنْ
 الْقَوْلِ بَلْ زَيْنٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوا عَنِ السَّبِيلِ
 وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۝ لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَقُّ وَمَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ۝

- ۲۹ ایمان گتیریب یاخشى ایشلر گؤرونلرین خوش حالینا! و [اونلارین] خوش
آخر - عاقبتلى واردير.
- ۳۰ بئله ليكله سنى، اوزوندن اوک چوخلو امتلر گتیش (بیر امته پیغمبر
گوندردیک کی)، سته وحى اتدیگیمیزی اونلارا اوخویاسان بیر حالدا کی،
اونلار رحمان [اولان آلله] کافر اولماقدادیرلار. دئ: «او، منیم ریمدیر.
اوندان غیرى هئچ بیر نائری یوخدور. آنجاق اونا توکل اتیمیشم و سون
دؤنوشوم اونادیر».
- ۳۱ و اگر بیر قرآن اولسایدی و [اونون هیئتندن] داغلار حرکت گلسیدی، یاخود
اونونلا یتر پارچالانسایدی و یا اولولر دانیشسایدیلار، او کتاب الله [مطلق بو
قرآن اولاردی]. یوخ، بوتون ایشلر آلله باغلیدیر. مگر ایمان گتیرنلر
بیلمه بیبلر کی، اگر آلله ایسته سیدی، بوتون انسانلاری هدایت اندردی؟ آما
کافرله آللهین وعده سی پشینه یشتنه دک اتدیکلری عمللره گؤره اونلارا
[آواداتلیغی کؤکوندن قازان] بیر بلا اوز وئره جک و یا خود یوردلاری نین
پانیا چاتا جاقدیر. حقیقتاً، آلله اوز وعده سینه خلاف چیخماز.
- ۳۲ سندن قاباقکی پیغمبرلره ده استهزا ائدیلدی. کافرله مهلت وئردیم، دها
سونرا اونلاری [عذابلا] یاخسالادیم. منیم اونلاری جزالاندیرماغیم نجه
ایدی؟
- ۳۳ آیا هر بیر کسین عملینه نظارت ائدن کیمسه [نظارت ائتمه ین کیمسه کیمدیر؟]
و آلله شریکلر قوشدولار. دئ: «اونلارین آدلارینی دئین گؤرک. آیا اونا یتر
اوزونده تانیما دیغی [بئله بیر شئی] خبر وئیر سینیزمی؟ یوخسا بوش سؤز
دئیر سینیز؟» خیر، کافرله حیللرلی بزه کلی گؤرونندو و حق یولدان
آزدیریلدیلار. اصلینده، آللهین آزدیردیغی شخصه یول گؤسترن اولماز.
- ۳۴ اونلار اوچون دنیا حیاتیندا عذاب وار، آخرت عذابى ایسه یقین کی، دها
مشقتلیدیر. و آللهین [عذابیندان] اونلاری قورویان یوخدور.

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
 أُكُلُهَا دَائِمٌ وَظِلُّهَا تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا وَعُقْبَى الْكَافِرِينَ
 النَّارُ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا أَلْفَاظَ يَفْرَحُونَ بِمَا أُنْزِلَ
 إِلَيْكَ وَمِنْ الْأَحْزَابِ مَنْ يُنَافِرُ بِكَرْبَعُضِهِ قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ
 أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أَشْرِكَ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُوا وَإِلَيْهِ مَأْبٍ ﴿٣٦﴾
 وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلَنْ يُتَّبَعَ أَهْوَاءُ هُمْ
 بَعْدَ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ
 ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً
 وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ
 ﴿٣٨﴾ يَخْوُفُ اللَّهَ مَا يَسْتَأْذِنُ وَيُثَبِّتُ وَعِنْدَهُ أُمُرُ الْكِتَابِ ﴿٣٩﴾ وَإِنْ
 مَا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَقَّعَنَّكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ
 وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ﴿٤٠﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ
 أَطْرَافِهَا وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ
 ﴿٤١﴾ وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ الْمَكْرُ جَمِيعًا يَعْلَمُ
 مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ وَسِعِلَّمُ الْكُفَّارَ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٤٢﴾

- ۳۵ تقوالیلارا وعده وئریلن جنتین وصفی [بنله دیر]: اگئیندان آرخلار آخیر،
یشمکلی ده، کؤلگه لری ده دائمی دیر. یو، [آللهدان قورخوب پیس
عمللردن] چکین لرین عاقبتی دیر. کافرلرین عاقبتی ایسه جهنمدیر.
- ۳۶ کتاب وئردیکلریمیز کیسه لر سنه نازل ائدیلیمیش [قرآنا] سئوینیرلر.
فرقه لردن الله سی ده وار کی، اونون بیر قسمینی انکار ائدیر. دئ: «منه امر
اولونموشدور کی، آلله عبادت ائلم و اونا شریک قوشماپام. اونا طرف
چاغیرام، قاییداجاغیم دا اونا دیر».
- ۳۷ بنله لیکه، ییز اونو (قرآنی) آیدین (عریجه) بیر حؤکم اولاراق نازل ائدیک.
و اگر سنه گلن علمدن (قرآندان) سونرا کافرلرین هوا-هوسلرینه اویسان،
آللهین برابرینده هئچ بیر حمایه دارین و قورویانین اولماپاقدیر.
- ۳۸ و سندن قاباق دا پیغمبرلر گؤنلردیک و اونلار اوچون زوجه لر و اولادلار
قرار وئردیک. آللهین اذن اولمادان هئچ بیر پیغمبر معجزه گتیره بیلمز. هر
بیر زمان اوچون بیر کتاب واردیر.
- ۳۹ آلله ایسته دیگی شئی محو ائلد و یا ثابتلشدیرر. کتابین اصلی اونون
یانیندادیر.
- ۴۰ اونلارا وعد ائتدیگیمیزین بیر قسمینی سنه گؤسترسک ده و یا سنی
قبض-روح اتسک ده [فرق ائتمز]. سن آنجاق [حؤکمو] چاتدیرمالی سان،
حساب-کتاب ایسه ییزه عایدیر.
- ۴۱ مگر گؤرمورلر کی، ییز گلیب [کفر] تورپاغی نین ساحه سین آزالدیرق؟
حؤکم ائدن آلله دیر. اونون حؤکمونو دفع ائده بیلن یوخدور. او سرعتله
حساب چکندیر.
- ۴۲ شبهه سیز کی، اونلاردان اوککیلر ده قورغو قوردولار و [لاکین] بوتون تدبیرلر
آلله عایدیر. هر کسین نه قازاندیغینی بیلیر. و تزلیکله کافرلر بیلرلر کی،
آخرت ائی نین [خوش] عاقبتی کیسه عایدیر.

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسَتْ مُرْسَلَةٌ قُلْ كَفَى بِاللَّهِ
 شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ﴿٤٣﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 سُوْرَةُ الْاَنْفَالِ اَنْزَلَ فِي الْحَرَامِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الرَّكِيبِ كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ
 إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿١﴾ اللَّهُ
 الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَوَيْلٌ لِلْكَافِرِينَ
 مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا
 عَلَى الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا
 أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿٣﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا
 بِلِسَانٍ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلَّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي
 مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا
 أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكَرَهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ
 إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٥﴾

۴۳ کافر اولانلار دئيرلر: «سن پيغمبر دئيلسن». دئ: «منيمله سيزين آرانيزدا
آللھين و کتاب علمي يانيندا اولانين شاھيد اولماسي يتر».

ابراهيم سوره سى [۱۴]

بو سوره قرآن - كريمين اون دۇردونجو سوره سيبير،
مكّه ده نازل اولموش و (۵۲) آيه دير.

رحمان و مهربان آللھين آدى ايله

- ۱ الر (الف، لام، راه). [بو] سنه نازل اتديگيميز بير كتابدير كي، [اونونلار]
انسانلاري اؤز ريلري نين اذني ايله قارائليقدان ايشيقليفا، هم ده هميشه
غالب و حمد اتديلمگه لايق اولان آللھين يولونا چيخارداسان.
- ۲ انله بير آللّه كي، گؤيلرده و يشرده هر نه وارسا، هاميسي اونوندور. [دوچار
اولاقلاري] شدتلي عذابدان اؤترو، واي كافرلرين حالينا!
- ۳ او كسلر كي، دنياني آخرتدن اوستون توتورلار، آللّه يولوندا مانعه تۇره ديرلر و
اونو ايري حالا سالماق ايسته ييرلر، [حقدن چوخ] اوزاق آزغينليقداديرلار.
- ۴ بيز هر بير پيغمبري آنجاق اؤز قومونون ديلينجه گؤندرديك كي، اونلارا
آجيپ - آيدينلاشديرسين. دئمك، آللّه هر كي مي ايسته سه ضلالت بوراخار و
هر كي مي ده ايسته سه هدايت ائدر. او، عزّت و رحمت صاحبي دير.
- ۵ و حقيقتاً، موساني اؤز آيه لر يميزله گؤندرديك [و اونا دئديك كي]: «اؤز
قومونو قارائليقلاردان ايشيقليفا چيخارت و آللھين گونلريني اونلارا
خاطرلالت! سؤز سوز كي، بوندا، چوخ صبر ائدن و چوخ شكر ائدنلر
اوچون عبرتلر واردير».

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
 إِذْ أَنْجَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ السَّوَاءِ
 وَيُبْذِلُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكُمْ
 بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ٦ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ
 لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ ٧ وَقَالَ مُوسَى
 إِنَّ تَكْفُرًا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌ حَمِيدٌ
 ٨ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُؤُا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ
 وَثَمُودَ ۖ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ جَاءَتْهُمْ
 رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا أَيْدِيَهُمْ فِي أَفْوَاهِهِمْ
 وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِمَّا
 تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ٩ قَالَتْ رُسُلُهُمْ فِي اللَّهِ شَكٌّ فَأَطْرَفُوا
 السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ
 ذُنُوبِكُمْ وَيُخْرِجَكُمْ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى قَالُوا إِنْ
 أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا تُرِيدُونَ أَنْ تَصُدُّوا عَنْ مَا
 كَانُوا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأَتُونَا بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ١٠

- ۶ [يادانت] بير زمان موسى اوز قومونه دئدی : «آللهين سيزه بخش ائتديگي نعمتي يادينيزا سالين—او وقت سيزي فرعون اهلي نين اليندن قورتاردی. اونلار سيزه پيس شكنجه وئرميديلر و اوغلانلارينيزي اولدورور ، آرادلارينيزي ايسه ديري ساغلايردیلار. بوندا سيزين اوچون رينيز طرفيندن بؤيوك بير سيناق (امتحان) واردیر».
- ۷ و يادينيزا سالين، او زمان رينيز خبردار ائتدی کی : «اگر شکر ائتسه نيز، [نعمتينيزي] قطعيله آرتيراجاغام و اگر کفره دوشسه نيز، دوغرودا دانيم عذابيم چوخ شدتليدير».
- ۸ و موسى دئدی : «اگر سيز و يئر اوزونده اولانلار تماميله کفر (نانكورلوق) ائتسه نيز ده، بيلين کی، آله اصلا محتاج دئيلىدير و حمد ائديلمگه لايقدیر».
- ۹ مگر سيزدن اوککی—نوح، عاد و ثمود قومونون و اونلاردان سونرا گليب—گتميش و آلهدان ساواي هنج کيمين خبري اولمايان قوملرين خبري سيزه گليب چاتمادي؟ پيغمبرلري آچيق—آيدين دليلر گتيردیلر. اونلار ايسه اليرني آغيزلارينا قويوب دئدیلر : «بیز سيزين پيغمبرليگينيزي انكار ائديرک و بیز، سيزين بيزي دعوت ائتديگينيز شئ حقينده ده درين شيهه و ترديد ايچينده يیک».
- ۱۰ پيغمبرلري دئدیلر : «مگر گويلري و يئري يارادان آلهها داشيهه ائتمک اولارمی؟ او سيزي دعوت ائدير کی، گناهلارينيزي باغيشلاسين و سيزه معين و قته کيمي مهلت وئرسين». دئدیلر : «سيز ده بيزيم کيمي عادي بير بشر سينيز. بيزي آتالاريميزين عبادت ائتديکلري شئيلردن دؤنبرمک ايسه بيرسينيز. اوندا بس بيزيم اوچون آيدين—آشکار دليل گتيرين».

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنْ نَحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَمُنُّ عَلَى
 مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَمَا كَانَ لَنَا أَنْ نَأْتِيَكُمْ بِسُلْطَانٍ
 إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾
 وَمَا لَنَا أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ وَقَدْ هَدَيْتَنَا سُبُلَنَا وَلَنْصِبرَ
 عَلَى مَا آذَيْنَا وَأَعْيَيْنَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿١٢﴾
 وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِنْ أَرْضِنَا
 أَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا فَأَوْحَى إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ
 الظَّالِمِينَ ﴿١٣﴾ وَلَنُثَبِّتَنَّكُمْ أَلْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ
 ذَلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَافَ وَعِيدِ ﴿١٤﴾ وَاسْتَفْتَحُوا
 وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿١٥﴾ مِنْ وَرَائِهِ جَهَنَّمُ وَيُسْقَى
 مِنْ مَاءٍ صَدِيدٍ ﴿١٦﴾ يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ أَنْجَارٌ كَأَيْسَافٍ
 وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ وَمِنْ وَرَائِهِ
 عَذَابٌ غَلِيظٌ ﴿١٧﴾ مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ أَعْمَالُهُمْ
 كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ لَا يَقْدِرُونَ
 مِمَّا كَسَبُوا عَلَى شَيْءٍ ذَلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ﴿١٨﴾

- ۱۱ پیغمبر لری اونلارا دندی : «بیز آنجاق سیزین کیمی بیر بشریک، لاکین آلله اؤز بنده لریندن ایسته دیگی شخصه اوستون نعمت بخش ائدر و آلله یین اذنی اولمادان بیزیم سیزه هنج بیر دلیل گتیرمگیمیز ممکن دئییلدیر . و مؤمنلر آنجاق آلله توکل ائتمه لیدیرلر» .
- ۱۲ «بیزی یوللاریمیزا هدایت ائتدیگی بیر حالدا نه اوچون آلله توکل ائتمه یک؟ بیزه وئردیگینیز بوتون اذیتلره، البته صبر ائده جه بیک . توکل ائدنلر ده گرهك تکجه آلله توکل ائتسینلر» .
- ۱۳ کافر لر پیغمبر لرینه دئیلر : «یا سیزی یورده وموزدان چیخارداجاق، یا دا مطلق دینیمیزه دؤنه جکسینیز» . سونرا رب لری اونلارا وحی ائتدی کی : «بیز حؤکماً ظلمکارلاری هلاک (محو) ائده جه بیک» .
- ۱۴ اونلاردان سونرا، البته سیزی او یترده یترلشدیره جه بیک . بو، منیم مقامیمدان (قیامت گونو حساب-کتاب اوچون حضور ومدا دورماقدان) قورخانلارا و هده-قورخومدان واهمه ائدنلره عایددیر .
- ۱۵ و [پیغمبر آلله دان] کؤمکلیک ایسته دیلر . و بوتون عنادکار تکبر صاحب لری ایسه اومیدلرینی ایتر دیلر .
- ۱۶ [بو اومیدسیر لیگین] آرخاسیندا ایسه جهنم واردیر و اونا ایرینلی سودان ایچیر دیله جکدیر .
- ۱۷ اونو قورتوم-قورتوم ایچر و اونو اودا بیلیمز . اونو هر طرفدن اولوم چولغا لایار و لاکین اولمز . آرخاسیندا قانی (دهشتلی) بیر عذاب واردیر .
- ۱۸ رب لرینی انکار ائدنلرین عمللری، فیرتینالی بیر گونده، تند یتلین سوووروب آپاردیغی کوله بتزه ر و اونلار ائتدیکلری عملدن هنج بیر فایدا قازانا بیلمز لر . بودور اوزاق (ده رین) آرزغینلیق .

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ اِنْ يَشَآءُ
 يَذِہِبْکُمْ وِیَآتٍ یَّجْلِقْ جَدِیدٌ ﴿٣٠﴾ وَمَا ذَٰلِکَ عَلَی اللّٰهِ بِعَزِیزٍ ﴿٣١﴾
 وَبَرَزُوا لِلّٰهِ جَمِیعًا فَقَالَ الضُّعَفَآءُ لِلَّذِیۡنَ اسْتَبْرَآ اِنَّا
 کَاٰمِرٌۢ بِکُمْ فَهَلْ اَنْتُمْ مُّغْنُوْنَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللّٰهِ مِنْ شَیْءٍ قَالُوْۤا
 لَوْ هَدٰی اللّٰهُ لَهْدٰیْنَا کُمْ سَوَآءٌ عَلٰیْنَا اَجَزَعْنَا اَمْ
 صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَّحِصٍ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ الشَّیْطَانُ لَمَّا قُضِیَ
 الْاَمْرُ اِنَّ اللّٰهَ وَعَدَکُمْ وَعَدَ الْحَقُّ وَوَعَدْتُکُمْ
 فَاَخْلَفْتُکُمْ وَمَا کَانَ لِیَ عَلَیْکُمْ مِنْ سُلْطٰنٍ اِلَّا اَنْ
 دَعَوْتُکُمْ فَاَسْتَجَبْتُمْ لِّیْ فَلَا تَلُوْمُوْنِیْ وَلَوْ مَوَّآ اَنْفُسَکُمْ
 مَا اَنَاۡ بِمُصْرِخٍۭ لَّکُمْ وَمَا اَنْتُمْ بِمُصْرِخِیۡۤیْ اِنِّیْ کَفَرْتُ بِمَا
 اَشْرَکْتُمْ مِّنْ قَبْلُ اِنَّ الظَّٰلِمِیۡنَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِیْمٌ ﴿٣٣﴾
 وَاَدْخَلَ الَّذِیۡنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحٰتِ جَنَّٰتٍ تَجْرِیْ
 مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِیۡنَ فِیْهَا بِاِذْنِ رَبِّهِمْ یَحْبَسُهُمْ
 فِیْهَا سَلَامٌ ﴿٣٤﴾ اَلَمْ تَرَ کَیْفَ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا کَلِمَةً
 طَیِّبَةً کَثِیْرَةً طَیِّبَةً اَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِی السَّمَآءِ ﴿٣٥﴾

- ۱۹ مگر آللهين گۇيلرى و يئرى حق اولاراق ياراتدېغىنى گۇرمورسنىمى؟ اگر ايسته سه، سىزى [آرادان] آبارار و تزه بير مخلوق گتيرر.
- ۲۰ و بو [ايش] آللهها چتىن دئيلدير.
- ۲۱ هامى آللهين حضوروندا ظاهر اولار. اوندا ضعيفلر تكبرلوك ائدنلره دئيرلر : «بىز سىزه تابع ايديك. ايندى آللهين عذابىنى آزدا اولسا بىزدن دفع الله بىلر سىزىمى؟» دئيرلر: «اگر آلله بىزى هدايت ائتسه ايدى، بىز ده سىزى هدايت ائتدريك. ايستر چيغىرىب-باغىراق، ايستر سه دوروب-باخاق، بىزه بيردير. بىزىم اوچون هنج بير قورتولوش يوخدور».
- ۲۲ ايش ايشدن كىچىك سونرا شيطان بئله دئيه جك : «آلله سىزه دوغرو وعده وئردى. من ايسه سىزه وعده وئرديم و سونرا خلاف چيخديم. منىم سىزىن اوستونوزده هنج بير استىلام يوخ ايدى. من آنجاق سىزى دعوت ائتديم و سىز ده منىم دعوتىمى قبول ائتدينىز. ايندى منى قىناماين! اوزونوزو قىتاين! نه من سىزىن دادىنيزا چاتا بىلرم، نه ده سىز منىم دادىما چاتا بىلرسىنيز. من قاباقدان دا سىزىن منى آللهها شريك قوشماغىنيزى انكار ائتميشم». دوغرودان دا، ظلمكارلار اوچون آغرىلى بير عذاب واردير.
- ۲۳ ايمان گتيرن و صالح عمل صاحى اولانلار ايسه اگتىندان آرخلار آخان جنتلره داخل ائدبله جكلر كى، ربلىرى نىن اذننى ايله اورادا دائىمى قالانديرلار. اونلار ين اورادا آلفيشلارى "سلام" دير.
- ۲۴ مگر آللهين نجه بير مثل چكديگىنى گۇرمورسنىمى؟ پاك سؤز (توحيد) كؤكو [يئرده] ئابئلىشمىش و بوداقلارى گۇيده چارداقلانان پاك بير آغاج كىميدير.

تَوَقَّى أَكْلَهُمَا كُلِّ جِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٦٥﴾ وَمِثْلَ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ
خَبِيثَةٍ ابْتُحِثَتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ﴿٦٦﴾
يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ
مَا يَشَاءُ ﴿٦٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ
كُفْرًا وَآحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ﴿٦٨﴾ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا
وَبِئْسَ الْقَرَارُ ﴿٦٩﴾ وَجَعَلُوا لِلَّهِ أَنْكَادًا لِيُضِلَّوْا عَنْ سَبِيلِهِ
قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ ﴿٧٠﴾ قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ
آمَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِنْ رِزْقِ مَا هُمْ سِرَّا وَعَلَانِيَةً
مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خِلَالَ ﴿٧١﴾ اللَّهُ الَّذِي
خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ
بِهِ مِنَ الشَّجَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ
فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْأَنْهَارَ ﴿٧٢﴾ وَسَخَّرَ لَكُمُ
الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبَيْنِ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ﴿٧٣﴾

- ۲۵ [او آغاچ] هر موسمه اؤز مئويه سینی ربی نین اذنی ایله وئور . آکله انسانلارا
بنله مثلر چکر کی ، بلکه اونلار عبرت آکسینلار .
- ۲۶ پیس سؤز (شرک) ایسه یثردن قوپاریلمیش ، کؤکو اولمایان پیس بیر آغاچا
بنزه ر .
- ۲۷ آکله ایمان گتیرنلری دنیا دا ، آخرتده ده [اورکلرینده ثابتلشمیش] محکم
سؤزلر اوستونده ثابت قدم ائدر و آکله ظلمکارلاری ضلالتده بوراخار و آکله
ایسته دیگینی ائدر .
- ۲۸ مگر آلهین نعمتینی کفره ده ییشنلری و قوملرینی هلاکت یوردونا سوق
اؤنلری گورمه دینمی ؟
- ۲۹ جهنمه داخل اولاجاقلار و اورا نجه ده پیس قرار گاهدیر .
- ۳۰ انسانلاری آکله یولوندان آزدیрмаق اوچون اونا شریکلر قوشدولار . دئ
: [کتچیحی بو لذتلردن] فایدالانماقدا اولون ! سیزین قاییداجاغینیز یثر
دوغرودان دا جهنمدیر .
- ۳۱ [یا محمد !] ایمان گتیرن بنده لریمه دئ : « ناماز قیلسینلار و هنج
آکیش - وئرشین و دوستلوغون ممکن اولما یاچاغی گون کلمزدن اولک ، اونلارا
وئر دیگیمیز روزیدن گیزلینده و آشکاردا انفاق اتسینلر » .
- ۳۲ آلهیدیر کی ، گؤیبری و یثری یاراتدی ، گؤیدن یاغمور گؤندردی ، اونونلا
سیزین اوچون روزی اولاراق مئویه لر یتیشدیردی و اونون امری ایله دریادا
حرکت اتمک اوچون گمیلری سیزه تابع ائدی و چایلاری سیزه رام ائدی .
- ۳۳ همیشه سیر ائدن گونشی و آبی سیزین اوچون رام ائدی . گنجه و گوندوزو
[ده] سیزین اوچون رام ائدی .

وَأَتَيْكُمْ مِنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِنْ تَعَدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا
إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴿٦٦﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ
رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ
الْأَصْنَامَ ﴿٦٧﴾ رَبِّ إِنَّهُمْ أَضَلُّونَ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ فَمَنْ
تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٦٨﴾
رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ
بَيْتِكَ الْحَرَمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ
تَهْتَدِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٦٩﴾
رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا تُنْفِئُ وَمَا يَخْفَى عَلَى
اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ﴿٧٠﴾ الْحَمْدُ
لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي الْكِبَرَ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ
رَبِّي لَسَمِيعٌ دُعَاءِ ﴿٧١﴾ رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي
رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ﴿٧٢﴾ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ
يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴿٧٣﴾ وَلَا تَحْزَنْ أَلَّهِ غَافِلًا عَمَّا
يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ ﴿٧٤﴾

- ۳۴ اوندان هر نه ايسته ييب سينيز، هاميسيندان سيزه و ثريديد. اگر آللهين نعمتيريني سايماق ايسته سه نيز، سايا بيلمز سينيز، دوغرودان دا انسان چوخ ظالم، هم ده چوخ نانكوردور.
- ۳۵ [خاطرا كي،] او زمان ابراهيم دئدى: «پروردگار! بو شهري امن-آمانليق [يوردو] انت! منى و اوولاديمي بوتله عبادت اتمكدن اوزاق ساخلا!»
- ۳۶ «پروردگار! اونلار، حقيقتاً، انسانلاردان بير چوخونو آزديريلار. ايندى هر كيم منه تابع اولسا، شيهه سيز كي، مندن دير و هر كيم منه عاصى اولسا، يقين كي، سن باغيشلايانسان و مهربانسان.»
- ۳۷ «پروردگار! من اوولاديمدان [بعضى سيني] سنين بيت الحرامى نين يانيندا اكين بيتمز بير وادیده ساكن اتميشم. [كى،] پروردگار! اونلار ناماز قيلسينلار. ايندى الله انت كي، انسانلارين بير قسمي نين قىلبرى اونلارا مثيل اتسين و اونلارا محصوللاردان روزى وئر! بلکه شكر اتسينلر.»
- ۳۸ «پروردگار! شيهه سيز كي، سن بيزيم گيزلتديكلريميزي و آشكار اتديگيميز شيلري بيلير سن. يترده و گويده هنج بير شئى آللهدان گيزلين دنييلدير.»
- ۳۹ «حمد، تماميله، قوجا و قتييمده منه اسماعيل و اسحاق عطاء ائدن آلله مخصوصدور. حقيقتاً، مينم رببم دوعالارى ائشيدندير.»
- ۴۰ «پروردگار! منى ده نسليمدن اولانلارى دا ناماز قىلان انت! پروردگار! و مينم دوعامى قبول انت!»
- ۴۱ «پروردگار! حساب-كتاب قورولان گون منى، آنا-آنامى و مؤمنلرى باغيشلا!»
- ۴۲ و [يامحمد!] آللهي ظلمكارلارين اتديكلرى عملدن غافل سانما! اونلارين [جزاسيني آلله] الله بير گون اوچون گنجيكديرير كي، [او گونده] گوزلر حذقه دن چيخار.

مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُؤُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ
 وَأَفِئْدَتُهُمْ هَوَاءٌ ۝ وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ
 فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخْرِنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ نَجِبْ
 دَعْوَتَكَ وَتَتَّبِعِ الرَّسُولَ أَوَلَمْ تَكُونُوا أَقْسَمْتُمْ مِنْ قَبْلُ
 مَا لَكُمْ مِنْ زَوَالٍ ۝ وَسَكَنتُمْ فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ
 ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا
 لَكُمْ الْأَمْثَالَ ۝ وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ
 اللَّهِ مَكْرُهُمْ وَإِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ
 الْجِبَالُ ۝ فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ مُخْلِفَ وَعْدِهِ رُسُلَهُ إِنَّ
 اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ۝ يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ
 وَالسَّمَوَاتُ وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ۝ وَرَى الْجَحِيمِ
 يَوْمَئِذٍ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ۝ سَرَابٍ مُلْتَمِسٍ ۝ وَتَغْشَى
 وُجُوهَهُمُ النَّارُ ۝ لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ إِنَّ
 اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝ هَذَا بَلَاغُ لِلنَّاسِ وَلِيُنْذَرُوا
 بِهِ وَلِيَعْمَلُوا آثِمًا هُوَ إِلَهُ وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرُوا الْأَلْبَابَ ۝

- ۴۳ بویونلارینی اوزادیب باشلارینی دیک توتارلار. [قورخودان] گوزلرینی ده قیریا بیلملر و قلبلری ده بوشدور (هاوایی دیر).
- ۴۴ و انسانلاری اونلارا عذاب گله جگی گوندن قورخوت! [او گون] ظلمکارلار دئیرلر: «پروردگارا! بیزه آز بیر مدت مهلت وئر کی، سنین دعوتینی قبول ائدک و پیغمبرلره تابع اولاق». [اونلارا دئیلر]: «مگر سیز بوندان اوک آند ایچمیردینیز کی، سیزین اوچون هنج بیر زوال یوخدور؟»
- ۴۵ و اوزلرینه ظلم ائدنلرین ساکن اولدوقلاری یرده ساکن اولدونوز و سیزه بللی اولدو کی، اونلارا نبله میشیک و سیزه مثلر ده چکدیک.
- ۴۶ اونلار قورغولارینی قوردولار و قورغولاری [نین جزاسی] آلله یانیندادیر، هر چند اونلارین قورغولاریندان داغلار یریندن اویناردی.
- ۴۷ بئله گمان ائتمه کی، آلله پیغمبرلره وئردیگی وعده یه خلاف چیخاقدیر. آلله، حقیقتاً عزت و انتقام صاحبی دیر.
- ۴۸ بیر گون کی، یر آیری بیر یر، گویله ده [آیری بیر گویله] چنوریه چکدیر. [و بوتون انسانلار] هر شیه غالب اولان واحد آللهین حضوروندا دوراجاقلار.
- ۴۹ و او گونده گناهکارلاری زنجیرلره باغلانیش [صورته] گوررسن.
- ۵۰ کونکلی قطراندان (اریمیش میس و یا تتر اکیشان بیر آغاچدان) [اولاجاق] و اوز-گوزلرینی اود بورویه چکدیر.
- ۵۱ بئله لیکه آلله هر کسه ائتدیگی عمللرین جزاسینی وئر چکدیر. شبهه سیزکی، آلله سرعتله حساب چکندیر.
- ۵۲ بو [قرآن] انسانلار اوچون بیر موعظه دیر [کی، اونونلا] هم قورخسونلار و هم بیلسینلر کی، او تک بیر تائیدیر و هم ده عقل صاحبلی دوشونوب عبرت آکسینلار.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سورة الحج مكية تسع وتسعون آية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ وَقُرْآنٍ مُبِينٍ ① رَبِّمَا يُودُّ الَّذِينَ
كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ ② ذَرُهُمْ يَأْكُلُوا وَيَمْتَعُوا وَيُلْهِهِمُ
الْأَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ③ وَمَا أَهْلَكَا مِنْ قُوَّةٍ إِلَّا وَأَهْلَا كِتَابٌ
مَعْلُومٌ ④ مَا تَسْبِقُ مِنْ أَمْتِهِ أَجْلُهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ ⑤ وَقَالُوا
يَا أَيُّهَا الَّذِي نَزَّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ إِنَّكَ لَجُنُونٌ ⑥ لَوْ مَا تَأْتِينَا
بِالْمَلَكِ كَإِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ⑦ مَا نَزَّلَ الْمَلَكُكَ
إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا إِذْ مُنْظَرِينَ ⑧ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا
لَهُ لَحَافِظُونَ ⑨ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شَيْعِ الْأَوَّلِينَ ⑩
وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ⑪ كَذَلِكَ نَسْلُكُهُ
فِي قُلُوبِ الْخَافِينَ ⑫ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ
⑬ وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ ⑭
لَقَالُوا إِنَّمَا سُكَّرَتْ أَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَسْحُورُونَ ⑮

حجر سوره سی [۱۵]

بو سوره قرآن - کریمین اون بئشینجی سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۹۹) آیه دیر

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ الر (الف ، لام ، راه). بو [نلار سماوی] کتاب [اولان] آچیق آیدین قرآنین آیه لریدیر .
- ۲ بیر چوخ کافرلر [اوگون] مسلمان اولدوقلارینی آرزو اندرلر .
- ۳ قوی یئسینلر ، کتف چکسینلر و آرزولاری باشلارینی قاتسین . تئزلیکله بیلرلر .
- ۴ هلاک ائتدیگیمیز هنج بیر شهر یوخدور کی ، اونون بللی بیر اجلی اولماسین .
- ۵ هنج بیر امت ، اجلیندن قاباغا کتجه بیلمز ، دالی دا قالا بیلمز .
- ۶ و دندیلر : «ای اؤزونه قرآن نازل اولان کیمسه ! دوغرودان دا سن بیر دلی سن» .
- ۷ «اگر دوز دئیر سنسه ، نه اوچون ملکلی بیزیم یانیمیزا گتیرمیرسن؟»
- ۸ ملکلی بیز آنجاق حق اولاراق نازل اندریک ، او وقت داها مهلت وئریلمز لر .
- ۹ شبهه سیز کی ، بیز بو قرآنی نازل ائتمیشیک و سؤز سوز کی ، بیز اونو قورویوب - ساخلا یا جاقیق .
- ۱۰ حقیقتاً ، بیز سندن اول [ده] قاباقکی امتلره [پیغمبرلر] گؤندرمیشیک .
- ۱۱ 'ونلارا هنج بیر پیغمبر گلمه دی کی ، اونا استهزاء ائتمه سینلر .
- ۱۲ بیز اونو گناهکارلارین قلیبه بئله یریده ریک .
- ۱۳ اونا ایمان گتیرمز لر . کتچمیشلرین ده عادت - عنعنه لری بئله ایدی .
- ۱۴ و اگر گؤیدن ونلارا بیر قاپی آچسایدیق کی ، اورادان گؤیلره چیخسایدیلار ؟
- ۱۵ یتنه ده دئیردیلر کی : «گوزوموز باغلانیبدیر . اصلینده بیز اوسونلانمیش بیر قوموک» .

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ ﴿١٦﴾
 وَخَفِظْنَا هَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ﴿١٧﴾ إِلَّا مَنْ اسْتَرَقَ
 السَّمْعَ فَاتَّبَعَهُ شَهَابٌ مُبِينٌ ﴿١٨﴾ وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَالْقَيْنَا
 فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مُزْرُونَ ﴿١٩﴾ وَجَعَلْنَا
 لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ ﴿٢٠﴾ وَإِنْ مِنْ
 شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنْزِلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ ﴿٢١﴾
 وَأَرْسَلْنَا الرِّيَّاحَ لَوَاحِقَ فَإَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْشَيْنَا كُومًا
 وَمَا أَنْتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ ﴿٢٢﴾ وَإِنَّا لَخُنُجُنَّيْ وَنُفِثُ
 وَنَخْنُ الْوَارِثُونَ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ
 عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ ﴿٢٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِيَّاهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥﴾
 وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٦﴾ وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ
 قَبْلُ مِنْ نَارِ السَّمُومِ ﴿٢٧﴾ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا
 مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٨﴾ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ
 مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٢٩﴾ فَسَجَدَ الْمَلَكَةُ كُلُّهُمْ
 أَسْجُودًا ﴿٣٠﴾ إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى أَنْ يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٣١﴾

- ۱۶ بیز گۆیده بورجلر یاراتدیق و اونلاری باخانلار اوچون بزه دیک .
- ۱۷ و اونلاری هر بیر قورولموش شیطانندان قورودوق .
- ۱۸ لاکین خلوتی قولاق آسان کیمه نی آشکارجاسینا آخان بیر اولدوز تعقیب ائدر .
- ۱۹ و یشری دۆشه دیک ، اورادا محکم داغلار یشرلشدیردیک و هر ششیدن معین اولچوده (لازمی قده ر) گۆیرندیک .
- ۲۰ سیزین اوچون و سیزین روزی و نره سی اولمادیغینیز کسلر اوچون لازیمی پاشایش و مبله سی یاراتدیق .
- ۲۱ هنج بیر شئی یوخدور کی ، اونون خزینه لری بیزده اولماسین و بیز اونو آنجاق بللی بیر اولچوده نازل ائده ریک .
- ۲۲ و یشللیری مایالاندیران (توزلاندیران) اولاراق گۆندر دیک و گۆیدن یاغمور نازل ائتدیک ، و اونونلا سیزی سوواردیق . بیر حالدا کی ، سیز اونو ییغیب ساخلایان دئییل سینیز .
- ۲۳ هنج ، شبهه سیزکی ، دیریلدن ده اولدورن ده بیزیک و [اصل] وارث ده بیزیک .
- ۲۴ شبهه سیز کی ، سیزدن اول گلیب - گئدنلری ده تانییریق و سیزدن سونرا گلنلری ده تانییریق .
- ۲۵ حقیقتاً ، سنین ریین اونلاری بیر یشره ییغاجاق . او ، حقیقتاً ، حکمت صاحبی دیر و بیلندیر .
- ۲۶ و دوغرودان دا انسانی قوروموش و قوخوموش قارا پالچیقدان یاراتدیق .
- ۲۷ و اونندان اول جَنّی ده آلوودان دوشموش اوددان یاراتدیق .
- ۲۸ [و خاطرلا] بیر زمان سنین ریین ملکله دئدی : «من بشری قوروموش و قوخوموش قارا پالچیقدان یاراداجام!»
- ۲۹ من اونو یاراشدیریب ، اۆز روحومدان اونا پوفله دیگیم زمان سیز اونا سجده ائدین .
- ۳۰ ملکله هامیسی بیرلیکده اونا سجده ائتدیلر .
- ۳۱ ابلیسدن ساوایی . او ، سجده ائدنلرله بیرلیکده اولماقدان امتناع ائتدی .

قَالَ يَا ابْنِ آدَمَ لَا تَكُن مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٢٦﴾ قَالَ لَمْ
 أَكُنْ لَا نَجِدُ لِبَشَرٍ خَلْقَهُ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمِإٍ مَسْنُونٍ
 ﴿٢٧﴾ قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٢٨﴾ وَإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ
 إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ﴿٢٩﴾ قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمٍ يُبْعَثُونَ
 ﴿٣٠﴾ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٣١﴾ إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ
 الْمَعْلُومِ ﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي
 الْأَرْضِ وَلَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٣٣﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمْ
 الْمُخْلَصِينَ ﴿٣٤﴾ قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ ﴿٣٥﴾ إِنَّ عِبَادِي
 لَيَسْرَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانُ الْإِيمَانِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْفَاوِينَ ﴿٣٦﴾ وَإِنَّ
 جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٣٧﴾ لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ
 جُزْءٌ مَقْسُومٌ ﴿٣٨﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٣٩﴾ أَذْخَلُوهَا
 بِسَلَامٍ أَمِينٍ ﴿٤٠﴾ وَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍ إِخْوَانَا عَلَى
 سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٤١﴾ لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَجِينَ
 ﴿٤٢﴾ نَبِيِّ عِبَادِي أَنِّي أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٤٣﴾ وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ
 الْعَذَابُ الْأَلِيمُ ﴿٤٤﴾ وَنَبِّئُهُمْ عَنْ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ ﴿٤٥﴾

- ۳۲ بویوردو: «ای ابلیس! سنه نه اولوب کی، سجده ائدنلرله بیرلیکده اولما یاسان!؟»
- ۳۳ دئدی: «من قورو، قوخوموش قارا پالچیقدان یاراتدیغین بشره سجده ائدن دئیلم».
- ۳۴ بویوردو: «بورادان چیخ! سن [درگاهیدان] قوولوموشسان».
- ۳۵ «و جزا گونونه کیمی سن لعنت لشمیشن».
- ۳۶ دئدی: «پروردگارا! منه انسانلارین [یئن دن] دیریله چکلری گونه قدهر مهلت وئر!»
- ۳۷ بویوردو: «سن مهلت وئرلنلردن سن».
- ۳۸ «معلوم وقتین گونونه قدهر».
- ۳۹ دئدی: «پروردگارا! منی [بو حؤکمونون سیبی ايله] آز دیردیغینا گوره، یئر اوزونده [انسانلارا گناهلارین] بزه کلی گؤستریب، هامیسینی آز دیرا جاغام».
- ۴۰ «تکجه سنین صادق بنده لریندن ساواي».
- ۴۱ بویوردو: «بو منه ساری دوغرو یولدور».
- ۴۲ «اصلینده سنه او یان آزیغلاردان ساواي، بنده لریمین اوستونده سنین هئچ بیر استیلان یوخدور».
- ۴۳ و دوغرو دان دا اونلارین هامیسی نین وعده یشری جهنمدیر.
- ۴۴ [بیر جهنم کی،] اونون یئئدی قاپیسی وار و هر قاپیدان اونلارین معین بیر دسته سی [داخل اولار].
- ۴۵ شیهه سیز کی، تقوالیلار باغلاردا و بولاقلار دایرلار.
- ۴۶ [اونلار دئییلر کی]: «ساغ-سلامت و امن-آمانلیقلا داخل اولون!»
- ۴۷ و اونلارین اورکلرینده کی کین-کدورتی یولوب آئدیق. اونلار قارداش کیمی تختلر اوستونده اوز-اوزه ايله شرلر.
- ۴۸ اونلار اوردادا هئچ بیر اینجیکلیک اوز وئرمز و اونلار اوردان چیخاریلان دئییلر.
- ۴۹ بنده لریمه خبر وئر کی، حقیقتاً، باغیشلایان و مهربان منم.
- ۵۰ و حقیقتاً، منیم عذابیم چوخ آغریلی عذابدیر.
- ۵۱ و ابراهیمین قوناقلاریندان اونلار خبر وئر!

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ إِنَا مِنْكُمْ وَجِلُونَ ﴿٥٦﴾ قَالُوا
 لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلَيْهٖ ﴿٥٧﴾ قَالَ أَبَشِّرْهُنِي عَلَىٰ آثَرٍ
 مَّسْنِيٍّ الْكِبْرُفِيمُ يُبَشِّرُونَهُ ﴿٥٨﴾ قَالُوا ابْشِرْنَا كَ الْبَحْسِ
 فَلَا تَكُنْ مِنَ الْفَاطِنِينَ ﴿٥٩﴾ قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ
 رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ ﴿٦٠﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ
 ﴿٦١﴾ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٦٢﴾ إِلَّا آلَ لُوطٍ إِنَّا
 لَمَجْنُومُهُمْ أَجْعِبِينَ ﴿٦٣﴾ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَا إِنَّتْهَا مِنَ الْفَاطِنِينَ
 ﴿٦٤﴾ فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ
 مُّكَرُّونَ ﴿٦٦﴾ قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ بِمَا كَانُوا فِيهِ يَمْتَرُونَ
 ﴿٦٧﴾ وَآتَيْنَاكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٦٨﴾ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ
 بِقِطْعٍ مِنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أذْبَارَهُمْ وَلَا يَلْقَافُ مِنْكُمْ أَحَدٌ
 وَامْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ﴿٦٩﴾ وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَٰلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ دِارَ
 هَٰؤُلَاءِ مَقْطُوعٌ مُّصْحِينَ ﴿٧٠﴾ وَجَاءَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ
 ﴿٧١﴾ قَالَ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ ضَيْفِي فَلَا تَفْضَحُونِ ﴿٧٢﴾ وَاتَّقُوا
 اللَّهَ وَلَا تَخْزُونِ ﴿٧٣﴾ قَالُوا أَوَلَمْ نُنْهَكَ عَنِ الْعَالِينَ ﴿٧٤﴾

- ۵۲ او زمان اونلار اونون [حضورونا] داخل اولوب اونا "سلام" دئدیلر.
[ابراهيم] دئدی: "بیز سیزدن قورخوروق".
- ۵۳ دئدیلر: "قورخما! بیز سنه چوخ بیلجی بیر اوغلان ایله مژده وئریریک".
- ۵۴ دئدی: "آیا قوجالیق منه توغوندوغو بیر وقتده منه مژده وئریر سینیزمی؟ منه نجه مژده وئریر سینیز؟"
- ۵۵ دئدیلر: "بیز سنه حق اولاراق بشارت وئریریک. اومیدسزلردن اولما!"
- ۵۶ دئدی: "آزغینلاردان باشقا کیمدیر کی، ربی نین رحمتیندن اومیدینی اوزسون".
- ۵۷ [سونرا] دئدی: "ای ملکلر! داما سؤزونوز نه دیر؟"
- ۵۸ دئدیلر: "بیز گناهکار بیر قوم اوچون گؤندز یلمیشیک".
- ۵۹ لوط عائله سی مستنادر، چونکی بیز، حقیقتاً، اونلارین هامیسینی نجات وئره نیک".
- ۶۰ "آروادیندان ساوای، اونون عذابا دوچار اولانلاردان اولاجاغینی قارار االدیق".
- ۶۱ ملکلر لوطون عائله سینه طرف گلدیکده.
- ۶۲ [لوط] دئدی: "سیز یاد آداملار سینیز".
- ۶۳ دئدیلر: "[بوخ] بیز سنه اونلارین شبیه اتئدیکلری ششی (عذابی) گتیر میشیک".
- ۶۴ "و حقی سنه گتیر میشیک و حقیقتاً، بیز دوغرو دانیشاق".
- ۶۵ "گنجه نین بیر وقتی عائله نی یولا سال و [اؤزون ده] اونلارین آرخاسینجا گئت و سیزدن هیچ بیرینیز آرخایا دؤنمه ملیدیر و سیزه امر اولونان پئره گئدین!"
- ۶۶ و اونو بو ایشدن آگاه اتئدیک کی، بونلارین کؤکو سحرچاغی کسيلمه لیدیر.
- ۶۷ و شهر اهلی بیر-بیرینه مشتلوق وئردیکلری حالدا گلدیلر.
- ۶۸ [لوط] دئدی: "بونلار منیم قوناقلاریمدیلار منی روسوای ائتمه یین!"
- ۶۹ "آلله دان قورخون و منی خار ائتمه یین!"
- ۷۰ دئدیلر: "مگر بیز منی یاد آداملاری [قوناق ائتمکدن] چکیندیرمه میشدیک؟"

قَالَ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٧٥﴾ لَعَنَكَ إِنَّهُمْ لَفِي
 سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٦﴾ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ ﴿٧٧﴾
 فَعَمَلْنَا عَلَيْهِمْ سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حَارَّةً مِنْ سِجْلٍ ﴿٧٨﴾
 إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّتَوَسِّمِينَ ﴿٧٩﴾ وَإِنَّهَا لَبِسَبِيلٍ مُّقِيمٍ ﴿٨٠﴾
 إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨١﴾ وَإِنْ كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ
 لظَّالِمِينَ ﴿٨٢﴾ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿٨٣﴾ وَلَقَدْ
 كَذَّبَ أَصْحَابُ الْحَجَرِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٨٤﴾ وَاتَّيْنَاهُمَا آيَاتِنَا فَكَانُوا
 عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٨٥﴾ وَكَانُوا يُخْتَفُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا آمِنِينَ ﴿٨٦﴾
 فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُضِيِّينَ ﴿٨٧﴾ فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا
 يَكْسِبُونَ ﴿٨٨﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا
 بِالْحَقِّ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ فَاصْصِغْ الصُّعْجَ الْجَعْلَ ﴿٨٩﴾ إِنَّ رَبَّكَ
 هُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٩٠﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ
 الْعَظِيمَ ﴿٩١﴾ لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَى مَا مَتَّعْتَابَهُ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ
 وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَخَفَضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٢﴾ وَقُلْ إِنِّي
 أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ ﴿٩٣﴾ كَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ ﴿٩٤﴾

- ۷۱ دئدی : «اگر [اتولمک] ایسته ییرسینیز ؛ بونلار منیم قیزلاریمدیر ، [اونلارلا ائوله نین]» .
- ۷۲ سنین جانینا آند اولسون اونلار اؤز چال-چاغیرلاریندا باتیب قالدیلار .
- ۷۳ نهایت ، گونش چیخارکن [اؤلومجول] بیر گورولتو اونلاری یاخالادی .
- ۷۴ بیز او [شهری] آلت-اوست اتتدیک و اوستلرینه [جهنم اودوندا] بېشمیش داشلار یاغدیردیق .
- ۷۵ حقیقتاً ، بوندا ، هوشلو-باشلیلار اوچون عبرتلر واردیر .
- ۷۶ و او شهر [ین خرابه لری] یول اوستونده هله ده دورماقدادیر .
- ۷۷ شېهه سیز کی ، بوندا مؤمنلر اوچون عبرتلر واردیر .
- ۷۸ و دوغرودان دا "ایکه" اهلی ظالم ایدیلر .
- ۷۹ نهایت اونلاردان انتقام آلدیق . هر ایکی [شهرین خرابه] -سی آشکارجا یول اوستونده دیر .
- ۸۰ و "حجر اهلی" [ده] پیغمبرلری انکار اتتدیلر .
- ۸۱ اؤز آیه لریمیزی اونلارا وئردیک ، اونلار ایسه اوندان اوز چنوریدیلر .
- ۸۲ داغدان اؤزلری اوچون اتولر یونوردولار کی ، آماندا قالسینلار .
- ۸۳ نهایت ، سحر چاغی [اؤلومجول] بیر گورولتو اونلاری یاخالادی .
- ۸۴ و اله گتیردیکلری شیلر دردلرینه ده یمه دی .
- ۸۵ بیز گویلری ، یشری و اونلارین آراسیندا اولان هر شئی آنجاق حقله یاراتدیق . شېهه سیز کی ، قیامت مطلق گله چکدیر . [یا محمد!] سن [مشرکلردن] گوزل بیر شکیلده (آغالیقلا) اوز دؤندر .
- ۸۶ حقیقتاً ، سنین ربّین او ، یاراداندیر و بیلندیر .
- ۸۷ دوغرودان دا سنه قوشا یشددی (فاتحه سوره سین) و بؤیوک اولان [بو] قرآنی عطا اتتدیک .
- ۸۸ و اونلارین (او کافرلرین) بعضی دسته لرینه وئردیگیمیزه گوز دیکمه و اونلار [ین ایمان گتیرمه دیکلری] اوچون غم یشمه و اؤز قانادلارینی مؤمنلرین اوستونه آچگیلان .
- ۸۹ و دئ : «من حقیقتاً آچیق-آشکار خبردارلیق وئره نم» .
- ۹۰ نجه کی ، بۆلنله [عذابی] نازل اتتدیک .

الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عِضِينَ ﴿١١﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَسَكَّنَنَّاهُمْ أَجْمَعِينَ
﴿١٢﴾ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾ فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ
عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٤﴾ إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ ﴿١٥﴾ الَّذِينَ يَجْعَلُونَ
مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ نَعْلَمُ
أَنَّكَ يُضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ﴿١٧﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ
وَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ﴿١٨﴾ وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴿١٩﴾

سورة البقرة المكية عشرين

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
اقْرَأْ لِلَّهِ فَلَا تَشْفَعُ لَهُ شُجَانُهُ وَقَالِي عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١﴾
يُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ أَنْ
أَنْذِرُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ ﴿٢﴾ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِالْحَقِّ تُقَالِي عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣﴾ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ
خَصِيمٌ مُبِينٌ ﴿٤﴾ وَالْأَنَامَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنَافِعُ وَمِنْهَا
تَأْكُلُونَ ﴿٥﴾ وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرْجَوْنَ وَحِينَ تَسْرَجُونَ ﴿٦﴾

- ۹۱ اونلار ، قرآنى حصه لره بۆلنلردير لر .
 ۹۲ آند اولسون ربيته كى ، اونلارين هاميسيندان مطلق سوروشاچاغيق .
 ۹۳ اتدېكلرى عمللردن .
 ۹۴ سته امر اولونانى آشكار انت و مشركلردن اوز چثور .
 ۹۵ كى ، بيز سنى استهزا ائدنلرين [شرئندن] ساخلاياچاغيق .
 ۹۶ او كسلر[ين شرئندن]كى ، آللهها آبرى بير تانرى شريك قوشدولار . اونلار ياخين زماندا بيله چكلر .
 ۹۷ و بيز بېلبېرىك كى ، دوغرودان دا سنين اوره گين اونلارين دندېكلرئندن دارىخير .
 ۹۸ ربيته حمد اتمكله تسبيح دئ و سجده ائدنلردن اول!
 ۹۹ و اولوم گليب چاتينجا ربيته عبادت انت!

نحل سوره سى [۱۶]

بو سوره قرآن - كريمين اون آلتينجى سوره سىدىر .
 مكه ده نازل اولموش و (۱۲۸) آيه دېر .

رحمان و مهربان آللهين آدى ايله

- ۱ آللهين امرى گليب - چاتدى . اونا قارىخمايىن! او ، اونلارين شريك قوشدوقلايىندان پاك و اوجادير .
 ۲ ملكلرى اوز امرئندن [اولان] روحلا (وحى ايله) اوز بنده لرئندن ايسته ديگينه نازل ائدر [و دئير:] «خبردارلىق ائدين كى ، مندن غيرى بير تانرى يوخدور ، مندن قورخون!»
 ۳ گۆپلرى و يثرى حق اولارات ياراتدى . او ، اونلارين شريك قوشدوقلايىندان اوجادير .
 ۴ انسانى بير نطفه دن ياراتدى . بونولا بئله يئنه او آشكار مجادله ائدندير .
 ۵ و دورد آياقلى لارى سيزين اوچون ياراتدى . بونلاردا سيزلره [ايستى ليك اوچون] پالتار و آبرى منفعتلر واردير و [هم ده] اونلاردان يئير سيزين .
 ۶ و اونلارى [آخشام چاغى] اوتارماقدان قايتاراندان [سحر چاغى] اوتارماغا آپاراندان ، سيزين اوچون اونلاردا بير گۆزه لليك واردير .

وَنَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَى بَلَدٍ لَمْ تَكُونُوا بِهِ إِلَّا بِشِقِّ
الْأَنْفُسِ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرُؤُوفٌ رَحِيمٌ ٧ وَالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ
وَالْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ
٨ وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِزٌ وَلَوْ شَاءَ
لَهَدَايَكُمْ أَجْمَعِينَ ٩ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
لَكُمْ مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ١٠ يُنْبِتُ
لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالْخَيْلَ وَالْأَنْغَابَ وَمِنْ
كُلِّ الشَّجَرِ أَنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ١١
وَسَخَّرَ لَكُمْ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
وَالْجُومُ مَسْخَرَاتٍ بِأَمْرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ١٢ وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَذْكُرُونَ ١٣ وَهُوَ الَّذِي
سَخَّرَ الْبَحْرَ لِيَتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتُسَخَّرَ جَوَامِئُهُ
حَالَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلَ كَمَا إِذَا خَرَفَهُ
وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ١٤

- ۷ اونلار سیزین یوکلرینیزی اوزونوزو چتینلیگه سالمادان آپارا بیلمه دیگینیز شهره داشییرلار. حقیقتاً، سیزین ربّینیز شفقتلی و مهرباندير.
- ۸ سیزین مینه گینیز اوچون و [سیزه] بزهك اولماق اوچون آتی، قاتیری و اوزون قولاغی [یاراندی]. هم ده سیزین بیلمه دیگینیز شیلری یارادیر.
- ۹ دوغرو پولو گؤستمک آلله عایدیدیر و او [یوللاردان] ایریسی ده واردیر. [آلله] ایسته سیدی سیزی هامی لیقجا زورلا [دوغرو یولا] هدایت ائلدردی.
- ۱۰ گؤیدن سیزین اوچون سو ائندیرن اودور. ایچیله جک [سو] اونداندير، و [سورولرینیزی] اوتاردیغینیز آغاجلار [گؤیرتیلر] ده اونداندير.
- ۱۱ [آلله] اونولا سیزین اوچون اکین، زیتون، خورما، اوزوم و بوتون مشوه لرین [آغاجلارینی] بیتیریر. دوغرودان دا بوندا دوشونن قوم اوچون بؤیوک بیر آیت واردیر.
- ۱۲ گنجه نی، گوندوزو، گونشی و آبی سیزین اوچون رام ائیدیدیر. و اولدوزلار دا اونون امرینه تابع دیر. دوغرودان دا بوندا باشا دوشن قوم اوچون آیت لر واردیر.
- ۱۳ و یشر اوزونده سیزین اوچون یاراتدیغی رنگارنگ شیلری ده [سیزین] اختیارینیزا وئردی. دوغرودان دا بوندا عبرت آلان قوم اوچون بؤیوک بیر آیت واردیر.
- ۱۴ تزه ات یشمه گینیز اوچون و گئیدیگینیز بزهك شیلرینی چيخارتماغینیز اوچون دریانی سیزه رام ائدن اودور. و اونون فضل-کرمیندن روزی آختارماغینیز اوچون گمیلرین اوندا [سویو] یارا-یارا گئتدیگینی گؤرورسن. اولای ییلسین کی، شکر ائده سینیز.

وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَانْحَارَ أَوْسُبُلًا
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٦﴾ وَعَلَامَاتٍ وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ
﴿١٧﴾ أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ
وَأَنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ
﴿١٨﴾ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَسْتُرُونَ وَمَا تَعْلِنُونَ ﴿١٩﴾ وَالَّذِينَ
يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ
﴿٢٠﴾ أَمْوَاتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ
﴿٢١﴾ الْحُكْمُ لِلَّهِ وَاحِدٌ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُمْ
مُنْكَرَةٌ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٢٢﴾ لَاجِرٌ أَرَأَيْتَ إِنْ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا يُسْتُرُونَ
وَمَا يَعْلِنُونَ أَنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿٢٣﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ مَاذَا
أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ
كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ
عِلْمٍ أَلَا سَاءَ مَا يَزِرُونَ ﴿٢٥﴾ قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
فَأَتَى اللَّهُ بُنْيَانَهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ
مِنْ فَوْقِهِمْ وَأَتَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾

- ۱۵ و يتر اوزونده محكم داغلار سالدى كى، سىزى يرغالاندىر ماسين. و چاپلار و يوللار [ياراتدى كى،] سىز اۆز يولونوزو تاپاسىنيز.
- ۱۶ و علامتلر [ده ياراتدى] و اونلار يوللارنى اولدوز واسطه سيله تاپارلار.
- ۱۷ يارادان شخس ياراتمايان شخس كيميدىرمى؟ هنج عبرت اكىرسىنيزمى؟
- ۱۸ آللهين نعمتلىرىنى سايقا ايسته سه نيز، اونو ساپا يىلمز سىنيز. حقيقتا، آلله باغيشلايان و مهرباندير.
- ۱۹ آلله سىزىن گىزلىدىگىنيز و آشكار اتىدىگىنيز هر شىي يىلىر.
- ۲۰ [مشركلرين] آللهدان غىرى چاغىردىقلارى (عبادت اتىدىكلرى) كسلر هنج بير شىي يارادا يىلمزلر، چونكى اۆزلىرى يارادىلمىشديلار.
- ۲۱ اونلار اۆلۈدۈرلر، دىرى دىيىلر و نه وقت دىرىله جكلرىنى ده يىلمىرلر.
- ۲۲ سىزىن تانىرىنيز، واحد بير تانىرىدېر. آخرته ايمان گىرمە يىنلرين اوركلرى [حقى] انكار اتىدىر و اونلار تكبرلوك اتىدىرلر.
- ۲۳ شېه سىز كى، آلله، حقيقتا، اونلار يىن گىزلىدىكلرىنى و آشكار اتىدىكلرىنى يىلىر. او، حقيقتا، تكبرلوك اتىدىر دوست توتماز.
- ۲۴ اونلار: «يىنىز نه نازل اتىدىدېر؟» - دىيىلدىكى زمان دىيىرلر: «اولكىلرين (قدىمكى لرين) افسانه لرىنى!»
- ۲۵ [نهایت بونولا] قىامت گونو اۆز گناھلارينا تاماميله و [هم ده] نادانلىقلارى اوزوندىن يولدىن چىخارتىدىقلارى كىمسە لرىن گناھلارى نىن بير قىسمينه يوكلىنىپلر. بير گۆرون اونلار يىن داشىدىقلارى يوك نىجه ده پسىدېر!
- ۲۶ اونلاردان قاباكتىكلار دا قورغو قوردولار، [آمما] آلله اونلار يىن اتولرىنى تىلدن يىخدى. نىجه ده تاوانلارى (سقىلرى) باشلارينا تۆكۈلدۈ. و عذاب اونلار اۆزلىرى قانمايدىقلارى بير طرفدن گىلدى.

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ
 تُشَاقِقُونَ فِيهِمْ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ إِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ
 وَالْشُّوَاءُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٣٧﴾ الَّذِينَ تَوَفَّيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي
 أَنْفُسِهِمْ قَالَتُوا السَّلَامَ مَا كُنَّا فَعَلُ مِنْ سُوءٍ بَلَى إِنَّ
 اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٨﴾ فَاذْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ
 فِيهَا فَلْيُبَسِّسْ مَشْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٣٩﴾ وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ
 رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرٌ الَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلِأُولَئِكَ
 الْآخِرَةُ خَيْرٌ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ ﴿٤٠﴾ جَنَّاتٌ عَذْنٌ يَدْخُلُونَهَا
 فَنَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ كَذَلِكَ يُجْزَى
 اللَّهُ الْمُتَّقِينَ ﴿٤١﴾ الَّذِينَ تَوَفَّيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ
 سَلَامٌ عَلَيْكُمْ أَذْخَلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
 ﴿٤٢﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرٌ
 رَبِّكَ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمَهُمُ
 اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٣﴾ فَأَصَابَهُمْ
 سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٤٤﴾

- ۲۷ سونرا قیامت گونو اونلاری روسوای ائدر و دئیر: «بارہ لرینده [پیغمبرلرله] مناقشه ائتدیگینیز شریکلیریم هاردا دیر؟» اؤزلرینه علم وئریلمیش اولانلار دئییه جکله: «حقیقتاً، بوگونکو روسواییق و پیسلیک کافرلر اوچوندور».
- ۲۸ اؤزلرینه ظلم ائتمیش اولانلارین جانلارینی ملکلر اگدیقلاری زمان تسلیم اولوب [دئیرلر]: «بیز هنج بیر پیسلیک ائتمیردیک». خیر! آلله، حقیقتاً، سیزین نه لر ائتمیش اولدوغونوزو یاخشی بیلندیر.
- ۲۹ ایندی جهنمین قاپیلاریندان گیرین! اورادا ابدی قالدانسینیز. دوغرودان دا تکبرلورلرین یثری نه یامان پیسیدیر.
- ۳۰ تقوالی اولان شخصلره دئییلر: «رئیسینیز نه نازل ائدییدیر؟» دئیرلر: «یاخشی لیق». یاخشی لیق ائدن شخصلر اوچون بو دنیا دا یاخشی لیق واردیر و دوغرودان دا آخرت اتوی داما یاخشیدیر. و تقوالی لارین پورددو (اتوی) نجه ده گۆزه لیدیر.
- ۳۱ او داخل اولاجاقلاری یئر، عدن جنتلریدیرکی، آلتیندان آرخلار آخار. اونلار اوچون اورادا ایسته دیکلری هر شی واردیر. آلله تقوالیلاری بئله مکافاتلاندیرار (اجر وئرر).
- ۳۲ ملکلر، پاك اولدوقلاری حالدا جانلارینی اگدیقدا دئیرلر: «سلام اولسون سیزه! ائتمیش اولدوغونوز عمللره گۆزه جنته داخل اولون!»
- ۳۳ آیا [کافرلر جان آلان] ملکلرین اونلارا طرف گلمه لریندن ویا سنین ربی نین امری (عذاب) اونلارا گلمه سیندن غیری بیر شیئی گۆزه لیرلمی؟ اونلاردان قاپاکیلار دا بئله ائدیله. آلله اونلارا ظلم ائتمه دی. لاکین اونلار اؤزلری اؤزلرینه ظلم ائدییدیلر.
- ۳۴ ائتدیکلری اؤز پیسلیکلری نین جزاسی اونلارا یتیشدی. و استهزا ائتدیکلری [عذاب] اونلاری یاخالادی (اونلارا حاقلادی).

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبَدْنَا مِنْ دُونِهِ
 مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ
 كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ إِلَّا الْبَلَاغُ
 الْمُبِينُ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ
 وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ
 الضَّلَالَةُ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ
 عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٦﴾ إِنْ تَحْرِضْ عَلَى هُدْيِهِمْ فَإِنَّ اللَّهَ
 لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٧﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ
 جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ بَلَى وَعْدًا
 عَلَيْهِ حَقًّا وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾ لَيْسَ بَيْنَهُمْ
 الَّذِي يَخْتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا
 كَاذِبِينَ ﴿٣٩﴾ إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ
 فَيَكُونُ ﴿٤٠﴾ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا طَلَبُوا
 لِنَبُوَّتِهِمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَا جَزَاءَ لَاحِقَةٍ أَكْبَرُوا كَانُوا
 يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٢﴾

۳۵ شریک قوشاتلار دئدیله: «اگر آله ایسته میدی، نه بیز، نه ده آتالاریمیز اوندان غیرى هیچ بیر شئی عبادت اتمزدیک، اونسوز (اونون حوکمو اولمادان) هیچ بیر شئی حرام اتمزدیک». اوللاردان قاباقلار [دا] بئله ائدیله، پیغمبرلرین عهدده سینده ایسه آچیق-آشکار تبلیغدن غیرى بیر شئی واردیرمی؟

۳۶ و حقیقتاً، بیز هر امته پیغمبر گؤندردیک [کی، دئسین: «آلهها عبادت ائدین، طاغوتدان چکینین!»، اوللاردان بیر قسمینی آله هدايت ائتدی و اوللاردان بیر قسمی ده آزمالی اولدولار. یئر اوزونده دولانیب گورون کی، بکذیب ائدنلرین آخر-عاقبتی نئجه اولدو؟!

۳۷ سن اوللارین هدايت اولونماسینی نه قدهر ایسته سن ده، آله، ضالانده بوراخدینى کیمسه نی هدايت اتمز و اوللار اوچون کؤمک ائدنلر یوخدور. اوللار بوتون گوجلری ایله آلهها آند ایچدیلهرکی: «آله اولن شخصی دیر یلتیمه جکدیر». خیر! بو وعده اونون اوچون حقدیر. و لاکین انسانلارین چوخو بیلمیر.

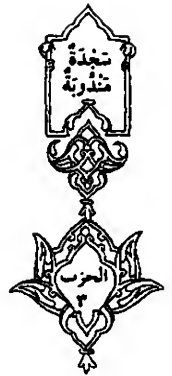
۳۸ [دیریلده جک کی،] اختلافدا اولدوقلاری مسئله لری اوللارا آچیب-آیدینلاشدیرسین و کافر اولانلار دا اؤزلری نین پالانچی اولدوقلارینی بیلسنلر.

۴۰ بیز هر هانسی بیر شئی ایسته دیکده اونا آتاجاق "اول" - دئیهریک. او دا درحال اولار.

۴۱ ظلمه معروض قالدیقدا سونرا آله یولوندا هجرت ائدنلره بو دنیا دا گؤزه ل بیر یترده مطلق دالدا ناجاق و تره ریک. آما یلمیش اولسالار، آخرت اجرى داهایا بؤیوکدور.

۴۲ اوللار صبر ائدنلر و ریکینه توکل ائدنلر دیرلر.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رَجُلًا نُوحِيَ إِلَيْهِمْ فَسَاءَ لَوْ أَهْلَ
 الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ
 الذِّكْرَ لُبَّتَيْنِ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٤﴾ أَفَأَمِنَ
 الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ
 الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٥﴾ أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقْلِبِهِمْ
 فَتَاَهُمْ بِمُحْجَرٍ ﴿١٦﴾ أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَى تَخَوُّفٍ فَإِنَّ رَبَّكُمْ
 لَرْؤُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٧﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ يَتَفَتَّحُونَ أَظِلَالَهُ
 عَنِ اليمِينِ وَالشَّمَائِلِ سُجَّدًا لِلَّهِ وَهُمْ دَاخِرُونَ ﴿١٨﴾ وَلِلَّهِ
 يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةِ
 وَهُمْ لَا يُشْكِرُونَ ﴿١٩﴾ يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ قَوِّهِمْ وَيَفْعَلُونَ
 مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٢٠﴾ وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلَهَيْنِ اثْنَيْنِ إِنَّمَا هُوَ إِلَهُ
 وَاحِدٌ فَإِذَا تَوَلَّى فَاذْهَبُوبِ ﴿٢١﴾ وَلَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ
 الَّذِينَ وَاصِبًا أَفغِيرَ اللَّهُ تَتَقُولُ ﴿٢٢﴾ وَمَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ
 ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ تَجْأَرُونَ ﴿٢٣﴾ ثُمَّ إِذَا كُشِفَ
 الضُّرُّ عَنْكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٢٤﴾

- ۴۳ و [یا محمد!] بیز سندن قاپاق دا اؤزلرینه وحی اتدیگیمیز کیشیلردن غیریمیزی گۆندرمه دیک. اگر بیلیمیرسینیز، ذکر اهلیندن (اهل-کتابدان) سوروشون.
- ۴۴ [اونا گۆره کی، اونلاری] آچیق-آیدین دلیللرله و یازیلارلا [گۆندردیک]، بو قرآنی دا سنه نازل اتدیگ کی، انسانلار اوچون، اونلار گۆندریله نی آیدیتلاشدیراسان، اولای بیلیم کی، اونلار دوشونسونلر.
- ۴۵ آیا پیس [مقصدرله] قورغو قورانلار آللهین اونلاری یشره باتیرماسیندان و یا بیلسمه دیکلری بیر یشردن عذابین گلیب اونلاری [چولقالاماسیندان] آماندادیرلارمی؟
- ۴۶ و یا گزیب دولانارکن [عذابین] اونلاری یاخالاماسیندان [قورخومورلارمی؟] اونلارین قاچاققلاری یوخدور.
- ۴۷ یا اونلاری قورخو حالیندا یاخالاماسیندان [امین دیرلر؟] دوغروان دا سیزین ریینیز شفقتلیدیر و مهرباندیر.
- ۴۸ مگر اونلار آللهین یاراتدیغی هر هانسی بیر شئییه باخیب گۆرمورلر کی، اونلارین کۆلکه لری آلله عاجزانه بیر صورتده ساغا-سولا آییلیب سجده اندیرلر.
- ۴۹ گۆیلرده و یشرده اولان بوتون جانلیلار و ملکله ده هنج بیر تکبرلوك گۆسترمه دن آلله سجده اندیرلر.
- ۵۰ اونلار اؤزلرینه حاکم اولان ریلریندن قورخار و اؤزلرینه امر اولونانلاری یشرینه یشیره رلر.
- ۵۱ و آلله بویوردو: «ایکی تانری قبول اتمه یین! او، آنجاق واحد بیر تانریدیر. ایندیه محض مندن قورخون!»
- ۵۲ گۆیلرده و یشرده نه وارسا، هامیسی اونوندور. خالص دین (مطلق اطاعت) اونوندور. آیا آللهدان غیری بیر کسدن قورخورسونوزمو؟
- ۵۳ هر نه نعمتینیز وارسا، آللهدانیدیر. سونرا سیزه بیر سیخییتی اوز وئرنده [ده] اونا یالواریب یاخاریرسینیز.
- ۵۴ سونرا سیزی او سیخییتی دان قوتاردیقدا، اوندان [گۆررسن کی]، آرانیزدان بیر دسته ریلرینه شریک قوشورلارا

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝ وَيَجْعَلُونَ
لِمَا لَا يَفْلَحُونَ نَصِيبًا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ تَاللَّهِ لَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنتُمْ
تَفْتَرُونَ ۝ وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ وَلَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ
۝ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ
۝ يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَبِهِ أَيُنسِئُكَ عَلَىٰ هُونٍ
أَفَرِيدُتُهُ فِي الْأُتْرَابِ ۚ الْأَسَاءُ مَا يَحْكُمُونَ ۝ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السَّوْءِ وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
۝ وَلَوْ يَوَّاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ
دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ
سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ۝ وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ
أَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ أَنَّ لَهُمُ الْحُسْنَىٰ لَا جَرَمَ لَهُمُ التَّارَ
وَأَنَّهُمْ مُّفْرَطُونَ ۝ تَاللَّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّمَّنْ قَبْلِكَ
فَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَهُمْ وَليَهُمُ الْيَوْمَ وَلَهُمُ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا تِبْيَانًا لِّمَنْ
الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝

- ۵۵ [قوی] اونلارلا وتردیگیمیز شئیلره ناشکرلوك اتسینلر. هله کشف چکین
[گۆرک، آما] تئزلیکله بيله جکسینیز.
- ۵۶ اونلار وتردیگیمیز روزیدن بيلمه دیکلری بیر شئیلره (بوتلره) پای آبییرلار.
آلکها آند اولسون کی، یاخدیغینیز افترالارا گۆره مطلق سورغو-سوالا
چکیلر جکسینیز.
- ۵۷ و آلکها قیزلار قرار وتریرلر. او پاکدیر. اۆزلرینه ایسه ایسته دیکلرینی (اوغلان
اوشاقلارینی قرار وتریرلر).
- ۵۸ اونلاردان بیرینه قیزی اولماسی ایله مۇده وتریلدیکه آجیغینی اوداراق اوزو
قارالار.
- ۵۹ وئرلن مۇده نین پیسلیگی اوزوندن اوز قوموندن قاچیب گیزله نر. [بيلمزکی،]
اونو ذقتله ساخلا سین، یوخسا تورپاغا قویلا سین؟ باخ گۆر نئجه پیس حوکم
الدرلر.
- ۶۰ پیس مثل آخرته ایمان گتیرمه یئرله، یاخشى مثل ایسه آلکها مخصوصدور. او
عزت و حکمت صاحیبیدر.
- ۶۱ و اگر آله انسانلاری ظلملرینه گۆره [عذابا] توتسایدی، یئر اوزونده هنج بیر
جانلینی بوراخمازدی (دیری قویمازدی). لاکین اونلارین [جزاسینی] بللی
بیر وقته قدهر تأخیره سالار. اجللری گلیب چانددیقا ایسه نه بیر ساعت دالی
قالارلار و نه [بیر ساعت] قاباغا کئچرلر.
- ۶۲ اۆزلری خوشلامادیقلارینی آلکها منسوب اندیرلر و دیللیری یالاندان سۆیلر کی
:«گۆزهل عاقبت اونلار اوچوندور!» شبهه سیز کی، اونلار اوچون اود
(جهنم) واردیر و [سرعتله] اورایا سوروله جکلر.
- ۶۳ آلکها آند اولسون کی، [ایما محمد!] سندن قاباقکی امتلره [پیغمبرلر]
گۆندردیک. [لاکین] شیطان اونلارا [چیرکین] عمللرینی بزه کلی گۆستردی
و بوگون [ده] او، اونلارین مولا سیدیر و اونلار اوچون آغریلی عذاب
واردیر.
- ۶۴ و بیز [بو] کتابی سنه آنجاق حقیقنده اختلافا دوشدوکلری شئی اونلارا
آچیقلاماغین اوچون و ایمان گتیرن کیمسه لره هدایت و رحمت اولسون
—دئییه نازل اتدییک.

وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي
 ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٥﴾ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لَتُسْقِيَكُمْ
 مِمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِلشَّارِبِينَ ﴿٦٦﴾
 وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا
 إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّخْلِ أَنْ
 اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿٦٨﴾ ثُمَّ
 كُلِي مِنْ كُلِ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلًا يَخْرُجُ مِنْ
 بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً
 لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٦٩﴾ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَوْفِيكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ
 إِلَىٰ أَرْدَلِ الْعُمرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٧٠﴾
 وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُوا
 بِرَأْدِي رِزْقِهِمْ عَلَىٰ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ أَفَبِنِعْمَةِ
 اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٧١﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا
 وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَوَدَةً وَرِزْقَكُمْ مِنْ
 الطَّيْبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَنَبِغْتِ اللَّهُ هُمْ يَكْفُرُونَ ﴿٧٢﴾

- ۶۵ و آلله گۇيىدىن بىر سو گۇندىردى، اونونلا يىر اوزونو اۇلئىدىن سونرا دىيىلئىدى .
 حقيقتا، انئىدىن كىمىسە لىر اوچون بوندا بۇيوك بىر آيت واردىر .
- ۶۶ شىبھە سىز كى، دۇرد اياقلىلاردا (دو، قارامال، كىچى و قويون دا) سىزىن
 اوچون بۇيوك بىر عبرت واردىر . بىز اونلارنى قارىنلارنىداكى قانلا [هضم
 اندىلمىش] غذا آراسىندىن سىزە خالص (تىمىز) و ايچىنلەر ايچمەسى راحات
 (گىرا) اولان سود ايچىردىرىك .
- ۶۷ سىز خورما و اوزوم مئىو لىرىندىن شراب و [هم ده] پاك روزى آلىرسىنىز،
 دوغرودان دا بوندا باشا دوشىن قۇم اوچون بۇيوك بىر آيت واردىر .
- ۶۸ و سىنىن رىيىن بال آرىسىنا [بىشلە] الهام اتئىدى : «داغلاردا، آغاجلاردا و
 آلاچىقلاردا (داملاردا-پىكلەردە) اۋزونه يۈوا سال» .
- ۶۹ «سونرا بوتون مئىو لىردىن بىر و سونرا بويون اىرەك رىيىن يولونو گىت!» [او
 آرىلارنى] قارىنلارنىدىن انسانلار اوچون شفا اولان مىخلىف رىنگىلەردە بال
 (شەد) چىخىر . حقيقتا، بوندا (آرىلارنى ياشايشىندا) دوشونوب-درك
 اندىن كىمىسە لىر اوچون [آللهىن عظمىتىدىن] بۇيوك بىر آيت واردىر .
- ۷۰ و آلله سىزى يارادىيدىر، سونرا سىزى قىبىس روح انده جىكدىر . سىزدىن بىر
 قىسمىنىز عۇمرون لاپ رذىل (قوجالىق) چاغىنا چاتىدىرلار كى، بىلدىكىلىرىندىن
 ھىچ بىر شىئى داھا بىلىمىز (اونودار) . دوغرودان دا آلله بىلىندىر، قادىردىر .
- ۷۱ آلله روزى باخىمىندىن بەضى نىزى بەضى نىزە اوستون اتىدىدۇر . [آمما روزى
 باخىمىندىن] اوستون اولانلار (وارلىلار) اللرى آلتىندا اولانلار (قوللار) و
 سايرە (يە) اۋز روزىلىرىندىن وىرمىرلر كى، بوندا برابر اولسونلار . آللهىن
 نىعمىتى انكار اتىدىرلر مى؟
- ۷۲ و آلله سىزىن اوچون اۋزونوزدىن زۇجە لىر ياراتتى، زۇجە لىرىنىزدىن دە سىزىن
 اوچون اوغوللار و نۈە لىر عملە گىتىردى، و پاك [شىشىلردىن] سىزە روزى
 وىردى . بىشلە اولان حالدا آيا پىشە دە باطلە اينانىپ آللهىن نىعمىتىنى انكار
 اتىدىرلر!؟

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا
 مِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٧٦﴾ فَلَا
 تَضِرُّهُمُ الْآمْسَالُ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧٧﴾
 ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَمَنْ
 رَزَقْنَاهُ مِنْ رِزْقِنَا حَسَنًا فَهُوَ يَنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا
 هَلْ يَسْتَوِي ۚ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾ وَ
 ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ
 وَهُوَ كَلٌّ عَلَى مَوْلَاهُ أَيْنَمَا يُوَجِّههُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ هَلْ
 يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
 ﴿٧٩﴾ وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ
 الْبَصَرِ أَوْ هَوَافٍ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
 ﴿٨٠﴾ وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بَطُونَ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا
 وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ
 ﴿٨١﴾ أَلَمْ يَكُنْ فِي السَّمَوَاتِ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ
 إِلَّا اللَّهُ أَنْ يَفْ ذَٰلِكَ لَا يَأْتِ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٢﴾

- ۷۳ اَللّٰھى قویوب گۆیلردن و یتردن اونلارا بیر روزی و فرمگه اختیاری اولمایان و
[بیر ایش گۆرمگه] گوجلری چاتمایان شئیله عبادت الدیرلر.
- ۷۴ اَللّٰھى [عبادتده] اوخشارلار قوشمايین! حقیقتاً، اَللّٰھ بیلیر، سیز ایسه
بیلیر سینیز.
- ۷۵ اَللّٰھ بئله بیر مَثَل چکدی: «هئچ بیر شئی گوجو چاتمایان و آپریسی نین مالی
اولان بیر قول ایله وئردیگیمیز گۆزل روزیدن گیزلینده و آشکاردا انفاق ائدن
شخص بیردیرمی؟!»، حمد، تمامیله، اَللّٰھى مخصوصدور. لاکین چوخو
بیلیر.
- ۷۶ و اَللّٰھ [آپری بیر] مَثَل چکیر: «ایکی کیشیدن بیرى دیلسیزدیر (اللدیر)، هئچ
بیر شئیله قادر دئییل و اۆز آقاسینا بیر یوکدور. اونو هارا پوللاسا، خشییر
گتیرمز. آيا او، دوغرو یولدا اولوب عدالته امر ائدن بیر شخصله بیردیرمی؟»
- ۷۷ گۆلرین و یترین غیبی اَللّٰھى مخصوصدور. قیامتین قویماسی بیر گۆز قیرییمی
چکر، یاخود اوندان دا یاخیندیر. حقیقتاً، اَللّٰھ هر شئیله قادردیر.
- ۷۸ اَللّٰھ سیزی آنالارینیزین بطنیندن هئچ بیر شئی بیلمه دیگینیز حالدا چیخارتدی.
سیزه قولاق، گۆز و قلب وئردی کی، بلکه شکر ائله سینیز.
- ۷۹ مگر گۆی اوزونده رام اولموش قوشلاری گۆرمورلر؟ اونلاری تکجه اَللّٰھ
ساخلايیر. حقیقتاً، بوندا ایمان گتیرنلر اوچون بیر چوخ آیت لر واردیر.

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ جُلُودِ
 الْأَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ اقَامَتِكُمْ
 وَمِنْ أَصْوَابِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا أَثَاثًا وَمَتَاعًا إِلَى حِينٍ ﴿٨٥﴾
 وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْجِبَالِ
 أَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ تَقِيكُمُ
 الْبَأْسَ كَذَلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ
 ﴿٨٦﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٨٧﴾ يَرْفُوزَ نِعْمَتِ
 اللَّهِ تُنْكِرُوتُنَهَا وَآكُثَرُهُمْ الْكَافِرُونَ ﴿٨٨﴾ وَيَوْمَ
 نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ
 كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٨٩﴾ وَإِذَا رَأَوْا الَّذِينَ
 ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ
 ﴿٩٠﴾ وَإِذَا رَأَوْا الَّذِينَ أَشْرَكُوا شَرَكَاءَهُمْ قَالُوا
 رَبَّنَا هَؤُلَاءِ شُرَكَاؤُنَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُوا مِنْ دُونِكَ
 قَالِقُوا إِلَيْهِمُ الْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٩١﴾ وَالْقَوْلُ إِلَى
 اللَّهِ يَوْمَ عِذِّ السَّكَمِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٩٢﴾

- ۸۰ و الله سیزین اوچون اولرینیزدن راحتلیق یشلری یاراتدی و حیوان دریلریندن هم کۆچ وقتی، هم ده بیر یشده قالدیغینیز زمان سیزین اوچون یونگول اولر (چادیرلار) یاراتدی و اولارین یونوندان، قزیلندن و توکوندن بیر وقته قده و استفاده ائده جگینیز اورتوکلر و اتمه لر یاراتدی.
- ۸۱ و الله سیزه یاراتدیغی شیلردن چارداقلار، داغلاردان دالدا لانا جاقلار، سیزی ایستیدن قورویان پالتارلار، قورخودان (غیردن) ساخلایان یاراقلی گئیملر یاراتدی. [الله] نعمتینی سیزه بئله تماملادی کی، بلکه اونا تسلیم اولاسینیز.
- ۸۲ [یا محمد! بونولا بئله] اگر یشنه ده اوز دؤندرسه لر؛ سنین وظیفه ن آنجاق آچیق-آیدین تبلیغ اتمکدیر.
- ۸۳ اللهین نعمتینی بیلیر و سونرا اونو دانیرلار و اکثری کافر دیرلر.
- ۸۴ و قیامت گونو هر امتدن بیر شاهد گتیره جه بیک. سونرا کافرلره اذن و یرلمیه جک و اولاردان عذر دیلمه لری ده ایسته یلمیه جک.
- ۸۵ و ظلمکارلار عذابى گوردوکده [عذابلاری] یونگوللشدیر یلمیه جک و اولارا مهلت و یرلمیه جک.
- ۸۶ مشرکلر [قوشدوقلاری] شریکلى گوردوکده دیرلر: «پروردگار! سنی قویوب چاغیردیغیمیز (عبادت ائتدیگیمیز) شریکلىمیز بونلاردیر». [آما] شریکلىر ده اولارلا طرف: «سیز دوغرودان دا یالانچی سینیز»-دئییه سؤز آتارلار.
- ۸۷ اوگون اللهها تسلیم اولارلار و اویدوردوقلاری شیلر ده اولارین [گوزلریندن] ایتمک گئدر.

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ زَادَنَاهُمْ عَذَابًا
 فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ ﴿٨٨﴾ وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ
 أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَى
 هَؤُلَاءِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى
 وَرَحْمَةً وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ ﴿٨٩﴾ إِذَا لَمْ يَأْمُرْ بِالْعَدْلِ
 وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ
 وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَفْطُرْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٩٠﴾ وَآوَفُوا
 بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ
 بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا
 إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٩١﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَقَضَتْ
 غَزَاهُمْ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَاسًا تَتَخَذُونَ آيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ
 أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللَّهُ بِهِ وَلَيُبَيِّنَنَّ
 لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٩٢﴾ وَلَوْ
 شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ
 وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَلَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَفْعَلُونَ ﴿٩٣﴾

- ۸۸ اَلْهٰۤا کافر اولوب اَلْهٰۤین یولوندان ساخلایانلارین فساد نوره تمیش اولدوقلارینا گؤره، عذابلاری اوستونه [قات-قات] عذاب آرتیراریق.
- ۸۹ و قیامت گونو، هر ائمه اؤز ایچلریندن بیر شاهد گتیره ریک و سنی ده بو [ائمه] شاهد گتیره ریک. هر شئی آچیقلايان [هرکسه] هدايت و رحمت و مسلمانلار اوچون بشارت (مژده) اولان بو کتابی سنه نازل اتدیک.
- ۹۰ حقیقتاً، اَلْهٰ، عدالتلی اولماغی، یاخشلی لیق ائتمه یی و یاخینلارا (قوهوملارا) [احتیاجلارینی] وئرمه یی امر ائدیپر؛ فحشانی، پیس ایشی و ظلم ائتمه یی منع ائدیپر. سیزه اؤیود-نصیحت وئریرکی، بلکه عبرت آلا سینیز.
- ۹۱ عهد-پیمان باغلادیغینیز زمان، اَلْهٰین عهدینه وفا ائدین! و آندلارینیزی برکیتدیگدن سونرا پوزمایین! بیر حالدا کی، اَلْهٰی اؤزونوزه شاهد توتوسونوز. حقیقتاً، اَلْهٰ سیزین نه اتدیکلرینیزی بیلیر.
- ۹۲ بیر ائمین، دیگر بیر ائمدن [سای جهتندن] چوخ اولماسی سببینه آرانیزداکی آندلاری قورغو قوراراق "محکمجه اییردیگی ایپلیگینی سونرادان قیران (دیده)ن قادین کیچی" قیرمایین! اَلْهٰ بونونلا سیزی امتحانا چکیر. قیامت گونو ده، حقیقته اختلاف اتدیگینیز شیلری سیزه البته آچیقلا یا جا قدیپر.
- ۹۳ و اگر اَلْهٰ ایسته سیدی، سیزی تک بیر ائمت ائدردی و لاکین او، ایسته دیگینی ضالته بوراخار و ایسته دیگینی ده هدايت ائدر. اتیش اولدوغونوز عملره گؤره، قطعیتله سورغو-سوالا چکیلر جک سینیز.

وَلَا تَخْذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلَ بَيْنَكُمْ فَتَزِلْ قَدَمٌ بَعْدَ
ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا الشَّوْءَ بِمَا صَدَقْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠﴾ وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ
ثَمَنًا قَلِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١﴾
مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُوا
أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ
ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُخْبِتَنَّهُ حَيَوةً طَيِّبَةً
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾ فَإِذَا
قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿١٤﴾
إِنَّهُ لَيَسِّرَ لَكَ سُلْطَانًا عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَجْعِهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ﴿١٥﴾ إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ
هُم بِهِ مُشْرِكُونَ ﴿١٦﴾ وَإِذْ بَدَلْنَا آيَةً مَكَانَ آيَةٍ وَاللَّهُ
أَعْلَمُ بِمَا يَنْزِلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٧﴾ قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ
بِالنَّحْيِ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ آمَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٨﴾

- ۹۴ آرانىزداكى آندلارى قورغويا چشۈرمەين! يوخسا آياغىنىز محكم اولدوقدان سونرا سۈيۈشۈر. [جماعتى] آلله يولوندىن ساخلايدىغىنىز! گۈرە [دنيا] عذابىنى دادارسىنىز و سىزىن اوچون [آخىرتە] بۈيۈك بىر عذاب دا واردىر.
- ۹۵ آللهلا باغلايدىغىنىز عەدى اوجوز ساتماين! دوغرودان دا اگر بىلە سىنىز، آلله يانىندا اولان سىزىن اوچون داها ياخشىدېر.
- ۹۶ سىزىن يانىزدا اولان قورتارىپ تۈكەنر، آللهين يانىندا اولان ايسە قالاندېر، قەلەبىتلە صبر ائىنلەرە ائىدىكرى عملدن داها ياخشى سىنى اجر وئەرە جەيىك.
- ۹۷ هر كس كىشى اولسون يا قادين، مۇمن اولدوغو حالدا ياخشى ايش گۈرۈرسە؛ اونو پاك ياشايشلا ياشاداجاغىق و شېبە سىز كى، اونلارا ائىدىكلرى عمللردن داها ياخشى سىنى اجر وئەرە جەيىك.
- ۹۸ قرآن اوغودوغون زمان قوولموش شىطاندان آلله پناه آبار.
- ۹۹ حقيقتاً، ايمان گتيرىپ اۈز رىكلىنە تۈكل ائىدن شىخصلەرە اونون استىلاسى يوخدور.
- ۱۰۰ اونون استىلاسى تىكجە اونو اۈزۈنە باشچى (ولى—حاکم) ائىدن و [اونون سىبىلە آلله] شرىك قوشانلارېن اوستونەدېر.
- ۱۰۱ يىز بىر آيەنى آيىرى بىر آيەنىن يىرى اىلە دەيشىسك—كى، البتە آلله نە نازل ائىدىگىنى ياخشى بىلىر — :«سن بىر افتراچى سان»، —دئىرلر. [يۈخ]، اونلارېن چۈخو بىلمىرلر.
- ۱۰۲ دئ: «اونو (قرآنى) روح القدس (جبرائىل) سىنىن رېنىن طرفىندىن حق اولاراق نازل ائىدېدېر كى، ايمان گتيرىنلرېن [ايمانىنى] ثابت لىشدىرسىن و مسلمانلار اوچون ھدايت و بشارت اولسون».

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ
لِّسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَزُ وَهَذَا لِسَانٌ
عَرَبِيٌّ مُبِينٌ ﴿١٠٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ
لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ إِنَّمَا
يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿١٠٥﴾ مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ
مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مِنْ أَكْثَرِ عُدْوَانٍ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ
بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ
غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾ ذَلِكَ
بِأَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿١٠٧﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ
عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ
﴿١٠٨﴾ لَأَجْرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٠٩﴾ تَرَى أَنَّ رَبَّكَ
لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فَتَنَّا مُتَجَاهِدُونَ
وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنَ بَعْدِهَا غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٠﴾

- ۱۰۳ و یاخشى يېلىرىك كى، اونلار دىيىرلر : «اونا آبرى بىر نفر اۆيره دير». [بوخ] بىئله دىيىل[بونلارين نسبت وئردىكلرى شخصين دىلى توتقون (عجم) دىلدىر. بو [قرآن] ايسه آچىق - آيدىن عرب دىلدىر.
- ۱۰۴ آللهين آيه لرينه ايمان گتيرمه ينلرى سۆزسوز كى، آلله اونلارى هدايت ائتمز. و اونلار اوچون آفرىلى بىر عذاب واردىر.
- ۱۰۵ تكجه آللهين آيه لرينه ايمان گتيرمه ينلر يالان اويدورورلار و اونلار، حقيقتا، يالانچى دىرلار.
- ۱۰۶ قلىبى ايمان ايله ثابت اولدوغو حالدا [كفره] مجبور ائدىلن شخصدن سوواى، ايمان گتيردىكدن سونرا آللهها كافر اولوب سىنه سىنى كفره آچانلارا آللهدان بىر غضب و اونلار اوچون بۆيوك بىر عذاب واردىر.
- ۱۰۷ بو اونا گۆره دير كى، اونلار دنيا حياتىنى آخىرتدن اوستون توتدولار. دوغرودان دا آلله كافر كيمسه لرى هدايت ائتمز.
- ۱۰۸ بونلار، او كسلردىرلر كى، آلله اونلارين قىلبرىنى، قولاقلاىنى و گۆزلىرىنى مۆهورله يىيدىر، دوغرودان دا غافلر اونلاردىرلار.
- ۱۰۹ شېهه يوخدور كى، آخىرتده زيانا اوغرايانلار دا اونلاردىرلار.
- ۱۱۰ سونرا ظلمه دوچار اولدوقدان سونرا هجرت ائدن، داها سونرا جهاد ائدىب صبر ائدن كيمسه لر اوچون، حقيقتا، سنىن رېين بو [مصيبتلردن] سونرا باغىشلايان و مهرباندىر.

يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ بِجَادِلٍ عَنْ نَفْسِهَا وَتُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَا
 عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٠﴾ وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَوِيَّةً كَانَتْ
 أَمْنَةً مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِنْ كُلِّ مَكَانٍ
 فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَاقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ
 بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ
 فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٢﴾ فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمْ اللَّهُ
 حَلَالًا طَيِّبًا وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ أِتِّبَاهُ
 تَعْبُدُونَ ﴿١٣﴾ إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ
 وَمَا أَهْلَ لَيْفٍ لِلَّهِ بِهِ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ اللَّهَ
 غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٤﴾ وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ
 الْكُذْبَ هَذَا حَلَالٌ وَهَذَا حَرَامٌ لَتَفْتَروا عَلَى اللَّهِ
 الْكُذْبَ إِنْ أَلْذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكُذْبَ لَا يُفْلِحُونَ
 ﴿١٥﴾ مَتَاعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٦﴾ وَعَلَى الَّذِينَ
 هَادُوا وَاحْرَمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَمَا
 ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١٧﴾

۱۱۱ اوگون گلر کی، هر کس اوزونو مدافعه اتمگ باشلار (هر کس اوز هایتنا قالار)، هر کسه ائتدیگی عملین عوضی تمام-کمال وئرلر و اونلارا اصلا حقسیزلیک اولماز.

۱۱۲ آلله بیر شهری مثل چکدی کی، او شهر امن-آمانلیق و آرخاییلیق ایچینده اییدی. روزیسی هر یثردن بول-بول گلیردی. سونرا اهاالیسی آللهین نعمتلیرینه کفر دوشدو، آلله دا اونلارا ائتدیکلری [عمللره] گوره آجلیق و قورخو اؤرتوگونه [بورویوب فلاکت دادینی] دادیزدیدی.

۱۱۳ شبهه سیز کی، اونلارین اوز ایچیندن اونلارا بیر پیغمبر گلدی، اونو ایسه تکذیب ائتدیبلر. نتیجه ده ظالم اولدوقلاری حالدا عذاب اونلاری یاخالادی.

۱۱۴ ایندی، آللهین سیزه وئردیگی حلال و پاک روزیلردن ییین و اگر تکجه آلله ابادت ائدیرسینیزسه اونون نعمتلیرینه شکر ائدین!

۱۱۵ [آلله] سیزه آنجاق موردار [حیوانی]، قانی، دونوز آتینی و آللهدان غیرسی نین آدینا کسلن حیوانین آتینی حرام ائدیدی. بونونلا بشله هر کس [اونلاری] یشمک مجبوریتینده قالسا افراط اتمه دن و حدی آسمادان [اونلاری] ییته بیلر. شبهه سیز کی، آلله چوخ باغیشلايان و چوخ رحمیلیدیر.

۱۱۶ دیلرینیزی یالان دئمگه آکیشدیراراق یالان اویدوروب دئمه یین کی: «بو حلالدیر بو دا حرام». یوخسا آلله افترا یاغمیش اولارسینیز. حقیقتاً، آلله یالان اویدوران کیمسه لر نجات تاپمازلار.

۱۱۷ [اونلار اوچون] آزاچیق فایدا وار و [عین حالدا] اونلار اوچون آخیریلی عذاب دا واردیر.

۱۱۸ سنه سؤیله دیکلریمیزی بوندان اوک یهودی اولانلارا دا حرام ائتدیگ، بیز اونلارا ظلم اتمه دیک، لاکین اونلار اؤزلری اؤزلرینه ظلم ائتدیبلر.

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا الشُّوْءَ بِجَهَآلَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ
 بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٦٦﴾
 إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ
 ﴿١٦٧﴾ شَاكِرًا لِنِعْمَةِ إِبْرَاهِيمَ وَهَدَاهُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
 ﴿١٦٨﴾ وَاتَّبَعَهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَآتَتْهُ فِي الْآخِرَةِ لَبَنٌ
 الصَّالِحِينَ ﴿١٦٩﴾ ثُمَّ آوَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ إِنَّا نَتَّبِعُ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ
 حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٧٠﴾ إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى
 الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ
 الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧١﴾ أَدْعُ إِلَى
 سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ
 بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ
 وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١٧٢﴾ وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا
 عُوقِبْتُمْ بِهِ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِلصَّابِرِينَ ﴿١٧٣﴾ وَاصْبِرْ وَمَا
 صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَلَالٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ
 ﴿١٧٤﴾ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿١٧٥﴾

- ۱۱۹ [یونونلا بئله]، سنن ریین، بیلمه دن (جهل اوزوندن) پیس ایش گۆرن و سونرا تۆیه اندیب اصلاح اولان کیمسه لر اوچون، دوغرودان دا اوندان سونرا سنن ریین چوخ باغیشلایان و مهرباندیر.
- ۱۲۰ حقیقتاً، ابراهیم، آلله اطا عتکار، حقه تابع [تک باشینا] بیر مکت ایدی و مشرکلردن دئییلدی.
- ۱۲۱ اونون نعمت لرینه شکر ائدن ایدی. [آلله] اونو سئچدی و دوغرو یولا هدایت ائتدی.
- ۱۲۲ دنیا دا اونا یاخشلیق وئر دیک و حقیقتاً، آخرت ده صالحلردن دیر.
- ۱۲۳ سونرا سنه وحی ائتدیک کی: «باطلدن اوزاق اولوب حقه یۆنه لن ابراهیمین دینینه تابع اول! [چونکی] او مشرکلردن دئییلدی».
- ۱۲۴ شنبه [حؤکمور]، اونون باره سینده اختلاف ائدنلره [واجب] ائدیلدی و قطعیتله سنن ریین قیامت گونو، اختلاف ائدی کلری مسئله ده اونلارین آراسیندا حؤکم وئره چکدیر.
- ۱۲۵ حکمتله، گۆزه ل اؤیود- نصیحتله (موعظه ایله) اۆز ریی نین یولونا چاغیر و اونلار لا ان گۆزل شکیلده مباحثه ائت! حقیقتاً، سنن ریین یولوندان آزان کیمسه یه یاخشلی بلددیر و او هدایت تاپانلاری دا یاخشلی تانییاندیر.
- ۱۲۶ و اگر جزا وئره چک اولسانیز، سیزه وئریلن جزا نیکمی اونلاری جزا لاندیرین و اگر صبر ائتسه نیز، بو، صبر ائدنلر اوچون داها خئیر لیدیر.
- ۱۲۷ و صبر ائت و سنن صبرین آنجاق آلله یین کؤمگی ایله دیر. اونلار اوچون محزون اولما! و قوروقلاری قورغولارا گۆره ده دار یخما!
- ۱۲۸ حقیقتاً، آلله تقوالی اولانلار و یاخشلی لیق ائدنلرله دیر.

سورة الانعام مكية ثمان وعشرون آية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنْ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ
الْأَقْصَا الَّذِي بَارَكْنَا خَلْقَهُ لِرَبِّهِ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ
الْبَصِيرُ ۝ وَآتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِبَنِي إِسْرَءِيلَ
أَلَّا يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِي وَكَيْلًا ۝ ذُرِّيَّتَهُ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ
نُوحٍ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا ۝ وَقَضَيْنَا إِلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ
فِي الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوكُنَّ كِبَرًا ۝
فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَئِهِمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ
فَجَاوَزُوا خِلَالَ الدِّيَارِ وَكَانَ وَعْدًا مَفْعُولًا ۝ ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ
الْكُوفَةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ
نَفِيرًا ۝ إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ أَنْفُسَكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا
فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسُوءُوا وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ
كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَمِلُوا تُبَرِّكُوا ۝

اسراء سوره سی [۱۷]

بو سوره قرآن - کریمین اون یئددینجی سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۱۱۱) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ آیت لریمیزی گؤستمک اوچون بنده سینی بیر گنجیه وقتی مسجدالحرامدان اطرافینی برکتلی اتدیگیمیز مسجدالاقصایه آپاران [آله] پاک و مقدس دیر. او، اتشیدن و گؤرن دیر.
- ۲ موسایه کتاب و توردیک و او کتابی: «مندن باشقا هیچ بیر وکیل تونمایین!» - دئییه اسرائیل او لادینا پول گؤسترن اتدیک.
- ۳ ای نوح ایله بیر لیکده [گمی ده] داشیدیفیمیز کیمسه لرین نسل لری! دوغرو دان دا او چوخ شکر ائدن بنده ایدی.
- ۴ [اؤز] کتابلاریندا اسرائیل او لادینا بیلدیردیک کی: «بئر اوزونده ایکی دفعه فساد سالاجاقسینیز و چوخ بؤیوک بیر عاصی لیک ائده چکسینیز».
- ۵ او ایکی سیندن بیرینجیسی نین وقتی گلدیکده، اوستونوزه چوخ گوجلر اولان اؤز بنده لریمیزدن گؤنردیک. اونلار ایسه اتولرینیزین آراسیندا سیزی آختاریردی لار. بو وعده آرتیق یئرینه یئتیرلمه لی ایدی.
- ۶ سونرا [قهر - غلبه و ثرمکله] اونلارا غالب اتدیک. سیزه ماللار و اوغوللارلا کؤمک اتدیک و سیزی سای (نفرات) باخیمیندان داها چوخالتدیق.
- ۷ اگر یاخشیلیق اتسه نیز [اصلینده] اؤزونوزه اتمیش اولورسونوز و اگر یسلیک اتسه نیز [هفته] ده اؤزونوزه اتمیش اولورسونوز. و سون وعده [نین وقتی] گلیپ چاتاندا [بیر دسته نی اوستونوزه گؤنردیک] کی، سیزی غمگین اتسینلر و او مسجده (بیت المقدسه) ایلک دفعه گیردیکلری کیمی گیرسینلر و آله کتچیردیکلری هر شئی محو اتسینلر.

عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يَرْحَمَكُمُ ۖ وَإِنْ عُذْتُمْ عُدْنَا ۚ وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ
 حَصِيرًا ﴿٨﴾ إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ
 الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٩﴾ وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
 بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٠﴾ وَيَذِيعُ الْإِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ
 بِالْخَيْرِ ۚ وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولًا ﴿١١﴾ وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَاتَيْنِ
 فَمَنْ تَبَايَعَا اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ مُبْصِرَةً لِّتَسْتَعْلَمُوا فَضْلًا
 مِنْ رَبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابِ ۚ وَكُلُّ شَيْءٍ فَضْلَانَا ۚ
 تَفْصِيلًا ﴿١٢﴾ وَكُلُّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ ۚ وَنُخْرِجُ لَهُ
 يَوْمَ الْقِيَمَةِ كَيْدًا يَلْقَاهُ مِنْشُورًا ﴿١٣﴾ أَفَرَأَيْتَ كَيْدُكَ كُفًى
 بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا ﴿١٤﴾ مَنِ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي
 لِنَفْسِهِ ۚ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ
 أُخْرَىٰ ۚ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ تَبْعَثَ رَسُولًا ﴿١٥﴾ وَإِنَّا آرَدْنَا
 أَنْ نُهْلِكَ قُرْيَةَ أَمْرًا مُّتَرَفِيهَا فَنَقْصِفُهَا فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ
 فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ الْقُرُونِ مِنْ
 بَعْدِ نُوحٍ ۚ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿١٧﴾

- ۸ اوميد ائدیلیر کی، رینیز سیزه رحم اتسین. [أما گناها] قایستانیز، بیز ده [عذاب وفرمگه] قاییداریق. بیز، جهنمی کافرلردن اؤترو بیز زندان ائتدیک.
- ۹ حقیقتاً، بو قرآن چوخ محکم اولان آینه طرف هدايت ائدیر و صالح عمللر ائدن مؤمنلره بشارت و قریر کی، اونلار اوچون بؤیوک اجر واردیر.
- ۱۰ آخرته ایمان گتیرمه ینلره ایسه، آغریلی عذاب حاضیر لامیشیق.
- ۱۱ انسان خئیره دوعا ائتدیگی کیمی شره ده دوعا ائدر. انسان ذاتاً قاریخاندیر.
۱۲. بیز، گنجه ایله گوندوزو ایکی علامت [معین] ائتدیک. گنجه علامتینی قارائلیق و گوندوز علامتینی ایشیقلیق ائتدیک کی، رینیزدن بیز مرحمت دیله په سینیز، ایللرین سایینی و حساب [—کتابی] دا بیله سینیز. بیز هر بیر شئی تفصیلاتی ایله آیدینلاشدیردیق.
- ۱۳ هر بیر انسانین نامه—عملینی اؤز بونونا دولادیق و قیامت گونو اونو بیز کتاب کیمی چیخارداریق کی، اونو قاباغیندا آچیلیمیش گؤرسون.
- ۱۴ «اوخو کتابینی! بو گون اؤزون—اؤزوندن حساب چکمگه کفایتسن!»
- ۱۵ هر کس [دوغرو] یولا گلیسه، اصلینده اؤزو اوچون گلیبدیر و هر کس [دوغرو] یولدان آزمیشسا، اؤز زیانینا آزیبدیر. هنج بیر گناهکار آیرسی نین گناهینی داشیماز. بیز پیغمبر گؤندرمه میشدن عذاب وفرن دئیلیک.
- ۱۶ بیز شهری هلاک ائتمک ایسته دیکده اونون [ناز—نعمت اهیچنده یاشامیش] اعیانلارینا [پیغمبرلرینه اطاعت اتسینلر—دیه] فرمان و فره ریک. اونلار [عصیان ائلیب] اورادا پس—پس ایشلر گؤررلر، نتیجه ده عذاب اونلارا واجب اولار. بیز ده اونو آلت—اوست ائده ریک.
- ۱۷ [گؤر] بیز نوحدان سونرا نچه—نچه نسللری هلاک ائتمیشیک. کفایتدیر کی، سینین ریین بنده لرین نین گناهلارینی ییلندیر [و] گؤرندیر.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ
 جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلِيهَا مِذْمُومًا مَذْحُورًا ﴿١٨﴾ وَمَنْ أَرَادَ
 الْآخِرَةَ وَسَعَى لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ
 مَشْكُورًا ﴿١٩﴾ كَلَّا نُمَدُّ هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ
 وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ﴿٢٠﴾ أَنْظِرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ
 عَلَى بَعْضٍ وَلِلْآخِرَةِ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأكْبَرُ تَفْضِيلًا ﴿٢١﴾
 لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا مَخْذُومًا
 ﴿٢٢﴾ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا
 إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أَوْفٍ
 وَلَا تَنْهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٢٣﴾ وَخَفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذِّكْرِ
 مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُل رَّبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا ﴿٢٤﴾ رَبُّكُمْ
 أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنْ تَكُونُوا صَادِقِينَ فَإِنَّهُ كَانَ
 لِلْأَوَابِينَ غَفُورًا ﴿٢٥﴾ وَأَنْتَ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقُّهُ وَالْمُسْكِينِ
 وَابْنِ السَّبِيلِ وَلَا تَبْذُرْ نَبْذِيرًا ﴿٢٦﴾ إِنْ الْمُبْذِرِينَ كَانُوا
 إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ﴿٢٧﴾

- ۱۸ هر کس فانی دنیائی ایسته سه، تنزلیکله ایسته دیگیمیزی ایسته دیگیمیز (اراده اتدیگیمیز) شخصیسه وئره ریک، سونرا دا جهنمی اونا قرار وئره ریک. او دا اورایا قینانمیش و قوولموش حالدا واصل اولار.
- ۱۹ و هر کس مؤمن اولان حالدا آخرتی ایسته سه و لازمی سعینی گؤسترسه، [پیلسین کی،] اونلارین چالیشمالاری اجر وئرلمه لیدیر.
- ۲۰ هر ایکی [دسته یه]: هم اونلارا، هم ده بونلارا ری نین عطاسیندان (نعمتیندن) وئریریک. ری نین نعمتی هنج کیمه منع اندیلمیش دیلیدیر.
- ۲۱ بیر گؤر! بعضی سینی بعضی سیندن نئجه اوستون ائتمیشیک. قطعیه، آخرتده داها بؤیوک درجه لر و داها بؤیوک اوستونلوك واردیر.
- ۲۲ آله ایله بیرلیکده آیری بیر تاتری قبول ائتمه! یوخسا دانلاق آکتیندا قالیب روسوایلیغا دوشرسن.
- ۲۳ ری ن امر ائدییدیر: «آلهدان غیریسینه عبادت ائتمه یین و والدینلره یاخشی لیک ائدین! اگر اونلارین بیر ی هر ایکسی سنین یانیندا قوجالسالار اونلارا: "اوف!" - بئله دئمه! باشلارینا قیشقیرما و اونلارلا خوش دانیش!
- ۲۴ تواضعکارلیق قانادینی اونلارا مهربانجاسینا آج و دی: «پروردگارا! اونلار کؤرپه لیگیمده منی بؤیودن (تربیه ائدن) کیمی سن ده اونلارا مرحمت ائت».
- ۲۵ سیزین ری نینز اوره کلرینیزده اولانلاری داها یاخشی بیلندیر. اگر عمللری صالح اولسانیز، ری نینز حقیقتاً، توبه ائدنلری باغیشلایاندیر.
- ۲۶ و قوهوم- اقربایا حقینی وئر، میسکینه و یولدا قالمیشا دا [حقینی وئر]. و سپ- سوورما (اسراف ائتمه)!
- ۲۷ حقیقتاً، اسرافکارلار شیطانلارین قارداشلاریدیرلار. شیطان ایسه اؤز ری نه نانکوردور.

وَأَمَّا تَعْرِضْنَ عَنْهُمْ أَيَّغَاءَ رَحْمَةٍ مِنْ رَبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ
 قَوْلًا مَيْسُورًا ﴿٣٨﴾ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا
 كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَحْسُورًا ﴿٣٩﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن
 يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِبَصِيرَةٍ ﴿٤٠﴾ وَلَا تَقْتُلُوا
 أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةً إِمَّا لَقِيْتُمْ نَحْنُ نَرِزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ
 كَانَ خِطَاءً كَبِيرًا ﴿٤١﴾ وَلَا تَقْرَبُوا الرِّزْقَ إِنَّمَا كَانَ فَاخِشَةً وَسَاءَ
 سَبِيلًا ﴿٤٢﴾ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَن
 قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيهِ سُلْطَانًا فَلَا يَسْرِفُ فِي الْقَتْلِ
 إِنَّمَا كَانَ مَنصُورًا ﴿٤٣﴾ وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ
 حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّا الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا ﴿٤٤﴾
 وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِنَّا كِلْتُمُ وَرِثَاؤُا بِالْقِسْطِ مِنَ الْمُسْتَقِيمِ ذَلِكَ
 خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٤٥﴾ وَلَا تَقْفُوا مَالَكُمْ بِهِ عَلِمَ أَنَّا السَّمْعُ
 وَالْبَصَرُ وَالْفُؤَادُ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عِنْدَهُ مَسْئُولًا ﴿٤٦﴾ وَلَا تَمْشِ
 فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَن تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَن تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا
 ﴿٤٧﴾ كُلُّ ذَلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٤٨﴾

- ۲۸ اگر رَیْبَنَدَن اومدوغون بیر مرحمتی طلب اتمک مقصدی ایله اونلاردان اوز دؤندیرسن (اوزاقلاییرسان)؛ باری اونلارلا یومشاق دانیش!
- ۲۹ ایلی بونونا دولما (چوخ الی برک اولما) چوخ [دا] آل آچیقلیق ائلمه! یوخسا دانلاق آلتیندا قالیب پشیمان اولارسان.
- ۳۰ شبهه سیز کی، سنین رَیْبَن اِهسته دیگی هر هانسی شخصین روزیسنی گنیشلندیریر و یا تنگیشدیریر. چونکی او، بنده لرین [حالینی] یاخشى ییلن [و] گؤرندیر.
- ۳۱ یوخسوللوق قورخوسوندان اوشاقلارینیزی اؤلدورمه یین! ییز اونلاردا، سیزه ده روزی و ثریریک. چونکی، اونلاری اؤلدورمک بؤیوک گناهدير.
- ۳۲ زنایا یاخین دوشمه یین! چونکی او چوخ چیرکین بیر عمل و پیس بیر یولدور.
- ۳۳ اَللّٰهین حرام اتدیگی نفسی (جانى) حقسیز یثره [اصلا] اؤلدورمه یین! هر کس مظلومجاسینا (حقسیز یثره) اؤلدورولسه؛ اونون "ولی" سینه اختیار وئردیک. [لاکین او ولی ده قصاص اولاراق قاتلی] اؤلدورمکده حدی آشماسین. اونا گؤره کی، [شرعیتین بو حوکملری ایله، مقدارینجا] اونا کؤمک اولونوبدور.
- ۳۴ یاخشى نیت استثنا اولماقلا، یتیمین مالینا، حدی-بلوغا چاتانا قده یاخین دوشمه یین! عهده ونا ائدین! چونکی [عهدینی پوزان] عهدی [ی] باره سینده سوآلا چکیلر جکدیر.
- ۳۵ اؤلچنده اؤلچونور نسا ملایین و دوزگون تره زی ایله چکین کی، بو، داهای خشییرلیدیر و نتیجه باخیمیندان داهای گؤزه لدير.
- ۳۶ ییلمه دیگین بیر شیین دالینجا گتتمه! چونکی قولاق، گؤز، اورک و بونلارین هامیسی، سورغو-سوآلا چکیلر جکلر.
- ۳۷ یثر اوزونده تکبر له گزمه! چونکی سن نه یثری پارا بیلرسن، نه ده بوی آتیب داغلارا چاتا بیلرسن.
- ۳۸ بوتون [نهی اتدیگیمز] پیس ایشلر سنین ری نین یانیندا بیه نیلمه پن (خوشا گلمه پن) شکیلر دیر.

ذَلِكُمْ مِمَّا أَوْحَى إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ
 إِلَهًا آخَرَ فَتُلْقَى فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَذْمُورًا ﴿٢٦﴾ أَفَأَصْفِيكُمْ رَبُّكُمُ
 بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِنَاثًا إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا عَظِيمًا
 ﴿٢٧﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِتَذَكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا
 نُفُورًا ﴿٢٨﴾ قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذًا لَابْتَغَوْا إِلَى ذِي
 الْعَرْشِ سَبِيلًا ﴿٢٩﴾ سُبْحَانَ وَتَعَالَى عَمَّا يُقُولُونَ غُلُوبًا كِيرًا ﴿٣٠﴾ تُسَبِّحُ
 لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
 وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُ إِنَّه كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٣١﴾ وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ
 جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَسْتُورًا ﴿٣٢﴾
 وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ
 وَقْرًا وَإِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَوَّاعًا عَلَى آذَانِهِمْ
 نُفُورًا ﴿٣٣﴾ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ
 نَجْوَى إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْنُونًا ﴿٣٤﴾ أَنْظِرْ
 كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٣٥﴾ وَقَالُوا
 إِنَّا كُنَّا عِظَامًا مَرْفُوفًا إِنَّا كُنَّا لَمُبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٣٦﴾

- ۳۹ بونلار، سنن ربن سنه حکمت اولاراق وحی ائتدیگی شیلردندیر. [ای انسان!] ائله ايله برابر آیری بیر تانیرنی قبول ائتمه! یوخسا قینانمیش و قوولموش بیر حالدا جهنمه آتیلارسان.
- ۴۰ مگر ربینیز اوغلانلاری سیزین اوچون سنجیب، اؤزو اوچون ملکلردن قیزلار گؤتوردو؟ دوغروسو چوخ ینکه سؤزلر دانیشیرسینیز.
- ۴۱ بیز، بو قرآندا، عبرت آلمالاری اوچون [آیت لری] دؤندریب دئدیک. آما اونلارین تکجه نفریننی آرتیردی.
- ۴۲ دئ: «اگر، ائله ايله یئرلیکده اونلارین دئدیکلری کیمی آیری تانریلار اولسایدی، اوندا اونلار عرشین صاحبنه بیر یول آختاراردیلار».
- ۴۳ او پاکدیر، اوجادیر و اونلارین دئدیکلریندن چوخ — چوخ یوکسکدیر.
- ۴۴ یشددی گؤی، یش و اونلاردا اولان بوتون مخلوقلار ائله تقدیس ائدیملر. هنج بیر شی یوخدور کی، ائله تقدیس ائتمه ییب اونا حمد دئمه سین. لاکین سیز اونلارین تقدیس و تسییحینی آنلامازسینیز. حقیقتاً، او، حلملی دیر و باغیشلاپاندیر.
- ۴۵ سن قرآن اوخودوغون زمان سنینله آخرته ایمان گتیرمه ینلرین آراسینا گیزلین بیر پرده چکیریک.
- ۴۶ قلبلرینی بورونجگه بورمله دیک کی، اونی آنلاماسینلار، ائله جه ده قولاقلارینی آغیر ائتدیک. سن قرآندا ربینی واحد تانری اولاراق آندیغین (یاد ائتدیگین) زمان اونلار نفرتدن آرخالارینی چتویرلر.
- ۴۷ اونلار سنه قولاق آسدیقلاری زمان نه مقصد ايله قولاق آسدیقلارینی بیز داهایا یاخشى بیلیریک. و [هابشله] گیزلین — گیزلین پیچیلداشانلاردا، او ظلمکارلارین: «سیز آنجاق اوسونلانمیش بیر آداما اویورسونوز»، — دئدیکلرینی ده [یاخشى بیلیریک].
- ۴۸ باخ گؤر! سنه نجه مثلر چکدیلر و نتیجه ده [یولدان] آزیدیلر. داهایا دوغرو یولو تاپا بیلملر.
- ۴۹ وئدیملر: «آیا بیز سور — سوموک و توز — تورپاق اولدوقدان سونرا، نزدن یارانیب دیرله جه ییکمی؟»

قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ﴿٥١﴾ أَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ
 فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُنْغِضُونَ
 إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ قُلْ عَسَى أَنْ يَكُونَ قَرِيبًا
 ﴿٥٢﴾ يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْجُدُونَ بِحَمْدِهِ وَتَنْظُرُونَ أَنْ لَيْسَ لَكُمْ
 إِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٣﴾ وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ
 الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ بَيْنَهُمَا الشَّيْطَانُ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا
 مُبِينًا ﴿٥٤﴾ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِنْ يَشَاءِ رَحْمَتُكُمْ أَوْ إِنْ يَشَاءِ يُعَذِّبْكُمْ
 وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿٥٥﴾ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَنْ فِي السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَى بَعْضٍ وَاتَّخَذُوا أَوْدَ
 زَبُورًا ﴿٥٦﴾ قُلْ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِهِ فَلَا يَمْلِكُونَ
 كُفُّوا الصَّرْعَ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ﴿٥٧﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ
 يَبْتَغُونَ إِلَى رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ
 وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ﴿٥٨﴾
 وَإِنْ مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَمَةِ أَوْ مُعَذِّبُوهَا
 عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٥٩﴾

- ۵۰ [یا محمد! اونلار! دئی: «ایستر داش اولون یا دمیر»]
- ۵۱ «یا اوره گینیزده بؤیوک نظره گلن [هر هانسی] بیر مخلوق اولون»، [یشنه ده دیريله جکسینیز]. اونلار دئییه جکلر: «بیزی کیم قایتاراجاق (دیریلده جک)؟»
- دئی: «ایلک دفعه سیزی یوخدان یارادان کس». اونلار باشلارینی بولاییب دئیرلر: «بو نه وقت اولاجاقدیر؟» دئی: «بلکه ده بو یاخین زماندا».
- ۵۲ سیزی [حق-حسابا] چاغیردینی گون اونا حمد اندرک درحال جواب وئره جکسینیز. ائله ظن آنده جکسینیز کی، [دنیا دا] آنجاق آزا جیق قالیبسینیز.
- ۵۳ [یا محمد! بنده لریمه دئی: «چوخ گوزله اولان سوزلر سؤیله سینلر». شیطان اونلارین آراسینی قاتا بیلر. حقیقتاً، شیطان انسان اوچون آجیق-آشکار دوشمندیر.
- ۵۴ سیزین ربینیز سیزه یاخشى بللیدیر. ایسترمه سیزه رحم اندر، ایسترمه ده سیزه عذاب وئره. سنی اونلار وکیل گوندرمه میشیک.
- ۵۵ و سنین ربین گؤیلرده و یرده اولانلاری داها یاخشى بیلیر. دوغروسو، بیز پیغمبرلردن بعضی سینی بعضی سینه اوستون ائتدیک و "داودا" زبور وئردیک.
- ۵۶ دئی: «آلهلهدان غیرى [تانری] گمان ائتدیگینیزی چاغیرین! اونلار سیزی نه سیخیتی دان قورتارا بیلرلر و نه ده [حالینیزی] ده یشمگه قادردیرلر».
- ۵۷ اونلارین [تانری اولاراق] چاغیردیقلاری کیسه لرین [اوزلری] ریکرینه [یاخینلاشماق اوچون] بیر وسیله اختاریرلار [گؤرسونلر] کی، اونلارین هانکیسی [اونا] داها یاخیندیر. اونون رحمتینی اومارلار و عذابیندان قورخارلار. حقیقتاً، ربی نین عذابى قورخولودور.
- ۵۸ قیامت گونوندن اول [عصیان ائتدیکلری تقدیره] هلاک ائتمه په جگیمیز و یا شدتلى عذاب ایله عذاب وئرمه په جگیمیز، هئج بیر شهر یوخدور. بو، [ایلاهی] کتابدا یازیلیدیر.

وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوَّلُونَ
وَاتَيْنَا ثَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ
إِلَّا تَخْوِيفًا ﴿٥٩﴾ وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطُ بِالنَّاسِ
وَمَا جَعَلْنَا الرَّغْيَا الَّتِي آرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ
وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ وَنُخَوِّفُهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا
طُغْيَانًا كَبِيرًا ﴿٦٠﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلَّذِينَ كَفَرُوا اسْجُدُوا لِلْإِدَمِ
فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ قَالَ أَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتُ طِينًا ﴿٦١﴾ قَالَ
أَرَأَيْتَكَ هَذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَنْ أَخْبُرَنِي إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ لَأَحْنِيَنَّكَ دُرِّيَّتَهُ الْأَقِيلَا ﴿٦٢﴾ قَالَ أَذْهَبُ فَمَنْ
يَتَّبِعْكَ مِنْهُمْ فَأَنْ جَهَنَّمَ جَزَاءُكُمْ جَزَاءً مَوْفُورًا ﴿٦٣﴾ وَاسْتَغْفِرْ
مَنْ اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْالِكَ
وَرَجْلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعِندَهُمْ وَمَا
يَعْبُدُونَ إِلَّا الشَّيْطَانَ الْأَعْرُورَ ﴿٦٤﴾ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ
سُلْطَانٌ وَكَفَى بِرَبِّكَ وَكِيلًا ﴿٦٥﴾ رَبُّكَ الَّذِي يُزْجِي لَكُمُ
الْفُلُوكَ فِي الْبَحْرِ لِيَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ إِنَّه كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٦٦﴾

۵۹ بیزیم بیر سیرا معجزه لر گؤندرمه گیمیزه مانع اولان شئی، آنجاق بودور کی، اولکیلیر (کنجیمیش امتلر) اونلاری تکذیب اتدیلر. — ثمود [قؤمونه] آچیق — آشکارا بیر معجزه اولاراق دیشی دوه وئردیک، اونلار ایسه اونا (اونون حقیقته) ظلم اتدیلر. بیز معجزه لری آنجاق قورخوتماق اوچون گؤنده ریریک.

۶۰ بیر زمان سنه دئدیک: «حقیقتاً، سنین ربّین بوتون انسانلاری احاطه ائدیدير». سنه گؤستردیگیمیز رؤیانی و قرآندا لعنت لیمیش آغاچی انسانلار اوچون ساده جه بیر امتحان وسیله سی اتدیک. اونلاری قورخودوروق، لاکین، بو اونلارین آنجاق طغیانلارینی آرتیریر.

۶۱ بیز، ملکلره دئینده کی: «آدمه سجده ائدین!» ابلیس دن سوای هامیسی سجده اتدیلر. [ابلیس] دئدی: «پالچیق دان یاراتدیغین شخصه سجده ائدیم می؟»

۶۲ [ابلیس ینته] دئدی: «بیر دئی گؤرک! مندن عزیز (اوستون) توتدوغون شخص بودورمو؟ اگر منه قیامت گونونه قده ر مهلت وئره سن، آز بیر دسته دن سوای اونون بوتون نسلینی مطلق تار — مار ائده رم.»

۶۳ بویوردو: «چیخ گئت! اونلاردان کیم سنه اویارسا، سیزین جزائیز، نام بیر جزا اولماقلا، جهنمدیر.»

۶۴ «و اونلاردان کیمی باجاریرسان، سسینله یشریندن اوینات، آتلی لارینلا و پیادلارینلا اونلارین اوستونه یوگور. ماللار و اوولادلاردا اونلارا شریک اول و اونلارا وعده وئر». شیطان ایسه اونلارا آنجاق پالان وعده وئرر.

۶۵ «حقیقتاً، منیم بنده لریمین اوستونده سنین هتج بیر استیلان (حؤکمرانلیغین) اولایلمز. سنین ربّی نین وکیل اولماسی کفایتدیر.»

۶۶ سیزین ربّینیز او کسدیر کی، اونون فضل — کرمیندن روزینیزی تاپماق اوچون دریادا سیزین اوچون گمیلری حرکت گئیردی (اوزدوردو). حقیقتاً، او، سیزین اوچون چوخ مهرباندير.

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا آيَاتُنَا فَلَمَّا
نَجَّيْكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا ﴿٦٧﴾
أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يُخْصِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا
ثُمَّ لَا تَجِدُوا وَالَكُمُ وَكِيلًا ﴿٦٨﴾ أَمْ أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً
أُخْرَىٰ فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ
ثُمَّ لَا تَجِدُوا وَالَكُمُ عَلَيْنَا يَبْتِغَا ﴿٦٩﴾ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ
وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَىٰ كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿٧٠﴾ يَوْمَ نَدْعُوا
كُلَّ إِنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ فَمَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُولَئِكَ
يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يَظْلُمُونَ فِتْيَلًا ﴿٧١﴾ وَمَنْ كَانَ فِي
هَذِهِ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٧٢﴾ وَإِنْ كَادُوا
لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهُ
وَإِنَّا لَا نَتَّخِذُكَ خَلِيلًا ﴿٧٣﴾ وَلَوْلَا أَنْ ثَبَّتْنَاكَ لَقَدْ كِدْتَ
تَرُكِنُ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا ﴿٧٤﴾ إِنَّا لَا ذِفَّاكَ ضِعْفَ الْحَيَاةِ
وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿٧٥﴾

- ۶۷ دریادا باشینیزا بیر فلاکت گلدیگی زمان اوندان (اَلْهَدَان) غیری [هاراینیزا] چاغیردیقلارینیز گوزدن ایتر. سیزه نجات وئریپ قورولوغا چیخارتدیقدا؛ اوز چتویررسینیز. انسان ذاتاً ناکوردور (ناشکردور).
- ۶۸ مگر قورودا سیزی یتره باتیرمایاچاغینا و یا باشینیزا داش یاغدیran بیر قاسیرغا (طوفان) گؤندرمیه جگینه امین سینیزمی؟ سونرا اؤزونوزه بیر وکیل (قوروقچو) تاپا بیلمز سینیز.
- ۶۹ یوخسا سیزی بیرده دریا یا قایتاریب کافر [و یا ناکور] اولدوغونوز اوچون سیندیرجی بیر فیرتینا گؤندریپ سیزی غرق ائتمیه جگینه آرخاین سینیزمی؟ سونرا بیزیم برابریمیزده اؤزونوزه بیر مدافعه چی تاپا بیلمز سینیز.
- ۷۰ بیز آدم اولادینی شرفلی ائدیک، اونلاری قورودا و دریادا [مپیکلرله] داشیدیق، اونلارا پاك شیلردن روزی وئردیک و اونلاری یاراتدیقلاریمیزین بیر چوخوندان گره یینجه اوستون ائدیک.
- ۷۱ بوتون انسانلاری اؤز اماملاری ایله چاغیردیغیمیز گون، کتابی (نامه عملی) ساغ الینه وئریلن کیمسه لر، کتابلارینی [ستوینجک] اوخویارلار. اونلارا [خورما چرده گینه اولان] تئل قده ر حق سیزلیک ائدیلمز.
- ۷۲ بو دنیا دا کور اولان [حقى تاپمايان] شخص آخرتده ده کور اولار و یولدان داهدا دا چوخ آزار.
- ۷۳ [یا محمد!] آز قالمیشدی کی، مشرک لر سنی بیزیم سنه وحی ائدیگیمیز قرآندان [بیزه قارشى] آیری بیر شی قوشما فتنه سینه سالسینلار و اوندان سنی اؤزلرینه دوست توتاجاقدیلار.
- ۷۴ و اگر سنی [اؤز مقصدینده] ثابتلشدیرمه یدیک، آز قالا اونلارا آزاچیق مثیل ائده جکدین.
- ۷۵ اوندان سنه ایکی قات حیاتیندا (دونیا دا) و ایکی قات اولومونده (آخرتده) عذاب دادیزدیراردیق. سونرا بیزیم برابریمیزده اؤزونه بیر کؤمکچی تاپا بیلمز دین.

وَأَن كَادُوا يَسْتَغْفِرُونَكَ مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِذَا
لَا يَلْبَثُونَ خِلافَكَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٣٥﴾ سُنَّةَ مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ
مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٣٦﴾ أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِكَ
الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ
مَشْهُودًا ﴿٣٧﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ نَافِلَةً لَّكَ عَسَىٰ أَن يَبْعَثَكَ رَبُّكَ
مَقَامًا مَّخْمُومًا ﴿٣٨﴾ وَقُلْ رَبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي
مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَّصِيرًا ﴿٣٩﴾
وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ
زَهُوًّا ﴿٤٠﴾ وَنُزِّلَ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ
وَلَا يَزِيدُ الْظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴿٤١﴾ وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ
أَعْرَضَ وَنَأَىٰ بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يُوْسَا ﴿٤٢﴾ قُلْ
كُلِّمُوا عَلَىٰ شَاكِلَتِهِ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَن هُوَ أَهْدَىٰ سَبِيلًا
﴿٤٣﴾ وَلَيْسَ لَكُم مِّنَ الرُّوحِ قُلٌّ الرُّوحُ مِن أَمْرِ رَبِّي
وَمَا يُوتِيهِم مِّنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٤٤﴾ وَلَكِنَّ شَيْئًا لَّئِن دُخِّنَ
بِالْذِّمَىٰ أَوْ حِينَا إِلَيْكَ نُشْمَ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلًا ﴿٤٥﴾

- ۷۶ آژ قالا منی سیخیشدیریب بو یتردن قووب چیخارتمیشدیلار و اوندا اونلار
سندن سونرا چوخ آژ مدّت [و یا آژ بیر تعداد] قالاردیلار.
- ۷۷ بو، سندن قاباق گؤندردیگیمیز پیغمبرلریمیز حقینده کی، سنّه میزدیر. بیزیم
سنّه میزده بیر ده ییشیکلیک گؤرمزسن.
- ۷۸ نامازی گونشین ایللمه سیندن (گون اورتا چاغیندان) گنجه نین قارانیغینا
قدهر (گنجه یاریسینا) قدهر قیل و صبح نامازینی [دا قیل]. اونا گؤره کی،
صبح نامازی شهادت وئریلمیش اولونور (گنجه و گوندوز ملکلی اونا
شاهید اولورلار).
- ۷۹ و گنجه نین بیر وقتی اویاق اول کی، [بو گنجه نامازی بیر امتیاز اولاراق] سنه
خاص اولان [واجب] نافله دیر. اولایلسین کی، ربین سنی بیه نیلن بیر مقاما
چاتدیرسین.
- ۸۰ و [یا محمد!] دئ: «پروردگارا! منی [هر ایشه] دوغورلوقلا داخل انت و
دوغورلوقلا چیخارت و منه اؤز طرفیندن کؤمک ائدن بیر دلیل (قوه) وئر!»
- ۸۱ و دئ: «حق گلدی و باطل یوخ اولدو. بلی! باطل مطلق یوخ اولمالیدیر».
- ۸۲ و بیز مؤمنلر اوچون شفاء و رحمت اولان شئی قرآندان نازل ائدیریک. آما
ظلمکارلارین آنجاق زیانی آرتیریر.
- ۸۳ انسانا بیر نعمت وئردیگیمیز زمان اوز چئویریپ، باش آکیپ گئدیر. اونا بیر
پسلیک اوز وئرندّه مایوس اولور.
- ۸۴ دئ: «هر کس اؤز قابلیتینه گؤره عمل ائدر و سنین ربین کیمین یولو دها
یاخشی تاپدیغینی دها یاخشی بیلندیر».
- ۸۵ سندن روح حقینده سوروشورلار. دئ: «روح ربیمین امریندندیر و سیزه او
بارده یالنیز آژ بیر معلومات وئریلیدیر».
- ۸۶ و اگر ایسته سک سنه وحی ائتدیکلریمیزی آپارایق. سونرا سن بیزیم
برابریمیزده اؤزون اوچون هنج بیر وکیل (کؤمکچی) تاپا بیلمزسن.

الْآرْحَمَهُ مِنْ رَبِّكَ إِنْ فَضَّلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا ﴿٣٧﴾ قُلْ لِّئِنْ
 اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ
 بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿٣٨﴾ وَلَقَدْ صَرَفْنَا
 لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ
 إِلَّا كُفُورًا ﴿٣٩﴾ وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى تَنْجِرَ لَنَا
 مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا ﴿٤٠﴾ أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِنْ نَجِيلٍ
 وَعِنَبٍ فَتُفَجَّرَ الْأَنْهَارُ خِلَالَهَا تَفْجِيرًا ﴿٤١﴾ أَوْ تُسْقِطَ
 السَّمَاءَ كَمَا زَعَمَتْ عَلَيْنَا كِفَا أَوْ تَأْتِي بِاللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ
 قَبِيلًا ﴿٤٢﴾ أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِنْ زُخْرَفٍ أَوْ تَرْقَى فِي السَّمَاءِ وَلَنْ
 نُؤْمِنَ لِوَعْدِكَ حَتَّى تُنْزِلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَقْرُؤُهُ
 قُلْ سُبْحَانَ رَبِّيَ هَلْ كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا ﴿٤٣﴾ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ
 أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمْ الْهُدَى إِلَّا أَنْ قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا
 رَسُولًا ﴿٤٤﴾ قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يُمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ
 لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ مَلَكًا رَسُولًا ﴿٤٥﴾ قُلْ كُنِيَ بِاللَّهِ شَهِيدًا
 بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿٤٦﴾

- ۸۷ آنجاق ریتندن بیر رحمتدیر . شبهه سیز کی ، اونون سنه اولان فضل-کرمی
چوخ بؤیوکدور .
- ۸۸ دئ : «اگر انس و جن یغیشالار کی ، بو قرآنین مثلینی (تائینی) گتیر سینلر ،
بیر-بیرلرینه کؤمک لیک اتسه لر بئله ، یتنه ده بونون مثلینی گتیره بیلمزلر» .
- ۸۹ بیز ، بو قرآندا انسانلار اوچون هر جور مثل گتیردیک ، لاکین اونلارین
اکثریتی کفردن غیری بیر شئی ایستمه دیلر .
- ۹۰ و دندیلر : «یتردن ییزه بیر بولاغ چیخارتمایینجا سنه اصلا ایمان گتیرمه ریک» .
- ۹۱ «و یا کره ک» سنین خورمالیق و اوزوملوک بیر باغین اول ، «آغاقلاری نین»
آرالاریندان آرخلار آچیپ آخدیراسان .
- ۹۲ «و یا ادعا اتدیگین کیمی گویو پارچا-پارچا اوستوموزه دوشور و یا آلکهی و
ملکلری قاباغیمیزا گتیر!»
- ۹۳ «و یا سنین قیزیلدان بیر اتوین اولسون و یا گویه چیخاسان و اورادان بیزه
اوخویاجاغیمیز بیر کتاب گتیرمه یینجه سنین گویه چیخماغینا اینانماق» .
- دئ : «منیم ربیم مقدسدير . من ائلهچی اولان بیر انساندان باشقا کیم کی؟»
- ۹۴ انسانلاری ، اوزلرینه هدایت گلدیکده ، ایمان گتیرمه لرینه مانع اولان شئی
اونلارین آنجاق : «آیا آلله بیر بشری پیغمبر اولراق گؤندریمی؟»
—دئمه لریدیر .
- ۹۵ [یا محمد] دئ : «اگر یئر اوزونده آرخایین گزیپ-دولانان ملککلر
اولسایدی ، اونلارا پیغمبر اولراق بیر ملک گؤنده وردیک» .
- ۹۶ دئ : «منیمله سیزین آرامیزدا آللهین شاهد اولماسی یتر . دوغرودان دا او ،
اوز بنده لری نین [احوالینی] بیلندیر [و] گؤرندیر» .

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضِلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ
 أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِهِ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَلَىٰ وَجُوهِهِمْ
 عُنْيًا وَأُبْغِمُكَ وَمُتَمَّا مَا وَيْلُهُمْ جَهَنَّمَ كُلًّا خَبِثَ زِدْنَاهُمْ
 سَعِيرًا ﴿٧٧﴾ ذَلِكَ جَزَاءُ هُمَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا وَقَالُوا إِذَا
 كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاقًا إِنَّا لَبَعُوثُونَ خَلَقْنَا جَدِيدًا ﴿٧٨﴾ أَوَلَمْ
 يَكْفُرُوا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ
 مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَا رَيْبَ فِيهِ فَأَبَى الظَّالِمُونَ إِلَّا كُفُورًا
 ﴿٧٩﴾ قُلْ لَوْ أَنَّكُمْ تَعْلَمُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذَا لَا مُمْسِكُكُمْ
 خَشْيَةَ الْإِنْفَاقِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ قَتُورًا ﴿٨٠﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا
 مُوسَىٰ تِسْعَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَنَسِيَ بَنِي إِسْرَءِيلَ إِذْ جَاءَهُمْ
 فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَا مُوسَىٰ مَسْحُورًا ﴿٨١﴾ قَالَ
 لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنْزَلَ هَؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
 بِصَارٍ وَرَافِي لَأَظُنُّكَ يَا فِرْعَوْنُ مَشْهُورًا ﴿٨٢﴾ فَأَرَادَ أَنْ يَنْتَفِرَ بِهِمْ
 مِنْ الْأَرْضِ فَأَغْرَقْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ جَمِيعًا ﴿٨٣﴾ وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي
 إِسْرَءِيلَ اسْكُنُوا الْأَرْضَ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ جُنَّا بِكُمْ لَبِيفًا ﴿٨٤﴾

۹۷ کیمی آله هدايت اتسه، سؤز سوز کی، دوغرو یولو تاپیدیر و کیمی ضلالتده بوراخسا، اونون برابرینده اونلار اوچون بیر دوست اصلا تاپا بیلمزسن. قیامت گونو اونلاری کور، لال و کار اولاراق اوزلری اوسته محشر آياغينا چکه جه ییک. اونلارین یترلری جهنمدیر. اودون آکوو آزالدیکدا، آکوونو آرتیراریق.

۹۸ بو، آیه لریمیزی انکار اتدیپ و «بیز، سور—سوموک و توز—تورباق اولدوغوموز حالدا، تزه دن دیریلجه ییک می؟» —دندیکلرینه گۆره اونلارین جزاسیدیر.

۹۹ مگر گۆلری و یشری یارادان آللهین اونلارین تاینی یاراتماغا قادر اولدوغونو بیلیمیرلر؟ [آله] اونلار اوچون معین اجل (وقت) تمین اتندی کی، اوندا هنج بیر شک—شبهه یوخدور؟ ظلمکارلار کفر دن غیری بیر شئی ایستمه دیلر. دئ: «اگر ربیمین رحمت خزینه لرینه صاحب اولسایدینیز، یشنه ده خرجه نیب قورتارماسی نین قورخوسوندان چکیردینیز (اتفاق اتمز دینیز). حقیقتاً، انسان همیشه خسیدیر».

۱۰۱ شبهه سیز کی، بیز موسایه دوققوز آچیق—آشکار معجزه وئردیک، اسرائیل اوغوللاریندان سوروش! بیر زمان [موسی] اونلارین یانینا گلدیکده، فرعون اونا دئدی: «یا موسی! من الله بیلیرم کی، سن اووسونلانیسان».

۱۰۲ دئدی: «یقین کی، سن بونلارین محض گۆیلرین و یشرین ربی طرفیندن آیدینلاشدیران [آیه لر] اولاراق نازل اولوندوغونو بیلیرسن، من ایسه، ای فرعون! سنین محو اولونا جانی بیلیرم».

۱۰۳ سونرا [فرعون] اونلاری او یتردن (مصر دن) قوووب—چیخارتماق ایسته دی. بیز ایسه فرعونو و اونونلا بیرلیکده اولانلارین هامیسینی غرق اتدیک.

۱۰۴ اوندان سونرا بنی اسرائیله دئدیک: «بو یترده ساکن اولون! آخرت وعده سی گلیب چاندیکدا سیزین هامینیزی بیرلیکده [محشره] گتیره جه ییک».

وَبِالْحَقِّ اَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ وَمَا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا
 ﴿١٠﴾ وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَى مُكْثٍ وَنَزَلْنَاهُ تَنْزِيلًا
 ﴿١١﴾ قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اِيَّاهُ فَاتَّبِعُوهُ يَتَّبِعْكُمْ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَيُنْزِلْ لَكُمْ مِنْ سَمَاءٍ مَقْرُونًا
 ﴿١٢﴾ لَقَدْ كَانَ سُبْحَنَّا عَنِ الْمَقَرَّةِ ﴿١٣﴾ وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا اِنْ كَانَ وَعْدُ
 رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ﴿١٤﴾ وَيَخِرُّونَ لِلْاَذْقَانِ يَسْكُونُ وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا ﴿١٥﴾ قُلْ
 اَدْعُوا اللَّهَ اَوْ اَدْعُوا الرَّحْمَنَ اَيَّامًا تَذَعُّوْنَ اَفَلَا اَسْمَاءُ الْحُسْنَى
 وَلَا يَجْهَرُ بِصَلَاتِكَ وَلَا يَخَافُهَا وَاتَّبِعْ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١٦﴾ وَقُلْ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي
 الْمَلِكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذَّلِيلِ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا ﴿١٧﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي اَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا ﴿١﴾ قِيمًا لِيُنْذِرَ
 بِنَاسٍ مُدْبِرِينَ ﴿٢﴾ لِيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ اَنْ لَهُمْ اَجْرًا
 حَسَنًا ﴿٣﴾ مَا كُنْ فِيهِ اَبَدًا ﴿٤﴾ وَيُنْذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ﴿٥﴾

- ۱۰۵ قرآنی حق اولاراق گؤندرديک، اودا حق اولاراق نازل اولدو. سنی ده آنجاق بشارت وئرن و خبردارلیق ائدن اولاراق گؤندرديک.
- ۱۰۶ قرآنی سنه حصه—حصه گؤندرديک کی، اونو آرامجا انسانلارا اوخویاسان و اونو تدریجله نازل ائتديک.
- ۱۰۷ دئ: «ایسترا ایمان گتیره سینیز، ایسترسه گتیرمه سینیز، قرآندان قاباق اؤزلرینه علم وئرینلره اوخوندوغو زمان چنه لری اوسته سجده یه دوشرلر».
- ۱۰۸ و دئیرلر: «پروردگار! هر نقصانداں پاکسان. رییمیزین وعده سی مطلق یشینه یشیرله جکدیر».
- ۱۰۹ چنه لری اوسته دوشوب آغلارلار [و قرآنی ائشیشمک] اونلارین آللهدان قورخماقلارینی آرتیرار.
- ۱۱۰ دئ: «ایسترا آلله» چاغیرین، ایسترسه «رحمان» چاغیرین، هانسینی دئسه نیز [فرقی بوخدور]. گؤزل آدلار آنجاق اونا مخصوصدور. ناماز [قیلیدیقا مسینی] نه چوخ اوجالت و نه ده چوخ آچالت. بونون آراسیندا [اورتا] بیر یول توت!
- ۱۱۱ و دئ: «حمد، تمایله، اؤزونه هنج بیر اؤولاد گؤتورمه یین، ملکونده [سلطنت و ایشلرین تدبیرینده] اونا بیر شریک اولمایان، ضعیف و عاجز اولمادیفی اوچون بیر دوستا [کؤمکچی یه محتاج] اولمایان آللهها مخصوصدور». اونو [لایقینجه] بؤیوک توت!

کهف سوره سی [۱۸]

بو سوره قرآن—کریمین اون سککیزینجی سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۱۱۰) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهین آدی ایله

- ۱ حمد، تمایله، بو کتابی (قرآنی) هنج بیر ایریلیگه یول وئرمه دن اؤز بنده سینه نازل ائدن آللهها مخصوصدور.
- ۲ گناهکارلاری اؤز طرفیندن گلن شدتلی عذابلا خبردارلیق ائتمک، صالح عمللر ائدن مؤمنلره ایسه گؤزل اجره نایل اولاجاقلاری مژده سینى وئرمک اوچون [اونو] دوغرو—دوزگون اولاراق [نازل ائدی].
- ۳ اونلار اورادا ابدی قالاچاقلار.
- ۴ و هم ده: «آله اؤزونه اؤولاد گؤتوردو»، —دئینلره خبردارلیق وئرسین.

مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِإِبْرَاهِيمَ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ
 أَفْوَاهِهِمْ أَنْ يَقُولُوا إِلَّا كَذِبًا ٥ فَلَمَّا كَلَّمَ بِأَخِي
 نَفْسِكَ عَلَى أَنْارِهِمْ أَنْ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهَذَا الْحَدِيثِ أَسَفًا ٦
 إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَهَا لِنَبْلُوَهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا
 ٧ وَإِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا ٨ أَمْ حَسِبْتَ
 أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا ٩ إِذْ
 أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ
 رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا ١٠ فَضَرَبْنَا عَلَى آذَانِهِمْ
 فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا ١١ ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ أَيُّ
 الْحِزْبَيْنِ أَحْصَى لِمَا لَبِثُوا أَمَدًا ١٢ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ
 نَبَأَهُم بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَا مُهْمَدًا ١٣
 وَرَبَطْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ لَنْ نَبْذُوكَ مِنْ دُونِهِ إِنْهَذَا قُلُوبُنَا أِنَّا شَطَطًا
 ١٤ هُوَ لَا يَأْتِيهِمْ قَوْمٌ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَوْ لَا يَأْتُونَ عَلَيْهِمْ
 بِسُلْطَانٍ بَيِّنٍ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ١٥

- ۵ اونلارين نه اوزلرى نين، نه ده آتالارى نين [بو ادعايا] هنج بير يىلىكلرى
يوخدور. اونلارين آغزىندان چيخان بو سوز يشكه بير سوزدور. اونلار
يالاندان غيرى بير شنى سؤيله ميرلر.
- ۶ يوخسا بو سوزه اينانماسالار، آرخالارنجا تاسفله نيپ اوزونو اوزه جكسنمى؟
- ۷ بيزيم، يتر اوزونده اولان ششلىرى، انسانلاردان هانكىسى نين داهايخشى
عمل اتديكلرينى يوخلاماق اوچون بر-بزه كلى اتديك.
- ۸ و شبهه سيزكى، بيز يتر اوزونده كيلرى، قوپ-قورو تورپاغا دؤندره جه ييك.
- ۹ يوخسا سن "كهف" و "رقيم" اصحابىنى، بيزيم تعجبيلو آيت لريميزدن
ساندين مى؟
- ۱۰ او زمان، او ايگيد جاوانلار ماغارايا سيفينيپ دئديلر: «پروردگار! بيزه اوز
درگاهيندان بير مرحمت وئر و بيزيم اوچون بير چيغيش پولو بخش انت!»
- ۱۱ او ماغارادا قولقلارينا ايللر بويو [پرده] ووروب [يوخلاتديق].
- ۱۲ سونرا اونلارى اوياتديق كى، گورك او ايكي دسته دن هانكىسى قالدىقلارى
مدتي داهايوزگون حسابلاييبيلار.
- ۱۳ بيز، اونلارين خبرىنى سنه حق اولاراق سؤيله ييريك: اونلار ربلرينه ايمان
گتيرن بير نچه ايگيد جاوان ايدى و بيز ده اونلارين هدايتىنى آرتيرميشديق.
- ۱۴ و قلبلىرىنى محكم اتديك او زمان [شركه قارشى دورماق اوچون] قالخيب
دئديلر: «بيزيم ربىمىز گؤيلرين و يترين ربى دير، اوندان غيرى بير تانيرىنى
اصلا چاغيرمايىق، يوخسا باطل سوز دئميش اولايىق».
- ۱۵ «بيزيم بو طايقامىز اوندان غيرى تانيريلار قبول اتديلر. بس نه اوچون اونلار،
او تانيريلارى اوچون آچىق-آشكار بير دليل گتيرميرلر؟ آلله يالان اويدوران
كىمسه دن داهايظالمى كيم اولاييلر؟»

وَإِذِ اعْتَرَّتْهُمُوهُمْ وَمَا يَبْدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَأَوَّا إِلَى الْكَهْفِ
يَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَهْتِيْ لَكُمْ مِنْ أَمْرِكُمْ فِرْقًا
﴿١٦﴾ وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَرَاوَعْنَ كَهْفَهُنَّ ذَاتَ الْيَمِينِ
وَإِذَا غَرَبَتْ تَقَرَّبُوهُنَّ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُنَّ فِي خُفْوَةٍ مِنْهُ
ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضِلْ
فَلَنْ يَجْعَلَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ﴿١٧﴾ وَتَحْسَبُهُمْ آيَاتًا وَهُمْ
رُقُودٌ وَنُقِلَبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ الشِّمَالِ وَكَلْبُهُمْ
بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ
فِرَارًا وَلَمَلِئْتَ مِنْهُمْ رُغْبًا ﴿١٨﴾ وَكَذَلِكَ بَعَثْنَا هُمُورًا لِيَتَسَاءَلُوا
بَيْنَهُمْ قَالِ قَائِلٌ مِنْهُمْ كَذَلِكُمْ قَالُوا لَيْسَ بِأَنْبِيَاءَ وَبَعْضُ
يَوْمٍ قَالُوا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا لَيْسَ بِأَنْبِيَاءَ فَاذْعَبُوا وَاحْذَرُوا
بُورِقَكُمْ هَذِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ فَلْيَنْظُرُوا فِيهَا أَرَأَيْتُمْ لَكُمْ
قَلْبًا تَكُونُ مِنْهُ وَلَيْسَ لَكُمْ وَلَا يَشْعُرُونَ بِكُمْ
أَحَدًا ﴿١٩﴾ إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ
أَوْ يَشِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوا إِذَا أَبَدًا ﴿٢٠﴾

- ۱۶ «اونلاردان و آلکهدان غیری عبادت اتدیکلریندن اوزاق اولدوقدا ماغارایا پناه آپارین کی، سیزین ربینیز اؤز رحمتیندن سیزه یایسین (سیزی اؤز رحمتی آلکینا آلکین) و سیزین ایشیتیزه آواند وئرسین».
- ۱۷ [یامحمد!] اگر باخسایدین، گونشین چیخدیغی زمان [اوستلرینه گون دوشمه مک اوچون] ماغارائین ساغ طرفینه مثیل اتدیگینی و باتدیغی زمان دا سول طرفدن سوووشدوغونو و اونلارین دا ماغارائین ایچینده گئیشلیکده اولدوقلارینی گؤرردین. بو، آلکھین آیت لریندنیر. آلکه، هر کیمی هدایت اتسه، او، یولو تاپیدیر و هر کیمی آزیغلیقدا بوراخسا، داها اونون اوچون دوغرو یول گؤسترن بیر دوست تاپمازسان.
- ۱۸ اونلار یوخودا اولدوقلاری حالدا سن اونلاری اویاق سانارسان، بیز اونلاری ساغا-سولا چئویریردیک. اونلارین ایتی ایسه ایکسی الینی آستانایا دؤشه میشدی. اگر اونلارین حالیندا خبرین اولسایدی، اونلاردان اوز دؤندریپ قاچاردین و جانی دشت بورویردی.
- ۱۹ بشله جه ده اونلاری بیر-بیریندن حال-احوال تونماق اوچون اویاتدیق. اونلاردان بیر دانیشان دئدی: «یوخودا نه قده ر قالدینیز؟» دئدیله: «بیر گون و یا بیر گوندن آز [قالدیق]». [نهایت] دئدیله: «ربینیز نه قده ر قالدیغینیزی یاخشی بیلیر. ایندی سیز، ایچینیزدن بیرینی، بو [گوموش] پولونوزلا شهره گؤندرین؛ یاخسین گؤرسون هانسی طعام داها تمیزدیرسه، اوندان سیزین اوچون بیر بییه جک گئیرسین. چوخ احتیاطلی اولسون و سیزین باره نیزده هنج کسه بیر خبر بیلیندیرمه سین».
- ۲۰ «دوغروسو، اونلار سیزه ال تاپسالار، یا سیزی داشلایاجقلار، یادا کی، اؤز دینلرینه دؤندره جکلر. بشله اولان صورتده هنج وقت نجات تاپمایاجاقسینیز».

وَكَذَلِكَ أَغْتَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيُغْلُوا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ
لَأَرْيَبَ فِيهَا إِذِ يَتَنَزَّعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرُهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا
عَلَيْهِمْ بُيُوتًا رَبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ
لَنَنَاجِيَنَّ عَلَيْهِمْ مَسْجِدًا ﴿٣١﴾ سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَّابِعُهُمْ
كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ
وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ بِعِدَّتِهِمْ
مَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ فَلَا تُمَارِ فِيهِمُ الْإِمْرَاءَ ظَاهِرًا وَلَا
تَسْتَفْتِ فِيهِمُ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٣٢﴾ وَلَا تَقُولَنَّ لِشَايٍ إِنِّي
فَاعِلٌ ذَلِكَ غَدًا ﴿٣٣﴾ إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ وَادْكُرْ رَبَّكَ
إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَىٰ أَن يَهْدِيَنِّي رَبِّي لِأَقْرَبَ مِنْ هَذَا
رَشَدًا ﴿٣٤﴾ وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا
تِسْعًا ﴿٣٥﴾ قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا لَهُ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
أَبْصَرُ بِهِ وَأَسْمِعُ مَا لَمْ يَمَسُّ مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ وَلَا يَشْرِكُ فِي
حُكْمِهِ أَحَدًا ﴿٣٦﴾ وَأَثَلْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ
لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَلَنْ يَجْعَلَ مِنْ دُونِهِ مَلْجَأًا ﴿٣٧﴾

- ۲۱ و بئله لیکله [او یترین انسانلارینی] اونلارین حاللاریندان خبردار اتئدیک بیلسینلر کی، آلههین وعده سی دوغرو دور و قیامتین [کله جگینه] اصلا شبهه یو خدور. او زمان اؤز آرالاریندا اونلارین ایشی باره سینده مناسقه اتئدیردیلر. نهایت [بعضی لری] دئدیلر: «اونلار اوچون بیر بنا تیکین، اونلارین ربی اونلارین [حالینی] داها یاخشی بیلیر». [نهایت] سؤزده غالب گلنلر دئدیلر: «اونلار اوچون [اونلارین آدینا] بیر معبد سالدیراجاغیق».
- ۲۲ قارانیلق یئره داش آتماق کیمی تنزلیکله دئییه چکلر: «اونلار اوچ دور، دوردونجوسو کۆیکلریدیر». بعضی لری: «اونلار بئشیدیر، آلتینجیسی کۆیکلریدیر»، — دئییه چکلر. [آما] بعضی لری ده: «اونلار یئددی دیر، سککیزینجیسی کۆیکلریدیر!» — سؤیلرلر. دئی: «منیم ربیم اونلارین ساینی داها یاخشی بیلیر، اونلاری [دوزگون] بیلن چوخ آز دیر». اونلارین باره سینده آنجاق ظاهری (سطحی) بحث انت و اونلارین باره سینده هئچ کیمدن بیر شی سوروشما!
- ۲۳ هئچ بیر ایش اوچون: «من صاباح بو ایشی گۆره جگم»، — دئمه!
- ۲۴ آنجاق: «آله ایسته مه»، [— دئی گیلن] و اونوتدوغون زمان ربینی یاد انت و دئی: «اولا بیلسین کی، منیم ربیم منی حقه داها یاخین اولان بیر یولا هدايت اتتسین».
- ۲۵ اوچ یوز ایل ماغارادا قالدیلار، دوققوز ایل ده علاوه قالدیلار.
- ۲۶ دئی: «آله اونلارین قالدیقاری وقتی داها یاخشی بیلیر. گۆیلرین و یترین غیبی آنجاق اونا مخصوص دور. او، نئجه ده گۆزل گۆرور و نئجه ده یاخشی اتئیدیر. اونلارین اوندان غیری هئچ بیر کۆمکچی لری یو خدور. او، هئچ کسی اؤز حۆکمونده شریک اتتمز.
- ۲۷ سنین ربی نین کتابیندان سنه وحی اولونانی اوخو! اونون سؤزلرینی ده ییشدیره بیلن هئچ کس یو خدور. اوندان باشقا بیر سیغیناجاق تاپا بیلمزسن.

وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدْوَةِ وَالْعَشيِّ
يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَلَا تُطِيعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ
وَكَانَ أَمْرُهُ فُرُطًا ﴿٧٨﴾ وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ
وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفُرْ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا
وَإِنْ يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ بِئْسَ الشَّرَابُ
وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٧٩﴾ إِنْ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ
أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا ﴿٨٠﴾ أُولَئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا
خُضْرًا مِنْ سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَّكِينَ فِيهَا عَلَى
الْأَرَائِكِ نِعْمَ الثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٨١﴾ وَاصْبِرْ لَهُمْ
مَثَلًا رَجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَابٍ وَحَفَفْنَاهُمَا
بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا ﴿٨٢﴾ كَلَّمَا اتَّخَذَا لُكْمًا وَلَمْ
تَقْلَمِ مِنْهُ شَيْئًا وَفَجَزَا نَخْلًا لَمْ يَنْهَكَا ﴿٨٣﴾ وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ
لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا ﴿٨٤﴾

- ۲۸ سحر۔ آخسام ریلرینی چاغیریب اونون راضی لیغینی ایسته ینلرله بیر لیکده اؤزونو ساخلاشدیر. دنیا حیاتی نین بر۔ بزه گینه اویوب گؤزلرینی اونلارین اوستوندن گؤتورمه! قلیینی ییزی یاد اتمکدن غافل ائتدیگیمیز، نفسی نین ایستکلرینه اویان و ایشینده افراطا اوغرایان بیر کیمسه یه اطاعت اتمه!
- ۲۹ و دی: «حق ربینیز دندیر. کیم ایسته سه اینانسن و کیم ایسته سه اینانماسن». بیز ظلمکارلار اوچون ائله بیر اود حاضیر لامیشیق کی، اونون پرده لری (توستوسو و یا آکووو) اونلاری بورویه جکدیر. اونلار هارای چکنده اوزلرینی پؤشله یین معدن اریستییسی کیمی ایره نج بیر سو ایله هارایلارینا چاتیلماقدیر. او نئجه ده پس ایچه جک و نئجه ده پس دایانا جاقدیر.
- ۳۰ ایمان گتیریب صالح عملر ائدنلر [بیلینلر کی،] بیز یاخشای ایشلر گؤرنلرین اجرینی زای اتمه ریک.
- ۳۱ اونلار اوچون آلتیندان آرخلار آخان عدن جنتلری واردیر. اورادا قیزیل ییلر زیکلر تاخا جاقلار، نازیک و قالین اییکدن یاشیل پالتارلار گنیه جکلر، اورادا تختلره سؤیکنه جکلر. او، نئجه ده گؤزه ل اجر دیر و نئجه ده گؤزه ل دایانا جاقدیر.
- ۳۲ اونلار او ایکی کیشینی مثال گتیرکی، اونلارین بیرینه ایکی اوزوملوک باغی وئردیک و اطرافینا خورما آغا جلاری ایله چپر چکدیک و او ایکیسی نین آراسینا اکین سالدیک.
- ۳۳ او باغلارین هر ایکیسی [وقتینده] اؤز نارینی وئیردی و بیر شئی اسکیک گتیرمیردی. او ایکی [باغین] آراسیندا بیر چای دا آختندیک.
- ۳۴ اونون آیريجا چوخ گلیری ده وار ایدی. اؤز یولداسی ایله دانیشارکن اونا دئدی: «من مال۔ دولت باخیمیندان سندن داها وارلییام، قوهوم۔ اقربا باخیمیندان دا سندن داها گوجلیم».

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَنْ تَبِيدَ هَذِهِ
 أَبَدًا ۝ وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُودْتُ إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ
 خَيْرًا مِنْهَا مُنْقَلَبًا ۝ قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ
 بِالَّذِي خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّيَكَ رَجُلًا ۝^(١٧)
 لَعَنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا ۝ وَلَوْلَا إِذْ
 دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِنَّ رَبَّ
 رَنَا أَقَلَّ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا ۝ فَعَسَىٰ رَبِّي أَنْ يُوَفِّيَنَّ خَيْرًا مِنْ جَنَّكَ
 وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِنَ السَّمَاءِ فَتُصْبِحَ صَعِيدًا زَلَقًا ۝ أَوْ يُضَخَّ
 مَا فِيهَا غُورًا فَلَنْ لَا تَنْتَفِعَ لَهُ طَلَبًا ۝ وَأَحِيطَ بِثَمَرِهِ فَأَصْبَحَ
 يُقَلِّبُ كَفَيْهِ عَلَىٰ مَا أَنْفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ
 يَا لَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي أَحَدًا ۝^(١٨) وَلَمْ تَكُنْ لَهُ فِئَةٌ يَنْصُرُونَهُ
 مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا ۝ هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلَّهِ الْحَقُّ هُوَ
 خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا ۝ وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا نَحْوَةَ الدُّنْيَا
 كَمَا أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ
 هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيحُ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُقْتَدِرًا ۝^(١٩)

- ۳۵ او، اوزونه ظلم ائدن حالدا باغينا گىريب دئدى: «بو باغين بير داهايوخ اولاجاغيني گمان ائتميرم».
- ۳۶ «قيامتين ده قوباجاغيني گمان ائتميرم، رييمين حضورونا قايتاريلسام دا سؤزسوزكى، اوزوم اوچون بوندان داهايوخسى بير يئر تاپارام».
- ۳۷ اونونلا دانيشماقدا اولان يولداشى اونا دئدى: «سنى اوگجه تورپاقدان، سونرا نطفه دن (روشميدن) يارادان و داهايوخ سونرا سنى آدم شكيلنه سالان آلله كفر ائدير سنى؟»
- ۳۸ لاکين من: «آله اودور، منيم پروردگاريمدير و من اوز رييمه هئج كسى شريك قوشمارام»، — [دئيرم].
- ۳۹ باغينا داخل اولاندا نيه دئمە دين كى: ((ما شاء الله، لا قوة الا بالله)) : «آله نه ايسته سه او اولاجاقدير، قوة — قدرت آنجاق آلله مخصوصدور». «اگر منى مال — دولت و اولاد باخميندان اوزوندن يوخسول گورورسنه»،
- ۴۰ «اولا بيلسين كى، منيم رييم سنين باغيندان داهايوخسى سيني منه وقرسين و سنين او باغينا گويدن ايلدير يملار گوندرسين كى، او، هامار و شوملايان [تورپاق] اولسون».
- ۴۱ «ياخود سويو هويوب گتسين و بير ده اونو آختاريپ تاپا بيلمە سن».
- ۴۲ بشله ليكله — نهايت — بوتون محصولو آرادان گئتدى و چارداقلارى اوستونه ييخيلميش باغينا قويدوغو خرجه گوره اللرينى اوووشدورماغا باشلادی و [حسرتله] دئيردى: «كاش رييمه هئج كسى شريك قوشمايایدیم».
- ۴۳ و اونو آللهين برابرينده حمایه ائدن بير دسته يوخدور. اوزو ايسه اوزونو قورتارا بيله چك بير حالدا دئييلدى.
- ۴۴ اورادا (او حالدا) كؤمك ائتمك تكجه حق اولان آلله مخصوصدور. او ثواب [و فرمه] جهتيندن داهايوخسورليدير و عاقبت جهتيندن ده داهايوخسورليدير.
- ۴۵ [يا محمد!] اونلارا، دنيا حياتى نين او سو كيمي اولدوغونو مثال چك كى، ييز اونو گويدن نازل ائتديك، يشرين بيشگيسى اونونلا قارىشدى، [ويا: چوخالپ بير — بيرينه دولاشدى]. سونرا ايسه يئلين گؤتوروب سوورودوغو قورور چور — چؤپه دؤندو. آلله هر ايشه قادردير.

الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ
 رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا ٥٠ وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْأَرْضَ
 بَارِزَةً وَحَشَرْنَا لَهُمْ فَلَمِ نَفَادٍ مِنْهُمْ أَحَدًا ٥١ وَعَرَضُوا عَلَى
 رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ زَعَمْتُمْ
 أَلَّنْ نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا ٥٢ وَوَضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ
 مِنْهُ فِيهِ يَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَا لَ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً
 وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظْلُمُ
 رَبُّكَ أَحَدًا ٥٣ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ
 فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ
 رَبِّهِ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ
 عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا ٥٤ مَا أَشْهَدُ لَهُمْ خَلْقَ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ وَلَا خَلْقَ أَنْفُسِهِمْ وَمَا كُنْتُ مُنْجِئًا لِلْمُضِلِّينَ عَصَا
 ٥٥ وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَائِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ
 يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَوْبِقًا ٥٦ وَرَأَى الْجَرْمُومُ النَّارَ
 فَظَنُّوا أَنَّهُمْ مُوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرِفًا ٥٧

- ۴۶ مال و اوغوللار، دنیا حیاتی نین بر-بزه گیدیر؛ قالاجاق اولان صالح عمللر ایسه ریی نین یانیندا ثواب باخیمیندان خشییرلیدیر و هم ده اومید بسلیمک باخیمیندان دا خشییرلیدیر.
- ۴۷ او گون (قیامت گونو) داغلاری [یشریندن قویاریپ] حرکت گتیره جه پیک. یشری دوم-دوز گوره جکسن و اونلاری بیر یشره توپلایاجاغیق و اونلارین هنج بیرینی [قلمدن سالیپ، کناردا] قویماپاجاغیق.
- ۴۸ اونلار جرگه لشمیش حالدا ریی نین حضورونا گتیریله جکلر. [اونلارا دئیله جکلیر:] «سیر ییزیم یانیمیزا، سیزی اهلک دفعه یاراتدیغیمیز کیمی گلدینیز، آما سیزه بیر [گوروشمه] وقتی تعیین اتمه دیگیمیزی گمان ائدیردینیز».
- ۴۹ نامه عملیتیز [قاباغینیزا] قویولار، او زمان گناهکارلارین، اوندان اولان [پس عمللریندن] قورخویا دوشدوکلرینی گوره جکسن و دئیله جکلر: «وای اولسون بیزه! بو نشفه بیر دفتر دیر کی، هنج بیر کیچیک و بویوک [ایشی] گوزدن یایندیرماییب و هامیسی حسا یا گتیریدیر». ائتدیکلری بوتون عمللرینی [گوزلری قاباغیندا] حاضر گوره جکلر. سنین ریین هنج که حفسیزلیک اتمز.
- ۵۰ [یا محمد!] یاد ائت! بیر زمان ملکره دلدیک: «آدمه سجده ائدین!» ابلیسدن غیری [هامیسی] سجده ائتدیلر. او، جئلردن ایدی و اوز ریی نین امریندن چیخدی. ایندی سیز منی قویوب اونو و اونون نسلینی اوزونوزه دوست توتورسونوزمو؟ حالبوکی، اونلار سیزین دوشمنیزدیرلر. ظلمکارلارین [آلهین یشرنه] نشفه ده پس جانشیلری وار.
- ۵۱ [من] اونلاری نه گویلرین، نه یشرین یارادیلماسیندا نه ده اوز یارادیلمالاریندا شاهد توتما دیم. من یولدان چیخانلاری اوزومه کؤمک توتان دئیلدیم.
- ۵۲ او گونو یاد ائت کی، آله دئیر: «منیم اوچون گمان ائتدیگینیز شریکلی [هارایینیزا] چاغیرین!» اونلار ایسه چاغیرارلار، [آما] اونلارا جواب وئرمزلر. بیز ایسه اونلارین آراسیندا بیر هلاکت اوچورومو برقرار ائده ریک.
- ۵۳ و گناهکارلار [جهنمین] اودونو گوررلر و اورایا دوشه جکلرینی بیلرلر. اورادان قاچاجاق بیر یشر تاپا بیلمزلر.

وَلَقَدْ صَرَفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ الْإِنْسَانُ
 أَكْثَرُ شَيْءٍ جَدَلًا ۝ وَمَنْعَ النَّاسِ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمْ
 الْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةٌ الْأَوَّلِينَ أَوْ
 يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا ۝ وَمَا تُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ
 وَمُنذِرِينَ وَيُجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا
 بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَمَا أُنذِرُوا هُرُوكًا ۝ وَمَنْ أَظْلَمُ
 مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَلَمَّا مَقَدَّمْت يَدَاهُ
 إِنَّا جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي
 آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ فَلَنْ يَهْتَدُوا
 إِلَّا أَجْدًا ۝ وَرَبُّكَ الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ
 بِمَا كَسَبُوا لَعَجَلَهُمُ الْعَذَابُ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَنْ يَجِدُوا مِنْ
 دُونِهِ مَوْئِلًا ۝ وَتِلْكَ الْقُرَىٰ أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَعَلْنَا
 لِمَآئِكَم مَوْعِدًا ۝ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتَاهُ لَا أَبْرَحُ حَتَّىٰ
 أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ۝ فَكَانَا بَلَاغًا مُجْمَعٍ
 بَيْنَهُمَا نِسَاءُ خَوْتَاهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ۝

- ۵۴ دوغرودان دا بیز بو قرآندا انسانلار اوچون هر جور مثلر چکدیک . [آما]
انسان هر شیدن چوخ مناقشه ائدندیر .
- ۵۵ انسانلارا هدایت [وسیله سی] گلدیکی زمان ، اونلارین اونا ایمان گتیرمگنه و
ریئریندن باغیشلانمالارینی دیله مکلرینه اولکیلرین باشینا گلدیگیندن و یا
باشلارینا مختلف عذابین گلمه سیندن باشقا بیر مانع یوخدور .
- ۵۶ بیز ، پیغمبرلری آنجاق مژده و ثرئر و خبردارلیق ائدنلر اولاراق گؤندرдіک .
کافرلر ایسه ، حقّی باطل ایله ازمک اوچون مجادله ائدیرلر و آیه لریمی و
خبردارلیق و ثریلدیکلری شیلری مسخره یه قویورلار .
- ۵۷ ربّی نین آیه لری ایله نصیحت ائیلدیکده اونلاردان اوز چئویرن و قاباقجاندان
ائتدیکلری عمللری اونودان کیسه دن داها ظالم کیم اولاییلر ؟ بیز اونلارین
قلبلرینه ، قرآنی آنلاماق ایستمه مه لری اوزوندن اؤرتولر چکدیک و
قولقلارینی آغیر ائتدیک . اگر اونلاری هدایت طرف چاغیرسان دا اونلار
اصلا و ابداء هدایت ناپمازلار .
- ۵۸ سنین ربّین چوخ باغیشلایان [و] رحمت صاحبی دیر . اگر اونلاری
قازاندیقلاری [گناهلارینا] گؤره جزالاندیرماق ایسته سیدی ، اونلار اوچون
عذابی تزلشدیرردی . لاکین اونلار اوچون بیر وقت واردیر کی ، اوندان
اصلا قاچاجاق بیر یئر تاپا بیلمزله .
- ۵۹ و او شهرلری ظلم ائتدیکلرینه گؤره هلاک ائتدیک و اونلارین هلاکتلری
اوچون معین بیر وقت قویدوق .
- ۶۰ او زمانی [یاد ائت] کی ، موسی [یولداشی اولان] او جاوانا دئدی : «من ایلمر
بو یو سئیر اتملی اولسام دا ایکی دریانین قووشدوغو یثره چاتمایینجا
[یولومدان] دؤنمه جگم» .
- ۶۱ ایکسی نین بیر-بیرینه قووشاجاقلاری یثره چاتاندا ، بالیقلا رینی اونوتدولار
و [بالیق] دریا دا یولونو توتوب گتیدی .

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَاهُ إِنِّي خَشِيتُ أَن تَقُولَ كَمَا قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ لَئِذَا جَاوَزْتُمَا إِلَى الْفُجْرَةِ فَاذْكُرُونَهَا فَانْكُرُوهَا فَخَرَبْتُمَا فَأَوْبَيْنَا إِلَى الصُّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْخُوتَ وَمَا أَنَسَانِيهِ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَن أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْجَعْرِ عِجْبًا ﴿١٧﴾ قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ فَارْتَدَّ عَلَى آثَارِهِمَا قَصَصًا ﴿١٨﴾ فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِن لَّدُنَّا عِلْمًا ﴿١٩﴾ قَالَ لَهُ مُوسَى هَلِ اتَّبَعَكَ عَلَى آثَارِكُمَا نَعْلَمُ بِمَا عَلَّمْتَهُ رُشْدًا ﴿٢٠﴾ قَالَ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٢١﴾ وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَى مَا أَلْحَقُوا بِهِ خُبْرًا ﴿٢٢﴾ قَالَ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا ﴿٢٣﴾ قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّى أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٢٤﴾ فَاذْهَبْ فَإِنَّا نَاطِقٌ حَتَّى إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا قَالَ أَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا ﴿٢٥﴾ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٢٦﴾ قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا ﴿٢٧﴾ فَاذْهَبْ حَتَّى إِذَا لَقِيَ غُلَامًا فَقَتَلَهُ قَالَ أَقْتَلْتَنِيكَ زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا نُكْرًا ﴿٢٨﴾

- ۶۲ اورادان كىچىپ گىتىدىن سونرا اۆز جاوانىنا (آدامىنا) دىدى : «ئىمە يىمىزى گىتير! دوغرودان دا بو سفر بىزى آياقدان سالىدى».
- ۶۳ دىدى : «گۆردونمو؟» بىز قايايا (داشا) سىغىندىغىمىز زمان من بالىنى اونوتدوم. دوغروسو اونو خاطىرلاماغى منە آنجا شىطان اونوتدوردو. غرىبە دىر، بالىق دريادا يولونو توتوب گىتىدى.
- ۶۴ دىدى : «بىزىم دە اىستە دىگىمىز او ايدى». سونرا گىلدىكلرى پول ايله آياقلارى نىن ايزىنى توتوب قايتىدىلار.
- ۶۵ اورادا، اۆز طرفىمىزدىن اۆزۈنە بىر رحمت وىر دىگىمىز و اۆز طرفىمىزدىن [لەئى] بىر علم اۆيرە تىگىمىز بىندە لىرىمىزدىن بىرىنى تاپىدىلار.
- ۶۶ موسى اونا دىدى : «اۆيرە دىلدىگىن ارشاد اللهىجى [علمىدن] منە اۆيرتمەك شىرلى ايله منە تابع اولوممو؟»
- ۶۷ دىدى : «سەن منىمە بىر بىر صبر اللهىب قاتلاشا بىلمىز سەن».
- ۶۸ «اطرافلى بىلمە دىگىن بىر شىئە نىجە دوزە بىلرسەن؟»
- ۶۹ دىدى : «ان شاء الله منى دۆزۈملۈ گۆرە چىكسەن و سىنەن امرىندىن چىخماي جاغام».
- ۷۰ دىدى : «اگر مەنە تابع اولسان، مەن اۆزۈم بىر سۆز آنلاتماغا باشلامايمىنجا سەن بىر شىئە حەقىقەتە مەندىن سوئال ائتمە چىكسەن».
- ۷۱ سونرا يولا دوشدولر. گىمى يە مەندىكلرى زمان گىمىنى دە لىدى. [موسى] دىدى : «اونو دە لىدىن كى، گىمىدە كىلرى غرق اندىسەن؟ دوغرودان دا يىرسىز بىر ايش گۆردۈن».
- ۷۲ دىدى : «مىگر سەنە دىمە دىم كى، سەن منىمە بىر بىر صبر اللهىب قاتلاشا بىلمىز سەن؟»
- ۷۳ [موسى] دىدى : «اونوتدوغۇم شىئە گۆرە مەن دانلاما! بو ايشىمدىن اۆترو مەن بىر كە قويما!»
- ۷۴ سونرا يولا دوشدولر، بىر اوغلان اوشاغىنا راست گىلدىلر. او، [اوشاغى] اۆلدۈردۈ. [موسى] دىدى : «بىرىنى اۆلدۈرمەيىن پاك بىر شىخسى اۆلدۈردۈنمو؟» دوغرودان دا چوخ پىس بىر ايش گۆردۈن».

قَالَ أَتَقُولُ لَكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ٧٥ قَالَ إِنْ سَأَلْتُكَ
عَنْ شَيْءٍ بَعْدَ هَذَا فَلَا تُصَاحِبْنِي قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا ٧٦ فَانْطَلَقَا
حَتَّى إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلُهَا فَأَبَوْا أَنْ يُضَيِّفُوهُمَا
فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقَضَ فَأَقَامَهُ قَالَ لَوْ شِئْتَ
لَتَخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا ٧٧ قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ سَأُنَبِّئُكَ
بِأَوَّلِ مَا لَمْ تَسْتَطِيعَ عَلَيْهِ صَبْرًا ٧٨ أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسَاكِينَ
يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَارَدْتُمْ أَنْ آيِسَ بِهَا وَكَانَ وَرَاءَ مُدْرِكِكُمْ يَأْخُذُ
كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ٧٩ وَأَمَّا الْفُلَانُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِنَا
أَنْ يَرْهَقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا ٨٠ فَارَدْنَا أَنْ يَبْدَ لَهُمَا دَرْبُهُمَا
خَيْرًا مِنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا ٨١ وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ
لِفُلَانَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزُهُمَا
وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا
وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي
ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ٨٢ وَيَسْأَلُونَكَ
عَنْ ذِي الْقُرْنَيْنِ قُلْ سَأَتْلُوا عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا ٨٣

- ۷۵ دئدی : «سنه دئمه دیم کی، سن منیمله صبر اندیب قاتلاشا بیلمزسن؟»
- ۷۶ [موسی] دئدی : «بوندان سونرا سندن بیر شی حقیقته سوروشسام، منیمله داها یولداش اولما! [و] سن منیم طرفیمدن عذرلو اولدون».
- ۷۷ یولا دوشوب گئدیپ بیر کند اهلینه چاتدیلا. اورائین اهلایسیندن یشمک ایسته دیلر. کندین اهلایسی اونلاری قوناق اتمکدن امتناع ائتدیله. اورادا ییخیلماق حالیندا اولان بیر دیوار گوردولر و [خضر] اونو دوزلندی. [موسی] دئدی : «اگر ایسته میدین اونا گوره بیر موزد آلا بیلردیک».
- ۷۸ [خضر] دئدی : «ایندی سنله منیم آرامیزدا آیریلیق [وقتی] دیر. من ایندیجه صبر اندیب قاتلاشا بیلمه دیگین شیلرین آچماسینی سنه خبر وقره جگم».
- ۷۹ «ار گمی، دریادا ایشله ین یوغسوللارین ایدی. من اونو عیبلی اتمک ایسته دیم، اونا گوره کی، آرخالاریندا هر بیر گمینی زورلا اینه کنچیرن بیر پادشاه وار ایدی».
- ۸۰ «اوغلانا گلدیکده، آناسی و آناسی مؤمن ایدی. من قورخدوم کی، مبادا اونلاری (آنا-آناسینی) عصبانا و کفره چکسین».
- ۸۱ «و ایسته دیک کی، ریکری اوندان داها پاک و داها مهربان اولانی عرض وئرسین».
- ۸۲ «دیوارا گلدیکده ایسه، او، شهرده اولان یکی یتیم اوغلانین ایدی. آلتیندا اونلارا عاید اولان بیر خزینه وار ایدی. اونلارین آناسی یاغشی آدام ایدی. ربین ایسته دی کی، اونلار حد-بلوغا چاتیب، ریکری طرفیندن بیر رحمت اولاراق خزینه لرینی [اؤزلری] چیخارتسینلار. من بونلاری اؤز یانیمدان اتمه دیم. سنین صبر اندیب قاتلاشا بیلمه دیگین شیلرین آچیقلاماسی بودور».
- ۸۳ [یا محمد!] سندن "ذوالقرنین" باره سینده سوروشورلار. دئ : «ایندیجه اونون باره سینده بیر خبر سؤیله جگم».

إِنَّا مَكَّالَهُ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّمَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبْعًا ۖ فَاتَّبَعْ سَبْعًا
 ٥٠ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ
 وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا قُلْنَا يَاذَا الْقَرْنَيْنِ إِنَّمَا أَنْتَ مُعَذِّبٌ وَإِنَّا أَنْ
 تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنَكَ ۖ قَالَ أَتَأْمَنُ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ
 ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا نَّكَرًا ۖ وَأَتَأْمَنُ مِنْ وَعْدِ صَاحِبِكَا
 فَلَهُ جَزَاءُ الْحُسْنَىٰ وَنَسَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِ نَاسِرًا ۖ ٥١ ثُمَّ اتَّبَعْ سَبْعًا
 ٥٢ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَمْ يَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ
 دُونِهَا سِتْرًا ۚ كَذَلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ۖ ٥٣ ثُمَّ اتَّبَعْ سَبْعًا
 ٥٤ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ
 يَفْقَهُونَ قَوْلًا ۖ ٥٥ قَالُوا يَاذَا الْقَرْنَيْنِ إِنَّا يَا جُوجَ وَمَاجُوجَ مُفْسِدُونَ
 فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ۖ قَالَ
 مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا
 ٥٦ آتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ
 انفُخُوا حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ آتُونِي أُفْرِغَ عَلَيْهِ قِطْرًا ۖ ٥٧ فَمَا
 اسْطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا ۖ ٥٨

- ۸۴ بیز اونو یش اوزونده قوتلندیردیک و هر ایشین چمینی اونا وئردیک.
- ۸۵ و او، ایشی نین دالینی توتوب [گتدی].
- ۸۶ نہایت، گونشین باتدیغی یشره گلیب چاتدیقدا اونون قارا پالچیقلى بیر چشمه ده باتدیغینی گوردو. و اونون یانیندا بیر قوم تاپدی. دندیک: «ای ذوالقرنین! اونلارا عذاب دا وئره ییلسن و اونلارلا یاخشى رفتار دا ائده ییلسن».
- ۸۷ دئدی: «ظلم ائدنه عذاب وئره جه ییک، سونرا ربی نین حضورونا قایتاریلاجا، ربی ده اونا پس بیر عذاب وئره جکدیر».
- ۸۸ «ایمان گتیریب صالح عمل ائدنلر ایسه، اونلار اوچون داها یاخشى اجر واردیر. و اونا امریمیزین آسان اولانی سؤیله جه ییک».
- ۸۹ سونرا اؤز یولونو داوام ائتدی.
- ۹۰ نہایت، گونشین چیخدیغی یشره چاتدیقدا اونو بیر قوم اوستونه طلوع ائتدیگینی گوردو کی، اونلاردان اؤترو اونون قاباغیندا بیر اؤرتو (قالخان) یاراتمامیشدیق.
- ۹۱ بشله لیکله، بیز اونون یانیندا اولان بوتون خبرلری اطرافلى اولاراق بیلیردیک.
- ۹۲ سونرا اؤز یولونو داوام ائتدی.
- ۹۳ نہایت، ایکی سذین (ایکی داغ) آراسینا گلیب چاتدی. اورانین یانیندا بیر دیل آنلامایان قومو گوردو.
- ۹۴ دئدی: «ای ذوالقرنین! یاچوج و ماچوج یشر اوزونده فساد سالاندیرلار. اولایلر کی، بیزیمله اونلارین آراسیندا بیر سذ چکمک اوچون سنه بیر مبلغ خرج وئره ک؟»
- ۹۵ دئدی: «ریمین منه وئردیکلری داها ختیرلیدیر. [بونولا بشله] منه [لازیم اولان] بیر گوجلہ کؤمکلک ائدین کی، سیزینله اونلارین آراسیندا محکم بیر سذ چکیم».
- ۹۶ «منیم اوچون دیمیر قیرمالارینی گتیرین!» ایکی داغین آراسی [دولوب] برابر اولدوقدا دئدی: «اود کوره لرینی پوفله یین!» دیمیری اود حالتینا سالدیقدا دئدی: «منه اریمیش مس گتیرین، اونون اوستونه تۆکوم».
- ۹۷ [نتیجه ده یاچوج—ماچوج] نه او [سذی] آشا ییلدیله و نه ده اونو ده لیب کئچه ییلدیله.

قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّي فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ وَكَانَ وَعْدُ
 رَبِّي حَقًّا ١٨ وَتَرَكَاهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمْوجُ فِي بَعْضٍ وَيَخْرُجُ فِي الْغُصُورِ
 فَنَجِّنَا هُمْ جَمْعًا ١٩ وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا ٢٠ الَّذِينَ
 كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَنْ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا
 ٢١ الْغَيْبِ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِي أَوْلِيَاءَ إِنَّا
 أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا ٢٢ قُلْ هَلْ تَسْتَكْبِرُونَ بِالْآخِرِينَ أَغْمَالًا ٢٣
 الَّذِينَ ضَلَّ سَعِيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يُحْسِبُونَ أَنَّهُمْ مُخْسِنُونَ
 ٢٤ سُنْعًا ٢٥ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ
 فَلَا تُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَزَنًا ٢٦ ذَلِكَ جَزَاءُ هُمُ جَهَنَّمَ بِمَا
 كَفَرُوا وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوعًا ٢٧ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ٢٨ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ
 عَنْهَا حَوْلًا ٢٩ قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ
 أَنْ تَنفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا ٣٠ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ
 مِثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ
 رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ٣١

- ۹۸ دئدی : «بو، منیم ربیمدن اولان بیر رحمتدیر . [آما] ربیمین وعدہ سی گلیب چاندیغی زمان، اونو یترله بیر ائدر . و ربیمین وعدہ سی حقدیر» .
- ۹۹ اوگون اونلاری بوراخاریق، اونلار بیر-بیرینه قاریشارلار، «صور» چالینان کیمی اونلارین هامی سینی بیر یتره جمع ائدریک .
- ۱۰۰ و اوگون جهنمی کافرلره گؤستره ریک .
- ۱۰۱ گؤزلری منی آنماغا [وسیلہ اولان آیت لردن] اؤرتولو اولان و [حق] ائتیمگه ده قادر اولمایان کیمسه لره .
- ۱۰۲ کافرلر بله گمان ائدیملر کی، منی قویوب منیم قوللاریمی اؤزلرینه دوست توتا [بیلرلر]؟ بیز کافرلر اوچون جهنمی دوشرگه حاضیرلامیشیق .
- ۱۰۳ دئ : «سیزه عمللری باخیمیندان داها چوخ زیانا دوشن کسلردن خبر وئرم می؟»
- ۱۰۴ اونلار یاخشلی ایش گؤردوکلرینی گمان ائتدیکلری حالدا دنیادکی سعیلری پوشا چیخان کیمسه لردیر .
- ۱۰۵ [اونلار] او کسلردیر کی، ربلی نین آیه لرینی و اونونلا راستلاشماغی انکار ائتدیلر، نتیجه ده عمللری هنج اولدو، قیامت گونونده ایسه اونلارا ده یر وئرمه جه ییک .
- ۱۰۶ کافر اولدوقلارینا، آیه لریمی و پیغمبرلیمی مسخره یه قویدوقلارینا گؤره بو جهنم اونلارین جزاسیدیر .
- ۱۰۷ شبهه سیز کی، ایمان گتیریب صالح عمللر ائدنلرین دوشرگه لری فردوس جنتلریدیر .
- ۱۰۸ اورادا ابدی اولاراق قالاقلار و اورادان آیریلماق ایستیه جکلر .
- ۱۰۹ دئ : «اگر ربیمین سؤزلری اوچون دریالار مرکب اولسایدی و بیر او قده و ده اونا آرتیرسایدیق، ربیمین سؤزلری قورتارمیش دریا [لار] قورتارادی» .
- ۱۱۰ [یا پیغمبر!] دئ : «من ده سیزین کیمی بیر بشرم . آنجاق منه وحی اولونور کی، سیزین تائریتیز واحد تائریدیر . کیم ربی ایله ملاقات ائده جگینه اومید بسله بیرسه، گرک صالح عمل ائتسین و ربینه ائتدیگی عبادتده هنج کسی شریک قوشماسین» .

سُورَةُ الْمُؤْمِنِينَ مَكِّيَّةٌ ٢٠٥ آيَاتُهَا ٢٠

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كَمْهِقَصْرٍ ① ذِكْرُ مَرْحَمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكِيًّا ②
 إِذْ نَادَى رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا ③ قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي
 وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا ④ وَإِنِّي
 خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَائِي وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي
 مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا ⑤ يَرِيحُنِي وَيَرِثُنِي مِنْ آلٍ يَعْقُوبُ
 وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ⑥ يَا زَكِيًّا أَنَا بُشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ يَحْيَى
 لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ⑦ قَالَ رَبِّ إِنِّي يَكُونُ
 لِي غُلَامٌ وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ
 عِتِيًّا ⑧ قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَى هَيْنٍ وَقَدْ
 خَلَقْنَاكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا ⑨ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ
 آيَتُكَ أَنْ تُكَلِّمَ النَّاسَ شَيْئًا لَا يَلِيكَ سَوِيًّا ⑩ فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ
 مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَى إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ⑪

مریم سوره سی [۱۹]

بو سوره قرآن - کریمین اون دو ققوزونجو سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۹۸) آیه دیر.

رحمان و مهربان آلهین آدی ایله

- ۱ کهمص (کاف، ها، یا، عین، صاد).
- ۲ [یا محمد!] بو، سنن ریی نین اؤز بنده سی زکریا یه وئردیگی رحمتی نین ذکریدیر.
- ۳ زکریا ربینی گیزلیجه [و آهسته] چاغیردیغی زمان،
- ۴ دئدی: «پروردگارا، داها سومویوم یوشالپ و باشیم قوجالیکدان آغاریدیر، پروردگارا! هیچ وقت سنه دوعا اتمکدن مأیوس اولمامیشم».
- ۵: «من اؤزومدن سونرا قوهوملاریمدن قورخورام. آروادیم دا کی، دوغماز دیر. بونا گۆره منه اؤز طرفیندن بیر جانشین بخش ائت کی:
- ۶ هم منیم وارثیم و هم ده آل - یعقوبون وارثی اولسون. و پروردگارا! اونو بیه نیلمیش ائت!».
- ۷ «ای زکریا! بیز سنه آدی "یحیی" اولان بیر اوغول مژده سی وئریریک، بوندان قاباق هیچ کیمی اونا آداس اتمه میشیک.
- ۸ دئدی: «پروردگارا! آروادیم دوغماز، اؤزوم ده قوجالیکدان الدن دوشموش اولدوغوم بیر حالدا منیم نئجه اوغولم اولاییلر؟»
- ۹ [ملک] دئدی: «دئدیگین کیمیدیر. [لاکین] ربین بویوروب کی، بو منیم اوچون آساندیر. [نئجه کی،] بوندان اوک سن هیچ بیر شئی اولمادیغین حالدا سنی یاراتمیشام».
- ۱۰ دئدی: «پروردگارا! منیم اوچون بیر علامت قرار وئر!» بویوردو: «سنن علامتین اوچ گشجه - گوندوز ساغلام اولدوغون حالدا آداملارلا دانشماماغیندیر».
- ۱۱ سونرا محرابدان اؤز قۇمونون یانینا گلدی و اونلارا آندیردی کی، سحر - آخشام آلکها تسبیح (دوعا) اتسینلر.

يَا بَنِي خِزَالٍ كِتَابُ بَقْوَةٍ وَأَتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيحًا ۝١٧ وَحَنَانًا
 مِنْ لَدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقِيًّا ۝١٨ وَبَرَآءٌ بِالذِّنِّهِ وَلَمْ
 يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا ۝١٩ وَسَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ
 يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ۝٢٠ وَأَذْكُرُ فِي الْعَجَابِ مَرْيَمَ
 إِذِ انْتَبَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ۝٢١ فَاتَّخَذَتْ مِنْ
 دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا
 سَوِيًّا ۝٢٢ قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا
 ۝٢٣ قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ۝٢٤
 قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا
 ۝٢٥ قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَى هَيْنٍ وَلِجَعَلُكَ آيَةً
 لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا ۝٢٦ فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ
 بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ۝٢٧ فَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جِذْعِ النَّخْلَةِ قَالَتْ
 يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مَنْسِيًّا ۝٢٨ فَادْبَاهَا مِنْ
 تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ۝٢٩ وَهَرَبَ
 إِلَيْكَ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطُ عَلَيْكَ رُطْبًا غِنِيًّا ۝٣٠

- ۱۲ «ای یحیی! کتابی محکم توت!» بیز اوشاقلیقدان اونا حکمت وئردیک.
- ۱۳ و «هابشله» اؤز طرفیمیزدن مهربانلیق و پاکلیق [وئردیک]. و او تقوا صاحبی ایدی.
- ۱۴ اؤز آتا-آناسینا یاخشى [خوشرفتار] ایدی، ظلمکار و عاصی دئییلدی.
- ۱۵ و سلام اولسون اونا! دوغولدوغو گونه، اؤله جگی گونه و تزه دن دیرله جگی گونه.
- ۱۶ [یا محمد!] بو کتابدا مریمی یاد ائت! اوندا کی، او، عائله سیندن آپریلیب [بیت المقدسین] شرق طرفینده بیر کنارا چکیلدی.
- ۱۷ اونلار ایله اؤز آراسیندا بیر پرده آسدى، او زمان اؤز روحوموزو (جبرئیلی) اونا طرف گؤندردیک کی، بیر انسان صورتینده اونا گؤرۈندۈ.
- ۱۸ [مریم] دئدی: «من سندن رحمانا (آلله) پناه آپاریرام، اگر تقوالی سان!»
- ۱۹ دئدی: «من آنجاق سنه پاک-پاکیزه بیر اوغلان باغیشلاماق اوچون سنین ربی نین ائلچی سیم».
- ۲۰ دئدی: «منه هنج بیر انسان توخونماش و پس ایش گؤرمه دیگیم بیر حالدا منیم نجه اوغلوم اولاییلر؟!»
- ۲۱ دئدی: «دئدیگین کیمدیر». [لاکین] سنین ربین بو یوروب کی، بو منیم اوچون آساندیر. بیز اونو انسانلار اوچون بیر معجزه و اؤز طرفیمیزدن بیر رحمت ائده جه ییک. و بو ایش حؤکماً اولونمالیدیر.
- ۲۲ بئله لیکله [مریم] اونا (عیسایه) بویلو اولدو و اونونلا بیر لیکده اوزاق بیر یتره چکیلدی.
- ۲۳ دوغماق سانجیسی اونو بیر خورما آغاجی نین گؤوده سینه [سؤیکنمگه] چکیب گتیردی. دئدی: «کاش کی، بوندان اوک اؤلشیدیم و بیر پوللوق اونودولایدیم».
- ۲۴ بو زمان اونون [آیاهی] آلتیندان [عیسی و یا بیری ملک] اونو سسله دی: «غم یشمه! ربین سنین اوچون [آیاهی نین] آلتیندان بیر بولاق آختیدی».
- ۲۵ «خورما آغاجینی اؤزونه طرف سیلکه له کی، سنه تزه خورما تۆکولسون».

فَكُلِّي وَاشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا فَمَا تَدْرِينَ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا
 فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا
 ❶ فَاثْنَيْبَةً قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا
 فَرِيًّا ❷ يَا أُخْتَ هَارُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ امْرَأَ سَوْءٍ وَمَا
 كَانَتْ أُمُّكَ بَعْثًا ❸ فَأشارتنا إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ بُكِّمَ مَنْ
 كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا ❹ قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِي الْكِتَابَ
 وَجَعَلَنِي نَبِيًّا ❺ وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي
 بِالْقُلُوبِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ❻ وَبَرًّا بِوَالِدَتِي وَلَمْ
 يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا ❼ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ
 وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ❽ ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَيِّ الَّذِي فِيهِ
 يَمْتَرُونَ ❾ مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَانَهُ إِذَا قَضَىٰ
 أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ❿ وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ
 فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ❸ فَأَخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ
 فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ ❶ أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ
 يَوْمَ يَأْتُونَنَا لِكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ❷

- ۲۶ يىن، ايچ و گوزون آيدىن اولسون. اگر بير آدام گورسن دئ: «من رحمان
[آللە] يولوندا اوروج توتماغى نذر اتميشم؛ يو گون هنج بير آداملا اصلا
دانىشماياچاغام».
- ۲۷ سونرا [مريم] اوشاغى گوتوروب قۇمونون يانينا گتيردى. دلدیلر: «ای مريم! چوخ پيس بير ايش گوروسن».
- ۲۸ ای هارونون باجيسى! آتان پيس كيشى دئيلدى، آتان دا كى، پيس ايش گورن
[قادين] دئيلدى».
- ۲۹ [مريم] عيسايه طرف اشاره ائتدى. دلدیلر: «بشيكده اولان اوشاقلا نىجه
دانىشماق اولار؟!»
- ۳۰ [اوشاق] دئدى: «من آللهين بنده سى يم. منه كتاب وئريب، هم ده منى پيغمبر
انديدير».
- ۳۱ «هر هارادا اولسام منى مبارك (بركتلى) انديدير و منه، نه قدير كى، ديريم
ناماز قىليب، زكات وئرملكى تۇصيه انديدير».
- ۳۲ «و منى آناما گوره ياخشى ليق (خوشفتارلىق) ائتمه يه [تۇصيه انديدير]، منى
ظلمكار و عاصى ائتمه ييدير».
- ۳۳ «و منه، دوغولدوغوم گونه، اۆله جگيم گونه و تزه دن ديريله جگيم گونه سلام
اولسون».
- ۳۴ بو [سۆز] اونلار ين شك ائتديكلرى مريم اوغلو عيسى [باره سينده كى] حق
سۆزدور.
- ۳۵ آللهها اؤولاد گوتورمك ياراشماز. او، پاك و مقدسدير. او، هر هانسى بير
شئى اراده ائتسه، اونا "اول" دئير، او دا درحال اولار.
- ۳۶ و حقيقتاً، آلله هم منيم رييمدير، هم ده سيزين ريئيزدير. اونا عبادت اندين
كى، دوغرو يول بودور.
- ۳۷ آما اونلاردان بعضى دسته لر اختلاف ائتديلر. وای اولسون او بؤيوك گونو
حاضر گورن كافرلرين حالينا!
- ۳۸ اونلار بيزه (بيزيم حضوروموزا) گله جكلرى گون نه ياخشى ائشيدن و نه
گوزل گورن اولارلار. لاکين بو گون ظلمكارلار آچيتى—آشكار بير
ضالانده ديرلر.

وَأَنْذَرَهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٠﴾ إِنَّا نَحْنُ زَرْثُ الْأَرْضِ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِنَّا يُرْجَعُونَ ﴿٤١﴾ وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ﴿٤٢﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا ﴿٤٣﴾ يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ﴿٤٤﴾ يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا ﴿٤٥﴾ يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِنَ الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا ﴿٤٦﴾ قَالَ أَرَأَيْتَ إِنْ كُنْتُ نَذِيرًا ﴿٤٧﴾ قَالَ سَتَقْبَلُونَ مِنِّي عَذَابًا ﴿٤٨﴾ قَالَ لَا يَأْتِيكُمُ الْمَوْتُ إِلَّا إِذْ أَنْتُمْ عَاظِمُونَ لَهُ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَىٰ أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا ﴿٤٩﴾ فَكُنَا عَازِلَيْنِ مَا يَعْبُدُونِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿٥٠﴾ وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ﴿٥١﴾ وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ﴿٥٢﴾

- ۳۹ و اونلاری غافل اولدوقلاری و ایمان گتیرمه دیکلری حالدا ایشین بیتیش اولاجاغی حسرت گونوندن قورخوت!
- ۴۰ حقیقتاً، یئر اوزونه و اونون اوزه رینده اولان هر شیه بیز وارث اولاجاغیق و بیزه طرف قایناریلاجاقلار.
- ۴۱ بو کتابدا ابراهیمی ده یاد انت! دوغرودان دا او، چوخ دوغروچو پیغمبر ایدی.
- ۴۲ او، بیر زمان آتا [خطاب اثتدیگی آزه] دئدی: «آتا جان! اثشیتمه یین، گۆرمه یین و سنه هنج بیر فایداسی اولمایان شیلره نه اوچون عبادت ائدیرسن؟»
- ۴۳ «آتا جان! منیم اوچون [وحی دن] بیر علم گلیدیر کی، سنه گلمه یییدیر، بونا گۆره منیم تابعلیگیمده اول کی، سنی دوز بیر یولا هدایت ائدیم».
- ۴۴ «آتا جان! شیطانا عبادت اثتمه! چونکی شیطان رحمانا (آلهها) عاصی اولویدور».
- ۴۵ «آتا جان! من قورخورام کی، رحمان طرفیندن سنه بیر عذاب توخونسون و بئله لیکله شیطانا یولداش اولاسان».
- ۴۶ دئدی: «ای ابراهیم! سن، منیم تانریلاریمدان اوز چتویریرسن؟ اگر بوندان ال چکمه سن، سنی داشلا یا جاغام، و [گشت] اوزون بیر مدت مندن اوزاق اول!»
- ۴۷ [ابراهیم] دئدی: «سلام اولسون سنه! (خدا حافظ)، تنزلیکه رییمدن سنین باغیشلاماغینی دیلیه جگم، چونکی او، منه همیشه مهربان اولویدور».
- ۴۸ «سیزدن و سیزین آلهدان غیری چاغیردیغینیز شیلردن اوزاقلا شیر و رییمی چاغیریرام. اولایلسین کی، من رییمی چاغیرماقدان مایوس اولمایام».
- ۴۹ اونلاردان و اونلارین آلههین یشرینه عبادت اثتدیکلری شیلردن کنارا چکیلدیکه اسحاق و یعقوب اونا عطا اثتدیک و هامیسی پیغمبر ائله دیک.
- ۵۰ و اوز رحمتیمزدن اونلارا احسان اثتدیک و [تاریخ بویونجا] دوغرو و اوستون تعریفلر اونلار اوچون قرار وئردیک.
- ۵۱ و بو کتابدا موسانی یاد انت! حقیقتاً، او، اوره کی صاف ایدی و گونده ریلیمش پیغمبر ایدی.

وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا ۝ وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا ۝ وَادْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ۝ وَكَانَ يَأْمُرُاهُ بِالْقُلُوبَةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا ۝ وَادْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ۝ وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا ۝

أُولَئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَائِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّكَ ۝ فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ غِيًّا ۝ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا ۝ جَنَّاتٍ عَذْنٍ إِلَىٰ آنِجَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا ۝ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ۝ يَٰلَكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ۝ وَمَا نَزَّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفُنَا وَمِمَّا بَيْنَ ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ۝

- ۵۲ و ییز اونو طور [داغی نین] ساغ طرفیندن سسله دیک، اونونلا دانیشماق اوچون اؤزوموزه یاخینلاشدیردیق.
- ۵۳ و اؤز رحمتیمیزدن قارداشی هارونو دا بیر پیغمبر اولاراق اونا احسان ائتدیک.
- ۵۴ و بو کتابدا اسماعیلی یاد ائت! حقیقتاً، او، اؤز وعده سینه صادق اولان و گونده ریلیمیش بیر پیغمبر ایدی.
- ۵۵ و اؤز اهلینی ناماز قیلماغا، زکات و یرمگه امر ائدیوردی و ربی نین یاتیندا بیه نیلمیش ایدی.
- ۵۶ و بو کتابدا ادرسی یاد ائت کی، او چوخ دوغروچو بیر پیغمبر ایدی.
- ۵۷ و [ییز] اونو یوکسک مرتبه یه اوجالتدیق.
- ۵۸ بونلار آدمین نسلیندن، نوح ایله بیرلیکده [گمیده] داشیدیقلا ریمیزین نسلیندن، ابراهیمین، اسرائیلین، هدایت ائدیپ سنجدیکلریمیزین نسلیندن اولان و آللهین اونلارا نعمت و یردیگی پیغمبرلردندیر کی، آللهین آیه لری اوخوندوغو زمان آغلایارق سجده یه دوشرلر.
- ۵۹ اونلاردان سونرا نامازی ترک ائدیپ شهوته اویان بیر نسل گلدی و تنزیکله [اؤز] آزیغیلقلاری [نین جزاسی] -نا راست گله چکلر.
- ۶۰ تۆبه ائدیپ ایمان گتیرن و صالح عمللر ائدنلر مستنادیر، اونلار جتته داخل اولاجاقلار و اونلارا هنج بیر حقسیزلیک اولما یا جاق.
- ۶۱ [یاغیشلایان] آللهین اؤز بنده لرینه غیبده وعده و یردیگی عدن جتتیریدیر. اونون وعده سی مطلق یرینه یشتمه لیدیر.
- ۶۲ اونلار اورادا بوش سؤز دئییل، آنجاق "سلام" ائشیدرلر. روزیلری ده سحر - آخشام اورادادیر.
- ۶۳ بو، همین او جتتیدیر کی، بنده لریمیزدن تقوالی اولانلاری اونا وارث الله جه بیگ.
- ۶۴ و ییز (ملکالر) آنجاق سنین ربی نین امری ایله نازل اولوروق. قاپاغیمیزدا [اولان آخرت]، آرغامیزدا [سوووشان دنیا] و بونلارین آراسیندا اولان هر شی اونا عائدیر. و سنین ربین اصلا اونودان دئییلدیر.

رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ
لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ﴿٦٠﴾ وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ إِذَا مَاتَ
لَسَوْفَ أُخْرَجُ حَيًّا ﴿٦١﴾ أَوْلَا يَذْكُرُ الْإِنْسَانُ أَنَا خَلَقْنَاهُ
مِنْ قَبْلُ وَلَمْ يَكْ شَيْئًا ﴿٦٢﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ
ثُمَّ لَنُخْرِجَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿٦٣﴾ ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ
كُلِّ شَبْعَةٍ أَهْلَهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَنِ عِتِيًّا ﴿٦٤﴾ ثُمَّ لَنُخَنِّ أَغْلَمَ
بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلَاتًا ﴿٦٥﴾ وَإِنْ مِنْكُمْ الْوَاقِعُونَ عَلَىٰ
رَبِّكَ حَتَّىٰ مَقْضِيًّا ﴿٦٦﴾ ثُمَّ لَنُخَيِّ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ
فِيهَا جِثِيًّا ﴿٦٧﴾ وَإِذَا تَنَلَّىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ
كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا آتَىٰ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَآخِرُ نَذِيرًا ﴿٦٨﴾
وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَخْسَرُ أَثَاثًا وَرِيًّا ﴿٦٩﴾ قُلْ مَنْ
كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ مَدًّا حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا
مَا يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرُّ
مَكَانًا وَأَضْعَفُ جُنْدًا ﴿٧٠﴾ وَزَيْدُ اللَّهِ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى
وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًّا ﴿٧١﴾

- ۶۵ او، گۆیلرین، یثرین و اونلارین آراسیندا اولان هر ششین ربی دیر. اونا عبادت ات و اونون عبادتینده صبرلی اول! هنج اونا بنزه رینی [کی، اونا دا "آله" دئیله] تانییرسانمی؟
- ۶۶ و انسان دئیر: «من اؤلندن سونرا تزدن دیرله جگم می؟»
- ۶۷ مگر انسان، بیزیم اونو ایلک دفعه هنج بیر شئی اولمادیغنی حالدا یاراتدیغیمیزی خاطرلایمیزی؟
- ۶۸ آند اولسون ربینه کی، بیز اونلاری شیطانلارلا محصور ائده جه ییک، سونرا اونلاری دیزلری اوستده جهنمین اطرافینا دوزه جه ییک.
- ۶۹ سونرا هر بیر فرقه دن رحمانا (آلهها) داها چوخ عاصی اولانی چکیب چیخارداجاغیق.
- ۷۰ سؤز سوز کی، سونرا [جهنمه] واصل اولماغا داها چوخ لایق اولانلاری، بیز داها یاخشی تانییریق.
- ۷۱ سیزدن بیر کس اولماز کی، [جهنمه] داخل اولماسین. بو، سنین ربین اوچون قطعی بیر حؤکمدور.
- ۷۲ سونرا تقوالی اولانلاری قورتاراجاغیق، ظلمکارلاری ایسه اورادا دیزلری اوسته چؤکدورولموش حالدا بوراخاجاغیق.
- ۷۳ بیزیم آجیق—آیدین آیه لریمیز اونلارا اوخوندوغو زمان کافرلر ایمان گتیرلره دئیر: «بو ایکی فرقه دن هانسی نین مقامی داها یاخشی؟ و هانسی نین مجلسی داها گؤزه لدیر؟»
- ۷۴ و اونلاردان قاباق نئچه—نئچه نسللری محو اتدیک کی، اونلار مال—دؤلت و بر—بؤک باخیمیندان [بونلاردان] داها اوستون ایدیلر.
- ۷۵ [یا محمد! دئی: «سلالت ایچینده اولان بیر کیمسه به، رحمان، بیر زمان مهلت وئر، نهایت، وعده وئر یلدیکلری عذابیی یا دا قیامت گونونو گورنده بيله جکلر کی، کیمین مقامی داها پسدیر و قوشونو داها گوجسوزدور».
- ۷۶ آله هدایت تاپانلارین هدایتینی آرتیرار و ابدی قالان صالح عمللر سنین ربی نین یانتیدا ثواب باخیمیندان داها خئیرلیدیر و نتیجه سی داها خوشدور.

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتِيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا ۖ أَطَّلَعَ
 الْغَيْبَ أَمْ انْخَدَعَ عِندَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ۝٧٨ كَلَّا سَنَكْتُبُ مَا
 يَقُولُ وَنَعُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ۝٧٩ وَنَرِيهِ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا
 ۝٨٠ وَانْخَدُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ إِلَهَةً لِيَكُونَ نِوَالَهُمْ عِزًّا
 ۝٨١ كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ
 ضِدًّا ۝٨٢ أَلَمْ تَرَ أَنَا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ
 تَوْرِهِمْ أَزًّا ۝٨٣ فَلَا تَحْجُلْ عَلَيْهِمْ تَوَاعِدُ لَهُمْ عَذَابًا
 ۝٨٤ يَوْمَ نَخْشِرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا ۝٨٥ وَنَسُوقُ
 الْخَافِرِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وَرِدًّا ۝٨٦ لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ
 إِلَّا مَنِ انْخَدَعَ عِندَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ۝٨٧ وَقَالُوا انْخَدِ
 الرَّحْمَنُ وَلَدًا ۝٨٨ لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا ۝٨٩ تَكَادُ السَّمَوَاتُ
 يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ۝٩٠ أَنْ دَعَوْا
 لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا ۝٩١ وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ۝٩٢ إِنْ كُلُّ مَنْ
 فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتِيَ الرَّحْمَنِ عَبْدًا ۝٩٣ لَقَدْ أَخْصَيْهِمْ
 وَعَدَهُمْ عَذَابًا ۝٩٤ وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَرْدًا ۝٩٥

- ۷۷ [یا محمد!] آیه لریمیزی انکار اندیپ : «منه مطلق مال—دۆلت و اؤولاد و ثریله جکدیر!» —دین آدمی گوردونمو؟
- ۷۸ گۆره سن او غیبه واقف اولوبمو، یوخسا رحماندان بیر عهد—پیمانمی آکیدیر؟
- ۷۹ ائله دئییل؛ تنزیکله سؤیله دیگینی یازاجاغیق و عذاب اوستوندن عذابینی آرتیراجاغیق.
- ۸۰ اونون دندیکلری [مال—اؤولاد] بیزه قالاجاق و بیزه طرف تک—تنها گله جکدیر.
- ۸۱ اونلار اؤزلرینه قوت اولماسی اوچون آلهدان غیری تانریلار قبول ائتدیلر.
- ۸۲ بئله دئییل؛ تنزیکله [او تانریلار] اونلارین عبادتینی انکار ائدرلر و اونلارا دوشمن اولارلار.
- ۸۳ مگر گۆرمورسن کی، بیز شیطانلاری کافرلرین اوستونه گۆندیریک کی، اونلاری توولاییب بولدان چیخاردیرلار.
- ۸۴ ائله ایسه نلسمه! چونکی بیز اونلارین [سایلی نسلرینی] بیر—بیر ساییریق.
- ۸۵ بیر گون گلر کی، بیز تقوالیلاری رحمانین حضورونا محترم قوناق کیمی محشور ائده ریک.
- ۸۶ گناهکارلاری ایسه جهنمه سوسوز [حیوان کیمی] سوره ریک.
- ۸۷ رحمانین طرفیندن سؤز آلمیش کیمسه دن غیری هیچ کیم شفاعته (شفاعت) اتمگه و یا شفاعت اولونماغا) صاحب اولماز.
- ۸۸ و دئدیلر : «رحمان (آله) اؤزونه اؤولاد گۆتوروبدور».
- ۸۹ دوغرودان دا چوخ قورخونج و پئس بیر ایش گوردونوز.
- ۹۰ آزا قالا بو [سؤزدن] گۆیلر پارچا—پارچا اولموشدو، یش یاریلیب داغلار یشریندن قویموشدو،
- ۹۱ رحمان [آلهها] اؤولاد منسوب ائتدیکلرینه گۆره.
- ۹۲ رحمان [آلهها] اؤولاد گۆتورمک پاراشماز.
- ۹۳ گۆیلرده و یشرده اولان بوتون [مخلوقلار] آنجاق کی، آلههین حضورونا بیر قول کیمی گلمه لیدیر.
- ۹۴ آله اونلاری حسابلایب، تک—تک ساییدیر.
- ۹۵ و قیامت گونو اونلارین هامیسی تک—تنها اونا طرف گلمه لیدیر.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا ❶
فَأَمَّا
يَسْرَنَاهُ بِلسَانِكَ لِنُبَشِّرِهِ الْمُتَّقِينَ وَنُذِرِهِ قَوْمًا لَكَ ❷
أَهْلَكَ قَبْلَهُمْ مِنْ قَوْمٍ هَلْ تَحْسُنُ مِنْهُمْ مِنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْرًا ❸

رَقْمٌ مَا يَكُونُ خَيْرًا لَكَ
سُورَةٌ وَهِيَ أَنْ تَرْتَلُو

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
طه ❶ مَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ❷ إِلَّا تَذَكُّرًا لِمَنْ
يَخْشَى ❸ تَنْزِيلًا مِمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَوَاتِ الْعُلَى ❹
الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ❺ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى ❻ وَإِنْ يُجْهَرُ
بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَ وَأَخْفَى ❼ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ
الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ❽ وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ❾ إِذْ رَأَى نَارًا
فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ
أَوْ أَجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى ❿ فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يَا مُوسَى ⓫ إِنِّي إِنَّا
رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طَوًى ⓬

- ۹۶ ایمان گتیریب صالح عمللر ائدنلر ایسه آلله اونلار اوچون بیر سنوگی (محبّت) یاراداجاقدیر .
- ۹۷ اصلینده بیز بو قرآنی سنین دپلینله آسان ائتدیک کی، اونونلا تقوالیلارلا بشارت وئرله سن و اونونلا عنادکار قۇمو قورخوداسان .
- ۹۸ بیز اونلاردان قاباق نئچه-نئچه نسللری محو ائتدیک . ایندی هئج اونلاردان بیرینی گؤروب حسن ائدیرسنمی؟ و یا اونلاردان بیر سس-سمیر ائتدیرسنمی؟

طه سوره سی [۲۰]

بو سوره قرآن-کریمین ایگیرمینجی سوره سیدیر.
مکه ده نازل اولموش و (۱۳۵) آیه دیر.

رحمان و مهربان آلهین آدی ایله

- ۱ طه (طا، ها . ای حقه طالب اولوب، حقه طرف چاغیران)
- ۲ بیز قرآنی سنه گؤندرمه میشیک کی، سن مشقته دوشه سن .
- ۳ [بیز اونو آلهین عذابیدن] قورخان کیمسه یه نکجه اؤیود-نصیحت اولاراق [گؤندردیک].
- ۴ او، یشری و اوجا گؤیلری یارادان آلله طرفیندن تنزیل (کتاب) اولاراق [نازل ائتدیک]
- ۵ او، رحمان آلله دیر کی، عرشی اؤز استیلاسی آلتینا آلیدیر .
- ۶ گؤیلرده، یشرده، اونلارین آراسیندا و تورپاغین آلتیندا نه وارسا، هامیسی اونوندور .
- ۷ اگر سؤزو آچیق سؤیله سن [یا گیزلتسن، بیل کی،] او، حقیقتاً، سرکری و گیزلی لری بیلیر .
- ۸ بیر آلله کی، اوندان غیر تانری یوخدور، گؤزه ل آدلار اونا مخصوصدور .
- ۹ آیا موسائین خبری سنه گلیب چاتدیمی؟
- ۱۰ بیر اودو گورن زمان اؤز عائله سینده دئدی : «دایانین! من بیر اود گوردوم، بلکه سیزه اوندان بیر کؤز گتیردیم و یا اودون اوستونده بیر بلدچی تاپدیم!»
- ۱۱ اونا چاتدیقدا ندا گلدی : «یاموسی!»
- ۱۲ «منم، من سنین رببینم! اؤز آباء قاییلارینی (نعلینی) چیخارت کی، سن [دؤنه-دؤنه مقدس ساییلان] مبارک "طوی" وادیسینده سن» .

وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَى ۝ إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ۝ إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِيَجْزِيَ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَى ۝ فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَى ۝ وَمَا تِلْكَ يَمِينُكَ يَا مُوسَى ۝ قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَى غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَآرِبُ أُخْرَى ۝ قَالَ أَلَيْهَا يَمُوسَى ۝ فَالْقِيهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَى ۝ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ ۝ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَى ۝ وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَى جَنَاحِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ آيَةً أُخْرَى ۝ لَنُرِيكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَى ۝ إِذْ هَبْنَا إِلَى فِرْعَوْنَ أَنَّهُ طَغَى ۝ قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ۝ وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ۝ وَاجْلُ عَقْدَةً مِنْ لِسَانِي ۝ يَفْقَهُوا قَوْلِي ۝ وَاجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِنْ أَهْلِي ۝ هَرُونَ أَخِي ۝ أَشَدُّ بِهِ أَزْرًى ۝ وَاشْرِكْهُ فِي أَمْرِي ۝ كَى تُسَبِّحَكَ كَثِيرًا ۝ وَنَذْرُكَ كَثِيرًا ۝ إِنَّكَ كُنْتَ بِنَاصِرًا ۝ قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَا مُوسَى ۝ وَلَقَدْ مَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَى ۝

- ۱۳ «و من سنی سنجیمش، ایندی سنه وحی اولونانا قولاق وئر!»
- ۱۴ «حقیقتاً، منم، من—آله؛ مندن غیر تانری یوخدور. ایندی منه عبادت انت و منی آنماق اوچون ناماز قیل!»
- ۱۵ «حقیقتاً، قیامت مطلق گله جکدیر. من اونو گیزلی ساخلاییرام کی، هر کس اوز [خثیر—شرده اتدیگی] تلاشتا گوره جزالانسن.
- ۱۶ [گوزله!] قیامت گونونه ایمان گیرمه ین، نفسی ایستکلرینه (هوا—هوسنه) تابع اولان بیر کیسه، سنی اونا [ایمان گتیرمکدن] پابیندیرماسین؛ یوخسا هلاک اولارسان.
- ۱۷ «یا موسی! بو [ساغ] الینده کی نه دهر؟»
- ۱۸ «دندی: «بو، منیم چلبیگیمدیر، اونا سویکه نیرم، اونونلا قویونلاریما غزل سیلکه له یرم، آیری ایشلرده ده او منیم کاریما گلیر.»
- ۱۹ «یووردو: «یا موسی! اونو [یثره] آت!»
- ۲۰ اونو آتدی و بیردن—بیره سرعتله سوزن، قیوریلیب آچیلان بیر ابلان اولدو.
- ۲۱ «یووردو: «اونو توت! قورخما! تزلیکله اونو اولکی حالینا قاپتاراجاقتی.»
- ۲۲ «ایشی قوینونا آپار. [بودا] آیری بیر معجزه اولاراق هیسیز—قصورسوز آغ—آپباق [ایشیق ساچان] چیخاجاق.»
- ۲۳ «سنه بؤیوک معجزه لردن ده گؤستره جه ییک.»
- ۲۴ فرعونون یانتیا گئت! او، حقیقتاً، [آلهها] هسیان اندیدیر.
- ۲۵ «دندی: «پروردگارا! سینه می آچیب گتیشلت!»
- ۲۶ «و منیم اوچون ایشیمی آسان انت!»
- ۲۷ «دیلیمدن دوینو آچ!»
- ۲۸ «کی، [سوزومو باغشی آنلاستیلار!»
- ۲۹ «و منه اوز عائلمدن بیر وزیر (کؤمکچی) وئر!»
- ۳۰ «فارداشیم هارونو،»
- ۳۱ «اونونلا آرخامی محکمئلندیر!»
- ۳۲ «اونو ایشیمه شریک انت!»
- ۳۳ «کی، [سنی داهای چوخ تسبیح الله!»
- ۳۴ «و سنی داهای چوخ یاد الله!»
- ۳۵ «حقیقتاً، سن ییزیم [حالیمیزی] یاغشی گؤرنسن!»
- ۳۶ «یووردو: «یا موسی! ایسته دیگین سنه وئرلیدی.»
- ۳۷ «شبهه سیز کی، سنه بیر داهای یاغشی لیق اتدیک.»

- ۳۸ سنین آنانا وحی اندیلیم لی [لری] وحی ائتدیگیمیز زمان:
- ۳۹ [دندیک:] «اونو بیر صاندیفا قویوب دریایا (نیل چایینا) آت! [قوی، چای] اونو ساحله چیخارتسین. منه دوشمن اولان و اونا دوشمن اولان کیمسه اونو توتسون». [یا موسی!] گوزومون آلتیندا تربیه تاپیب ییتیشمگین اوچون اوز طرفیمدن سنه بیر سئوگی یاراتدیم.
- ۴۰ او زمان باجین گنڈیب دئییردی: «سیزه اونو ساخلایا بیله جک بیر کس گؤستریم می؟» سنی آنانا قایتاردیق کی، گوزو آیدین اولسون و خودوک ائلمه سین. سونرا بیر نفری سن اولدوردون و [بیز] سنی او غمندن قورتاردیق. سنی بیر چوخ سیناقلارلا سینادیق. ایللر بویو "مدین" اهالیسی [ایچینده] قالدین. سونرا یا موسی! معین وقته گلیب چاتدین.
- ۴۱ و سنی اوزوم اوچون تربیه ائتدیم.
- ۴۲ سن و قارداشین منیم آیه لریمی آبارین و منی یاد ائتمکده سهلکارلیق ائتمه یین!
- ۴۳ فرعونون یانینا گنڈین، او، حقیقتاً، [آلله] عصیان ائتدییر.
- ۴۴ اونونلا یومشاق دانیشین! بلکه نصیحت قبول ائتدی و یا قورخدو.
- ۴۵ اونلار دندیلر: «پروردگارا! بیز قورخوروق کی، هله بیزه آجیغی دا توتسون و یا عصیان ائتسین».
- ۴۶ بویوردو: «قورخما یین! من سیزنله یم، ائتیدیرم و گؤرورم».
- ۴۷ اونون یانینا گنڈیب دئیین: «بیز سنین ربی نین رسولویوق، اسرائیل اولادینی بیزیمله گؤندر و اونلارا شکنجه وئرمه! بیز سنین ربی نین طرفیندن آیت (معجزه) گتیرمیشیک. هدايت (حق) یولونون تابع لیگینده اولانا سلام اولسون».
- ۴۸ حقیقتاً، بیزه وحی اولونویدور کی، عذاب اصلینده تکذیب ائدنلر و اوز دؤندرلر اوچوندور.
- ۴۹ [فرعون] دئدی: «ای موسی! سیزین ربینیز کیمدیر؟»
- ۵۰ [موسی] دئدی: «بیزیم ربیمیز هر شیه وارلیغینی وئرن و سونرا [اونو] هدايت ائدن آلله دیر».
- ۵۱ دئدی: «بس اولکی نسللرین حالی نئجه اولاجاق».

قَالَ عَلِيمًا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنْسَى ﴿٥٧﴾
 الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا
 وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْ نَبَاتٍ شَتَّى
 ﴿٥٨﴾ كُلُوا وَارْزَعُوا إِنَّمَا كُنَّا فِي ذَلِكَ لِأَوَّلِي النَّهْيِ
 ﴿٥٩﴾ مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى
 ﴿٦٠﴾ وَلَقَدْ أَرَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَى ﴿٦١﴾ قَالَ أَجِئْتَنَا
 لِنُخْرِجَكَ مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسَى ﴿٦٢﴾ فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِثْلِهِ
 فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا
 سُوًى ﴿٦٣﴾ قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ وَأَنْ يُخَشِرَ الْنَّاسُ شُحًى
 ﴿٦٤﴾ فَتَوَلَّى فِرْعَوْنُ جَمْعَ كَيْدِهِ ثُمَّ أَتَى ﴿٦٥﴾ قَالَ لَهُمْ مُوسَى وَيْلَكُمْ
 لَا تَقْتَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ وَقَدْ خَابَ
 مَنْ افْتَرَى ﴿٦٦﴾ فَتَنَازَعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَأَسْرُوا الْجَنَى ﴿٦٧﴾
 قَالُوا إِنَّ هَٰذَانِ لَسَاحِرَانِ يُرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكُم مِّنْ أَرْضِكُمْ
 بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقِكُمُ الْمُثْلَى ﴿٦٨﴾ فَاجْمِعُوا كَيْدَكُمْ
 ثُمَّ ائْتُوا صَفًّا وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلَى ﴿٦٩﴾

- ۵۲ دئدی: «اونلارا دایر بیلیک، ربیمین یانیندا بیر کتابدادیر، ربیم سهر اتمز و اونونماز».
- ۵۳ او، پسر اوزونو سیزین اوچون بشیک ائدی و سیزین اوچون اورادا یوللار سالدی و گویدن باغیش باغدیردی. و اونونلا آیری-آیری بیتکیلردن جوت-جوت گؤیرتدیک.
- ۵۴ یشین و حیوانلارینیزی اوتارین. حقیقتاً، بوندا عقل صاحبلى اوچون علامت وار.
- ۵۵ سیزی بو [تورپاقدان] یاراتدیق و اورایا دا قایتاراجاغیق و بیر داما اورادان چیخارداجاغیق.
- ۵۶ ییز، آیت لریمیزین هامیسینی [فرعونا] گؤسترديک او ایسه تکذیب ائدی و [قبول اتمکدن] بویون قاچیردی.
- ۵۷ دئدی: «ای موسی! اؤز شحرینله ییزی اؤز تورپاغیمیزدان چیخارتماق اوچونمو گلیسن؟»
- ۵۸ «ییز [ده] سنین شحرین کیمی بیر شحر گتیره جه یک. بیزیمله اؤز آراندان اورتالیق بیر یترده بیر وقت تعیین ائت. نه ییز و نه ده سن اونا خلاف چیخماق».
- ۵۹ [موسی] دئدی: «وعده نیز [گؤروشمه وقتی] بایرام گونو گونورتادان قاباق جماعتین توپلاشدیغی زمان اولسون».
- ۶۰ فرعون آیریلدی، بوتون حيله سینی (شحر بازلاری) جمع ائدیپ گلدی.
- ۶۱ [موسی] اونلارا دئدی: «وای اولسون سیزه! آلله یالان باغلامایین کی، [آغیر] بیر عذاب ایله سیزی هلاک ائدر. اصلینده افترا یاخان کس مأیوس اولار».
- ۶۲ [شحر بازلار] اؤز آرالاریندا مباحثه یه باشلادیلار و گیزلینجه پیچیلداشدیلار.
- ۶۳ دئدیلر: «بو ایکی نفر [موسی و هارون] شحر باز دیرلار و سیزی اؤز شحرلری ایله یوردونوزدان چیخارتماق و سیزین بو نمونه آیینیزی آرادان آپارماق ایسته ییرلر».
- ۶۴ «ایندی، بوتون حيله نیزی جمع ائدین؛ سونرا دا صف-صف گلین! بو گون غالب گلن خوشبخت اولاجاقدیر».

قَالُوا يَا مُوسَى إِمَّا أَنْ تُلْقَى وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَى ۖ قَالَ
 بَلْ أَلْقُوا فَإِذَا جِأَهُمْ وَعَصِيَّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا
 تَسْعَى ۖ فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةُ مُوسَى ۖ قُلْنَا لَا تَخَفْنَاكَ
 أَنْتَ الْأَعْلَى ۖ وَالْقَوَىٰ فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ
 وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى ۖ فَأَلْقَى السَّحَرَةُ سِحْرَهُمْ قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ
 هَارُونَ وَمُوسَى ۖ قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ أَدْنَا لَكُمْ إِنَّهُ كَبِيرُكُمْ
 الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَا قِطْعَنَ أَيْدِيكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافِهِ
 وَلَا صَلْبَتَكُمْ فِي جُذُوعِ النَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ إِنَّا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَنفَىٰ
 ۖ قَالُوا لَنْ نُؤْثِرَكَ عَلَىٰ مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا
 فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۖ إِنَّا آمَنَّا بِرَبِّنَا
 لِنَغْفِرَ لَنَا خَطَايَاَنَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهُ
 خَبِيرٌ وَبَاقٍ ۖ إِنَّهُ مِنْ يَدِ رَبِّهِ مُخْرِجٌ فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ
 فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ۖ وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَٰئِكَ
 لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَىٰ ۖ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
 الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكَّى ۖ

- ۶۵ [سحر باز لار] ددیلر: «ای موسی! سن آتیرسان، پوخسا اولک آتان بیز اولوروق؟»
- ۶۶ دلدی: «پوخ، سیز آتین!» اونلارین سحری نتیجه سینده [موسایه] ائله گلدی کی، اونلارین کندیرلری و چلیکلری چابالایر.
- ۶۷ و موسی اؤزونده بیر قورخو حس ائتدی [و اونو گیزلتمگه چالیشدی].
- ۶۸ دلدیک: «قورخما، سن، مطلق اوستون گله جکسن!»
- ۶۹ «[ساغ] الینده کینی [یشره] آت کی، اونلارین دوزلندیکلری [شیلری] اودسون. حقیقتاً، اونلار آنجاق بیر سحر بازین حیلله سینی ایشله دیلر و سحر باز نه مقصدله گلسه بلله مطلبینه چاتماز».
- ۷۰ ساحرلر: «موسائین و هارونون رَیْنه ایمان گتیردیک»، — دئییه رک سجده به دوشدولر.
- ۷۱ [فرعون] دلدی: «من سیزه اذن و ثرمة دن اونا ایمان گتیردینیزمی؟ شبهه سیز کی، او، سیزه سحر اؤیردن بؤیوگونوزدور. من ده سیزین اللرینیزی و آياقلارينیزی چارپاز کسدیره جگم و مطلق خورما آغاچلاری نین گووده سیندن آسدير اياغام. اوندان بيلرسينيز کی، هانسيميزین عذابی داهان شذتلی و داهان قالارغی دیر».
- ۷۲ دلدیلر: «[بیزی یارادانا آند اولسون کی،] بیز اصلا سنی، بیزه گلن معجزه لردن و بیزی یاراداندان اوستون توتما یا جاقیق. ایندی نه حؤکم ائله جکسنه ائت! سن آنجاق بو دنیا حیاتی حقیقده حؤکم ائله بیلرسن».
- ۷۳ «بیز، حقیقتاً، رَیْمیزه ایمان گتیردیک کی، او، بیزیم گناهلاریمیزی و سنین بیزی مجبور ائتدیگین سحره گۆره بیزی باغیشلا سین. آله داهان خشییرلی و داهان باقی دیر».
- ۷۴ حقیقتاً، هر کس رَیْ نین حضورونا گناهکار گلسه، جهنم اونون اوچوندور. اورادا نه اولوب [قورتولاجاق] نه ده [راحتات] یاشایاجاق.
- ۷۵ هر کس رَیْ نین حضورونا ایمان گتیریب صالح عمللر ائتدیگی حالدا گلسه، یوکسک درجه لر اونلار اوچوندور.
- ۷۶ آلتیندان آرخلار آخان عدن چشتری. اورادا ابدی قالا جاقلار. بو، پاکلیغا چالیشانلارین اجریدیر.

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي فَاصْرِبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِي
 الْبَحْرِ يَبَسًا لَا تَخَافُ دَرَكًا وَلَا تَحْشَى ٨٥ فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ
 بِجُنُودِهِ فَغَشِيَهُمْ مِنَ اللَّيْلِ مَا غَشِيَهُمْ ٨٦ وَأَصْلَ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ
 وَمَاهْدَى ٨٧ يَا بَنِي إِسْرَءِيلَ قَدْ أَرْجَاكَمُ مِنْ عَدُوِّكُمْ وَوَاعَدْنَاكُمْ
 جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَى
 ٨٨ كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ
 غَضَبِي وَمَنْ يَحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَى ٨٩ وَإِنِّي لَأَفْقَارِلُنَّ
 تَابَ وَأَمَّنْ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى ٩٠ وَمَا أَجْعَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ
 يَا مُوسَى ٩١ قَالَ هُمُ الْأَوَّلَاءُ عَلَى أَهْرِي وَعَجَّلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَى ٩٢
 قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ
 ٩٣ فَرَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ يَا قَوْمِ
 أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعْدًا حَسَنًا أَفَطَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ
 أَمْ أَرَدْتُمْ أَنْ يَحْلِلَ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُمْ
 مَوْعِدِي ٩٤ قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا وَلَكِنَّا حَمَلْنَا أَوْزَارًا
 مِنْ زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَدْ تَفَنَّا هَذَا فَكذلك ألقى السَّامِرِيُّ ٩٥

- ۷۷ بیز موسایه وحی اتدیک کی : «بنده لریمی گنجه زمانی سفربر ائت ، اونلار اوچون دریادا قورو بیر یول آج! [دوشمنین] سیزه یتیشمه سیندن قورخما و [بوغولماقدان دا] واهمه اتمه!»
- ۷۸ فرعون اؤز اوردوسو ایله اونلاری تعقیب اتدی ، دریادا [اونون] اوردوسونو چولغالایان [سو] اونلاری چولغالایب [غرق اتدی].
- ۷۹ و فرعون اؤز قۇمونو ضلالته (هلاکته) سالدی و هدایت اتمه دی .
- ۸۰ ای اسرائیل اؤلادی! بیز ، حقیقتاً ، سیزی دوشمنلرینیزین [الیندن] قورتاردیق و طور [داغی نین] ساغ طرفینده سیزینله وعده لشدیک و سیزه من و سلوی گؤنلردیک .
- ۸۱ سیزه وئردیگیمیز تمیز روزیلردن [و یاروزیلرین تمیزلندن] یشین ، [لاکین] بوندا حدی آشمایین! یوخسا غصیمه دوچار اولارسینیز ، غصیمه دوچار اولان ایسه مطلق هلاکته دوشموش اولور .
- ۸۲ شبهه سیزکی ، من توبه ائدن ، ایمان گئیرن ، صالح عمل ائدن ، سونرا دوغرو یولا یوللانان شخصی باغیشلایانام .
- ۸۳ «یا موسی! سنی اؤز قۇموندن [آیریب] تلسدیرن نه ایدی؟!»
- ۸۴ دئدی : «اونلار منی ایزله بیرلر . پروردگارا ، من سته طرف تلسدیم کی ، راضی اولاسان» .
- ۸۵ بویوردو : «بیز ، شبهه سیزکی ، سندن سونرا قۇمونو سینادیق و سامری اونلاری پولدان چیخارتدی» .
- ۸۶ موسی آجیقلی و غمگین حالدا قۇمونه طرف قاییتدی [و] دئدی : «ای منیم قۇموم! مگر ربینیز سیزه گؤزل بیروعهده وئرمه دی؟ بو مدت سیزه اوزون گلدیمی؟ یوخسا ، ربینیزدن سیزه بیر غضب گلمه سینی ایسته دینیزکی ، منه وئردیگینیز وعده یه خلاف چیخدینیز؟!»
- ۸۷ دئدیلر : «بیز سته وئردیگیمیز وعده یه اؤز اختیاریمیزلا خلاف چیخما دیق . بیز قۇمون زینتلیریندن آغیر بیر یوکوموز وار ایدی ، اونلاری [اودا] آندیق ، سامری [اؤزوده زینتلی] بیزیم کیمی آندی» .

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ رَفَقًا لَوْ هَذَا إِلَهُكُمْ وَإِلَهُ مُوسَى
فَنَسِيَ ﴿٨٨﴾ أَفَلَا يَرَوْنَ الْآيَاتِ يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا
وَلَا نَفْعًا ﴿٨٩﴾ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ يَا قَوْمِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ
بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِيَ ﴿٩٠﴾ قَالُوا
لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَى ﴿٩١﴾ قَالَ
يَاهَرُونَ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا ﴿٩٢﴾ أَاتَتْكُمْ
أَفْعَصِيَّتَا أَمْرِي ﴿٩٣﴾ قَالَ يَبْنَؤُهُ لَا تَأْخُذْ بِلِجْسِي وَلَا
بِرَأْسِي إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَلَمْ
تَرْقُبْ قَوْلِي ﴿٩٤﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَامِرِيُّ ﴿٩٥﴾ قَالَ
بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِنْ أَشْرِ
الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ﴿٩٦﴾ قَالَ
فَاذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ
مَوْعِدًا لَنْ يُخْلَفَهُ وَانْظُرْ إِلَى إِلِهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ
عَاكِفًا لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿٩٧﴾ إِنَّمَا
إِلَهُكُمْ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلُّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿٩٨﴾

- ۸۸ [سامری] ایسه [اریمیش قیزیلاردان] اونلارا بؤیورن بیر بوزوو هیکی دوزلشدی. اوندادئدیله: «بو سیزین تانرینین و موسائین اونوتدوغو تانریدیر».
- ۸۹ مگر گورمورلر کی، [بوزوو] اونلارین سؤزونه جواب وئریر و اونلارا هنج بیر فایدا و یا ضرر وئرمه یه قادر دئییل.
- ۹۰ هارون ایسه قاباقجادران اونلارا دئمیشدی کی: «ای منیم قوموم! سیز بو [بوزوو] ایله امتحانا چکیلسینیز؛ سیزین ربینیز، حقیقتاً، رحمان [اولان آله]—دیر، منیم تابع لیگیمده اولون و منیم امریمه اطاعت الدین!»
- ۹۱ دئدیله: «موسا قایدیب ییزیم یانیمیزا گلنه قدهر اونا پرستش اتمکدن اصلا ال چکمه یه ییک».
- ۹۲ [موسی] دئدی: «ای هارون، اونلارین آزدیقلا رینی گوردویون زمان سنه نه مانع اولدو کی».
- ۹۳ «منیم تابع لیگیمده اولمایاسان؟ امریمدنمی بویون قاچیرتدین؟»
- ۹۴ دئدی: «آنام اوغلوا ساققالیمدان و باشیمدان (ساچیمدان) یاپیشما! دوغروسو، سنین: اسرائیل اولادی آراسینا آیریلیق سالدین، سوزومو گوزله مه دین، —دیه جگیندن قورخدوم».
- ۹۵ [موسی] دئدی: «ای سامری! سنین مقصدین نه ایدی؟»
- ۹۶ دئدی: «آیریلارین گورمه دیگینی من گوردوم، من [آلهین] رسولونون آیاق ایزیندن بیر اوووج [تورپاق] گوتوردوم و اونو [بوزوو هیکیلنه] سالدیم. بئله لیکه منیم نفسیم منی بو ایشه چکدی».
- ۹۷ دئدی: «ایتیل! حیاتین بویو [جزا اولاراق]: «منه بیر کس توخونماسین!» دئملی اولاجاقسان و سنین اوچون بیر وقت وار کی، اوندان اصلا قاچا ییلمیه چکسن. [ایندی] عبادتینده اولدوغون تانریبا باخ! ییز اونو یاندیریر سونرا دریایا سپریر».
- ۹۸ سیزین تانری نیکجه او آلهیدیر کی، اوندان غیری هنج بیر تانری یوخدور. و او علمی ایله هر شئی احاطه ائلیدیر.

كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ
 مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ۝ مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
 وِزْرًا ۝ خَالِدِينَ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ حِمْلًا ۝
 يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْجُحِيمَ يَوْمَئِذٍ ذُرْقًا ۝
 يَتَخَفَتُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُ إِلَّا عَشْرًا ۝ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا
 يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُ إِلَّا يَوْمًا ۝
 وَيَسْتَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا ۝ فَيَذَرُهَا قَاعًا
 صَفْصَفًا ۝ لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ۝ يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ
 الدَّاعِيَ لَأَعِوجَ لَهُ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ۝
 يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ۝
 يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا ۝
 وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَىِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ۝
 وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا
 هَضْمًا ۝ وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا
 فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ۝

- ۹۹ [یا محمد!] کئچمیشلرین خبرلریندن سنه بئله حکایت ائدیریک. حقیقتاً، سنه اوز طرفیمیزدن ذکر (قرآن) وئرمیشیک.
- ۱۰۰ کیم اوندان اوز چئویرسه، قیامت گونونده گناه یوکو داشیاجاق.
- ۱۰۱ و او حالدا دائما قالاجاق. قیامت گونونده اونلارین داشیاجاغی یوک اونلار اوچون نجه ده پیسدير.
- ۱۰۲ "صورون" چالیناجاغی گون. او گونده گناهکارلاری گوزلری گوزمیش حالدا محشور الله جه ییک.
- ۱۰۳ اوز آرالاریندا پیچیلداشارلار کی: «دنیا دا آنجاق اون گون قالدینیز».
- ۱۰۴ بیز اونلارین نه دلدیکلرینی داها یاخشى ییلیریک، اونلارین یولا داها یاخین اولانی: «ساده جه بیر گون قالدینیز»، — دئیجه جکدیلر.
- ۱۰۵ سندن داغلار حقیقنده سوروشورلار. دئی: «رَبِّیم اونلاری یئریندن قازیب، بئله سوووراجاق».
- ۱۰۶ دوم دوز، هامار بیر یئر الله جک.
- ۱۰۷ اورادا (یئر اوزونده) انیش — یوخوش گوزمیه جکسن.
- ۱۰۸ او گون [هامی] ایشینده ایریلیک اولمایان جارچییا طرف گئدرلر. بوتون سسلر — صدالار رحمان [آلهین] برابرینده کسیلر، پیچیلنی دان [و یا آفاق سیندن] باشقا بیر سس ائشیتمزسن.
- ۱۰۹ او گون رحمان [آلهین] اذن وئردیگی و سوزوندن خوشنود اولدوغو کیمسه دن غیرسی نین شفاعت ائتمه سی [و یا شفاعت اولونماسی] فایدا وئرمز.
- ۱۱۰ اونلارین کئچمیشینی ده، گله جگینی ده ییلیر. حالبوکی اونلارین اونا علملری یوخدور.
- ۱۱۱ اوزلر حی و قیوم (ازل وابدی و هر شئین دوروشو اونون واسطه سی ایله) اولان [آله] برابرینده ذلیل اولار. ظلم یوکو داشییان ایسه مایوس اولار.
- ۱۱۲ مؤمن اولاراق یاخشى ایشلر گورن کیمسه ایسه نه ظلمدن قورخار و نه ده حق نین آزالماسیندان.
- ۱۱۳ و بئله جه بیز اونو عربجه [اوخوناقلی] قرآن اولاراق نازل ائتدیک و بیز اوندا جوربه جور خبردارلیقلار دؤندریپ دئدیک کی، بلکه اونلار تقوالی اولدولار. و یا [بو کتاب] اونلار اوچون تزه بیر اؤیود — نصیحت وئردی.

فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ
 أَنْ يُقْضَى إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴿١١٦﴾ وَلَقَدْ
 عَاهَدْنَا إِلَى آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَنَسَى وَلَمْ يُجِدْ لَهُ عِزْمًا ﴿١١٧﴾ وَإِذْ
 قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى ﴿١١٨﴾
 فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا تَخْرُجَنَّكَمَا
 مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَى ﴿١١٩﴾ إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَى
 ﴿١٢٠﴾ وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَى ﴿١٢١﴾ فَوَسْوَسَ
 إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَى شَجَرَةٍ
 الْمَخْلُودِ وَمُلْكٍ لَا يَبْئَلُ ﴿١٢٢﴾ فَاكْلا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا
 سَوَاتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ
 وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى ﴿١٢٣﴾ ثُمَّ جَاءَهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى
 ﴿١٢٤﴾ قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَأَمَّا بَايَسُّكُمْ
 مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى ﴿١٢٥﴾ وَمَنْ أَعْرَضَ
 عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى
 ﴿١٢٦﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ﴿١٢٧﴾

- ۱۱۴ حقیقتاً، حؤکمدار اولان آله [هر شنیدن] اوجادیر. وحی سنه تمام اولمادان
اوک قرآنی اوخوماغا قاریخما! و دئ: «پروردگارا! منیم علمیمی آر تیر!»
- ۱۱۵ شبهه سیز کی، بوندان اوک آدمه عهد—پیمان باغلادیق [آما] او، اونوتدو.
اوندا بیر عزم (ثبات) گورمه دیک.
- ۱۱۶ او زمانی یاد ائت کی، ملکلره دئدیک: «آدمه سجده ائدین!» بویون قاچیران
ابلیسدن غیرى هامیسی سجده ائتدی.
- ۱۱۷ اوندا دئدیک: «یا آدم! دوغروسو، بو [ابلیس] سنه و سنین آروادینا
دوشمندیر. گوزله سیزی جئتدن چیخارتماسین کی، زحمته دوشرسن».
- ۱۱۸ حقیقتاً، [جئتده] سنه نه آجالماق واردیر و نه ده چلیپاق قالماق».
- ۱۱۹ و [هم ده] اورادا نه سوسایارسان و نه ده گون آلتیندا قالارسان.
- ۱۲۰ شیطان اونو وسوسه ائتدی [و] دئدی: «ای آدم! سنه ابدیلیک آغاجینی و
آرادان گتتمه ین حؤکمرانلیغی گؤستریممی؟»
- ۱۲۱ همین [آغاجدان] یندیلم و عیب ینرلی (عورتلری) اونلارا گوروندو، اونلار
جنت یارپاقلاری ایله اوستلرینی اورتنگه باشلا دیلار. آدم [بشله لیکله]
ربنن [اؤیود—نصیحتینه] باخمادی و چاشیب قالدی.
- ۱۲۲ سونرا ربی اونو سئجیدی، توبه سینی قبول ائتدی و اونو هدایت ائتدی.
- ۱۲۳ بویوردو: «هامینیز جئتدن یشره ائنین! بیر—بیرینیزه دوشمن اولدوقدا، منیم
طرفیمدن سیزه بیر یول گؤسترن البتّه گله جکدیر، کیم منیم هدایتیمه تابع
اولسا، نه یولدان آزار و نه ده بدبخت اولار».
- ۱۲۴ «هر کس منی یاد اتمکدن اوز دؤندرسه، حقیقتاً، یاشایشی چتین (دار) اولار
و قیامت گونو اونو کور محشور ائده ریک».
- ۱۲۵ دئیر کی: «پروردگارا! منی نه اوچون کور محشور ائتدین، حالبوکی من
گوزلو ایدیم؟»

قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيَتْهَا كَذَلِكَ الْيَوْمُ تُنْسَى ﴿٣٥﴾
 وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ
 أَشَدُّ وَأَبْقَى ﴿٣٦﴾ أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ
 يَمْشُونَ فِي مَسَاكِينِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النَّهْيِ ﴿٣٧﴾ وَلَوْلَا
 كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَاجِبٌ مُّسْتَعَيًّا ﴿٣٨﴾ فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا
 يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ
 آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ ﴿٣٩﴾ وَلَا تَمُدَّنَّ
 عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَاهُ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 لِنَفِثَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ﴿٤٠﴾ وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ
 وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ
 لِلتَّقْوَىٰ ﴿٤١﴾ وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِنْ رَبِّهِ أَوَلَمْ تَأْتِهِمْ
 بَيِّنَةٌ مَا فِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ ﴿٤٢﴾ وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَا هُمْ بَعْدَ
 مِنْ قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ
 مِنْ قَبْلِ أَنْ نَنْزِلَ وَنَخْزِي ﴿٤٣﴾ قُلْ كُلٌّ مَّتْرَبَصٌ فَتَرَبَّصُوا
 فَتَعْمَلُونَ مِنْ أَصْحَابِ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَىٰ ﴿٤٤﴾

- ۱۲۶ بو یورار : «سنة آیه لریمیز گلدیکده اونلاری اوتوندوغون کیمی بو گون ده سن اونودولورسان».
- ۱۲۷ و بئله لیکنه بیز حدی آشانلاری و ربی نین آیه لرینه ایمان گتیرمه پنلری جزالاندیریریق و سؤز سوز کی، آخرت عذابى داهای شدتلی و قالارغی دیر.
- ۱۲۸ اونلاردان قاباق اولان و [ایندی] اونلارین یئرلرینده گزیپ دولاندىقلاری نئچه-نئچه نسللری هلاک ائتمه گیمیز، اونلاری یولا گتیرمه دیمی؟ دوغرودان دا بوندا عقل صاحبلى اوچون دلیللر وار.
- ۱۲۹ اگر ربین طرفیندن وئرلمیش بیر سؤز و معین بیر وقت اولماسایدی [اونلارا عذاب وثرمک] لازم گلردی.
- ۱۳۰ اونلارین دندیکلرینه صبر ائت! گونش چیخمامیشدان اوک و گونش باتمامیشدان اوک ربینه شکر ائتمکله [اونا] تسبیح دئ و گنجه نین بیر وقتینده و گوندوزون ایکی طرفینده ده تسبیح دئ! اولای بیلسمین کی، خوشنود اولاسان.
- ۱۳۱ اونلاردان بعضی لرینی سیناماق اوچون دنیا حیاتی نین زینتی اولاراق وئرديگیمیز مال-دؤلته گوزونو دیکمه! [بیل کی،] سنین ربی نین روزیسی داهای خئیرلی و قالارغی دیر.
- ۱۳۲ اهلینی ناماز قیلماغا امر ائت و اوزون ده اونا صبرلی اول! بیز سندن روزی ایسته میریک، سنه روزی وثرن بیزیک، آخر-عاقبت تقوا صاحبلى نیندیر.
- ۱۳۳ و دندیلر : «نه اوچون ربی طرفیندن بیزه بیر معجزه گتیرمیر؟» مگر اونلارا اوکی کتابلاردا اولان آچیق-آیدین دلیللر کلمه دیمی؟
- ۱۳۴ اگر بیز اونلاری اوندان (قرآندان) قاباق بیر عذابلا هلاک ائتمسه پدیک، : «پروردگارا! نه اوچون بیزه بیر پیغمبر گوندرمه دین کی، ذلیل و روسوی اولمازدان اوک سنین آیه لرینه تابع اولایدیق؟» - دئردیلر.
- ۱۳۵ [یا محمد!] دئ : «هامی گوزلمکده دیر، سیز ده گوزله یین! تنزلیکله دوز یول صاحبلى نین کیملر اولدوغونو و کیمین هدايت تاپدیغینی بیله جکسینیز».

سورة الانبياء مكية وآياتها عشرين

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 اقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ① مَا يَأْتِيهِمْ
 مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُجَدِّدٍ إِلَّا اسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ② لَاهِيَةً
 قُلُوبُهُمْ وَأَسَرُّوا الْجَوَائِزَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْلَ هَذَا الْبَشَرِ مِثْلُكُمْ
 أَفَأَنْتُمْ تُؤْتُونَ السَّحَرَاءَ نَفْسًا يُبْصِرُونَ ③ قَالَ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي
 السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ④ بَلْ قَالُوا أَضْغَاثُ
 أَخْلَامٍ بَلْ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بِآيَةٍ كَمَا أُرْسِلَ
 الْأَوَّلُونَ ⑤ مَا آمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ
 يُؤْمِنُونَ ⑥ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِي إِلَيْهِمْ فَتَشَلُّوا
 أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ⑦ وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا
 لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ⑧ ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ
 فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَشَاءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ⑨ لَقَدْ
 أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ⑩

انبیاء سوره سی [۲۱]

بو سوره قرآن - کریمین ایگیرمی بیرینجی سوره سیدیر.
مکه ده نازل اولموش و (۱۱۲) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهین آدی ایله

- ۱ انسانلارین حساب وقتی لاپ یانغینلاشییدیر، حالبوکی اونلار هله ده اوز دؤندریش و غفلتده دیرلر.
- ۲ ریلریتدن اونلارا الله بیر تزه خبر دارلیق گلمز کی، اونو ائشیتدیکده مسخره یه قویما سینلار.
- ۳ بیر حالدا کی، اورکلری غافل دیر. ظلمکارلار اؤز آرالاریندا گیزلینجه پیچیلداشیب [دئیرلر]: «مگر بو [شخص] سیزین کیمی عادی بیر انسان دئیلمی؟ [بله اولان حالدا] بيله - بيله سحره اوزگتیریر سینیزمی؟»
- ۴ [پیغمبر] دئدی: «منیم ریمم گؤیده کی و یترده کی هر سؤزو بیلیر. او، حقیقتاً، ائشیدن و بیلندیر».
- ۵ اونلار ایسه دئدیلر: «قارما - قاریشیق یوخولاردیر؛ یوخ، حتّی اونو اؤزو اویدور ویدور، خیر او بیر شاعر دیر. اولکی [پیغمبرلرین] گؤندریلدیکی کیمی او دا بیزه بیر معجزه گتیرسین گؤرک».
- ۶ اونلاردان قاباق هلاک ائتدیگیمیز هنج بیر شهرین اهالیسی ایمان گتیرمه دیلر. بونلارمی [معجزه یه] ایمان گتیره جکلر؟! و [یا محمد!] بیز سندن قاباق دا اؤزلرینه وحی ائتدیگیمیز کیشیلردن غیره سین
- ۷ گؤندرمه دیک. اگر بیلیمیر سینیزسه، ذکر اهلیندن (اهل - کتابدان) سوروشون!
- ۸ اونلاری طعام یشمه یین بیر هیکل یاراتمادیق. اونلار ابدی ده دئییلدیرلر.
- ۹ سونرا اونلارا وئردیگیمیز وعده نی یتیرنه یتیردیک. اونلارا و ایسته دیگیمیز کسلره نجات وئردیک. حدّی آشانلاری ایسه هلاک ائتدیک.
- ۱۰ حقیقتاً، سیزه بیر کتاب نازل ائتدیک کی، سیزین آتیلمانیز (یاخشیلیقلا یاد اولمانیز) اوندادیر. هنج باشا دوشمورسونوزمو؟

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِينَ
 ١١ فَلَمَّا أَحْسَبُوا أَنَّ بَأْسَنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ ١٢ لَا تَرْكُضُوا
 وَارْجِعُوا إِلَى مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسَاكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَسْأَلُونَ ١٣
 قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ١٤ فَمَا زِلْنَا تِلْكَ دَعْوَاهُمْ
 حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ ١٥ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ
 وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ ١٦ لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهْوًا
 لَا تَخَذُ نَاهُ مِنْ لَدُنَّا إِنَّ كُنَّا فَاعِلِينَ ١٧ بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى
 الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ
 ١٨ وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
 عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ١٩ يُسْجُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
 لَا يَفْتُرُونَ ٢٠ أَمْ اتَّخَذُوا آلِهَةً مِنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنْشِرُونَ ٢١
 لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ
 عَمَّا يَصِفُونَ ٢٢ لَا يَسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ ٢٣ أَمْ اتَّخَذُوا
 مِنْ دُونِهِ آلِهَةً قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَذَا ذِكْرُ مَنْ مَعِيَ وَذِكْرُ مَنْ
 قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُعْرِضُونَ ٢٤

- ۱۱ بیز ظالم اولان بیر چوخ شهرلرین [اهالیسینی] محو ائتدیک و اونلاردان سونرا آیری قوم یاراتدیق.
- ۱۲ بیزیم عذابیمیزی حس ائدن کیمی اوندان سرعتله قاجیردیلار.
- ۱۳ [اونلارا دئییلر کی:] «قاجمایین! کشف چکدییگینیز ائو-اوشیکلرینیزه قایدین! اولایلسین کی، سورغو-سوال ائدله سینیز».
- ۱۴ دئدیلر: «وای اولسون بیزه! بیز، حقیقتاً، ظالم کیمسه لرمیشیک».
- ۱۵ بو، اونلارین دائمی سوزلری ایدی کی، نهایت، بیز اونلاری بیچیلیب توکولموش اوت کیمی و سؤنموش اود کیمی ائتدیک.
- ۱۶ بیز گؤیو، یشری و اونلارین آراسیندا اولانلاری اوپون-اویونجاق یاراتما دیق.
- ۱۷ اگر اوپون-اویونجاق ائتمک ایسته سیدیک، اونو اوز یانیمیزدان [بونو] ائتردیک. بیز ایسه بونو ائدن دئییلیک.
- ۱۸ عکسینه، حقّی باطله چیریاریق. نتیجه ده [حقّ] باطلی دارما-داغین ائدر و درحال [باطل] محو اولوب گئدر. [آلله] منسوب ائتدیگینیز صفتلردن اؤترو وای اولسون سیزه!
- ۱۹ گؤیلرده و یشرده کیم واردیرسا، آلله یندیر. اونون یانینداکیلار اونا عبادت ائتمکده تکبرلوک گؤسترملر و یورولماق بیلملر.
- ۲۰ گنجه-گوندوز دورمادان [اونو] تسبیح ائذیرلر.
- ۲۱ [یوخسا مشرکлер] ازلری اوچون یشردن الله بیر تاتریلار قبول ائتدیلر کی، اونلار [اؤلورلری] دیریلده جکله؟
- ۲۲ اگر اونلاردا (یشرده و گؤیلرده) آلله یدان غیرى تاتریلار اولسا یدی، [یشر-گؤی] داغیلاردی. عرشین ربّی اولان آلله اونلارین وصف ائتدیکلریندن پاکدیر.
- ۲۳ آلله ائتدیگی [هئج بیر] عملدن اؤترو سوال اولونماز. آما اونلار (انسانلار بوتون ائتدیکلریندن) سوال اولونارلار.
- ۲۴ یوخسا آلله یدان غیرى تاتریلار قبول ائتدیلر؟ دئ: «دلیلینیزی گتیرین! بو منیمله برابر اولانلارین ذکرى (اؤیود-نصیحتی) دیر و مندن قاباکیلارین ذکریدیر». آما چوخلاری حقّی تائیمیرلار و نتیجه ده اوندان اوز دؤنده ریرلر.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِيَ إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا
أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ
عِبَادٌ مُكْرَمُونَ ﴿٢٦﴾ لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ
﴿٢٧﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ
ارْتَضَى وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٢٨﴾ وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ
مِنْ دُونِهِ فَذَلِكَ نَجْزِي جَهَنَّمَ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ
﴿٢٩﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَزَالَتُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتْ
رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ
﴿٣٠﴾ وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ يَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا
جِبَالًا سُبُلًا لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣١﴾ وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا
مَحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ ﴿٣٢﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ
الَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ
﴿٣٣﴾ وَمَا جَعَلْنَا لِلْبَشَرِ مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ أَفَإِنْ مِتَّ فَهُمُ
الْمَخَالِدُونَ ﴿٣٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُمُ
بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٣٥﴾

- ۲۵ سىندىن اوڭ ھىج يىر يىغىمىر گۈندىرمە دىك كى، اونا : «آللهدان غىرى ھىج يىر تاترى يوخدور، بونا گۆرە دە مە عبادت ائىدىن!» - دىيە وحى ائتمەك .
- ۲۶ و دىدىلر : «رحمان [آلله] اۆزۈنە اۆلاد گۈتۈرۈپ!» او، پاكىدىر . [دىدىكلرى ملكلر ايسە، اۆلاد دىيىل،] محترم قوللار دىرلار .
- ۲۷ كى، يىر سۆز سۆيلىمەكە اوندان (آللهدان) قاباغىا دوشمىزلر و اۆزلىرى دە محض اونون امرى ايله عمل ائىدلىر .
- ۲۸ آلله اونلارنى كىچىمىشلىرىنى و گلە جىكلرىنى يىلىر . اونلار تىكجە آللهين راضى اولدوغو كىمەلرە شفاعت ائىدلىر و اونون قورخوسوندان تىترەلر .
- ۲۹ و اونلاردان ھەر كىس دىسە كى : «آلله دىيىل، تاترى منم!» اونو جەننەلە جزالاندىر ايرىق . بلى! يىز ظلمكارلار! بىلە جزا وئەرىك .
- ۳۰ مگر كافىرلر بىلىمىرلر كى : «گۈيلىر و پىتر [بىر زمانلار] پىششىك ايدى، بىز اونلارى يىر-بىرىندىن آيىردىق [و يا گۈيلىر و پىتر بىر زمانلار باغلى ايدى، بىز اونلارى آچدىق،] و ھەر بىر جانلىنى سودان ياراتدىق؟ آيا بونونلا بىلە ايمان گىتىرمىرلرمى؟»
- ۳۱ و پىترە ثابت داغلار ياراتدىق كى، [پىتر] اونلارى (انسانلارنى) سىلكەلمەسىن و اورادا گىتىش يوللار قىرار وئەردىك كى، مقصدلىرىنە چاتما يىلىسىنلر [و يا ھدايت تاپما يىلىسىنلر] .
- ۳۲ و گۈيۈ قورونۇپ-ساخلانىلان بىر تاوان (سقف) ائىدىك . آما اونلار (كافىرلر) او [پىتر-گۈي] آيتلىرىندىن اوز دۇندە رىرلر .
- ۳۳ گىتىجەنى و گۈندۈزۈ، گۈنشى و آيى يارادان اودور، اونلارنى ھەر يىرىسى [مەيىن] بىر فلەككە اوزورلر .
- ۳۴ سىندىن قاباق دا ھىج يىر بىشە ابدى حىيات وئەرمە دىك . بىلە اولان حالدا، سىن اۆلسىن، اونلار دىرى مى قالاچاقلار؟
- ۳۵ ھامى اۆلۈمۈ داداچاقدىر . يوخلاماق اوچون بىز سىزى شرەكە و خىيىرلە امتحان ائىدىك و بىزە طرف قايتارىلاچاقسىنىز .

وَإِذَا رَأَوْا الَّذِينَ كَفَرُوا إِذَا يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا
 أَهَذَا الَّذِي يَذْكُرُ آلِهَتَكُمْ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمَنِ
 هُمْ كَافِرُونَ ﴿٢٧﴾ خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ سَأُورِيكُمْ
 آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿٢٨﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ
 كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٩﴾ لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا يَكُفُونُ
 عَنْ وُجُوهِهِ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ
 ﴿٣٠﴾ بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا
 وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ اسْتَهْزَى بِرُسُلِ الْقَلْبِكَ
 الْخَاقُ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ
 ﴿٣٢﴾ قُلْ مَنْ يَكْلِكُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمَنِ
 بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٣٣﴾ أَمْ لَهُمْ آلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ
 مِنْ دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِنْكُمْ
 يُصْحَبُونَ ﴿٣٤﴾ بَلْ مَتَّعْنَا هَؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّى
 طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّ نَارَ الْآدَمِ
 نَقُصُّهَا مِنْ أَطْرَافِهَا أَفَهُمُ الْفَالِقُونَ ﴿٣٥﴾

- ۳۶ كافرلار سىنى گۆردۈكلىرى زمان آنچاق مسخرە يە قوياق: «سەيزىن تانىرىلارنىزا طەنە ائلدىن بودورمو؟» - دېيىرلر. حالبوكى اونلارنىن اۆزلىرى رحمان [اللھين] ذكرىنى انكار ائدىرلر.
- ۳۷ انسان [سانكى] تەلسمك [جۈھرىندىن] يارادەپلىيدىر. تەزلىكلە آيتلىرىمى (دنيا و آخرت عذابلارنى) سەيزە گۆستىرە جگم. بونا گۆرە مەنى قارىغىدىرماين!
- ۳۸ و دېيىرلر: «اگر دوز دېرىمىنىز سە، بىس بو وعدە نە زمان اولاجاقدير؟»
- ۳۹ كاش كافرلر اودو اۆزلىرىندىن و آرغالارنىدان دفع ائدە بىلمە جەكلىرى و اونلارلا ھىچ بىر كۆمك اولونماياجاغى ۋەقى بىلەيدىلر!
- ۴۰ [عذاب] اونلارلا گۆزلە نىلىمدىن گلە جەك و اونلارلا دەشتە سالاجاق. [او حالدا] اونو نە اۆزلىرىندىن قايتارا بىلە جەكلىرى و نە دە كى، اونلارلا مەھلت ۋەزىلە جەكلىرى.
- ۴۱ سىندىن قاباقكى پىغمبەرلەردە استەزا ائىلدىلر. نەھت استەزا ائىلنلەرە مسخرە يە قويدۇقلارلا شىين اۆزۈ گلىب چاندى.
- ۴۲ دئ: «سەيزى گىجە و گوندوز رحمان [اللھين عذابىندىن] كىم قورتاير؟» آما اونلار دېلىرى نىن ذكرىندىن اوز دۇندىرلر.
- ۴۳ يوخسا اونلارلا بىزىم عذابىمىزدان قورويان بىر تانىرىلارمى وار؟! او تانىرىلار كى، نە اۆزلىرىنە ياردەم ائدە بىلرلر و نە دە بىزىم طرفىمىزدىن بىر كۆمكلىك گۆرۈرلر.
- ۴۴ بىز بونلارلا و آتالارىنا او قەدەر گون... گىلدىن و ئوردىك كى، عۆمۈرلىرى اوزون اولدۇ. مگر گۆرمۈرلر كى، بىز گىلىرىك و [كفر] تورباغى نىن ائكلىرىنى قىسالدىرىق [و اسلامى گىنىشلىندىرەرىك]، بىلە اولان حالدا، آھا اونلار غالىبەرلرمى؟

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ
 إِذَا مَا يُنذَرُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَنْ مَسْتَهْمُهُمْ نَفْحَةٌ مِنْ عَذَابِ رَبِّكَ
 لَيَقُولُنَّ يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٤٦﴾ وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ
 الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَمَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ
 مُثْقَالُ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ ﴿٤٧﴾
 وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا
 لِلنَّاقِينَ ﴿٤٨﴾ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِنَ السَّاعَةِ
 مُشْفِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَهَذَا ذِكْرٌ مُبَارَكٌ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ
 ﴿٥٠﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ وَكَلَّمْنَاهُ عَالِمِينَ ﴿٥١﴾
 إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ
 ﴿٥٢﴾ قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ ﴿٥٣﴾ قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ
 وَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٥٤﴾ قَالُوا اجْعَلْنَا مِنَ الْحَقِّ أَمْ أَنْتَ
 مِنَ اللَّاعِبِينَ ﴿٥٥﴾ قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
 الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَإِنَّكُمْ عَلَى ذَلِكَ لَشَاهِدِينَ ﴿٥٦﴾ وَتَاللَّهِ
 لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ بَعْدَ أَنْ تُولُوا مُدِيرِينَ ﴿٥٧﴾

- ۴۵ دئ: «من سیزی آنجاق وحی ایله خبردارلیق ائدیرم. [آما] کارلار خبردارلیق ائدیلدیکلری زمان چاغیریشی ائشیمزلر».
- ۴۶ اگر ربی نین عذابیندان آز بیر مقدار اونلارا یتیشسه، دئیجه کلر: «وای اولسون بیزه! بیز ظالم کیمسه لر ایمیشیک».
- ۴۷ قیامت گونو اوچون عدالت تره زیمینی قوراریق. هنج کسه اصلا حقسیزلیک ائدیلمز. اگر [عمل] بیر خردل دنه سی آغیرلیغیندا اولسا بئله [حسابا] گتیره ریک. حساب-کتاب گورمگه بیز یترلی یک.
- ۴۸ بیز موسی و هارونا [حق-باطیلی] آیرد ائدن [تورات] وئردیک و پرهیزکارلار اوچون ایشیقلیق و اؤیود-نصیحت وئردیک.
- ۴۹ اونلار او کیمسه لر دیرلر کی، گیزلینده ربکیندن قورخورلار و قیامتدن واهمه ائدیرلر.
- ۵۰ و نازل ائدیگیمیز بو [کتاب] مبارک بیر اؤیود-نصیحت دیر. بونولا بئله یتنه اونو انکار ائدیرسینیزمی؟
- ۵۱ و بیز بوندان اوک ابراهیمه ده دوغرو پولو وئردیک و بیز اونون [بونو لایق اولدغونو] بیلیردیک.
- ۵۲ [ابراهیم] آناسینا و قومنه: «بو صورتلر (هئیکللر) کی، اونلار عبادت ائدیرسینیز نه دیر؟» - دئدیگی زمان،
- ۵۳ اونلار دئدیلر: «بیز آنالاریمیزی اونلار عبادت ائدن گوردوک».
- ۵۴ دئدی: «دوغرو دان سیز و آنالارینیز آچیق-آشکار بیر ضلالتده سینیز».
- ۵۵ دئدیلر: «من جدی اولاراق بیزه [بو سؤزلری] گتیریسمن، یوخسا ظارافات ائدنلر دئسن؟»
- ۵۶ دئدی: «خیر، ربینیز گویلرین و یترین ربی دیر کی، اونلاری یارادییدیر و من بونا شاهیدلیک ائدنلردئم».
- ۵۷ «و آند اولسون آلله! سیز دؤنوب گئتدیکدن سونرا بوتلرینیزه بیر تدبیر چکه جگم».

فَعَلَهُمْ جُذًا ذَا إِلَّا كَبِيرًا لَهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ
 ﴿٥٩﴾ قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا بِالْهَيْتَانِ إِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٦٠﴾ قَالُوا
 سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ ﴿٦١﴾ قَالُوا
 فَاتُوا بِهِ عَلَى أَغْيُرِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦٢﴾ قَالُوا
 ءَأَنْتَ فَعَلْتَ هَذَا بِالْهَيْتَانِ يَا إِبْرَاهِيمُ ﴿٦٣﴾ قَالَ
 بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ هَذَا فَتَعْلَمُونَ إِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ
 ﴿٦٤﴾ فَرَجَعُوا إِلَى أَنْفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ
 ﴿٦٥﴾ ثُمَّ نَكِسُوا عَلَى رُؤُسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَؤُلَاءِ
 يَنْطِقُونَ ﴿٦٦﴾ قَالَ أَفَعَبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا
 وَلَا يَضُرُّكُمْ ﴿٦٧﴾ أَفَلَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَتَّقِلُونَ
 ﴿٦٨﴾ قَالُوا خَرِقُوا هَاتِيكُمَا إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ
 ﴿٦٩﴾ قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَى إِبْرَاهِيمَ ﴿٧٠﴾ وَأَرَادُوا
 بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ ﴿٧١﴾ وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا إِلَى
 الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ﴿٧٢﴾ وَوَهَبْنَا لَهُ
 إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ﴿٧٣﴾

- ۵۸ سونرا بۇيوك [بوتدن] غىرى اونلارى پارچا-پارچا ائله دى كى، بلكه اونون باشىنا قايتدىلار.
- ۵۹ دئدىلر: «يىزىم تانرىلاريمىزىن [باشىنا] كىم بو ايشى كىتىرىسە، شېهە سىز كى، او ظلمكارلار داندېر».
- ۶۰ دئدىلر: «ابراھىم دئىلن بىر جاوان اونلارى پىسلە دىگىنى ائشېتمىشېك».
- ۶۱ دئدىلر: «اوندا بس اونو جماعتىن گۆزلىرى نىن قاباغىنا كىتىرىن كى، بلكه اونلار شاھىد اولدولار».
- ۶۲ دئدىلر: «اى ابراھىم! يىزىم تانرىلاريمىزى سن بو گونه سالىسان؟»
- ۶۳ دئدى: «[بوخ]. بلكه بونلار بىن بۇيوكو بو ايشى گۆرۈيدور، اگر دانىشا يىلىرلسە، اونلاردان بىر سوروشون گۆرك».
- ۶۴ اۆزلىرىنە گىلىپ [بىر-بىرلىرىنە] دئدىلر: «سىز دوغرو دان دا ظلمكارلار سىنىز».
- ۶۵ سونرا باشلارنى آشاغا سالىپ [دئدىلر]: «البتە، سن يىلىردىن كى، بونلار دانىشان دئىللر».
- ۶۶ دئدى: «آبا سىز آلله قىيۇب سىزە ھىچ بىر خىتېر و ضرر وئە بىلمەين شىلرە! عبادت الدېرسىنىزىمى؟»
- ۶۷ «واى اولسون سىزە و آللهدان غىرى عبادت ائتدىگىنىز شىلرە! عجا! باشا دوشمورسونوزمو؟»
- ۶۸ دئدىلر: «اگر بىر ايش گۆرە جىكسىنىزسە، اونو ياندېرىن و تانرىلارنىز كۆمك ائلىن».
- ۶۹ دئلىك: «اى اودا ابراھىم اوچون سىرىن و زىانسىز اول!»
- ۷۰ اونلار [ابراھىمە] قورغو قورماق اىستە دىلر، لاكىن بىز اونلارى داھا چوخ زىيانا اوغرايان ائتدىك.
- ۷۱ اونو و لوطو قورتارىپ، عالملرە مبارك ائتدىگىمىز ىترە چاتدىردىق.
- ۷۲ و اسحاقى اونا بخش ائتدىك و يعقوب دا اوستە لىك وئردىك و ھامىسىنى صالح شىخلر ائتدىك.

وَجَعَلْنَاهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ
 الْخَيْرَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَاوُا الزَّكَاةَ وَكَانُوا بِنَا
 عَابِدِينَ ﴿٣٥﴾ وَلَوْ طَآءَنَّا عَنْكُمْ آتِنَاكُمْ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجِّنَا مِنْ الْقَرْيَةِ
 الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبَائِثَ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سُوءٍ فَاسِقِينَ
 ﴿٣٦﴾ وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣٧﴾ وَنُوحًا
 إِذْ نَادَى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ
 الْعَظِيمِ ﴿٣٨﴾ وَنَصْرَانًا مِنْ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بَيِّنَاتِنَا
 إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سُوءٍ فَآغْرَقْنَا هُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٣٩﴾ وَدَاوُدَ
 وَسَلِمْنَ إِذِ الْخَصْمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفَسَتْ فِيهِ
 غَمُّ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِكُلِّهِمْ شَاهِدِينَ ﴿٤٠﴾ فَفَهَّمْنَاهَا
 سُلَيْمْنَ وَكُلًّا آتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُدَ
 الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٤١﴾ وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ
 لَبُوسٍ لَكُمْ لَتُخِفَنَّكُمْ مِنْ بَاسِكِكُمْ فَعَلَّ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ ﴿٤٢﴾
 وَسَلِمْنَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْهَرُ بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ
 الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَالِمِينَ ﴿٤٣﴾

- ۷۳ بیز اونلاری امریمیزله هدايت ائدن اماملار اتدیک . بیز اونلارا خشییرلی ایشلر گۆرمگی، ناماز قیلماغی و زکات و فرمگی وحی اتدیک و اونلار آنجاق بیزه عبادت ائدن ایدیلر .
- ۷۴ بیز لوطا نبوت و علم و ثردیک ، اونو (اهلی) چیرکین ایشلر گۆرن بیر شهردن قورتاردیق، حقیقتاً، اونلار پیس و فاسق قوم ایدیلر .
- ۷۵ و اونو اؤز رحمتیمیزه داخل اتدیک . حقیقتاً، او صالحلردن ایدی .
- ۷۶ و نوحو دا یاد ائت کی، او، داهای اؤنجه ندا اتدی، بیز ایسه اونون [نداسینا] جواب و ثردیک و اونو عائله سی ایله بیرلیکده بؤیوک [اورگه ایشله یین] غمندن قورتاردیق .
- ۷۷ و بیز اونا آهله لمیزی انکار ائدن قومون برابرینده کؤمک اتدیک . حقیقتاً، اونلار پیس بیر قوم ایدیلر، اونا گۆره ده اونلارین هامیسینی سودا بوغدوق .
- ۷۸ داوود و سلیمان دا یاد ائت! او زمان اونلار بیر قومون قویونلاری نین گنجه خراب قویدوقلاری بیر اکین یثری حقیقته حؤکم و ثریدیلر و بیز ده اونلارین حؤکمنه شاهد ایدیک .
- ۷۹ بیز سلیمانی پاشا سالدیق و اونلارین هر ایکسینه حکمت و یتلیک و ثردیک . بیز داغلاری و قوشلاری داوود ایله بیرلیکده تسبیح اتمگه وادار اتدیک . بونلاری ائدن بیز ایدیک .
- ۸۰ و [داوودا] ووروشونوزدا سیزی قوروماق اوچون زیره [توخوماق] صنعتینی اؤیره تدیک . سیز شکر ائدن سینیزمی؟
- ۸۱ سلیمان، برکت و ثردیگیمیز یثره طرف، اونون امریله شدتله اسن یتلی ده رام اتدیک . هر ششی ییلن بیزیک .

وَمِنَ الشَّيَاطِينِ مَنْ يَغُوصُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا
دُونَ ذَلِكَ وَكُلَّهُمْ حَافِظِينَ ﴿٨٧﴾ وَيَا أَيُّوبَ إِذَا نَادَى رَبَّهُ
أَنِّي مَسْنَى الضُّرِّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٨٨﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ
فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَآتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ
مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَذِكْرًا لِلْعَابِدِينَ
﴿٨٩﴾ وَاسْمِعِلْ وَأَذْرِ لِي وَذَا الْكِفْلِ كُلِّ مِنَ
الصَّابِرِينَ ﴿٩٠﴾ وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ
الصَّالِحِينَ ﴿٩١﴾ وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ
أَن لَّنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَن لَّا
إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ
﴿٩٢﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ
نُنَجِّي الْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٣﴾ وَزَكَرِيَّا إِذَا نَادَى رَبَّهُ
رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ﴿٩٤﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ
وَوَهَبْنَا لَهُ يُحْيِي وَيُخْيِي وَأَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ إِنَّهُمْ كَانُوا إِسْرَاعُونَ
فِي الْخِزَابِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ ﴿٩٥﴾

- ۸۲ و شيطانلاردان بعضىسى اونون اوچون اوزگونچولوك اندىردىلر و باشقا ايشلر ده گۆروردولر . بىز ايسه اونلارنى گۆزلە يىردىك .
- ۸۳ و اَيُوبُ دا [يادا سال!] بىر زمان او، رَبيْنى چاغىردى كى : «پروردگار! منه ضرر توخونوبدور و سن ارحم الراحمين سن» .
- ۸۴ بىز ده اونون دوعاسىنى قبول اتتىك و اوندا اولان ضررى گۆتوردوك و اۆز يانيمىزدان بىر رحمت اولاراق و عبادت ائىنلرە بىر عبرت اولماق اوچون هم عائله سىنى و هم ده اونلارلا بىرلىكدە بىر او قەدىنى ده اونا وئردىك .
- ۸۵ و "اسماعيل"، "ادريس" و "ذوالكفل" —ى ده [ياد ائت] كى، هامىسى صبر ائىنلردن ايدىلر .
- ۸۶ و اونلارنى اۆز رحمتيمىزە داخل اتتىك . حقيقتاً، اونلار صالحلردن ايدىلر .
- ۸۷ و ذوالنونو (بالىق يولداشىنى) ياد ائت . او زمان كى، آجىقلانىپ گىتىدى و بىلە [بىلىدى كى]، بىز اصلاً اونو تىگىشدىرمىز جه يىك . نهايت، قارائىلىقلار ايجرىيىنىدە ندا اتتى كى : «سندن غىرى بىر آلله يوخدور . سن پاكسان . من حقيقتاً ظلمكارلاردان ايمىشم» .
- ۸۸ اونون [دوعاسىنى] قبول اتتىك و اونو غمىدن قورتاردىق . بىز مۇمنلرى ده بىلە قورتارايىق .
- ۸۹ و زكرىيانى [ياد ائت!] او زمان كى، پروردگارنى چاغىرىپ دىدى : «پروردگار! منى يالقىز بوراخما و سن وارثلرين داها ياخشىسى سان» .
- ۹۰ اونون دا دوعاسىنى قبول اتتىك، يحيانى اونا احسان اتتىك و آروادىنى اونون اوچون [دوغماغا] قايىل اتتىك . حقيقتاً، اونلار خىيىر ايشلر گۆرمگە تله سىردىلر (بارىشبردىلار) . بىزه رغبىت و قورغو اوزوندن عبادت ائىدىلر و بىزىم اوچون تواضعكار ايدىلر .

وَالَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا
وَابْنَهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿١١﴾ إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً
وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ﴿١٢﴾ وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ
بَيْنَهُمْ كُلَّ إِلَيْنَا رَاغِبُونَ ﴿١٣﴾ فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ
الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعِيدِهِ وَإِنَّا لَهُ
كَاتِبُونَ ﴿١٤﴾ وَحَرَامٌ عَلَى قَزِيهٍ أَهْلَكْنَاهَا
أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٥﴾ حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ
وَمَا جُوجُ وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ﴿١٦﴾
وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَارُ
الَّذِينَ كَفَرُوا يَا وَيْلَنَا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِنْ
هَذَا بَلَّ كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿١٧﴾ إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ
مِنْ دُونِ اللَّهِ حَصْبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَارِدُونَ ﴿١٨﴾ لَوْ
كَانَ هَؤُلَاءِ إِلَهًا مَا وَرَدُوا هَا وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٩﴾
لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿٢٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ
سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَ الْحَسَنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ﴿٢١﴾

- ۹۱ و او [قادینی یاد ائت] کی، اوزونو پاك ساخلادی. اوز روحوموزدان اونا پوفله دیک، اونو و اوغلونو عالملر اوچون بیر آیت اتدیک.
- ۹۲ حقیقتاً، پارچالانمایان یشگانه بیر امت، تکجه سیزین بو امت دیر و سیزین ریئیز منم، بئله اولدوقدا منه عبادت ائلدین!
- ۹۳ آما [آیریلاری] دینلرینی اوز آرالاریندا بؤلوک-بؤلوک اتدیلر. هامیسی بیزه طرف قاییداندیرلار.
- ۹۴ هر کس مؤمن اولاراق صالح عمللردن انتسه، اونون عملی زای اولمایاجاقدیر. حقیقتاً، بیز اونون اوچون یازیریق.
- ۹۵ و هلاک اتدیگیمیز شهر [اهالیسی نین رجعتده دنیا یا] قاییتمالاری محالدير (غیر ممکن دور).
- ۹۶ یا جوج و ماجوج [سدى] آچیلیب، اونلارین هر دره-تپه دن سرعتله [محشره] آغیشدیقلاری زمانا قده ر.
- ۹۷ و حق اولاراق وعده یاخینلاشار. اوندا کافرلرین گؤزلری بره لیب [دئیرلر]: «وای اولسون بیزه کی، بو [گوندن] غافل ایدیک. یوخ، بیز ظالم ایمیشیک».
- ۹۸ حقیقتاً، سیز و آلله دان غیرى عبادت اتدیکلرینیز جهنم آیشیقلا ری سینیز. سیز اورایا داخل اولاجاق سینیز.
- ۹۹ اگر بونلار حقیقی [آله] اولسایدیلار اورایا داخل اولمازدیلار. حالبوکی هامی لیقلا اورادا دائمی قالاندیرلار.
- ۱۰۰ اورادا اونلارا [عذابدان] بیر اینیلتی (خیریلتی) وار. و اونلار اورادا هنج بیر [ستوریندیجی] شئی انشیمزلر.
- ۱۰۱ شبهه سیز کی، قاباقجادان بیزیم طرفیمیزدن اوزلرینه گؤزه ل وعده وئریلن شخصلر اوندان (جهنمدن) اوزاق ساخلانیلاجاقلار.

لَا يَسْمَعُونَ حَبِيسَهَا ۚ وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنْفُسُهُمْ
 خَالِدُونَ ﴿١١٣﴾ لَا يَخْرُجُ مِنْهُمْ الْقَرْعُ الْكَبِيرُ وَتَلْقَاهُمْ
 الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمْ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿١١٤﴾ يَوْمَ
 نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِ لِلْكِتَابِ ۚ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ
 نُعِيدُهُ ۚ وَعْدًا عَلَيْنَا ۚ إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿١١٥﴾ وَلَقَدْ كَتَبْنَا
 فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ
 الصَّالِحُونَ ﴿١١٦﴾ إِنَّ فِي هَذَا لَبَلَاغًا لِقَوْمٍ عَابِدِينَ ﴿١١٧﴾
 وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١١٨﴾ قُلْ إِنَّمَا يُوحِي إِلَيَّ
 أَنَّمَا إِلَهُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ ۚ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١١٩﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَعَلَّ
 أَذُنُكُمْ عَلَى سَوَاءٍ وَإِنْ أَذِرْنِي أَقْرَبُ أَمْرِ بَعِيدٍ مَا تُوعَدُونَ ﴿١٢٠﴾
 إِنَّهُ يُعَلِّمُ الْجَاهِلِينَ الْقَوْلَ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ﴿١٢١﴾ وَإِنْ أَذِرْ
 لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١٢٢﴾ قَالَ رَبِّ احْكُمْ
 بِالْحَقِّ ۚ وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿١٢٣﴾

سُورَةُ الْأَنْبِيَاءِ
 مَكِّيَّةٌ مَثْنَىٰ خَمْسِينَ آيَةً

- ۱۰۲ اونلار اونون (جهنمین) اوغولتوسونو بئله ائشیتمز لر . اونلار اورده کلری ایسته ین نعمتلر ایچینده دائمی قالا جاقلا ر .
- ۱۰۳ [قیامتین] لاپ بؤیوک قورخوسو [بئله] ، اونلاری غمگین ائتمز . ملک لر یاشیشجا اونلارین قاباقلارینا چیخیب : «بو ، سیزه وعده وئر یلن گوندور» ، — [دئیر لر] .
- ۱۰۴ او گون یازی کاغیلینی [صحیفه سین]ی بورمه له ین کیمی گؤیور بورمه له جه ییک . [دنیا ن]ی ایلک دفعه یار ائتماغا باشلا دیغیمیز کیمی تزه دن یاراداریق . بو بیزیم عهد میزه اولان بیر وعده دیر کی ، بیز اونو یئرینه یئتیره نیک .
- ۱۰۵ بیز تور اتدان علاوه زیوردا دا یازمیشیق کی ، حقیقتاً ، یئر اوزونه صالح بنده لر وارث اولاجاقلار .
- ۱۰۶ حقیقتاً ، بوندا عبادت الدن بیر قوم اوچون یئرلی عبرتلر وار دیر .
- ۱۰۷ و سنی عالملره آئجاق بیر رحمت اولاراق گؤندر دیک .
- ۱۰۸ [یا محمد!] دئ : «حقیقتاً ، منه وحی اولور کی ، سیزین تانرینیز یگانه اولان واحد آلله دیر . آیا مسلمان اولورسونوز مو؟»
- ۱۰۹ اگر اوز دؤندر سه لر دئ : «سیزه اولدوغو کیمی ییلدیر دیم . بیلیم کی ، سیزه وعده وئر یلن شی یاخیندیر می یوغسا اوزاق؟»
- ۱۱۰ شبهه سیز کی ، او ، آشکار سؤزو ده بیلیر ، سیزین گیزلندیکلرینیزی ده بیلیر .
- ۱۱۱ و بیلیم کی ، بلکه ده سیزی ائمتحانا چکمک و بیر مدت داها سیزه گدران وئر مک اوچوندور .
- ۱۱۲ دئدی : «پروردگار! سن اوزون حق ایله حؤکم ائت! وصف ائتدیگینیزه رغماً بیزیم ربیمیز رحم الدن و کؤمک الدندیر» .

حج سوره سی [۲۲]

بو سوره قرآن — کریمین ایکیر می ایکینجی سوره سیدیر .
مدینه ده نازل اولموش و (۷۸) آیه دیر .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ
 ١ يَوْمَ تَرَوُنَّهَا تُذْهِلُ كُلَّ مَرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ
 وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَى
 وَمَا هُمْ بِسُكَارَى وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ٢ وَمِنَ
 النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ
 مَرِيدٍ ٣ كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مِنْ قَوْلَاهُ فَأَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ
 إِلَى عَذَابِ السَّعِيرِ ٤ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ
 مِنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ
 ثُمَّ مِنْ مُضْغَةٍ مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِنُبَيِّنَ لَكُمْ وَتُقَرَّرُ فِي
 الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَى آجَلٍ مُسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا
 ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفَّى وَمِنْكُمْ مَنْ
 يُرَدُّ إِلَى آرْزَاقٍ يُكْفَلُونَ كَيْلَا يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا
 وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ
 اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَیْجٍ ٥

رحمان و مهربان آلهین آدی ایله

- ۱ ای انسانلار! ریینیزدن قورخون! قیامت گونونون زلزله سی، حقیقتاً، بؤیوک امر دیر.
- ۲ اونو گؤره جگینیز گون، هر سود وئرن قورخودان سود وئردیکی اوشاغیندان ال چکیب قاچار. هر بویلو اولان بالا سالار. جماعتی [قورخودان] چاش-باش ووران گؤرسن، حالبوکی اونلار کئفلی دئییلر، یالینز آلهین عذابى شدتلیدیر.
- ۳ انسانلاردان بعضیسی آله حقیقته بیر علمی اولمادان مباحثه اندیر و هر بیر عاصی شیطانین تابع لیگنده اولورلار.
- ۴ اونا (شیطانا) یازلییدیر کی، هر کس اونو دوست توتسا، شبهه سیز کی، او (شیطان)، اونو سیر وشدوره، اونو جهنم اودونون عذابینا طرف سوروتله یر.
- ۵ ای انسانلار! اگر تزه دن دیرله جگینیزه شبهه نیز واردیرسا، [بیلین کی،] بیز، سیزی تورپاقدان یاراتدیق، سونرا نطفه دن (منی دن) و سونرا لاختالانمیش قانندان (علقه دن) داها سونرا بعضاً تمام شکله دوشموش (وقتینده دوغولموش) و بعضاً تمام شکله دوشمه میس (وقتیندن اوک سقط اولموش) ات پارچاسیندان یاراتدیق کی، [قدرتیمیزی] سیزه گؤستره ک. ایسته دیگیمیزی معین مذکته قدهر آنا بطینده ساغلا یاریق، داها سونرا سیزی اوشاق اولاراق چیخارداریق کی، سونرا تام یتکین چاغینا یتیشه سینیز. سیزدن بعضی لرینیز [جوان ایکن] اولر و سیزدن بعضیلرینیز ده عؤمرون آلهه بیر رذیل (لاپ قوجالمیش) چاغینیا جاتار کی، وقتی ایله بیلدیگینی [تمام اونودوب] بیلمز اولار. سن یئر اوزونو قوب-قورو گؤرسن، بیز اونا یاغیش گؤندر دیگیمیز وقت او، حرکت گلر، قاپارار و جور به جور گؤزه ل یتکیلر گؤیردر.

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُخَيِّمُ الْمَوْتَى وَأَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيرٌ ﴿٦﴾ وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَّارَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي
 الْقُبُورِ ﴿٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى
 وَلَا كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٨﴾ ثَانِي عِطْفِهِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فِي الدُّنْيَا
 خِزْيٌ وَنَذِيرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَذَابُ الْحَرِيقِ ﴿٩﴾ ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ
 يَدَكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ ﴿١٠﴾ وَمِنَ النَّاسِ
 مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ
 أَصَابَتْهُ فَتْنَةٌ اِنْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَلِكَ
 هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١١﴾ يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْصُرُهُمْ وَمَا
 لَا يَنْفَعُهُ ذَلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ﴿١٢﴾ يَدْعُوا مَنْ ضَرُّهُ أَوْبَ
 مِنْ نَفْعِهِ لَيْسَ الْمَوْلَى وَلَيْسَ الْعَشِيرُ ﴿١٣﴾ إِنْ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ
 آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا
 الْأَنْهَارُ إِنْ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿١٤﴾ مَنْ كَانَ يَظُنُّ أَنَّهُ
 لَنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ
 ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهُ مَا يَغِيظُ ﴿١٥﴾

- ۶ بوتون بونلار آللەين حق اولدوغونو، اولولرى دىرلنديگىنى و هر شئيه قادر اولدوغونو گۆستىر.
- ۷ قىامت دە مطلق گلە جكدىر. بوندا هئىچ بير شېهه بوخدور. حقيقتاً، آلله قىبرلر دە اولانلارى دىرلندە جكدىر.
- ۸ و انسانلاردان بعضىسى آلله حقيقتندە هئىچ بير علمى اولمادان و هئىچ بير پول گۆسترنى و ايشىقلى كتابى اولمادان مباحثە ائدير.
- ۹ او دا كى، بوينونو لول توتماقلا [جماعتى] آللەين يولوندان آزديرير. بو دنيا دا اونون اوچون روسوايلىق وار و قىامت گونو يانار اودون عذابىنى اونا دادىزدير اجاغىقى.
- ۱۰ بو [عذاب] اوز اللرينىزلە گۆندردىكلرينىزين [جزاسيدىر]، چونكى آلله اوز بندە لرینه حقسىزلىك ائدن دىيىلدىر.
- ۱۱ انسانلاردان الله سى دە وار كى، آلله گۆيولسوز—گۆيولسوز عبادت ائدير. اگر اونا بير خئير يئتشمە، آرخاين اولار و اگر اونا بير مصيبت توخونسا اوزو اوستە دؤنر (كفره قايدار). هم دنيا دا و هم آخرتدە زيانكار اولار. بو همين آچىق—آشكار زياندىر.
- ۱۲ او، آلله بىر اخيب اوزونە نه خئير، نه دە ضرر وئرن شئيلرى چاغىرب [عبادت] ائدر. چوخ اوزاق آزغىنلىق دا الله بودور.
- ۱۳ ضررى فايداسىندان داها ياخين اولانى چاغىرب (عبادت ائدير). او، نئجه دە پىس كۆمكى و نئجه دە پىس يولداشدىر.
- ۱۴ شېهه سىز كى، ايمان گتيرىب صالح عمللر ائدنلرى آلتىندان آرخلار آخان باغلارا داخل الله جكدىر. حقيقتاً، آلله هر نه يى ايستە سە، ائدر.
- ۱۵ هر كس آللهين دنيا و آخرتدە [پىغمبرينه] اصلا كۆمك ائتمە جگىنى ظن ائدر سە، [اؤزونو آسماق اوچون] گۆيه بير ايپ اوزاتسين سونرا دا اونو قىرسين، [يعنى آچىفيندان اؤزونو بوغوب اولدور سە، آلله كۆمكلىگىنى پىغمبرينه الله جكدىر]. گۆرسون بو حيله سى ايله اونو آچىقلاندىران شئى (كۆمكى) آزادان آپارا بىلرمى؟

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يُرِيدُ ﴿١٦﴾
 إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئِينَ وَالنَّصَارَى
 وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
 إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١٧﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي
 السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ
 وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ
 وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُكْرِمٍ
 إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿١٨﴾ هَذَا خُطَبَانِ احْتَصَمُوا
 فِي رَحِمِهِمْ فَأَلْزَمَهُمُ اللَّهُ نَارًا تَصْبُ
 مِنْ فَوْقٍ رُؤُوسِهِمْ الْحِمِيمُ ﴿١٩﴾ يُضْهِرُهَا مَا فِي بُطُونِهِمْ
 وَالْجُلُودُ ﴿٢٠﴾ وَلَهُمْ مَقَامِعٌ مِنْ حَدِيدٍ ﴿٢١﴾ كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ
 يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٢٢﴾
 إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ
 تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ
 مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٢٣﴾

- ۱۶ و بئله لیکله [قرآنی] آچیق-آیدین آیه لر اولاراق نازل ائتدیگ و حقیقتاً، آلله ایسته دیگینی هدايت ائدر.
- ۱۷ حقیقتاً، ایمان گتیرنلرین (مسلمانلارین، یهودیلرین، صابئی لرین، نصرانیلرین، مجوسلارین (زردشت طرفدارلاری نین) و مشرک اولانلارین آراسیندا آلله قیامت گونو حؤکم وئره جکدیر. شبهه سیز کی، آلله هر شیه شاهیددیر.
- ۱۸ مگر بیلیمرسن کی، گؤیلرده اولانلار و یئرده اولانلار و گونش، آی، اولدوز، داغلار، آغاج، حیوانلار و انسانلاردان بیر چوخو حقیقتاً، آلله ائدیرلر؟ بیر چوخونا دا عذاب واجب اولوبدور. آلله هر کیمی ذلیل ائتسه، اونو عزیز توتان بیر شخص یوخدور. حقیقتاً، آلله هر نه ایسته سه، ائدر.
- ۱۹ بو ایکی [دسته] بیر-بیرینه دوشمندیلر. ربّری باره سینده مجادله ائدیلر. کافر اولانلارا اودان پالتار بیجیلیبدیر، باشلارینا دا کی، قاپنار سو تۆکوله جکدیر.
- ۲۰ اونونلا (او سو ایله) قارینلاریندا کی و دریلری اریدیلر.
- ۲۱ و اونلار اوچون دمیردن چوماقلار واردیر.
- ۲۲ هر وقت غمندن قورتارماق اوچون اورادان چیخماق ایسته سه لر [او چوماقلارلا] اورایا قایتاریلاجاقلار و [اونلارا دئیيله جک]: «دادین یاخیب-پاندیران آتشین عذابینی!»
- ۲۳ آلله ایمان گتیریب صالح عمللر ائدنلری آلتیندان آرخلار آخان جئتله داخل ائده جکدیر. اونلار اورادا قیزیل و اینجی (لؤلؤ) دن اولان بیلرزیکلرله بزه نه جکلر و اورادا پالتارلاری ایکندن اولاجاقدیر.

وَهْدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهْدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ
 ٢١ إِنْ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ
 الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ
 وَالْبَادِ وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَادِ يُظْلَمِ بُذْقُهُ مِنْ عَذَابِ
 آلِيمٍ ٢٢ وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ
 بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ
 السُّجُودِ ٢٣ وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا
 وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ٢٤
 لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ
 مَعْلُومَاتٍ عَلَى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةٍ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا
 مِنْهَا وَأَطِيعُوا أَمْرَ الْفَقِيرِ ٢٥ ثُمَّ لْيَقْضُوا
 تَفَثَهُمْ وَلْيُوفُوا نُذُورَهُمْ وَلْيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ
 الْعَتِيقِ ٢٦ ذَلِكَ وَمَنْ يُعْظِمِ حُرْمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ
 لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَأَحِلَّتْ لَكُمُ الْأَنْعَامُ إِلَّا مَا يُشْلَى عَلَيْكُمْ
 فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ٢٧

۲۴ اونلار پاك سۆزه دوغرو هدايت اولويلار و [هم ده] بيه نيلميش يولا هدايت اولويلار.

۲۵ حقيقتاً، كافرلره و انسانلاری اَللهين يولونا و بوتون انسانلار اوچون ايستر يئرلی اولسون ايستر آبري يئردن (بادیه دن) گلسين، برابر ائتديگيميز مسجدالحراما داخل اولماغا مانع اولانلارا و اورادا ظلم ايله دوغرو يولدان آزديرماق ايسته يئرله آغريلی بير عذاب داديزديراجاغيق.

۲۶ و ابراهيمه بئتين (کعبه نين) يئرینی بيلديردیگيميز زمان [اونا دئديک]: «منه هئج بير شئی شریک قوشما! طواف ائدنلر، ناماز قیلانلار، رکوع ائدنلر و سجده په گئدنلر اوچون ائویمی تمیز ائت!»

۲۷ انسانلاری حجّه چاغیر کی، اونلار پیاده و یا آریق دوه په مینه رک اوزاق يوللاردان سنین يانینا گلرلر.

۲۸ کی، اؤز منفعتلری نین شاهیدی اولسونلار و معین گونلرده [اَللهين] اؤزلرینه روزی اولاراق وئرديگی حیوانلاری قوربان ائدرکن اَللهين آدینی چکسينلر. سیز ده اوندان ييئين و يوخسول يازيقلارا وئرين!

۲۹ سونرا حجّ عمللرینی [و پاکلانماق وظيفه لرینی] يئرینه يئتيرسينلر و اؤز نذرلرینه وفا اتسينلر و او قديم ائوی (کعبه نی) طواف اتسينلر.

۳۰ [سيزه واجب اولانلار] بوردور و هر کس اَللهين قايدا-قانونلارینا بؤيوک حؤرمته ياناشسا، او، ربی نین يانیندا اونون اوچون داها ياخشيدير. و سيزه دئيله چکلردن سووای، قالان حیوانلار حلال ائدیلیيدير. اينديسه بوتلرين پسليگیندن اوزاق اولون و باطل سؤزلردن چکينين.

خُفَاءَ لِلَّهِ غَيْرُ مُشْرِكِينَ بِهِ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا
 خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي
 مَكَانٍ سَحِيقٍ ﴿٢٦﴾ ذَلِكَ وَمَنْ يُعْظِمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا
 مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ ﴿٢٧﴾ لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى ثُمَّ مَحْلُومًا
 إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٢٨﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنَسَكًا لِيَذْكُرُوا
 اسْمَ اللَّهِ عَلَى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَيْمَةٍ الْأَنْعَامِ فَالْهَكُمُ إِلَهُ وَاحِدٌ
 فَلَهُ أَسْلِمُوا وَبَشِّرِ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٩﴾ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ
 قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ عَلَى مَا أَصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ وَمِمَّا
 رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣٠﴾ وَالْبُذُنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ
 فِيهَا خَيْرٌ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ فَإِذَا وَجَبَتْ
 جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ كَذَلِكَ
 سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٣١﴾ لَنْ نَبَالَ اللَّهُ لِحُومَهَا
 وَلَادِمَ أَوْهَافِهَا وَلَكِنْ نَبَالَهُ التَّقْوَى مِنْكُمْ كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ
 لِتُكْبِرُوا لِلَّهِ عَلَى مَا هَدَيْكُمْ وَبَشِّرِ الْخَاسِرِينَ ﴿٣٢﴾ إِنْ اللَّهُ يُدَافِعْ
 عَنِ الدِّينِ أَمْوَالُ النَّاسِ لِلَّهِ لَا يَحِبُّ كُلَّ خَوَّازِكٍ قَبُولٍ ﴿٣٣﴾

- ۳۱ باطیلدن دؤنوب آلهلها اوز گئیرن حالدا اونا شریک قوشمایین کی، آلهلها شریک قوشان سانکی گؤیدن یتره دوشرک قوزغون قوشلار اونا دیدیب - داغیتیش و یا یئل اونا ال چاتمایان بیر یتره آپارمیش کیمی اولور.
- ۳۲ بودور [آلهلین واجبلری]. هر کس آلهلین آتین لرینی (مراسملرینی) بؤیوک توتسا، [بیلسین کی،] اصلینده او، اورکلرین پرهیزکارلیغیندان ایره لی گلیر.
- ۳۳ اونلاردا سیزین اوچون معین مدت منفعتلر واردیر. سونرا ایسه اونون (حیوانین) گندیش یتری [قوربانلیق اوچون] قدیم ائو (کمه) سمتینه دیر.
- ۳۴ هر اتمه بیر شریعت معین اتدیگ کی، آلهلین اونلارا روزی وئردیگی دؤرد آیاقلی حیوانلارین اوستونده [اونلاری کسیدکده] آلهلین آدینی چکینلر. [بیلین کی،] سیزین تائیرینیز تک اولان آلهلیدیر. اونا تسلیم اولون! تواضعکارلارا دا مژده وئر.
- ۳۵ اونلار او کسلردیر کی، آلهلین آدی چکیلنده قلیلری [قورخودان] یتیره یر، یتیشین مصیبتلره صبر ائندنیرلر، ناماز قیلانلار و اؤزلرینه وئردیگیمیز روزیدن اتفاق ائدرلر.
- ۳۶ بیز قوربانلیق دوه لری ده سیزین اوچون آلهلین شعائریندن (آیه لریندن) اتدیگ. اوندا سیزین اوچون خشییر واردیر. آباق اوسته دوردوغو حالدا (نحر ائدرکن) اوستلرینده آلهلین آدینی چکین! اونلار بؤیرو اوسته یتره دوشدوکده (جانی چیخاندان سونرا،) آتیندن یتین و ال آچمایان یوخسولا و دیلنچی یه ده یتدیردین! بیز اونلاری سیزه بئله رام اتدیگ کی، بلکه شکر اللهه سینیز.
- ۳۷ اونلارین اتی و قانی اصلا آلهلها یتیشمز، لاکین سیزین تقوانیز اونا یتیشیر. اونا سیزه بئله لیکله رام اتدیگ کی، آلهلھی سیزی هدایت اتدیگینه گؤره بؤیوکلوکله یاد اللهه سینیز. احسان ائدنلره مژده وئر!
- ۳۸ حقیقتاً، آلهل ایمان گئیرن کسلری مدافعه ائدر، اونا گؤره کی، آلهل هنج بیر خائن و نانکورو دوست توتماز.

اِذْ لِلَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ الْوَسْطُ وَاللَّهُ عَلَى نَصْرِهِمْ
 لَقَدِيرٌ ﴿١﴾ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا
 رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ
 لَفَسَدَتِ الصَّوَامِعُ وَبِيعَ وَصَلَوَاتُ وَمَسَاجِدُ ذَكَرُهَا
 اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ
 ﴿٢﴾ الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا
 الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ
 الْأُمُورِ ﴿٣﴾ وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ
 نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودٌ ﴿٤﴾ وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٥﴾ وَأَصْحَابُ
 مَدْيَنَ وَكَذَّبَ مُوسَى فَأَمَلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ بُرْهَانَهُمْ
 فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٦﴾ فَكَانَ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا
 وَهِيَ ظَالِمَةٌ فِيهَا خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا وَبِئْرٍ مُعَطَّلَةٍ
 وَقَصْرِ مَشِيدٍ ﴿٧﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَهُمْ
 قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى
 الْأَبْصَارُ وَلَكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴿٨﴾

- ۳۹ دؤیوش مجبوریتینده قالانلارا مظلوم اولدوقلارینا گۆره [جهاد اوچون] اذن وئریلدی. شبهه سیز کی، آلله اونلارا کۆمکلیک ائتمگه قادردیر.
- ۴۰ اونلار او کسلردیر کی، حق سیز یثره و آنجاق: «ریمیز آلله دیر»، دندیکلرینه گۆره یوردلاریندان چیخاریلدیلار. اگر آلله انسانلارین بیر دسته سینى دیگر بیر دسته ایله دفع ائتمه سیدی، صومعه لر، کیسه لر، کنیسه لر (یهود معبدلری) و ایچری سینده آلله یین آدی چوخ دنیلن مسجیدلر اوچولوب داغیلیمیشدی. شبهه سیز کی، آلله، اونون [دینینه] کۆمک الله نه کۆمک ائدر. حقیقتاً، آلله چوخ قدرتلی و عزّت صاحبی دیر.
- ۴۱ اونلار او کسلردیر کی، یئر اوزونده اونلارا قدرت وئردیکده ناماز قیلیر، زکات وئریر، یاخشى ایشلره امر ائدر و پیس ایشلردن چکیندیرلر. و ایشلرین آخر—عاقبتی آلله عاید دیر.
- ۴۲ اگر سنی تکذیب ائدیرلر، [محزون اولما!] سندن قاباق نوح قۇمو، عاد و ثمود دا [پیغمبرلرینی] تکذیب ائتدیلر.
- ۴۳ [هابله] ابراهیم قۇمو و لوط قۇمو دا [تکذیب ائتدیلر].
- ۴۴ [همچنین] مدین اهلی ده [پیغمبرلرینی تکذیب ائدی]. موسی دا تکذیب ائدیلدی. کافرلره مهلت وئردیم، سونرا یاخالادیم. باخ گؤرا منیم عذابیم نجه ایدی؟
- ۴۵ بیر چوخ شهرلری [اهالیسی] ظالم اولدوقلاری اوچون محو ائتدیک و [ایندی او شهرلرین] دام—دیواری اوچوب—باتیدیر، [و یا بیر چوخ بوش قالمیش ائولر،] بیر چوخ باشینا قالمیش قویولار و بیر چوخ بوش قالمیش محکم قصرلر [وار].
- ۴۶ مگر اونلار یئر اوزونده گزپ دولانمیرلار کی، دوشونن قلبلری، انشیدن قولقلاری اولسون؟ اصلینده گؤزلر کور اولماز، سینه ده اولان قلبلر کور اولار.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ
رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ ﴿٧٧﴾ وَكَانَ مِنْ قَبْلِهِ
أَمَلْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَالْحَى الْمَصِيرُ ﴿٧٨﴾ قُلْ
يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا آتَاكُمُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٧٩﴾ فَأَلْذِنُوا آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٨٠﴾ وَالَّذِينَ
سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٨١﴾ وَمَا
أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى أَلْقَى
الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنْسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ
ثُمَّ يُصَحِّحُ اللَّهُ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٨٢﴾ لِيَجْعَلَ
مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فَتْنَةً لِّلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ
قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٨٣﴾ وَلَيَعْلَمَنَّ
الَّذِينَ يُؤْتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ
قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
﴿٨٤﴾ وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ
السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمٍ عَقِيمٍ ﴿٨٥﴾

- ۴۷ سندن عذابین تئز گلمه سینی ایسته ییر لر. آله اوز وعده سینه اصلا خلاف چیخمازا حقیقتاً، ربی نین یانیندا بیر گون (قیامت گونو) سیزین سایدیقلا ریز مین ایل کیمیدیر.
- ۴۸ و بیر چوخ شهرلره ظالم اولدوقلاری حالدا مهلت وئردیم، سونرا اونلاری یاخالادیم. نهایت دؤنوش آنجاق منه طرفدیر.
- ۴۹ دئ: ای جماعت! من سیزی آنجاق آچیق-آشکار بیر خبردار ائده نم.
- ۵۰ ایمان گتیریب صالح عملر ائدنلر اوچون باغیشلنما و شرفلی روزی واردیر.
- ۵۱ بیزی [تنجه دئیر لر] سارسیتماق تصورو ایله آیه لریمیزی [رد ائتمگه] چالیشانلار جهنم اهلیدیر لر.
- ۵۲ و سندن قاباق هئچ بیر رسول و هئچ بیر نبی (پیغمبر) گؤندرمه دیک کی، او، بیر شئی (وحیی) تلاوت ائتدیکده (او خودوقدا) شیطان اونون تلاوتینه ال دولاشدیرماق ایسته مه سین، آله ایسه شیطانین الفا ائتدیگینی محو ائدر. سونرا آله اوز آیه لرینی محکم لندیرر. آله چوخ بیلجی و حکمت صاحبی دیر.
- ۵۳ بو، شیطانین الفا ائتدیکلرینی قیلیرینده مرض اولانلار و اوره گی برک اولانلار اوچون بیر سیناق وسیله سی ائتمک اوچوندور. شبهه سیز کی، ظلمکارلار چوخ اوزاق بیر آیریلیق (اختلاف) ایچینده دیر لر.
- ۵۴ بو دا، اؤزلرینه علم وئرینلرین، اونون (قرآنین) سنین ربیندن گلن بیر حق اولدوغونو بیلمه لری و اونا ایمان گتیرمه لری و اوره کلری نین خاطر جمع اولمالاری اوچوندور. حقیقتاً، آله ایمان گتیرنلری دوغرو یولا هدایت ائدندیر.
- ۵۵ کافر لر ایسه قیامت گونو غفلتاً اونلارا یتیشه نه قده ر و یا نسیللری کسن بیر گونون عذابی اونلارا گلیب چاتانا قده ر اونون حقینده ائله جه شبهه ده اولاجاقلار.

الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ اللَّهُ يَمُحُّ بِكُمْ بَيْنَهُمْ فَأَلْزَمَ الْفَالِقِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٥٥﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا
 بِآيَاتِنَا فَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٥٦﴾ وَالَّذِينَ هَلَكَُوا
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ
 رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٥٧﴾ لِيَدْخُلْتَهُمْ
 مُدْخَلٌ بِرِضْوَانِهِ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿٥٨﴾ ذَلِكَ
 وَمَنْ عَاقَبْ بِمِثْلِ مَا عُوِقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ
 لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ غَفُورٌ ﴿٥٩﴾
 ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ
 فِي اللَّيْلِ وَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٦٠﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ
 هُوَ الْحَقُّ وَأَنْ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ
 الْبَاطِلُ وَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٦١﴾
 أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَصُيِّغَ الْأَرْضُ
 مُخْضَرَّةً إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٦٢﴾ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا
 فِي الْأَرْضِ وَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦٣﴾

- ۵۶ او گون حۇكمرانلىق آنجاك آللهام مخصوصدور . آرالاريندا او حۇكم وئور .
ايمان گيتىپ صالح عمللر ائدنلر نعمتله دولو اولان جئتلىرده اولاجاقلار .
- ۵۷ كافر اولوب بيزيم آيه لريمىزى تكدىب ائدنلر اوچون ذليل ائدىجى بير عذاب واردير .
- ۵۸ آلله يولوندا هجرت ائدنلر و [بو يولدا] اۆلدورولنلر و يا اۆنلر [گلدىكده
ايسه] آلله اونلارلا گۆزهل روزى وئره جكدىر . و آلله ، شېبه سىز كى ، روزى
وئرلنلر لاپ خئىرلىسىدير .
- ۵۹ اونلارى خوشلادىقلارى بير يئره داخل ائده جكدىر . هئچ شېبه سىز كى ، آلله
چوخ بىلىجى دير و صبيرلىدير .
- ۶۰ بلى ! بئله دير . هر كيم جزالاندىرىلدىغى كىمى (قدر) جزالاندىرسا ، سونرا
اۆزونه ظلم ائدىلسه ، شېبه سىز كى ، آلله اونا كۆمك ائده جكدىر . چونكى
آلله چوخ عفو ائدن و باغىشلاياندير .
- ۶۱ بلى ! بئله دير . نئجه كى ، آلله گئجه نى گوندوزه قاتار و گوندوزه ده گئجه يه
قاتار . حقيقتاً ، آلله ائشىدن و گۆرندىر .
- ۶۲ [بلى] بو ، اونا گۆره دير كى ، [آلله] حقدير و اوندان غىرى چاغىردىقلارى
باطلدير و حقيقتاً ، آللهدير كى ، چوخ اوجا و بۆيوكدور .
- ۶۳ مگر گۆرمورسن كى ، آلله گۆيدن ياغىش گۆندردى و يئر ياشىللاندى ؟ بلى !
آلله لطيف و آگاهدير .
- ۶۴ گۆيلرده و يئره نه واردىرسا ، اونا عايدىر و حقيقتاً ، آللهدير كى ، غنى دير و
حمد اولونمالى دير .

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ وَالْفَلَكَ تَجَرَّى
 فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ
 إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرُؤُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٣٥﴾ وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ
 ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ ﴿٣٦﴾ لِكُلِّ
 أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنَازِعَنَّكَ فِي الْأَمْرِ
 وَادْعُ إِلَى رَبِّكَ إِنَّكَ لَعَلَى هُدًى مُسْتَقِيمٍ ﴿٣٧﴾ وَإِنْ جَادَلُوكَ
 فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٣٨﴾ اللَّهُ يُحْكُمُ
 بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٣٩﴾
 أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ
 إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٤٠﴾ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ
 يَنْزِلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ
 نَصِيرٍ ﴿٤١﴾ وَإِذَا تَنَلَّى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ
 الَّذِينَ كَفَرُوا النَّكَرَ كَادُونَ يَسْطُون بِالَّذِينَ يَتْلُونَ
 عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا قُلْ أَفَأَنْتُمْ كُمْ بِشَرِّ مِنْ ذَلِكَُمُ النَّارُ
 وَعَندَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٤٢﴾

- ۶۵ مگر گۆرمورسن کی، آله پئر اوزونده اولان هر بیر شئی و اوز امريله دريادا اوزن گمیلری سیزه رام ائدیبدیر؟ و اونون اذنی اولمادان پئر دوشمه سین دئی گویو ساخلاییر؟ حقیقتاً، آله انسانلار اوچون شفقتلی و مهرباندیر.
- ۶۶ سیزه حیات وثرن، سونرا اولدوره جک اولان و داها سونرا دیریلدن اودور. دوغرودان دا انسان چوخ نانکوردور (ناشکوردور).
- ۶۷ بیز هر بیر امت اوچون بیر شریعت معین ائتدیک کی، اونا عمل ائتسینلر. اوندایا بو ایشده سینیله مناقشه ائتمه ملیدیرلر. اوز ریئنه طرف دعوت ائت! چونکی سن دوغرو یولداسان.
- ۶۸ اگر سینله مباحثه ائتسلر دئ: «آله ائتدیکلرینیزی قطعیتله بیلندیر».
- ۶۹ آله قیامت گونونده بیر-بیرینیزله اختلاف ائتدیگینیز خصوصدا آرانیزدا حؤکم وثره جکدیر.
- ۷۰ مگر بیلیمیرسن کی، حقیقتاً، آله گؤیده و پئرده نه وارسا، بیلیر؟ حقیقتاً، بونلارین [هامیسی] بیر کتابدادیر. شبهه سیز کی، بو آله اوچون آساندیر.
- ۷۱ آلهمی قویوب آلههین هئج بیر دلیل گؤندرمه دیگی و اؤزلری نین ده اونون حقیقته هئج بیر علملری اولمادیغی شیلره عبادت ائدیرلر. ظلمکارلار اوچون هئج بیر کؤمکچی یوخدور.
- ۷۲ اونلارا آچیق-آیدین آیه لریمیز اوخوندوغو زمان کافرلرین اوزلرینده انکار علامتینی شجرسن (تانیارسان)، اونلار آز قالا آیه لریمیزی اوخویانلارین اوستونه یوگوره جکلر. دئ: «سیزه بوندان داها پیسینی خبر وئرم می؟ —جهنم اودو! آله اونو کافرلره وعده وئریبدیر. او، نشجه ده پیس گئدیله جک پئردیر».

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاستَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ
 مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِنْ يَسْكُبْهُمُ
 الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ ﴿٧٥﴾
 مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٦﴾ اللَّهُ
 يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنْ أَرَادَ اللَّهُ
 سَمِيعَ بَصِيرَةٍ ﴿٧٧﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَإِلَى اللَّهِ
 تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٧٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا
 وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٧٩﴾
 وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَىٰكُمْ وَمَجَعَلَ عَلَيْكُمْ
 فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمِيكُ الْمُسْلِمِينَ
 مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا
 شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
 وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٨٠﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ
 أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
 أَعْلَمُ أَنَّكَ رَزَقْتَنِي هَذَا الْقُرْآنَ
 فَاصْبِرْ لَهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ

- ۷۳ ای انسانلارا بیر مثل چکیلدی، اونا قولاق آسین! شبهه سیز کی، آلله‌دان
غیری سیزین چاغیردیقلارینیز هامیسی بیر یثره جمع اولسالار بئله، تکجه بیر
میلچه یی ده یارادا بیلملزلر. و اگر میلچک اونلاردان بیر شئی قویاریب
آپارسا، اوندان توتوب آلا بیلملزلر. طالب (ایسته‌ین) ده عاجزدير، مطلوب
(ایسته‌نیلن) ده.
- ۷۴ لایقینجه آلله‌ین قدرینی بیللمه دیلر. حقیقتاً، آلله چوخ قدرتلی و عزت
صاحبی دیر.
- ۷۵ آلله، ملکلردن ده، انسانلاردان دا ائله‌چی لر سنچر. شبهه سیز کی، آلله،
ائشیدن و گورندیر.
- ۷۶ اونلارین اونلرینده کیلرینی (گله‌چکلرینی) ده بیلیر، آرخالارینداکیلارینی
(کئچمیشلرینی) ده. یوتون ایشلر آلله‌ا قایتاریلیر.
- ۷۷ ای ایمان گئیرنلر! رکوع ائدین، سجده ائدین، رینیزه عبادت ائدین و
یاخش ایشلر گورون کی، بلکه نجات تاپاسینیز.
- ۷۸ آلله بولوندا لایقینجه جهاد ائدین! او سیزی سحجی و دینده سیزین اوچون
هنج بیر چتینلیک قومادی، آتانیز ابراهیمین دینی کیمی. او (آلله) بوندان
قاباق دا و بوندا (قرآندا) دا سیزی مسلمان آدلاندیردی کی، بو پیغمبر سیزه
شاهید اولسون و سیز ده آیری انسانلارا شاهید اولاسینیز. ائله ایسه ناماز
قیلین، زکات و شرین و آلله‌ها باغلانین! او، سیزین مولانیزدیر. او، نه گوزهل
مولا و نه گوزهل کؤمک ائلدندیر.

مؤمنون سوره سی [۲۳]

بو سوره قرآن - کریمین ایکیرمی اوچونجو سوره سیدیر.
مکه ده نازل اولموش و (۱۱۸) آیه دیر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ١ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ٢
وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ٣ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ
فَاعِلُونَ ٤ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ٥ إِلَّا عَلَى
أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ٦
فَمَنِ ابْتَغَى وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ٧ وَالَّذِينَ
هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ٨ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى
صَلَوَاتِهِمْ نَحَافَتُونَ ٩ أُولَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ١٠ الَّذِينَ
يَرِثُونَ الْيَرْدَ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ١١ وَلَقَدْ خَلَقْنَا
الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ ١٢ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ
مَكِينٍ ١٣ ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ
مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظًا مَا فَكَّسْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا
ثُمَّ أَنشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَبَارَكْتَ اللَّهُ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ ١٤ ثُمَّ
إِنكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمِتُونَ ١٥ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ تُبْعَثُونَ ١٦
وَلَقَدْ خَلَقْنَا أَفْوَاجَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقٍ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ١٧

رحمان و مهربان آللهين آدى ايله

- ۱ دوغرودان دا مؤمنلر نجات تاپدىلار .
- ۲ [مؤمنلر] نامازلاريندا خاشع (تواضعكار) اولنار؛
- ۳ لغو (بوش) شئىلردن اوز دۇندىرنلر؛
- ۴ زكات و قىلار؛
- ۵ شهوتلرینی قورويوب ساخلاپاندىلار .
- ۶ فقط زۇجه لىرى و مالک اولدوقلارى كىنزلر مستنادر . اولنار بونا گۆره اصلا قىنانمازلار .
- ۷ هر كس بوندان آرتيغینی ايسته سه ، اصلينده اولنار حدى آشانلاردىر .
- ۸ هم ده امانتلىرىنه و عهد-پيمانلارينا رعايت ائلدندىرلر .
- ۹ و نامازلارينا دقت ائلدندىرلر .
- ۱۰ اولنار اؤزلرى وارثلردىرلر .
- ۱۱ اولنار فردوس [بىر باغينا] وارث اولوب اورادا ابدى قالانلاردىرلار .
- ۱۲ شېهه سىزكى ، يىز انسانى پالچىقدان سوزولموش [سودان] ياراتدىق .
- ۱۳ سونرا اونو نطفه حاليندا محكم بىر يترده يترلشدىردىك .
- ۱۴ سونرا او نطفه نى لاختالانمىش قان (علقه) شكلىنه سالدىق و سونرا علقه نى مضغه (بىر پارچا ات) شكلىنه سالدىق ، سونرا او بىر پارچا اتى سوموكلره دۇندىردىك و سونرا سوموكلىرى ائله اؤرتدوك و نهايت اونو بام-باشقا بىر وارلىق اولاراق ياراتدىق . يارادانلار يىن لاپ گۆزه لى اولان اكلها آفرىنلر اولسون .
- ۱۵ سونرا ، سىز بوندان سونرا اولمه لى سىنيز .
- ۱۶ سونرا ، سىز قىامت گونو تزه دن دىريله چكىسىنيز .
- ۱۷ دوغرودان دا بىز سىز يىن اوستونوزده يشدى [گۆي] پولو ياراتدىق و يارادىلانلاردان هنج بىر شكىلده غافل دئيىل دىك .

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً تَقْدِرُ أَنْسَكَنَاهُ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَى
 ذَهَابٍ بِهِ لَقَادِرُونَ ﴿٣١﴾ فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ
 لَكُمْ فِيهَا فَوَاكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٣٢﴾ وَشَجَرَةً تُخْرُجُ
 مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالذَّهْنِ وَصَبِغٍ لِلْأَكِلِينَ ﴿٣٣﴾ وَإِنَّ لَكُمْ
 فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لُنُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ
 كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٣٤﴾ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ
 ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ
 مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٦﴾ فَقَالَ الْمَلَأُوا الَّذِينَ كَفَرُوا
 مِنْ قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ
 لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ ﴿٣٧﴾ إِنْ هُوَ
 إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جَنَّةٌ قَدَرْتُمْ سَوَاءَهُ حَتَّى جَاءَ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ
 انصُرْنِي بِمَا كَذَبُونَ ﴿٣٩﴾ فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اضْمَعْ الْفُلْكَ
 بِأَعْيُنِنَا وَوْحَيْنَا فَإِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُورُ فَاسْلُكْ فِيهَا
 مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَاسِتَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
 مِنْهُمْ وَلَا تُخَاطِبُنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُعْرِقُونَ ﴿٤٠﴾

- ۱۸ و گۇيدن [مەين] مقداردا ياغيش گۇندردىك و اونو يترده يترلشديرديك. بيز اونو [آرادان] آبارماغا دا سۇسوزكى، قادرىك.
- ۱۹ سىزىن اوچون اونونلا خورما و اوزوم باغلارى ياراتدىق كى، سىزىن اوچون اورادا بوللو مئوھ لىر واردىر و اونلاردان يئىرسىنىز.
- ۲۰ و طورسىنادن بىر آغاج چىخىر كى، ياغ گىئىر و يىنلر اوچون بىر ياونلىقدىر.
- ۲۱ حقيقتاً، مال—داواردا سىزىن اوچون بىر عبرت واردىر. اونلارنى قارىتلارىندا اولان سوددن سىزە ايچىردىرىك. سىزىن اوچون اونلاردا داھا چوخ منفعتلر واردىر و اونلاردان يئىرسىنىز.
- ۲۲ اونلارا و گىملرە سوار اولورسونوز.
- ۲۳ شېھە سىز كى، بىز نوحو اۆز قۇمونە طرف گۇندردىك. [اونلارا] دئدى: «اى منىم قۇمون! اكلها عبادت ائدىن! سىزىن اوچون اوندان غىبرى بىر تاترى بوخدور. آيا هئج قورخمورسونوزمو؟»
- ۲۴ اونون قۇمونون كافر اولان اعيانلارى دئدىلر: «بو، سىزىن كىمى بىر بىشردن غىبرى بىر شى دئىلدىر. سىزە بۇيوكلوك ائتمك ايسە يىر. و اگر اكلە ايسە سىدى، ملكلر گۇندەردى. [بىز] آنا—بابالارىمىزدان بىلە بىر [شى] ائشپمە مېشىك».
- ۲۵ «بو، آنجاق دلى اولان بىر كىشىدىر. هله بىر نئچە مدّت گۇزلەين!»
- ۲۶ [نوح] دئدى: «پروردگارا! اونلارنى منى تكذيب ائتمەلرئە قارشى منە كۆمك ائت!»
- ۲۷ بىز ايسە اونا وحى ائتدىك: «بىزىم نظارتىمىز ائتىندا و بىزىم وحىمىمىزله گىمنى دوزلت! نهايت، امرىمىز گىلدى و تىندىر (سولار) قاينايب چوشدو. [دئدىك: هر حيواندان ايكى قوشا —بىرى اتركك و بىرى دىشى حيوان] و عليهنە حۆكم وئرىلمىش اولانلاردان غىبرى قالان عائله عضولرىنى دە گىمى يە مىندىر! ظلم ائدىنلر ياره سىندە منىملە دانىشما! اونلار بوغولاجاقلار».

فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُكِّ فَقُلِ الْحَمْدُ
لِلَّهِ الَّذِي نَجَّيْنَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٣٨﴾ وَقُلْ رَبِّ انْزِلْنِي مُنزَلاً
مُبَارَكاً وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ﴿٣٩﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ وَإِنْ كُنَّا
لَمُبْتَلِينَ ﴿٤٠﴾ ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِ هَذِهِ قَرْبَةً آخِرِينَ ﴿٤١﴾
فَارْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمُ
مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٤٢﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا
وَكَذَّبُوا بِالْفَاءِ الْآخِرَةِ وَأُتْرَفَاهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا مَا هَذَا إِلَّا
بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ ﴿٤٣﴾ وَلَنْ أَطْعَمَهُ
بَشَرٌ مِثْلُكُمْ إِنَّكُمْ إِذَا الْحَاسِرُونَ ﴿٤٤﴾ أَيْعِدُكُمْ أَنْكُمْ إِذَا مِتُمْ وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا
وَعِظَامًا أَنْكُمْ مَخْرُجُونَ ﴿٤٥﴾ هِنَاتَ هِنَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ ﴿٤٦﴾ إِنْ هِيَ إِلَّا
حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٤٧﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ يُفْتَنُ عَلَى
اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٤٨﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا
كَذَبْتُ ﴿٤٩﴾ قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَيُصْحَى نَادِمٌ ﴿٥٠﴾
فَاخَذَتْهُمْ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَا مِنْهُمْ غَشَاءً فَبَعَثْنَا الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ ﴿٥١﴾ ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِ هَذِهِ قَرْبَةً آخِرِينَ ﴿٥٢﴾

- ۲۸ سن و سىنىن يانىنىداكىلار گىمى يە مىنىدىكىدە دئ : «حمد اولسون او آللها كى ،
بىزى ظالم قومدن قورتاردى» .
- ۲۹ و دئ : «پروردگارا! منى بركتلى بىر دوشرگه يە اتتىدیر! چونكى سن نازل
اتتىلرین لاپ ياخشىسى سان» .
- ۳۰ حقیقتاً ، بوندا عبرتلىر واردیر و شىبهه سىز كى ، بىز امتحان اتتىلرلىك .
- ۳۱ سونرا ، اونلارین آردىنجا آیرى بىر نسل ياراتتىق .
- ۳۲ و اۆزلىرىندىن اونلار بىر پىغمبر گۆندردىك كى ، [دئسىن :] «آللها عبادت
اتتىدین! اوندان غىرى سىزین اوچون بىر تاتىرى يوخدور . آيا هىچ
قورخمورسونوز؟»
- ۳۳ قومونون كافىر اولان ، آخرت گۆرووشونو دانان و دنيا حىياتىنىدا
[قودوراجاقلارى قەدر] بول نعمت وئردىگىمىز اعیانلار دئدىلر : «بو ،
آنجاك سىزین كىمى بىر بشردیر . سىزین یتىدیگىنىزدن یتىبىر و سىزین
ایچدیگىنىزدن ایچیر» .
- ۳۴ «و اگر اۆزونوز كىمى بىر بشره اطاعت ائتسه نىز ، اوندا زیانكارلاردان
اولاجاقسىنیز» .
- ۳۵ «آيا او ، سىزه اۆلوب توز-تورپاق و سوموك اولدوقدان سونرا [تزه دن
دیرىلىپ قىبرىدن] چىخاجاغىنىزى وعدە وئیرمى؟»
- ۳۶ «پاه! وعدە وئرىلدىگىنىز شى چوخ اوزاقدیر!»
- ۳۷ «بىزیم بو دنيا حىياتىمىزدان غىرى بىر شى يوخدور ، [بعضى مىز] اۆلوروك و
[بعضى مىز] ياشايرىق و بىر داها دیرىلمیه جه يىك» .
- ۳۸ «بو آنجاك آللها يالان-افترا ياخان بىر آدمدیر . بىز اونا ایمان گتیرن
دئىلىك» .
- ۳۹ دئدى : «پروردگارا! اونلارین منى تکزىب ائتمه لرینه قارشى منه كۆمك ائت!»
- ۴۰ بوپوردو : «بىر آزادان سونرا برك پشیمان اولاجاقلار» .
- ۴۱ نهايت حق اولاراق قورخونچ بىر گورولتو اونلار ياخالادى . بىز اونلارنى
چۆر-چۆپه دۆندردىك . [قوى] ظلمكارلار [آللھىن رحمتىندىن] اوزاق
اولسونلار .
- ۴۲ سونرا اونلارین دالىنجا آیرى نسللر ياراتتىق .

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ ﴿٥٣﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا
 تَتْرَافًا كُلَّمَا جَاءَ أُمَّةٌ رُسُلُهُمْ كَذَّبُوهُ فَاتَّبَعْنَا بِضَعْفٍ أَلْفَ نَفْسٍ
 وَجَعَلْنَا هُمْ أَحَادِيثَ فَبَعْدًا لِقَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٤﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا
 مُوسَى وَآخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٥٥﴾ إِلَى فِرْعَوْنَ
 وَمَلَائِكَتِهِ فَاسْتَكَبرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ﴿٥٦﴾ فَقَالُوا أَأَتُومِنُونَ
 لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَابِدُونَ ﴿٥٧﴾ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ
 الْمُهْلَكِينَ ﴿٥٨﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٥٩﴾
 وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ آيَةً وَآوَيْنَاهُمَا إِلَى رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ
 وَمَعِينٍ ﴿٦٠﴾ يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي
 بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٦١﴾ وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا
 رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ﴿٦٢﴾ فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا
 لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٦٣﴾ فَذَرَهُمْ فِي غَمَرَتِهِمْ حَتَّى جَاءَ أَيْحُسَبُونَ أَنَّمَا
 مُنِّدُهُمْ بِهِ مِنْ مَّالٍ وَبَيْنٍ ﴿٦٤﴾ نَسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ
 ﴿٦٥﴾ إِنْ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ﴿٦٦﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِ
 رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٧﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٦٨﴾

- ۴۳ هتچ بير امت، اجلىندن قاباغا كىچە بىلمز، دالى دا قالا بىلمز.
- ۴۴ سونرا بىزە پىغمبرلر يىزى بير—بىرى نىن دالىنجا گۆندردىك. هر بير امتە اۆز پىغمبرلرى گلدىكدە اونو تىكذب اتىدىلر. بىز دە اونلارى بير—بىرى نىن دالىنجا گتىردىك و اونلارى عبرت و سىلە سى اتىدىك. [قوى] ايمان گتىرمە نىلر [اللهين رحمتىندن] اوزاق اولسونلار.
- ۴۵ سونرا موسى و قارداشى هارونو اۆز آيە لرىمىز و آچىق—آبدىن دلىل ايله گۆندردىك.
- ۴۶ فرعون و اونون اعيانلارىنا طرف [گۆندردىك]. اونلار تىكبرلوك اتىدىلر. اونلار اۆزونو اوستون بىلن قوم ايدىلر.
- ۴۷ دىدىلر: «آيا بىزىم كىمى اولان و قوملىرى بىزىم قوللارىمىز اولان ايكى بشرە [آداما] ايمان گتىرەك مى؟»
- ۴۸ نهايت، اونلار يىن ايكىسىنى دە يالانچى حساب اتىدىلر و نىتىجە دە هلاك اولانلاردان اولدولار.
- ۴۹ شىبە سىز كى، بىز موسايا [سماوى] كىتابى وىردىك كى، بلكە اونلار دوغرو يولا يۆنلدىلر.
- ۵۰ مريم اوغلو نو و آناسىنى بير نشانە اتىدىك. اونلارى محصوللو و آخار سولو بير آباد پىردە پىرلشدىردىك.
- ۵۱ اى پىغمبرلر! پاك شىلردن يىشىن و صالح عمللر اتىدىن! من، حقىقتا، سىزىن اتىدىكلىرىنىزى ياخشى بىلىرم.
- ۵۲ و حقىقتا، بو، سىزىن امتىنىز دىر كى، بوتۇو بير امت دىر و من سىزىن رىبىنىز، مىندن قورخون!
- ۵۳ نهايت دىنلىرىنى آرالارىندا پارچالايب بۆلوك—بۆلوك اولدولار. هر بۆلوك اۆز يانىندا كىنا (اۆز دىنىنە) شاد ايدى.
- ۵۴ اونلارى بير مىدت اۆز آزغىنلىقلارى اىچىندە بوراخ!
- ۵۵ آيا بىلە حساب الدىرلر كى، اونلارا وىردىگىمىز مال و اۆلادلا،
- ۵۶ بىز اونلار يىن خىتىرنە تله سىرىك؟ خىر! اونلار آنلامىرلار.
- ۵۷ او كىسلر كى، حقىقتا، رىلرى نىن قورخوسوندىن واهمە دە دىرلر.
- ۵۸ اونلار، رىلرى نىن آيە لرىنە ايمان گتىرنلر دىرلر.
- ۵۹ رىلرىنە شرىك قوشما ياتلار دىرلار.

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجَلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ
﴿١٥﴾ أُولَٰئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ ﴿١٦﴾ وَلَا
تُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَدِينَا كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ﴿١٧﴾ بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمَرَةٍ مِنْ هَذَا وَلَهُمْ أَعْمَالٌ مِنْ دُونِ
ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا عَامِلُونَ ﴿١٨﴾ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِمْ بِالْعَذَابِ
إِذَا هُمْ يَجْعَرُونَ ﴿١٩﴾ لَا تَجْعَرُوا الْيَوْمَ إِنَّكُمْ مِمَّنْ لَا تَنْصَرُونَ ﴿٢٠﴾
قَدْ كَانَتْ آيَاتِي تُثَلَّىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰ آعْقَابِكُمْ تُنْكِرُ صَوْنَ ﴿٢١﴾
مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سَامِرًا تَهْتَجُونَ ﴿٢٢﴾ أَفَلَا يَذَرُّوْا الْقَوْلَ أَجْدَاءَ هُمْ
مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمْ لَآوِلِينَ ﴿٢٣﴾ أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ
مُنْكَرُونَ ﴿٢٤﴾ أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُم بِالْحَقِّ وَآكُرُهُمْ
لِحَىٰ كَارِهِونَ ﴿٢٥﴾ وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَ هُم لَفَسَدَتِ السَّمَوَاتُ
وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَاهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ
ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٦﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَنُجَارِجُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَهُوَ
خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٢٧﴾ وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٨﴾
وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنَّا كِبُونَ ﴿٢٩﴾

- ۶۰ [آله طرفیندن] وئرلیدیکلرینی [آله یولوندا] وئرلر و اورکلری قورخو
حالیندا اولانلار دیرلار و [بیلیرلر] کی، ریلرینه طرف قایتمالی دیرلار.
- ۶۱ اونلار دیرلار کی، ختیر ایشله تله سیرلر و بو ایشلرده قاباقجیلار.
- ۶۲ بیز هنج بیر کسه گوجوندن آرتیق وظیفه لندیرمه ریک. یانیمیزدا آچقلایان بیر
کتاب وار و اونلار اصلا حقسیزلیک اولماز.
- ۶۳ اونلارین قیلبلری بوندان غفلتده دیر. اونلارین بوندان غیر ده [پس]
عمللری واردیر کی، اونلار او عمللره آکیشیلار.
- ۶۴ اونلارین رفاه ایچینده یاشایانلارینی عذابلا یاخالادیغیمیز زمان،
چینیر-باغیر سالاجاقلار.
- ۶۵ بو گون یالواریب-یاخارمایین! چونکی بیزیم طرفدن کومک
اولونما یا جاقسینیز.
- ۶۶ آیه لریمیز سیزه اوخونوردو و سیز دابانلارینیز اوسته گتری قایدیدینیز.
- ۶۷ بیر حالدا کی، اونا فخر ساتیردینیز و گنجه وقتی [بیر یشه ییغیل] هذیان
سؤیله ییردینیز.
- ۶۸ مگر بو سوزون (قرآنین) باره سینده دوشونمورلرمی؟ یا اونلار اوچون
آتا-بابالارینا کلمه یین بیر شئی گلییدیرمی؟
- ۶۹ و یا اوز پیغمبرلرینی [دوزگون] تانیمایب، اونو انکار ائدییرلرمی؟
- ۷۰ یوخسا دئییرلر کی: «اوندا دیوانه لیک واردیر؟» [یوخ!] او، اونلار حق
گتیردی، [لاکین] اونلارین چوخو حق خوشلامیرلار.
- ۷۱ و اگر حق اونلارین هوا-هوسلرینه تابع اولسایدی؛ گویلر، یشر و اونلاردا
اولنلار مطلق آرادان گتیردی. یوخ! بیز اونلار ذکرلرینی (قرآنی) وئردیک،
لاکین اونلار اوز ذکرلریندن اوز دؤندریلر.
- ۷۲ یوخسا سن اونلاردان بیر خرج (موزد) ایسته ییرسنمی؟ ربی نین خرجلیگی
داها ختیرلیدیر و او روزی وئرلرین داها یاخشیی دیر.
- ۷۳ و حقیقتاً، سن اونلاری دوغرو یولا چاغیریرسان.
- ۷۴ و حقیقتاً، آخرته ایمان گتیرمه ینلر دوغرو یولدان مطلق دؤنرلر.

وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرٍّ لَلْجَوَّافِ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ
 ﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا
 يَتَضَرَّعُونَ ﴿٧٦﴾ حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ
 إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٧﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ
 وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾ وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ
 وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٩﴾ وَهُوَ الَّذِي يُخَيِّبُ وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ
 اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٨٠﴾ بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ
 ﴿٨١﴾ قَالُوا إِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا إِنَّا نَبْعُوثُ لَنُؤْتِ
 ﴿٨٢﴾ لَقَدْ وَعِدْنَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا هَذَا مِنْ قَبْلُ إِن هَذَا إِلَّا
 أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٨٣﴾ قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِن كُنْتُمْ
 تَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾
 قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ
 الْعَظِيمِ ﴿٨٦﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾ قُلْ مَنْ
 بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِن كُنْتُمْ
 تَعْلَمُونَ ﴿٨٨﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَآتِنِي تُسْحُرُونَ ﴿٨٩﴾

- ۷۵ و اونلارلا مرحمت ائتسك و سىخيتتى لارنى آزادان آپارساق بئله، اونلار يئنه اۈز آزغىنلىقلارنىدا باتىپ قالاجاقلار.
- ۷۶ و حقيقتاً، اونلارنى عذاب ادوجار ائتدىك، [لاكين] اونلار رېلرئنه بويون آيمە دېلر و يالوارىب-ياخارمىرلار.
- ۷۷ اۈزلرئنه شىدقلى بىر عذاب قايسى آچدىقىمىز زمان، ماپوس اولوب حيران قالىرلار.
- ۷۸ سىزىن اوچون قولاق، گۈز و قلب يارادان اودور. سىز نه قەدەر دە آز شىكر ائدىرسىنيز.
- ۷۹ سىزى يتر اوزونده يارادىب يايان دا اودور و اونا طرف محشور اولاجاقسىنيز.
- ۸۰ سىزە حيات وئرن و اۈلدورن دە اودور. گىشجە و گوندوزون آزالىب-چوخالماسى (بىر-بىرى نىن دالنجىا گىلىب گىشمەسى) دە اونا عاىلدىر. آيا ھىچ دوشونمورسونوزمو؟
- ۸۱ اونلار دا اولكى لرىن سۈيە دېكلرى كىمى سۈيە دېلر.
- ۸۲ دىلىلر: «بىز اۈلدوكدن، توز-تورپاق و سور-سوموك اولدوقدان سونرا تىزەدن دىرئله جە يىكىمى؟»
- ۸۳ «بىزە دە و يىزدن اولك اتالاريمىز دا بىر وعدە وئرىلىدىر. بو، قدىمكى لرىن افسانە لرىندن غىرى بىر شى دىيلىدىر».
- ۸۴ [يا محمد] دى: «اگر بىلىرسىنيز [دئىين گۈرك] يتر اۈزو و يتر اوزونده اولانلار كىمە مخصوصدور؟»
- ۸۵ دئە جىكلر: «الھىا». دى: «ھىچ عبرت اكمىرسىنيزمى؟»
- ۸۶ دى: «ئىددى قات گۈيلرىن رىي و بۈيوك عرشىن رىي كىمدىر؟»
- ۸۷ دئە جىكلر: «الھىدىر». دى: «ھىچ قورخمورسونوزمو؟»
- ۸۸ دى: «اگر بىلىرسىنيز، [دئىين گۈرك] ھر شئىين حۈكمرانلىقى اليندە اولان، ھر شئىبە پناە وئرن، اۈزو ايسە ھىچ بىر پناھا محتاج اولمايان كىمدىر؟»
- ۸۹ دئە جىكلر: «الھىدىر». دى: «بىس نىيە اكدانىرسىنيز؟»

بَلْ آتَيْنَاهُم بِالْحَقِّ وَآنَهُمُ لَكَادِبُونَ ﴿١٥﴾ مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا
 كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ إِذَا لَذَهَبَ كُلُّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَّ بَعْضُهُمْ
 عَلَى بَعْضٍ سُّجَّدًا لِلَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٦﴾ عَالِمُ الْغَيْبِ
 وَالشَّهَادَةِ فَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٧﴾ قُلْ رَبِّ إِمَّا تُرِيَنِي
 مَا يُوعَدُونَ ﴿١٨﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾
 وَإِنَّا عَلَى أَنْ تُرِيَنَا مَا نَعِدُهُمْ لَقَادِرُونَ ﴿٢٠﴾ إِذْ قَعَّ بِالْأُتَى هِيَ
 أَحْسَنُ السَّيِّئَةِ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٢١﴾ وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ
 مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ ﴿٢٢﴾ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ
 ﴿٢٣﴾ حَتَّى إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ ﴿٢٤﴾
 لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا
 وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٢٥﴾ فَإِذَا نُفِخَ فِي
 الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٦﴾ فَمَنْ
 ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٢٧﴾ وَمَنْ خَفَّتْ
 مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿٢٨﴾
 تَلْفُحُوا وُجُوهَهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ ﴿٢٩﴾

- ۹۰ بوخ! بىز اونلاردا حقى كىتىردىك. شېھە سىز كى، اونلار يالانچىلاردىرلار.
- ۹۱ آلله اصلا بىر اۋولاد كۆتۈرمەيىدۇر و اونونلا بىر بىر تانرى بوخدور.
- اگر بلە اولسايدى، اوندە هر بىر تانرى اۋز ياراتدېغىنى كۆتۈرۈپ كىتىردى و بعضى لرى بعضى لرىنە اوستون كىلىك اىستردى. آلله اونلارنى تۈسۈپ اتتىكىلرىندىن پاك و مقدسدىر.
- ۹۲ او، غىبى دە آشكارى دا بىلىر. [آلله] اونلارنى شرىك قوشدوقلارىندىن داھا اوجادىر.
- ۹۳ دى: «پروردگارا! اگر اونلار وعدە وئردىگىن عذابى مە كۆستىرچىكىن»،
- ۹۴ «پروردگارا! اوندە مەنى ظالم قومون آراسىندا قوما!»،
- ۹۵ حقيقتا، بىز اونلاردا وعدە وئردىگىمىز عذابى سە كۆستىرگە البتە قادىر.
- ۹۶ سەن پىسلىگى ياخشى لىقلا دەغ انت! بىز اونلارنى وصف اتتىكىلرىنى داھا ياخشى بىلىرىك.
- ۹۷ و دى: «پروردگارا! شىطانلارنى وسوسە سىندىن سە پناھ آپارىرام».
- ۹۸ «پروردگارا! اونلارنى مەنىم ياتىمدا حاضىر اولمالارىندىن دا سە پناھ آپارىرام».
- ۹۹ نھايت اونلارنى بىرىنە اۋلوم كىلىپ—چاتاندا دىر: «پروردگارا! مەنى تىزە دىن [دنيايا] قايتار!»
- ۱۰۰ «كى يىرىنە يىتىرمە دىگىمىز صالح (گرەكن) ايشلىرى يىرىنە يىتىرىم». بوخ! بو، اونون دىلىگى بوش سۆزدور. تىزە دىن دىرىلن كۈنە قەدەر اونلارنى آردىندا بىزىخ (بۇيۇك مانع) واردىر.
- ۱۰۱ سۈر چالىنىدىنى زمان، آرتىق آرالارىندا نە قۇھوملىق اولار، نە دە بىر—بىرىندىن حال—احوال تۇتارلار.
- ۱۰۲ محض عمل تىزە زىلىرى آغىر كىلىر نجات تاپارلار.
- ۱۰۳ عمل تىزە زىلىرى يۈنگۈل كىلىر ايسە اۋزلىرىنە زىان وورموش كىمسە لردىرلر كى، جەننەدە دائىمى اولاراق قالاجاقلار.
- ۱۰۴ اود اونلارنى اوزونۇ قارسار و اونلار اورادا [يانتىپ—قورۇلۇپ، قورخۇنچ و] خىرىكىن اوزلۇ اولارلار.

أَلَمْ تَكُنْ أَتَايَ تُشَلِّي عَلَيْنَا فَمَنْ فَعَلْتُمْ بِهِمَا تَكْذِبُونَ ﴿١٤﴾ قَالُوا رَبَّنَا
 غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ ﴿١٥﴾ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا
 فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ ﴿١٦﴾ قَالَ اخْسِئُوا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ
 ﴿١٧﴾ إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا
 وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٨﴾ فَاتَّخَذَ ثَمُودُ حِجْرًا يَحْمِي
 أَنْسُوكَ ذِكْرِي وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١٩﴾ إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ
 بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٢٠﴾ قَالَ كَمْ لَيْسْتُمْ فِي الْأَرْضِ
 عَدَدَ سِنِينَ ﴿٢١﴾ قَالُوا لَيْسَ بِنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَتَنَّا الْعَادِينَ ﴿٢٢﴾
 قَالَ إِنْ لَيْسَتْ إِلَّا قَلِيلًا لَوْ أَنَّهُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٣﴾ أَحَسِبْتُمْ
 أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿٢٤﴾ فَتَعَالَى اللَّهُ
 الْمَلِكُ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ﴿٢٥﴾ وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ
 إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ
 الْكَافِرُونَ ﴿٢٦﴾ وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿٢٧﴾

سُورَةُ الْمُؤْمِنُونَ

- ۱۰۵ مگر منىم آيەلرېم سىزە اوخونموردو و سىز [ھمىشە] اونو تىكذيب اتىمىردىنيزمى؟
- ۱۰۶ دىرلر: «پىروردگار! ھىيانكارلىقنىمىز يىزە غلبە چالدى و يىز حق يولدان آزان بىر قوم ايدىك».
- ۱۰۷ «پىروردگار! بىزى بورادان چىخارت! اگر يىتە دە [اولكىى ھالىمىز] دۈنسك، او زمان بىز ظالم كىمە لرىك».
- ۱۰۸ [آلە] بويورار: «پىلېن! اورادا سوسون و منلە دانىشمىن!»
- ۱۰۹ ھىقيقتا، منىم بىندەلرېمدن بىر دىستە دىيردىلر: «پىروردگار! ايمان گىتىردىك، بىزى باغىشلا و يىزە رحم ائله! سن رحم ائىللىرىن داھا ياخشىسى سان».
- ۱۱۰ و سىز اونلارنى مسخرە پە قويوردونوز، نھايت [بو ايشىنىز] مەنى پادا سالماغى سىزە اونوتدورموشدو و سىز اونلارنى گولوردونوز.
- ۱۱۱ مەن دە بوگون اونلارنى ھىبر ائىدىكلرىنە گۆرە اجر وئىردىم. بىلى، سعادەتە چاتقانلار بونلاردىرلار.
- ۱۱۲ [آلە قىامتدە] بويورار: «پىر اوزوندە سايى باخىمىندان نە قەدەر قالدىنيز؟»
- ۱۱۳ دىرلر: «پىر گون و يا بىر گونون بىر آزى قەدەر قالدىق. بونو ساپاتلاردان سوروش!»
- ۱۱۴ بويورار: «چوخ آز بىر شى قالدىنيز. كاشكى بونو يىلىدىنيز».
- ۱۱۵ آيا گىمان ائىدىردىنيزكى، سىزى ھىب پىشرە ياراتمىشىق؟ و بىزىم يانىمىزدا قايتماپاچاقىنىز؟
- ۱۱۶ ھىقىقى ھۆكىمدار اولان آلە [ھىر شىيدىن] اوجادىر. اوندان غىبرى ھىچ بىر تاتىرى يوخدور. او شىرفى بۇيوك اولان ھىرشىن رېئى دىر.
- ۱۱۷ ھىر كىس آلەھلا بىراىر الىندە دىلىلى اولمايان، آبرى بىر تاتىرىا ھىبادت ائىدرسە؛ اونون ھىسابى [جزاسى] رېئى نىن ياتىندادىر. قطعاً كافىرلر نجات تاپماپاچاقلار.
- ۱۱۸ و دئ: «پىروردگار! باغىشلا و رحم ائله! چونكى سەن رحم ائىللىرىن داھا ياخشىسى سان».

نور سۈرەسى [۲۴]

بو سۈرە قرآن - كرىمىن اىگىرىمى دۇردونجو سۈرە سىيدىر.
مدىنە دە نازل اولموش و (۶۴) آيە دىر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُورَةُ الزَّانِهَا وَفَرَضْنَا هَا وَآزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١﴾
الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ
بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلِشَهِدٍ
عَذَابُهَا طَائِفَةٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ الزَّانِي لَا يَنْكِحُ الْزَّانِيَةَ أَوْ مُشْرِكَةٌ
وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ وَحُرِّمَ ذَلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾
وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ
ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤﴾
إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥﴾
وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ
فَشَهَادَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٦﴾
وَالْخَامِسَةُ أَتَتْ اللَّهَ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٧﴾ وَيَذَرُهَا
الْعَذَابَ أَنْ تَشْهَدَ أَرْبَعَ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٨﴾
وَالْخَامِسَةُ أَغْضَبَ اللَّهَ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٩﴾
وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾

رحمان و مهربان اَللهین آدی ایله

- ۱ بو، نازل ائتدیگیمیز و [حۆکملرینی] واجب ائتدیگیمیز بیر سوره دیر. اوندان
آچیق-آیدین آیه لر نازل ائتدیک کی، بلکه دوشونوب عبرت آلاسیز.
- ۲ زنا ائدن قادینا و زنا ائدن کیشیه هر بیرینه یوز شاللاق وورون! اگر اَللهها و
آخرت گونونه ایمان گتیریبسیزسه، اَللهین دینی خصوصوندا اونلارا گۆره
اوره گینیز یوموشالماسین. بیر ده اونلارین جزالارینا مؤمنلردن بیر دسته
شاهید اولسون.
- ۳ زناکار بیر کیشی زناکار و یا مشرک قادیندان باشقاسی ایله اتولنمز و زناکار بیر
قادین دا زناکار و یا مشرک بیر کیشیدن باشقاسی ایله اتولنمز. بو، بوتون
مؤمنلره حرام ائدیلیدیر.
- ۴ عفتلی قادینلاری زنا ایله اتهام ائدن، سونرا دا دۆرد شاهید گتیرمه یین
کیمسه لره هشتاد شاللاق وورون! بیر داها اونلارین شاهیدلیک لرینی قبول
اتمه یین! اونلار اۆزلری فاسقلر دیر.
- ۵ آنجاق بوندان سونرا تۆبه ائدنلر و اۆزلرینی اصلاح ائدنلر مستثنادیرلار.
چونکی اَلله چوخ باغیشلايان و مهربان دیر.
- ۶ اۆز آروادلارینی زنا ایله اتهام ائدن و اۆزلریندن غیری بیر شاهیدلری ده
اولمایان شخصلر ایسه هر بیرینی شاهیدلیگی، اۆزلری نین دوغروچو
اولدوقلارینا دایر دۆرد دفعه اَللهین آدینا شاهید کنجه لریدیر.
- ۷ و بشینجی دفعه ایسه [ار دئمه لیدیر کی]: «اگر یالانچیلاردان اولسا، اَللهین
لعتی اونا گلسین».
- ۸ و آروادین داری نین یالانچیلاردان اولدوغونا دایر اَلله آدینا دۆرد دفعه شاهید
کنجه سی، [زنا] جزاسینی اوندان دفع ائدر.
- ۹ بشینجیسی ایسه: «اگر [اری] دوغروچولاردان اولسا، اَللهین غضبی اونا
(خانیم) گلسین!» - دئمه سیدیر.
- ۱۰ و اگر اَللهین لطف و مرحمتی سیزین اوچون اولماسایدی [حالینیز نئجه
اولاردی؟] و حقیقتاً، اَلله تۆبه لری قبول ائدن و حکمت صاحبی دیر.

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِنْكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَكُمْ بَلْ هُوَ
 خَيْرٌ لَكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ مَا اكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى
 كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ١١ وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ
 وَالْمُؤْمِنَاتُ بِنَفْسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُبِينٌ ١٢ لَوْلَا جَاءُوا
 عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشُّهَدَاءِ فَأُولَئِكَ عِنْدَ
 اللَّهِ هُمُ الْكَاذِبُونَ ١٣ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي
 الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ١٤ إِذْ تَلَقَّوْنَهُ
 بِالسِّنِّكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ
 هَيِّنًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ ١٥ وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا
 يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ ١٦ يَعِظُكُمْ
 اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِلثَّلَاةِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ١٧ وَيُبَيِّنُ
 اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ١٨ إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ
 أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي
 الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ١٩ وَلَوْلَا فَضْلُ
 اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ ٢٠

- ۱۱ حقیقتاً، [ماریه قبطیه باره سینده] او افتراى یاخانلار، سیزین اؤز ایچینیزدن بیر دسته دیر. بو [افتراى] اؤزونوز اوچون شرّ سایماين، عکسینه او سیزین اوچون خنیرلی ایدی. اونلاردان (بو ایشده الی اولانلاردان) هر بیر شخص اوچون قازاندىغى گناهین [جزاسى واردیر] و اونلاردان او گناهین بؤیوک حصّه سینی بونونا گؤتورن شخص اوچون بؤیوک عذاب واردیر.
- ۱۲ نه اوچون بو افتراى (بهتانى) ائشیتدیگینیز زمان، مۇمن کیشیلر و قادینلار اؤز نفسلری حقیقته یاخشى فکیرده اولوب (حُسن ظَنّ ائدیپ) دئمّه دیلر کی : «بو، آچىق—آشکار بیر بهتاندير؟»
- ۱۳ نه اوچون اونا [او بهتانى اثبات ائتمک اوچون] دؤرد شاهید گتیرمه دیلر؟ [گره کن] شاهیدلری گتیرمه دیکلری اوچون، دتمک، آللهین یانیندا اونلار یالانچى دیرلار.
- ۱۴ و اگر آللهین دنیا و آخرتده سیزه فضل—کرمی و رحمتی اولماسایدی، سؤیله دیگینیز بو افترا یا گؤره سیزه بؤیوک بیر عذاب توخوناردی.
- ۱۵ او زمان سیز [او سؤزلری] بیر—بیرینیزین دیلینیزدن آگیردینیز و بیلمه دیگینیز بیر شئی آغیزدان—آغیزا دئییردینیز و بو ایشین آللهین یانیندا بؤیوک اولدوغونا باخمایاراق آسان (کیچیک) حساب ائدیردینیز.
- ۱۶ نه اوچون اونو ائشیتدیگینیز زمان : «بیزه بونو دانیشماق پاراشماز. پروردگارا سن مقدّس سن. بو چوخ بؤیوک بیر بهتاندير؟» —دئمّه دینیز؟
- ۱۷ آلله سیزه نصیحت ائدیر کی، اگر مۇمن سیزه، اصلاً بونون کیمی بیر شئی بیر داها دؤنمه یین!
- ۱۸ و آلله سیزه آیه لری آچىقلار و آلله چوخ بیلندیر و حکمت صاحبی دیر.
- ۱۹ ایمان گتیرن شخصلرین آراسیندا فحشانین (پس عمللرین) یاییلماسینی ایسته ینلر اوچون دنیا و آخرتده چوخ آغریلی بیر عذاب واردیر. آلله هر شئی بیلیر، سیز ایسه بیلمزسینیز.
- ۲۰ و اگر آللهین فضل—کرمی و رحمتی اولماسایدی [سیزه تنز عذاب گؤنده رردی]. حقیقتاً، آلله شفقتلی و مهرباندير.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوءَاتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوءَاتِ
الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالنَّكَرِ وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ
عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللَّهَ
يَرْبِي مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٠﴾ وَلَا يَأْتِلْ أُولُو الْفَضْلِ مِنْكُمْ
وَالسَّعَةِ أَنْ يُتُوءُوا أُولِي الْقُرْبَىٰ وَالْمَسَاكِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ
غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥١﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْفَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ
لَعُنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٥٢﴾ يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ
أَلْسِنُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٥٣﴾
يَوْمَ يُؤْفِكُ بِهِمُ اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ
﴿٥٤﴾ الْحَاجِّاتُ لِلْغَيْشِينَ وَالْحَاجِّاتُ لِلْغَيْشَاتِ وَالطَّيِّبَاتُ
لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ أُولَئِكَ مُبَرَّجُونَ مِمَّا يَقُولُونَ
لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥٥﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتَسَلِّمُوا عَلَى
أَهْلِهَا ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٦﴾

۲۱ ای ایمان گتیرنلر! شیطانتین ایزلرینه اویمايین، هر کس شیطانتین ایزلرینه اویسا، [پیسین کی،] او پیس ایشلره وچرکین عمللره وادار اندر. و اگر آللهین سیزه فضل-کرمی و رحمتی اولماسایدی، سیزدن هئچ بیر کس پاك قورتولا بیلمزدی. لاکین آلله ایسته دیگینی پاك اندر و آلله ائشیدندير و بیلندیر.

۲۲ آرانیزدا اولان مال-دولت، امکان و ثروت صاحبلىرى قوهوملارین، پوخسوللارین و آلله پولوندا هجرت ائدنلرین باره سینده سهلنکارلىق ائتمه سینلر [و اونلار] بیر شئی وئرمیه جکلرینه دایر آند ایچمه سینلر؛ اونلاری باغیشلا سینلار و گوز پومسونلار. سیز مگر آللهین سیزی باغیشلاماغینی ایسته میر سینیزی؟ آلله چوخ باغیشلايان و مهرباندير.

۲۳ هئچ بیر [پیس عملدن] خبری اولمايان ناموسلو مؤمن قادینلار [زنا آتھامی ایله] بهتان آتالار، دنیاو آخرتده لعته گلییلر. اونلار اوچون بؤيوك بیر عذاب واردیر.

۲۴ اوگون (قیامت گونو)، دپلیری، الیری و آياقلاری ائتدیكلری عمللر باره سینده اونلارین علییهته شهادت وئره جکدیر.

۲۵ اوگون آلله، اونلارین حقیقی جزالارینی تمام-کمال وئره جکدیر و اونلار دا آللهین آچیق-آیدین بیر حق اولدوغونو بيله جکلر.

۲۶ ناپاك آروادلار ناپاك کیشیلر اوچوندور، ناپاك کیشیلر ده ناپاك آروادلار اوچوندور. پاك آروادلار پاك کیشیلر اوچون و پاك کیشیلر ده پاك آروادلار اوچوندور. بونلار [منافقلرین] سؤیله دیکلریندن اوزاقدیرلار. بونلار اوچون باغیشلنما و شرفلی روزی واردیر.

۲۷ ای ایمان گتیرنلر! اوز ائوینیزدن غیری هئچ بیر ائوه [انس قاتمايیب] اذن آلمادان و ائو اهلینه سلام وئرمه دن داخل اولمايین! اگر دوشونسه نیز، بو سیزین اوچون داها یاخشیدیر.

فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّى يُؤْذَنَ لَكُمْ
وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ أَزْكَى لَكُمْ
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٥﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا
غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَاعٌ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ
﴿٢٦﴾ قُلُوبُ الْمُؤْمِنِينَ يَفُضُّونَ أَبْصَارَهُمْ وَيَحْفَظُونَ
فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَكُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ
﴿٢٧﴾ وَقُلُوبُ الْمُؤْمِنَاتِ يَفُضُّنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ
فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبَنَّ بِجُمُوعِهِنَّ
عَلَى جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ
أَوْ أَبَائِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ
أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ
أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ
الَّذِينَ لَا يَرْفَعُونَ عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ
بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى
اللَّهِ جَمِيعًا إِنَّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٨﴾

۲۸ اگر اورادا بیر کسی تاپماسانیز، سیزه اذن و شریلمه یینجه اورایا داخل اولمایین و اگر سیزه: «قاپیدین» دئیسلسه، اوندا قایدین! بو سیزین اوچون داهایاخشیدیر و آله اتدیکلرینیزی بیلندیر.

۲۹ ایچینده بیر امنعه نیز اولان، اوتورولمایان (مسکونی اولمایان) ائولره داخل اولماغینیزدا سیزه بیر گناه یوخدور. آله آشکارا چیخارتدیفینیزی دا گیزلین ساخلادیغینیزی دا بیلیر.

۳۰ مؤمن کیشیلره دئ: «گوزلرینی [حاراما باخماقدان] اورتسونلر و ناموس ینرلرینی قوروسونلار. بو اونلار اوچون داهایا تمیزلیکدیر. حقیقتاً، آله اونلارین نه اتدیکلریندن خبرداردیر».

۳۱ و مؤمن قادینلارا دئ: «گوزلرینی [نامحرمه باخماقدان] اورتسونلر، ناموسلارینی قوروسونلار و بر-بزه کلرینی گؤسترمه سینلر. اؤز-اؤزلوگونده گورونلر مستنادیر. باش اؤرتوکلرینی (شالارینی) پاخالارینا سالسینلار و زینتلرینی آرلریندن و یا آتالاریندن و یا آرلری نین آتالاریندن (قایین آتالاریندن) و یا اوغوللاریندن و یا ارلری نین اوغوللاریندن (اوغوللوقلاریندن) و یا قارداشلاریندن و یا قارداشلاری نین اوغوللاریندن و یا باجی لاری نین اوغوللاریندن و یا اؤز [مسلمان] قادینلاریندن و یا صاحب اولدوقلاری کتیزلردن و یا کیشیلیگی اولمایان قوللوقچولاردان و یا قادینلارین گیزلین ینرلرینی آتلامایان اوشاقلاردان باشقا آیریلار گؤسترمه سینلر. اؤز آیاقلارینی [پیره ائله] وورماسینلار کی، گیزلیدیکلری زینتلی بیلنسن». ای ایمان گتیرنلر! هامینیز آله تویه ائدین کی، بلکه نجات تاپاسینیز.

وَأَنْكَحُوا الْإِيَامِي مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَأَمَّا كُمْ أَنْ
يَكُونُوا قَرَاءَ يُغْنِيهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢﴾
وَلَيْسَتْ عُقُوبَةُ الَّذِينَ لَا يَحْذَرُونَ نِكَاحًا حَتَّى يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ
مِنْ فَضْلِهِ وَالَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ
إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا وَآتُوهُمْ مِنْ مَالِ اللَّهِ الَّذِي آتَاكُمْ وَلَا
تُكْرِهُوا فَتَاتِكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ إِنْ أَرَدْتُمْ تَحْصِنَ لَتَبْتَغُوا عَرَضَ
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَنْ يُكْرِهْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ أَرْكَاهِمَنْ
غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُبِينَاتٍ وَمَثَلًا مِنَ الَّذِينَ
خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِلتَّقِيينَ ﴿٢٤﴾ اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
مِثْلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ الزُّجَاجَةُ
كَأَنَّهُ كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا
شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيئُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارُ نُورٍ
عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ
الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٥﴾ فِي بُيُوتٍ أُذِنَ لِلَّهِ
أَنْ تَرْفَعَ وَيُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ﴿٢٦﴾

۳۲ آرانیزدا اولان سویایلاری، صالح قوللارینیزی و کنیزلرینیزی ائولندیرین!
اگر اونلار یوخسولدورلارسا، آلله اؤز فضل—کرمی ایله اونلاری وارلی
ائدر. آلله گنیش رحمت و علم صاحبی دیر.

۳۳ ائولته بیلمه یین شخصلر، آلله اونلاری اؤز فضل—کرمی ایله غنی
(احتیاجسینز) انده نه کیمی اؤز عفتلرینی ساخلا مالیدیرلار. صاحب
اولدوغونوز قوللارینیزدان [آزاد اولمالاری اوچون] مقوله باغلاماق ایسته یین
شخصلرله اگر اونلاردا بیر ختیرین اولدوغونو بیلسه نیز، اونلارلا یازیشین!
و آلله یین سیزه و غردیگی مالدان اونلارلا وئیرین! و اؤز کنیزلرینیزی—بیر حالدا
کی اؤز عصمتلرینی قوروماق ایسته ییرلر، دنیا حیاتیندان بیر منفعت آپارماق
اوچون زناپه وادار ائتمه یین! و هر کس اونلاری مجبور ائتسه، [بیلسین کی،]
اونلارین بو مجبوریتیندن سونرا، البته، آلله [اونلارلا گؤره] باغیشلابان و
مهربان دیر.

۳۴ شبهه سیز کی، سیزه آیدینلاشدیران آیه لر و سیزدن قاباق گلیب گتمیش
شخصلردن سیزه مثللر و تقوالیلار اوچون اؤیود—نصیحت نازل ائتدیک.

۳۵ آلله گؤیلمرین و یرین نورودور. اونون نورونون مئکی ایچینده چیراق اولان او
قندیلین مئکی دیر کی، او چیراق بیر بلور ایچینده دیر، او بلور دا پارلاق بیر
اولدوز کیمیدیر کی، نه گون چیخانا و نه گون باتانا عاید اولمایان مبارک بیر
زیتون آغاجیندان یاندیریلیر. اونون (او زیتون آغاجی نین) یاغی اؤزونه اود
یتیشمه مه بئله، آز قالیر کی، ایشیق ساچسین. او، ایشیق اوستونده
ایشیق دیر. آلله ایسته دیگینی اؤز نورو ایله هدایت ائدر. آلله بو مثللری
انسانلار اوچون چکیر و آلله هر بیر شئی بیلندیر.

۳۶ [بو چیراق و قندیل] او ائولرده دیر (مسجدلرده دیر) کی، آلله او ائولرین
اوجالماسینا و اؤز آدی نین او ائولرده ذکر ائدیلمه سینه اذن وئریدیر. او
[ائولرده] هر سحر—آخشام اونا تسبیح دئیرلر.

رَجَالٌ لَا تُلْمِهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ
 الزَّكَاةِ يُخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ﴿١٠﴾ لِيُخْزِيَهُمُ
 اللَّهُ أَلْحَسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُمُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ
 بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١١﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ
 يَنْخَسِبُهَا الظَّهْنَانُ مَاءٌ حَتَّى إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ
 اللَّهَ عِنْدَهُ فَوْقَهُ حِسَابَهُ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٢﴾ أَوْ كُظُمَاتٍ
 فِي بَحْرِ لَحْيٍ يَغْشِيهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ ظُلُمَاتٌ
 بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكْذِبْهَا وَمَنْ لَمْ يُجْعَلِ
 اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ ﴿١٣﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ صَافَاتٍ كُلُّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ
 وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿١٤﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى
 اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿١٥﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ
 بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ وَيُنَزِّلُ مِنَ
 السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ
 عَنْ مَنْ يَشَاءُ يَكَادُ سَنَاقِرُهُ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ ﴿١٦﴾

۳۷ [او تسبيح دىنلر] او كيشىلردىر كى، نه تجارت و نه اكيش—وئرش اونلارى
آلكهى ذكر اتمككن، ناماز قىلماقدان و زكات وئرمككن يايىندىرماز. قىلبرين
و گوزلرين حالدان حالا دوشه جگى گوندن قورخارلار.

۳۸ [بوتون بونلار اونا گۆره دىر كى،] آلكه اونلارا اتتىكلرى عمللردن لاپ
گۆزەل اجر وئرسىن و اونلارا اۆز فضل—كرمىندن آرتىرسىن. آلكه
ايسته دىگى شىخسه سايىز—سابىز روزى وئەر.

۳۹ كافىرلرين عمللرى بىر دوزنلىكده اولان ايلغىما بنزەر كى، سوسوز اونو سو
يىلر. نهايت اونا گىليب چاتدىغى زمان اورادا بىر شى تاپا بىلمىز. فقط پائىندا
آلكهى تاپار و او دا اونون حسابىنى تمام—كمال گۆرر. آلكه حسابى تترجه
گۆرندىر.

۴۰ و يا [اونلارين عمللرى] دالغالى دريائين قارائلىقلارينا بنزەر كى، بىر دالغا
اونو بورودوكده اوستوندن [آيرى] بىر دالغا گلىسين اونون اوستونده ده بىر
بولود اولسون. بو قارائلىقلارين بعضىسى بعضىسى نىن اوستونده دىر. ائله
كى، [او] اىنى چىخارتدېقدا، اونو گۆره بىلمىز. آلكه بىر كسه ايشىق
وئرمسه، اونون ايشىقى اولماز.

۴۱ مگر بىلمىرسن كى، گۆيلرده و يترده اولانلار و [گۆيون اوزونده] قانادلارنى
آچىب دوران قوشلار آلكها تسبيح دىيىرلر. هامىسى اۆز دوعاسىنى و
تسبيحىنى بىلىر و آلكه اونلارين اتتىكلرىنى بىلىدۇر.

۴۲ گۆيلرين وئىرىن حوكمدارلىغى آلكها عابدىر و سون دۇنوش ده آلكهادىر.

۴۳ مگر گۆرمورسن كى، آلكه بولودلارى گۆنده رىر، سونرا بىر آرايا جمع ائدىب
بىر—بىرى نىن اوستونه قالايمىر. او زمان اونلارين آرارلىقدان ياغىشىن
چىخدىغىنى گۆررسن. هم ده گۆيدن، ايچىنده دولو اولان داغلار كىمى
بولودلاردان دولو توكور و اونونلا ايسته دىگىنى وورور و ايسته دىگىندن اونو
سووشدورور. آز قالا ايلدىر يىمىن پارلىتىسى گۆزلرى كور اتسىن.

يَقْلِبُ اللَّهُ الْاَيْلَ وَالنَّهَارَ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّاُولِي الْاَبْصَارِ ﴿٤٤﴾ وَاللّٰهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِنْ مَّاءٍ فَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى بَطْنِهٖ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى اَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللّٰهُ مَا يَشَاءُ اِنَّ اللّٰهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٥﴾ لَقَدْ اَنْزَلْنَا اَيَاتٍ مُّبِيْنَاتٍ وَاللّٰهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ اِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيْمٍ ﴿٤٦﴾ وَيَقُولُوْنَ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَبِالرَّسُوْلِ وَاَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّوْا فَرِيقًا مِّنْهُمْ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ وَمَا اُوْلٰئِكَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٤٧﴾ وَاِذَا دُعُوْا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ اِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿٤٨﴾ وَاِنْ يَكُنْ لَّكُمْ الْحُكْمُ يٰۤاُولَآءِ اِلَيْهِ مُدْعٰوِيْنَ ﴿٤٩﴾ اَفِىْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ اَمْ اَرَادُوْا اَنْ يُخَافُوْنَ اَنْ يَحِيفَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُوْلُهُۥ بَلْ اُوْلٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُوْنَ ﴿٥٠﴾ اِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِيْنَ اِذَا دُعُوْا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ اَنْ يَقُوْلُوْا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا وَاُوْلٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿٥١﴾ وَمَنْ يُطِيعِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهُ وَيَخْشَ اللّٰهَ وَيَتَّقْهُ فَاُوْلٰئِكَ هُمُ الْفٰزِرُوْنَ ﴿٥٢﴾ وَاَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ اِيْمَانِهِمْ لَئِنْ اَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ قُلْ لَا تُقْسِمُوْا طَاعَةٌ مَّعْرُوفَةٌ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿٥٣﴾

۴۴ [آله دیر کی،] گنجه ایله گوندوزو دولاندیریر. حقیقتاً، بوندا بصیرت صاحبلی اوجون عبرت لر واردیر.

۴۵ و آله دیر کی، هر بیر حیوانی [بیر قطره] سودان یارادیب دیر. اونلارین بعضی قارنی اوسته سورونور، بعضی ایکی و بعضی ده دورد آفاق اوسته گزیر. آله ایسته دیگینی یارادار. حقیقتاً، آله هر ایشه قادردیر.

۴۶ حقیقتاً، بیز آجیق-آیدین آیه لر نازل اتدیک. آله ایسته دیگینی دوغرو یولا هدایت ائدر.

۴۷ و دئیر لر کی: «آله ها و پیغمبره ایمان گنیردیک و اطاعت اتدیک». اونو دئدیکدن سونرا اونلاردان بیرده اوز چئویریر. اونلار مؤمن دئییلر.

۴۸ آرالاریندا حؤکم ائتمک اوچون آله هین و پیغمبرین یانینا چاغیریلدیکدا اونلاردان بیر دهسته ناگهان اوز چئویریر.

۴۹ و اگر حق اونلارلا اولموش اولسا، بویون آیه رک اونون یانینا گلرلر.

۵۰ اونلارین قلبلرینده مرض واردیرمی؟ یوخسا شبهه ده دیر لر؟ و یا آله هین و اونون پیغمبری نین اونلارلا حقیق سیزلیک ائتمه سیندن می قورخورلار؟ یوخ، اونلار اؤزلری ظلمکار دیرلار.

۵۱ آرالاریندا حؤکم و ترمک اوچون آله هین و پیغمبری نین یانینا چاغیریلدیکلاری زمان مؤمنلرین سؤزو آنجاق بودور: «ائشیتدیک و اطاعت اتدیک»، — دئیر لر. نجات تاپانلار دا ائله بونلار دیرلار.

۵۲ سعاده چاتانلار، آله ها و اونون پیغمبرینه اطاعت ائدن و آله هدان قورخوب چکینن کیمسه لردیر.

۵۳ امر اتدیکین زمان، اونلار [جهادا] مطلق چیخاچاقلاری بارده بوتون گوجلری ایله آله ها آند ایچیرلر. اونلار دئ: «آند ایچمه بین [آند ایچمک دئییل] ایسته دیگیمیز اطاعت گر کدیر، آله البته، اتدیکلرینیزدن خبردار دیر».

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ
 مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى
 الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٥٦﴾ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ
 وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ
 مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ
 مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ
 كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٥٧﴾ وَأَقِمُوا الصَّلَاةَ
 وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٨﴾ لَا تَحْسَبَنَّ
 الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَهُمُّ النَّارُ وَلَيْسَ
 الْمَصِيرُ ﴿٥٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْتَأْذِنْكُمُ الَّذِينَ مَلَكَتْ
 أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِنْ قَبْلِ
 صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهْرِ وَمِنْ بَعْدِ
 صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ
 جُنَاحٌ بَعْدَ هُنَّ طَوَّافُونَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ
 كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٠﴾

۵۴ [يا محمد!] دئ: «آلھى اطاعت ائىدىن و پىغمبەرە اطاعت ائىدىن! اگر اوز دۇندرسە نىز [بىلىن كى،] اونون وظيفەسى آتجاق اونا تاپشیریلانى يثرىنە يتتىرمك و سىزىن وظيفە نىز دە آتجاق سىزە تاپشیریلانى يثرىنە يتتىرمكدير. اگر اونا اطاعت ائىتسە نىز، ھدايت تاپارسىنيز. آللھىن رسولونون عھدە سىنە دوشن آچىق—آشكار تېلىغ ائىتمكدن غىرى بىر شى دىيىلدیر».

۵۵ آللە آرانیزدان ایمان گىتىرىپ صالح عمللر ائىتلىرە اونلاردان قاباقتىلارى حۆكمران ائىدىگى كىمى، اونلارى دا يثر اوزونده حۆكمران ائىدە جگىنى، اونلار اوچون بىە نىدىگى دىنلىرىنى بىلدىرەمك گوجونو اونلار باخش ائىدە جگىنى و قورخولو حاللارىنى آمن—آمانلىغا چتۈرە جگىنى وعدە وئىرىدیر. [نتىجە دە] منە عبادت ائىتسىنلر و ھىچ بىر شىنى منە شرىك قوشماسىنلار. بوندان سونرا ھر كس كافىر اولسا، [بىلىن كى،] اونلار فاسقدىرلر.

۵۶ ناماز قىلىن، زكات وئرىن و پىغمبەرە اطاعت ائىدىن! بلكە سىزە رحم اولونسون.

۵۷ كافىرلر يثر اوزونده [بىزى] عاجز ائىدە بىلە جكلىرىنى گمان ائىتمە! اونلار يثرى اوددور و او، نىچە دە پىس دۇنولە جكدىر.

۵۸ اى ایمان گىتىرنلر! صاحب اولدوغونوز قول و كنىزلر و سىزدن حد—بلوغا چاتماپانلار [گونىدە] اوچ دفعە سىزدن اذن آكسىنلار: صبح نامازىندان اوک، گون اورتا وقتى پالتارىنىزى سويوندوغونوز زمان و گىچە (عشاء) نامازىندان سونرا. بو اوچ وقت سىزىن اۇرتونمە نىزدە بىر خىل اولايىلن و قتدىر، قالان وقتلردە بىر—بىرى نىزىن پانىئا گىلىپ—گىشمكەدە سىزە دە اونلار دا ھىچ بىر گناە يوخدور. آللە آيەلرى سىزە بىلە آيدىنلاشدىرار. آللە بىلىندىر و رحمت صاحىبى دىر.

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمْ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا
 اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ
 لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥١﴾ وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ
 الَّتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ
 غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ وَأَنْ يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لهنَّ وَاللَّهُ
 سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٢﴾ لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ
 حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا
 مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ
 أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ
 أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخْوَالِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ
 أَوْ مَا مَلَكَتْكُمْ مَفَاتِحُهُ أَوْ صَدَيقِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ
 جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا فَإِذَا دَخَلْتُمْ
 بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
 مُبَارَكَةٌ طَيِّبَةٌ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ
 لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٥٣﴾

۵۹ اوشاقلارنىز حد-بلوغا چاتاندا اۇنلاردان قاباق اولانلارنى (بۇيۇكلرىن) اذن
الدىقلارى كىمى اۇنلاردا گرگ اذن اكسىنلار. اكله اۇز آيه لرىنى سىزه بىئله
آيدىنلاشدىرار. اكله بىلىندىر و حكمت صاحى دىر.

۶۰ ائولنمە اومىدى قالمايش قارىلارنى زىنلارنى گۈسترمە مك شرطى ايله
اۇرتۇكلرىنى يىترە قويمالارى نىن گناهى يۇخدور. لاكىن اۇرتۇنمە لرى
اۇزلرى اوچون داها خىيىرلىدىر. اكله، حقيقتاً، انشىدن و بىلىندىر.

۶۱ كورا بىر گناه يۇخدور، توپالا-چولاغا دا بىر گناه يۇخدور و مريض اولان
شخصه ده بىر گناه يۇخدور و سىزىن اۇزۇنۇز ده بىر گناه يۇخدور كى، اۇز
ائولرىنىزدن يىتە سىنىز و يا ائالارىنىزىن ائولرىندىن و يا ائالارىنىزىن ائولرىندىن و
يا قارداشلارىنىزىن ائولرىندىن و يا باجىلارىنىزىن ائولرىندىن و يا عمى لرىنىزىن
ائولرىندىن و يا بى-بى لرىنىزىن ائولرىندىن و يا دايى لارىنىزىن ائولرىندىن و يا
خالالارىنىزىن ائولرىندىن و يا آچارلارى لىنىزىدە اولان [ائولردن] و يا
دوستلارىنىزىن ائولرىندىن [يىتمك] يىتە سىنىز. [هابىئله] بىر يىترە و يا آيرىلىقدا
يىتمە گىنىزىدە ھىچ بىر گناه يۇخدور. بو ائولرە داخلى اولدۇغۇنۇز زمان
اۇزۇنۇزدن اولان ايچرىدە كىلرە اكله ياننىدان بركت و خوشلۇق دىلەين حالدا
سلام وىرىن! اكله اۇز آيه لرىنى سىزه بىئله آيدىنلاشدىرەر كى، بلكە باشا
دوشە سىنىز.

اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَاِذَا كَانُوْا مَعَهُ عَلَىٰ اَمْرٍ
جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوْا حَتّٰى يَسْتَاْذِنُوْهُ اِنَّ الَّذِينَ يَسْتَاْذِنُوْكَ اُولَٰئِكَ الَّذِينَ
يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ فَاِذَا اسْتَاْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَاْئِهِمْ فَاَذَنْ
لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللّٰهُ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٦٧﴾
لَا تَجْعَلُوْا دُعَاۗءَ الرَّسُوْلِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاۗءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا
قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُوْنَ مِنْكُمْ لَُوْاْذَا فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ
يُخَالِفُوْنَ عَنْ اَمْرِ اللّٰهِ اِنَّ يُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ اَوْ يُصِيبُهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٦٨﴾
اِلَّا اِنَّ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ قَدْ يَعْلَمُ مَا اَنْتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ
رُجْعُوْنَ اِلَيْهِ فَيَنْشُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿٦٩﴾

سُورَةُ الْاَنْعَامِ سَبْعُونَ اٰيَةً

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
تَبٰرَكَ الَّذِىْ نَزَلَ الْفُرْقَانُ عَلٰى عَبْدِهِ لِيَكُوْنَ لِلْعٰلَمِيْنَ نَذِيْرًا
﴿١﴾ الَّذِىْ لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ
لَهُ شَرِيْكٌ فِى الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرُهٗ تَقْدِيْرًا ﴿٢﴾

۶۲ حقیقتاً، مؤمنلر آنجاق آلله و اونون پیغمبرینه ایمان گتیرمیش و بیر ایش اوچون اونونلا بیر یشره ییغیلدیقددا اوندان اذن آلمامیش بیر یشره گتمه ین شخصلر دیرلر. سندن اذن آلانلار اونلاردیرلار کی، آلله و پیغمبره ایمان گتیریرلر. اونلار بعضی ایشلری اوچون سندن اذن ایسته پنده، اونلاردان اوزون ایسته دیگینه اذن وئر و اونلار اوچون آللهدان باغیشلنما دیله آلله، حقیقتاً، چوخ باغیشلایان و رحم الدندیر.

۶۳ پیغمبری چاغیرماغی اوز آراتیزدا بیر-بیرینیزی چاغیرماغینیز کیمی اتمه یین! حقیقتاً، آلله سیزلردن گیزلینجه اکیلیب آرادان چیخانلاری بیلیر. اونون امریندن بویون قاچیرانلار باشلارینا گله چک بیر بلادن و یا دوچار اولاجاقلاری آفریلی بیر عذابدان حذر اتسینلر.

۶۴ آگاه اولون کی، گؤیلرده و یشره اولان هر شئی آلله عاید دیر. او، نه حالدا اولدوغونوزو بیلیر. و مخلوقاتین اونون حضورونا قایتاریلجاقلاری گون آلله، اونلارین نه ائتدیکلرینی اوزلرینه خبر وئرر جکدیر. آلله هر شئی بیلندیر.

فرقان سوره سی [۲۵]

بو سوره قرآن - کریمین ایگیرمی بنشینجی سوره سیدیر.
مکه ده نازل اولموش و (۷۷) آیه دیر.

رحمان و مهربان اللهین آدی ایله

۱ عالمیری خبردارلیق اتمک اوچون حقّ باطلدن آیران [قرآنی] اوز بنده سینه نازل ائدن [آلله] نه قدر ده خئیر-برکتلی دیر.

۲ اوکس کی، گؤیلرین و یشرین حؤکمرانلیغی اونا مخصوص دور. او، هنج بیر اولاد گؤتورمه ییبدیر؛ و حؤکمرانلیقددا هنج بیر شریکی یوخ دور. او، هر شئی یاراتدی و اولچوسونون مقدارینی معین لشدیردی.

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ
وَلَا يَمْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ
مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا ﴿٣٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
إِنْ هَذَا إِلَّا آفَاكُ إِفْتَرِيهِ وَاعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ
فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا وَزُورًا ﴿٣٧﴾ وَقَالُوا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ
اكَتَبَهَا فِيهِ تُمْلَى عَلَيْهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٣٨﴾ قُلْ أَنْزَلَهُ
الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ غَفُورًا
رَحِيمًا ﴿٣٩﴾ وَقَالُوا مَالِ هَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ
وَيَمْشِي فِي الْأَسْوَاقِ لَوْلَا أَنْزَلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونُ مَعَهُ
نَذِيرًا ﴿٤٠﴾ أَوْ يُلْقَى إِلَيْهِ كِتَابٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ
مِنْهَا وَقَالَ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ﴿٤١﴾ أَنْظِرْ
كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾
تَبَارَكَ الَّذِي أَنْشَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِنْ ذَلِكَ جَنَّاتٍ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَيَجْعَلُ لَكَ قُصُورًا ﴿٤٣﴾ بَلْ كَذَّبُوا
بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ﴿٤٤﴾

- ۳ و [مشکرلر] اونو (الکله) قویوب اوزلری یارادیلمیش اولان و هنج بیر شئی یارادا بیللمه یین، اونلارا هنج بیر ضرری و منفعتی اولمایان، اولدورمگه-دیریلتمگه و [جزالاندیرماق اوچون] تزه دن دیریلتمگه قدرتی چاتمایان تانریلار قبول اتدیلر.
- ۴ کافرلر ایسه دئدیلر: «بو (قرآن) اویددورولان بیر یالاندان باشقا بیر شئی دئییلدیر، اونا آیری بیر قوم ده کؤمک ائدیبدیر». اونا حقسیزلیک ائدیپ، افترا یاخاراق بو نسبتی وئردیلر.
- ۵ و دئدیلر: «آیریلارینا یازدیریب [آزیرلمه سی اوچون] سحر-آخشام اونا اوخونان قدیمکی لرین افسانه لریدیر».
- ۶ [یا محمد!]: دئی: «اونو، گؤیلرده کی و یترده کی بوتون سرکری بیلن [الکله] نازل ائدیبدیر. او، همیشه باغیشلایان و مهربان دیر».
- ۷ و دئدیلر: «بو نجه پیغمبر دیر کی، یشمک ییئر، بازارلاردا گزیب-دولانیر؟ نه اوچون اون ابیر ملک گؤندریلمه پیب کی، اونونلا بیرلیکده [اولاراق انسانلاری] خبردارلیق ائدن اولسون؟»
- ۸ «و یا [نه اوچون] اونا بیر خزینه وئریلمه پیب و یا [میوه سیندن] یشمه سی اوچون اونا بیر باغ وئریلمه پیب؟» ظلمکارلار دئدیلر: «سبز آنجاق اووسونلانمیش بیر آدامین تابعلیگینده اولورسونوز».
- ۹ باخ گؤر! سنه نجه مثلر چکدیلر و نتیجه ده [یولدان] آزدیلار. بیر داها یولو تاپا بیلمزله.
- ۱۰ ایسته میش اولسا سنه اوندان داها یاخشی سینی، آلتیدان آرخلار آخان جئنلر وئرر، سنین اوچون قصرلر یارادار و او (الکله) نه قده ده خشییر-برکتلی دیر.
- ۱۱ لاکین اونلار قیامت ده داندیلار، و قیامت دانان کیمسه اوچون آکولانان اود حاضیر لامیشیق.

إِذَا رَأَتْهُمْ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغِيْظًا وَزَفِيرًا
 ١٣ وَإِذَا أَلْقَاوْا مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مَقْرَبِينَ دَعَوْا
 هُنَا لِكَ ثُبُورًا ١٤ لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَاحِدًا وَادْعُوا
 ثُبُورًا كَثِيرًا ١٥ قُلْ أَدْلِكْ خَيْرًا مِنْ جَنَّةِ الْخُلْدِ الَّتِي
 وَعَدَ الْمُتَّقُونَ ١٦ كَأَنْتَ لَهُمْ حَزَاءٌ وَمَصِيرًا ١٧ لَهُمْ
 فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ ١٨ كَانَ عَلَى رَبِّكَ وَعْدًا مَسْئُولًا
 ١٩ وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ يَقُولُ ءَأَنْتُمْ
 أَضَلَلْتُمْ عِبَادِي هَؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ ٢٠ قَالُوا
 سُبْحَانَكَ مَا كَانَ يَنْبَغِي لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِنْ دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ
 وَلَكِنْ مَتَّعْتَهُمْ وَأَبَاءَهُمْ حَتَّى نَسُوا الذِّكْرَ وَكَانُوا
 قَوْمًا ثُبُورًا ٢١ فَقَدْ كَذَّبُوكُمْ بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ
 صَرْفًا وَلَا نَصْرًا وَمَنْ يَظْلِمِ مِنْكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا
 ٢٢ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا أَنَّهُمْ لِيَأْكُلُوا
 الطَّعَامَ وَيَمْشُوا فِي الْأَسْوَاقِ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ
 لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ ٢٣ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ٢٤

- ۱۲ او اود اونلارا اوزاقدان گوروندوکده [کافرلر] اونون غضبلی جه قایناسینی و اوغولتوسونو اتشیدرلر.
- ۱۳ اللری بویونلارینا باغلانمیش حالدا اونون دار بیر یثرینه آتیلدیقلاری زمان، ائله اورادا یوخ اولماق ایسترلر.
- ۱۴ بو گون بیر دفعه یوخ اولماغی ایسته مه یین، بیر چوخ دفعه یوخ اولماغی ایسته یین!
- ۱۵ [یا محمد!] دئی: «ایندی بو (عذاب) یاخشیدیر، یوخسا مقبیره وعده وئرلن و اونلار اوچون بیر اجر و قرارگاه اولان ابدی جنت؟»
- ۱۶ اورادا ایسته دیکلری هر شئی اونلار اوچون واردیر و اورادا ابدی قالا جاقلار. بو، ربی نین اوزوندن ایسته نیلن بیر وعده دیر.
- ۱۷ اونلاری و آلهلهدان غیری عبادت اتشدیکلری شیلری محشره جمع اتدیگی گون بئله بویوراجاقدیر: «منیم بنده لریمی سیز آزدیردینیز، یوخسا اونلار اوزلری پولدان چیخدیلار؟»
- ۱۸ دئیرلر: «سن پاکسان! سنی قویوب آیری دوستلاری قبول ائتمک بیزه یاراشمازدی. لاکین سن اونلارا و آنالارینا او قده ر نعمت وئر دین کی، حتی سنی خاطرلاماغی بئله اونوتدولار و هلاک اولموش قوم اولدولار.»
- ۱۹ حقیقتاً، [سیزین تانریلارینیز] دندیکلرینیزی تکذیب اتدیله و ایندی نه [عذابی اوزونوزدن] سوووشدورا بیلر سینیز و نه ده [اوزونوزه] بیر کؤمک ائده بیلر سینیز. سیزدن ظلم ائدن کیمسه یه بؤیوک عذاب دادیز دیراجاغیق.
- ۲۰ سندن اولک ده هئج بیر پیغمبر گؤندرمه میشتیک کی، یشمک یشمه میش و بازارلاردا دولانما میش اولسون. [ای انسانلار!] بیز، سیزین بعضی نیزی بعضی نیز اوچون سیناق واسطه سی اتتمیشیک. دؤزه بیله جکسینیزمی؟ سنین ربین هر شئی گؤرندیر.

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَ نَالُوا أَنْزِلْ عَلَيْنَا الْمَلِيكَهٗ
 أَوْزَى رَبَّنَا لَقَدْ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْعَتُوا كَبِيرًا
 ٢١ يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلِيكَهٗ لَا بُشْرَى يَوْمَئِذٍ لِلْجَحِيمِينَ وَيَقُولُونَ
 حِجْرًا مَحْجُورًا ٢٢ وَقَدْ مَنَّآ إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً
 مَنْثُورًا ٢٣ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُسْتَقَرًّا وَأَحْسَنُ
 مَقِيلًا ٢٤ وَيَوْمَ تَشَقُّقُ السَّمَاءُ بِالسَّعَابِ وَيُرْسِلُ الْمَلِيكَهٗ
 تَنْزِيلًا ٢٥ الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ الْخَبِيرُ ٢٦ وَاللَّهُ يَوْمَئِذٍ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى
 الْكَافِرِينَ عَسِيرًا ٢٧ وَيَوْمَ يَعْصُرُ الظَّالِمُ عَلَى يَدَيْهِ يَقُولُ
 يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا ٢٨ يَا وَيْلَتَى لَيْتَنِي
 لَمْ أَتَّخِذْ فَلَانًا خَلِيلًا ٢٩ لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ
 إِذْ جَاءَنِي وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنْسَانِ خَذُولًا ٣٠ وَقَالَ
 الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا ٣١ وَكَذَلِكَ
 جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِنَ الْجَحِيمِينَ وَكَفَى بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا ٣٢
 وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً
 كَذَلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا ٣٣

- ۲۱ بیزیمله قارشلاشاجاقلارینا اومید بسله مه ینلر دئدیلر : «نه اوچون بیزه ملکلر نازل اولمور و یا [نه اوچون] رییمنیزی گؤرموروك؟» دوغرودان دا بونلار اؤز اؤزلینه تکبرلوك اتدیلر و [آلله‌ها قارشى] چوخ بؤيوك عصیان اتدیلر .
- ۲۲ اونلار [عذاب] ملکلرینی گؤردوکلری گون گناهکارلار اوچون او گون هنج بیر بشارت (مؤده) یوخدور و ملکلر اونلارا دئیرلر : «سیزه بشارت مطلق حرامدیر» .
- ۲۳ بیز اونلارین اتدییکلری عمللره باشلایب اونلاری داغینیق ذرّه لره (توزا) دؤندرە ریک .
- ۲۴ او گون جنت اهلی نین قالاچاغی یتر داها یاخشى و استراحت انده جگى یتر داها گؤزه لدیر .
- ۲۵ گؤیون یاریلدینی و ملکلرین [آغ] بولوددا دالبالدا نازل اولدوقلاری گون—
- ۲۶ او گون حقیقی حؤکمرانلیق رحمانا (آلله‌ها) مخصوصدور و کافرلره چوخ آغیر بیر گوندور .
- ۲۷ و بیر گوندور کى ، ظلمکار شخص اللرینی (بارماغینی) دیشله ییب دئییه جکدیر : «کاش کى ، من ده پیغمبرله بیرلیکده بیر یول توتایدیم» .
- ۲۸ «وای اولسون منه ! کاش فلانکسی اؤزومه دوست توتمایایدیم» .
- ۲۹ «قرآن منه گلندن سونرا منی آزديران او ایدی . شیطان همیشه انسانى بالقیز قویاندیر» .
- ۳۰ [آلله‌هین] رسولو دئدی : «پروردگارا ! منیم قوموم بو قرآنى غریب قويدولار» .
- ۳۱ بیز هر پیغمبر اوچون گناهکارلاردان بشله بیر دوشمن قرار وئردیک ، آما ربی نین سنه هدايتچی و مددکار اولماسی کفایتدیر .
- ۳۲ کافرلر دئدیلر : «نه اوچون قرآن هامیسی بیر یشرده اونا نازل اولونمور؟» بشله جه اونونلا سنین اوره گینه توخداقلیق وئرمک اوچون [تدریجله گؤندردیک] و اونو سنه آزا—آز اوخودوق .

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ﴿٢٦﴾
 الَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ شَرٌّ
 مَكَانًا وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٢٧﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ
 وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا ﴿٢٨﴾ فَقُلْنَا أَذْهَبَا إِلَى
 الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا فَدَمْزَاهُمْ تَذْمِيرًا ﴿٢٩﴾ وَقَوْمَ
 نُوحٍ لَمَّا كَذَبُوا الرُّسُلَ أَغْرَقْنَاهُمْ وَجَعَلْنَا هُمُ لِلنَّاسِ
 آيَةً وَاعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣٠﴾ وَعَادًا وَثَمُودًا
 وَأَصْحَابَ الرَّسِّ وَقُرُونًا بَيْنَ ذَلِكَ كَثِيرًا ﴿٣١﴾ وَكُلًّا
 ضَرَبْنَاهُ الْأَمْثَالَ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا ﴿٣٢﴾ وَلَقَدْ أَوْعَىٰ إِلَى
 الْقَرْيَةِ الَّتِي أُمِطِرَتْ مَطَرُ السَّوءِ أَفَلَمْ يَكُونُوا يَرَوْنَهَا
 بَلْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ نُشُورًا ﴿٣٣﴾ وَإِذَا رَأَوْكَ إِذَا تُخَذُّوْنَكَ
 إِلَّا هُرُوءًا ۚ هَذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا ﴿٣٤﴾ إِنْ كَادَ
 لَيُضِلَّنَا عَنْ الْهَتَمِ لَوْلَا أَنْ صَبَرْنَا عَلَيْهَا وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ
 حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٣٥﴾ أَرَأَيْتَ مَنِ
 اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوْيَهُ ۚ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ﴿٣٦﴾

- ۳۳ [و کافرلر] سته تدریجله هنج بیر مثل چکمز لر کی، آنجاق بیز اونو سته حق اولاراق، داهای گوزهل آچیقلاماسی ایله گتیرمیشیک.
- ۳۴ جهنمه طرف اوزلری اوسته سوروتله نیلنلر، یترلری چوخ پیس و یوللاری داهای آزیغیدیر.
- ۳۵ بیز، حقیقتاً، موسایا کتاب وئردیک و قارداشی هارونو دا اونا وزیر (کۆمکچی) اتدیک.
- ۳۶ سونرا دئدیک: «آیه لریمیزی دانان بیر قومون پانینا گشدین!» اونداییز، اونلاری دارماداغین اتدیک.
- ۳۷ بیز نوحون قومونو ده پیغمبرلریمیزی تکیذب اتدیکلری زمان سودا غرق اتدیک و اونلاری [بوتون] انسانلار اوچون بیر عبرت اتدیک. بیز، ظلمکارلار [اوچون] آفریلی بیر عذاب حاضرلامیشیق.
- ۳۸ و [همچنین] عاد، ثمود و رسّ اهاالیسینی و بونلارین آراسیندا اولان بیر چوخ نسللری ده [هلاک] اتدیک.
- ۳۹ و اونلارین هامیسینا مثلر چکدیک و هامیسینی یترلی-دییلی یوخ اتدیک.
- ۴۰ بلا یاغیشی یاغمیش شهره گلیب چاتدیلار، مگر اونو گورمه دیلر؟ خیر، اونلار [اؤلدوکدن سونرا] دیریلگی اوممورلار.
- ۴۱ اونلار سنی گورنده آنجاق سنی مسخره یه قویماق اوچون: «آلهین پیغمبر گؤندردیگی شخص بودورمو؟» - [دئییرلر].
- ۴۲ «اگر بیز تانریلاریمیزا عبادت ائتمکده دیرنمه سیدیک، آز قالا بیزی تانریلاریمیزدان دؤندرچکدی». اونلار عذابی گورن زمان کیمین یولدان داهای چوخ آزدیغینی گؤررلر.
- ۴۳ نفسی نین ایسته یینی اؤزونه تانری ائدن شخصی گؤردونمو؟ اونون وکیلی و ضامن سنی اولارسانمی؟

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ كَثُرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ
 هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤١﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى
 رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِناً ثُمَّ جَعَلْنَا
 الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا ﴿٤٢﴾ ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٤٣﴾
 وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ
 نُشُورًا ﴿٤٤﴾ وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَّاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ
 وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٥﴾ لِيُخْرِجَ بِهِ بَلْدَةً مِّنْهَا
 وَنُسْقِيَهُ مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنَاسِيَّ كَثِيرًا ﴿٤٦﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا
 فِيهِم لِيَذَكَّرُوا فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٤٧﴾ وَلَوْ شِئْنَا
 لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا ﴿٤٨﴾ فَلَا تُطِيعُ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدْهُمْ
 فِي جِهَادٍ كَبِيرٍ ﴿٤٩﴾ وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ
 وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَجِجْرًا مَّجْجُورًا ﴿٥٠﴾
 وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ
 رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥١﴾ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ
 وَلَا يَضُرُّهُمْ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَى رَبِّهِ ظَهِيرًا ﴿٥٢﴾

- ۲۴ یوخسا ائله گمان ائدیرسن کی، اونلارین چوخو [سوزو] انشیدیرلر و دوشونولر؟ اونلار حیوان کیمیدیرلر، حتی اونلاردان داها آزیغیدیرلار.
- ۲۵ مگر سن اؤز ریئنین کؤلگه نی نجه اوزاتدیغینی گؤرمورسن؟ اگر ایسته سیدی اونو ثابت ائدردی. سونرا گؤنشی اونا (کؤلگه نین اولماسینا) بیر دلیل (سبب) ائتدیک.
- ۲۶ سونرا اونو (کؤلگه نی) یاواش-یاواش اؤزوموزه طرف چکیریک.
- ۲۷ و سیزین اوچون گنجه نی اؤرتوک و یوخونو دینجه لیش ائدن اودور. گوندوزو ده دوروب چالیشمانیز اوچون قرار وئردی.
- ۲۸ یئللری اؤز رحمتی نین (یاغیشین) قاباغینجا مژده چی گؤندرن ده اودور. بیز گؤیدن تر-تمیز سو گؤندردیک-
- ۲۹ کی، اونونلا اولو بیر یئری جانلاندیراق و یاراتدیغیمیز بیر چوخ حیوانلاری و انسانلاری سیراب ائدک.
- ۵۰ و اونو اونلارین آراسیندا دولاندیردیق کی، عبرت آکسینلار. آما انسانلارین چوخو ناکورلوقدان غیری بیر شئی اتمکدن امتناع ائتدیلر.
- ۵۱ اگر ایسته سیدیک، هر شهره بیر خبردارلیق ائدن گؤندره ردیک.
- ۵۲ کافرله اطاعت ائتمه و قرآن واسیطه سیله اونلارلا بؤیوک جهادا باشلا!
- ۵۳ بیرین سوپو چوخ شیرین-جانا سینر و او بیرسی نین سوپو اولدوقجا شور اولان ایکی دریانی قووشدوران و آرالاریندا مانعه و کتچیلیم سدا قویان اودور.
- ۵۴ و سودان انساننی یارادان و اونلاری قان قوهومو و ائولنمک قوهومو ائدن ده اودور. سنین ریئین هر شئییه قادردیر.
- ۵۵ آلله ی قویوب اونلارا فایداسی و ضرری اولمایان شئیله عبادت ائدیرلر و کافر اؤز ریئنه قارشى [شیطانا] آرخادیر.

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٥٥﴾ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ
 مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿٥٦﴾ وَتَوَكَّلْ
 عَلَىٰ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ وَكَفَىٰ بِهِ ذُنُوبًا
 عِבَادَةً خَيْرًا ﴿٥٧﴾ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
 وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ
 الرَّحْمَنُ فَسْأَلُ بِهِ خَيْرًا ﴿٥٨﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اسْجُدُوا
 لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ
 تُفُورًا ﴿٥٩﴾ تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ
 فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ﴿٦٠﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
 خِلْفَةً لِّمَنْ أَرَادَ أَنْ يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا ﴿٦١﴾ وَعِبَادُ
 الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ
 قَالُوا سَلَامًا ﴿٦٢﴾ وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا ﴿٦٣﴾
 وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا
 كَانَ غَرَامًا ﴿٦٤﴾ إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٦٥﴾ وَالَّذِينَ إِذَا
 أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا ﴿٦٦﴾

- ۵۶ و ییز سنی آنجاق مژده چی و خبردارلیق وئرن گؤندردیک.
- ۵۷ [یا محمد!] دئی: «من، بونا گۆره هنج بیر موزد ایسته میرم، آنجاق رینه طرف دوغرو یول تاپماق ایسته ین کیمسه لر ایسته بیرم».
- ۵۸ همیشه دیری اولوب، اولمه ین [آلله] توکل انت! و اونو حمد-ثنا ایله تسبیح انت! آلله ین اؤز بنده لری نین گناهلاریندان خبردار اولماسی کفایت ائدر.
- ۵۹ گؤیلری، یشری و بونلارین آراسینداکی شتیلری آلتی گونده (مرحله ده) یارادان، سونرا عرشى استیلاسی آلتینا آلان رحماندیر. بونو بیر بیلندن خبر آل!
- ۶۰ و اونلار: «رحمانا (آلله) سجده ائدین!» — دئییلدیگی زمان، اونلار: «رحمان نه دیر؟ بیزه امر ائتدیگین شئی سجده ائده کمی؟» — دئییرلر. او اونلارین نفرتینی داها آرتیرار.
- ۶۱ گؤیده بورجلر یارادان، اورادا بیر [پارلاق] چیراق و نورلو آی وجودا گتیرن آلله نه قدر ده خفیر — برکتلی دیر.
- ۶۲ عبرت اَلماق و یا شکر ائتمک ایسته ینلر اوچون گنجه نی و گوندوزو بیر — بیرى دالینجا گتیرن ده اودور.
- ۶۳ رحمانین بنده لری او کسلردیرکی، اونلار یشر اوزونده نمکینه گزیرلر و جاهلر اونلار سؤز آتدیقلاری زمان اونلارلا دوزگون دانیشارلار.
- ۶۴ گنجه لرینى، رُبَری اوچون سجده ائدرک و آیاق اوسته دوراراق کنچیرلر دیرلر.
- ۶۵ و او کسلردیر کی، دئییرلر: «پروردگارا! جهنمین عذابینی بیزدن سوووشدور!» شبهه سیزکی، اونون عذابی یاخالایان (همیشه لیک) دیر.
- ۶۶ و دوغرودان دا، او چوخ پیس قارگاه و چوخ پیس اقامتگاهدیر.
- ۶۷ اونلار انفاق ائتدیکلری زمان نه اسرافچی لیک، نه ده خسیسلیک ائتمزلر، بو ایکسی نین آراسیندا اورتا بیر یول توتارلار.

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ
 النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ
 ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ۖ يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ
 مُهَانًا ۖ (٧٠) إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ يَبْدِلُ اللَّهُ
 سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۖ (٧١) وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ
 صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا ۖ (٧٢) وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ
 الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ۖ (٧٣) وَالَّذِينَ
 إِذَا ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يُخِزُوا عَلَيْهَا صُغًا وَعُمْيًا نَا
 (٧٤) وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا
 قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلتَّقِيْنَ إِمَامًا ۖ (٧٥) أُولَئِكَ يُجْزَوْنَ
 الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا ۖ (٧٦) خَالِدِينَ
 فِيهَا حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ۖ (٧٧) قُلْ مَا يَعْبُؤُكُمْ رَبِّي
 لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَكَاةٍ ۖ (٧٨)

سُورَةُ الْفُرْقَانِ

- ۶۸ اونلار اکلله یاناشی آیری بیر تانریا عبادت اتمزلر. اکللهین حرام بویوردوغو کیمسه نی حقسیز یثره اولدورمزلر و زنا اتمزلر. هر کس بونو ائتسه، گناهی [نین جزاسی] ایله راستلاشاجاقدیر.
- ۶۹ قیامت گونو اونون عذابی بیر قات داها آرتار و او، عذاب ایچینده ذلیل اولوب داها قالار.
- ۷۰ آنجاق توبه ائدیپ، ایمان گتیرن و صالح عمللر ائدنلر مستثنادیر، اکلله اونلارین پیس عمللرینی یاخشی عمللره چئویرر. اکلله باغیشلایان و رحم ائندنر.
- ۷۱ هر کس توبه ائدیپ، صالح عمل ائتسه، حقیقتاً، او، [اکلله ایسته دیگی کیمی] اکلله طرف دؤنموش اولار.
- ۷۲ اونلار یالان یثره شاهیدلیک اتمزلر. فایدهاسیز بیر شئیله راستلاشدیقلا ری زمان کرامتله اورادان کئچرلر.
- ۷۳ و اونلار ریکری نین آیه لری ذکر اولوندوغو زمان، کار و کور کیمی اوستونه دوشمزلر.
- ۷۴ و اونلار دئیرلر: «پروردگارا! زوجه لریمیزدن و اوشاقلاریمیزدان بیزه گوز ایشینی احسان ائت! و بیزی متقیلرین امامی قرار وئرا!»
- ۷۵ بونلاردیبلار کی، صبر ائتدیکلرینه گؤره [جنت] اوتاقلاری ایله مکافاتلانا جاقلار، اورادا اکیشلانما ایله و سلاملا قارشیلانجاقلار.
- ۷۶ اورادا ابدی قالاجاقلار. او، نه گوزه ل قرارگاه و نه یاخشی اقامتگاهدیر.
- ۷۷ [یا محمد! دئی: «اگر سیزین دوغانیز یوخدورسا، منیم ربیم نه اوچون سیزه ده یر وئرسین. شبهه سیز کی، سیز تکذیب ائدینیز و تنزلیکله [عذاب سیزه] لازم اولاجاقدیر».

شمعراء سوره سی [۲۶]

بو سوره قرآن — کریمین ایگیرمی آلتینجی سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۲۲۷) آیه دیر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 طَسَمَ ١ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ٢ لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسَكَ أَلَّا
 يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ٣ إِنْ نَشَأْ نُزِّلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةً فَظَلَّتْ
 أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ ٤ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنَ الرَّحْمَنِ مُخَدَّشًا إِلَّا
 كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ ٥ فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَاتِيهِمْ أَنْبَاءٌ مَا كَانُوا
 بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ٦ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمَا أَنْشَأْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ
 زَوْجٍ كَرِيمٍ ٧ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ
 ٨ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ٩ وَإِذْ نَادَى رَبُّكَ مُوسَى أَنْ ائْتِ
 الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ١٠ قَوْمٌ فَرَعُونَ ١١ لَا يَتَّقُونَ ١٢ قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخَافُ
 أَنْ يُكَذِّبُونِ ١٣ وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي فَأَرْسِلْ إِلَى
 هَارُونَ ١٤ وَلَهُمْ عَلَى ذَنْبٍ فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ١٥ قَالَ كَلَّا
 فَاذْهَبَا بِآيَاتِنَا إِنَّا مَعَكُمْ مُسْتَمِعُونَ ١٦ فَاتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَا
 إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ١٧ أَنْ أَرْسِلَ مَعَنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ ١٨
 قَالَ أَلَمْ تُبَيِّنْ لَنَا وَلِيدًا وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ ١٩
 وَفَعَلْتَ فَعَلَتِكَ الَّتِي فَعَلْتَ وَأَنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ ٢٠

رحمان و مهربان اَللهين آدى ايله

- ۱ طسم (طا، سین، میم).
- ۲ بو، آجیق—آیدین کتابین آیه لریدیر.
- ۳ سن الله جه خودوك—خینوو ییشیرسن کی، نه اوچون اونلار (مشرکله) ایمان گتیرمیرلر؟
- ۴ اگر ایسته سک، گۆیدن اونلارا الله بیر معجزه نازل ائده ریک کی، نتیجه ده اونلار درحال اونا بویون آیرلر.
- ۵ اونلارا رحماندان هنج بیر تزه خبردارلیق گلمز کی، اوندان اوز دؤندرمه سینلر.
- ۶ اونلار [قرآنی] تکذیب اتیدیلر و تنزیلکله اونلارین استهزا اتیدیکلری [قرآنین حق اولدوغونا دایر] خبرلر گلیب اونلارا چاتا جاقدیر.
- ۷ مگر اونلار یتر اوزونه باخمیرلار کی، اورادا هر [ییتگیدن] نتیجه گۆزه ل جفتلر گؤیرتمیشیک؟
- ۸ حقیقتاً، بوندا مطلقاً بیر عبرت واردیر. [بونا باخمایاراق] چوخو ایمان گتیرن دئییل ایدیلر.
- ۹ شبهه سیز کی، سنین ربّین عزّت و رحمت صاحبی اولان اَللهدیر.
- ۱۰ و [یاد ائت!] او زمان، ربّین موسایا خطاب ائدیپ بووردو: «ظالم قوم طرف گئت!»
- ۱۱ «فرعونون قومه، طرف مگر قورخمورلارمی؟»
- ۱۲ دئدی: «پروردگارا! قورخورام کی، منی تکذیب اتسینلر».
- ۱۳ «اوره گیم سیخیلیر، دپلم ده کی، توتور. هارونا دا پیغمبرلیک گؤندرا!»
- ۱۴ «و [بیر ده] اونلارا گۆره بویونمدا بیر تقصیر وار، [بونا گۆره ده] منی اولدورمه لریندن قورخورام».
- ۱۵ بووردو: «خیر! هر ایکنیز یزیم آیه لریمیزی [اونلارا] آبارین! بیز ده سیزنله بیرلیکده ائشیده نیک».
- ۱۶ فرعونون یانینا گئدیپ دئین: «بیز عالمترین ربّی نین پیغمبری ییک».
- ۱۷ «اسرائیل او لادینی یزیمله گؤندرا!»
- ۱۸ [فرعون] دئدی: «سنی اوشاقلیقدان یانیمیزدا بؤیوتمه دیکمی؟ و سن ایللرجه یزیم یانیمیزدا قالمادی نمی؟»
- ۱۹ «[نهایت] اوز الله دیگینی الله دین، سن ناکورلاردانسان».

قَالَ فَعَلْتَهَا إِذَا وَأَنَا مِنَ الصَّالِّينَ ﴿١٠﴾ فَفَرَزْتُ مِنْكُمْ لَمَّا
 خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١١﴾ وَتِلْكَ
 نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَى أَنْ عَبَّدَتْ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٢﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ
 الْعَالَمِينَ ﴿١٣﴾ قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ
 مُوقِنِينَ ﴿١٤﴾ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ﴿١٥﴾ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ
 آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦﴾ قَالَ إِنْ رَسُولُكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ
 لَجُنُّونَ ﴿١٧﴾ قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ
 تَقُولُونَ ﴿١٨﴾ قَالَ لَنْ اتَّخَذَ إِلَهًا غَيْرِي لِأَجْعَلَكَ مِنَ
 الْمُتَجَبِّينَ ﴿١٩﴾ قَالَ أَوْ لَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُبِينٍ ﴿٢٠﴾ قَالَ فَأْتِ بِهِ
 إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢١﴾ فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ
 مُبِينٌ ﴿٢٢﴾ وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاطِقِينَ ﴿٢٣﴾ قَالَ لِلِإِلَهِ
 حَوْلَهُ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤﴾ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ
 بِسِحْرِهِ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿٢٥﴾ قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَبْعَثْ فِي
 الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿٢٦﴾ يَا تَوَكُّ بِكُلِّ شَعَرٍ عَلِيمٍ ﴿٢٧﴾ فَجُمِعَ الشَّعْرُ
 لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ﴿٢٨﴾ وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُنْجَمُونَ ﴿٢٩﴾

- ۲۰ دئدی : «من جاهل لردن اولدوغوم زمان او ایشی گورموشم» .
- ۲۱ «سیزدن قورخدوغوم اوچون سیزدن قاچدیم . سونرا ربیم منه حکمت بخش ائتدی و منی پیغمبرلردن ائتدی» .
- ۲۲ «مَنْت قویدوغون بو نعمت ده اسرائیل او اولادینی قول ائتدیگینه گوره دیر» .
- ۲۳ فرعون دئدی : «عالملرین ربی نه دیر؟»
- ۲۴ دئدی : «اگر حقیقی اینانان اولسانیز [او] ، گؤیلرین ، یئرین و اونلارین آراسیندا اولانلارین ربی دیر» .
- ۲۵ [فرعون] اطرافینداکیلارا دئدی : «ایشیتیر سینیزمی؟»
- ۲۶ [موسی] دئدی : «سیزین ده ربینیز و سیزدن قاباقکی بابالارینیزین دا ربی دیر» .
- ۲۷ [فرعون] دئدی : «سیزه گؤندریلن پیغمبرینیز ، شبهه سیز کی ، دیوانه دیر!»
- ۲۸ [موسی] دئدی : «اگر دوزگون پاشا دوشسه نیز ، شرقین ، غربین و اونلارین ایکسی نین آراسیندا اولان هر شئین ربی دیر» .
- ۲۹ [فرعون] دئدی : «اگر مندن آیریمینی تانری قبول ائتسن ، سنی مطلق دوستاق ائدیلیمشلردن ائده چکم» .
- ۳۰ دئدی : «منه آچیق—آیدین بیر شئی (دلیل) گتیرمیش اولسام دامی؟»
- ۳۱ دئدی : «اگر دوغرو دئییر سنسه ، اونو گتیر!»
- ۳۲ سونرا اؤز چلیگینی تولازلادی و او دا در حال آچیق—آیدین بیر اژدها اولدو .
- ۳۳ و الینی [قولتوغوندان] چیخارتدی و او دا در حال باخاتلار اوچون آغ—آپیاق گؤرونلدو .
- ۳۴ [فرعون] اطرافینداکی بؤیوک—باشلارا دئدی : «حقیقتاً ، بو بیلیجی بیر سنحرباز دیر» .
- ۳۵ «اؤز سنحری ایله سیزی توریاغینیزدان چیخارماق ایسته پیر ، ایندی نه دئییر سینیز؟»
- ۳۶ دئدیلر : «اونو و قارداشینى [گؤز آلتیندا] ساخلا و بوتون شهرلره [سنحرباز] ییغانلاری گؤندر» .
- ۳۷ «کی ، بوتون بیلیجی سنحربازلاری سنه گتیر سینلر» .
- ۳۸ نهایت ، سنحربازلار معلوم بیر گونون معین وقتینده ییغیلدیلار .
- ۳۹ و جماعته دئییلدی کی : «سیز ده ییغیلیشیر سینیزمی؟»

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِنْ كَانُوا هُمُ الْعَالِيِينَ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ
قَالُوا افِرْعَوْنَ أَتِنَا لِأَجْرٍ إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْعَالِيِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ نَعَمْ
وَأَنْتُمْ إِذَا لِمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ لَهُمُ مُوسَى أَتَقْوَامًا أَتَشْتُمُوتُونَ
﴿٤٣﴾ فَأَلْقَوْا حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ
الْعَالِيُونَ ﴿٤٤﴾ فَأَلْقَى مُوسَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ
﴿٤٥﴾ فَأَلْقَى السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ ﴿٤٦﴾ قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾
رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ﴿٤٨﴾ قَالَ أَمْسُوا لَهْ قَبْلَ أَنْ أَدْنِيَ لَكُمُ الْيَوْمَ
الْكِبْرَ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السَّحَرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ لَا قُطْعَانَ أَيْدِيكُمْ
وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَا صِلَابَتَكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٩﴾ قَالُوا لَاضْمِرْنَا إِلَى
رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّا نَنْظِعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَايَانَا أَنْ
كُنَّا أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥١﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي أَنْتُمْ
مُتَّبِعُونَ ﴿٥٢﴾ فَأَرْسَلْنَا فِرْعَوْنَ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿٥٣﴾ إِنْ هَؤُلَاءِ
لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِنَّهُمْ لَفَاعِلَافُتُونَ ﴿٥٥﴾ وَإِنَّا لَجَمْعٌ هَازِلُونَ
﴿٥٦﴾ فَأَخْرَجْنَاهُمْ مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٧﴾ وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٥٨﴾
كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٥٩﴾ فَاتَّبَعُوهُمْ مُشْرِقِينَ ﴿٦٠﴾

- ۴۰ «اگر غالب گلنلر مشحربازلار اولسالار هر حالدا بیز ده اونلارا تابع اولاریق».
- ۴۱ و ساحرلر گلدیکده فرعون دلدیلر: «اگر غالب گلن بیز اولساق، بیزه بیر موزد و ثریله چکمی؟»
- ۴۲ دلدی: «بلی شبیه سیز کی، اونداسیز منیم یاخین آداملاریمدان اولاجاقسینیز؟»
- ۴۳ موسی اونلارا دلدی: «سیز آتاجاغینیزی آتین!»
- ۴۴ اونلار ایپلرینی و ده پنه کلرینی آتدیلار و دلدیلر: «فرعونون جاه—جلالینا آند اولسون، غالب گلنلر، قطعاً بیز اولاجاغیق».
- ۴۵ سونرا موسی اؤز عصاسینی آتدی، او درحال اونلارین اویدوردوقلاری شیلری اوددو.
- ۴۶ ساحرلر سجده یه دوشدولر.
- ۴۷ دلدیلر: «عالمترین ربینه ایمان گتیردیک».
- ۴۸ «موسی و هارونون ربی [نه]».
- ۴۹ [فرعون] دلدی: «من سیزه اذن و ثرمه میشدن، سیز اونا ایمان گتیردینیزی؟ شبیه سیز کی، او، مشحری سیزه اؤیره دن بؤیوگونوزدور. تنزلیکله بیلرسینیز. حقیقتاً، اللرینیزی و آیاقلارینیزی چارپازی کسديره جگم و هامینیزی مطلق آسدير اچاغام».
- ۵۰ دلدیلر: «هنج بیر ضرری یوخدور. بیز اؤز ربیمیزه طرف دؤنمه لی ییک».
- ۵۱ «بیز ایلک ایمان گتیرنلر اولدوغوموزا گؤره ربیمیزین، تقصیرلریمیزی باغیشلا باغاغینا اومیدواریق».
- ۵۲ و موسایه وحی ائتدیک کی: «منیم بنده لریمی گشجه وقتی یوللاندیر، اونا گؤره کی، تعقیب ائدیله جکسینیز».
- ۵۳ سونرا فرعون [قوشون] جمع ائدنلری شهرله یوللادی.
- ۵۴ [و دلدی: «بونلار شبیه سیز کی، آز بیر بؤلوکدور».
- ۵۵ «اونلار بیزی غضب لندیرمیشلر».
- ۵۶ «بیز ایسه هامیمیز تدبیرلی بیر جماعتیک».
- ۵۷ نهایت، بیز ده اونلاری (آل فرعونو) باغلاردان و بولقلاردان،
- ۵۸ خزینه لردن و برکتلی یتردن چیخارتدیق.
- ۵۹ و بئله لیکله اسرائیل اؤولادینی اورالارا وارث ائتدیک.
- ۶۰ گونش دوغدوقدا اونلاری تعقیب ائتدیلر.

فَلَمَّا تَرَاءَ الْجَمْعَانِ قَالَ أَصْحَابُ مُوسَى إِنَّا لَمَذْكُورُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ كَلَّا إِنَّ
مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿٦٦﴾ فَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ اضْرِبْ بِعَصَاكَ
الْجُمُحُ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ ﴿٦٧﴾ وَأَزْلَفْنَا
شَعْلًا لآخرينَ ﴿٦٨﴾ وَانْجَيْنَا مُوسَى وَمَنْ مَعَهُ أَجْمَعِينَ ﴿٦٩﴾ ثُمَّ آخَرْنَا
الْآخَرِينَ ﴿٧٠﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٧١﴾
وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الرَّحِيمُ ﴿٧٢﴾ وَأَنْتَ عَلَيْهِمْ نَبَأُ إِبْرَاهِيمَ
إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٧٣﴾ قَالُوا عِبَادُ أَصْنَامٍ
فَقُلْ لَهَا عَافِيَةٌ ﴿٧٤﴾ قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ
﴿٧٥﴾ أَوْ يَنْفَعُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّونَ ﴿٧٦﴾ قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا
كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٧٧﴾ قَالَ أَفَأَنْتُمْ مَأْكُومُونَ ﴿٧٨﴾ تَعْبُدُونَ
﴿٧٩﴾ أَنْتُمْ وَأَبَاؤُكُمْ الْأَقْدَمُونَ ﴿٨٠﴾ فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِي
إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٨١﴾ الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿٨٢﴾ وَالَّذِي
هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ ﴿٨٣﴾ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٨٤﴾ وَالَّذِي
يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ ﴿٨٥﴾ وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ
﴿٨٦﴾ رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَالْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿٨٧﴾

- ۶۱ ایکى دسته بیر—بیرینی گوردو کده موسائین اصحابی دئدی: «آرتیق یاخالاندیق!»
- ۶۲ دئدی: «خیر، بئله دئییلدیر. منیم ربیم منیمله دیر. او، تئزلیکله منه یول گؤستره جکدیر.»
- ۶۳ اوندا موسایا وحی ائتدی کى: «اؤز عصائی دنیزه وور!» نتیجه ده [دنیز] یاریلدی و [سو بیر—بیری نین اوستونه قالانیب] هر پارچاسی بؤیوک بیر داغ کیمی اولدو.
- ۶۴ و او بیرلرینی ده اورا یاخینلاشدیردیق.
- ۶۵ موسائی و اونونلا اولانلارین هامیسینی نجات وئردیک.
- ۶۶ سونرا او بیرلری [سودا] غرق ائتدی.
- ۶۷ حقیقتاً، بوندا بؤیوک عبرت واردیر. آما اولانلارین چوخو ایمان گتیرن دئییلدیلر.
- ۶۸ شبهه سیز کى، سنین ربین عزت و رحمت صاحبی اولان آلله دیر.
- ۶۹ هم ده اولنلار ابراهیمین ماجراسینی اوخو!
- ۷۰ او وقت کى، آتاسینا (آنا چاغیردیغینا) و قومونه دئدی: «نه یه عبادت ائدیر سینیز؟»
- ۷۱ اولنلار دئدیلر: «بوتلره عبادت ائدیریک و گشجه—گوندوز اولنلار عبادت ائتمکده ییک.»
- ۷۲ دئدی: «سیز اولنلاری چاغیراندا سیزی ائشیدیرلرمی؟»
- ۷۳ «و یا سیزه بیر فایدا و یا بیر ضرر یتیریرلرمی؟»
- ۷۴ دئدیلر: «خیر! اصلینده بیز آنالاریمیزی بئله ائدیکیلر حالدا گؤرموشوک.»
- ۷۵ دئدی: «ایندی نه لره عبادت ائدیگینیز باره سینده دوشونورسونوزمو؟»
- ۷۶ «سیزین و قدیمکی آنالارینیزین [نه یه عبادت ائدیکیلرینی دوشونورسونوزمو؟]»
- ۷۷ «عالمترین ربیندن ساوای، اولنلارین هامیسی منیم دوشمنیمدیرلر.»
- ۷۸ «منی یارادان اودور و او دا منی هدايت ائدیر.»
- ۷۹ «و او منه طعام وئریر و منی سیراب ائدیر.»
- ۸۰ «ناخوشلادیقدا او منه شفا وئریر.»
- ۸۱ «و او منی اولدوره جک سونرا دیریلده جکدیر.»
- ۸۲ «قیامت گونو تفصیرلرمی باغیشلاماسینی اومید ائتدیگیم ده اودور.»
- ۸۳ «پروردگارا! منه حکمت بخش ائت و منی صالحلره قووشدورا!»

وَأَخْصَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَاجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ
النَّعِيمِ ﴿٨٧﴾ وَاعْفِرْ لِي يَا أَيْتَهُ كَانَ مِنَ الصَّالِينَ ﴿٨٨﴾ وَلَا تُخْزِنِي
يَوْمَ يُبْعَثُونَ ﴿٨٩﴾ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٩٠﴾ إِلَّا مَنْ آتَى اللَّهَ
بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٩١﴾ وَأَزَلَّتِ الْجَنَّةُ لِلنَّفَّاثِينَ ﴿٩٢﴾ وَبُرِزَتِ الْحُجُجُ
لِلْعَاوِينَ ﴿٩٣﴾ وَقِيلَ لَهُمْ إِنَّمَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٩٤﴾ مِنْ دُونِ اللَّهِ
هَلْ يَنْصَرُونَكُمْ أَوْ يَنْصَرُونَ ﴿٩٥﴾ فَكُنِبُوا فِيهَا هُمْ وَالْعَاوُونَ ﴿٩٦﴾
وَجُنُودُ ابْلِيسَ أَجْمَعُونَ ﴿٩٧﴾ قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ﴿٩٨﴾ تَاللَّهِ
إِنْ كُنَّا لِي ضَالِّينَ مَبِينٍ ﴿٩٩﴾ إِذْ نُسَوِّكُمْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٠﴾ وَمَا اضْلَلْنَا
إِلَّا الْجَحْرِمُونَ ﴿١٠١﴾ فَمَالَنَا مِنْ شَافِعِينَ ﴿١٠٢﴾ وَلَا صِدِّيقٍ حَسِيمٍ ﴿١٠٣﴾
فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٤﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا
كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٠٥﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٦﴾
كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٧﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٨﴾
إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١١٠﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ
عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١١١﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ
وَأَطِيعُوا ﴿١١٢﴾ قَالُوا أَتُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْذَلُونَ ﴿١١٣﴾

- ۸۴ «سونرا گلنلر آراسیندا دوغروچو و یاخشلی لیقلا مشهور اولماغی مه نصیب انت!»
- ۸۵ «منی نعمتلی جتنی نین وارنلریندن انت!»
- ۸۶ «و آتامی یاغیشلا چونکی او [بولر] آزانلاردان ایدی.»
- ۸۷ «انسانلارین تزه دن دیرله جکلری گون منی روسوی ائتمه!»
- ۸۸ «او گون کی، نه مال فایدا وئر و نه ده آؤولاد.»
- ۸۹ «سالم قلب ایله آلهین حضورنا گلیمش اولاندان ساوایی.»
- ۹۰ «و او گون [جنت آلهدان قورخانلار یاغیشلاشدیریلر.
- ۹۱ و جهنم آغینلارلا گؤستریلر.
- ۹۲ و اونلارا دییلر: «عبادت اتدیکلرینیز [بولر] هارادادیرلار؟»
- ۹۳ آلهی قویوب [اونلار عبادت اتدیکلرینیز] هنج سیزه کومک اندیرلر می و یا اوزلرینه کومکلیک اولونورمو؟»
- ۹۴ اونلار [او بولر] و [اونلار عبادت اندن] آغینلار اورایا کله مایاللاق دوشرلر.
- ۹۵ ایلمسین بوتون عسگرلری ده، [اورایا آتیلار].
- ۹۶ اونلار اورادا بیر-بیرلری ایله چکیش-برکیش ائده رک دئیرلر:
- ۹۷ «آند اولسون آلهها کی، ییز آچیق-آیدین بیر ضلالتده ایدیک.»
- ۹۸ «چونکی سیزی عالمترین ریی ایله برابر توتموشدوق.»
- ۹۹ «ییزی گناهکارلاردان غیریمی آزدیرمامیشدیر.»
- ۱۰۰ «بیزیم ایندی هنج بیر شفاعتچیمیز یوخدور.»
- ۱۰۱ «نه ده مهربان بیر دوست.»
- ۱۰۲ «و کاش بیر ده دؤنه بیله پدیک! اوندان مؤمنلردن اولاردیق.»
- ۱۰۳ حقیقتاً، بوندا بؤیوک بیر عبرت واردیر، آما اونلارین چوخو ایمان گئیرن دئییللر.
- ۱۰۴ شبهه سیزکی، سینن ریین همان عزت و رحمت صاحبی اولان آلهدیر.
- ۱۰۵ نوحون قومو دا پیغمبرلری تکلیب اتدیلر.
- ۱۰۶ اوزمانی [یصاد انت] کی، قارداشلاری نوح اونلارادئدی: «آلهدان] هنج قورخمورسونوزمو؟»
- ۱۰۷ «من سیزین اوچون امین بیر پیغمبرم.»
- ۱۰۸ «آلهدان قورخون و منه اطاعت اندین!»
- ۱۰۹ «بونون قارشیلیغیندا دا سیزدن بیر موزد ایسته میرم. منیم موزدوم نکهجه عالمترین ریین عالمدیر.»
- ۱۱۰ «آنجاق، آلهدان قورخون و منه اطاعت اندین!»
- ۱۱۱ «منه ان آجاق آداملار تابع اولان بیر حالدا منه ایمان گئیره کی؟»

قَالَ وَمَا عَلَيَّ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾ إِنَّ حِسَابَهُمُ الْآخِرُ رَبِّي
 لَوَ تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ
 ﴿١١٥﴾ قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَا نُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾ قَالَ رَبِّ
 إِنِّي قَوْمِي كَذَبُونَ ﴿١١٧﴾ فَأَفْخَ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتَحَا وَتَحَنَّنِي وَمَنْ
 مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾ فَأَنْجَيْتَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفَلَكَ الْمَشْحُونِ
 ﴿١١٩﴾ ثُمَّ أَخَّرْنَا بَعْدَ الْبَاقِينَ ﴿١٢٠﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ
 أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُو الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٢﴾
 كَذَبَتْ عَادُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾
 إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا ﴿١٢٦﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ
 عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢٧﴾ أَتَنْتَوْنَ بِكُلِّ رِيعٍ
 آيَةً تَعْبَثُونَ ﴿١٢٨﴾ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلَدُونَ ﴿١٢٩﴾ وَإِذَا
 بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿١٣٠﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا ﴿١٣١﴾ وَاتَّقُوا الَّذِي
 أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ ﴿١٣٣﴾ وَجَنَّاتٍ
 وَعُيُونٍ ﴿١٣٤﴾ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٣٥﴾
 قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَضْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ﴿١٣٦﴾

- ۱۱۲ [نوح] دئدی: «من اونلارین نه اتمیش اولدوقلارینی بیلیمیرم».
- ۱۱۳ «اگر باشا دوشورسونوزسه، اونلارین حساب—کتابی آنجاق رییمه عائددیر».
- ۱۱۴ «و من ایمان گتیرنلری قووان دئیلم».
- ۱۱۵ «من آنجاق آچیق—آشکار خبردارلیق وئرن [پیغمبرم]».
- ۱۱۶ دئدی: «یا نوح! اگر ال چکمه سن! شبهه سیز کی، داشلاناجاسان».
- ۱۱۷ دئدی: «پروردگارا، منیم قوموم منی تکذیب ائتدی».
- ۱۱۸ «منیمله اونلارین آراسیندا سن اوزون حؤکم وئر؛ منه و منیمله اولان مؤمنلره نجات وئر!»
- ۱۱۹ بئله لیکنه اونو و اونونلا بیرلیکنه گمی دولوسو [موجوداتی] بیرلیکنه قورتاردیق.
- ۱۲۰ سونرا یترده قالانلاری [سودا] بوغدوق.
- ۱۲۱ حقیقتاً، بوندا بؤیوک بیر عبرت واردیر، آما اونلارین چوخو ایمان گتیرن دئییلدیلر.
- ۱۲۲ شبهه سیز کی، سنین ربین همان عزت و رحمت صاحبی اولان آللهدیر.
- ۱۲۳ عاد [قومو دا] پیغمبرلری تکذیب ائتدی.
- ۱۲۴ قارداشلاری هود اونلارا دئدی: «آللهدان] هیچ قورخمورسونوزمو؟»
- ۱۲۵ «من سیزین اوچون امین بیر پیغمبرم».
- ۱۲۶ آللهدان قورخون و منه اطاعت ائدین!»
- ۱۲۷ «بونون قارشیلیغیندا سیزدن بیر موزد ایسته میرم. منیم موزدوم تکجه عالمترین ربینه عائددیر».
- ۱۲۸ «سیز اویونچاق اولاراق هر اوجالیقدا بیر بنا تیکیر سینیز؟»
- ۱۲۹ «سانکی ابدی قالاجاق سینیز دئی، سارایلار تیکیر سینیز».
- ۱۳۰ «بیر ایشه] ال قویاندا ظلمکارلار کیمی ال قویورسونوز».
- ۱۳۱ «دئمک، آللهدان قورخون و منه اطاعت ائدین!»
- ۱۳۲ «بیلدینگیز شئیلره سیزه کؤمک ائدن آللهدان قورخون!»
- ۱۳۳ «سیزه حیوانلار و اوغللار وئرمکله [کؤمک ائتدی]».
- ۱۳۴ «و سیزه باغلار و بولاقلار [وئردی]».
- ۱۳۵ «من بؤیوک گونون سیزه اوز وئره جک عذابیدان قورخورام».
- ۱۳۶ دئدی: «بیزه اؤیود—نصیحت وئرسن ده، اؤیود—نصیحت وئرلردن اولماسان دا بیزیم اوچون برابر دیر».

إِنَّ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣٧﴾ وَمَا نَحْنُ بِمُكَذِّبِينَ ﴿١٣٨﴾
 فَكَذَّبُوهُ فَأَمَّا كُنُفُهُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ
 أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٤٠﴾
 كَذَبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٤١﴾ إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ صَالِحٌ الْأَتَقُونَ ﴿١٤٢﴾
 إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٤٣﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاطِيعُونَ ﴿١٤٤﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ
 عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجَرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٤٥﴾ أَتَرَكُونَ فِي مَا
 هُمْ بِآمِنِينَ ﴿١٤٦﴾ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٤٧﴾ وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيمٌ ﴿١٤٨﴾ وَتَجْنُونَ
 مِنَ الْجِبَالِ يَوْتَافًا رَهِينَ ﴿١٤٩﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاطِيعُونَ ﴿١٥٠﴾ وَلَا تَطِيعُوا
 أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٥١﴾ الَّذِينَ يَفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يَصْلِحُونَ ﴿١٥٢﴾
 قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٥٣﴾ مَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا
 فَأْتِ بَآيَةٍ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٥٤﴾ قَالَ هَذِهِ نَاقَةٌ لَهَا
 شَرْبٌ وَلَكُمْ شَرْبٌ يَوْمَ مَعْلُومٍ ﴿١٥٥﴾ وَلَا تَمْسُوهَا بِسَوْءٍ
 فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥٦﴾ فَعَقَرُوهَا فَأَصْبَحُوا
 نَادِمِينَ ﴿١٥٧﴾ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ
 أَكْثَرَهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٥٨﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٥٩﴾

- ۱۳۷ «بو، اولکلی لرین اویلدورمالاریندان (و یا عادتلریندن) غیری بیر شئی دئییلدیر».
- ۱۳۸ «و بیز مطلقاً عذاب اولونما یا جاقیق».
- ۱۳۹ اونلار اونو تکذیب اتدیلر، بیزده اونلاری هلاک اتدیک. حقیقتاً، بوندا بؤیوک بیر عبرت واردیر. آما اونلارین چوخو ایمان گتیرن دئییلدیلر.
- ۱۴۰ شبهه سیزکی، سنین ربّین همان عزّت و رحمت صاحبی اولان آللهدیر.
- ۱۴۱ ثمود [قومو دا] پیغمبرلری تکذیب اتدیلر.
- ۱۴۲ او وقتنی [یاد انت] کی، قارداشلاری صالح اونلارا دئدی: «هنج قورخمورسونوزمو؟»
- ۱۴۳ «حقیقتاً، من سیزین اوچون امین بیر پیغمبرم».
- ۱۴۴ «آللهدان قورخون و منه اطاعت ائدین!»
- ۱۴۵ «بونون قارشیلیغیندا دا سیزدن بیر موزد ایسته میرم. منیم موزدوم تکجه عالمترین ربّینه عالدیدیر».
- ۱۴۶ «سیز بورادا آرخاییتلیق ایچینده اولاراق بوراخیل جاقسینیزمی؟»
- ۱۴۷ «باغلار و چشمه لر ایچینده؟»
- ۱۴۸ «اکینلر و رطبلی لطف اولان خورمالار ایچینده؟»
- ۱۴۹ «داغلاری مهارتله یوناراق اؤزونوزه اولور تیکیر سینیز».
- ۱۵۰ «آللهدان قورخون و منه اطاعت ائدین!»
- ۱۵۱ «و حدّی آشانلارین امرینه اطاعت ائتمه یین!»
- ۱۵۲ «اونلار کی، پئر اوزونده پوزغونچولوق توره دیر و اصلاح ائتمزلر».
- ۱۵۳ دئدیلر: «دوغرودان سن اوسونلانیشلاردانسان».
- ۱۵۴ «من ده بیزیم کیمی [عادی] بیر آدمندان غیری بیر شئی دئییلسن، اگر دوغرو دانیشانلاردانسان؟ بیر آیت (معجزه) گتیر».
- ۱۵۵ دئدی: «بو دیشی بیر دوه دیر، سو ایچمک نؤبه سی بیر گون اونون و معلوم بیر گون ده سیزیندیر».
- ۱۵۶ اونا اذیت و ثرمه یین! یوخسا سیزی بؤیوک بیر گونون عذابی یاخالایار.
- ۱۵۷ [آما] دوه نی پشله دیلر و سونرا پشیمان اولدولار.
- ۱۵۸ سونرا عذاب اونلاری یاخالادی. حقیقتاً، بوندا بؤیوک بیر عبرت واردیر.
- آما اونلارین چوخو ایمان گتیرن دئییلدیلر.
- ۱۵۹ شبهه سیزکی، سنین ربّین همان عزّت و رحمت صاحبی اولان آللهدیر.

كَذَبَتْ قَوْمُ لُوطٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١١٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُمُ اخْرُجُوا لُوطُ الْاَسْتَفْقُونَ
 ﴿١١١﴾ اِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ اَمِينٌ ﴿١١٢﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاَطِيعُوا ۖ ﴿١١٣﴾ وَمَا اَسْأَلُكُمْ
 عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِي اِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١١٤﴾ اَتَأْتُونَ
 الذُّكُرَ اِنْ مِنْ الْعَالَمِينَ ﴿١١٥﴾ وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ
 مِنْ اَزْوَاجِكُمْ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١١٦﴾ قَالُوا لَنْ لَنْتَنَّهُ يَا لُوطُ
 لَتَكُونَنَّ مِنَ الْخُرْجِينَ ﴿١١٧﴾ قَالَ اِنِّي لَعَمْرُكُم مِّنَ الْقَالِينَ ﴿١١٨﴾ رَبِّ
 نَجِّنِي وَاَهْلِي بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١١٩﴾ فَجَنَّبَاهُ وَاَهْلَهُ اَجْمَعِينَ ﴿١٢٠﴾
 اَلْاَعْمُوزَ فِي الْغَابِرِينَ ﴿١٢١﴾ ثُمَّ دَمَرْنَا الْاٰخِرِينَ ﴿١٢٢﴾ وَاَمْطَرْنَا
 عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءً مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ ﴿١٢٣﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً وَمَا
 كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٢٤﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٥﴾
 كَذَبَ اَصْحَابُ لَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٦﴾ اِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ اَلَا تَتَّقُونَ
 ﴿١٢٧﴾ اِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ اَمِينٌ ﴿١٢٨﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاَطِيعُوا ۖ ﴿١٢٩﴾ وَمَا اَسْأَلُكُمْ
 عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِي اِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٣٠﴾ اَوْفُوا الْكَيْلَ
 وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْخٰسِرِينَ ﴿١٣١﴾ وَزِنُوا بِالْقِسْطِ اَسْدَقُ لِلْمُتَّقِيمِ ﴿١٣٢﴾
 وَلَا تَجْنِسُوا النَّاسَ اَشْيَاءَ هُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْاَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿١٣٣﴾

- ۱۶۰ لوط قومو [دا] پیغمبرلری تکذیب ائتدی.
- ۱۶۱ او وقتی [یاد ائت] کی، قارداشلاری لوط اونلارادئدی: «هئج قورخمورسونوزمو؟»
- ۱۶۲ «من سیزین اوچون امین بیر پیغمبرم».
- ۱۶۳ «آلله‌دان قورخون و منه اطاعت ائدین!»
- ۱۶۴ «بونا (ایشیمه) گۆره ده سیزدن بیر موزد ایسته میرم. منیم موزدوم تکجه عالمترین ربینه عائدیر».
- ۱۶۵ «دوغرودان دا بشر اولادیندان تکجه اثر ککله اوز گتیریر سیزیمی؟»
- ۱۶۶ «و ربینیز سیزین اوچون یاراتدیغی آروادلارینیزی ترک ائدیر سیز؟ سیز حدی آشان بیر جماعت سیز».
- ۱۶۷ دئیلر: «یا لوط! اگر بوندان ال چکمه سن شبهه سیزکی، قوولاجاقسان».
- ۱۶۸ دئدی: «حقیقتاً، من سیزین [بو] عملینیزه دوشمن اولاتلار دانام».
- ۱۶۹ «پروردگارا! منی و عائله می اونلارین گۆردوکلری بو ایشدن (ایشین نکیتندن) قورتار».
- ۱۷۰ آرتیق اونا و بوتون عائله سینه نجات وئردیک.
- ۱۷۱ — تکجه دالدا قالان قوجا آروادان غیری.
- ۱۷۲ سونرا او بیریلری دارما—داغین ائتدیک.
- ۱۷۳ اونلارین باشینا [بلا] یاغیشی یاغدیدیق. قورخودولانلارا [یاغدیدیلان] یاغیش نجه ده یاماندیر.
- ۱۷۴ حقیقتاً، بوندا بؤیوک بیر عبرت واردیر. آما اونلارین چوخ ایمان گتیرن دئییلر.
- ۱۷۵ شبهه سیزکی، سنین ربین همان عزت و رحمت صاحبی اولان آلله‌دیر.
- ۱۷۶ «ایکه» اهلی ده پیغمبرلری تکذیب ائتدی.
- ۱۷۷ اوندکی، شعیب اونلار دئدی: «هئج قورخمورسونوزمو؟»
- ۱۷۸ «من سیزین اوچون امین بیر پیغمبرم».
- ۱۷۹ «آلله‌دان قورخون و منه اطاعت ائدین!»
- ۱۸۰ «و بونا (ایشیمه) گۆره ده سیزدن بیر موزد ایسته میرم. منیم موزدوم تکجه عالمترین ربینه عائدیر».
- ۱۸۱ اولچونو تمام—کمال توتون و [اونو] اسکیلدنلردن اولماین!
- ۱۸۲ و دوزگون تره‌زی ایله چکین!
- ۱۸۳ انسانلارین حقیقی آزالتماین و یتر اوزونده فتنه—فساد تۇرتمه یین!

وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِلَّةَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٨٥﴾ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٨٦﴾ وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَإِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿١٨٧﴾ فَاسْقِطْ عَلَيْنَا كَيْفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٨٨﴾ قَالَ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨٩﴾ فَكَذَّبُوهُ فَاخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ الظَّلَامَةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٩٠﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٩١﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٩٢﴾ وَإِنَّ لَتَنْزِيلَ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٩٣﴾ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿١٩٤﴾ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١٩٥﴾ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ ﴿١٩٦﴾ وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٩٧﴾ أَوَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ آيَةٌ أَنْ يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿١٩٨﴾ وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَى بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ﴿١٩٩﴾ فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٠٠﴾ كَذَلِكَ سَكَّرْنَا فِي قُلُوبِ الْجَرِيمِينَ ﴿٢٠١﴾ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّى يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٢٠٢﴾ فَيَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٠٣﴾ فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُونَ ﴿٢٠٤﴾ أَفَعَدَّائِنَا اسْتِغْلُوبٌ ﴿٢٠٥﴾ أَفَكَرْتِ أَنْ مَنَعْنَاهُمْ سِنِينَ ﴿٢٠٦﴾ ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٢٠٧﴾

- ۱۸۴ سیزی و سیزدن اولکی نسللری یارادان کسدن (آلهدان) قورخون!
- ۱۸۵ ددیلر: «دوغرودان سن اوسونلانیملار داتسان».
- ۱۸۶ «سن ده بیزیم کیمی [عادی] بیر آدمادان غیری دنیلسن و بیز سنی یالانچیلاردان گمان ائدیریک».
- ۱۸۷ «اگر دوغرو دانشانلاردانسان، گویون بیر پارچاسینی اوستوموزه دوشور».
- ۱۸۸ [شعیب] دلدی: «رَبِّیْم، سیزین نه لر ائتدیگییزی داما یاخشی بیلیر».
- ۱۸۹ نهایت، اونو تکذیب ائتدیلر و بونا گوره ده بولودلو بیر گونون عذابی اونلاری یاخالادی. حقیقتاً، او، بویوک بیر گونون عذابی ایدی.
- ۱۹۰ حقیقتاً، بوندا بویوک بیر عبرت واردير. آما اونلارین چوخو ایمان گتیرن دئییلدیلر.
- ۱۹۱ شبهه سیزی، سنین ربّین همان عزّت و رحمت صاحبی اولان آلهدیر.
- ۱۹۲ و حقیقتاً، بو [قرآن] عالملرین ربّی نازل ائتدیگی [کتاب] دیر.
- ۱۹۳ اونو روح الامین گتیردی.
- ۱۹۴ سنین قلبینه کی، خبردارلیق وئرلردن اولاسان.
- ۱۹۵ [اؤزو ده] آچیق-آیدین عرب دیلینده.
- ۱۹۶ و اونون [وصفی] قایا قکیلارین کتابلاریندا دا دئییلدیلر.
- ۱۹۷ بنی اسرائیل عالیملری نین بونو بیللمه لری، اونلار اوچون بیر دلیل دئییلدیرمی؟
- ۱۹۸ و اگر اونو (قرآنی) بعضی عرب اولمایانلار نازل ائتسه یدیک،
- ۱۹۹ و [پیغمبر] اونو اونلار اوخوسایدی، گننه ده [عربلر] اونا ایمان گتیرمزدیلر.
- ۲۰۰ گناهکارلارین قلبینه [کفر و] بئله سالیریق.
- ۲۰۱ اونلار آفریلی عذابی گورمه یینجه اونا (قرآنا) اینانمازلار.
- ۲۰۲ [و عذاب] اونلار غفیلدن و اؤزلری بیلمه دن گلر.
- ۲۰۳ و دئیرلر: «گوره سن بیزه مهلت وئرله جکمی؟»
- ۲۰۴ عذابیمیزین [تتر گلمه سینه] قاریخیرلارمی؟
- ۲۰۵ مگر بیلیمسن کی، اگر بیز اونلار ایللرجه نعمت وئرסק،
- ۲۰۶ سونرا وعده وئرلیدیکلری (عذاب) اونلارا بئتیشه،

مَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَمْتَعُونَ ﴿٢٧﴾ وَمَا أَهْلَكَ مِنْ قُوَّةٍ إِلَّا
لَهَا مُنْذِرُونَ ﴿٢٨﴾ ذِكْرِي وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢٩﴾ وَمَا تَنَزَّلَتْ
بِهِ الشَّيَاطِينُ ﴿٣٠﴾ وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَظِيلُونَ ﴿٣١﴾ إِنَّهُمْ
عَنِ السَّمْعِ لَعُزُولُونَ ﴿٣٢﴾ فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ
الْمُحْذَبِينَ ﴿٣٣﴾ وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٣٤﴾ وَخِضْ جَنَاحَكَ
لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾ فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٣٦﴾
وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٣٧﴾ الَّذِي يَرَاكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٣٨﴾ وَتَقْبَلُكَ
فِي السَّاجِدِينَ ﴿٣٩﴾ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤٠﴾ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ عَلَىٰ مَنْ
نَزَّلَ الشَّيَاطِينُ ﴿٤١﴾ نَزَّلَ عَلَىٰ كُلِّ أَقْلٍ مُثَبِّمٍ ﴿٤٢﴾ يُلْقُونَ السَّمْعَ
وَكُنُوزَهُمْ كَازِبُونَ ﴿٤٣﴾ وَالشُّعْرَاءُ يُتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ﴿٤٤﴾ أَلَمْ تَرَ
أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَظْمُونَ ﴿٤٥﴾ وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٦﴾
إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانْتَصَرُوا مِنْ
بَعْدِ مَا ظَلَمُوا وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ﴿٤٧﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- ۲۰۷ اونلار وئردیکلریمیز نعمتلر اونلارین دردینه ده یمز (عذابدان قوروماز).
- ۲۰۸ هنج بیر شهری اورایا خبردارلیق وئرن (پیغمبر) گؤندرمه دن هلاک اتمه میشیک.
- ۲۰۹ [پیغمبرلری گؤندردیک] نصیحتدن اؤترو، و بیز ظلمکار دیلدیک.
- ۲۱۰ اونو (قرآنی) شیطانلار نازل اتمه ییب.
- ۲۱۱ و بو اونلار (اونلارین اوزونه) دوشمز و اونلارین گوجو اونا چاتماز.
- ۲۱۲ اونلار، حقیقتاً، انشیتمکدن منع اولونموشلار.
- ۲۱۳ آله ایله بیر لیکده آیری بیر تائیرینی چاغیرما! یوخسا عذابا دوچار اندیلنلردن اولارسان.
- ۲۱۴ و اوز یاخین قوهوملارینی باشا سال!
- ۲۱۵ و سنه تابع اولان مؤمنلری اوز قانادی نین آلتینا آل!
- ۲۱۶ و اگر سندن بویون قاچیر سالار دئ: «من سیزین اتدیکلرینیزدن حقیقتاً، اوزاغام».
- ۲۱۷ عزت و مرحمت صاحبی اولان [آلهها] توکل ائت!
- ۲۱۸ او کسه کی، سنی [نامازا] دوراندا دا گورور،
- ۲۱۹ و سجده اندنلرین ایچینده دولاناندا دا [گورور].
- ۲۲۰ حقیقتاً، او انشیدن و ییلندیر.
- ۲۲۱ شیطانلارین کیمه نازل اولدوقلارینی سیزه خبر وئریم می؟
- ۲۲۲ اونلار هر بیر بهتان دئین گناهکارا نازل اولارلار.
- ۲۲۳ [شیطانلار] قولاق وئریرلر و چوخلاری یالانچیدیرلار.
- ۲۲۴ و شاعرلر گلدیکده ایسه اونلار آزهینلار اوپارلار.
- ۲۲۵ مگر گورمورسن کی، اونلار هر وادیده گزرلر [و هر باطلی سؤیلرلر]؟
- ۲۲۶ و اونلار اتمه دیکلری شتیلری دئیرلر.
- ۲۲۷ تکجه ایمان گتیریب صالح عمللر اندنلر، آلههی چوخ یاد اندنلر و ظلمه معروض قالدیقدان سونرا (مظلوم اولدوقدان سونرا) انتقاملارینی آلانلاردان ساواپی. ظلم اندنلر ایسه هارایا قاییداجاقلارینی یاخین گله جکده ییله جکلر.

نمل سوره سی [۲۷]

بو سوره قرآن — کریمین ایگیرمی یئددینجی سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۹۳) آیه دیر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 طس تلك آيات القرآن وكتاب مبين ١ هدى وبشرى للمؤمنين
 ٢ الذين يقيمون الصلوة ويؤتون الزكاة وهم بالآخرة هم يوقنون
 ٣ إن الذين لا يؤمنون بالآخرة زيننا لهم أعمالهم فهم يعمهون
 ٤ أولئك الذين لهم سوء العذاب وهم في الآخرة هم الآخسرون
 ٥ وإنك لتلقى القرآن من لدن حكيم عليم ٦ إذ قال موسى
 لأهله إني آنست نارا سأتيكم منها بخبر أو آتيكم بشهاب
 قبس لعلكم تضطلون ٧ فلما جاءها نودي أن بورك
 من في النار ومن حولها وسبحان الله رب العالمين ٨
 ياموسى إنا الله العزيز الحكيم ٩ وألق عصاك فلما
 راها تهتز كأنها جان ولى مذبذباً ولم يعقب ياموسى لا تخف إني
 لا يخاف لدى المرسلون ١٠ إلا من ظلم ثم بدد حسنا بعد سوء
 فإني عفور رحيم ١١ وأدخل يدك في جيبك تخرج بيضاء من
 غير سوء في تسع آيات إلى فرعون وقومه إنهم كانوا قوماً فاسقين
 ١٢ فلما جاءتهم آياتنا مبصرة قالوا هذا سحر مبين ١٣

رحمان و مهربان آلهین آدی ايله

- ۱ طس (طا، سین). بونلار قرآنین و آچیق-آیدین کتابین آیه لریدیر.
- ۲ مؤمنلر اوچون هدایت و مزده دیر.
- ۳ [مؤمنلر] او کسلریدیر کی، ناماز قیلیر، زکات وئریر و اوزلری ده آخرته یقین اندیرلر.
- ۴ آخرته اینانمایانلارین عمللرینی اوزلرینه زیتلی گؤستریریک، نتیجه ده اونلار [اوز آزغینلقلاریندا] آوارا-سرگرداندیرلار.
- ۵ بونلار عذابین داها شدتلی سینی گؤره جک کیمسه لردیر. آخرتده داها بؤیوک زیانا اوغرایانلار دا بونلاردیرلار.
- ۶ حقیقتاً، قرآن سنه حکمت و عمل صاحبی اولان [آله] طرفیندن وئرلیر.
- ۷ بیر زمان موسی اوز عائله سینه دئدی: «من بیر اود گوردوم، تئزلیکله سیزه اوندان بیر خیر گتیره جگم، یاخود بیر کؤز گتیره جگم کی، قیزشاسینیز».
- ۸ اورایا گلدیگی زمان ندا گلدی کی: «اودون اولدوغو یئر و اطرافیندا اولانلار مبارک اولوندولار. عالملرین ربی اولان آله پاک و مقدس دیر».
- ۹ «یا موسی! بو منم، عزّت و حکمت صاحبی اولان آللهام».
- ۱۰ «عصانی آت!» [موسی] عصانین ایلان کیمی آچیلیب فیوریلدیغینی گوردوکده دالینا باخمادان دؤنوب قاچدی. [اونا دئییلدی:] «یا موسی! قورخما! منیم یانیمدا پیغمبرلر قورخمازلار».
- ۱۱ ظلم ائدیپ سونرا یسلیگی یاخشیلیغا چئویرن شخص ایسه مستشادیر. حقیقتاً، من باغیشلايان و مهربانام.
- ۱۲ الینی قوینونا قوی کی، عیسیز آغ-آیاق (پاریلدايان) چیخسین. فرعون و اونون قومونه [آپاراجاغین] دو ققوز معجزه دن بیریدیر. اونلار حقیقتاً، فاسق بیر قوم ایدیلر.
- ۱۳ بیزیم آچیق-آیدین آیه لریمیز اونلارا گلدیپکده دئدیملر: «بو آچیق-آشکار بیر سحر دیر».

وَجَعَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنْفُسُهُمْ ظُلُمًا وَعُلوًّا فَانْظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا
وَقَالَ آلَ الْحَمْدِ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلْنَا عَلَى كَثِيرٍ مِنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ
﴿١٦﴾ وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عِلْمُنَا مَنْطِقُ
الطَّيْرِ وَأَوْتَيْنَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْبَیْنُ ﴿١٧﴾
وَحِشْرَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودَهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ
يُوزَعُونَ ﴿١٨﴾ حَتَّى إِذَا أَتَوْا عَلَى وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا
أَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسَاكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ
وَجُنُودُهُ ۖ وَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾ فَبَسَّ ضَاحِكًا مِنْ
قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ
عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَتِي وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ
فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ﴿٢٠﴾ وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى
الْهُدَىٰ هَذَا أَمْ كَانَ مِنَ الْغَائِبِينَ ﴿٢١﴾ لَأُعَذِّبَنَّهُ عَذَابًا شَدِيدًا
أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۖ أُولَئِكَ يُتَنَبَّيُّ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٢٢﴾ فَكُتِبَ غَيْرَ بَعِيدٍ
فَقَالَ أَحَطْتُ بِمَا لَمْ نَحْطُ بِهِ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بَنِيَّ يَبِينُ ﴿٢٣﴾

- ۱۴ اورکلی او [دلایلرین حق اولدوغونا] یقین ائتدیگی حالدا ظلم و تکبر اوزوندن اونلاری انکار ائتدیله. ایندی ایسه فتنه—فساد سالانلارین آخر—عاقبتی نین نه اولدوغونو گؤر.
- ۱۵ بیز داودا و سلیمانا علم وئردیک. اونلار دئدیله: «حمد، تامیله، بیزی اؤز مؤمن بنده لری نین چوخوندان اوستون ائدن آلله مخصوصدور».
- ۱۶ سلیمان داووددان ارث آپاریب، دئدی: «ای انسانلار! بیزه قوشلارین دیلی اؤیره دیلدی و بیزه هر شئیدن وئر یلیدیر. دوغرو دان دا بو، آچیق—آیدین بیر لطف دور».
- ۱۷ سلیمان اوچون جنلردن، انسانلاردان و قوشلاردان بیر قوشون ییغیلدی و هامیسی بیر آریا توپلاندى.
- ۱۸ نهایت قاریشقارلار وادی سینه گلیب چاتدیقدایا قاریشقا دئدی: «ای قاریشقارلار! یووالارینیزا گیرین کی، سلیمان و اونون عسگرلری ییلمه دن سیزی آباقلایب آز مه سینلر».
- ۱۹ [سلیمان] اونون سؤزوندن گولومسه ییب دئدی: «پروردگارا! منه و آنا—آنا وئر دیگین نعمتینه شکر اتمگی الهام ائت! و سنین راضی اولاجاغین صالح عمل اتمگی منه اؤیرت! و منی اؤز مرحمتینله صالح بنده لری نین جرگه سینه داخل ائت!»
- ۲۰ و سونرا قوشلاری یوخلایب دئدی: «نییه هود—هودو گؤرمورم؟ یوخسا او بورادا دئییلدیر؟»
- ۲۱ «قطعاً اونا شدتلی بیر عذاب وئر جگم، یا باشینی کسه جگم، یادا کی، گر هك آچیق—آیدین بیر دلیل گتیر سین».
- ۲۲ چوخ چکمه دن [هود—هود گلدی] و دئدی: «سنین ییلمه دیگین بیر شئی اؤیره ندیم و سنه "سبا" دان دوغرو بیر خبر گتیر دیم».

إِنِّي وَجَدْتُ امْرَأَةً تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ
 عَظِيمٌ ﴿٣٢﴾ وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 وَزَيْنُ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ
 لَا يَهْتَدُونَ ﴿٣٣﴾ أَلَا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبْثَ فِي
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿٣٤﴾ اللَّهُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٣٥﴾ قَالَ سَنُنْظِرُ أَصْدَقَاءَ مَكَتٍ
 مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٦﴾ إِذْ هَبْ بِكَابِي هَذَا فَاَلْقِ إِلَيْهِمْ تَوَلَّ عَنْهُمْ
 فَانْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ ﴿٣٧﴾ قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُوْا إِنِّي أَتِيَّتُكِ كِتَابٌ
 كَرِيمٌ ﴿٣٨﴾ إِنَّ مِنْ سُلَيْمٍ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣٩﴾ أَلَا
 تَعْلَمُوا عَلَيَّ وَأَتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٤٠﴾ قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُوْا أَفَتُونِي فِي
 أَمْرِي مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّى تَشْهَدُونِ ﴿٤١﴾ قَالُوا نَحْنُ
 أَوْلُوا قُوَّةً وَأُولُوا بَأْسٍ شَدِيدٍ وَالْأَمْرُ إِلَيْكِ فَانْظُرِي مَاذَا
 تَأْمُرِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا
 وَجَعَلُوا أَعْنَاقَ أَهْلِهَا آذِلَّةً وَكَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٤٣﴾ وَإِنِّي
 مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ بِمِ رَجْعِ الْمُرْسَلُونَ ﴿٤٤﴾

- ۲۳ «من [اورادا] اونلار پادشاهلىق ائدن بير آرواد تاپدیم کی، هر ششیدن اونا وئریلیدیر و بؤیوک بیر تختی واردیر».
- ۲۴ «من اونون و قومونون، آللهی قویوب گونشه سجده ائتدیکلریندن خبردار اولدوم. شیطان اونلارین عمللرینی اؤزلرینه گؤزله ل جلوه لندیریب، اونلاری دوغرو یولدان آزدیریدیر. بونا گؤره داها یولو تاپا بیلمزله».
- ۲۵ «شیطان بئله ائتدیردیر» کی، گؤیلرده و یشرده گیزلین اولانی آشکارا چیخاردان، سیزین گیزلی ساخلادیقلارینیز و آشکار ائتدیکلرینیز هر شئی بیلن آللهها سجده ائتمه سینلر.
- ۲۶ بؤیوک عرشین ربی اولان آللههان غیری بیر تانری یوخدور.
- ۲۷ دئدی: «گؤره جه یک کی، دوغرو دئییرسن، یوخسا یالانچیلاردانسان؟»
- ۲۸ «منیم بو مکتوبومو آپاریب اونلارین طرفینه آت! سونرا اونلاردان بیر آز آرالانیپ، باخ گور نه جواب وئره چکله».
- ۲۹ «سبا پادشاهی» دئدی: «ای اعیانلار! منه چوخ حؤرمتملی بیر مکتوب گلییدیر».
- ۳۰ «کی، او سلیمانین طرفیندن و "رحمان و مهربان آلله آدی ایله" باشلانیدیر».
- ۳۱ «منه تکبرلوک گؤسترمه یین و تسلیم اولاراق [یانما] گلین!»
- ۳۲ دئدی: «ای اعیانلار! بو ایش حقیقنده رأیینیزی دئیین! من سیزینله مصلحت لشمه میش هنج بیر ایش حقیقنده قرارا گلرم».
- ۳۳ دئدیله: «بیز بؤیوک قوت و بؤیوک شجاعت صاحبی یک، آما حؤکم سنین حؤکموندور. گور نه امر ائدیرسن».
- ۳۴ دئدی: «پادشاهلار بیر اۆلکه یه داخل اولدوقلاری وقت اورانی خراب ائدر و اورانین شرفلی اهالیسینی ذلیل ائدر و بئله ائدرله».
- ۳۵ «و ایندی» من اونلارا بیر هدیه گوندیره جگم، سونرا دا «منیم» ائلچى لریمین نه ایله قایدا جاقلارینی گؤزله یه جگم».

فَلَمَّا جَاءَ سُكَيْمُنُ قَالَ اَتَمُدُّونِ بِمَا لِي يَا ابْنَيَ اللَّهِ خَيْرٌ مَّا آتَيْتُكُمْ
 بَلْ أَنْتُمْ يَهْدِيَتِكُمْ تَفْرَحُونَ ﴿١٠﴾ اِجْعَلِ إِلَيْهِمْ فَلَنَّا يَتَّبِعَهُمْ بِجُودٍ لِّاقْبَلِ
 لَهُمْ بِهَا وَلَتُخْرِجَهُمْ مِنْهَا أَذَلَّةٌ وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿١١﴾ قَالَ يَا أَيُّهَا
 الْمَلِكُ أَيُّكُمْ يَأْتِينِي بِعَرْشِهَا قَبْلَ أَنْ يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿١٢﴾ قَالَ عِفْرِيتٌ
 مِنَ الْجِنِّ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِنْ مَقَامِكَ وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ
 أَمِينٌ ﴿١٣﴾ قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْكِتَابِ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ
 يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ قَالَ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي
 لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي
 غَنِيٌّ كَرِيمٌ ﴿١٤﴾ قَالَ تَكَرُّوا وَلَهَا عَرْشُهَا نَنْظُرُ أَتَهْتَدِي أَمْ تَكُونُ
 مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ﴿١٥﴾ فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ أَهَكَذَا عَرْشُكَ
 قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ وَأُوتِينَا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمِينَ ﴿١٦﴾
 وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنَّهَا كَانَتْ مِنْ
 قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿١٧﴾ قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً
 وَكَشَفَتْ عَنْ سَاقِهَا قَالَتْ إِنَّهُ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِنْ قَوَارِيرَ قَالَتْ رَبِّ
 إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨﴾

- ۳۶ سلیمانین یانینا گلدیکده [سلیمان] دئدی : «سیز منه مال—دؤولت ایله کۆمک ائدیرسینیزمی؟ آللهین منه وئردیگی سیزین وئردیگینیزدن داها یاخشیدیر. [آما] سیز اۆز هدیه لرینیزه اۆیونورسونوز».
- ۳۷ اونلارا طرف قایت [و بیلدیرکی،] قطعیتله اونلارین اوستونه قاباغینی آلا بیلمه دیکلری بیر اوردو ایله گله جه ییک و اونلاری اوندان (یوردلاریندان) ذلیل و خوار حالدا چیخاردا جاقیق.
- ۳۸ [سونرا] دئدی : «ای اعیانلار! سیزین هانسینیز اونلار تسلیم اولاراق منیم یانینا گلمه میشدن قاباق، اونون تختینی منیم یانینا گتیره بیلر؟»
- ۳۹ جنلردن اولان بیر عفریت دئدی : «سن یشرندن قالخمامیش من اونو سنه گتیره رم. من بو ایش اوچون چوخ گوجلو و اعتبارلی یام».
- ۴۰ [ایلاهی] کتابین علمیندن یانیندا اولان بیرسی دئدی : «من اونو سنه بیر گۆز قیریمیندا گتیره رم!» [سلیمان] او [تختی] اۆز یانیندا حاضر گۆرجه گین دئدی : «بو، منی یوخلاماق اوچون ربیمین مرحمتیدیر کی، [گۆرسون] شکر ائده جگم یوخسا نانکورلوق ائده جگم. هر کس شکر ائدرسه، اصلینده اۆز اوچون شکر اتمیش اولور و هر کس نانکورلوق ائدرسه، شبهه سیز کی، منیم ربیم محتاج اولمایان، کرم صاحبی دیر».
- ۴۱ دئدی : «اونون تختینی تانیماز شکله سالیق کی، گۆرک اونو تانییا بيله جک، یوخسا تانییا بيلمیه نلردن اولاجاقدير».
- ۴۲ [پادشاه] گلدیکده [اونا] دئییلدی : «ستین تختین بئله دیرمی؟» دئدی : «سانکی بو، اونون اۆزودور. بوندان اوک ده بیزه علم وئریلمیش و بیز تسلیم اولموشدوق».
- ۴۳ آللهدان غیری عبادت ائتدیگی شیلر اونون [ایمانینا] مانع اولموشدو و او کافر قۇمدن ایدی.
- ۴۴ اونا دئییلدی کی : «سارایا داخل اول!» اونو گۆردوگو زمان اونو بیر گۆل ساندی و آتیه یینی چیرمالادی. [سلیمان] دئدی : «بو، بولوردان دۆشه نیلمیش بیر سارایدیر».
- [پادشاه] دئدی : «پروردگارا! من اۆزومه ظلم ائتمیشم، سلیمان ایله بیرلیکده عالمرین ربی اولان آلله تسلیم اولدوم».

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ
فَإِذَا هُمْ قَهْرَبِقَانٍ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٥﴾ قَالَ يَا قَوْمِ لِمَ
تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ
لَعَذَابُكُمْ يُرْهِمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالُوا أَطِيعْنَا بَكَ وَبِمَنْ مَعَكَ قَالَ
طَاعُواكُمْ عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ ﴿٤٧﴾ وَكَانَ فِي
الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿٤٨﴾
قَالُوا اقْتَسَمُوا بِاللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ
مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَمَكَرُوا
مَكْرًا وَمَكَرْنَا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٠﴾ فَانْظُرْ
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ أَنَا دُورُنَاهُمْ وَقَوْمُهمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٥١﴾ فَبَلَكَ بَيُوتُهُمْ خَاوِيَةً بِمَا ظَلَمُوا إِنَّ
فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥٢﴾ وَأَنْجَيْنَا الَّذِينَ
آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٥٣﴾ وَلَوْ طَآ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ
الْفَاحِشَةَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ﴿٥٤﴾ أَلَيْسَ لَنَا تُنُونَ الرِّجَالَ
شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّجْهَلُونَ ﴿٥٥﴾

- ۴۵ بیز نمود [قۇمونه]: «آلله عبادت ائدین!» - دئییه قارداشلاری صالحی گؤندردیک. اونلار ایسه ایکی فرقه یه آیریلیب، بیر-بیری ایله دوشمچیلیک اتمگه باشلادیلار.
- ۴۶ [صالح] دئدی: «ای منیم قۇموم! سیز نه اوچون یاخشیلیقدان قاپاق پسلیگه تله سیرسینیز؟ نه اوچون آلهلهدان باغیشلانماق دیله میرسینیز کی، بلکه رحم اولوناسینیز؟»
- ۴۷ دئدیلر: «سن و سنینله بیرلیکده اولانلاردان دولایی بیزه اوغورسوزلوق اوز وئردی». [صالح] دئدی: سیزین [پیس-یاخش] اوغرونوز آله یانیندادیر. بلکه ده سیز امتحان اولورسونوز.
- ۴۸ و او شهره دوققوز نفر پئر اوزونده فتنه-فساد سالان وار اهدی کی، اصلا یاخش ایش گؤرمک ایسته مزدیلر.
- ۴۹ [اوز آرا لاریندا] دئدیلر: «آلله آند ایچین کی، گنجه وقتی اونا و عائله سینه هجوم ائدیپ اۆلدوره جه ییک، سونرا اونون ولیسینه دئییه جه ییک کی: بیز اونون عائله سی نین اۆلدورولدیور یشده دئییلدیگ و بیز دوغرو دانیشان کیسه لریک».
- ۵۰ اونلار بیر قورغو قوردولار، بیز ده اونلارین بیلمه دیکلری بیر تدبیر تۆکدوک.
- ۵۱ باخ گؤر اونلارین قورغولاری نین آخری نجه اولدو. بیز اونلارین اۆزلرینی و قۇملرینی بوسوتون دارما-داغین ائدیگ.
- ۵۲ و بو [دا] اونلارین ظلم ائدیگیلری اوچون بوم-بوش قالان [و یا اوچولوب-تۆکولموش] ائولریدیر. حقیقتاً، بوندا آنالایان و ییلن بیر قۇم اوچون بؤیوک عبرت واردیر.
- ۵۳ ایمان گتیریب، تقوانی اۆزلرینه پشه ائدنلری ایسه نجات وئردیک.
- ۵۴ [پیغمبر اولاراق گؤندردیگیمیز] لوط دا اۆز قۇمونه دئدی: «گؤروب بیله-بیله پیس ایشله مشغول اولورسونوزمو؟»
- ۵۵ «سیز آروادلاری بوراخیب شهوت اوزوندن اثرککلره یاخینلاشیر سینیزمی؟ بلی! سیز جاهل بیر جماعت سینیز».

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوا آلَ لُوطٍ مِنْ
 قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ﴿١٥﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا
 امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَا هَا مِنْ الْغَائِبِينَ ﴿١٦﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا
 فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ ﴿١٧﴾ قُلْ أَلْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ
 الَّذِينَ اصْطَفَى اللَّهُ خَيْرَ آمَاتٍ شِرْكُونَ ﴿١٨﴾ أَمَّنْ خَلَقَ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا
 بِهِ حَدَائِقَ ذَاتِ بَهْجَةٍ مَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُنبِتُوا شَجَرَهَا
 ؕ إِلَهٌ مَعَ اللَّهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعِدُونَ ﴿١٩﴾ أَمَّنْ جَعَلَ
 الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيًا وَجَعَلَ
 بَيْنَ الْجَبَرَيْنِ حَاجِرًا ؕ إِلَهٌ مَعَ اللَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ
 ﴿٢٠﴾ أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ
 وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ ؕ إِلَهٌ مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ
 ﴿٢١﴾ أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ
 وَمَنْ يُرْسِلِ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ
 ؕ إِلَهٌ مَعَ اللَّهِ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٢﴾

- ۵۶ آمما لوط قومونون جوابی ہوندان غیری دئییلدی کی : «لوطون اہلینی شہرینیزدن چیخاردین، چونکی اونلار تمیزلیک ایستہ یین انسانلاردیرلار» .
- ۵۷ نہایت اونو و عائله سینی قورتاردیق . تکجه آروادینی عذاب ایچینده قالانلاردان اولماسینی تقدیر اتدیک .
- ۵۸ اونلارین باشینا [یلا] یاغیشی یاغدیردیق . قورخودولانلارا [یاغدیریلان] یاغیش نجه ده یاماندیر .
- ۵۹ دئ : «حمد، تمامیلہ، آللہا مخصوصدور و آللہین اؤز سنجدیگی بندہ لرینہ سلام اولسون! آللہ یاخشیدیر، یوخسا [مشرکلرین] اونا شریک قوشدوقلاری [ہوتلر]!؟»
- ۶۰ [ہوتلر یاخشیدیر] یوخسا گؤیلری و یتری یارادیپ، سیزین اوچون گؤیدن یاغیش گؤندرن کس؟ سونرا ییز او سو ایله سیزین اوچون طراوتلی باغلار گؤیرتدیک . سیز او باغلارین آغاجلارینی گؤیرده بیلیمزدینیز . مگر آللہ ایله یاناشی آیری بیر تانری دا واردیرمی؟ لاکین اونلار آیری یول [توتوب-گندن] جماعتدیرلر .
- ۶۱ [ہوتلر یاخشیدیر] یوخسا یتری قرارلاشدیران و اورتاسیندان چایلار جاری ائدن و اوستونده داغلار-یئرلشدیرن و ایکی دریانین آراسیندا مانعہ قویان کس؟ مگر آللہ ایله یاناشی آیری بیر تانری دا واردیرمی؟ یوخ، اونلارین چوخو بیلیمیرلر .
- ۶۲ یاخود الی ہر یتردن اوزولن بیرکیمسه اونو چاغیردیقدا اونا سس وئرن و بلانی سووان و سیزی یتر اوزونون وارئی ائدن کس؟ مگر آللہ ایله یاناشی آیری بیر تانری دا واردیرمی؟ سیز نہ یامان آزدوشونورسونوز؟
- ۶۳ یا دا کی، سیز سویون و قورولوغون قارانیلقلاریندا یول گؤسترن و یشلی اؤز رحمتی نین قباہینجا مزہہ چی گؤندرن کس [یاخشیدیر]؟ مگر آللہ ایله یاناشی آیری بیر تانری دا واردیرمی؟ آللہ [مشرکلرین] اونا شریک قوشدوقلاریندان اوستون و اوجادیر .

أَمْ يَبْدُو أَنَّهُمُ الْخَالِقُونَ شَيْئاً مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
 ءِ إِلَهٌ مَعَ اللَّهِ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
 صَادِقِينَ ﴿٣٥﴾ قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
 الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٣٦﴾ بَلِ إِذَا دَارَكَ
 عَلَيْهِمْ فِي الْآخِرَةِ بَلٌ مِنْهُ فِي شَيْءٍ مِنْهَا بَلْ هُمْ مِنْهَا عَمُونَ ﴿٣٧﴾
 وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِذَا أَكْثَرْنَا أَبَاؤُنَا بِنِائِيْنَا لَخُرَجُونَ
 ﴿٣٨﴾ لَقَدْ وَعَدْنَا هَذَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ إِنْ هَذَا إِلَّا
 أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٩﴾ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ
 كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٤٠﴾ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي ضَيْقٍ
 مِمَّا يَمْكُرُونَ ﴿٤١﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٢﴾
 قُلْ عَسَى أَنْ يَكُونَ رَدِفَ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٤٣﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ
 لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٤٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ
 لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٤٥﴾ وَمِمَّا مِنْ غَائِبَةٍ فِي
 السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٤٦﴾ إِنْ هَذَا الْقُرْآنُ
 يَقْصُرُ عَلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ أَكْثَرُ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٤٧﴾

- ۶۴ [اونلار یاخشیدیر] یوخسا مخلوقات یارادیب [اؤلدو کدن] سونرا اونو تزه دن دیریلدن و سیزه گؤیدن، یتردن روزی و ثرن کس؟ مگر آلله ایله یاناشی آیری بیر تانری دا واردیرمی؟ دئی: «اگر دوغر و چوسونوزسا، دلایلینیزی گتیرین!»
- ۶۵ [یا محمد! دئی: «غیبی آلله دان غیری گؤیلرده و یترده اولان هنج کس بیلمز. اونلار هاچان دیرله جکلرینی ده بیلیرلر.
- ۶۶ بلی، اونلارین بیلکلی آخرتده قاوراییب درک ائده جکدیر، [ایندی ایسه] اونلار آخرت باره سینده شک—شبهه ایچینده دیرلر. حتی اونلار اونو [گورمکدن ده] کوردورلار.
- ۶۷ کافرلر دئدیلر: «مگر بیز و آتالاریمیز توز—تورپاق اولدو غوموز زمان بیر داما چیخاردیلا جاغیق؟»
- ۶۸ «بیزه ده و ییزدن اول آتالاریمیزا دا بو وعده و ثریلیدیر. بو، قدیمکی لرین افسانه لریندن غیری بیر شی دئیلدیر».
- ۶۹ [یا محمد! دئی: «بیر اوزونده دولانین گورون گناهکارلارین آخر—عاقبتی ننجه ایمیش!»
- ۷۰ اونلارا گوره خودوک—خینو یشمه و قوردوقلاری قورغودان دا سیخیلما!
- ۷۱ و دئیرلر: «اگر دوز دئیر سینیزسه، بس بو وعده نه زمان اولاجاقدیر؟»
- ۷۲ [یا محمد! دئی: «قاریخاراق ایسته دیگینیزین بیر قسمی سیزه گلیب چاتماقدادیر».
- ۷۳ حقیقتاً، سنین ربّین انسانلارا گوره فضل—کرم صاحبی دیر و لاکین اونلارین چوخو شکر اتمیرلر.
- ۷۴ شبهه سیز کی، سنین ربّین اونلارین اورکلرینده گیزلین ساخلادیقلاری و آشکار ائتدیکلری هر شی یاخشی بیلیر.
- ۷۵ گؤیده و یترده آچیق—آیدین کتابدا اولمایان گیزلی هنج بیر شی یوخدور.
- ۷۶ حقیقتاً، بو قرآن اسرائیل اؤولادینا اونلارین اختلاف ائتدیکلری شیلرین چوخونون حقیقتینی بیان ائدیر.

وَأَنَّهُ لَهْدَى وَرَحْمَةً لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ
بِحُكْمِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٧٨﴾ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ
الْمُبِينِ ﴿٧٩﴾ إِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْمَوْتَى وَلَا تَسْمَعُ الصَّهْمَ الدُّعَاءَ إِذَا
وَلَوْ أُمْدِرِينَ ﴿٨٠﴾ وَمَا أَنتَ بِهَادِي الْعُمَى عَنْ ضَلَالَتِهِمْ إِنْ تَسْمَعُ
الْأَمَنَ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨١﴾ وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ
عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ
كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٢﴾ وَيَوْمَ نَخْشِرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِّنْ
يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٨٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوا قَالَ كَذَبْتُمْ بِآيَاتِي
وَلَمْ تُحِطُوا بِهَا عِلْمًا أَمَّا ذَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾ وَوَقَعَ الْقَوْلُ
عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَنْطِقُونَ ﴿٨٥﴾ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا
الْإِلَّهَ لَيْسَ كُنُوفِيهِ وَالتَّهَارُ مَبْصَرًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ
لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾ وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ مَنْ فِي
السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَن شَاءَ اللَّهُ وَكُلُّ أَتَوَةٍ
دَاخِرِينَ ﴿٨٧﴾ وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَاوِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ
صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي أَتَقَنَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾

- ۷۷ و او، حقیقتاً، مؤمنلر اوچون بیر پارچا هدایت و رحمتدیر.
- ۷۸ حقیقتاً، سنین ریین اؤز حؤکمو ایله اونلارین آراسیندا حؤکم وئره جکدیر. و او، عزّت صاحبدیر و بیلندیر.
- ۷۹ دئمک، آلله توکل انت! سن، حقیقتاً، آچیق-آیدین حق اوزره رینده سن.
- ۸۰ البتّه سن اؤلورله انشیتدیره بیلمزسن و بو چاغیریشی دالی دؤنوب گئدن کارلارا انشیتدیره بیلمزسن.
- ۸۱ و کورلاری آزغینلیقلاریندان دؤندریپ هدایت ائدن دئیلسن. سن آنجاق آیه لریمیزه ایمان گتیریپ مسلمان اولانلارا انشیتدیره بیلرسن.
- ۸۲ و اونلارا دئییلن سؤز باشلارینا گلدیگی زمان اونلار اوچون یتدن بیر جانلی چیخارداریق کی، اونلارلا دانیشیب: «انسانلار آیه لریمیزه اینانمیردیلا»، —دئیر.
- ۸۳ او گون آیه لریمیزی تکذیب ائدن هر امتدن بیر دسته نی محشور ائدیپ اونلاری بیر آرایا توپلاریق.
- ۸۴ هامیسی ییغیلدیقدا [آله] بویورار: «منیم آیه لریمی یاخشى آنلامادیغینیز حالدا اونلاری تکذیب ائدیردینیز؟ و یا [تکذیبدن باشقا] نه ائدیردینیز؟»
- ۸۵ اتدیکلری ظلم اوزوندن اونلارا وعده وئریلن سؤز باشلارینا گلر. [نتیجه ده] دینه ده بیلمزله.
- ۸۶ مگر گؤرمورلر کی، گنجه نی اونلارین استراحتلری اوچون و گوندوزو ایشیقلى یاراتمیشیق؟ شبهه سیز کی، بوندا ایمان گتیرن بیر قوم اوچون بؤیوک عبرتلر واردیر.
- ۸۷ “صور” پوفله نن گون آلله ن ایسته دیگی کیمسه لردن ساوایی گؤیلرده و یترده اولانلار قورخویا دوشر و تمامیه بویون آیه رك آلله ن حضورنا گلرله.
- ۸۸ داغلارا باخیپ اونلاری حرکتسیز (بیر یترده دورموش) گمان ائدرسن، حالبوکی، اونلار بولود کنجیدیگی کیمی کنجیرلر. بو، هر شئی باجاریقلا یارادان آلله ن صنعتی دیر. او، سیزین اتدیکلرینیز عمللردن خبرداردیر.

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَهُمْ مِنْ فِرْعَ يَوْمَئِذٍ مُنَوَّرُونَ
 وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُتِبَتْ وَجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ
 يُخْرَجُونَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠﴾ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ
 هَذِهِ الْبَلَدِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ
 الْمُسْلِمِينَ ﴿١١﴾ وَأَنْ أَسْلُوا الْقُرْآنَ فَمِنْ أُمَّتِي فِيمَا هَتَدِي
 لِنَفْسِي وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١٢﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ
 سَيْرِكُمْ آيَاتِهِ فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 طس ﴿١﴾ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٢﴾ تَتْلُو عَلَيْهِمْ مِنْ نَبَا
 مُوسَى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ
 وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضِعُّ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يَذَّخَّرُ ابْنَاءَهُمْ
 وَيَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٤﴾ وَزَيْدَانِ ثَمَنٌ عَلَى الَّذِينَ
 اسْتَضَعُوا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَنَجَعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ ﴿٥﴾

- ۸۹ هر کس یاخشى عمل گتیرسه، اونون اوچون اوندان داهایاخشىسى واردیر .
اونلار او گونون قورخوسوندان آماندادیرلار .
- ۹۰ پس عمل گتیرنلر ایسه اوزلری اوسته اودا آتیلارلار . ائتدیکلرینیزدن غیرى
بیر شئله جزالاندیریلماقاسینیزمی ؟
- ۹۱ من آنجاقد مقدس یاراتدیغی بو شهرین ریئنه عبادت اتمگه امر اولونموشام و
هر شئى اونا مخصوصدور . منه امر اندیلیدیر کی، مسلمانلاردان اولام .
- ۹۲ و قرآنی اوخویام . هر کس هدایت تاپسا اوزو اوچون هدایت تاپمیش اولور و
هر کس آزادسا، [یا محمد] دئ : «من تکجه خبردارلیق ائدئلردئم» .
- ۹۳ و دئ : «حمد، تماسیله، آلهلها مخصوصدور . تشلیکله آیتلرینی سیزه
گؤستره جک و اونلاری تانیماقاسینیز» و سنین ریئن سیزین ائتدیکلرینیز
عمللردن خبرسیز دئییلدیر .

قصص سوره سی [۲۸]

بو سوره قرآن - کریمین ایگیرمی سکتیزینجی سوره سیدیر،
مکّه ده نازل اولموش و (۸۸) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ طسم (طا، سین، میم) .
- ۲ بو، آچیق - آیدین کتابین آیه لریدیر .
- ۳ سنه موسی و فرعونون خبرلریندن مؤمن کیمسه لر [ین فایدالانماسی] اوچون
اولدوغو کیمی اوخویوروق .
- ۴ فرعون یئر اوزونده باش قالخیزیب و یئر اهلینی فرقه - فرقه اندیدیر .
اونلاردان بیر فرقه نی ضعیفله دیب، اوغلان اوشاقلارینی اولدوروب و
آروادلارینی دا [بهره لیمک اوچون] دیری ساخلا ییبیدیر . حقیقتاً، او،
فتنه - فساد سالانلاردان ایدی .
- ۵ اراده اتمیشیک کی، یئر اوزونده ضعیف ساخلانیلارلا منت قویوب
اونلاری [انسانلارا] امام و [یئر اوزونه] وارث ائدک .

وَنَعِمْكَ لَهْمُ فِي الْأَرْضِ وَنُرِيْ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُودَهُمَا
مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ ﴿٦﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَى
أَمْرِ مُوسَى أَنْ أَرْضِعِيْهِ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيْهِ فِي الْيَمِّ
وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكَ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ
﴿٧﴾ فَالْنَقْطَةُ الَّتِي فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَخَرْنًا إِنَّ
فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُودَهُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ ﴿٨﴾ وَقَالَتْ
أَمْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرْتُ عَيْنِي لِي وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَى أَنْ يَنْفَعَنَا
أَوْ يَخْتَدَّهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ وَأَصْبَحَ فُؤَادُ
أَمْرِ مُوسَى فَارِغًا إِنْ كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِ لَوْلَا أَنْ رَّبَّنَا
عَلَى قُلُوبِهِمْ لَتَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَتْ
لِأَخْتِهِ قُصِّيْهِ فَبَصُرَتْ بِهِ عَنْ جُنْبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١١﴾
وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلٍ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ
عَلَى أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ ﴿١٢﴾
فَرَدَدْنَاهُ إِلَى أُمِّهِ كُنِيَ تَقَرَ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ
أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

- ۶ و [اراده اتمیشیک کی،] پتر اوزونده اونلارا قدرت وئره ک، فرعون، هامانا و اونلارین قوشونلارینا چکیندیکلری شئی گؤستره ک.
- ۷ موسائین آناسینا وحی ائتدیک کی: «موسائی امیشدیر و اوندان اؤترو قورخدوغون زمان اونو دئیزه آت؛ قورخما، غم یشمه! بیز اونو سنه قایتاراجاغیق و اونو پیغمبرلردن انده جه ییک».
- ۸ و فرعونون عائله سی اونو [سودان] توتدو کی، نهایتده اونلارا دوشمن و خودوک-خینو اولسون. حقیقتاً، فرعون و هامان و اونلارین قوشونلاری سهوده ایدیلر.
- ۹ فرعونون آروادی دئدی: «بو اوشاق منیم و سنین اوچون گؤز به به یی (گؤز ایشینی) دیر. اونو اؤلدورمه یین! بلکه بیزیم اوچون فایدالی اولار و یا اونو اوغوللورغا گؤتوره ریک». اما اونلار [حقیقتی] ییلمیردیلر.
- ۱۰ و موسائین آناسی نین اوره گی [اونون اوچون] بیر تیکه اولمشود. اگر مؤمنلردن اولماسی اوچون قلبینه دایاق وئرمه سیدیک، آز قالا بروزا وئره چکدی.
- ۱۱ و [موسائین] باجیسینا دئدی: «اونون آردینجا گئت!» او دا اونلار ییلمه دیکلری بیر حالدا اونو اوزاقدان-اوزاغا گؤزه تله ییردی.
- ۱۲ و قاباقچادان سود آنالارینی اونا حرام اتمیشدیک. [موسائین] باجیسی گلیب دئدی: «سیزه اونو [یاخشی] ساخلایان و اونا گؤره خشیرخواه اولان بیر عائله نی نشان وئرم می؟»
- ۱۳ بئله لیکله اونو آناسینا قایتاردیق کی، [آناسی نین] گؤزو آیدین اولسون، غم یشمه سین و آلله یین وعده سی نین حق اولدوغونو ییلسین. اونلارین چوخلاری ایسه ییلمیرلر.

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَى آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ
نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٥﴾ وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَى حِينٍ غَفْلَةٍ مِنْ أَهْلِهَا
فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَذَا مِنْ شِيعَةِ وَهَذَا مِنْ
عَدُوِّهِ فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ
فَوَكَزَهُ مُوسَى فَقَضَى عَلَيْهِ قَالَ هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ
إِنَّهُ عَدُوٌّ مُضِلٌّ مُبِينٌ ﴿١٦﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَهُ
إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٧﴾ قَالَ رَبِّ بِمَا أَتَمْتُ عَلَى فُلْنٍ لَأَكُونَ ظَهِيرًا
لِلْمُجْرِمِينَ ﴿١٨﴾ فَاصْبِرْ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا تَتَرَقَّبُ فَإِذَا الَّذِي
اسْتَنْصَرْتَهُ بِالْأَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُ قَالَ لَهُ مُوسَى إِنَّكَ لَغَوِيٌّ مُبِينٌ
﴿١٩﴾ فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْطِشَ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا قَالَ يَا مُوسَى
أَتُرِيدُ أَنْ تَمْلِكُنِي كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْأَمْسِ إِنْ تُرِيدُ إِلَّا أَنْ
تَكُونَ جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ
﴿٢٠﴾ وَجَاءَ رَجُلٌ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْعَى قَالَ يَا مُوسَى إِنَّ
الْمَلَأَ يَأْتَمِرُونَ بِكَ لَيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ ﴿٢١﴾
فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٢﴾

- ۱۴ [موسا] یتگین چاغینا چاتیب یاراشیقلی بیر جاوان اولدوقدا اونا حکمت و علم وئردیک. یاخشی عمل صاحبیرنه بئله جزا (اجر) وئره ریک.
- ۱۵ شهرین امالیسی غفلتده اولدوقلاری حالدا موسی شهره داخل اولدو. اورادا ایکی نفرین ووروشدوغونو گوردو. [اونلاردان] بیرى اؤز آداملاریندان و او بیرىسی دوشمنلریندن ایدی. اؤز آداملاریندان اولان کس دوشمنینه قارشى اوندان کؤمکلیک ایسته دی. موسی اونا بیر یومروق ووردو، او دا اولدو. دئدی: «بو شیطان ایشیدیر، اونا گؤره کی، او آچیق—آیدین ضلالته سالان بیر دوشمندیر».
- ۱۶ دئدی: «پروردگارا! من اؤزومه ظلم ائتدیم، منی باغیشلا!» [آله دا] اونو باغیشلادی. حقیقتاً، او باغیشلایان و مهرباندير.
- ۱۷ [موسی] دئدی: «پروردگارا! منه وئردیگین نعمتلر اوچون گناهکارلارا اصلا آرخا اولما یا جاغام».
- ۱۸ شهرده قورغو و نگرانچیلیق ایچینده گشجه نی سحره چیخارتدی. بیردن—بیره دونن اوندان کؤمکلیک ایسته ین کس هارای چکیب [پشه] اونوکؤمگه چاغیردی. موسی اونا دئدی: «دوغرودان دا سن آچیق—آشکارا بیر شر—شورسن».
- ۱۹ [موسی] اونلارین هر ایکىسی نین دوشمنی اولانا طرف یوگورمک ایسته پنده دئدی: «یا موسی! سن دونن بیرینی ووروب اولدوردیون کیمی منی ده اولدورمک ایسته بیرسنمی؟ سن پسر اوزونده اصلاح ائدنلردن اولماق ایسته میرسن، سن ساده جه قولو زوربالیق ائتمک ایسته بیرسن».
- ۲۰ شهرین اوزاق سمتیندن بیر کیشی چاپاراق گلیب دئدی: «یا موسی! اعیانلار سنی اولدورمک باره سینده مصلحتله شیرلر. [شهردن] چیخ! من، حقیقتاً، سنین اوچون خئیر خواهلاردانام».
- ۲۱ موسی قورخاراق نگرانچیلیق ایچینده چیخدی و دئدی: «پروردگارا! منی ظالم قومدن قورتار!»

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَى رَبِّي أَنْ يَهْدِيَنِي سَوَاءَ السَّبِيلِ
 ﴿٢٦﴾ وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِنَ النَّاسِ يَسْقُونَ
 وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمُ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا
 قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّى يُصْدِرَ الرِّعَاءُ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴿٢٧﴾ فَسَقَى
 لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ
 خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٢٨﴾ فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ
 قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا
 فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ
 الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبَتِ اسْتَأْجِرْهُ إِنَّ
 خَيْرَ مَنْ اسْتَأْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ ﴿٣٠﴾ قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ
 أُنْحِكَ إِحْدَى ابْنَتَي هَاتَيْنِ عَلَى أَنْ تَأْجُرَنِي ثَمَانِي حِجَجٍ
 فَإِنْ أَتَمَمْتُ عَشْرَ فَنٍ عِنْدِكَ وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَمْلُكَ
 عَلَيْكَ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّاحِينَ ﴿٣١﴾ قَالَ
 ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ قَضَيْتُ
 فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ وَاللَّهُ عَلَى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٣٢﴾

- ۲۲ و مَدَیْن [شهرینه] طرف یۆنلیدیگی زمان [اۆز-اۆزونه] دئدی: «اولا بیلسین کی، رَیِّم منه دوغرو یولو گۆستره چک».
- ۲۳ و مَدَیْن سویونا چاتدیقدا اورادا بیر دسته آدمی حیوانلارینی سوواردیغینی و اونلارین آشاغیسیندا ایکی قیزین دا [اۆز قویونلارینی سودان] اوزاق اتدیکلرینی گۆروب دئدی: «بو نه ایشدیر؟» دئدیلر: «چویانلار سوواریپ قاییتمایینجا بیز [قویونلاریمیزا] سو وئرمه ریک، آتامیز ایسه یاشلی بیر قوجادیر».
- ۲۴ اونلارین [قویونلارینی] سوواردی. سونرا کۆلگه لیگه چکیلیب دئدی: «پروردگارا! من سنین منه نازل اتدیگین هر خثیره محتاجام».
- ۲۵ او ایکی قیزدان بیرری اوتانا-اوتانا اونون یانینا گلیب دئدی: «آتام، بیزیم [قویونلاری] سوواردیغی نین موزدونو اۆده مک اوچون سنی چاغیریر».
- [موسی] اونون یانینا گلیب باشینا گلنلری اونا سؤیله دیکده او دئدی: «قورخما! ظالم قومدن قورتولدون».
- ۲۶ او ایکی [قیزدان] بیرری دئدی: «آتاجان اونو اجیر توت، چونکی بو، اجیر توتدوغون کیمسه لرین داها یاخشیسیدیر، هم گوجلور و هم ده اعتبارلی دیر».
- ۲۷ [شعیب] دئدی: «سککیز ایل منه ایشله مک شرطی ایله بو ایکی قیزیمدان بیریسینی سنه آره وئرمک ایسته ییرم. اگر سن تماملایب اون ایله چاتدیرسان، بو، سنین اۆز اختیاریندادیر، من سنی چتینلیگه سالماق ایسته میرم. انشاءالله منیم صالحلردن اولدوغومو گۆره جکسن».
- ۲۸ [موسی] دئدی: «بو [دئدیگین] سنینله منیم آرامیزدادیر. بو ایکی مدَیْن هاتسینی تماملاسام، منه هتج بیر سورغو-سوال یوخذور. آله دا بو دئدیگیمیزه شاهیددیر».

فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَىٰ الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ آنَسَ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ
 نَارًا قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمْ
 مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٢٨﴾
 فَلَمَّا آتَاهَا نُورًا مِنْ شَاطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ
 الْمُبَارَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَنْ يَكُ مَوْسَىٰ إِنِّي أَنْزَلْتُ إِلَيْكَ
 ﴿٢٩﴾ وَأَنَا لِيَّ عَصَاكَ فَلَمَّا رَاها تُهَزُّكَ آمَنَّا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا
 وَلَمْ يُعَقِّبْ يَا مَوْسَىٰ أَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ ﴿٣٠﴾ أَسْنُوكَ
 يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْجُجُ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ وَاضْمُمْ إِلَيْكَ
 جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَلَذَلِكَ بُرْهَانُ مِنْ رَبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ
 وَمَلَأَتْهُمْ أَنْهَهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٣١﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي قُلْتُ
 مِنْهُمْ نَفْسًا فَآخَأَفُ أَنْ يَقْتُلُونِ ﴿٣٢﴾ وَأَخِي هَارُونُ هُوَ
 أَفْضَعُ مِنِّي لِسَانًا فَارْسِلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِي إِنِّي
 أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ﴿٣٣﴾ قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ
 بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطَانًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا
 بِآيَاتِنَا أَنْتُمْ وَمَنِ اتَّبَعَكُمْ كَمَا نَالُوا الْبُؤْسَ ﴿٣٤﴾

- ۲۹ موسیٰ او مدتی تماملایب آروادینی آپاردینی زمان طور [داغی نین] یاتیندا بیر اود گوردو. دلدی: «بورادا» دایانین! من بیر اود گوردوم. اوندان سیزه بلکه بیر خبر و یا اوددان بیر کوز گتیره بیلدیم کی، فیزشاسینیز».
- ۳۰ اورایا چاندینی زمان، وادی نین ساغ طرفیندن و او مبارک مقامدان آغاجدان سس گلدی کی: «یا موسی! منم! من، عالمترین ربی [اولان] اَللّٰهُمَّ».
- ۳۱ «عصائی آت!» [موسی] عصائین ایلان کیمی آچیلیپ قیوریلدیغینی گوردو کده دالینا باخمادان دؤنوب قاچدی. [اونا دئییلدی:] «یا موسی بری گل! قورخما سن اماندا اولانلاردانسان».
- ۳۲ الینی قولتوغونا قوی کی، عیسیز آغ-آبیاق (پار-پار یاریلدایان) چیخسین. قورخودان [چیخماغین اوچون] قوللارینی قویوتونا قوی! [بو] سنین ربین طرفیندن فرعون و اونون اعیانلارینا [آپاراجاغین] ایکی معجزه دیر. اونلار حقیقتاً، فاسق بیر قۇمدورلر.
- ۳۳ دلدی: «پروردگارا! من بونلاردان بیر نفر اولدورموشم، قورخورام کی، منی اولدوره لر».
- ۳۴ «و قارداشیم هارون دانیشیقدا مندن بلاغتلی دیر، اونو منیمله بیرلیکده منه کؤمک گؤنلر کی، منیم [سؤزلریمی] تصدیق ائتسین، قورخورام کی، منی تکذیب الله لر».
- ۳۵ بویوردو: «تتزلیکله قارداشی نین [واسیطه سیله] قولونو گوجلندیره جه ییک. سیزین هر ایکینیزه ده الله بیر اوستونلوك وئره جه ییک کی، بیزیم آیه لریمیزین سایه سینده سیزه ال تاپا بیلیمیه جکالر. سیز و سیزه تابع اولانلار غالب گله جکسینیز».

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا يَتَذَكَّرُ أَلَّا
سِحْرٌ مُفْتَرٍ وَمَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ
﴿٢٧﴾ وَقَالَ مُوسَى رَبِّي أَعْلَمُ بِمَنِ جَاءَ بِالْهُدَى مِنْ عِنْدِهِ
وَمَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارَاتِ لَهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ
﴿٢٨﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِي
فَأَوْقِدْ لِي يَا هَامَانُ عَلَى الطِّينِ فَاجْعَلْ لِي صَرْحًا لَعَلِّي
أَطَّلِعُ إِلَى إِلَهِ مُوسَى وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ
وَأَنَّهُ كَبَرُهُمْ عُجُوذُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوا
أَنَّهُم إِلَانَا لَا يُرْجَعُونَ ﴿٢٩﴾ فَآخَذْنَاهُ وَجُودَهُ فَنَبَذْنَاهُ
فِي الْيَمِّ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٣٠﴾
وَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً يَدْعُونَ إِلَى الْتَارِ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ
لَا يُنصَرُونَ ﴿٣١﴾ وَاتَّبَعْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً
وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ ﴿٣٢﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى
الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَى بَصِيرًا
لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٣٣﴾

- ۳۶ موسی بیزیم آچیق-آیدین آیه لریمیزی اونلارلا گتیردیکده دلدیلر: «یو، اویدورولموش سنحردن غیرری بیر شنی دئییلدیر. هنج قاباقکی آتا-بابالاریمیزدان دا بئله [بیر شنی] ائشیتمه میشیک».
- ۳۷ موسی دا دئدی: «منیم رَیم، اؤز طرفیندن هدایت گتیرن و آخرت ائوی نین [یاخش] عاقبتی اونا نصیب اولان شخصین [حالینی] یاخشيجا بیلیر. حقیقتاً، ظلمکارلار نجات تاپمازلار».
- ۳۸ و فرعون دئدی: «ای اعیانلار! من سیزین اوچون اؤزومدن غیرری بیر تانری [اولدوغونو] بیلیمیرم. ای هامان! منیم اوچون پالچیق اوستونده اود قالا (کریج بیشیر) و منیم اوچون [اوجا] بیر بورج دوزلت، بلکه بویلا نیب موسانین آلهیننی تاپدیم. من، حقیقتاً، اونو یالانچیلاردان گمان ائدیرم».
- ۳۹ او و اونون اوردوسو یئر اوزونده حق سیز یئر تکررلک گؤستر دیلر و ائله گمان ائدیلر کی، بیزیم پانیمیزا قایتاریلمایا جاقلار.
- ۴۰ نهایت، اونو و اوردوسونو توتوب دریایا آندیق، باخ گؤر ظلمکارلارین آخر-عاقبتی نجه اولدو.
- ۴۱ و اونلاری اودا چاغیران رهبرلر آدلاندیردیق و قیامت گونو کؤمک ائدیلیمه جکلر.
- ۴۲ و بو دونیادا اونلارین دالارینجا لعنت باغلادیق و قیامت گونونده ده اییره نج کیمسه لردن اولاجاقلار.
- ۴۳ دوغرو دان دا، اولکی نسللری هلاک ائتدیکدن سونرا انسانلارلا ایشیق، هدایت و رحمت اولماسی اوچون موسایا کتاب وئردیک کی، بلکه نصیحت قبول ائتسینلر.

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَى مُوسَى الْأَمْرَ
وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿١٤﴾ وَلَكِنَّا أَنشَأْنَا قُرُونًا
فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ
تَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿١٥﴾
وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَكِنْ رَحِمَهُ مِنْ
رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَتْهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ
﴿١٦﴾ وَلَوْلَا أَن تَصِيبَهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا
رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ وَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
﴿١٧﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا لَوْلَا يُوتَىٰ مِثْلَ مَا
يُوتَىٰ مُوسَىٰ أَوْ لَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَٰ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ قَالُوا سِحْرَانِ
تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلِّ كَافِرُونَ ﴿١٨﴾ قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ
مِنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَا أَتَّبِعُهُ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿١٩﴾ فَإِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ
أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِنَ
اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٠﴾

- ۲۴ [پیغمبر لیک] ایشی [نی] موسایا تاپشیر دیغمیز زمان سن [طورون و یا وادی نین] غرب طرفینده دئییلدین و شاهیدلردن [ده] دئییلدین.
- ۲۵ و لاکین بیز بیر چوخ نسللر یاراتدیق، اونلارین عؤمورلری اوزون اولدو. و سن مدین ساکنلری نین آراسیندا دئییلدین کی، بیزیم آیه لریمیزی اونلارا اوخویاسان. لاکین [اونلارین خبر لرینی سنه] گونده رن بیزیک.
- ۲۶ [موسائی] سسله دیغمیز زمان سن طورون یانیندا دئییلدین، لاکین [بو] سنین ریندن بیر رحمتدیر کی، سندن قاباق اوزلرینه بیر خبردارلیق ائدن گلمه یین قومی خبردارلیق الله سن، بلکه اونلار نصیحت قبول ائتدیلر.
- ۲۷ و سنی گؤندر دیک کی، اوز عمللری اوزوندن باشلارینا بیر مصیبت گلدیکده : «پروردگارا! بیزه بیر پیغمبر گونده ریدین کی، سنین آیه لرینه تابع اولایدیق و ایمان کتیرنلردن اولایدیق»، — دئمه سینلر.
- ۲۸ بیزیم طرفدن اونلارا حق گلدیگی زمان دئدیلر : «نینه موسایا و فریلن [معجزه لرین] مثلی بیزه ورمیلیر؟» مگر قاباقجاندان موسایا و فریلنه کافر اولوب دئمه دیلر کی : «بیر — ییری ایله کؤمکلشن ایکی ساحر دیر». مگر دئمه دیلر کی : «بیز، تامیله انکار ائدیریک؟»
- ۲۹ [یا محمد!] دئ : «اگر دوز دییر سبیزسه، الله طرفیندن بو ایکیسیندن دها یاغشی هدایت ائدن بیر کتاب کتیرین کی، من اونا تابع اولوم».
- ۵۰ اگر سنه جواب ورمسه لر ییل کی، اونلار آنجاق اوز هوا — هوسلری نین (نفسی ایستکلری نین) تابعلیگینده دیرلر. اللهدان بیر هدایت اولمادان اوز هوا — هوسینه اویان کیمسه دن دها آزغین کیم اولاییلر؟ شبهه سیز کی، الله ظالم قومی هدایت ائتمز.

وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾ الَّذِينَ
 آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذَا
 يُنْزِلُ عَلَيْهِمْ قَالُوا آمَنَّا بِهِ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا
 مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ﴿٥٣﴾ أُولَئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ
 بِمَا صَبَرُوا وَيَذَرُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
 يُنفِقُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا
 أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ
 ﴿٥٥﴾ إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ
 يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾ وَقَالُوا إِنْ يَتَّبِعِ الْهُدَى مَعَكَ
 تَخْطِفُ مِنْ أَرْضِنَا أَوْ لَمْ تُنْكِنْ لَهُمْ حَرَمًا آمِنًا يُجْنَى إِلَيْهِ ثَمَرَاتُ
 كُلِّ شَيْءٍ رِزْقًا مِنْ لَدُنَّا وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾ وَكَذَلِكَ
 مِنْ قَرْيَةٍ بَطَرَتْ مَعِيشَتَهَا فَبَلَكَ مَسَاكِينُهُمْ لَمْ تَسْكَنْ مِنْ بَعْدِهِمْ
 إِلَّا قَلِيلًا وَكَانَ نَحْنُ الْوَارِثِينَ ﴿٥٨﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ
 الْقُرَى حَتَّى يَبْعَثَ فِي أُمِّهَا رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا
 وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَى إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ ﴿٥٩﴾

- ۵۱ حقیقتاً، بیز [قرآنین آیه لرینی] بیر-ییری نین آردینجا گؤندردیک کی، بلکه اونلار نصیحت قبول ائتسیلر.
- ۵۲ قاباقجadan اؤزلرینه کتاب وئردیکلریمیز کسلر، اونلار [قرآنا] ایمان گتیرلر.
- ۵۳ و اونلارا [ایو کتاب] اوخوندوغو زمان دئیرلر: «بیز اونا ایمان گتیردیک، دوغرودان دا او حق اولاراق رییمیزدن گلن [بیر کتاب] دیر. اوندان قاباق دا بیز مسلمان ایدیک.
- ۵۴ اونلارا صبر ائتدیکلرینه گؤره ایکی قات اجر وئریله جکدیر. بونلار، پسلیگی یاخشیلیقلا دفع ائدرلر و اؤزلرینه وئردیگیمیز روزی دن انفاق ائدرلر.
- ۵۵ و بوش سؤز ائتتیدیکلری زمان، اوندان اوز چشور و دئیرلر: «بیزیم عمللریمیز بیزه، سیزین عمللرینیز ده سیزه عائددیر؛ ساغ اولون؛ بیز جاهلرله جهل الله مک ایسته مریک».
- ۵۶ شبیه سیز کی، سن ایسته دیگین کسی هدایت ائده بیلمزسن، لاکین آلله ایسته دیگی هر کسی هدایت ائدر و او هدایت لایق اولانلاری داهایا یاخشی ییلر.
- ۵۷ و دئدیلر: «اگر بیز سنیلله بیرلیکده هدایت تابع اولساق، اؤز پوردوموزدان دپده رگین دوشه جه یک». مگر بیز اونلاری اؤزوموزدن بیر روزی اولاراق هر یترین محصولونون ییغیشیب گتیریلدیگی آمن-آمان اولان مقدس بیر یترده ساکن ائتمه دیک می؟ لاکین اونلارین چوغو بیلمیرلر.
- ۵۸ بیز، خوش پاشایشلاری [اؤزلرینی] سرمست ائدن نچه-نچه شهرلرین [اهلینی] هلاک ائتدیک. اؤزلریندن سونرا آز بیر دوشرگه لردن ساوایی مسکون اولونمایان اونلارین یوردلاری بودور. و اونلارا بیز وارث اولدوق.
- ۵۹ سننن ریین [قاباقجadan] مرکزلرینه آیه لریمیزی اوخویان بیر پیغمبر گؤندرمه میش شهرلری هلاک ائدن اولمادی و بیز اهالیسی ظالم اولان شهرلردن غیریسینی هلاک ائتمه دیک.

وَمَا أَوْتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَزِينَتُهَا وَمَا عِنْدَ
اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٥﴾ أَفَمَنْ وَعَدْنَاهُ وَعْدًا
حَسَنًا فَهُوَ لَا فِيهِ كُنْ مَتَّعْنَاهُ مَتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٦٦﴾ وَيَوْمَئِذٍ دِيهَمٌ فِيقُولُ إِنَّ
مُشْرَكَائِي الَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٧﴾ قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ
رَبَّنَا هَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَغْوَيْنَا أَغْوَيْنَاهُمْ كَمَا غَوَيْنَا تَبَرَّأْنَا إِلَيْكَ
مَا كُنَّا بِمُتَّبِعِينَ إِيَّاكَ يَا نَارِ الْعِبَادُونَ ﴿٦٨﴾ وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ
فَمَدَّعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ
﴿٦٩﴾ وَيَوْمَئِذٍ دِيهَمٌ فِيقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧٠﴾ فَمِيتَ
عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿٧١﴾ فَأَمَّا مَنْ تَابَ
وَأَمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسَىٰ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ﴿٧٢﴾
وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ سُبْحَانَ
اللَّهِ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٧٣﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ
صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٤﴾ وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ
الْحَمْدُ فِي الْأُولَىٰ وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧٥﴾

- ۶۰ سیزه وئرلن هر شئی دنیا حیاتی نین گذرانی و بر-بزه یی دیر. آلهین پانیندا اولان ایسه خئیرلی و قالاندیر، هئج دوشونمورسونوزمو؟
- ۶۱ [ایره لی ده] قوووشاجافی گوزله بیر وعده وئردیگیمیز شخص، دنیوی حیات گذرانی وئردیگیمیز، سونرا دا قیامت گونونده [سورغو-سوال اوچون] حاضر ائدیله جکلردن اولان کیمسه کیمیدیرمی؟
- ۶۲ او گون [آله] اونلاری چاغیریب بویورار کی: «گمان ائتدیگینیز شریکلریم هاردادیر؟»
- ۶۳ [عذاب] حؤکمؤ علیه لرینه واجب اولانلار دنیه جکلر: «پروردگارا! بیزیم آزدیردیقلاریمیز کیمسه لر بونلاردیر، اؤزوموز آزدینیمیز کیمی اونلاری دا آزدیردیق. سنه اونلاردان برائت ائدیریک، [اصلینده] اونلار بیزه پرستش ائتمیردیله.»
- ۶۴ اونلارا دئییلر: «شریکلرینیزی چاغیرین!» اونلار چاغیراجاقلار، لاکین اونلار جواب وئرمیه جکلر و اونلار عذابی گؤروب [آرزو الله جکلر کی،] کاش هدایت تاپمیش اولایدیلار.
- ۶۵ او گون آله اونلاری چاغیریب بویورار: «منیم پیغمبرلریمه نه جواب وئردینیز؟»
- ۶۶ او گون بوتون خبرلر اونلارا کور اولار (کلیب چاتماز) و بیر-بیرلریندن سوروشا ییلمزلر.
- ۶۷ توبه ائدن، ایمان گئیرن صالح عمل ائدن کیمسه ایسه، نجات تاپمیشلاردان اولدوغونا بیر اومید واردیر.
- ۶۸ سنین ریین ایسته دیگینی یارادار و سنچر، اونلارین سنچگی حقلری یوخدور. آله اونلارین شریک قوشدوقلاریندان پاک و اوچادیر.
- ۶۹ و سنین ریین اونلارین سینه لرینده گیزلتدیکلرینی و آشکار ائتدیکلرینی ده بیلیر.
- ۷۰ و او، اؤزوندن غیری بیر تائری اولمایان آله دیر. دنیا دا و آخرتده حمد، تمامیه، اونا مخصوصدور. حؤکم اونوندور و اونا طرف قاناریلاجاقسینیز.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ الَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ
 الْقِيَمَةِ مِنَ اللَّهِ غَيْرُهُ يَأْتِيكُمْ بِضِيَاءٍ أَوْ لَظْلَمَةٍ ۖ أَفَلَا تَسْمَعُونَ ﴿٧١﴾
 قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ
 الْقِيَمَةِ مِنَ اللَّهِ غَيْرُهُ يَأْتِيكُمْ بِبَلَدٍ أَوْ لَيْلٍ ۖ أَفَلَا
 تُبْصِرُونَ ﴿٧٢﴾ وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا
 فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ۚ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَيَوْمَ
 يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٧٤﴾
 وَتَزْعُمَانِ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ
 فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٧٥﴾
 إِنَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَغَى عَلَيْهِمْ وَآتَيْنَاهُ مِنَ
 الْكُنُوزِ مَا أَنْ مَفَاحِجُهُ لَشَتَا بِالْعُصْبَةِ أُولِيَ الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ
 لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾
 وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ
 الدُّنْيَا وَآخِزْ بِمَا آخَرَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفُسَادَ
 فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿٧٧﴾

- ۷۱ دئی: «بیر دئیین گۆرک، اگر آله گشجه نی قیامت گونونه قدهر سیزین اوستونوزده دائمی اتسه، آلهدان غیرى هانسی تانری سیزه بیر ایشیق گتیره ییلا! مگر ائشیتیمیر سینیزمی؟»
- ۷۲ دئی: «نه فکرده سینیز، اگر آله قیامت گونونه قدهر گوندوزو سیزین اوچون دائمی اتسه، آلهدان غیرى هانسی تانری سیزین اوچون بیر گشجه گتیرر کی، اوندا دینجله سینیز؟ مگر گۆرمورسونوزمو؟»
- ۷۳ اۆز مرحمتیندن سیزین اوچون گشجه نی و گوندوزو یاراتدی کی، اوندا (گشجه ده) دینجله سینیز و [بوندا] اونون فضل — کرمیندن [روزی] آختاراسینیز، بلکه شکر ائله سینیز.
- ۷۴ او گون، آله اونلاری چاغیریپ بویورار: «گمان ائتدیگینیز شریک لیریم هاردادیز؟»
- ۷۵ هر امتدن بیر شاهید چیخاردیب، دئیهریک: «اۆز دلیلرینیزی گتیرین!» اوندا ییلر لر کی، حق آله یندیر و اویدورموش اولدوقلاری شیلر اونلارین [گۆزلریندن] اییب گئدر.
- ۷۶ قارون موسائین قۇموندن ایدی، اونلارا ظلم ائتدی و بیز اونا ائله خزینه وئرمیشدیک کی، آچارلاری، قوتلی بیر دسته یه آغیر گلردی. بیر گون قۇمو اونا: «شادلیق اتمه! چونکی آله [لووغالانیب] شادلیق ائدنلری دوست توتماز»، — دئدی.
- ۷۷ آله یین سنه وئردیگی شیلرده آخرت ائوینی آختار و دنیا داکى پایینی دا اونوتما! و آله یین سنه یاخشى لىق ائتدیگی کیمی یاخشى لىق ائت! یئر اوزونده فساد آر دینجا اولما! اونا گۆره کی، آله فتنه — فساد تۆره دنلری سئومز.

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي أَوَلَمْ يَعْلَم أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ
 مِنْ قَبْلِهِ مِنْ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا
 وَلَا يُسْأَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ
 قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ
 قَارُونُ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٧٩﴾ وَقَالَ الَّذِينَ يُؤْتُوا الْعِلْمَ
 وَيَلَكُمْ ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا
 يُلْقِيهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ ﴿٨٠﴾ فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ
 فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ
 مِنَ الْمُنْصَرِينَ ﴿٨١﴾ وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَتَّعُوا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ
 يَقُولُونَ وَيَسُبُّوا اللَّهَ يَسُبُّوا الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
 وَيَقْدِرْ لَوْ لَا أَنَّ مِنَ اللَّهِ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَاوِيكَانَهُ لَا يُفْلِحُ
 الْكَافِرُونَ ﴿٨٢﴾ تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ
 عُلُوكَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلنَّاقِينَ ﴿٨٣﴾ مَنْ
 جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى
 الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾

- ۷۸ [قارون] دئدی: «بونلاری منده اولان علم سایه سینده آلدی اتمیشم». مگر بیلیمپردی کی، آله اوندان اولکی نسللرده اوندان داها قوتلی و داها وارلارینی محو اندیدیر؟ گناهکارلارین [بللی اولدوقلاری اوچون] گناهلاریندان اصلا سوروشولماز.
- ۷۹ [بیر گون قارون] اوز احتشامی ایچینده قومونون قنشرینه چیخدی. دنیا حیاتی ایستینلر دلدیلر: «کاش کی، قارون وئرلن [دولتین مثلی] ییزه ده وئرله یدی. حقیقتاً، او، بؤیوک بخت صاحیدیر».
- ۸۰ اوزلرینه علم وئرلن کیمسه لر ایسه بئله دلدیلر: «ای اولسون سیزه! ایمان گتیریب صالح عمل ائدن کیمسه اوچون آلله ن ثوابی داها یاخشیدیر». و بونا آنجاق صبر ائدنلر چاتارلار.
- ۸۱ نهایت، قارونو اتوی ایله بیرلیکده یثره باتیردی. آله مقابله نده اونا کؤمک ائله ییلن هتج بیر دسته یوخودو؛ اؤز ده اؤزونه بیر کؤمک ائله بیلیمه دی.
- ۸۲ دونن اونون یثرینده اولماغی آرزو ائدنلر دؤنوب سحر دئییردیلر: «ای اولسون! دلمک، آله اؤز بنده لریندن بیرینی ایسته سه روزیسی آرتیرار و یا ایسته سه، تنگیشدیره ر. اگر آله ییزه لطف ائتمه سیدی، بیزی [ده] یثره باتیراردی. دلمک، کافر لر نجات تاپما یاچاقلاریمیش!»
- ۸۳ بو آخرت اتوی ایسه، ییز اونو یثر اوزونده تکیرلک ائتمه ینلره و فتنه —فساد توره تمه ینلره وئر ریگ و گؤزه ل عاقبت متقیلریندیر.
- ۸۴ هر کس یاخشی عمل گتیره اونا بوندان داها یاخشیس وئرلر و هر کس پيس عمل گتیره، پيس عمللر ائدنلره نکجه عمللری نین جزاسی وئرلر!

إِنَّا الَّذِي فَوَضَّ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَأْدِكَ إِلَى مَعَادٍ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ مَنْ
جَاءَ بِالْهُدَى وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ٥ وَمَا كُنْتَ تَرْجُو أَن يُلْقَى إِلَيْكَ
الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِلْكَافِرِينَ ٦ وَلَا
يُصَدِّقُكَ عَنْ آيَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أُنْزِلَتْ إِلَيْكَ وَادْعُ إِلَى رَبِّكَ وَلَا
تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ٧ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا
هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ٨

سُورَةُ النَّازِعَاتِ
الْغَنِيَّةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الَّذِينَ أَحْسَبَ النَّاسُ أَن يُتْرَكُوا أَن يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ
لَا يُفْتَنُونَ ٩ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ
اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ ١٠ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ
السَّيِّئَاتِ أَن يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ١١ مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ
اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ١٢ وَمَنْ
جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ١٣

- ۸۵ قرآنی سنه واجب بویوران کس (آله) قطعاً سنی قاییداجاغین یشره قایتاراجاقدیر. دئ: «رَبِّیْم، کیمین هدایتله گلدیگینی، کیمین ده آچق-آشکار آزعیتلیدا اولدوغونو داها یاخشی بیلیر».
- ۸۶ قرآنین سنه نازل اولاجاغینا اومید ائتمیردین. [بو ایسه] سنین ریتندن آنجاق بیر رحمت ایدی. دئمک، کافرله اصلاً آرخا دورما!
- ۸۷ آللهین آیه لری سنه نازل ائدیلمدن سونرا گؤزله سنی اونلاردان چکیندیرمه سینلر. اؤز ریتنه طرف دعوت ائت و مشرکلدن اولما!
- ۸۸ و آللهل یاناشی آیری بیر تاترنی چاغیرما (عبادت ائتمه)، اوندان (آلهلدهن) غیری هئچ بیر تاتری یوخدور. آللهین ذاتیندان باشقا هر شی محو اولاندیر. حؤکم اونا مخصوصدور و اونا طرف قایتاریلاجاقسینیز.

عنکبوت سوره سی [۲۹]

بو سوره قرآن-کریمین ایگیرمی دوققوزونجو سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۶۹) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهین آدی ایله

- ۱ الم (الف، لام، میم).
- ۲ آیا انسانلار بئله حساب ائدیرلر کی، محض: "ایمان گتیردیک"، - دئمکله اونلاردان ال چکیلیپ، اونلار امتحان اولونما یا جاقلاقلار؟
- ۳ و شبهه سیز کی، اونلاردان اوکی لری امتحانا چکمیشیک. آله، حؤکماً دوغرو داتیشانلاری دا معین لشدیرملیدیر، بالان دانیشانلاری دا معین لشدیرملیدیر.
- ۴ یوغسا پس عمللر ائدن کسلر ییزیم الیمیزدن قورتولوب قاچا بیله جکلرینی گمان ائدیرلر؟ اونلار نئجه ده پس حؤکم ائدیرلر.
- ۵ آللهل راستلاشا جاغینی اومید ائدن شخص (بیلسین کی)، آللهین [معین ائدیگی] اجل، حؤکماً گله جکدیر و او، ائشیدن و بیلندیر.
- ۶ هر کس [آله یولوندا] چالیشیرسا، اصلینده اؤزو اوچون چالیشیر. حقیقتاً، آله، مطلق عالملردن (اهلیندن) غنی دیر.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُنَّ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ
بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا وَإِنْ جَاهِدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ
فَلَا تُطِعْهُمَا إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ فَأَنْتُمْ بِنُكُتِكُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾
وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ
﴿٩﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ
جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ مِنْ رَبِّكَ
لَيَقُولَنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ
الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾ وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ
الْمُنَافِقِينَ ﴿١١﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اتَّبِعُوا
سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطَايَاكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ خَطَايَاهُمْ
مِنْ شَيْءٍ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٢﴾ وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَنْتُمْ لَا مَع
أَثْقَالِهِمْ وَلَيَسْتَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿١٣﴾
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ
إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٤﴾

- ۷ ایمان گتیریب صالح عمل ائدنلرین گناهارلارینی اونلاردان مطلق سیلریک و اونلارا اتدیکیلری عمللردن داهای گوزهل اجر وئره ریک .
- ۸ و انسانا تاپشیردین کی، آنا-آناسینا یاغشی لیق اتسین، اگر سنی علمین اولمادینی (بیلمه دیگین) بیر شئی منه شریک قوشماغینا وادار اتسه لر، اوندای اونلارا (آنا-آنایا) اطاعت اتمه! دؤنوشونوز منه طرفدیر. او زمان نه لر اتدیکلرینیزی سیزه خبر وئره جگم .
- ۹ ایمان گتیریب صالح عمللر ائدنلر ایسه، البتّه اونلاری صالحلرین جرگه سینّه داخل اتده جه ییک .
- ۱۰ انسانلار آراسیندا ائله سی ده واردیر کی، دئییر : «آلله ایمان گتیردیک». [آما] آلله یولوندا اذیتنه دوشدو کده انسانلارین اذیتینی آلله یین عذابی کیمی حساب ائدیر. و اگر سنین ریئندن بیر ظفر گلسه، البتّه دیرلر کی : «بیز سیزینله ایپیک». مگر آلله عالمترین [اهلی نین] اوره کلرینده اولانلارا داهای عالیم دئییلدیرمی؟
- ۱۱ آلله، حقیقتاً، ایمان گتیرنلری ده معین لشدیرملیدیر و منافقلری ده معین لشدیرملیدیر .
- ۱۲ کافرلر ایمان گتیرنلره دیرلر : «بیزیم یولوموزو توتوب گئدین، گناهارلارینیز بیزیم بویونموزا!» لاکین اونلار، بونلارین گناهارلاریندان هئچ بیر شئی بویونلارینا گؤتورن دئییللر. حقیقتاً، اونلار بالانچی دیرلار .
- ۱۳ اونلار، مطلقاً، اؤز یوکلرینی (گناهارلارینی) و اؤز یوکلریله برابر داهای نئچه یوکلری داشییاجاقلار و قیامت گونو افترا ایدوردوقلاری شیلردن اؤترو مطلق سورغو-سوالا چکیلر .
- ۱۴ و نوحو اؤز قومونه [پیغمبر] گؤندر دیک، اونلارین آراسیندا مین ایلدن اللی [ایل] اسکیک قالدی. سونرا ظالم اولدوقلاری حالدا طوفان اونلاری پاخالادی .

فَأَنجَيْنَاهُ وَأَصْحَابَ السَّفِينَةِ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٥﴾
وَأِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ذَلِكُمْ خَيْرٌ
لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾ إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا وَتَخْلُقُونَ
إِفْكًَا إِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ
لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِندَ اللَّهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ
وَاشْكُرُوا لَهُ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَإِنْ تُكَذِّبُوا فَقَدْ
كَذَّبَ أُمَمٌ مِّن قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ
الْمُبِينُ ﴿١٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ
إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١٩﴾ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ
فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنشِئُ النَّشْأَةَ
الْآخِرَةَ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ
وَيَرْحَمُ مَن يَشَاءُ وَإِلَيْهِ تُقْبَلُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي
الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا
نَصِيرٍ ﴿٢٢﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ أُولَٰئِكَ
يَكُونُوا مِن رَّحْمَتِي وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٣﴾

- ۱۵ اونو و گمیده کیلری قورتاردیق، اونو (گمینی) عالملره بیر عبرت اتدیک.
- ۱۶ [یا محمد!] ابراهیمی ده [یادانت] کی، اوز قۇمونه دئدی: «آلله عبادت ائدین و اوندان قورخون! بو سیزین اوچون خئیرلیدیر، اگر بیلسه نیز».
- ۱۷ حقیقتاً، سیز آلله قویوب بوتلره عبادت ائدیرسینیز و یالان اویدورورسونوز. شهبه سیز کی، آلله دان غیری عبادت ائتدیکلرینیز [تانریلار] سیزه هئچ بیر روزی وئرمگه قادر دئییلدیرلر. روزینی آلله یانیندا آختارین! اونا عبادت ائدین و اونا شکر ائدین! چونکی اونا طرف قایتاریلاجاقتیر.
- ۱۸ و اگر تکذیب ائتسه نیز؛ [بیلین کی،] سیزدن اولکی ائتلر ده تکذیب ائتدیلر؛ پیغمبره ایسه آچیق-آیدین تبلیغ اتمکدن غیری [بیر وظیفه] یوخدور.
- ۱۹ مگر گۆرمه ییبلر کی، آلله یاراتماغا نجه باشلاییر، سونرا دا [نجه] اونو (یارانیشی) قایتارییر. حقیقتاً، بو (نزه دن یاراتماق)، آلله اوچون چوخ آساندیر.
- ۲۰ دئ: «یئر اوزونده گزیب دولانین و گۆرون کی، آلله یاراتماغا نجه باشلاییب، سونرا سونونجو یارادیلشی دا یاراداجاقدیر». حقیقتاً، آلله هر بیر ایشه قادردیر.
- ۲۱ ایسته دیگینه عذاب وئرن، ایسته دیگینه ده رحم ائدر و اونا طرف دؤندرله جکسینیز.
- ۲۲ سیز نه یئر اوزونده، نه ده گۆیده آلله عاجزلندیره بیلمزسینیز، آلله یین مقابلینده هئچ بیر دوستونوز و کۆمگینیز یوخدور.
- ۲۳ آلله یین آیه لرینی و اونا راستلاشماغی انکار ائدنلر منیم رحمتیمدن مایوس اولوبلار، اولار اوچون آغریلی عذاب واردیر.

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ
 حَرِّقُوهُ فَأَنْجَاهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ
 يُؤْمِنُونَ ﴿٢١﴾ وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا مَّوَدَّةَ
 بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم
 بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا وَمَأْوِيكُمُ النَّارُ
 وَمَالَكُمْ مِّن نَّاصِرِينَ ﴿٢٢﴾ فَأَمَّنَ لَهُ لُوطٌ وَقَالَ
 إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٣﴾
 وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ
 النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ وَاتَّخَذَ أُخْرَاهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ
 فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٢٤﴾ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ
 إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ
 الْعَالَمِينَ ﴿٢٥﴾ أَتَيْتَكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقَاطِعُونَ السَّبِيلَ
 وَتَأْتُونَ فِي نَادِيكُمْ الْمُنْكَرَ فَمَا كَانَ جَوَابَ
 قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اتُّخِذَ بَعْدَ اللَّهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ
 الصَّادِقِينَ ﴿٢٦﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ ﴿٢٧﴾

- ۲۴ اونون قۇمونون جوابی : «اولدورون اونو و یا یاندیرین اونو!» — دئمکدن غیرى بیر شئی دئییلدی . سونرا آله اونو اوددان قورتاردی . حقیقتاً ، بوندا ایمان گتیرن قوم اوچون عبرتلر واردیر .
- ۲۵ و [ابراهیم] دئدی : «دنیا حیاتیندا ، آلهی قویوب بیر دسته بوتلری اؤز آرانیزدا دوستلوق [واسیطه سی] اتدینیز ، قیامت گونو بعضی نیز بعضی نیزی انکار الله جک و بعضی نیز بعضی نیزه لعنت دئییه جک . یثربیز جهنمدیر و سیزین اوچون هتج بیر کؤمکچی یوخدور» .
- ۲۶ لوط اونا ایمان گتیردی و [ابراهیم] دئدی : «من ریسمه طرف هجرت اتمه لی یم ، حقیقتاً ، او عزت و حکمت صاحبی دیر» .
- ۲۷ و بیز اونا اسحاقی و یعقوبو عطا اتدیک و نسلی اوچون پیغمبرلیک و کتاب و نردیک و دنیادا اجرینی اؤده دیک و البته آخرتده ده صالحلردن اولاجاق .
- ۲۸ [یا محمد!] لوطو دا [یاد ائت کی ،] اؤز قومونه دئدی : «سیز الله بیر اییره نج ایش گؤرورسونوز کی ، سیزدن اول (ساوایی) عالمده هتج بیر کس او ایشی گورمه ییبدیر» .
- ۲۹ «سیز اثرککلره مثیل گؤستریر ، یول کسیر و مجلسلرینیزده پیس ایشلر گورورسونوزمو؟» [لاکین] قۇمونون جوابی : «اگر دوز دئییر سنسه ، آلهین عذابینی ییزه گتیر [گوره ک]!» — دئمکدن غیرى بیر شئی دئییلدی .
- ۳۰ [لوط] دئدی : «پروردگارا! منی فتنه — فساد سالان قۇمون مقابلینده حمایه ائت!» .

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا إِنَّا
مُهْلِكُوا أَهْلَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ إِنَّا هَالِكُهَا كَانُوا ظَالِمِينَ
﴿٢١﴾ قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَنْ فِيهَا
لَنُجِيبَهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٢٢﴾
وَلَمَّا أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيقَ بِهِمْ وَضُاقَ بِهِمْ
ذَرْعًا وَقَالُوا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ إِنَّا مُنْجِيكَ وَأَهْلَكَ
إِلَّا امْرَأَتَكَ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٢٣﴾ إِنَّا مُنْزِلُونَ
عَلَى أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجًّا مِنَ السَّمَاءِ يَمَّا كَانُوا
يَفْسُقُونَ ﴿٢٤﴾ وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَا آيَةً بَيِّنَةً لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ﴿٢٥﴾ وَإِلَى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يَا
قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَارْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا تَقْسُوا فِي
الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٢٦﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ
فَصَبَّحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ ﴿٢٧﴾ وَعَادًا وَثَمُودَ وَقَدْ
تَبَيَّنَ لَكُمْ مِنْ مَسَاكِينِهِمْ وَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ
أَعْمَاهُمْ فَصَدَّ عَنْ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ ﴿٢٨﴾

- ۳۱ بیزیم ائیلچی لریمیز، ابراهیمه مژده گتیردیکده دئدیله: «بیز بو شهرین اهلینی هلاک ائتمه لی ییک. اونا گۆره کی، اونون اهلی ظلمکار ایدیله».
- ۳۲ دئدی: «[آخی] لوط [دا] اورادادیر!» دئدیله: «بیز کیمین اورادا اولدوغونو داها یاخشسی بیلیریک. عذابدا قالمالی اولان آروادیندان ساوایی [هم] اونا و [هم ده] عائله سین، البتّه، نجات وئره جه ییک».
- ۳۳ بیزیم ائیلچی لریمیز لوطون یانینا گلدیکلری زمان [لوط] اونلارا گۆره نگران اولوب [پسه لدی و اونلاری قورویا بیلیمه جگینه گۆره] اوره گی سیخیلیدی. دئدیله: «قورخما! غم یممه! بیز عذابدا قالمالی اولان آروادیندان ساوایی سنی و ستین عائله نی، البتّه، نجات وئره نیک».
- ۳۴ «بیز بو شهرین اهالیسینه — ائتدیکلری پیس ایشه گۆره — گۆیدن بیر عذاب نازل ائده نیک».
- ۳۵ و حقیقتاً، بیز آنلاییب — دوشونن بیر قۇم اوچون او [شهردن] آچیق — آیدین بیر نشانه قویدوق.
- ۳۶ و مدین [اهلینه] قارداشلاری شعیی [گۆندردیک]. دئدی: «ای منیم قۇموم! آلله عبادت ائدین، آخرت گونونه اومیدوار اولون و یش اوزونده فتنه — فساد تۆره دن اولمایین!»
- ۳۷ یتنه اونو تکذیب ائتدیله، نتیجه ده اونلاری زلزله توتدو و ائولرینده دیزلری اوسته ییخیلیپ [منیت] دوشدولر.
- ۳۸ عاد و ثمودو [دا هلاک ائتدیک]. بو، اونلارین مسکنلریندن سیزه بللیدیر. شیطان عمللرینی اونلارا گۆزه ل گۆستردی و اونلاری یولدان ساخلادی. حالبوکی اونلار بصیرت اهلی ایدیله.

وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُوسَى
 بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَابِقِينَ ﴿٣١﴾
 فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذُنُوبِهِ فَمِنْهُمْ مَنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا
 وَمِنْهُمْ مَنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُمْ مَنْ خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ
 وَمِنْهُمْ مَنْ اغْرَقْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ
 كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣٢﴾ مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا
 مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْفَكْبُوتِ إِتَّخَذَتْ
 بَنِيَّاءَ وَإِنْ أَوْهَنَ الْيُوتِ لَبِيتُ الْفَكْبُوتِ
 لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُدْعُونَ
 مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٤﴾ وَتِلْكَ
 الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ
 ﴿٣٥﴾ خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ فِي ذَلِكَ
 لَآيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٦﴾ أَتُلُمُوا أَوْحَى إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ
 الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ
 وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٣٧﴾

- ۳۹ قارون، فرعون و هامانی دا [محو انتدیک]. موسیٰ اونلارا آچیق—آبدین [آیتلر] گتیردی. اونلار ایسه، یشر اوزونده تکبر لوک انتدیلمر. [یشنه ده عذابیمیزدان] قاچا بیللمه دیلر.
- ۴۰ هر بیرینی اوز گناہلاری ایله توتدوق، بعضی لرینی اوزلرینه داش سووروران کولک گوندردیک، بعضی لرینی شدتلی بیر گورولتو بورودو، بعضی لرینی یشر باتیردیق و بعضی لرینی ده [سودا] غرق انتدیک. آله اونلارا ظلم ائدن دییلدی، اونلار اوزلری اوزلرینه ظلم ائدیردیلمر.
- ۴۱ آلهدان غیر [اوزلرینه آیری] دوستلار توتانلارین مثلی اوزونه یووا قورموش تور آتانین مثلی کیمیدیر. اونا گوره کی، اولرین [بینوره اعتباری ایله] لاپ بوشو تور آتانین یوواسیدیر، فقط اونلار بیلستیدیلر.
- ۴۲ آله حقیقتاً، اوزوندن غیر اونلارین نه به عبادت انتدیکلرینی بیلیر، چونکی او عزت و حکمت صاحبی دیر.
- ۴۳ ییز بو مثلری انسانلار اوچون چکیریک، [لاکین] اونلاری عالیملردن غیریلری آتلامازلار.
- ۴۴ آله، گویلری و یشری حق اولاراق یاراتدی. حقیقتاً، بوندا مؤمنلر اوچون بؤیوک بیر عبرت واردیر.
- ۴۵ [یا محمد!] کتابدان سنه وحی اولونانلاری اوخو و ناماز قیل! چونکی ناماز پیس و چیرکین ایشلردن ساخلار. البتہ آللهین ذکر دایما بؤیوکدور و آله، سیزین نه انتدیکلریتیزی بیلیر.

وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقُولُوا آمَنَّا بِالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَأُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَإِلَهُنَا وَإِلَهُكُمْ وَاحِدٌ وَنُخَنِّئُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٠﴾ وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ فَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمِنْ هَؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ ﴿١١﴾ وَمَا كُنْتَ تَتْلُو مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذْ لَا رَتَابَ الْمُبْطِلُونَ ﴿١٢﴾ بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ ﴿١٣﴾ وَقَالُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَاتٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿١٤﴾ أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلَى عَلَيْهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرَى لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٥﴾ قُلْ كَفَى بِاللَّهِ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٦﴾

- ۴۶ اهل — کتابین ظلم ائدنلریندن ساوایی، اونلارلا لاپ گوزله بیر شکیلده مجادله ائدین و دئیین کی: «بیزه نازل اولانا دا، سیزه نازل اولانا دا ایمان گتیرمیشیک، بیزیم تائیمیز دا سیزین تائینیز دا بیردیر و بیز اونا تسلیم اولان کیمسه لریک».
- ۴۷ [یا محمد!] سنه ده بئله جه کتاب گؤندر دیک، اؤزلرینه کتاب وئردیکلریمیز اونا ایمان گتیریرلر و بونلاردان دا (مکه اهلیندن) اونا ایمان گتیرن واردیر. آیه لریمیزی کافردن آیریسی انکار ائتمز.
- ۴۸ و سن بوندان (قرآندان) اوک نه بیر کتاب اوخویاردین و نه ده اؤز آلین ایله یازاردین، یوخسا، باطله اویانلار شک — شبهه ائدر دیلر.
- ۴۹ خیر، بو (قرآن)، علم وئریلمیش کسلرین سینه لرینده [یئرلشمیش] آچیق — آیدین آیه لردیر. بیزیم آیه لریمیزی ظلم ائدنلردن غیریمی انکار ائتمز.
- ۵۰ و دئدیلر: «نه اوچون اونا ربی طرفیندن آیتلر (معجزه لر) گؤنده ریلمه ییب؟» دئ: «او آیتلر آلکلهین یانیندادیر و من تکجه آچیق — آیدین بیر خبردارلیق ائده نم (فورخودانام)».
- ۵۱ اونلارا اوخونان بو کتابی سنه نازل ائتمه گیمیز اونلارا کفایت ائتمه دیمی؟ حقیقتاً، بوندا ایمان گتیرن جماعت اوچون بیر رحمت و بیر اؤیود — نصیحت واردیر.
- ۵۲ منیمله سیزین آرانیزدا آلکلهین شاهد اولماسی کفایت ائدر. [او،] گؤیلرده و یئرده نه اولدوغونو بیلیر. باطله اینانیب آلکلهی انکار ائدنلر زیانکارلاردیرلار.

وَيَسْتَغْلِبُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُّسَمًّى لَّجَاءَهُمُ الْعَذَابُ
وَلَيَأْتِيَنَّهُمْ بَغْةٌ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٣٦﴾ يَسْتَغْلِبُونَكَ بِالْعَذَابِ
وَأِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٣٧﴾ يَوْمَ يَغْشِيَهُمُ الْعَذَابُ
مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُو قُوَّةٍ أَمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
﴿٣٨﴾ يَا عِبَادِى الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّا رَاضٍ بِإِسْعَىٰ فَإِنِّى فَاغْبُدُونِ
﴿٣٩﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٤٠﴾ وَالَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُؤْتِيَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرًّا فَتَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نِعَمَ أَجْرًا لِّعَامِلِينَ ﴿٤١﴾ الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ
رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٢﴾ وَكَانَ مِنْ دَابَّةٍ لَا يَحْمِلُ رِزْقَهَا
اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِنَّا كُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤٣﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ
مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَصَحَّحْنَا الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ
اللَّهُ فَإِنِّى يُؤْفِكُونَ ﴿٤٤﴾ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ
عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٤٥﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ
مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْبَاهُ بِهَ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ
اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٦﴾

۵۳ سنی عذابین تنز گلمه سینه قاریخدیبریرلار، اگر معین اجل اولماسایدی، عذاب اونلارا در حال گلردی. شبهه سیز کی، اونلارین اوزلری بیلمه دن [عذاب] اونلارا غفلتاً گله چکدیر.

۵۴ سنی عذابین تنز گلمه سینه قاریخدیبریرلار، حقیقتاً، جهنم کافرلری احاطه ائتمه لیدیر.

۵۵ او گون، عذاب، اونلاری باشلاری نین اوستوندن و آياقلاری نین آلتیندان بورویه چکدیر. و [آله] بویوراجاق: «اتدیکلرینیز عمللرین [نتیجه سینی] دادین!»

۵۶ ای منیم ایمان گتیرن بنده لریم! شبهه سیز کی، منیم یریم گنیشدیر: نکجه منه عبادت ائدین!

۵۷ بوتون نفسلر (جانلی لار) اؤلومو داداجاقدیر؛ داهای سونرا بیزه طرف قایتاریلا جاقسینیز.

۵۸ ایمان گتیریپ صالح عمللر ائدنلری، ایچینده ابدی قالا جاقلا ری، آلتیندان چاپلار آخان چئتله ده کی اوتاقلاردا البتّه یرلشدیره جه یک. عمل ائدنلرین أجری نه ده گوزه لدر.

۵۹ اونلار صبر ائدنلر و ریلرینه توکل ائدنلر دیرلر.

۶۰ یشر اوزونده اوز روزیسینی داشیا بیلمه یین [و یا ذخیره ائتمه یین] بیر چوخ جانلی لار واردیر کی، آله اونلارین و سیزین روزینیزی وئریر. او ائشیدن و بیلندیر.

۶۱ و اگر اونلاردان سوروشسان: «گؤیلری و یشری کییم یارادیب؟ گونشی و آیی [کییم] رام ائدیبدیر؟» قطعاً، دئییه جکلر کی: «آله». بس نییه [حقدن باطله] اوز دؤنده ریرلر؟

۶۲ آله دیر کی، اوز بنده لریندن ایسته دیگی نین روزیسینی آرتیرار و ایسته دیگینی تنگیشدیرر. حقیقتاً، آله هر شئی یاخشی بیلندیر.

۶۳ و اگر اونلاردان سوروشسان: «گؤیدن یاغیش یاغدیریپ، اونونلا یشری اؤلدوکدن سونرا دیریلدن کیمدیر؟» البتّه، دئییه جکلر: «آله». دئی: «حمد، تمنا نیله، آلهها مخصوصدور». بونونلا بئله، چوخلاری دوشونمورلر.

وَمَا هَذِهِ الْحَيَوةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ
لَٰهِيَ الْحَيَوةُ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾ فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَا
اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۚ فَلَمَّا بَجَحْتُهُمْ إِلَى الْبَرَادِ ۖ هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٣٦﴾
لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا
حَرَمًا مِّنَّا وَيَحْتَظِفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ أَبَاطِلَ يُؤْمِنُونَ وَبِعِصْيَةِ
اللَّهِ يَكْفُرُونَ ﴿٣٨﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ
بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ ۚ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ۚ وَالَّذِينَ
جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٩﴾

سُورَةُ الرُّومِ مَكِّيَّةٌ مِّمَّنْ سَبَّحْنَا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الَّذِينَ غَلِبَتِ الرُّومُ ﴿١﴾ فَإِذَا ذُقُوا لَأَرْضٍ وَهَمَّ مِنْ بَعْدِ
غَلِبِهِمْ سِيغْلِبُونَهُمْ ۖ فِي يَضْعَ سِنِينَ ۖ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ
وَمِنْ بَعْدُ ۖ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٢﴾ بِنَصْرِ
اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٣﴾

- ۶۴ بو دنیا یاشاییشی اویون—اویونجاقدان و باش قاتماقدان غیر ی بیر شی دئییلدیر. حقیقی یاشاییش آخرت یوردوندا دیر، فقط بونو بیلسیدیلر.
- ۶۵ گمی به میندیکلری زمان، آلله ی اورکدن چاغیرلار. (دینی آلله خالص اندرک اونا پالوایرلار). سونرا [بیز] اونلاری قوراغا (ساحله) چیخاریب—قورتاردیقا، در حال شریک قوشورلار.
- ۶۶ [قوی] اونلارا وئردیکلریمیزه کفر دوشسونلر (نانکورلوق اتسینلر) و بارینسینلار، تنزیکله بیلرلر.
- ۶۷ مگر گورمورلر کی، بیز [اونلارا] امن—آمانلیق بیر حرم (یشر) قرار وئرمیشیک، حالبوکی اونلارین اطرافیندا انسانلار اوغورلانیرلار؟ آیا باطله اینانیب آلله نعمة کافر اولورلار؟
- ۶۸ آلله یالان باغلایاندان و یا حق اونا طرف گلنده اونو تکذیب اندندن داهای ظالمی کیم اولاییلر؟ مگر کافرلرین یشری جهنمه دئییلدیر؟
- ۶۹ بیزیم یولوموزدا چالیشانلاری اوز یوللاریمیزا مطلق هدایت ائده ریک. چونکی آلله یاخشاییشلر گورنرله دیر.

روم سوره سی [۳۰]

بو سوره قرآن—کریمین اوتوزونجو سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۶۰) آیه دیر.

رحمان و مهربان آلله ی آدی ایله

- ۱ الم (الف، لام، میم).
 ۲ روملار مغلوب اولدولار.
 ۳ لاپ یاخین بیر یشرده، و [لاکین] اونلار [بو] مغلوبیتلریندن سونرا یاخین گله جکده غالب گله جکلر.
 ۴ بیر نشجه ایلمین ایچینده (اوج ایله دوققوز ایلمین آراسیندا). کتچمیشده و گله جکده حؤکم آلله ی البنده دیر. و او گونده مؤمنلر سئوینه جکلر.
 ۵ آلله ی کؤمگی ایله. [آلله] هر کسه ایسته سه کؤمکلیک اندر. او عزت و رحمت صاحبی دیر.

وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾ يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ ﴿٧﴾ أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ لَكَافِرُونَ ﴿٨﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٩﴾ ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ اسَاءُوا السَّوْءَ أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِئُونَ ﴿١٠﴾ اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ ﴿١٢﴾ وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ مِنْ شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاءُ وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ ﴿١٣﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُنْفَخُونَ أَصْفَادُهُمْ ﴿١٤﴾ فَكَمَا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾

- ۶ [بو]، اَللهین وعده سیدیر. اَلله اؤز وعده سینه خلاف چیخماز. انسانلارین چوخو ایسه بیلمز لر.
- ۷ اونلار، دنیا یاشاییشی نین ظاهرینی گؤرور لر، آخرتدن ایسه غافل دی لر.
- ۸ مگر اونلار اؤز یانلاریندا [و یا اؤز یارادیلیشلاریندا] فکر اتمیر لر کی، اَلله گؤی لری و یشری و او ایکسی نین آراسیندا کیلاری آنجاق حق ایله و معین وقت اوچون یارادیب دیر؟ [بونونلا بشله] انسانلاردان چوخو رهبری ایله راستلاشا جاقلارینی انکار اددیر لر.
- ۹ مگر یشر اوزونده گزیب—دولانماییلار کی، اؤزلریندن قاباق کیلارین آخر—عاقبتی نین نثجه اولدوغونو گؤرسونلر؟ حالبوکی اونلار، بونلاردان داها گوجلو ایدیلر و یشری آلت—اوست اتمیش و بونلارین آباد ائدیگی ندن داها چوخ آباد اتمیش دی لر. اونلار پیغمبر لری آچیق—آیدین دلیل لر گتیر دی لر. اَلله اونلار ظلم ائدن دئییلدی. اونلار اؤز لری اؤز لرینه ظلم ائدی ر دی لر.
- ۱۰ نهایت، اَللهین آیه لرینی تکذیب ائدی پ، اونلاری استهزایه قویماقلا پسلیک ائدن لرین آخر—عاقبتی لاپ پیس اولدو.
- ۱۱ اَلله یارادیلیشی باشلایپ (یوخدان وجودا گتیریب) سونرا بیر داها اونو تکرار ائدی ر؛ سونرا اونا طرف قایتاری لیر سینیز.
- ۱۲ قیامت قورولان گون گناهکارلار [مایوس اولوب] سوسارلار.
- ۱۳ [اَلله قوشدوقلاری] شریکلردن اونلار شفاعت ائدن بیر کس اولماز و اؤز لری [قوشدوقلاری] شریکلری انکار ائدن اولارلار.
- ۱۴ قیامت قورولان گون، او گونده [انسانلار] آیریلیشلارلار.
- ۱۵ ایمان گتیریب صالح عمللر ائدنلر ایسه، [اونلار] جنت باغچالاریندا ستونچ ایچینده اولاجاقلار.

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ
فَأُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٦﴾ فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ
وَحِينَ تَضِيحُونَ ﴿١٧﴾ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا
وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ
مِنَ الْحَيِّ وَيُخَيِّمُ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ تُخْرَجُونَ
﴿١٩﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ
بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ
أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ
مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ
﴿٢١﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاجْتِلَافُ السِّنِّكُمْ
وَأَلْوَانِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٢٢﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ
مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ
لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمْ الْبَرْقَ خَوْفًا
وَطَعْمًا وَيَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُخْرِجُ بِهِ الْأَرْضَ
بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾

- ۱۶ کافر اولوب، آیه لری میزی دانیب، آخرت گوروشونو تکذیب ائدنلر ایسه،
بونلاردیر کی، عذاب اوچون حاضرلاناقلار.
- ۱۷ آخسام و سحر زمانی گلدیکده آللهی تسبیح ائدین!
- ۱۸ گویلدرد و یترده حمد اونا مخصوصدور. آخسام چاغیندا و گون اورتایا
چاتاندا [دا اونا تسبیح دئین!]
- ۱۹ دیرینی اولودن چیخاردیر و اولونو دیریدن چیخاردیر و یثری (تورباغی)
اولدن سونرا دیریلدیر و بئله لیکله ده سیز [ده قیردن] چیخاریلا جاقسینیر.
- ۲۰ و اونون [قدرت] نشانه لریندن بودور کی، سیزی تورپاقدان یارادیپ. سونرا
انسان اولدوقدا [یئر اوزونده] یایلدینیز.
- ۲۱ و اونون [قدرت] نشانه لریندن [بیری ده] انسیت قاتماغینیز اوچون سیزه
زوجه لر یاراتماسیدیر. اونلارلا سیزین آرانیزدا دوستلوق (محبت) و مرحمت
یاراتدی. حقیقتاً، بوندا آنلاییب—دوشونن قوم اوچون بؤیوک عبرتler
واردیر.
- ۲۲ و اونون [آیری قدرت] نشانه لریندن گویلری و یثری خلق ائتمک، و
دیللرینیزین و رنگلرینیزین فرقلی اولماسی دیر. بوندا [دا] عالیملر اوچون
بؤیوک عبرتler واردیر.
- ۲۳ گنجه ده و گوندوز ده یاتماغینیز و [گوندوزلر] اونون لطف—مرحمتیندن
روزی اختارماغینیز [دا] اونون [حکمتی نین] نشانه لریندندیر. حقیقتاً، بوندا
ائشیدن قوم اوچون بؤیوک عبرتler واردیر.
- ۲۴ سیزه قورخو و امید اوچون ایلدیریمی گؤسترمه سی، گؤیدن سو نازل
ائتمه سی، بو سو ایله اولموش تورپاغایا حیات وئرمه سی ده اونون
نشانه لریندندیر. حقیقتاً، بوندا آنلاییب—قانان قوم اوچون بؤیوک عبرتler
واردیر.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِ ثَمَّةٍ إِذَا دَعَاكُمْ
دَعْوَةً مِنَ الْأَرْضِ إِذْ أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿١٠﴾ وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ كُلُّهُ قَانِتُونَ ﴿١١﴾ وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢﴾ ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِنْ
أَنْفُسِكُمْ هَلْ لَكُمْ مِنْ مَمْلَكَةٍ كُنْتُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٣﴾ وَمِنْ شُرَكَاءِ
فِي مَا رَزَقْنَاكُمْ فَأَنْتُمْ فِيهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ
أَنْفُسَكُمْ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٤﴾ بَلِ اتَّبَعَ
الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَ هُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَتَمَّنَّ يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ
اللَّهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿١٥﴾ فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ
اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ
اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرِ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٧﴾ مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ
وَكَانُوا شِيعًا كُلٌّ فِي مِخْرَبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿١٨﴾

۲۵ اونون امری ایله گۆیون و یشرین [دیره کسیر] دورماسی دا اونون [قدرتی نین] نشانه لریندندیر. سونرا سیزی بیرجه دفعه چاغیران کیمی در حال یشردن (قیردن) [دیریلیب] چیخاجاقسینیز.

۲۶ گۆیلرده و یشرده اولان هر کس اونوندور. هامیسی اونا بویون آیه ندیرلر.

۲۷ و او، یارادیلیشی باشلایان، سونرا بیر داهایا اونو تکرار ائدن کسیدیر و بر [ایش] اونون اوچون چوخ آسان دیر. گۆیلرده و یشرده داهایا بؤیوک تعریفلر اونوندور. او، عزت و حکمت صاحبی دیر.

۲۸ [آلله] سیزه اؤزونوزدن مئل چکدی: مالک اولدوغونوز قوللاردان ائله سی واردیر کی، سیزه روزی اولاراق و تردیکلریمیزده سیزه شریک اولوب، سیزینله برابر [ایسته دیکلری شکیلده تصرف ائتمه] حقیقه صاحب اول و بیر-بیرینیزدن قورخدوغونوز کیمی اونلاردان دا قورخاسینیز؟! بیز آیه لری آتالیب-قاناتان قوم اوچون بئله آچیقلا بیرق.

۲۹ خیر، فقط ظلم ائدنلر، نادانلیقلا اؤز نفسانی ایستکلرینه اویدولار. آللهین ضاللتده بوراخدیغی کیمسه نی کیم هدایت ائلدی؟ اونلارین هنج بیر کؤمکچیلری ده یوخدور.

۳۰ تام ایناملا دینه طرف اوز گتیر! بو ایلاهی فطرتدیر کی، آلله انسانلاری اونون اساسیندا یارادیبدیر. آللهین یارادیلیشیندا هنج بیر ده یشمه یوخدور. بو محکم دیندیر، لاکین انسانلارین چوخو بیلمزلر.

۳۱ اخلاصلا اونا اوز گتیرین، قورخون اونندان، ناماز قیلین و مشرکلردن اولمایین!

۳۲ او کسلردن کی، دینلرینی پارچالاییب، بؤلوک-بؤلوک اولدولار و هر بؤلوک اؤز یانینداکینا (اینده کینه) ستوینر.

وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا أَذَقَهُمْ
 مِنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٣٧﴾ لِيَكْفُرُوا
 بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾ أَمْ أَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ
 سُلْطَانًا فَهُوَ يَسْكُمُ بِمَا كَانَ نُوَابِهِ يُشْرِكُونَ ﴿٣٩﴾ وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ
 رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِنْ تُصِيبُهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ
 يَقْنَطُونَ ﴿٤٠﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ
 وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾ فَاتِ ذَا الْقُرْبَى
 حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنِ السَّبِيلِ ذَلِكَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ
 اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٤٢﴾ وَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ رَبِّكَ إِلَّا هُدًى
 أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرِبُوا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا آتَيْتُمْ مِنْ زَكَاةٍ يُرِيدُونَ وَجْهَ
 اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُونَ ﴿٤٣﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ
 ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ
 يَفْعَلُ مِنْ ذَلِكَ كُمْ مِنْ شَيْءٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ
 ﴿٤٤﴾ ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ
 لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا أَلَمْ يَرَاجِعُونَ ﴿٤٥﴾

- ۳۳ انسانلارا بیر ضرر یئتندہ آللہ طرفینہ اوز گتیرن حالدا ریلرینی چاغیرارلار؛ سونرا اونلارا اوز طرفیندن بیر رحمت دادیزدیران کیمی، اونلاردان بیر دمتہ، اوز ریلرینہ شریک قوشارلار.
- ۳۴ [قوی] اونلار وئردیگیمیز [نعمتلره] نانکور اولسونلار (کفرہ دوشسونلر). [دی کی:] «بارینین (کنفہ باخین) گورک، تنزیکلہ [حقیقتی] بیلہ جکسینیز».
- ۳۵ یوخسا اونلارا، شریک قوشدوقلاری شکیلر حقیقندہ دانیشان [و اونلاری تصدیق ائدن] بیر دلیل ائتدیرمیشیک؟!
- ۳۶ انسانلارا بیر رحمت دادیزدیردیغیمیز زمان، اونا سئوینرلر؛ اؤزلری نین ائتدیکلری [عمللره] گؤره اونلارا بیر پیسلیک یئتیشسه؛ درحال مایوس اولارلار.
- ۳۷ مگر گورمورلر کی، آللہ، ایستہ دیگی شخص اوچون روزینی بول ائدر و [ایستہ دیگی هر بیر شخصین روزیسنی] تنگیشدیرر؛ بوندا ایمان گتیرن کیمسه لر اوچون، حقیقتاً، بؤیوک عبرتلر واردیر.
- ۳۸ قوھوملارا، یوخسولا و یولدا قالمیش مسافره [آللہین معین ائتدیگی] حقیقی وئرا بو، آللہین راضیلیغینی ایستہ ینلر اوچون داھا خئیرلیدیر. نجات تاپانلار دا الله اونلاردیرلار.
- ۳۹ جماعتین مالیندا [آرتیق (اوسته لیک) الله ائتمک اوچون ربا (سلمله) وئردیگینیز مال آللہ پانیندا آرتماز. آللہین رضاسینی ایستہ یرک وئردیگینیز زکات ایسه [بئله دییلدیر]. بونلار قات-قات آرتیرانلاردیرلار.
- ۴۰ سیزی یارادان، سیزه روزی وئرن، سونرا سیزی اؤلدورن و داھا سونرا دیریلدن محض آللہدیر. سیزین [قوشدوقلارینیز] شریکلرین ایچیندہ بونلاردان هر هانسی بیر شئی ائدہ بیلن بیر کس وارمی؟ او، اونلارین شریک قوشدوقلاریندان پاکدیر و چوخ اوجادیر.
- ۴۱ انسانلارین اوز عمللری اوزوندن قوراخدا و سودا فساد آشکارا چیخدی کی، [آللہ] اونلارا ائتدیکلری عمللرین بیر قسمی نین [جزاسینی] دادیزدیرمین. اولا بیلسین کی، قاییدالار.

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ
 كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُشْرِكِينَ ﴿١﴾ فَاقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَيِّمِ مِنْ قَبْلِ
 أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يُصَدِّعُونَ ﴿٢﴾ مَنْ كَفَرَ
 عَلَيْهِ كُفْرُهُ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلَا نَفْسٍ لَهُمْ فِيمَهُدُونَ ﴿٣﴾ لِيَجْزِيَ
 الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ
 ﴿٤﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيحَ مُبَشِّرَاتٍ وَلِيَذِيقَكُمْ مِنْ
 رَحْمَتِهِ وَلِيَجْزِيَ الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ
 تَشْكُرُونَ ﴿٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَى قَوْمِهِمْ
 فَبَأَوْهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَاثْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرُمُوا وَكَانَ حَقًّا
 عَلَيْنَا نَضْرُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦﴾ اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ فَتُبْرِسُحَابًا
 فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسْفًا فَيَتْرَى الْوُدْقُ يُخْرَجُ
 مِنْ خِلَالِهِ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ
 ﴿٧﴾ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ يُنْزَلَ عَلَيْهِمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمُبْلِسِينَ
 ﴿٨﴾ فَانظُرْ إِلَى آثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُخْرِجُ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
 إِنَّ ذَلِكَ لَخَبِيرُ الْوَفَى وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٩﴾

- ۴۲ دئ: «یئر اوزوندہ گزیب—دولانین و چوخلاری مشرک اولان اولکیلیرین
آخر—عاقبتلری نین نئجه اولدوغونا باخین!»
- ۴۳ رد اندیلیمه سی ممکن اولمایان و انسانلارین بولوک—بولوک اولدوغو اوگون
آلکه طرفیندن گلزدن قاباق، اوزونو محکم تمللی دینه چئویر.
- ۴۴ هر کس کافر اولسا، اونون کفر اوز علییه دیر، صالح عمل ائدنلر ایسه،
قاباقجادران اوزلرینه حاضرلیق گورموش اولورلار،
- ۴۵ کی، آلکه ایمان گتیریب صالح عمللر ائدنلره اوز مرحمتیندن اجر وئرسین.
[آما] آلکه کافرلری مطلق دوست توتماز.
- ۴۶ رحمتیندن سیزه دادیزدیرماسی، گمیلری اوز امری ایله اوزدورمه سی، سیزین
ده اونون لطف—رحمتیندن روزینیزی آختارماغینیز و بئله لیکه شکر
اتمه گینیز اوچون یئللری مژده چی اولاراق گوندورمه سی اونون آیتلریندن
[قدرت نشانه لریندن] دیر.
- ۴۷ [یا محمد!] سندن قاباق اوز قوئلرینه پیغمبرلر گوندردیک، اونلار
آچیق—آیدین دلیللر گتیردیلر. گناهکارلاردان انتقام آلدیق. مؤمنلره کومک
اتمک بیزه بیر بورجدور.
- ۴۸ یئللری گوندریب بولودلاری حرکتیه گتیرن، اونلاری گوی اوزوندہ
ایسته دیگی کیمی پایان و اونلاری توپا—توپا ائدن آکله دیر. سن اونلارین
آراسیندان یاغیشین چیخدیغینی گورورسن. اونو بنده لریندن ایسته دیگینه
نصیب ائدیگی زمان، اونلار بیر—بیرینی مژده لهیب درحال سئوینلر.
- ۴۹ باخمایاراق کی، اونلار [یاغیش و یا یئل] گوندورمه میشدن اوک، چوخ مایوس
ایدیلر.
- ۵۰ آکله یین رحمتی نین اثرلرینه باخ! گور توپاغی اؤلندن سونرا نئجه دیریلدیر!
حقیقتاً، او اولولری دیریلدندیر و او هر بیر ایشه قادردیر.

وَلَئِنْ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَّظَلُّوا مِنْ بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ ﴿٥٤﴾ فَإِنَّكَ
لَا تَسْمَعُ الْوَتْنَ وَلَا تَسْمَعُ الصَّعِدَّاءُ إِذَا وَلَّوْا مُدِيرِينَ ﴿٥٥﴾ وَمَا أَنتَ
بِهَادِ الْعَمَى عَنْ ضَلَالَتِهِمْ إِنْ تَسْمَعُ إِلَّا مِنْ يَوْمٍ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ
﴿٥٦﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ
قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ
وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ﴿٥٧﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ
الْجَحْرُمُونَ مَا لِيَشُوا غَيْرَ سَاعَةٍ كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ ﴿٥٨﴾
وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي
كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ
كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا
مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٦٠﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي
هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ بِآيَةٍ لَيَقُولَنَّ
الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ ﴿٦١﴾ كَذَلِكَ
يُطَبِّعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾ فَاصْبِرْ إِنَّ
وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفُّكَ الَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ ﴿٦٣﴾

- ۵۱ و اگر بیر [سویوق] یئل گؤندرسک و [اونون اثرینده اکیلرینی] سارالمیش گۆرسه لر؛ البته، بوندان سونرا [پشته] ناکور اولماغا باشلارلار.
- ۵۲ [یا محمد!] سن اولولره ائشیتدیره بیلمزسن و بو چاغیریشی داللی دؤنوب گئدن کارلارا ائشیتدیره بیلمزسن.
- ۵۳ کورلاری آرزغینلیقلاریندان چتویریب اولارلی [دوز یولا] هدایت ائده بیلمزسن. سن نکجه بیزیم آیه لریمیزه ایمان گتیریب، تسلیم اولان کیمسه لره ائشیتدیره بیلرسن.
- ۵۴ سیزی ضعیفدن (نطفه دن اوشاق اولاراق) یارادان، سونرا بو ضعیف لیگین آردینجا گوجلو ائدن، سونرا گوجلولوگون آردینجا [تزدن] ضعیف لیگه و قوجالیغا اوغرادان آلله دیر. او، ایسته دیگینی یارادار. او، بیلندیر قادردیر.
- ۵۵ قیامتین قویاچاغی گون گناهکارلار آند ایچرلر کی، بیر ساعتدن آرتیق [دنیا دا و یا قبیله] قالمامیشلار. اونلار [دنیا دا] بو جور آلدانیردیلار.
- ۵۶ اؤزلرینه علم و ایمان و قریلمیش اولان کسلر دیرلر: «آلله یین کتابینا گۆره سیز تزدن دیرلمه گونونه قده ر قالدینیز. ایندی بو تزدن دیرلمه گونودور. سیز ایسه هنج بیلمیردینیز».
- ۵۷ او گون، ظلم ائدنلرین عذر گتیرمه لری هنج بیر فایدا و ثرمز و داها اونلاردان تویه ائتمه لری بئله ایسته نیلمز.
- ۵۸ حقیقتاً، بیز بو قرآندا انسانلار اوچون هر جور مثل چکمیشیک، سن اونلارا هر هانسی بیر معجزه گتیرسن، او کافرلر، مطلق دئیجه نجکلر کی: «سیز باطلچی لردن غیر ی بیر شی دئیلسینیز».
- ۵۹ آلله، [حقی] بیلمه ینلرین قلبلرینی بئله مؤه ورله بیر.
- ۶۰ صبر ائت! آلله یین وعده سی مطلق حقدیر. و اینانما یانلار، [گۆزله] سنی یشریندن اویناتماسینلار.

سُورَةُ التَّوْبَةِ كِتَابُكَ وَتِلْكَ آيَاتُهُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 أَلَمْ تَكُنْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُ الْكَافِرُ ۝ هُدًى وَرَحْمَةً لِلْحَسَنِينَ ۝
 الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۝
 أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝
 مَنْ يَشْتَرِ لِنَفْسِهِ أَجْرًا بِمِلَّةٍ يُضِلُّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَيُغَيِّرْ عِلْمًا وَتُخَذَّهَا
 هُزُوءًا أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ۝ وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَلَّى
 مُسْتَكْبِرًا كَانَ لَمْ يَسْمَعْهَا كَأَنَّ فِي أُذُنَيْهِ وَقْرًا فَبَشَّرَهُ
 بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۝ إِنْ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ
 التَّعِيمِ ۝ خَالِدِينَ فِيهَا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا وَهُوَ الْعَزِيزُ
 الْحَكِيمُ ۝ خَلَقَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَإِنِّي فِي الْأَرْضِ
 رَوَاسِي أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ نَابَةٍ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
 فَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ۝ هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ
 الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝

لقمان سوره سی [۳۱]

بو سوره قرآن - کریمین اوتوز بیرینجی سوره سیدیر.
مکه ده نازل اولموش و (۳۲) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ الم (الف، لام، میم).
- ۲ بو، حکمتلی کتابین آیه لریدیر.
- ۳ یاخشلی ایشلر گورنلر اوچون بیر هدایت و رحمتدیر.
- ۴ او کسلر کی، ناماز قیلار، زکات وئر و آخرته ده یقین ائدرلر.
- ۵ اونلار ریلری طرفیندن اولان هدایت اوستونده دیرلر. سعاده چاتانلار دا اونلاردیر.
- ۶ انسانلاردان الله سی ده واردیر کی، نادانلیق اوزوندن انسانلاری الله یولوندان آزدیرماق و اونو لاغا قویماق اوچون بوش سوزلری ساتین آلا. بونلار اوچون خوار ائدیجی بیر عذاب واردیر.
- ۷ بیزیم آیه لریمیز اونا اوخوندوغو زمان سانکی قولاقلاریندا بیر آغیرلیق اولوب اونو هنج ائشیمه میش کیمی تکبرلوك ائدرک اوز چشوریر. سن ده اونا آغیرلیق بیر عذابی خبر وئر!
- ۸ حقیقتاً، ایمان گتیریب صالح عمللر ائدنلر اوچون نعمت جنتلری واردیر.
- ۹ اورادا ابدی قالاچاقلار. اَللّٰهین وعده سی حقدیر. او عزّت و حکمت صاحبی دیر.
- ۱۰ او، گویلری، گزوره بیله جگینیز بیر دهره یی اولمادان یاراتدی و سیزی بیرغالاماسی اوچون یشر اوزونده محکم داغلار برقرار ائتدی و اوندا جوربه جور حیوان[لار] یایدی. گۆیدن سو گۆندردیک و اورادا هر بیر گۆزل [بینکی دن] جوت گۆرتدیک.
- ۱۱ بو، اَللّٰهین یاراتدیغی دیر. ایندی اوندان غیریلری نین نه لر یاراتدیغینی منه گؤسترین. ظلمکارلار ائلهجه آچیق - آیدین بیر ضالانده (آزغینلیقدا) دیرلار.

وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَنَ الْحِكْمَةَ إِذَا شَكَرَ لِلَّهِ وَمَنْ يَشْكُرْ
 فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ
 ﴿١٤﴾ وَإِذْ قَالَ لُقْمَنُ لِبَنِيهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ
 إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا
 أُمُّهُ وَهْنًا عَلَى وَهْنٍ وَفِصَالُهُ فِي عَامَيْنِ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ
 إِلَى الْمَصِيرِ ﴿١٦﴾ وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَى أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ
 بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ سَبِيلَ
 مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾
 يَا بُنَيَّ إِنِّي أَنَا تَكَ مِثْقَالِ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ
 أَوْ فِي السَّمَوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِي بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٨﴾
 يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ
 الْمُنْكَرِ وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٩﴾
 وَلَا تُصَغِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ
 لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿٢٠﴾ وَاقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاعْصُصْ
 مِنْ صَوْتِكَ إِذَا أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ﴿٢١﴾

- ۱۲ حقیقتاً، لقمانا: «آلله شکر انت!» — دئمکله حکمت و ثردیک. [چونکی] هر کس شکر اتسه، اوزو اوچون شکر اتمیش اولور و هر کس ناکور اولسا! [یلسین کی،] آلله مستغنی دیر و حمد اولونماغا لایقدیر.
- ۱۳ [ویاد انت کی،] بیر زمان لقمان اوغلونا نصیحت ائدرک دئدی: «اوغلوم! آلله شریک قوشما! حقیقتاً، آلله شریک قوشماق چوخ بؤیوک ظلمدور».
- ۱۴ بیز انسانا آتا-آناسینی تاپشیردیق. آناسی اونو گئتدیکجه آرتان بیر ضعیفلیکله داشیدی و [اونون] سوددن کسيلمه سی ایکی ایلده اولور. «منه و آتا-آنانا شکر انت!» [دیه انسانا امر ائدیک]. آخر دؤنوش منه ساریدیر.
- ۱۵ و اگر اونلار (آتا-آنا) سنی، حقیقته علمین اولمایان بیر شئی منه شریک قوشماغا وادار اتسه لر، اوندا اونلارا اطاعت اتسه! دونیادا اونلارلا یاخشی داوران! منه طرف دؤن (یؤنه لن) کیمسه لرین یولونو توت! سونرا قاییداجاغینیز منه ساریدیر و او زمان، نه ائدیکلرینیزی سیزه خبر وئره جگم.
- ۱۶ «اوغلوم! شهبه سیز کی، اگر [سنین عملین] بیر خردل دنه سی آغیر لیغیندا بئله اولسا، ایستر بیر قایانین (داشین) ایچینده ایستر سه ده گؤیلرده و یا یئرین نکینده اولسون؛ آلله اونو گتیرر. حقیقتاً، آلله دقیق دیر و هر شئیدن خیر داردیر».
- ۱۷ «اوغلوم! ناماز قیل! یاخشیلیغا امر انت! یسلیگی نهی (منع) انت! سته باش وئرن مصیترلره دؤز کی، بو، سارسيلمز اراده نین نشانه سیدیر».
- ۱۸ «و اوزونو انسانلاردان چشورمه و یتر اوزونده غرورلا یتریمه! چونکی آلله هر هانسی بیر افاده ساتیب فخر ائدن کیمسه نی دوست توتماز».
- ۱۹ «و یتریشینده معتدل اول و سسینی اوجالتما! چونکی سسلرین لاپ پیسی اولاغ سسیدیر».

أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مِمَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمِمَّا فِي الْأَرْضِ
 وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي
 اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّبِينٍ ١٠ وَإِذْ قِيلَ لَهُمُ
 اتَّبِعُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْنَا آبَاءَنَا
 أَوْ لَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ١١ وَمَن يَسْلَمْ
 وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى
 اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ١٢ وَمَن كَفَرَ فَلَا يَحْزُنكَ كُفْرُهُ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ
 فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ١٣ نَمَتُّهُمْ قَلِيلًا
 ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٍ ١٤ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
 لَا يَعْلَمُونَ ١٥ اللَّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ
 اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ١٦ وَلَوْ أَنَّ مَا فِي الْأَرْضِ مِن شَجَرَةٍ
 أَقْلَامٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِن بَعْدِهِ سَبْعَةُ آبْحَرٍ مَا نَفِدَت
 كَلِمَاتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ١٧ مَا خَلَقَكُمْ
 وَلَا يَتَّخِذُكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةً إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ١٨

۲۰ مگر بیلیمیرسینیز کی، آله گؤیلرده و یترده اولان هر شئی سیزین اوچون رام ائندی؟ آشکار و گیزلی نعمتلرینی سیزه تمام ائندی [بول وئردی؟] و انسانلاردان ائله سی واردیر کی، هئج بیر علمی، هدایت ائدنی و آیدینلاشدیران کتابی اولمادان آله حقیقده مجادله (مباحثه) ائدیر.

۲۱ اونلارا دئییلنده کی: «آلهین نازل ائدیگینه تابع اولون!» دئیرلر: «بیز آنالاریمیزی اوزه رینده تاپدیقیمیز شیه تابع اولوروق» (بیز آنالاریمیزین گئتدیگی یولو گشدیریک). آیا شیطان اونلاری آلولو اودون عذابینا چاغیرسا دا [اونلارا تابع اولاجاقلار؟]

۲۲ هر کس گؤزل عمل صاحبی اولاراق اوزونو آلهها تسلیم ائسه، شبهه سیز کی، او، لاپ محکم بیر ایپه آل آتمیش اولور. بوتون ایشلرین عاقبتی آلهها عالدیر.

۲۳ [یا محمد!] کافر اولان شخصین کفر و سنی محزون ائتمه سین؛ [اونلارین] قاییداجاقلاری بیزه طرفدیر. او زمان نه ائشدیکلرینی اونلارا خبر وئره جه ییک. شبهه سیز کی، آله قلبلرده اولانی لاپ یاخشی بیلندیر.

۲۴ [بیز] اونلاری [دنیا دا] آز بیر مدت فایدا لاندیریب، سونرا آغیر بیر عذابا دوچار ائده جه ییک.

۲۵ و اگر اونلاردان سوروشسان کی: «گؤیلری و یتری کیم یارادییدیر؟» قطعته دئیجه ککلر: «آله». دئی: «حمد، تامیله آلهها مخصوصدور». لاکین اونلارین چوخو بیلیرلر.

۲۶ گؤیلرده و یترده اولان هر شئی آلهها مخصوصدور. حقیقتاً، آله مستغنی دیر و حمد ائدیلمگه لایقدیر.

۲۷ اگر یئر اوزونده نه قده و آغاج وارسا، قلم اولایدی و یئددی آیری دریانین قوشولدوغو دریالار دا مرکب اولایدی؛ آلهین سؤزلری قورتارمازدی. حقیقتاً، آله عزت و حکمت صاحبی دیر.

۲۸ سیزی یاراتماق و تزدن دیرلتمک، آنچاق بیر نفری [یاراتماق و دیرلتمک] کیمی دیر. حقیقتاً آله ائشیدندیر و گؤرندیر.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ
 الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٥٥﴾
 ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ
 هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٥٦﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ
 لِيُرِيَكُمْ مِنْ آيَاتِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٥٧﴾
 وَإِذَا غَشِيَهُمْ مَوَاجٌ كَظُلُكٍ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ
 فَلَمَّا نَجَّيَهُمْ إِلَى الْبَرِّ مِنْهُمْ مُتَوَسِّدُونَ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُفْلٌ
 خَتَارٍ كَفُورٍ ﴿٥٨﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ وَاخْشَوْا يَوْمَآ لَا
 يَجْزِي وَالِدٌ عَنْ وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَارِعٌ عَنْ وَالِدِهِ شَيْئًا
 إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا
 يُفْتِنَنَّكُمْ بِاللَّهِ الْفُرُورُ ﴿٥٩﴾ إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ
 وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ
 غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٦٠﴾

رَقْعُ السَّخَرِ لَا وَهْمَ لَهُ بِآيَةٍ
 سُورَةُ الْقَسَصَاتِ

۲۹ مگر بیلیمرسن کی، آله، گنجی گوندوزه قاتیر و گوندوزو گنجیه قاتیر؟ و گونشی و آیی رام اندیدیر؟ هر بیر معین بیر وقته قده و آخماقدادیر و آله، حقیقتاً، نه اتدیکلرینیزدن خبرداردیر.

۳۰ بو اونا گوره دیر کی، آله حقدیر و اوندان غیر بوتون چاغیردیقلارینیز باطلدیر و آنجاق آلهدیر کی، اوجا و یووکدور.

۳۱ مگر گورمورسن کی، سیزه اؤز [قدرت] نشانه لرینی گؤستمک اوچون گمیلر آلهلین بیر نعمتی اولاراق دریا دا اوزورلر؟ شبهه سیز کی، بوندا چوخ صبر ائدن و چوخ شکر ائدن کیمسه لر اوچون عبرت لر واردیر.

۳۲ و اونلاری قایالار کیمی دالغالار بوروین زمان [اؤز] ایناملارینی اونا خالص ائدرک آلهلهی چاغیرارلار. اونلاری قوراغا [چیخاریب] نجات وئردیکده [ایسه]، اونلاردان بیر قسمی دوغرو یولو توتار. بیزیم آیه لریمیزی غدار و نانکور اونلاردان غیرسی انکار ائتمز.

۳۳ ای انسانلار! رینیزدن چکینین و آنا بالانین، بالا دا آتانین دادینا چاتا بیلیمیه جک بیر گوندن قورخون! حقیقتاً، آلهلین وعده سی حقدیر. دنیا حیاتی سیزی توولاماسین و شیطان سیزی آلهلین [عقوی ایل] ائداتماسین.

۳۴ حقیقتاً، قیامت گونونون [وقتی نین] علمی آله یانیندادیر. یاغیشی دا او یاغدیدر، بطنلرده اولانی دا او بیلیر و هنج کس سحر نه آله ائده جگینی بیلمز و هنج کس هانسی یئرده (هارادا) اوله جگینی بیلمز. حقیقتاً، آله هر شئی بیلندیر و هر شئیدن خبرداردیر.

سجده سوره سی [۳۲]

بو سوره قرآن - کریمین اوتوز ایکینجی سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۳۰) آیه دیر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْقَفْ ١ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ٢ أَمْ يَقُولُونَ افْتْرَاهُ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مِمَّا أَتَتْهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ٣ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ ٤ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ٥ يُدِيرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ ٦ ذَلِكَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ٧ الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِنْ طِينٍ ٨ ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ ٩ ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ رُوحِهِ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ١٠ وَقَالُوا إِذَا أَضَلَّتْنَا فِي الْأَرْضِ إِنَّآ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ بَلْ هُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ كَافِرُونَ ١١ قُلْ يَتَوَفَّاكُم مَلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ١٢

رحمان و مہربان آللہین آدی ایله

- ۱ الم (الف، لام، میم).
- ۲ [ہو] عالمترین ربی طرفیندن گؤندریلمیش بیر کتابدیر کی، اونداهنج بیر شہبہ یوخدور.
- ۳ یوخسا: «اونو [محمد] اؤزوندن اویدوروبدور»، — دئییرلر! خیر، او حقیدیر، سینین ربین طرفیندن دیر کی، سندن قاباق اؤز لرینہ بیر خبردارلیق ائدن (پیغمبر) گلمہ ین قومہ خبردارلیق وئره سن. اولابیل سین کی، ہدایت تاپالار.
- ۴ گؤیلری، یرتی و اونلارین آراسینداکیلاری آلتی گونہ (مرحلہ دہ) یارادان، سونرا عرشی استیلاسی آلتینا آلان آللہدیر. سیزین اوچون اوندان غیر نہ بیر حمایہ دار و نہ دہ بیر شفاعتچی وار، هنج دوشونمورسونوزمو؟
- ۵ گؤیدن یشرہ قہدہ بوتون ایشلرین تدبیرینی تۆکر، سونرا مقداری سیزین سایدیغینیزلا مین ایمل اولان بیر گونہ، ایشلر اونا ساری (آللہین درگاہینا) یوکسہ لر.
- ۶ او غیبی و آشکاری بیلندیر. عزت و رحمت صاحبی دیر.
- ۷ او، بیر کس دیر کی، یاراتدیغی ہر شئی گؤزہل یارادییدیر و انسانین یارانیینی ایسہ پالچیق دان باشلا بیلدیر.
- ۸ سونرا اونون نسلینی دہ، دہ یرسیز بیر سودان اولان سلالہ دن عملہ گتیردی.
- ۹ سونرا اونا قالب (شکل) وئردی و اؤز روحوندان اونا پوغلہ دی. سیزین اوچون قولاق، گؤزلر و اورکلر وئردی. سیز ایسہ [گؤر] نہ قہدہ آز شکر ائدیر سینیز!
- ۱۰ و دئیلر: «بیز توریاقدان اییب — باندیق دان سونرا، تزدن یارادیلاجاغیق می؟» اونلار اصلیندہ ریلری ایلہ ملاقات ائتمہ یی انکار ائدن کیمسہ لردیر.
- ۱۱ دئ: «سیزہ مامور اولان اؤلوم ملک کی جانینیزی آلاجاقدیر. سونرا ربینیزہ طرف قایتاریلاجا سینیز».

وَلَوْ تَرَىٰ إِذَا الْخُجُرُمُونَ نَاكِسُوا رُءُوسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ
 رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ ﴿٧﴾
 وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًىٰ وَلَكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ
 مِنِّي لَا مُلْكَ لَكُمْ مِنَ الْخِزْيَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿٨﴾ فَذُوقُوا
 بِمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا إِنَّا نَسِينَاكُمْ وَذُوقُوا
 عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩﴾ إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا
 الَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ
 وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٠﴾ تَتَجَافَىٰ جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ
 رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿١١﴾ فَلَا
 تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا
 يَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾ أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا لَّا يَسْتَوُونَ
 ﴿١٣﴾ أَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ
 الْمَأْوَىٰ نُزُلًا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا
 فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا
 وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّذِي كُنتُم تُكَذِّبُونَ ﴿١٥﴾

- ۱۲ [یا محمد!] کاش گناہکارلاری سنین ربی نین حضوروندا باشلارینی آشای
سالیب: «پروردگارا! گوردوک، ائتیدیک، بیزی [دنیا] قایتار کی، صالح
عمل ائدک، حقیقتاً، بیز یقینلیکله اینانیرق»، — دئیده گۆره یدین.
- ۱۳ اگر ایسته سیدیک، هر کسه اؤز هدایتینی وئرردیک. لاکین منیم: «جهنمی
بوتون جنلر و انسانلارلا دولدوراجاغام»، — [دئدیگیم] سؤزوم حقدیر.
- ۱۴ بو گوتون ملاقاتینی یاددان چیخارتدیفینیزا گۆره ایندی [عذاب] دادین! بیز ده
سیزی اونوتدوق. ائتدیگینیز عمللردن اؤترو ابدی عذاب دادین!
- ۱۵ یالنیز او کسلر بیزیم آیه لریمیزه ایمان گتیریرلر کی، [آیه لریمیز] اونلارا
خاطرلاندیغی زمان درحال سجده یه دوشرلر و تکبرلرلر گؤسترمه دن ریلرینی
حمد ایله تسبیح ائدرلر.
- ۱۶ [گنجه عبادتی اوچون] بؤیورلری دؤشکلردن آیریلار (گنجه لر اویاق
قالارلار)، ریلرینی قورخو و امید ایچینده چاغیرارلار و اونلارا
وئرديکلیمیز روزیدن انفاق ائدرلر.
- ۱۷ هنج کس بیلمز کی، اونلارا ائتدیکلری عمللرین اجری اولراق گؤز
آیدینلیغی اولان نجه شیلر گیزله دیلیب — ساخلانیدیر.
- ۱۸ مگر مؤمن کیمسه ایله فاسق اولان شخص بیردیرمی؟ البتّه اونلار بیر
اولمازلار.
- ۱۹ ایمان گتیریب صالح عمللر ائدنلر اوچون ایسه ائتدیکلری عمللردن اؤترو
اقامت جتنلرینده قوناقلیق واردیر.
- ۲۰ فاسق اولانلارا [گلدیکده] ایسه، اونلارین قالاچاقلاری پئر اوددور. هر
وقت اورادان چیخماق ایسته مه لر، یشنه اورا قایتاریلاچاقلار و اونلارا
:«یا لان حساب ائتدیگینیز اودون عذابینی دادین!» — دئیله جکدیر.

وَلَنَذِقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَذَىٰ ذُو الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿١١﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذَكَرَ آيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ آغْرَضَ عَنْهَا
إِنَّا مِنَ الْجَرِمِينَ مُتَقِمُونَ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ
فَلَا تَكُنْ فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ
﴿١٣﴾ وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أُمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا
وَكَانُوا آيَاتِنَا يُوقِنُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَمَا كَانَُوا فِيهِ يَخْتَفُونَ ﴿١٥﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ
أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاجِدِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ أَفَلَا يَسْمَعُونَ ﴿١٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ
الْجُرْزِ فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا
يُبْصِرُونَ ﴿١٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْفَتْحُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ
﴿١٨﴾ قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ
يُنْظَرُونَ ﴿١٩﴾ فَأَغْرَضَ عَنْهُمْ وَأَنْتَظِرُ إِنَّهُمْ مُنْتَظَرُونَ ﴿٢٠﴾

سُورَةُ الرَّحْمٰنِ
سُورَةُ الرَّحْمٰنِ

- ۲۱ و اونلارا بؤیوک عذابدان قایاق مطلق کیچیک [دنیا] عذابیندان دا
دادیزدیراجاغیق کی، بلکه [آلله طرف] قایتیدیلار.
- ۲۲ ربّین آیه لری ایله نصیحت وئرلندن سونرا اونلاردان اوز چتویرن کیمسه دن
داها ظالمی کیمدیر. حقیقتاً، بیز گناهکارلاردان انتقام آلاجاغیق.
- ۲۳ بیز موسایه ده کتاب وئردیک، اونا قووشماقدا هیچ شبهه اتمه! و اونا
(کتابی و یا موسائی) اسرائیل اوولادی اوچون هدایتچی اتدیک.
- ۲۴ اونلاردان بعضیلرینی صبر اتمه لری و آیه لریمیزه یقینلیکله ایئانمالاری اوچون
اؤز امریمیزله هدایتچی اماملار قرار وئردیک.
- ۲۵ حقیقتاً، سنین ربّین قیامت گونو اونلارین آراسیندا اختلافدا اولدوقلاری
شکیلر باره سینده اؤزو حؤکم وئره جکدیر.
- ۲۶ مگر اونلارا گؤستريلمه دی کی، بیز اؤز لریندن قایاق پاشایان و ایندی
اونلارین یوردلاریندا گزیب—دولانیدیقلاری بیر چوخ نسللری هلاک
اتمیشیک؟ بوندا، حقیقتاً، بؤیوک عبرتله واردیر. مگر ائشیمیرلر؟
- ۲۷ مگر گؤرمورلر کی، بیز یاغیشی قورو یوب جیریلیمیش یئره طرف یورودوروک
و اونونلا حیوانلاری و اؤزلری یشدیکلری بیر اکین عمله گتیریریک؟ مگر
گؤرمورلر؟
- ۲۸ و سوروشورلار کی: «اگر دوغرو دانیشان سینیزسا، [دئیین گؤرک] بو ظفر نه
زمان اولاجاقدیر؟»
- ۲۹ دئ: «ظفر گونونده کافرلرین ایمان گتیرمه لری داها فایدا وئرمیه جک و
اونلارا مهلت بئله وئريلمیه جکدیر.
- ۳۰ ایندی ایسه اونلاردان اوز دؤندر و گؤزه له! اونلار دا گؤزه لمکده دیرلر.

احزاب سوره سی [۳۳]

بو سوره قرآن—کریمین اوتوز اوچونجو سوره سیدیر،
مدینه ده نازل اولموش و (۷۳) آیه دیر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِيعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ
 كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝ وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ إِنَّ اللَّهَ
 كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۝ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ
 وَكِيلًا ۝ مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِيْ جَوْفِهِ وَمَا جَعَلَ
 أَزْوَاجَكُمْ لِي تَظَاهَرُوا مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ وَمَا جَعَلَ
 أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ذَلِكَ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ وَاللَّهُ
 يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ۝ أَدْعُوهُمْ لِأَبَائِهِمْ
 هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ فَإِنْ لَمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ فَاخْتَارُوا كُمْ
 فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ
 وَلَكِنْ مَا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝
 النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ
 وَأُولَئِذَا أَزْحَمَ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ
 مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَائِكُمْ
 مَعْرُوفًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ۝

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ ای پیغمبر! اَللّٰهْدان قورخ! کافرله و منافقوله اطاعت ائتمه! شبهه سیز کی، اَللّٰه هر شئی [حقّی ایله] بیلندیر و حکمت صاحبی دیر.
- ۲ و ربّین طرفیندن سنه وحی اولونانا تابع اول! حقیقتاً، اَللّٰه سیزین اتدیکلرینیزدن خبر داردیر.
- ۳ و اَللّٰها ترکّل ائت! اَللّٰهین وکیل اولماسی کفایت ائدر.
- ۴ اَللّٰه هنج بیر کیشی نین ایچریسینده ایکی اورک یاراتما یبیدیر و "ظهار" اتدیگینیز آروادلارینیزی آنالارینیز ائتمه یبیدیر و اوغوللوقلارینیزی سیزین اوغوللارینیز ائتمه یبیدیر. بونلار، آغیزلارینیزلا سؤیله دیکلرینیز سؤزلردیر. اَللّٰه [ایسه] حقیقتی دئیر و او [دوغرو] یولا هدایت ائدر.
- ۵ اونلاری آنالاری نین [آدیله] چاغیرین! بو، اَللّٰه یانیندا داها عدالتلی دیر. و اگر آنالارینی تانیمیر سینیزسا، آرتیق سیزین دین قارداشلارینیز و آرخاداشلارینیز دیرلار. بیر ده اتدیگینیز سهولر خصوصوندا سیزین اوچون بیر گناه یوخدور. قیلرینیزین قصداً اتدیکلری ایسه [بئله دئییلدیر] و اَللّٰه چوخ باغیشلا یاندیر، چوخ مهرباندیر.
- ۶ پیغمبر مؤمنلرین حقّینده اونلارین اؤزلریندن داها چوخ اختیار صاحبیدیر و اونون خانیملاری اونلارین آنالاریدیر. قوهوملار اَللّٰهین کتاییندا بعضیلری بعضی سینه مؤمنلردن و مهاجرلردن [ارث آپارماقدا] داها ایره لیدیرلر. آنجاق دوستلارینیزا وصیتله بیر یاخشلیق ائتمه گیتیز [مستثنادیر] و بو، کتایدا یازیلیدیر.

وَإِذَا أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ
وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰ ابْنِ مَرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٧﴾
لِيَسْئَلِ الصَّادِقِينَ عَنْ صِدْقِهِمْ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا
﴿٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَكُمْ
جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَكَانَ اللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٩﴾ إِذْ جَاءُوكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ
وَإِذْ رَاغَبْتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ
الظُّنُونَ ﴿١٠﴾ هُنَالِكَ نَبُذِلُ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلَالًا شَدِيدًا ﴿١١﴾
وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ
وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ
لَا مَقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ
بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِنْ يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا ﴿١٣﴾ وَلَوْ
دَخَلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ آفَاطٍ رَهَائِمٌ سَأَلُوا الْفِتْنَةَ لَأَنفَقُوا
وَمَا تَكْتُمُوهَا إِلَّا يَسِيرًا ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللَّهَ
مِنْ قَبْلُ لَا يُولُونَ إِلَّا ذَبَابًا وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا ﴿١٥﴾

- ۷ و او زمانی یاد ائت کی، بیز پیغمبرلردن عهد-پیمان (سوز) الدیق. سندن، نوحدان، ابراهیمدن، موسادان و مریم اوغلو عیسادان (عهد-پیمان الدیق) و اونلارین [هامیسیندان] محکم عهد-پیمان الدیق۔
- ۸ کی، دوغروچولاردان دوغروقلارینی خبر االسین. [آلهه] کافرلر اوچون آغریلی عذاب حاضیرلا ییبدیر.
- ۹ ای ایمان گتیرنلر! آللهین سیزه [وئرديگی] نعمتی یاد ائدین! سیزین اوستونوزه قوشونلار گلن زمان بیز اونلارین اوستونه بیر یتل و سیزین گورمه دیگینیز قوشونلار یوروتدوک و آلله اتدیکلرینیزی همیشه گوردیر.
- ۱۰ او زمان یوخاری و آشاغی طرفدن اوستونوزه یوگوردولر و اوندا گوزلر حدقه دن چیخدی، اورکلر ایسه بوغازلارا تپیلدی و آلله باره سینده جوریه جور گمانلارا دوشدونوز.
- ۱۱ اورادا مؤمنلر امتحانا چکیلدیلر و برک تکان یتدیلر.
- ۱۲ او زمان منافقلر و قلیلرینده بیر مریضلیک اولانلار دئییردیلر: «آلهه و اونون رسولو بیزه آنجاق بوش وعده وئرمیشلر».
- ۱۳ و او زمان اونلاردان بیر دسته دقدی: «ای یثرب (مدینه) اهلی! سیزین قالماغینیزا بیر کوند یوخدور، قاپیدین!» آیری بیر دسته پیغمبردن اذن ایسته ییب دئییردی: «بیزیم ائولریمیز آچیقدير». اصلینده ائولری آچیق دئییلدی، آنجاق کی، قاجماق ایسته ییردیلر.
- ۱۴ حالبوکی اگر مدینه نین اطرافیندان هجومه معروض قالسا یذیلار و اونلاردان شریک قوشماق ایسته نیلسه یدی، اونلار (منافقلر) اونو قبول ائدردیلر و آنجاق چوخ آز بیر زمان دایاناردیلار [و یا آز بیر دسته دن غیری هامیسی اونو قبول ائدردیلر].
- ۱۵ حالبوکی، قاباقچادان آللهلا عهد-پیمان باغلامیشدیلار کی، [دوشمنه] آرغا چئویرمه سینلر. و آلله وئرین عهد مطلق سوروشولاجاقدیر.

قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمْ الْفِرَارُ إِنْ فَرَرْتُمْ مِنَ الْمَوْتِ وَالْقَتْلِ وَإِنَّا
 لَا تَمْتَعُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٦﴾ قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُمْ مِنَ
 اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧﴾ قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمَعْقُوفِينَ مِنْكُمْ
 وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلْ أَيْنَأُ وَلَا يَأْتُونَ الْبَاسَ إِلَّا قَلِيلًا
 ﴿١٨﴾ أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يُنْظَرُونَ إِلَيْكَ
 تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَإِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ
 سَلَقُوكُمْ بِاللَّسِنَةِ كِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ أُولَئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَأَحْطَ
 اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٩﴾ يَحْسَبُونَ
 الْأَخْرَابَ لَمْ يَذْهَبُوا وَإِنْ يَأْتِ الْأَخْرَابُ يَوَدُّ الَّذِينَ الْوَاتَيْنَهُمْ بِادُّوهُ
 فِي الْأَغْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ أَنْبَاءِكُمْ وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ مَا قَاتَلُوا إِلَّا
 قَلِيلًا ﴿٢٠﴾ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا
 اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَمَّا رَأَى
 الْمُؤْمِنُونَ الْأَخْرَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ
 اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا ﴿٢٢﴾

- ۱۶ دئ: «اگر اولومدن و یا اولدورولمکدن قاچسانیزسا، بو قاچماق سیزه اصلا فایدا و ثمریه چکدیر. قاچسانیز بئله، آنجا آزی بیر مدت یاشایاجاقسینیز».
- ۱۷ دئ: «اگر آلله سیزه بیر بلا و یا بیر رحمت ایسته سه، سیزی آللهین اراده سیندن کیم ساخلایا بیلر؟» و اونلار اوزلری اوچون آللهدان غیری نه بیر دوست و نه ده بیر کؤمکچی تاپا بیلمز لر.
- ۱۸ شهبه سیز کی، آلله سیزدن مانع اولانلاری و قارداشلارینا: «بیزه طرف گلین!» - دئیلر تانییر. دؤیوشه اونلارین فقط بیر آزی گلر.
- ۱۹ سیزه باخیلیق ائدن حالدا. اونلار قورخو اوز وئرنده اولوم [قورخوسوندان] غش ائدن (اوره گی کئچن) آدم کیمی گوزلری چشوریلیمیش حالدا سنه باخدیقلارینی گوررسن. قورخو گئشدن سونرا [غنیمت] مالینا حریص اولاراق ایتی دیلیرله سیزه اذیت ائدرلر (دیل یاراسی وورارلار). اونلار ایمان گتیرمه ییبلر، [بونا گوره] آلله اونلارین عمللرینی بوشا چیخارتدی. بو، آلله اوچون چوخ آساندیر.
- ۲۰ بونلار [بئله] گمان ائدیرلر کی، «بیرلشمیش شرک دسته لری» هله گئتمه ییب، اگر «بیرلشمیش شرک دسته لری» بیر ده [قاییدیب] گلسه لر، اونلار بدوی عربلر آراسیندا چؤلده اولمالارینی و سیزینله [علاقه دار] خبرلری سوروشوب [اؤیره نمه لرینی] ایستلر و اگر سیزین ایچینیزده اولسایدیلار [اونلاردان] چوخ آزی دؤیوشردی.
- ۲۱ حقیقتاً، سیزین اوچون - آلله و آخرت گونونه اومید بسله یین و آلله ی چوخ یاد ائدن کیمسه لر اوچون آللهین رسولوندا گؤزه ل بیر اولگو واردیر.
- ۲۲ مؤمنلر «بیرلشمیش شرک دسته لری» گوردوکده دئیلر: «بو، آللهین و اونون رسولونون ییزه وئردیکلری وعده دیر. آلله و اونون رسولو دوز دئییلر». بو، تکجه اونلارین ایمانلارینی و تسلیم اولمالارینی آرتیردی.

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ
 مَنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَلُوا تَبَدُّلًا
 ﴿٢٧﴾ لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِنْ شَاءَ أَوْ يَتُوبَ
 عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٢٨﴾ وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا
 بِعَيْثِهِمْ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ الْوَاقِعَةُ وَكَفَىٰ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالُ
 وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا ﴿٢٩﴾ وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُواهُمْ مِنْ
 أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا
 تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ﴿٣٠﴾ وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ
 وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَمْ تَطْوُهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيرًا ﴿٣١﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ إِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ
 الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعْكُنَّ وَأُسَرِّحْكُنَّ
 سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٣٢﴾ وَإِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالذَّارَ
 الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ مِنْكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٣﴾
 يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ مَنْ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيَّنَةٍ يُضَاعَفْ لَهَا
 الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٤﴾

- ۲۳ مؤمنلرین ایچریسینده ائله لری ده واردیر کی، اکلله ائتدیکلری عهدی دوغرولتدولار، اونلاردان بعضی لری [شهید] اولموشدور و بعضی لری ده [شهیدلیگی] گوزله مکده دیرلر و اصلا [عقیده لرینی] ده یشدیرمه ییلر.
- ۲۴ کی، دوغروچولارا دوغرو لوقلارینا گوره [اکله] اجر و ثرسین و منافقلره ده ایسته سه، عذاب و ثرسین و یا [اونلاری تویه ائتمه یه موقق ائدیپ] تویه لرینی قبول ائتسین، چونکی اکله چوخ باغیشلایاندیر؛ چوخ مهرباندیر.
- ۲۵ اکله کافرلری آجیقلی و هنج بیر خئیره یتیشمه میش حالدا قاتاردی. اکله مؤمنلره دؤیوشده کفایت ائتدی و اکله همیشه گوجل و غالب اولوب.
- ۲۶ اهل-کتابدان اونلارا (مشرکله) کومک ائدنلری (یهودیلری) اوز قالالاریندان ائندیردی و اونلارین قلبلرینه قورخو سالدی. اونلارین بیر قسمینی اولدوردونوز و بیر قسمینی ده اسیر آلدینیز.
- ۲۷ و سیزی اونلارین یشلرینه، یوردلارینا، ماللارینا و هله آباغینیزی باسمادیغینیز یشلره وارث ائتدی و اکله هر بیر شئیه قادردیر.
- ۲۸ ای پیغمبر! آروادلارینا دئ: «اگر سیز دنیا حیاتینی و اونون بر-بزه گینی ایسته یرسینیزسه، گلین سیزی [کچینیزی و ثرمکله] فایدالاندیریم و سیزی گوزه ل بیر شکیلده بوراخیم».
- ۲۹ «بوخ، اگر اکلهی، اونون رسولونو و آخرت اثوینی ایسته یرسینیزسه، بیلین کی، اکله سیزلردن یاخشی ایشلر گوزنلر اوچون بؤوک بیر اجر حاضیرلاییدیر».
- ۳۰ ای پیغمبرین خانیملاری! سیزدن هر هانسی بیرنیز بللی بیر گناه ائتسه، عذابی ایکی قات اولار و بو اکله چوخ آساندیر.

وَمَنْ يَقْتُلْ مِنْكُمْ لَهِ رِسُولُهُ وَتَعْمَلْ صَالِحًا ثَوَاتُهَا
 أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهُا رِزْقًا كَرِيمًا ﴿٢٦﴾ يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ
 لَسْنُنَّ كَأَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ إِنْ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَحْضَعْنَ بِالْقَوْلِ
 فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٢٧﴾
 وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ
 الْأُولَىٰ وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَاطْعَنَ اللَّهُ
 وَرَسُولَهُ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ
 الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ﴿٢٨﴾ وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلَىٰ فِي
 بُيُوتِكُنَّ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ إِنَّ اللَّهَ
 كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ﴿٢٩﴾ إِنَّ السُّلَيمَانَ وَالْمَرْيَمَ
 وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِنِينَ وَالْقَانِنَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ
 وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ
 وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّائِمِينَ وَالصَّائِمَاتِ
 وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ
 كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٠﴾

۳۱ و سیزلردن هر کس آکله‌ها و اونون رسولونا دایمی اولاراق اطاعت ائدیپ صالح
عمل ائتسه، اونون آجیرینی ایکی قات وقره‌ریک و اونون اوچون یاخشیی
روزی حاضر لایمیشیق.

۳۲ ای پیغمبرین خانیم‌لاری! سیز هنج بیر آیری قادینلار کیمی دئیل سینیز. اگر
آکله‌دان قورخورسونوزسا، قلیینده مریضلیک اولان کیمسه تاماها سیلانماسین
دیه یومشاق دانیشماین، بلکه، همیشه دوزگون دانیشین!

۳۳ اولرینیزده قالین! ایلک جاهلیت قادینلاری کیمی بزه نیب-دوزه نیب قنشره
چیخمایین! ناماز قیلین، زکات وقرین، آکله‌ها و اونون رسولونا اطاعت
ائدین! آکله، سیز اهل-بیتدن (پیغمبرین عاتله سیندن) پسلیگی
اوزاقلادیرماق و سیزی پاک-پاکیزه ائتمک ایسته‌یر.

۳۴ اولرینیزده اوخونان آکله آیه لرینی و حکمتی یاد ائدین! شبهه سیز کی، آکله
همیشه لطف صاحبی دیر و هر شئیدن خبرداردیر.

۳۵ مسلمان کیشیلر و قادینلار، مؤمن کیشیلر و قادینلار، دایمی اطاعتکار کیشیلر و
قادینلار، دوزگون کیشیلر و قادینلار، دؤزوملو کیشیلر و قادینلار، تواضعکار
کیشیلر و قادینلار، صدقه وئرن کیشیلر و قادینلار، اوروج ئوتان کیشیلر و
قادینلار، ناموسلارینی قوروپان کیشیلر و قادینلار و آکله‌هی چوخ یاد ائدن
کیشیلر و قادینلار؛ آکله اونلارین [هامیسی] اوچون بؤیوک مغفرت (باغیش) و
آجر حاضر لاییدیر.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ
يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ
ضَلَالًا مُبِينًا ۝ وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ
عَلَيْهِ أَمْسِكَ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا
اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ فَلَمَّا
قَضَى زَيْنَبُهَا وَطَرَازُوجَهَا كَلَّا لَيَكُونَنَّ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ
أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرَازُوكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ۝ مَا
كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ سُنَّةَ اللَّهِ
فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَقْدُورًا
۝ الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا
يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا ۝ مَا كَانَ
مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولُ اللَّهِ وَخَاتَمُ النَّبِيِّينَ وَكَانَ
اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ۝
وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ۝ هُوَ الَّذِي يُصَلِّيْ عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ
لِيخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ۝

۳۶ اَللّٰه و اونون رسولو، بیر ایشه حؤکم اتدیکلری زمان، مؤمن کیشیه و قادینا اؤز باره لرینده آیری بیر ایش شچمک یاراشماز. کیم اَللّٰها و اونون رسولونا عاصی اولسا، آچیق-آیدین بیر آزعینلیغا دوشموش اولار.

۳۷ [یا محمد یاد انت!] بیر زمان اَللّٰهین نعمت و ثردیگی و سنین ده نعمت و ثردیگین شخصه دئیردین کی: «آروادینی ساخلا (اونو بوشاما)، اَللّٰهدان قورخ!»، [دئمک] اَللّٰهین آشکار ائده جگی شئی اوره گینه گیزله دیردین و جماعتدن قورخوردون، حالبوکی، اَللّٰهدان قورخماغین داها یاخشیدیر. زید اونونلا علاقه سینی کسندن (بوشایاندان) سونرا، اونو سنه تزویج اتدیک کی، مؤمنلره اوغوللوقلاری آروادلارینی بوشادیقلاری زمان، اونلارین [قاباقتکی] آروادلاری ایله ائولنمکده بیر چتینلیک اولماسین. اَللّٰهین امری مطلق اولمالیدیر.

۳۸ اَللّٰهین پیغمبره واجب اتدیگی شئیلرده اونا هنج بیر سؤز (چتینلیک) یوخدور. بو، قاباقچادان گلیب-کنچمیش [پیغمبرلرین] آراسیندا [معمول اولان] اَللّٰهین سنه سی ایدی. اَللّٰهین امری تقدیر اولونموش (حسابلانمیش) بیر قده ردیر (حؤکمدور).

۳۹ اونلار اَللّٰهین بویوردوقلارینی [خلقه] چاتدیرارلار، اوندان قورخارلار و اَللّٰهدان غیری هنج کسدن قورخمازلار. اَللّٰه حساب گؤرمگه کفایت ائدر.

۴۰ "محمد" سیزین [آرانیزداکی] کیشیلردن هنج بیر نین آتاسی دئییلدیر، یالنیز اَللّٰهین رسولو و پیغمبرلرین سونونجوسودور. اَللّٰه هر بیر شئیه عالیمدیر.

۴۱ ای ایمان گتیرنلر! اَللّٰهی یاد ائدین، چوخلو یاد ائدین!

۴۲ سحر-آخشام اونا تسبیح دئین!

۴۳ او و اونون ملکلری سیزه صلوات گؤندریر کی، سیزی قارانیلیقلاردان ایشیقلیغا چیخارتسین و او، همیشه مؤمنلره مهربان اولوب.

تَحْتَهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٥٥﴾
يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٥٦﴾
وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ﴿٥٧﴾ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ
بِأَنَّ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٥٨﴾ وَلَا تَطْعَمِ الْكَافِرِينَ
وَالْمُنَافِقِينَ وَدَعِ أَزْوَاجَهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ
وَكِيلًا ﴿٥٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ
طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَةٍ
تَعْتَدُونَهَا فَمِيتُوهُنَّ وَسِرَّوهُنَّ سِرًّا جَمِيلًا ﴿٦٠﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ
إِنَّا أَخْلَلْنَاكَ أَزْوَاجَكَ الَّتِي آتَيْتَ أَجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ
يَمِينُكَ مِنْهَا أَفَاءَ اللَّهِ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عِمَّاكِ
وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَالَاتِكَ الَّتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ
وَأَمْرًا مُؤْمِنَةً إِنْ وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ
يَسْتَنْكِحَهَا خَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ قَدْ عَلِمْنَا
مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِي أَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ
لِكَلَّا يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٦١﴾

۴۴ اونا راستلاشدیقلاری گون اونلارا [دئیلن] اَلْقِشِلار: "سلام" دیر. [اَلله]

اونلار اوچون کرامتلی اجر حاضیرلاییدیر.

۴۵ ای پیغمبر! حقیقتاً، بیز سنی شاهد، مژده چی و خبردارلیق ائدن گؤندرمیشیک.

۴۶ و اَللهین اذننی ايله اَللهها طرف دعوت ائدن و ایشیقلی بیر چیراغ اولاراق [گؤندرمیشیک].

۴۷ و مؤمنلره مژده وئر کی، اَلله طرفیندن اونلار اوچون بؤیوک بیر مرحمت واردیر.

۴۸ کافرلره و منافقلره اطاعت ائتمه! اونلارین اذیتلریندن واز کئچ! اَللهها توکل ائت! اَللهین [سنه] وکیل اولماسی کفایت ائدر.

۴۹ ای ایمان گئیرنلر! مؤمن آروادلاری نکاح ائدیب سونرا اونلارا توخونمادان اولک اونلاری بوشاسانیزسا، داها اونلارین بویوندا سیزین سایاجاغینیز بیر عده یوخدور. اونلارین کینلرینی وئرین و اونلاری گؤزه ل طرزده (شکیلده) بوراخین!

۵۰ ای پیغمبر! بیز کینلرینی وئرديگین زوجه لرینی، اَللهین سنه غنیمت اولاراق وئرديگی [کنیزلری] و سنینله بیرلیکده هجرت ائتمیش عمی قیزلارینی، بی بی قیزلارینی، دایی قیزلارینی، خالاقیزلارینی و بیر ده آپری مؤمنلر استئنا اولماقلا، محض سنین اؤزونه خاص اولاراق، پیغمبرین اولونمک ایسته دیگی تقدیرده اؤزونو پیغمبره هبه ائتدیگی (باغیشلادیغی) مؤمن قادینلاری سنه حلال ائتمیشیک. بیز سنه چتینلیک اولماسی اوچون اونلارین آروادلاری و کنیزلری حقینده نه لری واجب ائتدیگیمیزی البته بیلیریک. اَلله چوخ باغیشلایاندیر؛ چوخ مهرباندیر.

تُرْجَى مِنْ نِسَاءٍ مِنْهُنَّ وَتُتَوَى إِلَيْكَ مِنْ نِسَاءٍ وَمِنْ ابْتِغَاءٍ مِّنْ
 عَزَلَتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ تَقْرَءَ عِيْنَهُنَّ وَلَا يَحْزَنَ
 وَيَرْضَيْنَ بِمَا آتَيْتَهُنَّ كُلَّهُنَّ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي قُلُوبِكُمْ
 وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا ٥٨ لَا يَحِلُّ لَكَ النِّسَاءُ مِنْ بَعْدُ وَلَا أَنْ
 تَبَدَّلَ بِهِنَ مِنْ أَزْوَاجٍ وَلَوْ أَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ
 وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ رَّقِيبًا ٥٩ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
 لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَى طَعَامٍ غَيْرِ
 نَظِيرِ بْنِ إِهْنَةٍ وَلَا كُنْ إِذَا دُعِيتُمْ فَادْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ
 فَانْتَشِرُوا وَلَا مُسْتَأْنِسِينَ لِحَدِيثٍ إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ يُؤْذَى
 النَّبِيَّ فَيَسْتَحْيِي مِنْكُمْ وَاللَّهُ لَا يَسْتَحْيِي مِنَ الْخَوِثِ وَإِذَا
 سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ذَلِكُمْ
 أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوا
 رَسُولَ اللَّهِ وَلَا أَنْ تَنْكِحُوا أَزْوَاجَهُ مِنْ بَعْدِهِ أَبَدًا
 إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا ٦٠ إِنْ
 تَبَدُّوا شَيْئًا أَوْ خُفُّوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ٦١

۵۱ [ای پیغمبر!] اونلاردان (زوجه لریندن) ایسته دیگینی اوزاقلاشدیرا بیلرسن و

ایسته دیگینی ده اوز یانینا آلا بیلرسن. و اوزاقلاشدیردیقلاریندان هر هانکیسینی اوز یانینا آکماقدا سنه هتج بیر گناه یوخدور. بو، اونلارین گوز آیدینلیق لاری (سئویمه لری)، محزون اولماقلاری و اونلارا وئردیگین شیلره راضی اولمالاری اوچون داها اویغوندور. آله قیلرینیزده اولان هر شئی بیلیر. آله، [هر شئی] بیلندیر؛ حلیمدیر.

۵۲ بوندان سونرا، کنیزلر استثنا اولاراق، گوزه للیکلری سنی ماراقلاندیرسا دا بئله، هر هانسی بیر آروادی آکماق و یا اونلارین یرینه آیری آرواد آکماق سنه حلال دئییلدیر. آله، همیشه هر شئی نظارت ائنددیر.

۵۳ ای ایمان گتیرنلر! یشک اوچون سیزه اذن وئريلمه دن پیغمبرین ائولرینه داخل اولمایین و یشمه گین حاضرلانیما سینی گوزلمه یین! آما چاغیریلدیغینیز زمان داخل اولون و یشمک یشدیکدن [سونرا] داغیلشین! [داها] صحبت گیرشمه یین! چونکی [سیزین] بو ایشینیز پیغمبری اینجیدیر، او سیزدن اوتانیر و [لاکین] آله حق [دئمکدن] چکینمز. [پیغمبرین زوجه لریندن] بیر شئی ایسته دیگینیز زمان اونو پرده دالیندان ایسته یین! بو هم سیزین قیلرینیزه و هم ده اونلارین قیلرینه داها تمیزدیر. آله یین رسولونو اینجیتمکه حقینیز یوخدور. اوندان سونرا زوجه لرینی ده اصلا نکاح ائده بیلمز سینیز. چونکی بو، آله یانیندا بؤیوک گناه دیر.

۵۴ بیر شئی آسکار ائده سینیز و یا اونو گیزلین ساخلایا سینیز، [بیلین کی،] آله هر شئی، حقیقتاً، بیلندیر.

لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِي آبَائِهِنَّ وَلَا أَبْنَائِهِنَّ وَلَا إِخْوَانِهِنَّ
وَلَا أَبْنَاءَ إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَبْنَاءَ أَخَوَاتِهِنَّ وَلَا نِسَاءِهِنَّ
وَلَا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ وَاتَّقِينَ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ۝١٥٥ إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى
النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا
۝١٥٦ إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُهِينًا ۝١٥٧ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ
الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغْيًا مَا كَتَبُوا فَقَدْ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا
وَأِثْمًا مُبِينًا ۝١٥٨ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ
الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ
يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝١٥٩ لَيْسَ لَكَ
بِئْتِهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ
لَنُغْرِبَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا ۝١٦٠ مَلْعُونِينَ
إِنْ مَا تُثَقِّفُوا أَخْذُوا وَقِيلُوا تُقْبِلُوا ۝١٦١ سُنَّةَ اللَّهِ فِي
الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ۝١٦٢

- ۵۵ [آمما] اونلار اوچون آنالارینا، اوغوللارینا، قارداشلارینا، قارداش
 اوغوللارینا، باجی اوغوللارینا، [مسلمان] قادینلارینا و قوللارینا
 [گورونمه لرینده] هنج بیر گناه یوخدور، آلله دان قورخون! چونکی آلله هر
 شئییه شاهدیدیر.
- ۵۶ آلله و اونون ملکلی پیغمبره صلوات گونده ریرلر. ای ایمان گتیرنلر! [سیز
 ده] اونا صلوات گونده رین و اونا تسلیم اولوب سلام ائدین!
- ۵۷ شبهه سیز کی، آلله ی و اونون رسولونو اینجیدنلره، آلله دنیا و آخرتده لعنت
 ائله میش و اونلارا روسوی ائدیجی عذاب حاضر لاییدیر.
- ۵۸ مؤمن کیشیلری و مؤمن قادینلاری ائتمه دیکلری بیر ایشدن اؤترو اینجیدنلر،
 شبهه سیز کی، بویونلارینا بهتان و آچیق-آیدین گناه گؤتورویلر.
- ۵۹ ای پیغمبر! زوجه لرینه، قیزلارینا و مؤمنلرین آروادلارینا دئی کی، شاللارینی
 [بویونلاریندان] آشاغی لیق سالسینلار. بو [عفتلی] تانیملارلی و اذیت
 اولونماملارلی اوچون داها مناسبدیر. آلله باغیشلایان و مهرباندیر.
- ۶۰ اگر منافققلر، قیلرینده مریضلیک اولانلار و مدینه ده [بالان] شایعه لر یایانلار
 [اؤز ایشلریندن] آل چکمه لر، سنی اونلارین اوستونه یوروده جه پیک.
 آرتیق سنین قونشولوغوندا آنجاق چوخ آز بیر مدت قالارلار.
- ۶۱ آلله یین رحمتیندن اوزاق اولاراق هارادا تاپیلسالار، توتولوب در حال
 اولدورولمه لیدیرلر.
- ۶۲ اونلاردان اوک گلیب-گشتمیش [منافققلرین] باره سینده آلله یین سته سی
 [قانونو] بئله ایدی و آلله یین قانونوندا هنج بیر ده یشیک لیک ناپا بیلمزسن.

يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ
اللَّهِ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٦٦﴾ إِنَّ
اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَاعَدَهُمْ سَعِيرًا ﴿٦٧﴾ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَا يَجِدُونَ
وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٦٨﴾ يَوْمُ ثَقَلَتْ وَجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا
اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولَ ﴿٦٩﴾ وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا
وَكِبَرَاءَنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلَ ﴿٧٠﴾ رَبَّنَا آتِنَاهُمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ
الْعَذَابِ وَالْعَنَاهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا ﴿٧١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
لَا تَتَّبِعُوا كَالَّذِينَ أَذَوْا مُوسَى فَبَرَّاهُ اللَّهُ مِمَّا قَالُوا وَكَانَ عِنْدَ
اللَّهِ وَجِيهًا ﴿٧٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا
﴿٧٣﴾ يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ
اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧٤﴾ إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ
مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٧٥﴾ لِيُعَذِّبَ
اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ
اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٧٦﴾

۶۳ جماعت سندن قیامت حقیقته سورشورلار؛ دئ: «اونو آنجاق آلله بیلیر».

سن نه بیلیرسن؟ بلکه ده قیامت یاعیندیر.

۶۴ آلله کافرلره لعنت الله یبیدیر و اونلار اوچون آکولو اود حاضرلا یبیدیر.

۶۵ اورادا ابدی اولاراق قالاچاقلار و هنج بیر دوست و هنج بیر کؤمکچی ناپا بیلیمه جکلر.

۶۶ اوددا اوزلری [بیر طرفدن او طرفه] دؤندریلن گون دئیرلر: «کاش آلله مطیع اولایدیق و پیغمبره اطاعت ائده یدیک!»

۶۷ و دئیرلر: «پروردگارا! بیز آقالاریمیزا و بؤیوکلریمیزه اطاعت ائدیک، اونلار ایسه بیزی یولدان آزديرديلار».

۶۸ «پروردگارا! اونلار ایکی قات عذاب وئر و اونلار بؤیوک بیر لعنت ائت!»

۶۹ ای ایمان گتیرنلر! موسانی اینجیدن کسلر کیمی اولمايین! نهایت آلله اونو اونلارین سؤیله دیکلریندن تمیزه چیخارتدی. او، آلله یانیندا حورمتلی ایدی.

۷۰ ای ایمان گتیرنلر! آلله دان قورخون و دوغرو سؤز دانیشین!

۷۱ [کی، آلله] سیزین عمللرینیزی اصلاح ائتسین و گناهلارینیزی باغیشلا سین.

هر کس آلله و اونون رسولونا اطاعت ائتسه؛ سؤز سوز کی، بؤیوک بیر سعاده یتیشمیش اولار.

۷۲ بیز [ایلاهی] امانتی گؤیلره، یشره و داغلارا تکلیف ائدیک (گؤستر دیک)،

اونلار اونو گؤتورمکدن (حقسیز یشره گؤتورمکدن و اونا خیانت ائتمکدن) قورخدولار. انسان ایسه اونو گؤتوردو. حقیقتاً، او (انسان) [اؤز حقیقته] چوخ ظلم ائتن و چوخ جاهل ایدی.

۷۳ نهایت، آلله منافق کیشیلری و قادینلاری، مشرک کیشیلری و قادینلاری عذابا دوچار ائدر و مؤمن کیشیلرین و قادینلارین توبه لرینی قبول ائدر. آلله چوخ باغیشلایاندیر، چوخ مهرباندير.

سورة التوبة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ
 الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ۝ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ
 وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ
 الْغَفُورُ ۝ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِنَا السَّاعَةُ قُلْ
 بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَالِمِ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي
 السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي
 كِتَابٍ مُبِينٍ ۝ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ
 مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۝ وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَٰئِكَ
 لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رَجْزِ الْإِيمِ ۝ وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ
 مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ۝
 وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُوكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ يَنْتَبِهُكُمْ إِذَا
 مُزِقْتُمْ كُلَّ مَزْقٍ إِنْ كُنْتُمْ فِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ۝

سبأ سوره سی [۳۴]

بو سوره قرآن - کریمین اوتوز دوردونجو سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۵۲) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهین آدی ایله

- ۱ حمد، تمامیه گویلرده و یترده اولان هر شئین صاحبی اولان آللهها
مخصوصدور. آخرتده ده بوتون حمدلر اونا مخصوصدور. او حکمت
صاحبی دیر و هر شئین خبرداردیر.
- ۲ یتره داخل اولانی و اورادان چیخانسی، گۆیدن نازل اولانی و اونا طرف
یوکسه له نی [تمامیه] بیلیر. او چوخ مهربان و چوخ باغیشلایاندیر.
- ۳ کافرلر دئدیله: «قیامت بیزه گلیمه جکدیر». دئ: «خیر، غیبی بیلسن ریمه آند
اولسون کی، او مطلق سیزه گله جکدیر. گۆیلرده و یترده ذره آغیرلیغیندا
اولان هنج بیر شئی اوندان گیزلین دئییلدیر. بوندان داها کیچیک و داها
بؤیوک بیر شئی یوخدور کی، آچیق-آبدین کتابدا اولماسین».
- ۴ ایمان گتیریب صالح عمللر ائدنلری مکافاتلاندیرماق اوچون. محض اونلارا
باغیشلانما و گووارا روزی واردیر.
- ۵ و بیزی عاجزلندیرمک اوچون آیه لریمیزی [باطل ائتمگه] چالیشانلارا یامان
آغریلی بیر عذاب واردیر.
- ۶ علم و ثریلمیش کیمسه لر ربین طرفیندن سنه نازل ائدیله نین حق اولدوغونو و
بؤیوک قوه صاحبی و حمده لایق اولان [آللهین] یولونا هدایت ائتدیگینی
بیلیرلر.
- ۷ و کافرلر دئدیله: «سیزه، تمامیه پارچالانیب-داغیلیدقان سونرا تزدن خلق
اولوناجاغینیزی خبر وئرن آدمی گؤستره کی؟»

أَفَتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جُنَّةٌ يُلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
 بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ ٨ أَفَلَمْ يَرَوْا
 إِلَى مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ
 لَشَيْئًا نَحِيفَ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطُ عَلَيْهِمْ كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ
 إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ ٩ وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ
 مِنَّا فَضْلًا يَا جِبَالُ أَوِّبِي مَعَهُ وَالطَّيْرُ وَآتَيْنَاهُ الْحَكِيمَ
 ١٠ أَنْ أَعْمَلَ سَابِغَاتٍ وَقَدِّرْ فِي السَّرْدِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا
 إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ١١ وَلَسْتُ مِنَ الْبَاطِلِ الْغَيْبِ عَنْهَا شَهْرٌ
 وَرَوَّاحُهَا شَهْرٌ وَأَسْلَمْنَا لَهُ الْغَنَمَ وَالْقَطْرُ مِنَ الْجَنِّ مَنْ يَعْلُ بَيْنَ
 يَدَيْهِ بِأَذْنِ رَبِّهِ وَمَنْ يَرْغَبْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِ نَاذِقَهُ مِنْ عَذَابِ
 السَّعِيرِ ١٢ يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَحَارِبَ وَتَمَاثِيلَ وَجِجَانٍ
 كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَاسِيَاتٍ اعْمَلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِنْ
 عِبَادِيَ الشَّكُورُ ١٣ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَى
 مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنْ سَعَاتِهِ فَلَمَّا خِرَّ تَبَيَّتِ الْجَنُّ
 أَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِنِ ١٤

- ۸ «او، اَلْکَها یا لان باغلا بیرمی؛ یوخسا بیر دلیلیگی واردیر؟» یوخ! اصلینده آخرنه ایمان گتیرمه ینلر عذابدا و اوزاق (درین) ضلالت ایچینده دیرلر.
- ۹ مگر قایاقدان و آرخادان [اونلاری احاطه ائدن] گؤیو و یشری گؤرورلرمی؟ ایسته سک، اونلاری یشره باتیراریق؛ یاداکی گؤیون بیر پارچاسینی اوستلرینه تۆکه ریک. شبهه سیز کی، بوندا هر بیر تۆبه ائدن بنده اوچون مطلق عبرت واردیر.
- ۱۰ حقیقتاً، بیز داوودا اؤز طرفیمیزدن مرحمت ائتدیک. [و دئدیک]: «ای داغلار! ای قوشلار! داوودلا بیرلیکده سس—سه وئریب اَلْکَها تسبیح ائدین!» و دیمیری اونون اوچون یومشالتدیک.
- ۱۱ [و دئدیک کی،] «گئن—بول زیرشهلر (گشیملر) دوزلت و توخودوغون زمان اۆلچویه رعایت ائت! [اؤزون و قومون] صالح عمل ائدین! من، حقیقتاً، سیزین ائتدیکلرینیزی دقیقاً گؤرورم.
- ۱۲ سلیماندا کولگی رام ائتدیک کی، سحر گئدیشی بیر آیلیق و آخشام دؤنوشو ده بیر آیلیق یول ایدی. و اونون اوچون میس چشمه سینى (معدنینه) اریدیب—آخیتدیک، جنلردن ده بیر دسته ربی نین اذنی ایله اونون الی آلتدا ایشله ییردی و اونلاردان هر کس بیزیم امریمیزدن چیخیردیس، آکوللو عذابدان اونا دادیزدیریردیک.
- ۱۳ اونلار سلیمان اوچون نه ایسته سیدی—محرابلار، هیکل لر، بؤیوک حوضلار بنزه یین قابیلار و یشرده برکینمیش قازانلار دوزلدیردیلر. ای داوودون عائله سی! شکر ائدین! و منیم بنده لریمدن شکر ائدنی آزدیر.
- ۱۴ اونا اؤلومو قارار اَلدیغیمیز زمان اؤلومونو اونلارا آتجاق چلیگینی یشین بیر یش قوردو خبر وئردی. او (سلیمان) ییخیلیدیکدا جنلره بللی اولدو کی، اگر اونلار غیبی بیلسیدیلر روسوای ائدیجی عذاب ایچینده قالمازدیلار.

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِنِهِمْ آيَةٌ جَنَّتَانِ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ كُلُوا
مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ ﴿١٥﴾
فَاَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ
جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِیْ اُكُلٍ خَمْطٍ وَاَثَلٍ وَشَيْءٍ مِنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ ﴿١٦﴾
ذَٰلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجَازِيْ اِلَّا الْكَافِرُوْنَ ﴿١٧﴾
وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا قُرًى ظَاهِرَةً
وَقَدَرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سِيرُ وَا فِيهَا لِيَالِي وَاَيُّهَا اٰمِنِينَ
﴿١٨﴾ فَقَالُوا رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ اَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا اَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ
اَحَادِيثَ وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَرِّقٍ اِنَّ فِيْ ذَٰلِكَ لَاٰيَاتٍ
لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿١٩﴾ وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ اِبْلِيسُ طَنَّهُ
فَاتَّبَعُوْهُ اِلَّا فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٢٠﴾ وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ
مِّنْ سُلْطٰنٍ اِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يُؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا
فِيْ شَكٍّ وَرَبُّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَافِظٌ ﴿٢١﴾ قُلِ ادْعُوا الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ
مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ لَا يَمْلِكُوْنَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِی السَّمٰوٰتِ وَلَا فِی
الْاَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِیْهَا مِنْ شَرِكٍ وَمَالَهُ مِنْهُمْ مِنْ ظٰهِرٍ ﴿٢٢﴾

- ۱۵ سبا طایفه سی اوچون یوردلاریندا [حکمتلی آللهین وارلیغینا دلالت ائدن] بیر
نشانه وار ایدی. ساغلی، سوللو ایکی باغچا وار ایدی. [اونلار دندیک
کی:] «وئی نیزین روزیسیندن یشین و اونا شکر ائدین! [سیزین اوچون]
گۆزه ل یورد و باغیشلایان رب وار دیر».
- ۱۶ لاکین اوز دۆنلدیلر. بیز ایسه اونلار عرم سنلینی (قارشیی آینماز بیر
سنل) گۆندردیک. اونلارین ایکی باغچالارینی آجی مئیوه لی، یولغون
آغاجلی و بیر آز دا سدر آغاجی اولان ایکی باغچایا چتوردیک.
- ۱۷ اونلاری نانکوردلوقلارینا گۆره بشله جزالاندیردیق. مگر بیز کافرلردن
آیریلارینی جزالاندیراریق می؟
- ۱۸ اونلارلا پرکتلی ائتدیگیمیز شهرلر آراسیندا بیر-بیرینه یاپیشیقلی
(بیر-بیرلریندن گۆرونن) شهرلر یاراتمیشدیق. اونلارین آراسیندا
گنیش-گیلیش مسافه سینى اندازه سینده اتمیشدیک. [اونلار دندیک
کی:] «کنجه لری و گوندوزلری اورادا آرخابین گزیب-دولانین!»
- ۱۹ اونلار دندیلر: «پروردگارا! بیزیم سفر [دوشرگه] لریمیزی اوزاق انت! و
اونلار اۆزلرینه ظلم ائتدیلر. بیز ده اونلاری [دیللرده] داستان ائتدیک و
اونلاری بوسبوتون تار-مار ائتدیک. شبهه سیز کی، بوندا بوتون
چوخ-چوخ صبرلی اولان و شکر ائدنلر اوچون عبرت لر وار دیر.
- ۲۰ و حقیقتاً، ابلیس اونلارین حقیقنده کی ظننى دوغرولتدو و بیر دسته
مؤمنلردن ساوایی [هامیسی] اونا اویدو.
- ۲۱ اصلینده ابلیسین اونلارین اوستونده هنج بیر تسلطو یوخ ایدی. لاکین بیز
آخرته ایمان گتیرنله اوندا شبهه ائدن آیرد ائدیپ گۆستمک ایسته بیریک. و
سنین ربّین [علمی احاطه سی ایله] هر بیر شئی حفظ ائندیر.
- ۲۲ [یا محمد!] دئ: «آلهدان غیرى [تائری] ظنّ ائتدیکلرینیزی چاغیرین!
اونلار گۆیلرده و ینرده ذره قدهر بیر شئی صاحب دئییللر و او ایکی سینده
اونلارین هنج بیر شریکلیگی یوخدور و اونا (آلهها) اونلاردان هنج بیر آرخاب
یوخدور.

وَلَا تَنْفَعُ الشِّفَاعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ ۖ حَتَّىٰ إِذَا فُزِعَ عَنْ
 قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ ۖ قَالُوا الْحَقُّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ
 ﴿١٣﴾ قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۖ قُلِ
 اللَّهُ ۚ وَإِنَّا أَوْ أَتَاكُمْ لَعَلَىٰ هُدًىٰ أَوْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ
 ﴿١٤﴾ قُلْ لَا تُسْكَوْنَ عَمَّا أَخْرَجْنَا وَلَا تُنْسَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ
 ﴿١٥﴾ قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ
 الْعَلِيمُ ﴿١٦﴾ قُلْ أَرُونِي الَّذِينَ أَنْحَنُوا لَهُ مُشْرِكًا ۚ كَلَّا بَلْ هُوَ
 اللَّهُ الْغَزِيْرُ الْحَكِيمُ ﴿١٧﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً
 لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ
 ﴿١٨﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ
 ﴿١٩﴾ قُلْ لَّكُمْ مِيعَادٌ يَوْمٍ لَا تَسْتَأْخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا
 تَسْتَقْدِمُونَ ﴿٢٠﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهَٰذَا الْقُرْآنِ
 وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِنْدَ
 رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا
 لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنَّهُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٢١﴾

- ۲۳ اونون (آلهین) یانیندا، اذن و فردیگی کیمسه لردن آیریمی نین شفاعتی فایدا و ثمر و قیلریندن قورخو گئتدیگده دئیرلر: «رئینیز نه بو یوردو؟» دئیرلر: «حق [بو یوردو] و او چوخ یوکسک و بؤیوک دور».
- ۲۴ دئ: «سیزه گؤیلردن و یشردن روزی و ثرن کیمدیر؟» دئ: «آله». ائله ایسه دوغرو یولدا و یا آچیق-آیدین ضالانده اولان بیزیک، یوخسا سیز؟
- ۲۵ دئ: «سیز بیزیم ائتدیگیمیز گناهلاردان اؤترو سورغو-سوال اولونما یا جاقسینیز، بیز ده سیزین ائتدیکلرینیزدن اؤترو سورغو-سوال اولونما یا جاقیق».
- ۲۶ دئ: «رئیمیز هامیمیزی جمع ائده جک؛ سونرا آرامیزدا حق ایله حؤکم ائده جک و او عدالتله حؤکم و ثرن دیر و هر شئی بیلندیر».
- ۲۷ دئ: «آلهها شریک قوشدوقلارینیزی منه گؤسترین!» خیر، او، عزت و حکمت صاحبی اولان آلههدیر.
- ۲۸ و بیز سنی، آنجاق بوتون انسانلارا بشارتچی و خبردارلیق ائدن گؤندردیک، لاکین انسانلارین چوخو بیلمیرلر.
- ۲۹ و دئیرلرکی، «اگر دوز دئیرسینیز، بس بو وعده نه زمان اولاجاقدیر؟»
- ۳۰ دئ: «سیزه وعده وئریمیش بیر گون واردیر کی، نه اوندان بیرجه ساعت دالی قالا بیلرسینیز و نه ده قاباغا کئچه بیلرسینیز».
- ۳۱ و کافرلر دئدیلر: «نه بو قرآنا و نه ده کی، اوندان قاباقکی [کتابا] اصلا ایمان گتیرمه ریک». کاش سن او ظلمکارلارین ربکری نین حضوروندا ساخلانیلدیقلارینی گؤره بدین [کی، ننجه] اونلارین بعضیلری بعضیلرینه سؤز قایشاریرا ضعیف ساخلانیلمیشلار متکبرلره دئیرلر: «اگر سیز اولماسایدینیز، بیز مؤمن اولاجاقدیق».

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتَضَعِفُوا اَنْتُمْ صَدَدُ نَاكُمْ
 عَنِ الْهُدَى بَعْدَ اِذْ جَاءَكُمْ بِكُمْ بَلْ كُنْتُمْ مُجْرِمِينَ ﴿٣٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ
 اسْتَضَعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ الْاَيْلِ وَالنَّهَارِ اِذَا تَامَرُوْنَا
 اَنْ نَكْهَرِبَ بِاللّٰهِ وَنَجْعَلَ لَهُ اَنْدَادًا وَاَسْرُوا النَّدَامَةَ لَمَّا
 رَاُوا الْعَذَابَ وَجَعَلْنَا الْاَغْلَالَ لِمَنْ اَغْنَقِ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ
 يُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٧﴾ وَمَا اَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ
 مِنْ نَذِيرٍ اِلَّا قَالُ مُتْرَفُوْهَا اِنَّا بِمَا اُرْسِلْتُمْ بِهِ كَاْفِرُونَ ﴿٣٨﴾
 وَقَالُوا اَنْتُمْ كُنْتُمْ اَمْوَالًا وَاَوْلَادًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذِّبِينَ ﴿٣٩﴾
 قُلِ اِنَّ رَبِّيْ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَكِنْ اَكْثَرَ
 النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾ وَمَا اَمْوَالُكُمْ وَاَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي
 تُقَرِّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفٰى اِلَّا مَنِ اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَاُولٰٓئِكَ لَهُمْ
 جِزَاءُ الضَّعِيفِ بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْغُرَفَاتِ اٰمِنُونَ ﴿٤١﴾ وَالَّذِينَ
 يَسْعَوْنَ فِي اَيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ اُولٰٓئِكَ فِي الْعَذَابِ مُخَضَّرُونَ ﴿٤٢﴾
 قُلِ اِنَّ رَبِّيْ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ وَمَا
 اَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٤٣﴾

۳۲ متکبرلر ایسه ضعیف ساخلانیلمیشلار دئیرلر : «مگر س : [هدایتچی] گلندن سونرا سیزی هدایتدن ساخلایان بیز ایدیکمی؟! [بوخ] سیز اوزونوز گناهکار ایدینیز» .

۳۳ ضعیف ساخلانیلمیشلار متکبرلره دئیرلر : «خیر، گشجه-گوندوز [قوردوغونوز] حيله لر[له] - او زمان کی، بیزی آللهی دانماغا و اونا شریکله قوشماغا وادار ائدیردینیز». عذابى گورنده پشیمانلیقلارینی گیزله درلر . کافرلرین بویونلارینا زنجیرلر وورارین . مگر ائدیقلری عمللردن غیرى بیر شيله جزا ائدیریلاجاقلارمی؟

۳۴ بیز هانسی شهره بیر خبردارلیق ائدن گوندردیکسه، اوراتین رفاهدا اولانلاری دئیلر : «بیز سیزین گتیردیکلرینیزه اینانمیریق» .

۳۵ و دئیلر : «بیزیم مال-دولتیمیز و اولادیمیز داهایا چوخدور و بیز عذاب گورمه جه ییک» .

۳۶ دئ : «حقیقتاً، منیم ربیم ایسته دیگی شخصین روزیسینى بول ائدر و یا تنگیشدیرر . لاکین انسانلارین چوخو بیلمیرلر» .

۳۷ ماللارینیز و اولادلارینیز سیزی ییزه یاخینلاشدیران بیر شئی دئییلدیر، تکجه ایمان گتیریب صالح عمل ائدنلر بئله دئییلدیر . ائدیقلری عمللرینه گوره قات-قات اجر واردیر و اونلار [جنت] اوتاقلاریندا آرخایین اولاجاقلار .

۳۸ و بیزی عاجزلندیرمک اوچون آیه لریمیزی [باطل ائتمگه] سعی ائدنلر عذابا حاضیر ائدیقلر .

۳۹ دئ : «منیم ربیم بنده لریندن ایسته دیگی شخصین روزیسینى بول ائدر و یا اونا [روزینى] تنگیشدیرر . و [آله یولوندا] هر نه اتفاق ائسه نیز [آله] اونون عوضینی وئرر و او روزی وئرلرین لاپ یاخشى سیدیر» .

وَيَوْمَ نَخَشِرُهُمُ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَكَةِ أَهْلُوا لَكُمْ كَانُوا
 يَعْبُدُونَكُمْ ۖ قَالُوا سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَلَيْتَ أَمْنٌ دُونَهُمْ بَلْ كَانُوا
 يَعْبُدُونَ الْبَحْنَ أَكْثَرَهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ ۖ ۝ فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُم
 لِبَعْضٍ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ
 الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ۖ ۝ وَإِذْ أَنْشَأَ آيَاتِنَا بَيْنَاتٍ قَالُوا
 مَا هَذَا إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَنْ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُكُمْ وَقَالُوا
 مَا هَذَا إِلَّا أَفْكٌ مُفْتَرًى وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ إِنَّ
 هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۖ ۝ وَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَا
 أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَذِيرٍ ۖ ۝ وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
 وَمَا بَلَغُوا مَعْشَارَ مَا آتَيْنَاهُمْ فَكَذَّبُوا رُسُلِي فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ
 ۖ ۝ قُلْ إِنَّمَا أَعْطُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ شَتَّىٰ وَفُرَادَىٰ
 تَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِكُمْ مِنْ جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا
 نَذِيرٌ لَكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ۖ ۝ قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ
 مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ
 شَيْءٍ شَهِيدٌ ۖ ۝ قُلْ إِنْ رَبِّي يَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَآمُ الْغُيُوبِ ۖ ۝

- ۴۰ او گونده [آله] اونلارین هامیسنی محشور اندر و سونرا ملکلره بویورار
: «بونلار می سیزه عبادت ائدیلدیر؟»
- ۴۱ دئیرلر: «سن مقدسسن. بیزیم ولیمیز اونلار دئیل، سنسن. خیر، اونلار
جئلره عبادت ائدیلدیر. چوخو اونلارا ایمان گتیرنلر دیرلر».
- ۴۲ داهای او گون بیر-بیرینیزه نه بیر فایدانیز و نه ده بیر ضررینیز اولاییلمز. ظلم
ائندلره دئیهریک: «یالان حساب ائتدیگینیز اودون عذابینی دادین!»
- ۴۳ بیزیم آچیق-آیدین آیه لریمیز اونلارا اوخوندوغو زمان دئیرلر: «بو آنجاق
سیزی آتالارینیزین عبادت ائتدیکلریندن دؤندرمک ایسته یین بیر کیشی دیر».
- هم ده دئیرلر: «بو اویدورولموش یالاندان غیری بیر شی دئییلدیر». کافرلر
«حق» اونلارا گلن زمان، حقیق باره سینده دئیلر: «بو، آچیق-آیدین
سنحردن باشقا بیر شی دئییلدیر».
- ۴۴ و بیز اونلارا اوخویاجاقلاری کتابلار و ثرمه میش و سندن قاباق دا اونلارا بیر
خبردارلیق ائدن گؤندرمه میشدیک.
- ۴۵ اونلاردان قاباقلار [دا] تکذیب ائتدیلر، حالبوکی بونلار اونلارا
وئردیکلریمیزین اوندا بیرینه یتیشمه ییلر. اونلار منیم پیغمبرلریمی یالان
حساب ائتدیلر. [گؤر] منیم عذابیم نجه ایدی!!
- ۴۶ دئ: «من سیزه تک بیر نصیحت وئیرم: آله اوچون ایکی-ایکی و بیر-بیر
قیام ائدین! سونرا دریندن دوشونون- [گؤره جکسینیز کی،] سیزین
پولداشینیز دا بیر دیوانه لیک یوخدور. او، قاباقدکی شدتلی عذابلا
خبردارلیق ائندنن باشقا بیر کس دئییلدیر».
- ۴۷ دئ: «سیزدن ایسته دیگیم [رسالتین] اجری (دؤی القربی محبتی) ده سیزین
اوچوندور. منیم اجریم آنجاق آلهها عائد دیر و او هر بیر شئی شاهیددیر».
- ۴۸ دئ: «شبهه سیز کی، ربیم حقی نازل اندر. او، بوتون غیبلری بیلندیر».

قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِيُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ ۝ قُلْ إِنِ ضَلَكْتَ فَإِنَّمَا
 أَضِلُّ عَلَى نَفْسِي وَإِنِ اهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوحِي إِلَى رَبِّي أَنَّهُ يُسْمِعُ قَرِيبٌ ۝
 وَلَوْ تَرَى إِذْ فِرْعَوْنُ أَفْلَا قُوتَ وَأَخْذُوا مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ ۝ وَقَالُوا
 آمَنَّا بِهِ وَأَنَّى لَهُمُ التَّنَاسُتُ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ۝ وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ
 وَيَقْدِرُونَ بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ۝ وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ
 كَمَا فَعَلْ بِأَشْيَاعِهِمْ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُرِيبٍ ۝

سُورَةُ الشُّعَرَاءِ وَالْعَزِيمَةُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَكَةِ رُسُلًا أُولَى بِالْجَنَّةِ مَشْغُ
 وَثَلَّثَ وَرُبَاعٌ يُزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝
 مَا يَفْقَهُ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا وَمَا يُمْسِكُ فَلَا مُرْسِلَ
 لَهُ مِنْ بَعْدِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا
 نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرِ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ
 السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَى تَوْ فَكُونَ ۝

- ۴۹ دئ: «حق گلدی و باطل، ظاهر اولماز و بیر ده قایتماز».
- ۵۰ دئ: «اگر یوللدان آزام اؤز ضریمه آرمیش اولارام و اگر هدایت تاپسام، [بو] ریمین وحی ائتدیگی نین [سبی] ایله دیر. حقیقتاً، او انشیدندیر و یاخندیر».
- ۵۱ سن اونلاری قورخدوقلاری زمان بیر گۆره سن! آرتیق قورتارماق اولماز و اونلار یاخین یتردن توتولارلار.
- ۵۲ و دئیرلر: «اونا ایمان گتیرمیشیک». بو قدهر اوزاق یتردن آسانلیقلا ایمان تاپماق اونلارا نجه ممکن اولور؟!
- ۵۳ حالبوکی قاباقجیلار اونا کافر اولموشدولار و اوزاق یتردن غیبه (قارانلیغا) داش آتیردیلار.
- ۵۴ و اونلار ایله ایسته دیکلری آراسیندا مانع یارانندی؛ نجه کی، اؤزلریندن قاباکیلار حقیقده ده بئله ائدیلدی. حقیقتاً، اونلار درین بیر شک ایچینده ایدیله.

فاطر سوره سی [۳۵]

بو سوره قرآن - کریمین اوتوز بئشینجی سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۲۵) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ حمد، تامیله گؤیلری و یتری یارادان، ملکلیری ایکی قانادلی، اوج و دؤرد قانادلی ائلچیلر ائدن، یاراتماقدا ایسته دیگی قدهر آرتیران اَللّٰها مخصوصدور. حقیقتاً، اَللّٰه هر بیر ایشه قادردیر.
- ۲ اَللّٰه انسانلارا هر هانسی بیر شئی رحمت اولاراق لطف اندرسه اونا مانع اولان اولماز و قاباغینی اَلدیغی هر بیر شئی اؤزوندن سونرا باشقا بیر گؤندرن اولماز. او عزّت و حکمت صاحبی دیر.
- ۳ ای انسانلار! اَللّٰهین سیزه اولان نعمتینی یاد ائدین! اَللّٰهدان غیری سیزه گؤیدن و یتردن روزی و ثرن بیر یارادیجی واردیرمی؟ اوندان غیری بیر تانری یوخدور. بس نجه دؤنوکلوک ائدیر سینیز - (حقدن دؤندریلیر سینیز).

وَأَن يَكْذِبُوا فَقَدْ كَذَّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ ۖ وَ إِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ①
يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّكُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّكُمْ
بِاللَّهِ الْغُرُورُ ② إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا
يَدْعُوا حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ③ الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ
عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ
كَبِيرٌ ④ أَفَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ فَرَآهُ حَسَنًا فَإِنِ اللَّهُ يُضِلْ مَنْ يَشَاءُ
وَيَهْدِ مَنْ يَشَاءُ فَلَا تَذْهَبُ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسْرَاتٍ إِنِ
اللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ⑤ وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ فَتُبْشِرُ سَحَابًا
فَسُقْنَاهُ إِلَى بَكْدِمَتَيْ فَأَحْيَيْنَاهُ الْآرِضَ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ
النَّشُورُ ⑥ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا
إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَالَّذِينَ
يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَكْرُ أُولَئِكَ هُوَ يُسْوَرُ ⑦
وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا
وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَمَا يُعَمِّرُ مِنْ نَعْمَةٍ وَلَا
يُفْقِصُ مِنْ عُمُرٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ⑧

- ۴ [ای محمد! اگر سنی تکذیب اندیرلر [بیل کی،] سندن اوک ده پیغمبرلری تکذیب اتمیشلر. بوتون ایشلر آلله‌ها قایتاریلیر.
- ۵ ای انسانلار! آلله‌ین وعده‌سی شبهه سیز کی، حقدیر. دنیا حیاتی سیزی توولاماسین. [گوزله‌یین] شیطان دا آلله باره سینده سیزی آزدیرماسین!
- ۶ چونکی شیطان سیزه دوشمندیر. سیز [ده] اونو دوشمن توتون! او اوز طرفدارلارینی آکوللو اود اهلیندن اولماغا چاغیریر.
- ۷ کافرلر اوچون شدتلی عذاب واردیر و ایمان گتیریب صالح عمللر ائدنلر اوچون ایسه باغیشلنما و بؤیوک اجر واردیر.
- ۸ پیس عملی اوزونه بزه نیلیپ، اونو گوزله گوره‌ن کیمسه [یاخشى عمل صاحبی اولان مؤمن کیمی دیرمی؟] شبهه سیز کی، آلله ایسته دیگینی ضالانده بوراخار و ایسته دیگینی ده هدایت ائدر. بونا گوره ده جانین اونلارین خودوک-خینووندان (اونلاری دوشونوب نگران قالماقدان) اوزولمه سین. آلله، حقیقتاً سیزین اتدیکلرینیزی بیلندیر.
- ۹ ینلری گؤندرمکله بولدو حرکت گتیرن آلله‌دیر. بیز بئله لیکله اونو اولو بیر تورپاغی سوق ائده‌ریک، سونرا اولموش تورپاغی اونونلا دیریلده‌ریک. اولولرین دیریلمه‌سی ده بئله دیر.
- ۱۰ هر کیم عزت ایسترسه، عزت بوسبوتون آلله‌ها مخصوصدور. پاك سؤز اونا دوغرو یوکسلر، صالح عمل ده اونو اوجالدار و پیس-پیس حیللر ائدنلر اوچون شدتلی بیر عذاب واردیر. و اونلارین حیللری مطلق پوزولاچاق‌دیر.
- ۱۱ و آلله سیزی تورپاقدان سونرا نطقه دن یاراتدی، سونرا سیزی جوت-جوت ائتدی. هر بیر دیشی آنجاق اونون علمی ایله بویلو اولار و دوغار. عؤمرو اوزادیلان و عؤمروندن قیسالیدیلان هنج بیر عؤمور سورن [کیمسه] یوخدور کی، کتابدا یازیلماسین. حقیقتاً، بو آلله‌ها چوخ آساندیر.

وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهَذَا
 مِلْحٌ أُجَاجٌ وَمَنْ كُلَّ تَاكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتُسَخَّرُ جُونُ حِلْيَةٍ
 تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاحِرُ تَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ
 وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٧﴾ يُوَلِّجُ الْبَلَّ فِي النَّارِ وَيُوَلِّجُ النَّارَ
 فِي الْبَلِّ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُسَمًّى
 ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ
 مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطِيرٍ ﴿١٨﴾ إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ
 وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يَكْفُرُونَ
 بِشِرْكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ ﴿١٩﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ
 إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٠﴾ إِنْ يَشَاءْ يُدْهِبْكُمْ
 وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٢١﴾ وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿٢٢﴾
 وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ وَإِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ جِهْلِهَا
 لَا يَحْمِلُ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ إِنَّمَا تُنذِرُ الَّذِينَ
 يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَمَنْ
 تَرَكَا فِئْتَمَاتٍ تَزَكَّىٰ لِنَفْسِهِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٢٣﴾

۱۲ و ایکی دریا بیر دئییلدیر. بیر ی نین سویو شیرین، [سوسوزلوغا] قاتیق لیق وئرن و ایچمه یی گوارادیر، او بیر ی نین سویو ایسه شور هم ده آجیدیر. هر بیریندن تزه ات پیشر سینیز و تاخدیغینیز بزه کلر چیخاردیر سینیز. [هم ده] گمیلرین اورادا، آلهین فضل-کرمیندن روزی آختاریب شکر انده سینیز دئییه سویو یاریب گتدیگینی گزورورسونوز.

۱۳ گنجه نی گوندوزه قاتار و گوندوزو گنجه یه قاتار. گونشی و آبی رام اندیدیر، هر بیر ی معین بیر وقته فده و حرکت انده چکلر. بودور سیزین رینیز اولان آله. حوکرانلیق اونا مخصوصدور. اوندان غیر ی عبادت اتدیکلرینیز بیر خورما چرده یی نین تکلینه بئله صاحب دئییلر.

۱۴ اگر اونلاری چاغیرسانیزسا، سیزین چاغیریشینیزی ائشیمز لر، اگر ائشیتسه لر ده سیزه جواب وئره بیلمز لر و قیامت گونو سیزین شریک قوشماغینیزی انکار ائدر لر و هئچ کس سته هر شئیدن خبردار اولان [آله] کیمی خبر وئره بیلمز.

۱۵ ای انسانلار! سیز آلهها محتاج سینیز، آله ایسه هر شئیدن مستغنی و حمده لایق دیر.

۱۶ و اگر ایسته سه سیزی آپارار و آیری بیر خلق گتیرر.

۱۷ بو ایسه آلهها چتین دئییلدیر.

۱۸ و هئچ بیر داشیشان (گناهکار) آیریسی نین گناهینی داشیماز. آغیر یوک آکتیندا قالان کیمسه [آیریسینی] یوکو اوچون چاغیرسا، قوهومو اولسا بئله اوندان (اونون یوکوندن) بیر شئی گوتورولمز. [سن] آنجاق گیزلینده ربکریندن قورخانلاری و ناماز قیلانلاری خبردار اندیرسن و هر کس پاکلانماق ایسته سه، اصلینده اوزو اوچون پاکلانمیش اولار. دؤنوش آلهها دیر.

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ ۝ وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ ۝
وَلَا الظُّلُّ وَلَا الْحَرُورُ ۝ وَمَا يَسْتَوِي الْأَخْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ إِنَّ
اللَّهَ يُسْمِعُ مَن يَشَاءُ وَمَا أَنتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي الْقُبُورِ ۝ إِنَّ
أَنْتَ إِلَّا نَذِيرٌ ۝ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَإِنْ
مِّنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ۝ وَإِنْ يَكْذِبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ
الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالزُّبُرِ
وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ۝ ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَيْفَ
كَانَ نَكِيرٌ ۝ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بَيَضٌ
وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ ۝ وَمِنَ النَّاسِ
وَالْدَوَابِّ وَالْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَلِكَ إِنَّمَا يَخْشَى
اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ۝ إِنَّ
الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوْا
مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ ۝
لِيُوفِّيَهُمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ۝

- ۱۹ کورلا گوزلو بیر دئییلدیر .
- ۲۰ قارانلیقلار و ایشیق [دا بیر اولماز] .
- ۲۱ کؤلگه ایله گونشین ایستیمی [ده بیر دئییلدیر] .
- ۲۲ دیرلرله اولور ده بیر دئییلدیر . حقیقتاً، آلله ایسته دیگینه انشیتدیرر و سن [ای محمد!] قیبرلرده اولانلارا انشیتدیره بیلمزسن .
- ۲۳ سن آنجاق بیر خبردارلیق وئرسن .
- ۲۴ بیز سنی حق ایله بشارتچی و خبردارلیق وئرن گوندردیک . هنج بیر امت یوخدور کی، آرالاریندا بیر خبردارلیق وئرن گلیب-گشمه میش اولسون .
- ۲۵ و اگر سنی تکذیب اتدیرلرسه، [بیل کی،] اونلاردان قایا قکیلار دا اتله تکذیب اتدیلر . اونلارین پیغمبرلری آچیق-آیدین [دلیللر]، صحیفه لر و آیدینلاشدیران کتاب گتیرمیشدیلر .
- ۲۶ سونرا کافرلری یاخالادیم، [باخ گور] منیم عذابیم نجه ایدی؟!
- ۲۷ مگر آللهین گزیدن یاغیش نازل اتدیگینی گورمورسنمی؟ بیز [اونونلا] مختلف رنگلی میوه لر چیخارتدیق و [یشرده] داغلاردان آغ، قیرمیزی، مختلف رنگلی [جیغیرلار] و قاپ قارا یوللار [یاراتدیق] .
- ۲۸ و بئله جه انسانلاردان، جانلی لاردان و دورد آیاقلی لاردان رنگلری مختلف اولانلار [یاراتدیق] . آنجاق اونون بنده لریندن عالیم اولانلاری آللهدان قورخار . حقیقتاً، آلله عزت صاحبیدیر؛ چوخ باغیشلا یاندیر .
- ۲۹ حقیقتاً، آللهین کتابینی اوخویانلار، ناماز قیلانلار، گیزی و آشکارجا اوزلرینه وئردیکلریمیز روزیدن اتفاق اتدنلر، اصلا کسادلاشمایان بیر تجارتہ اومید باغلا بییلار .
- ۳۰ کی، [آلله] اونلارین اجرلرینی تمام-کمال وئرسین و اوز فضل-کرمیندن اونلارا آرتیرسین . چونکی آلله چوخ باغیشلا یاندیر؛ قدیر بیلندیر .

وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا
 بَيْنَ يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٦٦﴾ ثُمَّ أَوْرَثْنَا
 الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ
 وَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ بإِذْنِ اللَّهِ
 ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٦٧﴾ جَاءَتْ عَدْنٌ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ
 فِيهَا مِنْ آسَاوَرٍ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ
 ﴿٦٨﴾ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنْكَ الْحَزْنَ إِنَّ رَبَّنَا
 لَغَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٦٩﴾ الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمَقَامَةِ مِنْ فَضْلِهِ
 لَآيَمَسُّنَا فِيهَا نُصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا الْغُوبُ ﴿٧٠﴾ وَالَّذِينَ
 كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ
 عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ ﴿٧١﴾ وَهُمْ
 يَضْطَرُّونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا
 نَعْمَلُ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمْ
 النَّذِيرُ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ﴿٧٢﴾ إِنَّ اللَّهَ
 عَالِمُ الْغَيْبِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ عَلِيمُ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٧٣﴾

- ۳۱ سنہ کتابدان [عبارت اولان بو] وحی ائتدیگیمیز [قرآن] حقدیر و اوزوندن قاباقکی کتابلاری تصدیق ائدندیر. شبهه یوخدور کی، آله اوز بنده لریندن خبرداردیر و [ائتدیکلرینی] گؤرندیر.
- ۳۲ سونرا بو کتابی، بنده لریمیزدن مشچدیگیمیز کیمسه لره میراث اولاراق وئردیک. اونلاردان اوزلرینه ظلم ائدن واردیر؛ معتدل اولان واردیر و آلهین اذن ایلہ خثیر ایشلرده قاباقجیل اولان [دا] واردیر. بو، بؤیوک لطف و مرحمتدیر.
- ۳۳ اونلار عدن جئتلیرینه داخل اولارلار. اورادا قیزیل و اینجی بیلریکلرله بزه نرلر. و اورادا پالتارلاری اییکدیر.
- ۳۴ و دئیرلر: احمد، تامیله بیزدن غمی—کدری آباران آلهها مخصوصدور. حقیقتاً، ربیمیز مطلق باغیشلایاندیر؛ قدر بیلندیر.
- ۳۵ ائله بیر آله کی، اوز لطف—کرمی ایلہ بیزی ابدی قالاجاغیمیز ائوده یئرلشدیردی، اورادا بیزه نه بیر یورغونلوق توخونار و نه ده بیر چاره سیزلیک اوز وئور.
- ۳۶ کافرله گلدیکده ایسه جهنم اودو اونلار اوچوندور. نه اونلارین اولومونه حؤکم اولونار کی، اولوب [قورتارسینلار] و نه ده کی، اونون عذابی اونلاردان یونگوللشدیریلر. بیز بوتون کافرلری بئله جزالاندیریریق.
- ۳۷ و اونلار اورادا فریاد قویپارارلار کی: «پروردگارا! بیزی چیخارت! ائتدیکلریمیز عمللردن قیراق صالح عمل ائدک». مگر بیز سیزه [بیر او قده ر] عؤمور وئرمه دیک کی، عبرت آلماق ایسته یین بیرسی عبرت آلا ییلسین؟ سیزه خبردارلیق ائدن ده گلدی. ایندی ایسه [عذابی] دادین! [کی،] ظلمکارلار اوچون هنج بیر کؤمکچی یوخدور.
- ۳۸ شبهه سیز کی، آله، گؤیلرین و یئرین غیبینی بیلندیر و حقیقتاً، او، سینہ لرده اولانی دا یاخشیجا بیلندیر.

هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ مِنْ كَفَرَفَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَلَا يَزِيدُ
 الْكَافِرِينَ كُفْرَهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا
 خَسَارًا ۝ قُلْ إِرَانِيُمْ شُرَكَاءُ كَمَا الَّذِي تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي
 مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ أَمْ آتَيْنَاهُمْ
 كِتَابًا فَفَهُمْ عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْهُ بَلْ إِنْ يَعْذِلُوا لَظَالِمُونَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا
 إِيَّاغُرُوا ۝ إِنْ اللَّهُ يُمْسِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا
 وَلَئِنْ زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا
 غَفُورًا ۝ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَهُمْ نَذِيرٌ
 لَيَكُونُنَّ أَهْدَى مِنْ أَهْدَى الْأُمَمِ فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ مَازَادَهُمْ
 إِلَّا نُفُورًا ۝ اسْتَجَارُوا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرُ السَّيِّئِ وَلَا يَحِيقُ
 الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ
 فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا
 ۝ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ
 مِنْ قَبْلِهِمْ وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُجِيزَهُ
 مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ۝

۳۹ سیزی بو یثرین خلیفه لری ائدن آکله‌دیر . کافر اولاتین کفر و اوز علیینه دیر .

کافرلرین کفرلری ریکلری یانیندا ، غضبدن غیر ییر ششی آرتیرماز و کافرلرین کفرلری ، زیاندان غیر ییر ششی آرتیرماز .

۴۰ [یا محمد!] دئ : «آکله‌دان غیر ییر چاغیردیقلارینیز شریکلردن منه خبر وئرین!

یئردن نه یی یاراتدیقلارینی منه گؤسترین! یوخسا اونلارین ، گؤیلرین یارانماسیندا بیر شریکلیگی وارمی؟ یوخسا اونلارا بیر کتاب وئرمیشیک کی ، اوندان [حق اولدوقلارینا] بیر دلیللری واردیر؟ خیر ، او ظلمکارلار بیر-بیرینی آکداتماقدان غیر ییر وعده وئرمیرلر .

۴۱ حقیقتاً ، گؤیلری و یئری زاوالا گلمکدن ساخلایان آکله‌دیر . اگر گؤیلر و یئر

توکولسه لر ، اوندان غیر ییر اونلاری ساخلایان هنج بیر کس یوخدور . حقیقتاً ، او چوخ حلم صاحبی و چوخ باغیشلایاندیر .

۴۲ وار گوجلری ایله آکله‌ا آند ایچدیلمر کی : «اگر اونلارا بیر خبردارلیق ائدن

گلسه ؛ امتلرین ایچینده آن دوغرو یولدا اولانلاردان بیر یی اولاجاقلار» . [لاکین] اونلارا بیر خبردارلیق ائدن گلدیکده ، اونلارین آنجاق نفرتینی آرتیردی .

۴۳ بو اونلارین یئر اوزونده تکیرلوک گؤسترمه لری و پس حیلہ لری اوزوندن

ایدی ، پس حیلہ ایسه آنجاق اوز صاحبی نین اتکینی توتار . یوخسا اونلار فقط اولکیلرین باشینا گلن [ایلاهی] سته‌نی (قانونو) گؤزله ییرلر؟ سن آکله‌ین قانوندا اصلا بیر ده ییشیکلیک تاپا بیلمزسن و سن آکله‌ین قانوندا اصلا بیر چئوریش تاپا بیلمزسن .

۴۴ مگر یئر اوزونده هنج گزیب دولانماییلار کی ، اوزلریندن قاباقکیلارین

آخر-عاقبتی نین نجه اولدوغونو گؤرسونلر؟ حالبوکی اونلار بونلاردان داها چوخ گوجلر ایدیلر . نه گؤیلرده و نه ده یئرده آکله‌ی عاجزله دن هنج بیر شئی یوخدور . چونکی او [هر شئی یاخشيجا] بیلندیر و [هر شئی] قادردیر .

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرِهِمَا مِنْ ذَاتَةٍ وَلَكِنْ
يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا

يُسُفٰ
سُورَةُ الْيُسُفٰ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يُسُفٰ ١ وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ٢ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ٣ عَلَىٰ
صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ٤ تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ٥ لِتُنذِرَ
قَوْمًا مَّا أُنْذِرَ آبَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ٦ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ
عَلَىٰ أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ٧ إِنَّا جَعَلْنَا فِي آغَاظِهِمْ
أَغْلَآلًا فَهِیَ إِلَىٰ الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُّقْحَوْنَ ٨ وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ
أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا
يُبْصِرُونَ ٩ وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا
يُؤْمِنُونَ ١٠ إِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْغَيْبَ
فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ١١ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ
مَا قَدَّمُوا وَآثَرَهُمْ وَكُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ ١٢

۲۵ و اگر آله، انسانلاری اتدیکلری [عمللر]دن اؤترو [درحال] جزالاندیرسایدی، یئر اوستونده هنج بیر جانلینی بوراخمازدی و لاکین آله اونلارا معین مدته کیمی مهلت وئیریر. اچلیری گلیب چاتدیقدا دا [او زمان] آله اؤز بنده لرینی گۆره ندیر.

یس سوره سی [۳۶]

بو سوره قرآن - کریمین اوتوز آلفینجی سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۸۳) آیه دیر.

رحمان و مهربان آلهین آدی ایله

- ۱ یس (یاسین). (ای پیغمبرلرین سروری).
- ۲ حکمتلی قرآنا آند اولسون -
- ۳ کی، سن حقیقتاً پیغمبرلردنسن.
- ۴ دوغرو یول اوزه رینده [سن]
- ۵ [و کتابین] او رحیم و عزیز طرفیندن نازل اولوبدور -
- ۶ کی، آنا - بابالاری خبردارلیق ائدیلمه میش و غفلتده قالمیش بیر قومه خبردارلیق وئره سن.
- ۷ دوغرودان دا [آلهین] سؤزو اونلارین چوخونون باره سینده دوغرولوبدور و نتیجه ده اونلار ایمان گتیرمز لر.
- ۸ بیز اونلارین بویونلارینا چنه لرینه چاتان و باشلارینی دیک ساخلایان زنجیرلر وورموشوق.
- ۹ و اونلارین قاباقلارینا بیر سدّ چکدیک و آرخالارینا دا بیر سدّ چکدیک و [گۆز لرینی] اؤرتدوک و نتیجه ده گۆره بیلمز لر.
- ۱۰ اونلاری ایستر قورخوداسان، ایستر سه قورخوتمایاسان، اونلار بیردیر، ایمان گتیرمه چکلر.
- ۱۱ سن آنجاق، قرآنا تابع اولان و گیزلینده رحماندان قورخان کیمسه نی [ایلاهی عذابدان] قورخودا بیلمرسن. بئله سینه باغیشلانماغی و ده یرلی بیر اجرله بشارت وئر.
- ۱۲ حقیقتاً، اولولری دیریلدن، اتدیکلری عمللری و اثرلرینی یازان، البته بیزیک. هر شئی بیز آچیق - آیدین بیر امامدا [یا لوح محفوظدا] جمع اتدیک.

وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا اَصْحَابَ الْقَرْيَةِ اِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ
 (١٣) اِذَا ارْسَلْنَا اِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا
 بِثَالِثٍ فَقَالُوا اِنَّا اِلَيْكُمْ مُّرْسَلُونَ ﴿١٤﴾ قَالُوا مَا اَنْتُمْ اِلَّا
 بَشَرٌ مِثْلُنَا وَمَا اَنْزَلَ الرَّحْمٰنُ مِنْ شَيْءٍ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا تَكْذِبُونَ ﴿١٥﴾
 قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ اِنَّا اِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ﴿١٦﴾ وَمَا عَلَيْنَا الْاَبْلَاحُ
 الْمُبِينُ ﴿١٧﴾ قَالُوا اِنَّا نَطَّيَّرُ بِكُمْ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ
 وَلَيَمَسَّنَّكُمْ مِنَّا عَذَابٌ اَلِيمٌ ﴿١٨﴾ قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ
 اِنَّ دُكْرَكُمْ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿١٩﴾ وَجَاءَ مِنْ
 اَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ
 ﴿٢٠﴾ اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْئَلُكُمْ اَجْرًا وَهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٢١﴾
 وَمَا لِيَ لَا اَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٢﴾ اَتَتَّخِذُ مِنْ
 دُونِهِ اِلٰهَةً اِنْ يُرِدْ بِالرَّحْمٰنِ بُصْرًا لَا تَعْنِ عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا
 وَلَا يُنْقِذُونِ ﴿٢٣﴾ اِنِّي اِذَا لَفِيَ ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾ اِنِّي
 اَمْسُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ ﴿٢٥﴾ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي
 يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٢٧﴾

- ۱۳ اۆزلرینه پیغمبرلر گلن شهر اهلینی، اونلارلا مثل چک.
- ۱۴ او زمان اونلارلا ایکی پیغمبر گۆندرمیشدیک. آما اونلار ایکیسینی ده تکذیب اتدیلر. اونلاری اوچونجوسو ایله گوجلندیردیک. اونلار ایسه دلدیلر : «بیز، حقیقتاً، سیزه [پیغمبر] گۆندریلمیشیک».
- ۱۵ دلدیلر : «سیز آنجاق بیزیم کیمی بیر یشرسینیز و رحمان [اولان آلله] هنج بیر شئی گۆندرمه ییبدير و سیز آنجاق یالان دانیشیرسینیز».
- ۱۶ دلدیلر : «بیزیم رییمیز بیلیرکی، بیز، حقیقتاً، سیزه گۆندریلمیشیک».
- ۱۷ «و بیزیم وظیفه میز تکجه آچیق—آشکار تبلیغ اتمکدیر».
- ۱۸ دلدیلر : «بیز سیزین [بورادا اولماغینیزی] اوغورسوزلوق بیلیریک. اگر آل چکمسه نیزسه، سیزی داشلاریق و سیزه بیزدن مطلقا آغریلی بیر عذاب توخوناچاقدیر».
- ۱۹ [پیغمبرلر] دلدیلر : «اگر دوشونسه نیز (باشا دوشسه نیز)، اوغورسوزلوغونوز اۆزونوزدندیر. سیز عصیاندا حدی آشان بیر جماعتسینیز».
- ۲۰ شهرین چوخ اوزاق بیر یشریندن بیر کیشی چاپاراق گلیب دندی : «ای جماعت، بو ائلچیلره تابع اولون!»
- ۲۱ «سیزدن هنج بیر اجر ایستمه ین کیمسه لره تابع اولون! اونلار دوغرو یولدا اولان کیمسه لردیر».
- ۲۲ «آخی نییه منی یارادانا عبادت اتمه ییم کی؟! سیز ده اونا طرف قایتاریلاچاقسینیز».
- ۲۳ «اوندان غیرسینی اۆزومه تانری الدییم می؟ رحمان [اولان آلله] منه بیر ضرر وورماق ایسترسه، اونلارین شفاعتلیرى منه بیر فایدا وئرمز و منی قورتارماز».
- ۲۴ «اوندا من آچیق—آیدین بیر ضلالتده اولارام».
- ۲۵ «من سیزین رییتزه ایمان گتیردیم، منی انشیدین!»
- ۲۶ [نهایت اۆلدورولدو و اونا] : «جته داخل اول!» —دییلدی. دندی : «کاش منیم قۇموم بیلثیدی».
- ۲۷ «کی، رییم منی ننجه باغیشلادی و منی حۆرمتلی لردن اتدی».

وَمَا أَنزَلْنَا عَلَى قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا
كُنَّا مُنْزِلِينَ ﴿١٨﴾ إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ
خَامِدُونَ ﴿١٩﴾ يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا
كَأَنَّهُمْ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٢٠﴾ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّهُمْ أَهْلَكُوا قَبْلَهُمْ
مِنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٢١﴾ وَإِنْ كُلُّ لُكَّا جَمِيعٍ
لَدَيْنَا مَحْضَرُونَ ﴿٢٢﴾ وَإِنَّ لَهُمْ لَأَرْضًا لَيْسَتْ أَخْيِنَاهَا وَأَخْرَجْنَا
مِنْهَا جِبَا فَنَّهُ يَأْكُلُونَ ﴿٢٣﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَاتٍ مِنْ نَجِيلٍ
وَأَغْنَابٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ﴿٢٤﴾ لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ
وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٥﴾ سُبْحَانَ الَّذِي
خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُثْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ
وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ وَإِنَّ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسْلَجُ مِنْهُ النَّهَارَ
فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ ﴿٢٧﴾ وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ هَآذِلِكَ
تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٢٨﴾ وَالْقَمَرَ قَدَرْنَا مَنَازِلَ حَتَّى
عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ﴿٢٩﴾ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ
الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٣٠﴾

- ۲۸ اوندان سونرا اونون قومونه گؤیدن هنج بیر عسگر نازل ائتمه دیک، نازل ائدن ده دئیلدیک.
- ۲۹ آنجاق تک بیر گورولتو ایدی و اونلار در حال یشره دؤشندیلر.
- ۳۰ وای بو بنده لرین حالینا! اونلارا هنج بیر پیغمبر کلمه دی کی، اونو مسخره یه قورماسینلار.
- ۳۱ مگر اونلار اؤزلریندن قاباق نهنجه — نهنجه نسللری هلاک ائتدیگیمیزی و اونلارین بیر داهای بونلارین یانینا قایتمادیغینی گؤرمورلرمی؟
- ۳۲ و البته اونلارین هامیسی بیر آرادا بیزیم حضوروموزا گتیرله جکلر.
- ۳۳ اؤلر تورپاق اونلار اوچون بیر آیت [دلیل] دیر. بیز اونو دیریلدیب، اوندان دنه چیخاردیریق کی، اوندان یشیرلر.
- ۳۴ و اورادا خورما و اوزوم باغلاری وجودا گتیرمیش و اورادا بولاتلار قاپاتمیش کی،
- ۳۵ اونلارین مئیوه لریندن و اؤز الری ایله بشجردیکلریندن یشینلر. یشنه شکر ائتمه جکلرمی؟
- ۳۶ یشین یشیدیردیکلریندن، اونلارین اؤزلریندن و بیر ده بیلمه دیکلریندن بوتون چوتلر یارادان آله پاکدیر.
- ۳۷ گهنجه ده اونلار اوچون بیر آیتدیر کی، گوندوزو اوندان سییریپ اکیریق و اونلار قارانیغا باتیرلار.
- ۳۸ و گونش ده اؤزو اوچون معین اولونموش قرارگاهای طرف یشیر ائدیر. بو، عزیز و بیلجی [آلهین] تقدیردیر.
- ۳۹ و "آی" اوچون ده منزللر تعین ائتدیک کی، کهنه خورما سالخیمی نین آیری بوداغی حالینا گلین.
- ۴۰ نه گونشین آیا یشتمه سی ممکن دور، نه ده گهنجه نین گوندوزو کهنجه سی. اونلارین هره سی بیر فلکده اوزورلر.

وَأَيُّهُمُ أَتَّخَذْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلِّ الْمَشْهُونِ ۝ وَخَلَقْنَا
لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ۝ وَإِنْ نَشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيحَ لَهُمْ
وَلَا هُمْ يُنْقَذُونَ ۝ إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ
۝ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۝ وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ
رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ۝ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ انْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ
اللَّهُ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْطِعِم مِّنْ لَّوْيسَاءِ
اللَّهُ أَطْعَمَهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۝ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ
هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً
تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ ۝ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ
أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ۝ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ
رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ۝ قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَن بَعَثَنَا مِن مَّرْقَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ
الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ۝ إِنْ كُنْتُمْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً
فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ ۝ فَالْيَوْمَ لَا تُنظَّمُ نَفْسٌ
شَيْئًا وَلَا تَحْزَنُ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝

- ۴۱ ذَرِّه لَرینی دولو گمیده داشیماغیمیز اونلار اوچون بیر نشانه دیر .
- ۴۲ و اونلارا اونون کیمی میندیکلری شئیلر یاراتدیق .
- ۴۳ ایسته سک اونلاری سودا بوغاریق ، اوندان نه دادلارینا چاتان اولار و نه ده کی ، نجات تاپارلار .
- ۴۴ آنجاق بیزدن بیر رحمت اولاراق و بیر مدته قدهر دولانیب-یاشاماق وسیله سی اولاراق [قورویاریق] .
- ۴۵ اونلارا : «آللهینیزدا و آرخانیزدا اولان [عذابدان] قورخون ، بلکه رحم اولوناسینیز» ، -دئییلن زمان [اوز چتویرلر] .
- ۴۶ اونلارا ریلری نین آیه لریندن هیچ بیر آیه گلمه میشدیر کی ، اوندان اوز چتویرمه میش اولسونلار .
- ۴۷ اونلارا : «آللهین سیزه وئردیگی روزیدن انفاق ائدین!» -دئییلن زمان ، کافرلر ایمان گتیرنلره دئیرلر : «آللهین ایسته دیگی تقدیرده دیوراجاغی کیمسه نی بیز دیوراقمی؟! سیز مطلق آچیق-آیدین بیر ضلالت ایچینده سینیز» .
- ۴۸ و دئیرلر کی : «اگر دوز دئیرسینیز ، بس بو وعده نه زمان اولاجاقدیر؟»
- ۴۹ اونلار بیر-بیرلری ایله چکیشمه ده اولان حالدا اوزلرینی غفلتاً یاخالایان بیر گورولتودان غیری بیر شئی گوزله میرلر .
- ۵۰ [او زمان] نه وصیت ائده بیلرلر و نه ده عائله لرینه قاییدا بیلرلر .
- ۵۱ و صور چالینار ، اوندان قییرلریندن سرعتله ریلرینه طرف چیخیپ آخیشارلار .
- ۵۲ و دئیرلر : «ای اولسون بیزه! کیم بیزی یاتدیغیمیز یئردن قالدیردی؟ بو آللهین وعده اتدیگی دیر . و پیغمبرلر دوز دئیرمیشلر» .
- ۵۳ آنجاق قورخونچ بیر گورولتودور کی ، او زمان ، هامیسی حضوروموزدا حاضر اولاجاقلار .
- ۵۴ او گون ، هیچ کسه اصلا ظلم اولونماز و سیز اتدیگینیز عمللردن غیری بیر شیدن اؤترو جزالاندیریلمازسینیز .

إِنَّا صَحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَكِهُونَ ﴿٥٥﴾ هُمْ
 وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلَالٍ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَكِيُونَ ﴿٥٦﴾ لَهُمْ
 فِيهَا فَاكِكَةٌ وَلَهُمْ مَا يَدْعُونَ ﴿٥٧﴾ سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ
 رَحِيمٍ ﴿٥٨﴾ وَامْتَازُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٩﴾ أَلَمْ نَعْهَدْ
 إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ
 مُبِينٌ ﴿٦٠﴾ وَإِنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ
 أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾ هَذِهِ
 جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٣﴾ إِصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ
 تَكْفُرُونَ ﴿٦٤﴾ الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَى أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ
 وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا
 عَلَى أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنْى يُبْصِرُونَ ﴿٦٦﴾ وَلَوْ نَشَاءُ
 لَنَسَخْنَاهُمْ عَلَى مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ
 ﴿٦٧﴾ وَمَنْ يَمْسُرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾ وَمَا
 عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُبِينٌ
 ﴿٦٩﴾ لِيُنْذِرَ مَنِ كَانَ حَيًّا وَيَحِقِّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧٠﴾

- ۵۵ او گون جنت اهلی بیر ذوق و خوشلوقلا مشغولدورلار .
- ۵۶ اونلار و زوجه لری کولگه لیکلرده تختلره سویکنمیشلر .
- ۵۷ اورادا اونلار اوچون [هر نوع] مئیوه لر و ایسته دیکلری هر شی واردیر .
- ۵۸ [بیر ده] مرحمتلی آلله دان اونلارا "سلام" سوزو [دئییه چک] .
- ۵۹ ای گناهکارلار! [آرتیق] بو گون [مؤمنلردن] سنچیلین!
- ۶۰ ای آدم اوولادی! مگر من سیزدن عهد (سوز) آلمادیم کی : «شیطانا عبادت ائتمه یین؛ چونکی او سیزین آچیق-آیدین دوشمنیزدیر؟»
- ۶۱ و : «منه عبادت ائدین، بو، دوغرو یولدور» .
- ۶۲ او، ایچینیزدن چوخ جماعتلری آزدیرییدیر؛ هنج دوشونموردونوز؟
- ۶۳ بو، سیزه وعده ائدیلن جهنمدیر .
- ۶۴ کافر اولدوغونوزا گوره بو گون اونا قووشون!
- ۶۵ بو گون اونلارین آغیزلارینی مؤهورله ریک . اونلارین اللری ییزیمله دانیشار؛
- آپاقلاری دا اتدیکلرینه شاهیدلیک ائدر .
- ۶۶ اگر ایسته سک گوزلری نین ایشیغینی آلاریق، یولدا بیر-بیریندن سبقت
- آلماق ایستلر، لاکین داها گوره بیلمزلر .
- ۶۷ اگر ایسته سک، اونلاری اوز یئرلرینده ائله مسخ ائده ریک (حالا سالاریق)
- کی، نه گنده بیلرلر و نه قاییدا بیلرلر .
- ۶۸ و هر کسه اوزون عؤمور وئرسک، نهایت، اونون خلقتینی ترسه چشیره ریک
- (قوجالتماقلا قوه سینی آزالداریق)، هنج دوشونمورلرمی؟
- ۶۹ و [بیز] اونا شعر اویزتمه دیک؛ اونا یاراشمازدی دا؛ بو بیر نصیحت و
- آچیق-آیدین قرآندان غیری بیر شی دئییلدیر—
- ۷۰ کی، [قلبی] دیری اولانی قورخوتسون و کافرلره وئرلین [عذاب] سوزو
- دوغرولسون .

اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مَا عَمِلَتْ اَيْدِيَنَا اَنْفَمَا فَهَّمْنَاهَا
 مَا لَكُنَّ ۝ وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ
 ۞ وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ ۙ اَفَلَا يَشْكُرُونَ ۝ وَاتَّخَذُوا
 مِنْ دُونِ اللَّهِ اِلَهَةً لَعَلَّهُمْ يُنْصَرُونَ ۝ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ
 وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُحَضَّرُونَ ۝ فَلَا تَحْزَنْكَ قَوْلُهُمْ اِنَّا نَعْلَمُ مَا
 يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۝ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ
 نُطْفَةٍ فَاِذَا هُوَ خَصِيْمٌ مُبِينٌ ۝ وَضَرَبْنَا مَثَلًا وَلِسَىٰ خَلْقَهُ
 قَالَتْ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ۝ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي
 اَنْشَاَهَا اَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ۝ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ مِنَ
 الشَّجَرِ الْاَخْضَرِ نَارًا فَاِذَا اَنْشَمْتُمْهُ ثُوْقِدُونَ ۝ اَوَلَيْسَ الَّذِي
 خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِقَادِرٍ عَلٰى اَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلٰى وَهُوَ
 الْخَلّٰقُ الْعَلِيمُ ۝ اِنَّمَا اَمْرُهُ اِذَا اَرَادَ شَيْئًا اَنْ يَقُوْلَ لَهُ كُنْ فَيَكُوْنُ
 ۝ فَسُبْحٰنَ الَّذِي يَبْدِئُ مَلَكُوْتًا كُلِّ شَيْءٍ وَّاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ۝

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 الْحَمْدُ لِلّٰهِ الْعَلِيِّ الْغَنِيِّ

- ۷۱ مگر گۆرمورلر كي، بيز اؤز قدرتيميزله اونلار اوچون دؤرد آياقلىلار ياراتميشيق كي، اونلار مالک اولسونلار.
- ۷۲ و اونلار بونلار اوچون رام اتديک. مينیکلری اونلارداندير و بير قيسمينى ده (آئينى) يتيپرلر.
- ۷۳ بونلار اوچون اونلاردا منفعتلر و ايچه چکلر (سودلر) واردير. هله ده شکر اتمزلمى؟
- ۷۴ اؤزلىنه آللهدان غيرى تاتريلار قبول اتديلر كي، بلکه اؤزلىنه بير کؤمک اولونسون.
- ۷۵ [او تاتريلار] اونلار کؤمک ائده بيلمزلر، [عکسینه] اونلارين اؤزلى او بوتلر اوچون حاضر عسگرديرلر.
- ۷۶ [يا محمد!] اونلارين سؤزو سنى محزون ائتمه سين. بيز، حقيقتاً، اونلارين گيزلى ساخلاديقلارى و آشکار اتديکلىرى هر شنى بيليرىک.
- ۷۷ مگر انسان بيلمير كي، بيز، حقيقتاً، اونو نطفه دن ياراتميشيق؟ ايندى ايسه او، آچيق—آبدین دوشمن اولوبدور.
- ۷۸ و اؤز خلقتينى اونودوب بيزه مثل چکه رک دئدى: «بو چوروموش سوموکلرى کيم ديريله چک؟»
- ۷۹ دئ: «اونلارى ايلک دفعه يارادان ديريلدر. او، بوتون ياراديليشا عالمدير.»
- ۸۰ او کس كي، سيزين اوچون ياشيل آغاجدان اود عمله گتيردى و ايندى سيز اوندان اود آليشديريرسينيز.
- ۸۱ مگر گؤپلىرى و يترى يارادان کيمسه [بير داه] اونلارين تايينى ياراتماغا قادر دئيلديرمى؟ بلى، او، هر شنى ييلن ياراديجيدير.
- ۸۲ [آله] بير شئين [وار اولماسينى] اراده اتديكى زمان آللهين امرى اونا آنجاق "اول" دئمکدير. او دا [در حال] اولار.
- ۸۳ هر شئين ملکوتو آينده اولان آلله، [هر نقصاندان] پاکدير. سيز ده اونا طرف قايتاريلاجاقسينيز.

صافات سوره سي [۳۷]

بو سوره قرآن—کريمين اوتوز يئددىنجى سوره سيدير،
مکه ده نازل اولموش و (۱۸۲) آيه دير.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَالصَّافَّاتِ صَفًّا ۝ فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا ۝ فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا ۝ إِنَّ
 إِلَهُكُمْ لَوَاحِدٌ ۝ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ
 الْمَشَارِقِ ۝ إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِنُجُومٍ الْكَوَكِبِ ۝ وَحِطَّا
 مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ ۝ لَا يَسْمَعُونَ لِيَ الْإِلَهِ الْأَعْلَى وَيُقَذَّفُونَ
 مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ۝ دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ ۝ إِلَّا مَنْ خِطَفَ
 الْمَخْطَفَةَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ ۝ فَاسْتَفْتِهِمْ أَهْمْ أَشَدُّ خَلْقًا
 أَمْ مَنْ خَلَقْنَا ۝ إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَازِبٍ ۝ بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ
 ۝ وَإِذَا دُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ ۝ وَإِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخِرُونَ ۝
 وَقَالُوا لَإِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۝ إِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا
 ءَأَنَّا لَمَبْعُوثُونَ ۝ أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ۝ قُلْ نَعَمْ وَأَنْتُمْ دَاخِرُونَ
 ۝ فَأَنمَاهِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنْظُرُونَ ۝ وَقَالُوا يَا وَيْلَنَا
 هَذَا يَوْمُ الدِّينِ ۝ هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۝
 أَحْشَرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ۝ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 فَاهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ ۝ وَقِفُوهُمْ إِنَّهُمْ مَسْئُولُونَ ۝

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ آند اولسون جرگه—جرگه دورانلار،
- ۲ [و آند اولسون] قوودوقجا قووانلار،
- ۳ و ذکری (قرآنی) تلاوت ائئلره کی،
- ۴ حقیقتاً، سیزین تائیریتیز بیردیر.
- ۵ گؤیلرین، یتیم و اونلارین آراسیندا اولانلارین ربّی دیر. مشرقلرین [ده] ربّی دیر.
- ۶ ییز [یتره آن] یاخین گؤیو اولدوزلارلا بزه دیک.
- ۷ و [اونو] اطاعتدن بویون قاچیران هر بیر شیطانان قورودوق.
- ۸ اونلار مَکلاً اعلانی (اوجا عالمی) انشیده ییلمزلر و هر طرفدن آتیلارلار.
- ۹ شدتله قوولارلار و اونلار اوچون دایمی عذاب واردیر.
- ۱۰ آنجاق کیم بیر خبر قایب—قاچان اولورسا، اونو دا دلیب—کئچن بیر آکوو تعقیب ائلد.
- ۱۱ [یا محمد! ایندی [او کافرلردن] سوروش کی: «یارادیلش باخیمیندان اونلار چتیندیرلر یوخسا بیزیم بو یاراتدیقلاریمیز؟» ییز اونلاری پایشقان پالچقدان یاراتمیشیق.
- ۱۲ خیر، سن اونلارا تعجیله نیرسن، اونلار ایسه مسخره ائدیرلر.
- ۱۳ اونلارا نصیحت و یریلدیگی زمان عبرت آلمیرلار.
- ۱۴ بیر معجزه گورنده ده اونو لاغا قویورلار.
- ۱۵ و دئیرلر: «بو، آنجاق آچیق—آیدین بیر سحر دیر».
- ۱۶ مگر بیز اؤلوب توز—تورپاق، سور—سوموک اولاندان سونرا تزدن دیریلدیه چه ییکمی؟
- ۱۷ ائله چه اوککی آتا—بابالاریمیز دا؟
- ۱۸ دئ: «ائله دیر، اؤزو ده ذلیل اولدوغونوز حالدا [دیریلدیرله جکسینیز].»
- ۱۹ و او تکجه قورخونج بیر گورولتودور. اونلار در حال [دوروب] باخارلار.
- ۲۰ و دئیرلر: «وای اولسون ییزه، بو جزا گونودور».
- ۲۱ «بو، یالان حساب اتدیگیتیز آیرد اتمه گونودور».
- ۲۲ ظلم ائئلری، اونلارین تایلارینی و آلهلهدان غیری عبادت اتدیکلرینی بیر یتره
- ۲۳ ییغین و جهنم یولونا یؤزلدین!
- ۲۴ اونلاری یوبالیدیب ساخلالین! چونکی سورغو—سوال اولونمالیدیرلار.

مَا لَكُمْ لَا تَنصَرُونَ ﴿١٠﴾ بَلْ هُمْ لِيَوْمٍ مُّسْتَسْلِمُونَ ﴿١١﴾ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ
 عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿١٢﴾ قَالُوا إِنَّا نَكُفُّكُمْ كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ
 ﴿١٣﴾ قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿١٤﴾ وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ
 بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَاغِينَ ﴿١٥﴾ فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا إِنَّا لَذَائِقُونَ ﴿١٦﴾
 فَأَغْوَيْنَاكُمْ إِنَّا كُنَّا غَاوِينَ ﴿١٧﴾ فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ
 ﴿١٨﴾ إِنَّا كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْجَارِمِينَ ﴿١٩﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا
 اللَّهُ يُسْتَكْبِرُونَ ﴿٢٠﴾ وَيَقُولُونَ إِنَّا لَنَارِكُوا اهْتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍ
 ﴿٢١﴾ بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٢﴾ إِنَّكُمْ لَذَائِقُوا الْعَذَابِ
 الْأَلِيمِ ﴿٢٣﴾ وَمَا تُحْزَنُونَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ إِلَّا عِبَادَ
 اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿٢٥﴾ أُولَئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ ﴿٢٦﴾ قَوَائِمٌ
 وَهُمْ مُكْرَمُونَ ﴿٢٧﴾ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٢٨﴾ عَلَى سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ ﴿٢٩﴾
 يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِنْ مَعِينٍ ﴿٣٠﴾ بَيْضَاءَ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ ﴿٣١﴾
 لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ ﴿٣٢﴾ وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ
 الطَّرْفِ عِينٌ ﴿٣٣﴾ كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَكْنُونٌ ﴿٣٤﴾ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى
 بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٣٥﴾ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿٣٦﴾

- ۲۵ سیزه نه اولوب کی، بیر-بیرینیزله کؤمکلشمیر سینیز؟
 ۲۶ خیر، اونلار بو گون تسلیم اولموشلاردیرلار.
 ۲۷ اونلار بیر-بیرلرینه اوز دؤندریب سوال ائدرلر.
 ۲۸ دئیرلر: «دنیا دا ایکن سیز بیزه گوجلؤ گلیر دینیز».
 ۲۹ [اونلار] دئیجه کلر: «خیر، سیز مؤمن کیمسه لر دئییلدینیز».
 ۳۰ «بیزیم ده سیزین اوستونوزده بیر استیلامیز یوخ ایدی، سیز فقط عاصی بیر قؤم ایدینیز».
 ۳۱ «بونا گۆره ریمیزین سؤزو بیزیم باره میزه دوغرولدو. بیز مطلق [عذاب] دادمالی ییق».
 ۳۲ «و سیزی آزدیردیق؟ چونکی بیز اؤزوموز آزمیش کیمسه لر ایدیک».
 ۳۳ او گون اونلار عذابدا شریکدیرلر.
 ۳۴ بیز گناهکارلارلا بئله رفتار ائده ریک.
 ۳۵ چونکی اونلار: «آلله دان غیری هئچ بیر تانری یوخدور»، -دئییلن زمان تکبرلؤک گؤستریردیلر.
 ۳۶ و دئییردیلر: «بیز بیر دیوانه شاعردن اؤترو تانریلاریمیزدانمی آل چکملی ییک؟»
 ۳۷ خیر، [او] حق گئیردی و پیغمبرلری تصدیق ائتدی.
 ۳۸ سیز، حقیقتاً، آغریلی عذاب مطلق دادمالی سینیز.
 ۳۹ و ائتدیکلرینیزدن غیری بیر شئیه جزالاندیریلماز سینیز.
 ۴۰ آنجاق آلله یین خالص بنده لری مستنادیر.
 ۴۱ اونلار اوچون بللی بیر روزی واردیر:
 ۴۲ [مختلف] مئیه لر، هم ده حؤرمتلی توتولاجاقلار،
 ۴۳ نعمتلی باغلاردا.
 ۴۴ تختلرین اوستونده اوز-اوزه [اوتوراجاقلار].
 ۴۵ اونلار جانا سینر ایچمه لی پیاله لر دولاندیریلجاقدیر:
 ۴۶ دوم آغ و ایچنلره لذت وئرن.
 ۴۷ او نه سرسم گئیرر و نه ده اوندان سرخوش اولارلار.
 ۴۸ و یانلاریندا باخیشلاری [أرلرینه] دیکیلی، ایری گؤزلؤ گۆزه للر واردیر.
 ۴۹ [آغ آییغ] سانکی اؤرتولو یومورتادیرلار.
 ۵۰ اونلار بیر-بیرلرینه اوز دؤنده ریب سوال ائدرلر.
 ۵۱ اونلاردان بیر دانیشان دئیر: «منیم [دنیا دا] بیر یولداشیم وار ایدی».

يَقُولُ أَتَيْتَكَ مِنَ الْمُضْذِقِينَ ﴿٥٠﴾ إِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا
ءَاَنَّا لَمُذْئِبُونَ ﴿٥١﴾ قَالَ هَلْ آنَسْتُمْ مَظْلِعُوكُمْ ﴿٥٢﴾ فَأَظْلَعَ فَرَاهُ
فِي سَوَاءٍ الْجَحِيمِ ﴿٥٣﴾ قَالَ تَاللَّهِ إِن كِدْتَ لَتُرْدِينَ ﴿٥٤﴾
وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنْتُ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٥٥﴾ أَفَأَنْخَسُنَّ عَيْنَيْنِ
﴿٥٦﴾ الْآمُوتَتَا الْأُولَى وَمَا نَحْنُ بِعَبْدَيْنِ ﴿٥٧﴾ إِنَّ هَذَا لَهُوَ
الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٥٨﴾ لِيُثِلَّ هَذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ ﴿٥٩﴾ أَذَلِكَ خَيْرٌ
مِنْ لَا أَمْ شَجَرَةُ الزَّقْوَمِ ﴿٦٠﴾ إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ﴿٦١﴾
إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ﴿٦٢﴾ طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُئُوسُ
الشَّيَاطِينِ ﴿٦٣﴾ فَإِنَّهُمْ لَا يَكُونُونَ مِنْهَا قَائِلُونَ مِنْهَا الْبُطُونُ
﴿٦٤﴾ ثُمَّ إِنَّمَا لَعْنُهَا لَشَوْبَاءٍ مِنْ حِمِيمٍ ﴿٦٥﴾ ثُمَّ إِنَّمَا رَمَاجُهُمْ
لِأَلَى الْجَحِيمِ ﴿٦٦﴾ إِنَّهُمْ أَقْبُوا أَبَاءَهُمْ ضَالِينَ ﴿٦٧﴾ فَهُمْ عَلَى
أَثَارِهِمْ مُنْزِعُونَ ﴿٦٨﴾ وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٩﴾
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنْذِرِينَ ﴿٧٠﴾ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُنْذِرِينَ ﴿٧١﴾ الْإِعْبَادَ لِلَّهِِ الْمُخْلِصِينَ ﴿٧٢﴾ وَلَقَدْ نَادَيْنَا
نُوحًا فَلَنِعْمَ الْجَبُونَ ﴿٧٣﴾ وَنَحْنَاهُ وَأَهْلُهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾

- ۵۲ [کی، منه] دئیردی: «سن دوغرودان اینانیرسان کی»:
- ۵۳ «بیز اؤلندن، تورپاق و [چوروك] سور—سومویه د: نندن سونرا، مطلق جزالان دیر یلا جاغیق می؟»
- ۵۴ دئیر کی: «ایندی بویلا نیب باخار سینیزی می؟»
- ۵۵ او زمان بویلا نیب باخار و اونو جهنمین اورتاسیندا گؤرر.
- ۵۶ دئیر: «آند اولسون آللها کی، آز قالا منی محو ائده چکدین».
- ۵۷ «و اگر ریمین رحمتی اولماسایدی، من ده [جهنمه] چاغیر یلمیشلاردان اولاردیم».
- ۵۸ [و سونرا بولداشلارینا دئیر: «گؤره سن بیز بیر داهایا اولمیه جه ییک، ائله دئیلمی؟»
- ۵۹ «ایلیک اولوموموزدن ساوایی. و گؤره سن بیز هنج عذاب گؤرمیه جه ییک؟»
- ۶۰ «دوغرودان دا بو، لاپ بؤیوک سعادت دیر».
- ۶۱ «چالیشانلار دا بنله بیر قورتولوش اوچون چالیشینلار.
- ۶۲ ایندی حورمت گؤستر یلمک اوچون بو یاخشیدیر یا زقوقم آغاجی؟
- ۶۳ بیز، حقیقتاً، او [آغاجی] ظلمکارلارا [آخرت] عذابیی اتمیشیک.
- ۶۴ او، جهنمین لاپ تکیندن چیخان بیر آغاج دیر.
- ۶۵ مئیوه لری شیطانلارین باشی کیمیدیر.
- ۶۶ اونلار (جهنم اهلی) بوندان یشیرلر و قارینلارینی اونونلا دولدورارلار.
- ۶۷ سونرا اونلار اوچون، بونون اوستوندن، قاینار سو ایله قاریشیدیر یلمیش بیر ایچه چک واردیر.
- ۶۸ سونرا قاییداجاقلاری، شبهه سیز کی، یشنه جهنمه دیر.
- ۶۹ اونلار اؤز آتالارینی آزمیش گؤردولر.
- ۷۰ و بو اوزدن ده اونلارین ایزلری ایله گئتدیلر.
- ۷۱ حقیقتاً، اونلاردان قاپا قکیلارین دا چورخو آزمیشدی.
- ۷۲ حالبوکی، بیز اونلارا [دا] خبردارلیق وئرلر گؤندرمیشدیک.
- ۷۳ بیر گؤر او خبردارلیق وئرلرین آخر—عاقبتی نجه اولدو.
- ۷۴ آنجاق آللهین صادق بنده لریندن غیری.
- ۷۵ و نوح بیزی چاغیردی؛ بیز ایسه نه یاخشی جواب وئرلرک.
- ۷۶ بیز اونو و اهلینی بؤیوک غمدن نجات وئر دیک.

وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ ﴿٣٧﴾ وَتَرَكَنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿٣٨﴾
 سَلَامٌ عَلَى نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ ﴿٣٩﴾ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٤٠﴾ إِنَّهُ
 مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤١﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ ﴿٤٢﴾ وَإِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ
 لَإِبْرَاهِيمَ ﴿٤٣﴾ إِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٤٤﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ
 مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿٤٥﴾ أَفَكَا أَلِهَةٌ دُونَ اللَّهِ يُرِيدُونَ ﴿٤٦﴾ فَاظْنَمَكُمْ
 رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾ فَظَرَّ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ ﴿٤٨﴾ فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ ﴿٤٩﴾
 فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٥٠﴾ فَوَاحٍ إِلَى آلِهِتِهِمْ فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٥١﴾
 مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ ﴿٥٢﴾ فَوَاحٍ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَمِينِ ﴿٥٣﴾ فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ
 يَزِفُونَ ﴿٥٤﴾ قَالَ اتَّعْبُدُوا مَا تَخْتَرُونَ ﴿٥٥﴾ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٥٦﴾
 ﴿٥٧﴾ قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَأَلْفُوهُ فِي الْجَحِيمِ ﴿٥٨﴾ فَكَرَادُوا
 بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمْ لَاسْفَلِينَ ﴿٥٩﴾ وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَى
 رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿٦٠﴾ رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٦١﴾ فَبَشَّرْنَاهُ
 بِغُلَامٍ حَلِيمٍ ﴿٦٢﴾ فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَا بُنَيَّ إِنِّي
 أَرَى فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ فَانْظُرْ مَاذَا تَرَى قَالَ يَا أَبَتِ
 افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ سَجِدْ لِي إِن شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ ﴿٦٣﴾

- ۷۷ و محض اونون نسلیتی باقی ساخلادیق.
- ۷۸ و سونرادان گلنلر ایچینده اونون اوچون [یاخشى آد] قويدوق.
- ۷۹ عالملا ایچره "نوحا" سلام اولسون!
- ۸۰ ییز یاخشى عمل صاحبلىرینه بئله اجر و ثرىک.
- ۸۱ دوغرودان دا او ییزیم مؤمن بنده لریمیزدن ایدی.
- ۸۲ سونرا، قالانلارینی سودا غرق اتدیک.
- ۸۳ شېهه سیز کی، ابراهیم اونون شیعه لریندن (بولو ایله گئندلردن) دیر.
- ۸۴ او زمان او، اؤز ریی نین حضورنا تر-تمیز قلب ایله گلدی.
- ۸۵ او زمان آتاسینا و قومونه دئدی: «سیز نه په عبادت ائدیر سینیز؟»
- ۸۶ «آلله ی قویوب یالان بازلایلا آیری تاتریلاری ایسته ییر سینیز می؟!»
- ۸۷ «بس عالمترین ریی حقیقنده سیزین گمانیز نه دیر؟»
- ۸۸ سونرا اولدوزلارا بیر نظر سالدی.
- ۸۹ و دئدی: «من ناخوشام».
- ۹۰ سونرا آرخالارینا دؤنوب اوزاقلادیلار.
- ۹۱ سونرا او دا گیزلیجه اونلارین تاتریلاری نین پانینا گئدیپ دئدی: «نه اوچون خؤرك یئمیر سینیز؟»
- ۹۲ «سیزه نه اولوب کی، دانیشمیر سینیز؟»
- ۹۳ سونرا سس سیزجه اوستلرینه گئدیپ ساغ آلی (تام گوجو) ایله وورماغا باشلادی.
- ۹۴ سونرا یوگوره رك اونون پانینا گلدیلر.
- ۹۵ [ابراهیم] دئدی: «سیز یوندوقلارینیزا عبادت ائدیر سینیز می؟!»
- ۹۶ «بیر حالدا کی، آلله سیزی و سیزین دوزلندیکلرینیزی یارادیپدیر».
- ۹۷ دئدیلر: «اونون اوچون بیر بنا (کوره) تیکین و اونو اودا آتین.
- ۹۸ اونا بیر حبله قورماق ایسته دیلر؛ ییز ده اونلاری ذلیل اتدیک.
- ۹۹ و [ابراهیم] دئدی: «من رییمه طرف گتشمه لی یم، او، منی تنزلیکله دوغرو یولا هدايت ائدر».
- ۱۰۰ «پروردگارا! منه صالحلردن اولان [بیر اؤولاد] وئرا!»
- ۱۰۱ ییز ده اونا حلیم خاصیتلی بیر اوغلان مۇده سی وئردیک.
- ۱۰۲ اونونلا بیرلیکده "سعی" یشرینه یئتیشنده دئدی: «اوغلوم! من یوخودا گۆردوم کی، سنی [قوربان] کسیره م. باخ گۆر نه فکر ائدیرسن». دئدی: «آباجان! سنه امر اولونسانى ائله! انشاءآلله منى صبر ائندلردن گۆره جکسن».

فَلَمَّا اسْمَاُ وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ ﴿١٠٦﴾ وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمُ ﴿١٠٧﴾ قَدْ
 صَدَّقْتَ الرُّءْيَا إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٠٨﴾ إِنَّ هَذَا لَهُوَ
 الْبَلَاءُ الْأَبِينُ ﴿١٠٩﴾ وَفَدَيْنَاهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ ﴿١١٠﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي
 الْآخِرِينَ ﴿١١١﴾ سَلَامٌ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ﴿١١٢﴾ كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ
 ﴿١١٣﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾ وَبَشَرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِنْ
 الصَّالِحِينَ ﴿١١٥﴾ وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَى إِسْحَاقَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا
 مُوسَى وَهَارُونَ ﴿١١٦﴾ وَجَعَلْنَاهُمَا قَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ
 ﴿١١٧﴾ وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿١١٨﴾ وَأَتَيْنَاهُمَا
 الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ ﴿١١٩﴾ وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
 ﴿١٢٠﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ﴿١٢١﴾ سَلَامٌ عَلَى مُوسَى
 وَهَارُونَ ﴿١٢٢﴾ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢٣﴾ إِنَّهُمَا مِنْ
 عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٤﴾ وَإِذَا إِلْيَاسُ بْنُ الْمَرْسَلِينَ ﴿١٢٥﴾ إِذْ قَالَ
 لِقَوْمِهِ آلَتَقْوُونَ ﴿١٢٦﴾ أَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ
 الْخَالِقِينَ ﴿١٢٧﴾ اللَّهَ رَبَّكُمْ وَرَبَّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٢٨﴾

- ۱۰۳ اونلارین هر ایکسی تسلیم اولدوغو و [اسماعیلی] اوزو اوسته بتره ییخدیغی زمان،
- ۱۰۴ بیز اونو چاغیردیق: «یا ابراهیم!»
- ۱۰۵ «سن یوخونو دوغرولتدودن. حقیقتاً، بیز یاخشى ایش گؤرنلره بئله اجر وئره ریک».
- ۱۰۶ شیهه سیز کی، بو آچیق—آیدین امتحان ایدی.
- ۱۰۷ و بیز اونون پشینه بؤیوک بیر قوریانلیغی فدا وئردیک.
- ۱۰۸ و سونرادان گلنلر ایچینده اونون اوچون [یاخشى آد] قويدوق.
- ۱۰۹ سلام اولسون ابراهیمه!
- ۱۱۰ بیز یاخشى ایش گؤرنلره بئله اجر وئره ریک.
- ۱۱۱ دوغرودان دا او بیزیم مؤمن بنده لریمیزدن ایدی.
- ۱۱۲ و اونا صالحلردن اولان اسحاق پیغمبر ایله مژده وئردیک.
- ۱۱۳ و اونا و اسحاقا برکت وئردیک و هر ایکسی نین نسلیندن یاخشى ایش گؤرن ده واردير، آچیق—آشکارجا اوزونه ظلم ائدن ده.
- ۱۱۴ بیز موسی و هارونا دا نعمتلر وئردیک.
- ۱۱۵ و هر ایکی سینی و قۇملرینی بؤیوک غمندن قورتاردیق.
- ۱۱۶ و اونلارا کؤمکلیک ائتدیک و اونلار غالب گلدیلر.
- ۱۱۷ و او ایکی سینه آیدین کتاب وئردیک.
- ۱۱۸ و هر ایکی سینی دوغرو یولا هدایت ائتدیک.
- ۱۱۹ و سونرادان گلنلر ایچینده اونلار اوچون [یاخشى آد] قويدوق.
- ۱۲۰ سلام اولسون موسایه و هارونا!
- ۱۲۱ بیز یاخشى ایش گؤرنلره بئله اجر وئره ریک.
- ۱۲۲ چونکی هر ایکسی بیزیم مؤمن بنده لریمیزدن ایدیلر.
- ۱۲۳ حقیقتاً، الیاس [بیزیم] پیغمبرلردن ایدی.
- ۱۲۴ او، بیر زمان قۇمونه دئدی: «هئچ قورخمورسونوزمو؟»
- ۱۲۵ «بعله»^(۱) عبادت ائدیپ یارادیجیلارین لاپ گؤزه لینی ترک ائدیرسینیزمی؟
- ۱۲۶ کی، هم سیزین دینیز و هم ده اولککی آنالارینیزین ربی آللهدیر.

۱- سبوت آدی دهر، یمن دپلینده (لهجه سینده) تانریا دئییلیر.

فَكَذَّبُوهُ فَأَنَّهُمْ مُحْضَرُونَ ﴿١٢٧﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ
 وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿١٢٨﴾ سَلَامٌ عَلَى إِبْرَاهِيمَ
 إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْحَسَنِينَ ﴿١٢٩﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ
 وَإِنَّ لَوْ طَاغَى لِرِ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٠﴾ إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَآهْلَهُ أَجْمَعِينَ
 إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَايِرِينَ ﴿١٣١﴾ ثُمَّ دَمَرْنَا الْآخَرِينَ
 وَإِنَّا لَمَتَّمُّونَ عَلَيْهِمْ مُصِيبِينَ ﴿١٣٢﴾ وَبِالْبَلَدِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ
 وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٣﴾ إِذَا بَقِيَ إِلَى الْفُلِكَ الْمَسْجُورُ
 فَسَاهِرٌ كَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ﴿١٣٤﴾ فَالْتَقَمَهُ الْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ
 فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ ﴿١٣٥﴾ لَلِثَّ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ
 يُبْعَثُونَ ﴿١٣٦﴾ فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ﴿١٣٧﴾ وَأَنْبَتْنَا عَلَيْهِ
 شَجَرَةً مِنْ يَقْطِينٍ ﴿١٣٨﴾ وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَى مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ
 فَآمَنُوا فَفَرَّغْنَا لَهُمُ الْجَنَّةَ ﴿١٣٩﴾ فَاسْتَفْتِهِمُ الرِّبَّكَ الْبَنَاتُ
 وَلَهُمُ الْبَنُونَ ﴿١٤٠﴾ أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنَاثًا وَهُمْ شَاهِدُونَ
 أَلَا إِنَّهُمْ مِنْ أَفْكِهَمُ يَتَقُولُونَ ﴿١٤١﴾ وَلَدَ اللَّهُ وَإِنَّهُمْ
 لَكَاذِبُونَ ﴿١٤٢﴾ أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ ﴿١٤٣﴾

- ۱۲۷ نہایت، اونو یالانچی حساب اتدیلم و مطلق [جهنمه] گتیريله چکلر .
- ۱۲۸ آنجاقل آللهین صادق (خالص) بنده لریندن ساوایی .
- ۱۲۹ و سونرادان گلنلر ایچینده اونون اوچون [یاخشى آد] قويدوق .
- ۱۳۰ سلام اولسون 'یاسین' اهلینه !
- ۱۳۱ ییز، حقیقتاً، یاشخی ایش گورنلره بنله اجر وئره ریک .
- ۱۳۲ چونکی او ییزیم مؤمن بنده لریمیزدن ایدی .
- ۱۳۳ حقیقتاً، لوط [ییزیم] پیغمبرلریمیزدن ایدی .
- ۱۳۴ او زمان ییز اونو و بوتون عائله سینی خلاص اتدیک .
- ۱۳۵ یالنیز دالدا قالمالی اولان بیر قاری (قوجا آرواد) دان باشقا .
- ۱۳۶ سونرا آیریلارینی دارما-داغین اتدیک .
- ۱۳۷ و سیز سحر و قتی اونلارین یوردوندان کنچیر سینیز .
- ۱۳۸ الله چه آخشام و قتی ده، هتج بیر باشا دوشمورسونوزمو؟
- ۱۳۹ و حقیقتاً، یونس [ییزیم] پیغمبرلریمیزدن ایدی .
- ۱۴۰ او زمان کی، دولو بیر گمی په طرف قاچدی .
- ۱۴۱ [گمیده اونلار] پوشک آتدیلا و [یونس] اودوزانلاردان اولدو .
- ۱۴۲ [اونو دریایا سالدیلار] یونس [اؤزونو] قینادیقی حالدا بالیق اونو اوددو .
- ۱۴۳ و اگر او تسبیح ائدنلردن اولماسایدی،
- ۱۴۴ [انسانلارین] دیريله چکلری گونه کیمی اونون قاریندا قالا جاقدی .
- ۱۴۵ نہایت، ناخوش اولدوغو حالدا اونو بوش بیر یشره آتدیق .
- ۱۴۶ و [باشی نین] اوستونده قایاق آغاچی (کولو) بیتیردیک .
- ۱۴۷ و اونو یوزمین نفره یا دها چوخ کیمسه په طرف گؤندردیک .
- ۱۴۸ اونلار ایهسه ایمان گتیردیلر، ییزده اونلارا معین و قته کیمی گذران وئردیک .
- ۱۴۹ [یا محمد! مشرکلردن] سوروش گؤره ک، آیا قیزلار سنین ربی نین و اوغلانلار اونلارین اؤزلری نیندیر؟
- ۱۵۰ یوخسا شاهد ایمیشلرکی، ییز ملکلی دیشی یاراتمیشیق؟
- ۱۵۱ بیل کی، اونلار اؤز یالانلاری اوزوندن دیه چکلر :
- ۱۵۲ «آله اؤولاد صاحبی دیر» بیر حالدا کی، اونلار مطلق یالان دانیشانلار .
- ۱۵۳ مگر آله قیزلاری اوغلانلاردان [اوستون] سنچیدیر؟

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿١٥١﴾ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٢﴾ أَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ مُبِينٌ ﴿١٥٣﴾
 فَأَتُوا بِحُكْمِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٥٤﴾ وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجَنَّةِ نِسْبًا
 وَلَقَدْ عَلِمْتِ الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٥٥﴾ سُجَّانَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١٥٦﴾
 الْإِعْبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿١٥٧﴾ فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿١٥٨﴾ مَا أَنْتُمْ
 عَلَيْهِ بِفَاتِنِينَ ﴿١٥٩﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ بِالْحَجِّمْ ﴿١٦٠﴾ وَمَا مِنْآ إِلَّا لَهُ مُقَامٌ
 مَعْلُومٌ ﴿١٦١﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُونَ ﴿١٦٢﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسْتَجِبُونَ ﴿١٦٣﴾
 وَإِنْ كُنَّا لَيَقُولُونَ ﴿١٦٤﴾ لَوَ أَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِنَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦٥﴾
 لَكَا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿١٦٦﴾ فَكَفَرُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿١٦٧﴾ وَلَقَدْ
 سَبَقَتْ لِكُلِّمَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ﴿١٦٨﴾ إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنصُورُونَ ﴿١٦٩﴾ وَإِنَّ
 جُنْدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿١٧٠﴾ فَقَوْلَ عَنْهُمْ حَتَّى جِيئَ ﴿١٧١﴾ وَأَنْبِضْهُمْ
 فَسَوْفَ يُبْصَرُونَ ﴿١٧٢﴾ أَفَبِعَدَابِنَا يُسْتَعْجَلُونَ ﴿١٧٣﴾ فَإِذَا نَزَلَ
 بِسَاحَتِهِمْ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ ﴿١٧٤﴾ وَقَوْلَ عَنْهُمْ حَتَّى جِيئَ
 ﴿١٧٥﴾ وَأَنْبِضْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصَرُونَ ﴿١٧٦﴾ سُجَّانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعَزَّةِ عَمَّا
 يَصِفُونَ ﴿١٧٧﴾ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٨﴾ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٧٩﴾

سورة الصافات مكية وهي ثمانون آية

(۱۵۴) سیزه نه اولوب، نجه حؤکم ائدیر سینیز؟ (۱۵۵) هنج عبرت آلمیر سینیزمی؟
 (۱۵۶) یوخسا، آچیق—آیدین بیر دلیلینیز واردیر؟ (۱۵۷) اگر دوغرو
 دانیشانسینیز سا، کتابینیزی گتیرین! (۱۵۸) آلهللا ملکلا آراسیندا بیر قوهوملوک
 باغلیلیقی اویوردولار، حالبوکی، ملکلا اوزلری یاخشسی ییلیرلر کی، اونلار
 (افترا یاخانلار) مطلق [جهنمه] گتیریله چکلر. (۱۵۹) آلهللا اونلارین اوزحقینده
 سؤیله دیکلری صفتلردن پاکدیر. (۱۶۰) آنجاق آلهلین صادق بنده لریندن
 غیر. (۱۶۱) [ای کافرلر!] حقیقتا، سیز و سیزین عبادت اتدیکلرینیز،
 (۱۶۲) آلهللا قارشسی [چیخماغا و یا او بوتلره عبادت اتمگه هنج کسی] توولایان
 دئییل سینیز. (۱۶۳) آنجاق جهنمه گیرملی اولانلاری [توولایایلر سینیز].
 (۱۶۴) بیزدن (بیز ملکلردن) ائله سی یوخدورکی، اونون معین بیر مقاسی
 اولماسین. (۱۶۵) حقیقتا، بیز [آلهلین امری اوچون] جرگه—جرگه دوراتیق.
 (۱۶۶) و آلهل [هر آن] تسبیح ائدن بیزیک. (۱۶۷) و [مشرکلر] تأکیدله بنله
 دئییر دیلر: (۱۶۸) «اگر اولکیلردن بیزیم یانیمیزدا بیر نصیحت [نامه]
 اولسایدی»، (۱۶۹) «بیزده آلهلین خالص بنده لریندن اولاردیق». (۱۷۰)
 آما [قرآن گلدیکده] اونا کافر اولدولار. اونلار مطلق ییله چکلر. (۱۷۱)
 حقیقتا، پیغمبر اولاراق. گؤندریلن بنده لریمیز حقیقتده قاباقجادران سؤز و ترمیشیک
 کی، (۱۷۲) اونلار [اوز دوشمنلرینه] مطلق غلبه چالاجاقلار: (۱۷۳) غالب
 گئلئر ایسه مطلق بیزیم اوردوموزدور. (۱۷۴) [یا محمد!] بیر مدته قدهر
 اونلاردان اوز دؤندر. (۱۷۵) و اونلار باخ! اونلار مطلق [عاقبتلرینی] گؤره
 چکلر. (۱۷۶) بیزیم هذابیمیزا قاریخیرلارمی؟ (۱۷۷) او عذاب اونلارین
 آستانالارینا ییتیشنده خبردارلیق و تریلمیشلرین سحری نجه ده پس اولاجاق.
 (۱۷۸) و بیر مدته قدهر اونلاردان اوز دؤندر. (۱۷۹) و اونلار باخ! اونلار
 مطلق [عاقبتلرینی] گؤره چکلر. (۱۸۰) سنین ربین، او عزت صاحبی اولان
 ربین، اونون حقیقتده سؤیله دیکلری صفتلردن پاکدیر. (۱۸۱) و سلام اولسون
 پیغمبرلره! (۱۸۲) و حمد، تمامیه، عالمترین ربی آلهللا مخصوصدور.

هن سوره سی [۳۸]

بو سوره قرآن—کریمین اوتوز سککیزینجی سوره سیدیر.
 مکه ده نازل اولموش و (۸۸) آیه دیر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ ١ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ٢
كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَوْمٍ فَتَادُوا وَآوَلَاتِ حِينَ مَنَاصٍ ٣ وَعَجَبُوا
أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ وَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا سَاحِرُ كَذَّابٌ ٤
أَجْعَلِ الْإِلَهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ٥ وَانْطَلِقِ الْمَلَأُ
مِنْهُمْ أَنْ مَشَوْا وَاصْبِرْ عَلَى إِلْهَيْكُمْ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ ٦ مَا سَمِعْنَا
بِهَذَا فِي الْمِلَّةِ الْأُولَى إِنَّ هَذَا إِلَّا اخْتِلَاقٌ ٧ أَنْزَلَ عَلَيْهِ
الذِّكْرَ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِنْ ذِكْرِي بَلْ لَمَّا يَدُورُوا عَذَابٌ ٨
أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ٩ أَمْ لَهُمْ مُلْكُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ ١٠ جُنْدُ
مَا هُنَا لَكَ مَهْزُومٌ مِنَ الْأَخْرَابِ ١١ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ
نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ ١٢ وَشِمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ
وَأَصْحَابُ لَيْكَةِ أُولَئِكَ الْأَخْرَابُ ١٣ إِنَّ كُلَّ الْأَكْذَابِ لِرُسُلٍ
فَحَقَّ عِقَابٌ ١٤ وَمَا يَنْظُرُ هَؤُلَاءِ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مَأْهَاتًا
مِنْ فَوَاقٍ ١٥ وَقَالُوا رَبَّنَا عَجَلْ لَنَا قِطْعًا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ١٦

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ ص (صاد.) آند اولسون شانلی قرآنا
- ۲ بلی کافرلر غرور و نفاق ایچینده دیرلر.
- ۳ ییز اونلاردان قاباق نئجه-نئجه نسللری محو ائتدیک. بیزی چاغیردیلار. آرتیق قاچیب قورتارماق وقتی دئییلدی.
- ۴ اوز ایچریلریندن اونلارا بیر خبردارلیق وئرن گلمه سینه تعجب ائتدیلر و کافرلر دئدیله: «بو، چوخ یالانچی اولان بیر سئحریازدیر».
- ۵ عجا او، تاتریلارین هامی سینتی بیر تاتیرمی ائدیر؟ بو دوغرودان دا تعجبیلر بیر شیدیر.
- ۶ و اعیانلاری چیغیب گئتدیلر و [دئدیله: «گئدین اوز تاتریلارینیزدان محکم یاپیشین کی، ایسته نیلن شی بودور».
- ۷ ییز بونو سونونجو دینده ده انشیمه میشیک، بو، آنجاق بیر اویدورمادیر».
- ۸ «مگر ییزم آرمیزدان قرآن [فقط] اونا نازل اولیودور؟» اصلینده ده اونلار منیم قرآنیم باره سینده شبیه ایچینده دیرلر. اونلار هله منیم عذابیمی دادمیشلار.
- ۹ یوخسا سنین عزت صاحبی اولان و چوخ احسان ائدن ربی نین رحمت خزینه لری اونلارین یانیندادیر؟
- ۱۰ یوخسا، گؤیلرین، یترین و اونلارین آراسیندا اولان هرشین حؤکمرانلیغی اونلارین آئینده دیر. الله ایسه قوی قالدخسینلار گؤیلرین قاپیلارینا گورک [و یا، وحین نازل اولماسینا مانع اولسونلار گوره ک].
- ۱۱ اونلار بورادا مغلوب اولوناجاق ییغیتی بیر قوشوندورلار.
- ۱۲ بونلاردان قاباق نوح قۇمو، عاد و گوجلر اوردوسو اولان فرعون دا تکذیب ائتدیلر.
- ۱۳ ثمود، لوط قۇمو و ایکه اصحابی [دا تکذیب ائتدیلر]. اونلار بیرلشمیش مخالف دسته لر ایدیلر.
- ۱۴ استئاسیز هامیسی پیغمبرلری تکذیب ائتمیشلر. بونا گوره ده عذابیم [اونلارا] واجب اولدو.
- ۱۵ بونلار تکجه قورخونج بیر سسی گؤزله ییرلر کی، [گلدیگی زمان] داها قاییداجاق یوخدور.
- ۱۶ و [مشرکلر استهزا ایله] دئدیله: «پروردگارا! تنزیکله ییزیم پاییمیزی ییزه حساب گونوندن قاباق وئرا»

اصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُدَ ذَا الْأَيْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ
 ١٧ إِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعِشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ ١٨
 وَالطُّيُورُ مَخْشُورَةٌ كُلٌّ لَهُ أَوَّابٌ ١٩ وَشَدَّ ذَنَا مَلَكُهُ وَاتَيْنَاهُ
 الْحِكْمَةَ وَفَضَلَ الْخِطَابِ ٢٠ وَهَلْ آتَيْكَ نَبِيُّ الْخَصْمِ إِذْ تَسَوَّرُوا
 الْحَرْبَ ٢١ إِذْ دَخَلُوا عَلَى دَاوُدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ خَصِمَانِ
 بَغَى بَعْضُنَا عَلَى بَعْضٍ فَاحْكُم بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ وَاهْدِنَا
 إِلَى سَوَاءِ الصِّرَاطِ ٢٢ إِنَّ هَذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَجْمَةً وَلِي
 نَجْمَةٌ وَاحِدَةٌ فَقَالَ أَكْفِلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ ٢٣ قَالَ لَقَدْ
 ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَجَّتِكَ إِلَى نِعَاجِهِ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي
 بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَّا هُمْ
 وَظَنَّ دَاوُدُ أَنَّمَا فَتَانَهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ ٢٤
 فَغَفَرْنَا لَهُ ذَلِكَ وَإِنَّ لَهُ عِندَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَّآبٍ ٢٥ يَا دَاوُدُ
 إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ
 وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ
 عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ يَوْمَ الْحِسَابِ ٢٦

- ۱۷ [یا محمد!] اونلارین دندیکلری سۆزه صبر انت و قوتلی بنده میز داوودو یادینا سال! چونکی او داتما آلله قایدان بیر کیمسه ایدی.
- ۱۸ و بیز داغلاری رام اتدیک [کی]، اونونلا بیرلیکده گنجه- گوندوز آلله تسبیح اتسینلر.
- ۱۹ قوشلاری دا هر طرفدن اونون باشینا نوپلادیق. هامیسی [ملاحتلی سینه گۆره] اونا طرف دؤنوردولر [و آلله پرستش ائدیردیلر].
- ۲۰ اونون حؤکمرانلیغینی محکم لندیردیک و اونا حکمت و [حق] ایله باطیلین آراسینی آیرد ائدیک [دوزگون حؤکم وئرمک قابیلیتی وئردیک].
- ۲۱ [یا محمد!] سنه او ساواشلارین [و یا: دوشمنلرین] خبری گلیب چاتدیمی؟ او زمان اونلار محرابین دیواریندان آشیب گلدیلر.
- ۲۲ اونلار داوودون یانینا [بیردن] گلنده داوود قورخدو. اونلار دندیلر: «قورخما! بیز بیریمیز او بیر سینه حق سیزلیک ائدن ایکی ساواشابق. بیزیم آرمیزدا عدالتله حؤکم انت! و حقدن کتچمه و بیزی دوز یولا هدايت انت!»
- ۲۳ «هو، منیم قارداشیمدیر. اونون دوخسان دوققوز قویونو، منیم ایسه بیرجه قویونوم واردیر. او: «اونومه و قرا» - دئیر. دانیشقدا دا منه غالب گلیر».
- ۲۴ [داوود] دئدی: «او سنین بیرجه قویونونو اؤز قویونلارینا قاتماق ایسته دیگی اوزوندن سنه ظلم ائدیب، اصلینده شریکترین چوخو بیر-بیرینه ظلم ائدر. تکجه ایمان گتیریب صالح عمللر ائلدنلردن ساوایی. بونلار ایسه اولدوقجا آز دیلر!» داوود ییلدی کی، بیز اونو امتحانا چکمیشیک. در حال رینه استغفار ائدی و اوزو اوسته دوشوب تۆبه ائدی.
- ۲۵ و بیز اونا بونو باغیشلادیق. شبهه سیز کی، اونون یانیمیزدا بیزه بیر یاخینلیغی و گۆزه ل بیر گله جگی واردیر.
- ۲۶ ای داوود! بیز سنی پتر اوزونده خلیفه ائدیک، بونا گۆره جماعت آراسیندا عدالتله [حقله] حؤکم انت! و نفسی نین ایستکلرینه اویمای، سنی آلله پولوندان آز دیلر، شبهه سیز کی، آلله پولوندان آزانلار اوچون، حساب گونونو اونون دوقلارینا گۆره آغیر بیر عذاب واردیر.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا ذَلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ
كَفَرُوا فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ ﴿٢٨﴾ أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ ﴿٢٩﴾
كِتَابًا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرُوا
الْأَلْبَابِ ﴿٣٠﴾ وَوَهَبْنَا لِذَاوُدَ سُلَيْمَنُ نِّعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿٣١﴾
إِذْ عَرَضَ عَلَيْهِ بِالْعِشِيِّ الصَّافِيَاتُ الْجَبَابِلُ ﴿٣٢﴾ فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ
حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي حَتَّى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ﴿٣٣﴾ رَدَّوهَُا عَلَى قَطْفَوْ
مَسْحًا بِالْسُوقِ وَالْأَعْنَاقِ ﴿٣٤﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَنَ وَالْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ
جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ﴿٣٥﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ
مِنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿٣٦﴾ فَتَحْنَزَلُ الْزَّيْجُ تَجْرِي بِأَمْرِ
رُخَاءٍ حِينَ أَصَابَ ﴿٣٧﴾ وَالشَّيَاطِينُ كُلُّ بَنَاءٍ وَعُقَاصٍ ﴿٣٨﴾ وَآخِرِينَ
مُقَرَّبِينَ فِي الْأَصْفَادِ ﴿٣٩﴾ هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ
حِسَابٍ ﴿٤٠﴾ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُنْفٍ وَحُسْنَ مَآبٍ ﴿٤١﴾ وَإِذْ كُنَّا
عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ
﴿٤٢﴾ ارْكُضْ بِرِجْلِكَ هَذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ ﴿٤٣﴾

- ۲۷ گویو، یتری و ایکیسی نین آراسیندا اولانلاری بوش یتره یاراتمامیشیق. بو، کافرلرین گمانیدیر. وای اولسون اود [دا یانان] کافرلرین حالینا!
- ۲۸ یوخسا ایمان گتیرنلری و صالح عمللر ائدنلری، یتر اوزونده فساد توره دنلر کیمی توتاجاغیق؟! و یا تقوالی لاری پیس ایش گورنلر کیمی توتاجاغیق؟!۱
- ۲۹ بو، مبارک بیر کتابدیر کی، اونون آیه لرینی دوشونسونلر و عقل صاحبیلری عبرت آلسین دئییه، اونو سنه نازل ائتدیک.
- ۳۰ و داوودا [اوغلو] سلیمانی احسان ائتدیک؛ نه گوزه ل بنده ایدی! دوغرودان دا او همیشه توبه ائدن [و آلله سیغینان] ایدی.
- ۳۱ آخشام اوسترو اونا چاپاغان اصیل آتلار گوستریلدیکی زمان،
- ۳۲ دئدی: «من آتلاری ربیمین ذکری اوزوندن دوست توتورام». نهایت آتلار توز پرده سی آرخاسیندا غیب اولوب گتیدیلر.
- ۳۳ [دئدی: «آتلاری» یانیمدا قایتارین!] سونرا آیاقلارینی و بویونلارینی [بالالارینی] تومارلاماغا باشلادی.
- ۳۴ شبهه سیز کی، ییز سلیمانی امتحان ائتدیک و اونون تخنی نین اوستونه بیر جسد آتدیق. سونرا توبه ائتدی.
- ۳۵ دئدی: «پروردگارا! منی باغیشلا و منه مندند سونرا (سووی) هنج بیر کیمسه یه لایق اولماپان بیر حؤکمرانلیق وئر! حقیقتاً، چوخ-چوخ باغیشلایان سنسن».
- ۳۶ دئمک کولگی اونا رام ائتدیک کی، اونون امری ایله اونون ایسته دیگی هر یتره راحتجا آسیب گتسین.
- ۳۷ و بوتون بنا و اوزگونچو اولان شیطاينلاری (جنلری) [ده رام ائتدیک].
- ۳۸ و زنجیرلنمیش آیریلارینی (آیری شیطاينلاری) دا [اونا تابع ائتدیک].
- ۳۹ بونلار بیزیم احسانیمیزدیر، ایستر [بیرینه] وئر و یا وئرمه، سورغو-سوالا چکیلمه یه چکسن.
- ۴۰ شبهه سیز اونون اوچون بیزیم یانیمیزدا بیر یاخینلیق و گوزه ل بیر دؤنوش واردیر.
- ۴۱ بیزیم بنده میز آیویو دا یاد ائت، بیر زمان او: «شیطان منی زحمته و عذابا سالیب»، -دئییه ربینی چاغیردی.
- ۴۲ [اونا دئدیک:] «آیاغینی یتره وورا بو، یویونا جاق و ایچیله جک سرین [سودور]».

وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَذِكْرًا لِّأُولِي
 الْأَلْبَابِ ﴿١٣﴾ وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاضْرِبْ بِهِ وَلَا تَحْنُتْ إِنَّا
 وَجَدْنَاهُ صَابِرًا نِّعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿١٤﴾ وَاذْكُرْ عِبَادَنَا
 إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أُولِي الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ﴿١٥﴾ إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ
 بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ ﴿١٦﴾ وَإِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنِ
 الْأَخْيَارِ ﴿١٧﴾ وَاذْكُرْ إسماعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَإِسْحَاقَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِنَ
 الْأَخْيَارِ ﴿١٨﴾ هَذَا ذِكْرُ وَإِنَّا لِلتَّقِيْنَ لِحُسْنِ مَآبٍ ﴿١٩﴾ جَنَّاتٍ عَدْنٍ
 مُّفْتَحَةٌ لَهُمُ الْأَبْوَابُ ﴿٢٠﴾ مُتَّكِعِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَاكِهَةٍ
 كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ ﴿٢١﴾ وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ أَزْوَاجٌ ﴿٢٢﴾
 هَذَا مَا تُوْعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٢٣﴾ إِنَّ هَذَا لِرِزْقِنَا مَا لَهُ مِنْ نَفَادٍ ﴿٢٤﴾
 هَذَا وَإِنَّا لِلطَّاعِينَ لَشَرَّ مَآبٍ ﴿٢٥﴾ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَيَنْسِفُ اللَّهُ إِلَيْهَا
 هَذَا فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَغَسَّاقٌ ﴿٢٦﴾ وَآخِرُ مِنْ شَكْلِهِ أَزْوَاجٌ ﴿٢٧﴾
 هَذَا فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ لَا مَرْجَا بِهِمْ إِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ ﴿٢٨﴾
 قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ لَأَمْرَجَابٌ بِكُمْ كُنْتُمْ قَدْ تَقَوُّوهُ لَتَأْفِكْنَ الْفُرَارُ ﴿٢٩﴾
 قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ ﴿٣٠﴾

- ۴۳ بیزدن اونا بیر رحمت و عقل صاحبیرنه بیر عبرت اولماق اوچون، عائله سینی و اونلارلا بیرلیکده اونلارین سایه قدر داما اوسته لیک احسان اتدیک .
- ۴۴ [و اونا دندیک:] «آلینه بیر دسته اوت- علف آلیب [آند ایچدیگین عائله نی] اونونلا وورا! فقط آندینی پوزما!» بیز اونو دوزوملو گوردوک. نه گوزه ل بیر بنده [ایدی]. دوغرودان او همیشه تویه ائدن [و آلهها سیغینان] ایدی .
- ۴۵ [اطاعتده] گوجل و بصیرتلی اولان بنده لریمیز- ابراهیم، اسحاق و یعقوبو دا یاد ائت!
- ۴۶ بیز، همیشه آخرت ائوینی اخلاصلا یاد ائتمک خصوصیتی اونا لارا مخصوص اتدیک .
- ۴۷ شبهه سیزکی، اونلار بیزیم درگاهیمیزدا سنجیلیمیش، لاپ یاخشى کیمسه لردندیرلر .
- ۴۸ اسماعیل، یسح و ذوالکفلی ده یاد ائت! اونلارین هامیسی لاپ یاخشى کیمسه لردندیرلر .
- ۴۹ بو بیر خاطیر لاتمایدیر . تقوالیلار اوچون گوزه ل بیر دؤنوش واردیر .
- ۵۰ قاییلاری اوزلرینه آچیق عدن باغلاری .
- ۵۱ اورادا سؤیکه نندیرلر، بوللو مئیوه لر و ایچمه لیلر ایستلر .
- ۵۲ و اونلارین یانیندا باخیشلاری [آرلرینه] دیکیلی یاشیت [گوزه للر] وار .
- ۵۳ حساب گونو اوچون وعده وئریلدیگینیز بونلاردیر .
- ۵۴ شبهه سیزکی، بو بیزیم قورتارماز روزیمیزدیر .
- ۵۵ بو، [مؤمنلرین حالیدیر]. حدی آشان کافرلره ایسه البته پس بیر قاییداجاق واردیر .
- ۵۶ گیره جکلری پثر جهنمدیر و نجه ده پس بیر یاتاقدیر (بشیکدیر) .
- ۵۷ بو، قاینار سو و ایریندیر . حؤکما اونو دادمالیدیرلار .
- ۵۸ و بونون بتره ری جوریه جور آیری عذابلار دا [واردیر] .
- ۵۹ بو، سیزینله بیرلیکده [جهنمه] داخل اولمالی دسته دیر . اونلارا راحتلیق یوخدور . شبهه یوخدور کی، اونلار اودا گیره جکلر .
- ۶۰ دئیرلر: «خیر، سیزه راحتلیق اولمایاجاقدیر . اونو سیز بیزیم باشیمیزا گتیردینیز و نجه ده پس بیر قرارگاهدیر» .
- ۶۱ دئیرلر: «پروردگارا! هر کس بونو (عذابی) بیزیم باشیمیزا گتیریدیر، اونون اوددا عذابینی ایکی قات ائت!»

وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَى رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِنْ الْأَشْرَارِ ﴿٦٧﴾
 أَخَذْنَا مِنْهُمُ سُخْرِيًّا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمْ الْأَبْصَارُ ﴿٦٨﴾ إِنَّ ذَلِكَ لَحَقٌّ
 تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ ﴿٦٩﴾ قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ
 الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٧٠﴾ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ
 ﴿٧١﴾ قُلْ هُوَ تَبَوُّعُ عَظِيمٍ ﴿٧٢﴾ اسْتَعِذْ مِنْهُ مُعْرِضُونَ ﴿٧٣﴾ مَا كَانَ لِي مِنْ
 عِلْمٍ بِالْمَلَأِ الْأَعْلَى إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٧٤﴾ إِنْ يُوحَىٰ إِلَىٰ إِلَّا أَنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ
 مُبِينٌ ﴿٧٥﴾ إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ طِينٍ ﴿٧٦﴾
 فَذَا اسْتَوَيْنَاهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٧٧﴾ فَسَجَدَ
 الْمَلَكَةُ كُلُّهُمْ أَسْجُودًا ﴿٧٨﴾ إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ
 ﴿٧٩﴾ قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِيدِي ۖ أَلَيْسَتْ كَبَرْتِ
 أَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالِينَ ﴿٨٠﴾ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ
 طِينٍ ﴿٨١﴾ قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٨٢﴾ وَإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى
 يَوْمِ الدِّينِ ﴿٨٣﴾ قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمٍ يُبْعَثُونَ ﴿٨٤﴾ قَالَ
 فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٨٥﴾ إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٨٦﴾ قَالَ فَبِعِزَّتِكَ
 لَا أُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٧﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْخَاصِينَ ﴿٨٨﴾

- ۶۲ و [مشركلر] دئیرلر: «بیزه نه اولوب کی، [دنیا دا ایکن] پس آداملاردان سایدیغیمیز کیسه لری بورادا گۆرموروك؟!»
- ۶۳ اونلاری لاغا قویوردوق [دئمک بیز سهو اندیرمیشیک]، یوخسا گۆزلردن یاینمیشلار؟
- ۶۴ شبهه سیز کی، جهنّم اهلی نین بیر-بیرلری ایله چکیشمه لری حقدیر.
- ۶۵ دئ: «من آنجاق خبردارلیق وئره نم، غالب و قاهر اولان تک آللهدان غیرى هنج بیر تانری یوخدور».
- ۶۶ گۆیلرین، یترین و او ایکسی نین آراسیندا اولان شیلرین ربّی دیر. عزّت صاحبی دیر؛ چوخ باغیشلا یاندیر.
- ۶۷ دئ: «بو، بؤیوک خبردیر».
- ۶۸ سیز ایسه اوندان اوز چئویرنلر سنینیز.
- ۶۹ [دئ: «ملکلرین» مباحثه اتدیکلری زمان منیم ملا-اعلی (اوستون عالم) حقیقته هنج بیر علمیم یوخ ایدی».
- ۷۰ منه آنجاق آچیق-آشکار بیر خبردارلیق وئرن [پیغمبر] اولدوغوم اوچون وحی اولونور.
- ۷۱ ربّین ملکلره بئله دئدی: «من پالچیقدان بیر انسان یاراداجام».
- ۷۲ اونو یاراشدیریب، اؤز روحومدان پوفله دیگیم زمان، سیز اونا سجده اندین!
- ۷۳ ملکلرین هامیسی سجده اتدیلر.
- ۷۴ تکجه ابلیدن ساوایی. او تکیرلوك اتدی و کافرلردن اولدو.
- ۷۵ بویوردو: «ای ابلیس! اؤز آللریمله یاراتدیغیم [انسانا] سجده اتمگینه مانع اولان ندیر؟ تکیرلوك اتدینمی یوخسا اؤزونو اوستون توتدو؟»
- ۷۶ دئدی: «من اوندان داها یاخشى یام. منی اوددان یارادیبسان، اونو ایسه پالچیقدان یارادیبسان».
- ۷۷ بویوردو: «چیخ اورادان، سن، حقیقتاً، قووولموشسان».
- ۷۸ «و جزا گونونه قدهر منیم لعنتیم سنه اولسون!»
- ۷۹ دئدی: «پروردگارا! اوندان دیر یله جکلری گونّه قدهر منه مهلت وئرا!»
- ۸۰ بویوردو: «سن مهلت وئرلمیشلردن سن».
- ۸۱ «وقتى معلوم اولونموش گونّه قدهر».
- ۸۲ [شیطان] دئدی: «آند اولسون سنین عزّتینه، هامیسنی آز دیراجاغام».
- ۸۳ «اونلارین آراسیندان سنین مخلص بنده لریندن ساوایی».

قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقُّ أَقُولُ ۝ لَا مَلَأَنَ جَهَنَّمَ مِنكَ وَمِمَّن يَتَّبَعُ مِنْهُمْ
 أَجْمَعِينَ ۝ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ
 ۝ إِن هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۝ وَلَتَعْلَمَنَّ بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنَّ

سُورَةُ الرَّحْمٰنِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۝ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ
 إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۝ أَلَا
 لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ
 إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلُمًا ۚ إِنَّ اللَّهَ يَخُكُّ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ
 فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ۝ لَوْ أَرَادَ
 اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَأَصْطَفَىٰ مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ سُبْحَانَهُ هُوَ
 اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۝ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ يُكَوِّرُ
 اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
 كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْفَعَّارُ ۝

- ۸۴ بویوردو : «حقیدیر و حقّی دئییرم».
- ۸۵ «من ده جهنمی بوسبوتون سنینله و سنه تابع اولانلارلا دولدوراجاغام».
- ۸۶ [یا محمد! دئی : «من بو [رسالت] گوره سیزدن هنج بیر اجر ایسته میرم و من اوزومدن بیر شی اویدوروب [آلله ااستاد] اندلردن دئیيلم».
- ۸۷ بو، عالملا اوچون اویود-نصیحتدن غیری بیر شی دئییلدیر.
- ۸۸ و سیز بیر مدتدن سونرا اونون خبرینی مطلق ییله جکسینیز.

زُمر سوره سی [۳۹]

بو سوره قرآن-کریمین اوتوز دوققوزونجو سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۷۵) آیه دیر.

رحمان و مهربان آلهین آدی ایله

- ۱ [بو] کتابین نازل اولماسی، عزّت و حکمت صاحبی اولان آلهدان دیر.
- ۲ بیز [بو] کتابی حقّ اولاراق سنه گوندردیک. ایندی [اوز] دینی [نی] آلله خالص ائده رک آلله عبادت ائت!
- ۳ آگاه اول! خالص دین آلله مخصوصدور و : «آنجا بیزی آلله داهای چوخ یاخینلاشدیرمالاری اوچون اولارلا عبادت ائدیریک» - دئییه رک اونندان غیریسینی دوست نوتانلارین آرالاریندا اختلاف ائتدیکلری خصوصدا، آله حؤکم ائده جکدیر. حقیقتاً، آله یالانچی، کافر اولان کیمسه نی هدایت ائتمز.
- ۴ اگر آله بیر اوولاد گوتورمک ایسته سیدی، یاراتدیقلاری ایچیندن ایسته دیگینی سنچردی. او پاکدیر. او غالب و قاهر اولان آله دیر.
- ۵ گؤیملری و یئرلی حقّ اولاراق یاراتدی. گنجه نی گوندوزه و گوندوزو گنجه یه قاتار. گونشی و آبی رام ائتدی. هر بیر معین وقته قدر دولانیر. آگاه اول کی، او عزّت صاحبی دیر؛ چوخ باغیشلاپاندیر.

خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَانزَلَ
لَكُمْ مِنْ الْأَنْعَامِ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ
أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ ذَلِكُمْ اللَّهُ
رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّقُوا اللَّهَ ۖ إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ
غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ وَلَا تَزِرُ
وَزِيرَةٌ وِزْرًا أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ۖ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝ وَإِذَا مَرَأَتْهُ إِثْمَةٌ
وَرَبُّهُ مُنِيبٌ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِنْهُ نِسَىٰ مَا كَانَ يُدْعَوُ
إِلَيْهِ مِنْ قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَنْتَادًا لِضَلِّ عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعْ
بِكُفْرِكَ قَلِيلًا إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ۝ أَمِنْ هُوَ قَائِلُ
أَنَّا أَيْلٌ سَاجِدٌ وَقَائِمٌ يَحْذَرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُوا رَحْمَةَ
رَبِّهِ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۚ إِنَّمَا
يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ۝ قُلْ يَا عِبَادِ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا
رَبَّكُمْ ۖ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَأَرْضُ اللَّهِ
وَاسِعَةٌ ۖ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝

۶ سیزی تک بیر نفسدن یاراتدی، سونرا اونون، یولدایشینی (زوجه سینی) ده میدانا گتیردی. سیزین اوچون دورد آياقلیلاردان سککیز تایی (دورد قوشا ارکک-دهشی حیوان) روزی اتدی. سیزی آنالارینیزین قاریندا پارادازکن مرحله-مرحله پارادازاق اوچ قارانلیقدا یاراتدی. بو سیزین ربینیز آلکهدیر. حوکرانلیق اونا عایدیدیر. اوندان غیرى هنج بیر تاتری یوخدور. بس هارا اوز دوندە ریرسینیز.

۷ اگر کافر اولسانیز، بیلین کی، آله سیزدن غنی دیر (سیزه احتیاجی یوخدور) و بنده لری نین کفرونه راضی اولماز. اگر شکر اتسه نیز [بو ایشینیزه] راضی قالار. هنج بیر داشیان آیرسی نین گناهیینی داشیماز. سونرا قاییداجاغینیز ربینیز طرفدیر. او زمان ائتدیگینیز عمللری سیزه خیر وثره چکدیر. حقیقتاً او، قیلرده کیلره عالیمدیر.

۸ انسانا بیر ضرر توخوندوغو زمان ربینه دؤنرک اونا یالووار؛ سونرا [ربی] اونا اوز طرفیندن بیر نعمت وثره بکده قاباقجادان اونا یالواریش اولدوغونو اونودار و آللهین یولوندان آز دیرماق اوچون اونا شریکله قوشار. دئ: «هله بیر آز کفرونله بارینیپ دولان، [نهایت] جهنم اهلیندنسن».

۹ [ایندی بئله بیر شخص یاخشیدیر،] یوخسا گتجه ساتلرینده سجده ائدرک، آفاق اوسته عبادت ائدن، آخرتدن قورخان و ربی نین رحمتینه اومید باغلایان کیمسه؟ دئ: «بیلنلره بیلمه ینلر بیر اولارمی؟» فقط عقل صاحبلى نصیحت قبول ائدرلر.

۱۰ دئ: «ای ایمان گتیرن بنده لریم! ربینیزدن قورخون! بو دنیا دا یاخشی لیق ائلنلره یاخشی [اجر] واردیر. آللهین یثری [تورپاغی] گتیشدیر. شبهه سیز کی، صبر ائلنلرین اجرلری ساییز-حسابسیز، تمام-کمال وثرله چکدیر.

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۖ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ
 الْمُسْلِمِينَ ۖ قُلْ إِنِّي أَخَافُ أَنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝ قُلْ
 اللَّهُ أَعْبَدُ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي ۖ فَأَعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ ۗ قُلْ
 إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ أَلَا
 ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ۝ لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِنَ النَّارِ
 وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ۚ ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهَ بِعِبَادِهِ فَاتَّقُونَ ۝
 ١٦ وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى
 اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فَبَشِّرْ عِبَادِ ۝ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ
 أَحْسَنَهُ ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ ۖ وَوَلَّكَ لَهُمُ أُولَٰئِكَ الْآلِبَابَ
 ۝ ١٧ أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ أَفَأَنْتُمْ تُنْقِذُونَ فِي النَّارِ ۝
 لَكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِنْ فَوْقِهَا غُرَفٌ مَبْنِيَّةٌ تَجْرِي مِنْ
 تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعَدَ اللَّهُ لَا يَخْلِفُ اللَّهُ الْمِيثَاقَ ۖ وَاللَّهُ لَا يَخْلِفُ
 اللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنَابِيعٌ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ
 يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهْبِجُ فَتَرِيهِ مُصْفَرًّا ثُمَّ
 يَجْعَلُهُ حُطًا ۚ مَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِأُولِي الْأَلْبَابِ ۝

- ۱۱ دئ : «من دىنى اَللّٰها خالص اندرك اونا عبادت اتمگه امر اولونموشام» .
- ۱۲ «وامر اولونموشام كى ، ايلك مسلمان اولوم» .
- ۱۳ دئ : «من اگر رَيِّمه عاصى اولسام ، حقيقتاً ، بؤيوك بير گونون عذابىندان قورخورام» .
- ۱۴ دئ : «دينيمى اَللّٰها خالص اندرك ، اونا عبادت انديرم» .
- ۱۵ سيز ده اونندان غيرى هر كسى ايسته بير سينيزسه ، اونا عبادت اندين ! دئ : «اصل زيانا دوشنلر قيامت گونو اؤزلىرىنى و عائله لرىنى زيانا سالانلاردير» . بلى ، آچيق—آشكار زيان ائله بودور .
- ۱۶ اونلارين اوستلرينده اوددان اؤرتوكلر واردير ؛ اكتلاريندا دا [اوددان] دؤشكلر واردير (اونلارى اود هر يانندان بورويويدور) . يو ، اَللّٰهين بنده لرىنى اونونلا قورخوتدوغو [جزادير] . اى منيم بنده لريم ! قورخون مندن !
- ۱۷ طاغوتا (طغيانچى لارا) عبادت اتمكدن چكىنىپ اَللّٰها طرف دؤنلر اوچون [جَنّت] مژده سى واردير . او ، بنده لريمه مژده وئر كى ،
- ۱۸ اونلار ، سؤزو ائشيدىپ ، اونون لاپ ياخشى سينا تابع اولارلار . اَللّٰهين هدايت ائتديكلىرى بونلاردير و عقل صاحبلىرى ده ائله بونلاردير .
- ۱۹ [يا محمد !] مگر حَقّينده عذاب حؤكمو واجب اولان شخسى (جهنملىك اولانى) ، اوددا اولان شخسى ، سنى قورتاراجاقسان ؟
- ۲۰ آمما رُبكلىرىدن قورخانلار اوچون اوستلريندن اوتاقلار تيكيلميش بير اوتاقلار واردير كى ، اكتلاريندان آرخلار آخار ، [بو] اَللّٰهين وعده سيدير . اَللّٰه وعده يه خلاف چيخماز .
- ۲۱ مگر گؤرمورسن كى ، اَللّٰه گؤيدن سو نازل اندير و اونو يثره هويدورماقلا بير سيرا بولاقلار ميدانا كتيير ؛ سونرا اونونلا مختلف رنگلى اكين يئتيشديرير ؛ سونرا [اكين] قورويور و سن اونو سارالميش گؤرورسن ؛ سونرا [اَللّٰه] اونو چؤر—چؤيه دؤنديرير . حقيقتاً ، بوندا عقل صاحبلىرى اوچون بير عبرت واردير .

أَفَنُشْرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَى نُورٍ مِنْ رَبِّهِ
 فَوَيْلٌ لِلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣٧﴾
 اللَّهُ نَزَلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُتَشَابِهًا مَثَانٍ تَنْشِعُ عَنْهُ
 مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ يَلَابِسُ جُلُودَهُمْ وَقُلُوبُهُمْ
 إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُضِلِلِ
 اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٨﴾ أَفَنُتَّبَقِي بِوَجْهِهِ سُوءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
 وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٣٩﴾ كَذَبَ الَّذِينَ
 مِنْ قَبْلِهِمْ فَاثْبُهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٤٠﴾ فَاذْأَقَهُمُ
 اللَّهُ الْخِزْيَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ
 كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ
 مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾ قُرْآنًا عَرَبِيًّا غَزِيزٍ يَوْمَ
 لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٤٣﴾ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ
 مُتَشَاكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَامًا لِرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا الْحَمْدُ
 لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٤﴾ إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ
 ﴿٤٥﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ﴿٤٦﴾

۲۲ آیا اَلْهَیْن، قلیبی اسلاما آجدیغی و ریندن گلن بیر نور ایچینده اولان کیمسه
[قلبی برک اولان کیمی دیر؟] وای اولسون قلبیری اَلْهَیْن ذکریندن برک
اولانلارین حالینا! اونلار آچیق-آیدین بیر ضالانده دیرلر.

۲۳ اَلْهَ، سوزون لاپ گوزه لینی، [گوزه للیکده آیه لری] بیر-بیرینه بنزه یین و
بیر-بیری ایله آچیقلا نان بیر کتاب شکلینده نازل اندیدیر. ریلریندن
قورخانلارین دریلری اوندان [دارا] چکیلر، سونرا اَلْهَیْن ذکر ی ایله دریلری
و قلبیری یومشالار. بو، اَلْهَیْن هدایتی دیر. اونونلا ایسته دیگینی هدایت
اندر. اَلْهَ هر کیمی ده ضالانده بوراخسا، آرتیق اونون اوچون هیچ یول
گوسترن اولماز.

۲۴ آیا قیامت گونو [الری نین یثرینه] اوز اوزو ایله پس عذابدان قورونان کیمسه
[آماندا اولان شخص] کیمیدیر؟ ظلمکارلارا دئییلر: «قازاندیقلارینیزی
دادین!»

۲۵ اونلاردان قاپا قکیلار دا تکذیب اتدیلر، اوزلری بیلمه دیکلری یردن اونلارا
عذاب گلدی.

۲۶ اَلْهَ دنیا حیاتیندا اونلارا روسواییلیغی دادیز دیردی. آخرت عذابی ایسه دها
بویوکدور، فقط بیلسه لر!

۲۷ بیز بو قرآندا انسانلار اوچون هر جور مکل چکدیک، اولای بیلسین کی، عبرت
آلینلار.

۲۸ بیز نقصانسیز عربجه قرآنی نازل اتدیک کی، اَلْهَهان قورخسونلار.

۲۹ اَلْهَ بیر مکل چکیر: «بیر آدامین (قولون) بیر-بیری ایله چکیشمه ده اولان و
پس رفتارلی بیر نچه شریکلی آغاسی وار، آیری بیر آدامین دا نکهجه بیر
آغاسی وار. اونلارین حالی بیر اولای بیلریم؟ حمد، تمامیله اَلْهَها
مخصوصدور. آما اونلارین چوخو بیلمزلر.

۳۰ حقیقتاً، سن اؤله جکسن و اونلار دا اؤلمه لیدیرلر.

۳۱ سونرا سیز قیامت گونو رینیزین حضوروندا مباحثه اتده جکسینیز.

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَبَ بِالْصِّدْقِ
إِذْ جَاءَهُ الْيَسْرُ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِدُكَاثِيرِ ﴿٢٢﴾ وَالَّذِي
جَاءَ بِالْصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ أُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿٢٣﴾
لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٤﴾
لِيَكْفُرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ
أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾ أَلَيْسَ اللَّهُ
بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ وَمَنْ
يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٢٦﴾ وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ
فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انْتِقَامٍ ﴿٢٧﴾
وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ
قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ
بُضْرًا هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ
مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ
﴿٢٨﴾ قُلْ يَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ
﴿٢٩﴾ مَنْ يَأْتِهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُقِيمٌ ﴿٣٠﴾

- ۳۲ اَللّٰہا یا لان باغلا یانندان و حقّ گلدیگی زمان اونو تکذیب اندندن داها ظالمی کیمدیر؟ مگر کافرلرین یشری جهنّمده دئییلدیرمی؟
- ۳۳ حقّ گتیرن و اونو تصدیق اندنلر ایسه اصل متقیلردیر.
- ۳۴ اونلارا، ربّلری یانیندا ایسته دیکلری هر شئی واردیر. بو، یاخشى ایش گورنلرین اجریدیر.
- ۳۵ بونولا، اَللّٰه اونلارین ائتدیکلری ایشلرین ان پیسی نین اوستونو اؤرته جک، گوردوکلری ایشلرین اجرینی ایسه لاپ یاخشى سینا گۆره وئره جک.
- ۳۶ مگر اَللّٰه اؤز بنده سینّه کفایت اندن دئییلمی؟ اونلار سنی، اونندان (اَللّٰه‌دان) غیرسیله قورخودورلار. اَللّٰه هر کسى ضلالتده بوراخسا، اونون اوچون بیر یول گؤسترن اولماز.
- ۳۷ ائله جه ده اَللّٰه هر کسى هدايت ائتسه، اونو آزدير ایلن بیر کس اولماز. مگر اَللّٰه عزّت و انتقام صاحبی دئییلمی؟
- ۳۸ و اگر اونلاردان سوروشسان کی: «گؤیلری و یشری کیم یارادییدیر؟» مطلق دئیّه جکلرکی: «اَللّٰه». دئی: «ائله ایسه بیر دئیین گؤروم؛ اگر اَللّٰه منه بیر ضرر وئرمک ایسته سه، سیزین اَللّٰه‌دان غیرى چاغیردیقلارینیز اونون ضررینی سوووشدورا بیلرلرمی؟ و یا اَللّٰه منه بیر رحمت وئرمک ایسته سه، اونلار اونون رحمتی نین قاباغینی آلا بیلرلرمی؟». دئی: «اَللّٰه منه کفایتدیر. توکّل اندنلر، تکجه اونا توکّل اندرلر».
- ۳۹ دئی: «ای منیم قۇموم! الینیزدن گله نی اندین! من ده ائده جگم. تنزلیکله بیله جکسینیز»، —
- ۴۰ «کی، روسوای اندن عذاب کیمه گله جک؟ و کیمه همیشه لیک عذاب اندیریله جک؟»

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ فَمَنِ اهْتَدَى
 فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ
 بِوَكِيلٍ ﴿١١﴾ اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ
 فِي مَنَامِهَا فَمِمَّا إِلَيْكَ الْقَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ
 إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٢﴾ أَمِ اتَّخَذُوا
 مِنْ دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ قُلْ أَوَلَوْ كَانُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ كُونُوا شُرَكَاءَ
 لَهُمْ فَيَقُولُوا ﴿١٣﴾ قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا لَهُ مُلْكُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٤﴾
 وَإِذَا ذُكِّرَ اللَّهُ وَخَذَهُ اشْمَازَتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
 بِالْآخِرَةِ وَإِذَا ذُكِّرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ
 ﴿١٥﴾ قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ عَالِمُ الْغَيْبِ
 وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا
 فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٦﴾ وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ
 جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ
 الْقِسْمَةِ وَبَدَّلْنَاهُم مِّنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ ﴿١٧﴾

۴۱ بیز بو کتابی انسانلار اوچون حق اولاراق سنه نازل ائتدیک. دئمک، هر کس هدایت اولسا، اوز منفعتینه اولار، آزان کیمسه ایسه آنجاق اوز علییهته آزار. سن اونلارا وکیل دئییلسن.

۴۲ اَلله [اَجلی یتیشنلرین] جانلارینی اونلار اولدویو زمان تمام—کمال آلا، [اَجلی یتیشمه ییب] اولوم وقتی اولمایانلارین کینی دا یوخودا آلارکی، اولومونه حؤکم ائدلمیش کیمسه لرین جانلارینی [قایتارما ییب] ساخلایار و آیریلاری نین کینی ایسه بللی مدته قده ر قایتارار. شبهه سیز کی، بوندا دوشونن کیمسه لر اوچون عبرت لر واردیر.

۴۳ یوخسا اونلار اَلله دان غیرلرینی شفاعتچی ائدیلمر؟ دئ: «اونلار هنج بیر شیه مالک اولمادیقلاری حالدا و هنج بیر شئی قانمادیقلاری حالدا [شفاعت ائده جکلرمی]؟»

۴۴ دئ: «شفاعت، تامامیه اَلله ها مخصوصدور. گؤیلرین و یثین حؤکمرانلیغی اونا عایدیر. سونرا اونا طرف قایتاریلا جاقسیز».

۴۵ اَلله واحدیگی ایله خاطرلاندیغی زمان، آخرته ایمان گتیرمه پنلرین قلبلری سیخیلار؛ اَلله دان غیریی یاد ائدیلدیگی زمان ایسه، اونلار سئوینرلر.

۴۶ دئ: «ایلاه! ای گؤیلری و یثری یارادان! ای گیزلینلری و آشکارلاری ییلن [اَلله]! بنده لری نین آراسیندا اختلافدا اولدقلاری خصوصدا سن حؤکم وئیرسن».

۴۷ و اگر یثر اوزونده کیلرین هامیسی و اونونلا بیرلیکده بیر او قده ری ده ظلمکارلارین [اختیاریندا] اولسا، قیامت گونو او پیس عذابدان [قورتارماق اوچون] اونو فدیبه وئردیلر. اَلله طرفیندن، گمان انتمه دیکلری اونلارا آشکار اولاجاقدیر.

وَبَدَأَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ
﴿٥٨﴾ فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا ثَائِتَةً إِذَا اخْوَلَتْهُ نِعْمَةٌ
مِنَّا قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَى عِلْمٍ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَكِنْ أَكْذَرُهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾ قَدْ قَالُوا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ
مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٠﴾ فَاصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا
مِنْ هَؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَمَا هُمْ بِمُخْجِرِينَ ﴿٦١﴾
أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٢﴾ قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ
أَسْرَفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ
يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٦٣﴾
وَأَسِيبُوا إِلَى رَبِّكُمْ وَأَسْلُمُوا لَهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ
الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿٦٤﴾ وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنزِلَ
إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بُغْتَةً
وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٦٥﴾ أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتِي عَلَى
مَا فَرَّقْتُ فِي جَنْبِ اللَّهِ وَإِنْ كُنْتُ لِمِنَ السَّاحِرِينَ ﴿٦٦﴾

- ۴۸ و اونلارا ائتدیکلری گناہلارین جزاسی ظاهر اولدر، و استهزا ائتدیکلری [عذاب] اونلاری بورودو.
- ۴۹ انسانا بیر ضرر توخوندوغو زمان بیزی چاغیرار، سونرا اؤز طرفیمیزدن اونا بیر نعمت عطا ائتدیگده ایسه: «بو، منه علمیم سایه سینده وئرلیب» — دئیر.
- ۵۰ خیر، بو بیر امتحاندير، لاکین اونلارین چوخو بیلمز.
- ۵۱ شبهه سیز کی، اونلاردان قاباقکیلار دا بونو دندیلر، [لاکین] قازاندیقلاری اونلارا بیر فایدا وئرمه دی.
- ۵۲ نهایت، اونلار ائتدیکلری عمللرین جزاسینا دوچار اولدولار و بونلارین ظلم ائدنلرینه [ده] تئزلیکله ائتدیکلری عمللرین جزاسی یتیشه جکدیر. و اونلار [آلله] عاجز ائده بیلن دئییلر.
- ۵۳ مگر بیلمه ییلر کی، آله ایسته دیگی نین روزیسینی گئیشلندیرر و یا تئگیشدیرر. شبهه سیز کی، بوندا ایمان گتیرن قوم اوچون عبرت لر واردیر.
- ۵۴ دئ: «ای منیم اؤزلرینه ظلم ائتمکده حدی آشمیش بنده لریم! آلله یین رحمتیندن اومیدینیزی کسمه یین! حقیقتاً، آله بوتون گناہلاری باغیشلایار. او چوخ باغیشلایاندير؛ مهرباندير!»
- ۵۵ عذاب سیزه گلمه میشدن اوک، ربینیزه طرف دؤنون و اونا تسلیم اولون کی، سونرا سیزه کؤمکلیک اولونماز.
- ۵۶ سیزه، بیردن بیر، اؤزونوز بیلمه دن عذاب گلمه میشدن اوک، ربینیزدن نازل ائدیلمیشلرین لاپ گؤزه لینه تابع اولون!
- ۵۷ [ائله ائدین کی، سونرا] بیر کس: «آلله اطااعت باره سینده ائتدیگیم تقصیرلره گؤره وای اولسون منه! دوغرودان دا من مسخره ائدنلردن ایدییم»، — دئمه سین

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٥٧﴾ أَوْ تَقُولَ
 حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةٌ فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ
 ﴿٥٨﴾ بَلَى قَدْ جَاءَ تِلْكَ أَيَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ
 وَكُنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٥٩﴾ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى
 اللَّهِ وُجُوهُهُمْ مُسْوَدَّةٌ أَلْسِنَةً فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلشَّكِرِينَ ﴿٦٠﴾ وَيُنَجِّي
 اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمِثْلِ أَزْتِهِمْ لَا يَمْسُهُمْ الشُّوْءُ وَلَا هُمْ
 يَحْزَنُونَ ﴿٦١﴾ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ
 ﴿٦٢﴾ لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ
 اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٣﴾ قُلْ أَفَغَيْرَ اللَّهِ
 تَدْعُونَ فَاغْبُذْ أَيْتُمَا الْجَاهِلُونَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ أُوحِيَ
 إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ
 لَيَجْبُطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٥﴾ بَلِ اللَّهَ
 فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٦﴾ وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ
 حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَالسَّمَوَاتُ
 مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٧﴾

- ۵۷ یا دئمہ سین کی : «اگر اَللّٰہ منی ہدایت اتسہ یدى، متقیلردن اولاردیم» .
- ۵۸ و یا عذابى گوردنہ : «کاش بیر دفعہ ده [دنیا یا] قاییدا بیله یدیم ؛ اوندا یاخشى ایشلر گورنلردن اولاردیم» ، — دئمہ سین .
- ۵۹ [اونادئیلر :] «خیر ، منیم آیہ لریم سنہ گلدى ، سن اونلاری تکذیب اتدین و تکبرلوك گؤستردین و سن کافرلردن ایدین» .
- ۶۰ و قیامت گونو اَللّٰہا یالان باغلایانلاری گؤرسن کی ، اوزلری قارالییدیر . مگر تکبرلوك گؤسترنلرین یشری جهنمده دئیلمی ؟
- ۶۱ و اَللّٰہ متقیلری قازاندىقلاری سعاده گؤره نجات وئر . اونلارا بیر پسیلیک توخونماز ، اونلار غمگین ده اولمازلار .
- ۶۲ اَللّٰہ ، هر شئین یارادانییدیر و او هر شئیه وکیلیدیر .
- ۶۳ گؤیلرین و یشرین آچارلاری اونا عایدیدیر (اونون آئینده دیر) . اَللّٰهین آیہ لرینه کافر اولانلار ایسه ، زیانکارلاردیرلار .
- ۶۴ دئی . «ای جاهللر ! منی اَللّٰه دان غیریسنه عبادت اتمگه وادار اندیرمیینیزمی ؟»
- ۶۵ دوغرودان دا سنه و سندن قاباکیلارا وحی اندیلییدیر کی : «اگر شریک قوشسان ، عملین مطلق هنج اولاجاق و قطعاً زیانا اوغرامیشلاردان اولاجاقسان» .
- ۶۶ خیر ، اَللّٰہ عبادت انت و شکر ائدنلردن اول !
- ۶۷ و اَللّٰهی لایقینجه تانیمايیلار ، حالبوکی قیامت گونو ، یشر اوزو تمامیلہ اونون قدرت قبضه سینده دیر و گؤیلر اونون قدرت الی ایله ساخلانمیش اولار . او پاکدیر و اونا شریک قوشدوقلاریندان اوستوندور .

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ
إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ
يَنْظُرُونَ ﴿١٨﴾ وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ
الْكِتَابُ وَجِيءَ بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ
أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٠﴾ وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ
زُمَرًا حَتَّىٰ إِذَا جَاؤُهَا فَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا
أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ
لِقَاءِ يَوْمِكُمْ هَٰذَا قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ
عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٢١﴾ قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فِئَسَ
مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٢٢﴾ وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ
زُمَرًا حَتَّىٰ إِذَا جَاؤُهَا فَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا
سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ﴿٢٣﴾
وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ
نَتَّبِعُوا مِنْ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿٢٤﴾

- ۶۸ صور چالينار. اوندا اكلهين ايسته ديكلىرى مستثنا اولماقلا گۇيلرده اولان و يترده اولان هر كس اۆلوب دوشر. سونرا يير داهدا اوتا پوفله نيلير (يير داهدا چالينير)، اونلار دا در حال آياق اومته [دوروب] باخارلار.
- ۶۹ و يتر اوزو سنيى ربي نين نورو ايله ايشيقلانار و كتاب (نامه) عمل ويا لوح محفوظ (ورتايا) قويولار. پيغمبرلر و شاهيدلر گتيريلر و اونلارين (انسانلارين) آراسيندا حق ايله حوكم اولونار و اونلار حقيزليك اولونماز.
- ۷۰ و هر كسه اؤز عملى نين [موزدو] تمام - كمال وئريلر. و او، اونلارين اتديكلىرىنى داهدا ياخشى بيلندير.
- ۷۱ و كافرلر دسته - دسته جهنمه سوروتله نرلر. اورايا چاتان كيىمى اونون قاپيلارى آچيلار و اونون گوزه تچيلرى اونلار دئيرلر: «مگر اؤزلرينيزدن رينيزين آيه لريني سيزه اوخويان و بو گونونوزله اوز - اوزه گله جگينيزى خبردارلىق ائدن پيغمبرلر سيزه گلمه ديمى؟» دئيرلر: «بلى». آنجاق كى، كافرلره عذاب حوكمو واجب اولوبدور.
- ۷۲ و دئييلر: «جهنمين قاپيلاريندان گيرين كى، اورادا ابدى اولاراق قالاجاقسينيز. دوغروسو، تكبرلوك گؤسترلرين يترى نئجه ده پسدير!».
- ۷۳ رينلرندن قورخانلار ايسه دسته - دسته جته آپاريلارلار. اورايا چاتان كيىمى اونون قاپيلارى آچيلار و اونون گوزه تچيلرى اونلار دئيرلر: «سلام اولسون سيزه! پاك اولدونوز، ابدى اولاراق اورا داخل اولون!»
- ۷۴ و دئيرلر: «حمد، تماميله، ييزه وئردىگى وعده نى دوغولدان و ييزى بو يتره وارث ائدن اكلها مخصوصدور كى، جنتين هاراسيندا ايسته سك ساكن اولاريق». عمل ائدنلرين اجرى نئجه ده گوزه لدير.

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِيَ بَيْنَهُمُ بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٧﴾

سُورَةُ الْحَجِّ بِمِائَةِ آيَةٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَمْ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٥٨﴾ غَاوِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ
التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطُّوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَهُ الْمَصِيرِ ﴿٥٩﴾
مَا يُجَادِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْزِرُكَ تَقَلُّبُهُمْ
فِي الْبِلَادِ ﴿٦٠﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ
كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَادُوا بِالْبَاطِلِ لِیُدْحِضُوا
بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٦١﴾ وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَةُ
رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿٦٢﴾ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ
الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ
وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا
فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٦٣﴾

۷۵ و ملکلی گؤررسن کی، عرشین اطرافیندا طواف ائده رک اؤز ریلرینی حمد ایله تسبیح ائدیملر. و آرالاریندا حق ایله حؤکم ائدیملر و دئییلر: «حمد، تمایله، عالمترین ربی اَللّٰها مخصوصدور».

غافر (مؤمن) سوره سی [۴۰]

بو سوره قرآن - کریمین قیرخینجی سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۸۵) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

۱ حم (ح، میم).

۲ بو کتابین نازل اولماسی عزّت و علم صاحبی اولان اَللّٰهاندیر.

۳ کی، گناهی باغیشلايان، توبه نی قبول ائدن، عذابی شدتلی دیر و نعمت صاحبی دیر. اوندان غیری هیچ بیر تانری یوخدور. دؤنوش اونا طرفدیر.

۴ کافرلردن ساوایی [هیچ کس] اَللّٰهین آیه لرینده جدل (منافقه) ائتمز. اونلارین شهرلده [گزیپ] دولانماقلاری سنی آلداتماسین.

۵ بونلاردان قاباق نوح قۇمو و اونلاردان سونرا "بیرلشمیش مخالف دسته لر" ده تکذیب ائدیملر. هر بیر امت اؤز پیغمبرینی توتوب [اؤلدورمگه] قصد ائتدی و حقّی اورتادان قالدیماق اوچون باطل [یول] ایله مجادله (جدل) ائدیملر. سونرا اونلاری یاخالادیق. منیم جزام نتیجه ایدی؟

۶ و بئله لیکن کافرلرین جهنّم اهلی اولدوقلاری باره سینده سنین ربی نین [دئدیگی] سؤز دوغرولدو.

۷ [اَللّٰهین] عرشینی حمل ائدنلر و اونون اطرافیندا اولانلار ریلرینی حمد ایله تسبیح ائدیملر، اونا اینانیرلار و ایمان گتیرنلرین باغیشلانماسینی دیله ییرلر: «پروردگارا! سن رحمتین و علمین ایله هر شئی احاطه ائدیسن. توبه ائدیپ سنین یولونو ایزله ینلری باغیشلا و اونلاری جهنّم عذابیندان قوروا!»

رَبَّنَا وَادْخُلْهُمُ جَنَّاتٍ عَذْيَاتٍ وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَحَّ
 مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ
 الْحَكِيمُ ﴿١٠﴾ وَفِيهِ السَّيَّاتُ وَمَنْ تَوَلَّى السَّيَّاتِ يَوْمَئِذٍ
 فَقَدْ رَحِمْتُهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١١﴾ إِنَّ
 الَّذِينَ كَفَرُوا ينادونَ لَقَدْ نَقَّضَ اللَّهُ أَكْبَرُ مِنْ مَقَاتِكُمْ
 أَنْفُسَكُمْ أَذْذَعُونَ إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ ﴿١٢﴾ قَالُوا
 رَبَّنَا آمَنَّا أَشْتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا أَشْتَيْنِ فَأَعْرِفْنَا
 بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ ﴿١٣﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ
 اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَإِنْ يُشْرَكْ بِهِ تُؤْمِنُوا فَالْحُكْمُ
 لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ﴿١٤﴾ هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ آيَاتِهِ وَيُنَزِّلُ
 لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ ﴿١٥﴾ فَادْعُوا
 اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿١٦﴾ رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ
 ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
 لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ﴿١٧﴾ يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَ لَا يَخْفَى عَلَى
 اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿١٨﴾

۸ «پروردگارا! اونلاری، آتالاریندان، زوجه لریندن و نسل لریندن عملی صالح اولانلارلا بیرلیکده اؤزلرینه وعده وئردیگین عدن جنتلرینه داخل انت! چونکی سن عزت و حکمت صاحبی سن».

۹ «و اونلاری پسیلیکلردن (عذابدان) قوروا چونکی سن اوگون هر کیمی پسیلیک لردن قوروسان، البته اونا رحم اتمیش اولورسان. بؤیوک سعادت ده ائله بودور».

۱۰ کافرلره بئله ندا گلر کی: «آللهین نفرتی سیزین اؤزونوزه اؤزونوزدن اولان نفرتدن البته بؤیوکدور. چونکی سیز ایمانا طرف چاغیریلیردینیز، سیز ده کی، انکار ائدیردینیز».

۱۱ دیرلر: «پروردگارا! سن بیزی ایکی دفعه اؤلدوردون و ایکی دفعه دیرلئتدین! بیز اؤز گناهلاریمیزی اعتراف ائتدیک. ایندی بیر چیغیش یولو وارمی؟»

۱۲ بو، اونا گوره دیر کی، آله اؤز واحدلیگی ایله چاغیریلان وقت سیز انکار ائتدینیز و اونا شریک قوشولدوغو زمان اینانیردینیز. ایندی ایسه حؤکم، چوخ یوکسک و بؤیوک اولان آلهها مخصوصدور.

۱۳ اؤز آه لرینی سیزه گؤسترن و گؤیدن سیزین اوچون روزی نازل ائدن اودور. تکجه آلهها طرف دؤنن کس عبرت آلا.

۱۴ کافرلره خوش گلمسه ده، دینی آلهها خالص ائده رک اونو چاغیرین! او، درجه لری یوکسلدن و عرشین صاحبی اولان [آلههدیر]. گؤروش گونونو خبردارلیق اتمک اوچون اؤز امریندن اولان روحو (وحیی) بئنده لریندن ایسته دیگینه گؤنده ریر.

۱۶ اوگون اونلار [قییرلریندن] آشکارا چیخاجاق، اونلاردان هئچ بیر شئی آلهها گیزلین قالماز. [اوندا ندا گلر کی:] «بؤگون حؤکمرانلیق کیمه عائددیر؟ [شبهه سیز کی]: «بیر اولان، غالب و قاهر اولان آلهها [عائددیر]».

الْيَوْمَ نُجْزِي كُلَّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ
 سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٧﴾ وَانذَرُهُمْ يَوْمَ الِازْفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ
 لَدَى الْحَنَاجِرِ كَظِيمٍ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حِسْمٍ وَلَا شَفِيعَ
 يُطَاعُ ﴿٨﴾ يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ﴿٩﴾ وَاللَّهُ
 يَقْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ بِشَيْءٍ إِنَّ اللَّهَ
 هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١٠﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا
 كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا هُمْ
 أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُ فِي الْأَرْضِ فَآخَذَهُمُ اللَّهُ
 بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ﴿١١﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ
 كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمُ بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَآخَذَهُمُ اللَّهُ
 إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى
 بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿١٣﴾ إِلَى فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَقَارُونَ
 فَقَالُوا سَاحِرٌ كَذَّابٌ ﴿١٤﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ
 عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا
 نِسَاءَهُمْ وَمَا كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿١٥﴾

- ۱۷ بوگون هر کس اوز ائتدیگی عملی ایله جزالانديریلیر. بوگون هئچ بیر حقسیزلیک (ظلم) یوخدور. حقیقتاً، آلله سرعتله حساب چکندیر.
- ۱۸ و اونلاری لاپ یاخین اولان گوندن قورخوت! اوگون کی، اورکلر آچققدان [یترندن چیخیب] بوغازلارا تیلر. ظلمکارلار اوچون نه بیر یاخین دوست و نه ده سوزو کئچن بیر شفاعتچی واردیر.
- ۱۹ [آلله] گوزلرین خیانتینی (گیزلیجه گوز آلتی باخماقلارینی) و سینه لرین گیزلندیگینی بیلیر.
- ۲۰ آلله، حق ایله (عدالتله) حؤکم ائدر. اوندان غیری چاغیردیقلارینیز هئچ بیر شیه حؤکم ائدهنمزله. حقیقتاً، آلله هر شئی ائشیدندیر و گوردیر.
- ۲۱ مگر اونلار یتر اوزونده هئچ گزیب دولانماییلار کی، [بونلارین] اوزلریندن قاپاق اولان و بونلاردان قوه—قدرت و یتر اوزونده [قویوقلاری] ایزلر—اثرلر جهتیندن داها گوجللو اولانلارین آخر—عاقبتی نین نئجه اولدوغونو گؤرسونلر؟ بونونلا بئله آلله اونلاری گناهلاری اوزوندن یاخالادی. و اونلاری آللهین [عذابیندان] قورویان اولمادی.
- ۲۲ بو، اونا گؤره ایدی کی، پیغمبرلری اونلارا آچیق—آیدین دلیللر گتیردیلر، اونلار ایسه انکار ائتدیلر. آلله دا اونلاری یاخالادی. حقیقتاً، او قدر تلیدیر، عذابی ایسه چوخ شدتلیدیر.
- ۲۳ شیه سیز کی، موسائی آیه لریمیزله و آچیق—آیدین دلیللرله گؤندردیک.
- ۲۴ اونو فرعون، هامانا و قارونا [ساری گؤندردیک]. اونلار ایسه: «چوخ یالانچی بیر سئحر بازدیر»، —دئدیلر.
- ۲۵ ییزیم طرفیمیزدن اونلارا حقی گتیردیگی زمان دئدیلر: «اونونلا بیرگه ایمان گتیرنلرین اوغلانلارینی اۆلدورون و آروادلارینی دیری ساخلایین!» کافرلرین حیله سی همیشه بوشا چیخار.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَى وَلْيَدْعُ رَبَّهُ إِنِّي أَخَافُ
 أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفُسَادَ ٥ وَقَالَ
 مُوسَى إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ
 الْحِسَابِ ٦ وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ
 أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
 مِنْ رَبِّكُمْ وَإِنْ يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ وَإِنْ يَكُ صَادِقًا
 يُصِيبْكُمْ بِقَضَاءِ اللَّهِ الَّذِي يَعِدُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ
 مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ٧ يَا قَوْمِ لَكُمْ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ
 فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ
 مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَى وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ٨
 وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ
 ٩ مِثْلَ دَاوُدَ إِذْ جَاءَهُ وَغُلَّ عَلَيْهِ وَتِلْكَ الْبَنَاتُ الَّتِي أَهْلَكْنَ
 وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعِبَادِ ١٠ يَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ
 عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ١١ يَوْمَ تَوَلَّوْنَ مُدْبِرِينَ مَا لَكُمْ
 مِنْ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ١٢

۲۶ فرعون دئدی: «منى بوراخين، موسانى اولدوروم! قوی او دارينى
چاغيرسين، من دینی نيزی ده ييشديرمه سيندن و يا يشر اوزونده پوزغونلوق
تورتمه سيندن قورخورام».

۲۷ موسى دئدی: «من، حقیقتاً، حساب گونونه ایمان گتیرمه ين هر بير تکبرلوك
گوستردن هم منیم ربيم و هم سيزين ربينيز [اولان آلله] پناه آپارمیشام».

۲۸ آل-فرعوندان اولوب، ایمانینی گیزلی ساخلايان بير مؤمن کيشی دئدی
:«مگرسيز: «ربیم آللهدير»، -دئين و سيزه ربينيزدن آچيق-آيدین دليللر
گتيرن بير آدمی اولدوره چکسينيزمی؟ او يالانچی اولسا دا، يالانی اوز
عليهينه دير، يوخ اگر دوغروچو اولسا، سيزه وعده وئرديگی نين بير قسمی
سيزه يئتير. حقیقتاً، آلله حدی آسانی و يالانچینی هدايت اتمیز».

۲۹ «ای منیم قوموم! بو گون حؤکمرانلیق سيزين اوچوندور [و] بو يشرده
غالب سينيز، أما آللهين بلası بيزه گليب چاتسا، اونا قارشى بيزه کيم
کؤمکلیک ائدر؟» فرعون دئدی: «من آنجاق سيزه گوروشوموگؤستريرم و
سيزی آنجاق دوغرو يولا يؤنلديرم».

۳۰ ایمان گتيرن کيمسه دئدی: «ای منیم قوموم! من سيزه [پيغمبرلره قارشى]
«بيرلشميش مخالف دسته لرین» گونو کیمی بير گونون [کلمه سيندن]
قورخورام».

۳۱ «نوح قومونون، عاد، ثمود و اونلاردان سونرا گلنلرين يولونو گنديب،
[اونلارين مقدراتينا دوچار اولماتيزدان قورخورام]. آلله کی، بنده لرینه ظلم
اتمک ايسته مز».

۳۲ «ای منیم قوموم! من سيزه يالوايپ-ياخارما گونوندن قورخورام».

۳۳ او گون آرغا دؤندرە رك قاچار سينيز. آللهين [عذابى] برابرینده سيزی
قورويان اولماز. آلله، هر کسی ضلالتە سالسا، داها اونون اوچون هنج بير
يول گؤسترن تاپيلماز.

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَاذَلْتُمْ فِي شَكٍّ
 مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَن يَبْعَثَ اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ
 رَسُولًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٌ ﴿٣٦﴾ الَّذِينَ
 يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ إِلَيْهِمْ كَبُرَتْ مُقْتَا
 عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ آمَنُوا كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
 قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٣٧﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا هَٰمَانُ ابْنِ لِي
 صَرْحًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ ﴿٣٨﴾ أَنْسَابَ السَّمَوَاتِ فَأَطَّلِعَ
 إِلَىٰ إِلَهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ كَاذِبًا وَكَذَلِكَ زَيَّنَ
 لِفِرْعَوْنَ سُوءَ عَمَلِهِ وَصَدَّ عَنِ السَّبِيلِ وَمَا كَيْدُ
 فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ ﴿٣٩﴾ وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَا قَوْمِ
 اتَّبِعُونِ أَهْدِيكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٤٠﴾ يَا قَوْمِ إِنَّمَا
 هَٰذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ
 الْقَرَارِ ﴿٤١﴾ مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا وَمَنْ
 عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنَّىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ
 يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٤٢﴾

- ۳۴ حقیقتاً، یوسف بوندان اوک سیزه آچیق—آیدین دلیلر گتیردی. اونون گتیردیکلرینده شک الدیپ دورموشدونوز. نهایت اولدویو وقت دلدینیز : «آله اوندان سونرا باشقا بیر پیغمبر گوندرمیه جکدیر». آله حدی آشان، چوخ شک ایچینده اولانی بئله ضلالتله بوراخار.
- ۳۵ اوزلرینه هتج بیر دلیل گلمه دن آلهین آیه لری باره سینده مجادله ائندلر [بیلسینلر کی،] بو [مجادله] آله پانیندا و ایمان گتیرنلرین پانیندا بؤیوک دوشمن توتولور. آله تکبرلوك گؤسترن، زوراکلیق ائده ن قلبی بئله مهورله یر.
- ۳۶ و فرعون دئدی : «ای هامان! منیم اوچون اوستو آچیق اوجا بیر قصر نیک، بلکه او یوللارا یتیشم»،—
- ۳۷ «گؤیلرین یوللارینا. و موسائین آلهینا طرف بویلائیپ باخام. دوغروسو من اونو چوخ یالانچی ظن ائدیرم». فرعون اؤز پیس عملی بئله زینتلی گؤستریلدی و [دوغرو] یولدان ساخلانیلدی. فرعونون حیلہ سی آنجاق کی، اوغورسوز ایدی.
- ۳۸ و ایمان گتیرن او شخص دئدی : «ای منیم قوموم! منی ایزله یین کی، سیزه دوغرو یولو گؤستریم».
- ۳۹ «ای منیم قوموم! بو دنیا حیاتی آنجاق [ده یرسیز] بیر امتعه دیر. ابدی یورد ایسه اصلینده آخرتدیر».
- ۴۰ هر کس بیر پیس ایش گؤرسه، آنجاق اونون مثلی قده جزالانار و هر کس [ایسترا] کیشی اولسون یا قادین، مؤمن اولاراق صالح عمل اتسه، دئمک، ساییز—حسابیز روزی وئرلن جتته داخل اولارلار.

وَيَا قَوْمِ مَا لِيَ أَدْعُوكُمْ إِلَى الْبُتُورَةِ وَتَدْعُونَنِي إِلَى النَّارِ
 ﴿٤١﴾ تَدْعُونَنِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ
 عِلْمٌ وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ ﴿٤٢﴾ لَأَجْرَمَ
 أَنَّمَا تَدْعُونَنِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي
 الْآخِرَةِ وَأَنْ مَرَدْنَا إِلَى اللَّهِ وَإِنَّا لِلَّهِ فَهِمُ أَصْحَابُ
 النَّارِ ﴿٤٣﴾ فَتَذَكَّرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأُفَوِّضُ
 أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٤٤﴾ فَوَيْلٌ لِلَّهِ
 سَيِّئَاتٍ مَا مَكَرُوا وَحَاقَ بِآلِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ
 ﴿٤٥﴾ النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ
 السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿٤٦﴾ وَإِذْ يُتْلَى
 فِي النَّارِ فِي قَوْلِ الضُّعَفَاءِ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا
 كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِنَ
 النَّارِ ﴿٤٧﴾ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا إِنَّ اللَّهَ
 قَدْحَكَمٌ بَيْنَ الْعِبَادِ ﴿٤٨﴾ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَزِنَةِ جَهَنَّمَ
 ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ الْعَذَابِ ﴿٤٩﴾

- ۴۱ «ای منیم قوموم! منیم نه ییمه گره کدیر کی، من سیزی قورتولوشا چاغیریرام، سیز ایسه منی اودا طرف چاغیریرسینیز؟»
- ۴۲ «منی، آلله ای انکار اتمگه و بیلمه دیگیمی اونا شریک قوشماغا چاغیریرسینیز! من ایسه سیزی، عزت صاحبی، چوخ باغیشلایان [آلله طرف] دعوت اندیرم.»
- ۴۳ «حقیقت بودور کی، منی طرفینه چاغیریدیغینیز ششین نه دنیا دا و نه ده آخرتده هیچ بیر دعوت [قابلیتی] یوخلدور. بیزیم دؤنوشوموز آلله طرفدیر و حقیقتاً، حدی آشانلار جهنم اهلیدیرلر.»
- ۴۴ «و سیز دندیکلریمی تنزلیکله خاطرلایاجاقسینیز و ایشیمی آلله حواله اندیره م. حقیقتاً، آلله بنده لری [نین حالینی] گۆرندیر.»
- ۴۵ آلله اونلارین قوردوغو حیله نین شریندن اونو ساخلادی. آل-فرعون ایسه پیس عذاب یتیشدی.
- ۴۶ اونلار سحر-آخشام اودا توتولارلار (گۆستریلرلر)، قیامت قویدوغو گون ایسه [دئیله جکدیر:] «آل-فرعونو آن شدتلی عذابا داخل ائدین!»
- ۴۷ اوددا بیر-بیرلری ایله مناقشه ائدیکلری وقت، عاجزلر مستکبرلره (تکبرلر) گۆسترلره) دئیرلر: «بیز سیزه تابع ایدیک، ایندی اودون بیر قسمینی [بئله] بیزدن سوووشدورا بیلریمینیزمی؟»
- ۴۸ تکبرلر گۆسترلر دئیرلر: «بیز هامی سیز اونون ایچینده بیک. شبهه سیز کی، آلله بنده لری آراسیندا حؤکم وئریدیر.»
- ۴۹ اوددا اولانلار جهنمین گۆزه تچیلرینه دئیرلر: «رئببیزدن دیله ییین کی، عذابی بیر گون بیزدن یونگوللشدیرسین (گۆتورسون).»

قَالُوا أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمْ رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلَى
 قَالُوا فَأَدْعُوا وَمَا دَعَوْا إِلَّا كَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ٥٠
 إِنَّا نَتَصَرَّرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ
 يَقُومُ الْأَشْهَادُ ٥١ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعِيدَتُهُمْ
 وَلَهُمُ الْعَذَابُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ٥٢ وَلَقَدْ آتَيْنَا
 مُوسَى الْهُدَى وَأَوْثَرْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ ٥٣ هُدًى
 وَذِكْرًا لِأُولِي الْأَلْبَابِ ٥٤ فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ
 وَاسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ
 وَالْإِبْكَارِ ٥٥ إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ
 سُلْطَانٍ إِتْيَهُمْ أَنْ يَفْضُدُوا وَرِهِمُ إِلَّا كِبْرًا هُمْ
 بِبَالِغِهِ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ٥٦
 لَخَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ
 وَلَئِكَ نَاكُثُّ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ٥٧ وَمَا
 يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُنَى قَلِيلًا مَتَذَكَّرُونَ ٥٨

- ۵۰ دیرلر : «مگر سیزه پیغمبرلرینیز آچیق-آیدین دلایلر گتیرمه میشدیلرمی؟»
 دیرلر : «ہلی». «گوزہ تچیلر» دیرلر : «سیز اؤزونوز» چاغیرین! و «آمما»
 کافرلین چاغیریشی بوش-بوشونادیر.
- ۵۱ شہہ سیز کی، بیز پیغمبرلریمیزہ و ایمان گتیرنلرہ، ہم دنیا دا و ہم ده
 شاہیدلرین [شہادت و یرمک اوچون قییردن] قالخدیقلاری گوندہ کؤمکیک
 اندہ جہ یکک.
- ۵۲ او گون ظلمکارلارا عذر [ایستمه] لری ہنچ فایدا و یرمز. اونلار اوچون لعنت
 واردیر، پیس مسکن ده اونلار اوچوندور.
- ۵۳ حقیقتا، موسایہ ہدایت و یردیک و اسرائیل اؤولادینا کتابی ارث و یردیک کی،
 عقل صاحبلرینہ ہدایت و اؤیود-نصیحت اولسون.
- ۵۵ [یا محمد!] ایندی صبر انت! شہہ سیز کی، آللہین وعدہ سی حقدیر. و
 گناہین اوچون باغیشلتما ایستہ؛ ریننی سحر-آخشام حمد ایلہ تسبیح انت!
- ۵۶ شہہ سیز کی، اؤزلرینہ بیر دلیل گلہ دیگی حالدا، آللہین آیہ لری حقیقندہ
 جدل (مناقشہ) اندنلرین سینہ لریندہ ہنچ بیر زمان نائل اولمایا جاقلاری بیر
 تکبر لوکدن غیر یی شنی یوخدور. سن ایسہ آللہا پناہ آبار! چونکی انشیدن
 و گورن اودور.
- ۵۷ شہہ سیز کی، گؤیلرین و یرمین یارادیلماسی، انسانلارین یارادیلماسیندان
 داہا بؤیوکدور. لاکین انسانلارین چوخو بیلمیر.
- ۵۸ کور ایلہ گورن، ایمان گتیریب صالح عمللر اندنلر ایلہ پیس ایش گورن اصلا
 بیر اولماز. سیز نہ قدر آز دوشونورسونوز!

إِنَّ السَّاعَةَ لَأْتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ
 ٥١ وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ
 يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ
 ٥٢ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ
 مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ
 النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ٥٣ ذَلِكَ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ
 كُلِّ شَيْءٍ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتِي تُؤْفَكُونَ ٥٤ كَذَلِكَ
 يُؤْفَكُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ اللَّهِ يَحْكُدُونَ
 ٥٥ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً
 وَصَوْرَكُمْ فَاحْسَنَ صُورَكُمْ وَدَرَزَكُمْ مِنَ الطِّيبَاتِ
 ذَلِكَ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ٥٦
 هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ
 ٥٧ أَتُحَدِّثُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ٥٨ قُلْ إِنِّي نُهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ
 الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِي الْبَيِّنَاتُ
 مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ٥٩

- ۵۹ حقیقتاً، قیامت مطلق کلمه لیدیر، اوندأ شک—شبهه یوخدور. لاکین انسانلارین چوخو ایمان گتیرمیرلر.
- ۶۰ و رَیْسِیْز [بئله] دئییدیر: «منی چاغیرین، سیزه اجابت ائدیم. حقیقتاً، منه عبادت ائتمکدن بویون قاچیرانلار (عبادت اؤزلرینه اسکیکیلیک ییلنلر) تنزیکله ذلیل اولاراق جهنمه داخل اولاجاقلار».
- ۶۱ سیزین دینجلمه یینیز اوچون گنجه نی، [چالیشمانیز اوچون] ایسه گوندوزو آیدین یارادان آلله دیر. حقیقتاً، آلله انسانلار اوچون لطف—مرحمت صاحبی دیر. لاکین انسانلارین چوخو شکر ائتمزلر.
- ۶۲ هر نه یی یارادان سیزین رَیْسِیْز، آلله بودور. اوندان غیری هئچ بیر تانری یوخدور. بس هارا [دوز یولدان] دؤندریلیر سینیز.
- ۶۳ آلله یی آیه لرینی [بیله رکدن] انکار ائدنلر بو جور [دوز یولدان] دؤندریلیرلر.
- ۶۴ یثری سیزین اوچون مسکن و گؤیو تاوان ائدن، سیزه صورت وئرن، صورتلرینیزی گؤزه لشدیرن و سیزه تمیز شکیلردن روزی وئرن آلله دیر. سیزین رَیْسِیْز آلله بودور. عالمرین رَیْی اولان آلله نه قدهر بؤیوکدور.
- ۶۵ او، [ابدی اولاراق] دهریدیر، اوندان غیری هئچ بیر تانری یوخدور. دینی اونا خالص ائدوک اونو چاغیرین! حمد، تمامیه عالمرین رَیْی اولان آللهها مخصوصدور.
- ۶۶ دئ: «من، رَیْیمدن منه آچیق—آیدین دلیللر گلدیکده، سیزین آللهدان غیری عبادت ائدیکلرینیزه عبادت ائتمکدن، قاداغان اولونموشام و عالمرین رَیْینه تسلیم اولماغیم امر اولونموشام».

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ
ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا
شُيُوخًا وَمِنْكُمْ مَنْ يَتُوفَّى مِنْ قَبْلٍ وَلِتَبْلُغُوا أَجَلًا
مُسَمًّى وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٧﴾ هُوَ الَّذِي يُخَيِّئُ وَيُمَيِّتُ
فَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٧٨﴾ أَلَمْ تَرَ
إِلَى الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنَّىٰ يُضَرِّفُونَ ﴿٧٩﴾ الَّذِينَ
كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَبِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا فَتُفَسِّفُونَ
يَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾ إِذَا الْأَغْلَافُ فِيَٰ غَنَاقِهِمْ وَالسَّلَافُ لِيُنجَبُونَ
﴿٨١﴾ فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ ﴿٨٢﴾ ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ إِنَّمَا
كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٨٣﴾ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَلْ لَمْ يَكُنْ
نَدْعُوا مِنْ قَبْلُ شَيْئًا كَذَلِكَ يَضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ ﴿٨٤﴾ ذَلِكُمْ
بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ
﴿٨٥﴾ أَدْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فِئْتَسْ مَشْوَى
الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٨٦﴾ فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَإِمَّا نُرَبِّيكَ بِعُصَى
الَّذِي نَعِدُ هُمْ أَوْ نَتُوفِّيَنَّكَ فَإِنَّا يَرْجِعُونَ ﴿٨٧﴾

- ۶۷ سیزی [اوک] تورپاقدان، سونرا نطفه دن، سونرا لاختالانمیش قانندان یارادان، سونرا پشتکین لیک چاغینا چاتیپ، داهای سونرا [عومور سوروب] پاشا دولدوغونوز اوچون، سیزی اوشاق اولاراق میدانا گتیرن اودور. سیزین آرانیزدان قاباقجادران جانی آکینانلار دا واردیر. بو، بللی مدته چاتماغینیز و بلکه باشا دوشمه گینیز اوچوندور. سیزین آرانیزدان قاباقجادران جانی آکینانلار دا واردیر.
- ۶۸ دیریلدن و اؤلدورن اودور. او، بیر ششین [اولماغینی] ایسته دیکده اونا آنجاق: "اول" - دیر، او دا درحال اولار.
- ۶۹ آللهین آیه لری حقینده جدل ائدنلری گؤرمورسنمی؟ کی، نجه [دوز بولدان] دؤندریلیرلر!
- ۷۰ کتابی و پیغمبرلریمیزه گؤندر دیکلریمیزی تکذیب ائدنلر تترلیکله [حقیقتی] یله جکلر.
- ۷۱ او زمان کی، زنجیرلر و بویوندوروقلار بویونلاریندا اولدوغو حالدا سوروتله جکلر.
- ۷۲ قاینار سودا [سوروندورولوب] سونرا اوددا یاندریلاجاقلار.
- ۷۳ سونرا اونلار دئیله جکدیر: «هاردادیر شریک قوشدوقلارینیز؟»
- ۷۴ «آللهدان غیر [عبادت ائدیکلرینیز؟]» دیرلر: «اونلار گوزوموزدن ایتدیلر. غیر، بیز اصلینده بوندان قاباق دا هئج بیر شئی عبادت ائتمیردیک». آلله کافرلری بو جور ضلالته سالار.
- ۷۵ «بو سیزین یئر اوزونده حقسیز یئر شادلیق و تکبرلک ائتمه نیزه گوره دیر».
- ۷۶ «ایندی ابدی قالاچاغینیز جهنمین قاپیلاریندان گیرین!» تکبرله نلرین یتری نجه ده پیس دیر!
- ۷۷ [یا محمد!] صبر ائت! شبهه سیز کی، آللهین وعده سی حقدیر. اونلار و وعده وئردیکیمیزین بیر قسمینی سته گؤستره ریک و یا [اوندان قاباق] سنین جانبینی آلاریق. هر حالدا بیزه طرف قایتاریلاجاقلار.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَنْ قَصَصْنَا عَلَيْكَ
وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ
بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ فُضِيَ بِالْحَقِّ
وَحَسِرُنَا لِكَ الْمُبْطِلُونَ ﴿٧٨﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ
لَكُمْ الْأَنْعَامَ لَتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَكُمْ
فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبَلَّغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا
وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٨٠﴾ وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَأَتَى آيَاتِ اللَّهِ
تُشْكِرُونَ ﴿٨١﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرُ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً
وَأَثَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾
فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ
الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٨٣﴾ فَلَمَّا رَأَوْا
بِاسْنًا قَالُوا أَمَّا بِاللَّهِ وَحْدَهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ
﴿٨٤﴾ فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَاسْنًا سَنَتَ اللَّهُ
الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَحَسِرُنَا لِكَ الْكَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

۷۸ حقیقتاً، سندن قاباق دا پیغمبرلر گؤندرمیشدیک. بونلاردان بیر قسمی نین سرگذشتین سنه سؤیله میشیک، بیر قسمین کینی ایسه سنه سؤیله مه میشیک. آللهین اذننی اولمادان هئچ بیر پیغمبر معجزه گتیره بیلمز. آللهین امری گلدیگی زمان حق ایله حؤکم اولونار. باطل سؤیله ینلر ایسه اوراداجا زیانا اوغراپارلار.

۷۹ بیر قسمینی مینه گینیز و بیر قسمیندن یشمه گینیز اوچون دورد آياقلىلاری سیزه یارادان آللهدير.

۸۰ اونلاردا، سیزه [آیری] فاییدالار دا واردیر [کسی، اونلاری مینه رک] اوره گینیزده اولان مقصدلره چاتارسینیز، اونلارین و گمیلرین اوستونده داشینیر سینیز.

۸۱ [آله] سیزه آیه لرینی گؤستریر، آللهین آیه لرینی نین هانکی سینی انکار ائده بیلر سینیز؟

۸۲ مگر اونلار یشر اوزونده هئچ گزیب—دولانماييبلار کی، اؤز لریندن قاباقکیلارین آخر—عاقبتی نین نجه اولدوغونو گؤرسونلر؟ اونلار بونلاردان داها چوخ قوه—قدرت صاحبی و یشر اوزونده [قويدوقلاری] ایز—اثرلر جهتیندن داها گوجلو ایدیلر. قازاندىقلاری اونلارین دردینه ده یمه دی.

۸۳ پیغمبرلری، اونلارا آجیق—آیدین دلیللر گتیردیکده، یاتلاریندا اولان [آزاجیق] علم اوزوندن غره لندیلر. نهایت استهزا اتدیکلری [عذاب] اونلارا یتیشدی.

۸۴ اونلار عذابیمیزی گؤرنده دئدیلر: «بیز آتجاج واحد آللهها ایمان گتیردیک و اونا شریک قوشدوقلاریمیزا دای کافر اولموشوق».

۸۵ لاکین عذابیمیزی گؤردوکلری زمان ایمان گتیرمه لری اونلارا بیر فایدا وئرمه دی. بو، آللهین، بنده لرینی نین حقیقته اولکدن بری اجرا اولونان قانونودر. اونلار بوراداجا زیانا اوغرا دیلار.

سُورَةُ فَصَّلَتْ مِنْ أَلِفٍ خَامِسَةٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١ تَنْزِيلٌ مِنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ٢ كِتَابٌ فُصِّلَتْ آيَاتُهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا
لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ٣ بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ
لَا يَسْمَعُونَ ٤ وَقَالُوا أَأَلْقَيْنَا فِي آكِكْتِهِ جَمًّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِي
أَذَانِنَا وَقُرْآنٍ مِّنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَأَعْمَلْنَا عَامِلُونَ ٥
قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَىَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهُ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا
إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوا ٦ وَوَيْلٌ لِلشَّارِكِينَ ٧ الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ
وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ٨ إِنَّا لَذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ٩ قُلْ إِنِّي كُفِّرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ
فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أَنْدَادًا ذَلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ١٠ وَجَعَلَ
فِيهَا رَوَاسِيَ مِّنْ فَوْقِهَا وَبَارَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَامًا فِي أَرْبَعَةِ
أَيَّامٍ سَوَاءً لِلنَّاسِ لَيْلٌ ١١ ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ
لَهَا وَالْأَرْضِ انثَبَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ ١٢

فصلت سوره سی [۴۱]

بو سوره قرآن - کریمین قیرخ بیرینجی سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۵۲) آیه دیر.

رحمان و مهربان اللهین آدی ایله

۱ حم (ح، میم).

۲ [بو کتاب] رحمان و مهربان [الله] طرفیندن نازل ائدیلدیر.

۳ آیه لری [تام] آچیقلاشمیش بیر کتابدیر. آنلایب-ییلن بیر قوم اوچون عربجه قرآندیر.

۴ بشارت و ترن و خبردارلیق ائندیدیر. [لاکین] اونلارین چوخو اوز چشوریدی. دای اونلار ایشیتمزله.

۵ ودفیرلر: «سنین بیزی دعوت ائتدیگینه قارشی قلبلریمیز اورتولو و قولاقلاریمیزدا آغیرلیق (کارلیق) و بیزیمله سنین آراندا پرده واردیر. ایسته دیگینی ائت! بیز ده الله-ریک».

۶ دئ: «من ده سیزین کیمی سادجه بیر بشرم. آنجاق منه وحی اولوز کی، سیزین تائزینیز واحد بیر آللهدیر. اونا طرف یۆنه لین و اوندان باغیشلانماق دیله یین!» وای اولسون مشرکلرین حالینا!

۷ او کسلر کی، زکات و ثمریرلر و آخرته ده اینانمیرلار.

۸ شبهه سیز کی، ایمان گتیریب صالح عمللر ائدنلر اوچون توکنمز (منت سیز) روزی واردیر.

۹ دئ: «یشری ایکی گونده (ایکی مرحله ده) یارادان آلله می سیزمی انکار ائدیرمینیز و اونا شریکله قوشورسونوز؟ حالبو کی، او عالمرین ربی دیر.

۱۰ و اونون (یشرین) اوستونده محکم داغلار یاراتدی و اونو (او یشری یا او داغلاری) برکتلی ائتدی و ایسته ینلر اوچون برابر اولاراق اورادا [یشر اهلین] روزیسی دورد وقت ده معین ائتدی.

۱۱ سونرا گؤیو [پاراتماغا] باشلادی و او توسو (قاز) ایدی. سونرا اونا و یشره بویوردو: «ایستر-ایسته مز گلین [رام اولون]!» دئیلر: «کؤنوللو اولاراق گلدیک».

فَقَضِيهِمْ سَبْعَ سَمَوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا
وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ وَحِفْظًا ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ
الْعَلِيمِ ١٦ فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِثْلَ صَاعِقَةِ
عَادٍ وَثَمُودَ ١٧ إِذْ جَاءَ تَهُمُّ الرُّسُلِ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا
تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً فَإِنَّا
بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ١٨ فَاثْمَا عَادَ فَاسْتَكْبَرُوا
فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَا أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً أَوَلَمْ
يَكْرُوا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَكَانُوا
بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ١٩ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ
نَحْسَاتٍ لِنَدْرِقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَعَذَابُ الْآخِرَةِ
أَخْرَىٰ وَهُمْ لَا يُنصَرُونَ ٢٠ وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا
الْعَمَىٰ عَلَى الْهُدَىٰ فَآخَذَتْهُمْ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ٢١ وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا فِي شُكٍّ ٢٢ وَيَوْمَ
يُخْشَرُ أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ٢٣ حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءُوهَا شَهِدَ
عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ٢٤

- ۱۲ بئله لیکله اونلاری ایکی گونده، یئددی گوی اولاراق وار اتدی و هر بیر گویه اوز امرینی وحی اتدی (بیلدیردی)، دنیا گویونو ایسه (لاپ آشاغیدا اولان گویو) چیراخلارلا (اولدوزلارلا) بزه دیک و اونو قورودوق. بو، عزت صاحبی و بیلجی [آللهین] تقدیردیر.
- ۱۳ [یا محمد!] اگر اوز دؤنردیلرسه، اوندادی: «من سیزی عاد و ثمودا گلن ایلدیریم کیمی بیر ایلدیریمدان خبردارلیق ائتدیم».
- ۱۴ اونلارا اؤزلریندن قاباق و سونرا: «آللهدان غیر یسینه عبادت ائتمه یین!» —دین پیغمبرلر گلدیگی زمان دئدیلر: «اگر ریمیز ایسته سیدی، ملکلر نازل ائدردی، بونا گۆره بیز سیزین رسالتینیزه کافریم».
- ۱۵ عاد [قۇمۇ] ایسه پئر اوزونده ناحق پئر تکیبرلؤک گؤستریدیلر و دئدیلر: «کیمدیر بیزدن داها گوجلوسو؟ مگر بیلمه ییلر کی، حقیقتاً، اونلاری یارادان آله قدرت اعتباری ایله اونلاردان داها گوجلودور. اونلار [بیله-بیله] بیزیم آیه لریمیزی انکار ائدیردیلر.
- ۱۶ بو اوزدن بیز اونلارین اوستونه دنیا حیاتیئیندا روسوایچیلیق عذابینی دادیزدیرماق اوچون او نحس گونلرده ئند یئل اسدیردیک. شبهه سیز کی، آخرت عذابی داها روسوای ائندیر و اونلارا کؤمکلیک اولمایا جاقدیر.
- ۱۷ ثمود [قۇمۇنه گئلدیکنده] ایسه، اونلارا دوز یولو بیز گؤستردیک، اونلار ایسه کورلوغو هدایتدن اوستون توتدولار. بو اوزدن اونلاری ائتدیکلری گناهلارا گۆره ذلیل ائدن بیر ایلدیریمین عذابی توتدو.
- ۱۸ ایمان گیریپ پرهیزکارلاری ایسه خلاص ائتدیک.
- ۱۹ او گون آللهین دوشمنلری جهنمه طرف ییغیلیب بیر پئر توپلانیرلار.
- ۲۰ نهایت اورایا چاتدیقلاری زمان، قولاقلاری، گؤزلری و دریلری ائتدیکلری عملر حقیقته علیهلرینه شاهیدلیک ائده چکدیر.

وَقَالُوا الْجُلُودُ مِنْهُمْ لَمْ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَكَ اللَّهُ الَّذِي
 أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٦٦﴾
 وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَرُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا
 أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ
 كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٦٧﴾ وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ
 أَرَذَيْكُمْ فَاصْبِرْ لِمَنِ الْحَاسِرِينَ ﴿٦٨﴾ فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى
 لَهُمْ وَإِنْ يَسْتَعِيبُوا فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ ﴿٦٩﴾ وَقَضَيْنَا لَهُمْ قُرْآنًا
 فَرَقْنَاهُ لَهُمْ مَآئِينَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي
 أُمِّهِمْ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ
 ﴿٧٠﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوَافِ بِهِ لَعَلَّكُمْ
 تَعْلَمُونَ ﴿٧١﴾ فَلَنْذِيْقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنْجِزِيَنَّهُمْ
 أَشْوَأَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٧٢﴾ ذَلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارُ
 لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْمُخْلَدِ جَزَاءً بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٧٣﴾
 وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرَبْنَا الَّذِينَ أَضَلَّانَا مِنَ الْجِنِّ
 وَالْإِنْسِ نَجْعَلُهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونُوا مِنَ الْأَسْفَلِينَ ﴿٧٤﴾

- ۲۱ اونلار اؤز دریلرینه دئیرلر : «نه اوچون بیزیم علیهمیزه شاهید کئچدینیز؟»
دئیرلر : «هر شئی دیله گئیرن آله بیزی دیله گئیردی و او سیزی ایلك دفعه
یوخدان یاراتدی و سیز اونا طرف قایتاریلا جاقسینیز» .
- ۲۲ و سیز قولاتلارینیزین ، گوزلرینیزین و دریلرینیزین علیهمیزه شاهیدلیک
اتدیکلریندن قورخوب چکینمیردینیز . لاکین بنله گمان اندیردینیز کی ، آله ،
سیزین اتدیکلرینیزین چوخونو بیلیمیر .
- ۲۳ سیزین ربینیز حقینده کی بو گمانیز سیزی محو اتدی و زیانا اوغرایانلاردان
اولدونوز .
- ۲۴ اگر [جهنمین اودونا] دوزسه لر ده ، الله اود اونلارین یشیدیر . اونلار آلهلهدان
راضیلیق ایسته سلر ، قبول اولونماز .
- ۲۵ بیز اونلارا یار-یولداش قرار و فردیک . بونلار اونلارین قاباقلاریندا اولان
[دنیا حیاتی] و آرخالاریندا اولان [قیامت گونونو انکار ائتمه گی] اونلارا
زینتلی گؤستردهلر و بونلارین اؤزلریندن قاباق گلیب-کئچمیش ملتلردن
جنلره و انسالارا واجب اولان عذاب ، بونلارا دا واجب اولدو . اونلار
حقیقتاً ، زیانا اوغرامیش کیمسه لر ایدیله .
- ۲۶ کافرلر دئدیله : «بو قرآنا قولاق آسمایین [و اوخوندوغو زمان] های-کوی
سالین ! بلکه سیز غالب گله سینیز» .
- ۲۷ شبهه سیز کی ، کافرله شدتلی عذاب دادیزدیراجاغیق و مطلق اونلاری
اتدیکلری عمللرین لاپ پیسی ایله جزالاندیراجاغیق .
- ۲۸ بلی ، آلهلین دوشمنلری اوچون حاضیرلاندان جزا اوددور . اورادا ، آیه لریمیزی
انکار ائتمیش اولمالاری اوچون ابدی اولاراق قالا جاققلاری بیر یش واردیر .
- ۲۹ کافرلر دئدیله : «پروردگار! بیزی آزدیران او ایکی جن و انسی ییزه گؤستر
کی ، اونلاری آباقلاریمیزین آلتینا سالاق ، قوی اونلار آجاققلاردان
اولسونلار» .

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ
 الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ
 الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ أَوْلِيَائُكُمْ فِي الْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهَى أَنْفُسُكُمْ
 وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ﴿٣١﴾ نَزَّلْنَا مِنْ غُفُورٍ رَجِيمٌ ﴿٣٢﴾ وَمَنْ
 أَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنِّي مِنَ
 الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٣﴾ وَلَا تَسْتَوِ الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّذِي
 هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ
 حَمِيمٌ ﴿٣٤﴾ وَمَا يُلْقِيهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلْقِيهَا
 إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٣٥﴾ وَإِذَا يَنْزِعُكَ مِنَ الشَّيْطَانِ
 نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٦﴾ وَمِنْ
 آيَاتِهِ الْبَلُّ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ
 وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِنْ كُنْتُمْ
 إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾ فَإِنْ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ
 يُسْجِنُونَ لَهُ بِالْبَلِّ وَالشَّهَادَةِ وَهُمْ لَا يُشْعَمُونَ ﴿٣٨﴾

- ۳۰ حقیقتاً: «بیزیم ریییمیز آلله‌دیر»، — دئییب، سونرا سؤزلری اوستونده دورانلارا ملک‌لر نازل اولار و [دئییرلر کی:] «قورخمایین! محزون دا اولمایین! وعده وئرلیدیگنیز جنت سیزه بشارت اولسون».
- ۳۱ دنیا حیاتیندا و آخرتده سیزین دوستلارینیز بیزیک. اورادا کۈنلرنوز نه ایسته‌سه، سیزین اوچوندور و هر نه اورادا ایسته‌سه نیز، سیزیندیر.
- ۳۲ باغیشلایان و مهربان آلله‌دان بیر کرامتدیر.
- ۳۳ آلله‌ها طرف چاغیران، یاخشسی ایش گۈرن و: «من، حقیقتاً، مسلمانلاردانام»، — دئین کسدن داها گۈزه‌ل دانیشان کیمدیر؟
- ۳۴ یاخشسی لیق ایله پیس لیک بیر دئییلدیر. [پسلیگی] یاخشسی لیق ایله دفع اثت او زمان سنینه آراسیندا دوشمنلیک اولان شخص، صمیمی بیر دوست کیمی اولار.
- ۳۵ و بو [خصلت] تکجه صبر ائندنلره وئرلییر و آنجاق بۈیۈک قسمت (پای) صاحب‌لرینه عطا اولونور.
- ۳۶ و اگر شیطان طرفیندن بیر شیرکینلیک سنی وسوسه‌یه سالسا، آلله‌ها پناه آبار. شبهه سیز کی، آلله ائشیدندیر، بیلندیر.
- ۳۷ و اونون [قدرت] نشانه لریندن گنججه، گوندوز، گۈنش و آیدیر. نه گۈنشه سجده ائدین نه ده آیا. اگر تکجه اونا عبادت ائدنسییزسه، اونلاری یارادان آلله‌ها سجده ائدین!
- ۳۸ اگر تکبرلوک گۈستره‌لر، بیل کی، سنین ربی نین حضوروندا اولانلار، گنججه — گوندوز پورولمادان اونا تسبیح دئییرلر.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنَّكَ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا
 الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُحْيِي الْمَوْتِ إِنَّهُ عَلَى
 كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ٥ إِنَّ الَّذِينَ يُلِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا
 أَفَنْ يُلْفِتُوا فِي النَّارِ خَيْرًا مَنْ يَأْتِ آمِنًا يَوْمَ الْقِيَمَةِ اعْمَلُوا
 مَا شِئْتُمْ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ٦ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ
 لَمَآ جَاءَهُمْ وَآتَانَا لَكِتَابٌ عَزِيزٌ ٧ لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ
 يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ٨ مَا يَقَالَ لَكَ
 إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو
 عِقَابٍ أَلِيمٍ ٩ وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا نَجْمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ
 آيَاتُهُ أَأَئْجَمِيَّ وَعَرَبِيَّ قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْوَاهِدِي وَشِفَاءُ
 وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى
 أُولَئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ١٠ وَلَقَدْ آتَيْنَا
 مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ
 رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ١١ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا
 فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ١٢

۳۹ و اونون [آیری] علامتلیریندن بودور کی، سن یش اوزونو قوپ قورو گوررسن.

بیز اونون اوستونه [یاغیش] یاغدیran کیمی حرکت گلیب قالخار. بلی، اونو دیریلدن، شبهه سیز کی، اؤلولری ده دیریلده جکدیر. حقیقتاً، او هر ایشه قادردیر.

۴۰ آیه لریمیز حقیقته آیری دوشونلر ییزه گیزلین دییلدیر. اودا آیلان شخص

یاخشیدیر، یوخسا قیامت گونو آرخایین گلن شخص؟ ایسته دیگینیزی ائله یین! شبهه سیز کی، آله اتدیکلرینیزی دقتله گورندیر.

۴۱ اوزلرینه بو قرآن گلدیگی زمان اونو تکذیب ائدیلر [جزالارینا چاتاقلار].

شبهه سیز کی، چوخ حؤرمتملی (عزیز) بیر کتابدیر.

۴۲ نه قاباقجادان، نه ده سونرادان، باطل اونا یول تاپا بیلمز. او، حکمت صاحبی

و حمد ائدیلیمگه لایق اولان [آله] طرفیندن نازل ائدیلیدیر.

۴۳ سنه آنجاق سندن قاباقکی پیغمبرلرله دییلن سؤزلر دییلیر. حقیقتاً، سنین

رئین مغفرت صاحبی دیر و آغریلی عذاب وئرندیر.

۴۴ و اگر بونو عربجه اولمایان قرآن (اوزگه دیلده اولان) اتسه یدیک، اوندا

دئیردیر کی: «اونون آیه لری نه اوچون آچیقلانماییدیر؟» [بو، نه دیر] عربجه

اولمایان بیر کتاب عرب دیللی لره؟ دئ: «هو، ایمان گتیرنلر اوچون هدایت و

شفادیر. ایمان گتیرمهنلرین قولاقلا ریندا آغیرلیق واردیر و قرآن اونلارا

کورلوقدور. [سانکی] اونلار اوزاق بیر یشردن چاغیریلرلار».

۴۵ حقیقتاً، موسایه [تورات] کتابینی وئردیک و اونون باره سینده اختلاف

دوشدو. اگر ریین طرفیندن قاباقجادان وئریلمیش بیر سؤز اولماسایدی،

آرالاریندا حؤکم وئریلردی. حقیقتاً، اونلار اونون باره سینده چوخ درین بیر

شک ایچینده دیرلر.

۴۶ هر کس صالح عمل اتسه، اوزونه اتمیش اولار و هر کس یش ایش گورسه،

اوز زیانینا گورموش اولار. و سنین ریین بنده لره ظلم ائدن دییلدیر.

إِلَيْهِ رُدُّ عِلْمِ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ شَمَرَاتٍ مِنْ أَكْثَامِهَا
وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ
إِنَّ شَرْكَائِيَ قَالُوا أَذْنَاكَ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيدٍ ﴿٢٥﴾ وَضَلَّ
عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَنُوا أَنَّهُمْ مِنْ مَحْصِنٍ
﴿٢٦﴾ لَا يَسْمَعُ الْإِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيُوسِسْ
قَنُوطٌ ﴿٢٧﴾ وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَاءٍ مَسَّتْهُ
لَيَقُولَنَّ هَذَا لِي وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُجِعْتُ إِلَى
رَبِّي إِنَّ لِي عِنْدَهُ لَلْحُسْنَى فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا
وَلَنَذِيقَنَّهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٢٨﴾ وَإِذَا أُنْمِنَّا عَلَى الْإِنْسَانِ
أَعْرَضَ وَنَأْيَ بِجَانِبِهِ وَإِنَّا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ عَرِيضٍ ﴿٢٩﴾ قُلْ
أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ تُهْمٌ كُنْتُمْ بِهِ مِنْ أَصْلُ مَحْمَنٍ
هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٣٠﴾ سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ
وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ
رَبِّكَ أَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٣١﴾ إِلَّا إِنَّهُمْ فِي
مِرْيَةٍ مِنْ لِقَاءِ رَبِّهِمْ إِلَّا أَنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطٌ ﴿٣٢﴾

۲۷ قیامتین نه زمان قویاجاغی نین علمی آلهها عایدیدیر. اونون علمی اولمادان نه مئیوه لر قاییقلاریندان چیخار، نه دیشی لر حامله (بویلو) اولار و نه ده دوغار. و [آلهه] اونلاری: «بس منیم شریک لرم هاردادیر؟» - دئییه سسله یین گون دئیر لر: «سنه بیلدیریریک کی، بونا بیزدن هئج بیر شاهیدلیک ائدن یوخدور».

۲۸ و قاباقجیلان چاغیردیقلاری گوزلریندن ایتیر و اونلار بیلر لر کی، اونلار اوچون بیر قاقاق پولو یوخدور.

۲۹ انسان خئیره دوعا اتمکدن اوسانماز و اگر اونا بیر پیسلیک توخونسا مایوس اولوب امیدسیزلیکه دوشر.

۵۰ اونا یتیشن بیر ضرردن سونرا اوز طرفیمیزدن بیر رحمت دادیزدیر ساق، مطلق دئییه جکدیر: «بو منیم حقیمدیر؛ قیامتین قویاجاغینی ظن ائتمیرم؛ و اگر ریمه طرف دؤندریلسم، اونون یانیندا شبهه سیز کی، منیم اوچون داها گؤزه لی واردیر». بیز او کافر لره اتدیکلرینی مطلق خبر وئره جه ییک و آخیر عذابدان اونلارا مطلق دادیزدیراجاغیق.

۵۱ انسانا نعمت وئردیگیمیز زمان اوز چشوریر و غراهلانار. و اونا بیر پیسلیک توخوندوغو زمان آلهها یالواریب-یاخارماغا باشلار.

۵۲ دئ: «بیر دئیین گؤروم، اگر [بو قرآن] آلهه طرفیندن کلمیش اولسا و سیز اونو انکار ائتمیش اولسانیز، اوندا اوزاق آیریلیق (درین دوشمنلیک) ایچینده اولان کسدن داها آزغینی کیم اولاییلر؟»

۵۳ تنزلیکله قرآنین حق اولدوغو اونلارا بللی اولسون دئییه، بوتون عالمده و اونلارین اوز وارلیقلاریندا دلیل لریمیزی اونلارا گؤستره جه ییک. مگر سنین ربی نین هر شیه شاهید اولماسی کفایت دئییلدیر؟

۵۴ بیل کی، اونلار اوز ریلری ایله گؤروشه جکلری باره سینده شک-شبهه ایچینده دیر لر. آگاه اول کی، آلهه هر شیه احاطه ائلدندیر.

سُورَةُ الشُّورَى مَكِّيَّةٌ مِنْ ثَلَاثِينَ آيَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَمَّ ① عَسَقَ ② كَذَلِكَ يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ اللَّهُ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ③ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَلِيُّ
الْعَظِيمُ ④ تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ وَالْمَلَائِكَةُ
يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا إِنْ اللَّهُ
هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ⑤ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ
حَفِظَ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ⑥ وَكَذَلِكَ أَخْذْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا
عَرَبِيًّا لَتُنْذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنْذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيهِ يَوْمُ
فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ ⑦ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً
وَلَكِنْ يَدْخُلُ مِنْ نِشَاءٍ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا
نَصِيرٍ ⑧ أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَالَ اللَّهُ هُوَ أَوْلَىٰ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ
وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ⑨ وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكِّمُوا إِلَى اللَّهِ
ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ⑩

شوری سوره سی [۴۲]

بو سوره قرآن - کریمین قیبرخ ایکینجی سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۵۳) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ حم (ح، میم).
- ۲ عسق (عین، سین، قاف).
- ۳ عزّت و حکمت صاحبی اولان اَلله سنه و سندن قاباقیلارا بئله وحی ائدیر.
- ۴ گؤیلرده کیلر و یرده کیلر هامیسی اونوندور، او یوکسک و بؤیوکدور.
- ۵ آزا قالا گؤیلر [کافرلرین سؤزلریندن] باشلاری اوستوندهن یاریلیب
تؤکولسون. ملکله ایسه ریلرینه حمد ایله تسبیح ائدیرلر و یرده کیلر اوچون
باغیشلانما دیله یرلر. آگاه اول کی، اَلله چوخ باغیشلا یاندیر و مهرباندیر.
- ۶ اَللهدان غیریسینی دوست توتانلارا [گلدیکده] ایسه اَلله اوزو اونلارا
نظاره تچدیر. سن ایسه اونلارین وکیلی دیلیسن.
- ۷ [یا محمد!] بئله لیکله سنه عربجه بیر قرآن وحی ائتدیک کی، مکه [اهلینه] و
اونون اطرافینداکیلارا خبردارلیق ائده سن، [هم ده] گلمه سینده هنج بیر
شک - شبهه اولمایان توپلانما گونوندن اونلارا خبردارلیق ائده سن. او گون
انسانلارین بیر قسمی جنتده، بیر قسمی ده آکوللو اودادیر.
- ۸ و اگر اَلله ایسته سیدی، اونلاری تک بیر امت ائدردی. لاکین او،
ایسته دیگینی رحمتینه داخل ائدر. ظلمکارلارین ایسه نه بیر دوستو نه ده بیر
کۆمک ائدنی یوخدور.
- ۹ یوخسا اونلار اوندان غیری ولی لر توتموشلار؟ حالبو کی، اصل ولی اَلله دیر.
- او، اؤلؤلری دیرلدیر. او، هر ایشه قادردیر.
- ۱۰ هر بیر اختلاف ائتدیگینیز شئیین حؤکمو اَلله اایدیر. بو، منیم ربیم اولان
اَلله دیر. اونا توکل اتمیشم و اونا مراجعت ائدیرم.

فَاطِرُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا
وَمِنْ أَنْعَامِ أَزْوَاجِكُمْ ذُرِّيَّةٌ لَكُمْ فِيهَا لِكَيْثٌ شَيْءٌ
وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١١﴾ لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ
﴿١٢﴾ شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي
أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى
أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَثَرٌ عَلَى الشَّرِكِينَ
مَا تَدْعُوهُمْ إِلَهُ اللَّهِ يُخْتَبَى إِلَيْهِ مِنْ شَاءٍ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ
يُنِيبُ ﴿١٣﴾ وَمَا تَفَرَّقُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَيْنَهُمْ
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ
أُورِثُوا الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٌ ﴿١٤﴾ فَلِذَلِكَ
فَادْعُ وَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَقُلْ
أَمْتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمْ
اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَالٌ وَلَكُمْ أَعْمَالٌ لَكُمْ لَاحِظَةٌ
بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٥﴾

۱۱ گویلری و یشری خلق ائدندیر. اؤز [جنسی] نیزدن سیزه زوجه لر یاراتدی و دورد آیاقلی لاردان [دا] جفتلر [یاراتدی]. بئله لیکله سیزی اوندان آرتیریب چوخالئدی. اونون بنتزه ری هئج بیر شئی یوخدور. و او ائشیدندیر؛ گۆرندیر.

۱۲ گویلرین و یشرین آچارلاری اونوندور. ایسته دیگینه روزینی گئیشلندیرر و تئگیشدیرر. او هر بیر شئی بیلندیر.

۱۳ آلکھین: «دینی قوروپوب — ساخلاین و اوندان نقرقه یه دوشمه یین!» — دئییه نوحا تاپشیردیغینی، سنه وحی ائتدیگیمیزی، ابراهیمه، موسایه و عیسایه تاپشیردیغینی، سیزین اوچون ده قانونلاشدیردی. مشرکلی دعوت ائتدیگین بو دین اونلارا آغیر گلدی. آلله، ایسته دیگینی اؤز یولونا سئچر و اونا ساری یۆنلن شخصی اؤزونه طرف هدایت ائدر.

۱۴ اونلار آنجاق اؤزلرینه علم گلندن سونرا آرالارینداکی پاخیلیق اوزوندن آیریلیغا دوشدولر. و اگر بئلی بیر مدته کیمی سنن ربی نین طرفیندن قاباقچادان وئرلمیش بیر سؤز اولماسایدی، آرالاریندا حؤکم وئریلردی. اونلاردان سونرا کتابا وارث اولونانلار دا حقیقتاً، اونون باره سینده درین بیر شک — شبهه ایچینده دیرلر.

۱۵ بونا گۆره ده [بونا] دعوت ائت و امر اولوندوغون کیمی دایان و اونلارین هوسلرینه تابع اولما! و دئی: «آلکھین نازل ائتدیگی بوتون کتابلارا ایمان گتیردیم، آرانیزدا عدالتی اجراء ائتمگه امر اولوندوم. آلله بیزیم ده ربیمیزدیر و سیزین ده ربینیزدیر. بیزیم عمللریمیز بیزه سیزین عمللرینیز ده سیزه عایددیر. بیزیمله سیزین آرانیزدا هئج بیر بحث یوخدور. آلله بیزی و سیزی جمع ائده چک و سون دؤنوش اونا طرفدیر».

وَالَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا اسْتَجَبَ لَهُ
 مَحْجَتُهُمْ دَاخِضَةٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ
 عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿١٦﴾ اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ
 وَالْمِيزَانَ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ ﴿١٧﴾ يَسْتَعْجِلُ
 بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا
 وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ أَإِذَا الَّذِينَ يُعَادِرُونَ فِي السَّاعَةِ
 لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿١٨﴾ اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ
 يَشَاءُ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿١٩﴾ مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ
 نَزَذْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا
 وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ ﴿٢٠﴾ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ
 مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُضِيَ
 بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢١﴾ تَرَى الظَّالِمِينَ
 مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ وَالَّذِينَ
 آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ
 لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٢٢﴾

- ۱۶ آللهین دعوتی قبول ائدیلدیکدن سونرا اونون باره سینده مباحثه ائدنلرین دلیللری رېلری نین یانیندا باطیلدیر و اونلارا غضب اولوناچاق و اونلار اوچون شدتلی عذاب واردیر.
- ۱۷ کتابی و میزانی (تره زینی) حق ایله نازل ائدن آللهدیر. نه بیلیرسن، بلکه قیامت یاخیندیر؟
- ۱۸ قیامت ایمان گتیرمه یئر اونون تتر گلمه سینه قاریخیلار، ایمان گتیرنلر ایسه اوندان قورخودا دیرلار و اونون حق اولدوغونو بیلیرلر. بیل کی، قیامت حقیقده شک-شبهه ایچینده اولانلار، مطلق اوزاق بیر آزعینلیقدادیرلار.
- ۱۹ آلله اوز بنده لرینه مهرباندیر. ایسته دیگینه روزی و ثرر و او چوخ قوتلیدیر، عزت صاحبی دیر.
- ۲۰ آخرت محصولونو ایسته ین شخصین محصولونا آرتیرایق و دنیا محصولونو ایسته ینه ایسه اونا دا اوندان وئره ریک. [آما] آخرتده اونون اوچون بیر پای یوخدور.
- ۲۱ یوخسا آللهین اذن وئرمه دیگی شئی اونلارا شریعت قایدا-قانونو ائدن شریکلر واردیرمی؟ و اگر آیرد ائتمه سؤزو اولماسایدی اونلارین آراسیندا حؤکم وئریلردی. و حقیقتاً، ظلمکار اوچون آفریلی عذاب واردیر.
- ۲۲ ظلمکارلاری ائتدیکلری عمللردن قورخان کیمسه لر گؤررسن و بو، مطلق اونلارین باشینا گله چکیدیر. ایمان گتیریپ صالح عمللر ائدنلر ایسه جنت باغچالاریندا اولاجاقلار. اونلار اوچون، رېلری یانیندا ایسته دیکلری هر شئی واردیر. بودور آن بؤیوک مرحمت!

ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهَ عِبَادَهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ
 لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَمَن يَقْرَفْ حَسَنَةً
 نَّزَدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٢٣﴾ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَىٰ
 عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَإِنْ يَشَأِ اللَّهُ يُخَسِّمِ عَلَىٰ قَلْبِكَ
 وَيَمْحُ اللَّهُ الْبَاطِلَ وَيُخَيِّقُ الْحَقَّ يَكِلَآئِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ
 الصُّدُورِ ﴿٢٤﴾ وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ
 السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٢٥﴾ وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضْلِهِ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ
 ﴿٢٦﴾ وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَكِن
 يُنْزِلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَاءُ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٢٧﴾ وَهُوَ الَّذِي
 يُنْزِلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قُطِفُوا وَيُنْشِرُ رَحْمَتَهُ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ
 ﴿٢٨﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا مِنْ
 دَابَّةٍ وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾ وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ
 مُّصِيبَةٍ فَمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ ﴿٣٠﴾ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ
 فِي الْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٣١﴾

- ۲۳ آللهین، ایمان گتیرن و صالح عمل ائدن بنده لرینه وئردیگی مژده بودور. [یا محمد! دئ: «بونون عوضینده سیزدن منیم قوھولاریمما محبتدن غیری بیر اجر ایسته میرم. کیم بیر یاخشى ایش گۆرسه، بیز ده اونون ثوابینی آرتیرایق. شېهه سیز کی، آلله باغیشلاپاندیر؛ قدیر بیلندیر.
- ۲۴ یوخسا دئیرلر کی: «آلله پالان اویلدوردو؟» اگر آلله ایسته سه، سنین قلیبینی مؤھورله یر. آلله باطلی محو ائدر و حقى اؤز سۆزلری ایله ثابت ائدر. حقیقتاً، او سینه لرده اولانی بیلندیر.
- ۲۵ و او بنده لریندن تۆبه نی قبول ائلدندیر، گناهلاری باغیشلاپاندیر و سیزین اتدیکلرینیزی بیلیر.
- ۲۶ ایمان گتیرنلرین و صالح عمل ائدنلرین [دوعاسینی] قبول ائدر. و اؤز فضل و کرمیندن اونلارا آرتیق [ثواب] وئره ر. کافرله ایسه شدتلى عذاب واردیر.
- ۲۷ و اگر آلله اؤز بنده لرینه روزینی دۆشه سه یدی، یشر اوزونده عصیان قالدیراردیلار، لاکین ایسته دیگی اولچوده نازل ائدر. حقیقتاً، او، اؤز بنده لری نین [حالینا] آگاهدیر و گۆرندیر.
- ۲۸ و اومیدسیزلیگه دوشندن سونرا یاغیش گۆندرن، رحمتینی آچیب-یایان اودور و او حمد اولونماغا لایق ولیدیر.
- ۲۹ و اونون [قدرت] نشانه لریندن بیرى ده گۆیلرین، یشرین و بونلارین آراسیندا سېله دیگی جانلیلاری یاراتماسیدیر، و او ایسته دیگی وقت اونلاری بیر یشره جمع ائتمگه قادردیر.
- ۳۰ سیزه اوز وئرن هر بیر مصیبت اؤز آللرینیزله قازاندیقلا رینیزداندیر و [آلله] چوخون عفو ائدر.
- ۳۱ و سیزین یشر اوزونده قاچاجاغینیز یوخدور و سیزین اوچون آلله دان غیرى هنج بیر ولی و کۆمکچی یوخدور.

وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ﴿٣٦﴾ إِنَّ يَتْسَاءُ يَسْكُنُ الْبَحْرَ
فَيُظْلَمُونَ رَوَاكِدَ عَلَى ظَهْرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ
﴿٣٧﴾ أَوْ يُوقِضُوهُمْ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ ﴿٣٨﴾ وَيَعْلَمُ الَّذِينَ
يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا مَا لَهُمْ مِنْ مَّحِصٍ ﴿٣٩﴾ فَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ
فَتَنَاعُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَحْمِهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٠﴾ وَالَّذِينَ يَخْتَفُونَ بَكَارًا لِآيَاتِهِمْ وَأَفْوَاحِهِمْ
وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ ﴿٤١﴾ وَالَّذِينَ سَخِرَ بَوْلُهُمْ
وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ
﴿٤٢﴾ وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ ﴿٤٣﴾ وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ
مِثْلُهَا مِنْ عَذَابٍ وَأَضْعَفَ فَاجِرُهُ عَلَى اللَّهِ أَنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾ وَلَمَنْ
انْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَٰئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٥﴾ إِنَّمَا السَّبِيلُ
عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ أُولَٰئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٦﴾ وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ
الْأُمُورِ ﴿٤٧﴾ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ وَلِيٍّ مِنْ بَعْدِهِ وَتَرَى
الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأَوْا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٨﴾

- ۳۲ و اونون نشانه لریندن دریادا داغلار کیمی گمیلر دیر .
- ۳۳ اگر ایسته سه کولگی دایانديرار، اونلار دا سویون اوستونده دوروب قالارلار . شبهه سیز کی، بوندا هر بیر صبر ائدن و شکر ائدن شخص اوچون دلیلر واردیر .
- ۳۴ یا اونلاری (کمی نین ایچینده کیلری) اتدیکلری عملره گوره هلاک ائدر و او [گناهلارین] چوخون عفو ائدر .
- ۳۵ و ییزیم آیه لریمیزین باره سینده جدل ائدنلر ییلسینلر کی، اونلارا هنج بیر قاپچاق یئر یوخدور .
- ۳۶ و سیزه وئریلن هر هانسی بیر شی دنیا حیاتی نین گذرانیدیر . حالبوکی، آله یانیندا اولان شی ایمان گتیرنلر و ربکریته توکل ائدنلر اوچون داها خئیرلی و داها آتیه لیدیر .
- ۳۷ و [آلهین بو نعمتی] او کسلر اوچوندور کی، بؤیوک گناهلاردان و پس ایشلردن چکینلر و غضبلندیکلری زمان باغیشلارلار .
- ۳۸ و او کسلر اوچوندور کی، ربکری نین چاغیریشینی قبول ائدیپ، ناماز قیلارلار و ایشلری اؤز آرالاریندا مشورت - مصلحت ایله دیر و اونلارا وئردیگیمیز روزیدن اتفاق ائدرلر .
- ۳۹ و او کسلر اوچوندور کی، ظلم - تجاوزه معروض قالاندا انتقام آلارلار .
- ۴۰ پسلیگین جزاسی اونون اوزونه تای بیر پسلیکدیر . بونونلا بشله هر کس عفو اتسه و یاخشلی لیق اتسه، اونون اجری آلهین [عهده سینده] دیر . حقیقتاً، او، ظلمکارلاری دوست توتمور .
- ۴۱ ظلمه معروض قالانلار سونرا اونون عوضینی آچانلارا هنج بیر جزا یوخدور .
- ۴۲ جزا، آنجاق انسانلارا ظلم ائدن و یئر اوزونده حق سیز یئر عصبیان قالدیرانلار اوچوندور . اونلار اوچون آغریلی عذاب واردیر .
- ۴۳ البته، هر کس صبر ائدیپ باغیشلاسا، اونون بو ایشی اساسلی و ده پرلی ایشلردندیر .
- ۴۴ و آلهین ضلالته سالدیفی کیمسه یه آلهدان غیری بیر ولی (کؤمکچی) یوخدور . عذابی گؤرن وقت ظلمکارلارین: «قایتماق اوچون بیر یول واردیرمی؟» - دنمه لرینی گؤررسن .

وَرَبِّهِمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غَائِبِينَ مِنَ الذَّلِيلِ يَنْظُرُونَ
مِنْ طَرَفٍ خَفِيٍّ وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ
خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَلَا إِنَّا لَنَظَّالِمِينَ
فِي عَذَابٍ مُقِيمٍ ﴿٤٦﴾ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ أَوْلِيَاءَ يَنْصُرُونَهُمْ
مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَهُوَ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٧﴾
إِسْتَجِبُوا لِلرَّبِّ كَمَا مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ
مَا لَكُمْ مِنْ مَلْجَأٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَكِيرٍ ﴿٤٨﴾ فَإِنْ
أَعْرَضُوا فَأَنَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِظًا إِنْ عَلَيْكَ إِلَّا الْبَلَاغُ
وَأَنَا إِذَا أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَفَرِحَ بِهَا وَإِنْ تُصِيبُهُمْ
سَيِّئَةٌ مِمَّا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ الْإِنْسَانَ كَفُورٌ ﴿٤٩﴾ لِلَّهِ
مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ يُهَبِّئُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنِائًا
وَيُهَبِّئُ لِمَنْ يَشَاءُ الذُّكُورَ ﴿٥٠﴾ أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنِائًا
وَيَجْعَلُ مَنْ يَشَاءُ عَقِيمًا إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٥١﴾ وَمَا كَانَ لِلْبَشَرِ
أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِنْ وَرَائِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ
رَسُولًا فَيُوحِيَ بآذَنِهِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ عَلَىٰ حَكِيمٍ مُبِينٍ ﴿٥٢﴾

- ۴۵ و سن اونلارین ذلیل لیکن بویونلارینی بوکوب، آلتدان-آلتدان باخدیقلاری
 حالدا اودا توتولدوقلارینی گؤررسن. ایمان گتیرنلر ایسه دئیرلر: «اصل
 زیانکارلار قیامت گونو اؤزلرینی و عائله لرینی زیانا سالانلاردیرلار». بلی،
 حقیقتاً، ظلمکارلار داواملی بیر عذاب ایچینده دیرلر.
- ۴۶ و آلهلهدان غیرى اونلارا کؤمک لیک ائدن بیر دوست یوخدور. و آلهلهم
 ضلالتنه سالدیغی بیر کیمسه یه هنج بیر یول یوخدور.
- ۴۷ آله طرفیندن دالی قایتاریلماسی ممکن اولمایان بیر گون گلمه میشدن اولک،
 ریتینزین چاغیریشینی قبول ائدن! او گون سیزه هنج بیر سیغیناجاق تاپیلماز
 و انکار اتمگه مجال دا اولماز.
- ۴۸ اگر اوز چئویرسه لر، [یا محمد!] بیز سنی اونلارا گؤزتچی گؤندرمه میشیک
 کی!؟ سنین عهدنه آنجاق [سؤزو] چاتدیرماق (تبلیغ) دوشور. بیز انسانا اؤز
 طرفیمیزدن بیر رحمت دادیزدیردیغیمیز زمان، اونلار اونا شئوینرلر و اؤز
 آللری ایله ائتدیکلری عمللر اوزوندن باشلارینا بیر مصیبت گلرسه، اوندا
 انسان نانکور اولار.
- ۴۹ گؤیلرین و یشرین [مطلق] حؤکمراتلیغی آلهها مخصوصدور. ایسته دیگینی
 یارادار، ایسته دیگینه قیز و ایسته دیگینه ده اوغلان وئرر.
- ۵۰ و یا هر ایکیسیندن: هم اوغلان، هم ده قیز وئرر. ایسته دیگینی ده سونسوز
 ائدر. حقیقتاً، او بیلندیر و قادردیر.
- ۵۱ آله هنج بیر انسانلا [بلا واسیطه] دانیشماز. آنجاق وحی یولو ایله و یا بیر
 پرده آرخاسیندان و یا بیر ائلچی گؤندرمکله اذنی ایله ایسته دیگینی وحی
 ائدر. حقیقتاً، او یوکسکدیر؛ حکمت صاحیبیدیر.

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ
وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِنْ جَعَلْنَاهُ نُورًا نَهْدِي بِهِ مَنْ نَشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ
لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾ صِرَاطِ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي
السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ الْآِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ ﴿٥٣﴾

سُورَةُ الزَّحْرُفِ وَهِيَ رَابِعُهَا ثَلَاثُونَ آيَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حم ﴿١﴾ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُونَ ﴿٣﴾ وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِيَّ حَكِيمٌ ﴿٤﴾ أَفَنَضْرِبُ
عَنْكَ الذِّكْرَ صَفْحًا أَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُسْرِفِينَ ﴿٥﴾ وَكَمْ أَرْسَلْنَا
مِنْ نَبِيِّ فِي الْأَوَّلِينَ ﴿٦﴾ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا كُفْرًا بِهِ
يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٧﴾ فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضَى مَثَلُ
الْأَوَّلِينَ ﴿٨﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٩﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ
مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠﴾

- ۵۲ و بئله لیکله اوز امریمیزدن اولان بیر روحو سنه وحی اتدیک. سن بیلیمردین کی، کتاب نه دیر و ایمان نه دیر. لاکین بیز بنده لرمیزدن ایسته دیگیمیزی اونولا هدایت اتمک اوچون اونو بیر نور اتدیک. حقیقتاً، سن دوغرو یولا گوزله هدایت ائدیرسن.
- ۵۳ گوزلرده کیلرین و یترده کیلرین صاحبی اولان آللهین یولونا. آگاه اول کی، بوتون ایشلر آلله طرف قایدیر.

زخرف سوره سی [۴۳]

بو سوره قرآن - کریمین قیرخ اوچونجو سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۸۹) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهین آدی ایله

- ۱ حم (حا، میم).
- ۲ آند اولسون آپچق - آیدین کتابا!
- ۳ حقیقتاً، بیز اونو آنلایب بیله سینیز دئی، عربجه قرآن اتدیک.
- ۴ او، یانیمیزداکی امّ الکتابدا چوخ یوکسک (شانی) و حکمتلی دیر.
- ۵ حدی آشان بیر قوم اولدوغونوز اوچون سیزه قرآنی تبلیغ اتمکدن واز کتچمه لی ییکمی؟
- ۶ بیز قاباقکیلارا نچه - نچه پیغمبر لر گؤندر دیک.
- ۷ اونلارا هنج بیر پیغمبر گلمه دی کی، اونو مسخره یه قویما سینلار.
- ۸ بونا گۆره، بیز اونلاردان داها گوجلر اولانلاری هلاک اتدیک. قاباقکیلارین باشینا گلن سوووشدو (کتچمیش زماندا سؤیلندی).
- ۹ و اگر اونلاردان سوووشسان کی: «گوزلری و یشری کیم یارادییدیر؟» مطلق دئیجه کچر: «اونلاری عزّت و بیلک صاحبی اولان [آلله] یارادییدیر».
- ۱۰ یشری سیزین اوچون بشیک ائدن آلله. [آلله] اورادا سیزین اوچون یوللار سالدی کی، مقصده چاتا بیله سینیز.

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا
كَذَلِكَ نُخْرِجُونَ ❶ وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ
لَكُمْ مِنَ الْفُلْكِ وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ ❷ لِتَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ
فَتَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا
سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ
❸ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ❹ وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهِ
جُزْءًا إِنَّا لِلْإِنْسَانِ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ ❺ أَمْ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ
وَأَصْفِيكُمْ بِالْبَنِينَ ❻ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا ظَلَّ
وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ❼ أَوْ مِنْ يَنْشِئُوا فِي الْحُلِيِّهِ
وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ❽ وَجَعَلُوا لِلَّهِ كُفْرَةً
الَّذِينَ هُمْ عِبَادُ الرَّحْمَنِ إِنَّا شَهِدُوا خَلْقَهُمْ سَتُكْتَبُ
شَهَادَتُهُمْ وَيُسْأَلُونَ ❾ وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاكُمْ
مَالَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ❿ أَمْ آتَيْنَاهُمْ
كِتَابًا مِنْ قَبْلِهِ فَهُمْ يُحْتَسِبُونَ ❻ بَلْ قَالُوا إِنَّا
وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَارِهِمْ مُهْتَدُونَ ❿

- ۱۱ گۆیدن مقدارینجا یاغیش گۆندرن آله . بیز اونونلا اۆلر بیر پیری دیریلندیک .
[قیرلردن ده] بئله چیخاریلاجاقسینیز .
- ۱۲ او آله بوتون جفتلری خلق اتدی و سیزین اوچون میندگیکنیز گمیلری و دورد
آیاقلیلاری یاراتدی —
- ۱۳ کی ، اونلارین کوره کلرینه مینه سینیز ، سونرا اونلارا مینیب اوتوردوغونوز
زمان ربی نیزی نعمتینی یادا سالیب : «بونلاری بیزه رام اندن آله پاکدیر .
[یوخسا] بیزیم اونلاری [رام اتمگه] گوجوموز چاتمادی» ، — دئییه سینیز .
- ۱۴ «حقیقتاً ، بیز ریمیزه طرف دۆنه جه ییک» .
- ۱۵ و اوز بنده لریندن بعضیسی اونا اولاد اسناد اتدیلر . دوغرودان دا انسان
آچیق — آشکار ناکوردور .
- ۱۶ مگر او ، یاراتدیقلاریندان قیزلاری اوزونه گۆتوردو و سیزه اوغلانلاری
سنچدی .
- ۱۷ اونلارین بیرینه رحمان اولان [آلهها] اسناد اثندیکلری نین (قیز
اوشاشی نین) مژده سی وئریلدیکده ، آجیغینی اودان حالدا اوزو قاپ — قارا
قارالار .
- ۱۸ یوخسا بر — بزه ك اچینده بیؤدولن و مجادله ده یترلی اولمایان شخصی
(قیزی) [آلهها اسناد وئریرلمی]؟
- ۱۹ رحمان [آلههین] بنده لری اولان ملکلی [آلههین] قیزلاری سایدیلار . مگر
اونلارین یارادیلماسینا شاهد اولموشلار؟ اونلارین بو تصدیقلری یازیلماق
و سورغو — سوال اولونماقلار .
- ۲۰ و دئیلر : «اگر رحمان [آلهه] ایسته سیدی ، اونلارا (بوتلره) عبادت
اتمزدیک» . بو خصوصدا هنج بیر علملری یوخدور . اونلار آنجاق یالان
سؤیله ییرلر .
- ۲۱ یوخسا اونلارا بوندان قاباق بیر کاتب ورمیشیک کی ، اونا استناد ائدیرلر .
- ۲۲ یوخ ، دئیلر : «بیز آتالاریمیزی بیر دین اوزرینده گۆردوک و بیز ده اونلارین
ایزلی ایله یوللانیریق» .

وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَذِيرٍ إِلَّا قَالَ
مُتْرَفُوهَا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَارِهِم مُّقْتَدُونَ
﴿٢٦﴾ قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكُمْ بِآهْدَىٰ مِمَّا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِ آبَاءَكُمْ
قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ كَافِرُونَ ﴿٢٧﴾ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَنْظَرْنَا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٨﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ
وَقَوْمِهِ إِنِّي أَبْرَأُ مِمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٢٩﴾ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ
سَيَهْدِينِ ﴿٣٠﴾ وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ
﴿٣١﴾ بَلْ مَتَّعْتُ هَؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولُ
مُبِينٍ ﴿٣٢﴾ وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِكَ كَافِرُونَ
﴿٣٣﴾ وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هَذَا الْقُرْآنُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ
﴿٣٤﴾ أَهَمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ
فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ
بَعْضًا سَخِرِيًّا وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٣٥﴾ وَلَوْلَا أَنَّا
يَكُونُ لِلنَّاسِ أُمَّةٌ وَاحِدَةٌ لَجَعَلْنَا لِنِيزِكُمْ بِالرَّحْمَنِ
لِبُيُوتِهِمْ سُقُفًا مِنْ فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ ﴿٣٦﴾

- ۲۳ و بئله لیکله سندن قاباق هئج بیر شهره بیر خبردارلیق ائدن گوندرمه میشیک کی، اورائین ناز-نعمت ایچینده اولانلاری: «بیز آتالاریمیزی بیر دین اوزرینده گوردوک و بیز ده اونلارین ایزلری ایله گئدیریک»، — دئمه سینلر.
- ۲۴ دئدی: «سیزه آتالاریمیزی اوزرینده گوردوگونوز دیندن داها دوغروسونو گتیرمیش اولسام نجه؟» دئدیلر: «بیز سیزین رسالتینیزی انکار ائدیریک».
- ۲۵ بونا گوره بیز ده اونلاردان انتقام آلدیق. گور تکذیب ائدنلرین آخر—عاقبتی نجه اولوبدور!
- ۲۶ و یاد ائت کی، ابراهیم آتا [سسله دیگینه] و قومونه دئدی: «من سیزین عبادت ائتدیکلرینیزدن اوزاغام».
- ۲۷ «تکجه منی بوخدان یارادان آللهدان ساوایی. شبهه سیز کی، او منی هدایت ائده جکدیر».
- ۲۸ و اونو آردينجا گله جک اولانلار آراسیندا باقی قالان بیر سوز ائتدی. اولای یلسین کی، اونلار [توحیده] قایدارلار.
- ۲۹ بلی، من بونلارا و آتالارینا حق و آچیقلايان بیر پیغمبر گلینجه گذران وئردیم.
- ۳۰ و حقیق اونلارا گلدیگی زمان دئدیلر: «بو بیر شحر دیر، بیز اونو انکار ائدیریک».
- ۳۱ و دئدیلر: «بو قرآن، بس نییه ایکی شهردن (مکه و طائفدن) اولان ایکی بؤیوک آدمین بیرینه نازل اولما ییبدیر؟»
- ۳۲ مگر سنین ربی نین رحمتینی بؤلنلر اونلاردیرمی؟ دنیا دا اونلارین دولاناجاقلارینی اؤز آرالاریندا بیز بؤلوشدورموشوک و بیر—بیرینه ایش گوردورمه لری اوچون بعضیلرینی درجه جهتیندن بعضیلریندن اوستون اتمیشیک. سنین ربی نین رحمتی اونلارین ییخدیقلاریندان داها یاخشیدیر.
- ۳۳ اگر انسانلار [کافرله] چوخ مال وئرمه گیمیزی گوردوکده کفره اوز گتیریب [نکب بیر امت کیمی بیرلشمه لری اولماسایدی، رحمان [آلهی] انکار ائدنلرین ائولری نین تاوانلارینی و یوخاری چیخدیقلاری پلکانلارینی گوموشدن ائدردیک.

وَلِيُوتِيَهُمُ أَبْنَاءَ بَارٍ وَسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَكَبَّرُونَ ﴿٢٦﴾ وَزُخْرُفًا
وَأَنَّ كُلَّ ذَلِكَ لَمَّا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ عِنْدَ
رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٢٧﴾ وَمَنْ يَعِشْ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقَيِّرْ لَهُ شَيْطَانًا
فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ ﴿٢٨﴾ وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ
أَنَّهُمْ مُتَهَدُونَ ﴿٢٩﴾ حَتَّى إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَا لَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ
بُعْدُ الْمَشْرِقَيْنِ فَيَنْسِفُ الْقَرِينَ ﴿٣٠﴾ وَلَنْ يَنْفَعَكُمْ الْيَوْمَ
إِذْ ظَلَمْتُمْ أَنْتُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣١﴾ أَفَأَنْتُمْ تَسْمَعُونَ
الضَّمَّةَ أَوْ تَهْدِي الْعُمْى وَمَنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣٢﴾
فَأَمَّا نَذِيرٌ لَكَ فَاذْكُرْهُمْ مُسْتَقِيمُونَ ﴿٣٣﴾ أَوْ تَرِيكَ الَّذِي
وَعَدْنَا لَهُمْ فَأَنَّا عَلَيْهِمْ مُقَدِّرُونَ ﴿٣٤﴾ فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِي
أُوْحِيَ إِلَيْكَ إِنَّكَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٣٥﴾ وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ
لَكَ وَلِقَوْمِكَ وَسَوْفَ تُسْأَلُونَ ﴿٣٦﴾ وَسَأَلْنَا مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ
قَبْلِكَ مَنْ رُسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ إِلَهًا يُعْبَدُونَ ﴿٣٧﴾
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٨﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٣٩﴾

- ۳۴ انلجه اتولری نین قاپلارینی و سؤیکندیکلری تختلرینی ده .
- ۳۵ قیزیلدان [اندردیک] ، بونلارین هامیسی آنجاق دنیا حیاتی نین امتعه سیدیر .
آخرت ایسه سنین ربی نین یانیندا متقیلر (پرهیزکارلار) اوچوندور .
- ۳۶ رحمان [آللهین] ذکریندن بویون قاچیرسا ، بیز اونا شیطانی دوچار اندردیک کی ، اونونلا یولداشلیق اتسین .
- ۳۷ اونلار مطلق بونلاری یولدان دؤندره رلر ، بیر حالدا کی ، بونلارین اؤزلری هدایت اولدوقلارینی گمان اندرلر .
- ۳۸ نهایت ، او بیزیم حضوروموزا گلدیکده بئله دئیر : «کاش کی ، منیمله سنین آراندا شرقله غرب آراسیندا کی مسافه قدهر اوزاقلیق اولایدی . سن نه پیس یولداش میهسان !»
- ۳۹ و بو گون سیزه [پشیمانلیق] اصلا بیر فایدا وثرمز . سیز ظلم الیدیسنیز ، سیز عذابدا شریک سینیز .
- ۴۰ مگر سن کارلارا سؤز ائشیتدیره بیلرسنمی ؟ و یا کورلاری و حق یولدان آشکارجا آزانلاری هدایت الله بیلرسنمی ؟
- ۴۱ اگر سنی [دنیادان] آپارساق ؛ اونلاردان مطلق انتقام آلاریق .
- ۴۲ و یا مطلق اونلارا وعده وثردیگیمیز عذابی سنه گؤستره جه یینک . حقیقتاً ، بیز اونلارا قادریک .
- ۴۳ دئمک سنه وحی اولوناندان پایش ! حقیقتاً ، سن دوز یولداسان .
- ۴۴ حقیقتاً ، او (قرآن) سنه و سنین قومونه بیر ذکر [وسیله سی] دیر و یاخین گله چکده سورغو-سوال اولوناجاق سینیز .
- ۴۵ و سندن اول گؤندردیگیمیز پیغمبرلریمیزدن سوروش : «بیز رحمان [آللهدان] غیری عبادت اولوناسی تانریلار معین اتمیشیکمی ؟»
- ۴۶ و بیز موسانی اؤز آیه لریمیزله فرعونون و اونون ینکه باشلاری نین یانینا گؤندردیک . او دئدی : «من عالمترین ربی نین انلچی سیم» .
- ۴۷ بیزیم آیتلریمیزی اونلارا گتیردیگی زمان ایسه اونلارا گولوردولر .

وَمَا نُرِيهِمْ مِنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا وَأَخَذْنَاهُمْ
 بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾ وَقَالُوا يَا آيَةُ السَّاحِرِ ادْعُ لَنَا
 رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ إِنَّا لَمُهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ
 الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ﴿٥٠﴾ وَنَادَى فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ
 يَا قَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِي
 أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥١﴾ أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِنْ هَذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ
 وَلَا يَكَادِبُنِي ﴿٥٢﴾ فَلَوْلَا أُلْقِيَ عَلَيْهِ آيُورَةُ مِنْ ذَهَبٍ
 أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلَائِكَةُ مُقْتَرَبِينَ ﴿٥٣﴾ فَاسْتَحَفَّ قَوْمُهُ
 فَاطَاعُوهُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٥٤﴾ فَلَمَّا أَسْفَوْنَا
 انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٥﴾ فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا
 وَمَثَلًا لِلْآخِرِينَ ﴿٥٦﴾ وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ
 مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٧﴾ وَقَالُوا لَئِنْ هُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ مَا ضَرَبُوهُ
 لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٨﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا عِبْدٌ
 أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِبَنِي إِسْرَآئِيلَ ﴿٥٩﴾ وَلَوْ نَشَاءُ
 لَجَعَلْنَاهُ مِنْكُمْ مَلَكًا فِي الْأَرْضِ يَخْلُفُونَ ﴿٦٠﴾

- ۴۸ و اونلار گۇستردىگىمىز هر معجزه اۇز تايىندان (اولكى اوخشارىندان) داها بۇيوك ايدى. بلكه [كفرلىرىدىن] دۇنە لر دىيە اونلار عذابلا ياخالادىق.
- ۴۹ دىدىلر: «اى سىنحرىاز! رىي نىن سىنىلە اولان عھدىنە (حورمىتىنە) گۇرە بىزىم اوچون اونو چاغىر، [بو عذابى بىزدن دىف اثىسە] حقيقتاً، بىز ھدايت اولانلاردانىق».
- ۵۰ و بىز اونلار عذابدان قورتاران كىمى اۇز سۇزلىرىدىن دۇنورلر.
- ۵۱ و فرعون اۇز قۇمو ايچىنىدە سىلە نىب دىدى: «اى منىم قۇموم! مگر مصر حۇكمرانلىقى و [سارايىمىن] آلتىندان آخان آرخلار منىم دىيلىمى؟! مگر گۇرمورسونوز؟»
- ۵۲ «بوخ، من كى، بو دىلى سۇز توتمايان بوخسولدان داها ياخشى يام».
- ۵۳ «بىس نە اوچون اونا قىزىل يىلرلىكلر سالىنمايىپ و يا اونونلا بىرلىكدە اونون يانىنجا ملكلر گلە يىپ؟»
- ۵۴ بىشلە لىكە قۇمونو يونگول بىشىن ائىدى و اونلار دا اونا اطاعت ائىدىلر. اونا گۇرە كى، اونلار فاسق قۇم ايدىلر.
- ۵۵ بىزى غضبلىندىردىكدە اونلاردان انتقام آلدىق و اونلار بىن ھامبىسىنى سودا غرق ائىدىك.
- ۵۶ دۇنوب اونلار سونراكىلار عىرت مئلى ائىدىك.
- ۵۷ و مريمىن اوغلو [اولگو اولاراق] مئىل چكىلىندە سىنىن قۇمون او مئىلدىن داد-فرىاد قوپارىپ،
- ۵۸ دىدىلر كى: «بىزىم تاترىلارمىز ياخشىدىر بوخسا او؟». اونلار بونو سىنە آنچاق جدل ائىتمك اوچون دىدىلر. شىبھە سىز كى، اونلار عىناد ائىدىن قۇمدورلر.
- ۵۹ او (عىسى) آنچاق اۇزونە نىعمت وئردىگىمىز و بىنى اسرائيل اوچون اولگو ائىدىگىمىز بىر بىندە دىر.
- ۶۰ اگر اىستە سىدىك، سىزىن يترىنيزە يتر اوزوندە خلىفە اولماق اوچون ملكلرى قرار وئردىك.

وَأَنَّهُ لَعَلَّكُمْ لِلْسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِ هَذَا صِرَاطٌ
 مُسْتَقِيمٌ ٥ وَلَا يَصُدُّكُمْ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ
 عَدُوٌّ مُبِينٌ ٦ وَلَمَّا جَاءَ عِيسَى بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ
 بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ
 فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ٧ إِنْ اللَّهَ هُوَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ
 فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ٨ فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ
 بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابٍ يَوْمِ الْيَوْمِ ٩ هَلْ
 يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ١٠
 الْأَخِلَاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ ١١
 يَا عِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ١٢ الَّذِينَ
 آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ ١٣ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ
 وَأَزْوَاجُكُمْ تُخْبَرُونَ ١٤ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِنْ ذَهَبٍ
 وَأَكْوَابٍ وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنْفُسُ وَتَكْدُّ الْأَعْيُنُ وَأَنْتُمْ
 فِيهَا خَالِدُونَ ١٥ وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ
 تَعْمَلُونَ ١٦ لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِنْهَا تَأْكُلُونَ ١٧

- ۶۱ شبهه سیزکی، ار، قیامت اوچون بیر علامتدیر. اوندان (قیامت باره سینده) شک آتمه یین و منه تابع اولون! بو، دوغرو یولدور.
- ۶۲ شیطان سیزی یولدان چیخارماسین! شبهه سیز کی، او، سیزین آجیق-آشکار دوشمنیزدیر.
- ۶۳ عیسی آشکار دلیلر گتیردیگی زمان دئدی: «حقیقتاً، من سیزه حکمت گتیرمیشم کی، اختلافدا اولدوغونوز بعضی شیلری سیزه ایضاح ائدم. آللهدان قورخون و منه اطاعت ائدین!»
- ۶۴ شبهه سیز کی، آلله منیم ده ربیمدیر، سیزین ده ربینیزدیر. ایندی اونا عبادت ائدین کی، دوغرو یول بودور.
- ۶۵ آما آرا لاریندا اولان فرقه لر اختلاف سالدیلار. آغریلی گونون عذابینی چکن ظلمکارلارین وای حالینا!
- ۶۶ اونلار اؤزلری بیلمه دن غفلتاً اونلارا یتیشن قیامت وقتیندن غیری بیر شئی گؤزله ییرلرمی؟
- ۶۷ او گونده تقوالیلاردان ساوایی دوستلار بیر-بیری نین دوشمنیدیرلر.
- ۶۸ ای منیم بنده لریم! بو گون سیزه قورخو یوخدور و سیز محزون اولمایا جاقسینیز.
- ۶۹ [ای] او کسلر کی، ییزیم آیه لریمیزه ایمان گتیریب هم ده تسلیم اولوبسونوز! «سیز و زوجه لرینیز چوخ سئوینجله جتته داخل اولون!»
- ۷۰ اونلار اوچون قیزیل تیشلر و قدح لر دولاندریلا جاقدیر و اورادا اونلارا اورکلر ایسته یین و گؤزلر حظّ آلان هر شئی واردیر. سیز اورادا ابدی قالا جاقسینیز.
- ۷۲ بو سیزین ائدیگینیز عمللره گؤره وارث اولدوغونوز جتتدیر.
- ۷۳ سیزین اوچون اورادا بوللو مئیوه لر وار. اونلاردان یتیه جکسینیز.

إِنَّا لَنَجْزِيَنَّ فِي عَذَابٍ جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿٧٥﴾ لَا يَفْتَرِعْنَهُمْ وَهُمْ فِيهِ
 مُبْلِسُونَ ﴿٧٦﴾ وَمَا ظَنَّنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ ﴿٧٧﴾ وَنَادَوْا
 يَا مَالِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُمْ مَا كُنتُمْ ﴿٧٨﴾ لَقَدْ جِئْتَكُمْ
 بِالْحَقِّ وَلَكِنْ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ ﴿٧٩﴾ أَمْ أَبْرَمُوا أَمْرًا فَإِنَّا
 مُبْرِمُونَ ﴿٨٠﴾ أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ بَلَى
 وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ﴿٨١﴾ قُلْ إِن كَانَ لِلرَّحْمَنِ وَلَدٌ فَأَنَا أَوَّلُ
 الْعَابِدِينَ ﴿٨٢﴾ سُبْحَانَ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا
 يَصِفُونَ ﴿٨٣﴾ فَذَرَهُمْ يَحْضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ
 الَّذِي يُوْعَدُونَ ﴿٨٤﴾ وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهُ وَفِي الْأَرْضِ إِلَهُ
 وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٨٥﴾ وَتَبَارَكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ
 وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٦﴾
 وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنْ
 شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٨٧﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ
 لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٨٨﴾ وَقِيلَ لَهُ يَارَبِّ إِنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ
 لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٩﴾ فَاصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٩٠﴾

- ۷۴ شبهه سیز کی، جنایتکارلار دا جهنم عذابیندا ابدی قالاچاقلار.
- ۷۵ اونلاردان [عذاب] یونگوللشدیریلیمیه چکدیر؛ اونلار اورادا مایوس اولاجاقلار.
- ۷۶ و ییز اونلارا ظلم اتمه دیک، لاکین اونلار اؤزلری ظالم ایدیلر.
- ۷۷ و اونلار فریاد قوپاراجاقلار: «ای مالک! کاش دین بیزیم جانیمیزی آکسین!». دئیر: «سیز قالمالی سینیز».
- ۷۸ شبهه سیز کی، ییز حق سیزه گتیردیک لاکین سیزین چوخونوز حقدن خوشونوز گلمیردی.
- ۷۹ یوخسا حقین مقابلینده بیر قرارا گلمیشلر، اوندان بیز ده قرارا گله ریک.
- ۸۰ و یا اونلار الله گمان ائدیملر کی، ییز اونلارین سرکرینی و پیچیلتنی لارینی ائشیمیریک؟ خیر، بیزیم ملکلریمیز اونلارین یانلاریندا یازیملار.
- ۸۱ دئ: «اگر رحمان [الله] اوچون بیر اؤولاد اولسایدی، [اوندا اونا] عبادت ائدنلرین بیرنجیسی من اولاردیم».
- ۸۲ گؤیلرین دئی، یرین و عرشین دئی اونا اسناد ائدیگنیز صفتلردن پاکدیر.
- ۸۳ اونلاری بوراخ، قوی وعده وئرلمدیکلری گونه قووشانا قدهر بوش سؤزلرینه دالیب اویناسینلار.
- ۸۴ گؤیده ده تانری اولان، یشرده ده تانری اولان اودور و او حکمت و علم صاحبی دیر.
- ۸۵ گؤیلرین، یرین و ایکسی نین آراسیندا اولانلارین حؤکمرانلیفی اؤزونه عائد اولان الله چوخ یوکسکدیر. قیامت وقتی نین علمی تکجه اونون یانیندادیر و اونا طرف قایتاریلاچاقسینیز.
- ۸۶ آلهلهدان غیریسینی چاغیردیقلاری کسلر شفاعت اتمه اختیارلاری یوخدور.
- ۸۷ آنچاق علم اوزوندن حقه شهادت وئرملر مستنادیر.
- ۸۷ و اگر اونلاردان سوروشسان کی: «اونلاری کیم یارادیبدیر؟ مطلق دئییه جکلر: «الله». بس نجه دؤنورلر.
- ۸۸ و اونون (او پیغمبرین): «پروردگارا! بونلار ایمان گتیرمه یین بیر قؤمدور»، —دئمه سی ده [الله معلومدور].
- ۸۹ «اونلاردان اوز چئویر و "سلام" دئی! تزلیکله بیله جکلر».

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 حم ٥ وَالْكِتَابِ الْبَيِّنِ ٦ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَارَكَةٍ إِنَّا
 كُنَّا مُنذِرِينَ ٧ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ٨ أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا
 إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ٩ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ
 ١٠ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ١١
 لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ١٢ بَلْ هُمْ
 فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ١٣ فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُبِينٍ ١٤
 يُغْشَى النَّاسَ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ١٥ رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا
 مُؤْمِنُونَ ١٦ أَتَى لَهُمُ الدَّكْرُ وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُبِينٌ ١٧
 ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلِّمٌ مِثْلُنَا مَحْجُونٌ ١٨ إِنَّا كَاشِفُوا الْعَذَابَ
 قَلِيلًا إِنَّكُمْ عَائِدُونَ ١٩ يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى إِنَّا
 مُنْتَقِمُونَ ٢٠ وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ
 كَرِيمٌ ٢١ أَنْ أَدَّوْا إِلَى عِبَادِ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ٢٢

دخان سورہ سی [۴۴]

بو سورہ قرآن - کریمین قبرخ دۇردونجو سورہ سیدیر،
مکہ ده نازل اولموش و (۵۹) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ . حم (ح، میم).
- ۲ آند اولسون آچیق - آیدین کتابا [کی]،
- ۳ بیز اونو مبارک بیر گنجہ ده نازل ائتدیک . حقیقتاً، بیز خبردارلیق ائده نیک .
- ۴ او گنجہ ده هر بیر حکمتلی ایش آیرد اولونور .
- ۵ بیزیم طرفیمزدن بیر امر اولاراق . حقیقتاً، بیز [پیغمبرلری] گۆندریک .
- ۶ و [بو] ستین ربّین طرفیندن بیر رحمتدیر . او، ائشیدنلیر و ییلندیر .
- ۷ گۆیلرین، یثرین و اونلارین آراسیندا اولانلارین ربّیدیر . اگر تام یقین ائدیر سینیزمه ،
- ۸ اوندان غیرى هئچ بیر تانری یوخدور . دیریلدیر و اۆلدورور . سیزین ربّینیز و اولکی اَنالارینیزین ربّی دیر .
- ۹ آما اونلار شک - شبهه ایچینده اویون اویناییرلار .
- ۱۰ [یا محمد!] سن گۆیون آشکار بیر دومان گتیره جگی گونو گۆزله .
- ۱۱ [الله بیر دومان] کی، انسانلاری بورویه جکدیر . بو، آغریلی عذابدیر .
- ۱۲ [دئیرلر:] «پروردگارا! بو عذابی بیزدن بر طرف الله! بیز، دوغرودان ایمان گتیره نیک» .
- ۱۳ اونلار تنجه اۆیود - نصیحت آلاجاقلار؟ حالبوکی اونلار آیدینلاشدیران پیغمبر گلمیشدی .
- ۱۴ اونلار ایسه اوندان اوز چئویریب دئیلر : «بو اؤیره دیلمیش بیر دیوانه دیر» .
- ۱۵ بیز سیزدن بیر آز بو عذابی سوووشدورانیق، آما سیز، یشنه ده [اولکی حالینیز و یا قیامت عذابینا] قایداسینیز .
- ۱۶ بؤیوک وور - تونا باشلادیغیمیز گون بیز ده انتقامیمیزی آلاریق .
- ۱۷ شبهه سیزکی، اونلاردان قاباق فرعونون قۇمونو امتحانا چکدیک . اونلار چوخ حۆرمتملی بیر پیغمبر گلدی .
- ۱۸ [و دئدی کی:] «اَللّٰهین بنده لرینی منه تاپشیرین! من، حقیقتاً، سیزین اوچون امین پیغمبرم» .

وَأَنْ لَا تَقْلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي آتٍ بِكُمْ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿١٦﴾
وَأِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَنْ تَرْجُمُونِ ﴿١٧﴾ وَإِنْ لَمْ تُؤْمِنُوا إِلَيَّ
فَاعْتَزِلُونِ ﴿١٨﴾ فَدَعَا رَبَّهُ أَنْ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ مُجْرِمُونَ ﴿١٩﴾ فَاسْرِ
بِعِبَادِي لَيْلًا إِنَّكُمْ مُسْتَبْعُونَ ﴿٢٠﴾ وَأَتْرَكَ الْبَحْرَ رَهْوًا إِنَّهُمْ
جُنْدٌ مُفْرَقُونَ ﴿٢١﴾ كَذَرَكُوا مِنْ جَنَاتٍ وَعَيُْونِ ﴿٢٢﴾ وَزُرُوعٍ
وَمَقَامِرٍ كَثِيرٍ ﴿٢٣﴾ وَنَعْمَ كَانُوا فِيهَا فَاكِهِينَ ﴿٢٤﴾ كَذَلِكَ
وَأَوْرَثْنَا هَاقِمًا أُخْرَى ﴿٢٥﴾ فَابْكَيْتُمْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ
وَمَا كَانُوا مُنْظَرِينَ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدْ جِئْنَا بِجِي سِرَاطٍ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ
﴿٢٧﴾ مِنْ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ كَانَ عَالِيًا مِنَ السُّرِفِينَ ﴿٢٨﴾ وَلَقَدْ اخْتَرْنَا هُمْ
عَلَى عِلْمٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٩﴾ وَأَتَيْنَاهُمْ مِنْ آيَاتٍ مَا فِيهِ بَلَاءٌ مُبِينٌ
﴿٣٠﴾ إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ﴿٣١﴾ إِنْ هِيَ إِلَّا أَمْوَاتُنَا الْأُولَى وَمَا نَحْنُ
بِمُنْشَرِينَ ﴿٣٢﴾ فَأَنَّا بَايَعْنَا أَنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٣﴾ أَهْمُ خَيْرًا أَمْ
قَوْمٌ يَتَّبِعُونَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكَا هُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ
﴿٣٤﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ ﴿٣٥﴾
مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾

- ۱۹ «و اَللّٰهٓا بۛیوكلوك ساتماين! حقیقتاً، من سیزین اوچون آچیق—آشکار دلیل گتیره نم».
- ۲۰ «سیزین منی داشلاماغانیزدان، منیم و سیزین رَیمیز اولان [اَللّٰهٓا] پناه آپاریرام».
- ۲۱ «و اگر منه ایمان گتیرمیر سیزینسه، مندن اوزاقلاشین!»
- ۲۲ سونرا رَینی چاغیریب دئدی: «بونلار گناهکار بیر قۇمدورلر».
- ۲۳ [بویوردو:] «گشجه وقتی بنده لریمی یوللاتدیر، چونکی سیز تعقیب اولونورسونوز».
- ۲۴ دریانی یاریلمیش [گتیش یول اولان] حالدا ترك اتت، اونلار مطلق سودا غرق اولمالی بیر اوردودورلار.
- ۲۵ اونلار (فرعون اهلی) نه قدهر باغلار و چشمه لر قویوب گتیدیلر.
- ۲۶ [هم ده] اکینلر و گۈزه ل ائولر.
- ۲۷ و ایچینده ذوق آلدیقلاری نعمتلر [ی قویوب گتیدیلر].
- ۲۸ بئله ائله دیک، و اونلارا آیری بیر قۇمو وارث اتدیک.
- ۲۹ اونلاردان اۋترو گۈی و یشر آغلامادی. اونلارا مهلت ده وئریلمه دی.
- ۳۰ و اسرائیل اۋولادینی روسوی ائدن عذابدان قورتاردیق.
- ۳۱ —فرعوندان. او، حقیقتاً، بۛیوكلوك ساتان و حدی آشانلاردان ایدی.
- ۳۲ اونلاری بیله —بیله عالمردن اوستون توتدوق.
- ۳۳ و اونلارا ایچینده آچیق—آیدین بیر امتحان اولان معجزه لر وئردیک.
- ۳۴ بونلار ایسه دئیرلر:
- ۳۵ «بیزیم بیرینجی اۋلمه گیمیزدن غیری بیر شئی یوخدور و بیز اصلا دیریلن دئییلیک».
- ۳۶ «اگر دوز دئیر سیزینسه، اوندان بیزیم آتالاریمیزی گتیرین [گۈره ك]».
- ۳۷ بونلار یاخشیدیلر، یوخسا "تَبَّع" قۇمو و یا اونلاردان قاباقکیلار؟ اونلاری هلاک اتدیک. چونکی اونلار گناهکار ایدیلر.
- ۳۸ گۈیلری، یشری و اونلارین آراسینداکیلاری اویرن—اویرنچاق یاراتمامیشیق.
- ۳۹ اونلاری آنچاق حق اولاراق یاراتمیشیق. لاکین چوخلاری بیلیمیرلر.

إِنَّ يَوْمَ الْفُضْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلَى
عَنْ مَوْلَى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾ إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ
إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾ إِنَّ شَجَرَتَ الزَّقْوِمِ ﴿٤٣﴾ طَعَامُ
الْأَشِيمِ ﴿٤٤﴾ كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ﴿٤٥﴾ كَغَلْيِ الْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾
خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَى سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ
مِنْ عَذَابِ الْجَحِيمِ ﴿٤٨﴾ ذُوقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾
إِنَّ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾
فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٢﴾ يَلْبَسُونَ مِنْ سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ
مُتَقَابِلِينَ ﴿٥٣﴾ كَذَلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ﴿٥٤﴾ يَدْعُونَ
فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ آمِنِينَ ﴿٥٥﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا
الْمَوْتَ الْأُولَىٰ وَوَقَّيْنَاهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾ فَضْلًا مِنْ رَبِّكَ
ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٥٧﴾ فَإِنَّمَا يَسْتَرْاهُ بِلِسَانِكَ
لَعْنَهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾ فَأَرْتَقِبْ إِنَّهُمْ مُرْتَقِبُونَ ﴿٥٩﴾

سُبْحَانَكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

- ۴۰ حقیقتاً، آیرد اتتمه گونو اونلارین هامیسی نین وقت—وعده سیدیر.
- ۴۱ او گون دوستون دوستا فایداسی اولماز و اونلارا کؤمکلیک ائدیلمز.
- ۴۲ آلله‌نین رحم اتدیگی شخصدن ساوایی. شبهه سیزکی، او عزت و مرحمت صاحبی دیر.
- ۴۳ حقیقتاً، زققوم آغاجی،
- ۴۴ گناهکارین پییه جگی [طعام] دیر.
- ۴۵ ارینمیش میس کیمی قارینلاردا قاینار.
- ۴۶ قاینار سویون قایناماسی کیمی.
- ۴۷ اونو توتوب جهنمین اورتاسینا سوروتله یین!
- ۴۸ سونرا اونون باشی نین اوستوندن قاینار سویون عذابینی تۆکون!
- ۴۹ داد [گۆرهك]! سن کی، عزتلی و حورمتلی شخص ایدین!
- ۵۰ حقیقته شک اتدیگینیز شئی بودور.
- ۵۱ حقیقتاً، تقوالیلار (پرهیزکارلار) امن—آمان بیر یشرده دیرلر.
- ۵۲ باغچالاردا و بولاقلار [باشیندا]،
- ۵۳ نازك اپکدن و پارلاق اپکدن [پالتار] گشییپ، اوزه—اوزه اورتوراولار.
- ۵۴ بلی، بئله اولاجاقدیر. و اونلاری ایری گۆزلو حوریلرله اتولندیره ریک.
- ۵۵ اورادا آرخابین اولاراق هر مئویه دن ایسترلر.
- ۵۶ بیرینجی اۆلومدن سونرا اورادا آیری بیر اۆلوم دادامایاجاقلار. و [آله]
- اونلاری جهنمین عذابیندان قورویاجاق.
- ۵۷ سنین ربین طرفیندن بیر مرحمتدیر. بؤیوک سعادت ده الله بودور.
- ۵۸ ییز اونو (قرآنی) سنین دیلین ایله آسانلاشدیردیق کی، بلکه اؤیود—نصیحت آلار.
- ۵۹ [یا محمد!] ایندی سن گۆزله! اونلار دا گۆزله مکده دیرلر.

جائیه سوره سی [۴۵]

بو سوره قرآن—کریمین قیرخ بشینجی سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۳۷) آیه دیر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ٢ إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِلْمُؤْمِنِينَ ٣ وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَابَّةٍ
آيَاتٍ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ٤ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا أَنْزَلَ
اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ
الرِّيَاحِ آيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ٥ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ
بِالْحَقِّ مِمَّا يَنْبَغِي حَدِيثٌ بَعْدَ اللَّهِ وَآيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ ٦ وَنِيلٌ لِكُلِّ
أَقَاكٍ أَشِيمٌ ٧ يَسْمَعُ آيَاتِ اللَّهِ تُثْلِي عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ
يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ٨ وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَ هَاهُنَا
أُولَئِكَ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ عَذَابٌ مُبِينٌ ٩ مِنْ وَرَائِهِمْ جَهَنَّمُ وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا
شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ١٠ هَذَا
هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزٍ أَلِيمٌ ١١
اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمْ الْبَحْرَ لِيَجْريَ الْفُلْكَ فِيهِ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا
مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ١٢ وَسَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِنْهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ١٣

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ حم (حا، میم).
- ۲ [بو] کتابین نازل اولماسی، عزّت و حکمت صاحبی اولان اَللّٰهاندیر.
- ۳ حقیقتاً، گویلرده و پترده مؤمنلر اوچون نشانه لر واردیر.
- ۴ و سیزی یاراتماقدا و یاییب سه له دیگی جانلیلاردا، اینانان بیر قوم اوچون آیتلر واردیر.
- ۵ گنجّه و گوندوزون [اوزانب-قیسالیب] بیر-بیری نین آردینجا گلشینده، اَللّٰهین روزی اولاراق گویدن نازل اتدیگی [یاغیشدا] کی، -اونونلا اولندن سونرا یشری دیریلدیر- و یئللرین اسدیرمه سینده عقل صاحبی اولان قوم اوچون نشانه لر واردیر.
- ۶ یونلار، سنه حقّ ایله اوخودوغوموز اَللّٰهین آیه لریدیر. بس اَللّٰهدان و اونون آیه لریندن غیری هانسی سؤزه اینانا جاقسینیز؟
- ۷ وای اولسون هر بیر یالانچی گناهکارا!
- ۸ [کی،] اَللّٰهین آیه لرینی اثشیدیب سونرا تکبرلوك گؤستره رك سانکی اونلاری هنج اثشیمه میش کیمی انکاریندا اصرار ائدر. ایندی اونا آغریلی بیر عذابدان خبر وئر!
- ۹ و ییزیم آیه لریمیزدن بیر ششی اؤیره ندیگی زمان، اونو لاغا قویار. روسوای ائدن عذاب دا ائله اونلارین اؤزلری اوچوندور.
- ۱۰ دالاریندا (قاباقلاریندا) جهنّم واردیر. نه قازاندیقلاری ششیلر و نه ده اَللّٰهدان غیری توتدوقلاری دوستلار اونلارین دردینه ده ییمز. اونلار اوچون بؤیوک بیر عذاب واردیر.
- ۱۱ بو [قرآن] هدايت ائلدنیر. ریلری نین آیه لرینی انکار ائدنلره [گلدیکده] ایسه اونلار اوچون یامان آغریلی بیر عذاب واردیر.
- ۱۲ اونون امری ایله گمیلرین دریادا حرکت اثتمه سی و سیزین ده اونون فضل-کرمیندن روزی آختارمانیز اوچون دریانی سیزه رام ائدن اَللّٰهیدیر.
- ۱۳ بوتونلوكله [اَللّٰهین مخلوقو اولان] گویلرده کیلری و پترده کیلری اَللّٰه سیزه رام ائتدی. شبهه سیز کی، بوندا آتلایب دوشونن قوم اوچون عبرتلر واردیر.

قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ
قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١١﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ
فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا بَنِي إِسْرَٰئِيلَ
الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَىٰ الْعَالَمِينَ ﴿١٣﴾ وَآتَيْنَاهُمْ بَيِّنَاتٍ مِّنَ
الْأَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِن بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بِنِعْمَةِ
بَيْنَهُم مَّا رَبُّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَمَا كَانُوا فِيهِ
يَخْتَلِفُونَ ﴿١٤﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ
أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٥﴾ إِنَّهُمْ لَنُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا
وَأَنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ ﴿١٦﴾
هَذَا بَصَٰئِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١٧﴾ أَمْ
حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَن نَّجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَّحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ
سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿١٨﴾ وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِالْحَقِّ وَلِيُجْزِيَ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٩﴾

۱۴ [ایما محمد!] ایمان گتیرنلره دئ: «آللهین [ظفر] گونلرینی گوزلمه یین کیسه لری باغیشلا سینلار! کی، آله، [اوزو] هر هانسی بیر قۇمو اتدیکلری عمللره گۆره جزالاندیرار.

۱۵ هر کس صالح عمل اتسه؛ اوزونه اتمیش اولار و هر کس پیس ایش گۆرسه، [پشته] اوز زیانتنا گۆرموش اولار. نهایت ریئیزه طرف قایتاریلا جاقسینیز.

۱۶ شبهه سیز کی، بنی اسرائیله کتاب، حوکم و پیغمبرلیک وئردیک و اونلارا پاک-پاکیزه شیلردن روزی وئردیک و اونلاری عالمردن اوستون توتدوق.

۱۷ اونلارا دین ایشلرینده آجیق-آیدین [دلیللر] وئردیک. آنجاق کی، اونلارا علم گلندن سونرا آرالارینداکی پاخیللیق اوزوندن اختلافا دوشدولر. حقیقتاً، سنن ریئین اختلاف اتدیکلری مسئله لر حقیقته قیامت گونو آرالاریندا حوکم وئره چکدیر.

۱۸ سونرا سنی دین امرینده شریعت صاحبی ائله دیک. اونا تابع اول! ییلمه پنلرین هوسلرینه اویم!

۱۹ چونکی اونلار، آلهدان گلن بیر شئی سندن دفع ائده ییلمزلر. ظلمکارلار بیر-بیرلری نین دوستلاریدیرلار. آله ایسه تقوالیلارین (پرهیزکارلارین) دوستدور.

۲۰ بو [قرآن] انسانلار اوچون بهیرت واسیطه سیدیر و یقینلیکله اینانان قوم اوچون هدايت و رحمتدیر.

۲۱ یوخسا، پیس ایشلره بولانلار گمان اندیرلر کی، اونلاری ایمان گتیریب صالح عمللر ائدنلره بیر توتا جاقیق؟ [بله کی،] حیاتلاری و اولوملری عینی اولسون؟! نجه ده پیس حوکم اندیرلر.

۲۲ آله، گۆلری و یئری حق اولاراق یارادیبدیر کی، هر کس اوز ایشله دیگی نین جزاسینی [و اجرینی] آلسین و اونلارا حقسیزلیک اولونماز.

أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَصْلَهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمٍ وَخَسَهُ عَلَى سَمْعِهِ
 وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ غِشَاوَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ
 أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾ وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا
 يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَنْظُنُونَ ﴿٢٦﴾
 وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ مَا كَانَ مُحِجَّتُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا اسْتُوا
 بِآيَاتِنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٧﴾ قُلِ اللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ
 إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾ وَلِلَّهِ
 مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُنْفِخُ الْمُبْطِلُونَ
 ﴿٢٩﴾ وَتَرَى كُلُّ أُمَّةٍ جَائِيَةً كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَى إِلَى كِتَابِهَا الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا
 كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٠﴾ هَذَا كِتَابُنَا يُنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنْ كُنْتُمْ تُسْمِعُونَ
 كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣١﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ
 فِي رَحْمَتِهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿٣٢﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا
 أَفَلَمْ تَكُنْ أَتَى عَلَى كُفْرِهِمْ فَاسْتَكْبَرُوا وَكُنْتُمْ قَوْمًا
 تُجْرِمِينَ ﴿٣٣﴾ وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا
 قُلْتُمْ مَا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ إِنْ نَظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُحْسِنِينَ ﴿٣٤﴾

- ۲۳ هوا-هوسینی اوزونه تانری ائدنی و آللهین اونو علمی اوزره ضلالتده بوراخدیغی، قولاغینی و قلبینی مؤهورله دیگی و گوزونه [ده] پرده چکدیگی کیمسه نی گوردونمو؟ ایندی آللهدان غیری اونو کیم هدایت ائدر. هنج دوشونمورسونوزمو؟
- ۲۴ [مشرکله] دئییلر: «دنیا حیاتییمیزدان غیری هنج بیر شی یوخدور. اولوروک و دیریلیریک. بیزی آنجاق فلک هلاک ائدیر». [حالبوکی] اونلارین بو خصوصدا هنج بیر علملری یوخدور. اونلار یالنیز ظنّ ائدیرلر.
- ۲۵ بیزیم آیه لریمیز اونلارا آچیق-آیدین اوخوندوغو زمان: «اگر دوغرو دانیشان کیمسه لر ایسینیزسه، آنالاریمیزی گتیرین گورک!» دئمکدن ساوایی سؤلیه چکلری هنج بیر دلیللری یوخدور.
- ۲۶ دئ: «سیزی دیریلدن آللهدیر. سونرا دا او اولدورور. داهاسونرا اولاجاغیندا هنج بیر شک-شبهه اولمایان قیامت گونو اوچون سیزی جمع ائده جک، لاکین انسانلارین چوغو بیلیرلر».
- ۲۷ گؤیلرین و یئرین حؤکمرانلیغی آلله مخصوصدور. قیامتین قوپدوغو گون، باطل اهلی او گونده زیانا اوغرایار.
- ۲۸ هر بیر امتی دیزلری اوسته چؤکمش گؤررسن. هر امت اؤز کتابینا (نامه عملینه) چاغیریلار [و اونلارا دئییلر: «بو گون ائتدیگینیز عمللرله جزالاناجاقسینیز».
- ۲۹ «بو، سیزین علیهینیزه حقّ دئین کتابیمیزدیر. بیز، حقیقتاً، ائتدیکلرینیزی یازیردین».
- ۳۰ و ایمان گتیریب صالح عمللر ائدنلر ایسه، اونلاری ریلری اؤز رحمتینه داخل ائدر. بو، آچیق-آشکار سعادتدیر.
- ۳۱ کافرلره ایسه [دئییلر: «مگر منیم آیه لریم سیزه اوخونموردو کی، بئله تکبرلوک گؤستردینیز و گناهکار قوم اولدونوز؟».
- ۳۲ [سیزه]: «آللهین وعده سی حقدیر، قیامت ایسه، اوندا شبهه یوخدور» -دئییلدیگی زمان، دئییردینیز: «بیلیریک قیامت نه دیر؟ آنجاق گمان اولاراق ظنّ ائدیریک، بیز [او بارده] یقینه چاتان دئییلیک».

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٢٦﴾ وَقِيلَ
 الْيَوْمَ نَنْسِفُكُمْ كَمَا نَسِفْنَا لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا وَمَا وَكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمُ
 مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٢٧﴾ ذَلِكُمْ بِأَنَّهُمْ أَخَذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوعًا وَعَظْمًا
 الْحَيَوَةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا يُخْرِجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْبَقُونَ ﴿٢٨﴾ فَلِلَّهِ
 الْحُكْمُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَهُ
 الْكِبَرِيَاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٠﴾

سُورَةُ الْاَحْقَافِ فِي ثَمَانِ وَاثْنَيْ عَشَرَ آيَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَحْمَدُ ﴿١﴾ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾ مَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا
 مُّعْرِضُونَ ﴿٣﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا
 مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ أَشِئُونِي بِكِتَابٍ مِنْ قَبْلِ هَذَا أَوْ أَثَارَةٍ
 مِنْ عِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤﴾ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ
 مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غَافِلُونَ ﴿٥﴾

- ۳۳ و اونلارا اتدیکلری عملین پیسلیکلری آشکار اولدو و مسخره یه قویدوقلاری شئی اونلارین اؤزلرینی بورودو.
- ۳۴ و دئییرلر: «بو گونونوزه راستلاشاغاغینیزی اونوتدوغونوز کیمی بیز ده بو گون سیزی اونودوروق. سیزین یشرینیز جهنمدیر، سیزه کؤمکیک ائلدن یوخدور».
- ۳۵ «بو، اونا گۆره دیر کی، آللهین آیه لرینی لاغا قویدونوز. دنیا حیاتی سیزی تولادی». بو گون اورادان نه چیخاریلارلار و نه ده کی، آللهدان راضیلیق (عذر) ایستیه بیلرلر.
- ۳۶ حمد، تامیله گویلرین ربی، یشرین ربی و عالمترین ربی آلله مخصوصدور.
- ۳۷ گویلرده و یشره عظمت (بؤیوکلؤک)، تامیله اونا مخصوصدور و او عزت و حکمت صاحبی دیر.

احقاف سورہ سی [۴۶]

بو سورہ قرآن — کریمین قیرخ آلتینجی سورہ سیدین،

مکه ده نازل اولموش و (۳۵) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهین آدی ایله

- ۱ حم (حا، میم).
 ۲ [بو] آکتابین نازل اولماسی، عزت و حکمت صاحبی اولان آللهدان دیر.
 ۳ بیز گویلری، یشری و اونلارین آراسیندا اولانلاری آنجاق حق اولاراق و معین بیر مدّت اوچون یاراتمیشیق. کافرلر خبردارلیق ائدیلدیکلری ششیلردن اوز چنورلر.
 ۴ [یا محمد!] دئی: «بیر منه دئین گوروم، آللهدان غیر عبادت اتدیکلرینیزی گؤسترین گۆره ک یئر اوزونده نه یارادیلار؟ یوخسا اونلارین گویلرین [خلقتینده] بیر شریکلیگی وار؟ اگر دوز دئییر سینیزمه بو [قرآندان] اوک بیر کتاب و یا علمدن بیر اثر — علامت گتیرین!»
 ۵ آلله قویوب قیامت قدر اونون اؤزونه جواب وئره بیلمه ین کیمسه یه عبادت ائلدندن داها چوخ آزمیش اولان کیم دیر؟ حالبوکی بو [بوتلر] اونلارین دوعالاریندان بئله خبر سیز دیرلر.

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ
 ﴿٦﴾ وَإِذَا تَنَادَى عَلَيْهِمْ أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا فَعَزَّوَلَّحُوا لَمَّا
 جَاءَهُمْ هَذَا سَحَرٌ مِمَّنْ ﴿٧﴾ أَمَّا قَوْلُ الْفَرِثِيِّ قُلْ إِنْ أَفَرَّقْتُهُ
 فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفْعِلُونَ فِيهِ كُنِيَ
 بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٨﴾ قُلْ مَا كُنْتُ
 بِدْعًا مِنَ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرَى مَا يَفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا
 يُوحَىٰ إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ
 عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِ
 فَأَمَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ إِنْ اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَ
 الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَا سَبَقُونَا إِلَيْهِ وَإِذْ
 لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ فَسَيَقُولُونَ هَذَا أَفْكٌ قَدِيمٌ ﴿١١﴾ وَمِنْ قَبْلِهِ
 كِتَابٌ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً وَهَذَا كِتَابٌ مُصَدِّقٌ لِّسَانِ عَرَبِيًّا
 لِّنُنذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَبُشْرَىٰ لِلْمُحْسِنِينَ ﴿١٢﴾ إِنْ الَّذِينَ قَالُوا
 رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٣﴾
 أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

- ۶ و انسانلار، محشره ییغیلان وقت [او بوتلر] اونلار: دوشمن اولارلار و اونلارین عبادتینی انکار ائدرلر.
- ۷ و بیزیم آچیق-آیدین آیه لریمیز اونلارا اوخوندورغو زمان، حق اونلارا گلدیکده اونو (حق) انکار ائدیپ دئیرلر: «بو، آچیق-آشکار بیر سحر دیر».
- ۸ و یاد دئیرلر: «[محمدؐ] اؤزوندن اونو اویلدوروبدور». دئ: «اگر اونو من اؤزومدن اویلدورموشامسا، منی آلله یین [جزاسیندن قورتارماغا] هنج بیر شئی مالک دئییل سینیز. او سیزین [قرآن حقیقته] گیریشدیگینیز [افترا لاری] داها یاخشی بیلیر. منیمله سیزین آرانیزدا اونون شاهید اولماسی کفایتدیر. او، چوخ باغیشلا یاندیر؛ مهرباندیر».
- ۹ دئ: «من، پیغمبرلرین ایلکی دئییم، منه و سیزه نه لر ائدیله جگینی بیلیم. منه وحی اولوناندان غیری بیر شئی من تابع دئییم و من آنجا آچیق-آشکار خبردارلیق ائده نم».
- ۱۰ دئ: «منه بیر دئین گوروم، اگر [بو قرآن] آلله طرفیندن اولسا و سیز ده اونو اتکار اتسه نیز و بنی اسرائیلدن بیر شاهید ده بونون بیر بتزه رینه شاهیدلیک ائدیپ اونا ایمان گتیرمیشه و سیز ده تکبرلوک گؤسترسه نیزسه، [بو حالدا ظلمکارلاردان اولماز سینیزمی؟]. شبهه سیز کی، آلله ظلمکار قومو هدایت ائتمه».
- ۱۱ کافرلر مؤمنلرین حقیقته دئیرلر: «اگر [بو دهنده] بیر خثیر اولسایدی، اونلار بیزدن قاباغا دوشه بیلمز دیلر». و اونونلا هدایت تاپمادیقلاری زمان دئیرلر: «بو، کهنه بیر یالاندیر».
- ۱۲ و قرآندان قاباق موسائین کتابی رهبر و رحمت اولاراق وار ایدی و بو [قرآن] ظلم ائدنلری قورخوتماق و یاخشی ایش گورنلره بشارت و یرمک اوچون عربجه گؤندریمیش و [اؤزوندن قاباقکیلاری] تصدیق ائدن بیر کتابدیر.
- ۱۳ شبهه سیز کی: «ریمیز آلله دیر»، - دئین سونرا [سؤزلری اوستونده] محکم دورانلارین هنج بیر قورخوسو یوخدور. اونلار محزون دا اولمالار.
- ۱۴ بونلار، جنت اهلی اولوب ائتدیکلری عمللرین جزاسی اولاراق، اورادا ابدی قالاقلار.

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ
كُرْهًا وَحَمْلُهُ وَفِصَالُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ
سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ
وَالِدَتِي وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي إِنِّي
تَتَّبِعُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٥﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ نَنْقَبِلُ عَنْهُمْ
أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَنَجَّاهُمْ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ وَعَدَ
الصِّدْقِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿١٦﴾ وَالَّذِي قَالَ لِوَالِدَيْهِ
أُفٍّ لَّكُمَا اتَّعَدَانِي أَنْ أُخْرِجَ وَقَدْ خَلَّتِ الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِي وَهُمَا
يَسْتَفِئَانِ اللَّهَ وَنَيْلَكَ أَمِنْ إِنْ وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا يَقُولُ مَا هَذَا
إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٧﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ
قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿١٨﴾ وَلِكُلِّ
دَرَجَاتٍ مِمَّا عَمِلُوا وَلِيُوفيَهُمْ أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَيَوْمَ
يُغْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَرَأَيْتُمْ طِبَابَتَكُمْ فِي حَيَاتِكُمْ
الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا فَالْيَوْمَ تُجْرَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ
تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ ﴿٢٠﴾

- ۱۵ بیز آتا-آناسینا یاخشیلیق ائتمگی انسانا تاپشیردیق. [چونکی] آناسی اونو زحمتله [بطنینده] داشیمیش و زحمتله دوغوشدور و اونون [آنا بطنینده] حمل اندیلیمه سی و سوددن کسبلیمه سی اوتوز آیدیر. نهایت بویوبوب کمالا چاتدیغی و قیرخ یاشینا دولدوغو زمان، دئیر کی: «پروردگارا! منیم اوزومه و آتا-آنا و فردیگین نعمتینه شکر ائتمگه و سنین بیه ندیگین صالح عمللری یثرنه یشتیرمگه منی موفق ائله! منیم اوچون تسلیمی ده اصلاح ائت! حقیقتاً، من سنین درگاهینا توبه ائتمیشم و من تسلیم اولانلار دانا».
- ۱۶ بنله لری ائتدیکلری عمللرین داها یاخشسی سینی قبول ائده جگیمیز و گناهلاریندان کتچه جگیمیز و اوزلرینه وئرلن دوغرو وعده اولاراق جنت اهلی ایچریسینده اولاجاق کیمسه لر دیرلر.
- ۱۷ آتا-آناسینا: «اؤف اولسون سیزه! مندن قایاق نئچه نسللر گلیب-گشتدیگی حالدا، منیم دیریلیب-چیخاریلاجاغیمی منه وعد ائدیر سینیز می؟» -دئین کیمسه یه، آتا-آناسی آلله سیغیناراق دئیرلر: «آی یازیق! ایمان گتیر! شبهه سیز کی، آلله من وعده سی حقدیر»، [لاکین اوغول] جواب وئردی: «بو، اولکیلرین اویوردوقلاری افسانه لردن غیر ی بیر شی دئییلدیر».
- ۱۸ بنله لری اوزلریندن قایاق، جن دن و انساندان گلیب-گشتیمیش ائتلرله بیرلیکده حقلرینده عذاب سؤزونون دوغرولدوغو کیمسه لردیر. شبهه سیز کی، اونلار زیانا اوغرایانلاردیر.
- ۱۹ و اونلارین هر بیرری اوچون ائتدیکلری عمللردن دولای درجه لر واردیر. [آلله] اونلارا حق سیزلیک اولمادان عمللری نین عوضینی وئره جکدیر.
- ۲۰ کافرلر اودا توتولاجاقلاری گون [اونلارا دئییلر کی]: «سیز دنیا حیاتی نیزی دا بوتون یاخشیلیقلارینیزی آرادان آپاردینیز و اونلاردان فایدا لاندینیز، ایندی بو گون یئر اوزونده ناحق یثره تکبرلوک گؤستر دیگینیز و فاسق کیمسه لر اولدوغونوز اوچون روسوای ائدیجی بیر عذاب ایله جزا لاندیر یلاجا قسینیز».

وَأَذْكُرْ أَخَا عَادٍ إِذَا أَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتْ
النُّذُرُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ
عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٧٦﴾ قَالُوا اجْتِنَا لِنَنفِكَا عَنْ الْهِنَاءِ فَاتِنَا بِمَا
تَعِدُّنَا أَنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٧٧﴾ قَالَ إِنَّمَا إِلَهُمُ اللَّهُ وَأُبْلِغُكُمْ
مَا أُرْسِلْتُ بِهِ وَلَكِنِّي أَرِيكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٧٨﴾ فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا
مُسْتَقْبِلَ أَوْدِيَّتِهِمْ قَالَ لَهَذَا عَارِضٌ مُمْطِرُنَا بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ
بِهِ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٩﴾ تَدْرِكُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا
لَا يُرَى إِلَّا مَسَاكِيهُمُ كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْجَارِمِينَ ﴿٨٠﴾
وَلَقَدْ مَكَّنَّاهُمْ فِيهَا أَنْ مَكَتْنَاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا
وَأَبْصَارًا وَأَفْئِدَةً فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَارُهُمْ
وَلَا أَفْئِدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِمْ
مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٨١﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا خَلَقْنَاكُمْ
مِنْ الْقُرَى وَصَرَفْنَا الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٨٢﴾ فَلَوْلَا
نَصْرُهُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا آلِهَةً
بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ وَذَلِكَ أَفْكَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْقِلُونَ ﴿٨٣﴾

- ۲۱ [یا محمد!] عاد قومونون قارداشی [اولان هود پیغمبری] خاطرلا! اوندان قاباق و اوندان سونرا نئچه-نئچه خبردارلیق ائدن گلیب-گئندیکی احقافداکی قومونه خبردارلیق ائدرک: «آللهدان غیریسینه عبادت ائتمه یین، من، سیزین اوچون بؤیوک بیر گونون عذابیندان قورخورام»، -دئدی.
- ۲۲ دئدیله: «سن ییزی تانریلاریمیزدان آیرماق اوچون گلیسنمی؟ اگر دوغرو دانیشانلاردانسان، بیزه وعده وئردیگینی گتیر!»
- ۲۳ دئدی: «علم آتجاق آله یانیندادیر. من سیزه اؤز رسالتمی چاتدیریرام. من سیزی جاهللیک ائدن بیر قوم گؤرورم».
- ۲۴ اونلار، وادیلرینه طرف اوز توتوب بولود کیمی گلن [عذابی] گوردوکده دئدیله: «بو بیزه یاغیش یاغدیراجاق بولوددور». [پیغمبر دئدی]: «خیر، بو سیزین قاریخدیغینیز شئیدیر. بیر کولکدیر کی، اوندا آغریلی عذاب واردیر».
- ۲۵ «کی، اؤز رئی نین امری ایله هر شئی محو ائدر». دؤنوب ائله بیر حالا دوشدولر کی، اؤلریندن غیری بیر شئی گؤرونموردو. بیز، بئله لیكله گناهکار قومو جزالاندیراریق.
- ۲۶ حقیقتاً، سیزه وئرمه دیگیمیز امکاملاری اونلار وئرمیشدیک. اونلار قولاقلار، گؤزلر و قیلر وئرمیشدیک، لاکین نه قولاقلاری، نه گؤزلری و نه ده قیلری اونلار هئچ بیر فایدا وئرمه دی. چونکی اونلار آللهین آیه لرینی انکار ائدیردیله. مسخره یه قویدوقلاری شئی اونلارین اؤزلرینی توتدو.
- ۲۷ و دوغرودان بیز سیزین اطرافینیزداکی شهرلری (اولکه لری) محو ائتدیک و بلکه دؤنسولر دئی آیه لری دؤندریب [تکرار] دئدیک.
- ۲۸ بس نه اوچون آللهدان غیری و آلله یاخینلاشماق مقصدی ایله اؤزلرینه تانری قبول ائتدیکلری کیمسه لر اونلار کؤمک ائتمه دی؟ عکسینه، اونلارین گؤزلریندن ایتدیله. بو، اونلارین یالانی و اویدورموش اولدوقلاری شئیدیر.

وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَكَمَا حَضَرُوهُ
 قَالُوا أَتَفْتِنُوهُمْ لَمَّا قُضِيَ وَلَوْ إِلَىٰ قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ ﴿٢٠﴾ قَالُوا يَا قَوْمَنَا
 إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِن بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى
 الْحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢١﴾ يَا قَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ
 يَغْفِرَ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُخْرِجَكُم مِّنْ عَذَابِ آلِيمٍ ﴿٢٢﴾
 وَمَنْ لَا يَجِبِ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُخْرِجٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِن دُونِهِ
 أَوْلِيَاءُ أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢٣﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَتَّخِذْ لِنَفْسِهِ وَلَمْ يَخْلُقْهُمْ بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَنْ يُخْزِيَ الْمُؤْمِنِينَ بَلَىٰ إِنَّهُ
 عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٤﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَيْسَ هَٰذَا
 بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ
 ﴿٢٥﴾ فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ
 كَانَتْهُمْ يُومِرُونَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّن
 نَّهَارٍ بَلَاغٌ فَهَلْ يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٢٦﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَٰذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا هُدَاؤُهُ
 سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ

۲۹ و خاطر لا کی، بیز جنلردن بیر دستہ سینی سنین یانینا یوللاندریدیک کی، قرآنی اثیشیتیلر؛ اونلار اونا حاضر اولدوقدا [بیر-بیرلرینہ] دندیلر: «ساکت اولون!» قورتاردیقدا سونرا، اؤز قۇملری نین یانینا خبردارلیق ائدیجی اولاراق قاییتدیلا.

۳۰ اونلار دندیلر: «ای بیزیم قۇموموز! بیز موسادان سونرا نازل ائدیلمیش، اؤزوندن قاباقتیکلاری تصدیق ائدن، حقہ و دوغرو یولا هدايت ائدن بیر کتابین [آیه لرین] اثیشیدیک».

۳۱ «ای بیزیم قۇموموز! آللهین ائلجی سینی قبول ائدین و اونا ایمان گتیرین کی، [آللہ] سیزین گناهلارینیزی باغیشلا سین و سیزی آغریلی عذابدان آماندا ساخلا سین».

۳۲ آللهین ائلجی سینی قبول ائتمه یین شخص [بیل سین کی]، یتر اوزونده قاچاجاق بیر یتری یوخدور و اونون اوچون اوندان (آللہدان) غیری کؤمکچیلر اولماز. بئله لری آچیق-آشکار بیر ضلالت ایچینده دیرلر.

۳۳ مگر کؤمورلری کی، کؤیلری و یتری یارادان و اونلاری یارتماقدا عاجزلیک کؤسترمه یین آلله اولولری دیریلتمگه ده قادردیر؟ بلی، او، هر ایشه قادردیر.

۳۴ کافرلر اودا توتولدوقلاری گون [اونلاردان سوروشولاچاقدیر]: «مگر بو حق دئییل می؟» دیرلر: «بلی، آند اولسون ریسیمزه [دوغرودور]». بویورار: «الله ایسه انکار ائدیگینیزه کؤره دادین عذابی!»

۳۵ [یا محمد!] اولوالعزم (شانلی) پیغمبرلرین صبر ائتدیکلری کیمی صبر ائت! اونلار اوچون [عذابین] تئز گلمه سینہ قاریخما! اونلار وعده وئریلدیکلری عذابی کؤره چکلری گون، بیر گونون بیر ساعتیندن آرتیق قالمادیقلارینی ساناجاقلار. بو، خبردارلیقدیر. مگر فاسق قۇمدن غیری هلاک ائدیلمی؟

محَمَّد سورہ سی [۴۷]

بو سورہ قرآن-کریمین قیرخ یئددینجی سورہ سیدیر.

مدینه ده نازل اولموش و (۳۸) آیه دیر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَرَّرْنَاهُمْ سِتًّا ۖ وَآمَنُوا بِهَا ۖ ذَٰلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ ۖ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ۖ فَإِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا أَثْنَمْتُمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَتَاقَ ۖ فَاِمَامًا مِّنَ بَعْدِ وَامًّا ۖ فِدَاءً ۖ حَتَّىٰ تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ۚ ذَٰلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرْنَا مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِّيَبْلُوَ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ ۖ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَن يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ۖ سَيَهْدِيهِمْ وَيُضِلُّ بِالْهَمِّ ۖ وَيُدْخِلُهُمْ الْجَنَّةَ ۖ عَرَّفَهَا لَهُمْ ۖ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ۖ إِن تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ۖ وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعْسًا لَهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ۖ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأَخْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ۖ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۖ دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْتًا ۖ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَىٰ لَهُمْ ۖ

رحمان و مهربان آلهین آدی ایله

- ۱ کافرلرین و [انسانلاری] آله یولوندان ساخلایانلارین عمللرینی [آله] بوشا چیخاردار.
- ۲ و ایمان گتیریب صالح عمللر ائدنلرین و "محمد" ریکریندن حق اولاراق نازل ائدیلن [قرآنا] اینانانلارین پیسلیکلرینی اؤرت و اونلارین احوالینی اصلاح ائدر.
- ۳ بو، اونا گۆره دیر کی، کافرلر باطله اویموش، ایمان گتیرنلر ایسه ریکریندن گلن حق تابع اولموشلار. آله انسانلارا، اؤزلرینه دایر مئللری بئله چکیر.
- ۴ کافرلرله [دؤیوشده] قارشیلانلارین ییغینلارین زمان بویونلارینی ووروب ایشدن سالین، اونلارا غالب گلدیکده بند-بره نی محکم باغلایین و داهاسونا یا اونلارا منت قویوب [آزاد ائدین] و یا ساواش آغیرلیقلارینی یشره قویانا قدهر فدییه آکین. بودور [آلهین امری]. اگر آله ایسته سیدی، اونلاردان انتقام آلاردی، لاکین [بئله ائتمک] بعضی نیزی بعضی نیزله امتحان ائتمک اوچوندور. آله پولوندا اولدورولنلره [گلدیکده] ایسه اونلارین عمللرینی [آله] اصلا زای ائتمیه چکدیر.
- ۵ تئزلیکه اونلاری هدایت ائده چک و اونلارین احوالینی اصلاح ائده چک.
- ۶ و اونلاری تائیتدیردینی جتته داخل ائده چکدیر.
- ۷ ای ایمان گتیرنلر! اگر آله کؤمک ائده سینیز، آله سیزه کؤمکلیک ائدر و آياقلارینیزی ثابتلشدیرر.
- ۸ کافرلر ایسه، [قوی] پیخیلیدیقلاری یشردن دورا بیلمه سینلر! اونلارین عمللرینی [آله] بوشا چیخاردار.
- ۹ بو، اونا گۆره دیر کی، آلهین نازل ائتدیگینی خوشلامادیلار و آله اونلارین عمللرینی پوج ائتدی.
- ۱۰ مگر یشر اوزونده هئچ گزیب-دولانماییلار کی، اؤزلریندن قاباقکیلارین آخر-عاقبتی نین نجه اولدوغونو گؤرسونلر. آله اونلاری دارما-داغین ائتدی. کافرلر اوچون ده بئله آخر-عاقبت واردیر.
- ۱۱ بو، اونا گۆره دیر کی، آله ایمان گتیرنلرین مولا سیدیر و کافرلرین هئچ بیر مولا سی یوخدور.

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
 الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ الْأَنْعَامُ
 وَالنَّارُ مَشْجُورَةٌ لَهُمْ ۝ وَكَانَ مِنْ قَبْلِهِ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِنْ قُوَّتِكَ
 الَّتِي أَخْرَجْتَكَ أَهْلَكَ مِنْهَا فَلَا تَأْخُذُ بِهِمْ ۝ أَفَنْ كَانَ عَلَى بَيْنِهِ
 مِنْ رَبِّهِ كَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ۝ مَثَلُ الْجَنَّةِ
 الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ
 يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ خَمِيرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى
 وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ
 وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ۝ وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ
 حَتَّى إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ
 أَنْفَاؤُكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ۝
 وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَآتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ ۝ فَهَلْ يَنْظُرُونَ
 إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنَّى لَهُمْ إِذَا
 جَاءَتْهُمْ ذِكْرُهُمْ ۝ فَاعْلَمُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرُوا لِذَنبِكُمْ
 وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ ۝

- ۱۲ آله ایمان گتیریب صالح عمللر اندلیری اکتیندان آرخلار آخان جتنلره داخل ایدر. کافرلر ایسه [دنیا] فایدا لانیملار، حیوانلارین یشدیکلری کیمی یئیرلر. [جهنم] اودو اونلارین مسکنی دیر.
- ۱۳ [یا محمد] سنی چیخارتدیی (سن چیخدیغین) شهردن داهایا گوجلور نتیجه-نتجه شهرلر وار ایدی کی، اونلاری ییز هلاک اتدیک و اوزلرینه ده بیر کومکچی اولمادی.
- ۱۴ مگر ربی طرفیندن بیر دلیلی اولان شخص، پیس عملی اوزونه یاخشی گؤستریلن و هوا-هوسلرینه اویانلار کیمی دیرمی؟
- ۱۵ تقوالیلارا وعده وئریلن و ایچینده رنگی، ایسی ده یشمه یین سودان، دادی ده یشمه یین سوددن، ایچنلره لذت ورن شرابدان و سوزمه بالدان آرخلار [جاری اولان]، هر نوع مئیوه لر [تاپیلان] و ریلریندن اونلارا مغفرت اولان جتیده کی بیر کیمسه، اوددا دایمی اولان، قایمنار سو ایچیریلیب باغیر ساقلاری پارچا-پارچا اولان کیمسه کیمی دیرمی؟
- ۱۶ [یا محمد] اونلارین (منافقلرین) ایچیریسینده سنه قولاق آسیب سنین پانیندان چیخیب گئدن زمان اوزلرینه علم وئریمیش کیمسه لر: «ایندیجه نه دئدی بو؟»-دئین کیمسه لر ده واردیر. بونلار، آلهین، قلبلرینه مؤهور ووردوغو و اوز نفسلرینه اویموش کیمسه لر دیر.
- ۱۷ هدایت چاتانلار ایسه، آله، اونلارین هدایتینی آرتیرار و اونلارین تقوالارینی عطا ائدر.
- ۱۸ مگر اونلار قیامتین غفلتاً اونلارا کلمه سیندن غیری بیر شی گؤزله ییرلر؟ دوغرودان دا اونون علامتلی ظاهر اولریدور. او حالدا [گؤزله دیکلری قیامت] اونلارا گلدیگی زمان مگر نتیجه عبرت آلاجاقلار؟
- ۱۹ بیل کی، آلهلهدان غیری هیچ بیر تاتری یوخدور. گناهلارین اوچون، مؤمن کیشیلر و مؤمن آروادلار اوچون مغفرت (باغیشلانما) دیله آله دولانیب گزدیگینیز یتری ده، دایانیب دوردوغونوز یتری ده ییلیر.

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ مُخْصِيَةٌ
 وَذِكْرُهَا الْقِتَالُ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُنْظَرُونَ إِلَيْكَ
 نَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَأُولَئِكَ لَهُمْ شَرٌّ طَاعَةً وَقَوْلُكَ
 مَعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمْتَ الْأَمْرَ فَلَوْ صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ
 ﴿٢١﴾ فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتُقَطِّعُوا
 أَرْحَامَكُمْ ﴿٢٢﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى
 أَبْصَارَهُمْ ﴿٢٣﴾ أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا
 ﴿٢٤﴾ إِنَّ الَّذِينَ آذَنُوا عَلَى آذَانِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ
 لَهُمُ الْهُدَى الشَّيْطَانُ سَوَّاهُمْ وَآمَنَ بِهِمْ ﴿٢٥﴾
 ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ
 سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ
 ﴿٢٦﴾ فَكَيفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يُضْرَبُونَ وَجُوهَهُمْ
 وَأَذَانُهُمْ ﴿٢٧﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا اسْتَحْطَ اللَّهُ
 وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَاحْبُطْ أَعْمَالَهُمْ ﴿٢٨﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ
 فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَضْغَانَهُمْ ﴿٢٩﴾

۲۰ ایمان گتیرنلر دئییرلر : «نه اوچون [جهاد حقینده] بیر سوره نازل اولمور؟»
ایچینده دئیوش حقینده سؤز گتیدیگی محکم بیر سوره نازل ائیلدیگی
زمان، قلبلرینده مرض اولانلارین، اولوم [قورخوسوندان] هوشونو
ایتیرمیش آدمیلر کیمی سنه باخدیقلارینی گۆره رسن. آما اونلارا داها
یاخشی اولان شی—

۲۱ اطاعت اتمک و یاخشى سؤز دئمکدیر. ایش قطعی اولان زمان آلله اصادق
اولسالار، اونلارا داها یاخشى اولار.

۲۲ [ای منافقلا! اگر حؤکمرانلیق آلتینزه دوشسه یترده فتنه—فساد سالارسینیز و
قوهملوق باغلارینی قیرارسینیز.

۲۳ بونلار، آللهین لعنت ائتدیگی، قولاقلارینی کار و گۆزلرینی کور ائتدیگی
کیمسه لر دیر.

۲۴ اونلار قرآنی دوشونمورلرمی؟ یوخسا قلبلرینه قیفیل وورولموشدور؟

۲۵ شبهه سیز کی، اؤزلرینه هدايت بللی اولاندان سونرا دالارینا دؤنلره، شیطان
[گناهی] خوش گؤستردی و اونلاری اوزون—اوزادی آرزولارا سبالدی.

۲۶ بو، اونلارین، آللهین نازل ائتدیگینی خوشلامایانلارا (یهودیله): «بیز بعضی
ایشلرده اطاعت ائده جه ییک»، —دئمهلرینه گۆره دیر. آلله ایسه اونلارین
بوتون سرلرینی بیلیر.

۲۷ [اولوم قورخوسوندان ساواشدان قاچانلارین] ملککلر اونلارین اوزلرینه و
کورکلرینه وورا—وورا جانلارینی آلتدا حاللاری نجه اولاجاق؟

۲۸ بو، اونا گۆره دیر کی، آللهی غضبلندیردیگی شیهه اویورلار و اونون
راخی لیغینی خوشلامیرلار. آلله ایسه اونلارین عمللرینی پوچ ائدیر.

۲۹ یوخسا قلبلرینده مرض اولانلار ائله گمان ائدیرلر کی، آلله اونلارین
کین—کدورتلرینی آشکار ائتمه یه چکدیر؟

وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرَيْنَاكُمْهُمْ فَلَقَرَقْتَهُمْ بِسَيِّئِهِمْ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِي لَحْنِ
 الْقَوْلِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ ۝ وَلَسَلَوْا نَكْمٌ حَتَّى نَعْلَمَ الْجَاهِدِينَ
 مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ وَنَبْلُوا أَخْبَارَكُمْ ۝ إِنْ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا
 عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَشَاقُّوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ لَنْ
 يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا وَسَيُحِطُّ أَعْمَالُهُمْ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
 أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ ۝ إِنْ
 الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ تَوَّابُوا هُمْ كُفَّارٌ
 فَلَنْ يَفِرَّ اللَّهُ لَهُمْ ۝ فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلَامِ وَأَنْتُمْ
 الْأَعْلَوْنَ وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَتَرَكَكُمْ أَعْمَالَكُمْ ۝ إِنَّمَا الْحَيَاةُ
 الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُوَ إِنْ تَوَّابُوا وَتَتَّقُوا يُؤْتِيَكُمْ أَجُورَكُمْ
 وَلَا يَسْأَلُكُمْ أَمْوَالَكُمْ ۝ إِنْ يَسْأَلْكُمْ عَنْهَا فَيَحْفَظْكُمْ تَحْلُوا
 وَيُخْرِجْ أَصْفَانَكُمْ ۝ هَآأَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَدْعُونَ لِنُفُوقُوا
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمِنْكُمْ مَنْ يَخْلُ وَمَنْ يَخْلُ فَاغْنَا يَخْلُ عَنْ
 نَفْسِهِ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ وَإِنْ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبَدِكُمْ
 قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَالَكُمْ ۝

- ۳۰ اگر بیز ایسته سک اونلاری سنه گؤستره ریک، سن ده اونلاری سیمالاریندان تانیپارسان و اونلاری دانیشیق طرز لریندن ده مطلق تانیپارسان. آله سیزین بوتون عملرینیزی بیلیر.
- ۳۱ بیز سیزی مطلق امتحانا چکیریک کی، ایچرینیزده کی مجاهدلری و صبر ائلنلری آیرد ائدک. سیزه دایر خبرلری ده یوخلایاجاغیق.
- ۳۲ شبهه سیز کی، کافر لر و آله یولونندان [جماعتی] ساخلایانلار و هدایت اؤزلرینه بللی اولاندان سونرا پیغمبره قارشى چیخانلار (پیغمبرله اوز-اوزه دورانلار) آله هنج بیر ضرر یشیره بیلمز لر. تنزیکله آله اونلارین بوتون عملرینی پوچ ائده چک.
- ۳۳ ای ایمان گتیرنلر! آله اطاعت ائدین و پیغمبره [ده] اطاعت ائدین! عملرینیزی زای ائتمه یین!
- ۳۴ کافر لری و [جماعتی] آله یین یولونندان ساخلایانلاری و سونرا کافر اولاراق اولنلری، آله اصلا -اونلاری- باغیشلامایاجاقدیر.
- ۳۵ بونا گوره ده سست اولمایین و اوستون (غالب) گلدیگینیز زمان [کافر لری] باریشیغا چاغیرمایین! آله سیزینله دیر. او، سیزین عملرینیزی [اجر سیز] بوراخماز.
- ۳۶ شبهه سیز کی، دنیا حیاتی اویون-اویونجاقدیر. اگر ایمان گتیره سینیز و پرهیز کاولیق ائده سینیز [آله] سیزین اجرلرینیزی وئرجه کدیر. و او بوتون ماللارینیزی سیزدن ایسته مز.
- ۳۷ اگر اونو سیزدن ایسته سه و اونون اوزه وینده تأکید ائتسه، سیز خسیس لیک ائدر سینیز، او دا کین-کدورتینیزی ظاهره چیخاردار.
- ۳۸ خبردار اولون! سیز لر آله یولوندا انفاق ائتمگه چاغیریلان کیمسه لر سینیز. سیزدن [هله ده] خسیس لیک ائلنلر واردیر. هر کس خسیس لیک ائتسه، آنجاق اؤزو اوچون خسیس لیک ائتمیش اولار. آله مستغنی دیر و سیز یوخسولسونوز. اگر اوز دؤندرسه نیز، آله سیزین یشرینیزه آیری بیر قوم گتیرر. سونرا اونلار سیزین کیمی اولمازلار.

سُورَةُ الْفَتْحِ مَكِّيَّةٌ وَعَشْرٌ آيَاتٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ① لِيُفْرِكَ اللَّهُ عَنْكَ اللَّهُمَّ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ
 وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا
 ② وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَظِيمًا ③ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ
 الْمُؤْمِنِينَ لِيُزَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ④ لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
 جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ
 وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا ⑤ وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ
 وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ ظُنَّ السُّوءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ
 السُّوءِ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ
 مَصِيرًا ⑥ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا
 ⑦ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ⑧ لَتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
 وَتُعْزِرُوهُ وَتُقِرُّوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ①

فتح سوره سی [۴۸]

بو سوره قرآن - کریمین قیرخ سککیزینجی سوره سیددیر،
مدینه ده نازل اولموش و (۲۹) آیه دیر.

رحمان و مهربان آلهین آدی ایله

- ۱ بیز [یا محمد!] سنین اوچون آچیق - آیدین بیر فتح (ظفر) نصیب ائتدیک.
- ۲ کی، آله سنین [امتی نین] اولککی و سونراکی گناهلارینی [سنین خاطرینه] باغیشلا سین، سنه اؤز نعمتینی تاماملا سین و سنی دوغرو یولا هدایت الله سین.
- ۳ آله سنه عزتلی بیر ظفرله کؤمک الله جکدیر.
- ۴ مؤمنلرین ایمانلاری نین اوستونه ایمان آرتیرماق اوچون اونلارین قیلبرینه آرخایینلیق نازل ائدن اودور. گؤیلرین و یشرین اوردولاری آلهیندیر. آله بیلندیر، حکمت صاحبی دیر.
- ۵ [بو اونا گوره دهر] کی، آله مؤمن کیشیلری و مؤمن قادینلاری ابدی قالا جاقلاری، آلتیندان آرخلار آخان جنتلره داخل ائتسین و اونلارین گناهلارینی اؤرتسون. و بو، آله پانیندا بؤیوک سعادتدیر.
- ۶ [هم ده] آله حقینده بد گمان، بد نیت اولان منافق کیشیلری و منافق قادینلاری، مشرک کیشیلری و مشرک قادینلاری عذاب ائتسین. اونلارین پس نیلری اؤز باشلارینا گلیب، آله اونلارا غضب ائدیپ، اونلارا لعنت الله ییب و اونلار اوچون جهنمی حاضرلا یییدیر. نجه ده پس بیر یشردیر اورا.
- ۷ گؤیلرین و یشرین اوردولاری آلهیندیر و آله عزت و حکمت صاحبی دیر.
- ۸ [یا محمد!] بیز سنی شاهید، بشارتچی و خبردارلیق ائدن شخص اولاراق گونده ردیک -
- ۹ کی، آله و اونون پیغمبرینه ایمان گتیره سینیز و اونو (پیغمبری) بؤیوک ییلب حؤرمتمینی ساخلایا سینیز و آلهی سحر - آخشام تسبیح الله سینیز.

اِنَّ الَّذِيْنَ يُبَايِعُوْنَكَ اِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللّٰهَ يَدُ اللّٰهِ فَوْقَ اَيْدِيهِمْ
 فَمَنْ نَكَثَ فَاِنَّمَا يَنْتَكُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ اَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللّٰهُ
 فَسَيُؤْتِيهِ اَجْرًا عَظِيْمًا ۝ سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْاَعْرَابِ شَغَلَتْنَا
 اَمْوَالُنَا وَاَهْلُوْنَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا يَقُولُونَ بِالسَّيْنَةِ الَّتِي فِي
 قُلُوْبِهِمْ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللّٰهِ شَيْءًا اِنْ اَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا
 اَوْ اَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيْرًا ۝
 بَلْ ظَنَنْتُمْ اَنْ لَّنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُوْلُ وَالْمُؤْمِنُوْنَ اِلَى اَهْلِيْهِمْ اَبَدًا
 وَزَيَّنَ ذٰلِكَ فِي قُلُوْبِكُمْ وَظَنَنْتُمْ ظَنًّا سَوْءًا وَكُنْتُمْ
 قَوْمًا بُرًا ۝ وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ فَاِنَّا اَعْتَدْنَا
 لِلْكَافِرِيْنَ سَعِيْرًا ۝ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
 يَغْفِرْ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ ۝ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا
 ۝ سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ اِذَا اُنْطَلَقْتُمْ اِلَى مَغَاظِمِنَا خُذُوْهَا
 ذَرُوْنَا نَتَّبِعْكُمْ يَرْيدُوْنَ اَنْ يُبَدِّلُوْا كَلَامَ اللّٰهِ
 قُلْ لَّنْ تَتَّبِعُوْنَا كَذٰلِكَ قَالَ اللّٰهُ مِنْ قَبْلُ فَسَيَقُولُوْنَ بَلْ
 تَحْسُدُوْنَا بَلْ كَاْنُوْا لَا يَفْقَهُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ۝

۱۰ شبهه سیز کی، سنه بیعت ائدنلر، اصلینده آللهای بیعت ائدیرلر. آللهین آلی اونلارین آللریندن اوستده دیر. هر کس عهدینی پوزسا، اصلینده اؤز علیهنه پوزموش اولور و هر کس آللهای باغلادیغی عهده صادق قالسا، تنزلیکله [آلله] اونا بؤیوک اجر و ثمر.

۱۱ دالی قالیب [جهادا گتتمه ین] بدویلر سنه دئیرلر: «بیزیم ماللاریمیز و عائله میز بیزی مشغول ائتدی، بیزیم باغیشلانماغیمیزی ایسته» اونلار دیلرلی ایله قیلیرینده اولمایان بیر شئی سؤیله ییرلر. دئی: «اگر آلله سیزه بیر ضرر گلمه سینی ایسته سه و یا سیزه بیر منفعت چاتدیرماق اراده ائتسه، اونون قاباغینی کیم آلا ییلر؟ بلی آلله سیزین اتدیکلرینیزدن خبر داردیر».

۱۲ «یوخسا سیز الله گمان ائدیردینیز کی، پیغمبر و مؤمنلر بیر داها اؤز عائله لرینه [طرف] قاییتما یا جاقلار؟ بو، سیزین قیلیرینیزده خوش جلوه لنمیشدی، پیس فکره دوشدونوز و هلاک اولمالی بیر قوم اولدونوز».

۱۳ و هر کس آللهای و اونون پیغمبرینه ایمان گتیرمه، [بیلسین کی،] حقیقتاً، ییز کافرلره آکولو اود حاضیر لامیشیق.

۱۴ گؤیلرین و یثربین حؤکمرانلیغی آللهای مخصوصدور. ایسته دیگینی باغیشلایار و ایسته دیگینه عذاب و ثمر. آلله چوخ باغیشلایاندیر و مهرباندیر.

۱۵ سیز غنیمت آلماقا باشلادیغینیز زمان [جبهه دن] آرخادا قالانلار دئیجه جکلر: «قویون بیز [ده] سیزینله گلک». اونلار آللهین حؤکمونو ده پیشدیرمک ایسته ییرلر. دئی: «بیزیمله اصلا گلمز سینیز. آلله دا بوندان قاباق بئله بوورودور». تنزلیکله دئیجه جکلر: «اصلینده سیزین بیزه پاخیل لیغینیز گلیر». خیر [بئله دئیل]، اونلارین آز بیر کیمسه لریندن ساوایی یاخشی آنلامیرلار.

قُلْ لِلْخَافِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سَتُدْعُونَ إِلَى قَوْمٍ أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ
 تُفَاتِلُونَهُمْ أَوْ يُسْلَوْنَ فَإِنْ تُطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا وَإِنْ
 تَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦﴾ لَيْسَ عَلَى
 الْأَعْمَى حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرْجٌ وَمَنْ يُطِيعِ
 اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَنْ
 يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٧﴾ لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ
 إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ
 عَلَيْهِمْ وَأَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٨﴾ وَمَغَارِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا وَكَانَ
 اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٩﴾ وَعَدَّكُمْ اللَّهُ مَغَارِمَ كَثِيرَةً
 يَأْخُذُونَهَا فَعَجَلَ لَكُمْ هَذِهِ وَكَفَّ أَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ
 وَلِتَكُونَ آيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا
 ﴿٢٠﴾ وَآخِرَى لَمْ يُقَدِّرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا وَكَانَ
 اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا
 لَوَلَّوْا الْأَذْوَارُ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٢٢﴾ سُنَّةَ
 اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾

- ۱۶ [جهاددان] دالی قالان بدویلره دئ: «ئتیزلیکله چوخ گوجلر بیر قۇمله ووروشماغا چاغیریلماقاسینیز کی، سیز اونلارلا ووروشاجلاقصینیز و یا اونلار مسلمان اولماقلاقلار. اگر اطاعت ائتسه نیز آله سیزه گوزهل اجر وئره چکدیر. یوخ اگر بوندان قاباق دؤنوکلوک ائتدیگینیز کیسی دؤنوکلوک ائتسه نیز، سیزه آغریلی بیر عذابلا عذاب وئره چکدیر.
- ۱۷ [جهاددا گتشمه مکده] کورا گناه یوخدور، توپالا — آخساغا گناه یوخدور، ناخوشا گناه یوخدور. هر کس آلهها و اونون پیغمبرینه اطاعت ائتسه، [آلهه] اونو[آلتیندان آرخلار آخان جتته داخل اندر و هر کس دؤنوکلوک ائتسه، [آلهه] اونو آغریلی بیر عذابلا عذاب وئره.
- ۱۸ شهبه سیز کی، آغاج آلتیندا سته بیعت ائتدیکلری زمان، آلهه مؤمنلردن راضی اولدو. آلهه اونلارین اورکلیرنده اولانی بیلیردی و اونلارلا آرخایتلیق نازل ائتدی و یاخین بیر ظفیری اونلارلا اجر اولاراق نصیب ائتدی.
- ۱۹ و [هم ده] چوخلو غنیملر — کی، اونلاری — آلاجاقلار. آلهه عزت و حکمت صاحبی دیر.
- ۲۰ آلهه سیزه چوخ — چوخ غنیملر وعده وئریبدیر کی، سیز اونلاری آلهه گتیره چکسینیز و بو [غلبه نی] سیزین اوچون قاباغا سالدی و [مخالف] انسانلارین الینی سیزدن کسیدی کی، بو مؤمنلر اوچون بیر علامت اولسون و سیزی دوغرو یولا هدايت ائتسین.
- ۲۱ هله آلهه کتچیره بیلمه دیگینیز آیری [غنیملرده واردیر] کی، آلهه اونلاری احاطه الدیدیر. آلهه هر ایشه قادردیر.
- ۲۲ اگر کافرلر سیزینله دؤیوشه گیریشه لر، آرخا چتوریریب قاجاچاقلار. سونرا دا بیر دوست و بیر کؤمکچی تاپا بیلملر.
- ۲۳ بو، آلههین اولکدن قویدوغو قانوندور و آلههین قانونوندا هنج بیر ده یشیکلیک تاپا بیلمزسن.

وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِطَبْعٍ
 مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
 بَصِيرًا ﴿١١﴾ هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
 وَالْهَدْيِ مَعَكُومًا أَنْ تَبْلُغَ حِمْلَهُ وَلَوْلَا رَجَالُ مُؤْمِنُونَ وَنِسَاءُ
 مُؤْمِنَاتٌ لَمْ تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطْلُوهُمْ فَنُصِيبَكُمْ مِنْهُمْ مَعَرَّةٌ
 بِغَيْرِ عِلْمٍ لِيَدْخُلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا
 الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٢﴾ إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا
 فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ الْحَمِيَّةَ فَأَنزَلَ اللَّهُ سُكُوتَهُ
 عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى
 وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا
 ﴿١٣﴾ لَقَدْ صَدَّقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الْرُّسُلَ بِالْحَقِّ لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ
 الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ أَمِينِينَ مُخْلَقِينَ رُؤُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ
 لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا
 قَرِيبًا ﴿١٤﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ
 الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿١٥﴾

۲۴ سیزی اونلارلا غالب ائدندن سونرا مکه وادیسینده اونلارین اللرینی سیزدن و سیزین اللرینیزی اونلاردان چکن (ساخلیان) اودور. آلهه سیزین اتدیکلرینیزی گوره ندیر.

۲۵ اونلار کافر اولاراق سیزی مسجدالحرامدان ساخلیانلار، توتولوب باغلانیلان قوربانلیقلاری اؤز محلینه گئدیپ چاتماغینا قویماپانلاردیرلار. اگر اورادا تانیمادیغینیز مؤمن کیشیلر و مؤمن قادینلاری بیلمه دن آیاق آلتینا آلیب ازمک و بو اوزدن سیزین ویزر-وابال آلتیندا قالیب قینانماق احتمالی اولماسایدی [آلهه دؤیوشمگه مانع اولمازدی]. بو، آلههین ایسته دیگینی اؤز رحمتینه داخل ائتمه سی اوچوندور. اگر اونلار (کافرلر و مؤمنلر) بیر-بیریندن سئچیلیب آیریلیمیش اولسایدیلار، بیز اونلاردان کافر اولانلاری آغریلی بیر عذاب ایله عذاب ائده ردیک.

۲۶ او زمان کی، کافرلر اورکلرینده کی غیرت دویغوسونو، جاهلیت تعصوبونه چئویردیلر، آلهه پیغمبرینه و مؤمنلره اؤز آرخاین لیغینی نازل ائتدی و اونلاری تقوا کلمه سینه (حؤکومه) صادق ساخلادی، اونلار ایشه اونا لایق و اونون اهلی ایدیلر. و آلهه هر ایشه عالیمدیر.

۲۷ حقیقتاً، آلهه، پیغمبری نین رؤیاسینی دؤغرولتدو: سیز انشاءالله امن-آمانلیق ایچینده، باشینیزی قیرخمیش و ساچینیزی قیسالتیمیش و قورخوسوز حالدا مسجدالحراما داخل اولاجاقسینیز. آلهه سیزین بیلمه دیکلرینیزی بیلیر. او، بوندان قاباق تترلیکله بیر غلبه ده بخش ائده جکدیر.

۲۸ بوتون دینلره اوستون ائتمک اوچون هدايتله و حق دین ایله پیغمبرینی گونده رن اودور. آلههین شاهید اولماسی کفایتدیر.

مُحَمَّدَ رَسُولَ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ
 زَاهِدُونَ فِي مَنَاجِلِهِمْ مُتَبِعُونَ قُضَاءً مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ
 فِي وُجُوهِهِمْ مِّنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ
 فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْطَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى
 عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيُغَيِّظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ
 اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ٥

سُورَةُ الْحَجَّاتِ مَكِّيَّةٌ مِّنَ الْمُكَرَّمَاتِ
 فِي ثَمَانِ آيَاتٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا
 اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ١
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ
 فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْطَأَ
 أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ٢
 إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِندَ رَسُولِ
 اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ
 ٣
 إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِّنْ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ٤

۲۹ "محمد" آللهین پیغمبریدیر. اونونلا بیرلیکده اولانلار کافرلره قارشى چوخ آجیقلى، بیر-بیرلرینه ایسه مهربانديرلار. سن اونلاری رکوع ائدن، سجده یه دوشن، آللهین فضل-مرحمتىنى و راضیليغىنى دیله ين گۆره رسن. اونلارين علامتى اوزلرينده [اتدیكلری] سجده لرین ایز-اثریدیر. بو اونلارين توراتداكى وصفی دیر. انجیلده کی وصفلری ایسه گۆرمیش اکین کیمیدیر کی، [اکینچی] اونو بسله ییب قوتلندیرمیش، او دا بؤیویوب گۆوده سی (ساقه سی) اوستونده دورااق اکینچیلری تعجبلندیریر. [مؤمنلرین بوجور گونو-گوندن دیرچلمه سی و آللهین مؤمنلری چوخالیدیب گوجلندیرمه سی ده] کافرلری آجیقلا تديریر. آله اونلاردان ایمان گتیریب یاخشى ایشلر گۆرنلره مغفرت و بؤیوک اجر وعده وئریدیر.

حجرات سوره سی [۴۹]

بو سوره قرآن-کَریمین قیرخ دوققوزونجو سوره سیدیر.
مدینه ده نازل اولموش و (۱۸) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهین آدی ایله

- ۱ ای ایمان گتیرنلر! آللهدان و پیغمبردن قاباغا دوشمه یین! آللهدان قورخون! حقیقتاً، آله ائشیدندیر و بیلندیر.
- ۲ ای ایمان گتیرنلر! سسلرینیزی پیغمبرین سسیندن اوجا ائله مه یین و بیر-بیرینیزله اوجادان دانیشدیغینیز کیمی اونونلا اوجادان دانیشمایین کی، مبادا عملرینیز اوزونوز بیلمه دن پوچا چیخا!
- ۳ آللهین پیغمبری نین یانیندا سسلرینی قیساراق دانیشانلارین قیلرینی آله پرهیزکارلیقدان اۆترو امتحانا چکییدیر. اونلار اوچون مغفرت و بؤیوک اجر واردیر.
- ۴ شبهه سیز کی، سنی حجره لرین (اوتاقلارین) آرخاسیندان چاغیرانلارین چوخونون عقلی کسمیر.

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاللَّهُ
 غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ
 فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِمَجْهَالَةٍ فَتُضَوِّعُوا عَلَى مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ
 ﴿٦﴾ وَاعْلَمُوا أَن فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ
 الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ
 وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ
 ﴿٧﴾ فَضَلَّاهُم مِّنَ اللَّهِ وَنِعْمَ اللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٨﴾ وَإِن طَائِفَتَانِ
 مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا فَإِن بَغْتِ اخِذَيْهُمَا عَلَى الْأُخْرَى
 فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّى تَوَفَّى إِلَى أَمْرِ اللَّهِ فَإِن فَاءَتْ فَأَصْلَحُوا
 بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٩﴾
 إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلَحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ
 لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ عَسَى
 أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّن نِّسَاءٍ عَسَى أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ
 وَلَا تَلْبِسُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الْأَسْمُ الْفُسُوقُ
 بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١١﴾

- ۵ اگر اونلار، سنی اونلارین قاباقلارینا چیخدیغینا قدهر گوزله سیدیلر، اونلارا داها یاخشی اولاردی. آلله چوخ باغیشلاپاندیر و مهرباندیر.
- ۶ ای ایمان گتیرنلر! اگر فاسق بیر شخص سیزه بیر خبر گتیرسه؛ اونو آرشدیرین! یوخسا بیلمه دن بیر قومه زیان وورار و سونرا ائتدیگینیز ایشه پشیمان اولار سینیز.
- ۷ بیلین کی، آلله یین پیغمبری سیزین ایچینیزده دیر. اگر او، بیر چوخ ایشلرده سیزه اطاعت اتسه، چتینلیکه دوشرسینیز و لاکین آلله سیزه ایمانی شتودیردی و اونو قیلمیرینیزده زیتلی ائتدی، کفرو، فسق و عصبانی سیزه چیرکین گؤستردی. محض بئله لر دوغرو یولدا اولانلاردیرلار.
- ۸ بو، آلله یین طرفیندن بیر مرحمت و نعمت دیر. آلله بیلندیر و حکمت صاحبی دیر.
- ۹ اگر مؤمنلردن ایکی دسته بیر-بیر یله ووروشسا، اونلاری باریشدیرین! اگر اونلاردان بیری او بیر-سینه تجاوز اتسه، او [تجاوز کارلا] آلله یین امرینه قایدانا کیمی ووروشون! اگر قایتسا، اونلارین آراسیندا عدالتله باریشیق یارادین! و انصافلا رفتار الدین! چونکی آلله انصافلیلاری دوست توتار.
- ۱۰ حقیقتاً، مؤمنلر قارداشیدیرلار؛ بونا گؤره ده قارداشلارینیزین آرا لاریندا صلح یارادین! آلله دان قورخون! بلکه رحم ائدیله سینیز.
- ۱۱ ای ایمان گتیرنلر! هنج بیر قوم بیر قومه مسخره یه قویماسین، اولای بیلین کی، بونلار اونلاردان (مسخره یه قویانلاردان) داها یاخشی اولسونلار. قادیلار دا دیگر قادیلاری مسخره یه قویماسینلار، اولای بیلین کی، بونلار اونلاردان داها یاخشی اولسونلار. بیر-بیرینیزه عیب توتما یین! بیر-بیرینیزی پیس لقب لره چاغیرما یین! ایمان گتیرندن سونرا فاسقلیک [آدینی توتماق بئله] نتهجه ده پیس آددیر و هر کس تویه ائتمه میشه، [بیلین کی، اونلار] ظلمکار دیرلار.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ
وَلَا تَحْتَسِبُوا وَلَا يَنْتَبِ بِضُكُم بَعْضًا يَحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ
أَخِيهِ مَيْتًا فَكْرِهْتُهُمُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ
﴿٣٧﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى وَجَعَلْنَاكُمْ
شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ
عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٣٨﴾ قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِنْ قُولُوا
أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ
وَرَسُولَهُ لَا يَلِكُمْ مِنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
﴿٣٩﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ
يَنُرْتَابُوا وَجَاءَ هُدًى بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿٤٠﴾ قُلْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ
﴿٤١﴾ يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمُنُّوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُمْ بَلِ اللَّهُ
يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَيْكُمْ لِلدِّيمَانِ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٢﴾ إِنَّ اللَّهَ
يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

۱۲ ای ایمان گتیرنلر! بیز چوخ گمانلاردان چکینین! چونکی گمانلارین بعضیسی گناھدیر. [بیر-بیرینیزین سرینی] آراشدیرمایین! بعضینیز بعضینیزین غیبتینی ائتمه سین (بیر-بیرینیزین غیابتیندا پسلیگینی سؤیلمه یین!). سیزدن بیرینیز اولموش قارداشی نین ائینی یشمگه راضی اولارمی؟ سیز بوندان نفرت ائدرسینیز. آلله دان قورخون! شبهه سیز کی، آلله توبه لری قبول ائدن و مهرباندير.

۱۳ ای انسانلار! بیز سیزی بیر کیشی و بیر قادیندان پاراتدیق و بیر-بیرینیزله تانیش اولوب آنلاشمانیز اوچون سیزی ملتله و قبیله لره آیردیق. حقیقتاً، آلله یانیندا سیزین لاپ حورمتلی اولانیز آلله دان لاپ چوخ قورخانیزدير.

۱۴ بدوی عربلر دئدیله: «ایمان گتیردیک». دئی: «ایمان گتیرمه ییسیز»، فقط: «اسلامی قبول ائتدیک»، -دئیین! ایمان هله سیزین قیلبرینیزه داخل اولماپیدیر. اگر آلله ها و اونون پیغمبرینه اطاعت ائتمه نیز، آلله سیزین عمللرینیزدن بیر شئی اسکیلتمز. حقیقتاً، آلله چوخ باغیشلاپاندير، مهرباندير.

۱۵ اصل مؤمنلر، آلله ها و اونون پیغمبرینه ایمان گتیریب هنج شک-شبهه ائتمه ینلر و آلله یولوندا ماللاری و جانلاری ایله جهاد ائدنلردير. دوغروچولار دا الله بونلاردیرلار.

۱۶ دئی: «سیز دینینیزی آلله ها، تائیتدیریرسینیز؟ حالبوکی آلله گؤیلرده و یترده نه وارسا، هامیسینی بیلیر و آلله هر بیر شئی بیلندیر».

۱۷ اونلار اسلامی قبول ائتدیکلرینه گؤره سنه منت قویورلار، دئی: «اسلامی قبول ائتمه گینیزله منه منت قویمایین! خبر، اگر دوز دانیشانسینیزسا، [بیلین کی،] سیزی ایمانا هدایت ائتدیگینه گؤره اصلینده آلله سیزه منت قویودور».

۱۸ حقیقتاً، آلله گؤیلرین و یترین غیبینی بیلیر. آلله سیزین ائتدیکلرینیزی گؤره ندیر.

سُورَةُ الْحَجِّ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ق وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ ١٠ بَلْ عَجَّبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ فَقَالَ الْكَافِرُونَ
هَذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ ١١ إِذَا مَسَّنا وَكُنَّا تُرَاكِبًا ذَٰلِكَ رَجْعٌ بَعِيدٌ ١٢ قَدْ عَلِمْنَا
مَا تَقْصُرُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِيفٌ ١٣ بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ
لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَرِيجٍ ١٤ أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ
كَيْفَ بَنَيْنَا هَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهُا مِنْ فُرُوجٍ ١٥ وَالْأَرْضِ مَدَدْنَاهَا
وَالْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ١٦ تَبْصِرَةٌ
وَذِكْرٌ لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ ١٧ وَزَلَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبَارَكًا فَأَنْبَتْنَا
بِهِ جَبَابٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ ١٨ وَالخَلَّ بِاسِقَاتٍ لَهَا طَلْعٌ نَضِيدٌ ١٩
رِزْقًا لِلْعِبَادِ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا كَذَٰلِكَ الْخُرُوجُ ٢٠ كَذَّبَتْ
قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّسِّ وَثَمُودُ ٢١ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ
لُوطٍ ٢٢ وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ
وَعِيدُ ٢٣ أَفَعَيِينَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ بَلْ هُمْ فِي آيَاتِنَا مِنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ٢٤

قاف سوره سی [۵۰]

بو سوره قرآن - کریمین المینجی سوره سیدین،

مکه ده نازل اولموش و (۳۵) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهین آدی ایله

- ۱ (ق قَاف). آند اولسون شانلی قرآنا.
- ۲ بلی! اوز آرا لایندان خبردارلیق ورن [بیر پیغمبر] گلدیگینه تعجب ائتدیلر. کافرلر دلدیلر: «بو غریبه بیر ششیدیر».
- ۳ مگر بیز توز - تورپاق اولاندان سونرا [تزه دن دیریلجه ییکمی؟] بو، [عقلدن] اوزاق بیر قاییدیشدیر.
- ۴ حقیقتاً، بیز یترین اونلاردان نه یی اسکیلندیگینی بیلیریک. بیزیم یانیمیزدا هر ششی حفظ ائدن کتاب وار.
- ۵ لاکین اونلارا حق گلدیکده اونو یالان سایدیلار. ایندی اونلار دولاشیق بیر ایش ایچینده دیرلر.
- ۶ مگر اونلار باشلاری نین اوستونده کی گویه باخیب اونو نجه یاراتدیغیمیزی، نجه بزه دیگیمیزی و اورادا هئج بیر یاریق اولمادیغینی گورمه دیلمی؟
- ۷ و یتری دؤشه دیک و اورادا محکم داغلار سالدیق و اورادا هر جور گوزله ییتکیدن جفت گؤرتدیک.
- ۸ [بونلاری] دؤنوب تویه ائدن هر بیر بنده اوچون عبرت درس و اویود - نصیحت اولسون دئی [یاراتدیق].
- ۹ گؤیدن برکتلی سو نازل ائتدیک و اونونلا باغلار و بیچیلن تاخیل (غله) دنه لری ییتیشدیردیک.
- ۱۰ سالخیم - سالخیم چاغالالاری بیر - بیر نین اوستونه کومالانمیش بؤیوک خورما آغالاری دا [ییتیردیک] -
- ۱۱ کی، بنده لر اوچون روزی اولسون. هم ده اونونلا (او سو ایله) اؤلو تورباغی دیریلندیک. [قیردن دیریلیب] چیخماق دا بئله دیر.
- ۱۲ اونلاردان قاباق نوح قۇمو، رس اھالیسی و ثموددا تکذیب ائتدیلر. و عاد، فرعون و لوطون قارداشلاری.
- ۱۳ و ایکه خلقي و تبع قۇمو. [بونلارین] هامیسی پیغمبرلری یالانچی حساب ائتدیلر و منیم عذابیم حتمی (واجب) اولدو.
- ۱۵ مگر بیز ایلک یاراتمادا عاجز قالدیق می؟ خیر، اونلار تزدن یاراتماق باره سینده شک - شبهه ایچینده دیرلر.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ اقْرَبُ إِلَيْهِ
 مِنْ جَبَلٍ الْوَرِيدِ ﴿١٦﴾ اذِيتَلَقَى الْمَتْلَقَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ
 قَعِيدٌ ﴿١٧﴾ مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٨﴾ وَجَاءَتْ سَكْرَةُ
 الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ ﴿١٩﴾ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ذَلِكَ يَوْمُ
 الْوَعْدِ ﴿٢٠﴾ وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَها سَائِقٌ وَشَهِيدٌ ﴿٢١﴾ لَقَدْ كُنْتَ فِي
 غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ﴿٢٢﴾ وَقَالَ
 قَرِيبُهُ هَذَا مَا لَدَى عَتِيدٍ ﴿٢٣﴾ أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٢٤﴾
 مَتَّاعٍ لِلْغَيْرِ مُعْتَدٍ مُرِيدٍ ﴿٢٥﴾ الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ
 قَالَ قَرِيبُهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ﴿٢٦﴾ قَالَ قَرِيبُهُ رَبَّنَا مَا أَطْغَيْتُهُ
 وَلَكِنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿٢٧﴾ قَالَ لَا تَخْصِمُوهُمُ الدَّيِّ وَقَدْ قَدَّمْتُ
 إِلَيْكُمْ بِالْوَعْدِ ﴿٢٨﴾ مَا يَبْدُو لِقَوْلٍ لَدَى وَمَا أَنَا بِظَالِمٍ لِلْعَبِيدِ
 ﴿٢٩﴾ يَوْمَ نَقُولُ لِلْجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأَتْ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ ﴿٣٠﴾ وَأَزْلَفَتْ
 الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ﴿٣١﴾ هَذَا مَا تُوَعَّدُونَ لِكُلِّ آوَابٍ حَفِيطٍ ﴿٣٢﴾
 مِنْ خَشْيَةِ الرَّحْمَنِ بِالْغَيْبِ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُنِيبٍ ﴿٣٣﴾ ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ
 ذَلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ ﴿٣٤﴾ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ﴿٣٥﴾

- ۱۶ دوغرودان دا انسانی ییز یاراتمیشیق و نفسی نین اونا نه وسوسه اتدیگینی ده ییلیریک.
بیز اونا شاه داماریندان داها یاخینیق.
- ۱۷ چونکی اونون ساغیندا و سولوندا ایکی گوزتچی اونا نظارت اتمگه اوتورویدور.
- ۱۸ دئدیگی هنج بیر سوز اولماز کی، اونون یانیندا بیر گوزتچی حاضر دوروب یازماسین.
- ۱۹ اولوم هوشسوزلوغو، حق اولاراق گلر. بو، سنین قورخوب قاچدیغین شتیدیر.
- ۲۰ «صورا» پوفله نیلر («صور» چالینار)، بو وعده وئرلمیش [عذاب] گونودور.
- ۲۱ هر کس بیر سوروجو و شاهیدله گله چکدیر.
- ۲۲ [اونا دئییلر]: «سن بوندان غافل ایدین. داها بو گون پرندی گوزوندن گوتوردوک، بو گون سنین گوزون اپتيله شتیدیر».
- ۲۳ اونون یولداشی دئیر: «منیم یانیمدا حاضر اولان بودور».
- ۲۴ سیز ایکینیز بوتون عنادجیل کافرلری جهنمه آتین!
- ۲۵ [چونکی] خیره مانع اولوب، حدی آشان و شک ائلدنیر.
- ۲۶ بو، او کسدیر کی، آللهلا پاناشی آیری بیر تائری قبول ائتدی. بونو شدتلی عذابین ایچینه آتین!
- ۲۷ اونون یولداشی دئیر: «پروردگارا! اونو من آزدیرمادیم. او، اوزو اوزاق بیر ضلالت ایچینده ایدی».
- ۲۸ [آله بویورار]: «منیم حضورومدا چکیشمه یین! من سیزه قایاقجادان عذاب وعده می گوندیرمیشدیم».
- ۲۹ «منیم یانیمدا سوز ده ییشدیریلمز و من بنده لره ظلم ائدن دئییلیم».
- ۳۰ او گون جهنمه: «دولدنمو؟» دئییریک. جهنم ایسه: «پشه وارمی؟» —دیه [جواب وئرر].
- ۳۱ و جنت [بیزندیریلیب سرعتله] پرهیزکارلارا یاخین ائدیلر، او، ذاتاً اوزاق دئییلدیر.
- ۳۲ بو، سیزه وعده وئرلمیش اولان شتیدیر کی، هر بیر توبه ائدن و [آلههین امرینی] قورویان اوچوندور.
- ۳۳ بو او کسدیر کی، گیزلینده [ویا آلههی گورمه دیگی حالدا] رحماندان (آلهه‌دان) قورخار و حق دؤنن بیر قلب ایله گلر.
- ۳۴ اورا ساغلیق ایله (امن—آمانلیقلا) داخل اولون! بو، ابدیت گونودور.
- ۳۵ اونلار اوچون ایسته دیکلری هر شئی واردیر. درگاهیمیزدا اوندان داها آرتیفی دا واردیر.

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا
 فِي الْبِلَادِ هَلْ مِنْ مَحِيصٍ ﴿٢٦﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِمَنْ كَانَ لَهُ
 قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ﴿٢٧﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسْكَنَا مِنْ لُغُوبٍ ﴿٢٨﴾
 فَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ
 وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ﴿٢٩﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُودِ ﴿٣٠﴾ وَاسْتَمِعْ
 يَوْمَ يُنَادِي الْمُنَادِ مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٣١﴾ يَوْمَ سَمِعَوا الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَلِكَ
 يَوْمُ الْخُرُوجِ ﴿٣٢﴾ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِنَّا الْمَصِيرُ ﴿٣٣﴾ يَوْمَ تَشَقُّقُ
 الْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ذَلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ﴿٣٤﴾ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا
 يَقُولُونَ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكَرَ الْقُرْآنَ مِنْ تَخَافٍ وَعِيدٍ ﴿٣٥﴾

سُورَةُ الْأَعْرَافِ مَكِّيَّةٌ مِنْ ثَلَاثِينَ آيَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالذَّارِيَاتِ ذُرُوءًا ﴿١﴾ فَالْحَامِلَاتِ وِقْرًا ﴿٢﴾ فَالْجَارِيَاتِ يُسْرًا ﴿٣﴾
 فَالْمُقْسِمَاتِ أَمْرًا ﴿٤﴾ إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ ﴿٥﴾ وَإِنَّ الْآلِينَ لَوَاقِعٌ ﴿٦﴾

- ۳۶ بیز اونلاردان قاباق اوزلریندن داما گوجلر اولان نئچه-نئچه نسللری محو ائتدیک .
اونلار اولکه-اولکه گزیب : «بیر قاچاق پتری واردیر؟»-دیه آختاریردیلار .
- ۳۷ حقیقتاً، بوندا قلبی اولان و یا حاضر اولوب قولاق آسان کیمسه لره عبرت درسی واردیر .
- ۳۸ شیهه سیز کی، بیز گویلری، پتری و اونلارین آراسیندا اولانلاری آلتی گونده (مرحله ده) یاراتدیق و بیزه هتج بیر بورغونلوق توغونمادی .
- ۳۹ اونلارین سؤیله دیکلرینه صبر ائت! گون چیخماشیدان اوک و باتماشیدان قاباق اوز ریینه حمد ایله تسبیح ائت!
- ۴۰ گنجه نین بیر وقتی و سجده لرین آردیندان دا اونا تسبیح ائت!
- ۴۱ او گون جارچی یاغین بیر پتردن چاغیراجاق ، اونا قولاق وئر!
- ۴۲ او گون هر کس حق اولاراق او قورخونج سسی ائشیده چکدیر . او گون [قبیرلردن] چیخما گونودور .
- ۴۳ شیهه سیز کی، دیریلدن ده، اولدورن ده بیزیک . نهایت دؤنوش ده بیزه طرفدیر .
- ۴۴ او گون پتر یارلجاق [قبیرلردن] سرعتله [چیخاجاقلار] . بو توپلاتیش گونودور . [بو توپلاما] بیزیم اوچون آساندیر .
- ۴۵ بیز اونلارین ددیکلرینی یاغشی بیلیریک و سن اونلارا زور ائدن ذیلسن؛ بو اوزدن عذاب وعده مدن قورخان کیمسه لره سن قرآن ایله اویود-نصیحت وئر!

الذاریات سوره سی [۵۱]

بو سوره قرآن-کریمین ائلی بیرینجی سوره سیدیر،

مکه ده نازل اولموش و (۶۰) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

۱ آند اولسون سووروب-داغیدان [یتلره]!

۲ آغیر یوکلر [بولودلار]!

۳ آسانلیقلا اوزه ن [گمیلره]!

۴ و روزی بؤلن [ملکلره]، کی،

۵ سیزه وعده اولونان حقیقتدیر .

۶ و جزا [گونو] مطلق واقع اولاجاقدیر .

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْجُبِّ ۝ إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُخْتَلِفٍ ۝ ^٨ يُؤْفَكُ عَنْهُ
 مَنْ أُفِكَ ۝ ^٩ قُتِلَ الْخَرَّاصُونَ ۝ ^{١٠} الَّذِينَ هُمْ فِي غَمْرَةٍ سَاهُونَ ۝
 يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمُ الدِّينِ ۝ يَوْمَهُمْ عَلَى النَّارِ يَنْفَتُونَ ۝ ^{١١} ذُوقُوا
 فِتْنَتَكُمْ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ۝ ^{١٢} إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي
 جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ۝ ^{١٣} اخْذِينَ مَا آتَاهُمْ مِنْهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ
 مُجْسِنِينَ ۝ ^{١٤} كَانُوا قَلِيلًا مِنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجُمُونَ ۝ ^{١٥} وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ
 يَسْتَغْفِرُونَ ۝ ^{١٦} وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِلْيَسَائِلِ وَالْخُرُومِ ۝ ^{١٧} وَفِي
 الْأَرْضِ آيَاتٌ لِلْمُوقِنِينَ ۝ ^{١٨} وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ۝ ^{١٩} وَفِي
 السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ۝ ^{٢٠} قُورِبَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ
 مِثْلَ مَا أَنْتُمْ تَنْطِقُونَ ۝ ^{٢١} هَلْ آتَيْكَ حَدِيثٌ ضَلَفَ لَهُمُ الْمُكْرِمِينَ
 إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ ۝
^{٢٢} فَرَاغَ إِلَى أَهْلِهِ فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ ۝ ^{٢٣} فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا
 تَأْكُلُونَ ۝ ^{٢٤} فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَنْخَفُ وَبَشِّرْهُ بِبَلَاءٍ
 عَلَيْهِ ۝ ^{٢٥} فَأَقْبَلَ امْرَأَتَهُ فِي صَرَةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ
 عَقِيْمٌ ۝ ^{٢٦} قَالُوا كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ۝ ^{٢٧}

- ۷ جوربه جور [گۆزه ل] يوللاري اولان گۆيه آند اولسون كي،
- ۸ سيز "محمد" ين باره سينده [مختلف سۆزلر ايچينده سينيز.
- ۹ اوندان دؤنموش اولان شخص [جئتدن] دؤنديرلميش اولور.
- ۱۰ اولوم اولسون پالانچيلار!
- ۱۱ اونلار او كسلردير لر كي، جهالت فريتينا سيندا حيرانديرلار.
- ۱۲ «جزا گونونه وقت اولاجاقلير؟» - دئيه سندن سوروشورلار.
- ۱۳ او گون، اونلارين اوددا يانديريلاجاقلاري گوندور.
- ۱۴ [اونلارا دئييلر كي]: «سينين اوچون وعده وئريلن عذابى دادين! بو، كلمه سينه قارىخديغينيز [عذابدير].»
- ۱۵ حقيقتا، تقواليلار (پرهيزكارلار) باغلاردا و بولاق باشلاريندا اولاجاقلار.
- ۱۶ ريتري نين اونلارا وئردىگيني آلاجاقلار، چونكى اونلار بوندان اوگ پاخشيليقتا ائدندلر ايديلر.
- ۱۷ اونلار گنجه لر آز پاتيردیلار.
- ۱۸ سحرلر ايسه، آللهدان مغفرت دهله ييردیلر.
- ۱۹ و اونلارين ماللاريندا دهلنجي نين و يوخسولون دا حقى وار ايدى.
- ۲۰ يئر اوزونده يقين ائدندلر اوچون آيه لر واردير.
- ۲۱ و سينين اوزونوزده ده. هئچ گورمورسونوزمو؟
- ۲۲ سينين روزينيز و وعده اولوندوغونوز گۆيده دير.
- ۲۳ گۆيون و يشرين ريينه آند اولسون كي، حقيقتا، بر، سينين دانيشديغينيز كيمي حقيقتدير.
- ۲۴ [يا محمد!] سنه ابراهيمين حورمتلى قوناقلاري نين خبرى يتيشدهمى؟
- ۲۵ اونلار اونون پاتينا داخل اولوب سلام دئدیلر. [ابراهيم]: «سلام، سيز تانيمايدىمىز كيمسه لر سينيز»، - دئدى.
- ۲۶ او، هائله سى نين پاتينا يۇنه ليپ كۆك يير بوزوو گتيردى.
- ۲۷ اونو، اونلارا پاخينلاشدېرېپ دئدى: «يتمزى سينيز؟»
- ۲۸ سونرا اونلاردان قورخوپا دوشدو. اونلار دئدیلر: «قورخما!» و اونا چوخ يېلېكلى يير اوغلان اوشاغى نين مژده سيني وئردیلر.
- ۲۹ و آروادى چيغير - باغير لا اوزونه چير يارقا گليب دئدى: «من بير قوجا، قيسير آرواد اولراق [نچه دوغا ييلرم؟]»
- ۳۰ [ملككلر] دئدیلر: «سينين ريئن بئله دئيبيدير. او، حقيقتا، حكمت صاحبيدير، [هر شئى] يئلندير».

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿١﴾ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ
 مُّجْرِمِينَ ﴿٢﴾ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ طِينٍ ﴿٣﴾ مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ
 لِلْمُسْرِفِينَ ﴿٤﴾ فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥﴾ فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا
 غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٦﴾ وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ
 الْأَلِيمَ ﴿٧﴾ وَفِي مُوسَىٰ إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٨﴾
 فَتَوَلَّىٰ مُرْكِبُهُ وَقَالَ سَاحِرٌ أَوْ مُجْنُونٌ ﴿٩﴾ فَأَخَذْنَاهُ وَجُودَهُ
 فَنَبَذْنَاهُ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلَيَّمٌ ﴿١٠﴾ وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الْبَحْ
 الثَّقِيْمَ ﴿١١﴾ مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلْنَاهُ كَالرَّمِيمِ ﴿١٢﴾
 وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٣﴾ فَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ
 فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿١٤﴾ فَمَا اسْتَطَاعُوا مِنْ قِيَامٍ
 وَمَا كَانُوا مُنْصَرِفِينَ ﴿١٥﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿١٦﴾
 وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿١٧﴾ وَالْأَرْضَ فَشَنَاهَا
 فَنَفَعْنَا لَهَا ذُكُرَهَا ﴿١٨﴾ وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ
 تَذَكَّرُونَ ﴿١٩﴾ فَذَرُّوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٢٠﴾
 وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٢١﴾

- ۳۱ دئدی: «ای ملکلا! سیزین ایشینیز نه دیر؟»
 ۳۲ اونلار دئدیله: «بیز گناهکار بیر قومه گؤندریلمیشیک.»
 ۳۳ «کی، اونلارین باشینا پالچقدان داش (کسک) یاغدیراق.»
 ۳۴ [الله داشلار کی]: «اونلارا حدی آشانلار اوچون سینین ربی نین درگاهیندا خصوصی نشان قویولوبدور.»
 ۳۵ نهایت، اورادا اولان مؤمنلری چیخارتدیک.
 ۳۶ لاکین اورادا بیر ائودن ساواهی مسلمان تاپمادیق.
 ۳۷ و اورادا آفریلی عذابدان قورخانلار بیر عبرت قویدوق.
 ۳۸ موسائین حکایه سینده ده [عبرت واردیر]. او زمان کی، بیز اونو فرعونون یانینا آچیق-آیدین دلیلله گؤندرديک.
 ۳۹ سونرا او (فرعون) اؤز گوجونه گوه نه رک اوز چئویریب دئدی: «بو شخص یا شحر یازدیر و یا بیر دیوانه.»
 ۴۰ نهایت، بیز ده اونو قینانمالی بیر حالدا اؤزونو و اوردوسونو توتدوق و دئیه آتدیک.
 ۴۱ و عاد قومونون حکایه سینده [ده عبرت واردیر]. او زمان کی، بیز اونلارین اوستونه هر شئی [قورودوب] محو ائدن یئل گؤندرديک.
 ۴۲ اوستونه اسدیگی هنج بیر شئی [باقی] قویمادی، آنجاق اونو [سووروب] کوله چئویردی.
 ۴۳ و ثمود حکایه سینده ده عبرت واردیر. او زمان اونلار: «هله بیر مدّت یارینین!» - دئیلدی.
 ۴۴ نهایت اونلار اؤز ریکری نین امریندن بویون قاچیردیلار و اونلارین گؤزلری باخا-باخا ایلدیریم اونلاری ووردو.
 ۴۵ اونلار نه قالغا بیلدیلر و نه ده کومک اولونموش اولدولار.
 ۴۶ و نوح قۇمو دا اونلاردان قاباق [اللهجه هلاک اولدو]، چونکی اونلار فاسق بیر قوم ایلدیلر.
 ۴۷ گؤیو قدرته یاراتدیک و حقیقتاً، [هر لحظه بیز اونو] گئیشلندیره نیک.
 ۴۸ و پتری بیز دؤشه دیک، نه ده گؤزه ل دؤشه په نیک.
 ۴۹ و هر شیدن جوت (ایکی جور) یاراتیشیق. اولای ییلسین کی، عبرت آلاسیز.
 ۵۰ آلله طرف تله سین! من، حقیقتاً، اونون طرفیندن سیزه آچیق-آشکار خبردارلیق وئره نم.
 ۵۱ آلله پاناشی آیری بیر تاتری قبول ائتمه یین! من، حقیقتاً، اونون طرفیندن سیزه آچیق-آشکار خبردارلیق وئره نم.

كَذَلِكَ مَا أَتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا قَالُوا سِحْرٌ أَوْ
مَجْنُونٌ ﴿٥٦﴾ أَتَوَاصَوَاهُ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٥٧﴾ فَقَالَ عَنْهُمْ
فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٌ ﴿٥٨﴾ وَذَكَرْنَا لِلَّذِي تَضَعُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٩﴾
وَمَا خَلَقْتَ الْجَنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٦٠﴾ مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ
رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُوا ﴿٦١﴾ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو
الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴿٦٢﴾ فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا
يَسْتَفْجِلُونَ ﴿٦٣﴾ قَوْلٍ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٦٤﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالطُّورِ ﴿١﴾ وَكَابِ مُسْطُورٍ ﴿٢﴾ فِي رَقٍّ مَنْشُورٍ ﴿٣﴾ وَالْبَيْتِ الْمَقْمُورِ ﴿٤﴾
وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ ﴿٥﴾ وَالْجَحْرِ الْمَسْجُورِ ﴿٦﴾ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ﴿٧﴾ مَا لَهُ مِنْ
دَافِعٍ ﴿٨﴾ يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مُمْرُورًا ﴿٩﴾ وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ﴿١٠﴾ قَوْلٍ يَوْمَئِذٍ
لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ ﴿١٢﴾ يَوْمَ يُدْعَوْنَ إِلَى
نَارِ جَهَنَّمَ دَعَاً ﴿١٣﴾ هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٤﴾

- ۵۲ بئله لیکله اونلاردان قاباکیلارا دا هتج بیر پیغمبر کلمه میش کی، اونا مستحرباز و یا دیوانه دئمه میش اولسونلار.
- ۵۳ بیر-بیرینه یونو توصیه ائتدیلمی؟ خیر؛ اونلار [اَلْهٰا] عصیان اتمیش کیمسه لردیر.
- ۵۴ ایندی، اونلاردان اوز چئویر. سن [او باره ده] قینانمیش دئیلسن.
- ۵۵ سن نصیحت ائت! چونکی نصیحت مؤمنلره فایده وئرر.
- ۵۶ من جنلری و انسانلاری، آنجا من عبادت ائتمه لری اوچون یاراتدیم.
- ۵۷ من اونلاردان بیر روزی ایسته میرم. منه یتمک وئرمه لرینی ده ایسته میرم.
- ۵۸ شبیه سیز کی، اصل روزی وئرن ده، آغیر قوه صاحبی اولان دا اَلْهٰدیر.
- ۵۹ حقیقتا، ظلم ائدنلرین [اولکی] یولداشلاری نین پایلاری کیمی [عذابدان] بیر پایلاری وار دیر. داهای منی قاریخدیر ماسیتلار.
- ۶۰ وعده وئرلیدیکلری گوندن دولایی، وای اولسون کافرلرین حالینا!

طور سوره سی [۵۲]

بو سوره قرآن - کریمین اُللی ایکینجی سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۳۹) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللهین آدی ایله

- ۱ آند اولسون طور [داغینا]!
- ۲ و یازیلمیش کتابا!
- ۳ آچیلیمیش [و یازیلمیش] صحیفه ده،
- ۴ و آباد اولان ائوه (کعبه یا بیت المعموره په)!
- ۵ یوکسه دیلمیش تاواتا (قَه په)!
- ۶ و جوشغون (دولوب داشان) دریایا کی،
- ۷ سنین ربی نین عذابی مطلق واقع اولاجاقدیر.
- ۸ اونو دفع ائدن بیر کس اولماز.
- ۹ او گون گوی چالخالاناجاق.
- ۱۰ داغلار [داغیلیب یئل ایله] گزیب دولاناجاق.
- ۱۱ او گون وای اولسون تکذیب ائدنلرین حالینا!
- ۱۲ او کسلر کی، جومدوقلاری [بالان-باطل] ایچره اوینییب دورارلار.
- ۱۳ او گون اونلار جهنم اودونا طرف برک ایته نرلر.
- ۱۴ [اونلارا دئییلر:] «بو سیزین یالان حساب ائتدیگینیز اوددور»

أَفِضْ هَذَا أَمْ أَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَ ١٥ إِصْلَوْهَا فَاصْبِرُوا
أَوْ لَا تَصْبِرُوا سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ إِنَّمَا تُجْرُونَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ١٦
إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ ١٧ فَكِهِينَ بِمَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ
وَوَقِيَهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْحَرِمِ ١٨ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ١٩ مُتَكَبِّرِينَ عَلَى سُورٍ مَضْفُوفَةٍ وَزَوَّجَاهُمْ بُحُورِينَ
وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ
ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلَتْنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ
رَهِينٌ ٢٠ وَأَمْدَدْنَا هُمْ بِفَاكِهَةٍ وَلَحْمٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ ٢١
يَتَنَازَعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَا لَغْوٌ فِيهَا وَلَا تَأْسٌ ٢٢ وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ
غِلْمَانُهُمْ كَانُهُمْ لَوْ لَوْ مَكْنُونٌ ٢٣ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى
بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ٢٤ قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ
٢٥ فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقِنَا عَذَابَ السَّمُومِ ٢٦ إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ
نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ ٢٧ فَذَكِّرُوا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ
بِكَاهِنٍ وَلَا تَحْجُونَ ٢٨ أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَتَرَبَّصُ بِهِ رَبِّ
الْمَنُونِ ٢٩ قُلْ تَرْتَضُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُرْتَضِينَ ٣٠

- ۱۵ «بو، شتحدیرمی؟ یوخسا سیز [دوزگون] گورمورسونوز؟»
- ۱۶ «گیرین اورا. ایستر صبر ائده سینیز، ایستر سه صبر اتمیه سینیز، سیزین اوچون بیردیر، سیز آنجاق ائتدیگینیز عمللردن اؤترو جزالاندیریلاجاقسینیز».
- ۱۷ حقیقتاً، تقوالیلار چتئلر و نعمتلر ایچینده اولاجاقلار.
- ۱۸ اونلار ریلری نین اونلارا وئردیگی نعمتلردن خوشحال اولارلار و ریلری اونلاری جهنمین عذابیدان قورویاجاقدیر.
- ۱۹ [اونلارا دئییلر:] «ئتدیگینیز [یاخش] عمللرین مقابلینده نوش جانلیقلا یتیم و ایچین!»
- ۲۰ صف-صف دوزولموش تختلره سؤیکندیکلری حالدا بیز اونلاری ایری گؤز حؤریلرله اولندیره جه ییک.
- ۲۱ اؤزلری ایمان کتیریب اؤولادلاری دا ایماندا اونلارا تابع اولانلارین نسللرینی ده اؤزلرینه قوشاجاقیق. اونلارین عمللریندن هنج بیر شئی اسکیک اتمیه جه ییک. هر کس اؤز عملی نین گوروودور.
- ۲۲ اونلارا ایسته دیکلری مئیوه و ات آردیجیل اولاراق وئره جه ییک.
- ۲۳ اونلار اورادا بیر-بیریندن باده نی آلارلار کی، اونداه لاغلاغیلیق و نه گناها [یؤنلتمک] واردیر.
- ۲۴ اونلارین اطرافیندا اؤزلرینه مخصوص اولان [صدف ایچینده] گیزلنمیش اینجی (میرواری) کیمی اوغلانلار دولاناجاقلار.
- ۲۵ اونلار بیر-بیرلرینه اوز توتوب سوروشارلار.
- ۲۶ دئیرلر: «بیز بوندان اوک عائله میز ایچینده اولارکن قورخاردیق».
- ۲۷ «آله ییزه منت قویدو و بیزی ایلیگه ایشله یین اودون عذابیدان قورودو».
- ۲۸ «بیز قاباقجالاردان دا اونو چاغیراردیق (اونا عبادت ائدردیک). شبهه سیز کی، او کرم صاحبی دیر؛ مهرباندیر».
- ۲۹ ائله ایسه سن نصیحت وئرا سن ربی نین نعمتی سایه سینده نه کاهن سن، نه ده بیر دیوانه.
- ۳۰ یوخسا دئیرلر کی: «او بیر شاهردیر؛ [بیرده] اونون اؤلمه سینین [و یا اونا زمانه مصیبتی نین یتیشمه سینین] گؤزله بیریک»
- ۳۱ دئ: «گؤزله یین گورک. من ده سیزینله برابر گؤزله ینلردئم».

أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَخْلَامُهُمْ بِهَذَا أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿١٦﴾ أَمْ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُ
 بَلْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾ فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِثْلِهِ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ ﴿١٨﴾ أَمْ خُلِقُوا
 مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ ﴿١٩﴾ أَمْ خُلِقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضُ بَلْ لَا
 يُوقِنُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمُصِيطِرُونَ ﴿٢١﴾ أَمْ لَهُمْ
 سُلَّمٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِ فَلْيَأْتِ مُسْقِعُهُمْ بِلُطْفٍ مِثْلِهِ ﴿٢٢﴾ أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ
 وَلَكُمْ الْبَنُونَ ﴿٢٣﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ ﴿٢٤﴾ أَمْ
 عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٢٥﴾ أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ
 الْمَكِيدُونَ ﴿٢٦﴾ أَمْ لَهُمْ آلٌ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ
 ﴿٢٧﴾ وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَرْكُومٌ ﴿٢٨﴾
 فَذَرَهُمْ حَتَّى يَلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ ﴿٢٩﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِي
 عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٣٠﴾ وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ
 ذَلِكَ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾ وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا
 وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٣٢﴾ وَمِنْ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ ﴿٣٣﴾

سُورَةُ الطَّلَافِ

- ۳۲ یوخسا اونلارین عقللری بونو اونلارا امر ائدیر؟ خیر، اونلار آزعین (حدی آشان) بیر قومدورلر.
- ۳۳ یوخسا دئییرلر کی: «اونو اوزتدن اویدورویدور». خیر، اونلار ایمان کتیرمزلر.
- ۳۴ اگر دوغرو دئییرلرسه، اونون کیمی بیر کلام کتیرسینلر گوره ک!
- ۳۵ یوخسا اونلار هنج بیر یارادیجی اولمادان یاراتیلار و یا اوزلری یارادیجیدرلار.
- ۳۶ مگر گولری و پتری اونلار یارادییلار؟ خیر، اونلار تمام-کمال یقین اتمزلر.
- ۳۷ یوخسا سنین ریی نین خزینهلری اونلار دادر؟ و یا اونلار [گوجلری ایله دنیائی] قاپساییلار؟
- ۳۸ یوخسا اونلارین، اوستونه چیخیب [وحی] ائتیشدیکلری بیر نردیوانلاری واردیر؟ الله ایسه قوی اونلارین. ائتیشدی آچیق-آشکار بیر دلیل کتیرمین.
- ۳۹ یوخسا قیزلار آللهین، اوغلانلار ایسه سیزندیر؟
- ۴۰ یوخسا [یا محمد!] سن اونلاردان بیر موزد ایسته پیرسن کی، اونلار غرامتدن (جریمه دن) آهرینلار.
- ۴۱ یوخسا علم-غیب اونلارین یانیندادیر و اونلارمی یازیرلار؟
- ۴۲ یوخسا بیر حیلله قورماق ایسته ییرلر؟ آما اصلینده تله په دوشنلر کافرلرین اوزلریدیر.
- ۴۳ یوخسا اونلارین آللهدان غیری بیر تاتریلاری واردیر؟ آلله بونلارین اونا قوشدوقلاری شریکدرن پاک [و منزّه] دیر.
- ۴۴ و اگر گویون بیر پارچاسی نین قویوب دوشمه سینى گورسه لر، دینرلر: «بو بیر بولود توپلاسیدیر!»
- ۴۵ الله ایسه بایلیب دوشه جکلری گونه قوروشانا قدهر سن اونلاری بوراخ!
- ۴۶ اوگون حیلهلری اونلارین هنج بیر دردینه ده یمز و کومک اولونمازلار.
- ۴۷ شبهه سیز کی، ظلمکارلارا بوندان قابق آهری عذاب دا واردیر. لاکین اونلارین چوغو بیلیمیر.
- ۴۸ سن اوز ریی نین امرینه صبر انت! شبهه سیز کی، سن ییزیم گوزوموز (حمایه میز) آلتینداسان. [پتریندن، یوخودان و یا نامازا] دوراندا ریینه حمد ایله تسبیح انت!
- ۴۹ و گنجه نین بیر قسمینی و اولدوزلار باتاندا اونا تسبیح انت!

نجم سوره سی [۵۳]

بو سوره قرآن - کریمین اُللی اوچونجو سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۶۲) آیه دیر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّحْلِ إِذَا هَوَىٰ ۝١ مَاضِلٌ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ۝٢ وَمَا يَنْطُوقُ عَنِ
الْهَوَىٰ ۝٣ إِنَّهُ هُوَ الْوَاحِيُّ يُوحِي ۝٤ عَلَيْهِ شَدِيدُ الْقُوَىٰ ۝٥ ذُو مِرَّةٍ
فَاسْتَوَىٰ ۝٦ وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ ۝٧ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ۝٨ فَكَانَ
قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۝٩ فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ ۝١٠ مَا كَذَبَ
الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ ۝١١ أَفَتَمَارُونَهُ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ۝١٢ وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً
أُخْرَىٰ ۝١٣ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ ۝١٤ عِنْدَ حَاجَةِ الْمَأْوَىٰ ۝١٥ إِذْ يَغْشَى
السِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ ۝١٦ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ ۝١٧ لَقَدْ رَأَىٰ مِنْ
آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَىٰ ۝١٨ أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ ۝١٩ وَمَنْوَةَ
الْقَالِثَةَ الْأُخْرَىٰ ۝٢٠ أَلَكُمُ الذَّكْرُ وَلَهُ الْأُنْثَىٰ ۝٢١ تِلْكَ إِذَا
قَسَمَةٌ خَيْرَىٰ ۝٢٢ إِنَّ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءُ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا
أَنْزَلَ اللَّهُ بِهِمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى
الْأَنْفُسُ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمْ الْهُدَىٰ ۝٢٣ أَمْرِ الْإِنْسَانِ مَا تَمْتَنَىٰ
۝٢٤ فَلِلَّهِ الْآخِرَةُ وَالْأُولَىٰ ۝٢٥ وَكَمِ مِنْ مَلَائِكَةٍ فِي السَّمَوَاتِ لَا تُغْنِي
شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مَنْ بَعْدَ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَىٰ ۝٢٦

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ آخان[و یا گویه چیخان] اولدوزا آند اولسون!
- ۲ سیزین صاحبینیز(یولداشینیز) نه آزیدیدر و نه آزغین دوشوبدور.
- ۳ او هوا—هوس اوزوندن دانیشمیر.
- ۴ بو آتجاج ائندیریمیش وحی دیر.
- ۵ اونو چوخ قوتلی اولان [ملک] اؤیرتدی.
- ۶ قوت صاحبی دیر [او، اصیل خلقتی ایله پیغمبره] گوروندو.
- ۷ و او لاپ اوجا افقده ایدی.
- ۸ سونرا یاخینا گلدی و آشاخی ائتدی.
- ۹ ایکی پای قدهری یا اوندان داهای یاخین اولدو.
- ۱۰ سونرا اوز بنده سینه وحی ائده جیگینی وحی ائتدی.
- ۱۱ اورک گوردویونو پالان بیلمه دی.
- ۱۲ سیز اونونلا، گوردویو شتی باره سینده مباحثه ائدیر سینیزمی؟
- ۱۳ شبهه سیز کی، آیری بیر دفعه ده اونو گوروبدور.
- ۱۴ سدره المتنهین یانیندا—
- ۱۵ کی، جنت الماوی دا اونون یانیندادیر.
- ۱۶ او زمان کی، سدره آغاجینی یورون بوروموشدو.
- ۱۷ گوزو نه پایتندی و نه ده بؤیودو.
- ۱۸ شبهه سیز کی، سنین ریی نین بؤیوک آیه لریندن [بیر قسمینی] گوردو.
- ۱۹ سیز لات و عزانی گوردونوزمو؟
- ۲۰ و او بیرری او چونجو مناتی؟
- ۲۱ مگر اوغلانلار سیزین اوچوندور و قیزلار اونون اوچون؟
- ۲۲ الله ایسه بو عدالتیز بولگودور.
- ۲۳ بونلار (بو بوتلر) سیزین و آتالاری نیزین آدلاندریققلاری آدلاردان غیری هئج بیر شتی دئییللمر. آله اونلارا دایر هئج بیر دلیل گوندرمه ییبیدیر. اونلار آتجاج ظنه و نفسلری نین ایستکلرینه اویورلار. حالبوکی، اونلارین رییندن اونلارا، حقیقتاً، بول گؤسترن گلیدیدر.
- ۲۴ یوخسا انسان آرزو ائتدیگی هر شئی چاتا ییلرمی؟
- ۲۵ آخرت ده، دنیا دا آلهلها هالددیر.
- ۲۶ گؤیلرده تشچه—تشچه ملککلر واردیر کی، اونلارین شفاعتی هئج درده ده ییمز، آتجاج اَللّٰهین اوز ایسته دیگی و راضی اولدوغو کیسه په اذن وئردیکدن سونرا.

اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْآخِرَةِ لَيَسْمَعُوْنَ الْمَلٰٓئِكَةَ تَسْمِيَةَ الْاُنْثٰى
 ﴿٢٧﴾ وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ اِنْ يَتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنَّ الظَّنَّ لَا يَكُنٰى مِنْ
 الْحَقِّ شَيْئًا ﴿٢٨﴾ فَاَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلٰى عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ اِلَّا
 الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿٢٩﴾ ذٰلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ
 بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيْلِهِ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدٰى ﴿٣٠﴾ وَلِلّٰهِ
 مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ يَحْزِى الَّذِيْنَ اَسَاوٰ بِمَا
 عَمِلُوْا وَيَحْزِى الَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا بِالْحُسْنٰى ﴿٣١﴾ الَّذِيْنَ يَحْتَنِبُوْنَ
 كِبٰرَ الْاِثْمِ وَالْفَوَاحِشِ اِلَّا اللَّمَمَ اِنَّ رَبَّكَ وَّاسِعُ الْمَغْفِرَةِ
 هُوَ اَعْلَمُ بِكُمْ اِذَا اَنْشَاكُمْ مِنَ الْاَرْضِ وَاِذَا اَنْتُمْ اَجْتَهَ فِى بُطُوْنِ
 اُمْهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكَّوْا اَنْفُسَكُمْ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ اَتَقٰى ﴿٣٢﴾ اَفَرَاَيْتَ
 الَّذِى تَوَلٰى ﴿٣٣﴾ وَاَعْطٰى قَلِيْلًا وَاَكْثٰى ﴿٣٤﴾ اَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ هُوَ الَّذِى
 اَمَرَ نَبِيَّآدِمًا فِى صُحُفٍ مُّوسٰى ﴿٣٥﴾ وَاِبْرٰهِيْمَ الَّذِى وُقِفَ ﴿٣٦﴾ اِلَّا
 تَزْرُ وَاِزْرَةً وَّزَرَ اٰخَرٰى ﴿٣٧﴾ وَاَنْ لِّشَرِّ الْاِنْسٰنِ اِلَّا مَاسَعٰى ﴿٣٨﴾ وَاَنْ
 سَعِيْهِ سَوْفَ يُرٰى ﴿٣٩﴾ ثُمَّ يُجْزٰىهُ الْجُزْءُ الْاَوْفٰى ﴿٤٠﴾ وَاَنْ اِلٰى رَبِّكَ
 الْمُنْتَهٰى ﴿٤١﴾ وَاَنْهُ هُوَ اَضْحَكَ وَابْكٰى ﴿٤٢﴾ وَاَنْهُ هُوَ اَمَاتٌ وَّاَحْيٰى ﴿٤٣﴾

- ۲۷ حقیقتاً، آخرته ایمان گتیرمه یئلر ملکلی آرواد آدلاری ایله آدلاندیرلار.
- ۲۸ حالبوکی، اونلارین بو باره ده هنج بیر علملری یوخدور. اونلار آنجاق ظنّه اویورلار. ظنّ ایسه حقیقته [چاتماغا] بیر فایداسی اولماز.
- ۲۹ [یا محمد!] بیزیم ذکریمیزدن اوز دؤندریب دنیا حیاتیندان غیری بیر شئی ایستمه یین کیسه دن اوز چئویر!
- ۳۰ اونلارین علمی سوئه لری بودور. شبهه سیزکی، سنین ریین اوز یولوندان آزان کیسه یه ده یاخشيجا بلدیر و دوغرو یولا چاتان کیسه نی ده یاخشيجا تانییر.
- ۳۱ گؤیلرده و یترده اولان هر بیر شئی آلکها عایدیر کی، پس ایش گؤرنلری عمللری ایله جزالاندیرسین و یاخشئی ایشلر گؤرنلره ده داها گؤزه ل اجر وئرسین.
- ۳۲ اونلار، او کسلر دیرلر کی، کیچیک گناهلار مسئئنا اولماقلا بؤیوک گناهلاردان و رذیل ایشلردن چکینرلر. شبهه سیزکی، سنین ریینین باغیشلاماسی چوخ گئتیشدیر. سیزی تورپاقدان یارادان دا، آنالارینیزین بطئینه جنین اولدوغونوز حالدا دا او سیزی یاخشيجا تانییردی. دئمک، اؤزونوزو تمیز گؤسترمه یه چالیشمایین! او پرهیزکار شخصی داها یاخشئی تانییر.
- ۳۳ [حقدن] اوز دؤندرنی گؤردونمو؟
- ۳۴ آزاچق وئردی، خسیس لیک اتدی.
- ۳۵ مگر علم-غیب اونون یاتیندادیر و او گؤرور؟
- ۳۶ یوخسا موسائین صحیفه لرینده اونلار اونا خبر وئریلمه دی؟
- ۳۷ و چوخ وفالی اولان ابراهیمین [صحیفه لرینده] کی،
- ۳۸ هنج بیر داشییان (گناهکار) آیرسی نین گناهینی داشیماز.
- ۳۹ و انسانا اؤز چالیشدیغیندان غیری بیر شئی یوخدور.
- ۴۰ و چالیشماسی نین [نتیجه سی] تنزلیکله گؤرونه چکدیر.
- ۴۱ سونرا دا عملی نین جزاسی تمام-کمال وئریله چکدیر.
- ۴۲ و نهایت، سون گئدیش سنین ریینه طرفدیر.
- ۴۳ گولدورن و آغلادان حقیقتاً، اودور.
- ۴۴ و حقیقتاً، اؤلدورن ده، دیریلدن ده اودور.

وَأَنَّهُ خَلَقَ الرِّجَالَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى ۖ مِّنْ نَّفْثَةٍ إِذَا تُمْنَى ۖ
 وَأَن عَلَيْهِ النِّسَاءَ الْآخِرَى ۖ وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَى وَأَقْنَى ۖ وَأَنَّهُ هُوَ
 رَبُّ الشَّعْرِى ۖ وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَى ۖ وَثَمُودًا فَمَا أَبْقَى ۖ
 وَقَدْ نُوِّجَ مِنْ قَبْلُ أَنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْغَى ۖ وَالْمَوْتُفِكَه
 أَهْوَى ۖ فَغَشَّيَاهَا مَا غَشَّى ۖ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكَ تَتَمَارَى ۖ هَذَا
 نَذِيرٌ مِنَ النَّذْرِ الْأُولَى ۖ أَزِفَتِ الْأَرْفَةُ ۖ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ
 اللَّهِ كَاشِفَةٌ ۖ أَفَمِنْ هَذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ۖ وَتَضَحَّوْنَ
 وَلَا تَبْكُونَ ۖ وَأَنْتُمْ سَامِدُونَ ۖ فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا ۖ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 اقْرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ۖ وَإِنْ يَرَوْا آيَةً يُعْرَضُوا وَيَقُولُوا
 سِحْرٌ مُسْتَعْتَرٍ ۖ وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ وَكُلُّ أَمْرٍ مُسْتَقَرٌّ ۖ
 وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْأَنْبَاءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ ۖ حِكْمَةٌ بَالِغَةٌ فَمَا
 تُغْنِ النَّذَرَ ۖ فَمَوْلَاهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَى شَيْءٍ نُّكْرٍ ۖ

- ۲۵ و هر بیر جفتی، اثرکک و دیشی بارادان دا اودور.
 ۲۶ [بیر دامچی] نطفه دن تۆکۆلدیور زمان.
 ۲۷ او بیرری عالمی پاراتماق دا اونا هایدیدیر.
 ۲۸ سیزی وارلی ائدن و سیزه سرماییه ورن ده اودور.
 ۲۹ شعر (زهره) اولدوزونون دا ریی اودور.
 ۵۰ اولکی عاد قۇمونو هلاک ائدن اودور.
 ۵۱ و نمودو دا. هئج کسی قومادی قالسین.
 ۵۲ و اونلاردان قاباق نوح قۇمونو [دا او محو ائتدی]. چونکی اونلار داهای ظلمکار و داهای عاصی ایدیلر.
 ۵۳ آلت-اوست اولان اولکه لری (لوط اولکه سینى) ده پتره باتیران اودور.
 ۵۴ و سونرا او شهرلری اورتئلر (هذابلار) اورتدو.
 ۵۵ پس ایندی ریی نین نعمتلری نین هانکسیندا شبهه ائدیرسن؟
 ۵۶ بو [پیغمبر ده] اولکی خبردارلیق ورنلر کیسی بیر خبردارلیق ورنیدیر.
 ۵۷ یاخینلاشان [قیامت] یاخینلاشدی.
 ۵۸ آلهلهدان غیرى اونو هئج کس آشکار ائله بیلمز.
 ۵۹ سیز بو کلانلارن تمجیله نیر سیزمی؟
 ۶۰ و گولورسونوز. هئج آغلامیر سیزمی؟
 ۶۱ و سیز غفلتده سینیز.
 ۶۲ آلهلها مسجده ائدین و اونا عبادت ائدین!

قمر سوره سی [۵۴]

بو سوره قرآن - کریمین ائلی دوردونجو سوره سیدیر،
 مکه ده نازل اولموش و (۵۵) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- (۱) قیامت یاخینلاشدی، آی پارچالاندى. (۲) اگر [مشرکلر] بیر معجزه گۆرسه لر اوز چشویپ دئیرلر: «بو، [اوزون مدتدن برى] دوام ائدن مشحدیر». (۳) و تکذیب ائتدیلر و اوز هوا-هوسلرینه اویدولار. حالبو کی هر بیر ایش اوز یشرینده قرار توتاندیر.
 (۴) شبهه سیز کی، اونلار اوچون چکیندیرن نتیجه-نتیجه خبرلر گلیدیر. (۵) [بو] اولدوقجا بؤیوک حکمتدیر. لاکین [اینانماپانلار] خبردارلیق و نرمک فایدا و نرمز.
 (۶) داهای اونلاردان اوز دؤندرا جارچی نین اونلاری اولدوقجا قورخونج بیر شیشه چاغیراجاغی گونو [گۆزله]!

خُشَعًا أَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُنْتَشِرٌ ٧
مُطِيعِينَ إِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكَافِرُونَ هَذَا يَوْمُ عَسِيرٍ ٨ كَذَبَتْ
قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا لَوِاجِحُونَ وَأَزْدُ جِرٍّ ٩
فَدَعَا رَبِّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرْ ١٠ فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ
مُنْهَمِرٍ ١١ وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ
١٢ وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ أَلْوَاحٍ وَدُسُرٍ ١٣ تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَاءَ
لِمَن كَانَ كُفِرَ ١٤ وَلَقَدْ تَرَكْنَا هَآئِلًا لِّذِكْرِ فَهْلٍ مِّنْ مُّذَكِّرٍ ١٥
فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرِي ١٦ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكِّرٍ
١٧ كَذَبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرِي ١٨ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا
ضَرْصًا فِي يَوْمٍ نَّخْسٍ مُّسْتَمِرٍّ ١٩ تَنَزَّعُ النَّاسُ كَأَنَّهُمْ عِجَازٌ نَّخْلٍ مُّنْقَعِرٍ ٢٠
فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرِي ٢١ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكِّرٍ
٢٢ كَذَبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ ٢٣ فَقَالُوا أَبَشْرًا مِّنَّا وَاحِدًا نَبِيعُهُ إِنَّا إِذَا
لَفِيَ ضَلَالٍ وَسُعِيرٍ ٢٤ أَلْتَقَى الذِّكْرُ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ
أَشِرٌّ ٢٥ سَيَعْلَمُونَ غَدًا مَّنَ الْكَذَّابُ الْأَشِرُّ ٢٦ إِنَّا
مُرْسِلُوا النَّاقَةَ فِتْنَةً لَهُمْ فَارْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ ٢٧

- ۷ گوزلرینی ذلیلانہ آشاغی دیکیب مپہ لنمیش چه بیر تکه کیمی قیرلردن چیخاجاقلار .
- ۸ کافرلر جارچیا طرف تلسه رک : «بو نه چتین بیر گوندور» — دئیرلر .
- ۹ اونلاردان قاباق نوح قۇمو [ده] تکلذب انتدیلر و بیزیم بنده میزی یالانچی حساب انتدیلر و دندیلر : «بو دیوانه دیر» و [چوخلو] شکنجه لر چکدی .
- ۱۰ نهایت ریئی چاغیریب دلدی : «من مغلوب اولدوم؛ منیم دادیما چات!»
- ۱۱ بیز ده گۇبون قاییلارینی آردی کسيلمز، گور تۇکولن بیر سو ایله آچدیق .
- ۱۲ و یتردن بولاقلار قاپناتدیق . نهایت [گۆی و یثر] سولاری [ازلدن] معین اندیلیمیش بیر ایش اوچون بیر — بیرینه قووشدو .
- ۱۳ و اونو [نوحو] تخته دن دوزلمیش و مسمارلنمیش [کمییه] میندیردیک .
- ۱۴ [گمی] ییزیم گوزوموزون آلتیندا آخیب گئدیردی . بو دانیلیمیش بیر کیمسه (نوح) اوچون بیر اجر ایدی .
- ۱۵ شبهه سیز کی، بیز اونو عبرت اوچون ساغلا دیق . آما هنج عبرت آلان وارمی؟
- ۱۶ منیم عذابیم و قورخوماغیم نجه ایدی؟
- ۱۷ شبهه سیز کی، بیز قرآنی عبرت آلماق اوچون آسان اتیمیشک . ایندی بیر عبرت آلان وارمی؟
- ۱۸ عاد [قۇمو] تکلذب انتدیلر . منیم عذابیم و قورخوماغیم نجه ایدی؟
- ۱۹ بیز نحسلیگی (شوملوغو) اوزادیلیمیش بیر گونده اونلارین اوستونه چوخ سویوق، تند یئل اسدیردیک .
- ۲۰ او، آدمالاری کؤکوندن قویموش خورما کؤتوکلری کیمی قویاریب آتیردی .
- ۲۱ منیم عذابیم و قورخوماغیم نجه ایدی؟
- ۲۲ شبهه سیز کی، بیز قرآنی عبرت آلماق اوچون آسان اتیمیشک، ایندی بیر عبرت آلان وارمی؟
- ۲۳ ثمود قۇمو خبردارلیق و ترنلری تکلذب انتدیلر .
- ۲۴ و دلدیلر : «اؤزوموزدن اولان تک بیر انسانا اویاجاغیقمی؟ بیز اوندا آزمیش و دلیلیک اتیمیش اولاریق .
- ۲۵ مگر بیزیم ایچیمیزدن تکجه اونامی وحی نازل اولوبدور؟ خیر، او چوخ یالانچی، شر — شور دور» .
- ۲۶ تزلیکله صاباحلاری، کیمین یالانچی شر — شور اولدوغونو مطلق ییله چکلر .
- ۲۷ [یا صالح!] بیز اونلاری امتحانا چکمک اوچون بیر ناقه (دیشی دوه) گؤندره جه ییک .
اونلارا گؤز اول و صبر ات!

وَنَبِّهَهُمْ أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلُّ شَرِبٍ مُحْتَضَرٌ ﴿١٨﴾ فَنَادَوْا
صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَى فَعَقَرَ ﴿١٩﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ
﴿٢٠﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيمٍ مُّخْتَضِرٍ
﴿٢١﴾ وَلَقَدْ يَسْرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكِّرٍ ﴿٢٢﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنَّذْرِ
﴿٢٣﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ إِنجَاهُمْ بِسَحْرِ نِعْمَةٍ مِنْ
عِنْدِنَا كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ ﴿٢٤﴾ وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا
بِالنَّذْرِ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ رَاودُوهُ عَنْ ضَيْفِهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابِي
وَنُذُرِ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌّ ﴿٢٧﴾ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ
﴿٢٨﴾ وَلَقَدْ يَسْرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكِّرٍ ﴿٢٩﴾ وَلَقَدْ جَاءَ آلُ فِرْعَوْنَ
النَّذْرُ ﴿٣٠﴾ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَآخَذْنَاهُمْ أَخَذَ عَزِيزٌ مُّقْتَدِرٌ ﴿٣١﴾
أَكْفَارُكُمْ خَيْرٌ مِنْ أُولَئِكَ أَمْ لَكُمْ بَرَاءَةٌ فِي الرَّبِّ ﴿٣٢﴾ أَمْ
يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنتَصِرُونَ ﴿٣٣﴾ سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ ﴿٣٤﴾
بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَذْهَى وَأَمَرٌ ﴿٣٥﴾ إِنْ الْحَجْرَيْنِ
فِي ضَلَالٍ وَسُعِيرٍ ﴿٣٦﴾ يَوْمَ يُنْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَى وُجُوهِهِمْ
ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ﴿٣٧﴾ إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿٣٨﴾

(۲۸) و اونلارلا سویون آرالاریندا پایلاشدیریلما سینی خبر وئرا هر کس اوز نوبه سینه دورسون (هر کس آنجاق اوز نوبه سینده حاضر اولمالیدیر). (۲۹) نهایت، اوز یولداشلارین چاغیردیلا و او، قیلینجی چکیب دوه نی پشله دی. (۳۰) منیم عذابیم و قورخوتماغیم نشفه ایدی؟ (۳۱) ییز اوستلرینه الله بیر قورخونج سس گوندردیک کی، هامیسی دوغر اتمیش قورو اوتا (هشمه) دؤندولر. (۳۲) شبهه سیزکی، ییز قرآنی عبرت آلماق اوچون آسان اتمیشیک. ایندی بیر عبرت آلان وارمی؟ (۳۳) لوط قومو [دا] خبردارلیق وئرلری تکلذب ائتدیلر. (۳۴) ییز ده اونلارین اوستونه داش یاغدیران یئل گوندردیک، آنجاق لوطون عائله سینی سحر چاغی خلاص ائتدیک. (۳۵) [و بو] ییزیم طرفیمزدن بیر رحمت ایدی. ییز شکر ائدن کیمسه نی بئله مکافاتلاندیراریق. (۳۶) و [لوط] اونلاری ییزیم عذابیمزدن قورخوتدو. اونلار ایسه بو خبردارلیقلارا شبهه ائتدیلر. (۳۷) و اوز قوناقلارینی اونلارلا تسلیم اتمگی ایسته دیلر. ییز ده اونلارین گؤزلری نین ایشینی آلدیق و [دندیک]: «ایندی عذابیمین و خبردارلیغیمین [نتیجه سینی] دادین!» (۳۸) شبهه سیز کی، اثرکن سحر چاغی اونلاری آردی کسلیمز بیر عذاب پاخالادی. (۳۹) «ایندی عذابیمین و خبردارلیغیمین [نتیجه سینی] دادین!» — [دندیک]. (۴۰) شبهه سیز کی، قرآنی عبرت آلماق اوچون آسان اتمیشیک؛ ایندی بیر عبرت آلان وارمی؟ (۴۱) شبهه سیز کی، ییزیم خبردارلیق وئرلریمیز فرعون اهلینه طرف ده گلدی. (۴۲) [لاکین اونلار] ییزیم آیه لریمیزین هامیسی تکلذب ائتدیلر. نهایت، ییز اونلاری دالما غالب و گوجلر بیر [حؤکمدارین] پاخالاماسی کیمی پاخالادیق. (۴۳) [ای قریش مشرکلی!] سیزین کافرلرینیز، بو [سایلیقلاریمیزدان] نه یی یاخشیدیر؟ یوخسا کتابلاردا سیزین اوچون برات (آسان کاهیلدی) واردیر. (۴۴) یوخسا دئییرلر: «ییز بیر-بیریمیزه کؤمک اولوب [مغلوب اولماپان] بیر دسته ییک؟» (۴۵) تزلیکله بو دسته مغلوب اولار و آرخا چئویریب قاچار. (۴۶) خیر، اونلارین [اصل] وعده گاهی قیامتدیر، قیامت [عذاب] ایسه دها قورخونج و دها آجی دهر. (۴۷) شبهه سیز کی، گناهکارلار آزرغینلیق و دلیلک ایچینده دهرلر. (۴۸) ارگون، اوزلری اوسته جهنمه طرف سوروتله نیب [اونلار] «جهنمین توخونماسینی دادین!» [دئییلر]. (۴۹) ییز، حقیقتاً، هر شئی معین اولجوده یاراتمیشیق.

وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ۝ وَلَقَدْ أَمَدْنَا
أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ۝ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي
الزُّبُرِ ۝ وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌ ۝ إِنَّ الْمُتَّقِينَ
فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ ۝ فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مُقَدَّرٍ ۝

سُورَةُ الزُّحُرِ مَكِّيَّةٌ وَتَمَامُهَا سَبْعُونَ آيَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّحْمَنُ ۝ عَلَّمَ الْقُرْآنَ ۝ خَلَقَ الْإِنْسَانَ ۝ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ۝
الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ۝ وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ۝
وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ۝ أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ۝
وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ۝ وَالْأَرْضَ
وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ۝ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ ۝
وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمُ تُكَذِّبَانِ ۝
خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ۝ وَخَلَقَ
الْجَانَّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمُ تُكَذِّبَانِ ۝

- ۵۰ ییزیم امریمیز بیر گؤز قیریمی کیمی بیر [آن] دیر .
 ۵۱ ییز سیزین کیمیلری [چوخ] هلاک اتمیشیک، ایندی بیر عبرت آلان وارمی؟
 ۵۲ ائتدیکلری هر شی کتابلاردا [یازیلیمیش] دیر .
 ۵۳ هر بیر کچییک و بؤیوک [گناه] سطر به سطر یازیلیدیر .
 ۵۴ حقیقتاً، تفرالیلار باغلاردا و آرخلار [باشلاریندا]،
 ۵۵ دوغرولوق مجلسینده قادر حؤکمدارین حضوروندا اولاجاقلار .

الرَّحْمَن سوره سی [۵۵]

بو سوره قرآن - کریمین اللی بئشینجی سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۷۸) آیه دیر

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ رحمان [اَلله]
 ۲ اؤیرتدی قرآنی .
 ۳ یاراتدی انسانی .
 ۴ اونا نطق ده اؤیرتدی .
 ۵ گونش و آی [معین] بیر اولچو ایله [حرکت ائدیرلر] .
 ۶ بیتکیلر ده، آغاچلار دا سجده ائدیرلر .
 ۷ گؤیو اوجالندی و اولچو قویدو .
 ۸ اونا گؤره کی، اولچوده حدی آشماپاسینیز .
 ۹ تره زینی دوز توتون و چکینی اسکیتمه یین!
 ۱۰ و یشری جانلی لار اوچون قرار وئردی .
 ۱۱ اورادا، مٹیوه لر، سالخیملی خورمالار؛
 ۱۲ یاریاقلی دنه لر و گؤزه ل ایلی اوتلار وار .
 ۱۳ بس ایندی رییینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز؟
 ۱۴ [اَلله] انسانی ساخسی کیمی قوروموش پالچقدان یاراتدی .
 ۱۵ و جتی ده توستوسوز اوددان [و یا اودون بیر قیغیلجیمیندان] یاراتدی
 ۱۶ بس ایندی رییینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز؟

رَبِّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبِّ الْمَغْرِبَيْنِ ﴿١٧﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٨﴾
 مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ﴿٢٠﴾
 فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢١﴾ يُخْرِجُ مِنْهُمَا الْقُلُوبَ وَالرِّجَافَ ﴿٢٢﴾
 فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٣﴾ لَوْلَا الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ لَالِغَةٌ ﴿٢٤﴾
 فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٥﴾ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾ وَيَبْقَى وَجْهٌ ﴿٢٧﴾
 رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٢٨﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٩﴾
 يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ﴿٣٠﴾
 فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣١﴾ سَنَفَعُ لَكُمْ آيَةَ الْفُلَاتِ ﴿٣٢﴾
 فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٣﴾ يَامَعْشَرَ الْإِنسِ وَالْأَنْسِ إِنْ اسْتَطَعْتُمْ ﴿٣٤﴾
 أَنْ تَنْفِذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفِذُوا أَنْفِذُوا بِالْإِسْلَامِ ﴿٣٥﴾
 فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٦﴾ يُرْسِلُ عَلَيْكُمْ شَوَاطِدَ مِنْ ﴿٣٧﴾
 نَارٍ وَنُحَاسٍ فَلَا تَنْصِرَانِ ﴿٣٨﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٩﴾
 فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ ﴿٤٠﴾
 فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤١﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ عَنْ ﴿٤٢﴾
 ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌ ﴿٤٣﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٤﴾

- ۱۷ ایکی مشرقین و ایکی مغربین ریی .
- ۱۸ بس ایندی ریینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز ؟
- ۱۹ ایکی دریانی بیر - بیرینه قووشمالاری اوچون یوللانیدردی .
- ۲۰ فقط آرالاریندا مانعه (برزخ) واردیر کی ، بیر - بیرینه قاتیشمالار .
- ۲۱ بس ایندی ریینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز ؟
- ۲۲ او ایکی دریادان اینجی و مرجان چیخار .
- ۲۳ بس ایندی ریینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز ؟
- ۲۴ دریادا داغلار کیمی اوزن گمیلر ده اونوندور .
- ۲۵ بس ایندی ریینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز ؟
- ۲۶ [پئر اوزونده] اولان هر کس فانی دیر .
- ۲۷ آنجاق عظمت و کرم صاحبی اولان ریی نین ذاتی باقیدیر .
- ۲۸ بس ایندی ریینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز ؟
- ۲۹ گوللرده و پشرده اولان هر کس [اوز احتیاجینی] اوندان ایستر . او هر گون [کاپاتلدا] تصرّف اتمکده دیر .
- ۳۰ بس ایندی ریینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز ؟
- ۳۱ ای ایکی آخیر یوکلو (انس و جن) ! یاخین گله جکده سیزین [حسابینیز] !
- باشلا یا جافیق .
- ۳۲ بس ایندی ریینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز ؟
- ۳۳ ای جنّ و انس طایفاسی ! اگر گوللرین و پشرن فطّرلاریندان (چرچیره سیندن) کشفه بیلر سینیز سه ، کشفچین ! لاکین بؤیوک گوجونوز اولمادان کشفه بیلمز سینیز .
- ۳۴ بس ایندی ریینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز ؟
- ۳۵ سیزین اوستونوزه توستوسوز آکوو و آکوسوز توستو گؤندریله جک و سیز بیر - بیرینزه کؤمک ائده بیلیمه جک سینیز .
- ۳۶ بس ایندی ریینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز ؟
- ۳۷ گۆی یارلیب قیپ - قیرمیزی قیزاریب ، اریمیش یاغ کیمی اولدوغو زمان [حالینیز نجه اولاجاق ؟]
- ۳۸ بس ایندی ریینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز ؟
- ۳۹ او گون هنج بیر اتساندان و هنج جئدن گناهی باره سینده سوآل اولونماز .
- ۴۰ بس ایندی ریینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز ؟

يَعْرِفُ الْخَرْمُونَ بِسَمِيحِهِمْ فَيُؤْخَذُ بِالْوَأْسَى وَالْأَقْدَامِ ۝
 فَبَايَ الْآءِ رَبِّكَ تُكَذِّبَانِ ۝ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْخَرْمُونَ
 ۝ يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حِمِيمٍ إِنِ ۝ فَبَايَ الْآءِ رَبِّكَ تُكَذِّبَانِ ۝
 وَلَمَّا خَافَ تَمَامُ رَبِّهِ جَنَّاتٍ ۝ فَبَايَ الْآءِ رَبِّكَ تُكَذِّبَانِ ۝
 ذَوَاتِ أَفْنَانٍ ۝ فَبَايَ الْآءِ رَبِّكَ تُكَذِّبَانِ ۝
 فِيهَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ ۝ فَبَايَ الْآءِ رَبِّكَ تُكَذِّبَانِ ۝
 فِيهَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ رُجُجَانٍ ۝ فَبَايَ الْآءِ رَبِّكَ تُكَذِّبَانِ ۝
 مُتَّكِينَ عَلَى فُرُشٍ بَطَاطِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ وَجَنَّاتٍ دَانٍ ۝
 فَبَايَ الْآءِ رَبِّكَ تُكَذِّبَانِ ۝ فِيهِنَّ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ لَمْ
 يَطْمِئِنَّ أَنْفُسُهُنَّ وَلَا جَانٌّ ۝ فَبَايَ الْآءِ رَبِّكَ تُكَذِّبَانِ ۝
 كَانَتْ هُنَّ آيَاتُكَ وَالْمَرْجَانُ ۝ فَبَايَ الْآءِ رَبِّكَ تُكَذِّبَانِ ۝
 هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ ۝ فَبَايَ الْآءِ رَبِّكَ تُكَذِّبَانِ ۝
 وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ۝ فَبَايَ الْآءِ رَبِّكَ تُكَذِّبَانِ ۝
 مُدْهَمَّامَتَانِ ۝ فَبَايَ الْآءِ رَبِّكَ تُكَذِّبَانِ ۝
 فِيهَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ ۝ فَبَايَ الْآءِ رَبِّكَ تُكَذِّبَانِ ۝

- ۴۱ گناهکارلار اوزلریندن تانیئار و سونرا آکین توکلریندن (ککیل لریندن) و
آیاقلاریندن توتولوب [جهنّم سوروتله نه چکلر].
- ۴۲ بس ایندی ربّینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز؟
- ۴۳ گناهکارلارین یالان حساب ائتدیکلری جهنّم بودور .
- ۴۴ اونلار جهنّم اودو ایله قاینار سو آراسیندا فیرلاناچاقلار .
- ۴۵ بس ایندی ربّینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز؟
- ۴۶ شبهه سیز کی، سنین ربّی نین مقامیدان قورخانلار اوچون ایکی باغ واردیر .
- ۴۷ بس ایندی ربّینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز؟
- ۴۸ [او ایکی باغین آغاچلاری] قول-بوداقلی دیر .
- ۴۹ بس ایندی ربّینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز؟
- ۵۰ او ایکی باغدا ایکی بولاق آخماقدادیر .
- ۵۱ بس ایندی ربّینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز؟
- ۵۲ او ایکی باغدا هر مئیوه دن جوت-جوت واردیر .
- ۵۳ بس ایندی ربّینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز؟
- ۵۴ اونلار اورادا آستارلاری قالین اپیکدن اولان دؤشکلره (بالیشلارا) سؤیکنمیش
اولاچاقلار . او ایکی باغین مئیوه لرینی درمک ده آساندیر .
- ۵۵ بس ایندی ربّینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز؟
- ۵۶ او باغدا باخیشلاری [آرلرینه] دیکیلی، اونلاردان قاباق هنج بیر جن و انس
آلی اونلارا توخونمیش حوریلر واردیر .
- ۵۷ بس ایندی ربّینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز؟
- ۵۸ [او حوریلر] سانکی یاقوت و مرجاندیرلار .
- ۵۹ بس ایندی ربّینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز؟
- ۶۰ مگر یاخشی لیغین عوضی یاخشی لیق دئییلدیر؟
- ۶۱ بس ایندی ربّینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز؟
- ۶۲ او ایکی [باغدان] علاوه، آبری ایکی باغ [دا] واردیر .
- ۶۳ بس ایندی ربّینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز؟
- ۶۴ [او ایکی باغ] یام-یاشیلدیر .
- ۶۵ بس ایندی ربّینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز؟
- ۶۶ او ایکی [باغدا] ایکی بولاق قایتایب آخماقدادیر .
- ۶۷ بس ایندی ربّینیزین هانسی نعمتلرینی دانیر سینیز؟

فِيهَا فَافِكُهُ وَنَحْلُ وَرَمَاتُ ۝ فَيَا أَيُّهَا رَبِّكَ كَذِبَانُ ۝
 فِيهِنَّ خِيَرَاتٌ حَسَنَاتٌ ۝ فَيَا أَيُّهَا رَبِّكَ كَذِبَانُ ۝
 حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْبُحَارِ ۝ فَيَا أَيُّهَا رَبِّكَ كَذِبَانُ ۝
 لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌ ۝ فَيَا أَيُّهَا رَبِّكَ كَذِبَانُ ۝
 مُتَكِبِينَ عَلَى رُفُوفٍ خَضِرٍ وَعَبَقَرِي حَسَنَانِ ۝ فَيَا أَيُّهَا رَبِّكَ كَذِبَانُ ۝
 تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ۝

سُورَةُ الزَّيْنَبِ وَالْعَمْرُو

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۝ لَنَسْرُ لَوْ قَعَتِهَا كَاذِبَةٌ ۝ خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ ۝
 إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا ۝ وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ۝ فَكَانَتْ هَبَاءً
 مُنْبَثًّا ۝ وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ۝ فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ۝
 وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ۝ وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ ۝
 أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ۝ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ۝ ثَلَاثَةٌ مِنْ الْأَوَّلِينَ ۝ وَقِيلَ
 مِنَ الْآخِرِينَ ۝ عَلَى سُرُرٍ مَوْضُونَةٍ ۝ مُتَكِبِينَ عَلَيْهَا مُتَقَابِلِينَ ۝

- ۶۸ او ایکی [باغدا] یشمیش، خورما و نار واردیر .
 ۶۹ بس ایندی ریتیزین هانسی نعمتترین داتیرسینیز؟
 ۷۰ اونلاردا خوش خاصیتلی گۆزل-گۆیچک [حوریلر] واردیر .
 ۷۱ بس ایندی ریتیزین هانسی نعمتترین داتیرسینیز؟
 ۷۲ چادرلاردا ساخلانیمیش [آرلرینه مخصوص] گۆزه ل حوریلردیر .
 ۷۳ بس ایندی ریتیزین هانسی نعمتترین داتیرسینیز؟
 ۷۴ اونلاردان قاباق هتج بیر جن و انس آلی اونلارا توخونماشیدیر .
 ۷۵ بس ایندی ریتیزین هانسی نعمتترین داتیرسینیز؟
 ۷۶ یاشیل بالیشلار و سون درجه ده گۆزه ل دۆشکلره سۆیکنمیش اولاجاقلار .
 ۷۷ بس ایندی ریتیزین هانسی نعمتترین داتیرسینیز؟
 ۷۸ [یا محمد!] سنین عظمت و کرم صاحبی اولان ربی نین آدی چوخ اوجادیر .

واقعه سوره سی [۵۶]

بو سوره قرآن - کریمین اُللی آلتینجی سوره سیدیر .

مکه ده نازل اولموش و (۹۶) آیه دیر

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ او قویاجاق قیامت قویدوغو زمان ،
 ۲ اونون واقع اولماسیندا هتج یالان یوخدور .
 ۳ او [کیمنی] آلچاقلادان و [کیمنی ده] اوجالدا جاق .
 ۴ یئر حرکه گلیب محکم تیره دیگی زمان ،
 ۵ داغلار اووخالاتیب ،
 ۶ توز کیمی سبه لندیکی زمان ،
 ۷ سیز اوچ زومره په آیریللاجاقسینیز .
 ۸ ساغ طرفین اصحابی . کیمدیرلر ساغ طرفین اصحابی؟
 ۹ سول طرفین اصحابی . کیمدیرلر سول طرفین اصحابی؟
 ۱۰ بیر ده [ایماندا] قاباقچیل اولوب هامیدان قاباغا کتچنلر -
 ۱۱ کی ، [آلله] یانین اولانلار دا بونلاردیرلار .
 ۱۲ بول نعمتلی جتنلرده [اولاجاقلار] .
 ۱۳ بیر قسمی قاباقکیلاردان ،
 ۱۴ بیر آز [دا] سونراکیلاردان .
 ۱۵ قیزیل - جواهرله بزه نمیش تختلر اوستونده .
 ۱۶ او تختلره اوز - اوزه سۆیکته جکلر .

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ ﴿١٠﴾ بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ وَكَأْسٍ مِنْ مَعِينٍ
 ﴿١١﴾ لَا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُزْفُونَ ﴿١٢﴾ وَفَاكِهَةٍ مِمَّا يَتَخَيَّرُونَ ﴿١٣﴾
 وَلَحْمِ طَيْرٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿١٤﴾ وَخُوزِجِينَ ﴿١٥﴾ كَأَنَّمَا لَالُؤْلُؤُ الْمُسْكُونِ
 ﴿١٦﴾ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْثِيمًا ﴿١٨﴾
 إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا ﴿١٩﴾ وَأَصْحَابُ الَيْمِينِ ﴿٢٠﴾ مَا أَصْحَابُ الَيْمِينِ ﴿٢١﴾
 فِي سِدْرٍ مَخْضُودٍ ﴿٢٢﴾ وَطَلْحٍ مَنضُودٍ ﴿٢٣﴾ وَظِلِّ مَمْدُودٍ ﴿٢٤﴾ وَمَاءٍ
 مَسْكُوبٍ ﴿٢٥﴾ وَفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ ﴿٢٦﴾ لَمْ يَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ﴿٢٧﴾
 وَفُورٍ مَرْفُوعَةٍ ﴿٢٨﴾ إِنَّا أَنشَأْنَاهُنَّ إِنِشَاءً ﴿٢٩﴾ فَعَلَّاهُنَّ
 أَبْكَارًا ﴿٣٠﴾ عُرُبًا أَتْرَابًا ﴿٣١﴾ لِأَصْحَابِ الَيْمِينِ ﴿٣٢﴾ ثُلَّةٌ مِنَ الْأَوَّلِينَ
 ﴿٣٣﴾ وَثُلَّةٌ مِنَ الْآخِرِينَ ﴿٣٤﴾ وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ ﴿٣٥﴾ مَا أَصْحَابُ الشِّمَالِ
 ﴿٣٦﴾ فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ ﴿٣٧﴾ وَظِلِّ مِجْمُومٍ ﴿٣٨﴾ لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ
 ﴿٣٩﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا أَقْبَلُ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿٤٠﴾ وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَى
 الْحِنثِ الْعَظِيمِ ﴿٤١﴾ وَكَانُوا يَقُولُونَ أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا
 وَعِظَامًا إِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٤٢﴾ أَوْ أَبَاؤُنَا أَلَا وَلُونَ ﴿٤٣﴾ قُلِ ارْتَبْ
 الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ﴿٤٤﴾ لَجْمُوعُونَ إِلَى مِيقَاتٍ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ﴿٤٥﴾

(۱۷) اونلارين اطرافيندا هميشه جاوان اوغلانلار دولاناجاقلار. (۱۸) پيالە لر،
 كوزه لر و ايچيرىسى گۆرسىن قەحلىرلە. (۱۹) اونلار [ايچىندە] باشلارى
 آغرىماز و عاغبىللارى آزماز. (۲۰) و يە نىب سىچدىكلرى مئوۋە لرلە. (۲۱) و
 ايستە دىكلرى هر جور قوش انى [اونلار اوچون واردىر]. (۲۲) و ايرى گۆزلو
 حوريلر، (۲۳) صدف ايچىندە گىزلىمىش اينىمى كىمى. (۲۴) [بو] اونلارين
 اتىدىكلرى عمللرين اچرىدىر. (۲۵) اونلار اورادا نە بوش سۆز و نە دە گىناھا
 باعث اولان بىر شى ائىتمىزلر. (۲۶) اورادا آتچاق : «سلام»، «سلام» سۆزۈ
 ائىشيدە جىكلر. (۲۷) ساغ طرفىن اصحابى؛ كىمدىرلر ساغ طرفىن اصحابى؟
 (۲۸) نىكانسىز سىلر آغاچلارى [آلتىندا]. (۲۹) و [سالخىم-سالخىم]
 بىر-بىرى نىن اوستونە قالانمىش (كومالانمىش) موز آغاچلارى [آلتىندا].
 (۳۰) هر طرفە يايلىمىش كۆلگە ليكلردە. (۳۱) شىرىل-شىرىل تۆكۈلن سو
 [كتارىندا]. (۳۲) و بول مئوۋە لر، كى: (۳۳) آراسى كىلىمز و اسىرگىنمز.
 (۳۴) و يوكسە دىلمىش دۆشە مە لر اوستونەدە. (۳۵) شېھە سىز كى، بىز او
 قادىتلار باشقا بىر تەر ياراتدىق. (۳۶) اونلار باركە قىزلار خلق ائىدىك.
 (۳۷) ارلرىنى سئون هم دە ياشىت. (۳۸) ساغ طرفىن اصحابىنە. (۳۹) كى،
 بىر قىسمى قاباقتىلاردان، (۴۰) و بىر قىسمى دە سونراكىلارداندىر. (۴۱) و
 سول طرفىن اصحابى. كىمدىرلر سول طرفىن اصحابى؟ (۴۲) اونلار اىلىگە
 ايشلە ين [قىزمار] يىل و قاينار سو ايچىندە. (۴۳) و قاپ-قارا توستو كۆلگە سىندە
 [اولاجاقلار]: (۴۴) [او كۆلگە] نە سىرىن و نە دە خوشدور. (۴۵) اونلار
 بوندان اوگ ناز-نعمت ايچىندە ايدىلر. (۴۶) و بۆيۈك گىناھا اصرار ائىدىدىلر.
 (۴۷) و دىيىردىلر كى: «مگر بىز اۆلۈب تۈز-تۈرپاق و سور-سوموك اولانندان
 سونرا دوغرودان دىرىلدىلە جە يىكمى؟» (۴۸) «ئىلجە اولكى آتالارىمىز دا؟»
 (۴۹) دى: «حقىقتا، اولكىلر دە سونراكىلار دا». (۵۰) «بىلى بىر گونون مەين
 وقتىندە مطلق جمع اولوناجاقلار».

ثُمَّ إِنَّكُمْ يَهَا الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ ﴿١٥﴾ لَا كُفُونَ مِنْ شَجَرٍ مِنْ
 زَقُومٍ ﴿١٦﴾ فَمَالِؤُنْ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿١٧﴾ فَشَارِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ
 الْحَمِيمِ ﴿١٨﴾ فَشَارِبُونَ شُرْبَ الْهَيْمِ ﴿١٩﴾ هَذَا نُزْلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ
 ﴿٢٠﴾ نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ﴿٢١﴾ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ ﴿٢٢﴾
 ءَأَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ﴿٢٣﴾ نَحْنُ قَدْ زَيَّنَّاكُمْ لَمَمَاتٍ
 وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٢٤﴾ عَلَى أَنْ يُبَدِّلَ أَمْثَالَكُمْ وَنُنشِئَكُمْ فِي
 مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ
 ﴿٢٦﴾ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ ﴿٢٧﴾ ءَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ
 ﴿٢٨﴾ لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٢٩﴾ إِنَّمَا الْمُفْرَقُونَ
 ﴿٣٠﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٣١﴾ أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿٣٢﴾
 ءَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُونَ ﴿٣٣﴾ لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ
 أجاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ﴿٣٤﴾ أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ﴿٣٥﴾
 ءَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنْشِئُونَ ﴿٣٦﴾ نَحْنُ جَعَلْنَاهَا
 تَذَكُّرًا وَمَسَاعًا لِلْقَوِيْنَ ﴿٣٧﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٣٨﴾ فَلَا
 أُقْسِمُ بِوَقَعِ النُّجُومِ ﴿٣٩﴾ وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ﴿٤٠﴾

- ۵۱ سونرا، حقیقتاً، سیز ای آزغینلار و انکار اندیجیلر!
- ۵۲ زققوم اولان آغاجدان مطلق یتیم جکسینیز،
- ۵۳ و اونونلا قارینلارینیزی دولدوراجاقسینیز،
- ۵۴ و اونون اوستوندن قاینار سودان ایچه جکسینیز،
- ۵۵ سوسوز دوه نین ایچه سی کیمی .
- ۵۶ بو، اونلارین جزا گونونده قوناقلیقلاریدیر .
- ۵۷ سیزی یارادان بیزیک، بس نه اوچون تصدیق اتمیرسینیز؟
- ۵۸ [بطنلره] تۆکدویونوز بیر دامجی سویو گۆردونوزمو؟
- ۵۹ اونو سیز خلق اندیرسینیز یوخسا اونو یارادان بیزیک؟
- ۶۰ سیزین آرانیزدا اولومو بیز مقدر اتمیشیک . بیز عاجز لندیریلیمیش دئیلیک .
- ۶۱ سیزین یتیمیزه آیریلارینی گتیرمکده و سیزی اؤزونوز بیلیمه دن آیری بیر شکیلده یارتماقدا [عاجز دئیلیک].
- ۶۲ و حقیقتاً، سیز ایلک یارادیلیشی بیلیرسینیز، بس نه اوچون عبرت آلیرسینیز؟
- ۶۳ بس اکدیگینیز توخومو گۆردونوزمو؟
- ۶۴ اونو سیز بیتیریرسینیز، یوخسا اونو بیتیرن بیزیک؟
- ۶۵ اگر ایسته سک اونو هشمه (سامانا) دؤندرر یک، اوندا ایسه مات قالارسینیز؛
- ۶۶ [و دئیرسینیز:] «بیز زیانا اوغرا دیق» .
- ۶۷ «داها دوغروسو بیز محروم اولدوق» .
- ۶۸ بس ایچدیگینیز سویو گۆردونوزمو؟
- ۶۹ اونو سیزی یولودان نازل اندیرسینیز، یوخسا اونو نازل ائدن بیزیک؟
- ۷۰ اگر ایسته سک اونو آجی ائدریک . بس نه اوچون شکر اتمیرسینیز؟
- ۷۱ یاندیردیغینیز اودو هنج گۆردونوزمو؟
- ۷۲ اونون آخاجینی سیز یارادیسینیز، یوخسا اونو یارادان بیزیک؟
- ۷۳ بیز اونو عبرت درس و یوخسول چۆلچولرین فایدالانماسی اوچون یاراتدیق .
- ۷۴ ایندی ایسه بؤیوک ربی نین آدی ایله تسبیح ائت!
- ۷۵ اولدوزلارین یتیرلرینه آند اولسون!
- ۷۶ اگر بیلسه نیزسه، حقیقتاً، بو، بؤیوک بیر آنددیر .

أَنَّهُ لَقْرَأَن كَرِيمٌ ۝ فِي كِتَابٍ مَكُونٍ ۝ لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ ۝ تَنْزِيلٌ
 مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ أَفِي هَذَا الْحَدِيثِ أَنْتُمْ مُدْهِنُونَ ۝ وَتَجْعَلُونَ
 رِزْقَكُمْ أَنْكُمْ تُكَذِّبُونَ ۝ فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلُقُومَ ۝ وَأَنْتُمْ
 حِينِيذٍ تَنْظُرُونَ ۝ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا بُصُرُونَ ۝ فَلَوْلَا
 إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ ۝ تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ فَأَمَّا إِنْ كَانَ
 مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ۝ فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتُ نَعِيمٍ ۝ وَأَمَّا إِنْ كَانَ
 مِنَ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ۝ فَسَلَامٌ لَكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ۝ وَأَمَّا إِنْ كَانَ
 مِنَ الْمُكَذِّبِينَ الضَّالِّينَ ۝ فَنُزُلٌ مِنْ حَمِيمٍ ۝ وَتَصْلِيَةٌ جَهِيمٍ
 ۝ إِنْ هَذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ ۝ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 سُورَةُ الْوَاقِعَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 سَبِّحْ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ لَهُ
 مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝
 هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝

- ۷۷ حقیقتاً، بو شرفلى—حورمتلى قرآندیر.
- ۷۸ قورونموش بیر کتابدا.
- ۷۹ پاك اولانلاردان ساواي کیمسه اونا توخونا بيلمز.
- ۸۰ عالمرین ریی طرفندن گؤندریلیدیر.
- ۸۱ ایندی سیز بو سؤزو یونگول، ساییر سینیزمی؟
- ۸۲ و [حقّی] تکذیب ائتمه گینیزی اؤزونوزه روزی ائدیر سینیزمی؟
- ۸۳ جان بوغازا یتیشدیگی زمان،
- ۸۴ او زمان سیز اونا باخیپ دورورسونوز—
- ۸۵ ویز او [جان حالیندا اولانا] سیزدن داها یاخینیق، آما سیز گورمورسونوز.
- ۸۶ اگر سیزدن حساب—کتاب آکینماپاجاقسا؛
- ۸۷ و اگر سیز دوز دئییر سینیزمه، بس نه اوچون اونو (جانى) قاپتارمیر سینیز؟
- ۸۸ آما اگر او (جان وئرن) [آلله] یاخین اولانلارداندیر سا،
- ۸۹ رحمت، راحتلیق و بول نعمتلى جئنده [اولاجاقدیر].
- ۹۰ و اگر ساغ طرفین اصحابیندان اولسا،
- ۹۱ ساغ طرفین اصحابیندان سنه سلام اولسون؛
- ۹۲ و آما اگر انکار الدیجی آزمیشلاردان اولسا،
- ۹۳ اوندا قارشیلاناجای قاپتار سوداندیر.
- ۹۴ و جهنمه آتیلماقدیر.
- ۹۵ شبهه سیزکی، بو حقّ الیقیندیر (تکذیب اولور نماز حقیقتدیر).
- ۹۶ ایندی ایسه بؤیوک ریی نین آدی ایله تسبیح ائت!

حدید سوره سی [۵۷]

بو سوره قرآن—کریمین ائلی یئددىنجى سوره سیدیر.

مدینه ده نازل اولموش و (۲۹) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهين آدی ایله

- ۱ گویلرده و یرده اولان هر شی آللهی تسبیح ائدیر. او عزّت و حکمت صاحیبیدیر.
- ۲ گویلرین و یرین حوکمرانلیغی اونوندور. او دیریلدیر و او اؤلدورور. او هر شئیبه قادردیر.
- ۳ او اولگدیر؛ او آخردیر، او ظاهر دیر؛ او باطن دیر و او هر شئی یئلندیر.

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ
يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ
فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ١
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ تَرْجِعُ الْأُمُورَ ٢ يُبْجِ الْأَيْلَ فِي النَّهَارِ
وَيُبْجِ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ٣ آمِنُوا بِاللَّهِ
وَرَسُولِهِ وَأَنْفِقُوا مِمَّا جَعَلَ كُمْ مُسْتَخْلِفِينَ فِيهِ فَالَّذِينَ آمَنُوا
مِنْكُمْ وَأَنْفَقُوا لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ ٤ وَمَالَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَالرَّسُولِ يَدْعُوكُمْ لَتُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ أَخَذَ مِيثَاقَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ٥ هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَى عَبْدِهِ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَكُمُ
مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَارُؤُفٌ رَحِيمٌ ٦ وَمَا
لَكُمْ أَنْ تَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَاتُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَاتِلٌ أُولَئِكَ أَكْثَرُ
دَرَجَةً مِنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدُ وَقَاتِلُوا وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ
الْحُسْنَى وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ٧ مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ
قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ ٨

- ۴ گویلی و یشری الکی مرحلہ ده یارادان، سونرا دا عرشی استیلا سینا (استیلا سی آلتینا) آلان، یشره داخل اولانی و یشردن خارج اولانی، گؤیدن نازل اولانی و گؤیه قالدخانی بیلن اودور. سیز هارادا اولسانیز، او سیزینله دیر. آله سیزین اتدیکلرینیزی دقیق گؤرندیر.
- ۵ گویلرین و یشرین حؤکمرانلیغی اونوندور و بوتون ایشلر آلهها قایتاریلیر.
- ۶ گنجہ نی گوندوزہ قاتیر و گوندوزو گنجہ یه قاتیر. او، اورکلر ده اولانی دقیق بیلندیر.
- ۷ آلهها و اونون پیغمبرینه ایمان گتیرین و [آلههین] سیزی اؤزونہ خلیفہ قویوب تصرف اذنی و ثردیگی مالدان آلهه یولوندا اتفاق ائدین! سیزدن ایمان گتیریب اتفاق ائدنلر اوچون چوخ اجر واردیر.
- ۸ سیزه نه اولویدور کی، آلهها ایمان گتیرمیر سینیز؟ بیر حالدا کی، پیغمبر سیزی ربینیزه ایمان گتیرمگه چاغیریر. اگر سیز [آچیق دلیللره] ایلتیر سینیز سا، [آلهه] سیزدن عہد-یمان آکییدیر.
- ۹ سیزی قارانیقلاردان ایشیقلیغا چیخارتماق اوچون، بنده سینہ آچیق-آیدین آیه لر گؤندرن اودور. شبہه سیز کی، آلهه، سیزه چوخ شفقتلی و مهرباندیر.
- ۱۰ گویلرین و یشرین میرائی آنجاق آلهها عاید اولدوغو حالدا سیزه نه اولوب کی، آلهه یولوندا اتفاق اتمیر سینیز؟ سیزین ایچینیزدن فتحدن (مکّه فتحیندن) قاباق اتفاق ائدن و جهاد ائدن کیمسه لر البتہ آیریلاری ایله بیر اولمازلار. بونلار، فتحدن سونرا اتفاق ائدیپ جهاد ائدنلردن درجه اعتباری ایله دها یوکسکدیرلر. آلهه، هامیسینا گؤزل [اجر] وعده وئریدیر. آلهه سیزین اتدیکلرینیزدن خبرداردیر.
- ۱۱ آلهه یولوندا قرع الحسن (گؤزل بیر بورج) وئرن بیر کس [واردیر] کی، آلهه دا [اونون عوضینی] قات-قات آرتیر سین؟ هم ده اونون اوچون ده یرلی اجر واردیر.

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ
بُشْرَىٰ كُفًى لِّلْيَوْمِ جَنَّاتٌ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٥﴾ يَوْمَ يَقُولُ الْمُسَافِقُونَ وَالْمُسَافِقَاتُ
لِلَّذِينَ آمَنُوا انظُرُوا وَانفِقُوا مِن نُّورِكُمْ قِيلَ ارْجِعُوا وَرَاءَكُمْ
فَالْتِمِسُوا نُورًا فَضُرِبَ بَيْنَهُم بِسُورٍ لَهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ
مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ ﴿٦﴾ يُنَادُوهُمْ فِيهِمْ أَكُنْ مَعَكُمْ قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنَّكُمْ
فَتَنْتُمْ أَنْفُسَكُمْ وَتَرْتَضَوْنَ مَا نَبْتُهُمْ وَنُفْسُهُمْ أَلَمَّا تَرَىٰ تَحَىٰ
جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ وَغُيِّرَ كُفًى بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴿٧﴾ فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ
مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مَأْوِيكُمُ النَّارُ هِيَ مَوْلَاكُمْ
وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٨﴾ أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ
لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ
فَاسِقُونَ ﴿٩﴾ اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ
بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٠﴾ إِنَّ الْمُضِدِّينَ وَالْمُضِدَّاتِ
وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يَضَاعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١١﴾

- ۱۲ او گون مۇمن كىشىلرین و مۇمن آروادلارین نورلاری قاباقلارینی و ساغ طرفلرینی سرعتله ایشیقلاندیرماسینی گۆررسن. [اونلارا دئییلر:] «سیزین بو گونکو موشتولوغونوز ابدی اولراق ایچینده قالاجاغینیز، آلتیندان آرخلار آخان جنتلر دیر. بودور بؤیوک سعادت».
- ۱۳ او گون، منافق کیشیلر و منافق آروادلار، ایمان گتیرنلر دئیرلر: «بیزه ساری باخین [و یا بیزی ده گۆزله یین] کی، سیزین نورونوزدان بیر قده ر [ایشیق] آلاق». دئییلر: «آرخانیزا دؤنوب بیر نور آختاریب تاپین!» سونرا اونلارین آرالاریندا قاپیسی اولان بیر دیوار چکیله جکدیر، او [قاپینین] ایچری طرفینده رحمت و ائشیک اوزو آللّه طرفیندن بیر عذابدیر.
- ۱۴ [منافقلر مۇمنلری]: «مگر ییز سیزینله دئییلدیک؟» دئیّه سسلیه جکلر. مۇمنلر دئیرلر: «بلی و لاکین سیز اؤزونوزو بلایه سالدینیز، [مسلمانلارین باشینا بیر حادثه گلمه سین] گۆزله دینیز، شکّ ائتدینیز، بوش آرزولار سیزی آلداتدی، نهایت، آللّهین امری گلیب چاتدی، سیزی آللّه باره سینده او تولایان (شیطان) تولادی».
- ۱۵ «بو گون داها سیزدن و کافر اولانلاردان فدیّه قبول اولونماز: یترینیز اوددور. سیزه لایق ده اوددور و او نئجه ده پیس بیر گئدیش یتیردیر».
- ۱۶ آللّهین و حقندن نازل اولانلارین ذکرى ایله ایمان گتیرنلرین قلبلری نین یومشالما وقتى هله گلیب چاتما یییدیرمی؟ اؤزلریندن اولک کتاب وئریلن کیمسه لر کیمی اولماسینلار کی، اونلارا گۆزلمه وقتى اوزون چکدی و قلبلری برکیدى. اونلاردان چوخو فاسق ایدیلر.
- ۱۷ بیلین کی، حقیقتاً، یتری اؤلدوکدن سونرا آللّه دیریلدیر. سیزه آیه لریمیزی آچیق-آیدین بیان ائتدیک کی، بلکه باشا دوشه سینیز.
- ۱۸ شبهه سیز کی، صدقه وئرن کیشیلره و صدقه وئرن قادینلارا و آللّه گۆزه ل بورج وئرلر [وئر دیکلری نین عوضی] قات-قات آرتیر یلاجاقدیر. و هم ده اونلار اوچون ده برلی اجر واردیر.

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الصِّدِّيقُونَ
وَالشُّهَدَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ اِغْلَوْا نَارَ الْحَيَوةِ
الدُّنْيَا لَعِبَ وَلَهُمْ وَزِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي
الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ آتَى الْكُفْرَانَ ثُمَّ يُسْرِعُ
فَتْرِيهِ مُمْضِرًا ثُمَّ يَكُونُ حُطَامًا وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ
وَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَوةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعٌ
الْفُرُورُ ۖ سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا
كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ
ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ
الْعَظِيمِ ۖ مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي
كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۖ لِكَلَّا تَأْسَوْا
عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ
كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ۖ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ وَيَأْمُرُونَ
النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَمَنْ يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ۖ

۱۹ اَلْهٰکُمْ وَاَنْتُمْ یَسْمِعُوْنَ اِیْمَانَ کَثِیْرًا اَوْزُرْکُمْ یٰۤاٰیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا "دوغر وچولار" و
 "شاهیدلر" [و یا شهیدلر] دیرلر. اونلار اوچون اوز اجرلری و نورلاری
 واردیر. کافرلر و آیه لریمیزی تکذیب ائدیلر ایسه جهنم اهلیدیرلر.

۲۰ یٰۤاٰیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا دُنْیَا حَیٰتِیْ اَنْجَاقَ بَیْرِ اَوْیُوْنِ - اَوْیُوْنَجَاقَ، بر-بزه ک، آرانیزدا
 اویونمه، مال-دؤولت و اؤولادی چوخالتماقدیر. بو، الله بیر یاغیشا بنزه بیر
 کی، اونون یتیشدیردیگی بیتگی کافرلری [و یا اکیچی لری] تعجبلندیریر،
 سونرا او قوروپور و سن اونون سارالیب سولدوغونو و داهاسونرا
 چۆر-چۆپه دؤندویونو کؤرسن. آخرتده [هم] شدتلی عذاب وار و [هم ده]
 اَلْهٰکُمْ مَغْفِرَتَیْ وَاَرْضِیْلَیْقَ وار. دنیا حیاتى ایسه اَلْهٰکُمْ مَغْفِرَتَیْ غیری بیر
 شئی دییلدیر.

۲۱ [ای انسانلار!] رَیْبَیْنِیْزِ طَرَفِیْنِدَنْ باغیشلانماغا و گتیشلیگی کؤیون و یشین
 گتیشلیگی کیمی اولوب، اَلْهٰکُمْ وَاَنْتُمْ یَسْمِعُوْنَ اِیْمَانَ کَثِیْرًا
 حاضرلانمیش جنتلره [چاتماق اوچون] یاریش ائدین (بیر-بیرینی
 قاباقلاپین!) بو، اَلْهٰکُمْ ایسته دیگینه وئردیگی بیر لطف-مرحمتدیر. و اَلْهٰکُمْ
 بۆیوک لطف-مرحمت صاحبی دیر.

۲۲ یٰۤاٰیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا اَوْزُوْنْدَهْ بَاشْ وُتْرَنْ و سِیْزَیْنِ اَوْزْ بَاشِیْنِیْزَا کُلْشَنْ هَنْجَ بَیْرِ مَصِیْبَتِ یُوخْدُوْر
 کی، بیز اونو یاراتمامیشدان اوک بیر کتابدا [یازیلی] اولماسین. شهبه سیز
 کی، بو، اَلْهٰکُمْ آساندیر.

۲۳ بو، سِیْزَیْنِ اَلْیَنْیْزَدْکِنْ گِشْدَهْ نَهْ غِشْهْ لَنْمَهْ مَکِیْنِیْزِ و سِیْزَهْ [اَلْهٰکُمْ] وئردیگینه
 شادلیق ائتمه مگینیز اوچوندور و اَلْهٰکُمْ اَوْزُوْنُوْ بَیْهْ نِیْبْ اَوْیْنِ هَنْجَ کِیْمَهْ نِیْ
 دوست توتماز.

۲۴ اونلار او کسلردیر کی، خسیس لیک ائدیرلر، هم ده انسانلاری خسیس
 اولماغا امر ائدیرلر. کیم اوز دؤندرسه [بیلین کی]، حقیقتاً، اَلْهٰکُمْ غنیدیر،
 حمد اولونماغا لایقدیر.

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ
لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ
وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ
اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ۝ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي
ذُرِّيَّتِهِمَا النَّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ مُهْتَدٍ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ
فَاسِقُونَ ۝ ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ إِسْرَافِهِمْ رُسُلَنَا وَفَقَّيْنَا بِعِيسَى
ابْنَ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ
اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهَابِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا
عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا
فَأَتَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ۝
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَآمِنُوا بِرُسُلِهِ يُؤْتِكُمْ
كَفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ وَيُغْفِرْ لَكُمْ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ لَيْلًا يَعْلَمُ أَهْلُ الْكِتَابِ إِلَّا
يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَأَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ
اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۝

۲۵ شبهه سیزکی، بیز پیغمبرلریمیزی آچیق-آیدین دلیللرله گؤندردیک و اونلارلا بیرلیکده کتاب و اولچوده نازل ائتدیک کی، انسانلار عدالتله حرکت ائتسینلر. بیز اؤزونده بؤیوک بیر قورخو و هم انسانلار اوچون فایدالاری دا اولان دمیری ده یاراتدیق کی، آله کیمین گیزلینده اونا و اونون پیغمبرلرینه کؤمک ائدن اولدوغونو بللی ائتسین. شبهه سیزکی، آله قدرت و عزت صاحبی دیر.

۲۶ شبهه سیزکی، نوحو و ابراهیمی ده گؤندردیک و پیغمبرلیگی و کتابی اونلارین نسلیندن گلنلرده ده قرار وئردیک. اونلاردان بیر قسمی هدایت تاپمیشلار و اونلاردان چوخو فاسقدیرلر.

۲۷ سونرا بونلارین آردینجا پیغمبرلریمیزی گؤندردیک. آرخالارینجا مریم اوغلر عیسانی گؤندردیک، اونا انجیل وئردیک، اونا تابع اولانلارین قلوبلرینده مهربانلیق و رحمت قویدوق. [لاکین] راهبلیگی بیز اونلارا واجب ائتمه میشدیک، آنجاق اونلار آله رضاسینی قازانماق اوچون اونو ایجاد ائتدیلر. آما اونو دا لایقینجه رعایت ائتمه دیلر. بیز اونلاردان ایمان گتیرلرین اچرلرینی وئردیک. اونلارین چوخو ایسه فاسقلردیر.

۲۸ ای ایمان گتیرنلر! آله ائدهن قورخون! و اونون پیغمبرینه ایمان گتیرین کی، آله سیزه اؤز رحمتیندن ایکی پای وئرسین و سیزه اونون ایشیغیندا [دوز یول] گئتمه گینیز اوچون بیر نور وئرسین و سیزی باغیشلا سین کی، آله چوخ باغیشلا یاندیر و مهرباندیر.

۲۹ قوی اهل-کتاب بیلسین کی، آله لطف-مرحمتیندن هئج بیر شئی مالک دییللر. فضل-مرحمت تمامیه آله لهن آئینده دیر، اونو ایسته دیگی کیمسه یه وئور. و آله بؤیوک فضل-کرم صاحبی دیر.

سورة الحنث

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ
 وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ۝ الَّذِينَ يُطَاهِرُونَ
 مِنْكُمْ مِنْ نِسَائِهِمْ مَا هُنَّ أُمَّهَاتُهُمْ إِنْ أُمَّهَاتُهُمْ إِلَّا آلٌ وَلَدَنَّهُمْ
 وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرٌ مِنَ الْقَوْلِ وَزُورٌ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ غَفُورٌ ۝
 وَالَّذِينَ يُطَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحَرِّرْ رُبَّكَ
 مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَا ذَٰلِكُمْ تَوْعَظُونَ بِهِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۝
 فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرٍ مِنْ تِسْعَةِ شَهْرٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَا فَمَنْ لَمْ
 يَسْتَطِعْ فَاطْعَامُ سِتِينَ مِسْكًا ذَٰلِكَ لَتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتِلْكَ حُدُودُ
 اللَّهِ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ إِنَّ الَّذِينَ يُجَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ كِتَبُوا لَمْ
 كِتَابَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَلِلْكَافِرِينَ
 عَذَابٌ مُهِينٌ ۝ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا
 أَحْصِيهِ اللَّهُ وَنَسُوهُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۝

مجادله سوره سی [۵۸]

بو سوره قرآن - کریمین اللی سککیزینجی سوره سیدیر.
مدینه ده نازل اولموش و (۲۲) آیه دیر.

رحمان و مهربان اللّٰهین آدی ایله

۱ [یا محمد! شبهه سیز کی، اری حقینده سنیلله مجادله ائدن و آلله شکایت ائدن آروادین سوزونو آلله ائشپندی. آلله سیز ایکینیزین دانشیغینیزی ائشیدیر. چونکی آلله، حقیقتاً، ائشیدن دیر و] گورندیر.

۲ سیزدن اوز آروادلاری ایله "ظهار" ائدن کیمسه لرین زوجه لری اونلارین آنالاری دئیلیدیر. اونلارین آنالاری آنجاق اونلاری دوغانلاردیر. اونلار شبهه سیز کی، پس و بوش سوز دانشیرلار. [آمنّا] آلله، حقیقتاً، چوخ عفو ائدن [دیر و] باغیشلاپاندیر.

۳ آروادلاری ایله "ظهار" ائدیب سونرا دئدیکلری سوزدن دؤنلر آروادلاری ایله تماس تاپمازدان اوک بیر قول آزاد ائتمه لیدیرلر. بو، سیزه وئریلن موعظه دیر. و آلله سیزین ائتدیکلرینیزدن خبرداردیر.

۴ کیم کی، [آزاد ائتمگه قول] تاپماسا، [آروادی ایله] تماس ائتمزدن اوک، ایکی آی آردیجیل اولاراق اوروج توتمالیدیر، بونا دا گوجو چاتمایان کیمسه ائتمیش یوخسولو دویورمالیدیر. بو [کفّاره] آلله و اونون پیغمبرینه ایمان ائتمه گینیز اوچوندور. بو آللهین حدودو (قایدا-قانونو) دور. کافرلر اوچون آغریلی بیر عذاب واردیر.

۵ حقیقتاً، آلله و اونون پیغمبرینه مخالف چیخان کیمسه لر، اوزلریندن قاباقکیلارین ذلیل اولدوقلاری کیمی ذلیل اولاجاقلار. شبهه سیز کی، بیز آچیق-آبدین آیه لر گؤندریمیشیک و کافرلره روسوای ائدیجی بیر عذاب واردیر.

۶ آلله اونلارین هامیسینی دیریلده جگی گون ائتدیکلری عمللری اونلارا خبر وئره چکدیر. آلله اونلاری بیریه بیر ساییب یازیدیر، اونلار ایسه اونو (عمللرینی) اونوتموشلار. آلله هر بیر شئییه شاهیددیر.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ
 مِنْ نَجْوَى ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُمْ أَوْ أَرْبَعَةٍ إِلَّا هُمْ أَوْ خَمْسَةٍ إِلَّا هُمْ أَوْ سَادِسُهُمْ
 وَلَا آذَنِي مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرُ إِلَّا هُمْ وَمَعَهُمْ آيَاتُ مَا كَانُوا
 يُعْمَلُونَ ۖ بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ
 عَلِيمٌ ۝ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ هُوَ عَنِ الْجَنَّةِ يُشْرِعُونَ لِمَا هُمْ بِأَعْنَاهُ
 وَيَتَنَاجَوْنَ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَةِ الرَّسُولِ وَإِذَا جَاءُوكَ حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ
 يُحَيِّكَ بِهِ اللَّهُ وَيَقُولُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللَّهُ بِمَا نَقُولُ
 حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ يَصْلَوْنَهَا فَيُئْسِلُ الْمُصْبِرُونَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
 آمَنُوا إِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا تَنَاجُوا بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَةِ
 الرَّسُولِ وَتَنَاجُوا بِالْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ
 تُحْشَرُونَ ۝ إِنَّمَا الْخَوْفُ مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزِنَ الَّذِينَ آمَنُوا
 وَلَيْسَ بِضَارِهِمْ شَيْءٌ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
 الْمُؤْمِنُونَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ فَتَحُوا فِي الْحَالِسِ فَافْسَحُوا
 يَفْسَحِ اللَّهُ لَكُمْ وَإِذَا قِيلَ انشُرُوا فَانْشُرُوا يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا
 مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۝

- ۷ اَلْهَیْن گۆیلرده و یشرده اولان هر شئی بیلدیگینی مگر بیلیرسن؟ آرالاریندا پیچیلداشان (گیزلین صحبت ائدن) اوج کیمسه یوخدور کی، اَلله دۆردونجولری اولماسین و بشش کیمسه یوخدور کی، او اکتینجیلاری اولماسین. ایستر بوندان داها آز، ایستر داها چوخ اولسونلار و هارادا اولسالار اولسونلار، او (اَلله) اونلارلادیر. سونرا قیامت گونو، اونلارا اتدیکلرینی خبر وئره جکدیر. حقیقتاً، اَلله هر بیر شئی دقیق بیلندیر.
- ۸ [یا محمد!] مگر پیچیلداشماقدان منع اولوندوقلاریندان سونرا منع اولوندوقلاری شئی تزه دن دۆنرک گناه، دوشمنلیک و پیغمبره مخالف چیخماق خصوصوندا پیچیلداشماقلارینی (گیزلی-گیزلی دانیشمالارینی) و سنین یانینا گلدیکلری زمان، اَلْهَیْن سنه سلام ائتمه دیگی بیر شکیلده سلام ائتمه لرینی و اورکلرینده : «دندیکلریمیزدن اؤترو اَلله، نه اوچون بیزه عذاب وئر میر؟» - دتمه لرینی گۆرمورسنمی؟ گیره جکلری جهنم اونلارا کفایت ائدر. اورا نجه ده پس بیر گندیش یشیدیر.
- ۹ ای ایمان گتیرنلر! قونوشدوغونوز زمان، گناه، دوشمنلیک و پیغمبره مخالف چیخماق اوچون پیچیلداشمایین، یاخشلی لیق و تقوا اوچون قونوشون! [قیامت گونو] حضورنا محشور اولاجاغینیز اَلله دان قورخون!
- ۱۰ شیهه سیزکی، ایمان گتیرنلری غمگین ائتمک اوچون پیچیلداشماق شیطانلاندیر. حالبوکی، اَلْهَیْن اذنی اولمادان اونلارا ضرر یشتیرن اولایلمز. مؤمنلر ایسه آنجا اَلله توکل ائتمه لیدرلر.
- ۱۱ ای ایمان گتیرنلر! سیزه : «مجلسلرده یشر آچین!» - دئییلدیگی زمان، یشر آچین کی، اَلله دا سیزه [جئتده] یشر آچسین و سیزه «قالخین!» - دئییلن زمان قالخین کی، اَلله دا سیزدن ایمان گتیرنلرین و علم وئریمیش کیمسه لرین درجه لرینی قالدیرسین. اَلله سیزین اتدیکلرینیزدن خبرداردیر.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَاجَيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَيْكُمْ
 صَدَقَةً ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ وَأَطْهَرُ فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٠﴾
 ءَاسْفَقْتُمْ أَنْ تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَيْكُمْ صَدَقَاتٍ فَإِذْ لَمْ تُفْعَلُوا تَابَ اللَّهُ
 عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَاللَّهُ
 خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٥١﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ
 عَلَيْهِمْ مَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَخْلِفُونَ عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ
 يَعْلَمُونَ ﴿٥٢﴾ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
 ﴿٥٣﴾ اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ
 مُهِينٌ ﴿٥٤﴾ لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ
 شَيْئًا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٥٥﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ
 جَمِيعًا فَيُخْلِفُونَ لَهُ مَا يَخْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَى شَيْءٍ
 أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿٥٦﴾ اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ
 فَأَنسِيَهُمْ ذِكْرَ اللَّهِ أُولَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ أَلَا حِزْبُ الشَّيْطَانِ
 هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٥٧﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ فِي
 الْأَذَلِّينَ ﴿٥٨﴾ كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٥٩﴾

- ۱۲ ای ایمان گشیرنلر! پیغمبرله گیزلی صحبتلشه جگیز زمان، گیزلیجه دانیشاجاغینیزدان اوک بیر صدقه وثرین. بو، سیزب اوچون دهاا خشییرلی و دهاا پاکلیقدیر. اگر [وثره جک بیر شی] تاپم-سیزسا، [بیلین کی،] حقیقتاً، آله باغیشلایان [دیر و] مهرباندیر.
- ۱۳ گیزلی صحبتلشمه-پینیزدن اوک صدقه لر وثرمکدن قورخدونوزمو؟ سیز وثرمه دیکده آله دا سیزی بوندان عفو ائتدی. ایندی ناماز قیلین، زکات وثرین، آلهها و اونون پیغمبرینه اطاعت ائدین! و آله سیزین ائتدیکلرینیزدن خبر داردیر.
- ۱۴ آلههین غضب ائتدیگی بیر قوم ایله دوستلوق قاتانلاری گؤمورسنمی؟ اونلار نه سیزدندیرلر و نه ده اونلاردان. اونلار بیله-بیله یالاندان آند ایچیرلر.
- ۱۵ آله، اونلار اوچون شدتلی بیر عذاب حاضرلا ییدیر. اونلارین ائتدیگی عمللر نجه ده پیسیدیر.
- ۱۶ آندلارینی بلگه ائدیبلر و [اونونلا جماعتی] آله یولوندان ساخلا ییرلار. اونلار اوچون روسوای ائدیجی بیر عذاب واردیر.
- ۱۷ اونلارین نه ماللاری و نه اوولادلاری اونلاری آلههین عذابیندان اصلا قورتارا بیلمز. اونلار جهنم اهلی دیرلر. اورادا دائمی دیرلر.
- ۱۸ آله اونلارین هامیسینی دیریتدیگی گون، سته آند ایچدیکلری کیمی اونا دا آند ایچه جکلر و اوژلری نین بیر شی اولدوقلارینی غنّ ائده جکلر. آگاه اولون کی، اصل یالانچیلار اونلاردیر.
- ۱۹ شیطان اونلارا حاکم اولوب و آلههی یاد ائتمه گی اونلارا اونوتدورویدور. بونلار شیطان دسته سیدیر. آگاه اولون کی، حقیقتاً، اصل زیانا اوغرایانلار، شیطان دسته سیدیر.
- ۲۰ شبهه سیزکی، آلهها و اونون پیغمبرینه مخالف چیخان کیمسه لر، لاپ کچاقلار ایچنده اولاجاقلار.
- ۲۱ آله یازیبدیر کی: «من و پیغمبرلریم مطلق غالب اولاجاغیق». حقیقتاً، آله قوت و عزّت صاحبیدیر.

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ
أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ
وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٧٦﴾

سُورَةُ الْحَشْرِ مكية ٢٤

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾ هُوَ
الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ
الْحَشْرِ مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُمْ مَانِعَتُهُمْ حُصُونُهُمْ
مِنَ اللَّهِ فَأَتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَدْ فِي
قُلُوبِهِمُ الرَّعْبُ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ
فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ ﴿٢﴾ وَلَوْلَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ
الْجَلَاءَ لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ ﴿٣﴾

۲۲ [یا محمد!] اَللّٰه وَاٰخِرَتِ گِرَنوَنه اِیْمَانِ گَئیرِن قَوْمُوْن، اَللّٰه وَاوْنُوْنِ یَغْمَبِرِنه مَخَالِفِ چِیخَانلارلا۔ اَوْزِ اَتَاَلاری، اَوْغُوللاری، قَارْدَاشلاری و یَاخِیْن قَوْمُولاری اولسالار بئله۔ دُوسْتَلُوق اِئْتِدیگِیْنی گُورْمِزْسِن. اَوْنَلار اِئله کِیْمَسَه لَرْدِرِ کِی، [اَللّٰه] اَوْنَلارِیْن قَلْبَلِرِنه اِیْمَانِ یَاْزِیْدِرِ و اَوْزِ دِرْگَاهِیْنْدَانِ اَوْلَانِ بَیْرُ رُوحِ اِیْله اَوْنَلاری قُوتْلَنْدِیْرِیْدِرِ. [اَوْنَلاری] اَلْتِیْنْدَانِ اَرْخَلَارِ اَخَانِ و اِیچِیْنْدَه اِبدِی اَوْلَاقِ قَالَاْجَاقْلاری جَنَّتِلَرَه دَاخِل اِئده جَکْدِرِ. اَللّٰه اَوْنَلاردَانِ رَاضِی دِرِ و اَوْنَلار دَا اَللّٰهْدَانِ رَاضِیْدِرِلَار. اَللّٰهْیْن دِستَه سِی بُونلاردِرِ. اَگَاهِ اَوْلُوْنِ کِی، حَقِیْقَتًا، اَصْلِ نِجَاتِ تَپَاْنَلَارِ دَا اَللّٰهْیْن دِستَه سِیْدِرِ.

حشر سوره سی [۵۹]

بُو سُوْرَه قُرْآن - کَرِیْمِیْنِ اَللّٰی دُوقُقُوْز و نِجُو سُوْرَه سِیْدِرِ،
مَدِیْنَه ده نَازِل اَوْلُموْش و (۲۲) آیه دِرِ.

رَحْمَانِ و مَهْرَبَانِ اَللّٰهْیْنِ اَدِی اِیْله

۱ گُؤْیِلْدَه کِیْلَر و یِئْرْدَه کِیْلَر هَامِیْسِی اَللّٰهْیْ تَسْبِیْحِ اَدِیْرِلَر. اَوْ عَزّت و حَکْمَتِ صَاحِیْبِیْدِرِ.

۲ کِتَابِ اَهْلِیْنْدَنْ کَافِرِ اَوْلَانلاری اَوْزِ یُورْدَلارِیْنْدَانِ اِیْلَک دِفْعَه اَوْلَاقِ چِیخَارْدَانِ اُودُور. سِیْزِ اَوْنَلارِیْن چِیخَاْجَاقْلارِیْنی گِمْمانِ اِئْتِمِیْرِدِیْنِیْز. اَوْنَلار دَا قَالَاْلاری نِیْنِ اَوْنَلاری اَللّٰهْدَانِ [اَللّٰهْیْنِ جِزَاسِیْنْدَانِ] قُورُویَاْجَاهِیْنی ظَنّ اِئْدِرِدِیْلَر. اَمّا اَللّٰهْیْنِ عِذَابِیْ اَوْنَلارِیْن گِمْمانِ اِئْتَمَه دِیْکَلَرِ یِئْرْدَنْ گِلِیْبِ اُورْکَلِرِنه قُورْخُو سَالْدِی. بئله کِی، اَوْنَلار اِئْوَلِرِیْنی اَوْزِ اَللّٰرِیْ اِیْله، هَم ده مُؤْمِنلِرِیْنِ اَللّٰرِیْله اُچُورْدُوب دَاغِیْدِرِیْلَار. اِیْ بَصِیْرَتِ صَاحِیْبَلَرِیْ اِ عِبْرَتِ اَلِکِیْن.

۳ اِگَر اَللّٰه، اَوْنَلارا، یُورْدَلارِیْنْدَانِ چِیخَاْیِلْمَاغِیْ یَاْزِ مَامِیْشِ اَوْلَسَایْدِی، دَنِیَا دَا اَوْنَلارا مُطْلَقِ عِذَابِ و تِرَرْدِی. اَوْنَلار اُچُونِ اَخِرْتَه ده جِهَنَّمِ عِذَابِیْ وَاْرْدِرِ.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ
 شَدِيدُ الْعِقَابِ ① مَا قَطَعْتُمْ مِنْ لَيْسَةٍ أَوْ تَرَكْتُمْ مَا قَاءْتُمْ
 عَلَىٰ أَصُولِهَا فَأِذِنْ لَهُ وَلِيَّ النَّاسِقِينَ ② وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ
 عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ
 وَلَكِنَّ اللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيرٌ ③ وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ فَلِلَّهِ
 وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ
 كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا أَتَيْكُمْ مِنَ الرَّسُولِ
 فَخُذُوهُ وَمَنْهَيْكُمْ عَنْهُ فَأَنْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ
 شَدِيدُ الْعِقَابِ ④ لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا
 مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا
 وَيَنْصَرُّونَ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ⑤ وَالَّذِينَ تَبَوُّوا
 الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ
 فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ
 بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ⑥

- ۲ بو، اونلارین اکلها و اونون پیغمبرینه عاصی اولدوقلارینا گۆره دیر. کیم اکلها عاصی اولسا، [بیلین کی،] اکلھین عذابی چوخ شدتلی دیر.
- ۵ هر هانکی خورما آغاجینی کسب و یا هر هانکیسینی [کسمه ییب] کؤکو اوستونده بوی آتمیش حالدا بوراخدینیزسا، اکلھین اذنی ایله ایدی و بو اکلھین فاسقلری روسوی اتمه سی اوچوندور.
- ۶ اکلھین "فی" شکلینده اونلارین ماللاریندان اؤز پیغمبرینه عاید ائتدیگی [ماللار] اوچون سیز نه آت چاپدیردینیز و نه ده کی، دوه سوردونوز. و لاکین اکلّه پیغمبرلرینی ایسته دیگی کیمسه لره مسلط ائدر. اکلّه هر ایشه قادردیر.
- ۷ اکلھین "فی" شکلینده اؤز پیغمبرینه شهر اهالیسی نین ماللاریندان "عاید ائتدیگی [ماللار] اکلها، پیغمبره، یاخین قوهوملارا، یتیملره، یوخسوللارا و یولدا قالانلارا مخصوصدور. بو، اونا گۆره دیر کی، ایچرینیزده اولان واریلار آراسیندا آلدن-آله دوشن بیر ثروت اولماسین. پیغمبر سیزه هر نه گتیرسه، اونو آکین و هر نه یی منع ائتسه، اوندان امتناع ائدین! و اکلهدان قورخون، چونکی اکلھین عذابی چوخ شدتلیدیر.
- ۸ [بونلار] یوردلاریندان چیخاریلمیش و ماللاری [آلیریندن اگنیمیش] اکلھین فضل-مرحمت و رضاسینی ایسته یین، اکلها و اونون پیغمبرینه کؤمک ائدن یوخسول مهاجرلره عایددیر. اصل صادقلر ده بونلاردیرلار.
- ۹ هم ده مهاجرلر گلمزدن [مدینه ده] یورد سالمیش و ایمان گتیرمیش کیمسه لر کی، اؤز یانلارینا مهاجرت ائدنلری دوست توتارلار، اونلارا وئرلنه گۆره اورکلیرینده حسد دویمازلار، اؤزلری محتاج اولسالار بشله، اونلاری اؤزلریندن اوستون توتارلار. کیم نفسی نین خسیس لیگیندن قورونموشسا، [بیلین کی،] نجات تاپانلار دا اونلاردیر.

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا
الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًا لِلَّذِينَ
آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٠﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا
يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ
أُخْرِجْتُمْ لَخَرُجْنَ مَعَكُمْ وَلَا تُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا
وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ
﴿١١﴾ لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُونَهُمْ
وَلَئِنْ نَصَرُوهُمْ لَيُولُنَّ أَلَا ذُبَارٌ شَرٌّ لَهُمْ لَئِنْصُرُونَ ﴿١٢﴾ لَأَنتُمْ
أَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِمْ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا
يَفْقَهُونَ ﴿١٣﴾ لَا يَتَكَلَّمُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرَى مُحَصَّنَةٍ
أَوْ مِنْ وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا
وَقُلُوبُهُمْ شَتَّى ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٤﴾ كَمَثَلِ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَفَقُوا وَبَالَ أَمْرِهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿١٥﴾ كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ
قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾

- ۱۰ اونلاردان سونرا گلنلر دئیرلر: پروردگارا! بیزی و بیزدن قاباق ایمان گتیرن قارداشلاریمیزی باغیشلا! و قلبلریمیزده ایمان گتیرنلره قارشى بیر پاخیللیق قویما! پروردگارا! حقیقتاً، سن شفقتلی و مهربانسان.
- ۱۱ [یا محمد! بو منافقلىك ائدنلری گۆرمورسن کی؟ کتاب اهلیندن کافر اولان قارداشلارینا (یهودیله) دئیرلر: «اگر سیز یوردونوزدان چیخاریلسانیز، بیز ده سیزینله برابر مطلق چیخاجاغیق و سیزین علییهینیزه هنج کسه اطاعت ائتمه جه ییک؛ و اگر سیزینله دؤیوشسه لر، سیزه مطلق کۆمک ائده جه ییک؟» و آله شاهیدلیک ائدیر کی، اونلار مطلق یالانچی دیرلار.
- ۱۲ اگر اونلار دوغرودان چیخاریلسالار، منافقلر اونلارلا برابر اصلا چیخمازلار و اگر اونلارلا دؤیوشولسه، منافقلر اونلارلا اصلا کۆمک ائتمزلر. اونلارلا کۆمک ائتسه لر بئله، مطلقا گئری دؤنوب قاچارلار و سونرا اونلارلا کۆمکلیک ائدیلمز.
- ۱۳ حقیقتاً، اونلارین قلبلرینده سیزین قورخونوز آلههین قورخوسوندان دها چوخدور. بو دا اونلارین آنلاماز بیر قۆم اولدوقلارینا گۆره دیر.
- ۱۴ اونلار هامیلیقلا سیزه قارشى [اوز-اوزه] دئیل، آنجاق محکم قالاسی-بورجو اولان شهرلرده و یا دیوار آرخاسیندا دؤیوشلرلر. اونلارین اؤز آرالارینداکی دؤیوشلری ده چوخ شدتلیدیر. سن اونلاری بیرلشمیش اولدوقلارینی گمان ائدیرسن، [لاکین] قلبلری داغینقدیر. بو دا اونلارین عاغیلز بیر قۆم اولدوقلارینا گۆره دیر.
- ۱۵ اونلار اؤزلریندن بیر آز قاباق عمللری نین جزاسینی دادمیش کیمسه لره بنزه ییرلر. اونلار اوچون آغریلی بیر عذاب واردیر.
- ۱۶ شیطانین [آلداماسینا] بنزه ییرکی، انسانا دئدی: «کافر اول!» کافر اولدوقدا ایسه اونا دئدی: «من سندن اوزاغام، من عالمترین ربی اولان آلههیدان قورخورام».

فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ
 جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ
 نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا
 تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ
 أَنفُسُهُمْ أُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٩﴾ لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ
 الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿١٠﴾ لَوْ أَنزَلْنَا هَذِهِ الْقُرْآنَ
 عَلَى جَبَلٍ لَّرَأَيْنَاهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ
 الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١١﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا
 إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿١٢﴾
 هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ
 الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٣﴾
 هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى
 يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٤﴾

سُورَةُ الْمُنَافِقَاتِ
 سَبْعِينَ آيَةً

- ۱۷ و بئله لیکله هر ایکسی نین آخر—عاقبتی ده اود ایچینده ابدی قالاچاق اولدو،
ظلمکارلارین جزاسی ایسه بودور.
- ۱۸ ای ایمان گتیرنلر! آللهدان قورخون! هر کس گله جگی اوچون قاباقچادان نه
گؤندردیکینه باخسین، آللهدان قورخون! حقیقتاً، آلله سیزین اتدیکلریتیزدن
خبرداردیر.
- ۱۹ آللهسی اونوندوقلارینا گؤره، آلله دا اونلاری اؤزلرینه اونوندوردوغو کسلر
کیمی اولمایین! اصل فاسقلر اونلاردیرلار.
- ۲۰ جهنم اهلی ایله جنت اهلی بیر دئییلدیر. اصل سعادت چاتانلار جنت
اهلیدیرلر.
- ۲۱ بیز اگر بو قرآنی بیر داغ اوستونه نازل اتسه بیدیک اونون آلله قورخوسوندان
مطلق باش آیب پارچا—پارچا اولدوغونو گؤرردین. بیز مثلری انسانلارا
چکیریک کی، بلکه دوشونه لر.
- ۲۲ او، اوندان غیری هنج بیر تانری اولمایان آللهدیر. غیبی و آشکاری بیلندیر.
او، رحمان [دیر و] مهرباندیر.
- ۲۳ او، اوندان غیری هنج بیر تانری اولمایان آللهدیر، حؤکمراندیر، مقدسدير؛
[بوتون عیبلردن] سلامتدير، خاطر جمع ائندیر؛ گؤزله ییب قوروپاندیر؛
عزت صاحبی دیر؛ ایسته دیگینی اتدیرن و بؤیوکلوکده تایی—برابر
اولمایاندیر. آلله، اونلارین شریک قوشدوقلاریندان پاکدیر.
- ۲۴ او، یارادان، یوخدان وار ائدن، صورت وئرن آللهدیر. داها گؤزه ل آدلار
اونامخصوصدور. گؤیلرده و یترده اولان هر شی اونو تسبیح ائدر. و او
عزت و حکمت صاحبدیر.

ممتحنه سوره سی [۶۰]

بو سوره قرآن—کریمین آلتیمیشینجی سوره سیدیر.
مدینه ده نازل اولموش و (۱۳) آیه دیر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عِدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ
 تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ
 يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ
 جِهَادًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي تُسِرُّونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَإِنَّا أَعْلَمُ
 بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنْتُمْ وَمَنْ يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ
 ❶ إِنْ يَتَقَرَّبْكُمْ نَكُونُوا الْكُفَّاءَ وَيُبْسِطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ
 وَأَلْسِنَتَهُم بِالشُّوْءِ وَوَدِّ الْوُتَّكُرُونَ ❷ لَنْ نَنْفَعَكُمْ أَرْحَامَكُمْ
 وَلَا أَوْلَادَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ❸
 قَدْ كُنَّا لَكُمْ أَسْوَةً حَسَنَةً فِي إِزْهَامِ الَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا الْقَوْمِ هُمْ
 إِنَّا بُرَءُكُمْ وَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَزُنَاكُمْ وَبَدَّابَيْنَا
 وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ الْآقُولُ إِزْهَامِ
 لِإِيَّاهِ لَا تَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا أَمَلُكَ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ رَبَّنَا عَلَيْكَ
 تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ❹ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً
 لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَارْحَمْنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ❺

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

۱ ای ایمان گتیرنلر! اگر منیم یولومدا جهاد اتمک و منیم راضیلمی اَلده اتمک اوچون [اؤز وطنیزدن] چیغیب سیزسا، منیم ده دوشمنیم اولان، سیزین ده دوشمنیز اولان کیمسه لرله دوستلوق قاتماين! چونکی اونلار سیزه گلن حقّ انکار ائدیلمر. رینیز اولان اَللّٰها ایمان گتیردیگینیز اوچون پیغمبری و سیزی [مکّه دن] چیخارتدیلمر. [سیز] گیزلیجه اونلارا دوستلوق گؤستریسینیز. بیر حالدا کی، من گیزلندیگینیزی و آشکار ائتدیگینیزی یاخشى بیلیرم. سیزدن هر کس بونو ائتسه؛ شبهه سیز کی، او، دوغرو یولدان آزیمش اولور.

۲ اگر اونلار سیزه [آل تاپیب] غالب گلسه لر، سیزه دوشمن اولارلار و پسلیک اوچون سیزه اللرینی و دیلترینی اوزادارلار و سیزین کافر اولماغینیزی ایسترلر.

۳ قیامت گونونه قوهوملارینیز، نه ده اؤولادینیز سیزه هنج بیر فایدا و ثربه جکلمر. [اَللّٰه] آرانیزا آییرلیق سالاجاقدیر. اَلله ائتدیگینیز عملری بیلندیر.

۴ ابراهیم و اونونلا بیرلیکده اولانلار سیزین اوچون گوزله نمونه دیر. او زمان کی، اؤز قوملرینه دئدیلمر: «بیز، حقیقتاً، سیزدن و اَللّٰهدهان غیرى سیزین عبادت ائتدیگینیز شیلردن اوزاغیق. بیز سیزدن بترارلیق اعلان ائدیریک. سیز اَللّٰها ایمان گتیرمه یینجه، بیزیمله سیزین آرانیزدا ابدی نفرت و دوشمنلیک میدانا گلیبدر». آنجاق ابراهیمین [اؤگئی] آتاسینا: «من سنین اوچون [اَللّٰهدهان] مطلق مغفرت دیلیه جگم، [بیر حالدا کی،] اَللّٰهین مقابلنده سنین اوچون هنج بیر ایش گورمگه اختیاریم یوخدور»، —دئمه سی استنادیر. پروردگارا! منه توکل اتمیشیک و منه طرف یؤنلمیشیک و نهایت دؤنوش ده منه طرفدیر.

۵ پروردگارا! بیزی کافرلره امتحان وسیله سی ائتمه! پروردگارا! بیزی باغیشلا! شبهه سیز کی، عزّت و حکمت صاحیبی سنسن.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ
وَمَن يَتَّبِعِ الْإِسْلَامَ هُوَ الْفَعْلَى الْحَمِيدُ ① عَسَى اللَّهُ أَن يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ
وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُم مَّوَدَّةً وَاللَّهُ قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
② لَا يَنْهَيْكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم
مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ
③ إِنَّمَا يَنْهَيْكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم مِّن
دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوهُمْ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَاُولَٰئِكَ
هُمُ الظَّالِمُونَ ④ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مِمَّاجِرَاتٍ
فَامْتَحِنُوهُنَّ اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ فَإِنْ عَلَتْهُنَّ مُؤْمِنَاتٌ فَلَا
تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ لَأَهْنُ لَهُنَّ وَلَا هُمْ يُحِلُّونَ لَهُنَّ وَآتُوهُنَّ
مَا نَفَقُوا وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُم أَن تَنَكِّحُوهُنَّ إِذَا أَتَيْتُمُوهُنَّ بِجُورٍ
وَلَا تَمْسِكُوا بِعَصَمِكُمْ أَلَّا يَفُورُوا وَلَا تَنَفَّقُوا وَلَٰكِنَّمَا أَتَيْتُمُوهُنَّ
بِزِينَةٍ وَإِنَّ فَاتِكُمْ شَيْءٌ مِّنْ أَزْوَاجِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقِبْتُهُنَّ فَالَّذِينَ ذَهَبَتْ
أَزْوَاجُهُمْ مِّثْلَ مَا نَفَقُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ⑤

۶ شبهه سیز کی، سیز، آلهها و آخرت گونونه اومید بسله یین کیمسه لر اوچون اونلاردا گۆزه ل بیر سرمشق واردیر. هر کیم اوز چئویرسه، [بیلسین کی،] آله غنی و حمد اولونمالیدیر.

۷ اولا بیلسین کی، آله، سیزینله دوشمنچیلیک ائتدیگینیز کیمسه لر آراسیندا دوستلوق یاراتسین. آله بونا قادردیر، آله چوخ باغیشلاپاندیر و مهریاندیر.

۸ آله دین خصوصوندا سیزینله دؤیوشمه یین و سیزی پوردونوزدان چیخارتمان کیمسه لره یاخشیلیق اتمکدن و اونلارلا عدالتله رفتار اتمکدن سیزی چکیندیرمیر. شبهه سیز کی، آله عدالتله رفتار ائدنلری دوست توتار.

۹ آله فقط دین خصوصوندا سیزینله دؤیوشن، سیزی پوردونوزدان چیخاران و چیخاریلمانیزا کؤمک ائدن کیمسه لرله دوستلوق اتمکدن سیزی چکیندیریر. هر کس اونلارلا دوستلوق ائسه [بیلسین کی،] اونلار ظلمکاردیرلار.

۱۰ ای ایمان گتیرنلر! مؤمن قادینلار مهاجر اولاراق سیزین یانینا گلدیکلری زمان اونلاری امتحان ائدین! آله اونلارین ایمانلارینی داما یاخشی بیلیر. اگر اونلارین مؤمن اولدوقلارینی بیلسه نیز؛ آرتیق اونلاری کافرله طرف قایتارمایین کی، نه بو آروادلار اونلارلا حلالدیرلار و نه ده اونلار بو آروادلارلا حلالدیرلار. اونلار [او کافر ائرله کیین اولاراق بو مؤمن آروادلار] صرف ائتدیکلرینی وئرن! و او آروادلارین کیینلرینی اؤزلرینه وئردیگینیز تقدیرده اونلارلا ائولمه گینیزده سیزه بیر گناه یوخدور. کافر قادینلارلا ائولمه گه [و ائولی لیگه] ادامه وئرمه یین! [زوجه لرینیزدن کافر اولوب، و یا کافر قالیب، کافرله قوشولسالار، کیین اولاراق] اونلارلا صرف ائتدیگینیزی [کافرلردن] طلب ائدین! و اونلار دا [هجرت ائدن مؤمن زوجه لرینه] صرف ائتدیکلرینی [سیزدن] ایسته سینلر. بو، آلههین حؤکمدور. آرانیزدا او حؤکم ائدیر. آله هر شئی بیلندیر، حکمت صاحیبیدیر.

۱۱ اگر سیزدن بیر آرواد گندیپ کافرله قوشولسا، سیز ده اونلارلا غالب گلیب غنیمت آلسانیز، آروادلاری [کافرله] قوشولان کیمسه لره (آروادلارینا) صرف ائتدیکلری مقدار وئرن! و ایمان گتیردیگینیز آلهدان قورخون!

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَنْ لَا
يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا
يَأْتِينَ بِهْتَانٍ تُفْتَرِيهِنَّ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ فِي
مَعْرُوفٍ فَبَايِعُهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهُ إِنْ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٧﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَسْؤُا مِنَ
الْآخِرَةِ كَمَا يَبُئْسُ الْكَافِرُ مِنَ أَصْحَابِ الْقُبُورِ ﴿١٨﴾

سُورَةُ الصَّفَاتِ بِإِذْنِ اللَّهِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٢﴾ كَبُرَ مَقْتًا
عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٣﴾ إِنْ اللَّهُ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ
فِي سَبِيلِهِ صَفًا كَانَتْهُمْ بَنِيَانُ مَرْصُوصٍ ﴿٤﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا
قَوْمِ لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَأَتُوا
أَنْزَاعَ اللَّهِ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٥﴾

- ۱۲ یا پیغمبر! مؤمن آروادلار، آلله اهنج بیر شئی شریک قوشماماق، اوغورلوق و زنا (پیس ایش) ائتمه مک، اولادلارینی اولدورمه مک، اللری ایله آباتلاری آراسیندا بیر یالان دوزلدیب گتیرمه مک (اوزگه دن اولان اوشاغی یالاندان ارلرینه اسناد ائتمه مک) و یاخشئی بیر ایشده سنه قارشئی چیخماماق خصوصوندا سنه بیعت ائتمک اوچون سنین یانینا گلدیکلری زمان اونلارین بیعتینی قبول ائت و اونلار اوچون آلله دان مغفرت طلب ائت! شبهه سیز کی، آلله چوخ باغیشلايان [دیر و] مهرباندير.
- ۱۳ ای ایمان گتیرنلر! آلله ن غصب ائتدیگی بیر قومو دوست تونمايین! اونلار قبرستان اهلیندن اومیدلرینی کسن کافرلر کیمی، آخرتدن اومیدلرینی کسپیلر.

صف سوره سی [۶۱]

بو سوره قرآن - کریمین آتمیش بیرینجی سوره سیدیر،
مدینه ده نازل اولموش و (۱۲) آیه دیر.

رحمان و مهربان آلله ن آدی ایله

- ۱ گؤیلرده و یترده اولان هر بیر شئی آلله ی تسبیح ائدر. او، عزت و حکمت صاحبیدیر.
- ۲ ای ایمان گتیرنلر! ائتمه یه جگینیز بیر شئی نیه دئیر سینیز؟
- ۳ ائتمه یه جگینیز بیر شئی دئمه گینیز آلله یانیندا داها چوخ نفرتلی دیر.
- ۴ حقیقتاً، آلله، اؤز یولوندا بینوره سی قورقوشوملا تۆکولموش دیوار کیمی صف چکپ دؤیوشنلری دوست توتار.
- ۵ اوزمان کی، موسی اوز قومونه دئدی: «ای منیم قوموم! آلله ن سیزه [گؤنده ردیگی] پیغمبر اولدوغومو بیلدیگینیز حالدا، نه اوچون منی اینجیدیر سینیز؟». اونلار [حقدن] اوز دؤندریدکده آلله دا اونلارین قلبلرینی دؤندردی. آلله فاسق اولان قومو هدايت ائتمز.

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَءِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ
 مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا
 هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ١ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى
 الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ٢ يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ
 بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمِّمُ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ٣ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ
 رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظَاهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ٤
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى تِجَارَةٍ تُجْنِبُكُمْ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ٥
 تُوْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ
 ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ٦ يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
 وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي
 جَنَّاتٍ عَدْنٍ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ٧ وَأُخْرَى يُجْتَنِبُهَا نَفْسٌ مِنَ اللَّهِ
 وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ٨ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارًا لِلَّهِ
 كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ
 أَنْصَارُ اللَّهِ فَأَمَّا تَ طَائِفَةٌ مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَكَفَرْتَ طَائِفَةٌ
 فَأَيُّ دُنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَى عِدَّةٍ مِنْهُمْ فَأَصْحَبُوا ظَاهِرِينَ ٩

- ۶ و اوزمان کی، مریم اوغلو عیسی دئدی: «ای بنی اسرائیل! حقیقتاً، من آللهین سیزه [گؤنلردیگی] پیغمبرم، [اؤزومدن] قاباقکی نورانی تصدیق ائله نم و مندن سونرا "احمد" آدلی بیر پیغمبرین گلمه سینی ده سیزه مژده وئره نم». [او پیغمبر ایسه] اونلارا آچیق-آیدین دلیللر گتیردیکده دئدیلر: «بو آچیق-آیدین بیر سحر دیر».
- ۷ اسلاما دعوت اولوندوغو حالدا، آللهها پالان باغلایان کیمسه دن داها ظلمکاری کیم اولای بیلر؟! آلله ظلمکار قومی هدايت ائتمز.
- ۸ آغیزلاری ایله آللهین ایشیغینی سؤندورمک ایسته ییرلر: آلله ایسه، کافرلرین خوشونا گلمه سه بئله، اؤز ایشیغینی تاماملا یا قادیر.
- ۹ مشرکلرین خوشونا گلمه سه ده، دینی، بوتون آیری دینلره اوستون ائتمک اوچون پیغمبرینی هدايتله و حق دینله گؤنده رن اودور.
- ۱۰ ای ایمان گتیرنلر! آیا سیزی چوخ آغریلی عذابدان قورتارا بیلن بیر تجارتی گؤستریممی؟
- ۱۱ [اونو تمایین کی،] آللهها و اونون پیغمبرینه ایمان گتیرسینیز؛ مالینیزلا و جانینیزلا آلله پولوندا جهاد ائدرسینیز. اگر بیلسه نیز، بو، سیزه داها خئیر لیدیر.
- ۱۲ [اگر بئله ائتسه نیز،] آلله سیزین اوچون گناهلارینیزی باغیشلار؛ سیزی اکتیندن آرخلار آخان جنتلره و عدن جنتلرینده اولان گؤزه ل اولره داخل ائدر. بو دا بؤیوک سعادت دیر.
- ۱۳ و دوست توتدوغونوز آیری بیر [نعمت] ده: آللهدان کؤمکلیک و یاخین بیر غلبه [سیزی گؤزه لیر]. مؤمنلره [بونو] مژده وئر.
- ۱۴ ای ایمان گتیرنلر! آللهین کؤمکچی لری اولون! نتجه کی، مریم اوغلو عیسی حواریلره دئدی: «آلله پولوندا منیم کؤمکچی لریم کیمدیر؟» حواریلر دئدیلر: «بیز آللهین کؤمکچی لری ییک». سونرا بنی اسرائیلدن بیر دسته ایمان گتیردیلر و بیر دسته ده کافر اولدولار. بیز ایسه ایمان گتیرنلری دوشمنلری نین علیه نه گوجلندیردیک و نتیجه ده اونلار غالب گلدیلر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ
الْحَكِيمِ ۝ هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمَمِينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ
وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ
مُبِينٍ ۝ وَآخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ ذَلِكَ
فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ
۝ مَثَلُ الَّذِينَ حُمِلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ كَذَّبُوهَا كَمَا مَثَلُ الْفَخَّارِ يَحْمِلُ أَثْقَالًا
بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ ۝ قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِنْ زَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ
أَوْلِيَاءُ لِلَّهِ مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَتَّعُوا الْمَوْتَ أَنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝
وَلَا يَتَمَتَّعُونَ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ
۝ قُلْ إِنْ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ
إِلَى عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝

جمعه سوره سی [۶۲]

بو سوره قرآن - کریمین آلتیمیش ایکینجی سوره سیدیر،
مدینه ده نازل اولموش و (۱۱) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ گؤیلرده و یشرده اولان هر شئی حوْکمدار، مقدّس، عزّت و حکمت صاحبی
اولان اَللّٰها تسبیح اندر.
- ۲ اُمّی لر (مکته گشته یئرلر) ایچینده، اؤزلریندن اولان و اَللّٰهین آیه لرینی اونلارا
اوخویان، اونلاری تمیزلەین و اونلارا کتاب و حکمتی اؤیردن بیر پیغمبر
گؤندرن اودور. حالبوکی، اونلار بوندان اوْک آچیق - آشکار بیر ضلالت
ایچینده ایدیله.
- ۳ و اونلارا هله قوشولمايان اونلاردان آیری [بیر جماعتلره ده پیغمبر گؤندرن
اودور.] و او عزّت و حکمت صاحیبیدیر.
- ۴ بو، اَللّٰهین لطف و مرحمتی دیر کی، اونو ایسته دیگینه وئره. اَلله بؤیوک
لطف - کرم صاحبی دیر.
- ۵ توراته [عمل ائتمگه] مکلف اولاندان سونرا اونا عمل ائتمه یئرلرین مکی
[آیدینلاشدیریجی] کتابلار داشیان اوزون قولاغین مکی کیمیدیر. اَللّٰهین
آیه لرینی تکذیب ائدنلرین مکی نجه ده پیسیدیر. و اَلله، ظالم قومو هدایت
ائتمز.
- ۶ [یا محمد!] دئی: «ای یهودیلر! اگر گمان ائدیرسینیز کی، آیری انسانلار
دئیل، [آنجا] سیز اَللّٰهین دوستلاری سینیز؛ اگر دوز دئییرسینیزسه، اولوم
آروزولایین!».
- ۷ حالبوکی، اونلار قیابا قجادان ائدیکلری عمللره گوره اونو آرزو ائتمزله. و
اَلله ظلمکارلارا داها یاخشى بلددیر.
- ۸ [یا محمد!] دئی: «قورخوب - قاچدیغینیز اولوم سیزه مطلق یتیشه جکدیر.
سونرا غیبی و آشکاری بیلن اَللّٰها طرف دؤندریله جکسینیز. اوندان
ائدیکلرینیزی سیزه خبر وئره جک».

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ
وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ① فَإِذَا قُضِيَتِ
الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ
كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ② وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا
قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ الْهَوِ وَ مِنَ التِّجَارَةِ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ③

سُورَةُ الْمُنَافِقِينَ مَكِّيَّةٌ ٢٤ آيَاتٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ
لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ أَنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ ① اتَّخَذُوا
إِيمَانَهُمْ جُتَاةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَلَمْ يَسَاءَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ② ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ
فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ③ وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُجَبِّكُ أَجْسَامُهُمْ وَإِنْ يَقُولُوا
تَسْمِعُ لِقَوْلِهِمْ كَأَنَّهُمْ خُشُبٌ مُسَدَّدَةٌ يَحْسَبُونَ كُلَّ صِغِيرَةٍ
عَلَيْهِمْ هُمْ الْعُدُو فَاخْذِرْهُمْ فَآتَاهُمُ اللَّهُ أَنْ يُؤْفَكُونَ ④

- ۹ ای ایمان گتیرنلر! جمعه گونونون نامازی اوچون چاغیریلدیغی زمان
اکیش-وئریشی بوراخیب آللهین ذکرینه تله سین. اگر بیلسه نیز، بو سیزین
اوچون داها غتیریلیدیر.
- ۱۰ ناماز قیلینبدقدان سونرا یئر اوزونده داخیلشین و [اؤز روزنیزی] آللهین
لطف-مرحمتندن آختارین و آللهی چوخ یاد ائدین! اولایلسین کی، سعاده
چاتاسینیز.
- ۱۱ بیر تجارت یا دا اویون-اویونجاق گوردوکلری زمان سنی آیاق اوسته قویوب
اونای طرف قاچارلار. [ایا محمد] دئ: «آله یانیندا اولان شئی
اویون-اویونجاقدان و تجارتدن غتیریلیدیر. آله روزی وئرلرین داها
غتیریلیدیر».

منافقون سوره سی [۶۳]

بو سوره قرآن-کریمین آلتیمیش اوچونجو سوره سیدیر.
مدینه ده نازل اولموش و (۱۱) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهین آدی ایله

- ۱ منافقلر سنین یانینا گلدیکلری زمان دئیرلر: «شهادت وئریریک کی، سن
حقیقتاً، آللهین پیغمبری سن». آله [ایسه] سنین اؤز رسولو اولدوغونو البتّه
بیلیر. آله شهادت وئریر کی، حقیقتاً، منافقلر یالانچی دیرلر.
- ۲ اونلار آندلارینی قالخان ائدیپلر و آللهین یولوندان [جماعتی] ساخلاپیلار.
اونلارین ائتدیکلری عمل نتيجه ده پيسدير.
- ۳ بو اونا گوره دیر کی، اونلار [اوک] ایمان گتیردیلر، سونرا کافر اولدولار.
نتیجه ده اونلارین قلبینه مهور وورولدو. اونلار [آرتیق] قانمازلار.
- ۴ اونلاری گوردوگون زمان هیکللری سنی تعجباندیرر، سوز دانیشاندا،
سوزلرینه قولاق آسیرسان، [لاکین] اونلار سانکی دیوارا دایانمیش ایچی
پوش چوروک کؤتوکلدیرلر. هر بیر سس-صدانی اؤز علیهلرینه ظن
ايدلرلر. اونلار دوشمندیر، اونلاردان حذر ائت! آله اونلاری اولدورسون!
[حقدن] نتيجه دنورلر؟

وَإِذَا قِيلَ لَهُمَ تَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّاْ بِرُءُوسِهِمْ وَرَأَيْتَهُمْ
يَصُدُّونَ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٦﴾ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ
تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْفَاسِقِينَ ﴿٧﴾ هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَى مَنْ عِنْدَ رَسُولِ
اللَّهِ حَتَّى يَفْضَحُوا لِلَّهِ خَرَابًا مِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ
الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٨﴾ يَقُولُونَ لِنَنْزِعَنَّا إِلَى الْمَدِينَةِ لَنُخْرِجَنَّ
الْأَعْرَضَ مِنْهَا الْأَذَلَّ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَ
لِلْكُفَّارِ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ
أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ
فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٠﴾ وَانْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ
قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَى أَجَلٍ
قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُنْ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١﴾ وَلَنْ يُؤَخَّرَ
اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾

سُورَةُ النَّافِلَاتِ
سُورَةُ النَّافِلَاتِ

- ۵ اونلار: «گلین آللهین رسولو سیزین اوچون مغفرت طلب اتسین»، — دئیلن زمان باشلارینی بولاییرلار. سن ده اونلارین تکبرلوك گؤستره رك اوز دؤندرمه لرینی گؤرورسن.
- ۶ ایستر اونلار مغفرت طلب ائده سن ایسترسه ده طلب اتمیه سن، اونلار فرق اتمیه جکدیر. آلله اونلاری اصلا باغیشلاماز. حقیقتاً، آلله، فاسق اولان قۇمو هدايت اتمز.
- ۷ اونلار: «آللهین رسولونون یانیندا اولانلار اهنچ بیر شئی وئرمه یین کی، داغیلیب — گتسینلر»، — دئین کیمسه لردیرلر. حالبوکی گؤیهرین و یشرین خزینه لری آللهیندیر. و لاکین منافقلر قانمیرلار.
- ۸ و دئیرلر: «اگر بیز مدینه یه قاییتساق، عزیزلر ذلیللری حوکماً اورادان چیخاراجاقلار». حالبوکی عزت آلله و اونون رسولونا و مؤمنلره مخصوصدور. و لاکین منافقلر بیلیرلر.
- ۹ ای ایمان گتیرنلر! [گؤزله یین کی،] ماللارینیز و اوولادلارینیز سیزی آللهی یاد ائتمکدن پاییندیرماسین. هر کس بونو اتسه؛ [بیلسین کی،] اونلار زیانکار دیرلار.
- ۱۰ سیزین بیرینیزه اولوم چاتیب: «پروردگارا! نه اوچون منیم [اجلیمی] آز بیر مدت تأخیره سالمادین کی، صدقه وئریپ، صالحلردن اولایدیم» — دئمزدن اولک، سیزه روزی ائتدیگیم شیلردن اتفاق ائدین!
- ۱۱ و [لاکین] آلله اعلی گلن شخصی اصلا تأخیره سالماز. آلله سیزین ائتدیکلرینیزدن خبردار دیر.

تغابن سوره سی [۶۴]

بو سوره قرآن — کریمین آلتیمیش دؤردونجو سوره سیدیر.
مدینه ده نازل اولموش و (۱۸) آیه دیر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسْمِعُ اللَّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ١ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ
مُؤْمِنٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ٢ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ
وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ٣ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسْتَرُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ
٤ الَّذِينَ يَتَّبِعُكُمْ يَتَّبِعُكُمْ يَتَّبِعُكُمْ يَتَّبِعُكُمْ يَتَّبِعُكُمْ يَتَّبِعُكُمْ يَتَّبِعُكُمْ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٥ ذَلِكَ يَأْتِيهِمْ كَأَنَّهُمْ يَتَّبِعُهُمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشِّرْهُمْ بِوَعْدِهِمْ وَتَوَلَّوْا وَاسْتَغْنَى
اللَّهُ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ٦ زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن لَّنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَى
وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّيُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ٧ فَاذْكُرُونَا
بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ
٨ يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ وَمَنْ يُؤْمِنْ
بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ٩

رحمان و مہربان اَللّٰہین آدی ایلہ

- ۱ گویلرہ و یرتہ اولان ہر شئی اَللّٰہی تسیح ائدیر . حوکرانلیق اونا عایدیر .
حمد ، تمامیلہ اونا مخصوصدور . او ہر ایشہ قادردیر .
- ۲ سیزی یارادان اودور . سیزدن بعضی نیز کافر دیر ، بعضی نیز دہ مؤمندیر . و اَللّٰہ
انتدیکلرینیزی دقیق گورندیر .
- ۳ گویلری و پتری حق ایلہ یاراندی ، سیزہ صورت وئردی و صورتینیزی گوزہ ل
یاراشدیردی . و دؤنوش اونا طرفدیر .
- ۴ گویلرہ و یرتہ اولان ہر شئی بیلیر ، گیزلندیکینیزی دہ آشکار انتدیکینیزی دہ
بیلیر . اَللّٰہ سینہ لردہ اولانی داہا یاخشيجا بیلندیر .
- ۵ مگر اوکجہ کافر اولدوقدا ، انتدیکلری نین جزاسینی دادانلارین خبری سیزہ
گلیب چاتماییمی ؟ اونلار اوچون آغریلی بیر عذاب واردیر .
- ۶ بو ، اونا گورہ ایدی کی ، پیغمبرلری اونلارا آپیق - آیدین دلیللر گتیردیکدہ ،
اونلار : «بیزی بیر بشر ہدایت اللہ جکدیرمی ؟» - دئدیلر و نتیجہ دہ کافر
اولدولار و اوز چتویردیلر . اَللّٰہ [اونلارین ایمانینا] محتاج دئییلدی . اَللّٰہ
غنی دیر و حمد اولونماغا لایقدیر .
- ۷ کافرلر ، اولدوکدن سونرا بیر داہا دیریلیمہ جکلرینی گمان اندیرلر . دئی کی
: «خیر ، ریمہ آند اولسون کی ، سیز مطلق دیریلہ چکسینیز . سونرا دا سیزہ
انتدیکلرینیز عمللر مطلق خیر وئریلہ جکدیر» . بو ، اَللّٰہا آساندیر .
- ۸ اہندی ایسہ اَللّٰہا ، اونون رسولونا و بیزیم نازل انتدیکیمیز ایشیغا (قرآنا) ایمان
گتیرین ! اَللّٰہ انتدیکلرینیزدن خبرداردیر .
- ۹ سیزی توپلانما گونو اوچون جمع ائدہ جگی گون - او گون تغابن (حسرت)
گونودور . ہر کس اَللّٰہا ایمان گتیرسہ و یاخشئی ایش گورسہ ، اَللّٰہ اونون
گناہلارینی اؤرتیر و اکتیندان آرخلار آخان جتنلرہ داخل ائدیر . اورادا ابدی
اولاراتی قالاندیرلار . بو ، بؤیوک سعادتدیر .

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ
 خَالِدِينَ فِيهَا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١١﴾ مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ
 اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ
 ﴿١٢﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ
 فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٣﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَىٰ
 اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٤﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنِّ مِنْ
 أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عُدُوٌّ لَكُمْ فَأَخَذُوا رُوهَكُمْ وَإِنْ
 تَنَفَّوْا وَتَضَفَّعُوا وَتَغَفَّرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٥﴾
 إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ
 ﴿١٦﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا
 خَيْرًا لِّأَنْفُسِكُمْ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٧﴾
 إِنْ تُفْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يَضَاعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ
 وَاللَّهُ شَكُورٌ حَكِيمٌ ﴿١٨﴾ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْغَزِيرُ الْحَكِيمُ ﴿١٩﴾

سُورَةُ النِّجَابِ
 سُورَةُ النِّجَابِ

- ۱۰ کافر اولوب آیه لریمیزی تکلیپ اندنلر اود (جهنم) اهلیدیرلر، اورادا دائمی [قالاجاقلار]. اورا نجه ده پیس دؤنوله جکدیر.
- ۱۱ هنج بیر مصیبت آللهین اذنی اولمادان پشیشمز. هر کس آلله ایمان گتیرسه، [آلله دا] اونون قلبینی هدایت اندر. آلله هر شئی بیلندیر.
- ۱۲ آلله اطاعت اندین، پیغمبره ده اطاعت اندین! اگر اوز چتوریره نیز، [بیلین کی،] پیغمبریمیزین عهده سینده دوشن تکجه آچیق-آشکار تبلیغدیر.
- ۱۳ آلله [دیر کی]، اوندان غیر هنج بیر تانری یوخدور. مؤمنلر تکجه آلله توکل اتمه لیدیرلر.
- ۱۴ ای ایمان گتیرنلر! دوغرودان دا زوجه لرینیزدن و اولادلارینیزدان سیزه دوشمن اولانلار واردیر. اونلاردان حذر اندین! اگر عفو ائتسه نیز، [قصورلاریندان] کنجه نیز و [اونلاری] باغیشلاسانیز، شبهه سیز کی، آلله دا چوخ باغیشلایان و چوخ مهرباندیر.
- ۱۵ ماللارینیز و اولادلارینیز [سیزین اوچون] تکجه بیر امتحان [وسیله سی] دیر و و بؤیوک اجر-موزد آلله یانیندادیر.
- ۱۶ دئمک گوجونوز چاتدیغینیز قدر آلله قارشی تقوالی اولون، ائشیدین و اطاعت اندین! و [آلله یولوندا] انفاق اندین کی، فایده سی اوزونوزه عافددیر. هر کس نفسی نین خسیس لیگندن قورونسا، [بیلین کی]، اونلار سعاده چاتانلاردیرلار.
- ۱۷ اگر آلله فرض الحسن (گؤزل بیر بورج) وئرسه نیز، آلله اونو سیزین اوچون قات-قات آرتیرار و سیزی باغیشلایار. آلله قدیر بیلن و حلیمدیر.
- ۱۸ غیبی و آشکاری بیلندیر، عزت و حکمت صاحبیدیر.

طلاق سوره سی [۶۵]

بو سوره قرآن-کریمین آلتیمیش بنشینجی سوره سیدیر.
مدینه ده نازل اولموش و (۱۲) آیه دیر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ
 وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ
 وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيَّنَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ
 وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ
 يُخْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا ❶ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ
 بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَى عَدْلٍ مِنْكُمْ
 وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَلِكُمْ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
 وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ❷ وَيَرْزُقْهُ مِنْ
 حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ
 بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ❸ وَالَّذِي يَتَسَنَّى
 مِنَ الْمَيْحِضِ مِنْ نِسَائِكُمْ إِنْ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ
 أَشْهُرٍ وَالَّذِي لَا يَحْضُنَّ وَأُولَاتُ الْأَخْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ
 حَمْلَهُنَّ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ❹ ذَلِكَ أَمْرُ اللَّهِ
 أَنْزَلَهُ إِلَيْكُمْ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا ❺

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

۱ یا پیغمبر! آروادلاری بوشاماق ایسته ینده، اونلاری [آی باشی اولوب، پاکلانیب، جنسی بیر تماس قورمادیقلاری وقتده] عده لرینه گوره بوشاین و عده نی سایین! ریئیز اولان اَللّٰهیدان قورخون! اونلاری، آچیق-آشکار بیر پیس ایش گورمه یینجه ائولریندن چیخارمایین! اونلارین اؤزلری ده چیخماسینلار. بو، اَللّٰهین حدودودور. هر کس اَللّٰهین حدودوندان آتسا، دوغرودان دا اؤزونه ظلم اتمیش اولور. نه بیلیرسن، بلکه اَللّٰه بوندان سونرا نازا بیر وضعیت یاراداجاق؟

۲ اونلارین عده مدتی باشا چاتدیقدا، یا اونلاری یاخشیلیقلا ساخلایین و یا اونلاردان یاخشیلیقلا آیریلین! و ایچینیزدن یکی عادل [کیشی] شاهید توتون؛ شاهیدلیگی اَللّٰه اوچون ائدین! اَللّٰه و آخرت گوتونه ایمان گئیرنلره وئرلین نصیحت-موعظه بودور. هر کس اَللّٰهیدان قورخسا، [اَللّٰه دا] اونا بیر چیخیش پولو قویار.

۳ و اونا، گمانی گئتمه دیگی یشردن روزی وئر. هر کس اَللّٰه توکل ائتسه، اَللّٰه اونا کفایت ائدر. شبهه سیز کی، اَللّٰه حؤکمونو یشرینه یتیرندیر. اَللّٰه هر شئی اوچون بیر اؤلچو قوبودور.

۴ [باشلی اولماق سببیله] حیضدن کسیلن آروادلارینیزین [عادت اولوب اولمایاجاقلاریندا] شک ائتسه نیز، اونلارین عده مدتی اوچ آیدیر. [هله] حیض گورمه میش [قیزلارین دا عده مدتی اوچ آیدیر]. بویلو آروادلارین عده مدتلی ایسه وضع-حمل ائده نه قده ردیر. هر کس اَللّٰهیدان قورخسا، اَللّٰه، اونون ایشینی آواندا سالار.

۵ بو، اَللّٰهین سیزه نازل ائتدیگی امردیر. هر کس اَللّٰهیدان قورخسا، اَللّٰه دا اونون گناهلارینی اؤرت و اونون آجرینی بؤیوک ائدر.

أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ وَجْدِكُمْ وَلَا تُقْصِرُوا عَنْهُنَّ لِتَضَيِّقُوا
 عَلَيْهِنَّ وَإِنْ كُنَّ أُولَاتٍ حَمْلٍ فَأَنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّى يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ
 فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَاتُّوهُنَّ أُجُورَهُنَّ وَأَمْرٌ وَأَيْنَكُمْ بِمَعْرِفٍ
 وَإِنْ تَعَاَسَرْتُمُ فَعُضُّ رُءُوسِهِ لَكُمْ أُخْرَى ❶ لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِنْ
 سَعَتِهِ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ لَا يَكْفِلُ اللَّهُ
 نَفْسًا إِلَّا مِمَّا آتَاهَا سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ❷ وَكَانَ مِنْ قُرْبَى
 عَمَّتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ فَمَا سَبْنَا مَا حَسِبْنَا بِأَشَدِّ دَعْوًا عَنَّا بَا
 نُكْرًا ❸ فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهَا خُسْرًا ❹ أَعَدَّ اللَّهُ
 لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ الَّذِينَ آمَنُوا قَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ
 إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ❺ رَسُولًا تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ مَبِينَاتٍ لِيُخْرِجَ
 الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ
 وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
 فِيهَا أَبَدًا قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا ❻ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ
 سَمَوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
 عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ❷

- ۶ [اونلارا] امکان داخلینده اؤزونوز اوتوردوغونوز پشردہ مسکن وئرین! اونلاری سیخینتیدا قویماق اوچون اونلارا ضرر-زیان وورماین! اگر بویلودورلارسا، وضع-حمل انده نه قدهر اونلارا خرچلیک وئرین! و اگر سیزین [اوشاغینیز] اوچون سود وئریرلرسه، اونلارین [امیشدیرمه] حققرینی وئرین! اؤز آرانیزدا [مشورت ائدیپ] یاخشیلیقلا کئچی نین! و اگر چتینلیک دوشسه نیز، آیریمی (آیری بیر آرواد) اونو امیشدیرسین.
- ۷ وارلی اولان کیمسه اؤز وارینا گؤره [نفقه] وئرین و روزیسی آز اولان کیمسه آللهین اونا وئردیگیندن وئرین. آلله، هنج کسه اؤز وئردیگیندن آرتیقینی تکلیف اتمز. آلله، چتینلیکدن سونرا آسانلیق گتیرر.
- ۸ ریکری نین [امیریندن] و اونون پیغمبرلری نین امرلریندن بویون قاچیران بیر چوخ قریه لرین [اهلی] واردیر کی، نتیجه ده بیز اونلاری چتین بیر حسابا چکدیک و اونلارا چوخ پیس عذاب ایله عذاب وئردیک.
- ۹ بئله لیکله ائتدیکلری عملین جزاسینی داددیلا و آخر-عاقبتلری زیان اولدو.
- ۱۰ آلله اونلارا شدتلی بیر عذاب حاضرلا ییبدیر. ایندی ای ایمان گتیرن عقل صاحب لری! آللهدان قورخون! آلله، حقیقتاً، سیزه ذکر (قرآنی) نازل ائدیبدیر.
- ۱۱ ایمان گتیریب یاغشی ایشلر گورنلری قارائیلیقلاردان ایشیفا چیخارتماق اوچون سیزه آللهین آچیق-آپدین آیه لرینی اوخویان بیر پیغمبر [گؤندریبدیر]. هر کس آلله ایمان گتیریب صالح عمل انده، آلله اونو ایچینده ابدی اولراق قالا جاعی و آلتیندان آرخلار آخان جئنلره داخل ائدر. حقیقتاً، آلله اونا روزینی گوارا ائدیبدیر.
- ۱۲ آلله او ذاتدیر کی، یئددی گویو و یئردن ده بیر او قده رینی (یئددی یشری) یارادیبدیر. آللهین امری اونلارین آراسیندا نازل اولور کی، آللهین هر شئییه قادر اولدوغونو و آللهین، حقیقتاً، اؤز علمی ایله هر شئییه احاطه ائتدیگینی بیله سینیز.

سُورَةُ الْحَجِّ وَالْحُجَّةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ أَزْوَاجِكَ وَاللَّهُ
غَفُورٌ رَحِيمٌ ١ قَدْ فُضَّ اللَّهُ لَكُمْ حَجَّةُ أَيْمَانِكُمْ وَاللَّهُ مَوْلِيكُمْ وَهُوَ
الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ٢ وَإِذَا أَسْرَأْتِنِي إِلَى بَعْضِ أَزْوَاجِهِ حَدِيثًا فَلَمَّا نَبَأَتْ
بِهِ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَفَ بَعْضَهُ وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ فَلَمَّا نَبَأَهَا بِهِ
قَالَتْ مَنْ أَنْبَاكَ هَذَا قَالَ نَبَاَنِي الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ٣ إِنْ تُؤْتُوا إِلَى اللَّهِ
فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمْ فَأَنْ تَطَّاهَرُوا عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ
وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ ٤ عَسَى رَبُّهُ أَنْ طَلَّقَكُنَّ
أَنْ يُبَدِّلَهُ أَزْوَاجًا خَيْرًا مِنْكِ مُسْلِمَاتٍ مُؤْمِنَاتٍ قَانِتَاتٍ تَائِبَاتٍ
عَابِدَاتٍ سَائِمَاتٍ ثَيِّبَاتٍ وَأَبْكَارًا ٥ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ
وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَظٌ شِدَادٌ
لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ٦ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
كَفَرُوا لَا تَعْتَدُوا الْيَوْمَ إِنَّمَا تُجْرُونَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ٧

تحریم سوره سی [۶۶]

بو سوره قرآن - کریمین آلتینجی سیره سیدیر.

مدینه ده نازل اولموش و (۱۲) آیه دیر

رحمان و مهربان آللهین آدی ایله

- ۱ یا پیغمبر! آللهین سنه حلال اتدیگی شئی نه اوچون اؤزونه حرام اندیرسن؟
بونونلا زوجه لرینی خوشود اتمک ایسته بیرسنمی؟ آلله، چوخ باغیشلاپاندیر و
مهرباندیر.
- ۲ حقیقتاً، آلله آندلارینیزی سیندیرماغا [کفار و مکرکه] اجازه وئریدیر. آلله
سیزین مولانیزدیر. او، هر شئی بیلندیر و حکمت صاحبی دیر.
- ۳ او زمان کی، پیغمبر اؤز زوجه لریندن بیرینه گیزلی بیر سؤز دئمیشدی؛ او دا او
سؤز و [او بیر زوجه سینه] خبر وئردیکده، آلله دا اونا عیان اتدی. [پیغمبر]
اونون بیر قسمینی بیلدیرمیش و بیر قسمیندن واز کئچدی. [پیغمبر] بونو
[زوجه سینه] خبر وئرند و، دئدی: «بونو سنه کیم خبر وئردی؟» [پیغمبر]
دئدی: «هر شئی بیلن و هر شئیدن خبردار اولان [آلله] خبر وئردی».
- ۴ اگر سیز ایکینیز آللهها تۆبه اتسه نيز، ایجاب ائدر، چونکی قلبلرینیز،
شبهه سیز کی، [گناه] مثیل اتدی. اگر پیغمبرین علیینه کوره ک-کوره یه
وئرسه نيز، [بیلین کی،] حقیقتاً آلله اونون مولاسیدیر (حامی سیدیر).
جبرائیل ده، مؤمنلرین یاراشیقلیسی دا، ملکر ده اونون آرخاسیدیرلار.
- ۵ اگر پیغمبر سیزی پوشاسا، اولایلسین کی، اونون ریی سیزدن داها یاخشی
[اولان] مسلمان، مؤمن، اطاعتکار، تۆبه کار، عبادت ائدن، اوروج توتان
دول یا باکره خانیملار عوض وئرسین.
- ۶ ای ایمان گتیرنلر! اؤزونوز و عائله نیزی آلیشیغی انسانلار و داشلار اولان بیر
اوددان قورویون. اونون باشیندا، آللهین اونلارا وئردیگی امردن بویون
قاچیرمایان و بویوروقلارینی یشینه یشیرن، قلبلری برک و شدتلی ملکر
واردیر.
- ۷ ای کافرلر! بو گون عذر گتیرمه یین! آنجاق اتدیگینیز عمللرین جزاسینی
گۆرورسونوز.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ
 أَنْ يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
 تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْرِجُ اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ
 نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا
 أَنْتُمْ لَنَا نُورٌ وَآغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ٨ يَا أَيُّهَا
 النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَا لَهُمْ
 جَهَنَّمَ بُولَسَ الْمَصِيرِ ٩ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا
 امْرَأَتَ نُوحٍ وَامْرَأَتَ لُوطٍ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ
 عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَتَاوَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ
 شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّاخِلِينَ ١٠ وَضَرَبَ اللَّهُ
 مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ
 ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ
 وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ١١ وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي
 أَخَصَّنَتْ فَرْجَهَا فَنفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوحِنَا وَصَدَّقَتْ
 بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتِبَ عَلَيْهَا الظِّلُّ بِحُجَّتِهَا ١٢

- ۸ ای ایمان گئیرنلر! آلله دوزگون توبه ائدین! اولای یلسین کی، رینیز سیزین گناهلارینیزی اؤرتسون و سیزی آلتیندان آرخلار آخان جتله داخل اتسین. او گون آلله، اؤز پیغمبرینی و اونونلای بیرلیکده ایمان گئیرنلری اوتاندیرماز. اونلارین نورو قاباقلاریندا و ساغ طرفلرینده پارلار. اونلار دئیرلر: «پروردگارا! بیزیم نوروموزو کامل ائت و بیزی باغیشلا! سن دوغرودان دا هر شیه قادرسن».
- ۹ با پیغمبر! کافرلرله و منافقلرله جهاد ائت و اونلارا شدتلی اول! اونلارین یتری جهتمدیر و اورا نجه ده پیسی دؤنوله چکدیر.
- ۱۰ آلله کافرلره، صالح بنده لری میزدن ایکیسی نین نکاحیندا اولان: نوحون آروادی و لوطون آروادینی مثال چکدی. بو ایکی آرواد اونلارا خیانت ائتدیلر و [ارلری] آللهین غضبیدن هنج بیر شی اونلاردان سووا بیلمه دیلر و اونلارا: «[آتش] داخل اولانلارلا بیرلیکده جهنمه داخل اولون!» - دئییلدی.
- ۱۱ ایمان گئیرنلره ایسه آلله، فرعونون آروادینی مثال چکدی. او زمان کی او دئدی: «پروردگارا! منیم اوچون اؤز یانیندا جئتده بیر اثر نیک! منی فرعونندان و اونون عملیندن نجات وئر و منی ظلمکار قومون آلپندن قورتار!».
- ۱۲ هابشله عفتینی قوروین، بیزیم ده اونا روحوموزدان پوفله دیگیمیز عمرانین قیزی مریمی ده [مثال چکدی]. او ربی نین سؤزلرینی و کتابلارینی تصدیق ائتدی و او اطاعت ائدنلردن ایدی.

سُورَةُ الْمَلِكِ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ
وَالْحَيَوَةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ
سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفَاقُوتٍ فَإِذْ جِئَ الْبَصَرُ هَلْ تَرَى
مِنْ فُطُورٍ ۝ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ
حَسِيرٌ ۝ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِعَصَابٍ وَجَعَلْنَا هَارُوجًا لِلشَّيَاطِينِ
وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ جَهَنَّمٌ وَلَئْسَ
الْبَصِيرُ ۝ إِذَا الْتَوَافَيْهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ تَفُورُ ۝ تَكَادُ تَمَيَّزُ
مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أَلْقَى فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ۝ قَالُوا
بَلَى قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْشَأْ
إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ۝ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي
أَصْحَابِ السَّعِيرِ ۝ فَاغْرَقُوا بِذُنُوبِهِمْ فَأَنشَرَهُمْ لِيَكُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَالْجَزَاءُ كَبِيرٌ ۝

ملک سوره سی [۶۷]

بو سوره قرآن - کریمین آلتیش یئددینجی سوره سیدیر.
مکه ده نازل اولموش و (۳۰) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهین آدی ایله

- ۱ حؤکمراتلیق تامامله الینده اولان و او هر شئییه قادر اولان [آللهین] شائی چوخ اوجادیر
- ۲ او اولومو و حیاتی باراتدی کی، سیزین هانسی نیزیین عمل جهتیندن دها یاخشی اولدوغونو آیرد اتسین. او عزت صاحبدیر [و] چوخ باغیشلایندیر.
- ۳ او یئددی گؤیو قات-قات یاراداتدیر. رحمان [اولان آللهین] یاراتدیغیندا هنج بیر اویغونسوزلوق گورمزسن. ایندی گوزونو بیر ده دولاندیر؛ اوندا بیر نقصانلیق گورورسنی؟
- ۴ سونرا گوزونو بیر دها دولاندیر. گوز عاجز (نتیجه سیز) و یورغون دوشدویو بیر حالدا سنه طرف دؤنر.
- ۵ دوغرودان دالاپ آشافی گویو چراغلارلا بزه دیک و اونلاری شیطانلارا آتیلان [داشلارین مرکزی] اتدیک و اونلار (شیطانلار) اوچون آکوللو اود عذابی حاضیرلادیق.
- ۶ ربکری انکار ائدنلر اوچون جهنم عذابی واردیر و نتیجه ده پس دؤنوله جکدیر.
- ۷ اورایا آتیلدیقلاری زمان اونون قاینار حالدا اولان نریلتی سینی انشیدرلر.
- ۸ آز قالا [جهنم] غصیین شدتیندن پارچا-پارچا اولسون. هر هانسی بیر دسته اورایا آتیلدیقد، اونون گوزه تچیلری اونلاردان سوروشار: «مگر سیزه بیر خبردارلیق وئرن گلمه میشدی؟»
- ۹ دئیرلر: «بلی! حقیقتاً، بیزه بیر خبردارلیق وئرن گلیمشدی، بیز ایسه [اونو] تکذیب ائتدیک و: «آلله هنج بیر شئی نازل ائتمه ییب، سیز آنجاق بؤیوک بیر ضلالت ایچینده سینیز»، - دلدیک».
- ۱۰ و دئیرلر: «اگر قولاق آسایدیق و یا عقلیمیز باشیمیزدا اولسایدی، جهنم اهلی نین جرگه سینده اولمازدیق».
- ۱۱ بنله لیکله گناهلارینی اعتراف ائدرلر. لعنت اولسون جهنم اهلینه!
- ۱۲ خلوتده اؤز ربکریندن قورخان کیمسه لره مطلق بیر مغفرت و بیر بؤیوک اجر واردیر.

وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ إِنَّهُ عَلِيمُ بِمَااتِ الصُّدُورُ ١٣
 الْإِنَّمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ١٤ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ
 الْأَرْضَ ذُلُولًا فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ وَإِلَيْهِ
 النُّشُورُ ١٥ أَمْ أَمِنْتُمْ مِنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ الْأَرْضَ فَإِذَا
 هِيَ تَمُورُ ١٦ أَمْ أَمِنْتُمْ مِنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا
 فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرٍ ١٧ وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
 فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ١٨ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفَائِتٍ
 وَيَقْبِضُنَّ مَا يَمْنَحُ كُفُورًا إِلَّا الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ ١٩ أَمْ مِنْ هَذَا
 الْإِلَهِ هُوَ الَّذِي يُرْزَقُكُمْ مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ إِنِ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ ٢٠
 أَمْ مِنْ هَذَا الْإِلَهِ يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ بَلْ لَجُوا فِي عُتُوٍّ وَنُفُورٍ
 ٢١ أَمْ يَمْنَحُ مِكْبَةً عَلَى وَجْهِهِ أَهْدَى أَمْ يَمْنَحُ سَوِيًّا عَلَى هَرَاطٍ
 مُسْتَقِيمٍ ٢٢ قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ
 وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ٢٣ قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ
 وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ٢٤ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ
 ٢٥ قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ٢٦

- ۱۳ سوزونوزو ایستر گیزله ده سینیز، ایسترسه آشکار انده سینیز، حقیقتاً، آلهه سینه لرده اولانی دقیق بیلندیر.
- ۱۴ مگر یارادان [سینه ده اولانی] بیلیمیزی؟ بیر حالدا کی، او دقیق گۆره ن و هر ششیدن خبرداردیر.
- ۱۵ یشری سیزه رام اشدن اودور. اونون تبه لرینده گزین و اونون (آلههین) روزیسندن یئین. نهایت دؤنوش اوتادیر.
- ۱۶ گۆیده اولان کیمسه نین (آلههین) یشری چالخالاییب، سیزی یشره باتیرماغیندان آمین سینیزی؟
- ۱۷ و یا گۆیده اولان کیمسه نین سیزین اوستونوزه داش یاغدیران بیر یشل گؤندرمیه جگپندن خاطر—جمع سینیزی؟ تنزلیکه منیم قورخوتماغیمین نجه اولدوغونو بیله جکسینیز.
- ۱۸ اونلاردان اولککیلر [ده] تکذیب ائتدیلر. [اونلارا وئردیگیم] عذابیم نجه ایدی؟
- ۱۹ مگر [باشلاری] اوستونده قانادلارینی آچیپ—یوغان قوشلاری گۆرمورلرمی؟ اونلاری هاوادا ساخلایان رحمان [آلهه] دان غیریسی دئییلدیر. حقیقتاً، او، هر بیر شئی بیلندیر.
- ۲۰ هانسی بیر اوردونوز واردیر کی، آلهه قارشی سیزه کؤمکلیک انده بیلسین؟ کافرلر آنجاق آلدانماقدادیرلار.
- ۲۱ و یا آلهه [سیزدن] اؤز روزیسینی اسیرگسه، سیزه روزی وئرن کیم اولار؟ خیر، اونلار عاصی اولماقدا و نفرتده دیرنمکده دیرلر.
- ۲۲ الله ایسه اوزو اوسته یشرین [حیوان] داما چوخ هدایت تاپیدیر، یوخسا دوز یولدا دوز یشرین کس؟
- ۲۳ دئ: «سیزی یارادان، سیزه قولاق، گۆزلر و قلیبلر وئرن اودور. [آمما] نه آز شکر ائدیرسینیز!»
- ۲۴ دئ: «یشر اوزونده سیزی یارادیب چوخالیدان اودور و اونون حضورونا توپلانیلاجاقسینیز.»
- ۲۵ و دئیرلر: «اگر دوز دئیرسینیزسه، بس بو وعده نه زمان اولاجاقدیر؟»
- ۲۶ دئ: «بونا عائد اولان بیللیک، آنجاق آلههین یانیندادیر و من آنجاق آچیق—آیدین بیر خبردارلیق وئره نم.»

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّتَ وُجُوهَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي
 كُنْتُمْ بِهِ تَدْعُونَ ﴿٣٧﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِيَ اللَّهُ وَمَنْ مَعِيَ أَوْ رَحِمَنَا
 فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٨﴾ قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ أَمْثَلُهُ
 وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣٩﴾ قُلْ
 أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ ﴿٤٠﴾

سُورَةُ الْقُلُوبِ وَالْأَعْيُنِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾ مَا أَنْتَ بِغِنِيَةِ رَبِّكَ يَمْحُونَ ﴿٢﴾ وَإِنَّ لَكَ
 لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿٣﴾ وَإِنَّكَ لَمَعَٰلِ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٤﴾ فَسَتُبْصِرُ
 وَيُبْصِرُونَ ﴿٥﴾ بِأَيِّكُمْ الْمَفْتُونُ ﴿٦﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ
 عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُنْتَهِدِينَ ﴿٧﴾ فَلَا تُطِيعِ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٨﴾ وَدُّوا
 لَوْ تُدْهِنُ فِدْنُهُنَّ وَنُونَ ﴿٩﴾ وَلَا تُطِيعُ كُلَّ حَلَافٍ مَهِينٍ ﴿١٠﴾ هَٰذَا مَشَاءُ
 يَمِيمٍ ﴿١١﴾ مَتَاعٍ لِلْغَيْرِ مُعْتَدٍ أَبِيمٍ ﴿١٢﴾ عَثَلٌ بَعْدَ ذَلِكَ رَنِيمٍ ﴿١٣﴾ أَنْ
 كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ﴿١٤﴾ إِذَا تَنَلَّى عَلَيْهِ أَيَّتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٥﴾

- ۲۷ او [وعدہ اولونان] عذابى پاخین گوردوکلری زمان، انکار ائندلرین اوزلری پیسه لر و [اونلار] دیلیر: «بودور سیزین [قاریخاران] ایسته دیگینیز عذاب».
- ۲۸ دئ: «بیرمه دئین گوروم، اگر آله منی و منیمله بیر لیکده اولانلاری هلاک ائدرسه و یا بیزه مرحمت ائدرسه، بس کافرلی او آفریلی عذابدان کیم قورتاراجاق؟»
- ۲۹ دئ: «او، بیزیم ایمان گتیردیگیمیز و اونا توکل ائتدیگیمیز رحمان [اولان آله] دیر».
- تزلیکله کیمین آچین—آبدین ضلالتده اولدوغونو بیله چکسینیز.
- ۳۰ دئ: «دئین گوروم، سوپونوز [پیره] باتسا، کیم سیزه [جانا سینر] آخار سو گتیرر؟»

قلم سوره سی [۶۸]

بو سوره قرآن—کریمین آلتیمیش سکتیزینجی سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۵۲) آیه دیر.

رحمان و مهربان آلهین آدی ایله

- ۱ نون؛ آند اولسون قلمه و اونونلا یازیلانلار!
- ۲ [کی، ای پیغمبر!] سن ریی نین نعمتی سایه سینده مجنون دیلسن.
- ۳ و شبهه سیز کی، سنین اوچون متسیز [کسیلمز و اسیرکنمز] اجر واردیر.
- ۴ و شبهه سیز کی، سن بؤیوک بیر اخلاق صاحبسن.
- ۵ تزلیکله سن ده گوره چکسن، اونلار دا گوره چکلر—
- ۶ هانسیبیزین دیوانه اولدوغونو.
- ۷ سنین ریین پولوندان آزانلار یاخشسی بلد دیر و هدایت ناپانلاری داهایا یاخشسی تاتیاندیر.
- ۸ تکلپ ائندلره اطاعت ائتمه!
- ۹ اونلار ایستلر کی، سن اونلار یومشاقلیق ائده سن، اونلار دا یومشاقلیق گؤستره لر.
- ۱۰ و چوخ آند ایچین هنج بیر آلهجا اطاعت ائتمه—
- ۱۱ [کی،] دائما هیب آختاراندیر؛ سؤز آباریب—گتیره ندیر.
- ۱۲ ختیره مانع اولان، حدی آشان، پشه سی گناه اولاندیر.
- ۱۳ داش اوره کلیدیر [و] بونلاردان علاوه حرامزاده دیر.
- ۱۴ مال—دؤولت و اولاد صاحبی اولدوغونا گوره—
- ۱۵ بیزیم آیه لریمیز اونا اوخونان زمان دئیر کی، «قدیمکی لرین افسانه لریدیر».

سَنَسِمُهُ عَلَى الْخُرُوطِ ١٦ اِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَمَا بَلَوْنَا اَصْحَابَ الْجَنَّةِ اِذَا اَقْسَمُوا
لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ١٧ وَلَا يَسْتَشْنُونَ ١٨ فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ
وَهُمْ نَائِمُونَ ١٩ فَاصْبَحَتْ كَالصَّرِيرِ ٢٠ فَتَادُوا مُصْبِحِينَ ٢١ اِنْ اَعْدُوا
عَلَىٰ حَرْثِكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صَارِمِينَ ٢٢ فَانطَلَقُوا وَهُمْ يَخَافُونَ ٢٣ اِنْ لَا
يَذُلُّهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مِّنْ سَاكِنٍ ٢٤ وَغَدَا عَلَىٰ حَرْدٍ قَادِرِينَ ٢٥ فَلَمَّا رَاَهَا
قَالُوا اِنَّا لَنَاصِلُونَ ٢٦ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ٢٧ قَالَ اَوْسَطُهُمْ اَلَمْ اَقُلْ لَّكُمْ
لَوْ لَا تَسْجُونَ ٢٨ قَالُوا سُبْحَانَ رَبِّنَا اِنَّا كَاظِمِينَ ٢٩ فَاقْبَلْ بَعْضُهُمْ
عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَلَوْمُونَ ٣٠ قَالُوا يَا وَيْلَنَا اِنَّا كَاظِمِينَ ٣١ عَسَىٰ رَبُّنَا
اَنْ يُبَدِّلَ لَنَا خَيْرًا مِّنْهَا اِنَّا اِلَىٰ رَبِّنَا رَاغِبُونَ ٣٢ كَذَلِكَ الْعَذَابُ
وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ اَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ٣٣ اِنَّ لِلَّذِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ
جَنَّاتٍ النَّعِيمِ ٣٤ اَفَجَعَلَ السَّالِفِينَ كَالْخَيْرِ مِنْ ٣٥ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ
٣٦ اَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ٣٧ اِنْ لَّكُمْ فِيهِ لَمُبْتَخِرُونَ ٣٨ اَمْ لَكُمْ
اِيْمَانٌ عَلَيْنَا بِالْغَةِ اِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَمَةِ اِنْ لَّكُمْ لَمُبْتَخِرُونَ ٣٩ سَلَامٌ عَلَيْهِمْ
بِذَلِكَ رَعِيَّةٌ ٤٠ اَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ فَلْيَاثُوا بِشُرَكَائِهِمْ اِنْ كَانُوا صَادِقِينَ
٤١ يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ اِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ٤٢

- ۱۶ تتزلیکه بورونونون] اوسته داغ باساجاقیق.
- ۱۷ بیز باغ صاحبیلری امتحانا چکدیگیمیز کیسی اونلاری دا امتحانا چکدیک. او زمان، [اونلار] سحر چاقی مطلق [او باغین مئیوه لرینی] دره جکلرینه آند ایچدیله.
- ۱۸ و هنج بیر استنا یتری ده قورمادیلار (انشاءالله دئمه دیله).
- ۱۹ اونلار یوخودا اولارکن سنین ریی نین طرفیندن اولان بیر بلا او باغی یوردودو.
- ۲۰ و [باغ یاتیب] کوله دؤندو.
- ۲۱ سحر [قالخیب] بیر-بیرینی سسله دیله:
- ۲۲ «اگر مئیوه دره چکسینیز، اثرته دن محصولونوزون باشینا گتدین!»
- ۲۳ سونرا، یولا دوشدولر و یاواشجا بیر-بیرلرینه دئییر دیله:
- ۲۴ «بوگون هنج بیر یوخسول اورایا داخل اولوب یاتینیز! گلمه مه لیدیر».
- ۲۵ اونلارین ساده جه اسیر گمگه گوجلری چاتدی.
- ۲۶ فقط باغچانی گورنده دلدیلر: «یقین کی، [بولو] آزمیشین».
- ۲۷ «خیر! بیز محروم اولموشوق».
- ۲۸ اونلارین عاغیللیسی دئدی: «سیزه دئمه دیم کی، نه اوچون [آلله توبه اندیب] تسبیح اتمیر سینیز؟»
- ۲۹ دلدیلر: «رئیمیزی تسبیح اندیریک. بیز، حقیقتاً، ظالم کیسه لر ایدیک».
- ۳۰ سونرا بیر-بیرلرینی دانلاماغا باشلادیلار.
- ۳۱ دلدیلر: «وای اولسون بیزه! حقیقتاً، بیز طفیان ائدن کیسه لر ایدیک».
- ۳۲ «اولا بیلسین کی، ییزیم رئیمیز بیزه اوندان داها یاخشی سینی عوض و فرسین. اونا گوره کی، بیز رئیمیزه اوز گتیریریک».
- ۳۳ [دنیا] عذاب [لاری] بلله دیر. شبهه سبز کی، آخرت عذابی داها بویوکدور؛ اگر بیلمیش اولسالار!
- ۳۴ تقوالیلارا ریلری یاتیندا حقیقتاً، نعمتلی باغلار واردیر.
- ۳۵ مگر بیز مسلمانلاری او گناهکارلارلا بیر توناجاقیق؟
- ۳۶ سیزه نه اولوبدور؟ نتیجه حوکم ائدیر سینیز؟
- ۳۷ یوخسا سیزین درس آلدیغینیز بیر کتابینیز وار؟
- ۳۸ کی، اوندا سیزین اوچون بیه ندیگینیز هر شی-ین اولاجاقی [واردیر؟]
- ۳۹ یاخود قیامت گونونه قده ر بیزه آندلارینیز واردیر کی، [اونا دایاناراق] هر وتردیگینیز حوکم سیزه هاید اولسونمو؟
- ۴۰ اونلاردان سوروش: «اونلارین هانکیسی بونا ضمانت ائدیر؟»
- ۴۱ یوخسا اونلارین شریکلی واردیرمی؟ اگر دوز دئییر لرسه؛ شریکلینی گتیر سینلر.
- ۴۲ ایش چیتلشدیکده سجده په دهوت اولوناجاقلار، آما اونلار قادر اولماپاچاقلار.

خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهُقُهُمْ ذِلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ
سَالِمُونَ ﴿٥٠﴾ فَذَرْنِي وَمَنْ يُكَذِّبُ بِهَذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿٥١﴾ وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿٥٢﴾ أَمْ تَتْلُوهُمْ أَمْ فَهْمٌ مِنْهُمْ يُرْسِلُونَ
﴿٥٣﴾ أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٥٤﴾ فَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ
كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ نَادَى وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿٥٥﴾ لَوْلَا أَنْ تَدَارَكَهُ نِعْمَةٌ
مِنْ رَبِّهِ لَنُبِذَ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿٥٦﴾ فَاجْتَبِيهِ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ
الصَّالِحِينَ ﴿٥٧﴾ وَإِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا
الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ ﴿٥٨﴾ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٥٩﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَاقَّةُ ﴿١﴾ مَا الْحَاقَّةُ ﴿٢﴾ وَمَا أَذْرُكَ مَا الْحَاقَّةُ ﴿٣﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ وَعَادٌ
بِالْقَارِعَةِ ﴿٤﴾ فَأَتَا ثَمُودُ فَأَهْلِكُوا بِالطَّاغِيَةِ ﴿٥﴾ وَأَتَا عَادٌ فَأَهْلِكُوا بِرِيحِ
صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ﴿٦﴾ سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَانِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى الْقُورَ
فِيهَا صَرَغِي كَانَتْهُمْ أَعْمَارُ نُحُلٍ خَاطِيَةٍ ﴿٧﴾ فَبَلَّ تَرَى لَهُمْ مِنْ بَاقِيَةٍ ﴿٨﴾

- ۲۳ گوزلری پتره دیکیلر، ذلت اونلاری بورور. حالبوکی اونلار [بوندان اولک] ساغلام اولدوقلاری حالدا سجده په دعوت اولونوردولار.
- ۲۴ [پا پیغمبر!] ایندی سن بو سوزو تکذیب ائدنلری منه تاپشیر. بیز اونلاری اؤزلری نین ییلمه دیکلری بیر پتردن تدویجی حالدا [هذابا] توتاجایق.
- ۲۵ اونلارا مهلت وئره جگم. حقیقتاً، منیم تدبیریم چوخ محکمدير.
- ۲۶ پوخسا [پا محمد!] سن اونلاردان بیر موزد ایسته بیر سن کی، اونلار غرامتدن (جریمه دن) آفرینرلار.
- ۲۷ پوخسا علم-غیب اونلارین پاتیندادیر و اونلار می پازیرلار؟
- ۲۸ [پا محمد!] ریی نین حاکمونه دؤزوملو اول و بالیق یولداشی (پونس) کیمی اولما! او زمان کی، او آجیغینی اوداراق پالواریب-پاخاردی؟
- ۲۹ اگر ریی طرفیندن اونا بیر نعمت پشتیمه سیدی؟ قینانیش بیر حالدا قورو بیر پتره آتیلاجاق ایدی.
- ۵۰ نهایت ریی اونو شجیدی و صالحردن ائدی.
- ۵۱ و کافر اولانلار قرآنی انشیشدیکده آز قالا سنی گوزلری ایله آباقدان سالیب دیه جکلر: «او، حقیقتاً، بیر مجنوندور».
- ۵۲ حالبوکی او (قرآن) بوتون عالمده اؤیود-نصیحت وئرندن غیری بیر شی دییلدیر.

حاقه سوره سی [۶۹]

بو سوره قرآن-کریمین آلتیمیش دوققوزونجو سوره سیدیر.
مکه ده نازل اولموش و (۵۲) آیه دیر.

رحمان و مهربان آلهین آدی ایله

- (۱) مطلق باش وئره جک گون (قیامت گونو). (۲) نه دیر او مطلق باش وئره جک گون؟ (۳) مطلق باش وئره جک گونون نه اولدوغونو سته کیم ییلدیردی؟ (۴) نمود و عاد [قؤمو]، او باشلاری دویجه ییب [اورکلری دؤیوندوره ن] گونو تکذیب ائدیلر. (۵) نمود [قؤمو] شدتلی بیر گورولتو ایله هلاک ائدیلدیلر. (۶) عاد [قؤمو] چوخ سویوق، اوغولتولو بیر کولک ایله محو اولدولار. (۷) [الله] اونو پشیدی گنجه و سککیز گوندوز آراسی کسيلمه دن اونلارا مسلط ائدی. [او زمان] اونلاری ایچی بوش (چوروک) خورما کؤتوکلی کیمی، پتره سریلیمیش گوروردین. (۸) ایندی اونلاردان هنج اثر-علامت گؤرورسنمی؟

وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَاتُ بِالْخَاطِئَةِ ① فَعَصَوْا
 رَسُولَ رَبِّهِمْ فَاخَذَهُمْ أَخَذَةً رَابِيَةً ② إِنَّا لَمَاطْعَا الْمَاءِ مَحُلَّتَانَا ③
 فِي الْجَارِيَةِ ④ لِنَعْمَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَتَعَيَّهَا أذُنٌ وَاعِيَةٌ ⑤
 فَاذْأَنْفُخْ فِي الصُّورِ نَفْخَةً وَاحِدَةً ⑥ وَخَلَّيْنَا الْأَرْضَ وَالْجِبَالَ
 فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً ⑦ فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ⑧ وَانْشَقَّتِ
 السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ ⑨ وَالْمَلَأْتُ عَلَى أَرْجَائِهَا وَيَحْمِلُ
 عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَانِيَةٌ ⑩ يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَى مِنْكُمْ
 خَافِيَةٌ ⑪ فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَيَقُولُ هَؤُلَاءِ مَا قُرُونِي كِتَابِيَّةٌ
 ⑫ إِنِّي لَمَنْتُ أَنْبَى مُلَاقٍ حِسَابِيَّةٌ ⑬ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ⑭ فِي جَنَّةٍ
 عَالِيَةٍ ⑮ قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ ⑯ كُلُوا وَاشْرَبُوا هُنَا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ
 الْخَالِيَةِ ⑰ وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ فَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُوتِ كِتَابِيَّةً
 ⑱ وَلَمْ أَذِرْ مَا حِسَابِيَّةً ⑲ يَا لَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ ⑳ مَا أَغْنَى عَنِّي
 مَالِيَّةٌ ㉑ هَلْكَ عَنِّي سُلْطَانِيَّةٌ ㉒ خُذُوهُ فَغُلُّوهُ ㉓ ثُمَّ الْجَحِيمَ صَلُّوهُ ㉔
 ㉕ ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ ㉖ إِنَّهُ كَانَ
 لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ ㉗ وَلَا يَحْضُرُ عَلَى طَعَامِ الْمُسَكِّينِ ㉘

- ۹ و فرعون، اوندان قاباکیلار و آلت-اوست اولوب یثره باتان [شهر] لرین اهلی ده گناه اتدیلر.
- ۱۰ اونلار ریلری نین گوندردیگی پیغمبره عاصی اولدولار و [آله دا] اونلاری شدتلی بیر شکیلده پاخالادی.
- ۱۱ حقیقتاً، ییز سو آشپ داشان زمان سیزی گمی په میندیردیک.
- ۱۲ اونا گوره کی، بونو مسیزه بیر عبرت [درسی] اندک و درک اندن قولاقلار دا اونو آتالیپ قولاقلاریندا ساخلا سینلار.
- ۱۳ صور بیرجه دفعه پوفلندیگی زمان،
- ۱۴ یتر و داغلار پثریندن قازیلیب ییردن-بیره-بیره پییر ییلاجاقدیر.
- ۱۵ او گون قیامت قویا جاقدیر.
- ۱۶ و گوی یار یلاجاقدیر و او گون دارما-داغین اولاجاقدیر.
- ۱۷ ملکر گویون اطرافیندا اولاجاق و او گون سینین ری نین عرشینی سککیز [ملک] باشلاری اوستونده داشییا جاقدیر.
- ۱۸ او گون سیز آلکلهین حضورونا گتیریله چکسینیز. سیز دن هیچ بیر گیزی شنی [اونا] گیزی قالماز.
- ۱۹ نامه-عملی ساغ الیه و تریلن کیسه ایسه دئیر: «گلین، نامه-عملیمی اوخویون!»
- ۲۰ «من اوز حساییم پتیشه چکیمه یقین اتمیشدیم».
- ۲۱ دئمک او خوش بیر یاشاییشدادیر.
- ۲۲ یوکسک بیر جتته.
- ۲۳ [کی،] «مئیه لرینه ال پتیشندیر».
- ۲۴ یشین و ایچین! کنچن گونلرده ائتدیگینیز [پاخشی عملره] گوره گوارا اولسون!
- ۲۵ نامه-عملی سول الیه و تریلن کیسه ایسه دئیر: «کاش نامه-عملیم منه و تریلمه ییدی».
- ۲۶ «او اوز حساییمدان خبردار اولما یایدیم».
- ۲۷ «کاش اولوم هر شنی ییتیرمیش اولایدی».
- ۲۸ «مال-دولتم منه فایدا و ثرمه دی».
- ۲۹ «وار گوجوم یوخ اولدو».
- ۳۰ [ندا گله چکدیر،] «اونو توتوب باغلایین!»
- ۳۱ سونرا اونو جهنمه آتین!
- ۳۲ سونرا اونو اوزونلوغو یتمیش ذرع (۱) اولان زنجیره باغلایین!
- ۳۳ اونا گوره کی، او، بویوک اولان آلها اینانمیردی.
- ۳۴ و یوخسولا طعام و ثرمکه ترخیب اتمیردی.

۱-ذرع «باریم قولاج».

فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هُنَا حَمِيمٌ ۝ وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غَشِيلٍ ۝ لَا يَأْكُلُهُ
إِلَّا الْخَاطِئُونَ ۝ فَلَا أَقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ ۝ وَمَا لَا تَبْصِرُونَ ۝ إِنَّهُ
لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۝ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَا تُؤْمِنُونَ ۝ وَلَا
يَقُولُ كَاهِنٌ قَلِيلًا مَا تَدْعُرُونَ ۝ تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ وَلَوْ
تَقُولُ عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَقَاوِيلِ ۝ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ۝ ثُمَّ لَقَطَفْنَا
مِنْهُ الْوَتِينَ ۝ فَأَمِنَ كُفْرًا مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ۝ وَإِنَّهُ لَتَذِكْرَةٌ
لِلْمُتَّقِينَ ۝ وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنْكُمْ مُكَذِّبِينَ ۝ وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى
الْكَافِرِينَ ۝ وَإِنَّهُ لَكُلُّ الْيَقِينِ ۝ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۝

سُورَةُ الْحَزَنَةِ الْخَامِسَةُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سَأَلَ سَائِلٌ بِمَا ذُكِرَ ۝ لِلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ ۝ مِنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ ۝ تَرْجِعُ
الْمَلَكُوتُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ۝ فَاصْبِرْ
صَبْرًا حَسِيلًا ۝ إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا ۝ وَزَيَّهُ قَرِيبًا ۝ يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ
كَالْهَمَلِ ۝ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ۝ وَلَا يَسْأَلُ حِمِيمٌ حِمَامًا ۝

- ۳۵ بو گون بورادا اونون هاو ادااری یوخدور .
 ۳۶ ایرپندن غیر ییر پتمه گی یوخدور .
 ۳۷ اونو آتجاج گناهکارلار پییر .
 ۳۸ آند اولسون گوردوکلرینیزه ،
 ۳۹ و گورمه دیکلرینیزه .
 ۴۰ کی ، او (قرآن) محترم ییر نیغمیرین سؤزودور .
 ۴۱ او ، شاهر سؤزو دئییلدیر . سیز نه آز اینانیر سینیز !
 ۴۲ او ، کاهن سؤزو ده دئییلدیر . سیز نه آز دوشونورسونوز ؟
 ۴۳ او ، عالمترین ربی طرفیندن نازل اندیلیدیر .
 ۴۴ و اگر او ییزه بعضی سؤزلر [اویدوروب] باغلا سایدی ،
 ۴۵ ساغ آلین محکم توتاردیق .
 ۴۶ سونرا قلبی نین دامارینی قیراردیق .
 ۴۷ و سیزدن هتج ییر شخص [عذابیی] اوندان سوووشدورا بیلن اولمازدی .
 ۴۸ و حقیقتاً ، قرآن تقوالیلار اوچون اویود- نصیحت و نره ندیر .
 ۴۹ و ییز ، ایچرینیزده اونو تکلپب ائلنلرین اولدوغونو البت ییلیریک .
 ۵۰ و حقیقتاً ، بو کافرلر اوچون ییر حسرتدیر .
 ۵۱ و قرآن ، حقیقتاً ، حق الیقین دیر .
 ۵۲ سن ایسه بؤیوک ربی نین آدینا تسبیح ات!

معارج سوره سی [۷۰]

بو سوره قرآن - کریمین یقتمیشینجی سوره سیدیر ،
 مکه ده نازل اولموش و (۴۴) آیه دیر .

رحمان و مهربان آللهین آدی ایله

- (۱) ییر سوال و نرن واقع اولاجاق عذابدان سوال ائتدی (۲) کیسه نین دفع الله یلمیه جگی
 [و] کافرلره [واقع اولاجاق عذابدان] . (۳) یوکسک درجه لر صاحبی اولان آللهدان .
 (۴) ملکلر و روح اونون درگاهینا اوزونلغوو آللی مین ایل اولان ییر گونده یوکسه لیرلر .
 (۵) ایندی بس گوزله شکیلده صبر ات! (۶) اونا گوره کی ، اونلار اونو (عذابیی)
 اوزاق گوردورلر . (۷) و [ییز] اونو یاخین گوردوروک . (۸) او گون ، گوی ارمیش فلز
 کیمی اولار . (۹) داخلار دپدیلمیش رنگلی یونا دونرلر . (۱۰) دوست دوستون
 [حالینی] سوروشماز .

يُبْصِرُونَ نَهْمَ يَوْمٍ لَا يُخْزِيهِمْ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابٍ يَوْمَئِذٍ بَنِيهِ ۝
وَصَالِحِيهِ وَآخِيهِ ۝ وَفَصَّلَتْهُ الَّتِي تُنْوِيهِ ۝ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ ۝ كَلَّا إِنَّهَا لَأَطْلَى ۝ تَرَاةً لِلشَّوْىِ ۝ تَدْعُو أَمِنْ
أَذْبَرَوْتَوْنِي ۝ وَجَمَعَ فَأَوْعَى ۝ إِنْ لَا إِنْسَانٌ خُلِقَ هَلُوعًا ۝ إِذَا
مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ۝ وَإِنَّمَا هُوَ الْخَيْرُ مَنُوعًا ۝ إِلَّا الْأَصْلَافُ ۝ الَّذِينَ
هُمُ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ۝ وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَعْلُومٌ ۝
لِلنَّاسِ عَلَى الْخُرُومِ ۝ وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بَيَّوْمِ الدِّينِ ۝ وَالَّذِينَ
هُمُ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ۝ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ۝
وَالَّذِينَ هُمْ لِقُرُوبِهِمْ حَافِظُونَ ۝ إِلَّا عَلَى أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ
أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ۝ فَمَنْ ابْتَغَى وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ
هُمُ الْعَادُونَ ۝ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ۝ وَالَّذِينَ
هُمُ بِشَهَادَاتِهِمْ قَائِمُونَ ۝ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ۝
أُولَئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُكْرَمُونَ ۝ قَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا قُلْ مَهْطِعِينَ
عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ ۝ أَيْطَمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ
أَنْ يَدْخُلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ۝ كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِمَّا يَعْلَمُونَ ۝

- ۱۱ اونلار بیر-بیرلرینه گؤسترملر لر . گناهکار او گونون عذابیدان قورتارماق اوچون ایستر کی، اوغلانلارینی قوریان وئره بیله پدی.
- ۱۲ هم ده یولدایشینی و قارداشینی،
- ۱۳ و اونا سیغیناجاق وئرن قبیله سینی.
- ۱۴ و یئر اوزونده اولانلارین هامیسینی [قوریان وئره پدی،] ساده جه اوزونو قورتارا بیله پدی.
- ۱۵ خیر، حقیقتاً، جهنم زیانه چکیر.
- ۱۶ باشین [، بدنین] دریسینی سواندیر [او جهنم].
- ۱۷ [اطاعتدن] چیخان، [ایماندان] اوز دؤنره نی اوزونه ساری چاغیریر.
- ۱۸ [مال-دولت] ییغیب ساغلاپاتی دا [اوزونه طرف چاغیریر].
- ۱۹ حقیقتاً، انسان چوخ حریمس یارادیلیدیر.
- ۲۰ اونا بیر پسلیک اوز وئرسه، جزع-فرع ائدر.
- ۲۱ و اونا بیر خیر یتیشسه! خسیس اولار،
- ۲۲ ناماز قیلانلاردان غیری.
- ۲۳ اونلار ناماز لاریندا دواملیدیر لار.
- ۲۴ ماللاریندا معین بیر حق واردیر،
- ۲۵ سائل (دیه نین) و محروم کیمسه اوچون.
- ۲۶ جزا گونونه اپناندیر لار.
- ۲۷ ویکری نین عذابیدان قورخاندیر لار.
- ۲۸ اونا گؤره کی، ویکری نین عذابیدان کیمسه امین اولایلمز.
- ۲۹ شهوتلرینی قوروپوب ساغلاپاندیر لار.
- ۳۰ زوجه لری و کنیزلری استنا اولماقلا [کی، او باره ده] قیناماز لار.
- ۳۱ بوندان آرتیقنی ایسته ینلر ایسه اصلینده حدی آشانلاردیر لار.
- ۳۲ هم ده [او ناماز قیلانلار] امانت لرینه و عهد-یمانلارینا رعایت ائلدندیر لر.
- ۳۳ شهادت وئرمه وظیفه لرینی پئرنه گئیرندیر.
- ۳۴ نامازلارینا دقت ائلدندیر لر.
- ۳۵ جئتورده عزیز توفولانلار دا محض بونلاردیر لار.
- ۳۶ نه اولویدور کی، کافر لر سه طرف تله سیر لر.
- ۳۷ دسته-دسته، ساغدان و سولدان گلیر لر.
- ۳۸ مگر اونلاردان هر بیر یی نعمتی جتنه داخل اولاجاقینا تاماملاتیرمی؟
- ۳۹ خیر، ییز اونلای اوزلری نین ییلدیگی شیدن یاراتدیق.

فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ أَلَا لَعَادُونٌ ۝ عَلَى أَنْ يَبْدَلَ خَيْرًا
مِنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ۝ فَذَرْنَاهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّى يَأْتِيَ قَوْمَهُمْ
الَّذِي يُوعَدُونَ ۝ يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَى نُصُبٍ يُوفِضُونَ
خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهُفُهُمْ ذَلَّةٌ ذَلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ۝

سُورَةُ النُّجُومِ مَكِّيَّةٌ مِنْ ثَلَاثِينَ آيَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝
قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ۝ إِنَّا عِبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقَوْهُ وَأَطِيعُوا
رِسَالَاتِهِ لَكُمْ مِنْ أَنْ تُوخِرَكُمُ إِلَى آجِلٍ مُسَمًّى إِنْ أَجَلَ اللَّهِ
إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُونَ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا
وَنَهَارًا ۝ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا ۝ وَإِنِّي كُنْتُ مَدْعُوهُمْ
لِنَعْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرُوا
وَاسْتَكْبَرُوا وَاسْتَكْبَرُوا ۝ ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جَهَارًا ۝ ثُمَّ إِنِّي أَغْلَقْتُ لَهُمْ
وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا ۝ فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ۝

- ۴۰ مشرقلرین و مغربلرین ریتنه آند ایچیرم کی، بیز قادریک.
- ۴۱ کی، اونلارین یئرینه اونلاردهان یاغشی سینی گتیرک و هتج کس بیزیم قارشیمیزا کتجه ییلمز.
- ۴۲ ائله ایسه قوی اونلار وعده اولوندوقلاری گونه قووشانا قدهر [اوز حاللاریندا] جوموب قالسینلار و [اوز اوپونجاقلاری ایله] اویناسینلار.
- ۴۳ او گون اونلار سانکی اوجالمیش بایراقلار طرف تله سترلر کیمی قییرلریندن تله سرک چیخارلار.
- ۴۴ اونلارین گوزلری یتره دیکیلر، ذلت اونلاری بوروریر. بو، اونلارا وعده ائدیلیمیش گوندور.

نوح سوره سی [۷۱]

بو سوره قرآن - کریمین یفتمیش بیرینجی سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۲۸) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللهین آدی ایله

- ۱ بیز حقیقتاً، نوحو، «اوز قومونو اونلارا آغریلی بیر عذاب گلمه میشدن اول
خبردارلیق ائت!» - دئییه اوز قومونه پیغمبر گوندردیک.
- ۲ [نوح] دئدی: «ای منیم قوموم! من، حقیقتاً، سیزین اوچون آچیق - آشکارا بیر
خبردارلیق ائده نم».
- ۳ [خبردارلیق ائدیرم کی:] «اَللهها عبادت ائدین! اوندان قورخون و منه اطاعت ائدین!»
- ۴ «کی، گناهلارینیزدان بعضی سینی باغیشلا سین. و سیزین [اجلینیزی] معین و ته قدهر
تأخیره سال سین. کاش بيله یدینیز کی، اَللههین [معین ائتدیگی] اجل گلدیکده اصلا
تأخیره سالی نماز».
- ۵ [نوح] دئدی: «پروردگارا من قومومو کتجه و گوندوز دعوت ائتدیم».
- ۶ «منیم دعوتیم اونلارین قاچمالاریندان غیری بیر شئی آرتمادی».
- ۷ «ستین اونلاری باغیشلاماغین اوچون هر وقت من اونلاری دعوت ائتدیمسه، اونلار
بارماقلارینی قولاقلارینا قويدولار، پالتارلارینا بوروندولر، [عصیانلاریندا] دیرندیلر
و آرتیق تکبرلوک گؤستر دیلر».
- ۸ «من ده اونلارین [اوستلرینه اوجا سسله] چیغیریب چاغیردیم».
- ۹ «سونرا اونلارا [دعوتیمی] هم آشکاردا اعلان ائتدیم هم ده گیزلین اولاراق اونلارا
سؤیله دیم».
- ۱۰ «ریتیندن باغیشلانماغینیزی ديله بین کی، او چوخ باغیشلا یاندیر».

يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْهِمُ مِدْرَارًا ۝١١ وَيُمْدِدُهُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ
وَيَجْعَلُ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلُ لَكُمْ أَنْهَارًا ۝١٢ مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ
لِلَّهِ وَقَارًا ۝١٣ وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ۝١٤ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ
سَبَّحَ سَمَوَاتٍ طِبَاقًا ۝١٥ وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسُ سِرَاجًا ۝١٦
وَاللَّهُ أَنْتَبِهُكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ۝١٧ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ أَخْرَاجًا ۝١٨
وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ بِسَاطًا ۝١٩ لِتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا ۝٢٠
﴿٢١﴾ قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْني وَاتَّبَعُوا مَنْ لَمْ يَزِدْهُ مَالَهُ وَوَلَدَهُ
الْآخِسَارَ ۝٢٢ وَمَكْرُؤًا مَكَرًا كِبَارًا ۝٢٣ وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ
الْحِنْدَ كُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سَوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا
﴿٢٤﴾ وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا ۝٢٥ مِمَّا
خَطَبَا تَاهِمًا اُغْرِقُوا فَادْخُلُوا سَارًا فَلَمْ يُجِبْهُمُ إِلَّا هُوَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ أَنْصَارًا ۝٢٦ وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْنِي عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ
دِيَارًا ۝٢٧ إِنَّكَ إِن تَذَرْنَهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا
كَفَّارًا ۝٢٨ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا
وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا ۝٢٩

- ۱۱ «او سیزه گۆیدن بول یاغیش گۆندیر».
- ۱۲ «او سیزی مال-دولت و اؤولاد ایله امداد ائدیر. او سیزین اوچون باغلار یارادیر، و سیزه آرخلار چکیر».
- ۱۳ «سیزه نه اولوب کی، آللهین عظمتیدن قورخمورسونوز؟»
- ۱۴ «حالبوکی او سیزی مختلف مرحله لرده خلق ائدیر».
- ۱۵ «مگر گورمورسونوز کی، آلله یتدی گؤیو نجه قات-قات یارادییدر؟»
- ۱۶ «اونلارین ایچینده آی ایشیق ساچان و گونشی بیر مشعل یارادییدر».
- ۱۷ «آلله سیزی یتردن بیر بیتگی کیمی یتیردی».
- ۱۸ «سونرا سیزی اورایا قایتاراجاق و تزه دن سیزی چیخاراجاقدیر».
- ۱۹ «و آلله پری سیزین اوچون دۆشه دی-»
- ۲۰ «کی، [اونون گئنیش یوللاریندان کئچیب-گنده سینیز».
- ۲۱ نوح دئدی: «پروردگارا! اونلار منه عاصی اولدولار و مال-دولتی، اؤولادی اؤزلینه زیانندان غیر یی شئی آرتیرمايان کیمسه لره تابع اولدولار».
- ۲۲ «چوخ بؤیوک حیله لر قوردولار».
- ۲۳ و دئدی: «گۆزله یین تاتریلارینیزی بوراخمایین! "وَدَی"، "سواع-نی"، "یفوث-و"، "یعوق-و" و "نسر-ی" آتمايین!»
- ۲۴ «و چوخلارینی آزدیردیلار. [پروردگارا!] ظلمکارلارین آنجاق ضالانینی آرتیر!»
- ۲۵ اونلار گناهلاری اوزوندن [سودا] بوغولدولار و سونرا اودا داخل ائدیلدیلر و اؤزلری اوچون آللهین مقابلینده حمایتچی تاپا ییلمه دیلر.
- ۲۶ و نوح دئدی: «پروردگارا! یت اوزونده کافرلردن هئچ بیر کسی بوراخما!»
- ۲۷ «چونکی سن اونلاری بوراخسان، بنده لرینی آزدیرارلار، پوزغونچو و کافردن غیر دوغوب-توره مزلر».
- ۲۸ «پروردگارا! منی، آتا-آنامی و منیم اتویمه مؤمن اولراق داخل اولانی و مؤمن کیشیلری و مؤمن قادینلاری باغیشلا و ظلمکارلارین آنجاق هلاکتینی آرتیر!»

سُورَةُ الْحَزْنِ مَكِّيَّةٌ وَفِيهَا آيَاتٌ ثَلَاثٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا وَإِنَّا عِيجٌ
 ① يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَن نُّشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا ۝ وَأَنَّهُ تَعَالَى جَدُّ
 رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ۝ وَأَنَّهُ كَانَ يَفُولُ سَفِيهًا عَلَى اللَّهِ
 سَطَطًا ② وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن نَقُولَ الْإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ
 كَذِبًا ۝ وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالِ الْجِنِّ
 فَرَادَاهُمُ بِهِمْ ③ وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ اللَّهُ
 أَحَدًا ④ وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَا هَامِلَةً حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهَبًا
 ⑤ وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ فَمَن يَسْمِعُ الْآنَ يَجِدْ لَهُ
 شَهَابًا رَّصَدًا ⑥ وَأَنَّا لَا نَدْرِي أَشَرُّ أَرِيدَ بِنَا فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ
 رَبُّهُمْ رَشَدًا ⑦ وَأَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِمَّا دُونَ ذَلِكَ كُفَّاءٌ مَّرَاتِنٌ قَدَرْنَا
 ⑧ وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن نُّعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَن نُّعْجِزَهُ هَرَبًا ⑨ وَأَنَّا لَمَّا
 سَمِعْنَا الْحَدَىٰ آمَنَّا بِهِ فَمَن يُؤْمِنُ بِرَبِّهِ فَلَا يَحْتَفُ بِخَسَا وَلَا رَهَقًا ⑩

جن سوره سی [۷۲]

بو سوره قرآن - کریمین یفتیمیش ایکینجی سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۲۸) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ [یا پیغمبر! دئی: «منه وحی اولوندو کی، جنکردن بیر دسته [قرآنی مندن] انشیدیب: «دوغرودان بیز خارقه (وصفه کلمه یں) بیر قرآن انشیتدیک»، - دندیلر.
- ۲ «او دوغرو پولا هدایت ائدیر. بیز اونا ایمان گتیردیک و بیز هنج کیمی ربیمیزه اصلا شریک قوشماریق».
- ۳ «چونکی ربیمیزین شانی چوخ اوجادیر. نه بیر زوجه گوتوروبدور، نه ده بیر اؤولاد».
- ۴ «و بیزیم آنعامییمیز (شیطان) ایدی کی، آله حَقّینده بوش سؤزلر سؤیله یری دی».
- ۵ «و بیز انسانلارین و جنکرین هنج بیر زمان آلله پالان باغلامایا جاقلا رینی گمان ائدیردیک».
- ۶ «انسانلاردان بعضی شخصلر جنکردن بعضی کیمسه لره سیغینیردیلار و بونونلا دا اونلارین آزیغیلقلارینی آرتیریردیلار».
- ۷ «و اونلار دا سیزین کیمی ائله گمان ائدیلر کی، آله هنج کسی دیرلتمیه جکدیر».
- ۸ «و بیز گوی اوزونو یوخلادیق و اونو گوجلر گوزه تحیلر و یاندیریجی آکوو ایله دولو گوردوک».
- ۹ «بیز [گیزیلی] قولاق آسما یئرلرینده اوتوراردیق. [لاکین] ایندی کیم قولاق آسماق ایسته سه، بیر اود شعله سینى گوزلتمه حالیندا (بوسفودا) گورر».
- ۱۰ «و بیز [دقیق] بیلمیریک کی، یترده اولانلار بیر یسلیک ایسته نیلیدیر، پوخسا ربّی اونا لارا هدایت قووشماق ایسته ییدیر».
- ۱۱ «و حقیقتاً، یزدن عملی صالح اولان دا واردير، عملی صالح اولمایان دا. بیز مختلف فرقه لره آیریلیمیشیق».
- ۱۲ «بیز بیلمیریک کی، یتر اوزونده آلله اصلا عاجز ائده ییلمیه جه ییک؛ قاچماقلا دا اصلا اوتو سارسیدا ییلمیه جه ییک».
- ۱۳ «حقیقتاً، بیز هدایت [کتابینی] انشیتدیکیمیز زمان اونا ایمان گتیردیک. کیم ربّیه ایمان گتیرسه؛ نه [اجری ین] آزالماسیدان قورخار، نه ده حقسیزلیکدن».

وَأَنَامَتَا الْمُسْلِمُونَ وَمِنَا الْقَاسِطُونَ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَئِكَ تَحَرَّوْا
 رَشَدًا ۝ وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ۝ وَالْوَلِيُّ
 اسْتَقَامُوا عَلَى الظَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَهُمْ مَاءً غَدَقًا ۝ لِنَفْسِنَهُمْ
 فِيهِ وَمَنْ يُضِرْهُ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ۝ وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ
 لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ۝ وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ
 اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَاءً ۝ قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا
 رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ۝ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا
 ۝ قُلْ إِنِّي لَنْ يُخِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِنْ دُونِهِ
 مُلْتَحَدًا ۝ إِلَّا بَلَاغًا مِنَ اللَّهِ وَرِسَالَاتِهِ وَمَنْ يَعْصِ
 اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا أَبَدًا ۝ حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا
 مَا يُوعَدُونَ فَيَسْجُدُونَ مَنْ أَضَعَفُ نَاصِرًا وَاقِلٌ عَدَا ۝ قُلْ إِنْ أَدْرِي
 أُقِيبُ مَا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لِي رَبِّي أَمَدًا ۝ عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ
 عَلَى غَيْبِهِ أَحَدًا ۝ إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ
 يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا ۝ لِيَعْلَمَ أَنْ قَدْ أَبْلَغُوا رِسَالَاتِ
 رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَخْضَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عَدَا ۝

- ۱۴ «شبهه سیز کی، بیزدن مسلمان اولان دا وار، بیزدن یولدان چیخان دا واردیر؛ مسلمان اولانلار هدایت تاپانلاردیرلار».
- ۱۵ «ولاکین یولدان آزانلار جهنمه اودون اولاجاقلار».
- ۱۶ «منه وحی اولوندو کی، [اگر [دوغرو] یولدا ثابت قدم اولسایدیلار، اونلاری [بول-بول] گووارا سو ایله سووارااردیق».
- ۱۷ اونلاری بو بارده امتحان ایشمک اوچون. و کیم اوز ریئنی یاد ایشمکدن اوز دؤندرسه؛ [اگله] اونو [گئتدیکجه آرتان] آغیر بیر عذابا سالار.
- ۱۸ شبهه سیز کی، مسجدلر (سجده گاهلار) اگلهها مخصوصدور. بونا گؤره ده اگله ایله بیرلیکده آیری بیر یسنی چاغیرماین!
- ۱۹ «اگلههین بنده سی» ("محمد") اونا عبادت ایشمک اوچون قالخدیغنی زمان، اونون باشی اوسته، آز قالا بیر-بیری نین اوستونه تۆکوله جکلر.
- ۲۰ دئی: «من آنجاق اوز ریئنی چاغیریرام و اونا بیر کسی شریک قوشمورام».
- ۲۱ دئی: «من سیزه نه بیر ضرر وورماغا و نه ده بیر هدایت چاتدیرماغا قادر دئیلم».
- ۲۲ دئی: «اگله مقابلینده کیمسه منه پناه وئره بیلمز و من اوندان غیری بیر سیغیناجاق اصلا تاپا بیلرم».
- ۲۳ [منیم وظیفم:] «آنجاق اگلههان [گلنی] تبلیغ ایشمک و اونون پیغامینی [چاتدیرماقدیر]». کیم اگلهها و اونون رسولونا عاصی اولسا؛ اونون اوچون ایچینده ابدی اولراق قالا جاغی جهنم اودو واردیر.
- ۲۴ [قوی] وعده ائتدیکلری [بو اودو] گۆردوکلری زمان، کیمین کؤمکچسی نین داها ضعیف و کیمین سای اعتباریله داها آز اولدوغونو گۆرسونلر.
- ۲۵ دئی: «سیزه وعده ائتدیلن [قیامتین] یاخین اولدوغونو و یا ریئمین اونا اوزون بیر مدت معین ائده جگینی بیلیم».
- ۲۶ غیبی بیلن آنجاق اودور و اوز غیبینی هنج کسه آشکار ائتمز.
- ۲۷ راضی اولدوغو پیغمبردن باشقا. اگله اونون قاباغیندا و آرخاسیندا گۆزه تچیلر یولا سالار—
- ۲۸ کی، اونلارین (پیغمبرلرین) رئی نین پیغاملارینی چاتدیردیقلارینی بللندیرمین و [اگله] اونلارین یانیندا اولان هر شئی احاطه سی وار و هر شئی بیر-بیر سایا سالیبدیر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا الْمَرْمِلُ ❶ قُلِ الْبَلَاءُ قَلِيلًا ❷ نِصْفَهُ أَوِ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا ❸
أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَبُّهُ الْقُرْآنُ رَبُّهَا ❹ إِنَّا سَأَلْنَا عَلَيْكَ قَالَ قَلِيلًا ❺ إِنَّ
نَاشِئَةَ الْبَلِّ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ قِيلًا ❻ إِنَّكَ فِي النَّهَارِ سَجًّا طَوِيلًا
❷ وَادْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبْتَئِلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا ❸ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ❹ وَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ
هَجْرًا جَمِيلًا ❺ وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِي النَّعْمَةِ وَمَهَلْهُمْ قَلِيلًا
❻ إِنَّ لَدَيْنَا أَنْكَالًا وَجَحِيمًا ❷ وَطَعَامًا فَانْغُصْهُ وَعَذَابًا آلِيمًا
❸ يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَهِيلًا ❹
إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَى فِرْعَوْنَ رَسُولًا
❺ فَعَصَى فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخَذًا وَبِيلًا ❻ فَكَيْفَ تَتَّقُونَ
إِنْ كُنْتُمْ تَوَاسِعُونَ ❷ أُولَئِكَ شَهِدْنَا أَنْ شَهِدْنَا ❸ السَّمَاءُ مُنْفَطِرٌ بِهِ كَانَ وَعْدُهُ
مَفْعُولًا ❹ إِنَّ هَذِهِ تَذَكُّرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَى رَبِّهِ سَبِيلًا ❺

مزل سوره سی [۷۳]

بو سوره قرآن - کریمین یئتمیش اوچونجو سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۲۰) آیه دیر.

رحمان و مهربان اللّٰهین آدی ایله

- ۱ ای اورتویه بورونموش!
- ۲ گنجہ نین آز بیر حیصه سی استنا؛ [قالینی] آیاغا فالخ!
- ۳ [گنجہ نین] یارسینی و یا بیر آزینی اوندان آزالت!
- ۴ و یا اونا آرتیر و قرآنی آیدین - آیدین اوخو!
- ۵ حقیقتاً، یز سنه تترلیکله آخیر بیر کلام وحی الله جه بیک.
- ۶ شبهه سیزکی، گنجہ [پاتافدان] قالخماق داهای چتین، اما داتیشیق اوچون [عبادت و مناجات اوچون] داهای ساغلامدیر.
- ۷ چونکی گوندوز ستین اوچون اوزون مشغولیتلر واردیر.
- ۸ ریی نین آدینی ذکر ائت و تام اخلاص ایله اونا طرف پؤنل! (هر ششیدن قیریب اوندان پاپیش!)
- ۹ او، مشرقین و مغربین ریی دیر. اوندان غیر ی بیر تائری یوغدور. اونو اوزونه وکیل توت!
- ۱۰ اونلارین سؤیله دیکلرینه قاتلاش! و اونلاری گوزله طرزده ترک ائت!
- ۱۱ مال - دولت صاحیب اولوب تکلیب ائدنلری منه بوراخ و اونلارا بیر آز مهلت وئر!
- ۱۲ شبهه سیزکی، ییزیم پاتیمیزدا آخیر بویوندوروقلار و آکولو جهنم،
- ۱۳ و بوغازدا دیونله نن یشمک و آغریلی عذاب واردیر.
- ۱۴ او گون پئر و داغلار تیتیره و داغلار قوم تپه سی اولار.
- ۱۵ [ای انسانلار!] حقیقتاً، ییز، فرعونای پیغمبر گوندربگیمیز کیمی سیزده، سیزه شاهد اولان پیغمبر گوندربیشیک.
- ۱۶ [آما] فرعون پیغمبره عاصی اولدو، ییز ده اونو آخیر [عذابلا] پاخالادیق.
- ۱۷ اگر کافر اولسانیز، اوندان کؤرپه لری قوجاللدان گوندن اوزونوزو نشجه فورویاجاقسینیز؟
- ۱۸ گوی او گونون [شدتیندن] یاریلار. آلهین وعده سی مطلق پئرینه یشمه لیدیر.
- ۱۹ شبهه سیزکی، بو [آیه لر] اؤبود - نصیحتدیر کی، هر کییم ایسته سه [اونو] ریینه طرف بیر بول اولراق توتوب گئدر.

إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِنْ ثُلُثِي اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ وَطَائِفَةٌ مِنَ
 الَّذِينَ مَعَكَ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلِمَ أَنْ لَنْ تُحْصَوْهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ
 فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلِمَ أَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْضَىٰ وَآخَرُونَ يَضْرِبُونَ
 فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَآخَرُونَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاقْرَءُوا اللَّهَ
 قَرْضًا حَسَنًا وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ يَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ
 مُوْخِرًا وَاعْظُمَ أَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٧﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 سُوْرَةُ الْمُؤْمِنُوْنَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ﴿١﴾ قُمْ فَأَنْذِرْ ﴿٢﴾ وَرَبُّكَ فَكْبَرُ ﴿٣﴾ وَشِيبَاكَ فَطِهْرُ ﴿٤﴾ وَالْجَزْ
 فَاهُجْرُ ﴿٥﴾ وَلَا تَعْتَزْ تَسْتَكْبِرُ ﴿٦﴾ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ﴿٧﴾ فَإِذَا أَنْقَرْنَا النَّاقُورَ ﴿٨﴾
 فَذَلِكَ يَوْمُئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ ﴿٩﴾ عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ ﴿١٠﴾ ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ
 وَجِدًا ﴿١١﴾ وَجَعَلْتُ لَهُ مَالًا مَمْدُودًا ﴿١٢﴾ وَبَيْنَ شُهُودًا ﴿١٣﴾ وَمَهْدَتْ لَهُ تَهْنِيدًا
 ﴿١٤﴾ ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ يَرِيدَ ﴿١٥﴾ كَلَّا إِنَّكَ كَانْتَ تَتَكَبَّرُ ﴿١٦﴾ فَهَاجَرَهُ صَعُودًا ﴿١٧﴾

۲۰ [ای پیغمبر!] حقیقتاً، ربّین بیلیر کی، سن و سنینهله بیرلیکده اولان دسته، گنجه نین اوچده ایکی سیندن بیر آزینی، یاریسینی و اوچده بیرینی [عبادت اوچون] قالغیر سینیز. گنجه و گوندوزو آلله اولچور. آلله، سیزین و قنلری حساب اتده بیلیمه جگینیزی بیلدیگی اوچون سیزدن کئچدی. قرآندان سیزه ممکن اولانی اوخویون! آلله، ایچینیزده ناخوشلار اولاجاغینی، یش اوزونده گریب—دولانیب آللهین مرحمتیندن روزی اختاراتلارین و آلله یولوندا ووروشانلارین اولماسینی بیلیردی. بونا گوره قرآندان ممکن اولانی اوخویون، نامازی قیلین، زکاتی وئرین و آلله قرض الحسن (گوزله بورج) وئرین! اوزونوز اوچون گوندردیگینیز یاخشیلیغی آلله یانیندا داها خیرلی و داها بؤیوک اجرلی اولاراق تاپاجاقسینیز. آللهدان مغفرت دیله یین! شبهه سیز کی، آلله چوخ باغیشلایان و چوخ مهرباندير.

مژمل سوره سی [۷۴]

بو سوره قرآن—کریمین یئنتمیش دوردونجو سوره سیدیر.
مکه ده نازل اولموش و (۵۶) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهین آدی ایله

(۱) ای [بورونجه یه] بورونموش! (۲) قالخ و خبردارلیق ات! (۳) و الله جه ربّینی بؤیوک بیل [و اونا تکبیر دئ]. (۴) ولباسینی تمیزله! (۵) و گناهان اوزاق اول! (۶) اتدیگین یاخشیلیغی چوخ حساب اتدب منت قویما! (۷) و ربّین اوچون صبر ات! (۸) ناغارا (صور) چالینان وقت [ایسه]، (۹) او گون چوخ چتین گوندور. (۱۰) کافرله آسان دئییلدیر. (۱۱) منی، اوزوم تکجه سین [و یا: یالقیز] یاراتدیغیم کیمسه ایله بوراخ! (۱۲) من اونا بوللو مال—دؤلت وئریم، (۱۳) و [یانیندا] حاضر اولان اوغوللار. (۱۴) و اونا [هر شئی] حاضر لادیم. (۱۵) بونونلا بئله آرتیر ماغیما تاماها لاتیر. (۱۶) بئله دئییلدیر، چونکی او بیزیم آیه لریمیزه دوشمن ایدی. (۱۷) تنزلیکله اونو [عذاب یوخوشونو] قالخاماغا وادار ائدرم.

إِنَّهُمْ كَفَرُوا فَقَدْ رَزَقْنَاهُمْ كَيْفَ قَدَرْنَا ۖ ثُمَّ قِيلَ كَيْفَ قَدَرْنَا ۖ ثُمَّ نَقَضْنَا
 ۖ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ۖ ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ ۖ فَهَذَا إِنْ هَذَا إِلَّا صُخْرٌ يُؤْتَرُ
 ۖ إِنْ هَذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ۖ سَأُصْلِيهِ سَقَرَ ۖ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَقَرُ
 ۖ لَا تُبْقَى وَلَا تُنْذَرُ ۖ لَوَاحَةٌ لِلْبَشَرِ ۖ عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ﴿٢٠﴾
 وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِلَّذِينَ
 كَفَرُوا لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزَادَ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا وَلَا
 يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَضْ
 وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنِ يَشَاءُ
 وَيَهْدِي مَنِ يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ خُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرَى
 لِلْبَشَرِ ۖ كَلَّا وَالْقَمَرِ ۖ وَاللَّيْلِ إِذَا دْبَرَ ۖ وَالصُّبْحِ إِذَا اسْفَرَّ ۖ
 إِنَّهَا لَإِحْدَى الْكُبَرِ ۖ نَذِيرٌ لِلْبَشَرِ ۖ لَنْ يَشَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يُقَدَّمَ
 أَوْ يُتَأَخَّرَ ۖ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهينَةٌ ۖ إِلَّا أَصْحَابَ الْإِيمَانِ ۖ
 فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ ۖ عَنِ الْجُرَيْمِ ۖ مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ ۖ قَالُوا
 لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ ۖ وَلَمْ نَكُ نَطْعِمُ الْمِسْكِينَ ۖ وَكُنَّا ضَامِرِينَ
 الْخَائِضِينَ ۖ وَكُنَّا نَكْذِبُ يَوْمَ الدِّينِ ۖ حَتَّى آتَيْنَا الْيَقِينَ ۖ

(۱۸) بلی! او فکیرلشدی، اولچدو-بیچدی. (۱۹) اولوم اولسون اونا! نجه اولچدو-نجه بیچدی؟ (۲۰) بیر ده اولوم اولسون اونا! نجه اولچدو-نجه بیچدی؟ (۲۱) سونرا یاخدی. (۲۲) سونرا اوزونو تورشوتدو و قاش-قاباغینی تۆکدو. (۲۳) سونرا اوز چشوردی و تکبرلۆک گۆستردی. (۲۴) و دلدی: «بو اؤیره نیب-اؤیره دیلن شحردن غیری بیر شئی دئییلدیر». (۲۵) بو، بشر سۆزوندن غیری بیر شئی دئییلدیر. (۲۶) تزلیکله اونو یاندیریپ-یاخان جهنمه آتاجاغام. (۲۷) سن نه بیلیرسن کی، یاندیریپ-یاخان جهنم نه دیر؟! (۲۸) نه قویار [قالسین] نه بوراخار. (۲۹) دریلری یاندیریپ-قوورار. (۳۰) اونا اون دوققوز [گۆزه تچس] وار. (۳۱) بیز جهنم گۆزه تچیلرینی تکجه ملکلدن قرار و فرمیشیک. بیز اونلارین سایینی تکجه کافرلرین امتحانا چکیلمه سی اوچون [اون دوققوز] اتدیک کی، اوزلرینه کتاب و فریلنلر یقین اتسینلر. ایمان گتیرنلرین ده ایمانی داها دا چوخالسین، کتاب و فریلنلر و [هم ده] مؤمنلر شک-شبهه یه دوشمه سینلر و قبلرینده مریضلیک اولانلار و کافرلر: «آلله بو مثل [چکمک] ایله نه اراده اتدیدیڭ؟» دئسینلر. آلله ایسته دیگی شخصی بئله آزعیتلیقدا بوراخار و ایسته دیگینی ده هدایت ائدر. ربی نین قوشونلاری نین [سایینی] اوندان غیری بیر کس بیلیمیر. بونلار بشر اوچون آنجاق اؤیود-نصیحتدیر. (۳۲) الله دئییلدیر [کی، خیال ائدیرلر]. آند اولسون آیا، (۳۳) و آند اولسون قاییدیپ گتمکده اولان گتجه یه، (۳۴) و آند اولسون ایشیقلا نان سحره — (۳۵) کی، او [قرآنین آیه لری و یا جهنم] عظمت [نشانه] لریندن بیریدیر. (۳۶) بشره خبردارلیق ائلدنیر. (۳۷) سیزدن [حق یولدا] قاباغا دوشمک و یا دالی قالماق ایسته ینلر اوچون. (۳۸) هر کس اوز عملی نین گیر و ووندادیر. (۳۹) اصحاب یمیندن ساوایی. (۴۰) باغلارین ایچینده بیر-بیرلریندن سوروشارلار، (۴۱) گناهکارلاردان کی: (۴۲) «سیزی جهنمه داخل ائدن نه دیر؟» (۴۳) دئیرلر: «ناماز قیلانلاردان دئییلدیک؟» (۴۴) «یوخسوللارا طعام و نرزدیک؟» (۴۵) «و باطله جومانلارلا بیرلیکده باطله جوماردیق؟» (۴۶) «و جزا گونونو تکذیب ائده ردیک؟» (۴۷) «نهایت، اولوم بیزی [بو حالدا ایکن] یاخالادی».

فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ ﴿٣٠﴾ فَاَلْهَمُهُ عَنِ التَّذَكُّرَةِ مُعْضِينَ ﴿٣١﴾ كَانَتْهُمْ
حُمُرُ مُسْتَفْرِئَةٍ ﴿٣٢﴾ وَتَنْزِيلُ قَسْوَةٍ ﴿٣٣﴾ بَلْ يُرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ يُؤْتَى صُحُفًا
مُنشَرَّةً ﴿٣٤﴾ كَلَّا بَلْ لَا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ ﴿٣٥﴾ كَلَّا إِنَّهُ تَذَكُّرٌ ﴿٣٦﴾ فَرِشَاءٌ ذَكْرُهُ
﴿٣٧﴾ وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَى وَأَهْلُ الْغَفْرِ ﴿٣٨﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَمَةِ ﴿١﴾ وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ﴿٢﴾ اِيْحَسْبُ الْإِنْسَانُ
أَلَّا يَجْمَعَ عِظَامَهُ ﴿٣﴾ بَلَى قَادِرِينَ عَلَى أَنْ نُسَوِّيَ بَنَانَهُ ﴿٤﴾ بَلْ يُرِيدُ الْإِنْسَانُ
لِيَفْجَرُ أَمَامَهُ ﴿٥﴾ يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمُ الْقِيَمَةِ ﴿٦﴾ فَإِذَا بَرَقَ الْبَصَرُ ﴿٧﴾
وَحُفَّتِ السَّمَاءُ ﴿٨﴾ وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ﴿٩﴾ يَقُولُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ اإِن
الْمَقَرُ ﴿١٠﴾ كَلَّا لَا وَزَرَ ﴿١١﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ ﴿١٢﴾ يَنْبُتُ الْإِنْسَانُ
يَوْمَئِذٍ بِعَاقِدٍ مَوْأَخَرٍ ﴿١٣﴾ بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾ وَلَوْ أَلْقَىٰ
مَعَاذِرَهُ ﴿١٥﴾ لَا تَحْرِكُ بِهِ لِسَانَكَ لِتُجْلِبَ بِهِ ﴿١٦﴾ اإِنْ عَلَيْنَا جُمُوعُهُ وَقُرْآنُهُ
﴿١٧﴾ فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ ﴿١٨﴾ تُثَرِّقُ عَلَيْنَا بَيَانَهُ ﴿١٩﴾

- ۴۸ ایندی ایسه شفاعت ائندلرین شفاعتی اونلارا فایدا وئرمز .
 ۴۹ اونلارا نه اولوبدور کی ، نصیحتدن اوز دؤندرمکده دیرلر؟!
 ۵۰ اونلار اورکموش (هورکک) ائشکلر کیمیدیرلر-
 ۵۱ کی ، آسلاندان قاچیرلار .
 ۵۲ خیر ، اونلاردان هر بیرری اؤزونه [آلله طرفیندن] آجیتی صحیفه لرین وئرلمه سینی ایسته ییر .
 ۵۳ بئله دئییلدیر . داهای دوغروسو ، اونلار آخرتدن قورخمورلار .
 ۵۴ بئله دئییلدیر . حقیقتاً ، بو [قرآن] اؤیود- نصیحتدیر .
 ۵۵ هر کس ایسته سه اوندان نصیحت آلا .
 ۵۶ [بونولا بئله] آلله ایسته یینجه اونلار نصیحت آلا ییلمزلر . اوندان قورخمالی و اوندان مغفرت (باغیش) دیله ملیدیر .

قیامت سوره سی [۷۵]

بو سوره قرآن - کریمین یقتمیش یئشینیجی سوره سیدیر .
 مکه ده نازل اولموش و (۴۰) آیه دیر .

رحمان و مهربان آلهین آدی ایله

(۱) آند ایچیرم قیامت گونونه! (۲) و آند ایچیرم اؤزونو قینایان نفسه [کی] ، قیامت حقدیر! . (۳) مگر انسان ائله گمان ائدیر کی ، اونون سوموکلرینی بیر یشره ییفا ییلهره ریکمی ؟ (۴) بلی ، بیز اونون بارماقلارینی بئله دوزمکه قادریک . (۵) اصلینده انسان بوتون هؤمرو بوپوندا گناه ائتمک ایسته ییر . (۶) سوروشور کی : «قیامت گونونه وقت اولاجاقدیر ؟» (۷) [دی:] «گوز بره لنده» ، (۸) «آی توتولاندا» ، (۹) «گونش ایله آی بیر یشره ییغیشاندا» . (۱۰) او گون انسان دئیر : «قاچاجاق یشر هارادیر ؟» (۱۱) بئله دئییلدیر ، سیغیناجاق بیر یشر یوخدور . (۱۲) او گون قرار تاپماق یشری آنجاق سنین ربی نین طرفینه دیر . (۱۳) او گون انسانا قاباقجادان گؤندر دیگی و سونرا یا بوراخدیغی عمللردن خبر وئر یلر . (۱۴) دوغروسو ، انسان اؤز نفسینی (وضعیتینی) یاخشی ییلمدیر . (۱۵) اورتایا عذرلر آتسا بئله . (۱۶) [یا محمد!] دیلینی [وحی] اوخوماق اوچون تلسه-تلسه تریتمه ! (۱۷) چونکی اونو سنین سینده جمع ائتمک و اوخونماق ییزیم عهدده میزه دیر . (۱۸) اونو اوخودوغوموز زمان ، اونون اوخونوشونا تابع اول ! (۱۹) سونرا اونون آجیقلاماسی دا ییزیم عهدده میزه دیر .

كَأَبْلُ يُجَبِّرُنَا لِمَا جَلَّةٌ ۞ وَتَذَرُونَا لِآخِرَةٍ ۞ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاضِرَةٌ ۞
إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ۞ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ ۞ تَظُنُّ أَنْ يُفْعَلَ
بِهَا فَاكِرَةٌ ۞ كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ ۞ وَقِيلَ مِنْ رَأْيِ ۞ وَظَنَّتْ أَنَّهَ
الْفِرَاقُ ۞ وَالتَّقَى السَّاقِ بِالسَّاقِ ۞ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ ۞
فَلَا صَدَقَ وَلَا أَصْلَىٰ ۞ وَلَكِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ۞ ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰ آفِلَةٍ يَتَّبِعُ ۞
أَوَّلَىٰ لَكَ فَأَوَّلَىٰ لَكَ فَأَوَّلَىٰ لَكَ ۞ أَيْحَسِبُ أَنَّاسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى ۞
أَلَمْ يَكُنْ نُطْفَةً مِنْ مَنِيٍّ يُُمْنَىٰ ۞ ثُمَّ كَانَ عِلْقَةً خَالِقٍ مُسْوًى ۞ فَعَمَلَيْتَهُ
الرَّوْحَيْنِ الذِّكْرَ وَالْأُنثَىٰ ۞ أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ ۞

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
هَلْ أَتَىٰ عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَذْكُورًا ۞ إِنَّا خَلَقْنَاهُ
الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ۞ إِنَّا هَدَيْنَاهُ
السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا ۞ إِنَّا آخِذُونَ بِالْكَافِرِينَ سَلْسِلًا وَأَغْلَالًا
وَسَعِيرًا ۞ إِنْ لَا بَرَّ لَشِرُّهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ۞

- ۲۰ بئله دیلیدیر، سیز سرهله سوووشوب گئلدن [دنیا] ایسته ییر سینیز .
 ۲۱ و آخرتی بوراخیر سینیز .
 ۲۲ [بلی] او گونده بعضی اوزلر شاد اولاجاقدیر .
 ۲۳ و دیگر ی نین [نعمتلرینه] طرف باخاجاقدیر
 ۲۴ بعضی اوزلر ایسه او گون قاش - قاپاقلی اولاجاقدیر .
 ۲۵ [چونکی] بئلینی قیران عذابین باشینا گله جگینی بیله جکدیر .
 ۲۶ خیر، جان خیر - خیر ایا گلیب دایاندی زما،
 ۲۷ دییلر : «قورتاران بیر کس وارمی؟»
 ۲۸ و [او دا] آتلاز کی، داها آیریلیق و قئیدیر .
 ۲۹ و قیچی قیچینا دولشار .
 ۳۰ او گون آپاریلاجاق یئر ریی نین طرفینه دیر .
 ۳۱ [او گون دییلر :] «ایمان گتیرمه دی و ناماز قیلما دی،
 ۳۲ آمما تکذیب اتدی و اوز چئویردی،
 ۳۳ سونرا تکبر لوکله پتیه رکه عاتله سینه طرف گتدی.»
 ۳۴ [عذاب] منه لایقدیر، منه . (۳۵) پته ده منه لایقدیر، منه .
 ۳۶ مگر انسان اوز باشینا بوراخیلجاغینی گمان ائدیر؟
 ۳۷ مگر او آنا بطنیه تۆکولموش "منی" دن بیر دامجی دیلیدی؟
 ۳۸ سونرا لاختالانمیش قان ایدی کی، [آله] اونو یاراتدی و صورت وئردی .
 ۳۹ سونرا دا اوندان بیرری اثرکک، بیرری دیشی اولان بیر جفت یاراتدی ..
 ۴۰ [بونو یارادان آله] اولولری دیر یلتمگه قادر دیلیدیرمی؟

انسان (دهر) سوره سی [۷۶]

بو سوره قرآن - کریمین یقتمیش آلتینجی سوره سیدیر،
 مدینه ده نازل اولموش و (۳۱) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- (۱) انسانین زمان آغیشیندا ائله بیر دؤورو اولوب کی، او دؤورده سایا - حسابا گلن بیر شی
 اولماییدیر (توریاقدان غیر بیر شی اولمایب). (۲) بیز انسانی قارشیق بیر
 نطفه دن یاراتمیشیق. اونو امتحانا چکه جه یک. بیز اونو انشیدن و گورن اتمیشیک .
 (۳) بیز اونا [گئله جگی] پولو گؤستریمیشیک، ایستر شکر ائندن اولسون، ایسترسه ده
 نانکور . (۴) بیز کافرلر اوچون زنجیرلر، قاتدالار (کونده لر) و آکولر اود
 حاغیر لامیشیق . (۵) شیهه سیز کی، پاغشی عمل صاحبی کافور (خوش ایلی و
 سرین) قاتیمیش جامدان ایچه جکلر .

عَيْنَا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا ١
 يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيُخَافُونَ
 يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا ٢ وَيُطْعَمُونَ أَلْطَمًا عَلَىٰ حَبِّهِ مِنْ شِجَارٍ وَتِيًّا وَاسِيرًا
 ٣ إِنَّمَا نَطْعِمُكُمْ لَوَجْهِ اللَّهِ لَا نَزِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُورًا ٤ إِنَّا خَافُ مِنْ
 رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَتَطِيرًا ٥ فَوَقَّعَهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَٰلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّيْهُمْ
 نَصْرَةً وَسُرُورًا ٦ وَجَزَيْهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا ٧ مُتَكَبِّينَ
 فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمَهْرِيرًا ٨ وَذَائِبَةً عَلَيْهِمْ
 ظِلَالُهُمْ وَذَٰلِكَ قُطُوفُهَا تَذِيلًا ٩ وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِانِيَّةٍ مِنْ فِضَّةٍ
 وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرًا ١٠ قَوَارِيرًا مِنْ فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا ١١
 وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيلًا ١٢ عَيْنَا فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا
 ١٣ وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَنثورًا
 ١٤ وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلَكًا كَبِيرًا ١٥ عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ سُنْدُسٌ
 خُضْرٌ وَسَبْرٌ وَحُلُوعٌ أَسَاوِرٌ مِنْ فِضَّةٍ وَسَقْيُهُمْ مِنْ شَرَابٍ طهورًا
 ١٦ إِنَّ هَٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا ١٧ إِنَّا نَخْنُ
 نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا ١٨ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَطِعِ
 مِنْهُمْ إِنَّمَا أَوْكُوا ١٩ وَادْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ٢٠

- ۶ او [کافور] بیر چشمه دیر کی، آللهمین بنده لری اوندان ایچه جکالر و [ایسته دیکلری یثره] اونو آخیداجاقلار.
- ۷ [اونلار انله کیمسه لر دیر کی،] اؤز نذرلرینی یثرینه گتیریرلر، و قورخوسو [عالمی] بوروین گوندن قورخارلار.
- ۸ و اونلار ینمه گی، اؤزلری [نین احتیاجلاری اولوب چوخ] ایسته دیکلری حالدا یوخسولا، یتیمه و اسیره وئره لر.
- ۹ [و دئیرلر:] «بیز سیزه محض آلله رضاسی اوچون اطعام ائدیریک، سیزدن بیر عوض و تشکر ایسته میریک».
- ۱۰ «بیز ریمیزدن او شدتلی اولان و [اؤزلر] بوزوشن گوندن قورخوروق».
- ۱۱ آلله دا اونلاری بو گونون شریندن ساخلادی و اونلارا شادلیق و سئوینج بخش ائتدی.
- ۱۲ و صبر ائتدیکلرینه گۆره اونلارا جتنی و ایپیی عوض وئردی.
- ۱۳ اورادا تختلره سؤیکنه جکالر. نه گونش [ایستیمی] گۆره جکالر و نه ده سوبوق.
- ۱۴ و [آغاجلارین] کولگه لری اونلارا سایه سالاجاق و مئیوه لری [ال وئریشلی اولماق اوچون یثره] آسلاناجاقدیر.
- ۱۵ اونلارین اطرافیندا گوموش قابلار و بوللور قدحلر دولانديريلاجاقدیر.
- ۱۶ گوموشدن دوزه لمیش قدحلر کی، اونلاری مناسب اؤلچوده عمله گتیرمیشلر.
- ۱۷ اورادا اونلارا زنجفیل قاتلمیش جامدان ایچیرلر.
- ۱۸ [او دا] بیر چشمه دیر کی، اورادا "سلسیل" آدلانیر.
- ۱۹ اونلارین دۆره لرینه ابدی لشمیش اوغلانلار دولانار. اونلاری گۆردویون زمان [یئر اوزونه] سبه لمیش اینجی (میرواری) گمان ائدرسن.
- ۲۰ هانسی طرفه باخسان بول نعمت و بؤیوک بیر سلطنت گۆررسن.
- ۲۱ [جنت اهلی نین] آیینلرینده یاشیل ایپکدن اینجه و قالین پالتارلار واردیر.
- گوموش بیلریکلرله بزه ندیریلرلر. اونلارین ربی اونلارا تر-تمیز ایچگی ایچیرر.
- ۲۲ بو، سیزین اجرینیزدیر و سیزین چالیشمالارینیز مقبول اولویدور.
- ۲۳ حقیقتا، بیز قرآنی منه تدْرِیجَه نازل ائتدیک.
- ۲۴ ایندی ایسه ربی نین حؤکمونه صبر ائت و اونلاردان گناهکار و نانسکور اولانا اطاعت ائتمه!
- ۲۵ سحر-آخشام ربی نین آدینی ذکر ائت!

وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا ۝١٠ إِنَّ هَؤُلَاءِ لَمْ يَخْتُونِ الْعَاجِلَةَ وَيَذُدُونَ
وَرَاءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا ۝١١ نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا
بَدَّلْنَا أَمْثَلَهُمْ تَبْدِيلًا ۝١٢ إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا
۝١٣ وَمَا تَشَاوُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝١٤
يَدْخُلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝١٥

سُورَةُ الْمُرْسَلَاتِ الْغَيْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا ۝١ فَالْعَاصِفَاتِ عَصْفًا ۝٢ وَالتَّائِثَاتِ نَشْرًا ۝٣
فَالْفَارِقَاتِ فَرْقًا ۝٤ فَالْمُلْقِيَاتِ ذِكْرًا ۝٥ عُذْرًا أَوْ نَذْرًا ۝٦ إِنَّمَا
تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ ۝٧ فَإِذَا الْبُحُورُ طُمِسَتْ ۝٨ وَإِذَا السَّمَاءُ فُجِتْ ۝٩ وَإِذَا
الْجِبَالُ نُسِفَتْ ۝١٠ وَإِذَا الرُّسُلُ أُقْتِتْ ۝١١ لَا تَبْقَىٰ يَوْمَ الْبَئِثِ ۝١٢ لِيَوْمِ الْفَصْلِ ۝١٣
وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ ۝١٤ وَيَلْ يَوْمَئِذٍ لِّلْكَذِبِينَ ۝١٥
الَّذِينَ هُمْ بِالْآلِ وَالْوَالِينَ ۝١٦ ثُمَّ تُتْبِعُهُمُ الْآخِرِينَ ۝١٧
كَذَلِكَ نَفْعِلُ بِالْجُورِيِّينَ ۝١٨ وَيَلْ يَوْمَئِذٍ لِّلْكَذِبِينَ ۝١٩

- ۲۶ گنجه نین بیر قسمینده اونا سجده انت و گنجه نین بیر اوزون [قسمینی] ده اونا تسبیح انت!
- ۲۷ حقیقتاً، بونلار فانی دنیائی دوست توتورلار و آغیر بیر گونو دالی آتیرلار.
- ۲۸ اونلاری یارادان و [سوموکلری نین] اوناقلارینی [بندلرینی] برکیدن بیزیک ایسته دیگیمیز زمان اونلاری بیر آیری بئز لرلی ایله ده ییشدیره ریک.
- ۲۹ حقیقتاً، بو، اویود-نصیحتدیر کی، کیم ایسته سه، اوز ریینه طرف بیر یول توتار.
- ۳۰ آله ایسته سه؛ سیز ایسته په بیلمز سینیز. حقیقتاً، آله بیلندیر و حکمت صاحبیدیر.
- ۳۱ [آله] ایسته دیگینی اوز رحمتینه داخل اندر، ظلمکارلار ایسه، [آله] اونلارا آغریلی عذاب حاضر لاییدیر.

مرسلات سوره سی [۷۷]

بو سوره قرآن-کریمین ینتمیش یئددینجی سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۵۰) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهین آدی ایله

- (۱) آند اولسون بیر-بیری نین دالینجا گوندیرلنلره! (۲) آند اولسون [یشل کیمی] اسیب سوورانلارا! (۳) آند اولسون یایدیقجا یایانلارا! (۴) [حق ایله باطلی] آیرانلارا! (۵) وحیی چاتدیرانلارا! (۶) اتمام حجت (عذر یوللارینی کسمک) و یا قورخوتماق اوجون. (۷) [بونلارا آند اولسون کی]: «سیزه وعده وئرلین [قیامت] مطلق واقع اولاجاقدیر». (۸) اولدوزلارین سؤندویو زمان، (۹) گویون یازیلدیغی زمان، (۱۰) داغلارین داغیلدیغی زمان، (۱۱) پیغمبرلرین [امتلرینه شاهیدلیک انده جکلری] وقتین تعیین اولوندوغو زمان، (۱۲) او حساب-کتاب، هانسی گونه دالی آتیلییدیر؟ (۱۳) حؤکم گونونه. (۱۴) سن نه بیلیرسن کی، حؤکم گونو نه دیر؟ (۱۵) او گون، تکذیب اندلنلرین وای حالینا! (۱۶) مگر قاباقلاری محو اتمه دیک؟ (۱۷) سونرا دالدان گلنلری ده اونلارا قاتاریق. (۱۸) گناهکارلارلا بشله رفتار انده ریک. (۱۹) او گون، تکذیب اندلنلرین وای حالینا!

أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِنْ مَّاءٍ مَهِينٍ ۝ فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ۝ إِلَى قَدَرٍ
 مَعْلُومٍ ۝ فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَادِرُونَ ۝ وَيَلُومُنَادٍ لِلْكَذِبِينَ ۝
 أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا ۝ أَحْيَاءً وَأَمْوَاتًا ۝ وَجَعَلْنَا فِيهَا رِوَاسِي
 شَاهِدَاتٍ وَأَنْشَقْنَاكُمْ مَاءً فُراتًا ۝ وَيَلُومُنَادٍ لِلْكَذِبِينَ ۝
 انْطَلِقُوا إِلَى مَا كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۝ انْطَلِقُوا إِلَى خِلِّ ذِي ثَلَاثِ
 شُعَبٍ ۝ لَا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِي مِنَ الْهَبِّ ۝ اسْتَهْزِئْ بِشَرِّ
 كَالْقَصْرِ ۝ كَأَنَّهُ جِبَالٌ صَفَرٌ ۝ وَيَلُومُنَادٍ لِلْكَذِبِينَ ۝
 هَذَا يَوْمٌ لَا يَنْطِقُونَ ۝ وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ ۝
 وَيَلُومُنَادٍ لِلْكَذِبِينَ ۝ هَذَا يَوْمُ الْفَضْلِ جَعَلْنَاكُمْ وَالْأَوَّلِينَ
 ۝ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُوا ۝ وَيَلُومُنَادٍ لِلْكَذِبِينَ ۝
 إِنْ التَّقِيْنَ فِي ظِلَالٍ وَعُيُونٍ ۝ وَفَوَاكِهٍ مَمَائِشْتَهُونَ ۝ كُلُوا
 وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ إِنْ أَتَاكُمْ نَجْمٌ مِنَ الْحُسَيْنِ ۝
 وَيَلُومُنَادٍ لِلْكَذِبِينَ ۝ كُلُوا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا إِنَّكُمْ تُجْرِمُونَ ۝
 وَيَلُومُنَادٍ لِلْكَذِبِينَ ۝ وَإِنَّا قِيلَ لَهُمْ أَزْكُوا أَلَا يَزْكُونَ ۝
 وَيَلُومُنَادٍ لِلْكَذِبِينَ ۝ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ۝

- ۲۰ مگر سیزی [بیر دامچی] ده یرسیز سودان یاراتمادیقمی؟
- ۲۱ سونرا اونو ساغلام بیر پترده قرار وئردیک،
- ۲۲ معین بیر مدته قده ر.
- ۲۳ [پاراتماغینا] گوجوموز چاتدی، نه ده گوزهل قدرتلی بیک.
- ۲۴ او گون، تکذیب ائدنلرین وای حالینا!
- ۲۵ مگر پتر اوزونو توپلاشما پتری ائتمه میشیکمی؟
- ۲۶ هم دیریلره هم ده اولولره.
- ۲۷ و اورادا اوجا داغلار قرار وئردیک و سیزه دادلی سولار ایچدیردیک.
- ۲۸ او گون، تکذیب ائدنلرین وای حالینا!
- ۲۹ تکذیب ائتدیکینیز شیشه (عذابا) طرف گئدین!
- ۳۰ اوج قولا آپریلان توستوپه طرف گئدین!
- ۳۱ او، نه کولگه سالار، نه ده [سیزی] آلودان قورویار.
- ۳۲ او، اوجا بیر سارای یویدا شراره لر (قورلار و قیقیلجیملار) توللایار.
- ۳۳ سانکی ساری دوه لر دیر.
- ۳۴ او گون، تکذیب ائدنلرین وای حالینا!
- ۳۵ بو، بیر گوندور کی، دانشمالار.
- ۳۶ حذر دپله مک اوچون اونلارا اذن وئرلمز.
- ۳۷ او گون، تکذیب ائدنلرین وای حالینا!
- ۳۸ بو، حؤکم گوندور، سیزی و سیزدن قاباکیلاری جمع ائده جه بیک.
- ۳۹ اگر [عذابدان قورتولماق اوچون] بیر حبله نیز واردیرسا، منه قارشى حبله گلین.
- ۴۰ او گون، تکذیب ائدنلرین وای حالینا!
- ۴۱ تقوالیلار ایسه کولگه لیکلرده و چشمه باشلاریندا دیرلار.
- ۴۲ و ایسته دیکلری هر جور مٹیوه لرین [پانیندا دیرلار].
- ۴۳ ائتدیکینیز عملره گؤره نوش جانلیقلایشین و ایچین!
- ۴۴ ییز یاغشی عمل صاحب لرینه بئله اجر وئره ویک
- ۴۵ او گون، تکذیب ائدنلرین وای حالینا!
- ۴۶ [ای کافرلر] یشین و بیر آز بارینین! دوغروسو، سیز گناهکار سینیز.
- ۴۷ او گون، تکذیب ائدنلرین وای حالینا!
- ۴۸ اونلارا: «رکوع ائدین!» - دئیلن زمان، رکوع اتمیرلر.
- ۴۹ او گون، تکذیب ائدنلرین وای حالینا!
- ۵۰ یونندان (بو قرآنا ایمان گئیرمه بندن) سونرا یس هانسی کلاما اینانا جاقلار.

سُورَةُ النَّبَاِ مَكِّيَّةٌ اَرْبَعُوْنَ اَيَّاتٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ۝ عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ ۝ الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ۝
 ۞ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۝ ۞ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۝ ۞ اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ
 مِهَادًا ۝ ۞ وَالْجِبَالَ اَوْتَادًا ۝ ۞ وَخَلَقْنَاكُمْ اَزْوَاجًا ۝ ۞ وَجَعَلْنَا
 بَيْنَكُمْ نِسَابًا ۝ ۞ وَجَعَلْنَا الَّيْلَ لِبَاسًا ۝ ۞ وَجَعَلْنَا النَّارَ مَنَاسِكَ ۝ ۞
 وَنَبِّئَا فَوْقَكُمْ نَسَبًا شَدِيدًا ۝ ۞ وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ۝ ۞ وَانزَلْنَا
 مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا ۝ ۞ لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ۝ ۞ وَجَنَّاتٍ اَلْفَافًا ۝
 ۞ اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ۝ ۞ يَوْمَ يُفْعَلُ فِي الصُّورِ فَنَأْتُونَ اَفْوَاجًا ۝ ۞
 وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ ابْوَابًا ۝ ۞ وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ۝ ۞ اِنَّ
 جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ۝ ۞ لِلظَّالِمِينَ مَا بَاءُ ۝ ۞ لَا يَشِينُ فِيهَا اَحْقَابًا ۝ ۞
 لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ۝ ۞ اِلَّا هَيْمًا وَغَسَاقًا ۝ ۞ جَزَاءً وِفَاقًا ۝ ۞
 ۞ اِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ۝ ۞ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا ۝ ۞ وَكُلَّ
 شَيْءٍ اَخْصَيْنَا كَيْدًا ۝ ۞ فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ اِلَّا عَذَابًا ۝ ۞

نبأ سوره سی [۷۸]

بو سوره قرآن - کریمین یئتمیش سکتیزینجی سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۴۰) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

(۱) بیر-بیرلریندن نه یی سوروشورلار؟ (۲) او بؤیوک خبردن! (۳) کی، اونون باره سینده اختلافدا دیرلار. (۴) خیر، اونلار تنزلیکله بیله جکلر. (۵) بیر ده [دئین] خیر، اونلار تنزلیکله بیله جکلر. (۶) مگر یئر اوزونو بششیک اتمه دیکمی؟ (۷) و داغلاری [یئرین] میخلاری [اتمه دیکمی؟] (۸) و سیزی جوت یاراتدین. (۹) و یوخونوزو سیزه دینجه لیش ائتدیک. (۱۰) گنجه نی اورتوک ائتدیک. (۱۱) و گوندوزو سیزه دولانیشیق [قازانما زمانی] ائتدیک. (۱۲) و اوستونوزده یئددی گویو محکم بنا ائتدیک. (۱۳) و پارلاق بیر چراغ [سبزیلر اوچون] یاراتدین. (۱۴) [بولودلاری] سیخان یشلردن شیدیرغی یاغیش گوندردیک. (۱۵) کی، اونونلار دن و بیتگی یئشیدیرک. (۱۶) هم ده [آغاجلاری بیر-بیرینه] گئییشیش باغلار. (۱۷) حقیقتاً، آیرد اتمه گونو وعد ائدیلمیش بیر وقتدیر. (۱۸) صور چالیندیغی گون دسته-دسته گله جکسینیز. (۱۹) گوی آچیلماقادی و قاهی-قاهی اولماقادی. (۲۰) داغلار یئریندن قویاریلیب ایلغیما (سرابا) دؤنه جک. (۲۱) شبهه سیزکی، جهنم [ملکترین کافرلری گؤزله دیکلری] بوسقو یئریدیر. (۲۲) او، عاصیلرین قایداجاق یئریدیر. (۲۳) اورادا اوزون مدت قالاقلار. (۲۴) اورادا نه بیر سرینلیک، نه ده بیر ایچمه لی دادماپاقلار. (۲۵) قاینار سردان و ایریندن ساوایی. (۲۶) عمللرینه تام اویغون بیر جزا اولاراق. (۲۷) چونکی اونلار حساب [گونونه] اومید بسله میردیلر. (۲۸) و بیزیم آیه لریمیزی شدتله تکذیب ائدیردیلر. (۲۹) حالبوکی، بیز هر شئی بیر-بیر ساپیپ یازمیشیق. (۳۰) [اونلارا دئییلر کی:] «ایندی دادین! بیز سیزه عذابدان غیری بیر شئی آرئیرماپاچاغیق».

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ۝ حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ۝ وَكَوَاعِبَ أَزْوَاجًا ۝ وَكَأْسًا دِهَاقًا ۝
 لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَابًا ۝ جَزَاءً مِنْ رَبِّكَ عَطَاءً
 حِسَابًا ۝ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمْلِكُونَ
 مِنْهُ خِطَابًا ۝ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا
 مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ۝ ذَلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَنْ شَاءَ
 اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ مَآبًا ۝ إِنَّا أَنْذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنْظُرُ
 الْمُرءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُسْرَابًا ۝

سورة النمل مكية وآياتها ثمانية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَالتَّارِيعَاتِ غَرَقًا ۝ وَالتَّارِيعَاتِ نَشْطًا ۝ وَالتَّارِيعَاتِ سَبْحًا ۝
 فَالتَّارِيعَاتِ سَبْقًا ۝ فَالْمُدْرَاتِ أَمْرًا ۝ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاحِفَةُ ۝ تَتَّبِعُنَا
 الرَّادِفَةُ ۝ قُلُوبٌ يَوْمِيذٍ وَاجِفَةٌ ۝ أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ۝ يَقُولُونَ إِنَّا
 لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَاوِرَةِ ۝ إِذْ أَكْأَعِظَامًا مَخِرَّةٌ ۝ قَالُوا تِلْكَ إِذْ أَكْرَزَتْ
 خَاسِرَةٌ ۝ فَأَنغَمَاهِ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ ۝ فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ۝

- ۳۱ تقواليلار اوچون، حقيقتاً، قورتولوش واردير .
- ۳۲ باغچالار و اوزوملوكلر .
- ۳۳ دوشلرى تزه قابارميش ياشيت قيزلار .
- ۳۴ و دولر قدحلر [واردير] .
- ۳۵ اورادا نه بوش سوز و نه ده يالان انشيتمزله .
- ۳۶ بو، رئين طرفيندن بير اجردير و زياده مرحمتدير .
- ۳۷ گؤيلرين، پترين و اونلارين آراسيندا اولانلارين رتي اولان "رحمان" دير كى،
حضوروندا هنج كس سوز دئمگه قادر اولماز .
- ۳۸ روحون و ملكلرين صف—صف دوراجاغى گون رحمان [اللهين] اذن و تردىگى دوز
دانيشاجاق كيمسه لردن غيرى هنج كس دانيشماياچاق .
- ۳۹ بو، حق اولان گوندور . هر كس ايسته سه، اوزو اوچون رتبه طرف سوق اتدن بير يول
توقار .
- ۴۰ بيز، سيزى ياخين اولان عذاب ايله خبردارلىق اتديك . او گون انسان اوز آللىرى ايله
گؤندردىگى عملره باخار و كافر [اولان كيمسه] : «كاش تورپاق اولايديم» — دير .

نازعات سوره سى [۷۹]

بو سوره قرآن — كريمين يئنتميش دوققوزونجو سوره سىدير .

مكه ده نازل اولموش و (۲۶) آيه دير

رحمان و مهربان اللهين آدى ايله

- (۱) آند اولسون [كافرلرين جانينى] شذتله چكيب آلانلارا! (۲) آند اولسون [مؤمنلرين جانينى]
راحاتليقلا آلانلارا! (۳) آند اولسون [سرعتله] اوزنلره! (۴) آند اولسون قاباغا دوشن
قاباقچيلار! (۵) و ايشه انجام چكنلره (تديير توكنلره)! (۶) او گون [بوتون كايئات]
تير—تير تيشره په چك . (۷) و اونون دالينجا بير تيشره ييش داهدا اولاجاق . (۸) او گون
اوره كلر چيرينتيا دوشه چك . (۹) گؤزلرى [ايسه] بره له جكدير . (۱۰) [و او كافرلر]
ديرلر : «بيز دوغرودان دا اولكى وضعيتيميزه دؤندريله چه بيك مى؟» (۱۱) «اؤز ده»
چوروموش سوسموكلر اولدوغوموز زمان؟» (۱۲) «اؤز—اؤزلرى ايله اوندا»
ديرلر : «دوغرو ايسه بو زيانلى بير دؤنوشدور» . (۱۳) «آما او دؤنوش فقط تك بير
صيحه [ايله] دير . (۱۴) او زمان اونلار درحال دوم—دوز بير يترده اولاجاقلار .

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ۖ إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ۖ
 اذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ۖ فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَّا أَنْ تَرْكَبَهُ ۖ وَاهْدِكِ إِلَىٰ
 رَبِّكَ فَتَخْتَبِئْ ۖ قَارِيَهُ الْآيَةِ الْكُبْرَىٰ ۖ فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ ۖ ثُمَّ
 ادْبَرَسَعَىٰ ۖ فَنَشَرَفْنَاهُ ۖ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُكُمُ الْأَعْلَىٰ ۖ فَآخَذَهُ
 اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ ۖ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَنْ يَخْتَبِئُ ۖ
 ءَأَسْمَأُشَدُّ خُلُقًا ۖ أَمِ السَّمَاءُ بُنِيَهَا ۖ رَفَعَ سَمَكَهَا فَسَوَّيَهَا ۖ وَأَغْطَشَ
 لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحًيَهَا ۖ وَالْأَرْضُ بَعْدَ ذَلِكَ دَحِيهَا ۖ أَخْرَجَ مِنْهَا
 مَاءَهَا وَمَرْعًيَهَا ۖ وَالْجِبَالُ أَرْسِيهَا ۖ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ۖ
 فَإِذَا جَاءَتِ الطَّلَامَةُ الْكُبْرَىٰ ۖ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَىٰ ۖ
 وَيُزَيَّرُ الْجَحِيمُ لِمَنْ يَرَىٰ ۖ فَأَمَّا مَنْ طَغَىٰ ۖ وَآثَرَ الْحَيَاةَ
 الدُّنْيَا ۖ فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَىٰ ۖ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ
 رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ ۖ فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ ۖ
 يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسِيهَا ۖ فِيمَ أَنْتَ مِنْ ذِكْرِهَا ۖ إِلَىٰ
 رَبِّكَ مُسْتَهْيِهَا ۖ إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ مِّنْ نَّحْيِهَا ۖ
 كَانَتْهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبِسُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَو ضُحًيهَا ۖ

- ۱۵ [یا یغمیر!] موساتین خبری سنه گلیب چاتدیمی؟
 ۱۶ او زمان کی، ربی اونا مقدس "طوی" وادیسینده [بئله] خطاب ائتدی:
 ۱۷ «فرهونون یانینا گت! چونکی او، طغیان اندیدیر».
 ۱۸ و دئ: «گناهان! تمیزلنمک ایسته ییر سمنی؟»
 ۱۹ «سنه ربینه طرف گئدن پولو گؤستریم کی، چکینه سن؟»
 ۲۰ موسی بؤیوک معجزه تی اوتا گؤستریدی.
 ۲۱ او [ایسه] تکلپ ائتدی و عاصی اولدو.
 ۲۲ سونرا آرخا چئویردی و [عصیان] چالیشدی.
 ۲۳ [ییر دسته] توپلاشیپ باغیردی.
 ۲۴ «سیزین آن بؤیوک ربینیز منم»، - دئدی.
 ۲۵ آله [دا] اوتو دنیا و آخرت عذابینا گرفتار ائتدی.
 ۲۶ حقیقتاً، بوندا قورخوب - چکینن کیمسه لر اوچون مطلق عبرت واردیر.
 ۲۷ سیزی یاراتماق داها چتیدیر یوخسا گؤیو؟ کی، آله اوتو یاراتدی.
 ۲۸ بوپونو اوچالندی [تمام - کمال] ییر نظاما سالدی.
 ۲۹ گنجه سینتی قارانیق ائدیپ گوندوزونو ایسه ایشیقلا ندیردی.
 ۳۰ و اوندان سونرا یتری دؤشه دی.
 ۳۱ اوندان سوپونو و اوتلانا جافی نی چپخارتدی.
 ۳۲ داغلاری اونا لنگر ائتدی،
 ۳۳ سیزین و حیوانلارینیزین بارینماسی اوچون.
 ۳۴ او بؤیوک هنگامه (قیامت) گلنده،
 ۳۵ او گون انسان [دنیا دا] نه لر چالیشدیغینی یادینا سالاجاقدیر.
 ۳۶ و جهنم هر گؤره نه گؤرونه جکدیر.
 ۳۷ [دنیا دا] طغیان ائدن،
 ۳۸ و دنیا حیاتینا اوستونلوك وئرن [کیمسه نین]،
 ۳۹ گنده جگی یتر مطلق جهنمدیر.
 ۴۰ آما کیم ربی نین حضوروندا دورماقدان قورخوب، نفسینی هوا - هوسدن ساخلا ییسا،
 ۴۱ حقیقتاً، اونون گنده جگی یتر جتدیر.
 ۴۲ سندن قیامتین نه وقت قوباجاغی باره سینده سوروشورلار.
 ۴۳ سن اونون ییر نشانه سی اولدوغون حالدا.
 ۴۴ او باره ده (قیامتین وقتی حقیقته) - کی علم ربینه عایدیر.
 ۴۵ سن آنچاق قیامتدن قورخانلارا خبردارلیق وئره نسن.
 ۴۶ اوتلار قیامتی گوردوکلمری گون دنیا دا بیر گشجه دن و یا بیر گوندوزدن آرتیق
 فالما دیقلارینی [سانا جاقلار].

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
عَبَسَ وَتَوَلَّى ۝١ أَلَمْ يَأْخُذْ بِالْأَعْمَى ۝٢ وَمَا يَذَّكَّرُ بِهِ لَعَلَّهُ يَزَّكَّى ۝٣
أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرَى ۝٤ أَمَّا مَنِ اسْتَغْنَى ۝٥ فَإِنَّ لَهُ
نَصْدِي ۝٦ وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزَّكَّى ۝٧ وَأَمَّا مَنِ جَاءَكَ يُسْأَلُ ۝٨
وَهُوَ يَخْشَى ۝٩ فَإِنَّ عَنْهُ تَلَهَّى ۝١٠ كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ۝١١ فَمَنْ
شَاءَ ذَكَرْهُ ۝١٢ فِي صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ ۝١٣ رُّفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ۝١٤
بِأَيْدِي سَفَرَةٍ ۝١٥ كِرَامٍ بَرَرَةٍ ۝١٦ قِيلَ لِلْإِنْسَانِ مَا أَكْفَرُهُ ۝١٧
مِمَّا بِي شَيْءٍ خَلَقَهُ ۝١٨ مِنْ نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ ۝١٩ ثُمَّ السَّبِيلَ
يَسَّرَهُ ۝٢٠ ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ ۝٢١ ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ ۝٢٢ كَلَّا
لَمَّا بَقِضَ مَا أَمَرَهُ ۝٢٣ فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ ۝٢٤ أَنَّا صَبَبْنَا
الْمَاءَ صَبًّا ۝٢٥ ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا ۝٢٦ فَأَنبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ۝٢٧
وَعَبًّا وَقُصْبًا ۝٢٨ وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ۝٢٩ وَحَدائقٍ غُلْبًا ۝٣٠ وَفَاكِهَةً
وَأَبًّا ۝٣١ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ۝٣٢ فَإِذَا جَاءَ نَالُ الصَّاعَةِ ۝٣٣

عَبَس سوره سی [۸۰]

بو سوره قرآن - کریمین هشتادینجی سوره سیدیر.
مکه ده نازل اولموش و (۲۲) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

(۱) قاش - قاباغین تۆکدو و اوزونو دؤنده ردی، (۲) یانینا کور کیشی نین
گلمه سیندن اؤترو. (۳) سن نه ییلیر سن بلکه او تمیزلنه چکدیر؟ (۴) و یا
نصیحت آلاجاق و نصیحت اونا فایدا وئره چکدیر؟ (۵) اوزونو احتیاجسیز بیلن
کیمسه یه [گلدیکده ایسه]، (۶) سن اونا یتیشیر سن. (۷) او تمیزلنمزسه ده،
سن مشول دئییل سن. (۸) آما چاپاراق سنین یانینا گلن شخص، (۹) اَللّٰه دان
قورخان حالدا، (۱۰) سن اوندان اوز چشوریر سن! (۱۱) بئله دئییل! بو [آیه لر]
اؤیود - نصیحتدیر. (۱۲) هر کس ایسته سه، اوندان نصیحت آلا. (۱۳) بو اؤیود
(قرآن) شرفلی صحیفه لرده دیر. (۱۴) کی، اوجا و پاک [صحیفه لر] دیر. (۱۵) ائله
بیر ائلچی لرین الیرینده دیر کی، (۱۶) شرفلی و تقوالیدیرلار. (۱۷) اولوم
اولسون او انسانا! او نه قده ناکوردور. (۱۸) مگر [آله] اونی نه دن یارادیبدیر؟!
(۱۹) بیر نطفه دن یاراتدی و اونا بیجیم وئردی (اونون نه بیجیمده اولاجاغینی
مقدّر ائتدی). (۲۰) سونرا پولو هامارلادی. (۲۱) سونرا اونی اولدوروب قبیله
قویدو. (۲۲) سونرا دا ایسته دیگی وقت دیریلده چکدیر. (۲۳) خیر، هله [انسان]
اَللّٰهین بویوردوغونو یتیرنه یتیرمه ییدیر. (۲۴) انسان هله بیر یشمه گینه باخسین،
(۲۵) حقیقتاً، بیز سوپو یاغمور کیمی یاغدیدیق. (۲۶) سونرا یتیری [دوزگون]
یاردیق. (۲۷) سونرا اورادا ده ن گؤیرتدیک؟ (۲۸) اوزوم و گؤیرتی؟
(۲۹) زیتون و خورما آغاجی؟ (۳۰) و پؤهره لنمیش باغچالار (تاغ آتمیش
بوستانلار)؛ (۳۱) و یشمیش و اوت - علف [یتیشدیردیک]؛ (۳۲) سیزین و
حیوانلارینیزین بارینماسی اوچون. (۳۳) نهایت قولقلاری کار ائدن گورولتو
گلنده،

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ۝ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ۝ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ
لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ۝ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ
مُسْفِرَةٌ ۝ ضَاحِكَةٌ مُسْتَبْشِرَةٌ ۝ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ غَاسِقَةٌ
۝ تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ۝ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُ الْخَبِرَةُ ۝

سُورَةُ التَّكْوِيْنِ مَكِّيَّةٌ وَفِيهَا ثَلَاثُونَ آيَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ۝ وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ۝ وَإِذَا الْجِبَالُ
سُيِّرَتْ ۝ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ۝ وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ۝
وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ۝ وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ۝ وَإِذَا الْمَوْءِدَةُ
سُئِلَتْ ۝ بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ ۝ وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ۝
وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ۝ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ۝ وَإِذَا الْجَنَّةُ
أُزْلِفَتْ ۝ عَلَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ۝ فَلَا أَقْسِمُ بِالْخُنُوسِ ۝
الْجَوَارِ الْكُنُوسِ ۝ وَاللَّيْلُ إِذَا عَسْفَسَ ۝ وَالصُّبْحُ إِذَا تَنَفَّسَ ۝
إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۝ ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ۝

(۳۴) او گون انسان قاچاجاق اوز قارداشیندان، (۳۵) آناسیندان و آتاسیندان، (۳۶) عیالیندان و اوغلانلاریندان. (۳۷) او گون اونلارین هر بیرینی اوزونو مشغول ائدن [کفایت قدهر] مشغله سی اولاجاقدیر. (۳۸) او گون بیر چوخ اوزلر پارلاپاجاق. (۳۹) گوله چک و سئینه چک. (۴۰) و او گون بیر چوخ اوزلره توز-تورپاق قوناجاق. (۴۱) اونلاری قاراتلیق بورویه چک. (۴۲) اونلار پیس عمل صاحبیری کافرلردیر.

تکوير سوره سی [۸۱]

بو سوره قرآن - کریمین هشتاد بیرینجی سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۲۹) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللهین آدی ایله

(۱) "گونش" بورگله نیب سوندیو زمان؛ (۲) اولدوزلار قارالیب [تؤکولدویو] زمان؛ (۳) داغلار یئریندن اوینادیقی زمان؛ (۴) بوغاز دوه لر باشلی-باشینا بوراخیلدیقی زمان؛ (۵) وحشی حیوانلار بیر یشره جمع ائدیلدیگی زمان؛ (۶) دریلارین قاینادیقی زمان؛ (۷) جانلارین [بدنلرله] بیرلشدیریلدیگی زمان؛ (۸) دیری-دیری قبره قویولموش قیز اوشاغیندان؛ (۹) هانسی گناها گوره اولدورولدو؟ - دئییه سوروشولدوغو زمان؛ (۱۰) نامه - عمل دفترلری آچیلدیقی زمان؛ (۱۱) گوی داغیلدیقی زمان؛ (۱۲) جهنم آکرولاتدیریلدیگی زمان؛ (۱۳) و جنت یاخینلاشدیریلدیگی زمان؛ (۱۴) هر کس [آخرت اوچون] نه حاضر ائتدیگی نیله جکدیر. (۱۵) آند ایچیرم باتان اولدوزلارا. (۱۶) گیزله نن گزه یلره (سیارات). (۱۷) آند اولسون گتتدیکجه قاراتلیقلاشان گشجه به، (۱۸) آند اولسون گتتدیکجه آیدینلاشان سحره - (۱۹) کی، بو قرآن چوخ شرفلی بیر ائلچی نین [کتیردیگی] کلامدیر. (۲۰) او [ئلچی] چوخ قوتلیدیر و عرشین صاحبی [اللهین] یانیندا منزلت (بؤیوک درجه) صاحبی دیر.

مُطَاعٍ شَتَا مِينٍ ١٠ وَمَا صَاحِبُكُمْ يَحْنُونُ ١١ وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأَفْقِ الْمِينِ ١٢
وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ١٣ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ١٤
فَإِنْ تَذَهَبُونَ ١٥ إِنَّ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ١٦ لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ
أَنْ يَسْتَقِيمَ ١٧ وَمَا تَشَاؤُنَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ١٨

سُورَةُ الْأَنْفُثَانِ مَكِّيَّةٌ ثَلَاثَةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ ١ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ٢ وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ ٣
وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ٤ عَلِمْتَ نَفْسٌ مَا قَدَمَتْ وَلَاحَرَتْ ٥ يَا
أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ٦ الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوِّكَ فَعَدَلَكَ ٧
فِي أَيِّ صُورَةٍ مَا شَاءَ رَكَّبَكَ ٨ كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالَّذِينَ ٩ وَاتَّ
عَلَيْكُمْ لِحَافِظِينَ ١٠ كَمَا كَاتِبِينَ ١١ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ١٢ إِنْ إِلَّا لِأَزَادَ
فِي جَعِيمٍ ١٣ وَإِنَّا لَنُحَارِ فِي جَحِيمٍ ١٤ يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الَّذِينَ ١٥ وَمَا هُمْ
عَنْهَا بِغَائِبِينَ ١٦ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الَّذِينَ ١٧ ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ
الَّذِينَ ١٨ يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ ١٩

- ۲۱ اورادا هم اونا اطاعت ائدیلر، هم ده اعتماد اولونار .
- ۲۲ [ای مکه لیلر] سیزین یولداشینیز دیوانه دئییلدیر .
- ۲۳ شبهه سیز کی، او [وحی مله گینی] آچیق انقده گورویدور .
- ۲۴ او غیب [امرلرینی اولدوغو کیمی سیزه چاتدیرماقدا] متهم [و یا خسیس] دئییلدیر .
- ۲۵ قرآن قوولموش شیطانین سوزو دئییلدیر .
- ۲۶ بس هارا گئدیرسینیز؟
- ۲۷ او، عالمر اوچون اؤیود- نصیحتدن غیری بیر شی دئییلدیر .
- ۲۸ سیزدن دوغرو پولو توتوب گشتتمک ایسته ین کیمسه لر اوچون [اؤیود- نصیحتدیر] .
- ۲۹ [بونو دا ییلین کی،] عالمرین ربی ایسته یینجه سیز ایسته یه بیلیمز سینیز .

انفطار سوره سی [۸۲]

بو سوره قرآن- کریمین هشتاد ایکینجی سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۱۹) آیه دیر .

رحمان و مهربان آللهین آدی ايله

- (۱) گوی یاریلدیمی زمان؛ (۲) اولدوزلار توكولوب سبه لندییگی زمان؛ (۳) دریالار بیر- بیرنه قووشلدوغو زمان؛ (۴) و قیبر لر آلت- اوست اولدوغو زمان؛ (۵) هر کس قاباقدان گوندردیگی و سونرا یا بوراخدیغی عمللرینی بیله جکدیر . (۶) ای انسان! منی کرم صاحبی اولان رینه قارشى غره لندیرن (توولایان) نه دیر؟ (۷) او آله کی، منی خلق ائدی، سونرا پاراشیقلى بیچیمه سالدی و اویغون [بیر وجود] ائدی . (۸) و ایسته دیگی شکیلده سه ترکیب و فردی . (۹) بونولا بئله سیز حساب- کتاب [گونونو] تکزید ائدیر سینیز . (۱۰) شبهه سیز کی، سیزین اوستونوزده گوزه تچیلر واردیر کی، (۱۱) شرفلی کاتیلر دیرلر . (۱۲) سیزین ائدیکلرینیزی بیلیرلر . (۱۳) حقیقتاً، پاخشى عمل صاحبلى نعمت جئتیرینده دیرلر . (۱۴) و شبهه سیز کی، بس عمل صاحبلى جهنمده دیرلر . (۱۵) جزا گونسونده اورایا داخل اولاجاقلار . (۱۶) و اورادان دالدا لایما یا جاقلار . (۱۷) سن نه بیلیر سن کی، جزا گونو نه دیر؟ (۱۸) بلی! سن نه بیلیر سن کی، جزا گونو نه دیر؟ (۱۹) او، بیر گوندور کی، هنج کس هنج کسین کارینا گله یلمز . او گون حوکم، آنجا ق آللهیندیر .

سُورَةُ الْمُطَفِّفِينَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَيْلٌ لِلْمُطَفِّفِينَ ۝^١ الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ۝^٢
وَإِذَا كَالُوهُمْ أَفَؤُوزَهُمْ يَحْسِرُونَ ۝^٣ أَلَا يُظُنُّ أُولَٰئِكَ أَنَّهُمْ
مَبْعُوثُونَ ۝^٤ لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ۝^٥ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ۝^٦ كَلَّا إِنَّ
كِتَابَ الْفَجَارِ لَفِي سَعِيرٍ ۝^٧ وَمَا أَذْرِيكَ مَا سَعِيرٌ ۝^٨ كِتَابٌ مَرْقُومٌ ۝^٩ وَيَل
يَوْمَئِذٍ لِّلْكَذِبِينَ ۝^{١٠} الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ يَوْمَ الْبَيْتِ ۝^{١١} وَمَا يَكْذِبُ بِهِ إِلَّا كَل
مُعْتَدٍ ۝^{١٢} إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۝^{١٣} كَلَّا بَلْ رَانَ
عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝^{١٤} كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّجَحُوتُونَ ۝^{١٥}
ثُمَّ أَنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيمِ ۝^{١٦} ثُمَّ يُقَالُ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ تُكَذِّبُونَ ۝^{١٧}
كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيَّينَ ۝^{١٨} وَمَا أَذْرِيكَ مَا عِلِّيُّونَ ۝^{١٩}
كِتَابٌ مَرْقُومٌ ۝^{٢٠} يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ۝^{٢١} إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ۝^{٢٢} عَلَى
الْأَرَآئِكِ يَنْظُرُونَ ۝^{٢٣} تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ۝^{٢٤} يُسْقَوْنَ مِنْ
رَحِيقٍ مَّخْمُومٍ ۝^{٢٥} خِتَامُهُ مِسْكَ ۝^{٢٦} وَفِي ذَٰلِكَ فَلِتَنْقَابِ السَّاعِفُونَ ۝^{٢٧}

مطففین سوره سی [۸۳]

بو سوره قرآن - کریمین هشتاد اوچونجو سوره سیدیر.

مکّه ده نازل اولموش و (۳۶) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهین آدی ایله

- ۱ چکی نی و اولچونو اسکیک ائدنلرین وای حالینا!
- ۲ اونلار او کسلردیر کی، اوزلری خلقدن اولچو ایله بیر شئی آلدیقدا اولچونو تمام - کمال توتارلار.
- ۳ و خلق اوچون بیر شئی اولچدوکلری و چکدیکلری زمان اسکیلدرلر.
- ۴ مگر اونلار بیلمیرلر کی، اونلار دیریمه لیدیرلر!؟
- ۵ بیر یزویک گون اوچون؟
- ۶ الله بیر گون کی، انسانلار عالمترین ربی حضوروندا دوراجاقلار.
- ۷ الله دئیلدیر، حقیقتاً، پس عمل صاحبیری نین [نامه - عمل] دفتری "سجین" - ده دیر.
- ۸ سن نه بیلمیرسن کی، "سجین" نه دیر!؟
- ۹ او یازیلیمش بیر کتابدیر.
- ۱۰ او گون تکذیب ائدنلرین وای حالینا!
- ۱۱ او کسلر کی، جزا گونونو تکذیب ائدیرلر.
- ۱۲ اونو آنجاق حدی آشان گناهکارلار تکذیب ائدولر.
- ۱۳ آیه لریمیز اونلارا اوخوندوغو زمان: «بو اوکیلرین افسانه لریدیر»، - دئیرلر.
- ۱۴ الله دئیلدیر. اصلینده اونلارین ائدیکلری عمللر، قلبلرینی پاسلاندیرییدیر.
- ۱۵ خیر، او گون اونلار ربکربندن (ربکری نین لطفوندن) مطلق محروم قالا جاقلار.
- ۱۶ سونرا، اونلار جهنمه داخل اولاجاقلار.
- ۱۷ سونرا [اونلارا] دئییلر: «بو، سیزین تکذیب ائتدیگینیز دیر!»
- ۱۸ الله دئیلدیر، حقیقتاً، یاخشی عمل صاحبیری نین [نامه - عمل] دفتری "علیون" - دایر.
- ۱۹ و سن نه بیلمیرسن کی، "علیون" نه دیر. ۲۰ - او، یازیلیمش بیر کتابدیر.
- ۲۱ [آلله] یاخین اولانلار اونو گورولر [و اونا شاهیدلیک ائدولر].
- ۲۲ حقیقتاً، یاخشی عمل صاحبیری نعمتلی جئنلرده دیرلر.
- ۲۳ تختلر اوستونده [اوتورولر] باخارلار.
- ۲۴ سن [ای پیغمبر!] اونلارین اوزلریندن جئت طراوتینی سترسن.
- ۲۵ اونلار آغزی مهورلنیمش یاده لردهن سیراب اولورلار.
- ۲۶ [او الله بیر یاده دیر کی،] اونون موهرو موشک دور. قوی یاریشانلار (مسابقه په گیرنلر) اونون اوچون یاریشینلار.

وَمِزَاجُهُ مِنْ تَسْنِيمٍ ۖ عَيْنَا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ
اَجْرَمُوْا كَانُوْا مِنْ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يَضْحَكُوْنَ ۝ وَاِذَا امْرُؤًا يَهُيمُ
يَتَغَامَزُوْنَ ۝ وَاِذَا انْقَلَبُوْا اِلَىٰ اَهْلِهِمْ انْقَلَبُوْا فَكِهِيْنَ ۝ وَاِذَا
رَاَوْهُمْ قَالُوْا اِنَّ هٰؤُلَاءِ لَضَالُّوْنَ ۝ وَمَا اُرْسِلُوْا عَلَيْهِمْ
حٰفِظِيْنَ ۝ فَاَلْيَوْمَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُوْنَ ۝ عَلٰى
الْاَرَامِكِ يَنْظُرُوْنَ ۝ هَلْ ثُوْبٌ اِلَّا الْكُفَّارُ مَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ۝

سورة الانشقاق

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
اِذَا السَّمَاءُ اُنْشَقَّتْ ۝ وَاِذْنَتْ لِربِّهَا وُحُشَتْ ۝ وَاِذَا الْاَرْضُ مُدَّتْ ۝
۝ وَاَلْقَتْ مَا فِيْهَا وَتَخَلَّتْ ۝ وَاِذْنَتْ لِربِّهَا وُحُشَتْ ۝ يٰۤاَيُّهَا
الْاِنْسَانُ اِنَّكَ كَادِحٌ اِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيْهِ ۝ فَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ
كِتٰبَهُ يَمِيْنًا ۝ فَسَوْفَ يُحٰسِبُ حِسَابًا يَّسِيْرًا ۝ وَيُنْقَلِبُ اِلَىٰ اَهْلِهٖ
مَسْرُوْرًا ۝ وَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ كِتٰبَهُ وِرَآءَ ظَهْرِهٖ ۝ فَسَوْفَ يَدْعُوْا
تُبُوْرًا ۝ وَيَصْلٰى سَعِيْرًا ۝ اِنَّهٗ كَانَ فِيْ اَهْلِهٖ مَسْرُوْرًا ۝

- ۲۷ اونون قاریشیغی "تسنیم" دیر .
 ۲۸ او بیر بولاغدییر کی ، [آلله] یاخین اولانلار اوندان ایچرلر .
 ۲۹ بلی ! گناهکارلار ایمان گتیرنلره [دنیا] گولوردولر .
 ۳۰ اونلارین یانیندان کتچنده بیر-بیرلرینه قاش-گۆز آتیردیلار .
 ۳۱ اۆز آدماملاری نین یانینا دؤنده [اتدیکلرینه] گولوشوب شادلیق ائدیردیلر .
 ۳۲ و مؤمنلری گۆرنده دئییردیلر : «بونلار آزمیشلاردیرلار» .
 ۳۳ حالبوکی اونلار مؤمنلره گۆزتجی گۆندریلمه بییلر .
 ۳۴ بوگون ایسه ایمان گتیرنلر کافرلره گولورلر .
 ۳۵ اونلار تختلر اوستونده اوتوروب باخارلار .
 ۳۶ [کی ، گۆرسونلر] کافرلر اۆز عمللرینه گۆره جزالاندیلارمی؟

انشقاق سوره سی [۸۴]

بو سوره قرآن - کریمین هشتاد دۆردونجو سوره سیدیر ،
 مکه ده نازل اولموش و (۲۵) آیه دیر .

رحمان و مهربان آلهین آدی ایله

- ۱ گۆی پارچالاندیغی زمان ،
 ۲ و اۆزونه لایق بیر شکیلده ربی نین امرینه بویون آیدی [کی زمان] ،
 ۳ یئر آچیلیب دوم-دوز اولدوغو زمان ،
 ۴ و قونونداکیلاری انشیگه آتیب تام بوشالدیغی زمان ،
 ۵ و اۆزونه لایق بیر شکیلده ربی نین امرینه بویون آیدی [کی زمان] ،
 ۶ ای انسان ! حقیقتاً ، سن ربینه طرف چالیشیب جان آتیرسان . سن مطلق
 [اوجالیشدیغینین جزاسینا] قوروشاجاقسان .
 ۷ کیمین [نامه-عمل] دفتری ساغ الینه وئریلسه ،
 ۸ تئزلیکله اونونلا یونگول حساب-کتاب اولوناجاقدیر .
 ۹ و آدماملاری نین یانینا سئوینجله قایداجاقدیر .
 ۱۰ و کیمین نامه-عملی آرغا طرفدن وئریلسه ،
 ۱۱ تئزلیکله یوخ اولماسینی ایستر .
 ۱۲ و کۆزرمیش اودا داخل اولار .
 ۱۳ او ، [دنیا] اۆز آدماملاری آراسیندا شاد ایدی .

إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَحُورَ ۚ بَلَىٰ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا ۝
 بِالسَّفَقِ ۝ وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ۝ وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ ۝ لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا
 عَنْ طَبَقٍ ۝ فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝ وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ
 ۝ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُكْذِبُونَ ۝ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ۝
 فَسَبِّحْهُمُ عَذَابَ الْيَمِّ ۝ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۝

سُورَةُ الْبُرُوجِ مَكِّيَّةٌ ثَلَاثُونَ آيَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَالتَّمَائِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ۝ وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ۝ وَشَهِيدٍ مَشْهُودٍ ۝ قُلْ
 أَصْحَابُ الْأُخْدُودِ ۝ النَّارِ ذَاتِ الْوَقُودِ ۝ إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ۝ وَهُمْ
 عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ۝ وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ
 الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ۝ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۝ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ
 ۝ إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابُ
 جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ ۝ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
 جَنَّاتُ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۝ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ۝

- ۱۲ او، بیر داها قایدا جانی اصلا گمان اتمیردی.
- ۱۵ بلی! حقیقتاً، ربی اونو گوروردو.
- ۱۶ آند ایچیرم شفق!
- ۱۷ آند اولسون گنجه په و گنجه نین اؤرتدویو شیلره.
- ۱۸ آند اولسون بدیرلمیش آیا کی،
- ۱۹ سیز حالدان حالا دوشه چکسینیز.
- ۲۰ بس اونلارانه اولوبدور کی، ایمان گتیرمیرلر؟
- ۲۱ و اونلار قرآن اوخوندوغو زمان سجده اتمیرلر؟
- ۲۲ حکیمه، کافرلر تکذیب اندیرلر.
- ۲۳ آله ایسه اونلارین قلیلینده بسله دیکلرینی داها یاخشی بیلندیر.
- ۲۴ [یا محمد!] اونلارا آفریلی بیر عذابلا مژده وئر.
- ۲۵ ایمان گتیریب صالح عمللر ائندلر مستنادیر، اونلار اوچون دالیسی کیلمه یین (سون سوز و منت سیز) اجر واردیر.

بروج سوره سی [۸۵]

بو سوره قرآن - کریمین هشتاد بئشینجی سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۲۲) آیه دیر.

رحمان و مهربان آلهین آدی ایله

- ۱ آند اولسون بورجلری اولان گۆیه،
- ۲ و آند اولسون وعده وئرلمیش گونه،
- ۳ آند اولسون شهادت وئرهنه و شهادت وئرله نه،
- ۴ کی، خندق اصحابی لعته گلدیلر.
- ۵ او خندق کی، آکولو اودایدی.
- ۶ او زمان اونلار [خندقلرین] کناریندا اوتورموش،
- ۷ مؤمنلرین باشلارینا گتیردیکلرینه باخیردیلار.
- ۸ اونلار آنجاق مؤمنلره عزت صاحبی و حمد ائدیلمه لی آلهها ایمان گتیردیکلرینه گۆره دوشمنلیک ائتدیلر.
- ۹ او آله کی، گۆیلرین و یشرین حؤکمرانلیغی اونا عایددیر. و آله هر شئی شاهیددیر.
- ۱۰ شیهه سیز کی، مؤمن کیشیلره و مؤمن قادینلارا اذیت ائدیپ سونرا دا توبه اتمه یین کیمسه لر اوچون جهنم عذابی و یاندیریب-یاخان عذاب واردیر.
- ۱۱ ایمان گتیریب صالح عمللر ائندلر اوچون، حقیقتاً، اکتیندن آرخلار آخان جنتلر واردیر. بو دا بؤیوک سعادتدیر.

اِنْ يَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ۝ اِنَّهُ هُوَ يَبْدِئُ وَيُعِيدُ ۝ وَهُوَ الْغَفُورُ
الْوَدُودُ ۝ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ۝ فَعَالٌ لِّمَآرِبٍ ۝ هَلْ اَتَيْكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ
۝ فِرْعَوْنُ وَثَمُودُ ۝ بِلِ اللّٰزِكِرِ كَرُوْا فِى تَكْذِبٍ ۝ وَاللّٰهُ مِنْ وَّرَآئِهِمْ
مُحِيطٌ ۝ بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَّجِيدٌ ۝ فِى لَوْحٍ مَّحْفُوْطٍ ۝

سُورَةُ الْاِنْفِصَارِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
وَالسَّمَآءِ وَالطَّارِقِ ۝ وَمَا اَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ۝ الْجَنَّةُ النَّاقِبُ ۝
اِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْنَا حَافِظٌ ۝ فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ۝ خُلِقَ مِنْ
مَّآءٍ دَافِقٍ ۝ يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ۝ اِنَّهٗ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ
۝ يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ ۝ فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ۝ وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الرَّجْعِ
۝ وَالْاَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ۝ اِنَّهٗ لَقَوْلُ فَضْلٍ ۝ وَمَا هُوَ بِهَزْلٍ ۝
اِنَّهُمْ يَكِيدُوْنَ كَيْدًا ۝ وَاَكِيدُ كَيْدًا ۝ فَمِثْلَ الْكَافِرِيْنَ اَمِثْلُهُمْ ذُوْنَ دَا

سُورَةُ الْاِنْفِصَارِ

(۱۲) حقیقتاً، سنین ریی نین انتقامی چوخ شدتلی دیر. (۱۳) ایلك دفعه یارادان و تزه دن دیریلدن اودور. (۱۴) و او چوخ باغیشلایان و مؤمنلری چوخ دوست توتاندیر. (۱۵) بؤیوک هر شین صاحیبیدیر. (۱۶) ایسته دیگینی مطلق ائلدندیر. (۱۷) [یا محمد!] او قوشونلارین خبری سنه گلیب چاتدیمی؟ (۱۸) فرعون و ثمود قوشونلاری نین، (۱۹) بلی! کافرلر تکلیب اتمکده دیرلر. (۲۰) آله ایسه اونلاری هر طرفدن احاطه ائلدندیر. (۲۱) بلی! او، شاتلی قرآندیر. (۲۲) او، لوح — محفوظلادیر.

طارق سوره سی [۸۶]

بو سوره قرآن — کریمین هشتاد آلتینجی سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۱۷) آیه دیر.

رحمان و مهربان آلهین آدی ایله

- ۱ آند اولسون گویه و طارقه (کتجه گلنه). (۲) سن نه ییلیر سن کی، "طارق" نه دیر؟
- ۳ او پار — پار یاریلداهان اولدوزدور.
- ۴ هئج کیم یوخدور کی، اونون اوستونده بیر گوزه نچی اولماسین.
- ۵ انسان باخیب گورسون نه دن یارانیبدیر؟! (۶) او سیجریایان بیر سودان خلق ائدیلمیدیر
- ۷ او [سو] ایسه [کیشیلرین] بئلیندن و [قادینلارین] قاییرقالاری نین آراسیندان چیخیر.
- ۸ حقیقتاً، آله انسانى تزه دن دیریلتمگه قادردیر.
- ۹ بوتون سرگرین آشکار اولاجاغی گون،
- ۱۰ [او گون] انسانین نه بیر قوه سی، نه ده بیر کؤمکچیسی اولمایاجاقدیر.
- ۱۱ آند اولسون یاغمو رلو گویه!
- ۱۲ آند اولسون یاریلیپ [و محصول و ثمرن] پیره،
- ۱۳ شبهه سیز کی، قرآن [حق ایله باطلی] آیرد ائلدندیر.
- ۱۴ او، او یون — او یونجا ق دئیلدیر.
- ۱۵ اونلار حيله اوستوندن حيله قوردولار.
- ۱۶ من ده بیر تدبیر چکرم.
- ۱۷ انله ایسه [یا محمد!] کافرلره مهلت و فرا اونلاری اوز باشینا بوراخ!

اعلى سوره سی [۸۷]

بو سوره قرآن — کریمین هشتاد یئددینجی سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۱۹) آیه دیر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ۝ الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى ۝ وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى ۝
وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى ۝ فَجَعَلَ نُجًى أَمْحَى ۝ سَنُقِرُّكَ فَلَاتُحْشَى ۝
إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى ۝ وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَى ۝ فَذَكِّرْ
إِنْ نَفَعَتِ الذِّكْرَى ۝ سَيَذَكِّرُنَا خَبَرَى ۝ وَيَجَنَّبُهَا الْأَشْغَى ۝ الَّذِي
يَضِلُّ النَّارَ الْكُبْرَى ۝ ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ۝ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَى ۝
وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ۝ بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۝ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ
وَأَنْبَى ۝ إِنَّ هَذَا لَنِي الصُّحُفِ الْأُولَى ۝ صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ۝

سورة الغاشية مكية ثمانون آية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ آتَيْكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ۝ وَجُوءَ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٍ ۝ عَامِلَةٌ نَاصِبَةٌ ۝
تَصْلِي نَارًا حَامِيَةً ۝ تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ نَابِيَةٍ ۝ لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا
مِنْ زَبْذَبٍ ۝ لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ ۝ وَجُوءَ يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةٌ ۝
لِسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ۝ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ۝ لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَاغِيَةً ۝

رحمان و مهربان اَللهین آدی ایله

(۱) ان اوجا اولان رئی نین آدینی پاك بیل [و تقدیس انت] (۲) خلق ائدیپ قایدایا سالان رئی نین، (۳) اولجوب-بیچن و [دوغرو] پولو گؤسترن رئی نین، (۴) اوتلاناچاق یارادان رئی نین، (۵) سونرا اونو قوپ-قورو چؤر-چؤیه دؤندرن رئی نین. (۶) [یا محمد!] بیز تنزلیکله [آیه لریمیزی ملک وسیله سی ایله] سنه اوخویاریق، سن ایسه یادیندان چیخارتمازسان. (۷) اَللهین ایسته دیگیندن ساوایی. حقیقتاً، او، آشکاری دا، گیزلینی ده بیلیر. (۸) و بیز سنه آسان اولانی (آسان اولان پولو) اولدوقجا آواتد ائده ریک. (۹) ایندی نصیحت انت کی، نصیحت ائتمه یین فایدا وئر. (۱۰) [اَللهدان] قورخان کیسه مطلق نصیحت قبول ائده جکدیر. (۱۱) بدبخت [آدام] ایسه اوندان امتناع ائدر. (۱۲) او بدبخت کی، بؤیوک اودا واصل اولاجاقدیر. (۱۳) سونرا اورادا نه اوله چک و نه ده پاشاپاچاقدیر. (۱۴) شبهه سیز کی، اوزونو تمیزله ین کیسه نجات تاپدی. (۱۵) رئی نین آدینی ذکر ائدن و نماز قیلان کیسه. (۱۶) لاکین سیز دنیا حیاتی نی اوستون توتورسونوز. (۱۷) حالبوکی آخرت داها خثیرلی و داها قالارقیدیر. (۱۸) شبهه سیز کی، بونلار قاباقکی کتابلاردا دا موجوددور. (۱۹) ابراهیمین و موسائین صحیفه لرینده.

غاشیه سوره سی [۸۸]

بو سوره قرآن-کریمین هشتاد سککیزینچی سوره سیدیر.
مکه ده نازل اولموش و (۲۶) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللهین آدی ایله

- ۱ [یا محمد!] بوروین [قیامت] گو[نوتون خبری سنه گلب چاتدیمی؟
- ۲ او گونده بیر چوخ اوزلر ذلیل اولاجاقلار.
- ۳ زحمت دوشوب یورولاجاقلار.
- ۴ یانار اودا قووشاجاقلار.
- ۵ قاپنار بولاقدان سوواریلاجاقلار.
- ۶ اونلار اوچون زهرلی تیکاندان غیری بیر یشک اولماز.
- ۷ او نه کؤکلدر و نه ده آجلیقدان قورتارار.
- ۸ او گونده بیر چوخ اوزلر شاددیر.
- ۹ سمیرلندن راضی دیرلر.
- ۱۰ یوکسک جتته دیرلر.
- ۱۱ اورادا هنج بیر بوش سوز ائشیمزلر.

فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ۝ فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ ۝ وَآكَوَابٌ مُّضَوَّعَةٌ ۝ وَنَارٌ
مَّضْفُوفَةٌ ۝ وَزُرَّاقٌ مُّبْشُوثَةٌ ۝ أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْآيِلِ كَيْفَ
خُلِقَتْ ۝ وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ۝ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ۝
وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ۝ فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ۝ لَسْتَ عَلَيْهِمْ
بِمُصْطَظِرٍ ۝ إِلَّا مَنْ تَوَلَّى وَكَفَرَ ۝ فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ ۝
إِنَّ إِلَيْنَا أِيَابَهُمْ ۝ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ۝

سورة الفجر مكية ثمانون آية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْفَجْرِ ۝ وَلَيَالٍ عَشِيرٍ ۝ وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ۝ وَالْيَلِّ إِذَا نَسِرَ ۝
هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حُجْرٍ ۝ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ۝ إِرَمَ
ذَاتِ الْعِمَادِ ۝ الَّتِي لَمْ يَخْلُقْ مِثْلَهَا فِي أَلْبَدِ ۝ وَتَمُودَ الَّذِينَ
جَابُوا الصَّخِرَ بِالْوَادِ ۝ وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَارِ ۝ الَّذِينَ
طَغَوْا فِي أَلْبَدِ ۝ فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ ۝ فَصَبَّ
عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوَاطِلَ ۝ إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ۝

(۱۲) اورادا آخار یولاق وار. (۱۳) اورادا اوجا تختلر وار. (۱۴) [چشمه لر کناریندا] قویولموش قدحلر، (۱۵) دوزولموش یاستیقلار، (۱۶) و سالیتمیش [قیمتلی] گبه لر [واردیر]. (۱۷) مگر بو دوه نین نجه یاراتماسینا یاخمیرلارمی؟ (۱۸) و گویون نجه اوجالماسینا، (۱۹) و داغلارین نجه دیکلنمه سین، (۲۰) و پترین نجه دوشنمه سین [یاخمیرلارمی؟] (۲۱) [یا محمد! سن نصیحت ائت، چونکی سن آتاجاق بیر نصیحت وئرسن. (۲۲) اونلارین اوستونده سین سطره ن یوخدور. (۲۳) لاکین اوز چتوریب کافر اولان ایسه، (۲۴) آله اونا ان بؤیوک عذابا عذاب وئرد. (۲۵) حقیقتاً، اونلارین آخیر دؤنوشلری بیزه ساری دیر. (۲۶) سونرا، اونلارین حساب-کتابی داییزیم عهدہ میزه دیر.

فجر سوره سی [۸۹]

بو سوره قرآن - کریمین هشتاد و ققوزونجو سوره سیدیر.

مکّه ده نازل اولموش و (۳۰) آیه دیر.

رحمان و مهربان آلهین آدی ایله

- ۱ آند اولسون فجره (دان پیرته)، (۲) آند اولسون اون گنجه په،
- ۳ آند اولسون چوته و نکه،
- ۴ آند اولسون اؤتوب-کچن گنجه په،
- ۵ کی، البته بونلاردا عقل صاحیلری اوچون آند ده پری واردیر.
- ۶ مگر گۆرمه دین کی، ربّین هاد قومونه نه لر ائتدی؟
- ۷ دیره کلی ارمه کی،
- ۸ شهرلر آراسیندا بیر بیزه ری یارادیلمامیشدی.
- ۹ [مگر گۆرمه دین کی، ربّین] وادیده قایالاری کسب یونتایان نمود [قومونه نه لر ائتدی؟]
- ۱۰ و الله چه ده قوشونلار صاحی اولان فرعوناً؟
- ۱۱ او کسلر کی، شهرلر ده طغیان ائتدیلر،
- ۱۲ و اورادا چوخ فساد توره تدیلر.
- ۱۳ نهایت ربّین اونلارا عذاب قیرمانجینی ائتدیردی.
- ۱۴ شبّه سیزکی، سنین ربّین [این مأمورلاری] هر آن یولون کشچه جگینده (یوستوسوندا) دیر.

فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ ۝ وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهَانَنِ ۝ كَلَّا بَلْ لَا يَكْرُمُونَ الْيَتِيمَ ۝ وَلَا تَحْضُونَ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ ۝ وَتَأْكُلُونَ الثَّرَاكَ كَلَامًا ۝ وَتُحِبُّونَ الْمَالَ جُبًا جُبًا ۝ كَلَّا إِذَا دُكِّمَ الْأَرْضُ دَكَاةً ۝ وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ۝ وَجِئَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ تَكْفُرُ الْإِنْسَانُ بِمَا كُنِيَ ۝ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي ۝ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابَهُ أَحَدٌ ۝ وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ ۝ يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ۝ اِرْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً ۝ فَادْخُلِي فِي عِبَادِي ۝ وَادْخُلِي جَنَّتِي ۝

سورة البقرة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ۝ وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ ۝ وَوَالْدِيمَا وَلَدٌ ۝ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ ۝ أَيْحَسِبُ أَنْ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ ۝ يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَا لَا لُبَادٌ ۝ أَيْحَسِبُ أَنْ لَنْ يَرَهُ أَحَدٌ ۝

- ۱۵ انسان ایسه رَئین اونو امتحانا چکیب عزیز توتسا و اونا نعمت و ترسه : «رَئیم منه اکرام اتدی»، — دئیر.
- ۱۶ رَئین اونو امتحانا چکیب روزیسنی تنگیشدیردیکده : «رَئیم منی ذلیل اتدی»، — دئیر.
- ۱۷ خیر، دوغروسو سیز یتیمه حُرمت اتمیرسینیز.
- ۱۸ یوخسولا طعام و ترمک خصوصوندا بیر — بیرینیزی رغبتلندیرمیرسینیز.
- ۱۹ و میراثی [حق — ناحق] قاهاریب یتیرسینیز.
- ۲۰ مال — دؤولتی ایسه چوخ — چوخ دوست توتورسونوز.
- ۲۱ خیر، یتر پارچا — پارچا دافیلدینی زمان،
- ۲۲ و رَئین [امری] صف — صف ملکلره گلدیگی زمان،
- ۲۳ و جهنم ده او گون گتیریلدیگی زمان، محض او گون انسان اؤیورد — نصیحت قبول اتمه گه چالیشار، داهای نصیحتین اونا نه فایدهاسی؟
- ۲۴ «کاش [آخرت] حیاتیتم اوچون [یاخشی عمللر] گؤندره یدیم»، — دئیر.
- ۲۵ او گون [آللهین] و تردیگی عذابی هنج کس و تره بیلمز.
- ۲۶ و هنج کس [آللهین] زنجیرله دیگی کیمی زنجیرله په بیلمز.
- ۲۷ ای آرغایین اولان کس،
- ۲۸ دؤن رَئینه! سن اوندان راضی، او دا سندن راضی اولان حالدا.
- ۲۹ ایندی بنده لریمین زومره سینه داخل اول!
- ۳۰ و منیم جتیمه داخل اول!

بلد سوره سی [۹۰]

بو سوره قرآن — کریمین دوخسانینجی سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۲۰) آیه دیر.

رحمان و مهربان آلهین آدی ایله

- ۱ آند ایچیرم بو شهره کی،
- ۲ سن او شهر ده اقامت اتمیسن.
- ۳ آند اولسون آتایا و اونون گتیردیگی اؤولادا!
- ۴ حقیقتاً، بیز اتسانی مشقنلر ایچینده یاراتدیق.
- ۵ مگر او هنج کسین گوجو اونا چاتما یا جاغینی ظن ائدیرمی؟!
- ۶ «چوخ مال صرف اتمیشم»، — دئیر.
- ۷ مگر گمان ائدیرکی، اونو هنج کس گؤرمور؟

أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ ۝ وَلَيْسَا نَاوْشَفَيْنِ ۝ وَهَدَيْنَاهُ الْجَنَيْنِ ۝
فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ۝ فَكُ رَقَبَةً ۝
أَوْ اطْعَامٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ ۝ يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ۝ أَوْ مِنْسَكًا
ذَا مَرْتَبَةٍ ۝ ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا
بِالْمَرْحَةِ ۝ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْيَمِينِ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
بِآيَاتِنَاهُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ۝ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُؤَصَّدَةٌ ۝

سُورَةُ الشُّعَرَاءِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالشَّمْسُ وَضُحَاهَا ۝ وَالْقَمَرُ إِذَا تَلَاهَا ۝ وَالنَّهَارُ إِذَا جَلَّاهَا ۝ وَاللَّيْلُ
إِذَا غَشَاهَا ۝ وَالسَّمَاءُ وَمَا بَيْنَهَا ۝ وَالْأَرْضُ وَمَا طَحَاهَا ۝ وَنَفْسٌ وَمَا
سَوَّاهَا ۝ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ۝ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا ۝ وَقَدْ خَابَ
مَنْ دَسَّاهَا ۝ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا ۝ إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا ۝ فَقَالَ
لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ۝ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ
عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذُنُوبِهِمْ فَسَوَّاهَا ۝ وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ۝

(۸) مگر بیز اونا ایکی گوز وئرمه میشیکمی؟ (۹) و بیر دیل و قوشا دوداق؟ (۱۰) و اونا ایکی یولو گؤستمه دیکمی؟ (۱۱) لاکین او عقبه نی (آشیریمی) آشا بیلمه دی. (۱۲) و سن نه بیلیرسن کی، او "عقبه" نه دیر؟ (۱۳) بیر قول آزاد اتمکدیر، (۱۴) و یا قیتلیق گونونده یشمک وئرمکدیر. (۱۵) قوهوم اولان بیر یشتمه، (۱۶) و یا آیاقدان دوشموش بیر میشکته. (۱۷) سونرا ایمان گتیرلردن و بیر-بیرینه صبری و مهربانلیقی تۆصیه ائدنلردن اولماقدیر. (۱۸) بونلار اصحاب-یعین (نامه-عمللری ساغ اللرینه وئریلنلر)-دیرلر. (۱۹) ییزیم آیه لریمیزی انکار ائدنلر ایسه اصحاب-شمال (نامه-عمللری سول اللرینه وئریلنلر)-دیرلر. (۲۰) اونلار اوچون هر طرفدن احاطه ائدن [و قورتولوش قاپیلاری نام اوزلرینه باغلانمیش] جهنم اودو واردیر.

شمس سوره سی [۹۱]

بو سوره قرآن-کریمین دوخسان بیرینجی سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۱۵) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ آند اولسون گونشه و اونون ایشیقینا؛
- ۲ آند اولسون گونشین دالینجا گتمکده اولان آیا،
- ۳ آند اولسون اونو (پتری) جلوه لندیرن گوندوزه؛
- ۴ آند اولسون اونو اؤرتن گنجه په؛
- ۵ آند اولسون گۆیه و اونون بناسینی قویانا؛
- ۶ آند اولسون پتره و اونو دۆشه پنه؛
- ۷ آند اولسون نقشه و اونو دوغروب-درست نظاما سالانا؛
- ۸ سونرا دا اونا گناهکارلیغینی و پرهیزکارلیغینی الهام ائده نه [کی،]
- ۹ اؤز نفسینی تمیزله یین مطلق قورتولوبدور.
- ۱۰ اونو کور لاییب-باتیران کیسه ایسه، مطلق اودوزموشدور.
- ۱۱ نمود [قؤمو] آزغینلیغی اوزوندن تکذیب ائتدی.
- ۱۲ اونلارین لاپ شقی اولانی گؤتورولدوگو (آیاغا قالخدیغی) زمان،
- ۱۳ اَللّٰهین رسولو اونلارا دئدی: «اَللّٰهین دوه سینه و اونون سو ایچمه حقیقه توخونمایین!»
- ۱۴ [لاکین] اونو تکذیب ائتلر و دوه نی پتله دیلر. ربکری ده گناهلاری اوزوندن اونلاری محو ائدیپ، پترله پکسان ائتدی.
- ۱۵ [اَلله] ایشی نین هاقبتیندن چکینمز.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَالْبَلَدِ إِذَا يَعْنِي ① وَالنَّهَارِ إِذَا بَحَلَى ② وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى ③
 ④ إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّى ⑤ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى ⑥ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى ⑦
 ⑧ فَسَنِيَرُهُ لِلْيُسْرَى ⑨ وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَى ⑩ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى ⑪
 ⑫ فَسَنِيَرُهُ لِلْعُسْرَى ⑬ وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّى ⑭ إِنَّ عَلَيْنَا
 ⑮ لَلْهُدَى ⑯ وَإِنَّ لَنَا لَلْآخِرَةَ وَالْأُولَى ⑰ فَأَنْذَرْنَاكَ نَارًا تَلْفَى ⑱
 ⑲ لَا يَصْلِيهَا إِلَّا الْأَشْقَى ⑳ الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى ㉑ وَسَيَجْزِيهَا الْآتِقَى ㉒
 ㉓ الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى ㉔ وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزَى ㉕
 ㉖ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى ㉗ وَلَسَوْفَ يَرْضَى ㉘

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَالضُّحَى ① وَالْبَلَدِ إِذَا سَجَى ② مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَى ③

لیل سوره سی [۹۲]

بو سوره قرآن - کریمین دوخسان ایکینجی سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۲۱) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

(۱) آند اولسون بورومکده اولان گنجه یه ؛ (۲) آند اولسون جلوه لئمگه باشلایان گوندوزه ؛
(۳) آند اولسون اثرکه یی و دیشینی یارادانا [کی]، (۴) سیزین تلاشلارینیز جور به جور دور . (۵) کیم [اَللّٰهین حقیقی] و ثردی و پرهیزکارلیق ائتدیسه ، (۶) و گوزه ل [اجری-جستی] تصدیق ائتدیسه ، (۷) تنزلیکله بیز اونا آسان اولان [پولو] ممکن الله ریک . (۸) و آما کیم خسیس لیک ائتدیسه و محتاج اولمادیغینی ساندیس ؛ (۹) و گوزه ل [اجری] [جستی] تکذیب ائتدیسه ؛ (۱۰) تنزلیکله بیز اونا چشین [پولا] پوللاندیراریق . (۱۱) هلاکته دوشندن سونرا [داها] مالی اونا هنج بیر فایدا و ثرمز .
(۱۲) حقیقتاً، بیزیم عهده میزه دوشن مطلق پول گوسترمکدیر . (۱۳) شبهه سیزکی ، قایدیش [عالمی] ده باشلاتیش [عالمی] ده بیزه عایددیر . (۱۴) من سیزی آکولولانان اوددان خبردارلیق ائتدیم . (۱۵) لاپ شقی کیمسه دن (کافردن) غیریمی اوزایا [ابدی اولاراق] واصل اولماز . (۱۶) او کس کی، تکذیب ائتدی و اوز چشوردی . (۱۷) و تام پرهیزکار اولان کیمسه اوندان اوزاق ائدیله چکدیر . (۱۸) او کس کی، پاکلانماق اوچون مالینی و ثریر . (۱۹) و اونون بویونوندا هنج کسین نعمت [مشی] یوخدور کی ، اونون عوضی و ثریلمه لی اولسون . (۲۰) او، آنجاق اولو ربی نین راضییلیغینی قازانماق اوچون [مالینی و ثریر] . (۲۱) و مطلق راضی اولاجاندیر .

ضحی سوره سی [۹۳]

بو سوره قرآن - کریمین دوخسان اوچونجو سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۱۱) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ آند اولسون آیدین گوندوزه .
- ۲ آند اولسون ساکین لشمکده اولان گنجه یه ؛
- ۳ [یا محمد!] وین منی ترک ائتمه ییب و سنه آجینی توتماییب .

وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَى ۝ وَلسوف يعطيك ربك فترضى ۝
 ألم ننجيك بيتيما فأوى ۝ وَوجدك ضالًّا فهدى ۝
 وَوجدك عابلاً فأغنى ۝ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلاتَفْهَرُ ۝
 وَأَمَّا السَّائِلَ فَلاتَنْهَرُ ۝ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثُ ۝

سُورَةُ النِّجْمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ۝ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ۝
 الظِّمَى أَنْقَضَ ۝ وَظَهَرْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ۝ فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝
 إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ۝ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ۝

سُورَةُ التِّينِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَالْبَيْنِ وَالزَّيْتُونِ ۝ وَطُورِ سِينِينَ ۝ وَهَٰذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ ۝ لَقَدْ
 خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ۝ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ ۝

(۲) شېه سیز کی، سنین اوچون آخرت دنیاوان خشییرلیدیر. (۵) تترلیکله رین سنه عطا
انده جک و سن راخی اولاجاقسان. (۶) مگر سنی یتیم گوردوکه سنه پناه وئرمه دی؟
(۷) مگر سنی سرگردان گوردوکه پول گؤستره دی؟ (۸) مگر سنی یوخسول گوردوکه
غنی اتمه دی؟ (۹) انله ایسه، سن ده یتیمه آجیقلا نما! (۱۰) سانی ده قومما! (۱۱) و
رئی نین سنه اولان نعمتیدن خبر وئر!

شرح سوره سی [۹۴]

بو سوره قرآن - کریمین دوخسان دوردونجو سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۸) آیه دیر.

رحمان و مهربان اللهین آدی ایله

- ۱ [یا محمد!] مگر بیز سنین سینه نی (اوره گینی) گنیشلندیرمه دیکمی؟
- ۲ و مگر آغیر یوکونو سندن گؤتورمه دیکمی؟
- ۳ سنین بثلینی بوکن [یو کو].
- ۴ سنین آد-سانینی اوجالتمادیقمی؟
- ۵ شېه سیز کی، هر چتینلیکله برابر بیر آسانلیق وار.
- ۶ بلی! هر چتینلیکله برابر بیر آسانلیق وار.
- ۷ [یا محمد!] بیر ایشدن [فارغ اولدونمو، دوغایا گیریش [و یورولونجا عبادت
انت!]
- ۸ و اووز وینه رغبت انت!

تین سوره سی [۹۵]

بو سوره قرآن - کریمین دوخسان بئشینجی سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۸) آیه دیر.

رحمان و مهربان اللهین آدی ایله

- ۱ آند اولسون انجیره و زیتونا؛
- ۲ آند اولسون طور-سینایه (سینا داغینا)؛
- ۳ آند اولسون بو امن-آمانلیق [اولان] شهره؛
- ۴ حقیقتاً، بیز انسانی لاپ گوزه ل بیچیمده یاراتدیق.
- ۵ سونرا اونو، آشاغیلارین لاپ آشاغیسینا قایتاردیق.

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٦﴾
فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالذِّينِ ۚ أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَكْرَمَ الْكَافِرِينَ ﴿٧﴾

سُورَةُ الْعَنْكَرِ بِمَكَّةَ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ۚ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ﴿١﴾
إِقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ۚ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۚ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ
مَا لَمْ يَعْلَمْ ۚ كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَإِطْفٌ ۚ أَنِ انْزَعُ ۚ
إِنِّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرَّجْعُ ۚ أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَىٰ ۚ عَبْدًا
إِذَا صَلَّىٰ ۚ أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَىٰ الْهُدَىٰ ۚ أَوْ أَمَرَ بِالْقَوَىٰ ۚ
أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ۚ أَلَمْ يَعْلَمِ أَنَّ اللَّهَ يَرْيُ ۚ كَلَّا لَيُنْزَعُ
يَنْزَعُهُ لَنْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ ۚ نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ۚ فَلْيَدْعُ
نَادِيَهُ ۚ سَدْعُ الرِّبَانِيَةِ ۚ كَلَّا لَا تَطِعُهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ۚ

سُورَةُ الْعَنْكَرِ بِمَكَّةَ مَكِّيَّةٌ

- ۶ تکه ایمان گتیریب و یاخشلی ایشلر گورنلردن ساوایی . اوللار اوچون منت سیز اجر واردیر .
۷ [بوندان] سونرا سنی جزا گونونو تکذیب اتمگه وادار ائندن نه دیر؟
۸ مگر آله حوکم ائدنلرین لاپ یاخشلی حوکم ائندن دئییلدیرمی؟

علق سوره سسی [۹۶]

بو سوره قرآن - کریمین دوخسان آلتینجی سوره سیدیر .

مکه ده نازل اولموش و (۱۹) آیه دیر .

رحمان و مهربان آلهین آدی ایله

- ۱ اوخو! یارادان ربی نین آدیله !
۲ او، انسانی خلقدن (لاختالانیشی قانندان) یاراتدی .
۳ اوخو! ربین بویوک کرم صاحبی دیر .
۴ او ربین کی، قلمله اؤیره تدی .
۵ انسانا بیلمه دیکلرینی اؤیره تدی .
۶ خیر، حقیقتاً، انسان طغیان ائدر،
۷ اوزونو احتیاجسیز گوردوگو زمان .
۸ حقیقتاً، آخر دؤنوش ربینه دیر .
۹ مانع اولان کیمسه نی گوردونمو؟
۱۰ بیر بنده نی ناماز قیلدینی زمان؟
۱۱ بیر دئی گورک، اگر او (ناماز قیلان) دوغرو بولدادیرسا؛
۱۲ و یا تقوا! امر ائدیرسه، [اوندا او مانع اولانین احوالی نجه اولار؟]
۱۳ بیر دئی گوروم، اگر او تکذیب اتمسه و اوز دؤندرسه [اونو نجه بیر عذاب گوزله بیر؟]
۱۴ مگر بیلمه ییر کی، آله هر شئی گورور .
۱۵ یوخ، اگر آل چکمه ییز اونون ککیلندن توتاجاقیق .
۱۶ یالانچی، گناهکارین ککیلندن .
۱۷ قوی هاو! اولارینی [کؤمگه] چاغیرسین؛
۱۸ ییز ده تنزیکله اوده گوزه تجیلرینی چاغیراریق .
۱۹ گوزله، اونا اطاعت اتمه، سجده ائت و [آلها] یاخین اول!

قدر سوره سسی [۹۷]

بو سوره قرآن - کریمین دوخسان یئددینجی سوره سیدیر .

مکه ده نازل اولموش و (۵) آیه دیر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۝
 لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ۝ تَنْزِيلُ الْمَلَكِ وَالرُّوحُ
 فَمَا يَذَّكَّرُ بِهِمْ مِنْ كُلِّ أُمَةٍ ۝ سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْغَوَرِ ۝

سُورَةُ الْبَقَرَةِ مَكِّيَّةٌ مِنْ ثَمَانِيَةِ آيَاتٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُتَفَكِّينَ حَتَّىٰ بَاتَتْهُمُ اللَّيْلَةُ
 ۝ رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُطَهَّرَةً ۝ فِيهَا كُتِبَ الْقِيمَةُ ۝ وَمَا تَفَرَّقَ
 الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ اللَّيْلَةُ ۝ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا
 اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حَقَّاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ
 ۝ إِنْ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَٰئِكَ هُمْ
 شَرُّ الْبَرِيَّةِ ۝ إِنْ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ۝
 جَزَاءُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ يَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
 أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۚ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ ۝

رحمان و مهربان آلهین آدی ايله

- ۱ بیز اونو (قرآنی) قدر گنجه سینده نازل اتدیک .
- ۲ سن نه ییلیر سن کی ، قدر گنجه سی نه دیر ؟
- ۳ قدر گنجه سی مین آبدان داهایاخشیدیر .
- ۴ او گنجه ملکلر و روح ربکری نین اذنی ايله هر بیر ایشدن اؤترو یتره اترلر .
- ۵ او گنجه دان یتری آغارانا قده ر سلامتلیکیدیر .

بیتة سوره سسی [۹۸]

بو سوره قرآن — کریمین دوخسان سکتیزینجی سوره سیدیر ،
مدینه ده نازل اولموش و (۸) آیه دیر .

رحمان و مهربان آلهین آدی ايله

- ۱ اهل — کتابدان کافر اولانلار و مشرکلر آچیق — آشکار بیر دلیل گلمه ینه قده ر
[توندوقلاری یولدان] آل چکن دئییلر .
- ۲ [بو دلیل ایسه] پاک — پاکیزه صحیفه لری [اونلارا] اوخویان آلله طرفیندن
گؤندریمیش [پیغمبر] دیر .
- ۳ او صحیفه لرده دوزگون حؤکملر واردیر .
- ۴ اؤزلرینه کتاب وئریمیش کیمسه لر ، آنجاق اونلارا آچیق — آشکار دلیل گلندن
سونرا آیریلیغا دوشدولر .
- ۵ اونلار آنجاق دینی تکجه آلله مخصوص ائدیب ، توحیده اوز گتیریب ، آلله
عبادت ائدیب ، ناماز قیلیب ، زکات وئرگه امر اولونموشدولار . بو دا
دوغرو — دوزگون دیندیر .
- ۶ حقیقتاً ، اهل — کتابدان کافر اولانلارین و مشرکلرین یتری ایچینده ابدی
قالاجاقلاری جهنمدیر . اونلار یارادیلیمیشلارین لاپ پیسی دیر .
- ۷ حقیقتاً ، ایمان گتیریب و صالح عمللر ائدن کیمسه لر یارادیلیمیشلارین
یاخشیی دیرلار .
- ۸ بونلارین ربکری یانیندا اجرلری ، ایچینده ابدی قالاجاقلاری آلتیندان آرخلار
آخان عدن جئتلیدیر . آلله اونلاردان راضی دیر و اونلار دا آلله دان . بو اجر
ریندن قورخان کیمسه اوچوندور .

سُورَةُ الْاَنْعَامِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 اِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ۝ وَخُرْجَتْ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ۝
 وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ۝ يَوْمَئِذٍ تُخْبِتُ أَخْبَارَهَا ۝ بِأَنَّ رَبَّكَ
 أَوْحَىٰ لَهَا ۝ يَوْمَئِذٍ يُصْعَقُونَ التَّائِبُونَ أَتَابُوا أَعْمَالَهُمْ ۝ فَمَنْ
 يَعْلَمْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ۝ وَمَنْ يَعْلَمْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۝

سُورَةُ الْاَنْعَامِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا ۝ فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا ۝ فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا
 ۝ فَأَثَرْنَ بِهِ نَقْعًا ۝ فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا ۝ إِنَّا الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ
 لَكَنُودٌ ۝ وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ ۝ وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ
 لَشَدِيدٌ ۝ أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ۝ وَحُصِّلَ
 مَا فِي الصُّدُورِ ۝ إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ ۝

زلزال سوره سى [۹۹]

بو سوره قرآن — كرىمين دوخسان دو ققوزونجو سوره سىدىر.
مدینه ده نازل اولموش و (۸) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهين آدى ايله

- ۱ يتر اوزونه مخصوص بير تيره ييش گليب تيره ديگي زمان،
- ۲ و يتر اوز [ايچينده كي] آغير ليقلاريني چيخارتدېني زمان،
- ۳ و انسانين «بونا (يتره) نه اولوب؟» — دلدنكي زمان،
- ۴ محض او گون [يتر] اوز خبرلريني سؤيله ير.
- ۵ ريبن اونا وحى اتديكي اوزوندن.
- ۶ او گونده انسانلار، عمللري نين اوزلرينه گؤستريلمه سى اوچون بولوك — بولوك دؤنوب گلرلر.
- ۷ هر كيم ذره آغير ليغيندا ياخشى بير عمل اتسه، اونو گؤره چكدير..
- ۸ و هر كيم ذره آغير ليغيندا پيس بير عمل اتسه، اونو گؤره چكدير.

عاديات سوره سى [۱۰۰]

بو سوره قرآن — كرىمين يوزونجو سوره سىدىر.
مکه ده نازل اولموش و (۱۱) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهين آدى ايله

- ۱ آند اولسون توشه په — توشه په چاپان اتلار،
- ۲ و [ديرناقلاری داشلاردان] قيقيلجيم قويار اتلار،
- ۳ آند اولسون سحر چاغی چاپيب — چالانلار،
- ۴ و يروشلری ايله توز قويار اتلار،
- ۵ و اونونلا ممرکه نين اورتاسينا يول تاپانلار [آند اولسون كي،]
- ۶ انسان ريته گؤره چوخ ناكوردور (ناشكورردور).
- ۷ شيهه سيز كي، او اوزو ده بونا شاهيددير.
- ۸ حقيقتاً، انسان مال — دؤلته چوخ حرصيدير.
- ۹ مگر ييلمير كي، قيرلرده اولانلار چيخاريلدېني زمان،
- ۱۰ و سينه لرده كيلرين آچيقلاندېني زمان،
- ۱۱ شيهه سيز كي، او گون ريلري، اونلارين [احواليندان] داها خبرداردير.

سُورَةُ الْاِنشَاءِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْفَارِعَةُ ١ مَا الْفَارِعَةُ ٢ وَمَا أَذْرِيكَ مَا الْفَارِعَةُ ٣ يَوْمَ يَكُونُ
 النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ٤ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ٥
 فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ٦ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ٧ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ
 مَوَازِينُهُ ٨ فَأَمَّهُ هَآوِيَةٌ ٩ وَمَا أَذْرِيكَ مَا هِيَةٌ ١٠ تَارَاحِمِيَّةٌ ١١

سُورَةُ الْاِنشَاءِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 اَلَيْسَ كَمَا تَزُومُ ١ حَتَّىٰ رُزِقْتُمُ الْمَقَابِرَ ٢ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ٣ ثُمَّ
 كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ٤ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ ٥ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ٦
 ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ ٧ ثُمَّ لَتَسْتَعْلَنَ يَوْمَ عِذِّ النَّارِ ٨

سُورَةُ الْاِنشَاءِ

قارعه سوره سی [۱۰۱]

بو سوره قرآن - کریمین یوز بیرینجی سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۱۱) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

(۱) باشلاری دویجه یین [او اورکلری دویوندورن] "قارعه" ۱ (۲) ندیر او "قارعه" ؟
(۳) سن نه بیلیرسن کی، او "قارعه" نه دیر؟! (۴) او گون اتسانلار سه لنمیش کینکلر
کیمی اولارلار. (۵) داغلار دبدیلیمیش یون کیمی اولار. (۶) [او گون] تره زیسی آغیر
گلن کیمسه، (۷) او، خوش گذران ایچینده اولار. (۸) تره زیسی [نین گوزو] یونگول
گلن کیمسه ایسه، (۹) اونون یشری "هاویه" اولار. (۱۰) سن نه بیلیرسن کی،
"هاویه" نه دیر؟ (۱۱) او چوخ قیزمار اوددور.

تکاثر سوره سی [۱۰۲]

بو سوره قرآن - کریمین یوز ایکینجی سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۸) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ چوخالیب - چوخالتماما اویونمک سیزین [باشینیزی قاتیب] پاییندیردی.
- ۲ نهایت قییرلرین زیارتینه چکیب - آپاردی.
- ۳ ائله دئیلدیر، سیز مطلق بیله جکسینیز.
- ۴ اصلا بئله دئیلدیر، سیز مطلق بیله جکسینیز.
- ۵ بئله دئیلدیر، اگر "علم الیقین" ایله بیلسه یدینیز؟
- ۶ جهنمی گوزرسینیز.
- ۷ سونرا اونو یقین ییگیسی ایله گوزرسینیز.
- ۸ سونرا دا [او اویوندویونوز] نعمتلر باره سینده او گون سورغو - سوآل اولونارسینیز.

عصر سوره سی [۱۰۳]

بو سوره قرآن - کریمین یوز اوچونجو سوره سیدیر،
مکه ده نازل اولموش و (۳) آیه دیر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْعَصْرِ ۝ اِنَّا لَإِنْسَانَ لَقِيْ خُسْرًا ۝ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحٰتِ وَتَوَّصَوْا بِالتَّقْوٰى ۝ وَتَوَّصَوْا بِالصَّبْرِ ۝

سُورَةُ الْاِنْفَالِ ۝ تَسْمِعُ اِيَّاكَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَيُلٰٓئِكُم مِّنْهُ يَزِيدُ ۝ الَّذِيْ جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ۝ يَحْسَبُ اَنْ مَّالَهُ اٰخِلَةٌ ۝ كَلَّا
لَيَنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ ۝ وَمَا اَدْرٰىكَ مَا الْحُطَمَةُ ۝ نَارُ اللَّهِ الْمَوْقُودَةُ ۝ الَّتِي
تَطْلُعُ عَلٰى الْاَفْقَادِ ۝ اِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَسَّدَةٌ ۝ فِي عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ۝

سُورَةُ الْفَتْحِ ۝ تَسْمِعُ اِيَّاكَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِاَصْحٰبِ الْاَيْل ۝ اَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ
فِي تَضَلُّلٍ ۝ وَاَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا اَبَابِيلَ ۝ تَنزِيلُهُمْ
بِحِجَارَةٍ مِّنْ سِجِّيلٍ ۝ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّا كُوِيَ ۝

رحمان و مهربان آلهين آدى ايله

- ۱ آند اولسون زمانا [و يا ايکيندى چاغينا]،
- ۲ حقيقتا، انسان زيان ايچينده دير.
- ۳ تکه ايمان گتيريب صالح عملر ائدنلر و بير-بيرلرينه حقي تۇصيه ائدنلر و صبري تۇصيه ائدن کيمسه لر مستشادير.

همزه سوره سى [۱۰۳]

بو سوره قرآن - کریمين يوز دۇردونجو سوره سیدير،
مکه ده نازل اولموش و (۹) آيه دير.

رحمان و مهربان آلهين آدى ايله

- ۱ دالدا غيبت ائديپ، اوزده طعنه ووران هر بير کسين وای حالينا!
- ۲ اوکس کى، مال يغيپ اوتو دۇنه - دۇنه سايار.
- ۳ الله گمان ائدير کى، مالى اونو ابدى پاشا اچاقدير.
- ۴ خير، او مطلق "حطمه" آتيلار.
- ۵ سن نه بيليرسن کى، "حطمه" نه دير؟
- ۶ او، آلهين آيشدیريب - قالاديني اوددور.
- ۷ [بیر اوددور کى،] قیلره ایشله یز.
- ۸ بو اود هر طرفدن اونلاری احاطه ائدر.
- ۹ اوزون دیره کلره باغلی حالدا.

فیل سوره سى [۱۰۵]

بو سوره قرآن - کریمين يوز بئشینجی سوره سیدير،
مکه ده نازل اولموش و (۵) آيه دير.

رحمان و مهربان آلهين آدى ايله

- ۱ مگر ربي نين فيل اصحابينه نه لر ائتديگيني گۇرمه دينمى؟
- ۲ مگر اونلارين حيله سيني بوشا چيخارتماديمى؟
- ۳ و اونلارين اوستونه "ابابيل" قوشلاري گۇندرمه ديمى؟
- ۴ [کى، او قوشلار] اونلارا پالچيقدان اولان داشلار آتيرديلار.
- ۵ نهايت آله اونلاري [داشلار ايله] مور يشميش ساماتا دۇندردى.

سُورَةُ قُرَيْشٍ مَكِّيَّةٌ بِأَمْرِ رَبِّكَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 لَا يَلَافُ قُرَيْشٌ ۝ إِلَّا فِيهِمْ رَحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ۝ فَلْيَعْبُدُوا
 رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۝ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ۝

سُورَةُ الْمَاعُونِ مَكِّيَّةٌ بِأَمْرِ رَبِّكَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْإِيمَانِ ۝ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ ۝ وَلَا
 يُخْضِرُ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ ۝ قَوْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ۝ الَّذِينَ هُمْ عَنْ
 صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۝ الَّذِينَ هُمْ يُرَاؤُونَ ۝ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ۝

سُورَةُ الْبُكَرَةِ مَكِّيَّةٌ بِأَمْرِ رَبِّكَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِنَّا أَنْعَمْنَاكَ الْكَوْثُ ۝ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ۝

قریش سوره سی [۱۰۶]

بو سوره قرآن - کریمین یوز آلتینجی سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۲) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ قریشین انسیتی خاطرینه -
- ۲ قیش و پای کوچلرینده کی انسیتلری [خاطرینه]،
- ۳ ایندی گرک بو اتوین ریینه عبادت اتسینلر.
- ۴ اونلاری آجلیقدان دیوران و [دوشمن] قورخوسوندان خاطر جمع ائدن اَللّٰها.

ماعون سوره سی [۱۰۷]

بو سوره قرآن - کریمین یوز یثدینجی سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۷) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ [یا محمد!] جزا [گونونو] تکلپ ائدن کیسه نی گوردونمو؟
- ۲ او الله آدمدیر کی، پتیمی قورار.
- ۳ و یوخسولا طعام وئر مکه رغبت لندیرمز.
- ۴ وای اولسون او ناماز قیلاتلارین حالینا کی،
- ۵ اوز نامازلاریندان غافل اولورلار (سهلکارلیق ائدیرلر).
- ۶ او کسلر کی، ریاکارلیق ائدیرلر.
- ۷ و زکات وئر مکدن چکیندیرلر.

کوثر سوره سی [۱۰۸]

بو سوره قرآن - کریمین یوز سیکیزینجی سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۳) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ یز سنه کوثر عطا ائدیک.
- ۲ ایندی ریینه ناماز قیل و قوریاتلیق ائت!
- ۳ شبهه سیز کی، ستین دوشمنین اوزو سونسوز دور.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ۝ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ۝ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ۝ وَلَا آتَاكُمْ مَا تَعْبُدُونَ ۝ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ۝ لَكُمْ دِينُ كُودٍ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ۝ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ۝ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْ لَهُ ۝ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يُدَىٰ أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ۝ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ۝ سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۝ وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ۝ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ۝

کافرون سوره سی [۱۰۹]

بو سوره قرآن - کریمین یوز دوققوزونجو سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۶) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهین آدی ایله

- ۱ [یا محمد!] دئی: «ای کافرلر!
- ۲ «من سیزین عبادت اتدیگینیزه عبادت ائتمه م».
- ۳ «سیز ده منیم معبودیمه عبادت ائدن دئیلسینیز».
- ۴ «من ده کی، سیزین عبادت اتدیکلرینیزه عبادت ائدن دئیلم».
- ۵ «سیز [ده] کی، منیم معبودیمه عبادت ائدن دئیلسینیز».
- ۶ «سیزین دینینیز سیزین اوچوندور، منیم دینیم ده اوزوم اوچون».

نصر سوره سی [۱۱۰]

بو سوره قرآن - کریمین یوز اونونجو سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۳) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهین آدی ایله

- ۱ [یا محمد!] آللهین کؤمگی و غلبه لیک گلب چاتدینی زمان،
- ۲ و انسانلارین دسته - دسته آللهین دینیه داخل اولدوقلارینی گوردوگون زمان،
- ۳ رینی حمد - ثنا ایله تسبیح ائت و اوندان باغیشلانماق دیله! حقیقتاً، او، همیشه توبه قبول ائلدنیر.

مسد سوره سی [۱۱۱]

بو سوره قرآن - کریمین یوز اون بیرینجی سوره سیدیر.

مکه ده نازل اولموش و (۵) آیه دیر.

رحمان و مهربان آللهین آدی ایله

- (۱) ابرلهیین الری قوروسون، شیل اولسون! (۲) مالی و قازاندینی کارینا گلمه دی.
- (۳) تنزیکله آلرولو اودا واصل اولار. (۴) هم ده اونون آروادی کی، اودون داشیاندیر.
- (۵) بونوندا غورما لیغیندن هوزولموش بیر ایپ وار.

سورة الاخلاص

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

سورة الفلق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۝ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ۝ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۝

سورة الناس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۝ مَلِكِ النَّاسِ ۝ إِلَهِ النَّاسِ ۝ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَفِيِّ ۝ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۝ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ۝

اخلاص سوره سی [۱۱۲]

بو سوره قرآن - کریمین یوز اون ایکینجی سوره سیدیر.
مکه ده نازل اولموش و (۳) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ (یا محمد!) دئ: «او اگله بیردیر».
- ۲ اگله [نقصاتیز و] احتیاجسیز دیر.
- ۳ توره مه ییب، توره نمه ییب.
- ۴ و اونا نای اولاسی بیر احد یوخلدور.

فلق سوره سی [۱۱۳]

بو سوره قرآن - کریمین یوز اون اوچونجو سوره سیدیر.
مکه ده نازل اولموش و (۵) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- ۱ (یا محمد!) دئ: «فلقین [ایشینی ایله دان پترنی آخاردان] ریته پناه آپاریرام».
- ۲ «هاراتدیلاری نین شریندن».
- ۳ «و قاراتلیقلاشماقدا اولان گنجه نین شریندن».
- ۴ «و [اوسون اوغویوب] دویونلره پوله یین قادیلارین شریندن».
- ۵ «و پاخلیل لیق اکتدیگی زمان پاخلیلین شریندن».

ناس سوره سی [۱۱۴]

بو سوره قرآن - کریمین یوز اون دوردونجو سوره سیدیر.
مکه ده نازل اولموش و (۶) آیه دیر.

رحمان و مهربان اَللّٰهین آدی ایله

- (۱) (یا محمد!) دئ: «پناه آپاریرام انسانلارین ریته»، (۲) «انسانلارین حوکمرانی»،
- (۳) «انسانلارین ناسرینه»، (۴) «وسوسه ایلدن خناسین شریندن»، (۵) «انسانلارین
- سینه لرینده وسوسه ایلدن او [شیطانتین شریندن]»، (۶) «ایستر جنگردن اولسون، ایسترسه
- انسانلاردان».

قرآن سکریمین تلاوتی اوچون قرآندا ایشلنمیش علامتترین ایضاحی:

- م: بو علامت اولان ینرلرده وقف ائتمک لازیمدیر.
- ط: بو مطلق وقف ائتمه کین علامتی دیر.
- ج: بو علامت اونو گؤستریر کی، وقف ائتمگه اجازه وئرلیرسه ده وقف ائتمه مه کین ده عیبی یوخدور.
- ص: بو علامت اونو گؤستریر کی، وقف ائتمگه اجازه وئرلیر. تلاوت ائدن (قاری) نفسینی تزهلمک اوچون وقف ائده بیلر.
- ز: بو علامت اولان ینرلرده وقف ائتمگه اجازه وئرلیسه ده وقف ائتمه مک داها یاخشیدیر.
- لا: بو علامت وقف ائتمه کین جائز اولماماسینی گؤستریر.
- ق: بو علامت اونو گؤستریر کی، اکثر قاریلر وقف ائتمه مگه نظر وئرسه لرده وقف ائتمک ده اولار.
- قف: لطیف وقفین علامتی دیر. یعنی معنا باخیمیندان وقف ائتمک یاخشیدیر.
- ...: بو علامت اولان ینرلرده ایکی وقف ینرینین آنجاق بیرینده وقف ائتمک اولار.
- آ: وصل همزه نین علامتی دیر. سؤزون باشلا نیشیندا اوخونار، سؤزون اورتا سیندا اوخونماز.
- ˆ: سؤزون اوستونده یازیلسا (اَ) سسی نین اوزادیلماسینی واکر سؤزون آلتیندا اولسا (ای) سسی نین اوزادیلما سینا گؤستریر.
- ˘: بو، فرعی مدّی گؤستریر. بو علامت اولان ینرلرده سس طبیعی حالتیندن داها چوخ اوزادیلمالیدیر.
- ◌ : سجده علامتی.
- ◌◌ : جزوون باشلانیشی علامتی.
- ◌◌◌ : آیه نین سونونو و نومره سینی بیلدیرن علامت.

«بسم الله الرحمن الرحيم»

(انا نحن نزلنا الذكر و انا له لحافظون)

این مصحف شریف شامل	:	سی جزء کامل
بامشخصات	:	خطاط
مترجم	:	حامدالامدی
نوبت چاپ	:	رسول اسماعیل زاده
قطع	:	اول
تعداد سطور در هر صفحه	:	وزیری
محل چاپ	:	۱۵ سطر
نام چاپخانه:	:	قم
تعداد	:	چاپخانه بزرگ قرآن کریم
	:	۵ هزار جلد

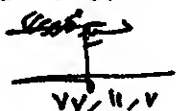
در تاریخ ۷۷/۱۱/۵ از جهت صحت کتابت و انطباق با قرائت عاصم به روایت حفص در اداره نظارت بر چاپ و نشر قرآن کریم بررسی و تصحیح شده که مراتب در پرونده شماره « ۲۸۰ » ثبت و چاپ آن توسط انتشارات «مرکز ترجمه قرآن مجید به زبانهای خارجی» با رعایت مقررات اعلام شده از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بلامانع می باشد.

بدیهی است تجدید چاپ آن منوط به تائید مجدد و صدور مجوز کتبی اداره نظارت بر چاپ و نشر قرآن کریم خواهد بود. /ش

و من الله التوفیق

سید محمد موسوی

معاون فرهنگی

۷۷/۱۱/۷

رقم السورة	السورة	رقم السورة	السورة	رقم السورة
١	الفاتحة	١	الرؤم	٤٠٤
٢	البقرة	٢	لقمان	٤١١
٣	آل عمران	٥٠	الشجدة	٤١٥
٤	النساء	٧٧	الأحزاب	٤١٨
٥	المائدة	١٠٦	تنبا	٤٢٨
٦	الأنعام	١٢٨	فاطير	٤٣٤
٧	الأعراف	١٥١	يس	٤٤٠
٨	الأنفال	١٧٧	الصافات	٤٤٦
٩	التوبة	١٨٧	ص	٤٥٣
١٠	يونس	٢٠٨	الزمر	٤٥٨
١١	هود	٢٢١	غافر	٤٦٧
١٢	يوسف	٢٣٥	فصلت	٤٧٧
١٣	الزهد	٢٤٩	الشورى	٤٨٣
١٤	ابراهيم	٢٥٥	الزخرف	٤٨٩
١٥	الحجر	٢٦٢	الدخان	٤٩٦
١٦	التخل	٢٦٧	الجاثية	٤٩٩
١٧	الاشراء	٢٨٢	الأحقاف	٥٠٢
١٨	الكهف	٢٩٣	محمد	٥٠٧
١٩	عريم	٣٠٥	الفتح	٥١١
٢٠	طه	٣١٢	الحجرات	٥١٥
٢١	الأنبياء	٣٢٢	قي	٥١٨
٢٢	الحج	٣٣٢	الذاريات	٥٢٠
٢٣	المؤمنون	٣٤٢	الطور	٥٢٣
٢٤	النور	٣٥٠	النجم	٥٢٦
٢٥	الزفران	٣٥٩	القمر	٥٢٨
٢٦	الشعراء	٣٦٧	الرحمن	٥٣١
٢٧	القل	٣٧٧	الواقعة	٥٣٤
٢٨	القصاص	٣٨٥	الحديد	٥٣٧
٢٩	القنكبوت	٣٩٦	المجادلة	٥٤٢

رقم السورة	السورة	رقم السورة	رقم السورة	السورة	رقم السورة
٥٩١	الأعلى	٨٧	٥٤٥	الحشر	٥٩
٥٩٢	الغاشية	٨٨	٥٤٨	الممتحنة	٦٠
٥٩٣	الفجر	٨٩	٥٥١	الصف	٦١
٥٩٤	البلد	٩٠	٥٥٣	الجمعة	٦٢
٥٩٥	الشمس	٩١	٥٥٤	المنافقون	٦٣
٥٩٦	الليل	٩٢	٥٥٦	التغابن	٦٤
٥٩٦	الضحى	٩٣	٥٥٨	الطلاق	٦٥
٥٩٧	الشرح	٩٤	٥٦٠	التحریم	٦٦
٥٩٧	التين	٩٥	٥٦٢	الملك	٦٧
٥٩٨	العلق	٩٦	٥٦٤	القلم	٦٨
٥٩٩	القدر	٩٧	٥٦٦	الحاقة	٦٩
٥٩٩	البيته	٩٨	٥٦٨	المعارج	٧٠
٦٠٠	الزلزلة	٩٩	٥٧٠	نوح	٧١
٦٠٠	العاديات	١٠٠	٥٧٢	الجین	٧٢
٦٠١	القارعة	١٠١	٥٧٤	المزمل	٧٣
٦٠١	التكاثر	١٠٢	٥٧٥	المدثر	٧٤
٦٠٢	القصر	١٠٣	٥٧٧	القيامة	٧٥
٦٠٢	الحمة	١٠٤	٥٧٨	الإنسان	٧٦
٦٠٢	الفيل	١٠٥	٥٨٠	المرسلات	٧٧
٦٠٣	قريش	١٠٦	٥٨٢	النبا	٧٨
٦٠٣	الماعون	١٠٧	٥٨٣	التازعات	٧٩
٦٠٣	الكوثر	١٠٨	٥٨٥	عس	٨٠
٦٠٤	الكافرون	١٠٩	٥٨٦	التكوير	٨١
٦٠٤	النصر	١١٠	٥٨٧	الانطار	٨٢
٦٠٤	المسد	١١١	٥٨٧	المطففين	٨٣
٦٠٥	الاخلاص	١١٢	٥٨٩	الانشقاق	٨٤
٦٠٥	الفلق	١١٣	٥٩٠	البروج	٨٥
٦٠٥	الناس	١١٤	٥٩١	الطارق	٨٦

بسم الله الرحمن الرحيم

إن هذا القرآن يهدي للتي هي اقوم ويبشّر المؤمنين الذين يعملون الصالحات أن لهم أجراً كبيراً
(اسراء / ٩)

إن القرآن الكريم و في ظل تعاليمه الخالدة، هدى البشرية الى افضل برامج الحياة و دعاهم
لسعادة الدنيا و الآخرة. بلا ادنى شك فإنّ الوصول الى هذه الدرجة الرفيعة لا يتم إلا عبر درك
مفاهيم القرآن السامية، وبما ان هذا الكتاب السماوي نزل باللغة العربية، تحتم نقل مفاهيمه الى
اللغات الاخرى و وضعه تحت تصرف شعوب العالم عبر الترجمة.

بالطبع تم حتى الان ترجمة المصحف الشريف باللغات المختلفة، لكن جميع هذه الترجمات
لم تتمتع بالدقة والإتقان الكافيين. و عليه بات من الضروري تأسيس مركز في الجمهورية
الاسلامية الايرانية يتولى هذه المهمة. ولهذا تم في عام ١٤١٥ هـ = ١٩٩٤ م و بالتنسيق بين منظمة
الاقواق والامور الخيرية التي ما انفكت تواصل الترويج للثقافة القرآنية و وزارة الثقافة والارشاد
الاسلامي، تأسيس «مركز ترجمة القرآن الكريم باللغات الأجنبية» حيث يهدف المركز الى تقديم
و طرح ترجمات صحيحة و سلسلة للمصحف الشريف باللغات الحية في العالم، لملايين التواقين
والراغبين بالتعرف على الحقائق والمعارف الاسلامية الواردة في كتاب الله و بلغتهم الأصلية.

لقد وفقنا البارئ عز وجل و بعد ثلاثة اعوام من العمل الدؤوب والمتواصل، تقديم اول ترجمة
للمصحف باللغة التركية الاذربيجانية بقلم السيد رسول اسماعيل زاده و اشراف اللجان العلمية في
مركز ترجمة القرآن الكريم، لقد تم في هذه الترجمة و إضافة الى الاستفادة من تجارب السلف،
السعى الى طرح معاني الايات القرآنية في اطار واضح و سلس يتلائم والمصطلحات اللغوية
العصرية. بالطبع فنحن نؤمن بأن ترجمة القرآن الكريم مهما كانت دقيقة لا تستطيع ان تنقل جميع
المفاهيم القرآنية السامية، ذلك ان القرآن هو كلام الله سبحانه، و ليس لبشر أن يبلغ جميع ابعاده،
و عليه نرجو من القراء الأعزاء اطلاع المركز على اماكن الخطأ و السهو في الترجمة، ليم تقادها
في الطبقات اللاحقة.

ختاماً نأمل و عبر التعاون البناء من قبل الجميع ان يوفقنا الله و يأخذ بأيدينا في هذا العمل
الكبير و المقدس انه نعم المولى و نعم النصير.

من الله التوفيق و عليه التكلان

محمد نقدي

المدير العام لمركز ترجمة القرآن الكريم باللغات الأجنبية

بسم الله الرحمن الرحيم

انْ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ اَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ اَنْ لَهُمْ اَجْرًا كَبِيرًا

(اسراء، ۹/)

قرآن کریم ابدی و ایشیقلی تعلیملری ایله انسانلاری دوزگون حیات یوللارینا یؤنلدورک دنیا و آخرت سعادتیله نائل اولماغا چاغیریدیر. شبهه سیز کی، بو ذروه یه یوکسلمک آنجاق قرآنین اوستون معنا و مفهومونو درک ائدیپ باشا دوشمک ایله اولاییلر.

بو سماوی کتاب عرب دیلینده نازل اولدوغونا گؤره، اونون بوتون دیللره ترجمه ائدیلب بوتون خلقلرین اختیارینا وئريلمه سی لازیمدیر.

قید ائتمک لازیمدیر کی، بو چاغاکیمی قرآن کریمدن مختلف دیللرده آیری-آیری ترجمه لر وئريلمیشده، چوخ تأسف کی، بو ترجمه لرین بیر چوخو قرآنین متنی ایله او یوشمور. همین مسئله نی نظره آلاراق قرآنین ترجمه ایشینی معین درجه ده نظاما سالماق اوچون ایران اسلام جمهوریتینده بیر مرکزین یارادیلماسی ضروری لیگی دویولور.

بونا گؤره ۱۳۷۳ هجری شمسی ایلینده «اوقاف و خیریه ایشلری تشکیلاتی»، «اسلام مدنیتی ناظر لیگی نین» امکد ایشلیغی ایله «قرآن کریمین بوتون دیللره ترجمه مرکزی»- نی تأسیس ائتدی. بومرکزین لاپ مهم مقصدی قرآنین بوتون دیللره دوزگون و دقیق ترجمه اولونماسیدیر. اسلاملا ماراقلانان میلیونلارلا انسانلار آنجاق بویوللا اسلام معارفی و تعلیملرینی «وحی»-ین اؤز قایناغیندان اؤیره نه بیلرلر.

الله تعالایا شکرلر اولسون کی، اوج ایل آردیجیل چالیشماقدان سونرا ایندی بومرکزین آذربایجان دیلی شعبه سی رسول اسماعیل زاده جنابلاری نین آذربایجان دیلینده ائتدیگی ترجمه نی مرکزین ایلک ترجمه سی اولاراق چاپ ائدیپ آذری مسلمانلارینا تقدیم ائدیر.

بو ترجمه ده کنچمیش کلاسیک و معاصر مترجملرین تجربه لریندن فایداالانماقدان علاوه سعی گؤستر یلیدیر کی، قرآن کریمین آیهلری سلیس، روان، آخیجی، تام دقتله و هم ده دیلچیلیک نقطه - نظریندن معاصر آذربایجان تورکجه سیله ترجمه ائدیلسین.

بونو دا خاطر لاما ق لازیمدیر کی، بیزجه ترجمه نه قدهر گوجلو، سلیس و دقتلی اولسا بئله، قرآن آیهلری نین مفهوم و مغناسینی تام شکیلده عکس ائتدیرمک ممکن اولمایا جاقدیر. دنمک قرآن کریم الله کلامی اولدوغونا گؤره بشر، اونون بوتون جهت و یؤنلرینه ال تاپا بیلمز. بونو نظره آلاراق بوتون حؤرمتلی اوخوجولاردان اوموروق کی، بو ترجمه ده موجود سهولره راستلا شدیقدا اونو بومرکز ییلدیر سینلر کی، اللهین کؤمگی ایله گله جک چاپلاردا اونلارین دوزه لیشینه سعی گؤستر یلسین.

اومید ائدیریک کی، هامی عالیملرین و اوخوجولارین کؤمک لیگی ایله بومقدس و شرفلی ایشی و آغیر وظیفه نی یرینه یتیرمیش اولاق.

من الله التوفيق وعليه التكلان

محمد نقدی

قرآن کریمین بوتون دیللره ترجمه مرکزی نین مدیری

قرآن کریم و آذربایجان تورکجه سیله ترجمه سی

مترجم: رسول اسماعیل زاده دوزال
علمی نظارتچی: ایران اسلام جمهوریتی نین اوقاف و خیریه ایشلری تشکیلاتی طرفیندن اداره اولونان
قرآن کریمین بوتون دیللره ترجمه مرکزی نین تحقیقات شعبه سی
نشریات: قرآن کریمین بوتون دیللره ترجمه مرکزی

چاپ تاریخی: ۱۳۷۷ - ۵ ش - بهمن آیی، ۱۴۱۹ - ۵ ق - شوال آیی، ۱۹۹۹ - م - یانوار آیی.

چاپ نوبتی: بیرینجی چاپ
مطبعه: بؤیوک قرآن مطبعه چیلیکی
تیراژی: ۵۰۰۰

چاپ یئری: ایران اسلام جمهوریتی. قوم شهری

نشریاتین راضییلینی اولمادان ترجمه نین نشرینه اجازه وئرلمیر.

ایران - قم، خیابان شهنا، ش ۳۹، پلاک ۱۲ □ تلفن ۷۳۷۳۶۸ - ۷۴۱۴۱۱ فاکس ۷۳۷۰۹۴

إشراف: مركز ترجمة القرآن الجويدر الذات الأجنبية
القائم بترجمة الأوقاف والشؤون الخيرية
الجمهورية الإسلامية في إيران